कोल्हापूर अभिलेखालय
वर्णनात्मक सूची खंड १

# निवडी (चिटणिशी) दप्तरांतील कागदपत्रांची वर्णनात्मक सूची

संपादक
वि. गो. खोबरेकर

संचालक
पुराभिलेख व पुरातत्त्व
महाराष्ट्र शासन



मुंबई
१९७१

services rendered to the cause of the State. Sanads for continuing old watans and charity Inams granted on lunar solar eclipse and for Jotishi Vritti, were common. The Saranjamdars like Senapati Ghorpade and Ichalkaranjikar were given additional Vatans and Inams besides those that they held previously. The correspondence shows the difference of Kolhapur Government with Satara the extreme. They were fighting occasionally. Sonda in Karnatak was under Kolhapur in the days of Sambhaji. The system of Ghassana was peculiar to the Marathas and a reference to this institute is found in many Adnyapatras in the records. Niwadi Daftar shows that relations between Sambhaji and Shahu, after the treaty of Warana were, cordial.

**Shivaji III (1760 to 1813)**

Sambhaji died without leaving a male issue. His spirited Queen Jijabai adopted a boy from the Khanvelkar Bhosle family, inspite of the opposition from the Peshwa. The correspondence relating to this period which was disastrous for Kolhapur is varied. The Peshwa established the powerful Patwardhans on the eastern frontier in order to keep it in check with a large saranjam of 8000 horse. Afterwards suspecting Kolhapur's connections with the Nizam and Hyder Ali the Peshwa deprived the state of the two districts of Chikodi and Manoli and he bestowed them on the Patwardhans. These 4 districts were later restored to Kolhapur. But the districts frequently changed hands during the succeeding half a century.

There are few papers regarding the Peshwa's troops encamping on the Krishna and committing devastation in the Eastern District of the Kolhapur territory. Konhar Trimbak Patwardhan's hostilities towards Kolhapur carried Yeshwantrao Shinde the minister in charge of administration in enemy's camp. He entered into negotiations with Hyder Ali of Mysore and sided openly with Raghunath Rao in his claim for Peshwaship.

At the same time the Raja induced the Peshwa to withdraw his troops from the Krishna, and routed Patwardhan. Instigated by the Court of Poona the Chiefs of Kagal, Bavda and Vishalgad in 1777 rose in revolt against Kolhapur. But the Kolhapur Raja secretly aided by Hyder Ali with money, defeated them.

In this section we find orders issued by the Chhatrapati and officers of Rajmandal to subordinate administrative authorities in different parts of the State. Such orders pertain to a number of items as—

(*i*) Orders issued in connection with the Administration of the State. Amongst the various types of such orders the following may be mentioned—

(*a*) The feudatory Saranjamdars and Sardars like Himat Bahaddar, Sarlaskar, Kagalkar etc. were often summoned to attend the Huzur either with their forces or alone. They were also to keep the Huzur informed about movements of their forces. Orders were passed to the different officers incharge of many out posts to be vigilant and alert.

(*b*) Grants of land and villages in *Inam* for services rendered or for religious purposes, were common.

(*ii*) Adnya Patras or written orders were often issued to persons to encourage trade within the territories of the State or habitating a deserted village.

(*iii*) *Adnya Patras* are orders issued to the village officers and others on the state affairs, relating to boundary dispute, confiscation of Vatans and confiscations of grant of Vatandars and Saranjamdars acting in defiance of the State.

(*iv*) Orders to village officers for grant of Lands to menial personal attendants (Huzare, Pyade, Khashardars).

(*v*) Orders requiring parties to civil or criminal litigation to be produced before the Mahal or Huzur-Nyayadhishi.

(*vi*) Papers and letters etc. giving information regarding the Jagirdars like Vishalgad, Bawada and Kagal.

(*vii*) Correspondence between the Peshwa, the East India Company, Bombay Government, Sawantwadikar and the Portuguese on the one hand and the Kolhapur Darbar on the other.

**Relations with the British (East India Company)**

Complaints from the British about activities of pirates who nestled in the harbour of Malwan and preyed on shipping that passed up and down, are recorded here. This priracy increased to such an extent that in 1765 an expedition was sent from Bombay against the maritime possessions of Kolhapur and Sindudurga. The Kolhapur had to conclude treaty with the East India Company in 1766 and in 1812 in consequence of which it agreed to compensate for the losses sustained by the East India Company due to Piracy. Ultimately in 1812 Kolhapur Government had to give up Malwan along with the famous Sindhudurg.

The Kolhapur Government had to carry on negotiations with the English in connection with the matters that related to the State, its relations with the Jagirdars and other neighbouring powers like the Peshwa, Sawantwadikar etc. Vakils were appointed by the Kolhapur Government at Bombay, Poona and Dharwar to represent the State in various political matters.

**Constant skirmishes with the Peshwa**

Patwardhan and Nipani Chief drove the Kolhapur in the arms of the East India Company for help in the year 1812. The Raja entered into an alliance with the East India Company by which he renounced his claim to the district of Chikodi and Manoli. He also agreed not to attack any foreign state without the consent of the East India Company to whom all disputes were to be referred for final arbitration. Kolhapur thus became a protected state in alliance with the East India Company.

After the reign of 50 years Raja Shivaji died on 24th April 1813. His son Sambhaji or Abasaheb succeeded to the Gadi. In 1821 Aba Saheb died suddenly and his infant son who formally succeeded him met with a premature death. The records contain some papers relating to these sad events.

The papers also show that the relations of Kolhapur Government were not smooth with its Jagirdars. Rashivade and Salvan were occupied by the Raja for the disobedience of the Pant Amatya. The chief of Ichalkaranji sent his troops to Terdal, a place belonging to the Chhatrapati. The Maharaja in 1819 led his army against the Senapati. The forces of Kolhapur were creating disturbances in the Taluka of Kagal in 1813.

The attention of the Kolhapur Government was mainly centred round rejoining the Talukas of Chikodi and Manoli in accordance with terms of allance of 1812. Negotiations were carried on by the Maharaja's Government with Company's authorities at Poona and Bombay. These Talukas had been seized by Sidoji Rao Nipanikar who was ultimately prevailed upon to give them up.

References to other important contemporary events such as the confiscation of Rasta's Saranjam, Trimbakji Dengle's escape to Vasantgad, Bajirao's defeat at Kirkee and his pursuit by British troops will be found in the correspondence. In an order passed regarding the partitions of the estate of Yeshwant Rao Ghorpade, Amir-ul-Umrao, among his sons it is mentioned that Yeshwantrao Ghorpade rendered valuable service to the East India Company and obtained Jagir in recognition of the same.

**Shahji alias Buwa Saheb**

Bala Saheb who expired on 3rd January 1822, was succeeded by Shahji I (alias Buwa Saheb). Records of the reign of Buwa Saheb Chhatrapati speak of conflicts with the English, the Patwardhans and his feudatories. After the establishment of residency at Kolhapur the Political Agent was having correspondence with the Darbar. The correspondence is found in this section also. Buwa Saheb concluded a treaty with the East India Company on 10th March 1826 by which he agreed to make good the losses of the feudatory Jagirdars and not to interfere with their rights and interests. But he paid little heed to the terms of the agreement. Buwa Saheb's action soon forced him to enter into another alliance with the English in 1829 by virtue of which Kolhapur lost permanently the Talukas of Chikodi and Manoli.

Buwa Saheb proceeded to pay a visit to Tuljapur in 1838 and died on way on 29th November 1838.

**Shivaji IV alias Baba Saheb**

At the death of Buwa Saheb his elder son Baba Saheb who was then eight years old was atonce placed on the Gadi. A council of regency was formed to look after administration. The Saranjamdars, Vatandars etc. used to submit their statements regarding settlement of their claims. In 1840 a native agent Sadashiv Anand was posted with the Collector at Dharwar and he used to write about the requirements of the Raja.

Some papers tell us that in 1841 Shahaji Chhatrapati of Satara came to Kolhapur for paying visit to Shri Mahalakshmi on which occasion he met also the Chhatrapati Maharaja of Kolhapur.

Orders regarding duties of the Patils and Kulkarnis in respect of their villages were issued on 27th April 1843. Lists of arms and weapons and also of the articles in the Jamdarkhana were prepared on 15th June 1843.

Early in 1844 Daji Krishna Pandit was appointed Chief Karbhari for Kolhapur. His administrative reforms caused dissatisfaction among State employees and the Gadkaris at various forts rose in open revolt against the State. Orders were passed not to give shelter to the rebels.

In 1846 the claims of the sons of Ramchandra Pandit Amatya were settled by the order of the Kolhapur Government.

The Maharaja paid a visit to Baroda in 1854-1855 and a yadi shows the manner in which the Gaikwad Prince was to see the Maharaja of Kolhapur and what robes of honour and presents were to be given.

The Political Superintendent made a reference on 6th June 1855 that the chief of Kaga came to see him. An order was issued to the Saranjamdars that on the occasion of their visit to Political Superintendent, they should enter his office without shoes on.

Baba Saheb was invested with full powers in 1813 and the British Government concluded a fresh agreement with him in 1862 safeguarding the interests of the feudatory Jahagirdars.

**Rajaram II**

A darbar was held on 19th October 1866 at Poona by the Government of Bombay which the Maharaja of Kolhapur and the Sardars in Deccan and Karnataka attended.

An order was issued in 1868 to the Jagirdars and Saranjamdars to furnish information regarding their military Saranjams and formations. Accordingly the Jahagirdars of Ichalkaranji and Kapsi presented brief accounts regarding their history.

The Governor of Bombay on behalf of the Queen Empress conveyed friendly sentiments to the Maharaja.

These records contain information about some important historical families—Emperor at Delhi, Holkar, Shinde and Bhonsle, the Rajas of Bharatpur and of the Jahagirdars of Kolhapur.

A scheme of preparation of one line catalogue of modi documents of this section was executed by me with encouragement and guidance from Dr. P. M. Joshi, ex-Director of Archives and Historical Monuments. Shri S. S. Shinde, Superintendent of Record, Kolhapur Record Office and the staff members of his office had sincerely carried out instructions given to them from time to time. Sincere thanks are due to them all.

Work of dating each document could not be undertaken in this series but this attempt is made in the series to be followed by one line catalogue of Chitnishi Daftar and other series.

V. G. KHOBREKAR

## कोल्हापूर रेकॉर्ड ऑफिस, कोल्हापूर

विभागाचे नाव :—निवडी दप्तर, अ

**ज. क्र. १, रुमाल क्र. १, पुडके क्र. १, का. सं. १-१०१ (१०१).**

**सु. स. १०९२ ते ११००, इ. स. १६९१–९२ ते १६९९–१७००.**

**आज्ञापत्रे**—मताजी इंगवले याचे इनाम चालविण्याबाबत यादवराव सिवदेव यास (४) ; व्यंकटराव नारायण यास रुजू होऊन वसूल देत जाण्याबाबत मोकदम का उत्तूर, रांगोळी व अबदुल लाट यांना (८,१०,११); भिकाजी नरहर व दादाजी त्र्यंबक यांस निडगुंदी गाव दिल्याबाबत (२२) ; राणोजी घोरपडे यास मालोजी सिदराम व भगवंत निंबाळकर यांजकडे दिलेला इनाम गाव त्यांच्या स्वाधीन करण्याबद्दल (३१) ; मोकदम का लाट यास राणोजी घोरपडे याच्या तलबेंत राहून वसूल देण्याबाबत (३५) ; राणोजी घोरपडे यास आवासाहेबांच्या देवालय खर्चासाठी कागल व रुकडी वतनाबाबत (४१) ; शेषो नारायण यास त्याजकडील ठाणी सरकारात पावल्यासंबंधी (४३) ; पेशवे यांस कृष्णातीरचे अलीकडे हुजूर प्रांतात उपद्रव न करण्याबाबत (५६), पूर्वील राज्यातील तह, राजमर्यादा, करार, शपथा पंतप्रधान यांस समजावून आज्ञेप्रमाणे सेवेसी तत्पर रहावे म्हणून (६८) ; सखाराम भगवंत यांस बंधुत्वाची उर्जियता बोलून साहेबांचे मनोदयानुरूप कार्य घडून यश घेणे म्हणून (६९) ; यशवंत शिंदे यास राजसबाई भोसले खानवटकर यांना त्यांच्या परिवारासह करवीराहून वारणापार करण्याबद्दल व त्यांस पुन्हा न येणे अशी ताकीद करण्यासंबंधी (९४).

**इनामपत्रे**—व्यंकटराव नारायण यास गाव दिल्याची (६,१५) ; निंबाळकरांपैकी मालोजी, सिदराम, भगवंत व राजजी यांना सावगाव खुर्द इनाम दिल्याबद्दल (२६) ; वरील इनाम चालविण्याबाबत देशाधिकारी व कारकून वगैरेना पत्रे (२७–३०) ; शहाजी माणकोजी भोसले यांस खानवट गाव इनाम दिल्यासंबंधी (३६,३७) ; नरसिंगराव मोहिते यांस गिरगाव इनाम दिल्याबद्दल (७३, ७४).

**कबजखत**—शेषो नारायण यांजकडून रुपये देवविल्याचे (२३) ; तसेच वराता रुपये ४,६०० दिल्याबद्दल (२४) ; नारो गोविंद व सटवोजी गावडे यांस रक्कम पावल्याबाबत (२५).

**कबुलखत**—सरनोबत, सबनीस इत्यादी सामानगडकऱ्यांनी नरसिंगराव शिंदे इत्यादिकांसह भुदरगडकऱ्यांस व सरकार प्रांतात उपसर्ग दिला त्याबद्दल लिहून दिल्यासंबंधीचे (८४).

**करारनामे**—शिवाजी घोरपडे व नारायणराव व्यंकटेश यांजकडील ठाणी देण्याबद्दलचा (९) ; घाटाखालील व वरघाटी ठाणी व्यंकटराव याजकडे रहाण्याबाबत (१३,१४) ; छत्रपति यांस रघुनाथ पंडित यांनी करार करून द्यावे म्हणून कलमबंदी, आईसाहेब ज्या कराराप्रमाणे वागत त्याप्रमाणे निभावणी करून घ्यावी वगैरेबद्दल (६०,६३) ; शिंदे, नरगुंदे व पथके, हुजूरपागेचे सरदार सरंजामसुद्धा सेवा करतील न करतील तर त्याजकडील सरंजाम, गड, कोट, किल्ले सरकारात घेऊन देऊ म्हणून बाळाजी बाजीराव व सदाशिव चिमणाजी यांचा (८०).

**कलमबंद्या**—भुदरगडकरी व हुजूर यांच्यामधील भुदरगडकरी यांची वतने, सरंजाम, जमिनी इत्यादिसंबंधीच्या (१६, ९७).

**चिठी**—रघुनाथराव पेशवे करवीरी हुजूर दर्शनास आले वेळी पांचूची अंगठी दिली म्हणून (७२).

**दानपत्र**—रायेपा विरापा नाईक यास इचलकरंजी येथे जमीन दिल्याचे (९२).

**पत्रे**—गोरवाड येथील जमीन दिल्याबद्दल मोरेश्वरभट बिनअणभट जेरे यांस नारोराम मंत्री याचे (१२) ; सव्वीस गावचा मुकासबाबेचा अंमल सुरळीत देण्याबद्दल बाळाजी बाजीराव यांचे देशमुख देशपांडे परगणे कागल यास (१६) ; मातोश्री जिजाबाई यांचे माधव नीळकंठ यांस मुकासबाबेसंबंधी (१८) ; मुकासबाबेचा ऐवज मनोळीकडे चालविण्याबाबत (१९,२०) ; प्रसिद्धगड, मनोहरगड व सिंधुदुर्ग येथील बंदोबस्त करण्याबद्दल शेषो नारायण यास आईसाहेबांचे (२१) ; बाबू घोंडदेव कमाविसदार तारळेअर्ळे यास मागील बाकीसह सरदेशमुखीचा हिशेब जमाबंदीप्रमाणे रुजू करण्यासंबंधी मुरारजी हिंदुराव घोरपडे याचे (३२, ३३) ;

ज. क्र. २, रु. क्र. २, पु. क्र. १, का. सं. १५५–२१५ (६१).

सु.स. ११८३.ते ११९८, इ. स. १७८२–८३ ते १७९७–९८.

**आज्ञापत्रे**—प्रांत गलगले येथील सरंजाम दौलतराव घोरपडे यास दिल्याबाबत (१५६); व्यंकोजी पिसाळ यास नारायणराव घोरपडे याजकडे पाठविल्यासंबंधी (१७७); नारायणराव घोरपडे यास सरंजाम-मुद्धा हुजूरी येण्याबद्दल (१७९, १८०); कृष्णाजी नाईक नरगुंद यांजकडून आबाजी नाईक पराडेकर यांनी घेतलेला ऐवज हप्तेबंदीप्रमाणे नरगुंदेकडे पोचविला जाईल यासंबंधी सावकाराची खातरजमा करण्याबाबत गंगाधर गोविंद यास (१८१); शिराळे, कोडोली, इचलकरंजी वगैरे गावांची सरदेशमुखी बाब नारायणराव घोरपडे यास चालविण्याबद्दल (१८५-१९६, १९८, १९९); महागाव हा गाव नारायणराव घोरपडे यास दिल्याबाबत (१९७); ठाणे, आळते व शिरोळ येथील सरदेशमुखी बाब नारायणराव घोरपडे यास दिल्याबद्दल (२००-२०१); नारायणराव घोरपडे याची सेनापतीची वस्त्रे, सरंजाम इत्यादी वंशपरंपरेने चालविण्याबाबत (२०२); नायेपा लिंगापा सरदेसाई नाडगोंडा यास सावनूरकर नवाब याच्या दौलतीत पूर्वीप्रमाणे वर्तणूक करण्याबाबत (२०३); नारायणराव घोरपडे यास सत्वर येण्यासंबंधी (२०४); बाळोजी पाटील यास आवळी येथे जमीन दिल्यासंबंधी (२०५).

**कलमबंदा**—परशुराम रामचंद्र याजकडून व्हावयाच्या कामाची (१५५); गंगाधरराव गोविंद मिरजकर यानी एक लक्ष वीस हजार रुपये चार वर्षांत देण्याबद्दलची (१५९); कटकोळ तालुक्यातील ऐवज, मनोळी गहाण आहे त्याचा फडशा होऊन तो ऐवज, तसेच तोरगल इत्यादी तालुक्यांतील हक्कपट्टी, इत्यादींचा ऐवज परशुराम रामचंद्र यांनी हुजुरी आणावयाचा त्या बाबतच्या कामांची (१६९); मुवराव घोरपडे यांच्या सरंजाम व वतनाबाबतची (१७०); करवीरकर व परशुराम रामचंद्र यांच्यामध्ये झालेली ऐवजाच्या करारासंबंधीची (१७३).

**चिठी**—(१८३).

**पत्रे**—राजमंडळाकडे येणे असलेल्या खंडणीच्या हप्तेबंदीसंबंधी परशुरामपंत भाऊ यास आनंदराव रामचंद्र यांचे (१५६); मिरजेहून दीड लक्षाच्या चिठ्या हुजूरी पाठविल्यासंबंधी गोविंद दासो याचे (१५७); राटवार बांधण्याचे प्रकरणीचा व छत्रपती तासगावी आल्यानंतर सर्व गोष्टींचे जाबसाल होतील यासंबंधी बाबूराव नरसिंदे याचे भाऊ जोशीराव यास (१६०); आळतेप्रकरणी रामचंद्र परशुराम याचे जोशीरावास (१६४); राजमंडळाकडील ऐवजाचा फडशा करण्याबाबत रामचंद्र जोशीराव यास परशुराम रामचंद्राचे (१७१); केनवडेकर धर्माजी पाटील यास व गावास उपद्रव न करण्याबद्दल वरातदारांना हुकूम व्हावा म्हणून जगन्नाथ तिमाजी याचे (१७२-१७२/१); छत्रपतींना थैली पाठविली तिचा इन्साफ झाला नाही म्हणून त्रिमलराव श्रीनिवास यास (१७४); प्रांत गलगले येथील सरंजाम घोरपडे यास दिला असल्याबाबत नरसो तुकदेव यास बाजीराव रघुनाथ याचे (१७५); महालोजी व सखाराम घाटगे यांचे तंजावरहून रत्नाकर अप्पा यांस कृतज्ञतापूर्वक पाठविलेले (१७८); शिंदे यांनी नाना फडणीस यास कैद केल्याबाबत रत्नाकरराम याचे छत्रपतिस (१८२); रहिमतपूर ठाण्याचा बंदोबस्त करून बातमी पाठविण्यासंबंधी आकाराम यादव यास सखाराम घाटगे याचे (२०६); सखाराम घाटगे व सिदोजी निंबाळकर यांचे रहिमतपूरचा बंदोबस्त करण्याविषयी रायाजी जाधव यास (२०७-२०८); रहिमतपूरचा बंदोबस्त करून गोपाळजी मोहिते व हुजरे यांना पाठविण्याबद्दल यशवंत घोरपडे याचे आकाराम यादव यास (२०९, २१४); निंबाजी बाबा हवालदार यास यशवंत घोरपडे याचे आप्पासो व रावजी जाधव यांची फौजेसुद्धा रवानगी केल्यासंबंधी (२१०); फौज, सरंजामसुद्धा सत्वर येण्यासंबंधी सिदोजीराव निंबाळकरचे लिंबाजी यादव यास (२१२); फौज कऱ्हाडमार्गे येताना शेजारच्या गावांस उपसर्ग न करण्यासंबंधी आबासाहेब यास (२१३); छत्रपतींकडून फौज घेऊन येण्यासंबंधी नारायणराव घोरपडे यास सखाराम घाटगेचे (२१५).

**याद्या**—ठाणे आळते बाबतच्या कर्ज, व्याज वगैरे संबंधीची (१५८); शिरोळ, आळते वगैरे आठ गावांच्या ऐवजाबाबत (१६१, १६२, १६७); गाववार रोखे, मना चिठ्या वगैरे बाबतच्या खर्चाची (१६३); कटकोळ, भुदरगड, चिकोडी, मनोळी वगैरे बाबतच्या खर्चाची तालुक्यांच्या ऐवजाबाबतची (१६५-६६); परशुराम रामचंद्र यास तहाप्रमाणे द्यावयाच्या रकमेबद्दलची (१६८); छत्रपती व गोवेकर यांचमधील खंडणीच्या ऐवजासंबंधीची (१८३); नारायणराव घोरपडे यास सेनापती पद दिले त्याबद्दल नजराणा दिल्याची (१८४).

---

द. क्र. २. पु. क्र. २, का. सं. २१६–२८५ (७०).

सु. स. ११९७ ते १२०५, इ. स. १७९५-९६ ते १८०४–०५.

**आज्ञापत्रे : छत्रपतींची**—चिंचवाड येथे सदाशिव भट व शिवराम भट यांस जमीन दिलेबद्दल गांवकामगार चिंचवाड यांस (२२३); भेटीस येणेबद्दल नारायणराव घोरपडे यांस (२३४,२५६); शत्रूस तोंड द्यावे म्हणून वहिरी वहादूर यांस ताकीद देण्याबद्दल मुदबसाप्पा सर नाडगौडा यांस (२३७); मुरारराव घोरपडे यांचे दत्तक मुलाकडे त्यांचा तालुका चालविणेवावत (२७३); मतिवडे, वहिरामपूर वगैरे ठाणी घेणे बद्दल राणोजी घोरपडे यास (२७४); आजरे प्रांत वगैरे भागात स्वाऱ्या करणेबद्दल राणोजी घोरपडे यांस (२७५); सातारकर छत्रपतींनी दत्तक घेतल्याबद्दल फत्तेसिंग गायकवाड यांस (२८२).

**राजमंडळाची :** सोलापूर, येंकनमुर्डी, चंदगड वगैरे ठिकाणची सरदेशमुखी नारायणराव घोरपडे याजकडे चालविणेवावत सिदराम भोसले सुभेदार, व गांवकामगार यास (२२४-२२५, २२७, २३३, २३९); कडलगे येथील महसूल नारायणराव घोरपडे यांस देणेबद्दल गावकामगार कडलगे व नूल यांस (२२६, २५६); बुगडीकटी येथील सरदेशमुखीचा ऐवज नारायणराव घोरपडे यास देणेबद्दल सकगोंडा बुगडीकटीकर यांस (२२९); हरळी हा गांव नारायणराव घोरपडे यांस दिलेबद्दल गावकामगार यांस (२३५); वाळवे महालातील गावास घासदाण्याबाबत उपसर्ग न देणे बाबत अमृतराव पंडित यांस (२४१); आजरे व उत्तूर ही ठाणी घेणेसाठी कुमक करणेबद्दल मुलतानराव मालप यांस (२४८); प्रांत हुकेरीतील गांवगन्नाचे वतन दिलेबद्दल राघो जगन्नाथ चिकोडी यांस (२५५); हुजूर येऊन जावसाल उलगडून घेण्याबाबत नारायणराव घोरपडे सेनापती यास (२५७); चिकोडीकर देसाई व यमाजी दिनकर यांचे वतनी गांवाची मोकळीक होणेबद्दल गावकामगार यांस (२७०); हक्कदारांचा जकातीवरचा खंड मुरळीत देणेबद्दल जकातदार चिकोडी यांस (२७२).

**इतर** वस्त्रे पाठविल्यावावत सुन्दरावाई यांचेकडून चिमावाई याना (२३०).

**इनामपत्रे**—सदाशिवराव भट लाड यांस दानोळी व चिंचवाड येथील जमीन दिलेबद्दल (२३८,२४०); मोतीगिरी गोसावी यांस जमीन इनाम दिलेबद्दल (२५०).

**कलमबंदी**—प्रांत चिकोडी येथील करवीरकरांच्या फुटगावांसंबंधी पेशवे यांचेकडून उलगडून घ्यावयाची (२६७).

**पत्रे**—पंतप्रधान यांचेशी चाललेल्या वाटाघाटी बाबत (२१९); कर्नाटक प्रांताचा तालुके किती लक्षाचे आहेत त्याची यादी पाठविणे बाबत वच्चाजी पंत यास आप्पाजी विठ्ठल याचे (२२०); पेशवे, नाना, शिंदे, परशुरामभाऊ हे सर्व एकच असल्याबद्दल (२२१); शिंदे वायासंबंधी व परशुरामभाऊची स्वारी कर्नाटकात होणार या संबंधी (२३१); इंग्रजांची व टिपूची लढाई होऊन इंग्रजांची फत्ते झाली वगैरे मजकूरचे (२४५); यशवंतराव शिवाजी यानी गावगन्नाचे पाटील कुलकर्णी बोली नेले बाबत दादा स्वामी यांस व्राजी रामचंद्र याचे (२४६); वळवंतराव तात्या पुण्याहून करवीरास आले बाबत (२४७); अथणीचे खंडणी बाबत (२५८); बाळाजी जनार्दन याचे कर्जाऊ ऐवजा-संबंधी छत्रपतींना (२५९); पावनगडानजीक शत्रूचे सैन्य आले असल्याबद्दल छत्रपतींना खंडोजी निकम व लक्ष्मण भगवंत याचे (२६१); अर्जुन साळवी व खंडोजी साळवी यामधील इनामासंबंधी खटल्याबाबत खोत मौजे फणसप यांस मोरो अनंत व विठ्ठल नारायण सुभेदार तालुका रत्नागिरी यांचे (२६४); एवजाची पुरवणी करणेबद्दल निवाजी हावलदार यांस रामचंद्र जोशीराव यांचे (२६५,२६६); शिरोळ व कासेगांव येथील वसुलावावत प्रीतीराव चव्हाण यास यशवंतराव याजकडून (२६८); शिरोळ येथील शिंदे याचे सरंजामासंबंधी प्रीतीराव चव्हाण यांस यशवंतराव पाटणकर यांचे (२६९); सिदराम भोसले यांचेकडून तिळगूळ पोचलेबद्दल दुसर वाजीराव यांचे (२७६); तालुके कलानिधी व चंदगडची मामलत धोंडो नारायण यांस दिलेबद्द यशवंतराव पाटणकर यास वाजीराव रघुनाथ यांचे (२७७); कारकून पाठविल्याबाबत चतुरसि भोसले यांचे प्रीतीराव चव्हाण यास (२८१); विश्वासराव व सखाराम घाटगे यांनी बंडवालेक जाऊ नये म्हणून इंग्रजांचे पत्र (२८५).

**बातमीपत्र**—इंग्रज, निपाणीकर तोरगल यासंबंधीचे (२७९).

**याद्या**—चिकोडी व मनोळी तालुके करवीरकडे चालविण्याबद्दलची (२५१); बापूजी गोखले यांजकडे गेले फौजच्या एकमाही आकारणीबावत (२७१); नागोजी शामराव यांनी दुस्ताबद्दल ९,००० र देणेबाबत (२८०); पंडित प्रधान पदाची वस्त्रे कोणकोणास दिली त्यावावत (२८३); दि पागेकडील एकांडे शिलेदारांची नांवनिशीवार (२८४).

रुमाल क्र. २

पुडके क्र. २—(चालू)

**स्वास्तुर्ची***—आज्ञापत्र वगैरे [illegible] (२७४).

**किरकोळ**—छत्रपतींस [illegible] (२७६); [illegible] (२७७) [illegible] (२७८) [illegible] (२८०) [illegible] (२८८) [illegible] (२८२); [illegible] (२८५, २८६); [illegible] (२८६) [illegible] (२६२) [illegible] (२६३) [illegible] (२६७) [illegible] (२६८) [illegible] (२६६) [illegible] (२७८).

---

रु. क्र. २, द. क्र. २, पु. क्र. ३, का. नं. २८६-३५३ (६८).

सु. स. १२०४ ते १२१२, इ. स. १८०३-०४ ते १८११-१२.

**आज्ञापत्रे**—[illegible] (२८६); [illegible] (२९१); [illegible] (२९३, २९४); [illegible] (३०२); [illegible] (३१९); [illegible] (३१८); [illegible] (३२०); [illegible] (३२१); [illegible] किल्ले [illegible] यास (३२७); [illegible] (३२९); [illegible] बंदोबस्त करावा म्हणून सिदोजीराव निंबाळकर यास (३३५).

**इनामपत्र**—[illegible] यास इनाम दिलेबाबत (३३१); चिचवाड का आळते येथे २५ बिघे जमीन छत्रपतींनी इनाम दिलेबद्दल (३४८).

**कलमबंदी**—आजरे म्हापण व वेंदुर वगैरे गावचे ऐवजासंबंधी व नारायणराव व्यंकटेश यांच्या ठिकठिकाणच्या सरदेशमुखीच्या वतनाबाबत (३३३).

**कर्जकतबा**—माऊ जोशीराव यांजकडून बाळोजी पाटील व लिंगराम कुलकर्णी यांनी ४५० रुपये कर्ज घेतलेबद्दल (३४९).

**पत्रे**—संभाजीराव घोरपडे यास कैदेतून सोडविणेबाबत सिदोजीराव निंबाळकर यास जनरल वेलस्लीचे (२८७); छत्रपतींच्या खावंसालासंबंधी कर्नल विल्यम क्लार्क यांजकडून (२८८); चिकोडी, मनोळी वगैरे करवीरकराचे मुलुखासंबंधी कर्नल क्लोज यास (२८९, २९०, २९२, २९५, २९६ २९८-२९९); वाडीकर सावंताचे बंदोबस्ताबद्दल प्रीतीराव चव्हाण यांचे देवी नाईक दुभाषी

* सरकारी हुकूम किंवा परवाने ज्यावर नोंदले जातात तो कागद

रुमाल क्र. २

पुडके क्र. ३—(चालू)

पत्रे—(चालू)

[illegible] पाठविण्यासंबंधी (३५२).

पावती—कागलचे ठाणे मिळाल्याबद्दल नारायणराव घोरपडे वगैरेकडून (३१६).

याद्या—सुलतानराव निंबाळकर यांचे सरंजामाबद्दल (३०३); मनोळी येथे जमीन असलेबद्दलची (३२२); निजामकराने हुजूरची फूट खेडी घेतलेबद्दलची (३२४); पुणे मुक्कामी झालेल्या खर्चाबद्दलची (३३६,३३७); रघोजी, व्यंकोजी व परसोजी भोसले यांच्या नियमाच्या नावाबद्दलची (३५३).

वाटणीपत्र—बाबा महाराज, नाना महाराज, उना महाराज व बापू महाराज यांचे वाटणीसंबंधीचे (३१४).

विनंतीपत्रे—सिदोजीराव नाईक निंबाळकर यांचे तालुक्याची जगाबी न करणेबद्दल कर्नल क्लोज यांचे (३०४); हरीपंत भावे व कारकून यांचे कैदेबाबत कर्नल क्लोज यांचे (३०८); लाटेचे ठाणे कोरे यांचे स्वाधीन केलेबाबत धोंडो कृष्ण यांचे (३१७); सुवर्णदुर्गी बंड झालेबाबत कर्नल क्लोज यांचे (३२३); सेनापती यांजबरोबर फौज देऊन रवाना करणे-संबंधी यशवंतराव घोरपडे यांचे (३२५).

---

ज. क्र. ३, रु. क्र. ३, पु. क्र. १, का. सं. ३५४-४३४ (८१).

सु. १२०४ ते १२१८, इ. स. १८०३-०४ ते १८१७-१८.

आज्ञापत्रे—आनूर, म्हाकवे व बालिंगे या गावांचा निम्मा ऐवज राणोजी घाटगे यांस देणेबा हिंदूराव घोरपडे यांस (३५४); कागल व सेनापतीसंबंधीचे सवालजबाब इंग्रजांचे क उलगडून घेणेबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यांस सुन्दराबाई यांचे (३५७); रघुनाथ

रुमाल क्र. ३

पुडके क्र. १—(चालू)

**आज्ञापत्रे**—(चालू)

टकार यांस तिखडे, नितवडे व दोनवडे येथे जमीन इनाम दिलेबद्दल देशाधिकारी, खानापूर यांस दुसरा शिवाजी यांचे (३६३); बाजीराव पेशवे यांना निपाणी मुक्कामी सरंजाम पाठविणेबद्दल भगवंतराव प्रतिनिधी यांना (३६४,३६५); भिडी हा गाव श्रीनिवासराव कठोर यांचेकडे इनाम चालविण्याबद्दल सदाशिव माणकेश्वर व गाव कामगार यांना (३६६); छत्रपतींच्या भेटीस येणेबद्दल कृष्णराव घोरपडे यांस, वलतींची गुरे हुजूर आणणेबद्दल आवाजी घोरपडे व इचलकरंजीकरांचे उपद्रवांचा बंदोबस्त करणेबाबत शंकराजी घोरपडे यांस (३६८); माद्याळ गाव कृष्णराव घोरपडे यांचे स्वाधीन करणेबद्दल बहिरजी भोसले यांस, माद्याळच्या भाऊबंदी खटल्याच्या चौकशीसाठी नारायणराव पाटणकर यांची नेमणूक केलेबाबत, माद्याळच्या खटल्यासंबंधी हुजूर येऊन बोलण्याबद्दल केदारजी घोरपडे यांस (३६९); छत्रपतींना येऊन भेटणेबद्दल कृष्णराव घोरपडे यांस (३७०); सातान्याहून हुजूर स्वारी श्रीचे दर्शनास येणार म्हणून कृष्णराव घोरपडे यांस (३७१); माद्याळ येथील जमीन साखळीने मोजणेबाबत व नवीन लोकांकडून जमीन खते घेणेबद्दल कृष्णराव घोरपडे यांस (३७१-अ); हुजूरची स्वारी केदारलिंगाचे दर्शनास वाडीस जात असलेबद्दल, करवीरी हुजूरचे मुक्कामी येणे बद्दल व शेख हुसेन यांचा कर्जाऊ ऐवज देणेबाबत अशी तीन आज्ञापत्रे कृष्णराव घोरपडे यांस (३७२); भुदरगड गडकरी यांनी सरकारविरुद्ध वहिवाट केली त्यांच्या बंदोबस्ताबाबत कृष्णराव घोरपडे यांस (३७३); चिंचणीकर देसाई यांचे जीवा जामेची खातरजमा सांगणेबाबत कल्याणराव कृष्ण निा पेशवे यांस (३७५); त्रिंबकजी डेंगळे यास मदत करीत असतील त्याचे पारिपत्य करणेबाबत राणोजी घोरपडे यांस (३८७); संताजी घोरपडे यांचे कारकून पुण्यास आले आहेत त्यास छत्रपतींच्याकडे पाठवून देणेसंबंधी बाळाजी चिटणीस यांस (३९२); सरंजामसुद्धा हुजूरकडे येणेबद्दल राणोजी घोरपडे यांस (४१२, ४२८); इंग्रजांचे लष्कराचे वर्तमान वरचेवर कळविणेबद्दल सभापती मोदलीकर यांस (४२३).

**पत्रे**—इंग्रजांकडील चकती व चपराशी सांडणी स्वार पाठवून द्यावे म्हणून यशवंतराव घाटगे यांचे स्वरूपजी क्षीरसागर यांस (३५८); छत्रपतींचे आलताफनामे पोचल्याबद्दल एल्फिन्स्टन यांचे करवीरकर छत्रपतींना (३६०); बाल छत्रपतींना संकटातून काढणेविषयी एल्फिन्स्टन यांस रामचंद्र पंडित यांचे (३६१); करवीर राज्याची कामकाजे उलगडून देऊ म्हणून राणी सुन्दराबाई यांना एल्फिन्स्टन यांचे (३६२); मालवणचा किल्ला व जकात व आचरेच्या ऐवजासंबंधी डनलॉप साहेबाशी बोलणे झाले त्याबाबत राणी सुन्दराबाई यांना (३६७); मसूर येथील गावगन्ना अम्मल भरतगडचा असलेबद्दल रसिडेंट डनलॉप यांस करवीराकडून (३७९); सुबराव जाधवराव व भरमदेव देसाई नाडगौंडा का। रायबाग यांचेमधील जावसालासंबंधी आप्पा देसाई चिंचणीकर यांस (३७७); नरसिंहगड किल्ला वाडीकर भोसले यांचे हाती जाऊ देऊ नये म्हणून गोव्यातील इंग्रजाचे छत्रपतींना (३८०,३८१); आपाजीराव नाईक निंबाळकर वाठारकर यांचेसंबंधी पेशवे यांनी सवाल जबाब करावा म्हणून एल्फिन्स्टन यांचे छत्रपतींना (३७८); राजमंडळाच्या ...गल तालुक्याच्या सनदा पाठविणेबाबत सखाराम बल्लाळ यांचे (३८८); भुदरगडावरील करवीरास गेलेल्या दोन हुडेकरी यांना कैद करणेबाबत (३९०); तुळजापूर येथील पाटील-कीचे मानपानासंबंधी तुळदास भोपे व भगवंतराव भोपे यांचेमधील खटल्याबाबत सदाशिव माणकेश्वर यांचे छत्रपतींना (३९१); मनोळी परगणा छत्रपतीस कंपनी सरकारांतून दिल्याबाबत नरसिंगराव सुभेदार परसगड व मनोळी यांस (४००-४०१,); तसेच रामराव कारकून सत्तेगिरी यांस (४०३); लुईस फर्नांवज याची रवानगी छत्रपतींकडे व सिंधुदुर्गास करणेबद्दल जॉन फर्नांदी साहेब यांना (४०५, ४०७); कराडकर प्रतिनिधी यांचे दौलतीचा जीर्णोद्धार करणेसंबंधी सरकारास (४२९); किल्ले सोनगड हद्दीतून बैल व विलायती जिनसांचे वाहतुकीबाबत कंपनी बाबूराव हवालदार यांचे रतनजी पारसी सावकार यांस (४३०); करवीर-करांची बीड व करपवाडी ही गावे लुटलेबाबत थॉमस मन्रो यांचे विश्वासराव घाटगेस (४३२).

रुमाल क्र. ३

पुडके क्र. १—(चालू)

**खातमीपत्रे**—सावगाव, तलणंगे, टाकवडे, येथील रोस्यांविषयी व निपाणीकरांचे उपद्रवाविषयी इंग्रजांस कळविले म्हणून करवीर वकीलांचे (३८२); पेशव्यांची स्वारी नाशिककडून सप्तशृंगीस जाते वेळी मार्गात वाघ फौजवर चालून आला त्यासंबंधी (३८५); बंडात भाग घेणाऱ्या लोकांचा बंदोवस्त ठेविला जाईल यासंबंधीचे भगवंत आवाजीचे (३९६); करवीर हद्दीतून मिरजेवर दरोडा पडला त्याबाबत करवीर वकीलाचे छत्रपतीस (३९७); बाळाजी डेंगळे याची मुले माणसे अटक करून मुंबईस नेलेबाबत करवीर वकीलाचे छत्रपतीस (३९८); मालकम साहेब व पेशवे यांची भेट, दौलतराव शिंदे याच्या आईचा मृत्यु, इत्यादि माराचे करवीरकर वकीलांचे छत्रपतीस (४०४); गदगडवल वदामी वगैरे कर्नाटकातील गोखलेकडील तालुक्यात इंग्रज ठाणी घालीत असल्याबद्दल शंकरराव शिंदे यांचे छत्रपतींना (४२१,४२२).

**याद्या**—निपाणकरांनी करवीरकरांचे घेतलेल्या मुलुखासंबंधी व पेशवे, करवीरकर सातारकर यांचेमध्ये झालेल्या तहासंबंधी एल्फिन्स्टन यांचेकडे दिलेल्या नकलांची (३५५); बावा महाराज व भाऊ महाराज यांनी छत्रपतीच्या विरुद्ध केलेल्या दुष्कृत्यांची (३५९); कागल, आजरा वगैरे भागांतील गावांच्या सोडचिठ्ठ्या एल्फिन्स्टन यानी करवीरकरास पुणे मुक्कामी दिल्या त्याबद्दलची (३७४); संवदती प्रांत रामबाग येथील मथुरागिरी गोसावी याचा व गांवचा खंडणीचा ऐवज पावल्याबद्दलची (३८३,३८४); नांदणी हा गाव भाऊ महाराज यांचेकडे सोडला व नंतर कल्याणराव कृष्ण नि पेशवे यांनी घेतला त्याबद्दलची (३७६); छत्रपतींना मुलगा झाला म्हणून देवस्थाने, किल्ले व पेशवे वगैरेना शर्करा पाठविल्याबद्दल (३८६); सरलष्कर पदाची वस्त्रे हणमंतराव निंवाळकर यांस दिल्याबाबत (३८९); ताई महाराज मथुरेस असता त्याना ७,००० रुपये कर्ज झाले त्याचे फेडीबाबत (४०२); ऐतिवडे खुर्द येथील कुलकर्णीपण रत्नाकरपंत राजाज्ञा यानी जबरदस्तीने आपलेकडे घेतल्याबद्दल (४१९); मोरेश्वर अमात्य यांचेकडून २०,००० रुपये मखलासी घेऊन साळवण व राशिवडे त्यांना परत केलेबद्दल (४२४); भाऊ महाराज, नाना महाराज व बावा महाराज यांच्या चिकोडी व मनोळी गावांसंबंधी (४३३).

**विनंतीपत्रे**—वाळवे येथील मामलेदार गंगाधर जोशी यांना आपल्या स्वाधीन करण्याबाबत वामनराव आपटे याचे (३५६); भाऊ महाराज पत्रावरुन समजावून सांगतील म्हणून एल्फिन्स्टन यांचे (३९३); इंग्रजांकडे पूर्वी दिलेल्या यादीप्रमाणे करवीरकरांची कामे पुणे मुक्कामी होतील म्हणून इब्राहिमखान वकील याचे (३९४); चिकोडी, मनोळी तालुके बाबतीत काही अडथळा होणार नाही म्हणून थॉमस मन्रो यांचे (३९५); अंताजी महादेव विनंती करतील त्याप्रमाणे कामकाजाचा उलगडा व्हावा म्हणून भगवंतराव यांचे (३९९, ४०६); कोंकण प्रांतातील बंडवाले लोकांचा बीमोड केलेबाबत भगवंतराव आवाजी यांचे (४०८); रामदुर्गकर जमाव जमवून त्रास देतात म्हणून शंकरराव शिन्दे यांचे (४०९-४११, ४१३-४१५, ४२०); उगरगोलचे ठाणे घ्यावयास आलेल्या निपाणकरांचे लोकांस परत फिरविले व सौंदती, नवलगुन्द वगैरे भागात इंग्रज ठाणे घालणार असल्याबाबत शंकरराव शिन्दे यांचे (४१६-४१८, ४२६); गदगडवल, वदामी वगैरे कर्नाटकातील गोखलेकडील तालुक्यात इंग्रज ठाणी घालीत असल्याबद्दल शंकरराव शिंदे यांचे, मुडा डोंगरास बंडाकडील लोक येऊन रहाणार म्हणून वार्ता असलेबाबत मोरेश्वर सुबराव याचे (४२४); प्रचीतगड येथील बंडवाल्यांनी संगमेश्वर कळे येथे ठाणी घालून ब्राह्मण मंडळीस उपसर्ग करतात म्हणून भगवंतराव आवाजी यांचे (४२७); निपाणकरानी ताब्यात घेतलेल्या चिकोडी, मनोळी तालुक्यातील २७ गावांचा जावसाल होणेबद्दल बाळाजी बाजीराव चिटणीस याचे (४३३); चिकोडी, हुकेरी व मनोळी तालुके भाऊ महाराज यांचे सुपूर्त केलेबाबत थॉमस मन्रो याचे (४३४).

---

**ज. क्र. ३, रु. क्र. ३, पु. क्र. २, का. सं. ४३५-५१९ (८५).**

**सु. स. १२१८ ते १२२१ इ. स. १८१७–१८ ते १८२०–२१.**

**आज्ञापत्रे**—चिकोडी व मनोळी तालुक्यातील गांवाच्या सोडचिठ्ठ्या घेऊन येणेबद्दल बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस यांस (४३५); सेनापतीच्या तालुक्यात करवीरकरांची ठाणी

**रुमाल क्र. ३**

**पुडके क्र. २--(चालू)**

**पत्रे**--(चालू)

वसवावी म्हणून मोरो बाजीराव चिटणीस यांस राणी सुन्दरावाई यांचे (४३६); वासुदेव पंडित यांना खानापूर गाव इनाम दिल्यावावत गांवकामगार यांना (४३८); बाळाजी नारायण यांस बोरगाल व यादगुड ही गांवे इनाम दिल्यावद्दल देशमुख देशपांडे प्रांत हुकेरी, यांसी, याचप्रमाणे गांवकामगार यादवाड व बाळाजी नारायण यांस (४४०-४४२); थॉमस मन्रो याजवरोबर बोलणे करणेवद्दल बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजी चिटणीस यांस (४४४); प्रसिद्धगडची मुतालकी वच्याजी अनंत यांस दिल्यावद्दल (४५१); प्रसिद्धगडची सबनिसी रामचंद्र यांस दिल्यावद्दल कृष्णाजी नाईक निंवाळकर व राघो सदाशिव यांस (४५२); सेनापतीचा अधिकार संताजीराव घोरपडे यांस दिल्यावद्दल (४५३, ४५४); लाट येथील नायकीचे वतन राणी सुन्दरावाई यांचेकडे चालवण्यावावत गावकामगार लाट यांस संताजीराव घोरपडे यांचे (४५८); ठाणी घेतली म्हणून सिघोजीराव निवाळकर यांचे नानीसाहेव घाटगे याना (४५९); ऐतवडे गांव रत्नाकर पंडित राजाज्ञा यांस दिल्यावावत गांवकामगार ऐतवडे याना (४६०); नरहराचार्य पुराणिक यांचेकडे त्यांची जमीन चालविण्यावावत सुभा चिकोडी यांस, भगवंत कृष्ण यास जमीन दिल्यावद्दल गावकामगार भेंडवडे यांस (४६९); तोरणहाळी गांव न्हनु पेंढारीस इनाम दिल्यावावत सुभा चिकोडी यांस (४७१); विठ्ठलाचे नैवेद्यासाठी दरमहा शंभर रुपये दिले असल्यावद्दल भिमाजी वडवे यांस (४७५); सदाशिवराव जोती यास पांच गावांचा सरंजाम दिल्यावद्दल सुभा चिकोडी यांस (४७६); वापूभट सोमण यांजकडील जैन्याळ व वेलानी येथील इनाम जमीन त्याजकडे चालविणे बा गावकामगार याना (४८०, ४८१); भोज, एकसंबे, लाट, रांगोळी व कागल तालुक्याचे जावसाल उलगडून घेण्यास भाऊ महाराज याना मुंबईस पाठविलेवावत मोरो बाजी चिटणीस यांस (४८४); नारायणराव पिसाळ यास आश्रय देऊन मेतगे येथे ठाणे घातले ते रहित करणेवद्दल सुन्दरावाई घाटगे यांसी (४८७); नारायणराव खानवेलकर यांस रेंदाळ गांव इनाम दिलेवद्दल देशमुख देशपांडे इचलकरंजी, गांवकामगार रेंदाळ व नारायणराव खानवेलकर यांसी (४८९, ४९१).

**इनामपत्रे**--वासुदेव पंडित यांस खानापूर गांव धर्मादाय इनाम दिल्यावद्दल (४३९); भिवाभट भगवंतभट व्यास यास वळिवडे येथे जमीन इनाम दिल्यावद्दल मयरापुरी महंत मठ करवीर यांजकडून.

**जाहीरनामा**--म्हैसाळ येथील राघो नागनाथ यास व्यंकटराव शिन्दे, मुरारजी शिन्दे, वापू अंवाजी कुलकर्णी यानी ठार मारून दरोडा घातला त्याचा पत्ता लावून देणेवद्दल कंपनी सरकारचा जाहीरनामा (४४७).

**दस्तक**--जयसिंगराव घाटगेस चिखलीहून ग्वाल्हेरच्या वाटेत मनाई न करण्यावद्दल कंपनी सरकारचे (४६२).

**पत्रे**--भाऊ महाराज याना चार गांवे चिकोडी व हुकेरी तालुक्यापैकी इनाम दिल्यावद्दल जनरल थॉमस मन्रो याच छत्रपतीस (४३७); आवासाहेव उर्फ संभाजी छत्रपतींना पुत्रप्राप्ती झालेवद्दल इमसवेल रेसिडेंट यांस राणी सुन्दरावाई यांजकडून (४४३); भरतगड तरण्याच्या ऐवजापैकी निम्मा सिंधुदुर्गाकडे व निम्मा किल्ले भरतगडकडे चालत असतो म्हणून रेसिडेंट इमसवेल यांस छत्रपतींची (४४६); छत्रपतीनी पाठविलेल्या हुजरे, कारकून व लोक यांच्या स्वाधीन भुदरगड किल्ला करावा म्हणून सदाशिव अनंत यास (४५५); किल्ला भुदरगड छत्रपतीच्या स्वाधीन झाला म्हणून भाऊ महाराज यास छत्रपतींचे (४५६); व माणकोजी गायकवाड हवालदार किल्ले भुदरगड यांस सदाशिव अनंत यांचे (४५७); राणोजी घोरपडे यास छत्रपतींनी चार गांवांचा सरंजाम दिल्यावद्दल भाऊ महाराज व छत्रपती यांची (४६३, ४६४); राणोजी व मुरारराव घोरपडे यांचेमधील वादाची निभावणी छत्रपतींच्या ठरावाप्रमाणे केली जाईल म्हणून भाऊ महाराज यांस (४६८); मालेगांव तालुका मसूर येथे पटीवावत वसूल न घेण्यावावत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट सिंधुदुर्ग यांस करवीरकरांचे (४७३); छत्रपतींना पंढरपुरास जाण्यासाठी परवानगी देण्यावावत पोलिटिकल एजंट धारवाड यांजकडून (४७४); मनोहरगड, भुदरगड

रुमाल क्र. ३

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**--(चालू)

व आजरा यातील दुतर्फा अमलातील चौकशी होण्याबाबत भाऊ महाराज यास आवाजी वल्लाळ व येसाजी कृष्ण यांचे (४८३); कागल संस्थान संबंधीच्या कामाबाबत लक्ष्मणपंत यास पुण्यास साहेबाकडे (इंग्रज) पाठविण्याबाबत नानासाहेब घाटगे याना रावजी काकडेकडून (४८८); इचलकरंजीच्या रांगोळी वगैरे गांवावर करवीरकर स्वाऱ्या करतात म्हणून नारायणराव व्यंकटेश याची ताकरीन यांस (४९२-४९३); कोकणातील सरदारांच्या कागदपत्रांच्या दर्याकतीबाबत व करवीर व वाडीसंस्थान मधील सवाल जवाब उलगडून मिळणेबाबत चॅपलीन कमिशनर यांना छत्रपतींचे (४९६); संभाजी उर्फ आबासाहेब छत्रपतींना गोळी घालून ठार केले बाबत टाकरीन, चॅपलीन व एल्फिन्स्टन यांना राणी सुन्दराबाईची (४९७, ४९८, ५०३, ५०४, ५०५, ५०६); नरगुंदास हरीपंत व हवलदार यांचेकडून पैसे मिळत नाहीत म्हणून आप्पाजी बल्लाळ यांजकडून भगवंत पंतांस (५०१); चिकोडी तालुक्यांतील इनामदार लोकांच्या सनदा देणेबाबत थॉमस मन्रो यास मामलतदार, चिकोडी यांचे (५०२); आपली कामकाजे करवीरकराकडून करून घेत आहे याबाबत नारायण व्यंकटेश यांची ताकरीन यांस (५०७, ५०८); आबासाहेब छत्रपती यांस मोहिते शिलेदार यानी मारल्याबाा व राज्याचा बंदोबस्त केला जाईल या संबंधीचे राणी सुन्दराबाई यांना कमिशनर चॅपलीन याचे (५०९); सिंधुदुर्गाच्या तनख्याच्या कामकाजासंबंधी उलगडा रामचंद्र मल्हार व बच्याजी अनंत बकील हे करतील म्हणून असिस्टंट कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट, सिंधुदुर्ग यास करवीरकराचे (५१०); रामचंद्रराव डफळे यांची जहागीर व वतन मुरळीत चालविण्याबाबत ग्रान्ट साहेबांस (५१२); बुवासाहेब व बाळासाहेब छत्रपती आईसाहेबांचे विचारे वागत आहोत म्हणून भाऊ महाराज याचें टाकरीन साहेबास (५१३); भाऊ महाराजांच्या सांगणेप्रमाणे राज्याचा बंदोबस्त व्हावा म्हणून राणी सुन्दराबाई यांचे कमिशनर चॅपलीन यांस (५१४); छत्रपती व बाडीकर सावंत यांच्या दुतर्फा अंमलाच्या चौकशीबाबत टाकरीन साहेबास करवीरकरांचे (५१५); इचलकरंजीकरानी जखेवाडी येथे गोळागोळी केली त्याचा बंदोबस्त करणेबद्दल टाकरीन साहेबास राणी सुन्दराबाई यांचे (५१६); इचलकरंजीकरांनी करवीरकरांचे मुलुखात दंगा केला त्याची चौकशी झाली पाहिजे म्हणून छत्रपतीस टाकरीन साहेब यांचे (५१७, ५१८, ५१९,).

**छत्रपतींस :** आज्ञेप्रमाणे दत्तक पुत्र घेतल्याबद्दल भगवंतराव आवाजी यांचे (४४८); किल्ला स्वाधीन झाला म्हणून सदाशिव अनंत यांचे (४५०); भाऊ महाराज व इचलकरंजीकर यांचे गावांस ठाणी घातल्यासंबंधी लहूजी पवार याचे (४७०); छत्रपती सिंहासनारूढ झाल्याबाबत सुन्दराबाई यांना ताकरीन यांजकडून (४७७); मनोळीचे ठाणेवर चोहोकडे बंदोवस्त ठेविला आहे म्हणून मोरो बाजीराव यांचे (४७९); ओली सोडवणेचा ऐवज जानराव रामचंद्र यास देणेबाबत खंडो मोरेश्वर पराडकर यांचे (४८२); छत्रपतीची सेवा चाकरी करणेबद्दल आज्ञा व्हावी म्हणून मकंदर सिंग यांचे (४८५); नारायणराव घोरपडे बेअदबीने वागले म्हणून त्यांचा सरंजाम जप्त करणे बाबत टाकरीन याचे (४८६); रायबागचे बाजूच्या खेडचास शत्रूचा त्रास होतो त्याचा बंदोवस्त होणेबाबत राघो जगन्नाथ याचे (४९५); मनोळी, व हुकेरी तालुक्यातील रामचंद्र महादेव व शेषो नारायण यांजकडे असलेली करवीरकरांची खडी पेशव्याना सांगून परत करण्याबाबत गोपाळ भट यांचे (४९९).

**याद्या**--चिकोडी व मनोळी येथील जमेदार यांजकडून नजराणेबद्दल रु. ६२,२५० घेतल्याबद्दलची (४४५); राणोजी, मुराररराव व दिनकरराव घोरपडे यांच्या बायकोस छत्रपतींनी सरंजाम गांवे नेमून दिल्याची (४६६, ४६७); मनोहरगड व प्रसिद्धगडाकडील तनख्याच्या दर्याप्तीची आणि कोल्हापूर व वाडीकर यांच्या वकीलांच्या नांवाची (४७८); करवीरकरांचे चिकोडी व मनोळी तालुके इंग्रजांच्या विद्यमाने सोडवून घेतल्याबद्दल भाऊ महाराजाना वक्षीस दिल्याबद्दलची (४९४); सावनूरच्या नवाबाकडून येणे असलेल्या चौथाई बाकीसंबंधी (५००); पंतप्रधान व प्रतिनिधी पदे कोणास देण्यात आली त्याबद्दलची (५११).

**स्मरणार्थ टिपण**—राणोजी, उदोजी चव्हाण व विठोजी यांच्या कार्यासंबंधी; (४७२).

---

ज. क्र. ४, रु. क्र. ४, पु. क्र. १, का.सं. ५२०-५६८ (४९).

सु. स. १२२१ ते १२२३, इ. स. १८२०-२१ ते १८२२-२३.

अर्ज—पावनगडच्या गडकरी लोकांस गावाकडून गल्ला मिळाला नाही म्हणून रायाजी जाधव याचा (५२७); रायगोंडा पाटलाने रयताचे बैल धरून नेले त्याची तोड होण्याबावत गाव कामगार कुंभोज यांचा करवीरास (५३२).

आज्ञापत्र—आप्पाजी भुजंग कुळकर्णी यास जमीन दिल्यावद्दल (५२०).

उतारा—यशवंतराव घाटगे यांची कैदेतून सुटका केल्यासंबंधी (५६१).

जाहीरनामा—साताराचे छत्रपतींना राज्यावर बसवले असून ते आपल्या राज्याचा कारभार पहातील म्हणून कंपनी सरकारचा (५४७).

पत्रे—भुदरगड, शिरोळ, आकिवाट, चिकोडी आणि मनोळी तालुके करवीरकरास मिळावेत म्हणून (५२२); सरबोजी वगजारा याचे गैरवर्तणुकीबावत नाईकवाडी व गडकरी किल्ले प्रसिद्ध-गड यांजकडून छत्रपतीस (५२३); वाळवे यांच्या कामावद्दल प्रयत्न करीत आहे म्हणून (५२४); पूर्वसंकेताप्रमाणे श्रीमंत सौ. मातुश्रींची भेट झाली नाही म्हणून शामराव बाजी याचे (५२५); कृष्णप्रभु चादरेकर याने घेतलेला मसाला परत द्यावा म्हणून रेसिडेंट डनलॉप याचे सखो अनंत सबनीस यास (५३०); पाच हजार रुपयांचे वाठारकर यांच कर्ज दिले नाही व वहिरजी भोसले कडून चार हजार रुपये मिळाले नाहीत म्हणून खर्चाची अडचण असल्या-वद्दल (५३१); आपाजी यादव याने मालाची किंमत न देता व्यापाऱ्याकडून पावती घेतली त्याची चौकशी होण्याबावत रेसिडेन्ट वेसिस यांस (५३३); त्रिविक्रम मंगलाचार्य शास्त्री यांना नांदणी येथील जमीन चालवावी म्हणून भाऊ महाराज यांचे बुवासाहेब छत्रपतीस (५३४); वरचेवर पत्र पाठवावे म्हणून भाऊ महाराज यांचे आवासाहेब व बुवासाहेब छत्रपतींना व राणी सुन्दराबाई यांना (५३५, ५३६); इचलकरंजीकरांविरुद्ध करवीरकरांची फौज तयार झाली त्याबावत बोलणे करण्यासाठी वकील पाठविण्यावद्दल छत्रपती यांस टाकरीनचे (५३९); इचलकरंजीकरानी जखेवाडी व तारदाळ गावांवर स्वारी केली त्याचा वंदोवस्त करवीरकर करीत आहेत म्हणून टाकरीन यांस (५४०); करवीरकर व सावंतवाडीकर यामध्ये वादात असलेल्या गावांचा निर्णय करण्यावद्दल कमिशनर चॅपलीन यास करवीरकरांची (५४१, ५४२, ५४६); विठ्ठलपंत दिवाण यास कोल्हापुरी देवीचे दर्शनास जाण्यास हरकत होऊ नये म्हणून छत्रपतीस ग्रांट साहेबाचे (५४४); आईसाहेब यांचा महायात्रेस जाण्याचा मनोदय असल्यावद्दल कमिशनर चॅपलीन यांस (५४५); भाऊ महाराजाकडून सर्व हकीगत ऐकून घेतली म्हणून चॅपलीन याचे (५४८, ५४९); करवीर राज्याचे संरक्षण पूर्वीप्रमाणे पुढेही करावे म्हणून एल्फिन्स्टन व कमिशनर चॅपलीन यास (५५०, ५५२, ५५३); भाऊ महाराजांनी बेईमानी केली म्हणून एल्फिन्स्टन यांस छत्रपतींचे (५५१); प्रसिद्धगड व सोनगड संबंधी करवीरकर व सावंतवाडीकर यांच्यामधील वादाची तडजोड करण्याबावत कमिशनर चॅपलीन यांस (५५४); करवीराकडून आपल्या खेड्यांना होणाऱ्या उपद्रवाचा वंदोवस्त व्हावा म्हणून टाकरीन यांस (५५५); करवीरकर व सावंतवाडीकर यांच्यामधील किल्ल्यासंबंधीच्या वादाचा निकाल करून द्यावा म्हणून एल्फिन्स्टन यांस (५५६); म्हाळुंगे येथील रानातील चोरांचा वंदोवस्त करण्याबावत छत्रपतींना (५५७), प्रसिद्धगड व नरसिंह-गडच्या तनख्याच्या भागातील वाडीकर व करवीरकर यांच्यातील तंट्याची चौकशी व्हावी म्हणून बेसीम इमसवेल यांस (५५८); भाऊ महाराज यांनी राज्याची नुकसानी केली म्हणून एल्फिन्स्टन यास छत्रपतीचे (५६०); भाऊ महाराज यांचा रामपूर हा गांव सेनापतीनी घेतला त्याचा वंदोवस्त व्हावा म्हणून छत्रपतीस टाकरीनचे (५६४, ५६८); आपली जहागीर व वतन खानजी डफळे याने जबरदस्तीने घेतले आहे त्याचा वंदोवस्त व्हावा म्हणून एल्फिन्स्टन यास रामचंद्रराव डफळे याचे (५६२); प्रसिद्धगड व सोनगड येथील गडकरी लोकांच्या वेतनाबावत टाकरीन यांस छत्रपतीचे (५६६).

छत्रपतींस: सोनगडच्या बंदोबस्तास पाठविलेल्या सखोबा वावडेकर यास दुमालपत्र आल्यावर किल्ल्यावर घेतो म्हणून सुभानजी सेंडगे व गडकरी सोनगड यांचे (५२८); इंग्रज अधिकाऱ्यांनी कलसुली व बोरडव येथील कुलकर्ण्यांची घरे जप्त करून त्याचे कागदपत्र नेल्यासंबंधी

रुमाल क्र. ४

पुडके क्र. १--(चालू)

पत्रे--(चालू)

कृष्णाजी निंबाळकर व कारकून प्रसिद्धगड याचे (५३८); संभाजी घोरपडे यांच्या दत्तक प्रकरणी भवानीबाई व आनंदीबाई घोरपडे यांचे (५६७); भाऊ महाराज यांच्या रामपूर गावासंबंधी इंग्रजाशी बोलणी करण्याबाबत राणोजी घोरपडे यांची (५६३, ५६५).

मुचलका--आपला करवीर सरकारातून येणे असलेला ऐवज कारभारी मंडळीच्या आपसातील वैमनस्यामुळे मिळत नाही म्हणून आप्पाजी सदाशिव याचा (५४७).

याद्या--नारो गोविन्द आपटे यानी रायबाग येथील कुळे धरून नेली व चोरीस गेलेल्या घोड्याबद्दल दोनबडेंच्या लोकांशी खटला करतात त्याबाबत इंग्रजास कळवितो म्हणून करवीर वकीलांची कलमबंद यादी (५२९); राणोजी घोरपडे नंतर सेनापतीपद त्याच्या घराण्यात कोणास कधी मिळाले त्यासंबंधी (५२१); त्र्यंबकेश्वराचे यात्रेसाठी दोन महिन्यासाठी केलेल्या बेजमीपेक्षा जादा झालेल्या खर्चाची (५३७); इचलकरंजीकरांच्या आजरा महालात करवीरकराकडील गडकरी दंगा करितात त्यांचा बंदोबस्त करावा म्हणून पोलिटिकल एजंट, धारवाड यांजकडे दिलेली (५४३).

---

ज. क्र. ४, रु. क्र. ४, पु. क्र. २, का. सं. ५६९-६४० (७२).

सु. स. १२२२ ते १२२६, इ. स. १८२१-२२ ते १८२५-२६.

आज्ञापत्र--हरिकलगुरी गोसावी यास तीर्थयात्रेच्या मार्गात कोणी उपसर्ग देऊ नये म्हणून सर्व अधिकारी व नोकरवर्गास बुवासाहेब यांचे (५९१).

चिठी--कागल प्रकरणी गव्हर्नर यांची आलेली थैली व सर्जेराव घाटगे याचे विनंतीपत्र छत्रपतींना पहाण्यासाठी दिल्याबद्दल (५८९).

पत्रे--छत्रपतींस : करवीर फौजवर तोरगल किल्ल्यातून गोळीबार झाल्याबाबत (५६९); नेरली सरंजामात हिस्सा मिळणेबाबत राधाबाई नेरलीकर यांचे (५७३); मनोळी तालुक्यातील बारा खेडी इंग्रज घेणार म्हणून पुण्याहून करवीरकर वकीलांचे (५७४); चिकोडी व मनोळी तालुके करवीर राज्यात आल्याबाबत एलिफन्स्टनचे (५७९); पेशवे यांचे ताब्यातील मुलुख इंग्रजांचा असल्याबद्दल एलिफन्स्टनचे (५८०); प्रसिद्धगड व मालवणकडील तोफा घाटावर चढवल्याबाबत (५८३); कटकोळच्या ठाण्यास दोन दरवाजे केल्याबद्दल जोतजी निकम व रामराव यांचे (५८६); पत्रांची उत्तरें आली नाहीत म्हणून बाबाजी सुर्वे व गणपतराव जाधव यांचे (५८७); गैरसमजाने छत्रपती निघून गेले त्याबद्दल वाईट वाटत असल्याबद्दल माधवराव प्रतिनिधीचे दिलगिरीचे (५८८); मुगळीहाल येथे गोळागोळी होऊन नाथाजी शिंदे हवालदार ठार झाले म्हणून भाऊमहाराजांचे (५९०); रांगणीच्या कमाविसीसंबंधी दिनकर आप्पाजी याचे (५९२); नोकरीस ठेवून घेण्यासंबंधी फैजूलाखां व बहादूरखां पठाण यांचे (५९५); कर्जाऊ ऐवज भागविण्याबाबत (५९७); अवर्षणामुळे खर्चाची निभावणी नाही म्हणून बायजाबाई पाटणकरकडून (५९८); एलिफन्स्टन याजकडून (अपुरे व फक्त सुरुवातीचा मजकूर) (५९९); साजणीचे ठाणे घेतल्याबाबत रखमाबाई घाटगे यांचे (६००); सखाराम बाजी यानी साजणीचे ठाणे घेतले म्हणून गावकामगार रुकडी याचे (६०१); ठाणे हुपरी येथे पहारे नेमून हुशारीने आहे म्हणून माणकोजी गायकवाड याचे (६०२); साजणी, निमशिरगांव व कुकुडवाडी या ठिकाणी ठाणी घातली आहेत म्हणून रखमाबाई घाटगे यांचे (६०३); इंग्रजांच्या फलटणी धारवाड व कित्तूरकडे जात असल्यासंबंधी सखोजी हुजरे व रामचंद्र पाथरे यांचे (६०४); आपल्याकडील स्वार वगैरे लोकांना कित्तुराकडे जाऊ देत नाहीत म्हणून नरसिंग शिंदे याचे (६०५); करवीर हद्दीत कमिशनर चॅपलीन याचा मुक्काम फौजेनिशी झालेबद्दल दौलतराव जाधव व सखाराम देशपांडे यांची

**रुमाल क्र. ४**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे:—छत्रपतींस—(चालू)**

(६०६, ६०७, ६०८); दाजिवा जाधव याच्या सांगण्याप्रमाणे लोक, सरंजामसुद्धा रवाना करणे बा भरमोजी सिदराम जाधव देसाई, नरहरी जाधव हुजरे यांची (६०९, ६१०, ६११); कलादुर्गाहून इंग्रजी लष्कराचे कूच होऊन साहेब धारवाडास गेले म्हणून राघो बल्लाळ याचे (६१५); ३०१३ तोफेचे गोळे व जखीऱ्याची यादी झुंजारराव घाटगे यांचे बरोबर पाठविली आहे म्हणून स्वरूपजी भोसले याचे (६१६); चॅपलीन कबूरहून येडुरी गेल्यासंबंधी सखोजी महाडीक व रामचंद्र सेट यांचे (६१७); चिखलीहून स्वार आरव यासह कारकून कागलास आला म्हणून रघुनाथराव चव्हाण यांचे (६१८); वाळवेकर लोकांना ठाण्यात घेतले नसून बाहेर बसविले आहे म्हणून घोंडजी नाईक रेडेकर ठाणी साजणी याचे (६१९); चिखलीकरांचे पेंढाऱ्यांनी म्हाकवेची गुरे चोरून नेली म्हणून खंडेराव भोसले हवालदार याचे (६२०); वस्तवाड, सोनगे, व कुरुकली या ठाण्यात लोक पाहिजेत म्हणून आवाजी भोसले याचे (६२१); इंग्रज लष्कर तेळगाव व कलदुर्गास कोटबाग मार्गे जाणार आहे म्हणून यशवंतराव बिचारे यांचे (६२२); इंग्रज लष्कर कोटबागेहून पाच्छापुरास गेल्याबद्दल हणमंत पवार व सदाशिव रामचंद्र यांचे (६२३); अमृतराव शिंदे देसाई याला कैदेत ठेवले असून हुशारीने आहे म्हणून बापू निवाळकर याचे (६२४); आज्ञेप्रमाणे छत्रपतींच्या भेटीस येत असून आपणास उपसर्ग न करणेबद्दल छत्रपतींच्या स्वारांस मनाई व्हावी म्हणून नीळकंठराव शिंदे याचे (६२६); राणी सुंदराबाई यांच्या मृत्यूबद्दल कमिशनर चॅपलीन यांचे दुःखवटयाचे (६२७); अथणी, निडगुन्दी भागात लोक जमविले असून स्वार नेहमीचे आहेत म्हणून सखाराम माणकेश्वर याचे (६२८); बरणगुती गावासंबंधीच्या तंटयाबाबत लोक हजर ठेवण्याबद्दल पोलिटीकल एजंट, धारवाड याचे (६३०); छत्रपतींनी आपल्याकडून सेवाचाकरी घ्यावी म्हणून सिद्धराज भोजराज पवार देसाई याचे (६३१); इंगळी, बोरगांव, माणकापूर वगैरे ठिकाणी चौक्या ठेवल्या आहेत म्हणून हरिजी जाधव, बाबाजी निवाळकर आणि भगवंत गायकवाड यांचे (६३५); सोडचिठ्याप्रमाणे मुरगुड व सतिगिरी ठाणी ताब्यात घेतल्याबाबत मोरो चिटणीस याचे (६३६); सिरगुरूचे ठाणे घेऊन बंदोबस्त केला असून निलजीचे ठाणे घेण्याचा प्रयत्न चालू आहे म्हणून नारो गंगाधर याचे (६३८); मनोळीचे ठाणे स्वाधीन झाले व त्या संबंधीचे जावसाल इंग्रजांकडून उलगडून घेत आहे म्हणून हुबळीहून (६३९); रांजणगांव येथे रावसाहेबास देवाज्ञा झाली म्हणून बाळाजी बाजीराव करंदीकर याचे (६४०).

**सुन्दराबाईस :** मानसिंगराव घोरपडे यांजकडून उत्तर आल्यावर चिन्तामण पांडुरंग यांच्या पत्राचे उत्तर पाठवित आहे म्हणून बुवासाहेबांचे (५७०); चिकोडीस शिकारीत मुराररराव घोरपडे ठार झाले म्हणून बुवासाहेबांचे (५७१); कमिशनर चॅपलीन याचेकडून आलेली थैली व रहदारीचे दस्तक यांच्या नकला पाठविल्या आहेत म्हणून बुवासाहेबांचे (६१२); कमिशनर चॅपलीन यांचे भेटीच्या समयी आपला मानमरातब राखल्यासंबंधी बुवासाहेबाचे (६१३, ६१४); हुकेरी प्रांत व चिकोडी येथे ठाणी बसविली म्हणून गंगाधर दामोदर याचे (६२४); परशुराम भाऊंचे कारभारी मल्हार रेणूराव यांनी संन्यास घेतला व दुसरे दिवशी मृत्यू पावले. दिनकर राम याचे (६२९).

**पत्रे—इतर :** ग्वाल्हेरकडून छत्रपतींना नजराणा येणार म्हणून नानीबाई घाटगे याना बापू पाटील भोसले याचे (५७२); नारळे तालुका सालसीसंबंधी कमिशनर चॅपलीन यांस (५८१); तोरगलकराचे इटनहाल व मुगळीहाल गावांसंबंधी जावसाल करण्यास आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबुराव वकिलास पाठविणेबाबत टाकरीन यास छत्रपतींचे (५८२); घाटगे व सेनापती यांचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी करवीरकरांचे इंग्रजांस (५८४); दुमालदार, वतनदार वगैरे लोक नजराण्यासंबंधी बोलणी करावयास आले असता नीलकंठराव शिंदे हजर राहिले नाहीत म्हणून एलिफन्स्टन यास छत्रपतींची (५९३, ५९४).

**याद्या—**गोविंदराव पटवर्धनांची करंजी वगैरे तीन गांवे करवीरकरांनी जप्त केली त्याबाबत माहिती देणेबद्दल करवीर वकिलास पोलिटिकल एजंट धारवाड यांचे (५७५); करवीर-करांच्या कामासाठी नारायणराव पंडित व नारायणराव पाटणकर यांस पुण्यास पाठवितेवेळी

रुमाल क्र. ४

पुडके क्र. २—(चालू)

**याद्या**—(चालू)

त्यांच्यावरोवर दिलेल्या कागदपत्रांची (५७६); भाऊ महाराज यांनी करवीरकरांकडून दरवारखर्च व वक्षीस म्हणून एक लाख रुपये घेतल्यावद्दल (५८५); सिरपेच, हत्यारे व घोडी कागलकरांनी छत्रपतींना देण्यावद्दलची (५९६); रामचंद्र पंडित, बादा महाराज यांच्या इनाम गावांच्या सनदासंवंधीची (६३२); सरंजामदार, इनामदार व धर्मादाय लोकांसंवंधी राजमंडळाकडील (६३३); निपाणीकराकडून येणे असलेले जडावाचे दागिने, सोन्या-रुप्याची भांडी वगैरेसंवंधी (६३४).

---

**जा. क्र. ५, रु क्र. ५, पु. क्र. १, का. सं. ६४१–६७७ (३७).**

**सु. स. १२२५ ते १२२७, इ. स. १८२४–२५ ते १८२६–२७.**

**करारपत्र**--त्रेपन्न गावांच्या दर्याप्तीप्रकरणी पाच हजार रुपये करवीरकर वकील आवाजीपंत यांना रघुनाथ म्हापसेकर यांनी देण्यासंवंधी (६८५).

**पत्रे--छत्रपतींस :** सामानगड येथील वाड्याची दुरुस्ती होण्यावद्दल बाळाजी गोखलेचे (६४१); मधवे व पिंपले येथील गाव कामगारांना पेट्याच्या चौकशीसाठी घेऊन येत आहे म्हणून राणोजी दळवी, हणमंत आवाजी यांचे (६४२); पन्हाळगडावरील पुसाटी व महाकाली इमारती पावसामुळे पडल्यावावत अंदोजी हुजरेचे (६४७); छत्रपती पुण्यास येणार हे समजल्यावरून आनंद वाटला म्हणून दयागिरी यांचे (६५१); विजयादशमीनिमित्त पाठविलेली धोतरजोडी मिळाल्यावावत मोरो चिटकोचे (६५२); गजेन्द्रगडकर घोरपडे यांच्या मुलास व मुलीस विडे घातल्यासंवंधी भाऊ काकडे व हरी आवाजी यांचे (६५३); जळगाव पाडलीनजीक वालटन साहेवास भेटण्यास निपाणीकराखेरीज सर्व जहागिरदार आले होते म्हणून आनंदराव त्र्यंबक, बाळकृष्ण त्र्यंबक यांचे (६५५); वाघ पाठविल्यावावत राणोजी दळवी व हणमंत आवाजी यांचे (६६०, ६६७); इगोली येथे मेजर हेरच्या छावणीत मुक्कामास आल्यासंवंधी कृष्णाजी कुटे याचे (६६३); लष्करचे मुक्कामी अतिवृष्टीमुळे डेरे, राहुट्या, घोडी व सरंजाम यांची खरावी होत आहे म्हणून नारो गंगाधर यांचे (६६९); भूमिगत द्रव्य प्राप्त होण्यावावत शंकरगिरी यांचे (६७०); नवस फेडण्याची तरतूद व्हावी म्हणून मल्लाप्पा वावन यमकनमुर्डी यांचे (६७१); केळी, नारळ वगैरे सामान पाठवले असल्यावावत वावाजी सुर्वे व नारो गंगाधर यांचे (६७३); आपल्याकडील मजकुराची यादी पाठवल्यावावत आवाजी सदाशिव व नारो गंगाधर यांचे (६७४); कलादगी, कुंदरगीहून येणाऱ्या इंग्रजी फौजेस मनोळी किल्ल्यानजिक मुक्काम करू न देण्यावावत व्यंकटराव नलवडे हवालदार यांचे (६७५).

**पत्रे--इतर :** दक्षिण कोकणातील त्रेपन्न गावांचे दर्याप्तीचे रघुनाथ म्हापसेकरकडील रकम पोचलेसंवंधी करवीरकर वकील आवाजी यशवंत याचे रघुनाथ नारायण शेठ यांस (६४६); पारगड व भीमगडचा कारभार थॉमस मन्रो याने सदाशिव वापट याजकडे सोपविण्यासंवंधी वावाजी पंत दादा यांस (६६२); मनोळी व इतर ठाणी स्वाधीन करण्यावद्दल आप्पा देसाई निपाणीकर यांस सखाराम घाटगेचे (६६४).

**बातमीपत्रे**--सरंजामानिशी निपाणीकर अंकलीस कृष्णा स्नानास गेल्यावावत आवाजी पोवार व नारो गंगाधर यांचे छत्रपतीस (६७२); हुकेरी, कितूर व बेळगाव भागातील इंग्रज लष्कराच्या हालचालीसंबंधी हणमंत पवार यांचे (६४३); आपाजी नलगे व सखोजी धावडे यांसह भुदरगड येथील लोक पळून गेल्यावावत (६४४); इंग्रजांचा मुक्काम निपाणीस आल्यावद्दल सिदोजी साळोखे व कृष्णाजी संभाजी यांचे (६४८); व रघुनाथ चव्हाण यांचे (६४९); ग्रॅप्टन साहेव वेसर्डेहून भुदरगडास येणार असल्यावावत कृष्णाजी गोविंद यांचे (६६८).

रुमाल क्र. ५

पुडके क्र. १—(चालू)

याद्या—छत्रपतींच्या वाड्यातील कामगारांनी कामे करण्यासंबंधी (अपूर्ण) (६५०); कोट करवीर-कडील छत्रपतींना निवेदन करावयाच्या कामासंबंधी (६५४, ६५६); मुरारराव घोरपडे यांनी रामपूर येथे ठाणे घालून केलेल्या वसुलासंबंधी (६५७, ६५८, ६५९); चिकोडी मनोळीसंबंधी निपाणीकर व करवीरकर यांच्या देण्याघेण्यासंबंधी (६६५); वेबरसाहेब कलेक्टर व पोलिटिकल एजंट धारवाड यांची मुलाखत करवीर मुक्कामी होऊन बोलणी झालेसंबंधी (६६१); तोरगलकर किल्ला सोडून गेल्यानंतर तेथील गडकरी, किल्ल्यातील नेक व्यापारी वगैरे यांना छत्रपतींच्याकडून जावयाच्या आज्ञापत्रांच्या मसुद्याची (६६६); तोरगलकरांकडून ठाणे बुवासाहेब छत्रपतीने घेतल्यासंबंधी (६७६, ६७७).

---

ज. क्र. ५, रु. क्र. ५, पु. क्र. २, का. सं. ६७८–७३५ (५८).

सु. १२२७ ते १२२८, इ. स. १८२६-२७ ते १८२७-२८.

आज्ञापत्र—नरसिंगराव सूर्यवंशी यांस खोदशी (खोची) येथील नायकीचे वतन दिल्याबद्दल (७००).

पत्रे : (छत्रपतींस)—कटकोळ ठाण्याबाबतची कलमबंदी पोचल्याबाबत (६७८); माही यात्रेचा प्रसाद पाठविला असून सरकारवाडा बांधण्याचे काम चालू आहे म्हणून कृष्णाजी गोविंदचे (६७९); कटकोळचे ठाणे घेण्यास हुजूर पथकाचे लोक पाठविणेबाबत बाबाजी सुर्वे व गणपतराव जाधव यांचे (६८०); पन्हाळा येथील वाघ दरवाजा उघडण्याविषयी कर्नल यांची जिकीर आहे म्हणून राणोजी दळवी व हणमंत आबाजी यांचे (६८१); बागेवाडीस हवे ते जिन्नस पोचते करीत असून गावात त्राण राहिला नाही म्हणून बाबाजी खोड यांची (६८२-६८५); शिमग्याचा प्रसाद पन्हाळगडी सर्वांना वाटल्यासंबंधी राणोजी दळवी व हणमंत आबाजी यांचे (६८६); वेबर साहेबाचा मुक्काम बेळगावास होणार म्हणून बाबाजी खोड यांचे (६८७, ६८८), वेबरसाहेब धारवाडास जात असून त्यांचे लष्कर पाच्छापूराहून जाणार आहे म्हणून बाळाजी जासूद यांचे (६८९); पाच्छापूरचे लष्कर सोलापुरी व बाकीचे बधाळ येथे असल्याबद्दल बाबूराव खोड यांचे (६९०); भुदरगड येथील वर्तमान यथास्थित असल्याबद्दल (अपूर्ण) (६९१); पन्हाळा येथे चोरांच्या सुळसुळाटामुळे लोक हवालदील झाले आहेत म्हणून राणोजी दळवी व हणमंत आबाजी यांचे (६९२); बंडातील लोक फिरल्यास उपद्रव करीत असून त्यांना काही आरब व राऊत लोक येऊन मिळाले म्हणून भगवंतराव प्रतिनिधी यांचे (६९३); जीवनराव हवालदार, बच्याचार्य पंडितराव, कृष्णराव गर्दे व प्रतिनिधी यांच्यात खातरजमा झाल्याबाबत जीवनराव, इत्यादींचे (६९४); नानावील व कुंभवड या गावांच्या सीमा तंट्याबाबत मुजाजी हवालदार व आबाजी सबनीस यांचे (६९५); गोखल्यांच्या फौजेने बंडवाल्यांपुढे माघार घेतली म्हणून प्रतिनिधी यांचे (६९६); निपाणीकराकडील स्वार व पायदळ पट्टणकुडी व खडकलाट येथे जमल्यासंबंधी व सामानगडावरील गडकऱ्यांची हलाखी आहे म्हणून मोरो गोविंद यांचे (६९७); मनोहरगडी श्रीस विवाह समारंभाचे दुस्त समर्पण केल्यासंबंधी रामचंद्र विसाजीचे (६९८); भंडारहालीस ठाणे घालणेसाठी कटकोळहून लोक पाठवल्यासंबंधी व्यंकटराव नलवडे यांचे (६९९); यशवंत शामजीकडून प्रचीतगडी असलेल्या बंडवाल्याचे पारिपत्य झाले नाही म्हणून भगवंतराव प्रतिनिधी यांचे (७०१); तलणग्यास शिवाजीपंत खाडेकर यांना पाठवून द्यावे म्हणून रताजीराव चव्हाण यांचे (७०२); प्रचीतगड येथील बंडवाले व गोखले यांच्यातील तह, यशवंत शामजी व गोपाळ जिवाजी यांचा गावोगावी उपद्रव व सुवर्णदुर्ग इंग्रजांनी घेतला इत्यादिबाबत भगवंतराव प्रतिनिधींचे (७०३); इचलकरंजीत पेंढारी व स्वार जमल्याबाबत रताजीराव चव्हाण यांचे (७०४); शिपूरचे ठाणे घेतल्याबाबत रताजीराव चव्हाण यांचे (७०५); लग्न समारंभाचे दुस्त, विडे व नारळ श्रीस (भुदरगड येथील) समर्पण केल्यासंबंधी रेखोजी माधव व कृष्णाजी गोविंद यांचे (७०६); यंकणमूर्डी येथे असल्याबाबत आप्पाजी देसाई, यांचे (७०७); बागेवाडी, गोकाक व पाच्छापूर येथे इंग्रजांकडील जमाव आल्यासंबंधी लहूजी पवार

**रुमाल क्र. ५**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे : छत्रपतींस—(चालू)**

यांचे (७०८); तोरगलकराच्या कटकोळवरील उपद्रवाबाबत व खर्चाची सोय होण्यासंबंधी बाबाजी सुर्वेचे (७०९); यंकनमर्डीस आलेल्या इंग्रज लष्कराची बर्दास्त ठेवीत आहे म्हणून बाबाजी सुर्वे यांचे (७१०); आजरेकराच्या सामानगड भागातील उपद्रवासंबंधी लहूजी पवार यांचे (७११); नेमल्या जागी डेरे देऊन तोफा उडवल्यासंबंधी हणमंतराव निंबाळकर व रताजीराव चव्हाण यांचे (७१२); तोरगलकर व करवीरकर यांच्यात चाललेल्या लढयाबाबत बाबाजी सुर्वे यांचे (७१३); करवीरचे सैन्य व तोरगलकर यांच्यातील लढाईबद्दल व सैन्याच्या पोटापाण्याची व्यवस्था होण्याबाबत बाबाजी सुर्वे यांचे (७१४, ७१५); पन्हाळा किल्ला इंग्रजांच्या स्वाधीन करीत आहे म्हणून राणोजी दळवी व हणमंत आबाजी यांचे (७१६, ७२४, ७२७); पाडळीकर यांची गुरे जप्त केल्याबाबत आप्पोजी दळवी व हणमंत आबाजी यांचे आईसाहेबांना (७१७); कटकोळ ठाण्यावर तोरगलकर, बनूरकर, मुधोळकर, हे चालून आल्यावर झालेल्या लढाईसंबंधी बाबाजी सुर्वे यांचे (७१८); कटकोळवरील स्वारीत तोरगलकरांचा मोड झाल्याविषयी व्यंकटराव नलवडेचे (७१९, ७३१); तोरगलकरांच्या कटकोळ व मनोळी येथील शिलशिल्याबाबत व्यंकटराव नलवडे यांचा (७२१); इंग्रजांचे स्वाधीन सामानगड करीत आहे म्हणून सामानगडकऱ्यांचे (७२५); पावनगड इंग्रजांच्या स्वाधीन केल्याबाबत केदारजी निकम व विठ्ठल आबाजी सबनीस यांचे (७२६); किल्ला इंग्रजांच्या स्वाधीन केल्यास दुसरीकडे न जाता किल्ल्यातच राहणार असल्यासंबंधी सामानगडकऱ्यांचे (७२८.७२९); इंग्रज जनरल व त्याबरोबर आलेल्या लोकांची व्यवस्था ठेवल्याबाबत राणोजी दळवी व हणमंत आबाजी यांचे (७३०); तोरगलकरांशी लढा चालू ठेवण्याविषयी खर्चाची व्यवस्था व्हावी म्हणून बाबाजी सुर्वे यांचे (७३२); भुदरगडी हुशारीने आहे म्हणून कृष्णाजी गोविंद यांचे (७३३); पन्हाळा, पावनगड वगैरे पांच किल्ल्यांच्या सोडचिठ्या पाठविण्याबद्दल निसबत यांचे (७३४); तोरगलकरांचे शिलशिल्यामुळे वसूल बंद असून शिबंदीच्या खर्चाची सोय करण्याबाबत बाबाजी सुर्वे व गणपतराव जाधव यांचे (७३५).

**रवासुदगी**—पन्हाळा, पावनगड, आकिवाट, सामानगड इत्यादि इंग्रजांचे स्वाधीन करण्याबद्दल झालेल्या नोंदी (७२०, ७२२, ७२३).

---

**ज. क्र. ६, रु. क्र. ६, पुडके क्र. १, का. सं. ७३६—८०३ (६८),**

**सु. १२२७ ते १२३४, इ. स. १८२६–२७ ते १८३३-३४.**

**आज्ञापत्रें**—रुपये आणण्यास पाठविलेल्या इसमास मसाला द्यावा म्हणून गावकामगार खंगदाळ यांस राजमंडळाकडून (७४४, ७४५, ७४६); चैत्र वद्य ८ चे रुपये पाठवून देणेबद्दल अंताजी विरुपाक्ष यांस राजमंडळाकडून (७५१); गोपाळभट जोशी यास जमीन दिल्याबद्दल गावकामगार आंबर्डे यास (७५४); जोत्याजी निंबाळकर यास प्रायश्चित्तासाठी आलेल्या खर्चाच्या फेडीबाबत छत्रपतींची (७५५); जप्त असलेली सरंजामी गावे लक्ष्मीबाई घोरपडे यांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधीं छत्रपती यांचे (७६२); आबाजीपंत वाकनीस याची इनाम जमीन चालवावी म्हणून गावकामगार बसर्गे यास यांस रताजीराव चव्हाण यांचे (७८३); श्रीपाद श्रीधर याची जमीन जप्त करण्यासंबंधीं श्रीनिवास यांस राजमंडळाकडून (७८५); जोत्याजीराव निंबाळकराचे कर्ज फेडीसाठी सामानगडचा ऐवज लावून दिल्यासंबंधी छत्रपतीचे (७९६).

**इनामपत्रें**—खंडोजी निंबाळकर देसाई यांनी सिदोजीराव निंबाळकर यांस बाळेकूंद्र इनाम दिल्याबद्दल (७६८, ७६९).

**निवाडपत्र**—यारोजी भगवंत काशिद यांच्या वतनासंबंधीं गांवकामगार व गांवकरी वडगांव यांजकडून (७५५).

रुमाल क्र. ६

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींस :** तोरगलकराशी चालू असलेल्या युद्धासंबंधीं गणपतराव जाधव सरनाईक यांचे (७३६); तोरगलकराशी झालेल्या लढाईबाबत व खर्चाची व्यवस्था होणेबाबत बाबाजी सुर्वे व गणपतराव जाधव सरनाईक यांचे (७३७); सदोबा पिराचा प्रसाद पाठविल्याबाबत राणोजी दळवी व आबाजी हणमंत यांचे (७३८); छत्रपतीकडील सवालाजवाबा संबंधी सेना खासखेल यांना पत्र पाठवू म्हणून थॉमस मन्रो यांचे (७४०); इंग्रज कर्नल याने सज्जा कोठींवर बावटा लावल्यासंबंधी राणोजी दळवी व हणमंत आबाजी यांचे (७४१); शिमग्याचा प्रसाद सर्वांना वाटल्याबाबत राणोजी दळवी व हणमंत आबाजी यांचे (७४२); वतनाची मोकळीक होण्याबाबत आप्पाजी दसाई यांचे (७४३); गोखले व बंडवाले यांच्यातील चकमकीसंबंधी भगवंतराव प्रतिनिधी यांचे (७४८); भूदरगड येथील जत्रेचा प्रसाद व नारळ पाठविला आहे म्हणून कृष्णाजी गोविंद यांचे (७४९), कारकुनासह येत आहे म्हणून शिवाजी बल्लाळ प्रसिद्धगड याचे (७५०); खानापूरजवळील इंग्रज लष्करातील बुणगे लोक चोऱ्या करतात म्हणून लहूजी पवार याचे (७५५); दत्तविधान झाले म्हणून भगवंतराव प्रतिनिधी यांची (७५८, ७५९, ७६०); एकतर्फी अंमलाच्या चौकशीसाठी प्रतिनिधींचा कारकून रॉबर्ट कीटकडे परत गेला त्यासंबंधी जिवाजी बल्लाळ याचे (७६१); वसर्गेच्या रानात कोणा स्त्रीस ठार मारलबद्दल आबाजी गणेश याचे (७६३); असणे गांवाच्या शीव तंटचाचा निकाल करण्याबद्दल सब-कलक्टर याचे (७६४); नसरी येथे छत्रपतीचा अमल असल्याने लोक बाहेर पडल्यासंबंधी महादजी शिंदे व भास्कर हरी यांचे (७६५); आज्ञेप्रमाणे निघून येतो म्हणून आप्पाजीराव देसाई यांचे (७६७); माधवराव फडणीस मेणवलीकर यांच्या लग्नास यावे म्हणून रामचंद्र गंगाधर भाऊ यांचे (७७२); भरतगडचे चोरी वखेडा करणाऱ्या लोकांस चौकशीसाठी पाठविण्याचा हुकूम कलेबाबत पो. ए., धारवाड, यांचे (७७७); गव्हर्नर यांच्या मुक्कामासंबंधी व सातान्याचे छत्रपती करवीरास दवीच्या दर्शनास येणार म्हणून करवीरकर वकीलाचे (७७९); नापीक झाल्यामुळे कटकोळ येथील वसूलात अडचण आहे म्हणून रायाजी भीमराव याचे (७८०); कागलकराच हत्ती परत करण्याबद्दल पो. ए., धारवाड, यांचे, (७८४); सातारकरांची भावजय कैलासवासी झाल्यासंबंधीं अँडरसन यांचे (७८७); छत्रपतीस कन्यारत्न झाल्याबद्दल शर्करा पोंचली म्हणून सयाजीराव जाधव यांचे (७९२); कृष्णाजी पाटील सातडकर यास लोकांसह पाठविला आहे म्हणून राणोजी दळवी व सदाशिव आप्पाजी यांचे (७९४); सामानगडचा ऐवज रदकर्ज फेडीस लावून दिल्याबाबत जोत्याजीराव निंबाळकर यांचे (७९७); मनोहरगडी बंदोबस्त ठेविला आहे म्हणून आप्पाजी दळवीचे (७९८, ८०१); नरसोजी नलवडे यांच्या गांवाकडील येणे असलेल्या कर्जाच्या वसुलीस तहकुबी मिळावी म्हणून राणोजी दळवी व आबाजी हणमंत यांचे (८००); मनोहरगडच लोकांस अभयपत्र देवून किल्ल्यास आणीत असल्याबद्दल आप्पाजी जाधव यांचे (८०२); मनोहरगडास बंदुक, बारदार व दारूगोळा पाठविण्याबद्दल (८०३).

**पत्रे—इतर :** दत्तक घेण्याबाबत जिऊबाई महाराज (पंडित) यांना पो. ए., धारवाड, यांचे (७५२); असण गांवच्या शीव तंटचाचा निकाल करण्यासाठीं रामचंद्र कृष्ण यांस पाठविले म्हणून सब कलक्टर कोंकण यांस छत्रपतींचे (७६६); मसूर वगैर गांवी इंग्रजी अंमल असल्यानें तेथील रयतेस उपद्रव न देण्याबाबत मामलतदार, भूदरगड, यांस सब कलक्टर कोंकण यांचे (७७६), भरतगडचे चोरी वखेडा करणाऱ्या लोकांस चौकशीसाठीं पाठविण्याचा हुकूम केल्याबाबत पो. ए., धारवाड, यांस छत्रपतींचे (७७८); समन्सप्रमाणे कोर्टांत लोक पाठवून देण्याबाबत असिस्टंट जज्ज रत्नागिरी, यांचे मामलेदार, भरतगड, यांस (७८१); वसर्गे यथील इनाम जमिनीच्या सनदापत्रासंबंधीं रताजीराव चव्हाण यांचे अंबाजी वाकनीस यांस (७८२); रावरंभा यास वर नेमस्त करण्यासाठीं छत्रपतींनी लोक पाठविल आहेत म्हणून मीरखा हकीम यांचे रावरंभा यांस (७८६); नाहावी येथील पाटिलकीचा ऐवज रघुनाथराव घोरपड यांस देण्याबाबत संभाजीराव घोरपड यांचे बाबाजी व्यंकटश यांस (७७८, ७८९); करवीरकरास रूजू रहाण्याबाबत सदाशिव माणकेश्वर यांचे चिचणीकर देसाई यांना (७९९).

रुमाल क्र. ६

पुडके क्र. १—(चालू)

**याद्या**—पन्हाळगडावरील वाघ दरवाजा उघडणे व जमिनीची लागवड करणे याबाबत इंग्रज व छत्रपती यांच्यांत झालेल्या वाटाघाटीची (७३९); चिकोडी, मनोळी तालुके सोडवून घेण्याबाबत भाऊ महाराज यांना बक्षिसीबद्दल दिलेल्या ऐवजीची (७५३); शिंदे, पटवर्धन वगैरेंशी करवीरकरांच्या झालेल्या युद्धांच्या तारखांची (७५७); युवराव व नरसिंगराव शिंदे नेसरीकर यांच्यांत वांटणीबाबत झालेल्या ठरावांची (७७०); बाळाजी शिवदेव यासोबत धारवाडास वेहेडे वगैरे पाठवलेल्या कागदांची (७७१); उमाजी रामोशीस आश्रय न देण्याबद्दल व नरसिंहवाडीस अनुष्ठानासाठी मंडप घालण्याबाबत चिटणिसाकडून झालेल्या हुकूमांची (७७३); औदुंबर येथील दत्तात्रेयाचे देवस्थानास निरनिराळ्या गांवी जमीन दिल्याबाबत चिटणिसीकडून झालेल्या हुकूमांची (७७४); करवीर येथील कोर्टाच्या आंतील रस्ते झाडून घेण्याबाबत झालेल्या ठरावाची (७७५); लोकांस गांववतने देण्याबाबत चिटणिसीकडून झालेल्या हुकूमांची (७९१); विशाळगड प्रतिनिधीस मिळाल्यापासून त्यांच्या वाटाघाटीच्या माहितीची (७९३).

**रवासुदगी**—छत्रपतींना कन्या झाल्याबद्दल शर्करा पाठवल्याबाबतच्या आज्ञापत्रांची (७९०).

---

**ज. क्र. ६, रु. क्र. ६, पु. क्र. २, का. सं. ८०४–८३७ (३४).**

**सु. स. १२३४ ते १२३७, इ. स. १८३३–३४–१८३६–३७.**

**आज्ञापत्रे**—सोनगडी कैदेंत असलेले महादजी म्हेंसकर व लोक यांस पाठवून देण्याबद्दल अंताजी यशवंत यांस (८०४); सौंदती मठाच्या खटल्याच्या चौकशीसाठी करवीरी येण्याबाबत भगिरथीगिरी यांस (८०५); माणसांची खरेदी विक्री होऊ न देण्याबद्दल बालकृष्ण सखाराम सरदेशकुलकर्णी यास (८१९).

**पत्रे**—भगीरथीगिरीस उपद्रव होऊ न देण्याबाबत पो. ए., धारवाड, यांचे छत्रपतीस (८११); करवीरकरांनी सौंदती जबरीने घेतल्याबाबत भगिरथीगिरी याचे पो. ए., धारवाड, यांस (८१२); करवीरकरांनी दंगे न करण्यासंबंधी पो. ए., धारवाड, यांचे छत्रपतीस (८१३); भरतगडाकडील गावांच्या अम्मलाबाबत पो. ए., धारवाड, यांचे छत्रपतीस (८१५); रामराव, अखबारनविस यास बडतर्फ केल्यासंबंधी पो. ए., धारवाड, यांचे छत्रपतीस (८१६); चिंचलीचे ठाणे व्यंकटराव जाधव यास परत करण्याबद्दल पो. ए., धारवाड, यांचे छत्रपतीस (८१७); नारायणराव राजाज्ञाकडे करवीरकरांनी कारभार द्यावा म्हणून पो. ए., धारवाड, याचे छत्रपतीस (८१८); इंग्रजांच्या लष्करी खर्चाचा हप्ता दण्याबाबत मामलेदार चिकोडी यांचे गावकामगार, पाटीलकुलकर्णी शिरौल यांना (८२०); अर्जुनवाडी ताब्यात घेतल्यासंबंधी गणेश मुरार मुजुमदार यांची नरसिंगराव शिंदे नेसरीकर व जीवराव नाना जाधव यांस (८२३, ८२४); मनोहरगडावरील बंदोबस्त झाल्याने आनंद वाटला म्हणून डनलॉप यांचे छत्रपतीस (८३०).

**बारनिशी**—धारवाडहून (वकीलाकडून) करवीरास रवाना झालेल्या पत्रांची (८०८); वेबर साहेबास रवाना झालेल्या पत्रांची (८२१).

**विनंतीपत्रे.** छत्रपतींस—(छत्रपतींच्या) भेटीस येत आहे म्हणून आपाजीराव जप्तनमुलुख यांचे (८०६); दारूगोळा व लोक पाठविण्याबद्दल भरमाप्पा जाधवराव व भरमदेव नाडगौडा याचे (८०७); मनोहरगड गडकऱ्यांचा बंदोबस्त व्हावा म्हणून रामाजी भीमराव यांची (८२५, ८२६, ८२७); तेथील बंदोबस्त केल्याचे डनलॉप यास कळवल्याबद्दल रामाजी भीमराव यांची (८२८, ८२९); पारवोली घाटातील जकात वसुलीसंबंधी भवानराव घाटगे व विठोजी शिंदे यांचे (८३१); विरोजी मूर्तीच्या मालमत्तेचा व मुलामाणसांचा बंदोबस्त ठेवल्याबाबत संतराम भहीस व दाजी सखाराम यांचे (८३२); तसेच त्याजकडील गुराढोरांच्या चौकशीबाबत व त्याजकडील माणसांना जामिनावर सोडण्याबाबत धनू चोपदार, शेठी मोरे व महादजी परशराम यांची (८३३, ८३४); गर्डहिंग्लज वगैरे गावांकडील वसुलाची रक्कम पाठविल्याबाबत संतराम भहीस व सखाराम दाजी यांचे (८३५); मनोहरगडाचे आसपास वाटसरूस होणाऱ्या उपद्रवाबाबत भगवानराव घाटगे व विठोजी शिंदे यांचे (८३७).

रुमाल क्र. ६

पुडके क्र. २—(चालू)

**याद्या**—शिरोळचा वसूल जोत्याजीराव निंबाळकराकडे देण्याबाबतच्या कलमाची (८११); इंग्रजास लष्करी खर्चासाठी करवीरकरांनी द्यावयाच्या रकमेची (८१४); अमात्य पदावर आलेल्या पुरुषांची (८२२); अंताजी विरूपाक्ष नेसरीकराकडील इनाम गावांची (८३६).

**खासुदगी**—हुजूराच्या कर्जाचा ऐवज दहा हजार तसेच लष्कर खर्चाबद्दल एक लक्ष तेहतीस हजार आठशे रुपये देणेबद्दल जोत्याजीराव नाईक निंबाळकर यांस झालेल्या आज्ञापत्रांची (८०९).

---

**ज. क्र. ७, रु. क्र. ७, पुडके क्र. १, का. सं. ८३८–८७८ (४१).**

**सु. स. १२३८ ते १२३९, इ. स. १८३७–३८ ते १८३८–३९.**

**आज्ञापत्रे**—सरंजामसुद्धा वाडीस येण्याबद्दल लक्ष्मीबाई घोरपडे यांना (८४४); दत्तजयंतीसाठी साहित्य व रक्कम कृष्णभट पुजारी यास देण्याबद्दल गावकामगार शिरोळ यास (८५५); करवीरनिवासिनीच्या नवरात्र उत्सवाची रक्कम देण्याबद्दल गावकामगार शिरोळ यांस (८५९); १०० रुपये अटरा कारखान्यांकडे देण्यासंबंधी गावकामगार शिरोळ यांस (८७०); शिलेखान्याकडे सिकलगार पाठवून द्यावा म्हणून गावकामगार यांना (८७१); कोठीकडे २०० रुपये द्यावे म्हणून गावकामगार शिरोळ यांस (८७२); दत्त उत्सवाबद्दल १०० रुपये द्यावे म्हणून गावकामगार शिरोळ यांना (८७३); सरकारी पालख्या, गाड्या इत्यादी दुरुस्तीस पाठवून देण्याबाबत गावकामगार शिरोळ यांना (८७४); शिरोळ येथील सरकारी गाड्या, पालख्या, कणे, इत्यादी पाठवून देण्यासंबंधी संभाजी जगदाळे यांना (८७५).

**पत्रे**—**छत्रपतींस.** गैरवर्तणुकीबद्दल मोहनगड गडकऱ्यांकडून जामीन घेण्याबद्दल पो. ए., कर्नाटक, यांचे (८३८); हणमनघाट व आजरे भागांतील बंदोबस्ताबद्दल भगवानराव घाटगे यांचे (८४२); पारगडच्या परागंदा झालेल्या गडकऱ्यांना घेऊन येत असल्याबद्दल भगवानराव घाटगे यांचे (८४३); हलकर्णगले गावाचा बंदोबस्त केल्याबाबत (८४५); लिंगगौडा देसाई यांच्या भडगाव व हिडदगी येथील जमिनी त्यास दिल्याबाबत संतराम भहीस व दाजी सखाराम यांचे (८४६); रामचंद्र जाधव यास निर्वाहासाठी शेरी जमीन देण्याबाबत संतराम भहीस व दाजी सखाराम यांचे (८४७); इंग्रजाकडील पत्रास उत्तर देण्याबद्दल लहूजी पवार सामानगडकर यांचे (८४८); सामानगड इंग्रजांच्या स्वाधीन करण्याबाबत लहूजी पवार यांचे (८४९); सामानगड इंग्रजांच्या स्वाधीन करण्यास गडकरी कबूल नाहीत म्हणून लहूजी पवार यांचे (८५०); जदीद लोक व चोर, मांग वगैरेंना करवीरास पाठवीत आहे म्हणून लहूजी पवार यांचे (८५१); भीमाच्या शिवरात्री यात्रेचा प्रसाद पाठवल्याबाबत गवरोजी पारखे यांचे (८५४); पंडित महाराज मृत्यु पावल्याबाबत बुवासाहेब महाराज यांस (८५६); निलजीचे ठाणे घेतल्याबाबत नारायणराव भोसले यांचे (८५७); ठाणे रायबाग येथे हुषारीने असल्याबद्दल बापूजी निकम यांचे (८५८); श्रावणमास अनुष्ठान, भोजन व वरातदार खर्चासंबंधी गवरोजी पारखे व सामानगडकरी यांची (८६०, ८६१); भेटीस येत आहे म्हणून लहूजी पवार (सामानगड) यांचे (८६२); नृसिंहवाडी सावकारांनी सावकारी काम करण्याचे कबूल केल्यासंबंधी छत्रपतींस सोनजी जाधव व एकनाथ बाळाजी यांचे (८६३); सावकाराकडील ऐवज शिरोळास ठेवीत आहे म्हणून सोनजी जाधव व एकनाथ बाळाजी यांचे (८६४); मिरजेच्या सावकाराकडून आणलेल्या ऐवजाची यादी पाठविल्याबाबत सोनजी जाधव व एकनाथ बाळाजी यांचे (८६५-८६७); आकिवाट व टाकळीपैकी करवीरकरांस द्यावयाच्या रकमेसंबंधी पो. ए. कर्नाटक यांचे (८६९); मुत्नाळ यथे राजापूरच्या व्यापाऱ्याचा माल चोरीस गेला त्याच्या चौकशीसंबंधी संतराम भहीस व दाजी सखाराम यांचे (८७६); बंदोबस्त ठेवला आहे म्हणून पावनगडगडकरी यांचे (८७७); तुळजापुरी पोचल्यासंबंधी भगवानराव घाटगे, हरि जाधव व नारो बाबाजी यांची (८७८).

**बारनिशी**—अखबारनवीस यांनी छत्रपतींस लिहिलेल्या बातमीपत्रांची (८७३).

**याद्या**—गुरुनाथ कोंडो यांनी कापशीहून आणलेल्या कागदपत्रांची (८३९); नारो गंगाधर चिटणीस यांनी छत्रपतींच्याकडे हजर केलेल्या सनदांची (८४०, ८४१); इचलकरंजी प्रकरणी करवीरकरांकडील सनदा इत्यादी कागदपत्रांची (८५२).

---

ज. क्र. ८, द. क्र. ८, पुडके क्र. १, का. सं. ८७९-९६४ (८६).

सु. स. १२३९-१२४२ इ. स. १८३८-३९ ते १८४१-४२.

**अर्ज**—मिरज प्रांताच्या मुतालकीचे वतन चालवण्यासंबंधी आप्पाजी सखाराम मुतालीक याचा (९११).

**अर्ज व जबाब**—रांजणा येथील चौकीदार विरुद्ध जकात वसूलीबाबत तातो व सदाशिव प्रभू बोके यांचे मालवण ता. अधिकारी यांचेकडे (९०५, ९०६, ९०७).

**आज्ञापत्रे : छत्रपतींची**—नवीन शिबंदी न देण्याबद्दल जहागिरदार इत्यादिंना (८९०, ८९१); फोंडा घाटातील चोरट्यांच्या बंदोबस्ताबाबत हणमंतराव निंबाळकर यांस (८९२, ८९३); काजीपणाचे वतन चालवण्याबाबत सय्यद मखूम काजी, मल्हारजी भोसले व कारकून कोट करवीर यांस (८९५, ८९६); कन्यागत पटीची रक्कम देण्याबाबत जोत्याजी नाईक निंबाळकर यांस (८९७); रघुनाथभट्ट ठकार यास दरसाल सहा रुपये देण्याबाबत खंडोजी गायकवाड यांस (९०१); शिंदे यांना जहागिरीचा कारभार चांगला करण्याबाबत राजमंडळाची (९०२, ९०३); किल्ल्याचे हिशेब व कामकाज चांगले ठेवण्याबाबत भुदरगडकरी यांस राजमंडळाचे (९३४); गोपाळराव गायकवाड यांस वारगीरीची आसामी दिल्याबाबत गावकामगार नेटली यांस (९५१); भुदरगड तनख्यातील दुतर्फा अम्मलाची गावे इंग्रजाचे स्वाधीन करण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यांस (९५७).

**चिकटबंदी**—मिरज प्रांताच्या मुतालकीच्या वतनासंबंधी (९१४).

**जाहीरनामा**—सतीची चाल बंद करण्यात आल्यासंबंधी करवीर राजमंडळाचा (९६०–९६३).

**पत्रे**—बुवासाहेब छत्रपतींच्या निधनाबद्दल दुःखवट्याचे लक्ष्मीबाई यांचे (८८३); भरतगड मिठागराच्या हासिलाबाबत करवीरकर वकील यास पो. ए. प्रांत कर्नाटक यांचे तसेच अकिवाट येथील करवीरकरांच्या वाड्यासंबंधी (८८८, ८८९); अमात्याकडील कामदार पाठविणे बाबत अप्पाजी बल्लाळ याचे आप्पासाहेब गायकवाड यास (८९९); तातो रघुनाथ व घनःशाम बोके याजकडील जकात वसुलीसंबंधी चौकशी करण्याबद्दल करवीरकर वकील सदाशिवपंत यांस पो. ए. यांचे (९०८, ९१३); श्रीपत निलजीकर यांचे भाऊबंदी हिस्सेबाबत चौकशी करण्याबद्दल करवीरकर वकीलांस कंपनी सरकारचे (९०९); प्रसिद्धगडकऱ्यांनी तिखड्यातील मुलास धरून नेले त्याची चौकशी होण्यासंबंधी करवीरकर वकीलास कंपनी सरकारचे (९१०, ९१२); अकिवाट व टाकळीबाबत करवीरकरास द्यावयाच्या ऐवजा संबंधी पो. ए. यांचे (९१५); दत्तवाडच्या वाटणीसंबंधी करवीरकर वकीलास पो. ए. याचे (९१६); अकिवाटच्या नायकीच्या हिशेबासंबंधी करवीर वकीलास पो. एजंट यांचे (९१९); बंडाच्या बंदोबस्ताबाबत पो. एजंट यांस राजमंडळाचे (९२४); मनोहरगड व मनसंतोषगडाच्या मामलेदार नेमणुकीबाबत पो. ए., यांस छत्रपतीचे (९२९); कापशीकर घोरपड्यांना मिळालेल्या सनदांच्या नकलासाठी कारकून पाठविणेबद्दल लक्ष्मीबाई घोरपडे यांना दिनकरराव गायकवाड व आनंदराव मंत्री यांचे (९३१), मनोहरगडकरी यांच्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत पो. ए. यांचे करवीरकर वकीलास (९३३); दाजीराव, सुलतानराव व अमृतराव शिंदे नेसरीकर यांनी केलेल्या धांदलीच्या चौकशीबाबत पो. ए., यांचे (९५३); सुभानजी निकम याने केलेल्या फंदफितुरीबाबत गडकरी सिंधुदुर्ग यांचे (९५४); अकिवाटच्या ऐवजासंबंधी पो. एजंट यांचे करवीरकर वकीलास (९५८); फिर्यादी भोसले व प्रतिवादी पुजारी यास करवीरी पाठविण्याबाबत वामनजी पांडुरंग यांचे दिनकरराव गायकवाड यांस (९५९).

**छत्रपतींस :** मनोहरगड गडकऱ्याचे वेतन व नोकरी याबाबत भगवानराव घाटगे याचे (८८५); रहिमानखान पठाण व त्याचे लोक यांच्या हालचाली व मालवण तिजोरी लुटण्याचा त्यांनी केलेला प्रयत्न या संबंधी अमृतराव प्रतिनिधी यांची (८८६, ८८७); पूर्वापार प्रमाणे आपल्याकडून सेवा घेण्याबाबत नीलकंठराव शिंदे यांचे (९०४); कडिलगे व माशेवाडी जकात वसुलीबाबत आप्पाजीराव देसाई यांचे (९१७); नरसिंगराव शिंदे यानी केलेल्या उपद्रवा-

रुमाल क्र. ८

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे : छत्रपतींस** (चालू) :—

संबंधी दाजीराव व सुलतानराव शिंदे यांची (९१८, ९२०, ९२६); अधिकाऱ्याकडून होणारा अन्याय दूर करण्याबाबत मनोहरगड गडकरी यांचे (९२१); मनोहरगडकरी यांच्या खर्चाची सोय होण्याबाबत व कारकून पाठविणेबाबत पो. ए., यांचे (९२५, ९२७); मनोहरगड व मनसंतोषगड येथे काका मामलेदार यांची नेमणूक करू नये म्हणून पो. एजंट यांचे (९३०); तिळगुळ पाठवल्याबद्दल यादवराव कदम यांचे छत्रपतिस (९५२).

**बारनिशी**—छत्रपतींचे तुळजापुरास जाणे व इतर सर्व बाबीसंबंधी पत्रांची (८७९); रामराव अखबारनवीस यांनी पो. ए. यांची भेट वगैरेबाबत लिहिलेल्या (इंग्रजी अधिकाऱ्यास) पत्रांची (८८१, ८८२).

**याद्या**—तुळजापुरास जातेवेळी छत्रपतींच्या मुक्कामाची (८८४); करवीराकडून इचलकरंजीकरास मिळालेल्या इनाम वतनांची (८९४); कणंगले वगैरे गावासंबंधीचे जावसालाबाबत करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांची (८९८); सरलष्कर यांच्या सरंजामी नोकरीच्या तपशिलाची (९००); शाहू व संभाजी यांचा तह, शाहूचा मृत्यू, इचलकरंजीकरास मिळालेल्या सनदा इत्यादिसंबंधी कलमवार (९२२); इचलकरंजी प्रकरणातील सनदा इत्यादि कागदपत्रांची (९२३); डवळे घराण्यातील लोकांनी केलेल्या नोकरीसंबंधीच्या माहितीची कलमवार (९२८); इचलकरंजीकर करवीरकरांचे सरंजामदार असल्यासंबंधी पो. एजंट यांस दिलेल्या माहितीच्या (९३५–९५०, ९६४).

**रवामुदगी**—आनंदराव मंत्री यांची भुदरगड भेट, पागेकडील लोकांची चोऱ्यांच्या बंदोवस्तासाठी नेमणूक; इत्यादि संबंधी; गावाकडील जकात वसुलीबाबतची. (८८०, ९५५, ९५६).

---

ज. क्र. ८, रु. क्र. ८, पु. क्र. २, का. सं. ९६५–१०६६ (१०२)

सु. स. १२४० ते १२४२; इ. स. १८३९–४० ते १८४१–४२

**आज्ञापत्र**—अरब इत्यादी विदेशी हत्यारी लोकांस अटक करण्याबद्दल जहागिरदार इत्यादींना (१०६६).

**खातरपत्र**—इमाने इतबारे सेवा करण्याबाबत मनोहरगडकऱ्यांचे करवीरकराना (९७१).

**जाब**—भगवानराव घाटगे याने बंडाई करण्यास प्रोत्साहन दिल्यासंबंधी बाळोजी सटगे सरनोबत, सावाजी बावाजी, तुकाजी चव्हाण, मनोहरगडकरी यांचे करवीर सरकारात (९७२, ९७४).

**ताकीदपत्र**—मनोहरगडकरी व भगवानराव घाटगे यांच्या सरकारविरुद्ध बंडखोरीबाबत राजमंडळचा (९६८).

**पत्रे**—पोलिटिकल एजंट यांस राजमंडळाची : रघुनाथ नलवडे हणमीनहाल याचा बंदोवस्त केल्याबाबत (९७५); बाल छत्रपती व राजमाता यांना विषप्रयोग झाल्यासंबंधी (९८५); गोव्याकडील यात्रेकरू करवीरी मृत्यु पावल्यासंबंधी (९८६); राणी जिजाबाईने मालवणच्या गांवकर यास दिलेल्या सनदासंबंधी (९८७); अरब इत्यादी विदेशी लोकांस अटक करण्यासंबंधी (९९३); पाटगांवी झालेल्या सतीच्या गुन्ह्याबाबत (९९७); भरतगडच्या वसुलासंबंधी उलगडा होण्यासंबंधी (१०१२); मनोहरगडकरी यांच्या बंदोवस्ताच्या माहितीबाबत (०४२).

**छत्रपतींस** : नवरात्रानिमित्त देवास पाठविलेली वस्त्रे पोचल्यासंबंधी रखोजी जाधव व चिंतामण जोशीराव यांचे (९८०); प्रसिद्धगडाच्या लक्ष्मीच्या यात्रेचा प्रसाद पाठवल्यासंबंधी गोदजी नाईक निवाळकर व केशव आबाजी यांचे (९८४); मनोहरगड गडकऱ्यांच्या बंडाईसंबंधी माहिती पाठवण्याबद्दल तसेच त्यांचा पक्का बंदोवस्त केल्यासंबंधी पो. एजंट यांचे

**रुमाल क्र. ८**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे : छत्रपतींस—(चालू)**

(९८९, १००१); जहागिरदारांच्या जकातीबाबत झालेल्या नुकसानीसंबंधी पो. एजंट यांची (९९१, ९९८, ९९९); घाटातील चोरट्यांच्या बंदोबस्ताबद्दल पो. एजंट यांचे (९९२); राजी दासी हीस विषप्रयोगाचे गुन्ह्याबाबत कैदेत ठेविले असल्याबद्दल रखोजीराव जाधव व चिंतामण जोशीराव यांचे (९९४); भरतगड, बावडा व विशाळगड येथील जकात माफीसंबंधी पो. एजंट यांचे (९९६); सामानगड किल्यावरील खर्च इत्यादी बाबत महादजी पारखे व रामचंद्र व्यंकटेश याचे (१०००); पन्हाळगडावरील बंदीवानांच्या व्यवस्थेसंबंधी राणोजी दळवी व हणमंत आवाजी यांचे (००२); पावनगडावरील बंदीवानाच्या व्यवस्थेबाबत खंडोजी निकम व नारो गंगाधर यांचे. तसेच पन्हाळगड, प्रसिद्धगड, भुदरगड व सामानगडावरील बंदीवानासंबंधी (००४, ००५, ००७, ००९,); प्रसिद्धगडाहून छड्या इत्यादि वस्तू पाठवल्यासंबंधी गोदजी निंबाळकर व केशव आवाजी यांचे (००६); श्रीचे उत्सवासाठी सालाबादप्रमाणे सामान पाठवल्यासंबंधी गोदजी निंबाळकर व केशव आवाजी यांचे (०१०); सती संबंधी पाटगांवच्या गुन्हेगाराबाबत गोदजी निंबाळकर व केशव आवाजी यांचे (०११); पन्हाळा येथील तट व नागेशाची इमारत पडल्यासंबंधी राणोजी दळवी व हणमंत आवाजी यांचे. (०१८); प्रसिद्धगड येथील धंद्याची वहिवाट रामजी नाईक चव्हाण यास दिलेबाबत नाईक निंबाळकर यांची (०१९, ०२१); श्री चतुर्थी उत्सवाचे सामान पाठविल्यासंबंधी गोदजी निंबाळकर यांचे (०२२); नवरात्र उत्सवाचा प्रसाद पाठविल्यासंबंधीं गोदजी निंबाळकर यांचे (०२४); मनुष्य विक्रीच्या बंदीबाबत राणोजी दळवी व हणमंत आवाजी यांचे (०४३); बंदीवानांच्या पायातील बेड्यांच्या वजनासंबंधी राणोजी दळवी व हणमंत आवाजी यांचे (०४४); सामानगडाच्या खर्चासंबंधी महादजी पारखे व नारायण जोती यांची (०६२, ०६३); शिरोळ ठाण्याच्या वहिवाटीच्या मोर्तबासंबंधी सखाराम नृसिंह व सुभानजी मिसाळ ह्यांचे (०६४).

**दिनकरराव गायकवाड यांसी :** पन्हाळगडावर पूर्वापार प्रमाणे वहिवाट ठेविली असल्यासंबंधीं हणमंत आवाजी यांचे (९९५); शिरोळ मामलेकडील मोर्तबाची वहिवाट, व्यंकट गुंडो कुळकर्णी यास करवीरी पाठवणेसंबंधी, वगैरे बाबत (१०१३); ठाणे शिरोळच्या वसुलासंबंधी (०१४); बेळगांव मुक्कामी साहेबास भेटत असल्यासंबंधी सखाराम माणकेश्वर देशपांडे यांचे (०१७); कुरुंदवाड व घरणगुती या गांवामधील सीमातंट्याबाबत सुभानजी मिसाळ याचे (०२३); ठाणे शिरोळ येथील पान, तपकीर इत्यादी व खोत्या चढ आकाराने लावण्यासंबंधी सखाराम डवीर यांची (०२५, ०२६); सालाबादप्रमाणे गल्ला व नक्त नेमणूक मिळण्यासंबंधी प्रसिद्धगडकरी यांचे (०२७); नृसिंहवाडी येथील गुरुद्वादशीची व्यवस्था, शिरोळ ठाण्यापैकी गांवांच्या वसूल इत्यादीबाबत सखाराम डवीर व सुभानजी मिसाळ यांची (०२९, ०३०, ०३३); हिरलगे येथील यलदेवाचा चौक चोरीस गेल्याबाबत महादजी पारखे व नारायण जोती सामानगड यांचे (०३१, ०३२); मुर्डशिंगी येथील मनुष्य विक्रीच्या गुन्ह्याबाबत रखोजी जाधव व चिंतामण जोशीराव यांचे (०३४); घरणगुती व कुरुंदवाड यामधील सीमातंटा, शिरोळ ठाण्यापैकी गांवातील फरारी रयत याबाबत सखाराम डवीर व सुभानजी मिसाळ यांचे (०३५); कटकोळ ठाण्यातील दारूगोळा कोठीच्या किल्ल्यासंबंधी खंडेराव नवलडे हवालदार यांचे (०३६); मिरजकर देशपांडे यांच्या शिरोळ मामलेतील वतनी ऐवजासंबंधी सखाराम डवीर व सुभानजी मिसाळ यांचे (०३७); गणेश धाणेकर यास संगमेश्वरास पाठवल्यासंबंधी हणमंत आवाजी याचे (०४१); गजाबाई खानवीलकर यांच्या कन्येच्या विवाहाबाब कमळाबाई पाटणकर यांचे (०४९).

मनोहरगड गडकऱ्यांच्या बंदोबस्ताबाबत अनंतराव मंत्री यांचे मातोश्री आईसाहेब (दिवाणसाहे यांना (९६७, ९७०); ताराबाईसाहेब, बाबासाहेब व चिमासाहेब यांच्याकडील चौ पहाऱ्याबाबत पोलिटीकल एजंट यांस दिवाणसाहेबाचे (९७८); मनोहरगडकरी व छत्र यामधील तक्रारीच्या चौकशीसंबंधी पोलिटीकल एजंट यांचे करवीर वकीलास (९७२ जोत्याजीराव निंबाळकर यानी रास्ते यांस देणे असलेल्या कर्जासंबंधी पोलिटीकल एजंट

रुमाल क्र. ८

पुडके क्र. २—(चालू)

**दिनकरराव गायकवाड यांसी—(चालू)**
राजमंडळचे (९८१); आनंदराव महाडीक यास करवीरी ठेऊन घेतल्यासंबंधी परशुरामराजे महाडीक यांचे दिवाणसाहेबास (०२८); मालवण येथील करवीरकरांच्या चौथाई हक्काबाबत कलेक्टर रत्नागिरी यांस लक्ष्मण गोविंद यांचे (०६८).

**निवाडापत्र**—मांगूर व यळगूड या गांवांच्या सीमातंटयाबाबत पंच विद्यमाने झालेला (९८८).

**याद्या**—कटकोळ प्रकरणी करवीरकरांनी सदाशिव अनंत वकील यांचेकडे पाठविलेल्या कागदपत्रांची (९६६); नरसिंगराव शिंदे यांच्या सरंजामासंबंधी छत्रपतीनी दिलेल्या आज्ञापत्रांची (९८२); कोणास कोणतो गावे इमान आहेत त्याबाबतची (९८३); प्रसिद्धगडाहून छत्रपतींसाठी पाठविलेल्या खडाव, जोडा इत्यादि वस्तूंची (१००३); देवस्थाने, अष्टप्रधान, इनामदार इत्यादींना छत्रपतीकडून जावयाच्या पत्रांच्या मायन्यांची (०४६–०६०); जमाबंदीसंबंधी राजमंडळाने केलेल्या नियमांची (०६१).

**खापुरर्गी**—सदाशिव अनंत वकील यानी दिवाणसाहेबांच्या भेटीस येण्यासंबंधी (९६५); मनोहरगडकरी यांच्या तंटया बखेडयाबाबत (९६९); दत्तवाडकरांच्या भाऊबंदी वाटण्या,पोलिटिकल एजंट यांची करवीर भेट, रास्ते यांचे कर्ज इत्यादीसंबंधी (९७७,१०३८-०४०).

---

ज. क्र. ९, रु. क्र. ९, पु. क्र. १, का. सं. १०६७–१११३ (४७),

सु. स. १२५२ ते १२६०, इ. स. १८५१–५२ ते १८५९–६०.

**टिपणे**—गोपाळ कोन्हेर यास अर्जुनवाड इनाम मिळाल्याबाबत (१०८२); कटकोळ प्रकरणी करवीरकरानी इंग्रजांस पाठवलेल्या कागदांचे (०८३); मनोहरगड व प्रसिद्धगडासंबंधी झालेल्या ठरावाबाबत (०८६).

**दंडपत्र**—बंड प्रकरणी ज्यांच्याकडून ऐवज वसूल केला त्या बाबतचा (११००).

**पत्रे**—छत्रपतींस: ठाणे शिरोळकडील दरमहाचा जमाखर्च व नोकर लोक यासंबंधी माहिती पाठवण्याबाबत सखारामराव नृसिह व सुभानजी मिसाळ यांचे (१०६७); वसुलाच्या अडचणीसंबंधी सखाराम नृसिह व सुभानजी निकम यांचे (०६९); बाबू घारगे,महादेव सलगर व पतंग देसाई यांना पकडण्याबाबत महादजी पारखे व नारायण जोती यांचे (०७०); इंग्रज लष्कर चिमगगावी उतरले आहे म्हणून भुदरगड गडकरी यांचे (०७३); मुख्य कारभारी आपल्या हितसंबंधास बाध आणीत आहेत म्हणून पन्हाळगड गडकरी यांचे (०७४); करवीरकरांच्या पथकातील लोकांना भुदरगडावर राहू देण्याबाबत रेखोजीराव जाधव यांचे (०७५); गांवोगांवी इंग्रज लष्कराच्या उपद्रवाच्या बंदोबस्तासंबंधी (०७७); व इंग्रजांची गडावरील मोहीम बंद करण्याबाबत रेखोजी जाधव भुदरगड गडकरी यांचे (०७८); करवीरकराकडून येणे असलेल्या कर्जासंबंधी मुख्य कारभारी यांची (०९७, ०९९).

**पत्रे**—हलकर्णी हिम्मत बहाद्दर यास परत मिळण्याबद्दल गोविंद बापूजी सुपेकर व जनार्दन महादेव गोडे यांचे पोलिटिकल एजंट यांस (१०८४-८५); इंग्रजांकडील फरारी कैद्यास पकडण्याबद्दल पो. एजंट, प्रांत कर्नाटक, यांस राजमंडळाकडून (०८०); बाबासाहेब व चिमासाहेब यांचे विवाहास उपस्थित रहाण्याबाबत रॉबर्ट रीड यांचे आनंदीबाई यांना (०८७, ०८९); नरसिंग व दाजीराव नेसरीकर यांचे वडिलकीबाबत चिटणीस व पारसनीस यांचे मुख्य कारभारी यांना (०९४); ग्वाल्हेरकर शिंदे यांच्या पोषाखाचे सरंजामाबाबत रावसाहेब खर्डेकर यांस विनायक रामचंद्र यांचे (१०१); अमीरूल उमराव घोरपडे

पत्र—(चालू) घराण्यातून सोंडूर संस्थानाकडे झालेल्या दत्तकासंबंधी मुख्य कारभारी (करवीर) यांना (११०७); शिवरामराव घोरपडे यास सोंडूर घराण्यात दत्तक दिल्यासंबंधी दत्तवाडकर घोरपडे यांचे करवीरकरास (१०८); आजरे तालुक्याचे वहिवाटीसंबंधी शिवाजीराव घोरपडे यास बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव यांचे (१११, ११२).

बारनिशी—गडकरी लोक, संस्थानचा कारभार इत्यादी बाबत इंग्रज व मुख्य कारभारी यांच्या पत्राचे (१११३).

यादी—अंताजी विरूपाक्ष मुतालीक देसाई प्रांत हुकेरी यांच्या घराण्याच्या माहितीची (१०७१); करवीर राज्यात चोऱ्या दरोडे इत्यादींच्या बंदोबस्तासाठी केलेल्या नियमांची (०७२); मनोहरगडी नेमलेल्या सवनीस व फडनीस यांची (०७६,); सेनापती घोरपडे यांना दिलेल्या सनदा व आज्ञापत्रे यांच्या नकलांची (०७९, ०८०); करवीर हद्दीतील घाटातील चौक्यांचा बंदोबस्त, ग्वाल्हेरकराशी युद्धप्रसंग इत्यादीबाबत (०८१); निपाणकर व नारायणराव घोरपडे यांनी करवीरकरांच्या हद्दीत ठाणी घातल्यासंबंधी इंग्रजांकडे पाठवलल्या कलमाची (०८८); सयाजीराव गायकवाड यांचे पुत्र व कन्या यांची (०९१); पंत अमात्य घराण्यात झालेल्या भाऊबंदी वाटण्यासंबंधी (०९२); कापशीकर घोरपडे (सेनापती) यांना मिळालेल्या इनाम व सनदापत्रांची (०९४, १०२); सेनापतींच्या भाऊबंदांकडे असलेल्या इनाम गावांची (०९५); नेसरीकर शिंदे यांच्या घरच्या माहितीची कलमवार (०९६); पंडित महाराज घराण्याच्या माहितीची कलमवार (१०३); रांगणा, नृसिंहगड व भरतगड यांच्या तनख्यांच्या ठरावाबद्दल (१०४); करवीरकराकडील सरंजामदार इत्यादि लोकांची (१०५); पंडित महाराज, जोशीराव वगैरेना मिळालेल्या इनाम गावांची (१०६); हिम्मत बहाद्दर पदावर कोण किती वर्षे होते त्याबद्दलची कलमवार (१०९); सेनापती पदावर कोण किती वर्षे होता त्याबद्दलची (११०).

---

**ज. क्र. ९, रु. क्र. ९, पु. क्र. २, का. सं. १११४ ते ११८२ (६९).**

**सु. स. १२४३ ते १२६१, इ. स. १८४२–४३ ते १८६०–६१.**

**टिपण**—शंभू छत्रपती यांना सयाजी मोहिते याने ठार मारल्यासंबंधी (१११४–११८); बाळाजी बाजीराव, नारायण व्यंकटेश, राणोजी घोरपडे इत्यादींच्या शिक्क्यातील अक्षराचे (१२९); प्रतिनिधी पदावर असलेले पुरुष व त्यांचे शिक्के यासंबंधी (१३९).

**दानपत्र**.—बाळकृष्ण भट्ट यास हुकेरी परगण्यांत दान दिलेल्या जमिनी संबंधी (११२७).

**मुचलका**—सेनापती कापशीकर घोरपडे यांच्या सरंजामाच्या माहितीसंबंधी गडहिंग्लज मामलेदा यांचेकडे आलेला (११३३–१३७).

**पत्रे**.—**पो. एजंट यास :** नारायणराव घाटगे यांच्या सरंजामाच्या माहितीसंबंधी (११२०, १२१) इचलकरंजी संस्थानास दत्तक घेण्यास परवानगी मिळण्याबाबत गंगाबाई व यशोदाबाई घोरप यांचे (१३०); विशाळगड पेटयातील गाव रत्नागिरी जिल्ह्यांत घातल्यासंबंधी (१३१ विठ्ठल शिवराम जमेनिस यांच्या जप्त झालल्या जमिनीच्या वसुलासंबंधी (१७८); का संभाजी करवडे यांच्या इनाम गांवाच्या जप्तीसंबंधी (१७९).

**दिनकरराव गायकवाड यांस :** ठाणे शिरोळच्या जमाखर्चाच्या याद्या पाठविण्यासंबंधी (१४६ छत्रपतीस सामानगडाच्या खर्चासंबंधी याद्या पाठविल्याबाबत (१४७); शिरोळ ये पिराच्या उरुसाच्या खर्चाबाबत (१४८); सतीच्या गुन्ह्याबाबत भुदरगडावर कैदेत अस गुन्हेगारांची मुदत संपल्याबाबत (१४९); कार्तिक पौर्णिमेस घालवाडे येथील समाराधनच्या

रुमाल क्र. ९

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे : दिनकरराव गायकवाड यांस**—(चालू)

संबंधी (११५०); श्रीपादभट जमदग्नि यास पैसे दिल्यासंबंधी व खगदाळ वगैरे गावांच्या वसुला-संबंधी (१५१); शिरोळची जकात व इतर चार गावांच्या वसुलासंबंधी (१५२); शिरोळ येथील अनैतिक गुन्ह्याबाबत सखारामराव नरसिह डबीर याचे (१५३–१५५); शिरोळहून जिन्नस पाठविल्यासंबंधी सुभानजी मिसाळ याचे (१५६); मळी जमिनीची लागण व नृसिंहवाडी येथील दत्तजयंतीची समाराधना याबाबत सखाराम डबीर व सुभानजी मिसाळ याचे (१५७); पन्हाळा व पावनगडाहून त्रयोदशीच्या श्राद्धाचे साहित्य पाठविल्यासंबंधी (१५८–१५९); छत्रपतीसाठी शिरोळहून मक्याची कणसे पाठविल्यासंबंधी सखाराम डबीर व सुभानजी मिसाळ याचे (१६०); शिरोळ भागातील कुलकर्ण्याकडून येणे असलली इनामपट्टी व त्या भागात होणाऱ्या चोऱ्या, दरवडे इत्यादीसंबंधी सखाराम डबीर व सुभानजी मिसाळ याचे (१६२); सामानगडाहून आवळे पाठविल्यासंबंधी (१६३); कुंभोजच्या पाटलाचे रयतांचे नेलेले बैल, हणवर याची जमीन व चित्तेवानाचा सादिलवार ऐवज याबाबत सखाराम डबीर व सुभानजी मिसाळ याचे (१६४); शिरोळ भागातील पटकीचा उपद्रव, कापसाची लागवड, वतनदारी, तंटे-बखेडे यांच्याबाबत सखाराम डबीर व सुभानजी मिसाळ याचे (१६५); शैल्या शेट व मुरंगशेट व विरूपाक्ष केकापुरे यामधील नृसिंहवाडी येथील दुकानाच्या जागेच्या वादासंबंधी सखाराम डबीर व सुभानजी मिसाळ याचे (१६७); शिरोळच्या मामल्या बाबत कलमबंदी यादी पाठविल्यासंबंधी सखाराम डबीर व सुभानजी मिसाळ याचे (१६८); नृसिंहवाडीस छत्रपतींच्या मुक्कामासाठी जागेची व्यवस्था केल्यासंबंधी सखाराम डबीर व सुभानजी मिसाळ याचे (१६९); शिरोळहून छत्रपतीसाठी चितरजोडी, भाजीपाला वगैरे जिन्नस पाठविल्यासंबंधी (१७०, १७३, १८२)

**पत्रे—छत्रपतीस** : पन्हाळगडावरील कैदी हरी खेमाजी जैन यांच्या पायातील बेडी आजारीपणास्तव काढण्याबाबत (११७१), अंताजीपंत मुळणे यांचा बेळगावाहून आलेला लखोटा छत्रपतीकडे पाठविल्यासंबंधी (१७६); भुदरगड गडकऱ्यांचे हक्क वगैरे पूर्ववत चालविण्याबाबत (१७७); संक्रांतीचे तिळगूळ पाठविल्याबाबत नारायणराव घोरपडे याचे (१८१).

**पत्रे—इतर** : आऊबाई पाटणकर यांच्या मृत्यु संबंधी बायजाबाई शिंदे ग्वाल्हेरकर यांना राजसबाईचे (१२४); भरतगडच्या वाटाघाटीसंबंधी पेटा भुदरगड अधिकारी यांना (१२८); छत्रपतींना पुत्र झाल्याबाबत राजसबाई यांना (१३२); तळगांवकर राणे यानी म्हसरंग घोलातील धनगरास मारहाण करून पैसे घेतल्याबाबत रावजी पोतनीस व मामलेदार यांना (१६१); आप्पाजी विष्णु यास मुक्त करण्याबाबत नारायणराव राजाज्ञा यांस (१६६); प्रसिद्धगडचे वहिवाटीचे कागद ताब्यात घेण्यासंबंधी अंताजी नारायण यास नारायणराव राजाज्ञा यांचे (१७४, १७५); कपडे मिळाल्याने गुलाम गौरा यांस आनंद झाल्याबाबत (१८०).

**याद्या**—तोरगल जहागिरीचा आमल कोणी किती वर्षे केला त्याबद्दलची (१११९); भाऊ महाराज यानी वकील म्हणून करवीरकराविरुद्ध केलेल्या कृत्यांची (१२२); माधवराव पेशवे व जिजाबाई यांमध्ये झालेले तह, भिरडीची लढाई, निपाणकरांचे इनाम गांव इत्यादी माहितीची (१२३); करवीरकर छत्रपतींची बडोदा भेटीच्यावेळी ठेवावयाच्या व्यवस्थेसंबंधी (१२५, १२६); मनोळी तालुक्यांत पेशव्यानी शिन्दे यांना दिलेल्या सरंजामाची (१३८); विशाळगड बंडात सामील झालेले सरंजामी लोक, कर्जदाराचे देणे इत्यादी बाबतच्या माहिती प्रकरणी पोलिटिकल एजंट व कारभारी करवीर यामध्ये चाललेल्या पत्रव्यवहासंबंधी (१४०); नांगतूर व पांगेरे ही गांवे मिळण्यासंबंधी पो. ए., करवीर, व यशोदाबाई घोरपडे कापशीकर यामध्ये चाललेल्या पत्रांची (१४१–१४५).

---

**ज. क्र. १०, रु. क्र. १०, पु. क्र. १, का. सं. ११८३ ते १२५४ (७२).**

**सु. स. ९६२ ते ११३१, इ. स. १५६१-६२ ते १७३०-३१.**

**आज्ञापत्रे**—दानवाड व कल्लोळ या गावांमधील सीमा तंट्यासंबंधी गावकामगार कल्लोळ यांना सुभेदार हुकेरी याचे (११८४); दानवाड व एकसंबे या गावामधील जंगल जमिनीच्या लागणीसंबंधी गावकामगार दानवाड यांना सुभेदार अजमनगर यांचे (१८५); दानवाडच्या सीमा आहेत त्याप्रमाणे वहिवाट करण्यासंबंधी गांवकामगार दानवाड यांना सुभेदार

रुमाल क्र. १०

पुडके क्र. ३--(चालू)

आज्ञापत्रे--(चालू)

रायवाग याचे (११८६); एकसंबे, कल्लोळ व यडूर या गावांच्या सीमा तंटयाच्या बंदोवस्तावद्दल सुभेदार हुकेरी यांस (१९०); एकसंबे व दानवाड यामधील सीमा तंटयातील दानवाडकरांची जमीन त्याच्या ताब्यांत दिल्यावद्दल गाव-कामगार एकसंबे यांना (१९१); कल्लोळच्या रयतांस दानवाड येथील जमीन लागणी करून देण्यावावत गांवकामगार दानवाड यांस (१९२); दानवाडच्या हद्दीतील जमिनीत लावणी न करण्यावावत गांवकामगार कल्लोळ यांना (१९३); रघुनाथ पंडित अमात्य यास वार्षिक नेमणूक करून दिल्यासंबंधीचे (१९६); त्रिंबकजी राजे काका यांना तंजावर प्रांत जहागिर देण्यावावत रघुनाथ पंत अमात्य यांना (१९७); शामजी ठाकरे देशकुलकर्णी यांस इंगळी गांव इनाम दिल्यासंबंधी (२०२); दत्ताच्यारी पंडितराव यांना जमीन इनाम दिल्यावावत पारपत्यगार व लेखक तर्फ संगमेश्वर यांना (२०५); कृष्णाजी परशुराम यांचे आज्ञेप्रमाणे स्वामी कार्य करण्यावावत गणू सावंत यांस (२०६); मोरेश्वर रामचंद्र यास निविडी गांव मोकासा दिल्यासंबंधी गावकामगार निविडी यांस (२१०); सोंधे संस्थानाकडून तहानुसार करवीरकरांस मिळालेल्या रकमेवावत भागजी वल्लाळ हेजीव यांस (२१४); धोंडो भास्कर देशकुलकर्णी यांस नवीन हक्क इत्यादी दिल्यावावत कमाविसदार यांस (२१६); कुरुंदवाड गांव पिराजी घोरपडे यास मोकासा दिल्यासंबंधी गांवकामगार कुरुंदवाड यांना (२१८); कुरुंदवाड, आलास इत्यादी चार गांवे राणोजी घोरपडे यांस दिल्यासंबंधी देशाधिकारी व लेखक प्रांत पन्हाळा यांना (२१९); प्रांत पन्हाळा व दहा कर्यातीची सरदेशमुखी राणोजी घोरपडे यास दिल्यासंबंधी देशाधि-कारी लेखक प्रांत पन्हाळा यांना (२२०); मिरज मामलेपैकी चौदा कर्यातीची सरदेश-मुखी राणोजी घोरपडे यास दिल्यासंबंधी देशाधिकारी व लेखक मिरज यास (२२१); तासगांव, बेडग इत्यादि मिरज प्रांतातील गांवे राणोजी घोरपडे यास मोकासा दिल्यासंबंधी देशमुख, देशपांडे प्रांत मिरज यांना (२२२-२३३); गोकाक परगणा जमावाच्या खर्चाबद्दल राणोजी घोरपडे यांस दिल्यावद्दल शिवलिंग देसाई गोकाक यांस (२३४), मतिवडे हा गांव व्यंकटराव नारायण यास इनाम दिल्यावद्दल गांवकामगार मतिवडे यांस (२३५); सोंधे संस्थानाकडून यावयाच्या खंडणीत सूट दिल्यावद्दल भानजी बल्लाळ हेजीब यांस (२३६), अबू महमद काजी यास कालिगे हा गांव इनाम दिल्यावद्दल उदाजी चव्हाण यांस (२३७); उमापतिभट्ट यास साठ रुपये देण्यावावत सुभानजी बल्लाळ हेजीव यास (२३९); नरहर देशकुलकर्णी यास त्याचे पूर्वापार हक्क ठरवून दिल्यावद्दल (२४०); नारो खंडेराव यांस रांगोळी हा गांव इनाम दिल्यावद्दल गांवकामगार रांगोळी यास (२४२); कृष्णभट्ट रंगभट्ट लळीत ज्योतिषी यास जमीन इनाम दिल्यावद्दल देशा-धिकारी व कारकून यास (२४३); तारळयाचे देशमुखीवावत नागोजीराव पाटणकर यास (२४५); आळते इत्यादि पांच गांवे राणोजी घोरपडे यांना इनाम दिल्यावावत देशाधि-कारी व कारकून यांना (२४७); शाहू व संभाजी यामधील तहानुसार वारणेपासून तुंगभद्रेपर्यंतचा मुलुख संभाजीकडे देण्यात आल्यासंबंधी हिंदुराव घोरपडे, वळवंतराव शिवदेव, गोविंदराव व सुभानराव मोरे यांना (२४८-२५०; २५३, २५४); मिरज प्रांती राणोजी घोरपडे यांस देशमुखी वतन दिल्यासंबंधी देशाधिकारी व कारकून मिरज यांना (२५१); राणोजी घोरपडे यांस नांगनूरची देशमुखी दिल्यावद्दल (२५२).

कौलनामा--दानवाड व एकसंबे यामधील जंगल जमीन नरसो पंडित यांस दुमाला करून दिल्यासंबंधी (११८८); देसाई यांचे दहशतीपासून गांवकऱ्यांना संरक्षण देण्यावावत गांवकामगार नांदणी यांस (२१७).

टिप्पणे--घोरपडे घराण्यात सेनापतिपद कोणकोणास मिळाले त्यावावत (११९५).

पत्रे--एकसंबे व कल्लोळ या गांवामधील सीमा तंटयासंबंधी गांवकामगार, कल्लोळ यांस सुभे आजमनगर यांचे (११८९); तिळ शर्करायुक्त पत्र पाठविले आहे तरी खुशालीचे पत्र म्हणून शिवाजी राजे यांचे अमरसिंह दादा यांना (१९९); भिकंभट धर्मातकारणी तीर्थपुरोहितपण दिलेवद्दल चंद्रसेन जाधव यांचे (२०४); आपलकडील खेडयापाडय उपसर्ग न दण्यावावत कृष्णराव प्रतिनिधि यास राणोजी घोरपडे यांच (२०७); प्रभावळ

रुमाल क्र. १०

पुडके क्र. १--(चालू)

**पत्रे**--(चालू)

कुलकर्णीपणाच्या खटल्याबाबत कृष्णराव प्रतिनिधि यांचे ताराबाईस (१२०८-२०९); साधोजी व शिवाजी घाटगे यास जमीन इनाम दिल्याबाबत गांवकामगार चिखली यास (२३८); मिरज प्रांताच्या सरदेशमुखीच्या मुतालिकीबाबत मल्हारराव नारायणराव मुतालीक यांस (२४१).

**फर्मान**--नरसगोंडा पाटील यास उदयगांवची पाटिलकी दिल्याबद्दल महमद आदिलशहा याचे (११८३).

**महजर**--भीमदेवभट्ट रघुनाथभट्ट यामधील बोरगांव तर्फेच्या वृत्तीच्या तंट्याबाबत (१२०१).

**याद्या**--सीमेशेजारच्या गांववाल्यांनी घेतलेल्या कल्लोळ गांवच्या इनाम व धर्मादाय जमिनीची (११८७); जयराज व जयकृष्ण चोबे (मथुरादासी) यास वर्षासनाप्रमाणे पावत्या झालेल्या रकमांची (२००).

**वतनपत्रे**--सिदोजीराव घोरपडे यास चिकोडीचे नाडगौडी वतन दिल्याबाबत (१२११, २१३); राणोजी घोरपडे यास मिरज मामलेची देशमुखी दिल्याबाबत (२४६).

**वर्षासन** पत्र--जयकृष्ण चोबे (मथुरादासी) यास वर्षासन करून दिल्यासंबंधी शिवाजी राजे यांचे (११९४).

**वृत्तीपत्र**--का तारळेची देशमुखी वृत्ती रामराव पाटणकर यास दिल्याबाबत (१२०३).

**सनद**--रामदास यांच्या चाफळ येथील मठास गांवे जमिनी इत्यादी इनाम दिल्यासंबंधी (११९८).

---

**ज. नं. १०, रु. क्र. १०, पु. क्र. २, का. सं. १२५५ ते १३३३, (७९).**

**बिनसाली**

**आज्ञापत्रे**--रुई गांवी सखो देवाजी कुलकर्णी यास जमीन इनाम दिल्याबद्दल सदर कुलकर्णी व गावकामगार यांना (१२५५-२५७); बाबूराव व दिनकरराव चिटणीस यास १०१ रुपये देण्याबाबत भानजी बल्लाळ हेजीब यास (२५८); सौंधे संस्थानिकास १०० होन देण्याबाबत भानजी बल्लाळ हेजीब यास (२५९); मनेराजुरी गांव राणोजी घोरपडे यास मोकासा दिल्याबद्दल (२६२); नारो अनंत सबनिस यास व्रतबंधानिमित्त १०० होन देण्याबाबत भानजी बल्लाळ हेजीब यास (२६५); हरिहराचार्य पंडित यास ५० होन देण्याबाबत यास (२६६); बाळाजी महादेव मुतालिक यास ५० होन देण्याबाबत भानजी बल्लाळ हेजीब यास (२६७); पिराजी व शहाजी बागल यांना यळगूड हा गांव इनाम दिल्याबाबत (२६८, २६९); मालोजी नलवडे यास हनिमनाळ हा गांव इनाम दिल्याबद्दल त्रिंबकराव कृष्ण यांस (२७३, २७७); राणोजी घोरपडे यास तेरा गांवे मुकासा दिलेबद्दल देशमुख देशपांडे तालुका सोलापूर यास (२७८, २७९); महादजी काशी यास जमीन इनाम दिल्याबद्दल गांवकामगार आसंडोली व रेखोजी जाधव हावलदार यास (२८१, २८२); करीमखान जमलखान यास जुगुळ इनाम दिल्याबद्दल गांवकामगार खिद्रापूर यांस (२८४); बाळाजी देसाई यांच्या जमिनीतील देशमुखीबाबत नागोजीराव पाटणकर यास (२८६); रामजी धोंडदेव व आपाजी संभाजी यांना तालुका सालसी व तालुका खारेपाटण येथील देशकुलकर्णीचे वतन दिल्याबद्दल देशाधिकारी व कारकून प्रांत राजापूर यांना (२८८, २८९); व्यंकटराव अग्निहोत्री यास वर्षासन दिलेबद्दल भगवंतराव तमाजी वकील यांस (२९०); करवीरकर संभाजीशी राजनिष्ठ रहाण्याबाबत देशमुख देशपांडे पाा यादवाड, नवलगुंद इत्यादींना सातारकर शाहू छत्रपतीची (२९१-२९९); बाळाजी देसाई यास सहा गांवचे देशमुखी व कुलकर्णाचे वतन दिल्याबद्दल गांवकामगार तालुका असंडोली यास (३००); मुरारराव घोरपडे यास सांगवडे गांव दिल्याबाबत गांवकामगार सांगवडे यांना (३०२); अर्जुनी गांव व्यंकूबाईस इनाम दिल्याबाबत गांवकामगार अर्जुनी यांना राणोजी घोरपडे यांचे (३०५); कवठे गांवचे कुलकर्णीपणाचे वतन हरी राम पोंभुर्लेकर यास दिल्याबाबत गांवकामगार कवठे यास (३०८); पन्हाळप्रांती हणमंतराव नारायण व बापूजी नारायण यास जमिनी दिल्याबद्दल कृष्णराव आमात्य यास (३१३); म्हाकवे गांव विठ्ठल शपाद्री यांस इनाम दिल्याबद्दल गांवकामगार म्हाकवे यास (३१४), शेपो

रुमाल क्र. १०

पुडके क्र. २--(चालू)

**आज्ञापत्रे**--(चालू)

नारायण यास वालिंगे गांव इनाम दिल्यावद्दल गांवकामगार वालिंगे व देशमुख देशपांडे तालुका कागल यांना (१३२०, ३२३); शेपो कानडे यास निलजी गांव इनाम दिलेवद्दल गांवकामगार निलजी यांस (३२४); राणोजी घोरपडे यास सेनापति पद दिल्यावावत (३२६).

**इनामपत्रे**--सगुणावाई निंबाळकर यांना म्हाळुंगे गांव इनाम दिल्यावद्दल (१२५४); मखदुम सय्यद काजी यास नंदवाल हा गांव इनाम दिल्यावद्दल (२७२); मालोजी नलवडे यास हनिमनाळ येथे सरनोवतीचे वतन दिल्यावद्दल (२७४, २७६); मुधोळ येथे नरहरभट यास जमीन दिलेवद्दल (२९०); शेपो नारायण यास म्हाकवे गांव इनाम दिल्यावद्दल, भिर्डी गांव शेपो नारायण यास इनाम दिल्यावद्दल (३२१, ३२२).

**चकनामा**--जुगळ व राजापूर येथे मुसलमानास मशिदीसाठी जमीन दिल्यावद्दल (१२८३).

**टिप्पण**--कापशीकर घोरपडे यांचे सरंजामाच्या माहितीचे (१२६३).

**पत्रे**--कोल्हापूरचे संभाजी यांचे कर्जाचा हवाला खंडोजी गोगवले यांनी घेतल्यावद्दल वनसीपुरी महंत यांना (१२८५), आजरे तालुका शिवाजी घोरपडे यास इनाम असल्यासंबंधी वाळाजी वाजीराव व माधवराव वल्लाळ यांची घोरपडे यांस (३०४, ३०६); रामराजासंबंधी वाळाजी वाजीराव यांचे रामचंद्र नारायण यांस (३१०, ३११); व करवीरकरांचे पेशवे यांना (३१५-३१९); वारभाईस शह देण्यावावत रघुनाथ वाजीराव यांचे करवीरकरास (३२५); लक्ष्मीवाई सावंतवाडीकर यांचे पुण्यास व करवीरास जाण्यासंबंधी छत्रपतींना (३२७), वेगरेनहाळ हा गांव जानराव केदारजी धारराव यास इनाम दिल्यावावत सगुणावाई यांना छत्रपतींचे (३२८), कंपनी सरकारातून हुकेरी व चिकोडी हे तालुके करवीरकरास दिल्यासंबंधी राणोजी घोरपडे यास (३२९); सिद्दी सय्यद सुभेदार दंडाराजापुरी यास अमात्यांनी पाठवलेले पत्र पोचल्यासंबंधी सुभेदार याचे भगवंतराव अमात्य यास (३३०); आवाजीराव कृष्ण यांचे आप्पाजीरावास दत्तक दिल्यासंबंधी जिजावाई साहेब यांना (३३१); खेवडे हा गांव संकेश्वर मठास इनाम असल्यावावत विठोजी घाटगे सर्जेराव यास (३३२, ३३३).

**याद्या**--कापशीकर घोरपडे यांचेकडे असलेल्या सरंजामी गावाची (१२६०); महादजी शिंदे यांना छत्रपती व पेशवे यांनी पाठवलेल्या पत्रांची (२६१); राणोजी घोरपडे यास मिळालेल्या सनदाची (२७०); व त्यांच्या सरंजामाच्या माहितीची (२७१); सावनूर संस्थानाकडून येणे असलेल्या ऐवजासंबंधी (अपुरी) (३०७); वापूजी नाईक यास आणावयासाठी झालेल्या खर्चाची (३०९).

**वतनपत्र**--तालुका असंडोलीपैकी सहा गांवचे देशमुखी वतन वाळाजी लिंगोजी देसाई यास दिल्याचे (१३०१).

---

**ज. क्र. ११, रु. क्र. ११, पु. क्र. १, का. सं. १३३४ ते १३९३ (६०).**

**सु. स. ११९१ ते १२१५, इ. स. १७९०-९१ ते १८१४-१५.**

**आज्ञापत्रे**--प्रीतीराव चव्हाण व नारायणराव पाटणकर यास सामानगडावरील बंदोवस्त पाहू देण्यावावत हंबीरराव जाधव व कृष्णाजी मलेगीर यांस (१३४३); भाऊ महाराज यांच्या कर्जाचा हवाला घेण्यावावत प्रभाकर वल्लाळ यास (३७२); तसेच पांडुरंग नाईक यांना (३७४); व्यंकटराव लक्ष्मण यास गडावर येण्यास व परत जाण्यास परवानगी देण्यावावत दिनकरराव भोसले व आवाजी राम यांस (३७९).

रूमाल क्र. ११

पुडके क्र. १—(चालू)

**करीना**—इंग्रजांकडील सभापती मुदलियार याचेशी झालेली दोस्ती व पंडित महाराजांचा इंग्रजांशी स्नेह याबाबत अमृतराव शिंदे यांचा (१३६६).

**कलमबंद्या**—मनोळी व हुकेरी तालुके करवीरकराकडे देण्याबाबत दुर्गाबाई व पेशवे यामध्ये झालेला (१३३५); शेषो नारायण व भगवंत आप्पाजी यांजकडील गावासंबंधी दुर्गाबाई व पेशवे यामध्ये झालेला (३३६).

**टिपणे**—रखमाजी भोसले यास सामानगडचे मुक्कामी ठार मारल्यासंबंधी (१३४१); सावंतवाडीकर यानी परस्पराचा मुलुख ज्याचा त्यास देण्याबाबत एलिफिन्स्टन साहेबांशी वकिलामार्फत झालेल्या बोलण्याचे (३५३); निपाणकर यानी करवीरकरांच्या घेतलल्या खेड्यासंबंधी एलिफिन्स्टन साहेबाकडे पाठविलेल्या माहितीचे (३५५); अमृतराव शिंदे, भाऊ महाराज, नारो गिरमाजी इत्यादींना पाठविलेल्या पत्रांची (३७०); करवीरहून पुण्यास हैबतराव गायकवाड, उदाजीराव घाटगे इत्यादींना पाठवलेल्या पत्रांचे (३८४); मनोहरगडचे सरनोबत, गडकरी, नायकवाडी इत्यादी बाबत छत्रपतीस केलेल्या निवेदनाबाबत (३९०).

**पत्रे—छत्रपतीस**—करवीरकर व हैदरअल्ली यांच्याशी सख्य करण्याबाबत रघुनाथ बाजीराव याचे (१३३४); पक्ष तिथीसाठी नारळ, सुपारी इत्यादी साहित्य पाठविल्याबाबत बनगाजी नाईक निंबाळकर यांचे (३४५); निपाणीकर यांचेकडील ठाणी सोडवून घेण्याबाबत (३४८); निपाणकरांनी करवीरकरांच्या मुलुखात ठाणी घातल्याबाबत (३४९) व निपाणीकर व सादुल्लाखान यांच्या उपद्रवासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (३५०).

**करवीर वकीलांची छत्रपतीस :** बाठारकर यांचे देणे देण्यासंबंधी (३५६); घोसरवाड, दानवाड चिचली इत्यादी गावांच्या सोडचिठ्या इंग्रजांकडून घेण्याबाबत (३६१); पुण्यात मारवाड्याच्या घरावर पडलेला दरोडा, गंगाधरशास्त्री, पेशवे व इंग्रज यांच्यातील बोलणी, इत्यादीसंबंधी (३६५); एलिफिन्स्टन बोरघाटास शिकारीस गेले इत्यादी मजकुराचे (३७५); आनंदराव जाधव देऊळगांवकर यांची भाऊबंदी वाटणी, निजामचे वकील व पेशवे यांची भेट, बाळासाहेब रास्ते इत्यादीसंबंधी (३७७); मालवणच्या व्यापाऱ्यांना चोरानी लुटल्यासंबंधी (३७८); हिंदुस्थानात जाणाऱ्या इंग्रज सैन्याबरोबर पेशव्यांचीही फौज जाणार असल्यासंबंधी (३८०); बावडेकरांनी घातलेले दरोडे व कऱ्हाड भागातील विठ्ठल बापुराव यांचे बंड यासंबंधी (३८१–३८३); इंग्रजांच्या फलटणी धोडनदीव उतरल्या असून शिंद्यांचे लष्कर ग्वाल्हेरच्या दक्षिणेस असल्याबाबत (३८५); पेशव्यांचेवर जास्त फौज ठेवण्यास निर्बन्ध, करवीरकरांचे देणे, घेणे इत्यादीबाबत (३९१), सदाशिव पंतांकडून इंग्रजांमार्फत करवीरकरांच्या ऐवजाची वसुली, पेशवे व इंग्रज यांच्या भेटी इत्यादीबाब (३९२-३९३); करवीरहून हुजरे वगैरे न पाठविण्याबाबत (३८९).

रगडकरी, राणोजी घोरपडे व विरुपाक्ष आण्णाजी यांच्या बंदोबस्ताबाबत बाळाजी जनार्दन यांचे त्रपतीस (३३७); विश्वनाथ दीक्षित यांची इनाम जमीन चालविण्याबाबत नरसिंगराव उडपी स परशुराम रामचंद्र यांचे (३४२); सखाराम घाटगे बाहेरगावी गेले असल्यासंबंधी रत्न पंत राजाज्ञा व भाऊ जोशीराव यांस सिदोजीराव निंबाळकर सरलष्कर यांची (३४६-३४७); चिपळूणकर यांचे कर्ज फेडीबाबत चिपळूणकर यांना वासुदेव पंडित व दिनकरराव गायकवा (३५४); मानचंद फत्तेचंद व बळवंतराव मोहोळकर यांना त्यांची कर्जे भागविण्य दिनकरराव गायकवाड यांची (३५९–३६०); निपाणीकरानी घेतलेली गावे, तालुका इत्यादीबाबत करवीरकर वकीलाचे सुन्दराबाईस (३६३); सभापत र यांचे भेटीबाबत नारो शिरताजी यांचे अमृतराव यांना (३६७); करवीरच मंडळीसंबंधी अमृतराव शिंदे यांचे कृष्ण रावजी यास तसेच त्यास गोव्यास सांगितल्याबाबत त्याचे (कृष्णरावाचे), अमृतराव शिंदे यांना (३६८, ३६९) राज यास करवीरी पाठविण्याबाबत एलिफिन्स्टन साहेबास करवीरकरा करवीरास येण्याबाबत भाऊ महाराज यांस सुन्दराबाईचे (३७३); गायकवाड, गोविंदराव व त्रिंबकजी डेंगळे हे " इंग्रजांचे स्वार्थ (३८६–३८८).

## रुमाल क्र. ११

### पुडके क्र. १—(चालू)

**याद्या**—सामानगडावरील मामलेदार, कारकून, गडकरी, सरनोबत इत्यादी लोकांची (१३३८–३४०); सामानगडावरील जकिऱ्याचे सामानाबद्दलची (३४४); पांडुरंग नाईक यांजकडील कर्जफेडी-संबंधी (३५१); सरंजामदार लोक आजरे तालुका इत्यादीबाबत इंग्रजांकडून घ्यावयाच्या कामांची (३५२); हिंदुराव घाटगे कर्नाटकातील सरंजामदार, निपाणीकर इत्यादीबाबत करवीरकर वकिलानी इंग्रजांशी बोलणी करण्यासंबंधीची (३५७–३५८); बापूराव मोहोळ-कर यांच्या कर्जाऊ रकमेसंबंधीची (३६२); हिम्मतबहाद्दर निपाणीकर वगैरेबाबत कर-वीरास पाठवलेल्या पत्रांची (३६४); पुणे मुक्कामी करवीरकर वकिलाचे विद्यमाने झालेल्या जमाखर्चाची (३७६).

---

**ज. क्र. ११, रु. क्र. ११, पु. क्र. २, का. सं. १३९४ ते १४५९ (६६).**

**सु. स. १११६ ते १२२१, इ. स. १७१५-१६ ते १८२०-२१.**

**आज्ञापत्र**—चिकोडी व मनोळी तालुक्यांतील जमेदार व जहागिरदार यांचे सोडचिठ्ठ्याबाबत बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस यांस (१४२०).

**करारनामे**—सातारा व करवीर यांचे एक राज्य करून पूर्ववतप्रमाणे चालवण्याबाबत शंभू छत्रपती यांना बाळाजी बाजीराव व चिमाजी आप्पा यांनी लिहून दिलेला (१४५१); राम-राजास साताऱ्यासह करवीरकरांचे ताब्यात देऊन करवीरकरांचा अधिकार सर्वत्र चालण्या-बाबत शंभु छत्रपती यांसी पेशवे यानी केलेला (४५२, ४५३).

**तहनामा**—करवीरकर व हैदरअल्ली यांमध्ये परस्परास सहाय्य व रघुनाथराव यांची पेशवाईवर स्थापना करण्याबाबत झालेला (१४५४).

**पत्रे—करवीरकर वकीलांची छत्रपतीस :** बापू रामोशी इत्यादी बंडवाल्यांचा बंदोबस्त, घोडनदीनजीक इंग्रज सैन्याचा तळ इत्यादीबाबत (१४०४); खानदेशात बंडवाले व इंग्रज यांच्या लढाईत इंग्रजांची खराबी झाल्यासंबंधी (४०६–४०८); कागल तालुका करवीरकरांकडे येण्याबाबत (४०९–४११); रायबाग व पानवाड येथील रयतेस होणारा उपद्रव व पेशव्यांचे कन्येचा मृत्यू याबाबत (४१२); इंग्रजांच्या सैन्यात घेत असलेल्या लोकांत मराठे नाहीत इत्यादी मजकूराचे (४१३); इंग्रज व पेशवे यांच्या वितुष्टाबाबत (४१४); कोणी मातबर मनुष्य इंग्रजाकडे पाठवण्याबाबत (४१५–४१६); मालकमसाहेब पुण्यास हैदराबादहून आल्यासंबंधी (४१७); इंग्रज व पेशवे यांचे वितुष्ट व उभयतांचे लष्करी हालचाली याबाबत (४१८–४१९); इंग्रजांचे लोक येताच शिरोळ व बाळवे येथील करवीरकरांचे लोक काढून घेण्याबाबत (४२१); थॉमस मन्रो यांचा चोरीस गेलेला घोडा व इतर साहित्य यांचा तपास लावण्यासाठी मनोळीहून करवीरास येत आहे (४२६); रॉबर्टसन साहेबास द्यावयाची मेजवानी, जवाहीर, सनगे इत्यादीबाबत (४२८–४२९); मेजर क्लार्क इस्लामपूर मार्गे बेळगावास जाताना त्यांचा बंदोबस्त ठेवण्याबाबत (४४१); सिंहगड, पुरंदर, रायगड यांच्या सोडचिठ्ठ्या इंग्रजानी पेशव्याना दिल्याबाबत (४५५).

**पत्रे**—करवीरास गोखल्यांकडून होणाऱ्या उपद्रवाचा बंदोबस्त, पेशव्यांच्याकडून करवीरकरांची होणारी कामे इत्यादीबाबत (३९५); आजरे महालावर दिलेले विनायकराव लागू यांचे कर्ज भागविण्याबाबत बाळकृष्ण महादेव यांचे (३९६); दौलतराव शिंदे यांच्या मृत्युसंबंधी (३९७–३९८); सौंदती करवीरकरांस दण्याबाबत (३९९); निपाणीकरांनी करवीरकरांच्या केलेल्या लुटीची भरपाई करण्याबाबत पेशवे फुलगांव आवटीस असून पेंढाऱ्यांचा बंदोबस्त इंग्रजांकडून होत असल्याबाबत (४०१); सौंदती, बोरगांव इत्यादी गांवासंबंधीची कामे इंग्रजांकडून करून घेत असल्याबद्दलचे (४०२); जोतजी नाईक यांस निपाणीकर यांचे अटकतून सोडणे, विशाळगड, भेडसगांव या भागांतील बंड इत्यादीबाबत (४०३);

**रुमाल क्र. ११**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे**--(चालू)

त्र्यंबकजी डेंगळे यास इंग्रजांचे स्वाधीन करण्यासंबंधी करवीरकरांस वकीलाचे (१४०५); इंग्रजांकडून चिकोडी व मनोळी तालुक्यांच्या सोडचिठ्या मिळाल्यावावत सुंदरावाई यांना वकीलाचे (४२४–४२७); इंग्रजांकडून थोडी वहुत कामकाजे करून घेतल्यासंबंधी सुंदरावाईस वकीलांचे (४२५); गावराई व पडवे येथील गांवकऱ्यांस प्रसिद्धगडाकडून वसुलावावत होणाऱ्या उपद्रवाचा बंदोवस्त करण्यावद्दल कलेक्टर, सुभा मालवण, यांचे (४३१); प्रसिद्धगड व मनोहरगड इत्यादी भागांतील अम्मल पूर्वीप्रमाणे चालू रहाण्यावावत अचिनसन यांस करवीरकरांचे (४३२); मुरगांव व रांजणा येथील जमीन महसूल वसूल करण्यावावत टाकरीन साहेव यांचे (४३३); प्रसिद्धगड व सोनगड येथील तनख्याच्या अमलाचा निवाडा होण्यावावत अचिनसन यांस छत्रपतींचे (४३४–४३५); परस्परांची भेट होण्यावावत संभाजी (कोल्हापूर) यांचे शाहू छत्रपती (सातारा) यांस (४४२); रेखोजी जाधव यावरोवर निरोप पाठविला असल्यावाबत संभाजी (कोल्हापूर), यास शाहू (सातारा) यांचे (४४३); संक्रातीचे तीळ शर्करा पाठवल्यावावत जिजावाई व संभाजी यांना प्रतापसिंग राजे यांची (४४४–४४५); सर्जेखानामार्फत केलेली विनंती छत्रपतींना निवेदन झाल्यासंबंधी सवाई वसलिंग यांस (४४६); मालगांव येथे पट्टीवावत जादा वसूली न घेता करण्यावावत असिस्टंट कलेक्टर, मालवण, यांचे (४३९); पंचमहाल वगैरे मुलूख पोर्तुगिजांनी लुटल्यामुळे ऐवज पाठविणे शक्य नसल्याचे सवाई सदाशिव राजे सौंदे यांचे (४४७); घासदाण्यांचा ऐवज देण्यावावत नाईक सोंधे यांस शंभू छत्रपतीचे (४४८); वरचेवर आशिर्वाद पत्रे पाठवण्यावावत वाजी यांस संभाजी राजे यांचे (४४९); रघुनाथराव व माधवराव पेशवे यांच्या लष्करी हालचालीवावत जिजावाई यांचे सखाराम भगवंत यांस (४५०); मकर संक्रमणाचे तिळ शर्करा पाठवल्यावावत, तसेच अमृतराव शिंदे यास पाठवलेल्या पत्रात जरूर तो खुलासा असल्यावावत व्यंकटराव यास (४५६–४५७); करवीरकरांचे कामकाजावर लक्ष ठेवण्यावावत कृष्ण रावजी निा इंग्रज वहाद्दर यास (४५८); नवीन कचेरीचे कामामुळे थोडीही फुरसद नसल्यावावत अमृतराव शिंदे यांना सभापति मुदलियार निा इंग्रज यांचे (४५९).

**याद्या**—पुणे व मुंवई येथे करवीरकर वकीलाकडून झालेल्या खर्चाची (१४३६); पुणे व मुंवई मुक्कामी इंग्रज अधिकाऱ्यांना मेजवानी इत्यादीवावत झालेला खर्च, निरनिराळे किल्ले व ठाण्याकडून वसूल केल्यावद्दलची (४४०).

---

**ज. क्र. १२, रु. क्र. १२, पु. क्र. १, का. सं १४६०-१५४४ (८५)**

**बिनसाली**

**टिपण**—मनोहरगडच्या आसामीच्या नेमणुकीवावत (१४७२).

**पत्रे**—सदाशिव नारायण यांजकडून तर्फ कलसुलीचा ऐवज हप्त्याप्रमाणे येत असल्यावावत जीवनराव जाधव हवालदार यास राणोजी नाईक निंवाळकर यांचे (१४६३); मनोहरगड येथील रोजमुरे खर्च, जोरू सकटा याची अटक यासंवंधी वावा कोटणीस यांस भवानराव घाटगे झुंजारराव यांचे (४६६–४६७); मनोहरगडकरी व नायकवाडी यानी प्रसिद्धगडावर विगर हुकमी प्रवेश केल्यासंबंधीं रावजी वाकनीस यांस (४६८); छत्रपतींच्या लोकांनी परनीलीची गुरे नेली व उत्तूरच्या वाजारला गेलेल्या पेटकऱ्यास नागवले यावावत पंत राजाज्ञा यांस हणमंत शिवराम यांचे (४७४,) भुदरगड तनखेतील गुरे कांडगावचे रानात चरण्यावद्दल व दुसऱ्याच वायकोस पळविल्यावद्दल एका मुसलमानास भुदरगडावर कैदेत ठेवल्यासंबंधी रेखोजीराव जाधव यांचे छत्रपतींस (४७६); पत्राप्रमाणे करवीरी येत असल्यावद्दल दिवाण साहेव यांना आप्पाजीराव देसाई यांचे (४८३); पावनगड येथील दारूचा कारखाना व किल्ल्याच्या दरवाजाची दुरुस्ती यावावत वयासाहेव यांना संताजी पोवार यांचे (४८६); दादाजी पांडुरंग यांचे वेतनावावत वयासाहेव याना, दादाजी पांडुरंग याचे (४८९); शिरोळहून करवीरी गहू पाठविल्यावद्दल दिवाणसाहेव यांना नरसो त्रिंवक याचे (५०५); शिरोळ ठाण्याकडील जमिनीचा खंड व जमावंदी यासंवंधी सखारामपंत वापू यांस दिनकरराव गायकवाड याच (५१०); वाळाजी कानो यांस छत्रपतींकडे पाठविण्यावावत

**रुमाल क्र. १२**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

जोत्याजीराव जाधव यांस मल्हारजी पवार याचे (१५११); भैरवगडाचा बंदोवस्त चांगला असल्यासंबंधी श्रीमंत आईसाहेव यांना मुजाजी भोसले याचे (५१२–५१३); ठाणे कटकोळ येथे फसकी वंद करण्यासंबंधी खेडेराव नलवडे यांस दिनकरराव गायकवाड याचे (५१५); सोनगडकरी व सावंतवाडीकर यांमधील आसणे व शेलपे या गावांच्या वसुलावावतच्या तंटयासंबंधी दाजीपंत दादा वाकनीस यांस आनंदराव नारायण याचे (५१७); भुदरगडच्या तनख्याच्या जावसालासंबंधी मोरोपंत चिटणीस यास नारायणराव पाटणकर याचे (५२०); कर्जाऊ रक्कम परत देण्यावद्दल लाडो वावू प्रभु यांचे (५२१); भैरवगड, प्रसिद्धगड व सोनगड या संबंधी इंग्रजाशी वोलणी झाल्यासंबंधीं सुंदरावाईस करवीरकर वकीलांचे (५२२); पेशवे ऐतवडे हा गाव जप्त करणार असल्यासंबंधी सुंदरावाई यांना दिनकरराव यांचे (५२३); आकिवाट येथील कुळाकडील कर्जासंबंधी वावाजी यांस कृष्णाकडून (५२६); भरतगड व नरसिंहगडास सावंतवाडीकर यांचेकडून होणाऱ्या उपद्रवावावत (५२८); जयराम मोहिते याजवरोवर निरोप पाठवल्यासंबंधी पंत राजाज्ञा यांस भगवानराव खानविलकर याचे (५३७).

छत्रपतीस—प्रसिद्धगड येथील कृष्णाजी नाईक भोसले याने येथील कारकून व गडी यांस मारहाण केल्यावद्दल अटकेत ठेवल्यासंबंधी वावाजी नाईक भोसले याचे (४६०); प्रसिद्धगडाचे नेमणुकीस असलेले शेतसनदी लोक कमी केल्यावावत वावाजी नाईक भोसले याचे (४६१); कडगाव येथील दरोडयातील एका गुन्हेगारास प्रसिद्धगड येथे कैदेत ठेवल्यासंबंधी (४६२); भुजंगा कदम निा जिरादखाना* यांस प्रसिद्धगडी कैदेत ठेवल्यावावत गोविंदराव नाईक निंवाळकर व अंताजी यशवंत यांचे (४६४); जामगीचे† दोरभोर, वाणकाठया इत्यादी साहित्य मनोहरगडाहून पाठवीत असल्यावावत (४६५); मनोहरगडकरी लोकांस नोकरीत घेण्यावावत भोवानराव घाटगे, झुंजारराव व नारायणराव चव्हाण यांचे (४६९); मनोहरगडच्या देवस्थानचा प्रसाद पाठवल्यासंवंधी गणपतराव विचारे व विठोजी शिंदे याचे (४७०); मनोहरगडावरील कैदी गुरापा चौगले यांस करवीरी पाठवण्यावावत गणपतराव विचारे यांचे (४७१); मनोहरगडावर कारकून नेमण्यावावत आप्पाजीराव जाधव यांचे (४७३); भुदरगडहून छत्रपतींसाठी केळी व नोकर पाठवल्यासंबंधी यादवराव जाधव याचे (४७५); भरतगड गडकरी यांच्यात झालेल्या बोलण्याची माहिती पाठवण्याबावत करवीरकरास त्यांच्या वकीलांची (४७७, ४७८); भुदरगडावर हुपारीने असल्यावद्दल गोदजी वरोटे यांचे, (४७९); भुदरगडासंबंधीचा मजकूर लवकरच पाठवीत असल्यावद्दल वाजीराव चिटणीस यांचे, (४८१); पावनगडाहून नवरात्र अष्टमीचा प्रसाद पाठवल्यावावत सुभानराव गायकवाड व कृष्णाजी आवाजी यांचे (४८४); गगनगडाहून पावनगडी आलेले पत्र छत्रपतींकडे पाठविण्यासंबंधी (४८५); शेत जमिनीच्या सरकारी वसुलास गेलेल्या नोकरास डोणोली गांवकऱ्यांनी मारहाण केल्यासंबंधी लक्ष्मण भगवंत याच (४८७); छत्रपतींची आज्ञापत्रे व निरोप मिळाल्यासंबंधी नरहर देशपांडे यांचे (४८८); आकिवाट येथील पागा शिरोळास पाठवल्याबावत नरहर देशपांडे यांचे (४९०); भैरवगडकरी यांस चाफेतळाजवळील जमीन पूर्ववत करण्यास मिळण्यावावत (४९१); भडगांव येथील वसुलासंबंधी संतराम भहिस यांचे (४९२); ताग खरेदी करणे व भडगांव व हिडदूग्गी ही ठाणी देसाई यांच्या स्वाधीन करण्यावावत दाजी सखाराम यांची (४९३–४९६); भडगांव, हिडदुग्गी येथील सनदी लोकांकडून नजराणा घेण्यावावत संतराम भहिस याचे (४९४), भडगांव येथ झालेले चोरी इत्यादी गुन्हे व सामानगडाच्या हिशेवाची चौकशी यावावत आवाजी जाधव यांचे (४९५); भडगांवच्या सनदी व प्यादे लोकांच्या नजराण्यावावतच्या तक्रारीसंबंधी संतराम भहिस व दाजी सखाराम याचे (४९७, ५००, ५०१), गर्डहिंग्लजचा महसूल व सनदी लोकांस अभयप: यासंबंधी (४९८); गर्डहिंग्लज येथे खरेदी केलेला ताग, डाकेसाठी केलेली नोकरांची नेमणूक वागेसाठी देण्यात आलेले कुरण यावावत (४९९); गर्डहिंग्लजहून पाठवलेला ताग व ठाण्याती

---

*जिरातखाना—शस्त्रागार (ऐ. श. ४४३)

†जामगी—बंदुकीची दारू पेटवण्यासाठी शिपाई वाळगीत असलेली वळलेली दोरी (ऐ. श. ४३२)

## रुमाल क्र. १२

### पुडकें क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

घोड्यांची चंदी याबाबत संतराम भंहिस व दाजी सखाराम यांचे (१५०२); माणसगिरी यास अर्जुनवाड येथे मशालीसाठी जमीन देण्याबाबत मानसिंगराव जगदाळे यांचे (५०४); प्रसिद्धगड व सोनगड यावरील करवीरकराचे हक्कासंबंधी रामचंद्र मल्हार व बच्याजी अनंत यांचे (५२४); देवाचा प्रसाद पाठवल्याबाबत विश्वासराव गायकवाड यांचे (५२५); वडगांव येथील लिवाजी माने याने दोन इसमाना जखमी केल्याबद्दल चिंतामण पांडुरंग यांचे (५२७); प्रसिद्धगड व सोनगड यांच्या जाबसालासंबंधी करवीरकर वकीलाचे (५२९); भडगांव, हिडदुगी येथील वसूला-संबंधी संतराम भंहिस यांचे (५३०); गडहिंग्लज व भडगांव इत्यादी गावांच्या वसुलासंबंधी सिदरामराव भोसले यांचे (५३१); इंग्रजांकडील चपराशाकडे सामानगड येथील बैल देण्याबाबत सिदरामराव भोसले यांचे (५३२); चरती आयान व दोन ठाणी स्वाधीन करण्यासंबंधी जीवराव जाधव यांचे (५३३); भडगांव येथे झालेल्या तीन खुनासंबंधी महादेव पाखरे व रामचंद्र व्यंकटेश यांचे (५३४); सामानगडचे वृत्त छत्रपतीकडे पाठवल्यासंबंधी मालोजी कोंडे व भिवाजी नाईक यांचे (५३५); सामानगड येथील सरकारी इमारती व देवालये यांच्या शाकारणीसंबंधी महादजी पारखे व रामचंद्र व्यंकटेश यांचे (५४३); वेळगांवचे फकीर लोकांस मामलेदार इत्यादी अधिकाऱ्यांपासून होणाऱ्या उपद्रवाबाबत (५४४).

**दिनकरराव गायकवाड यास**:—लाडो व विठ्ठल दादाजी देशपांडे यांच्या जमिनीच्या तंट्याबाबत सरकार जमा असलेली रक्कम ज्याची त्यास देण्याबाबत सदाशिव अनंत यांचे (४६२); चंदगडच्या बापू कुलकर्णीकडून येणे असलेल्या कर्जाबाबत आपाजीराव देसाई यांचे (४८२); नृसिंहवाडीस नदीस उतार पडेपर्यंत प्यादे पाठवण्यासंबंधी वामनाजी पांडुरंग यांचे (५०३); ठाणे शिरोळ येथील माहेवार जमाखर्च व मैराळ पंताकडील कागद फेरिस्तसह पाठवण्याबाबत सखाराम नरसी डबीर व सुभान मिसाळ यांचे (५०६); दानवाड, जोरहुडी व कोथळी या गावांच्या लावणीसंबंधी सखाराम डबीर यांचे (५०७); सदाशिवपंत आबा वकील यांचेकडे प्यादे पाठवण्याबाबत सखाराम नरसिंह डबीर यांचे (५०८); शिरोळ ठाण्याकडील गावावर करावयाच्या रोख्यांच्या मोर्तबासंबंधी नरसिंह डबीर यांचे (५०९); शिवापुराम जाण्याच्या मार्गावर प्रसिद्धगडकरी यांनी नाकेबंदी केल्याबाबत जसवंतराव काकडे, दिनकरराव संभाजी यांचे (५१४); सामानगडाहून कर-वीरास शिदी पाठवण्याबाबत महादजी पाखरे व नारायण जोति यांचे (५३६); खास पागेकडे सामानगडाहून रक्कम देण्याबाबत महादजी पाखरे व नारायण जोति यांचे (५३८); कोल्हापूरहून सामानगडी आणलेली गुरे मानसिंगराव पाटणकर यांच्या स्वाधीन करण्याबाबत सुभानजी निकम यांचे (५३९); विरूपामूर्ती भडगांवकर यांस करवीरी पाठवल्याबाबत, तसेच त्यांचे अटकेसंबंधी दौलतराव घोरपडे यांची (५४०, ५४१); सामानगडच्या खर्चासंबंधी महादजी पाखरे व नारायण जोती यांचे (५४२).

**याद्या**—बाळकृष्ण पागे यास हिंगणगांवी बाबती हक्क दिल्याबद्दल (१५१६); गडाखाली येणाऱ्या मुदरगडकऱ्यांना राहावयास जागा इत्यादी देण्यासंबंधी (५१८); शिरोळच्या जमाबंदी इत्यादी बाबतच्या तक्रारीसंबंधी (५१९).

---

**रु. क्र. १२, द. क्र. १२, पु. क्र. २, का. सं. १५४५-१६०१ (५७).**

**सु. स. ११९८-१२२४, इ. स. १७९६-९७ ते १८२३-२४.**

**आज्ञापत्रे**—हुजूर खजिन्याकडे बोरिवडेकडील रुपये जमा केल्याबद्दल जगन्नाथ तिमाजी यांस (१५४६); जोती पाटील यांचे मुलीस सोडून देण्यासंबंधी विश्वासराव व सर्जेराव घाटगे यांस (५४८); हिंदूराव घाटगे यांची घोड्यासंबंधी रक्कम देण्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास (५७५); बाळाबाई आक्का व सुलक्षणाबाई पाटणकर यांच्या मृत्यू तारखा व इनाम गावांसंबंधी (५६८).

## रुमाल क्र. १२

### पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—म्हाकवे येथील रयतावा जमीन नोकरी इनामत घेतल्यासंबंधी दावलखान यास यशवंतराव घाटगे याचे (१५४७); आज्ञेप्रमाणे वर्तणूक करीत असल्यावद्दल मुन्दरावाई यांना देशमुखता वाळवे याचे (५४९); आईसाहेब यांचा लखोटा पोचल्यासंबंधी सदाशिवपंत यांना सुंदरावाई घाटगे यांचे (५५०); स्वत: पुण्यास न जाता वकिलास पाठविल्यासंबंधी सिधोजी निंबाळकर याचे नानीबाई घाटगे यांना (५५१); करवीरकराचे आज्ञेत वागण्यासंबंधी सुंदरावाई घाटगे यांना पो. ए. धारवाड यांचे (५५२); शिरगांवच्या रायगोंडा पाटलाचा बंदोबस्त करण्याबद्दल पो. ए. धारवाड याचे करवीरकर वकिलास (५५४); कुरणी येथील गुडदया नाइकाचे जावयास धरून छत्रपतींच्यापुढे हजर करण्याबद्दल करवीरकर वकिलास पो. ए. धारवाड याचे (५५५); छत्रपतींचे हित ध्यानी घेऊन पत्रे पाठवण्याबद्दल करवीरकर वकिलाचे (५५६); यशवंतराव घाटगे यांच्या सुटकेसंबंधी करवीरकर वकिलास पो. ए. धारवाड याचे (५५७); रमाबाई घाटगे यांच्या शेरी जमिनीबाबत करवीरकर वकीलास पो. ए. धारवाड याचे (५६७); एरखंदळे गावास उपद्रव होऊ न देण्याबाबत करवीरकर वकीलाचे सुन्दराबाई यांना (५६९), कागल येथील पागेस वैरणीची टंचाई असल्याबाबत माणकेश्वर देशपांडे यांचे दिनकरराव गायकवाड यास (५७०); व्यंकटरावजीचे बोलणे ऐकून घेऊन त्यास परत पाठवण्याबाबत विश्वासराव घाटगे याचे रावजी पारसनवीस यास (५७१); आपली सोय करण्यासंबंधी भाऊ मोहिते याचे दिवाणसाहेब यांना (५७२); सकवार यांच्या मृत्यूत्तर क्रियाकर्माबाबत (कागद अपुरा असून सुरुवातीचा कागद नाही.) (५७३); जोत्याजीराव निंबाळकर यांच्या देण्याघेण्याबाबत नारायणराव राजांना यास (५७४); म्हाकवे येथे विहिरीत पडून मेलेल्या स्त्रीच्या चौकशीबाबत दिनकरराव गायकवाड यास बापोजी याचे (५७६); पुण्याहून डाकेने आलेली पत्रे पाठवण्याबाबत व चॅपलीन साहेब पुण्यास असल्यासंबंधी तसेच साके येथील जप्तीत असलेली म्हारकीची जमीन सोडून दिल्याबद्दल व बामले येथील लोकांनी दंगा केल्याबद्दल आप्पाजी पाटील यास रावजी काकडे याचे (५७७–५७९); आकाबाई शिंदे यांना पाठवण्यासंबंधी पालखी पाठवण्याबाबत तसेच खर्चाची व्यवस्था करीत असल्याबाबत रखमाबाई घाटगे यांना सिदोजीराव देसाई यांची (५८०–५८१); कागलसंबंधी इंग्रजांकडून आलेली थैली पाठवल्यासंबंधी आई साहेब यांना मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (५८६); कागल येथील रदकर्जाचे दस्तऐवज पाठविणेबाबत मातोश्री साहेब यांचे दिनकरराव गायकवाड यांस (५९०); करवीरकरास कर्जाऊ द्यावयाच्या ऐवजाबद्दल पांडुरंग नाईक सावकार याने अंदेशा घेतल्याबाबत तसेच करवीकरांच्या कामकाजाची यादी पाठविणेबाबत मातोश्री आई साहेब यांना दिनकरराव गायकवाड यांचे (५९१).

**छत्रपतींस**—आज्ञा होईल त्याप्रमाणे लोक घेऊन येत असल्याबद्दल विश्वासराव घाटगे यांचे (५५३); चिकोडी व मनोळी येथील जमीनदार व यशवंतराव घाटगे यासंबंधी, इंग्रजांच्या पत्रासंबंधी करवीरकर वकील याचे (५६१); विठू भाट यास कैदेतून मुक्त करण्यासंबंधी (५६२); बाळाभाई आका यांच्या नोकर-चाकरासंबंधी (५६३) व साजणी व पिराजीवाडी येथून धान्य आणण्यास होणाऱ्या अडथळ्याबाबत रमाबाई घाटगे यांचे (५६४); सुन्दराबाई घाटगे यास पाठवलेले आज्ञापत्र परत आल्यासंबंधी करवीरकर वकीलाचे (५६५); रुईस येऊन नानीबाई घाटगे यांची भेट घेतल्याबद्दल आपाजीराव जाधव व जोतीजीराव घाटगे यांचे (५६६); म्हाकवे व गोरंबे यामधील सीमातंट्यासंबंधी रमाबाई घाटगे यांचे (५८२); कागल तालुक्यातील करवीरकरांच्या हक्काबाबत सदाशिव अनंत याचे (५८३); नारायणराव घाटगे कागलकर याचे वकील बेळगावास जाऊन आल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (५८४); वाळवेकर आकाबाई यांचे सांत्वन केल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे याचे (५८५); सावर्डे येथील कागलकरांची जनावरे जप्त करून पाठवल्यासंबंधी बाबाजी जगदाळे याचे (५८७); विश्वासराव घाटगे यांचे ठाणे जप्त जमीनदोस्त करण्याबाबत बाळासाहेब याचे (५८८); ठाणे वाळवे येथून रसदीचा वसूल, जप्त घोडी पाठवल्यासंबंधी बाबाजी जगदाळे यांचे (५८९); वाळवे येथील सखाराम भट गुळवणी याचकडून मसाल्याची रक्कम वसूल करण्याबाबत (५९२); मलगे व सुरूपली येथून गाई व बैल पाठवण्याबाबत

रुमाल क्र. १२

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

(५९३); वाळवे व कुरणी येथील गाई करवीरी पाठवल्याबाबत (१५९४); यादी देण्यास सुमाबाई घाटगे यांचा नकार असल्यासंबंधी (५९५); सौ. तोरगळकरबाई अत्यवस्थ असल्याबाबत (५९६); दाजी खानविलकर याने दागिन्याची पेटी दडवून ठेवल्याबाबत (५९७) व वाटंगी व भडगांव येथून बैल पाठवल्यासंबंधी रूपाजी जाधव व गोपाळ शेवडे यांचे (५९८); तात्या खानविलकर याने विदेशी लोक छत्रपतींकडे पाठवल्यासंबंधी (५९९); हत्तींच्या हौदाचा तपास लागत नसल्याबद्दल (६००) व कागल व कोगनोळी वगैरे गांवच्या अरब लोकांचे महिन्याचे वेतन देण्याबाबत जाधव व शेवडे यांचे (६०१).

याद्या—छत्रपतींच्या खासगी (डौल) खर्चाची (१५४५); कारकून वगैरे बाबत छत्रपतींकडून निरनिराळे गावास आदा करण्यात आलेल्या रकमेबाबतची (५२८); खासगीतील घोडी व उंट यांच्या मोजदादीची (५५९); वाळवे येथील भले लोक व पायदळ, अठरा कारखाने व पागेकडील लोकांच्या पोटगीबाबत (५६०).

---

**ज. क्र. १३, रु. क्र. १३, पु. क्र. १, का. सं. १६०२ ते १७३५ (१३४).**

**सु. सं. ११०९ ते १२९३, इ. स. १७०८-०९ ते १७९२-९३.**

अर्ज—रामचंद्रपंत पळसुले यांजकडील येणे वसुलीबाबत रामाजी शेषगिरी याचा कंपनी सरकारकडे (१६०३).

आज्ञापत्रे—पावनगड तनख्यातील सरदेशमुखी ऐवज नारायण घोरपडे यास देण्याबद्दल रत्नाकर राजाज्ञा यांस (१६०५); धामणे, बेळेवाडी इत्यादी गांवे नारायणराव घोरपडे यांच्या स्वाधीन करण्याबद्दल भगवंतराव गायकवाड यांस (६०६); हालदवडे गांवच्या लावणीबाबत राणोजी घोरपडे यास (६०७); पट्टणकुडी गांव राणोजी घोरपडे यास दिल्याबद्दल गावकामगार यास (६०८); नारायणराव घोरपडे याचा दरसालचा ऐवज देण्याबाबत गांवकामगार इंगली यास (६०९); नारायण घोरपडे यास देशमुखीचा ऐवज देण्याबाबत गावकामगार सावगाव व नेसरी यास (६१०–६१२); बाकोजी पिसाळास उपद्रव न करण्याबद्दल (६१३); धामणेवाडीच्या पाटलास छत्रपतीसमोर हजर करण्याबद्दल (६२१); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांच्या कापड खरेदीबाबत (६२२) व नाना दीक्षीत काशीकर यांच्या वर्षासनाबाबत राणोजी घोरपडे यास (६२३); एकसंबेकरास दानवाड हद्दीतील जमीन न देण्याबद्दल गांवकामगार व पाटील यास (६५१); कृष्णाजी जाधव यांच्या जामिनास उपद्रव होऊ न देण्याबाबत गांवकामगार साळवण यास (६५२); डुगेवाडीस गेलेल्या वरातदारास मनाई करण्याबाबत गांवकामगार, महाल, खासगी पागा यास (६५३); पन्हाळा महालातील खालसा गावाबाबतची जमाबंदी यादी पाठवण्यासंबंधी महादजी रघुनाथ व चिमणाजी नारायण यास (६५५); सगुणाबाई खुपरेकर यांची नेमणूक रमाबाई खुपरेकर यानी चालवावी म्हणून अंताजी यशवंत यास (६५६); बाबाजी निकम यास जमीन दिल्याबद्दल कामगार भवानी शंकर पागा यास (६५९–६६०); बहिरजी भोसले यास शेर* देण्याबाबत जिलीबी† पागा यास (६६१); तुकोजी धनगर यांच्याकडील खंड वसुलीबाबत जिलीबी पागा कामगार यास (६६२); धर्म संस्थानच्या कामासंबंधित मुरारराव यास नेमल्याबाबत संबंधित नोकर वर्गास (६६३); नाथाजी चव्हाण यास घर बांधण्यास जागा दिल्याबद्दल गावकामगार इस्पूर्ली यास (६६४); तुळापा धनगर याचा रोजमुरा व खंड याबाबत गांवकामगार जिलीबी पागा यास (६६५); अंताजी दादाजी याचा गल्ला व नक्त रक्कम देण्याबाबत बाळकृष्ण सखाराम यास (६६६); चैत्रवद्य अष्टमीच्या उत्सवाबाबत गांवकामगार म्हळसवडे व माजनाळ यांना (६६७–

---

*शेर—उपजीविकेपुरती बेगमी किंवा चाकरी (ऐ. श. १३३२)

†जिलीबी—हलका तोफखाना. (ऐ. श. ४४४).

रुमाल क्र. १३

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—(चालू)**

६६८); पंत प्रतिनिधी यांचेकडून आंबेपटी रुपये ८७५ येणेबावत अमृतराव पंडीत प्रतिनिधी यास (१६७२); तुळजापूर पट्टीबावत सनदी शिलेदार शिरोळ यांना (६७४); फरासखानेकडे पाठवलेल्या मेखासंबंधी गावकामगार खटांगळे यास (६७५); सखोजी जाधव यास कणेरी येथे जमीन दिल्याबद्दल गावकामगार यास (७०७); रघुनाथराव नलावडे याचे उत्पन्न व सरंजाम जप्त करण्याबावत रामजी जाधव व नारो लक्ष्मण यास (७२२); ज्योती जाधव याची जमीन जप्त केल्याबद्दल गावकामगार हालोंडी यांस (७३४).

**क्रयपत्र**—प्रभावलीचे कुलकर्णी वतन शिवाजी मायदेव, संभाजीराव, गुणाजी भास्कर व चिमणाजी वल्लाळ शेणवी यास दत्ताजी महादेव इत्यादिनी लिहून दिल्यासंबंधी (१६०२).

**टिपणे**—चिटणिसीकडून कणदुर, नेसरी इत्यादी गांवास रवाना झालेल्या पत्रांचे (१६०४); केसो गोपाळ व केसो रघुनाथ यांच्या शिक्यासंबंधी (७२८, ७२९).

**पत्रे**—इंग्रजांचे सैन्यास विशाळगड हद्दीतून जाऊ देण्याबावत आवाजीराव पंडीत प्रतिनिधी यांना माधवराव नारायण प्रधान यांचे (१६०३); पाथरे यांचे इनाम गांव केसरखोल याजकडे चालवण्याबावत एल्फिन्स्टन यास छत्रपतींचे (६२६); प्रसिद्धगड व सोनगड तनख्यातील गावे सावंतवाडीकरांकडून करवीरकरास मिळण्याबावद्दल इमसबेल साहेब यास राणी सुन्दराबाई यांचे (६२८); प्रसिद्धगड, सोनगड, मनोहर वगैरेसंबंधी करवीरकरांच्या हक्काबावत जिल्हा दक्षिण यास (६२९); चिकोडी व मनोळी तालुक्यातील निपाणकर यांच्या जमिनीसंबंधी चॅपलीन यास करवीरकरांचे (६३५); विशाळगडकर यांच्या दत्तकासंबंधी राधाबाई प्रतिनिधी यांना वुइल्यम हेन्री यांचे (६४६); व त्र्यंबकराव यांना कंपनी सरकारचे (६४७); विशाळगडकरांचा मुलूख जप्तीतून मुक्त केल्यासंबंधी भवानीबाई विशाळगडकर यांना बाजी वल्लाळ मामलेदार यांचे (६४८); विशाळगड दत्तक प्रकरणी जीवराव जाधव यांनी केतकरांचेकडे पैशाबावत केलेल्या तगाद्याच्या चौकशीबावत पो. ए. यास पांडुरंग अखबारनवीस यांचे (६६९); प्रसिद्धगडाच्या तटावरून पडून मेलेल्या जनावरांबद्दल मेटकर महार यास अजदिवाण याचे (६७०); विठोजी गायकवाड यास उपद्रव होऊ न देण्याबद्दल विशाळगडकर राधाबाई साहेब यांना (६८१); सरस्वती ठाकूर यांचे पतीच्या मृत्यूच्या चौकशीबावत पो. ए. यास करवीरकर वकिलाचे (६८४); अंताजीपंत आपटे यांच्या नोकरीसंबंधी पो. एजंट व करवीरकर वकील यांचे एकमेकांस (६८५–६८६); राधाबाई विशाळगडकर यांच्या नेमणुकीबावत (६९०–६९१); नाना तळेगांवकर यास पकडण्यासंबंधी (६९२); राधाबाई विशाळगडकर यांच्या पोटगी संबंधी पो. एजंट यास राजमंडळाचे (६९५–६९६).

**पो. एजंट धारवाड यांचो करवीरकर वकिलाना:** करवीरकर वकीलाकडील हसूर इत्यादी गावे सावंतवाडीकर यांना देण्यासंबंधी (६३०); तसेच या गावांच्या वसुलासंबंधी (६३१); गोपाळभट केतकर यांच्याकडून जामीन मागितल्याबावत (६७९); विशाळगड जहागिरीतील म्हशी व वनशेळ्या यावरील करासंबंधी (६८२).

**छत्रपतीस**—उदगीर येथील बंडवाल्यांच्या बंदोवस्ताबद्दल ग्रँट साहेव याचे (६२४); कोल्हापूर व तासगांव येथील अखबारनवीस यांच्या बदलीसंबंधी टाकरीन साहेब याचे (६२५); करवीरकर व सावंतवाडीकर यांच्यामधील नरसिंगगड व प्रसिद्धगड यासंबंधीच्या वादासंबंधी चॅपलीनसाहेब यांचे (६२७); मुरगूड व मनोळीहून आलले लखोटे छत्रपतींकडे पाठविल्यासंबंधी (६३२); विशाळगड तनख्यातील खेड्यांच्या दर्यापतीसंबंधी कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट दक्षिण भाग यांचे (६३८); विशाळगडच्या परिस्थितीसंबंधी अंताजी रघुनाथ यांचे (६३९); विशाळगड व काजिर्डा घाट येथील बंदोवस्ताबावत रामजी भीमराव यांची (६४०-६४४); भवानीबाई विशाळगडकर यांचेसंबंधी अंडरसन यांचे (६४५); छत्रपतींच्या भेटीस येण्याबावत श्रीकराचार्य न्यायाधीश यांचे (६७१); भगवंत पांडुरंग बावलकर व रामचंद्र गणेश लिमये यांच्या कर्जवसुलीसंबंधी पो. एजंट याची (६८७, ६८९); भगवंत पांडुरंग यांच्या कर्जवसुलीसंबंधी पो. एजंट यांस राजमंडळाचे (६८८); पंतप्रतिनिधी यांच्या मृत्युसंबंधी (६९३); छत्रपतींच्या भेटीस यत असल्याबद्दल विठ्ठल रामजी याचे (६९७).

87751

रुमाल क्र. १४

पुडके क्र. २—(चालू)

**पोलिटिकल एजंट यांस करवीरकरांची :** बोवा शिवाजी कुलकर्णी याच्या अटकेबावत (१७८८); इंग्रजाशी करावयाच्या गुप्ततेच्या बोलणेबावत (८१५); विलायती प्रकारचे कापड तयार करण्यास करवीर हद्दीतील कोष्टी याना शिक्षण देण्याबावत (८१७); धरणगुती व कुरुंदवाड या दोन्ही गावांच्या सीमेसंबंधी चौकशी होण्याबावत (८२२); निपाणकराच्या हत्ती व बेळगुड व डोणवाड यामधील सीमा तंटयासंबंधी (८२४).

**छत्रपतीस पोलिटिकल एजंट यांची :** दरोडेखोर मल्ल्या भिकनाक महार यास धरून करवीरकरकडे पाठवल्यासंबंधी (१८०६); चिचणीकर याच्या गांवावर हल्ला करणाऱ्याना धारवाडी पाठवण्याबावत (८०९); विलायती प्रकारचे कापड तयार करण्यासाठी करवीर हद्दीतील कोष्टी लोकाना शिक्षण देण्याबावत (८१४); बावाजी शितोळे याचे गांव त्यास परत करून त्याची नुकसान भरपाई देण्याबावत (८१८, ८२३); सिचोजीराव निपाणकर यांचा हत्ती परत करण्याबावत (८२५); करवीरकरांच्या फौजेने एकसंबे येथील पिकांची नुकसानी केल्यासंबंधी (८२६); बापू घाटगे व सुरूपजी पाटील तळीखोर यांचे जबाब सत्वर पाठवण्याबावत (८२८).

**इतर :** छत्रपती त्याच्या जाबसालासंबंधी बेबर यासी बोलणे करण्याबद्दल एल्फिन्स्टन याचे (१७८९); बाप्या कलावंत कांबेकर याने नायकिणीच्या मुलीस पळविल्याबद्दल (७९०); वहीरगड व नातक यामधील सीमा तंटयाबावत कमिशनर चॅपलीन याचे (८००); सातारा भागातील व्यापारी मालावर मलकापूर येथे ज्यादा जकात न घेण्याबद्दल (८०७); विजयदुर्गाकडून माहिती आल्याबावत जरूर तो बंदोबस्त करण्याबावत कलेक्टर रत्नागिरी यांचे (८०८); अणुस्कराच्या वाणी लोकांकडून जादा हशील न घेण्याबावत कलेक्टर रत्नागिरी याचे (८१०); शिराळे येथील चोरीच्या तपासासंबंधी जॉन ब्रिक याचे (८११); शिराळे इत्यादी-संबंधीच्या दाव्याचा निकाल होईपर्यन्त छत्रपतीनी जेजुरी क्षेत्राची भेट तहकूब करण्याबद्दल कमिशनर चॅपलीन याचे (८२७); छत्रपतींच्या जेजुरी, तुळजापूर, नासिक इत्यादि क्षेत्रांच्या भेटीबावत जॉन ब्रिक याचे (८२९).

---

**ज. क्र. १४, रु. क्र. १४, पु. क्र. ३, का. सं. १८३१ ते १८७५ (४५).**

**सु. स. १२२५ ते १२२६, इ. स. १८२४–२५ ते १८२५–२६.**

**टिप्पण**—रघुनाथसिंग याचे हत्याराबावतचे (१८५१).

**पत्रे**—करवीरकरांच्याकडे नोकरीस जाण्यासंबंधी आप्पाजीराव देसाई चंदगड यास पोलिटिकल एजंट याचे (१८३१); सरकलेक्टर याजकडे करवीरच्या नोकर लोकानी केलेल्या तक्रारी-बावत एल्फिन्स्टन यास छत्रपतीचे (८५३).

**करवीरकर वकीलास पोलिटिकल एजंट याची :** पाच्छापूर व दानवाड या रस्त्यावर डाक वसवल्यासंबंधी (१८३५); चिंचणी मुक्कामी इंग्रजी लष्कराचे सामान चोरीस गेल्याबावत (८३७); चिमाजी शितोळे यास हुजुरी पाठविण्याबावत (८३८); इंग्रजी लष्करातील मनुष्याने आणलेला रयतेचा माल त्यास परत करण्याबद्दल (८३९); आजरे तालुक्याच्या दुतर्फा अमलाच्या चौकशीबावत (८४०); खानापूर व दानवाड येथील वसुलासंबंधी (८४२); कागल वेशीचा दरवाजा व त्या भागातील नेलेली गुरे परत करण्याबावत (८४३); रेंदाळ न बोरगांव ही गांवे जप्तीतून सोडण्याबावत (८४४); चिकोडी व मनोळीबावतच्या एकसाली नजरेचे देणे रक्कमेसंबंधी (८४५); छत्रपतीच्या स्वारीमुळे कागल तालुक्यात झालेल्या नुकसानीबावत (८५९); करवीरकरांच्या कामाबावत कागल मुक्कामी हजर राहण्यासंबंधी (८६०); कागल तालुक्याच्या कामासंबंधी कमाविसदार यास पाठवण्याबावत (८६१); डुगेवाडीकर तवनप्पा याची मालमत्ता करवीरच्या परशुरामपंत इनामदार यानी लुटल्याबावत (८६२); बाळाजीपंत सावर्डेकर याने कागलकरास देणे असलेल्या गल्लयाबावत वाटंगी रामापूर इत्यादी गांवे गोविंदराव चिंचणीकर यांचेकडे चालवण्याबावत (८६४); भागु गुजर यास पकडून इंग्रजांचे स्वाधीन करण्याबद्दल (८६५); तळीखोर रामा कोष्टी व त्याचे साथीदार यास चिकोडी मामलदार यानी पकडल्यासंबंधी (८६६); रघू

रुमाल क्र. १४

पुडके क्र. ३—(चालू)

पत्रे—(चालू).

बेल्या यास सोडून देण्याबाबत (१८६७); कंपनी सरकार व करवीर यांमधील सीमा तक्रारीसंबंधी (८६८); कागल व शिरोळ भागातील गावांच्या नुकसानीबाबत (८६९); भीमराव दादाजी निडगुन्दीकर यांच्या इनाम गावांच्या चौकशीबाबत (८७०); कुरुंदवाड व धरणगुती यांमधील सीमातंट फैसलनाम्याबाबत (८७१); म्हादू धनगर यास जबाबासाठी पाठवल्याबाबत (८७२); कागलकरांच्या बंदुका, तोफा इत्यादी त्यास परत देण्याबाबत (८७३); कागल तालुक्यातील पाडलेल्या किल्ल्यांच्या चौकशीबाबत (८७४); संपगांव येथील संतू बसाप्पा यांच्या खुनाच्या चौकशीबाबत (८७५).

**पोलिटिकल एजंट यास करवीरकरांची :** कोल्हापूर येथील महामारीच्या उपद्रवाबाबत (१८३२); कमिशनर यांजकडून आलेल्या थैल्या व याद्या करवीरकरांस पोचल्यासंबंधी (८३४); माधवराव निंबाळकर यांची नुकसान भरपाई छत्रपतीकडून करवून देण्याबाबत (८४६); केहर, हिरेकूड, रांगोळी इत्यादी गांवाच्या सीमातंट्याचा निकाल करण्यासंबंधी (८५२).

**छत्रपतीस पोलिटिकल एजंट व चॅपलीन वगैरेंची :** पुष्कळ दिवस पडून राहिलेल्या प्रकरणांचा करवीरकरांकडून निकाल होण्याबाबत (१८३३); छत्रपतींच्याकडील जावसालाच्या कामाचा निकाल होईपर्यंत त्यांनी जेजूरी इत्यादि ठिकाणी न जाण्याबाबत (८३६); तुळजापूर इत्यादि ठिकाणी जाण्याबाबत एलिफन्स्टन याचे (८४१); पट्टणकुडी, लाट इत्यादि गावी करवीरकरांनी केलेल्या जमावाबाबत (८४७); सदो वनकरी या व्यापाऱ्यास वनूरकर भोसले याने लुबाडल्यासंबंधी (८४८); चिकोडी, बहिरेकुडी येथील चोरीमारीचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी (८४९); करवीरकरांची फौज कमी करण्यासंबंधी (८५०); कोकणातील दरोडेखोरांच्या बंदोबस्ताबाबत (८५४); चोरी करणाऱ्या कणेगांवच्या महार लोकांस छत्रपतीकडे पाठविल्यासंबंधी जॉन ब्रिक याचे (८५५); चिकोडी, मनोळी, तालुक्यातील सरंजामदार इत्यादिचे हक्क वहिवाटीप्रमाणे चालवण्याबाबत (८५६); आप्पाजी भोसले याच्या पाटिलकीच्या खटल्याची चौकशी करण्यासंबंधी (८५७); गोकाक येथील फरारी सरंजामदार यास पकडण्यासंबंधी (८५८).

---

**ज. क्र. १५, रु. क्र. १५, पु. क्र. १, का. सं. १८७६ ते १९२० (४५).**

**सु. स. १२२६, इ. स. १८२५–२६.**

**पत्रे—करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांची :** पर्वतराव लोकरे यांच्या इनाम गावासंबंधी (१८७६); आप्पाजीराव भोसले याच्या लुटून नेलेल्या जनावरांच्या शोधासंबंधी (८७७); करवीरकरांनी कागलकरांच्या कोठीतील नेलेल्या धान्याच्या हिशेबासंबंधी (८७८); सदाशिव रामचंद्र व सीताराम नारायण मंत्री याचे घर व मालमत्ता, कागलकरांचे लाकूडसामान व कागदपत्र व रघुनाथसिंग यांची हत्यारे इत्यादी ज्याचे त्यास परत करणेबाबत (८७९); छत्रपतीचा मुक्काम कागलास असता लोकांच्या गमावल्या गेलेल्या मालमत्तेच्या चौकशीबाबत (८८०); दौलतराव घाटगे यास मलगूड हा गांव देण्याबाबत (८८१); संकेश्वरचे स्वामी व नीलकंठ रघुनाथ यांच्या कमतनूर गांवाबरील हक्कासंबंधी (८८२); गोव्याहून चोरी करून आलेल्या इसमाचा पत्ता लावण्याबाबत (८८३); मनोळी येथील खुनी इसमास धरण्याबाबत (८८४); बाबा महाराज व भाऊ महाराज यांची इनाम गांवे व जमिनी यासंबंधी (८८५); हणमप्पा तळीखोर यास पकडण्याबाबत (८८६–८८८); नरसिंग आबाजी एकसंबेकर यास धरून आणण्याबाबत (८८९); आजरे तालुक्याच्या दुतर्फा अम्मलाच्या चौकशीसंबंधी (८९०); भाऊ महाराज व बाळा महाराजांच्या इनाम गांवांच्या याद्या इत्यादि कागदपत्र पाठवण्याबाबत (८९१); पाच्छापूरच्या कादर मोमीनच्या चोरीच्या तपासासंबंधी (८९२); भाऊ महाराजांचा कडवा लुटला त्यांच्या बंदोबस्ताविषयी (८९३); निपाणकरांच्या नोकरीतील गोविंदसिंग व चंदुसिंग यांच्यासंबंधी (८९५); करवीर हद्दीतील खुनी व दंगेखोरांच्या बंदोबस्ताबाबत (८९६); कागलकरांचे देवधेवीसंबंधीचे कागदपत्र पाठवण्याबद्दल (८९७);

### रुमाल क्र. १५

### पुडके क्र. १--(चालू)

**पत्रे**—चालू.

हुकेरी व कोठवागी या भागात इंग्रज लष्कराचा उपद्रव न होण्याबाबत केलेल्या तजविजी-संबंधी (१८९८); कुरुंदवाड व धरणगुती यामधील सीमा तंट्याच्या निकालाप्रमाणे वहिवाट करण्याबाबत (८९९); सरगांव येथे केलेल्या गुन्ह्याच्या चौकशीबाबत (९०३, ९०५); खंडोजी नाईक याच्या अटकेबाबत चौकशी करण्याबद्दल (९११); बेळगांवहून विजापूर सोलापूरकडे जाणाऱ्या रस्त्यावर धर्मशाळा बांधण्याबाबत (९१३); लिगाप्पा हुबळी व चनबसाप्पा पाटील यांच्या चोरीस गेलेल्या मालाच्या तपासाबाबत (९१४).

**छत्रपतींस पोलिटिकल एजंट यांची :** छत्रपतींची हुकेरीस भेट व आजरे तालुक्याच्या दुतर्फा अम्मल यासंबंधी (१८९४); करवीरकरांनी इंग्रजांस नुकसानभरपाई देण्याबाबत (९०४); छत्रपतींच्या नजराणा घेण्याच्या हक्कावरील निर्बंधाबाबत (९०६); इचल गांवच्या रानात झालेल्या खुनाच्या चौकशीबाबत (९०८); नेरालीकरांच्या गावांस उपद्रव न करण्याबाबत (९०९); निपाणकर देसाई यांच्या इनामहक्कास बाध न आणण्यासंबंधी (९१२); इंग्रजांकडील टपालाच्या रहदारीबाबत (९१५); भोज व गलदगे या गावच्या सीमातंट्याबाबत (९१७); इंग्रजांची चुकून आलेली सांड परत करण्याबद्दल जॉन ब्रिग यांचे (९१९); धारवाडास करवीरकरांनी वकील ठेवण्याबाबत (९२०).

**पत्रे**—छत्रपतींनी मिठाई पाठवल्यासंबंधी मेस्तर वेबरसाहेब यांस छत्रपतींचे (१९०१–९०२); आरळगुंडी गावाची इनामासंबंधी माहिती पाठवण्याबाबत रामाप्पा अखबारनवीस यांस पो. ए., यांचे (९०७); मिरजेस झालेल्या छत्रपतींच्या मुक्कामाबाबत पो. एजंट यांस छत्रपतींचे (९१०); करवीरकरांनी इंग्रजांस द्यावयाच्या नुकसानभरपाईबाबत पो. एजंट यांस करवीरकरांचे (९१८).

---

**ज. क्र. १५, रु. क्र. १५, पुडके क्र. २, का. सं. १९२१ ते १९६० (४०).**

**सु. स. १२२६ इ. स. १८२५–२६**

**पत्रे**—तुळजापुरास भवानीच्या दर्शनास जाण्याबाबत गव्हर्नर एल्फिन्स्टन व पो. ए., निसबट, यांस छत्रपतींची (१९२५–९२६); गव्हर्नर व छत्रपती यांची भेट झाल्याबाबत वार्थीन यांस (९२७); करवीरकरांचे म्हणणे निवेदन करण्यासाठी वकील पाठविले असल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यांस करवीरकरांची (९२८–९३०); धारवाडास करवीरकरांच्या वकीलास इंग्रजांचे डाकेतून लखोटे मिळण्याबाबत करवीरकरांचे पो. ए. यांस (९३१); छत्रपतींच्या जेजुरी भेटीबाबत वार्थीन यांस (९३८); गुप्त गोष्टीबाबत करवीरकर वकील भेटणार असल्याबद्दल पो. ए. यांस छत्रपतींचे (९५७); करवीरकरांच्या कामासंबंधी वकील पाठविले असल्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यांस छत्रपतींचे (९५८); करवीरकरांच्या कामाबाबत वकीलानी गव्हर्नराशी बोलणे केल्याबाबत वार्थीन यांस छत्रपतींचे (९५९); छत्रपतींच्या वाघी कुत्रीच्या तपासाबाबत कर्नल जॉन ब्रिक यांस (९६०).

**करवीर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांची :** तळीखोर वाळेखां मुल्ला यांस धरण्याबाबत (१९३५); कंपनी सरकारास गोरवीची लांकडे देण्याबाबत (९३६); कित्तूरकरांची म्हैस व तंबु मिरजकरांस देण्याबाबत (९३७), भोज येथील जमीन गळदगेकरानी पेरल्यासंबंधीं (९३९); छत्रपतींनी पाठविलेली यादी त्यांस पोचती करण्याबद्दल (९४९); तेजगांवच्या कमाविसदाराकडून छत्रपतीनी घेतलेली रक्कम व जमीन परत करण्याबाबत (९५१).

**छत्रपतींस पोलिटिकल एजंट यांची :** करवीरकरांनी मोठ्या फौजेनिशी मिरजेस जाणे अयोग्य असल्याबाबत (१९२१–९२२); करवीरकरांच्या धारवाड येथील वकीलाच्या नावाचीं पत्रे छत्रपतींच्या हुकुमाशिवाय कारभारी यांनी न पाठवण्याबाबत (९२३); सखो बल्लाळ पानसे याचा जामीनकतबा परत करणे व माधवराव निंबाळकर यांच्या मालमत्तेची पोच देणे यासंबंधी (९२४); कोल्हापुरातील देवीच्या साथीवर उपाययोजना करण्याबाबत (९३२); राक

## रुमाल क्र. १५

### पुडके क्र. २—चालू

**पत्रे—**(चालू)

वाकनीस व सदाशिव नाईक यामार्फत पाठवलेले पत्र पोचल्याबद्दल व भाऊ महाराजांच्या नुकसानीबाबत (१९३३); गोव्यास दंगा करून करवीरास आलेल्या दोन मनुष्यांस पाच्छापूर मामलेदाराकडे पाठवण्याबाबत (९३४); छत्रपतींनी वकिलामार्फत पाठविलेला खलिता पोचल्याबाबत एल्फिन्स्टन यांचे (९४०); मुनाच्या व्यापाऱ्यास नाना भोसले याने लुटल्यासंबंधी (९४१); चिटोली येथील अर्जुन पाटील यास छत्रपतींच्याकडे पाठविल्याबाबत कर्नल जॉन ब्रिक यांचे (९४२); गोविंदसिंग व चंदुसिंग यांची सुटका व भाऊ आणि बाबा महाराज यांच्या नुकसानीबाबत (९४३); भादोले येथील कबर उकरल्यासंबंधी (९४४); छत्रपतींच्या जेजुरी येथील स्वारीबाबत (९४५); इंग्रजांकडील पळून गेलेले बंदीवान व शिपाई यांस पकडून रत्नागिरीस पाठवण्याबाबत अॅक्टिंग जज्ज, रत्नागिरी, यांचे (९४६–९४९); छत्रपतींनी जेजुरीस जाण्याच्या मार्गाबाबत (९५०); घाटगे व भाऊ महाराज यांचे कागदपत्र परत करण्याबद्दल (९५२); जमीनदाराचे जमिनीसंबंधीचे हक्क चालवण्याबाबत (९५४); पाच्छापुरच्या कापड व्यापाऱ्यास लुटलेल्या चोरांचा बंदोबस्त करण्याबाबत (९५५); कुरुंदवाड व धरणगुती यामधील सीमा तंट्यासंबंधी (९५६).

**याद्या—**छत्रपती जेजुरीहून पुण्यास गेल्याबाबतची (१९४८); कुरुंदवाड व धरणगुती यामधील सीमातंट्याबाबतची (९५८).

---

**ज. क्र. १५, ह. क्र. १५, पुडके क्र. ३, का. सं. १९६१ ते २००७ (४७).**

**सु. स. १२२६ ते १२२७, इ. स. १८२५–१८२६ ते १८२६–२७.**

**टिप्पण—**पोलिटिकल एजंट, धारवाड याजकडून छत्रपतींना आलेल्या पत्रांचे (२००७).

**नोंदणीबुक—**चोरांचा बंदोबस्त, दुतर्फा अम्मल, सरंजामदार इत्यादींबाबत, कमिशनर, पुणे यांच्याकडून छत्रपतींस आलेल्या पत्रांचे (१९७०–९७५).

**पत्रे—करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांची :** कागल येथील पाटील, कुलकर्णी यांच्या अटकेबाबत (१९६१); नेज येथील कमाविसदाराकडून घेतलेली रक्कम व जामीनखत त्यास परत करण्याबाबत (९७६); बाळाजीराव जिल्हेदार याच्या जामिनकीबाबत (९७९); तोरगलवर करवीरकरांनी स्वारी केल्यावेळी चोरीस गेलेल्या जनावराबाबत (९८०); कडेहट्टी येथील वसुलासंबंधी (९८१); सौंदत्ती येथील करवीरकराच्या जिदगीबाबत (९८२); कासार लोकांच्या लग्नाच्या चालीरीतींबाबत (९८४), कृष्णा व जानू रामोशी यांना अटक करून पाठवण्याबाबत (९८८); शेडबाळ येथील स्त्रीस निलजीस झालेल्या उपद्रवाच्या चौकशीबाबत (९८९); रेठरे भागातील चोरांच्या शोधाबाबत (९९०); लिंगापा खोत याच्या खटल्याच्या चौकशीबाबत (९९१); कागापा नाईक अथणीकर याच्या नोकरास ठार करून त्याच्याजवळची रक्कम लुटलेल्या लोकांच्या शोधाबद्दल (९९२); तिरुमलराव यास अखबारनवीसचे कामावर नेमल्याबाबत (९९३); तमण्णा बेरड व त्याचे साथीदार यास अटक करून पाठवण्याबाबत (९९४); शिवापुरचा अप्पू पाटील याने रयतांचे बैल वगैरे जनावरे नेल्याबाबत (९९७); जामदार बिट्टू भाईगडा याने चोरलेले दागिने, कपडे इत्यादींबाबत (९९८); नेरलीकरांची घोडी व तट्टे परत करण्याबाबत (२००१); करवीरकरांच्या फौजेतील पगारी व जमीनवाले सैनिकांची माहिती देण्याबद्दल (००३).

**छत्रपतींस पो. एजंट यांची व इतर इंग्रज अधिकाऱ्यांची :** अकिवाट किल्ल्यातील तळीखोरांचा बंदोबस्त करण्याबाबत (१९६३); छत्रपतींच्या जेजुरी भेटीबाबत कर्नल जॉन ब्रिक यांची (९६४–९६६); भाऊ व बाबा महाराज व हिंदूराव घाटगे यांचे तालुके सोडून देण्याबाबत (९६८); चंदुसिंग व गोविंदसिंग यांस निपाणीकरांचे स्वाधीन करण्याबद्दल (९६९); वेलकूड व डोणेवाडी यामधील जमीनीच्या तंट्याबाबत (९७७); करवीर हद्दीत होणाऱ्या चोरी दरोड्यांच्या बंदोबस्ताबाबत कलेक्टर, प्रांत कोकण यांचे (९७८); सदाशिव सोमनाथ याचे दागिने परत करण्याबाबत (९८३); भोरवसे येथील लोकांनी कोकणात दरोडे घातल्यासंबंधी कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट, रत्नागिरी यांचे (९८५);

**रुमाल क्र. १५**

**पुडके क्र. ३--(चालू)**

**पत्रे--**(चालू)

तोरगलकर करवीरकरांनी केलेल्या स्वारीबाबत एल्फिन्स्टन याचे (१९८६); छत्रपतींच्या तुळजापूर भेटीबाबत (९८७, ९९५); छत्रपतींनी कंपनी सरकारच्या सल्ल्याशिवाय फौजेची जमवाजमव केल्याबाबत (९९६); करवीरकरांकडील जावसालांच्या उलगड्याबद्दल वकील पाठविण्यासंबंधी (९९९); तहनाम्याविरुद्ध करवीरकर फौज जमवीत असल्याबद्दल एल्फिन्स्टन यांचे (२०००); हिंदुराव घाटगे व भाऊ महाराज यांच्या सरंजामी गावांत बेकायदा वसूल न करण्याबाबत (००२); नारायणराव राजाज्ञा यास कारभारी नेमल्याबाबत (००५); चिचणीकर इत्यादी सरंजामदारांना उपद्रव न देण्याबाबत (००६).

**करवीरकरांची इंग्रजास :** कंपनी सरकारच्या लष्करातील लोकांकडून रयतेवर होणाऱ्या जुलूम जबरदस्तीबाबत पो. ए. यास (१९६२); पंडित महाराज व अप्पाजीराव शिताळे यांच्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास (९६७); चिकोडी व मनोळी तालुके इंग्रजांनी करवीरकरांकडे दिल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास (२००४).

---

ज. क्र. १६, रु. क्र. १६, पु. क्र. १, का. सं. २००८ ते २०४५ (३८).

सु. स. १२२२, इ. स. १८२१-२२.

**पत्रे**--विठ्ठलपंत यांच्या महालक्ष्मीच्या भेटीबाबत ग्रांटसाहेब यांस छत्रपतींचे (२००८); आजमखान यास पकडणेबद्दल व जखोजी मानेच्या खुनाचे तपासाबाबत ग्रांट यांस छत्रपतींचे, (००९); शेषाचल शास्त्री जमखिंडीकर व गणपती सिद्धांती आवरकोंडकर यांमधील इनाम गावांबाबतच्या खटल्यासंबंधी कलेक्टर, सोलापूर यांस (०१०); मुंबई येथे छापखान्यात पंचोपाख्यान हे पुस्तक मराठी भाषेत छापल्यासंबंधी सुन्दराबाई यांना एल्फिन्स्टन यांचे (०३३); जनवाड गावच्या इनाम हक्काबाबत असि. सरकलेक्टर, धारवाड यास छत्रपतींचे (०३२); बंटमुरीकर देसाई यांच्या कलमबंदीबाबत असि. सरकलेक्टर, धारवाड यांस छत्रपतींचे (०३३).

**पोलिटिकल एजंट व कमिशनर वगैरे इंग्रज अधिकाऱ्यास :** करवीरकरांच्या कामकाजाचा उलगडा होण्याबाबत (२०१०); प्रसिद्धगड व नृसिंहगड यांचे तनखे व छत्रपतींची फौज या संबंधी माहिती पाठवण्याबाबत (०११); पुणे मुक्कामी गव्हर्नर यांच्याशी बोलणी करण्यासाठी वकील पाठवीत असल्याबाबत छत्रपतींचे (०१४); एल्फिन्स्टन यास करवीरकरांचे वकील पुणे मुक्कामी त्यास भेटणार असल्याबाबत (०१५-०१६); करवीरकरांकडील गुप्त गोष्टी बोलण्याबाबत बापोजी शिवराम यांस पाठविल्यासंबंधी (०१७-०१८); आक्कासाहेब घाटगे अत्यवस्थ असल्याबाबत बालकीनसन यास (०१९); नारो गिरमाजी याजबरोबर जवाहीर पाठविले असल्याबाबत कमिशनर चॅपलीन यास सुन्दराबाई यांचे (०२०); तर्फ मसूर व मालवण सुभा येथील दुतर्फा बसुलाबाबत कमिशनर चॅपलीन यांना (०२१); एल्फिन्स्टन यास त्यांच्याशी बोलणी करण्याकरता आनंदराव त्र्यंबक यास पाठविले असल्याबाबत (०२२), मुंबई येथे मराठीत छापलेल्या पंचोपाख्यान पुस्तकाबाबत एल्फिन्स्टन यास छत्रपती, भाऊ महाराज, सुन्दराबाई यांची (०२५, ०२८-०३०); हुनरगी व जानवड येथील आरोपींना अटक करण्याबाबत ग्रांट यांना (०२६-०२७); मिठाई पाठवल्या मिठाईचे पेटारे पाठवल्याबाबत एल्फिन्स्टन यास छत्रपतींचे (०३४); मिठाई पाठवल्या बाबत कमिशनर चॅपलीन यास छत्रपतींचे (०३५); करवीरकरांच्या सवालजबाबाबाबत बार्थीन यास (०३६); भाऊ महाराज याजकडील वकिली रद्द करण्याबाबत एल्फिन्स्टन यांस छत्रपतींचे (०३८); बाळकृष्ण भट्ट अभ्यंकर व बाबूभट्ट यामधील मालवण येथील वृत्तीच्या खटल्याबाबत रेसिडेंट जेम्स जोसेफ यास (०३९, ०४३); धारवाडी जाताना छत्रपतींना भेटण्याबाबत कमिशनर चॅपलीन यास (०४१); आनंदराव त्र्यंबक वकील यास मुंबईस पाठवल्याबाबत एल्फिन्स्टन यास (०४२); सुबराव घोरपडे याजबरोबर छत्रपतींनी निरोप पाठविला असल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास (०४४); कराड येथे दरोडा घातलेल्या लोकांस पकडण्याबाबत ग्रांटसाहेब यास करवीरकरांचे (०४५).

रुमाल क्र. १६

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

**छत्रपतींस पो. एजंट व कमिशनर वगैरेंची** : सावंतवाडीकर व करवीरकर यांचेमधील वसुलीबाबतच्या खटल्यासंबंधी (२०१२); बाबू व राघो यशवंत कुलकर्णी यामधील खटल्यासंबंधी कलेक्टर, कोकण प्रांत यांचे (०१३); नारोपंत वकील यास पाठवून देण्याबाबत (०३१); करवीर हद्दीत कंपनी सरकारप्रमाणे जकात आकारणी करण्याबाबत पो. एजंट यांचे (०३७).

यादी—जकात कर माफ केलेल्या धान्याबाबतची (२०२४).

---

ज. क्र. १६, रु. क्र. १६, पु. क्र. २, का. सं. २०४६ ते २१०६ (६१).

सु. स. १२२३, इ. स. १८२२-२३.

पत्रे—सावळवाडी येथील दरोड्याच्या तपासाबाबत खोचीकर रामोशी यास फर्माविल्याबद्दल मॉरीस यास करवीरकरांचे (२०५५); ऐतवडे गाव राजाज्ञा याजकडे चालवण्याबाबत कमिशनर चॅपलीन यास छत्रपतींचे (०६५); कराड येथे सापडलेली करवीरकरांची डाकेतील पत्रे पोचल्याबद्दल ब्रिग यास छत्रपतींचे (०८५); आबरकोड येथील चौथाई वसुलाबाबत कलेक्टर, धारवाड यास छत्रपतींचे (०९३); बाळकृष्ण बापूराव यास करवीरकरांमार्फत बोलणी करण्यासाठी पाठवले असल्याबद्दल कमिशनर चॅपलीन यास छत्रपतींचे (०९५–०९६).

**करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांची** : दानवाड येथे टपालाचे लोकांस जेवणास जागा देण्याबाबत (२०४६); गोकाक भागातील चोरांना पकडण्याबाबत (०५०); मयली व कवनूर या गावाचे सीमेवर झालेल्या खुनाच्या तपासाबाबत (०५१); कोडल्या पाटील यास पकडून कोल्हेकर देसाई याचे वतन जप्त करण्याबाबत (०५७); सदाशिवगडास समुद्रमार्गे जाण्याबाबत माहिती पाठवण्याबद्दल (०५८); अब्टे येथील बाजारातील धान्य लुटणाऱ्या स्वरूपजी पाटील यास पकडण्याबाबत (०५९); निपाणीच्या आसपास लोक जमा होत असल्याबाबत (०६०); देवरुख येथील मुलीच्या विक्रीबाबत चौकशी करण्याबाबत (०६२); आडनूरकर देसाई याना पाछापूरचे मामलेदाराकडे हजर करण्याबद्दल (०६३); पो. एजंट यांच्या मिरज करवीर (मिरजकर करवीरकर) भेटीच्यावेळी टपालाच्या व्यवस्थेबाबत (०८४); बेटमूर येथील मुलगी पुण्यास नेऊन विकल्याबाबत चौकशी होण्यासंबंधी (०८६); प्रसिद्धगड वगैरे भागातील वसुलाबाबत (०८७); करवीराकडे पडून राहिलेल्या कामाचा निकाल होण्याबाबत (०८९); करवीरकराकडे तिरुमलराव यास पाठविले असल्याबाबत (०९१); अमीनभावी इजारदार यास धारवाडी पाठवण्याबाबत (०९४); कमाविसदार लक्ष्मणपंत यास धारवाडी पाठविण्याबाबत (०९९); केशरसिंग धारवाड याने केशवपंत फडणीस यावर येणे रकमेबद्दल केलेल्या फिर्यादीबाबत (१००); खानेसुमारीचे हिशेब पाठविण्याबाबत (१०१); टपालाच्या सोयीसाठी कवठे येथे नावेची सोय होण्याबाबत (१०२); शंकर भेरू व तमण्णा शेटे यास त्यांच्या खटल्याबाबत धारवाडी पाठवण्यासंबंधी (१०३); दानवडे येथे डाकवाल्यास लाकडे इत्यादी देण्याबाबत (१०४).

**पोलिटिकल एजंट यास छत्रपतींची** : संक्रांतीचे तिळगूळ पाठवल्याबाबत (२०४८, ०४९); परशगडचे सीमेचे दगड हमूरकरानी काढून टाकल्याबाबत (०५४); आनंद त्र्यंबक यास जबाब सवालाचे कामी करवीरकरामार्फत पाठवल्याबाबत (०६१); सामानगडाहून धारवाडास बैल पाठवल्याबाबत (०९०); सुबराव जाधव याने भरमाजी देसाई नाडगौडा याचे गांवचे ठाणे जबरीने घेतल्याबाबत (०९७).

**छत्रपतीस इंग्रजांची व इतरांची** : प्रसिद्धगड व सोमगडसंबंधी दर्याप्तीची यादी गव्हर्नरकडे पाठवल्याबाबत (२०४७); ऐतवडे येथे कापड चोरलेल्या चोरांच्या तपासाबाबत (०५२, ०५६); सावळवाडी येथे पडलेल्या दरोड्याच्या तपासाबाबत (०५३); सेदापुरास सापडलेली करवीरांची पत्रे मामलदार कराड यांनी छत्रपतीकडे पाठवल्याबाबत (०६६);

रुमाल क्र. १६

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)
संक्रांतीचे तिळगूळ पोचल्याबद्दल (२०८८); पुणतीस असलेल्या मांगास दरोड्या प्रकरणी पकडण्यावावत (०९२); जकात व कापड व्यापाऱ्यांच्या बेकायदा अटकेबावत (०९८); भागु पाटील याने केलेल्या चोरीबद्दल त्यास शिक्षा होण्याबावत (१०६).

रवासुदगी—राजमंडळाच्या चिटणिसांकडून राज्य कारभाराबावत निरनिराळ्या अधिकाऱ्यास झालेल्या हुकुमांची (२०६७–०८४, १०५).

---

ज. क्र. १६, रु. क्र. १६, पु. क्र. ३, का. सं. २१०७ ते २१५५ (६९).

सु. स. १२२३, इ. स. १८२२—२३.

पत्रे—भागोजी पाटील याने आणलेली जनावरे जामीन घेऊन त्यास परत केल्यावावत जॉन ब्रिग यास करवीरकरांचे (२११८); गडहिंग्लज येथील कमाविसदाराने व्यापाऱ्यांच्याकडून जादा जकात घेतल्यावावत कमिशनर चॅपलीन यास छत्रपतींचे (१२०); ऐतवडे गांव नारायणराव राजाज्ञा यास देण्यावावत कमिशनर चॅपलीन यास करवीरकरांचे (१२१); गणपति सिद्धांती व शेषाचार्य शास्त्री यामधील भाऊबंदी हिस्सेच्या खटल्यासंबंधी सब-कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट, धारवाड यास छत्रपतींचे (१३०); करवीरकरांनी आपल्या कामकाजावावत नारायणराव राजाज्ञा यास पाठवल्यासंबंधी पो. एजंट यास छत्रपतींचे (१४०); करवीरकरामार्फत बोलणी करण्यासाठी नारायणराव राजाज्ञा व नारायणराव पाटणकर यास पाठवल्यासंबंधी एलिफन्स्टन यांस छत्रपतींचे (१४१); महाराष्ट्र भाषेत छापलेले विदुरनीति पुस्तक पोहोचल्याबद्दल एलिफन्स्टन यांस छत्रपतींचे (१६१); जमीन मोजणीच्या कामी विठ्ठलरावजी यानी सहाय्य केल्याबद्दल कनिगहॅम यांस कृष्णराव यांचे (१६२); कोल्हीर येथील रामचंद्रराव भोसले पाटील यांच्या वतनासंबंधीच्या खटल्यावावत कमिशनर चॅपलीन यास करवीरकरांचे (१६५).

करवीरकर वकिलांस पोलिटिकल एजंटकडून: केसरसिंग धारवाड याने रामदुर्गकर चिंतामण नाडगोंडा याजकडून घेतलेल्या ठेवीवावत (२१०७); शहापूरचे सावकाराचे कर्ज भागवण्याबावत (१०८); बेळगांव लष्करातील चोरीच्या शोधावावत (१०९); निप्पणा धारवाड यांच्या विधवा मुलीस माहेरी पाठवण्यावावत (११०); हंचनाळकर बाळाप्पा कुळकर्णी यास रंगराव अखबारनवीस याजकडे पाठवण्यावावत (१११); कित्तूर तालुक्यातील कोरवी इत्यादी लोकांच्या चोरीच्या तपासासंबंधी (११२); दानवाड येथील कृष्णा वैरागी यास धारवाडास हजर करण्याबद्दल (११४); बेळगांव मामलतीच्या मक्त्याच्या ऐवजावावत (११६); नारो शामराव याने आप्पाजी नाईक याजकडे गहाण ठेवलेल्या ऐवजावावत (११७); जानु व वाळू बोगार याना कैफीयत देण्यावावत होणाऱ्या दबावावावत (११९); बेरू हणमा याने तिमापूरच्या पाटलाचा खून केल्यावावत (१२२); व्यंकटाचारी व शेषभट्ट यांच्या खटल्याच्या कामी मनोळीचे साक्षीदार पाठवणेवावत (१२६); कोणनकेरी येथील लक्ष्मण नायक याने दुसऱ्याचा बैल हरवल्यावावत (१२७); ... गावी झालेल्या मोत्याच्या चोरीवावत (१२८); तिमप्पा कुलकर्णी यांचे वतन वहिवाटीप्रमाणे चालवण्यावावत (१२९); करवीर हद्दीतील बाळाप्पा याने हुवळीच्या सगोत्र मुलीशी लग्न केल्यावावत (१३१); गणपतराव शेडवाळकर यांच्या वाड्याच्या बांधकामासाठी नेण्यात येणाऱ्या लाकूड सामानास अडथळा न करणेवावत (१३२); जमिनीची मोजणी करणाऱ्या अधिकाऱ्याना सहाय्य करण्याबद्दल (१३३); गोकाक प्रांतातील कैदी लोकांस व्यंकटराव नलवडे याने आश्रय दिल्यावावत (१३४); मुरगूडचे मामलेदाराकडून रयतेस उपद्रव होऊ न देण्याबद्दल (१३६); सनग बसाप्पा व खावाणप्पा याजकडून गुरुराव वकरे याची येणे असलेली रक्कम वसूल करून देण्यावावत (१३७); बेळगांव, चंदगड, निपाणी भागाचा नकाशा तयार करण्यास सहाय्य करण्याबद्दल (१३८); कॅप्टन कॉनिंगहॅमच्या दौऱ्याची व्यवस्था ठेवण्याबद्दल (१३९); इराणा राचणा व ईश्वरा सोनार याचे खटल्याचे कामी गुराप्पा याचे साक्षीपत्र पाठवण्यावावत (१४३); बळवंतराव माने ...

रुमाल क्र. १६

पुडके क्र. ३—(चालू)

पत्रे—(चालू)

करवीरकराकडील लोकांनी लुटल्यावावत (२१४९); करवीरच्या लोकांनी एकसंबेच्या यात्रेकरुंच्या केलेल्या छळावद्दल (१५०); सोमल येथे झालेल्या मुळोच्या खुनाच्या तपासावावत (१५१); करवीर हद्दीतील प्रदेशाचा नकाशा तयार करण्यावावत (१५२); वाळकी गावच्या पाटील व कुळकर्णी यांना धारवाडी पाठविण्यावावत (१५३); बेळगाव लष्करात चोरी करणाऱ्यांना पकडण्यावावत (१५४-१५५); केसरसिंग यास घोडी दिल्याप्रकरणी (१५६); कोडत्या पाटील यास पकडण्यावावत (१५७-१६०); करवीरकराकडील ऐवजाच्या उलगड्यावावत (१५८); निपाणी येथील करवीरकरांच्या नोकरांना परत बोलाविण्यावावत (१५९); हनीमनाळ येथील ठाण्यातील लोकांनी इंग्रज लष्करातील जवानाची बेअब्रु केल्यावावत (१६३).

छत्रपतींना : पाटोळे येथे दरोडा घातलेल्या जयराम मांग याय शिक्षा करण्यावावत जॉन ब्रिग्ज् याचे (२१५१); भीमराव बापू सचीव व नेरलीकर याचे फिर्यादीचा लवकर निकाल करण्यावद्दल पो. एजंट यांचे (१३५); करवीरकरांच्या स्वारांनी सातारच्या सांगलीकर यास धरून नेल्यावावत पो. एजंट याचे (१४२).

खासुदगी—राजमंडळ चिटणिसीकडून राज्यकारभारविषयक झालेल्या हुकुमासंबंधी (२११३, १२३–१२५, १४४–१४८, १६४).

---

ज. क्र. १७, रु. क्र. १७, पु. क्र. १, का. सं. २१६६ ते २२२१ (५६).

सु. स. १२२४, इ. स. १८२३–२४

जाहीरनामे—कित्तूरच्या बंडवाल्यांची लष्करी कायद्याप्रमाणे चौकशी होण्यावावत (२२१४–२२१६).

पत्रे—कमिशनर व इंग्रज अधिकाऱ्यांना : करवीरकराकडील मजकूर सांगण्यासाठी नारायणराव राजाज्ञा व खंडोजी भोसले यांना पाठवल्यावावत छत्रपतींचे (२१६७–१६८); रस्त्यावरील गैरसोयीमुळे टपालास वेळ होत असल्यावद्दल करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (१६९); मुम्बईस महाराष्ट्र भाषेत छापलेले विदूरनीति पुस्तक पोचल्यावद्दल (१७०); मानगाव येथील कुळांकडील सरकारी वसुलावावत (१७३); तडवलकर यांजकडे आलेली म्हैस मूळ मालकास दिल्यावावत (१७५); अगुस्कुरा घाटात निकोडकर यांना जकात घेऊन देण्यावावत (१७७); ठाणोवाचे देवालयातील डफ इत्यादी वस्तूंच्या चोरीच्या चौकशीवावत (१८९); चोरीच्या गुन्ह्यातील कुणबिणींना साताऱ्यास पाठविल्यावावत (१९०); गंगू कुणबिणीने केलेल्या चोरीच्या शोधावावत (२००); करवीरकराकडील बंदूकवारदाराने बापू शेट याच्या घेतलेल्या हाराच्या चौकशीवावत (२०१); नारोबा पोटे याच्या घरावर दरोडा घालणारा मांग सापडल्यासंबंधी (२०४); मोहोळ येथील दरोड्यातील आरोपींनी शिक्षा करण्यावावत (२०५); चोरीच्या गुन्ह्यातील गंगू कुणबिणीस साताऱ्यास पाठवल्यावावत (२०६); कमिशनर व इंग्रज अधिकारी यांना एलिफन्स्टन यास त्यांच्या करवीर हद्दीतील होणाऱ्या भेटीवावत (२०७–२०८); कितूरकरांना करवीरकराकडील सरंजामदार इत्यादींनी सामील न होण्यावावत (२०९); आपाजीराव शितोळे यांनी करवीर हद्दीत ठाणी घातल्यावावत (२१०); छत्रपतींच्या जेजुरीस व महादेव दर्शनास जाण्यासंबंधी (२१२); जयराम पंत मुनशी याच्या घोड्याच्या शोधावावत (२१९).

पोलिटिकल एजंट यास करवीरकरांची : करवीरकरांची व कंपनी सरकारची दोस्ती कायम रहाण्यावावत (२१७६); चिकोडी, मनोळी तालुक्यावावत बोलणी करण्यासाठी वकील पाठवल्यासंबंधी (१८२); अखबारनवीस याच्या फोडलेल्या लखोट्यावावत (१८३); कंपनी सरकारच्या हद्दीत होणाऱ्या चोऱ्यांच्या तपासावावत (१८८).

छत्रपतींस पोलिटिकल एजंट व इंग्रज अधिकाऱ्यांची : घोणसरी व नारूर येथील तोफा घेऊन जाण्यावद्दल (२१६६); करवीर हद्दीत येणाऱ्या इंग्रज अधिकाऱ्यांची चांगली व्यवस्था ठेवण्यावावत (१७१); कालगांव येथील थकबाकी कुळांना करवीर हद्दीत थारा न देता साताऱ्यास पाठवण्यावावत (१७२); करवीर येथे तडवलकर याजकडे आलेली म्हैस मूळ मालकास देण्यावावत

रुमाल क्र. १७

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)
(२१७४); अखवारनवीस याचा लखोटा फोडल्याची चौकशी होण्यावावत (१७८);
चिकोडी, मनोळी तालुक्यातील जमीनदार इत्यादीचे हक्क रक्षण करण्यावावत (१७९);
गंगू कुणविणीने कराडच्या विठोजी खोड याच्या घरी चोरी केल्यावावत (१८०); पेरीड
येथील ठाणोवाच्या देवळातील डफ इत्यादी वस्तूच्या चोरीच्या शोधावावत (१८१);
संक्रांतीचे तिळगुळ पोचल्यावद्दल (१८४); गंगू व राजी या कुणविणींनी गेंदा नायकिणी-
च्या घरी केलेल्या चोरीच्या तपासावावत (१८५—१८७); वाळवे तालुक्यातील नारोवा
पोटे याच्या घरावर पडलेल्या दरोडयाच्या चौकशीवावत (२०२); ऐकवाड येथील
चोरटयांच्या वंदोवस्तावावत (२०३); चोऱ्या करणारा मेणीचा गुलाव मांग करवीर
हद्दीत असल्यासंबंधी (२११); नेर्लीकर यांच्या वतनाच्या सोडचिठ्या देण्यावावत (२१३);
हिंदुराव घाटगे, भाऊ व वावा महाराज यांच्या जामीनपत्रांच्या उलगडयावावत (२१७);
जयरामपंत मुनशी यांच्या हरवलेल्या घोडयाच्या चौकशीवावत (२१८); हातिवले येथील
वाळू सिद्दी याच्या मुलीस करवीरकराकडील वापू वच्चे याने पळवल्यावावत (२२०);
धरणगुतीकरानी कुरुंदवाडकराकडील जमीन नांगरल्यावावत (२२१).

---

ज. क्र. १७, रु. क्र. १७, पु. क्र. २. का.सं. २२२२ ते २२६४ (४३).

सु. स. १२२५, इ. स. १८२४-२५.

अर्ज—मुरगुड येथे व्यापाऱ्यांच्या झालेल्या चोरीवावत पोलिटिकल एजंट याजकडे (२२२४, २२५).

जवाव—चिकोडीकर सराफास लुटल्या प्रकरणी रानां नेरड याचा मॅजिस्ट्रेट, धारवाड यांचे समोर
(२२३७, २३८, २३९).

जाहीरनामा—चिकोडी, मनोळी तालुक्यातील गांवे जप्त करण्यावावत गव्हर्नर, मुंवई यांचा (२२५०).

पत्रे—पोलीटीकल एजंट यास व इंग्रज अधिकारी याना छत्रपतीची व इतरांची : हातिवले येथील मुलीस पळव-
णाऱ्या इसमास पकडून पाठवण्यावावत (२२२२); मुरगूड येथील सौदागराच्या झालेल्या चोरीचा
तपास लावण्यासंबंधी (२३०); इंग्रजाकडील सर्व्हेअर व शिपाई याजवर झालेल्या हल्ल्या-
वावत (२३१); करवीरकरांची फौज वडगांवनजीक जमा झाली असल्याच्या वातमी
संबंधी (२३२); रेंठरे येथील तुकोजी पाटील यास चिचोलीकरानी धरून ठेवल्यासंबंधी
(२३३); भैरवगड व प्रसिद्धगड यांतील सीमा तंटयावावत (२४२); खंडोजी धनगर यास
त्याने चोरलेल्या घोडीसह साताऱ्यास पाठवल्यावावत (२४३); गुन्हेगार इत्यादी लोकांस
जवरदस्त मारहाण न करण्यावावत गांवोगाव हुकूम केल्यासंबंधी (२४४); शिराळे व नांदे
येथील चोरटयांना साताऱ्यास पाठवल्यासंबंधी (२४५); गव्हर्नराकडे करवीरकरानी
रामचंद्र त्र्यंवक वकील यास पाठवल्यावावत (२४६); करवीरकरामार्फत गुप्त गोष्टी
वोलण्याकरिता वच्च्याचार्य याना पाठवल्यावावत (२४७); पोलिटिकल एजंट
यांचेशी अंतस्थ वोलणी करण्यासाठी करवीरकरानी वाळकृष्ण वावूराव यास पाठवल्यावावत
(२४८); सामानगडकरी यांचा मामलेदाराशी तंटा व आप्पाजीराव शितोळे याचे छत्र-
पतीशी अमर्यादेचे वागणे यासंवंधी (२४९); करवीरकरांच्या फौजेची माहिती देण्यावावत
(२५१).

करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांची : मथुरागिरी गोसावी याची जनावरे इत्यादी त्यास परत
करण्यावावत (२२५३); यमाजी दिनकर मुतालिक यास धारवाडास हजर ठेवण्यावावत
(२५४); करवीरकरांच्या कामकाजासंवंधी धारवाडास हजर रहाण्यावावत (२५५);
कागलकर व शितोळे यांच्या गांवाच्या वसुलासंवंधी (२५६); कोल्हापुरात असलेल्या दुष्ट
गोसाव्याच्या वंदोवस्तावद्दल (२५७); करवीरराज्याच्या वंदोवस्तासाठी जरूर असलेल्या
फौजेसंबंधी (२५८); छत्रपतीनी यळगूड गांव दौलतराव वागल यास दिल्यावावत (२५९);
वाळाजीपंत जोगळेकर यास चौकशीसाठी धारवाडास पाठवण्यावावत (२६०); गणपतराव
मिरजकर यास हरोली गांव इनाम असल्यावावत (२६१); धारवाडास सत्वर येण्यावद्दल
(२६२); कागलकर व शितोळे यांचे सामान धारवाडास पाठवण्यावावत (२६३).

रुमाल क्र. १७

पुडके क्र. २—(चालू)

**छत्रपतीस पोलिटिकल एजंट व इंग्रज अधिकारी यांची** : मनोळी इत्यादी गावाच्या सोडचिठ्या व देशमुखी सरदेशमुखी वसूल यासंबंधी (२२२३); चिचणी भागात लूटमार करणाऱ्या स्वरूपजी पाटील यास धारवाडास पाठवण्याबाबत (२२६); चिचोली येथील घरे जाळणे प्रकरणी माणकू पाटील यास साताऱ्यास पाठवण्याबाबत (२२७); इंग्रजांकडील सर्व्हेअर व शिपाई यांचेवर करवीर हद्दीत झालेल्या हल्ल्याच्या चौकशीबाबत (२२८); कागल, रुई वगैरे भागातील नकाशा करण्याचे काम संपल्याबाबत (२२९); राजा नागकिणीच्या मुलाच्या शोधाबाबत (२३४); खंडोजी धनगर यास घोडी चोरल्याबद्दल शिक्षा होण्याबाबत (२३५); चिचणी, उगार, मुरगुड, या ठिकाणच्या चोर व तंटेखोर लोकांच्या बंदोबस्ताबाबत (२३६); इंग्रजांकडील सर्व्हेअर व शिपाई यांचेवरील हल्लेखोरास धारवाडास पाठवण्याबाबत (२४०); चिकोडी जंगलात सराफास लुटल्यासंबंधीच्या चौकशीबाबत (२४१); करवीरकराकडे पडून असलेल्या कामाचा (प्रकरणांचा) निकाल करण्याबाबत (२५२).

---

**ज. क्र. १७, रु. क्र. १७, पुडकें क्र. ३, का. सं. २२६५ ते २३०३ (३९).**

**सु. स. १२२६-२७, इ. स. १८२५-२६ ते १८२६-२७.**

**जाहीरनामा**—इंग्रजांच्या नुकसानभरपाईसाठी करवीरकरांची चिकोडी तालुक्यातील गावे जप्त करण्याबाबत पोलिटिकल एजंट व सरकलेक्टर धारवाड यांचा (२२८६).

**पत्रे—करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांची** : सावंतवाडीच्या दुतर्फा अम्मलाबाबत (२२६५); आरबेची येथील जनावराचे चोरीच्या तपासाबाबत (२७२); पसरगड येथील सातब्या आडके हिला वाटेत लुटल्याबाबत चौकशी होण्यासंबंधी (२८३).

**पोलिटिकल एजंट व इंग्रज अधिकारी यांना छत्रपतींची** : गिजवणे व हडलगे येथील निपाणीकरांच्या जमिनीचा वसूल त्यास देण्याबाबत (२२६६); भोज व गलतगे यामधील सीमा तट्याबाबत (२६७); कोकणात दरोडा घातलेल्या लोकांस पकडण्याबाबत (२६८); चंदोली येथील अर्जुन पाटील यास पकडून साताऱ्यास पाठवल्याबाबत (२६९—२७१); छत्रपतीच्या जेजुरी भेटीबाबत, वार्डीन व एल्फिन्स्टन यांस (२७३—२७५, २७७, २७९); छत्रपतीना जॉन ब्रिग याचे पत्र मिळालेबाबत (२७६); छत्रपतींच्या तुळजापूर भेटीबाबत (२७८); छत्रपती मिरजहून करवीरी जाणार असल्याबाबत (२८०); करवीरकराकडील फौज कमी करणे व नेर्लीकरांच्या गावांना सोडचिठ्या देणे याबाबत (२८२); तोरगलकरांच्या सैन्यातील लोकांच्या गैर वर्तणुकीच्या बंदोबस्ताबाबत (२८४); पो. एजंट यासी अंतस्थ बोलणी करण्यासाठी करवीरकरानी वकील पाठवल्यासंबंधी (२८७, २९६–२९८); नुकसान भरपाईबद्दल इंग्रजांच्या ताब्यांत चिकोडी तालुक्यातील गांवे देण्याबाबत (२८९); तुळजापूर, पंढरपूर इत्यादी क्षेत्री जाण्यास परवानगी मिळण्याबाबत (२९२); निपाणीच्या लालाचंद गुजर यास धारवाडी पाठवण्याबाबत (२९३); तुळजापूर भेट व इतर कामकाजे या संबंधी बाळकृष्ण बाबूराव वकील यास पाठवल्याबाबत (२९४); पावनगडच्या दरवाजाच्या किल्ल्या दामोजी निकम याजकडे देण्याबाबत (२९९); निपाणीचा केमचंद गुजर याची रक्कम परत करण्याबाबतच्या खटल्यासंबंधी (३०१–३०३).

**छत्रपतीस पो. एजंट यांची** : करवीरकरांकडील महत्वाच्या कामासंबंधी बोलणी करण्यासाठी कारभारी याना पाठवण्याबाबत (२२८५); जावसालचा उलगडा करून घेण्यासाठी कारभारी यास पाठवण्याबाबत (२८८); छत्रपतींच्या तुळजापूर, पंढरपूर इत्यादी ठिकाणी देव दर्शनास जाण्याबाबत (२९०–२९१); करवीरकरांचे लोकांनी लखमगोडा बसप्रभु यांच्या इनाम गावाची नुकसानी केल्याबाबत (२९५); चोऱ्या व दरोडे यांच्या बंदोबस्तासाठी पन्हाळा, सामानगड इत्यादी किल्ले इंग्रजांच्या ताब्यात देण्यासंबंधी (२३००).

**यादी**—हुजरे व बंदूकबारदार यांना गावोगांव जमिन दिल्याबाबतची (२२८१).

---

**ज. क्र. १८, रु. क्र. १८, पु. क्र. १, का. सं. २३०४ ते २३३२ (२९).**

**मु. स. १२२८–३०, इ. स. १८२७–२८ ते १८२९–३०**

**कलमबंदी**—करवीर राज्याचा बंदोबस्त व जमाबंदी व्यवस्था यासंबंधी (२३१४).

**जाहीरनामा**—तळेगांव सुभा मालवण येथील दरोड्यातील महाद शेठ तेली यास पकडण्याबाबत (२३३१, ३३२).

**पत्रे—कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट द. भाग कोकण यास :** दिगवडे येथे चिटको घोलकर यांच्या घरावर पडलेल्या दरोड्याच्या चौकशीबाबत (२३१८); हरकुल व हुम्णे या गावामधील सीमा तंटचासंबंधी बाबाजी सदाशिव गोडबोले याचे (३२४); मोरेश्वर प्रभु याच्या घरावर पडलेल्या दरोड्यासंबंधी मामलेदार विजयदुर्ग यांचे (३२७) मालवण सुभ्यातील खुनी महाद शेठ तेली यास पकडण्याबाबत छत्रपतीचे (३२९).

**पो. एजंट यास छत्रपतीची व इतरांची :** नागाव्याच्या नुकसानीबद्दल कंपनी सरकारच्या ताब्यात मुलुख देण्याबाबत (२३०४); गव्हर्नरास त्याच्या साताऱ्याच्या मुक्कामी छत्रपतींची मिठाई व थैली पोचती करण्याबाबत (३०७); गव्हर्नरासाठी मिठाई पाठवल्याबाबत व त्याच्याशी छत्रपतीची मुलाखत होण्याबाबत (३०९); नुकसानीबद्दल करवीरकरानी कंपनी सरकारास द्यावयाच्या रकमेसंबंधी (३१२); अनरनाल किल्ला करवीरकराचे स्वाधीन झाल्याबाबत (३१३); करवीरकर व कंपनी सरकार यांच्यात दोस्ती राहाण्याबाबत (३२०); छत्रपतींच्या बेळगांव भेटीबाबत (३३०).

**गव्हर्नर मालकम यास करवीरकरांची :** मालकम यास छत्रपतीनी मिठाई पाठवल्याबाबत (२३०६); गव्हर्नरने छत्रपतीस सातारा मुक्कामी भेट देण्याबाबत (३०८); गव्हर्नर मालकम यास छत्रपतीनी मिठाई पाठवल्याबाबत व त्याने छत्रपतीस मुलाखत देण्याबाबत (३१७).

**छत्रपतीस पो. एजंट, गव्हर्नर वगैरेंची :** जनवाडची माहिती देण्याबाबत तेथील पाटील यास बेळगावी मामलतदाराकडे पाठवण्यासंबंधी (२३०५); मिठाई पोचल्याबद्दल मालकम याचे (३१०, ३११); घोड्यावरून पडल्यामुळे छत्रपतीना झालेल्या जखमेबाबत (३१५-३१६); रत्नागिरी तुरुंगातून पळालेल्या देवळेकर यास पकडण्याबाबत (३१९); बाळाजी जगदाळे वगैरे इंग्रजाकडे पाठवलेले बंडखोर पोचल्याबद्दल (३२१); रांगणा येथील गडकरी कृष्णाजी आडळे यास धारवाडी पाठवण्याबद्दल (३२२); कसवण येथील खुनी महाद शेठ तेली यास पकडण्याबाबत जाहीरनामा काढण्यासंबंधी हरकुल येथील सीमातंटचाबाबत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट जिल्हा कोकण याचे (३२३); मोरेश्वर प्रभू देसाई यांच्या घरावर दरोडा घालणाऱ्या चोरांस पकडण्याबाबत (३२८);

**यादी**—मोरेश्वर प्रभू देसाई यांच्या घरावर दरोडा घालणाऱ्या इसमांची (२३२६).

---

**ज. क्र. १८, रु. क्र. १८, पु. क्र. २, का. सं. २३३३ ते २४०५ (७३).**

**मु. स. १२०७ ते १२४३, इ. स. १८०६–०७ ते १८४२–४३.**

**आज्ञापत्रे**—धोंडो निदसुरे मुंबई याजकडे छत्रपतीच्या येणे असलेल्या रक्कमेबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर व धोंडो निदसुरे याना (२३४०–३४३); गव्हर्नर जनरलच्या पत्रांच्या नकला घेऊन करवीरी येण्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यास (३४९); पुण्याचे मुक्कामी गव्हर्नर याजकडून करवीरकरांच्या कामाचा उलगडा करून घेण्याबाबत व पालख्यांचे कापड पाठवण्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यास (३५२); बाळाबाई निंबाळकर यांच्या वतनाची व जहागिरीची कामे एल्फिन्स्टन याजकडून करून घेण्याबाबत सदर क्षीरसागर यास (३७४).

**पत्रे**—सरकारी कामात कसूर करणार नसल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर याचे छत्रपतींना (२३३३); धोंडो बल्लाळ निदसुरे यास त्याजकडे छत्रपतींच्या येणे असलेल्या रक्कमेबाबत (३४४, ३४६, ३४७); बिलवर जोड पोचल्याबद्दल आर्देसर दादा शेठ मुम्बई यास छत्रपतींचे

## रुमाल क्र. १८

### पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे—(चालू)**

(२३४८); घोंडोपंत वल्लाळकडे छत्रपतींच्या येणे रकमेवावत महिपतराव पारसनीस यास (३५०); छत्रपतीमार्फत बोलणी करण्यास रामचंद्र आण्पाजी व त्रिवक आवजी याना पाठवल्यावावत एल्फिन्स्टन यास छत्रपतीचे (३६०); सदाशिव अनंत यास कात्रज मुक्कामी येण्यावावत (३६५); वावाजी जगदाळे वगैरे कैद्यांना धारवाडास पाठवल्यावावत पो. एजंट यास छत्रपतीचे (३९२); एल्फिन्स्टन यास त्याच्याकडे करवीरकरामार्फत बोलणी करण्यासाठी वाळकृष्ण वावुराव वकील यास पाठवल्यावावत छत्रपतीचे (३९३); मिठाई पोचल्यावद्दल रामराव भीमाजी यास (३९४); तळवडे येथे दरोडा घातलेल्या इसमास पकडण्यावावत सव् कलेक्टर रत्नागिरी यास करवीरकराचे (३९७); आळते, भाडळे व कासार्डे येथे पडलेल्या दरोड्यासंवंधी जॉन व्रिग यास छत्रपतीचे (३९८).

**स्वरूपजी क्षीरसागर करवीरकर वकील यास छत्रपतींची व इतरांची:** छत्रपतीच्यासाठी मुंवईहून कापड इत्यादी जिन्नस पाठवण्यावावत (२३५३); इंग्रजांकडे छत्रपतींच्या कामकाजासंवंधी (३५४–३५८); एल्फिन्स्टनच्या पत्राप्रमाणे छत्रपतींनी यादी पाठवली असल्यावावत (३६१); आप्पाराव कृष्णदेव याचेकडून स्वरूपजी क्षीरसागर नि छत्रपति यानी घेतलेल्या उसनवार रकमेवावत (३६२); पुण्याचे मुक्कामी भाऊ महाराज यांचा मान मरातव ठेवण्यावावत (३६४); औषधाकरिता छत्रपतींकडे रक्तक्षार पाठवण्यावावत (३६६); मोरो वाजीरावमार्फत कळवल्याप्रमाणे छत्रपतीची इंग्रजांकडील कामे करण्यावावत (३६७); स्वरूपजी क्षीरसागर यानी पाठविलेले पत्र पोचल्यावावत (३६८); व त्याचेकडून असलेली रक्कम पाठवण्यावावत सिद्दापा शिवणीणगी याचे (३७१); पूर्वीप्रमाणेच छत्रपतीची कामे करण्यावावत (३७३); करवीरकरासंबंधीचा मजकूर भाऊ महाराजास पत्राने कळवला असल्यासंबंधी (३७५); निदसुरे याजकडून येणे असलेल्या छत्रपतींच्या ऐवजावावत (३७६); उदाजीराव घाटगे यांच्या कामकाजाच्या उलगड्यावावत (३८१); अमृतराव बोधाजी याचे काम करण्याविषयी महिपतराव याचे (३८२); करवीरकरांची चार पांच गांवे सुटल्यावावत हरिश्चंद्र बोधाजी याचे (३८३); स्वरूपजी क्षीरसागर यास त्याकडे २०० रुपये पाठवल्यावावत उदाजीराव घाटगे याचे (३८४); वासुदेव वल्लाळ याचे कामावावत (३८५); गणपतराव निदसुरे याच्याकडून करवीरकरांच्या येणे रकमावावत (३८६); दिनकरराव गायकवाड यास जावसालासंवंधी स्वरूपजी क्षीरसागर यास विचाराव म्हणून गणपतराव धोंडदेव याचे (३८७); स्वरूपजी क्षीरसागर यास त्यास हवे असलेले पत्र पाठवल्यावावत (४०३).

**छत्रपतीस पो. एजंट, गव्हर्नर वगैरेंची:** हुकेरी प्रांती वालगी येथे टपालावावत बंदोवस्त ठवण्यासंवंधी (२३३४); करवीरकरांच्या इंग्रजांकडील कामासंवंधी (३३५–३३९, ३६९, ३७०, ३७२, ३८०); सिंधुदुर्गाकडे कामगिरीसाठी पालखीची अगर बैलजोडीची सोय होण्यावावत (३५९); छत्रपतींच्या कामकाजाची पत्रे केशव मनोहर यांजवरोवर पाठविण्यावावत (३६३); शितोळे यांच्या जावसालावावत कमिशनर चॅपलीन यांचे (३८८); सिवोजीराव निवाळकर यांच्या चिकोडी व हुकेरी भागातील जमिनीसंबंधी (३८९); आजारीपणामुळे हुजूर येऊ न शकल्यावावत पुरुषोत्तम नारायण यांचे (३९०); कलेक्टर दक्षिण प्रांत कोकण यास करवीरकरांकडील कृष्णराव गर्दे यांनी भेटण्यावावत (३९१); चिकोडी मनोळी तालुक्याच्या हिशेवासंबंधी (३९६); निपाणीसंबंधी इंग्रजांशी बोलणी झाल्यावावत शिवाजी रघुनाथ खांडेकर यांचे (३९९); निपाणीच्या लालाचंद गुजर यास करवीरी अटकेत ठेवल्यावावत पो. ए. यांचे (४०२); अलाहिदा पत्री सविस्तर मजकूर लिहिल्यासंबंधी हणमंत माने यांचे (४०४); बेळगाव मुक्कामी येऊन साहेवांची भेट घेतल्यावावत हरी नारायण अप्टेकर याचे (४०५).

---

**टिप्पणे**—निदसुरे याजकडून व्याजासुद्धा येणे रक्कमेसंबंधी (२३४५).

रुमाल क्र. १८

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

याद्या—घोंडोपत निदसुरे यांनी करवीरकर वकील क्षीरसागर यास देणे असलेल्या रकमेबाबत (२३७७–३७९); चौकशीसाठी धारवाडास पाठवलेल्या करवीर हद्दीतील लोकांसंबंधीच्या (४००–४०१).

रवासुदगी—पोलिटिकल एजंट व गव्हर्नर यांच्याकडे मिठाई पाठवण्याबाबत राजमंडळ चिटणिसी-कडील हुकुमाची (२३९५).

---

ज. क्र. १८ रु. क्र. १८, पु. क्र. ३, का. सं. २४०६ ते २४८० (७५).

विनसाली

आज्ञापत्रे—करवीरकर वकीलास, निपाणीकराने करवीरकरांचे घेतलेले तालुके, ठाणी व किल्ले इंग्रजांकडून सोडवून घेण्याबाबत छत्रपतींचे एल्फिन्स्टन यास पाठविलेल्या पत्राबाबत (२४५९ अपुरे) व त्यांच्या इतर कामाबाबत स्वरुपजी क्षीरसागर यास (४६०); चिकोडी, मनोळी, हुकेरी या बाबतच्या करवीरकरांच्या वहिवाटीची माहिती एल्फिन्स्टनकडे पाठवल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यास (४६२); छत्रपतींचा कार्यभाग करून घोंडो बल्लाळ याजकडील येणे रक्कम घेऊन येण्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यास (४८०).

पत्रे—पारसनीस यांचेकडून खातरजमेचा मजकूर समजल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यांचे सुंदराबाईंना (२४०९); सुन्दराबाई यांना, त्यांनी क्षीरसागर यास पाठविलेली पत्रे पोचल्याबाबत व छत्रपतींची त्यास आलेली पत्रे परत पाठवल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (४२१); धर्नासिंग व काळु जमादार यांना इंग्रजी मुलुखातून जाऊ देणेबाबत रिचर्ड टॉमस गुडविन यास स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (४३०); नानासाहेब यांस, सदाशिवगडाहून घोडे पाठवल्याबाबत मानाजी क्षीरसागरचे (४३५); निपाणीकर व विश्वासराव घाटगे यांनी ओलीस म्हणून नेलेल्या कुळांच्या सुटकेबाबत सुंदराबाई यांना स्वरूपजी क्षीरसागरचे (४३७); पंधरा हजार रुपयांचे देणे भागवण्याबाबत (४३८); गणपतराव निदसुरे यास, त्यांच्याकडील करवीरकरांच्या येणे ऐवजाबाबत स्वरूपजी क्षीरसागरचे (४४०); सुंदराबाई यांना, कागल व करवीरकरांची इतर कामे या संबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (४४२); नाना जमदग्नी व स्वरूपजी क्षीरसागर यास, त्यांनी वचनाप्रमाणे वागण्याबाबत बापू यादव व कृष्णाजी मांडलीक यांचे (४४३); गणपतराव निदसुरे यास गुलमुन्दे गावच्या जावसालासंबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (४५०–४५१); निदसुरे यास त्याचेकडील करवीरकरांचा येणे ऐवज भागवण्याबाबत (४५२); भीमाजीपंत सांगतील त्याप्रमाणे व्यवस्था करण्याबाबत भाऊ जोशीराव यांस विठ्ठल नरसी याचे (४५३); इंग्रज लष्करातील लोकांच्या गैरवर्तनाबाबत करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (४६३); रावजी निदसुरे यास, त्यांनी करवीरकरास देणे असलेल्या ऐवजाबाबत परशुराम श्रीधर बिवलकर याचे (४६४); रावजी पारसनीस यांस, त्यांच्याकडे नरहरपंत यांना पाठवल्याबाबत अंताजी रघुनाथ गोखले याचे (४७२); बाळाभाई आक्का निंबाळकर यांस, त्यांची थैली पुण्यास इंग्रजांकडे दिल्याबाबत खंडोजी नाईक भोसले याचे (४७३); आप्पा दिवाणजी यास, आबाजी माणकेश्वर यांचे क्षेमसमाचार पत्र (४७६), जीवराव जाधव यास, बापू वैद्य चिंचलीकर यासी करवीरी पाठवण्याबाबत नारायणराव राजाज्ञा यांचे (४७७); जीवराव जाधव यास, त्याकडे निपाणीकर कारकुनाचे पत्र पाठवल्याबाबत नारायणराव रत्नाकर राजाज्ञा यांचे (४७८); जीवराव जाधव यास वीरभद्र तेंडूलकर यांच्या हसूर येथील जमिनीसंबंधी नारायणराव रत्नाकर राजाज्ञा यांचे (४७९).

स्वरुपजी क्षीरसागर करवीरकर वकील यास : रामचंद्र आबाजी, क्षीरसागर यांना भेटणार असल्या-बाबत गोविंदराव घाटगे याचे (२४०६); वरचेवर खुशाली कळविण्याबाबत सदाशिव अनंत, विठोबा बाबाजी यांचे (४०७ व ४१४); भाऊ महाराजांना पाठवलेल्या पत्राबाबत हैबतराव गायकवाड याचे (४०८); शामरावजी आबा याचे भेटी अंती सर्व कळेल या अर्थी तुळसाजी चव्हाण याचे (४१०); घोडी पाठवण्याबाबत कृष्णराव गोपाळ याचे (४१३); बैलजोडी पाठ-वण्याबाबत दादाजी यादव, मुंबई याचे (४१५); संक्रांतीचा तिळगुळ पाठवल्याबाबत हैबतराव गायकवाड याचे (४१६); कामाबाबत कृष्णराव गोपाळ याचे (४१७); दिनकरराव

**रुमाल क्र. १८**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे—(चालू)**

गायकवाड यांच्या पत्री सर्व मजकूर लिहिला असल्याबाबत हैवतराव गायकवाड याचे (२४१८); आप्पाजी सखाराम व भाऊ महाराज यांस पाठवलेल्या पत्रात करवीराकडील मजकूर असल्याबाबत (४२०); स्वरूपजी क्षीरसागर व दिनकरराव गायकवाड एक विचाराने वागत असल्याबाबत हैवतराव गायकवाड याचे (४२३); इंग्रजाकडून करवीरकराच्या कामाचा उलगडा करून घेण्याबाबत (४२४); गोकाक भागातील हनम गायी खरेदी करून पुण्यास पाठवण्याबाबत (४२७); मुंबईहून मिरजेस आलेले लखोटे करवीरी पाठवण्याबाबत मंडलिप्पा शिवगणी याचे (४२८); वरचेवर पत्र पाठवून समाचार घेण्याबाबत दाजी बाकनीस यांचे (४२९); मालवणहून नारळ व पाने पाठवल्याबाबत दादाजी यादवाचे (४३१); पुण्याहून मुंबईस गाडीसाठी बैलजोडी पाठवण्याबाबत दादाजी यादवाचे (४३३); जोनाथन डंकन याचा मृत्यू व मुंबई येथील करवीरकरांची कामकाजे यासंबंधी दादाजी यादवाचे (४३४); मालवण येथील मालजी भोसले यांची राहण्याची जागा इंग्रजास दिल्याबद्दल (४३६), उदाजी घाटगे यांनी कर्नल डौस यांची भेट घेतल्याबाबत (४४१); पुण्यास बापूजी नाईक यांच्याकडील सामान मुंबईस पाठवण्याबाबत भाऊ नागावेचे (४४४); क्षीरसागर यांच्या नांवचा लखोटा त्यांच्याकडे पाठवल्याबाबत (४४५); बिलोरी हंड्या झाकण व साखळ्यांसह मुंबईहून पुण्यास पाठवल्याबाबत नारायण श्रीरंगजीचे (४४६); वरचेवर पत्र पाठवण्याबाबत विठो बाबाजी याचे (४४७); हिंदूराव घाटगेकडील येणे ऐवजाबाबत व्यंकोजी बाबूजी याचे (४४८); सौ. येसूबाई कुशल असल्याबद्दल उमाबाई यांचे (४४९); इंग्रजाकडील वखारीच्या भाड्याबाबत मालजी भोसले याचे (४५६); सत्वर परत येत असल्याबद्दल रामचंद्र घाटगे याचे (४६५); सरकारी कामे जलदीने करण्याबाबत कृष्णराव गोपाळचे (४६६).

**छत्रपतींस** : तोरगल येथे लष्करांत इंग्रज अधिकाऱ्यास भेटणार असल्याबाबत हंबीरराव जाधव व लक्ष्मण हरि यांचे (२४११); प्रत्येक गावी हुजरे ठेवण्याबाबत कल्याण कृष्ण याचे (४१२); स्वरूपजी क्षीरसागर यास मुंबईस आणखी एक महिना ठेवण्याबाबत घोंडो बल्लाळ याचे (४१९); मुंबई येथे इंग्रजाकडील करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी करवीरकर वकिलाचे (४२२,४२५–४२६); सिदरामराव भोसले यांच्या गुराबाच्या विक्रीबाबत स्वरुपजी हुजरे याचे (४३२); चंदनी सामान, पंखे, चवरी इत्यादी वस्तूंची रवानगी व सातापा नाईक यास कालोजी नायकाकडे कामास लावणेबाबत (४३९); खडांगळेकर सदु पाटील याजकडील येणे रकमेबाबतची तोड करून घेतल्याबाबत हनुमंतराव नारायण याचे (४५५); गोकाक भागातील इंग्रज लष्कराच्या हालचालीबाबत सखाराम देशपांडे याचे (४६१, ४६७); छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्याबाबत ॲचीसन याचे (४६८); नाशिकहून तीर्थप्रसाद पाठवल्याबाबत रामचंद्र गोविंद वैद्य यांचे (४६९); दसऱ्याचा पोषाख व शालजोडी याबाबत बापू गोपाद्री मुनशी याचे (४७०); पन्हाळा येथे इंग्रज अधिकाऱ्याची भेट घेतल्याबाबत नारो गिरमाजी याचे (४७१); छत्रपतींच्याकडे घोडे पाठवण्याबाबत रामजी भीमराव याचे (४७४); धारवाडहून पो. एजंट यांची थैली नरसिंगरावजी घेऊन येत असल्याबाबत जीवराव जाधव याचे (४७५).

**याद्या—**इंग्रजास करवीरकरांनी पाठवलेल्या पत्रांची (२४५४); छत्रपतींनी अर्जुनगिरी इत्यादीकडून घेतलेल्या कर्जाऊ रकमांच्या जमाखर्चाबाबत (४५७-४५८).

---

**ज. क्र. १९, रु. क्र. १९, पु. क्र. १, का. सं. २४८१ ते२५६५(८५).**

**सु. स. ११९१ ते १२३९, इ. स. १७९०–९१ ते१८३८–३९.**

**आज्ञापत्रे—**महादजी शिंदे यांच्याकडून छत्रपतींची कामे करून घेण्याबाबत आनंदराव यास (२४८२); दौलतराव शिंदे यांच्या मुक्कामाचे स्थळ कळविण्याबाबत निंबाजी भास्कर यास (४९०); पुण्यास चार नोकर पाठवण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास (४९४); बायजाबाई घाटगे यांच्या प्रकृतीसंबंधी उदाजीराव व नारायणराव घाटगे यास (५१९–५२१); निपाणकर देसाई यांचा हक्क कमताचा एवज चालवणेबाबत मोकदमानी का॥ सोलापूर यास (५४६).

## रुमाल क्र. १९

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—शहामत मा-आब अली बहादूर यास, तिळगुळ पाठवल्याबाबत छत्रपतींचे (२४८३); महादजी शिंदे यास, त्यांच्याशी करवीरकरांमार्फत बोलणी करण्यासाठी आप्पाजी भगवंत व मालोजी निकम यांना पाठवल्याबाबत छत्रपतींचे (४८४); पिरजादे, दर्गा बेळगाव यास, त्यांनी छत्रपतींना पाठवलेला प्रसाद पोचल्याबाबत छत्रपतींचे (४८५); निजामास पाठवलेल्या पत्राबाबत रघोत्तम हैबतराव यास छत्रपतींचे (४८६); बापूसाहेब हिम्मत बहादूर यास, त्यांनी बाजी रामचन्द्र व बाईसाहेब यांना पाठविलेली पत्रे पोचल्याबाबत बाजी रामचंद्र याचे (४८७); छत्रपती व बाईसाहेब यांना तेल, घड्याळ, दुर्बिणी, इत्यादी वस्तू गोव्याहून पाठवल्याबाबत अप्पूराव यांचे (४८८); दोन मुली व एक मुलगा पाठवण्याबाबत देवी नाईक, गोवे यांचे ज्योत्याजीराव घाटगे झुंझारराव यास (४८९); दौलताबादी कागदावर शिक्के व मोर्तब करण्याबाबत गिरेल देलीम यास (४९१); सिद्धेश्वर शास्त्री, सदाशिवपंत भाऊ, मल्हारराव आप्पा, इत्यादींस भीवराव यांच्यामार्फत छत्रपतींनी पत्रे पाठविल्याबाबत (४९५–५०२); सादुल्लाखानाची घोडी घेण्यासाठी रक्कम पाठवण्याबाबत सुन्दराबाई यास स्वरूपजी क्षीरसागर यांचे (५०९); चिचणी, घोसरवाड व जल्लालपूर येथील इनामदारांनी करवीरकरांस सामील होण्याबाबत कल्याणराव कृष्ण यास दादो आनंदराव याचे (५१०); मालवणहून लोखंड आणण्यास दस्तक मिळण्याबाबत सुन्दराबाई यांना बाळाबाई निंबाळकर यांचे (५१७); रामचन्द्र वाघ यांच्या पत्नीच्या रत्नागिरी यात्रेच्या व्यवस्थेबाबत सुन्दराबाई यांना मुधोजी भोसले यांचे (५२२); ज्वराने आजारी असल्याबाबत आईसाहेब यांना चिंतामण पांडुरंग यांचे (५२३).

**छत्रपतींस इतरांची** : यशवंतगडास गोव्याहून पुरवलेल्या मालाची बाकी मिळण्याबाबत केशव भास्कर यांचे (२४९२); छत्रपतींचे काम करण्यात कमतरता ठेवणार नसल्याबाबत अंतोन कात्राल यांचे (४९३); सरलष्करकडील चार गावांच्या सोडचिठ्ठ्याबाबत कल्याणराव कृष्ण यांचे (५०५); बाधापूर व गंगापूर येथील खटल्यांच्या बंदोबस्ताबाबत कल्याणराव कृष्ण यांचे (५०६); कवठेपिरान येथील पाटील परागंदा झाल्याबाबत गोविंद गंगाधर यांचे (५११); मेवा मिठाई पोचल्याबाबत सदाशिव माणकेश्वर यांचे (५१२); छत्रपतींच्या करता पोषाख, जवाहीर व हत्ती व घोडे मुधोजीराव भोसले यांचे (५१३–५१४); छत्रपतींच्या व्रतबंधास हजर राहू न शकल्याबाबत महादजी घाटगे यांचे (५१५); बायजाबाई घाटगे सुरक्षित पोचल्याबाबत व छत्रपतींनी पाठविलेली वस्त्रे मिळाल्याबाबत मुधोजी भोसले यांचे (५१६); भगवंतराव बाब यांची नृसिंहवाडीस राहण्याची व्यवस्था करण्याबाबत माधवराव गंगाधर यांचे (५१८); चिंतामण पांडुरंग यांचे, गणपती उत्सवाचा प्रसाद छत्रपती व आईसाहेब यांना पाठवल्याबाबत (५२८–५२९); कुडची येथील गुरे इत्यादी चोरणारा शिवण्णा यास सांगलीकरांच्या ताब्यात देण्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यांचे (५३०); सांगलीकरांचे चोरीस गेलेले व करवीरी वाणी व बागवान यांच्याकडे असलेले बैल परत करण्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यांचे (५३१); अकीवाट येथील दरोडेखोर सत्या तराळ याचा बंदोबस्त करण्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यांचे (५३२); शिरगोंदीचा चोर कृष्णाजी माने यास शिरगोंदीकरांच्या हवाली करण्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यांचे (५३३); व्यंकोजी पंत नेर्लेकर यांच्याकडील कर्जाऊ ऐवजाबाबत गणपतराव चिंतामण यांचे (५३४); नांदणी येथील कर्जाऊ ऐवज देण्याबाबत गणपतराव चिंतामण यांचे (५३५); शिरडीहून महापुरास येणार असल्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यांची (५३६-५३७); वामनराव गोविंद यांच्या इनामी जमीनीवर घेतलेली पटीबाब परत मिळण्याबाबत वामनराव गोविंद यांचे (५३८); वामनराव गोविंद यांची जैनापूरकरांकडून कर्जाऊ रक्कम वसूल होण्याबाबत वामनराव गोविंद यांचे (५३९); राजापुरास गेलेल्या मंगावतीच्या रयतेची समजूत काढण्याबाबत गणपतराव नारायण यांचे (५४०); करवीरांकडील बिच्चू शिंदी यास धरून करवीरी पाठवल्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यांचे (५४१); मंगावती येथील रयत पट्टीचे रुपये न देता राजापूरास गेल्याबाबत गोपाळराव गंगाधर यांचे (५४२); रामाजी नाईक कोडोलीकर व हुंडेकर यांच्यातील देणेघेणेच्या खटल्याबाबत गणपतराव नारायणराव यांचे (५४३); छत्रपति जेजुरीस जाताना नदीपार होण्यासाठी मिरजेनजीक नावेची सोय केल्याबाबत गणपतराव नारायण यांचे (५४४); छत्रपति पुण्यास जाताना मिरजकराकडील गावांस उपद्रव न होण्याबाबत माधवराव गंगाधर यांचे (२५४५); चोरी करून करवीरास आलेल्या विठु जमादारास धरून

रुमाल क्र. १९.

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

पाठवण्याबाबत गणपतराव नारायण यांचे (२५४७); आजऱ्याहून सांगलीस तांदूळ आणण्याबाबत दस्तक पाठवण्यासंबंधी चिंतामण पांडुरंग यांचे (५४८); पटवर्धनांचा चुकून आलेला उंट परत करण्याबाबत गणपतराव नारायण यांचे (५४९); आहेर पाठवल्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यांचे (५५०); आजऱ्याहून आणण्यात येणाऱ्या तांदळावर जकात माफ करण्याबाबत वामनराव गोविंद यांचे (५५१); भाऊ महाराज यांनी मानचंद मारवाडी याजकडून घेतलेल्या रकमेबाबत चिंतामण पांडुरंग यांची (५५२–५५४); करवीर राज्याच्या हितासाठी रामराव भिकाजी यांनी बहुत खटपट केल्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यांचे (५५५); देणेकरांचे तगादे बंद होण्याबाबत अंताजी भवानराव यांचे (५५६); बेडकीहाळ येथील देवास भांग भंडारा देण्याबाबत अंताजी भवानराव यांचे (५५७); पळून गेलेल्या साती कुणबिणीसंबंधी अंताजी भवानराव यांचे (५५८); पावणोजीराव सरदेसाई यांनी रामचंद्र रवलनाथ यास छत्रपतींकडे पाठवल्याबाबत (५५९); छत्रपतींच्या मुलांच्या जन्मपत्रिका बडोद्यास सयाजीराव गायकवाड यांच्याकडे पाठवल्याबाबत यादवराव कदम रणधीर बहादूर यांची (५६०–५६१); सयाजीराव गायकवाड यांच्या कन्येचा विवाह झाल्याबाबत यादवराव कदम रणधीर बहादूर यांचे (५६२); महादजी बापूराव यास करवीराहून बाहेर घालवल्याबाबत पोलिटीकल एजंट यांची (५६४–५६५).

याद्या—निजामअल्ली कडील कारभारी यास पाठवलेल्या पत्रांची (२४८१); छत्रपतींनी केसो गणेश व राघो बल्लाळ यांच्याकडून घेतलेल्या कर्जाऊ रकमेबाबत (५०३-५०४); अरबांचे पैसे भागविण्यासाठी घेतलेल्या कर्जाबाबत (५०७); श्रीनिवास राजाराम व खंडेराव देशपांडे प्रांत मिरज यांच्या वाटणीसंबंधी (५०८); मालवण येथील जप्तनमुलूख यांच्याकडील मिठागराबाबत (५६३).

---

ज. क्र. १९, द. क्र. १९, पु. क्र. २, का. सं. २५६६ ते २६५६ (९१).

इ. स. १८४० ते १९१२.

पत्रें—दिवाणसाहेब यांस त्यांच्या प्रकृतीच्या चौकशीबाबत चिंतामण पांडुरंग यांचे (२५७२); छत्रपति व राजघराण्यातील मंडळींना विवाहाची आमंत्रणपत्रें शहाजीराजे भोसले यांची (५७५-५८४); दाजी कृष्ण पंडीत यास इमारत कारखान्याकडे लाकूड व वेळू आणण्याबाबत रघुनाथ केशव यांचे (५८५); बळवतराव भोसले राजाज्ञा यांच्या विवाहाची आमंत्रणपत्रे छत्रपति, कमळाबाई, शाहुराजे इत्यादिना, शहाजीराजे यांचे (५८७-६००); शहाजीराजे व आप्पासाहेब यास विवाहाचे आमंत्रण पोचल्याबाबत करवीरकर राजघराण्यातील मंडळींची, बाबासाहेब छत्रपति यांच्या विवाहाबाबत कमलाबाई व नारायणराव मोहिते यास छत्रपतींचे (६०२-६०९); पो. सुपरीटेन्डेंट यांस, सातारकर व करवीरकर यांचे मूळ पुरुष एकच असल्याबाबत (६११); हायकोर्ट जज्ज, मुंबई यांस राजाराम छत्रपतींच्या विवाहाचे आमंत्रण (६१३); नारो कृष्ण कारकून यास बाबासाहेब छत्रपतींच्या बडोदा भेटीबाबत (६१५-६१९); सिधोजीराव निंबाळकर यांस, सुलतानराव कदम यांच्या जावमालाबाबत सदशिव माणकेश्वर यांचे (६२३); चिकोडी व हुकेरी तालुक्यांतील निपाणीकरांच्या इनाम जमिनी चालवण्याबाबत (६२५); रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास, त्यांच्या व सिधोजीराव निंबाळकर यांच्या भेटीबाबत सिधोजीराव यांचे (६२६); जोगीराव यांना बरोबर घेऊन येणेबद्दल रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास सिधोजीराव निंबाळकर यांचे (६२७); स्वरूपजी क्षीरसागर यांस, निपाणीकरांच्या कारकुनाच्या गुप्त हालचालीबाबत बापूजी रामचंद्र यांचे (६२८); नानासाहेब पाटणकर यांस, निपाणीस येण्याबाबत सिधोजीराव निंबाळकर यांचे (६२९); चिंतामणराव आप्पा यांना त्यांच्याकडून छत्रपतींनी घेतलेल्या कर्जाऊ रकमेबाबत आबाजीराम, पन्हाळा व रत्नाकर राम राजाज्ञा यांचे (६३०, ६३१); रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांस, सुलक्षणाबाईच्या विवाहास येण्याबाबत दौलतराव शिंदे यांचे (६४१); शाहु महाराज व आईसाहेब यांना, रुस्तुम दौला यांची (६४८-६५०); करवीरकर राणीसाहेबास, करवीरकर व गोवेकर यामध्ये दोस्ती रहाण्याबाबत पोर्तुगीज कपतानाचे (६५५); नणंदीकर देसाई यांच्याकडून मसलतीबाबत येणे रकमेबाबत करवीरकरास (६५६).

रुमाल क्र. १९

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींना** : सातारकर छत्रपति करवीरी महालक्ष्मीच्या दर्शनास येणार असल्यावावत अलेक्झांडर नेस्वित याचे(२५६६-५६८); पो. एजंट, सातारा यांस, सातारकर छत्रपतींच्या महालक्ष्मीच्या दर्शनास येण्यावावत (५६९-५७०); दिनकरराव गायकवाड यांस चिंतामण पांडुरंग यांच्या चिरंजीवास कन्यारत्न झाल्यावावत चिंतामण पांडुरंग याचे (५७१); चोरीस गेलेल्या बैलावावत चिंतामण पांडुरंग याचे (५७३); खर्चाची सोय होण्यावावत गोविंदराव वल्लाळ यांचे (६१२); शाहु छत्रपति यांना वावा महाराजांनी तिळगुळ पाठवल्यावावत वासुदेव पंडित याचे (६२०); छत्रपतींसाठी गव्याची शिंगे, सांबरी इत्यादि पाठवल्यावावत पावनोजीराव सरदेसाई याचे (६२१); शाहु छत्रपति यांना फत्तेसिंग अक्कलकोटकर यांच्या विवाहाचे आमंत्रण (६२२); सांगलीहून चोरी करून आलेल्या मोनाप्पा तांवट यास सांगलीस पाठवण्यावावत चिंतामणराव पांडुरंग याचे (६२४), आवळे, डाळिंबे, अंजीर इत्यादी छत्रपतींसाठी पाठविल्यावावत चिंतामणराव पांडुरंग याचे (६३२-६३६); चिंतामण वावासाहेव यांच्या व्रतवंधास येण्यावावत रघुनाथराव केशव याचे (६३९); हरीवा नाईक कोळे यांचा ऐवज व रेशमी माल चिकोडीच्या ओढ्यात लुटल्यावावत गणपतराव नारायण याचे (६४२); गोवेकरांशी छत्रपतींच्या जावसालावावत भीवराव लाडो याचे (६४४); आज्ञेप्रमाणे येत असल्यावावत व्यंकोजी निळकंठ यांचे (६४६); रेंठरे येथील धनाजी वापू पाटील यांच्यातील जमिनीच्या तंट्यावावत (६४७); मिरज येथील सुतार लोकांच्या जाती संवंधीच्या तंट्यावावत (६५२); शाहु छत्रपति यांना त्यांच्या दर्शनास येण्याची इच्छा असल्यावावत रुस्तुमदौला यांचे (६५३).

**मसुदा**—मालवण व मसूर येथील हैवतराव गायकवाड यांच्या जमीनी त्याजकडे चालवण्यावावत मुंवईस पाठवावयाच्या पत्राचा (२६४३); गोवेकर चिटणीस भोगण कामत यास करवीरकरामार्फत पाठवावयाच्या पत्राचा (६४५).

**टिपणे**—वाळावाई आक्का यांना नर्तवडे इनाम दिलेवावत (२६१०); वडोद्यास लग्नसंमारंभास छत्रपति हजर राहिल्यावावत (६४०).

**याद्या**—वेडकीहाळकर घराण्यातील दत्तकावावत (२५७४); मुसलमानाच्या वारसाहक्कासंबंधी (५८६); छत्रपति व वडोदेकर यांच्या भेटीवावत (६१४); नारायणराव भोसले यांच्याकडून आणलेल्या कागदावावत (६५१); कर्नल क्लोज यांस करवीरकर वकील सुवराव घंटी यांच्या परिचयासंबंधी आर्थर वेलस्ली यांचे (६५४).

**प्रकरणी काम**—हुकेरी प्रांतातील निपाणकरांच्या गावांवावत (२६०१).

---

**ज. क्र. २०, रु. क्र. २०, पु. क्र. १, का. सं. २६५७ ते २७१४ (५८).**

**सु. स. १२०० ते १२६२, इ. स. १७९९–१८०० ते १८६१–६२.**

**अर्ज**—जानकीवाई व भास्कर पंडीत नंदगांवकर यांच्यातील दाव्याकामी हजर रहाण्यास मुदत मिळण्यावावत रघुनाथ फुले यांचा (२६६३).

**उतारा**—राधावाई वावडेकर यांस दत्तक घेण्यास परवानगी दिल्यावावत चिटणीसी रवासुदगीस वार झालेल्या हुकूमासंबंधीचा (२६७७).

**जवाव**—निळकंठ श्रीनिवास यांच्याकडे रायवाग येथील जमीन चालत असल्यावावत उमगोंडा पाटील यांचा (२६७६).

**पत्रे—पो. सुपरिन्टेडेंट यास वावडेकरांची** : रावराणे मंडळीस त्यांच्याकडील सर्व गावांच्या पट्टीचा ऐवज त्यांना दिल्यावावत (२६५९); मोरेश्वर पंत अमात्यांनी मुखत्यारी मिळाल्यावद्दल शर्करा पाठवल्यासंबंधी (६६९), मोरेश्वरराव पंत अमात्य यांस मुखत्यारी दिल्यावावतचे पत्र पोचल्यावावत (६७०); वावडा संस्थानपैकी मुलकी व फौजदारी कामे पहाण्याचा अधिकार मोरेश्वर अमात्य यांस दिला असल्यावावत (६७१); विजयदुर्ग व मालवण तालुक्यांतील वावडेकरांची इनाम गावे व ठिकाणे यावर प्राप्ती कर न घेण्यावावत (६७२); वावडा संस्थानच्या माजी कारभाऱ्यावरील दिवाणी अपिलावावत (६७४).

रुमाल क्र. २०

पुडके क्र. १—(चालू)

**प्रकरणी कामे**—सातारकर अमात्य रामराव यांच्या चिंदर, सालसी व आजरा येथील सरदेशमुखी व देशकुलकर्ण हक्काबावत (२६६०–६६१); बावडा किल्ला कोणी घेतला व तेथे घोडेस्वार किती होते याबावत (६६४); रघुनाथराव बावडेकर यांच्या दत्तकाकडून नजराणा घेतल्याबावत (६६५); बावडेकरांच्या इनाम देण्याच्या हक्काबावत (६६६); मोरेश्वरराव अमात्य यांच्या बावडा संस्थानच्या कारभाराबावत (६६७); बळवंतराव पंडित नंदगांवकर यांना पोंभुर्लेपैकी त्यांच्या हिश्श्याची रक्कम मिळण्याबावत (६६८); शिलोलीचे शंकरराव पंडित यांस भीमराव पंडित हे वारस नसल्यासंबंधी (६७५); बावडा संस्थानकडील अपुऱ्या कामासंबंधी (६७८); साळसी महालाच्या वसुलाबावत (६७९); साळसी महालातील वसुलापैकी बावडेकरांच्या हिश्श्याच्या वसूलासंबंधी (६८०); येसाप्पा भरमाण्णा शेठी यांच्याकडील पन्हाळा भागातील जकात वसुलीबावत (६८६ ते ७१४).

**याद्या**—पंत अमात्य, प्रतिनिधी इत्यादींना वस्त्रे दिल्याबावत (२६५७); अमात्य बावडेकर यांना रवानगीची वस्त्रे देण्याबावत पो. एजंट यांस (६५८); रामराव सर्वोत्तम अमात्य यांची वतने इत्यादी त्यांच्या दत्तक पुत्राकडे चालवण्याबावत (६६२); रामचंद्र पंडीत सचीव नंदगांवकर यांच्याकडील उंची (भरजरी) वस्त्राबावतचा कराबद्दल मामलतदार, पेटा करवीर यांस (६७३); बावडा संस्थानाकडील नोकरलोक, संस्थान खर्च, जमाबंदी, इत्यादी कामासंबंधी करवीर दरबारास कारभारी बावडा यांच्याकडून (६८१, ६८३, ६८५); विशाळगड जहागिरीकडील जमाबंदी जहागीर खर्च नोकर इत्यादी बावत करवीर दरबारकडे कारभारी विशाळगड यांच्याकडून (६८४).

---

**ज. क्र. २१, रु. क्र. २१, पु. क्र. १, का. सं. २७१५ ते २७८७ (७३).**

**सु. स. १२४६ ते १२५२, इ. स. १८४५-४६ ते १८५१-५२**

**प्रकरणी कामे**—उपळे येथील जमाबंदीबावत (२७१५); बायंगणी, तालुका सालसी येथील वसुला संबंधीचे (७१६–७१८); तांदळी तर्फ कर्डे येथील स्वराज्य अम्मलाबावत (७१९); दत्तकासंबंधी बावडेकरांकडून घेण्याच्या नजराण्याबावत (७२०); दत्तक नजराणा, दुतर्फा अम्मल-जकात, कंपनी सरकारचे नाणे इत्यादीबावत बावडा जहागिरीसंबंधी (७२१-७२७); पंत अमात्य व पंत सचीव यामधील वाटण्यासंबंधी (७२८-७३६); गजेंद्रगडकर घोरपडे यांच्याकडून बावडेकरांच्या जमिनीसंबंधी वगैरे हक्कास अडथळा झाला नसल्याबावत (७३७); बावडा जहागिरीतील इनाम, वतने इत्यादीबावत भाऊबंदी हिस्से होण्यासंबंधी (७३८-७८६); बावडा जहागिरीतील अबकारी हक्काबावत (७८७).

---

**ज. क्र. २२, रु. क्र. २२, पु. क्र. १, का. सं. २७८८ ते २८५१,**

**सु. स. १२२१ ते १२२५, इ. स. १८२०–२१ ते १८२४–२५.**

**पत्रे**—आपाजी काटकर यांस चीजवस्तसुद्धा करवीरी पाठवल्याबावत ग्रांट साहेब यांसी (२७९१–७९२); आप्पाजी पाटील यांस करवीरी पाठवण्याबावत सुन्दराबाई व भाऊ महाराज यांसी (७९३–७९४); सिदरामराव भोसले यास कडलाण्णा कितूर यांचे बैल त्यांस परत करण्याबावत पो. एजंट धारवाड यांचे (८०१); करवीर हद्दीतील चोर व दरोडेखोर यांच्या बंदोबस्ताबावत कमिशनर चॅपलीन यांस (८०६); अटकेतून पळून गेलेल्या पडसाळीच्या पाटलाच्या जामीनदाराने त्यांच्या आईस व मुलीस कंपनी सरकारात हजर केल्याबावत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट, द. कोंकण यांस (८१९); पडसाळी व काळजवेड येथील पाटील यांना उपद्रव न देण्याबावत विजयदुर्ग कमावीसदारास हुकूम केल्याबावत सुन्दराबाई यांना (८२०); एल्फिन्स्टन यांस, त्यांजकडे करवीरकरांनी आनंदराव त्र्यंबक वकील यांस पाठविले असल्याबावत (८२८); कवठे पिरान येथील शेतकऱ्यांना करवीरकरांच्या स्वारांनी लुटल्याबावत सुन्दराबाई यांना (८४१); एतवडे बुा येथील व्यापाऱ्यांचे कापड

रुमाल क्र. २२

पुडके क्र. १--(चालू)

पत्रे—(चालू)

चोरीस गेल्याबाबत मॉरीस यांस (२८४२); वाडी पीर मिठाचे ठाणे करवीरकरांच्या स्वाधीन करण्याबाबत रखमाबाई घाटगे यांस (८४६); सावंतवाडीकर व करवीरकर यांच्या सरहद्दीवरील प्रसिद्धगड, मनोहरगड इत्यादि मुलखाबाबत सुन्दराबाई यांना (८४९).

**करवीर वकीलास पो. एजंट यांची :** अप्पु जैनापुरकराकडून माधवराव निंबाळकर यांनी घेतलेल्या पैशाच्या चौकशीबाबत (२८०४); नागनूरकर देसाई यांनी अवधूतराव यांची चीजवस्तु लुटून नेल्याची चौकशी होण्याबाबत (८०५); नारायणराव पिसाळ यांने निपाणीकरांचे कर्ज भागवण्याबाबत (८११); बाळाजीपंत मनोळीकर यांच्याकडून धारवाडच्या केसरसिंग सुभेदार यांच्या येणे रकमेबाबत (८१३); काशीनाथ फणसे यांच्या बस्तवाड व हेरवाड येथील लोकांकडून येणे कर्जाबाबत (८१५), इचल, बेळवाड इत्यादी गावांच्या सीमा चौकशीबाबत (८१६); रामदुर्गच्या व्यापाऱ्यांना तोरगल भागात लुटल्यासंबंधीच्या चौकशीबाबत (८१७); चिचलीच्या यादवराव कुलकर्णी यांनी बलरलिंग यांच्या देणे रकमेबाबत (८१८).

**ग्रांटसाहेब यास इतरांची :** अनुस्कुरा येथील टपालावरील जासुदास मारहाण केल्याबाबत व बापूजी माने याचा ऐतवडे खिंडीत खून झाल्याबाबत (२७९६); मुरारी रामोशी यास अटक करण्यास इंग्रजांचे सहाय्य होण्याबाबत करवीरकरांचे (८००); केरले येथे दंगा केलेल्या साताऱ्याकडील लोकांस पाठवल्याबाबत (८२१–८२३); ऐतवडे खुर्द गाव इंग्रजांच्या जप्तीतून खुला होण्याबाबत (८२४); करवीरकरांच्या अटकेतून सातारा व खानापूर येथील पळून गेलेल्या चोरांच्या तपासाबाबत (८२५–८२६).

**पोलिटिकल एजंट यास सुंदराबाई वगैरेंची :** करवीरकरांनी पो. एजंटसाठी जवाहीर पाठवल्याबाबत (२७८८), एकसंबे, नणंदी, कळकिकटे येथे झालेल्या चोऱ्या व खून यांबाबत (७९५); नारायणराव पंडित राजाज्ञा यांनी करवीरकरांच्या आज्ञेत रहाण्याबाबत (७९७); माहुलगेच्या वनातील चोरट्यांच्या बंदोबस्ताबाबत (८०३); करवीरकर वकील नारो गिरमाजी यांस करवीरी पाठवण्याबाबत (८४०); प्रसिद्धगडाच्या मोबदला धारवाड सुभ्यातील गाव करवीरकरास देण्याबाबत (८५१).

**छत्रपतीस इंग्रजांची व इतरांची :** इंग्रजी मुलुखात चोऱ्या करणाऱ्या करवीर हद्दीतील चोरट्यांच्या बंदोबस्ताविषयी करवीरकर वकील व सुन्दराबाई याना (२७८९, ७९०); सोगल व होचूर गावांच्या सीमा ठरविण्याबाबत (७९८); करवीराहून खटाव तालुक्यात पळून गेलेला उंट व खुनाच्या गुन्ह्यासाठी साताऱ्यास कैदेत असलेली करवीरची दोन माणसे परत करण्याबाबत (७९९); करवीरकरांकडील किल्ल्यांच्या सवाल-जबाबाबाबत असिस्टंट कलेक्टर, दक्षिण कोकण यांचे (८०२); करवीरकर व सावंतवाडीकर यांच्यातील गावांसंबंधीच्या तंट्याबाबत (८१२); जरखू रामोशी याने चोरलेली घोडी परत मिळाल्याबाबत (८१४); विसाजीपंत गर्दे, मामलतदार यांनी धारवाडच्या रामण्णा नाईक याचे घेतलेले कर्जाबाबत (८२७); अन्नधान्ये व जळाऊ लाकूड यांवर जकात न घेण्याबाबत असिस्टंट कलेक्टर, धारवाड यांचे (८२९); करवीरकरांच्या मुलुखातील चोर, दरोडेखोरांचा बंदोबस्त होण्याबाबत (८३०-८३९); करवीर प्रांती येऊ शकत नसल्याबाबत कमिशनर, चॅपलीन यांचे (८४३); एल्फिन्स्टन यास पाठवलेली मिठाई पोचल्याबाबत (८४४); वाडी पीर मिठा छत्रपतींना नजराणा म्हणून दिल्याबाबत (८४५); रत्नागिरी तुरुंगातून पळालेल्या धोंड सावंत यास पकडण्याबाबत (८४७); सिंधुदुर्ग येथील घाट रस्ता पूर्ववत चालू करण्याबाबत (८५०).

याद्या—रखमाबाई घाटगे यांच्याकडील गावांसंबंधी (२८०७); प्रसिद्धगड तनख्यातील गांवे व प्रसिद्धगड सोनगडकडील जमेच्या ठरावाबाबत (८०८–८१०); कागल प्रांतातील इनाम गावांसंबंधी (८४८).

---

**ज.क्र. २२, ब.क्र. २२, पु. क्र. २, का. सं. २८५२ ते २९१७ (६६).**

**फु.स. १२०६ ते १२७२, इ. स. १८०५–०६ ते १८७१–७२.**

**आज्ञापत्र**—विठ्ठल जनार्दन यास पक्ष तिथीकरिता साल्लावाद प्रमाणे रक्कम देण्याबाबत (२८५६).

**आमंत्रण पत्रिका**—छत्रपती व दिवाणसाहेब यांना बाबाजी महाराज यांचा व्रतबंध व विवाह यांबाबत (२८७६–८७७); छत्रपती व आईसाहेब यांना नरसिंगराव देसाई यांच्या विवाहाच्या (२८७९–८८०); छत्रपती व दिवाणसाहेब यांना जगन्नाथ शंकरशेट यांच्या पुत्राच्या व्रतबंधाच्या (८८२–८८३); रुद्रो आप्पाजी देसाई यांच्या विवाहाची छत्रपतींना (९०६); सगुणा अक्काच्या विवाहाची छत्रपतींना (९११).

**पत्रे**—रयत लोकांकडून झालेल्या वसुलाबाबत पावत्या देण्यासंबंधी गाव-कामगार हरोली यास सदाशिव नरसिंह यांचे (२८५८); रसिडेंट इमसबेल यांस छत्रपतींनी तिळगूळ पाठवल्याबाबत (८५९); लगमाण्णा शेटी यांची केदेतून सुटका करण्याबाबत सुन्दराबाई यांना जिज्या खानविलकर यांचे (८६२); मॉरीस यास त्यांच्याकडे येसू पाटील वगैरेंना कापड लुटीच्या प्रकरणी पाठवल्याबाबत (२८६३); सुन्दराबाई यांना त्यांच्यासाठी आंबे पाठवल्याबाबत यमाजी दिनकर यांचे (८६५); बापुराव जाधव यास मिरज येथे दिलेली मोबदला जमीन चालवण्याबाबत सुन्दराबाई यांना नारायणराव घाटगे यांचे (८६६); दिवाणसाहेब (कोल्हापूरचे २ रे संभाजी उर्फ आबासाहेब यांची राणी सईबाई) यांनी पाठवलेली आषाढ पाटी[1] पोचल्याबाबत परशुराम राजे महाडीक यांचे (८८४); दादा महाराज अतिसाराने आजारी असल्यासंबंधी सईबाई व छत्रपती यांना (८८५–८८६); बुवासाहेब छत्रपती यांना त्यांच्या प्रकृतीसंबंधी (८८७); दिवाणसाहेब यांस रावजी व भाऊ मोहिते यांचा संभाळ करण्याबाबत हंबीरराव देशमुख यांचे (८८८); आप्पाजीराव व सुभानराव खानविलकर यांचे क्षेम समाचाराचे बयासाहेब यांस (८८९); दिवाणसाहेब यांना आपले मनोदय पूर्ण करण्याबाबत यादवराव कदम यांचे (८९१); ताराबाई यांना आप्पाजीराव पाटणकर यांचे क्षेम समाचारासंबंधी (८९२–८९३); आईसाहेबांस बडोद्याहून बाबासाहेब छत्रपतींचे खुशालीसंबंधी (९०९); चिमासाहेबांना पोटदुखीमुळे बरे नसल्यासंबंधी ताईसाहेब यांस बाबासाहेब यांचे (९१०); चिमासाहेब यांना लिहिल्या पत्राबाबत सकवारबाई यांस रॉबर्टसन यांचे (९१२).

**दिनकरराव गायकवाड यांसी :** कृष्णेच्या पाण्याच्या मागणी आणण्याबाबत लक्ष्मीबाई यांचे (२८८१); पाचूच्या मण्याची किंमत देण्याबाबत आत्माराम मुनी यांचे (८९०); करवीरकरास पुरविलेल्या मालाबाबत रक्कम मिळण्याविषयी मनसागिरी यांचे (९०३); तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी गणेशगिरी यांचे (९०५).

**छत्रपतींस इतरांची :** सदाशिव माणकेश्वर यांचे तिळगूळ पाठवल्याबाबत (२८५५); कृष्णराव माणकेश्वर यांस महालक्ष्मीच्या दर्शनास येऊ देण्याबाबत (८५८); आप्पाजीराव सितोळे याने छत्रपतींना तिळगूळ पाठवल्याबाबत (८६०); बुवासाहेब छत्रपती यांना वरचेवर पत्रे पाठवण्याबाबत भवानीबाई निंबाळकर यांचे (८६१); पाटणहून आलेले लखोटे करवीरी पाठविल्याबाबत (८६४); पोहाळे येथे धनगराच्या कुत्र्यांनी मारलेल्या वाघाबाबत बाळोजी भिवा व राघो बाळाजी यांचे (८६७); कमळजाबाईस (शहाजी उर्फ बुवासाहेब छत्रपती यांची राणी) पाठवून देण्याबाबत कृष्णाबाई घोरपडे यांचे (८६८); दिवाणसाहेब यांस तिळगूळ पाठवल्याबाबत रमाबाई पाटणकर यांचे (८६९); शरीर व्याधीमुळे लग्नास येता येत नाही म्हणून रमाबाई पाटणकर यांचे (८७०); सिंधुदुर्ग येथील रामेश्वर व शिव राजेश्वर यांच्यासाठी पाठविलेले दुस्त पोचल्याबाबत मुनीवृन्द यांचे (८७१–८७२); छत्रपतींच्या विवाहास येत असल्याबाबत रावजी काकडे यांचे (८७५); छत्रपतींसाठी पाठवलेल्या शाली, कापड इत्यादीबाबत व त्याबाबतची बाकी मिळण्यासंबंधी (८९४–९०२); मनसागिरी यांच्या मृत्युसंबंधी गणशगिरी यांचे (९०४); महायात्रेच्या खर्चास देण्यासंबंधी नारायणबुवा रामदासी यांचे (९०७); छत्रपतींच्या विवाहानिमित्त पोशाख मिळण्याबाबत वामनराव बाजी यांचे (९०८); बळवंतराव ढवळे यामार्फत रक्कम

---

१ आषाढ पाटी—लग्नाच्या पहिल्या वर्षी जावई व त्याचा बाप यांना पाटीत घालून पाठविलेला नजराणा.

रुमाल क्र. २२

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)
पाठवल्याबाबत विनायक गणेश यांचे (२९१३); तिळगूळ पाठवल्याबाबत गवाजी बल्लाळ यांचे (९१४-९१५).

**मसुदा**—मधुशेट अथणीकर यांस पाठवावयाच्या आज्ञापत्राचा (२९१६).

**याद्या**—शस्त्रशाळेकडे खरेदी केलेल्या चामड्यासंबंधी (२८५२); काशीबाई भोसले याना दिलेल्या लुगडी, पातळे, तिवट इत्यादी कपड्याबाबत (८५३); जामदार खान्याकडे खरेदी केलेल्या पैठणी दुपेटे इत्यादीबाबत (८५७); करवीर दरबारची कटकोळ व नंदनवाड ही गावे सेनाखेसखेल यांच्याकडे चालवण्याबाबत (८७३-८७४).

---

**ब. क्र. २३, रु. क्र. २३, पु. क्र. १, का. सं. २९१८ ते ३०४१ (१२४).**

**सु. स. १२२२ ते १२५४, इ. स. १८२१-२२ ते १८५३-५४.**

**आज्ञापत्रे**—श्रीच्या कौलाप्रमाणे धोरण ठेवण्याबाबत बाळाजी बाजीराव चिटणीस यास आईसाहेब यांचे (२९२०); सुन्दराबाई साहेब यानी ठरविलेल्या नेमणुकीबाबत माधवराव पंडित यांस (९२२); पिराजी घोरपडे यांस सात गांवचा वसूल देण्याबाबत देशमुख देशपांडे प्रांत हुकेरी यांस (९६०); अंबाजी येसाजी पुण्डे यांस ऐनी येथे जमीन दिल्याबद्दल गावकामगार ऐनी यास दिवाण प्रसिद्धगड यांचे (९६२); बाळकृष्ण बाबूराव वकील यास पिपळगांव खुर्द करार करून दिल्याबद्दल (९८७).

**आमंत्रण पत्र**—मथुबाईचे लग्न समारंभास येण्याबाबत दिनकरराव यास हणमंत अबाजी याचे (३०२४).

**पत्रे**—चांदीवणे येथील खोती वतनाच्या खटल्यासंबंधी कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट दक्षिण प्रांत कोंकण यास (२९२१); महादेव जोशी व कानिटकर यांच्या वतनासंबंधी खटल्याबाबत पंत अमात्य यास येसाजी सदाशिव म्हैसकर यांचे (९२३); बापू महाराज याच्या चिरंजिवाच्या व्रतबंधाबाबत सदाशिव अनंत यास (९२७); सागरचे मुक्कामाहून यात्रेकरूंची पत्रे पाठवल्याबाबत सदाशिव अनंत यास (९२८); जीवनराव शिर्के याचा तळसर येथील मोकासा व खोती चालवण्याबाबत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट दक्षिण प्रांत कोंकण यास (९३९); श्रीपताचार्य व श्रीकराचार्य यांची संगमेश्वर येथील वृत्ती चालवण्याबाबत जगजीवन-पंत यास श्रीनिवास परशुराम याचे (९५१); संगमेश्वर येथील राजवाड्याच्या हद्दीत सरदेसाई याने घर न बांधण्याबाबत बाजी बल्लाळ सर कमावीसदार रत्नागिरी यास (९६१); विनायकपंत निा अलीजा बहाद्दर यास, त्याचे पत्र दाजीपंत दादाकडे पाठवल्या-बाबत दिनकरराव निंबाळकर याचे (३०२३); पोलिटिकल सुपरिण्टेण्डेण्टकडील लखोटयातील मजकूर समजल्याबाबत मालकम साहेब यास (०३९).

**करवीर वकीलास पो. एजंट यांची**: येडूर ते हरीहरास जाण्याच्या रस्त्यावरील झाडांची निगा ठेवण्याबाबत (२९२५); सौंदत्ती येथे आण्णापाच्या चोरीस गेलेल्या बैलाच्या तपासाबाबत (९२९); होमूरचे लोकांनी सोगल येथील सिमांतर दगड काढल्याबाबत धारवाडास पाठवण्यासंबंधी (९३०); मनोळी येथील लिगाप्पा याच्या कर्जासंबंधी (९३१-९३२); कोल्हापूर येथील मल्ल याने बायकोस जातीबाहेर काढले त्याचा फैसला करण्याबाबत (९३३); होमूर व परशगड येथील सीमातंट्याबाबत. कारकून हजर ठेवण्याबाबत (९३४); कल्ल्या कुंभार याचे कंपनीकडून येणे असलेल्या रकमेचा फैसला होण्याबाबत (९३५); वंडली येथील मल्लापा सोंगल याच्या चोरीचा तपास लावण्याबाबत (९३६); थैलीचा जाब सत्वर पाठवण्याबद्दल (९३७); बेळगांव येथील विरूपाक्ष याच्या १२०० रुपये देण्याबाबत चौकशी करणेबद्दल (९३८); मनोळी येथील सावकार तमण्णा याची जमीन त्याजकडे चालवण्याबाबत (९४०); अंतप्पा नाईक याच्या घरावर दरोडा घालणाऱ्या इसमांचा पत्ता लावण्याबद्दल (९४१); बेळगांव लष्कराकडून खरेदी झालेले बैल व तट्टू गायब

रुमाल क्र. २३

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू).

झाले त्याच्या चौकशीबाबत (२९४२); बंडली येथील पाटीलकीबद्दल चाललेल्या तंट्या-
संबंधी (९४३); आण्णाप्पा नर्वीव याची जिंदगी जप्त करण्याबाबत (९४४); केरूर
व चिकोडीचे दरम्यान झालेल्या खुनाच्या तपासाबाबत (९४५); कृष्णराव मुनशी याच्या
बायकोस तोरगलाहून आणून धारवाडास हजर करण्याबाबत (९४६); किनूरचे रयत
शिरगूरास राहून किनूर लावणीस हरकत करतात त्याचा बंदोबस्त होण्याबाबत (९४७);
सेतवाळकर व लक्ष्मीसेन या गुरुशिष्याच्या खटल्यासंबंधी कैफियत पाठविण्यासंबंधी (९४८);
इंचल येथील खुनाची चौकशी करून कळविण्याबाबत (९४९); आजरे येथील गणेश
लक्ष्मण दातार याची इनाम जमीन त्याजकडे चालविण्याबाबत (९५०); मनोळी तालु-
क्यातील बारा गांवची खानेसुमारी करून पाठविण्याबाबत (९५१); मुरगुड व मनोळी
येथील रयतांची समजूत घालण्याबाबत (९५२); छत्रपतींनी पंत सचिवांच्या कामाचा
उलगडा करण्याबाबत (९५३); सरकार टपालाच्या कामी लाकडे पुरविण्याबाबत
(९५४–९५५); काशीनाथ धोंडदेव फणस याचा कर्जाऊ ऐवज धारवाड व गंगोळी येथील
पाटलाकडून वसूल होण्याबाबत (९५६); दानवाड येथील डाकवाल्यास घरफाळ्याबद्दल त्रास
न होण्याबाबत (९५७); दानवाड येथील डाकवाल्यास राहण्यास जागा देऊन व्यवस्था
ठेवण्याबाबत (९५८); बंडली गांवच्या पाटीलकी व कुलकर्णकीच्या बंदोबस्ताबाबत
(९७४); शिदोजीराव निंबाळकर याच्या कागल येथील जमिनीस उपसर्ग न होण्याबाबत
(९८८).

**छत्रपतीस इंग्रजांची व इतरांची :** जामदारखान्याकडील लोक व शागीर्द यांच्या रुजवातीबाबत
(२९२४); पुणे मुक्कामी खर्च मिळण्याबाबत (९२६); क्लोजसाहेब फिरंगी याची भेट
घेऊन खंड पाठवून देतो म्हणून सखाराम घाटगे याचे (९६४–९६५); भाऊ महाराज यांच्या
इनाम गावास उपसर्ग न होण्याबाबत तसेच देशमुखी व सरदेशमुखी त्यांचे स्वाधीन करण्या-
बाबत (९६६); संगमेश्वर येथे राघोबा नाईक सरदेसाई यास घर बांधणेस जागा देण्या-
बाबत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट दक्षिण प्रांत कोंकण याचे (९६७–९६८); नेसरीकराकडील ऐव-
जाचा उलगडा होण्याबाबत केशवराव त्र्यंबक याचे (९७५); भगवंतराव, बापू वगैरे
रोजगाराविना घरी बसून असल्याबद्दल नानीबाईसाहेब गायकवाड याचे (९७७);
तिळवणी व रुई यामधील सिमांतर खटल्यासंबंधी (९७८); बटमुरीकराकडील गैर
रुढीचा बंदोबस्त करण्याबाबत (९७९); छत्रपति व कागलकर याच्यामध्ये तंटा न होण्या-
बाबत (९८०); कोदे येथील वसूल हंगामापर्यंत न घेण्याबाबत माधवराव भगवंत याचे
(९८९); मलकापूर येथील कुरणे जप्त न करण्याबाबत (९९०); आईसाहेबांच्या
मृत्यु निमित्त शोक समाचाराचे कमिशनर याचे (९९१); खुशाली समाचार कळविण्याबाबत
चिमाबाई पाटणकर यांची (९९२–९९३); बाजी घाटगे याच्या आप्त संबंधाबद्दल राजे
घोरपडे याचे (९९४); कर्नलसाहेब याची व्यवस्था चांगले प्रकारे ठेवल्याबाबत राणोजी
दळवी व हणमंत आवाजी याचे (९९७); छत्रपतींच्यासाठी आंबे पाठवल्याबाबत अंबाजी
विरूपाक्ष देसाई याचे (९९८); बाईसाहेब यांच्या रजोदर्शनामुळे आनंद झाल्याबाबत
रामजी भीमराव धारवाड याचे (९९९); वाड्याहून आलेले खास विडे पोहचल्याबाबत
कळविण्याबद्दल बाबासाहेब व चिमणाजी छत्रपति याचे (३०००); अंबाबाई घोरपडे व
वयाबाईसाहेब यांच्या प्रकृतीसंबंधी सोनजी जाधव व आप्पाजीराव शिर्के याचे (००१);
व्यंकटराव पाटणकर, अंबाबाई घोरपडे वगैरे इसमांच्या प्रकृती संबंधी आप्पाजीराव शिर्के
याचे (००२); लक्ष्मीबाई पाटणकर यास न्यावयासाठी सरंजाम आल्याबाबत आप्पाजीराव
शिर्के याचे (००३); छत्रपतीसाठी पिसारा एक पाठवल्याबाबत (००४); वयासाहेब
यांची प्रकृती ठीक नसल्याबाबत आप्पाजीराव शिर्के याचे (००५); बाबासाहेब व चिमा-
साहेब यांच्या व्रतबंधास हजर राहू न शकल्याबाबत दौलतराव घोरपडे यांचे (००७);
खुशालीचे वरचेवर पत्र पाठवण्याबाबत कोकणात देवीचे दर्शनास जात असल्याबद्दल बाबासाहेब व
चिमासाहेब छत्रपती याना नरसीपूर येथून (००८); कोकणांत देवीचे दर्शनास जात असल्याबद्दल
गणपतराव खानविलकर याचे (०१०); किणी येथील अन्नपूर्णाबाईचे संरक्षण होण्याबाबत
(०१४); पारगांव पागेच्या वहीवाट व खर्च यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव याचे (०१५);

रुमाल क्र. २३

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

हिशेबाचे कामामुळे छत्रपतीकडे येऊ शकत नसल्यावाबत दाजी कृष्ण पंडीत यांचे (३०२०); छत्रपतीकडे कापड सणगे वगैरे पाठविल्याची बिले मिळण्यावाबत आत्माराम बापूजी मुनी यांची (०३१-०३३); सातान्याचे आप्पासाहेब छत्रपती ज्योतीबाच्या दर्शनास येणार असल्यावाबत (०३४–०३५).

**मातोश्री दिवाण साहेब यांना इतरांची :** रमाबाई मोहिते यांच्या मुलाच्या लग्नासंबंधी (३००९); आशिर्वाद पत्रे येऊन सांभाळ होण्यासाठी व मानसिंगराव दादा सुखरूप असल्यावद्दलचे आप्पाजीराव व सुभानराव खानविलकर याची (०११–०१२); छत्रपतीकडे लिहून पाठवण्यासाठी इंग्रजी कागद, शाई वगैरे पाठवल्यावाबत करवीरकर वकीलाचे (०१३); घारहून उंटाची जोडी पाठवल्यावाबत गणपतराव खानविलकर याचे (०१६); आपल्या पत्नीच्या प्रकृतीसंबंधी जिवाजीराव शिर्के यांची (०१७–०१८); बवई आक्का मोहिते यांच्या प्रकृतीसंबंधी व सावकारांच्या देण्यासंबंधी बवई साहेब यांसी (०२१–०२२); बाळाबाई यांना आणण्यावाबत व पोहचल्यासंबंधी परशुराम राजे महाडीक याची (०२५–०२७); आनंदरावाचे लग्न करून गांवी आल्यावद्दल सदर महाडीक यांची (०२८–०२९); खुशालीचे समाचारासंबंधी बावासाहेब छत्रपति व बाळाबाई घाटगे यांची (०३६–०३७); बडोद्याचे क्षेम समाचारावाबत हणमंतराव निंबाळकर याचे (०३८); दाजी साहेब यांच्या वियोगासंबंधी विनायक कृष्ण पंडीत यांची (०४०–०४१).

**सुन्दराबाई (आईसाहेब) यांना इतरांची :** पंत प्रतिनिधीनी त्र्यंबकराव चिरमुळे (मुळे खोत) यास दिलेल्या गांवावर वेट वेगारीवावत दीडशे रुपये बसविल्यावावत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट दक्षिण प्रांत कोकण याचे (२९१८–९१९); हत्ती वांधून ठेवल्यावावत बावासाहेब छत्रपति याचे (९६९); कासारवाडा व बेले गावांच्या मनाचिठ्या पाठवल्यावावत बुवासाहेब याचे (९७०); धर्मसंस्थानाकडील अनुष्ठानासंबंधी बावासाहेब छत्रपति यांचे (९७१); फराळाची पेटी पाठविल्यावावत बावासाहेब छत्रपति यांचे (९७२); जासूदाबरोबर पाठवलेल्या थैल्या व जासुदा पोहचल्यावावत बुवासाहेब छत्रपती यांचे (९७२–९७३); कमलजाबाईना पाठवून देण्यावावत कृष्णाबाई घोरपडे व सुन्दराबाई पाटणकर यांची (९९५–९९६).

**पावती**—जंजीरे येथील रामेश्वर देवाच्या नेमणुकीवावत रक्कम पोहचलेवद्दल दामोदर नारायण जोशी याची (२९६३).

**टिप्पण**—सवालपटचा व दस्तऐवज अखबारनवीसकडे पाठविण्यावावत (३०१९).

**याद्या**—धर्मसंस्थानाकडील हिशेबाचा वगैरे लढा आकाराम यादव याजकडे राहिला नसल्यावद्दल (२९७६); करवीर ते मालवण, बावडा वगैरे जाणाऱ्या मार्गावरील गांवे, कोस इत्यादी माहितीसंबंधी (९८१–९८४); कानोली हिरलगे वगैरे गांवचा वसूल व जावसाल होण्यावावत (९८५); इंग्रजांकडून करवीरकरांच्या वतनांच्या सोडचिठ्या वगैरे कामे करून घेण्यावावत (९८६); नारायण व्यंकटराव यांच्या सरंजामावावत (३००६.)

---

**ज. क्र. २३, रु. क्र. २३, पु. क्र. २, का. सं. ३०४२ ते ३२२६ (१८५).**

**सु. स. १२२२ ते १२४३, इ.स. १८२१–२२ ते १८४२–४३.**

**आज्ञापत्रे**—येंडूर येथील सागवान तोडणेस अडथळा न होण्यावद्दल संताजीराव घोरपडे यास (३०४२); संक्राजी घोरपडे यानी चिखलव्हाल गांव नजराणवद्दल गहाण दिल्यावावत व उपसर्ग होणार नसल्यावावत जोत्याजीराव निंबाळकर यास (०४३); चिखलव्हाल गांव संक्राजी घोरपडे यास दिलेवावत व त्याचे कुटुंब रहाणस अडथळा न करण्यावावत (०४४); पांगरे गांव भवानीबाई व आनंदीबाई यांना खर्चासाठी दिल्यावावत संक्राजी सुबराव घोरपडे यास (०४५); लक्ष्मीबाई घोरपडे यास, हुजूर दुस्तपट्टीवद्दल ३०० रुपये आणल्यावावत (०५३); गावगन्नाचे पाटील, कुळकर्णी यानी रयतेवरोबर वर्तणूक चांगलेप्रकारे ठेवण्यावावत मालोजीराव, व्यंकटराव वगैरेना (०५४–०५५); संताजीराव घोरपडे यास वाळकी गांव दिल्यावद्दल सुभा चिकोडी यास (०५८); छत्रपतीचे कर्जाऊ रुपय १२,००० व २०,००० हप्तबंदीने फेडण्यावावत सुबराव घोरपडे यांना (०५९–०६०); चिखलव्हाल येथील गांवकर सनदी वगैरेनी संक्राजी घोरपडे याचे आज्ञत वागून वसुल देण्यावावत गांव कामगार चिखलव्हाल यास (०६१).

**रुमाल क्र. २३**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**टिप्पण**—इचलकरंजी, घाटगे प्रकर्णी याद्या लिहिण्यास दिल्या असल्याबद्दलचे (३०८०).

**पत्रे**—गंगाजल वगैरे पाठवल्याबाबत बाबासाहेब छत्रपति यांचे मातोश्री आईसाहेब यास (३०५०); सरकारात ठराव झाल्याप्रमाणे गांव हवाली करण्याबद्दल गुन्डो जिवाजी व नारो बेंकाजी याना सिदोजीराव नाईक निंबाळकर याचे (०६२); वृत्त समाचारासंबधी व पागा पाठवण्याबाबत बाळोजी निकम व मोरो चिटको याचे (०६३); उष्ट्रखाने कडील उंटीणी इंदी तांबवे वगैरे ठिकाणी चारणीस जातात त्याचे दस्तक एजंटाकडून घेऊन पाठवण्याबाबत सदाशिव अनंत याचे (१०१); बयासाहेब यांस बडोदे मुक्कामी सुखरूप पोहचल्याबद्दल चिमाजीराव खानविलकर यांची (१८२–१८३); जंजीरे सिंधुदुर्गाचा ऐवज जिजाबाई साहेबांकडून येणे, त्याबाबत रघुनाथशेट सावकार जामीन राहून देत असल्याबद्दल टॉमस यास रघुनाथ शेठ याचे (१८४); त्रिवर्ग कऱ्हाडास जाऊन वर्तमान कळविता असाबद्दल बापू यास सदाशिव शिवराम याचे (२०४); शेंडूर येथील चोरीच्या चीजवस्तूचा तपास लावून मालकास परत देण्याबाबत (२०८); रामाप्पा माजी अखबारनवीस निर्दोषी असल्याने त्याजला पूर्ववत प्रमाणे काम देण्याबाबत पांडुरंगपंत अखबारनवीस यास पो. एजंट यांची (२१२–२१४).

**करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांची** : मांजरी येथील चोरी करणाऱ्या लोकांस पकडण्याबाबत व बंदोबस्त करण्याबाबत (३०७७–०७८); कोल्हापुरास मीठ कोणकोणत्या मार्गाने येते व किती खर्च होतो याबद्दल कळविण्याबाबत (०८१); करवीर इलाख्यातील ठिकठिकाणच्या सिमांतर खटल्यासंबंधी (०८२–०९९); सुलतानजी माने पाटील भादोले यास कैदेतून मोकळे केल्याबद्दल (१०२); बिरादर पाटील, पांडू वगैरे फरारी, तळी करतात ते कोणते इलाखेत आहेत व लोकांजवळ काय पुरावा आहे तो हजर करण्याबाबत (१०३); आण्या जिज्या रया याने चोरलेला बैल मालकास परत देण्यासाठी मामलेदार, चिकोडीकडे पाठविण्याबाबत (१०४); दरोडेखोर बाळचा मांग यास सातान्यास पाठवण्याबाबत (१०५–१०६); महिपतराव भोसले व जिवाजी घोरपडे यांचेसंबंधी माहिती पाठवल्याबाबत (१०७–१०८); भुजंगराव भोसले यास मुलगे किती तसेच जिवाजी घोरपडे हा कोण याबद्दल माहिती पाठवण्याबाबत (१०९–११०); महिपतराव भोसले यास अखबारनवीसाकडे प्रथम न पाठविता नंतर पाठविल्याबाबत (१११–११२); जिन्नस वगैरे खरेदी घेतले व कचेरी मंडळीचा भाडे खर्चाचा हिशेब मिळाला नसल्याबद्दल (११३–११४); शिरगूरचे रानात दहा बारा आसाम्यांनी लुटमार करून लोक जखमी केले त्याची चौकशी होऊन बंदोबस्त करण्याबाबत (११५); उपाध्याच्या प्रकरणी देवराव पोतदार याचा जबाब शिरस्तेप्रमाणे घेऊन दस्तऐवजासुद्धा पाठवण्याबाबत (११६–११७); तोरगलकराचे घोडे रामदुर्गकराने घेतले त्या बा। लिहून पाठवण्याबाबत (११८–११९); संतू रुद्राजी पाटील याचे फिर्यादीतील खुनी आंबऱ्या भागोजी पाटील यास अखबारनवीसकडे पाठवून लिहून कळवण्याबाबत (१२०–१२१); निडगुदी येथील सिदा शेटचा गवाणी याचा बैल परसगड येथे अटकाव केल्याबाबत (१२२); तेरदाळ येथील कृष्णाजी झारी याच्या चोरीचा तपास लावण्याबाबत (१२३–१२४); हसन दाऊद, पुणे याच्या दाव्याच्या कामी सटवाजी पोवार याचा जबाब शिरस्तेप्रमाणे घेऊन पाठवण्याबाबत (३१२५–१२६); चंदूर येथील तुळाप्पा अपुगौंडा पाटील याची चौकशी करून कळविण्याबाबत (१२७–१२८); महालेवाडी व सीवनगेमध्ये खटला न होण्याबद्दल व बंदोबस्त ठेवण्याबाबत (१२९–१३०); कटकोळ येथील सराफाच्या चोरीचा तपास बदामी येथे लागलेमुळे बदामी मामलेदारास कळविण्याबाबत (३१३१); एनापूर चोरीच्या प्रकरणी भिरडी येथील सिदा पवार लगम्या वगैरे इसमांस अभणी मामलेदाराकडे पाठवण्याबाबत (१३२–१३३); शेख हसन शेख इसमाल कैदी याचेसंबंधी माहिती पाठवण्याबाबत (१३४–१३५); सिदनाळ येथील बसाप्पा रया याजकडून सखाराम देशपांडे याने जबरीने लिहून घेतल्याबाबत (१३७, १३८); बेडकीहाळ येथील आनंदराव इनामदाराचे बैल चोरीस गेले त्याबाबत चौकशी करून कळविण्याबाबत (१३९); आजरे यथील आत्माराम कुलकर्णी याच्या नोकराच्या पगारासंबंधी व निकाल कळविण्याबाबत (१४०–१४१); भगवंतराव देसाई घोसरवाडकर तळीखोर यास धरण्याबाबत (१४२); काडप्पा महाजन याचे तोरगलास गेलेले सुताचे ओझ परत देण्याबाबत (१४३); व्यंकाप्पा नाईक संकेश्वरकर

**रुमाल क्र. २३**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे—(चालू)**
याचे कोर्ट कामात वासुदेव रंगोबा याची साक्ष घेऊन पाठवण्यावावत (३१४४–१४५); गावगन्नाचा नक्षा होण्याच्या कामी सदाशिवपंत बेळगावास हजर रहाण्यावावत (१४६–१४७); वाळाजी हणमंत शिखरे सावकार यास पुणेस पाठवण्यावावत (१४८–१४९); कटकोळ येथील सराफाच्या चोरीच्या कामांत साक्षीदारास वदामी मामलेदाराकडे पाठवण्या-वावत (१५०); ऐनापूर दरोड्यातील चिकोडी मनोळी येथील इसमास भिर्डी येथे कैदेत ठेवले असता कळवावयास पाहिजे अशीवद्दल (१५१); नारायण तातोवा नाईक, वडगाव यास समन्स लागू करून रवाना केलेवावत कळवण्यासंबंधी (१५२–१५३); रांगोळी येथील तात्या सुभाना जाधव याने बैल वगैरे चोरल्यावावतीत जवाव वगैरे घेतलेले पाठवल्यावावत (१५४–१५५); सालहळी व कोल्हापूर यामध्ये टपाल चावडी वांधण्यासाठी योग्य किंमतीस माल व माणसे देण्यावावत (१५६–१५७); ज्योती घाटगे याने वाळवेस न रहाण्यावावत (१५८); गलगले येथील वापू विठोजी पाटील यास त्याचे नावचा हुकूम पोहोचता करण्यासंबंधी (१५९); आमनगी येथील चोरीवावत फिर्यादीस मामलेदाराकडे पाठवण्या-वावत (१६०–१६१); कलोली येथील प्रकरणात नेसरीतील आप्पाजी पंत कुलकर्णी व आप्पाजी पाटील यांचे जवाव घेऊन पाठवल्यावावत (१६२–१६३); कमतनूर दरोड्यातील वाळू मुल्ला लाडखान व परशुराम पेंढारी यांना धरून पाठवण्यावावत (१६४–१६५); तुक्या अपगौंडा पाटील खुळा झाल्याने त्यास कैदेतून सोडण्यावावत (१६६); सिवनगी व माले-वाडी यांमधील तंट्यासंबंधी गावकरास शिवेवर हजर ठेवण्यावावत (१६७); चिकोडी प्रकरणी सखारामपंत देशपांडे यास मामलेदाराकडे पाठवण्यावावत (१६८); तोरगलकरा-कडून रामदुर्गकराचा कर्जाऊ ऐवज मिळण्यावावत (१६९); चिकोडी येथील सिदप्पा व पुनप्पा यांच्या खटल्यांतील साक्षीदारांचा जवाव पाठवण्यावावत (१७०); दोडाप्पा हलवाई यास हुनगुंद मामलेदाराकडे पाठवण्यावावत (१७१); चिकोडीच्या खटल्यात काशीमभाई व रूद्रापा खोत यांचे जवाव पाठवण्यावावत (१७२); नारोपंत व भास्करपंत यांच्या खटल्यात भाऊ सा ो व मल्हार पाटणकर यांचे जवाव पाठवण्यावावत (१७३); जिज्याजीराव खानविलकर यास बेणीला रत्नागिरी जि. जाणेस रहदारीचा पास दिल्यावावत (१७४); अंवाराम अमृतचंद गुजर याचे घरावर दरोडा घालणाऱ्या इसमास शिक्षा करण्यावावत (१७५); शिरोळ येथील चोरीच्या कामात मल्ली रामोशी याचा पत्ता लागत नसल्यावद्दल (१७७); भाऊभट व गोविंदभट यांचे खटल्यात कृष्णाभट व दादा दिक्षित यांचा जवाव पाठवण्यावावत (१७८); चेन मल्लाप्पा आरी याचे तोरगलास गेलेले ओझे परत मिळण्या-वावत (१८०); या देशातील कापसाचे उत्पन्नावद्दल पत्रक पाठवण्यावावत (१८१).

**छत्रपतीस :** हुजूरचे न्यायाधीशाचे फडात राहून निःपक्षपातीपणाने निवाडा करू अशावद्दल मालजी खंडोजी वगैरेची (०४६–०४९); व्यंकटराव पाटणकर याच्या प्रकृतीविषयी व समाचारासंबंधी चिमावाई पाटणकर याची (०६४–०६७, २१५); छत्रपतीसाठी खास विडे, मेवा मिठाईचे पेटारे वगैरे पाठवल्यावावत चिमावाई पाटणकर यांची (०६८, ०७२–३०७६); मकर संक्रमणाचे तीळ शर्करायुक्त पत्र पाठवल्यावद्दल व समा-चारावावत भवानीवाई निंवाळकर याचे (०६९, ०७०), जावळीस नवस फेडण्यास गेल्यावावत व रावसाहेवांचे लग्नखर्चास आणि कापड पाठवण्यावावत भवानीवाई निंवाळ-कर यांचे (०७१); वयासाहेवांची प्रकृती ठीक असल्यावद्दल (०७९); कामकाजे उलगडून घेऊन परत येत असल्यावद्दल सदाशिव अनंत याचे (१३६); कागल, इचलकरंजी प्रकरणी कागदपत्राच्या नकला पाठवण्यावावत करवीरकर वकीलाचे (१७९); गोसाजी नाईकाकडे त्याची जमीन चालवण्यावावत सदाशिव अनंत याचे (१८७).

**छत्रपतीस पो. एजंट यांची :** शिकारीचे चित्ते परत पाठविल्यावावत (३२१६), भाऊ महाराज यांची प्रकृती विघडली असता जगदंवेस नवस केल्याप्रमाणे दर्शनास येण्याची इच्छा असल्यावद्दल (२१७); चार लोक इतर इलाखेत जाऊन राहिले तर तेथील अम्मलदारास सूचना देऊन धरण्यावावत (२१८); शेडवाळ येथील सिदराम तळीखोर यास निलजीकराने आश्रय दिला त्यावावत बंदोवस्त करण्यावद्दल (२१९); रामाप्पा माजी अखवारनवीस निर्दोषी असल्याने त्यास पूर्ववतप्रमाणे कामावर घेण्यावावत (२२०); करवीर इलाखेत नोऱ्या दरोड खून होतात त्यांचा बंदोवस्त करण्यावावत (२२१); जोत्याजीराव निंवाळ-

रुमाल क्र. २३

पुडके क्र. २- -(चालू)

पत्रे—(चालू).

करांकडून बळवंतराव रास्ते याचा ऐवज वसूल करून देण्याबाबत (३२२२); करवीरकरांच्या दौलतीसंबंधी कामकाजाचा मजकूर बाळकृष्ण बाबूरावाने सांगितल्याबाबत (२२३); कंकणवाडी व मुडलगी येथील सिमांतर खटल्याच्या निकालाप्रमाणे वागणेस गावकरास ताकीद होण्याबद्दल (२२४); कंकणवाडी व मुडलगी येथील शिवेच्या खटल्यासंबंधी (२२५); मुरगोड येथील चोरीचा तपास लावून चोरास शिक्षा करणेबाबत (२२६).

**सदाशिव अनंत यांस**: गोकाक, हुकेरी वगैरे प्रांतातील बातमी कळवल्याबद्दल (कोणाचे ते नमूद नाही.) (३१८६); छत्रपतीची इनायतनामेची थैली स्वरूपजी क्षिरसागर वकीलाबरोबर पाठवल्याबाबत (१८५); थैलीचा जबाब व रायबागच्या सातगांवच्या सोडचिठ्या पाठवल्याबाबत (१८८); क्षेम समाचार व गंधर्वगड येथील कमाविसीबाबत बापू शिवराम व नारो गिरमाजी यांचे (१८९); सरदेशमुखीबाबत पत्रावर निशान मोर्तबकरून पाठवल्याबाबत* (१९९); थॉमस मंडरे साहेबास भेटल्याने कार्यभाग होईल अशाबद्दल जिवराव शिंदे याचे (२००); निपाणकराकडून चंदी भरलेल्या ऐवजाचा जाबसाल होण्याबाबत (२०१); क्षेम समाचाराबाबत कृष्णाजी अनंत याची (२०२–२०३); गांवाविषयी खातरजमा करून घेण्याबाबत नारायणराव पाटणकर याचे (२०९); शिराळ्या मुक्कामी ग्रँट वहाद्दरकडे जिन्नसा पाठवण्याबाबत (२१०); गंधर्वगडच्या कमाविसीचा बंदोबस्त करून घेण्याबाबत (२११).

**मसुदा**—बळवंतराव रास्ते याचा ऐवज जोत्याजीराव निंबाळकराकडून मिळण्याबाबत (३१००); करवीरकरांच्या काजकामासाठी सदाशिव अनंत वकीलास पाठवल्याबाबत (२०५).

**याद्या**—राजमंडळाकडील पहारे करणाऱ्या लोकांच्या हजेरीबाबत (३०५१–०५२); शिबंदीकडील लोकांच्या ठरावाबाबत कलमबंदीची (०५६–०५७); फिर्यादी लोकांच्या अर्जाची उत्तरे ग्रँट वहाद्दरकडे कळवण्याबाबत (२०६–०७).

---

**ज. क्र. २४, रु. क्र. २४, पु. क्र. १, का. सं. ३२२७ ते ३२७२ (४६).**

**मु. स. १२४६ ते १२४८, इ. स. १२४५-४६ ते १२४७-४८.**

**पत्रे—पो. एजंट यांस जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यांची**: बावडा जहागिरीतील घाटाखालील भागांत म्हशी व शेळ्यांबाबत धनगर व गवळी लोकांकडून मक्ता ठरवण्यासंबंधी (३२३२); जांभवडे गावची मक्त्याने लावणी करण्याबाबत (२३३); बावडेकरांच्या घाटाखालील गावांच्या वसुलास असलेल्या बावडेकरांकडील कारकून व शिपाई यांच्या पगारासंबंधी (२३४); सालसी व खारेपाटण महालातील बावडेकरांच्या इनाम गावे इत्यादीसंबंधी कागद पाठवून देण्याबाबत (२५१).

**प्रकरणी कामे**—बावडा संस्थानकडील बावती व नाडगौडी बाबतच्या वसूलासंबंधी (३२२७–२३१); बावडे संस्थानातील महसूल वसूल करण्याबाबत पो. एजंट यास कलेक्टर रत्नागिरी यांचे (२३५–२३७); मालवण तालुक्याच्या वसुलातील बावडेकरांच्या हिश्श्याच्या बाबीबाबत (२३८–२५०); बावडा संस्थानातील देवस्थाने, देवालये इत्यादीकडील नक्तीच्या नेमणुकीबाबत (२५२–२६२); साळसी महालाच्या अम्मलासंबंधीचे कागदपत्र परस्पर महालकरी सालसी यांच्याकडे पाठवण्याबाबत (२६३–२६५); रमाबाई व जानकीबाई बावडेकर यांच्याकडील खर्चाच्या नेमणुकीबाबत (२६६ ते २७२).

---

**ज. क्र. २४, रु. क्र. २४, पु. क्र. २, का. सं. ३२७३ ते ३३३९ (६७).**

**मु. स. १२४६ ते १२५३, इ. स. १८४५–४६ ते १८५२–५३.**

**अर्ज**—रामराव सर्वोत्तम अमात्य (सातारा) यांचा त्याजकडे कोकिसरे गांव चालण्यासंबंधी गव्हर्नर, मुंबई यास (३२७३–२७६).

रुमाल क्र. २४

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्र—पंत अमात्य यांच्याकडील इनाम बागा विठ्ठल गणेश परांजपे यांच्याकडे चालवण्याबाबत पो. एजंट यास जिल्हाधिकारी रत्नागिरी यांचे (३२७७–२७८).

प्रकरणी काम—रामराव सर्वोत्तम अमात्य यांच्याकडे कोकिसरे गावचा जादा वसूल गेल्याबाबत (३२७९–३३९).

---

ज. क्र. २५, रु. क्र. २५, पु. क्र. १, का. सं. ३३४० ते ३४१७ (७८).

सु. स. १२५२ ते १२५५, इ. स. १८५१–५२ ते १८५४–५५.

कलमबंदी—बावडा संस्थानास दत्तक घेण्यासंबंधी (३३४४–३४७).

जबाब—विठ्ठल रामचंद्र प्रभू, रमाबाई आमात्य सातारकर यांचा रामनवमीच्या खर्चाबाबत कारभारी बावडा यांचेसमोर झालेला (३३५७–३६३); रामचंद्र वल्लाळ कवठेकर याचा, रमाबाई व जानकीबाई यांची पोटगी व रामनवमीचा खर्च यासंबंधी (३७९–३८०); रमाबाई व जानकीबाई सातारकर यांच्या खर्चासंबंधी निळकंठ दिनकर घोंडे यांचा (३४१३–१४).

टिप्पण—रमाबाई व जानकीबाई सातारकर यांच्याकडील स्वारी मंडळी, कारकून, नोकर आणि खर्च इत्यादीसंबंधी (३४११–४१२).

पत्रे—बावडा जहागिरीच्या गादीस दत्तक घेण्यास परवानगी देण्याबाबत मुख्य कारभारी करवीर यास पो. सुपरिटेंडेंट यांचे (३३४०–३४१); पो. सुपरिटेंडेंट करवीर यास त्यांना बावडा संस्थानी झालेल्या दत्तक समारंभाची शकरा पाठवल्याबाबत (३५५); रामराव सर्वोत्तम आमात्य यांनी वळवंतराव यास दत्तक घेतल्याबाबत पो. एजंट करवीर यास (३५६); दिनकर रघुनाथ कारभारी, बावडा याना रामनवमीच्या उत्सवाबाबत रमाबाई व जानकीबाई रामराव अमात्य, सातारा, यांचे (३७५); रमाबाई व जानकीबाई अमात्य सातारकर यांनी रामनवमीच्या खर्चासाठी घेतलेल्या कर्जाबाबत पो. सुपरिटेंडेंट करवीर यास (३७८); कारभारी संस्थान बावडा यांस, त्यांच्याकडे रमाबाई व जानकीबाई यांनी निळकंठ दिनकर घोंडे यास मुखत्यार म्हणून पाठवल्यासंबंधी (४१७).

प्रकरणी कामे—तळघाट संस्थान बावडा येथील दुस्तपट्टीच्या बाकीच्या वसुलीसंबंधी (३३४२४)(३-३३७६-३७७); बावडा संस्थानास दत्तक घेण्यासंबंधी (३४८–३५२); पंत अमात्य यांच्या तांदळी येथील सरदेशमुखी, स्वराज्य इत्यादी हक्कासंबंधी (३६५–३६७); साळशी महालातील दीड तक्षिमेच्या मोबदला बावडा संस्थानकडे विजयदुर्गकडील तेरा गावे दिल्याबाबत (३६८–३७२); शंकरराव रामचंद्र पंडीत सचीव यास दरसालप्रमाणे पन्नास रुपये देण्यासंबंधी (३७३–३७४); बावडा संस्थानच्या रामनवमीच्या उत्सव खर्चासंबंधी (३८१–४११); बावडा संस्थानकडून कंपनी सरकारास नजर व इनकंटी यासाठी द्यावयाच्या रक्कमबाबत (४१५-४१६).

याद्या—बावडा संस्थानकडील दत्तक समारंभाच्या व्यवस्थेसंबंधी (३३५३–४५४); कोकिसरे येथील वसूल बावडा संस्थानकडे जमा केल्याबाबत (३६४).

---

ज. क्र. २५, रु. क्र. २५, पु. क्र. २, का. सं. ३४१८ ते ३४५५, (३८).

सु. स. १२४५ ते १२५३, इ. स. १८४४-४५ ते १८५२-५३.

अर्ज—सत्यभामाबाई हेरवाडकर याना त्यांच्या चिरंजीवाकडून पोटगी मिळण्याबद्दल (३४२८).

पत्रे—इचलकरंजीकराकडून एकसाली येणे ऐवजाबाबत मामलेदार आळते यास मुख्य कारभारी करवीर यांचे (३४१८–४१९); इचलकरंजीकरानी करवीर सरकारच्या हुकुमात वागण्याबाबत गव्हर्नर मुंबई यास केशव नारायण घोरपडे याचे (४२२); किणीये गांवच्या मालकी बाबतच्या तंटयाविषयी केशवराव घोरपडे यास (४४७).

रुमाल क्र. २५

पुडके क्र. २—(चालू)

**पो. सुपरिटेंडेंट यास केशवराव घोरपडे वगैरेची :** इचलकरंजीकराकडून एकसाली येणे ऐवजाबाबत मामलतदार आळते याचे (३४२०); इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी ऐवजाच्या वसुलीबाबत, कारभारी करवीर यांचे (४२१); इचलकरंजीकराकडून येणे असलेल्या एकसाली ऐवजाबाबत कारभारी संस्थान करवीर याचे (४२३); इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी अम्मलाची मोकळीक होण्याबाबतची कारभारी करवीर यास (४२४); इचलकरंजीकरांचे देशमुखी व सरदेशमुखी वतन सुरळीत चालवण्याबाबत कारभारी करवीर यांस (४२५–४२६); लखमगौडा देसाई यांच्या रांगोळी, शिवापूर इत्यादी गांवच्या जमिनीस इचलकरंजीकराकडून होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत (४२७); किणीये गांवास रुद्रोजी येडूरकर याजकडून होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत (३४२९); कारभारी करवीर, यांच्याकडून इचलकरंजीकराच्या देशमुखी व सरदेशमुखी हक्कास होणारी हरकत दूर होण्याबाबत (४३०); इंग्रजांकडे अर्ज करणाऱ्या इचलकरंजी हद्दीतील लोकांसंबंधी (४३१); आरग व मनेराजूरी येथील दिवाणी व फौजदारी अम्मलासंबंधी (४३२); किणीये गावावरील इचलकरंजीकराच्या दिवाणी व फौजदारी हक्कासंबंधी (४३७–४३८, ४४१, ४४९–४५२); गवसे येथील पाच्छापूर मामलतदाराचा पोलीस अम्मल उठवण्याबाबत (४३७–४३८); किणीये व कोंवाडी बाबतच्या दिवाणी व फौजदारी बंदोबस्तासंबंधी (४३९); आंबोळी व गेळे ही गांवे इचलकरंजीकराकडे चालवण्याबाबत (४४०); आंबोळी व गेळे या गावाच्या वसूलाबाबत (४४२–४४३); करवीर हद्दीत खून, दरोडे इत्यादी गुन्ह्यांची चौकशी, सातारा व गुजराथमध्ये होते त्याप्रमाणे होण्याबाबत (४४४-४४६); इचलकरंजीकराच्या कोंवाडी येथील दिवाणी व फौजदारी हक्कासंबंधी (४४८); इचलकरंजी हे इनामी संस्थान आहे असा रिपोर्ट करण्यासंबंधी (४५३); इचलकरंजीकरांचा टाकळी येथील सरदेशमुखी ऐवज मिळण्याबाबत (४५४–४५५)

**याद्या**—आंबोली व गेळे या गावाकडून आजरे-महालाकडे येणे बाकी संबंधीच्या (४३३–४३४)

---

**ज. क्र. २६, रु. क्र. २६, पु. क्र. १, का. सं. ३४५६ ते ३५४१, (८६).**

**मु. स. १२२५ ते १२५३, इ. स. १८२४-२५ ते १८५२-५३.**

**पत्रे**——इचलकरंजी जहागिरीतील निकाल झालेल्या व न झालेल्या खटल्यांच्या माहिती बाबत मुख्य कारभारी करवीर यास पो. एजंट याचे (३४५७); देशमुखी व सरदेशमुखी हक्कासंबंधी इचलकरंजीकरानी नजराण्याची रक्कम भरली असल्याबाबत छत्रपतीस केशवराव घोरपडे याचे (४५८); चंदगड येथील जकात ऐवज इंचलकरंजीकरास मिळण्याबाबत पो. सुपरिटेंडेंट यास घोरपडे याचे (४६७); इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखीबाबत हिशेब पाठवण्यासंबंधी पो. सुपरिटेंडेंट यास मुख्य कारभारी याचे (४६९); इनामदार इत्यादींनी दुसऱ्यास दिलेल्या इनामासंबंधी कलेक्टर रत्नागिरी यास घोरपडे याचे (४७४–७५).

**प्रकरणी कामे**—इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी वतनासंबंधी (३४५९–४६०); इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी ऐवजाच्या वसुलासंबंधी (४६१–४६६); पुणे जिल्ह्यातील इचलकरंजीकर यांच्या जमीनीसंबंधी (४७२–४७३); इचलकरंजीकराच्या गांवोगावच्या देशमुखी व सरदेशमुखी हक्काबाबत (४७६–४९३); शिरोळ पेट्याकडून इचलकरंजीकरांचा देशमुखी व सरदेशमुखी ऐवज मिळण्याबाबत (४९४ ते ३५०५), इचलकरंजीकरांच्या सरदेशमुखी आकाराच्या बेरजेइतके गांव इचलकरंजीकरास मिळण्यासंबंधी (५०६–५२१); इचलकरंजीकर यांच्या सरदेशमुखी हक्कासंबंधी द्यावयाच्या ऐवजाबाबत (५२२–५३३); खालसा गावाकडून इचलकरंजीकरास पोहोचणाऱ्या देशमुखी व सरदेशमुखी हक्काबाबत (५३४–५३९); गंगाबाई घोरपडे यानी दत्तक घेतल्याबाबत पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (५४०–५४१).

**याद्या**—आजरा प्रांतातील दुतर्फा गांवे करवीरकर इचलकरंजीकर यांच्यामध्ये वाटून दिल्याबाबत (३४५६); इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी ऐवजाच्या येणे बाकी संबंधी (४६८); तर्फ आजरे कडून विशाळगडकराना मिळणारे बावती हक्क व तीर्थवाडी इचलकरंजीकरांस मिळण्याबाबत (४७०–७१).

---

ज. क्र. २६, रु. क्र. २६, पु. क्र. २, का. सं. ३५४२ ते ३६१२(७१).

सु. स. १२२७ ते १२४८, इ. स. १८२६–२७ ते १८४७–४८.

**अर्ज**—करवीरी बेकायदा अटकेत ठेवल्यासंबंधी मिठवावचा फौजदार रावजी रावराणे याचा पोलिटीकल एजंटकडे केलेला (३५५०).

**कलमबंदी**—छत्रपतीनी व त्यांच्याकडील हुद्देदारामार्फत त्यांच्याकडील कामाकजासंबंधी इंग्रजांकडे मुखत्यार नेमण्याबद्दल तसेच संस्थानचा कारभार काटकसरीने चालवण्याबद्दल (३५४३).

**पत्रे**—चिमाबाई पाटणकर यांचे बुवासाहेब छत्रपतीस त्यानी गोकुळअष्टमीचा प्रसाद पाठवल्यावावत (३५४२); पुणे कोर्टात स्टांप कागदावर दावा करणे जरूर असल्यावावत केशवराव घोरपडे इचलकरंजीकर यांस (३६०९); इंचलकरंजीकरानी पुणे कोर्टात स्टांपावर दावा अर्ज करण्यासंबंधी पो. सुपरिंटेंडेंट यास (६१०–६११); मुदेनूर गांव, दागदागिने इत्यादी केशवराव घोरपडे यास मिळण्यावावत (६१२).

**करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांची :** धारवाड कोर्टात दाखल झालेल्या दाव्यातील कोल्हापुरी असलेले प्रतिवादी रघुनाथ भट यज्ञोपवीत यास समन्स लागू करण्यावावत (३५४४–५४५); पंचगांव व तोरगल यामधील सीमातंटयासंबंधी (५४६); करवीर हद्दीतील बैल चोरून नेणाऱ्या आरोपीवावत (५४७); मिठवावचे फौजदार रावजी रावराणे यानी करवीरी अदालतवाले यांना अटकेत ठेवल्यासंबंधी (५४९); भिर्डीस असलेल्या अयणीच्या सातप्पा याजकडून येणे असलेल्या सरकारी वाकीवावत (५५१); तोरगलेचे हसनसाहेव काजी यास साक्षीसाठी धारवाड कोर्टाकडे पाठवण्यावावत (५५६); कागवाड येथील गवताची गंजी जाळणाऱ्या लोकांच्या चौकशीसंबंधी (५६३); अमृतराव देशपांडे विरुद्ध बळवंतराव पाटील या दाव्यातील साक्षीदाराच्या जवावासंबंधी (५६८); मोरो वापूजी जोशी यांचे लोकांकडे असलेल्या कर्जाच्या वसूलीवावत (५७०); भास्करराव नरगुंदकर व तमाजी देसाई यांच्या खटल्यातील साक्षीदारांचे सवाल जवाव पाठवण्यावावत (५७०); तळीखोर पिरू देसाई याच्या बंदोवस्तावावत (५७१); रायवागी दोन मुशाफिरांच्या झालेल्या खुनाच्या शोधावावत (५७४–५७५); अब्दुल मुवारक जमादार, राहणार पुणे याचा माल हसन दाऊद अरव याने कोल्हापुरात विकल्यासंबंधी (५७८–७९); लक्ष्मीसेन स्वामीनी दुसऱ्या इसमास अटकेत ठेवल्यासंबंधी चौकशी वावत (५८०); मोनाप्पा कागवाडकर याचा कडवा जाळणाऱ्या इसमाना स्वाधीन करण्याबद्दल (५८१); गणेश महादेव गोडवोले हा उपद्रवी मनुष्य असल्यासंबंधी (५८२); वाळण्णा वाजंत्री याजकडे चोरी करणाऱ्या इसमाना चिकोडीस पाठवण्यावावत (५८३); सावंतवाडी हद्दीत करवीरकडील आरोपी इत्यादी याना धरण्यावावत (५८४); करवीरकराकडील मानकरी इत्यादी मोठ्या मनाच्या लोकांची यादी पाठवण्यावावत (५८५); गोविंदसिंग शिपाई यास पकडण्यावावत (५८६); गणेश महादेव गोडवोले यांच्या जवावाची नक्कल करवीरकराकडे पाठवण्यावावत (५८७-५८८); सीमातंटा असलेल्या गावांची यादी पाठवण्यावावत (५८९); बळगांव कोर्टाच्या दाव्याच्या कामी वावाजी नाडगौडा याचा जवाव पाठवण्यावावत (५९०–५९१); साक्षीदार महादाजी केळकर याचा जवाव लिहून पाठवण्यावावत (५९२); धारवाड कोर्टाकडील समन्स पक्षकारास लागू पाठवण्यावावत (५९४); सखाराम जैन यास पकडून मामलतदार मालवण याजकडे पाठवण्यावावत (५९६–५९७); धारवाड कोर्टाकडील दाव्यातील साक्षीदारांचे सवाल जवाव पाठवण्यावावत (५९८); करवीर हद्दीत रहदारी मार्गावर जकात माफ होण्यावावत (३६००–६०१); तोरगल संस्थानातील तळीखोराने रामदुर्ग संस्थानात लुटालूट केल्यावावत (६०२–६०३); सौदंलगेहून बेवर साहेवास मुंवईस जातेवेळी भोई लोकांची कुमक देण्यावावत (६०४); करवीर हद्दीत रहदारी मार्गावरील जकात माफीवद्दल मोवदला देण्यावावत (६०५).

**पो. एजंट यांस करवीरकर वकील वगैरे यांची :** कणसे प्रकरणी गंगाप्पा गावडे व सुभाना हरगापूरकर यांचे जवाव पाठवल्यावावत (३५४७); अथणी येथील सातप्पा हा भिर्डीस नसल्या-संबंधी (५५२); तांदुळवाडीच्या काशीराम गुजर याच्या घरी झालेल्या चोरीसंबंधी (५५७-५५८); त्र्यंबकराव शेडवाळकर यांच्याकडे खून प्रकरणी चाललेल्या चौकशीवावत पाटणकर यांच्याकडील साक्षीदार पाठवण्यासंबंधी (५५९); संभाजी भोसले यास कुर्लीस रवाना केल्यावावत (५६०–५६१); पुणे जिल्हा कोर्टात दाव्याच्या कामी कोल्हापूर येथील लक्ष्मण संभाजी लोहार याचा सवाल जवाव पाठवल्यावावत (५६२); कागवाड येथील

**रुमाल क्र. २६**

**पुडके क्र. ३--(चालू)**

**पत्रे—(चालू)**

गवताची गंजी जाळणाऱ्या लोकांस चौकशीसाठी चिकोडीस पाठवल्याबाबत (३५६४); तिरवडे येथील मनुष्यास प्रसिद्धगडास नेलेल्या माणसाना मामलतदार, मालवण यांच्याकडे पाठवल्यासंबंधी (५६५); वादी अमृतराव देशपांडे याच्या दाव्यातील साक्षीदार करवीर हद्दीत नसल्यासंबंधी (५६६–५६७); मोरो बापूजी जोशी यांचे लोकांकडे काही कर्ज नसल्याबाबत (५६९); तळीखोर पिरु देसाई याचा बंदोबस्त व त्याने केलेल्या नुकसानीबाबत (५७२); नरगुन्दकर व नणंदीकर यांच्या दाव्याच्या कामी बाळासाहेब यादव याचे सवाल जबाब पाठवल्याबाबत (५७३); रायबाग गावी मुशाफिरांचा खून झाला नसल्यासंबंधी बाळाजी गोविंद याचे (५७६–५७७); बेळगाव कोर्टातील दाव्याच्याकामी साक्षीदार बाबाजी नाडगौडा याचा जबाब पाठवल्यासंबंधी (५९१); महादाजी केळकर याचा जबाब लिहून पाठवल्यासंबंधी (५९३); पक्षकाराचे नाव चुकल्यामुळे समन्स लागू करता आले नसल्याबाबत (५९५); करवीर हद्दीतील साक्षीदाराचे सवाल जबाब धारवाड कोर्टाकडील दाव्याच्या कामी पाठवल्याबाबत (५९९); चिकेवाडी, प्रसिद्धगड इत्यादी गावच्या लोकांना जमिनीच्या चौकशीसाठी सुन्दरवाडीस पाठवल्याबाबत (३६०६–६०७); रहदारी मार्गावरील जकात माफीबद्दल करवीरकरास द्यावयाच्या मोबदल्याबाबत (६०८).

**प्रकरणी काम.**—तळीखोर पिरू देसाई याने चोऱ्या वगैरे करून लोकांच्या केलेल्या नुकसानीबाबत (३५५३–५५५).

---

**ज. क्र. २६, रु. क्र. २६, पु. क्र. ३, का. सं. ३६१३ ते ३६९० (७८).**

**सु. स. १२४० ते १२४१, इ. स. १८३९–४० ते १८४०–४१.**

**आज्ञापत्रे.**—बाळोजी निकम व नारो चिटको यास, पाच हजार रुपयेची रक्कम पाठवण्याबाबत (३६७८).

**पत्रे—करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांची :** फॅसिट याने लिहून पाठविलेल्या सीमा खटल्याच्या उलगड्याबाबत (३६१३); हसन इस्माईल शेख यास करवीर हद्दीतून घालवून देण्याबाबत (६१४); हसन अरब याने पुणे येथील अब्दुल जमादार याच्या कोल्हापुरात विकलेल्या मालाबाबत (६१५–६१६); धोंडी रामोसी याने केलेल्या गुन्ह्याच्या चौकशीसंबंधी (६१६); करवीर संस्थानातील इनामदार, जहागिरदार इत्यादींच्या उत्पन्नाची माहिती पाठवण्याबाबत (६१८); दाजी ठाकूर विरुद्ध रामचंद्र गणेश या दाव्या प्रकरणी राधाबाई विशाळगडकर यांच्या नावे पाठवलेले पत्र त्यास पोचते करण्याबाबत (६१९); हुसेन जमादार याच्याकडील नाहीशा झालेल्या महंमद गोईया याच्या शोधासंबंधी (६२०); हेर भागात गवसे वगैरे पाच गावांत पोलीस कारभारी नेमण्याबाबत (६२१); सुभाना रामोशी याने चोरलेल्या जिन्नसाबाबत (६२२); प्रसिद्धगडकऱ्यांनी तिरवडे येथील मुलास धरून नेल्याबाबत (६२३); कंपनी सरकारच्या न्यायालयातील दाव्यांच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदार पाठवण्यासंबंधी (६२४–६३०); तळीखोर पिरु देवरु देसाई यांच्या बंदोवस्ताविषयी (६३१); वस्तवाडकर व वाडीकर यामधील जमिनीच्या तंट्यासंबंधी (६३३); करवीरी येऊन लोक जमवित असलेल्या सातारा व पुणे येथील सहा लोकांसंबंधी (६३४); चिनापूरचे रानात चोरी केलेल्या आरोपीस मामलतदार, बदामी यांजकडे पाठवण्याबाबत (६३७); रघुनाथराव जोशीराव यांच्या वर्षासनासंबंधी (६३८); लक्ष्मीसेन व चंद्रकीर्ती यांच्या खटल्याचे निकालपत्र परत पाठवल्यासंबंधी (६३९); कवठ गुलंद येथे बळवंतराव पटवर्धन यांस चिचणीकर देसाई यांच्याकडून मिळालेल्या इनाम जमिनीबाबत (६४०–६४१); वस्तवाड व वाडी या गावांमधील सीमा तंट्यात जखमी झालेल्या लोकांच्या चौकशीबाबत (६४२); पाटील भादोले यास करवीरकरांनी बेकायदा अटकेत ठेवल्यासंबंधी (६४३); दसरा सणास लागणाऱ्या होन व मोहरासंबंधी (६४४); मैराळ महादाजी कुळकर्णी याचे वतन जप्त केल्याबाबत चौकशी करण्यासंबंधी (६४५–६४६); अहमदनगर कोर्टाच्या मागणीप्रमाणे भगवती निवाळकर हिचा जबाब पाठवण्याबाबत (६४७); करवीरकरांकडील कैदी नाथा महार व भागू मोरे यांनी पुण्याहून करविरी येताना बदकम केल्याबाबत (६४८); संतू खाटीक याच्या दाव्यातील साक्षीदाराचे जबाब पाठवण्याबाबत

रुमाल क्र. २३

पुडके क्र. ३—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

(३६४९–५०); कंपनी सरकारच्या न्यायालयातील दिवाणी दाव्यांच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदाराचे जबाव पाठवण्यासंबंधी (६५१–६६२); सातारा व करवीर या इलाख्यातील सीमातंट्याबाबत (६६३); साताऱ्याहून बेळगावास जाणाऱ्या इंग्रज अधिकाऱ्यासाठी भोई व मशालजी पाठवण्याबाबत (६६४); नारोपंत दामले यांच्या चोरी प्रकरणी दामोदर गणेश चिपळूणकर यास पकडण्याबाबत (६६५–६६७); सदाशिव विश्वनाथ कोडोलीकर व सीताराम मेराळ यांच्यातील वाटणीसंबंधी (६६८); करवीर हद्दीतील नाईक बंधूस चौकशीसाठी इंग्रजांकडे पाठविण्याबाबत (६६९); वादी वेणुबाई वाडीकर व प्रतिवादी आण्णा कामत या दाव्यातील प्रतिवादीच्या मालमत्तेची माहिती पाठवण्याबाबत (६७०); आबा खासबारदार यांच्याकडील हिशेबाची माहिती पाठवण्याबाबत (६७२); प्रसिद्धगडकरी यांच्या चाफोळी येथील जमिनीच्या वहिवाटीबाबत (६७३); करवीर येथील रघुनाथ भट यज्ञोपवीत यास समन्स लागू करण्याबाबत (६७४), धारवाड भागातील ठग लोकांच्या बंदोवस्तास पाठविलेल्या पार्टीसंबंधी (६७६); आबा खासबारदार यास उपसर्ग होऊ न देण्याबाबत (६७७); बसलिंगप्पा बवानवर याची चोरी केलेल्या इसमाची चौकशी करण्याबाबत (६७९).

**पो. एजंट यास करवीरकर वकील यांची :** गुन्हेगार धोंडी रामोशी हा मृत्यू पावल्यासंबंधी (३६१७); कोजाप्पा देशपांडे यांच्या खून प्रकरणी साक्षीदारांना शेडबाळीस पाठविण्याबाबत (६३२); कासार शेतवाळ व जैन या जातींच्या धर्मगुरूसंबंधी (६३५); प्रतीवादी आण्णा कामत याची मालमत्ता करवीर हद्दीत नसल्याबाबत (६७१); रघुनाथ भट यज्ञोपवीत यास समन्स लागू केल्यासंबंधी (६७५); कंपनी सरकारच्या न्यायालयातील दिवाणी दाव्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदारांचे जबाब पाठविल्याबद्दलची (६८०–६८९).

**यादी**—पो. एजंट यांच्याकडून सदाशिवपंत वकील यांच्या नावे आलेल्या पत्रांची (३६९०).

---

**ज. क्र. २७, रु. क्र. २७, पु. क्र. १, का. सं. ३६९१ ते ३७८० (९०).**

**पु. स. ११९८ ते १२४४, इ. स. १७९७–९८ ते १८४३–४४.**

**आज्ञापत्रे**—प्यादे पट्टीची रक्कम जमा असल्याबाबत गावकामगार सावर्डे यास (३६९१); धोंडो बल्लाळ याजकडील येणे रकमेबाबत व छत्रपतीसाठी सालाबाद कापड पाठवण्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यास (६९२); बाळोजी निकम व मोरो चिटको याना श्री (शंकराचार्य) ची व्यवस्था ठेवण्याबाबत, (७१९); हजरत पीर याच्या दर्ग्यात आलेल्या फकीर बाबाच्या व्यवस्थेसंबंधी (७२०); बाजी माने व येलजी वरोटे यांच्यामधील घरतंटयाची चौकशी करण्याबद्दल (७२१); हत्तींना ऊंस देण्याबाबत (७२२); मनोळीकर कारकून याना करविरी येऊ देण्याबाबत (७२३); ठाणे परळ येथून पाठवलेल्या सामानाबाबत (७२४); शिकारी कुत्र्यांची निगा ठेवण्यासंबंधी (७२५); रघुनाथराव जोशीराव याच्यांकडील होड्याबाबत (७२६); आनंदराव त्र्यंबक वकील याची छत्रपतीकडून पुण्यास रवानगी केल्याबाबत (७२८); मुकुंदा चव्हाण याने पुण्याहून आणलेले लखोटे पोचल्यासंबंधी (७२९); छत्रपतीकडे पाठविलेला जरीपटका नौबत इत्यादीसंबंधी (३७३२).

**उतारा**—(बारनीशीपैकी) १८४४ चे बंड थांबविण्यासाठी स्वार व पायदळ यावर झालेला खर्च तोरगलकरानी देण्यासंबंधी (३७७३–७७४).

**ताळा तेरीज**—राजमंडळ खजीन्याकडील ताळा तेरीज (३७५६–७६०).

**पत्रे**—दिवाणसाहेब (सईबाई) यांस, वरचेवर क्षेम समाचार कळवण्याबाबत बुवासाहेब छत्रपती यांचे (३७००); दिवाणसाहेब (सईबाई) याना, त्यानी छत्रपतीसाठी पाठवलेला मेवा पोचल्यासंबंधी (७०९); इंग्रजांकडील चुकलेल्या सांडेबाबत जान ब्रिक यास (७३४–७३५); अणुस्कुरा घाटातील जकातीच्या हशीलाबाबत मॅजिस्ट्रेट व जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी यास (७३६–७३७); उष्ट्रखान्यातील ऊंटासंबंधी घेतलेली पावती परत पाठविण्याबाबत जान ब्रिक यास (७३८); छत्रपतीसाठी जळवा पाठवण्याबाबत (७५३); भोजप्पा देशपांडे

**पत्रे**—(चालू)

यांच्या खून प्रकरणी साक्षीदार पाठविण्याबाबत पो. एजंट यांचे करवीर वकीलास (३७६२); गोपाळपंत केतकर व राघो सदाशिव यांना कोल्हापूरास पाठवण्याबाबत करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (७६३); दिवाणसाहेब (सईबाई) यांना चिमणाजी खानविलकर वडोद्यास पोचल्यासंबंधी (७६५); प्रीतीराव चव्हाण यास, क्षेम समाचारासंबंधी लक्ष्मीबाई शिंदे यांचे (७६६); करवीरकरास, नुकसानीच्या रूजूवातीसाठी इचलकरंजी, भोज, एकसंबे येथील लोकांस पन्हाळचास पाठविण्याबाबत (७४७); हिम्मत बहादूर यास, आबाजी रावजी वाडचात येऊन वसत असल्याबाबत सुभानजी शाळोखे याचे (७६८); भिकाजीपंत यास, पारसनीस यांच्याकडे डोनोली खटांगले येथील मसलत पट्टी व सरशटयाचा ऐवज दिला असल्याबाबत (७६९); गोपाळपंत यास, ठाणे कागल येथील मळचा नजीकची माती कुंभारास न देण्याबाबत प्रीतीराव चव्हाण यांचे (७७०); व्यंकटराव यास, देवी नाईक दुभावी यास विचारून निघून येण्याबाबत प्रीतीराव चव्हाण याचे (७७१); सुभानराव शिंदे सेनाखासकील यास त्याना दिवाणी फौजदारी अधिकार दिल्याबाबत पो. सुपरिंटेंडेन्ट यांचे (७७५).

**आईसाहेब (सुन्दराबाई) यांसी बावासाहेब छत्रपती वगैरेंची**: जवादी मांजराची जोडी पाठवल्याबाबत (३६९८); हत्ती धरावयाच्या प्रयत्नाबाबत (६९९); सुन्दराबाई यांचे-साठी तुपाच्या घागरी, कोंवडचा, केळी, आंबे, फणस इत्यादी जिन्नस पाठवल्यासंबंधी (७०१–७०८); छत्रपतीकडे पाठविलेले रुप्याचे ताट, सोन्याची काठी इत्यादी जिन्नस पोचल्या-संबंधी (७१०); धारवाडहून इंग्रजांकडून आलेल्या थैल्या (पत्रे) त्यांच्याकडे पाठवल्याबाबत (७११); मोती खरेदीसाठी लहूजी पोवार यांच्याकडून कोडोलीकर यांच्या नावावर चिठी घेण्याबाबत (७१२); इंग्रजांकडून आलेली पत्रे बुवासाहेब छत्रपतींना पोचल्याबाबत (७१३); बुवासाहेब छत्रपति करवीरास परत येत असल्यासंबंधी (७१४); बुवासाहेब छत्रपति बेळगावास पोचल्यासंबंधी (७१५); मासारवाडी येथील चोरास धरून आणण्या-बाबत (७१६); वरचेवर पत्रे पाठवण्याविषयी जानकीबाई शितोळे यांचे (७२७).

**पत्रे—छत्रपतीस स्वरूपजी क्षीरसागर, बाळोजी निकम वगैरेंची**: मुंबई येथे इंग्रजांकडील करवीरकरांच्या कामासंबंधी (३६९३); इंग्रजांचा मुक्काम मिरजेस असल्यासंबंधी (६९४); ताडपत्री व रुमाल पाठवल्याबाबत कृष्णाजी राणोजी याचे (६९५); सातारकर पुराणिक यानी महालक्ष्मीच्या देवालयात केलेल्या भागवत सप्ताहाबाबत (६९६); छत्रपतीकडे खास विडे पाठवल्याबाबत (६९७); सखलाद, जंबुर्दी, जोटी* व रुमाल, ताडपदरी इत्यादी कापड पाठवल्याबाबत (७१७); नर्तवडे गावावर झालेल्या रोख्यास मनाई होण्याबद्दल बाळाबाई घाटगे इचे (७१८); बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांच्याकडे पाठविलेले सामान पोचल्याबाबत (७३०); आक्कासाहेब पाटणकर यांच्या प्रकृतीसंबंधी (७३१); बहिणाबाई यांनी आंबे पाठविल्यासंबंधी (७३३); कृष्णाबाई यांच्या मुलाच्या प्रकृतीबाबत (७४०); पार्वतीबाईस रजोदर्शन झाल्याबाबत (७४१); दिपवाळीचे विडे पाठवल्यासंबंधी (७४२); कलमबंदी यादी पोचल्याबाबत (७४३); दिवाणसाहेब (सईबाई) ज्वराने आजारी असल्यासंबंधी (७४४–७४५); सिधोजीराव निपाणकर यांचा हत्ती त्यास परत करण्याबाबत पो. एजंट याचे (७४६); छत्रपतीना इतरानी तिळगूळ पाठवल्याबाबत (७४८–७५२); इंग्रज जनरलचे चोरीस गेलेले सामान मुरूमवाडी येथे सापडल्याबाबत (७५४); धारवाडास नरसिंगराव रामजी पोचल्याबद्दल (७५५); तबीबखान यास करवीरी पाठवून देण्याबाबत (७६१); येसाजी खेत्रोजी देसाई कौलगेकर याने पो. एजंटकडे केलेल्या फिर्यादिसंबंधी (७६४); बळवंतराव भोसले यांच्या विवाहास हजर रहात असल्याबाबत रताजीराव चव्हाण याचे (७७२).

**बारनिशी**—एलिफन्स्टन यास करवीरकरांनी लिहिलेल्या पत्राची (३७७६–८७०).

**याद्या**—दाव्याच्या कामी घेतलेल्या जबाबासंबंधी (३७३९); प्रसिद्धगड व नृसिंहगडाकडील गावांचा वसूलापैकी करवीरकरांच्या हिस्स्याबाबत (७६७).

---

*जोट-शेला सुती ; पासोडी ; जाडेभरडे सुती कापड (ऐ. श., पृ. ४५७).

**ज. क्र. २७, रु. क्र. २७, पु. क्र. २, का. सं. ३७८१ ते ३८५० (७०).**
**सु. स. ११८९ ते १२४१, इ. स. १७८८-८९ ते १८४०–४१.**

**आज्ञापत्रे**—नारायण पाटील यास मसुरे येथील रघुनाथ पै यांच्या इनामी बाग बागायत बाबतचे हक्क त्याजकडे चालवण्याबाबत (३७८१); रायहरी नारायण यास, नबाबाकडून छत्रपतींना कार्यभाग करवून देण्याबाबत (७८२–७८३); मुंबई येथील गिरीधर साहुकार यास, त्यास सिधुदुर्ग येथे व्यापार करण्यास परवानगी दिल्याबाबत (७८६); सिधुदुर्गाकडील अम्मलदार इत्यादिना, बंदर रेडी येथील बाबूराव भोसले यांच्या व्यापारी सिवाडास सिधुदुर्गाहून जाता येती अडथळा न करण्याबद्दल (७८७); जिवाजीराव शिवाजी यास, त्याने छत्रपतीसाठी पाठवलेले तिळगूळ, धोतरजोडी व अंगरखाजोडी पोचल्यासंबंधी (७८८); मुम्बई येथील धनजी व कावजी पारसी व कल्याणजी साहुकार याना, करवीरकरास तोफांच्या कारखान्यासाठी तांबे, सिसे, व लोखंड पुरवण्याबाबत (७८९); पितांबर हिराचंद सावकार मुंबई यास, करवीरकराकडील त्याचे देणे भागवल्याबाबत (७९०); अप्पुराव रामराव यास, छत्रपतींच्या मनोदयानुरूप सेवा करण्याबाबत शिवाजी ३ रे यांचे (७९७); गोविंदराव बुदजी यासी जेनुब पुटॉक यास छत्रपतींची पत्रे देऊन त्याजकडून करवीरांस सैन्य व कुमक पाठवून देण्यास सांगण्याबाबत (७९७); छत्रपतींच्या भेटीस येण्यासंबंधी सालसी महालाच्या बहिवाटीबाबत व पिस्तुलाची जोडी व पत्र छत्रपतींना पोचल्यासंबंधी देवी नाईक यांस (८१७–८१९); राणोजी नाईक यास, देवजी नाईक गोव्याहून येत असता प्रसिद्धगडावर त्याची व्यवस्था ठेवण्याबाबत (८२५); बाळाजी बापोजी यास, गोपाळशेट सापळे व गोपाळ शेट तुळसे यानी रामदास मनोहरदास यांची खातरजमा करण्यासंबंधी (८२९); बापोजी नाईक तोडवळकर यास, निवती येथील दोन महागिऱ्या छत्रपतीकडे पाठवण्याबाबत (८३०); बच्याजी अनंत यास रामदास मनोहरदास सापळे व तुळसे यामध्ये खातरजमा होण्यासंबंधी (८३१); सखाराम नारायण यास गोवा येथील इंग्रजांकडून बंदुकीची दारू व छरे पोचल्याबद्दल (८३२); देवी नाईक दुभाषी यास सिन्धुदुर्ग येथील कर्जाऊ गल्ल्याच्या वसुलीस अडथळा न करण्याबाबत (८३३).

गव्हर्नर गोवा यास, त्याच्याकडे करवीरकरामार्फत बोलणीकरण्यासाठी आंबाजी पंडित यास पाठवल्यासंबंधी बाबूराव भोसले सुभेदार याचे (३७८५); बापूसाहेब यास, त्यांची पत्रे पुटॉफ यास पोचती करून त्याबाबत त्याची उत्तरे घेऊन बापूसाहेबाकडे पाठवण्यासंबंधी मोरो महादेव याचे (७९९); धारा कामत गोवेंकर यास, त्याचे कर्जाऊ देणे सुलतानराव जाधव याने दिल्यासंबंधी (८१२–८१४); सुभेदार बाबा यास, बाळाजीपंत व देवजी नाईक गोव्यातून सिंधुदुर्गास आले असून ते छत्रपतीकडे येणार असल्याबाबत (८२२); कॅप्टन मन्रोल यास कंपनी सरकारच्या लोकांस करवीरकर अम्मलदाराकडून व कंपनी सरकारकडून करवीरकराकडील गावांस उपसर्ग न पोचण्याबाबत (८२६); व्हॉइसराय गोवा यास सिंधुदुर्गाहून वादळामुळे गोव्यास गेलेली करवीरकरांची महागिरी परत पाठवण्याबाबत (८३५); कर्नल क्लोज यास, त्याजकडे छत्रपतींतर्फे गुप्तगोष्टी बोलण्यासाठी राघो व्यंकटेश यास पाठवल्यासंबंधी (८३६).

**करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांची** : करवीर येथील शंकरराव भोसले यांच्या घरी कुणबिणीने केलेल्या चोरी बाबत (३८४०–८४१); नावजी देवकर यास आप्पाजी पंत कुलकर्णी व जिवाजी रणदिवे यानी मारल्यासंबंधी चौकशी होण्याबाबत (८४२–८४३); रामचंद्र बाळाजी व हिराबाई मुलतानराव देशमुख यामध्ये चाललेल्या खटल्यात साक्षीदारांचे सवाल जबाब पाठवण्याबाबत (८४४); कंपनी सरकारच्या दाव्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदारांचे जबाब पाठवण्याबाबत (८४५–८४६); आबा खासबारदार यास खजिन्याकडील कामावरून काढून त्यास पहाऱ्यात बसवल्यासंबंधी (८४७–८४८); प्रसिद्धगडकरी नेरूर येथील करीत असलेल्या जमिनीबाबत ठराव होण्याबाबत (८४९–८५०).

**नागोजीराव घाटगे यास** : गोव्याहून मुंबईस जाणाऱ्या इंग्रज अधिकाऱ्यांची सिंधुदुर्ग येथे व्यवस्था ठेवण्याबाबत (३७९४); व्यंकटराव कृष्ण हा त्यांची एकनिष्टपणे सेवा करीत असल्यासंबंधी (७९८); मालवण येथील आरमारी बंदोबस्ताविषयी व्यंकटराव याचे (८०९); क्षमसमाचारासंबंधी अप्पुराव दिवसे याचे (८१०); नागोजीराव घाटगे यान वलस्लीस भेटण्याबाबत (८२३); कर्नल क्लार्क याने देवी नाईक यास छत्रपतीकडे पाठविले असल्यासंबंधी (८२४).

रुमाल क्र. २७

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—छत्रपतींस : बाळाजी मल्हार छत्रपतींच्या आज्ञेप्रमाणे गोव्यास आल्यासंबंधी (३७९१); सिंधुदुर्ग येथील व्यापारी सादळे याने इंग्रजांच्या देणे असलेल्या ऐवजाबाबत व्यंकटराव नलवडे याचे (७९२); गोपाळशेट सादळे मालवण याने गोव्यातील सावकार पोवळेकर यास चाळीस हजाराची हमी भरण्याबाबत (७९३); राघो विठ्ठल यास कॅप्टन डौस याने छत्रपतीकडे पाठविल्यासंबंधी (८००); छत्रपतींची पत्रे व थैल्या युटॉफ यास पोचत्या केल्यासंबंधी (८०७); युटॉफ याने मोरोपंताशी बोलणे करून त्यास छत्रपतीकडे पाठवल्या बाबत (८०८); बेडकीहाळकरानी अटकेत ठेवलेल्या शिरगूल येथील रयतांच्या सुटके बाबत (८११); छत्रपतींच्या आज्ञेप्रमाणे मोरोपंत गोव्यात पोचल्यासंबंधी देवी नाईक यांचे (८१५); इंग्रजांकडील देवी नाईक दुभाषी याने छत्रपतीस काही भेट पाठवल्याबाबत मोरो सखदेव याचे (८१६); देवी नाईक यास छत्रपतींनी पाठविलेले तिळगूळ व पत्रे पोचल्याबाबत (८२०); विल्यम क्लार्क यास छत्रपतींची पत्रे पोचती केल्यासंबंधी बाळाजी सखाराम याचे (८२१); कर्नल क्लार्क याने देवी नाईक मार्फत छत्रपतींना निरोप पाठवल्याबाबत बाळाजी सखाराम याचे (८२७); गोपाळशेट तुळसे याचे जकात व इनाम या बाबतचे हक्क इंग्रजानी चालवण्याबाबत (८३४); दक्षिण कोकण भागात चोऱ्या करणारे महादु ढोणावळ व लक्ष्मण कदम यास पकडण्याबाबत (८३८); नारायण गोपाळ शेणवी यास छत्रपतींनी भेट देण्याबाबत (८३९).

**याद्या**—कर्जाचे भरपाईस लावून दिलेल्या गावाची (३७८४); नागोजीराव घाटगे यास गोव्यास रवाना केल्यावेळी झालेल्या खर्चाबाबत (७९५); नागोजीराव घाटगे सिंधुदुर्गाहून गोव्यास जाताना त्यांच्या बरोबर दिलेल्या सामानाच्या सविस्तर (८०१–८०६), मुम्बई येथील रामदास नगरशेट यास सिंधुदुर्गास व्यापारी सवलत दिल्यासंबंधी (३८२८).

---

**ज. क्र. २७, रु. क्र. २७, पु. क्र. ३, का. सं. ३८५१ ते ३९३७ (८७).**

**सु. स. ११६६ ते १८२६, इ. स. १७६५-६६ ते १८२५-२६.**

**आज्ञापत्रे**—दादाजी यादव यास, मुम्बईस आलेल्या नवीन गव्हर्नर यास छत्रपतींनी पाठवलेली वस्त्रे व थैल्या (पत्रे) पोचती करण्याबाबत (३८६२) ; मुळचंद गुजर व अहमद नाखवा यास, त्यांचे सिंधुदुर्गाकडून येणे असलेल्या ऐवजाबाबत (८६८); तालचरी येथील मुसा सावकार यास, त्यास करवीरी लग्न समारंभास येण्याबाबत (८७४); रघुनाथ पै यास, त्याच्याकडे मुम्बई येथील सावकाराचे असलेल्या देण्यासंबंधी (८७५); बाळाजी बापोजी यास, इंग्रजांकडील फत्तेमारीवाल्यानी सिंधुदुर्ग येथील नेलेली गुराबा परत मिळविण्याबाबत (८९१); मडीवर सेठ, सिदराम शेठ अथणीकर यांस सिंधुदुर्गाजवळील इंग्रजांच्या बोटी व फत्तेमाऱ्या उठवून मुम्बईस नेण्याबाबत (८९३); दादाजी यादव यास, सिंधुदुर्ग बंदरात येणाऱ्या तागाच्या विक्रीबाबत (८९६); आकाराम यादव हवालदार यास, मुम्बईकडील व्यापाऱ्यास सिंधुदुर्ग येथे ताग इत्यादी जिन्नस खरेदी करण्यास सहाय्य करण्याबाबत (८९७); बाबूजी नाईक तोडवलकर यास, त्याने आज्ञेशिवाय इंग्रजांशी करवीरकरांच्या कामाबाबत न बोलण्यासंबंधी (८९८); देवी नाईक दुभाषी यास त्यास छत्रपतींनी तिळगूळ पाठवल्या बाबत तसेच सिंधुदुर्गाकडील हिशेबाचे कागद करवीरी पाठवण्याबाबत (९०२-९०३) यस व बाब गावडा यास त्यांनी भानजी हडपी याची भरतगड येथीस जागा बेकायदा घेतल्याबाबत (९१२).

**पत्रे**—त्र्यंबकराव खंडो दत्ताजी भोसले यांची सुटका करण्याबाबत जिजाबाई यांचे टॉमस आस्टिन यास (३८५१; करवीरकरांनी कंपनी सरकारचे कर्ज चुकते करण्यासंबंधी रॉबर्ट यांचे यशवंतराव शिंदे यास (८५४); करवीरकरांनी इंग्रजांस देणे असलेल्या रक्कमेबाबत रॉबर्ट यास (८५५); वरचेवर क्षेम समाचार कळविण्याबाबत, तसेच त्यांच्याकडे जिवाजी अंबाजी यामार्फत निरोप पाठविल्यासंबंधी तुळजा राजे यास छत्रपतीचे (८५६); रॉबर्ट यास पाठविलेली पत्रे गोव्यास त्याच्याकडे पाठविल्यासंबंधी यशवंतराव शिंदे यास (८५९); रेंडी विल्यम सँडीफोर्ड यास समक्ष आपले बोलणे सांगण्याबाबत रघुनाथ पै यास (८६६); रेंडीकडील घडामोडी बाबत व्यंकटराव परांडेकर यांचे बाबूराव भोसल यास (८६७); इंग्रजाकडील

रुमाल क्र. २७

पुडके क्र. ३—(चालू)

पत्रे—(चालू)

जहाजांच्या लुटी बाबत कॅ. डौस यांस (३८८६); करवीरामार्फत बाळाजी मल्हार यास पाठविले असल्याबाबत नागोजीराव घाटगे याचे क. विलयम क्लार्क यास (८९०); सामान नदीपार करण्यासाठी कंपनी सरकारचे टोकरे वापरण्याबाबत नारायणराव पाटणकर यास (८९२); सिंधुदुर्गकरी इंग्रजांच्या व्यापारी जहाजास करीत असलेल्या उपसर्गाबावत माधवराव गायकवाड यास छत्रपतीचे (८९४); सिंधुदुर्ग येथील कोलवण पूर्ववतप्रमाणे चालवण्याबाबत जोनाथन डंकन यास (८९९, ९००), सुभेदार सिंधुदुर्ग यास, जोनाथन डंकन याने मुंबईहून त्यांच्या नावे पाठवलेले पत्र त्यांच्याकडे पाठवल्यासंबंधी सुभेदार, सिंधुदुर्ग यास (९०१); सावंतवाडीकरांच्या प्रसिद्धगडाच्या घाटाखालील दुतर्फा अम्मलाबाबत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट, दक्षिण कोकण यास (९०४); बागेत लावण्यासाठी विलायती चिंचेची रोपे पाठवल्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास (९१९); सुंदराबाई याना, त्यानी जज्ज दक्षिण कोकण यांस पाठवलेल्या पत्राबाबत वरिष्ठाकडे लिहिले असल्यासंबंधी (९२४).

**नागोजीराव घाटगे यास :**—करवीरकरांच्या कामकाजासाठी मोरो महादेव यांचे (३८७१); करवीरकरांच्या कामासाठी मुंबईस येण्याबाबत गणपत पाटकर यांचे (८७२-८७३); गोवा येथे यटॉफ व करवीरकराकडील मोरोपंत यांची बोलणी झाल्यासंबंधी व्यंकटराव कृष्ण याचे (८८३); करवीरकरानी गोवा येथील इंग्रज अधिकाऱ्याना पाठवलेली पत्रे ज्याची त्यास पाठविल्याबावत देवी नाईक याचे (८८७); निवेदन करण्यासाठी देवी नाईक यास पाठवल्या संबंधी कर्नल उईल्यम क्लार्क याचे (८८८)

**छत्रपतींस इंग्रज व इतरांची :** विजयदुर्ग येथील सुभेदाराने इंग्रजाकडील सिवाडी जहाजे लुटल्याबावत (३८५२); गोव्याकडील हकीकत यशवंतराव शिंदे याना पाठवलेल्या पत्री लिहिली असल्याबाबत, रॉबर्ट (८५३) याचे; करवीरकराकडे असलेल्या कंपनी सरकारच्या कर्जाऊ ऐवजाबावत रॉबर्ट याचे (८५७, ८६१); छत्रपतींनी भिकू कामत यास पाठवलेले पत्र पोचल्याबावत (३८६०); रॉबर्ट यास छत्रपतींनी पाठविलेली पत्रे त्याजकडे गोव्यास पाठविली असल्याबावत गव्हर्नर जनरल, मुंबई यांचे (८६३, ८६५); गणेश जिवाजी पाटकर याच्या पत्रात कामकाजाविषयी लिहिले असल्याबद्दल मोरो महादेव याचे (८६९); नागोजीराव घाटगे याच्या पत्रात कामकाजाविषयी लिहिले असल्याबावत गणपत जिवाजी पाटकर याचे (८७०); करवीरकरांच्या आरमारापासून इंग्रजांच्या जहाजांना होणाऱ्या नुकसानीबावत जोनाथन डंकन याचे (८७६); करवीरकरांच्या आरमारापासून होणाऱ्या चाचेगिरीबावत (८७७); इंग्रजांकडील व्यापारी जहाजे व तरांडी यांच्या सुरक्षिततेविषयी (८७८); करवीरकरांस इंग्रजांची मदत मिळण्याबावत युटॉफ याचे (८७९); रघुनाथ पं व बाळाजी सखाराम याजबरोबर पाठविलेली पत्रे प्रेसिडेंट व गव्हर्नर मुंबई यास पोचल्याबावत (८८०); मोरो सखदेव याच्यामार्फत युटॉफ याचे म्हणणे छत्रपतींस कळवण्यात येत असल्याबावत (८८१); गोव्याचे यूटॉफ याच्याशी मोरो महादेव, याने करवीरकरांमार्फत केलेल्या बोलण्यासंबंधी (८८२); जेसूब युटॉफमार्फत करवीरकरांस फौजेची कुमक मिळण्याबावत मोरो महादव याचे (८८३); नागोजीराव घाटगे याच्या मार्फत छत्रपतींच्या पत्राची उत्तरे युटॉफ याच्याकडून पाठविली जाणार असल्याबावत (८८४); छत्रपतींच्या कामासंबंधी युटॉफ यास सांगितल्याबावत आप्पाजी रामाजी याचे (८८५); बाळाजी सखाराम छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्याबावत (८८९); करवीरकरांनी इंग्रजांस दिलेली फत्तेमारी पोचल्याबावत कोटलेर मुक्काम गोवा याचे (८९५); कंपनीच्या लष्करात कवायतीसाठी मालवण येथे मालप यांच्या घरानजीकच्या जागा मिळण्याबावत डनलाप याचे (९०५); सिंधुदुर्गास जाणाऱ्या मार्गाच्या बंदोबस्ताविषयी तसेच छत्रपतींना पिस्तुलजोडी पाठवल्याबावत (९०६); सिंधुदुर्गास जाणाऱ्या मार्गावरील जकातीबावतच्या ठरावासंबंधी रेसिडेंट, सिंधुदुर्ग याचे (९०७); पाटगाव व कडगाव येथील जकातदारांनी जादा जकात घेतल्याबावत (९१३); करवीरकरांकडील मामलेदार यानी योग्य ती जकात घेण्याबावत (९१४); पाटगाव व कडगावच्या जकात बंदोबस्ताबावत रेसिडेंट सिंधुदुर्ग याचे (९१७); करवीरकरांच्या हद्दीतून जाणाऱ्या टपालास मदत करण्यासंबंधी डनलाप याचे (९१८); बावाजी कुलकर्णी व अर्जुनगिरी गोसावी यांच्या सुटकेबावत, रसिडेंट,

**रुमाल क्र. २७**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

सिंधुदुर्ग याचे (३९२२); नरवडे येथील लोकांशी मारामारी करणाऱ्या भरतगडकरी लोकांसंबंधी जिल्हाधिकारी, कोकण याचे (९२३); करवीरकरांनी लिहिल्याप्रमाणे त्यांच्या कामाबाबत असिस्टंट कलेक्टर, मालवण याजकडून चौकशी होत असल्याबाबत (९२५); छत्रपतींनी शिवराजेश्वरास नवरात्रनिमित्त पाठवलेले दुस्त व विडे पोचल्याबाबत (९२६); इंग्रजी पलटणीतील चोरी करून फरारी झालेल्या बापू गावडा याच्या शोधाबाबत (९२७).

**पत्रे—रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यास :** छत्रपतींना पाठविलेली पिस्तलाची जोडी पोचल्याबाबत (३९०८); सिंधुदुर्ग मार्गावरील जकातमार्ग, तेथील आरमारी सामान व मोईन खर्च या बाबत करवीरकरांचे (९०९); तात भटजी सादले यास मालवण येथे माडाची बाग व नांदोस येथे जमीन धर्मादाय इनाम असल्याबाबत (९१०); पाटगांव व कडगांव येथील जकातमार्ग चालू केले असल्याबद्दल (९११); कृष्णभट अभ्यंकर व भोंद जोशी गाडगोळ यांमधील वृत्तीबाबतच्या खटल्यासंबंधी (९१५); बहिरजी बाबू व महादजी सकपाळ व लिंगोजी गायकवाड यास शिवराजेश्वराच्या सेवेबाबतची वतने पूर्वापारप्रमाणे चालवण्याबाबत (९१६); बहिरजी व महादजी सकपाळ यांजकडे शिवराजेश्वराची नोकरी पूर्वीपासून असल्याबाबत छत्रपतींचे (९२०); मालवण येथील लोकांकडून मालजी भोसले याचे कर्जाबाबत व त्यांची नारळीची झाडे त्यांच्या ताब्यात देण्याबाबत (९२१).

**यादी**—छत्रपती व यशवंतराव शिंदे यांची दादाजी पांडुरंग याजबरोबर गोव्यास पाठविलेल्या पत्राची.

---

**ज. क्र. २८, रु. क्र. २८, पु. क्र. १, का. सं. ३९३८ ते ३९६८ (३१).**

**सु. स. ११७६ ते १२१९, इ. स. १७७५-७६ ते १८१८-१९.**

**आज्ञापत्रे**—छत्रपतींनी अजमखान यास पत्र पाठविले असल्याबाबत दादाजीराव यादव यास (३९५२), मडीवाल शेट व सिदराम शेठ व अथणीकर यांस, सिंधुदुर्गानजीकच्या इंग्रजांच्या बोटी व फत्तेमाऱ्या काढून नेण्याबाबत (९५८).

**पत्रे**—इंग्रजांकडे असलेला सिंधुदुर्ग करवीरकरांस परत दिल्याबाबत राणी जिजाबाई यांस (३९३९); करवीकरांच्या व पेशव्यांच्या युद्ध प्रसंगाबाबत तसच करवीरच्या आरमाराने धरलेल्या इंग्रजाकडील गुराबा व शिवाडे परत करण्याबाबत राणी दुर्गाबाई यास रॉबर्ट बेन याचे (९४२); करवीरकरांचे शिपाई त्यांच्याकडे पाठवल्याबाबत राणी दुर्गाबाई यांना गव्हर्नर, मुंबई, याचे (९४३); करवीरकरांनी इंग्रजांस द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी यशवंतराव शिंदे यास राबर्ट यांचे (९४६); प्रेसिडेंट व गव्हर्नर, मुंबई, यांस, त्याजकडे करवीरकरामार्फत रघुनाथ पै यास पाठवले असल्याबाबत (९४९); नागोजीराव घाटगे यास, त्याच्याकडे छत्रपतींसाठी इंग्रजांकडून नजराणा व दोन नोकर निरोप देऊन पाठवल्यासंबंधी मिगेल देलीम याचे (९५०); आबाजीपंत यांनी लिहिलेल्या पत्रांची उत्तरे सत्वर पाठवण्याबाबत बाबूराव भोसले यास (९५१); नागोजीराव घाटगे यास, त्याने पाठवलेल्या दोन पत्राबाबत युटाफ याने छत्रपतींस पत्र पाठवल्यासंबंधी (९५३); बापूसाहेब उमदेतुल उमराव यास, त्यांनी मडीवाल सेठ व सिदराम शेठ शिवगणी यांस स्वरूपजी क्षीरसागर याजबरोबर पाठवलेले पत्र पोचल्याबद्दल (९५४); मल्हारराव आंग्रे यास परत छत्रपतीकडे येण्यास परवानगी मिळण्याबाबत छत्रपतींना (९५६); प्रीतीराव चव्हाण यांस, मल्हारराव आंग्रे याची करवीरकरांच्या नोकरीत येण्याची इच्छा असल्याबाबत (९५७); प्रेसिडेन्ट व गव्हर्नर मुंबई, यांस बोटी व फत्तेमारीबाबत करवीरकरांमार्फत त्यांचेशी बोलणी करण्यासाठी बापोजी नाईक यास पाठवल्यासंबंधी (९५९); कर्नल क्लोज यास हरीबा कलेक्टर इत्यादीस बापोजी गणेश यांच्या स्वाधीन केल्यासंबंधी (९६१); कोटलेर ब्रूटीस यास, निवतीच्या अम्मलदारानी इंग्रजांच्या दोन फत्तेमाऱ्या परत केल्याबाबत (९६३); आबाजीराव घाटगे सर्जेरावकडून पत्राचे उत्तर पाठवल्याबाबत नागोजीराव घाटगे यास कर्नल क्लार्क याचे (९६४); कोटलेर ब्रूटीस यास, सिंधुदुर्ग व कोचरे येथील इंग्रजाकडील फत्तेमाऱ्या त्यास परत करण्याबाबत छत्रपतीचे (९६५); चिंचली येथील गावकर व रखवालदारांनी चोरीचा पत्ता रेटरे गावापर्यंत लावल्याबाबत (९६८).

रुमाल क्र. २८

पुडके क्र. १—(चालू)

**छत्रपतींस इंग्रजांची :** करवीरकरांनी इंग्रजांस द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी व करवीरकरांनी इंग्रजाकडे पाठविलेली कलमबंदी पोचल्याबाबत रावर्ट इनशा याची (३९३८, ९४०); चर्च रिचर्ड याने छत्रपतींच्या पत्राचे उत्तर पाठवल्यासंबंधी (९४१); रावर्ट इनशा यास छत्रपतींनी पाठवलेले तिळगूळ पोचल्याबाबत व त्याने यशवंतराव शिन्दे यांस पत्र पाठविल्यासंबंधी (९४४); मानाजीराव शिंदे व सटवाजी भोसले यांच्याकडून सविस्तर मजकूर छत्रपतींना कळविला असल्याबाबत (९४५); छत्रपतींनी इंग्रजांस पाठवलेल्या पत्राबाबत रघनाथ विठ्ठल यास सांगून पाठविले असल्यासंबंधी (९४७); मालवण अधिकाऱ्यांनी काबीज केलेल्या तरांडयाबाबत व करवीरकरांनी इंग्रजांस द्यावयाच्या ऐवजाबाबत गव्हर्नर, मुंबई, याचे (९४९); करवीरकरांबाबतचा खर्च व सिंधुदुर्गानजीकच्या इंग्रजांच्या बोटी व फत्तेमाऱ्या उठवण्याबाबत मर्डीवाल सेठ याचे (९५५); करवीकरांकडील लोकांकडून इंग्रजांच्या डाकेस उपद्रव न होण्याबाबत कर्नल क्लोज याचे (९६०); करवीरकरांनी बापूजी गोखले याच्या स्वाधीन केलेल्या हरीवा कलकलेकर व भास्कर कृष्णा यासंबंधी कर्नल क्लोज याचे (९६२); करवीरकरांच्या हद्दीत घाट मार्गी कंपनी-सरकारच्या मालावर जकात न घेण्याबाबत (९६६); मसूरकर अंताजी कुलकर्णी याजकडून भरतगड येथील निळोपंत याने जबरदस्तीने लिहून घेतलेल्या कर्तव्यासंबंधी रेसिडेंट, सिंधुदुर्ग याचे (९६७).

---

**ज. क्र. २८, रु. क्र. २८, पु. क्र. २, फा. सं. ३९६९ ते ४०५९ (९१).**

**सु. स. १२४० ते १२६८, इ. स. १८३९–४० ते १८६७–६८.**

**उतारा**—गुन्हेगार महंमद हुसेन याच्या चेहेरपट्टीबाबत, वारनिशीपैकी (४०२४).

**पत्रे**—हणमंतराव घाटगे याच्यासाठी तंजावरास जाण्याबद्दल परवाना पाठवल्यासंबंधी पो. एजंट याचे करवीरकर वकीलास (३९६९); साळसी महालातील बावडेकरांच्या वसुलास हरकत असल्याबाबत वहिवाटदार साळसी याचे मुख्य कारभारी यास (९७९–९८०); बावडा संस्थानास दत्तक घेणे व रामनवमी उत्सव यासंबंधी रमाबाई अमात्याचे मुख्य कारभारी यास (९८१); बावडा येथे दत्तविधान समारंभास येण्यासंबंधी जानकीबाई अमात्याचे पो. एजंट यास (०५९).

**पत्रे—पो. सुपरिटेंडेंट, करवीर यास जिल्हाधिकारी, रत्नागिरी याची :** घोणसरी गावच्या कबुलायतीसंबंधी (३९७७–९७८); रत्नागिरी जिल्ह्यातील बावडा संस्थानच्या जमाबंदीबाबत (९८२–९८४); भुईबावडा, कुंभवडे वगरे गावचे कुलारग पाठवण्याबाबत (९८५); सोनाळी येथील खटला बावडेस न चालता रत्नागिरी मॅजिस्ट्रेटकडे चालण्याबाबत (९८६–९८७); हिंदेले गांवच्या तक्षिमा हक्काबाबत करवीरकरांस मिळणाऱ्या रकमेबाबत (९८८–९९१), कोकिसरे गावच्या वसुलासंबंधी (९९२–९९४); कोकिसर यथील जप्तीची मोकळीक केल्याबाबत (९९५); बावडेकराकडील मुलखाच्या जमाबंदी व्यवस्थेबाबत (९९६–९९७); मावलण व विजयदुर्ग तालुक्यातील महसुलापैकी पंत अमात्य यांच्या हिश्श्यासंबंधी (३९९८–४००३); बावडेकरांच्या विजयदुर्ग तालुक्यातील खोती हक्कासंबंधी (००४–००५); बावडेकरांच्या तळघाटातील गावांच्या वसुलासंबंधी (००६–०१०), पंत अमात्य मयत झाल्यामुळे बावडा संस्थानच्या तळघाट भागातील दिवाणी कामे रत्नागिरीस चालण्याबाबत (०११); साळसी तर्फेतून भैरवगडास जाणारा गल्ला व नक्त रक्कम याबाबत (०१२); दाभोळ येथे दादाजी पाटकर यास इनाम दिलेल्या ठिकाणाबाबत (०१३–०१४); कुर्ली गांवच्या बावडेकरांच्या वहिवाटीसंबंधी (०२१).

**प्रकरणी कामे**—घोणसरी येथील खोती व कमाविसीबाबत (३९७१–९७२); सर्वोत्तमराव पंडित यांच्या कोकिसरे गावासंबंधी इनाम हक्काबाबत (९७३); कोकिसरे येथील वसूल पंत अमात्य यास न देण्याबाबत (९७४–९७६); हरकूळ, किंजवड इत्यादी गावांच्या वसुलाच्या माहितीसंबंधी (४०१५–०२०), बावडेकर पंत अमात्य मयत झाल्यामुळे बावडा संस्थानचा वसूल कारभारी, बावडा यांच्याकडून होण्याबाबत (०२२–०२३); बावडा संस्थानास

**रुमाल क्र. २८**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

घेतलेल्या दत्तकासंबंधी व साळसी महालातील बावडेकरांच्या वतनी हिश्श्याबाबत (०२५–०३०); लक्ष्मणराव व भास्करराव पंडित यांच्या इनामी व वतनी हिश्श्याबाबत (०३१–०३२), साताराकर अमात्य घराण्यातील दत्तक प्रकरणी कारभारी, बावडा यांचा जबाब होण्याबाबत (०४३–०४९); नंदगांवकर घराण्यात झालल्या भाऊबंदी वाटण्याबाबत (०५०–०५४); राधाबाई अमात्य यांना दत्तक घेण्यास परवानगी मिळण्याबाबत (०५५–०५८).

**यादी**—पंत अमात्य, सातारा यांच्या साळसी, खारेपाटण व आजरा येथील सरदेशमुखी हक्कासंबंधी (३९७०).

---

**ज. क्र. २८, रु. क्र. २८, पु. क्र. ३, का. सं. ४०६० ते ४११९ (६०).**

**सु. स. १२४५ ते १२६३, इ. स. १८४४–४५ ते १८६२–६३**

**पत्रे**—बावडेकरांच्या पोंभुर्ले गांवाच्या वसुलास होणाऱ्या अडथळ्याबाबत छत्रपतींस भास्करराव पंडित यांचे (४०६१–६२); पोंभुर्ले व वाडे येथील भास्करराव पंडित यांच्या सरदेशमुखी हक्काबाबत पो. सुपरिन्टेन्डेन्ट यास कलेक्टर, रत्नागिरी, याचे (०६३–०६४); बावडेकरांच्या खासगीकडील कर्ज, गहाण इत्यादीबाबत कारभारी संस्थान, बावडा, याचे दाजी कृष्णा पंडित यास (०८७); दाभोळ व मुरडे येथील दुस्तपट्टीचा ऐवज पाठवण्याबाबत मुख्य कारभारी करवीर याचे कारभारी, बावडा, यास (०८८–०९२), बावडेकरांचा पोंभुर्ले गांव जप्तीतून खुला करण्याबाबत कलेक्टर, रत्नागिरी, याचे पो. सुपरिन्टेन्डेन्ट यास (०९३–०९५); दुस्तपट्टीचा ऐवज रामचंद्र पंडित नंदगांवकर याजकडून मिळण्याबाबत रत्नागिरी याचे पो. सुपरिन्टेंडेन्ट यांस (०९६).

**प्रकरणी कामे**—ठाणे येथील बावती ऐवजाच्या वसूलाबाबत (४०६५–०७३); रमाबाई पंत अमात्य यांस छत्रपतींची कन्या आऊबाई यांच्या विवाहाचे आमंत्रण न गेल्याबाबत (०७४–०७६); बावडे संस्थानकडून बावती ऐवजाची बाकी येण्याबाबत (०७७–०८६); पंत अमात्य मयत झाल्यामुळे बावडा संस्थानच्या महसूल व्यवस्थेबाबत (०९७–१०७), कोकिसरे गांवाच्या वसूलास मनाई होण्याबाबत (१०७–११९).

**यादी**—पो. सुपरिन्टेन्डेट यास, पंत अमात्यांच्या मृत्युनंतर बावडा संस्थानच्या व्यवस्थेसंबंधी (४०६०).

---

**ज. क्र. २९, रु. क्र. २९, पु. क्र. १, का. सं. ४१२० ते ४२२५(१०६).**

**सु. स. ११८१ ते १२६१, इ. स. १७८०–८१ ते १८६०–६१.**

**आज्ञापत्रे**—सिंधुदुर्ग येथील बंदर चालते करण्याबाबत गोपाळ सेट साघले व गोपाळ सेट तुळसे यांस, (४१२२); रामदास मनोहरदास यांजकडून छत्रपतींची इंग्रजांकडील कामे करून घेण्याबाबत बाळाजी बापोजी यास (१२४).

**कलमबंदी**—करवीरकरांस जामीन राहून इंग्रजांची सिंधुदुर्गाच्या नस्तावरील जहाजे नेवविण्याबाबत रामदास मनोहरदास यास करून दिलेल्या करारावद्दल (४१२५).

**पत्रे**—निवतीच्या मामलेदाराने धरून ठेवलेल्या इंग्रजांकडील फत्तेमाऱ्या परत केल्यासंबंधी छत्रपतींचे कोटलेर बुटीस यास (४१२६); गंगाबाई व यशोदाबाई इचलकरंजीकर यांचे म्हणणे इंग्रज सरकारास कळविण्याबाबत पो. सुपरिन्टेंडेंट यास (१७२); पत्रांची उत्तरें पाठवण्याबाबत पंडित महाराजांचे स्वरूपजी क्षीरसागर यास (२२३); मुंबईस भाऊ आगाशे यास पाठविलेले तिळगुळ व पत्र पोचल्याबाबत स्वरूपजीस (२२४); व्यंकटराव कृष्ण याने छत्रपतींना गोव्याकडील हकीगत कळविली असल्याबाबत मोरोपंत तात्या यास (२२५).

रुमाल क्र. २९

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींस इंग्रज व क्षीरसागर वकील यांची :** छत्रपतींशी बेइमान असणाऱ्या सरदारासंबंधी तसेच छत्रपतींनी देणे असलेल्या कंपनी सरकारच्या ऐवजाबाबत (४१२०); करवीरकरांच्या आरमाराने मालवणास अडवून ठेवलेली इंग्रजांकडील जहाजे परत करण्याबाबत गव्हर्नर, मुम्बई, याचे (१२१); करवीरकरांच्या आरमाराने नेलेल्या कंपनी सरकारच्या किस्त्या (होड्या) व घोडे परत करण्याबाबत गव्हर्नर, मुम्बई, याचे (१२३); छत्रपतींचे पत्र गव्हर्नर, मुम्बई, यास दिल्यासंबंधी तसेच सोमकांती आरसी मुंबईस मिळत नसल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (२२२).

**प्रकरणी कामे**—इचलकरंजीकराकडील जप्त असलेल्या देशमुखी व सरदेशमुखी जमिनीच्या वसूलासंबंधी (४१२७–१७८); बावडा संस्थानकडील गणेश चतुर्थीबाबतच्या खर्चासंबंधी (१८०–१८८); खंडेराव घोरपडे याच्या दत्तवाड जहागिरीतील हिस्स्यासंबंधी (१८९–२२१).

---

**ज. द. नं. २९, रु. क्र. २९, पु. क्र. २, का. सं. ४२२६ ते ४२८७ (६२).**

**मु. स. १२२६, इ. स. १८२५–२६.**

**रवासुदगी**—राज्य कारभार व इतर धार्मिक व खासगी बाबींसंबंधी राजमंडळ चिटणीसीकडून निरनिराळे अधिकारी इत्यादि लोकांस पाठविण्यात आलेले हुकूम, आज्ञापत्रे इत्यादिबाबत (४२२६–२८७).

---

**ज. क्र. ३०, रु. क्र. ३०, पु. क्र. १, का. सं. ४२८८ ते ४३७८ (९१),**

**मु. ११९६ ते १२५३, इ. स. १७९५–९६ ते १८५२–५३.**

**आज्ञापत्रे**—विश्वनाथ दीक्षित याच्या कटकोळ बसरगी इत्यादी गावच्या जमिनी त्याच्याकडे चालवण्याबाबत खंडेराव भोसले व आवाजी राव यांस (४२८८–२८९); आकीवाटच्या लोकांनी राजापूर येथील जमिनीचा वसूल नेला तसेच गोकाकहून येणारे कापड चोरल यासंबंधी सिवोजीराव निपाणीकर यास (२९५); सनदी लोक वारखाड यांस, त्याना इनाम दिलेल्या जमिनी गावाकडे देण्याबाबत (२९८); मनोळी येथे रखवालीस ठेवलेले लोक व कार... करवीरी पाठवून देण्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस यास (३११); चिकोडी तालुका-... नेरळीकराकडील गावांच्या फैसल्याबाबत बाळाजी बाजीराव चिटणीस यास (३१६); मनोळी तालुक्यातील गावे नवलगुन्दकरांकडे गेल्यासंबंधी मनोळी येथे सावधगिरीने रहा... बद्दल व त्या ठाण्याच्या बंदोबस्तासाठी लोक व दारूगोळा पाठविल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यास (३१७, ३१८, ३२९); गावकामगार, कुर्ली, यास, महादशेट सोनार यास मोर्तब (शिक्का) करण्यासाठी जमीन दिल्याबाबत (३३०); कोगनोळी येथील ना... वतनाच्या वहिवाटीबाबत, तेथील गावकामगार यास (३३४); बसेडोनी व बसरगी गावचे पाटील कुलकर्णी यास मनोळी येथील करवीरकराकडील मामलतदार याच्या अमलाखाली त्यांची गावे दिली असल्याबाबत टॉमस मन्रो याचे (३३७–३३८); गावकामगार, का..., यांस, माणको सखो व जिवाजी नरहर देशपांडे यास निरनिराळ्या गावी दिलेले देशपांडे वतन इत्यादी हक्काबाबत (३५३, ३५६–३५७); गावकामगार, कुंभोज, यास स... लोकांकडील जमीन जप्त करून गावाकडे घेण्याबाबत (३७३).

**इनामपत्र**—जखभट धोंडभट यास, त्यास छत्रपतींनी संवदलगे बेनाडी इत्यादी गावी इनाम जमिनी दिल्यासंबंधी (४२९१).

**कलमबंद्या**—लखमगोंडा देसाई, प्रांत हुकेरी, यांच्या देसाई चिटणीसी पाटीलकी इत्यादी वतनी हक्काबाबत (४३६७); यरगट्टीकर देसाई यांच्या वतनी हक्काबाबत (३६८); आरळगुन्डी, ... वगैरे गावे विरूपाक्ष यमाजी देसाई याजकडे चालवण्याबाबत (३६९); तमाप्पा नाईक मनोळीकर यांच्या कटकोळ इत्यादी गावच्या इनामी जमिनी त्याच्याकडे चालण्याबाबत (३७१); भवानराव रामचन्द्र बेडकीहाळकर याची गावे त्याजकडे सोडण्याबाबत (३७६).

**रुमाल क्र. ३०**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**जवाब**—भीमशेठ नाईक याचा, त्याच्याकडे करोसी येथील नाईकीचे वतन चालत असल्यासंबंधी (४३७८).

**ताळेबंद**—निपाणी व शिरगुप्पी या गावांच्या जमाबंदीसंबंधी (४३५४–३५५).

**पत्रे**—चिकोडी, मनोळी तालुके करवीरकरांकडे सोडून देण्याबाबत व निपाणीकराचा सिलसिला बंद करण्याबाबत एल्फिन्स्टन यास (४२९६); करवीरकरांस चिकोडी, मनोळी तालुके मिळण्याबाबत करवीरकरांचे एल्फिन्स्टन यास (२९७). परसगड व मनोळी तालुक्यातील पाटील, कुळकर्णी व सेठी इत्यादि यांस त्यांनी करवीर सरकारच्या आज्ञेत रहाण्याबाबत नरसिंगराव सुभेदार याचे (५३०९); टॉमस मन्रो यास, मनोळी तालुका करवीरकरांच्या स्वाधीन केल्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (३१०); मामलेदार कंकनवाडी, यास, वल्लभगड व सोलापूर या खालील गावे करवीरकरांकडे दिल्यासंबंधी यादी पाठवण्याबाबत गव्हर्नर, मुम्बई, याचे (३३२); भवानीराव रामचंद्र यास, त्यांचा इनाम गाव शिरगूर करवीर राज्यात गेल्यासंबंधी कलेक्टर, धारवाड, याचे (३३३); अप्पयराव यास, निपाणी येथील करवीरकराकडील बंदीवान सोडण्याबाबत कलेक्टर धारवाड याचे (३३६); रामराव मामलतदार यास, चिकोडी व मनोळी तालुके करवीरकरांस दिल्याबाबत थॉमस मन्रो याचे (३४४); गावकामगार, जत्राट, यास, त्यांनी करवीरकराकडील कारकुनांच्या हुकुमात वागण्याबाबत रामराव मामलदार याचे (३४७); पोलिटिकल एजंट यास, निपाणीकरांच्या जमिनीस उपसर्ग न करण्याबाबत ताकीदी दिल्या असल्यासंबंधी छत्रपतींचे (३६१–३६२); पोलिटिकल एजंट धारवाड यास, करवीरकरांनी इंग्रजास द्यावयाच्या लष्करी खर्चासंबंधी छत्रपतींचे (३७४);

**पत्रे–थॉमस मन्रो यांची इतरांस**: मनोळी परगण्यातील देसाई इत्यादि वतनदार यास, त्यांनी करवीरकरांच्या आज्ञेत राहाण्याबाबत (४३०३); मनोळी तालुका छत्रपतींच्या स्वाधीन करण्याबाबत नरसिंगराव मामलेदार यास (३०४–३०५); मामलतदार नरसिंगराव यास, परसगड व मनोळी तालुके करवीरकराकडे दिल्यासंबंधी (३०६); मनोळी तालुक्यातील दशमुख, देशपांडे इत्यादि यांना, त्यांनी करवीरकरांच्या आज्ञेत रहाण्याबाबत (३०७–३०८); सुबराव जाधव, देसाई व देशपांडे परगणा रायबाग यांस, त्यांनी करवीरकरांच्या अम्मलांत राहण्याबाबत (३०९); रामराव मामलतदार यास, निपाणी वगैरे तीन गावांखेरीज चिकोडी व हुकेरी तालुके करवीरकरांकडे दिल्याबाबत (३२०–३२१); वंटमुरीकर व नणंदीकर देसाई यांना, त्यांनी करवीरकर छत्रपतींच्या आज्ञेत वागण्याबाबत (३२२); यमाजी दिनकर देसाई यास, चिकोडी व हुकेरी तालुके करवीरकरांस दिल्यासंबंधी (३२३); मामलतदार कंकणवाडी यास, वल्लभगड व सोलापूर, त्या खालील खेड्यासह करवीरकरांस दिल्याबाबत (३२४–३२५); मामलतदार परशगड यांस, परशगड तालुक्यातील गोरवाल इत्यादी नऊ गावे करवीरकरांकडे दिल्यासंबंधी (३२६); कोल्हापूरच्या छत्रपतींकडे गोरवाळ, गण्याळ वगैरे गावे सोडण्याबाबत नरसिंगराव मामलेदार यास (३२७); मामलतदार नवलगुन्द यास, सोदडल गाव करवीरकरांकडे दिल्यासंबंधी (३२८, ३७८); चिकोडी व हुकेरी तालुक्यातील दशमुख, दशपांडे, पाटील, कुलकर्णी इत्यादी यांना, सदरचे तालुके करवीरकराकड दिल्यासंबंधी (३३०); नीलकंठराव मामलतदार यास, सोलापूर व वल्लभगड या खालील गाव करवीरकरांकड देण्याबाबत (३३१); बाबाजी शितोळ अंकलीकर यास, त्यान करवीरकरांच्या आज्ञेत राहाण्याबाबत (३३९).

**पत्रे—पोलिटीकल एजंट यांची छत्रपतींच्या वकीलास**: करवीर हद्दीतील सरंजामदारासंबंधी माहिती पाठवण्याबाबत (४३०२); रायबाग व वल्लभगड भागातील खेडी करवीराकडे दिल्यासंबंधी (३४१); इनामदार निडगुंदी यास, रायबाग भागातील खेडी करवीरास दिल्यासंबंधी (३४६); भाऊ महाराज यास, रत्नाकरपंत राजाज्ञा याजकडील ऐतवडे गांवासंबंधी कागदोपत्री पुरावा गुदरण्याबाबत (३५१), पुण्याहून आलेल्या कैफियती व जनवाड बाबतची कैफियत या बाबत माहिती देण्याबाबत (३५२); अंकली व नसलापूर यामधील सीमा तंट्याबाबत (३७७).

रुमाल क्र. ३०

पुडके क्र. १—(चालू.)

**पत्रे—आईसाहेब (सुन्दराबाई) यांस** : निपाणीकर इत्यादीकडे असलेल्या करवीरकरांच्या गावांसंबंधी व करवीर हद्दीतील मांग चोर यांचा बंदोबस्त करण्याबावत (४३००–३०१).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची** : चिकोडी ठाण्यास दारूगोळा पाठवण्याबावत, तसेच निपाणीकरांनी चिकोडी तालुक्याच्या केलेल्या खराबीसंबंधी मोरो बाजीराव याचे (४३१४); बाळाजी बाजीराव चिटणीस यास, चिकोडी तालुका व निपाणीकर व नवलगुन्दकर यांच्याकडे असलेल्या करवीरकरांच्या गांवाच्या सोडचिठ्या मिळण्यासंबंधी (३१५). स्वरूपजी भोसले इत्यादी लोक मनोळीस पोचल्याबावत मोरो बाजीराव याचे (३१९); हुबळीहून चिकोडी तालुक्याच्या सोडचिठ्या आणल्याबावत मोरो बाजीराव याचे (३२५); रायबाग महालातील गावे, वल्लभगड इत्यादीच्या सोडचिठ्या दिल्याबावत पोलिटिकल एजंट याचे (३४५); मनोळीहून खासगीकडे निवडक सुपारी पाठवल्यासंबंधी व्यंकटराव नलवडे व दिनकर आप्पाजी याचे (३५८); करवीरकराकडून आपल्या हद्दीतील लोकांस होत असलेल्या अन्यायाबावत सिधोजीराव निपाणीकर याचे (३५९); गुरूनाथ लिंगोपंत यास छत्रपतींकडे पाठवून देण्याबावत, तसेच चॅपलीन हा बागलकोटास जात असल्याबद्दल व्यंकटराव नलवडे व दिनकर आप्पा यांचे (३६०); चिकोडी, मनोळी कडील गावांच्या हिशेबांच्या रुजुवाती संबंधी गणेश खंडो याचे (३६३); मनोळी येथील गोपाळपंत गोखलेकडे जाऊन गावगन्नाचे हिशेबाची रुजुवात करण्याबावत गणेश खंडो याचे (३६५); मोती पाटील शिरोळकर यास मुरगूडच्या ठाण्यात ठेवून तेथील जकीरा इत्यादी जिन्नस ताब्यात घेतल्यासंबंधी (३६६); रहदारीचा मार्ग, करवीरकरांची खेडी त्यांच्याकडे देणे, इत्यादीबावत पोलिटिकल एजंट याशी बोलणी केल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव याचे (३७०);

**याद्या**—मुरादजंग रिसालदार याच्याकडील अरब, डफेदार इत्यादीसंबंधी (४२९०); तालुका मनोळी कडील मोकामा व कमत जमिनी बाबतच्या येणे ऐवजासंबंधी (२९२–२९४); चिकोडी, मनोळी तालुक्यातील गांवांच्या इंग्रजानी दिलेल्या सोडचिठ्यांची (३१२); भाऊ महाराज यास बक्षिसीबद्दल द्यावयाच्या रक्कमेबावत आज्ञापत्रे करून दिल्याबद्दल (३४२–४३); चिकोडी, मनोळी तालुके इंग्रजानी छत्रपतीस देण्याबावत केलेल्या प्रयत्नाबावत भाऊ महाराज यास द्यावयाच्या बक्षिसीसंबंधी (३४८–३५०); जमातदार व दुमालदार यांच्याकडून घेतलेल्या नजराण्याबावत (३७५).

---

**ज. नं. ३०, रु. क्र. ३०. पु. क्र. २, का. क्र. ४३७९ ते ४४९२ (११४).**

**मु. स. ११९१ ते १२२७, इ. स. १७९०–९१ ते १८२६–२७.**

**आज्ञापत्र**—हुजूर बाजार यांस, रत्नशाळेकडे लिहिण्यासाठी कागद देण्याबावत (४४६१).

**जाबते**—श्री अंबेसाठी रूप्याचे नवीन दागिने करण्यासाठी रत्नशाळेकडे जमलेल्या ऐवजासंबंधीं (४४०५–४०७); रत्नशाळेकडे देवपूजेचे दागिने (साहित्य) करण्यासाठी जमा झालेल्या सोन्या बावत (४३९–४५१).

**झाडा**—रत्नशाळेतून राजवाड्यात माणकांची आंगठी इत्यादी तयार करून दिलेल्या दागिन्याबावत (४४१२).

**टिप्पणे**—करवीरकरानी मुम्बईस गव्हर्नर इत्यादीस पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (४३५); गोवेकराकडील कारकूनाबरोबर करवीरकरानी पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (४६५).

**तेरीज**—श्री अंबस रूप्याचे दागिने करण्याबावतच्या जमाखर्चाची (४३८३–३८४); खासगीकडे झालेल्या खर्चाचे (४११); छत्रपतींच्या देवपूजेच्या दागिन्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्याचे (४३६); रत्नशाळेकडून दागिन्यासाठी खर्च झालेल्या सोन्याबावत (४५९–४६०).

**पत्रे**—एलफिन्स्टन यास, हुकेरी व मनोळी तालुक्यांत करवीरकरानी ठाणी बसविल्याबावत (४४८३); ठामस मन्रो यास हुकेरी, चिकोडी व मनोळी तालुके करवीरकरांच्या स्वाधीन झाल्याबद्दल (४८४–४८५); पोलिटिकल एजंट यास, रायबाग, वल्लभगड व सोलापूर भागातील गांवे करवीरकरांच्या स्वाधीन झाल्याबद्दल (४८६); पोलिटिकल एजंट यास हुकेरी, प्रांतात निपाणकरांच्या कारकून इत्यादिकांचा करवीरकरांच्या कमावीसदाराकडून होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्तासंबंधी (४८७); पोलिटिकल एजंट यास, बापोजी सखाराम कमाविसदार याच्या सुटके बावत करवीरकरांचे (४८८).

रुमाल क्र. ३०

पुडके क्र. २—(चालू)

**बोटखत**—शस्त्रशाळेकडील नोकर लोकांसाठी झालेल्या खर्चासंबंधी (४४७१).

**याद्या**—सोने व रूपे याचे दागिने, भांडी इत्यादी बाबत रत्नशाळेकडील जमाखर्चासंबंधी (४३७९–३८०); रत्नशाळेत नवीन दागिने करण्यासंबंधी (३८१); रत्नशाळेकडून दागिन्याबाबत खर्च झालेल्या रूप्यासंबंधी (३८२); श्री अंबेसाठी भांडी, दागिने इत्यादी करण्याबाबत रत्नशाळेकडे जमा व खर्च झालेले सोने व रूपे यासंबंधी (३८६–३९०); रत्नशाळेकडील सखाराम सोनार याच्याकडील सोन्याच्या जमाखर्चासंबंधी (४०४); श्री अंबेस रुप्याचे दागिने करण्याबाबत सोनारास दिलेल्या रुप्यासंबंधी (४०८); छत्रपतींच्या देवघरातील सोन्याच्या व रुप्याच्या देवपूजेच्या दागिन्यासंबंधी (४०९); श्री अंबेस नवीन दागिने करण्यासंबंधी (४१०); श्राद्ध, उत्तरकार्य, एकादशी, इत्यादीबाबत रत्नशाळेकडील सोन्याच्या जमाखर्चासंबंधी (४१३–४२३); जडावाचे दागिने करण्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेले हिरे, माणिक, सोने इत्यादीबाबत (४२४–४२५); लग्न समारंभ इत्यादीबाबत राजघराण्यात रत्नशाळेकडून करण्यात आलेल्या दागिन्यासंबंधी (४२६–४३२); बंदूकीच्या हस्तीदंती झाडास सोन्याचे दागिने करण्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्यासंबंधी (४३३–३४); खासगीकडील देवपूजेच्या दागिन्यासाठी खर्च झालेल्या सोन्यासंबंधी (४३७); खासगीकडील देवपूजेच्या दागिन्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्याबाबत (४३८); देवपूजेचे दागिने करण्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्यासंबंधी (४५२); दागिन्यांच्या दुरुस्तीसाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्यासंबंधी (४५३); रत्नशाळेकडून संध्येची थाळी, पळी, ताम्हण इत्यादि देवपूजेचे दागिने (साहित्य) देवघराकडे दिल्यासंबंधी (४५४); रत्नशाळेतून हुजूर वाड्याकडे तयार करावयाच्या रुप्याच्या ताटासंबंधी (४५५); रत्नशाळेकडून छत्रपतींच्या देवपूजेसाठी तयार केलेले सोन्याचे ताम्हण, पळी, पंचपात्र इत्यादी साहित्याबाबत (४५७); सांखळ्या, फासे, टिक्का इत्यादी दागिन्यासाठी रत्न शाळेतून खर्च पडलेल्या सोन्याबाबत (४५८); रत्नशाळेतून पानदानाचा सोन्याचा डबा व तबक घडविण्यासाठी लागणाऱ्या सोन्यासंबंधी (४६२); आऊबाई घाटगे कागलकर यांच्या दागिन्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्याबाबत (४६३); दागिन्यासाठी रत्नशाळेकडे दिलेल्या सोन्याची (४६५); श्री अंबेस त्रिशूल करण्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्याबाबत (४६६); रत्नशाळेकडून दागिन्याबाबत खर्च झालेल्या सोन्यासंबंधी (४६७–४७०); शस्त्र शाळेकडील नोकर लोकांच्या पोटगी खर्चासंबंधी (४७२–४७५); वरात कामगिरीच्या जमाखर्चाबाबत (४७९–४८२); शस्त्रशाळेकडून राजवाड्यात पूजेसाठी व कुलधर्मासाठी द्यावयाच्या सामानासंबंधी (४८९); रत्नशाळेतून करून दिलेल्या दागिन्यासंबंधी (४९१–४९२).

**हातखर्डे**—श्रीअंबेस रूप्याचे दागिने करण्याबाबतच्या खर्चासंबंधी (४३८५); श्री अंबेस रूप्याचे दागिने करण्याबाबतच्या जमाखर्चासंबंधी (३९१–४०३); राजमहालातील दागिन्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्यासंबंधी (४५६); किल्ले पन्हाळा येथील शस्त्रशाळेकडील जमाखर्चाबाबत (४७६–४७८).

---

**ज. क्र. ३१, रु. क्र. ३१, पु. क्र. १, का. सं ४४९३ ते ४५६८ (७६).**

**सु. स. ११९३ ते १२०२, इ. स. १७९२-९३ ते १८०१-०२.**

**इजमायली***—रत्नशाळेकडून श्री अंबेसाठी करण्यात आलेल्या रुप्याच्या दागिन्यासंबंधी (४४९३).

**जाबता**—दागिने व छत्रपतींच्या देव पुजेसाठी धूपारती, पंचपात्र, पंचारती इत्यादीसाठी रत्नशाळेकडून खर्च झालेल्या सोन्यासंबंधी (४४९७).

**झाडे**—आषाढ मासचे दागिने करण्यासाठी रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्यासंबंधी (४४९४–४९६).

**तेरीज**—रत्नशाळेकडे जमा झालेल्या सोन्यासंबंधी (४५०५).

---

(*इजमायली = ठोकळ हिशोबाचा खर्डा)

**रुमाल क्र. ३१**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**याद्या**—रत्नशाळेकडील सोनारलोकांसंबंधी (४४९८); ग्रहण समयी दान करण्यात आलेल्या सोन्या-बावत (५०३); रत्नशाळेकडून सोने, रूपे, हिरे, माणिक, मोती इत्यादीचे वनविण्यात आलेले नानाविध अलंकार व दागिने यासंबंधी (५०६–५५८); श्री अंबेसाठी रत्नशाळेकडून वनविण्यात आलेले रुप्याचे दागिने, भांडी व पूजासाहित्य यासंबंधी (५५९–५६८).

**शिल्लक बंद**—खंडेराव पारसनीस यांच्याकडील सोन्यासंबंधी (४५०४).

**हातखर्डे**—दागिने करण्यासाठी रत्नशाळेकडून खर्च झालेले सोने व रुपे यावावत (४४९९–५०२).

---

**ज. क्र. ३१, रू. क्र. ३१, पु. क्र. २, का. सं. ४५६९-४५९०(२१).**

**सु. स. ११७६ ते १२०७, इ. स. १७७५-७६ ते १८०६-०७.**

**जाबते**—पन्हाळा येथील शस्त्रशाळेकडील सामानाबावत (४५७०–५७४).

**पत्रें**—छत्रपतींस, करवीरकराना इंग्रजांचे सहाय्य मिळण्यावावत तसेच हस्तगत केलेली तरांडी परत मिळण्यावावत रावर्ट यांचे (४५६९); कोटलेर ब्रिटीश रेसीडेंट गोवा यास, लक्ष्मीवाई भोसले सरदेसाई प्रान्त कुडाळ यांच्याकडील निवतीच्या किल्लेदाराने हस्तगत केलेली इंग्रजांची तरांडी त्यास परत करण्यासंबंधी (५८७); छत्रपतींस, इंग्रजांच्या फतेमान्या त्यास करवीरकराकडून परत मिळण्यावावत रेसीडेंट गोवा यांची (५८८–५८९).

**याद्या**—निरनिराळ्या गावाकडून जमा झालेल्या रकमांच्या जमा व खर्च यासंबंधी (४५७५); शस्त्र-शाळेकडील कारकून इत्यादि नोकरवर्गास दिलेले वेतन व पोटगी यावावत (५७६–५७९); गव्हर्नर मुम्बई, व्हाईसराय गोवा, इत्यादीस करवीरकरांची पत्रे पाठविण्यावावत खर्च झालेल्या जामदारखान्याकडील थैल्यावावत (५८५); शस्त्रशाळेकडील दौलतराव गायकवाड यांच्या दर्शपिडा वावतच्या दानासंबंधी (५८६); तोरगल, पाटण इत्यादि गावांस पाठवलेल्या पालख्यासबंधी (५९०).

**हातखर्डे**—पन्हाळा येथील शस्त्रशाळेतील हत्यारे इत्यादि सामानावावत (४५८०–५८४).

---

**ज. क्र. ३१, रू. क्र. ३१, पु. क्र. ३, का. सं. ४५९१ ते ४६७४(८४).**

**सु. स. ११९१ ते ११९३, इ. स. १७९०-९१ ते १७९२-९३.**

**जाबता**—रत्नशाळेकडून धर्मादाय, सत्का, देणगी इत्यादीवावत झालेल्या खर्चासंबंधी (४६७४).

**झाडे**—राजघराण्यातील मुलांचे वारसे, लग्न समारंभ इत्यादीवावत रत्नशाळेकडून वनविण्यात आलेल्या दागिन्यासंबंधी (४६२८–६७३).

**याद्या**—रत्नशाळेकडे जमा व खर्च झालेल्या सोन्यावावत (४५९५–६००); रत्नशाळेकडून छत्रपति, राजघराण्यातील मंडळी, श्री अंबावाई इत्यादीसाठी सोने, रुपे, हिरे, मोती इत्यादीचे वनविण्यात आलेल्या दागिन्यासंबंधी (६०३–६०४); सूर्यग्रहण, नवस, अधिक मास इत्यादीवावत रत्नशाळेकडून वनविण्यात आलेल्या सोने, रूपे यांच्या दागिन्यासंबंधी (६१७–६२७).

**हातखर्डे**—रत्नशाळेकडे जमा व खर्च झालेल्या सोने व रुपे यासंबंधी (४५९१–५९३).

**हिशेब**—रत्नशाळेतून छत्रपतींच्या घोड्यास दागिने करण्यासाठी जमा व खर्च झालेल्या सोन्यावावत (४५९४).

---

**ज. क्र. ३२, रू. क्र. ३२, पु. क्र. १, का. सं. ४६७५ ते ४७३९ (६५).**

**तारीख नसलेली.**

**आज्ञापत्र**—सुभानजी साळोखे यास, वहिरजी भोसले, तुकोजी मोहिते इत्यादि लोकांच्या रोजमुऱ्याचा ऐवज देण्यासंबंधी (४७२२).

**इनामपत्र**—छत्रपतींची सेवा एकनिष्ठपणे करण्यावावत सुवराव कृष्ण पंत अमात्य यानी लिहून दिलेले (४७२७).

## रुमाल क्र. ३२

### पुडके क्र. १—(चालू)

**टिप्पण**—छत्रपतींनी चॅपलीन यास पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (४६८३).

**पत्रे**--बुवासाहेब छत्रपति याना, ते मनोहरगडास गेल्याचे समजल्यासंबंधी (४६७५); बाबासाहेब व चिमासाहेब छत्रपति यांना, त्यानी पाठविलेली पत्रे व सामान पोचल्यासंबंधी (६७६–६७७); बुवासाहेब छत्रपतींना त्याना बहिणाबाई यानी तिळगूळ व पोवती पौणिमचे विडे पाठविल्याबाबत (६७८–६७९); जोसेफ युटॉफ यास, छत्रपतींनी बाबाजीपंताबरोबर कर्नल वेलस्ली यास पत्रे पाठवल्यासंबंधी (६८२); नानीसाहेब घाटगे याना, रावसाहेब काकडे याच्याकडून ग हिंदुस्थानातून आलेली पत्रे इत्यादी कागद त्यांच्याकडे पाठविले असल्यासंबंधी नरसिंगराव फणसळकर याचे (६८६); स्वरूपजी क्षीरसागर यास, हुंड्या खरेदी करून पाठवण्याबाबत बाळोजी भोसले याचे (६८७); नानीसाहेब घाटगे याना, योगीश्वर बुवास शंभर रुपये देत असल्याबद्दल नरसिंगराव फणसळकर याचे (६८९); सुन्दराबाई याना, करवीरकरांच्या कामासाठी भाऊ महाराज पंडित हे गव्हर्नर याच्या मुलाखतीस पुण्यास आल्यासंबंधी बापूजी शिवराम याचे (६९१); नानीसाहेब घाटगे याना, उत्तर हिंदुस्थानातून पाठविलेले कापड करवीरास जाऊ न देण्याबाबत हिंदुराव घाटग याचे (६९२); निगव येथून स्वारावरोबर ५० रुपये पाठवल्यासंबंधी त्या गावचे आकारबंद रुजुवातीसाठी पाठवून देण्याबाबत (६९३); श्री गुरूजी (श्री गुरुजी कोण ते समजत नाही) याना, कृष्णाजीपंताकडून त्याना सर्व हकीगत कळेल या अर्थी आबाजी सदाशिव दिा लष्कर याचे (६९५); श्रीमंत बाईसाहेब याना पेशव्यांच्याकडून आलेल्या पत्रांच्या नकला त्यांच्याकडे पाठविण्यासंबंधी सुलतानाराव शिंदे याचे (६९६); गोपाळपंत यास, त्यानी पाठवलेले रुपये श्रीमंताच्याकडे पोचते केल्याबाबत त्र्यंबक आबाजी याचे (६९७); शंभु दिक्षित. कानडे यास, त्याच्याकडून काशीयात्रेसमयी गोपाळ मेंदरकर याने घेतलेली कर्जाऊ रक्कम परत केल्याबद्दल (६९९); बाळाजीपंत यास, त्याने नारायणराव पाटणकर यास देणे असलेल्या रक्कमेपैकी, १,००० रुपये त्याच्याकडे पाठवण्याबाबत (४७००); बच्याजीपंत यास, भास्कर दीक्षित कर्वे यांच्या मनोळी येथे अटकेत ठेवलेल्या कारकुनाच्या मुक्ततेबाबत बाजीराव गोविंद याचे (७०१); देशमुखीचा वसूल करून पाठवून देण्याबाबत (७०२); सुंदराबाई यांना पुण्याहून आलल्या थैल्या (पत्र) त्यांच्याकडे आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपतींनी पाठवल्यासंबंधी (७१०); गोविंद रावजी यास, त्याच्यासाठी राघो विठ्ठल याने लाखडे येथून चामड्याचे जोडे व घोड्याचे खोगीर पाठवल्याबाबत (७११); रघुनाथराव दादा माने यास, वरचेवर पत्र पाठवण्याबाबत बाळकृष्ण महादेव याचे (७१२); कुरण, कुटर व बेलवड या गावास रोख करून बळवंतराव उपद्रव करीत असल्याबाबत (७१३); रावजी पारसनीस यास, त्याच कर्ज बहिरजी निकम याने भागविले, त्याबाबतचा ऐवज त्यास मिळण्याबाबत (७१४); बावडा संस्थानच्या कारभाराच्या चौकशीबाबत (७१५–७१६); सदाशिव पंत नाडगौडा यांच्या मुलग्याच्या लग्नाबाबत (७१७); नरोबा काळे यास त्यास सर्जेराव घाटगे यांनी मिरजेस नेण्यासंबंधी (७१८); मालवण यथील अधिकाऱ्यास दिगवड व नरड येथील गडकऱ्याकडून घरपट्टी इत्यादी कर न घेण्याबाबत (७१९); व्यकाजी सुबाजो पेशवे यासी, त्यानी पाठविलेले पत्र व धोतरजोड्या पोचल्याबाबत (७२१); नारोपंत नाना यास, त्यांनी लिहिल्याप्रमाणे वडगांव पागेकडे रक्कम देणे अशक्य असल्याबाबत बाजी नारायण व आबाजी सदाशिव यांचे (७२३); गदग परगण्यातील अधिकारी वर्गास, त्यांनी करवीरकर संभाजी यांच्या अम्मलाखाली राहण्याबाबत शाहु छत्रपति, सातारा यांचे (७२५); नारोपंत नाना यास लष्करातील लोकांच्या खर्चाची व्यवस्था होण्याबाबत तसेच लष्करातील सिद्दी अरब इत्यादी मुसलमानांना ईदच्या खर्चास देण्याबाबत आबाजी सदाशिव यांचे (७३४).

**पत्रे**--**छत्रपतींस :** नीळकंठराव जाधव यास पाठवीत असल्याबाबत सयाजीराव जाधव यांचे (४६८५); मुम्बईहून शालजोड्या पाठविल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यांचे (६८८); सोनगड येथील बंदुकीच्या नळ्या, भांडी इत्यादी निरूपयोगी वस्तूसंबंधी येसाजी, सावंत व रामचंद्र गोपाळ यांचे (६९०); बळीवडे इत्यादी गावाच्या वसूलासंबंधी तसेच मोजणी झाली नसलेल्या खेड्यांसंबंधी आप्पाजी वणजारे व गोपाळ विठ्ठल यांचे (७३०); तोरगलकराशी करावयाच्या ठरावासंबंधी राघो बल्लाळ भेडस गांवकर यांचे (७३१–७३३).

**रुमाल क्र. ३२**

**पुडके क्र. १ (चालू)**

**मसूदा**—उदाजीराव घाटगे यास वुइल्यम डौस यांच्याकडे पाठवण्याबाबत करवीरकरांनी लिहावयाच्या पत्राचा (४६९८).

**याद्या**—प्रतिनिधी व इचलकरंजीकर यास असलेल्या इनाम व दुमाला गावासंबंधी (४६८०–६ );
गोपाळजी केतकर याने विशाळगड संस्थानी केलेल्या गैर कारभाराबाबत ( ); [illegible]जी कोडोली इत्यादी गावी निरनिराळ्या लोकांस दिलेल्या जमीनीसंबंधी (६९४); फैजुल्ला यास गावोगाव असलेल्या हक्कदारी व इनामे याबाबत (७०३–[illegible]); करवीर-कोगे, बीड व हमूर या गावी तांवट लोकांस दिलेल्या जमिनीसंबंधी (७२०); करवीर-कराकडील अमीर लोकांसंबंधी (७२४); शाहु छत्रपति सातारा यांच्याकडून करवीरकराकडे कर्नाटकात आलेल्या मुलखाबाबत घ्यावयाच्या पत्रासंबंधी (७२६); प्रतिनिधि, चिंचणीकर देसाई इत्यादींकडील खर्चासंबंधी (७२८–७२९); भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड करवीरकराच्या कामासाठी एल्फिन्स्टन यांच्याकडे गेले त्याबाबतच्या खर्चासंबंधी (७३५); हवीर, मंत्री, न्यायाधीश इत्यादीस मोकासा इनाम दिलेल्या गावांसंबंधी (७३६, ७३९).

---

**ज. क्र. ३२, रु. क्र. ३२, पु. क्र. २, का. सं. ४७४० ते ४७९१ (५२).**

**सु. स. ११९८ ते १२४२, इ. स. १७९७-९८ ते १८४१-४२.**

**आज्ञापत्र**—स्वरूपजी क्षीरसागर यास, करवीरकरांच्या निपाणीकरांकडे असलेल्या मुलखाच्या इंग्रजाकडून सोडचिठ्ठा मिळण्याबाबत (४७४५).

**कैफियत**—पांगिरे व चिकलहाळ ही गावे स्वाधीन होण्याबाबत करवीरकर छत्रपतींकडे गुदरलेली संभाजी घोरपडे यांची (४७४६).

**पत्रे**—जीवनराव जाधव हवालदार यास, करवीरकरांकडून तोरगलकरांच्या व्हावयाच्या कामासंबंधी बापूजी बाबूराव यांचे (काम कोणते ते लिहिले नाही) (४७६४–७६५); रामप्पा अखबार-नवीस कोल्हापूर यांस, रुद्रय्या हिरेमठ याचे बन्नूर येथील वतन त्याच्याकडे देण्याबाबत पो. ए. धारवाड याचे (७६६); हणमप्पा देसाई यास, त्याच्या देसाई वतनास तोरगलकर व बन्नूरकर यांच्याकडून होणाऱ्या उपद्रवाबाबत त्याने करवीरकरांकडे दाद मागण्यासंबंधी पो. ए. यांची (७६७–७७१); पो. ए. यास, मांगनूर येथे वासुदेव कृष्ण सहस्त्रबुद्धे यांच्या चोरीस गेलल्या रकमेची भरपाई करण्याबाबत तोरगलकरास लिहिले असल्यासंबंधी करवीरकराकडून (७८९).

**पत्रे—करवीरकर वकीलास पो. ए. यांची व करवीरकर वकीलांची पो. ए. यांसी :** बाळोजी भोसले मालेगांवकर यांची मालमत्ता निळकंठराव शिंदे याने लुटल्यासंबंधी चौकशी करण्याबाबत (४७४७); वासुदेव केशव यांच्या चोरीच्या चौकशीबाबत (७७७–७७९); तोरगलकर लक्ष्मणराव शिंदे यांनी रामदुर्गकर यांचे देणे असलेल्या रकमेबाबत (७८०–७८३); अनगोल तालुक्यातील चौथाईबाबतचा वसूल कुरुंदवाडाकडून तोरगलकरास मिळण्याबाबत (७८५); तोरगलकराकडील आरबेटी येथील जखमी लोकांबाबत रामदुर्गकरांनी द्यावयाच्या ऐवजाबाबत (७८६–८७).

**छत्रपतीस पो. ए. यांची :** नीळकंठराव शिंदे मनोळीकर याने हिरनहालचे ठाण घेऊन मुंगलीहाळास उपसर्ग दिल्याबाबत (४७४८); सांगलीकरांचे कारकून बापूजीपंत घाटगे यांची करवीरकरांच्या अटकेतून सुटका करण्याबाबत (७५१–७५३); बोमक्का बेगारीन [illegible]ला तोरगल येथील लोकांनी मारहाण करून तिची मुलें मारल्याची चौकशी होण्याबाबत (७७४); गुतीगोळ व बेडकी यामधील सीमा तंट्यासंबंधी (७७५); रामदुर्गची कुळे तोरगलकरांनी अटक करून ठेवल्यासंबंधी (७८८).

**छत्रपतीस इतरांची :** कित्तूर महालापैकी भाग करवीरकरास मिळण्यासंबंधी करवीरकर वकीलाचे (४७५०); यरनाळकर पाटील याने जबरदस्तीने केलेला वसूल, पागेतील राजहं[illegible]डा, कदी लोक, इत्यादीबाबत (७५८–७५९); पंचगांव यथील सीमातंटा हुसेन काज[illegible]ना शादीचा खटला, बन्नूरकर यांच्या वाटण्या इत्यादीबाबत लक्ष्मणराव शिंदे तोरगल[illegible]चे (७८४); नीळकंठराव शिंदे यांच्या खेड्यांच्या सोडचिठ्ठा देण्याबाबत (सुरूवातीचा भाग फाटला आहे) (७९०).

**रुमाल क्र. ३२**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**फिर्यादी अर्ज**—आपणास मारहाण करून आपल्या मुलास विष घालून मारल्याबाबत बोमक्का बेगारीन हिचा कंपनी सरकारात केलेला (४७७२–७७३).

**टिप्पणे**—दत्तजयंतीबद्दल आबा भट पुजारी याजकडे दिलेल्या रक्कमेसंबंधी (४७५६), अमृता व जगन्नाथ पवार यांचे घर जप्तीतून मोकळे करण्यासाठी मखलासीबद्दल घेतलल्या रकमेबाबत (७५७); मारूतीच्या देवालयाकडे पैसे व दागिने दिल्याबाबत (७६०); बाळकृष्ण कोठीकडे भात खरेदी केलेबद्दल (७६२); बापू पवार याच्या स्त्रिया, मुली इत्यादीबाबत (७६३).

**ताळेबंद**—किल्ले तोरगलकडील गावांच्या जमाबंदी संबंधी (४७४०–४७४४).

**याद्या**—पागा, गड इत्यादीकडे केलेल्या कापड खरेदीबाबत (४७५४–७५५); जिलीबी पागेकडे असलेल्या गांवांकडील वसूलाबाबत (७६१); पंचगांव येथील सीमातंटा बन्नूरकर यांच्या वाटण्या, हसन काजी याची शादी इत्यादीबाबत तोरगलकराकडून छत्रपतींकडे व्हावयाच्या जावसालासंबंधी (७७६).

---

**ज. क्र. ३२, रु. क्र. ३२, पु. क्र. ३, का. सं. ४७९२ ते ४८५५ (१३७),**

**सु.स. ११७६ ते १२२८, इ. स. १७७५-७६ ते १८२७-२८.**

**आज्ञापत्रे**.—दादाजी यादव यास, त्याने इंग्रज व करवीरकर यांच्यात दोस्ती वाढविण्याचा प्रयत्न करण्याबाबत (४७९९); स्वरूपजी क्षीरसागर यास, घोंडो बल्लाळ याजकडून येणे असलेली करवीरकरांची रक्कम पाठवून देण्याबाबत (८१९); आर्देसर दादीशेट यास, सिंधुदुर्ग बंदरातून ताग खरेदी करू देण्याबाबत तसेच त्याने छत्रपतींसाठी सोमकांती आरसा, फळ व फुलझाडे यांची कलमे पाठवून देण्याबाबत (८२०).

**करीना**—निपाणकराच्या सांगण्यावरून कूरगांव लुटल्यासंबंधी येसनाक व सोमनाक मांग यांनी लिहून दिलेला (४८१७–८१८).

**पत्रे**—राणी दुर्गाबाई यांना करवीरकरांनी इंग्रजांच्या द्यावयाच्या देण्यासंबंधी (४७९२–७९३); इंग्रज वकील रॉबर्ट यांस करवीरकरांस इंग्रजांकडून दोन लक्षांचे कर्ज मिळण्याबाबत यशवंतराव शिंदे यांचे (७९७); करवीरकरांनी परशुराम रामचंद्र यास देण्यासाठी हरि भास्कर यांच्याकडून घेतलेला साडेचार लक्ष रुपयांच्या फेडीस लावून दिलेल्या गावांसंबंधी (८०१); बाबूराव सुभेदार यांस, करवीरकर व पोर्तुगीज यांची पूर्वीपासून दोस्ती असल्यासंबंधी पोर्तुगीज गव्हर्नर यांचे (८०२); बाबूराव सुभेदार यांस, करवीरकर व पोर्तुगीज यामध्ये दोस्ती रहाण्याबाबत पोर्तुगीज गव्हर्नर जनरल यांचे (८०३); बापूसाहेब यांना, करवीरकरांची पत्रे वेलस्ली व कर्नल क्लोज यास दिल्यासंबंधी, तसेच इंग्रजी फौज गोवा, श्रीरंगपट्टण इत्यादी ठिकाणी असल्याबाबत मोरो सखदेव यांचे (८१६); सुन्दराबाई यांना मोरो बाजीराव याजकडे टॉमस मन्रो याने चिकोडी तालुक्याच्या सोडचिठ्ठी दिल्यासंबंधी (८२२); त्र्यंबकपंत फडणीस यांना इचल येथील कमाविसीऐवजाबाबत महादाजी बापू ओडणगीकर यांचे (८५०); सखारामपंत अण्णा यास, मनोळीचे ठाणे त्याच्या स्वाधीन करण्याबाबत भीमराव नरसिंह व राघो नारायण यांचे (८५१); अंकलीकर शितोळे यांना त्यांनी करवीरकरांच्या आज्ञेत राहण्याबाबत गव्हर्नर मुंबई यांचे (८५२).

**छत्रपतीस :** गोवा व सावंतवाडी भागातील इंग्रजांच्या लष्करी हालचालीसंबंधी करवीरकर वकीलांचे (४८१४–८१५); चिकोडी तालुका व रायबाग इत्यादींच्या सोडचिठ्ठया इंग्रजांकडून घेतल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (८२१,८२३); कुनूरचे नाईकी वतन आईसाहेब (सुंदराबाई) यांच्या नावे करून दिल्याबाबत यमाजी दिनकर याचे (८२५); सिदोजीराव निपाणीकर यांच्या चिकोडी येथील वतनदारी हक्कास व त्यांच्या तेथील कारकुनास करवीरकरांच्याकडून उपसर्ग न होण्याबाबत कमिशनर चॅपलीन यांचे (८२९); पन्हाळा येथील गडकरी लोकांच्या खर्चाच्या बंदोबस्ताविषयी नारो गंगाधर यांचे (८४१); पन्हाळा येथील गडकरी छत्रपतींच्याकडे पाठविले असल्याबाबत नारो गंगाधर यांचे (८४२); कोडोली इत्यादी

रुमाल क्र. ३२

पुडके क्र. ३--(चालू)

**पत्रे**--(चालू)

गावाकडून आलेल्या प्यादे लोकांस पन्हाळगडावर पहाऱ्याचे वगैरे काम दिल्यासंबंधी नारो गंगाधर यांचे (४८४३); पन्हाळगडावर पाळीने कामास येणाऱ्या लोकांबाबत छत्रपतींची आज्ञापत्रे मिळण्याबद्दल नारो गंगाधर यांचे (८४४); बाबासाहेब व चिमासाहेब छत्रपतीस, त्यांनी पाठवलेली पत्रे व मेवामिठाई पोचल्यासंबंधी (८४५); आबासाहेब छत्रपती यांस, भगवंतराव भोपे व महिपतराव मचोल यांस खर्चासाठी रुपये देण्यासंबंधी (८४९); इंग्रजांकडून कलकत्त्याहून आलेला तहनामा व थैली छत्रपतींकडे पाठवल्यासंबंधी रामजी भीमराव यांचे (८५५).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपतींना :** छत्रपतींचा मुक्काम, संभार, लष्कर शिवापूर येथे असल्याचे समजल्याबाबत (४८३०-८३२); ते करवीरहून वाळवे येथे गेल्याचे समजल्याबाबत सईबाईचे (८३३); मनोहरगड छत्रपतीच्या स्वाधीन होणार असल्याचे त्यांच्या पत्रावरून समजल्यासंबंधी व त्यांचा मुक्काम मनोहरगड येथे आहे त्याबद्दल (८३४-८३५); छत्रपतींचा मुक्काम रत्नागिरीस असल्याचे समजल्याबाबत व शिकारीस गेल्याचे समजल्याबाबत (८३६-८३७); त्यांचा मुक्काम पाटगाव येथे असल्याचे पत्राने समजल्याबाबत (८३८); त्यांची मुले बाबासाहेब व चिमासाहेब यांच्या प्रकृतीसंबंधी (८३९-८४०); त्यांच्या प्रकृतीस तोरगलकर वैद्य यांच्या उपचाराने बरे वाटत असल्याचे समजल्यासंबंधी (८४६); त्यांच्यासाठी करवीरहून मेव्याचा पेटारा पाठवल्यासंबंधी (८४७); अकीवाटकर पठाणास नेमणुकदारीबद्दल पांचशे रुपये देण्यासंबंधी (८४८).

**पत्रे—शिवाजी ३ रे यांना :** करवीरकरांनी कंपनी सरकारच्या द्यावयाच्या कर्जासंबंधी व त्यांच्याकडून इंग्रजांच्या जहाजास होणाऱ्या उपद्रवाबाबत कंपनी सरकारचे (४७९१); करवीरकरांनी इंग्रजांना द्यावयाचे कर्ज व मालवण येथे व्यापार करण्यास परकीयांना द्यावयाच्या परवानगीबाबत गव्हर्नर मुंबई यांचे (७९८); कंपनी सरकारचे कर्ज भागवण्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यांचे (८००); इंतिजाम दोला सप्तरजंग याने आपला भाऊ व दुसरा एक मनुष्य करवीरकरांच्या नोकरीत पाठवल्यासंबंधी (८११); इंतिजाम दोला सप्तरजंग यास व त्याच्या भावास करवीरकरांच्या सेवेत रहावयाचे असल्यासंबंधी (८१२-८१३).

**बेहेडे**—तालुके चिकोडी व मनोळी, मामला तोरगल, कर्यात आळते, येथील जमाबंदी संबंधी (४८०५-८१०).

**याद्या**—मनोळी तालुक्याच्या वसूल बाकीसंबंधी (४७९४); व तेथील जमेच्या ऐवजासंबंधी (७९५-७९६,८०४); सुभा मनोळीकडील चार सालांच्या जमाखर्चासंबंधी (८२४); ठाणे मनोळी येथील धर्मादाय, कारकून इत्यादिबाबतच्या खर्चासंबंधी (८५३-८५४).

**रवासुदग्या**—राजमंडळ चिटणीसीकडून राज्य कारभार विषयक पाठवलेले हुकूम, आज्ञापत्रे इत्यादी संबंधी (४८२६-८२८).

---

**ज. क्र. ३३, रु. क्र. ३३, पु. क्र. १, का. सं. ४८५६ ते ४८८३ (२८).**

**सु. स. १२११ ते १२८५, इ. स. १८१०-११ ते १८८४-८५.**

**अर्ज**—मनोळी येथे खासबारदार यांच्या तेथील जमादार, हवालदार इत्यादी नोकरवर्गाशी होत असलेल्या गैर वर्तणुकीसंबंधी महमद कासीम जमादार याचा छत्रपतीस (४८८०).

**आज्ञापत्र**—गांवकामगार कणंगले यास, आबाजी येसाजी गंत्री यास जमीन दिल्याबाबत (४८७७).

**पत्रे**—रत्नाकर राजाज्ञा यास, अकीवाट येथील लोक नांदणी, घोसरवाड इत्यादी गावातील पीक कापून उपद्रव करीत असल्याबाबत सिधोजीराव निपाणकर यांचे (४८५६); करवीरकर ३ रे शिवाजी यांना, सटवोजीराव भोसले यांच्याकडून करवीरकरांस येणे असलेल्या ऐवजाबाबत अलीमजंग यांचे (८७०); स्वरूपजी क्षीरसागर यांस, चिकोडी तालुक्यातील गावांच्या सोडचिठ्यासंबंधी रत्नाकर राजाज्ञा यांचे (८७८); कर्नल वलोज यांस, चिकोडी व मनोळी तालुक्यांच्या सोडचिठ्याबाबत (८७९); मामलेदार चिकोडी यास, मांगूरच्या लोकांनी यळगूडकर यांस मारल्यासंबंधी चौकशी करण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड याचे (८८२).

रुमाल क्र. ३३

पुडके क्र. १--(चालू)

**छत्रपतींस पो. एजंट यांची व इतरांची :** यमाजीपंत नेरलीकर यांची वतनी गावे जप्तीतून खुली करून त्यांच्या भावाकडे देण्याबाबत (४८५७–८५८); ठाणे चिकोडी येथील शिबंदीच्या खर्चाच्या अडचणीबाबत राघो जगन्नाथ यांचे (८७१); चिकोडी मनोळीबाबत पेशव्यांनी केलेल्या कराररमदारांचे कागदपत्र करवीरकराकडे पाठवल्यासंबंधी महिपतराव त्र्यंबक यांचे (८७२); बजाबाई आक्कासाहेब यांचेमार्फत आलेल्या वरातदारास मनाचिठी देण्याबाबत हवालदार मनोळी यांचे (८७३); खमीस जमादार यास त्याच्या वतनाचा ऐवज देऊन छत्रपतींकडे पाठवल्याबाबत हवालदार मनोळी याचे (८७४); पन्हाळ्याहून छत्रपतींकडे पाच हजार रुपये पाठवल्याबाबत (८७५); इंग्रजांकडून करवीरकरास कर्ज घेण्याबाबत तसेच इंग्रज व पेशवे यांच्या सरदारांमधील चकमकीसंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (८७६); सुन्दराबाई यांना, चिकोडी व मनोळी तालुक्यांच्या सोडचिठ्या इंग्रजांकडून मिळण्यासंबंधी बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव यांचे (८८१); चिकोडी तालुक्यातील कर्याती व गांवे यांच्या माहितीबाबत एल्फिन्स्टन यांचे (८८३).

**प्रकरणी काम**--इचलकरंजीकरांच्या माणकापूर येथील देशमुखी वतनाबाबत (४८६४–८६९).

**याद्या**--धारवाड येथील न्यायालयातील दाव्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदार पाठवून देण्यासंबंधी (४८६०–८६३).

---

**ज. क्र. ३३, रु. क्र. ३३. पु. क्र. २, का. सं. ४८८४ ते ४९१७ (३४).**

**सु. स. ११९५ ते १२२५, इ. स. १७९४–९५ ते १८२४–२५.**

**आज्ञापत्रे**--गांवकामगार चिखली यास, पावनगड येथील राजवाड्याकडे मोईनीबाबत शंभर रुपये देण्याबाबत छत्रपतींची (४८८७); कर्नल क्लोज यांस, खानवट गांवाची जप्तीतून मोकळीक करून चिकोडी व मनोळी तालुक्याच्या सोडचिठ्या मिळण्याबाबत (९०७); कर्नल क्लोज यांस, चिकोडी मनोळी तालुके करवीरकरांस मिळण्याबाबत (९१२).

**जबाब**--श्री रामचंद्र देवस्थान करवीर यांच्या उत्सवाबद्दल छत्रपतींनी दिलेल्या उत्पन्नाबाबत राघो भवानी इंगळे यांचा मामलेदार शिरोळ यांच्यासमोर (४९१५).

**देहझाडे**--मनोळी तालुक्यातील गावांसंबंधी (४८९६, ८९८–८९९).

**पत्रे**--गुंडो जिवाजी व नारायण कांजी यांस, सिधोजीराव निंबाळकरांकडे चालत असलेल्या खेड्याबाबत (४८९३); गांवकामगार लिंगनूर यांस लिंगनूर हा गांव करवीरकरांच्या स्वाधीन करण्याबाबत (८९४); बापूजी कृष्ण यांस, उदाजी निंबाळकरांस दिलेले गांव करवीरकरांस परत करण्याबद्दल (८९५); दिनकरपंत यांस, जामखिंडी व मनोळी तालुक्यांतील गावांसंबंधी छत्रपतींना कळवले असल्यासंबंधी कर्नल क्लोज यांचे (९०१); सदाशिवपंत यासी, गणपतराव जाधव सरनाईक यांच्या मनोळी येथील नेमणुकीबाबत हुकूम पाठविण्यासंबंधी (९१७).

**छत्रपतीस :** करवीरकर व कंपनी सरकार यांच्यांत १८२९ मध्ये झालेल्या तहाची प्रत छत्रपतींकडे पाठवल्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (४९००); कवठे, डाळिंबे वगैरे पाठवल्यासंबंधी तसेच रायबाग भागातील लुटालुटीच्या प्रकाराबाबत राघो जगन्नाथ यांचे (९०२); मनोळी ठाणे करवीरकरास मिळाले असून त्यापैकी नवलगुंदाकडे असलेले गाव करवीरकरास मिळण्याबाबत बोलणी चालू असल्याबाबत (९०८); चिकोडी, मनोळी तालुके निपाणीकराकडील गाव व जनवाड येथील इंग्रजांचे ठाणे याबाबत भाऊ महाराज यांची (९०९–९१०); चिकोडी तालुक्यातील एकसाली पट्टीचे दाखल्याचे कागदपत्र गोविंदराव गोपाळबरोबर पुण्यास पाठविण्याबाबत (९११).

**बेहेडा**--मनोळी तालुक्याच्या जमाबंदीसंबंधी (४८८८).

**मसूदा**--धोंडजी वाघ यास आश्रय दिल्याबद्दल मनोळीच्या मामलेदारास शिक्षा केल्यासंबंधी करवीरकराकडून वेलस्ली यास पाठवावयाच्या पत्राचा (४९०५).

रुमाल क्र. ३३

पुडके क्र. २--(चालू)

**याद्या**--परशराम रामचंद्र यांच्याकडे करवीरकरांच्या असलेल्या गावांसंबंधी त्याच्याशी करावयाच्या बोलण्यासंबंधी (४८८४–८८५); गोकाक येथील लोकांकडील जप्त केलेल्या कापडावावत (८८६); सिधोजीराव निबाळकर देसाई व सरनाईक प्रांत हुकेरी यांच्या संरंजामावावतच्या सनदा व पत्रे यासंबंधी (८८९–८९०); निपाणीकरांनी करवीरकरांच्या वळकावलेल्या गावां-संबंधी (८९१), निपाणीकरांनी करवीरकरांकडून जवरदस्तीने घेतलेल्या गावांच्या सनदां-बद्दल (८९२); रवळोजीराव निवाळकर देसाई यांच्या हुकेरी प्रांतातील गावोगावच्या वतनी हक्कास जमिनीस कमावीसदाराकडून होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी (८९७); मनोळी तालुक्यातील गावे, परशराम रामचंद्र याजकडे असलेले गहाण टाकलेले, त्याचप्रमाणे भुदरगड, सामानगड याखालील करवीरकरांच्या गावांसंबंधी (९०६); आवाजीराव कृष्ण पंडित प्रतिनिधी यांचे पुत्र व त्यांच्या स्त्रिया यासंबंधी (९१३); दास्तानकोठीकडून पाकालयाकडे दिलेल्या सामाना-वावत (९१४); हुकेरी येथील ऐवज सुरळीत चालवणेवद्दल (९१६).

---

**ज. क्र. ३३, रु. क्र. ३३, पु. क्र. ३, का. सं. ४९१८ ते ४९६५ (४८).**

**सु. स. १२१४ ते १२२३, इ. स. १८१३-१४ ते १८२२-२३.**

**आज्ञापत्रे**—भवानराव रामचंद्र, यमाजी दिनकर इत्यादींस, हुकेरी प्रांतातील बेडकीहाळ, शिरगाव, कमतनूर इत्यादी गावांतील वतनी देशपांडेपणाचे हक्क व जमिनी नीळकंठराव देशपांडे यांच्या-कडे चालवण्यावावत (४९२४–९२९); सरकमावीसदार, रत्नागिरी यास, संगमेश्वर येथील सरदेसाई यांच्या घराच्या वांधकामास अडथळा न करण्यावद्दल (९३१).

**दस्तक**—कमावीसदार, चौकीदार, इत्यादी इलाखा सातारा यांस, साताऱ्याहून करवीरास येणाऱ्या कैद्यांना वाटेत हरकत न घेण्यावद्दल (४९३०).

**देहझाडे**—प्रांत हुकेरीपैकी गावांसंबंधी (४९५३–९५४); मनोळी तालुक्यातील गावांसंबंधी (९५५).

**पत्रे**—गव्हर्नर, मुंवई यास, वाडीकर सावंत यांच्यापासून इंग्रजांची तरांडी व फत्तेमाऱ्या यांना होणाऱ्या उपद्रवावावत करवीरकरांचे (४९२१); मुरगूडसंबंधी देण्याघेण्यावावत (९३७); राघोपंत सुभेदार यास शिरोळकडे तोफा होत होत्या त्यावद्दल कळवण्यावावत (९३८); ववईवाई साहेव यांस, त्यांनी दिवाणसाहेवांसाठी (सईवाई) पाठविलेली केळी व पेरू पोचल्यासंबंधी (९४१); आवासाहेव छत्रपतींस, दिनकर अप्पाजी व आत्माराम खंडो यास पुण्यास पाठवण्यासंबंधी (९४२); दिनकरराव गायकवाड यास, आळते येथील खिंडीत चोरांच्या बंदोवस्तासाठी प्यादे लोक ठेवल्यासंबंधी (९४३); राघोपंत सुभेदार यास, रामनवमीच्या उत्सवासाठी तूप पाठवण्यावावत गांवकामगार लाटवडे यांचे (९४६); आईसाहेव यांना कान्होजी शिर्के साताऱ्यास करवीर हद्दीतून जाताना त्यांचेवरोवर दोन माणसे देण्यावावत, दौलतराव मोहिते यांचे (९५०).

**छत्रपतीस :** पुणे व मुंवई येथील खर्चासाठी पाठविलेली रक्कम अप्पाजी वापूजी यास पोचल्यावावत (४९२३); निम शिरगाव येथील देशमुखीचा ऐवज वसूल करण्यास इचलकरंजीकरास मनाई करण्यावावत (९३६); हरिहर रघुनाथ याने छत्रपतींसाठी हलव्याचे जिन्नस पाठ-वल्यासंबंधी (९४०); पन्हाळगडकरी लोकांची फौजेसाठी जमवाजमव चालली असल्या-वावत नारो गंगाधर याचे (९४४, ९४५); तसेच वाळाजीपंत गोगटे यांच्याकडील येणे रकमेच्या वसुलीवावत नारो गंगाधर यांचे (९४५); हिरोजीराव पाटणकर यांच्या विवाहावावत दौलतराव मोहिते याच (९४८); शंकर जोशीराव यानी छत्रपतीस तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी (९६०); वाकरे व कुडित्रे यामधील सीमातंटयासंबंधी (९६५).

**रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यास : मालवण व इतर गावी मालजी भोसले यांच्याकडून येणे असलेल्या कर्जासंबंधी करवीरकरांचे (४९१८); पाटगाव व कडगाव येथ इंग्रजी हद्दीतून येणाऱ्या मालावर योग्य ती जकात घेण्यावावत करवीरकरांचे (९१९); सोनगडहून होणारी रहदारी व तेथील जकातीचा बंदोवस्त यासंबंधी करवीरकरांचे (९२०).**

**रुमाल क्र. ३३**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**सुंदराबाई यांना :** कापसी येथील गल्ला करवीरी पाठवून देण्याबाबत आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यांचे (४९३९); दिनकर रायास औषधोपचार करण्यासाठी बापू वैद्य व आत्माराम जाधव यांस पाठवून देण्याबाबत (९४७); औषध दिल्यासंबंधी दिनकरराव यांचे (९४९); आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपतींसाठी पाठवलेले कपडे लष्कर मुक्कामी पोचल्यासंबंधी (९५१); छत्रपती कोगनोळीहून पुढे कूच करणार असल्याबाबत हैबतराव गायकवाड यांचे (९५२); दिनकर रायाकडील हकीगत खंडोजी भोसले यांच्याकडून समजेल या आशयाचे (९६१); इंग्रज अधिकाऱ्यास पाठवलेले इनायतनाम्याचे पत्र त्याजकडे देऊन त्याचे उत्तर पाठवून देत असल्यासंबंधी दिनकर रायाजीचे (९६२); दिनकर राय याच्या प्रकृतीस बरे नसल्याने तो कुलस्वामीच्या दर्शनास जेजुरी व औंध येथे जाणार असल्याबाबत (९६३); तोरगळचा वसूल, तोरगळकरांनी निंबाळकरांचे द्यावयाचे कर्ज, त्यांचा बेळगाव शहापूर येथील मोकासा बाबतीचा वसूल इत्यादीसंबंधी (९६४).

**याद्या**—मनोळी तालुका मुरगूड परगणा व कर्यात सत्यगिरी येथील रयत, पेटकरी इत्यादींस सुरक्षितपणासंबंधी द्यावयाच्या आश्वासनाबाबत (४९२२); मनोळी तालुका व मुरगूड परगण्यापैकी फाजील वसुलातून सावकार इत्यादींचे देणे भागवल्याबाबत (९३२–९३३); करवीरहून मालवण व वेंगुर्ल्यास जाण्याच्या मार्गासंबंधी (९३४–९३५); रायबाग, पन्हाळा व कटकाळे इत्यादी भागांतील करवीरास मिळावयाचे गाव ठाणी याबाबत (९५६-९५८); मनोळी तालुका व हिम्मतबहाद्दर यांच्या सरंजामापैकी भाऊ महाराज पंडित यास इनाम दिलेल्या गावासंबंधी (९५९).

---

**ज. क्र. ३४, रु. क्र. ३४, पु. क्र. १, का. सं. ४९६६ ते ५१५८ (१९३).**

**सु. स. १२२२ ते १२७१, व इ. स. १८२१ २२ ते १८७०–७१.**

**आज्ञापत्रे**—रताजीराव चव्हाण यास, बळवंतराव भोसले याच्या विवाहास येण्यासंबंधी (५०२३).

**कलमबंदी**—हिम्मत बहाद्दर चव्हाण यास असलेला सरंजाम, करवीरकरांची नोकरी पायदळ व स्वार ठेऊन करण्याबद्दल (५११७).

**पत्रे**—जप्तीत असलेली तीन गांवे जीवनराव चव्हाण यास देण्यास हरकत असल्यासंबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास (४९७२); पो. ए. प्रांत कर्नाटक यास, हिम्मतबहाद्दर यानी कौलगेकर देसाई यांचा इनामगांव, जिंदगी लुटल्याबाबतच्या फिर्यादीच्या कामी फिर्यादी हजर रहात नसल्याबद्दल करवीरकरांचे (५०१९, ०२२); रताजीराव चव्हाण यास, जोतजी अप्पाजी देसाई यांची कौलगे येथे जमीन जप्तीतून खुली करण्याबाबत (०२१); हिम्मतबहाद्दरजहागिरीतून सुतार, कुणबी इत्यादी वेठीने गडहिंग्लज पेटचाकडे पाठविण्यास मनाई करण्याबाबत अप्पाजी आबाजीराव यांचे मुख्य कारभारी करवीरकर यास (११८); पो. सुपरि. करवीर यास, कागदोपत्री हिम्मतबहाद्दर या हुद्यापूर्वी 'सरकार' हा शब्द वापरण्याची पूर्वीपासून वहिवाट असल्याबद्दल रताजीराव चव्हाण हिम्मतबहाद्दर यांचे (१३७); पो. सुपरि. यास, हिम्मतबहाद्दर दिवाणी जहागिरीतील कामे करंबळी येथे चालत असल्याबाबत रताजीराव चव्हाण यांचे (१३८).

**छत्रपतीस :** करवीरकर व इचलकरंजीकर यामध्ये आजऱ्याबाबत व्हावयाच्या बोलण्यासंबंधी तसेच छत्रपतीसाठी आफूस आंबे पाठवल्याबाबत सखो भीमाजी यांचे (५०१५); स्वरूपजी सावंत यास, विठु रामोशी यास करवीरी पाठवल्या संबंधी (०१६); तेरणीचे ठाणे सोडून देसाई पळून गेल्यासंबंधी नारायणराव यादव व कृष्णाजी गणेश यांचे (०१७); ठाणे हलकर्णीच्या बंदोबस्तासाठी गडकरी लोकांस हुकूम केला असल्याबाबत नारायणराव यादव व कृष्णाजी गणेश यांचे (०१८); ठाणे हलकर्णी येथील शिल्लक गवत ठाण्याच्या डागडुजीसाठी देण्याबाबत स्वरूपजी हुजरे यांचे (०२०); आजरे येथील लोक जखेवाडी येथे येऊन दंगा धोपा करीत असल्यासंबंधी सखो भीमाजी यांचे (११५); हलकर्णी येथील वसूलाची रक्कम करवीरी पाठविल्या संबंधी रामचंद्र जाधव व रंगो नारायण यांचे (११६).

रुमाल क्र. ३४

पुडके क्र. १--(चालू)

**पत्रे—मुख्य कारभारी यास** : निगवे हळदी व अत्याळ ही गावे आपल्या स्वाधीन करण्याबाबत जीवनराव चव्हाण यांचे (४९७१); तर्फ वारुण येथील देशमुखी हक्काबाबतचा ऐवज मिळण्यासंबंधी रताजीराव चव्हाण हिम्मतबहाद्दर यांचे (९७३-७४); कोतोली व शिवरे ही गावे जोत्याजीराव चव्हाण यांच्याकडे असल्याने लग्नाची दुस्त त्यांजकडून घेण्याबाबत रताजीराव चव्हाण यांचे (९७५).

**प्रकरणी कामे**--हलकर्णी कुबळहाळ, चंदनकूड इत्यादी गावांच्या जमिनीची लावणी करण्यासंबंधी (४९६६); हिम्मतबहाद्दर चव्हाण त्यांना ज्योतीबाच्या सासनकाठीबद्दल किणी येथून मिळणाऱ्या रकमास आलेल्या हरकतीसंबंधी (९६७-९७०); रताजी चव्हाण याजकडे हलकर्णी गावाकडील बाबतीसंबंधी द्यावयाच्या वसुलासंबंधी (९७६-९८८); किणी गावच्या सावकाराकडून त्या गावच्या होणाऱ्या वसूलात मामलतदाराने घेतलेल्या हरकतीसंबंधीत (९८९-५०१४); हलकर्णी, कुबळहाळ, चंदनकूड, वगैरे गावच्या रयताकडून जादा पट्टी घेऊन जमिनी लागणीस देण्याबाबत (०२४-०८४); हलकर्णी येथे हिम्मतबहाद्दर यानी जादा पट्टी बसविल्याबाबत रयत, वतनदार इत्यादीनी छत्रपतीकडे केलेल्या तक्रार प्रकरणी (०८५-११०), वारुण तर्फेतील हिम्मतबहाद्दर यांच्या देशमुखी वतनांतून एकसाली वसूल न करण्याबावत (१२०-१२१); तेरणीकर देसाई यांचेकडून ठाणे हलकर्णी येथील शिबंदीबाबत याच्या ऐवजाच्या वसूलाबाबत (१२२-१२६); हिम्मत बहाद्दर यांचेकडून करवीर दरबारास येणे असलेल्या एकसालीच्या ऐवजासंबंधी (१२७-१२८); शिरोळ येथील तोफखाना, शिबंदी जामदारखाना इत्यादीबाबतचा खर्च सरकार खजिन्यातून करण्याबद्दल हुकूम होण्यासंबंधी (१२९-१३०); हलकर्णी, चंदनकूड इत्यादी गावच्या रयत व वतनदार लोकांच्या जमिनीबाबतच्या हक्कास हिम्मतबहाद्दर यांच्याकडून होणाऱ्या उपसर्गासंबंधी चौकशी होण्याबाबत (१३२-१३६) हलकर्णी, चंदनकूड व वसर्ग खुर्द येथील रयत व वतनदार यानी जहागिरदार हिम्मतबहाद्दर यांच्याविरुद्ध केलेल्या तक्रारीबाबत (१३९-१५६).

**याद्या**—दुस्तपट्टीबद्दल हिम्मतबहाद्दराकडून आलेल्या वसुलाबाबत (५१११-११४); करवीर दरबारास द्यावयाच्या एकसाली ऐवजाबाबत हिम्मतबहाद्दर यांनी नेमून दिलेल्या गावांसंबंधी (११९); शिरोळ येथील दसरा खर्चासंबंधी (१३१).

---

**ज. क्र. ३५, रु. क्र. ३५. पु. क्र. १, का. सं. ५१५९ ते ५३४७(१८९).**

**सु. स. १२०८ ते १२३१, इ. स. १८०७-८ ते १८३०-३१.**

**तेरीज**—पन्हाळा येथील घरसंख्या वर्णन (५२१४-५२२०).

**देहझाडे**—महालानिहाय गावासंबंधी (५१६३-१६६); पन्हाळा व पावनगड कडील गावांसंबंधी (१६७-१७८).

**बोटखत**—किल्ले पन्हाळा येथील घरे, देवळे, झाडे, विहिरी, इमारती इत्यादींबाबत (५२२१-२२७).

**याद्या**—निरनिराळ्या लोकांस इनाम असलेल्या गावांसंबंधी (५१५९-१६२) राजमंडळाकडील सरंजामी जमेसंबंधी (१७९-१९२); सरंजामदार, इनामदार, धर्मादायबाबतच्या जमेसंबंधी (१९३-२१३); राजमंडळाकडील तर्फवार जमाबंदीबाबत (२२८-३०९); निरनिराळ्या गावांकडील एकसाली जमेसंबंधी (३१०-३३९); खालसा व दुमाला गावांबाबत (३४०-३४३).

**खासुदगी**—राजमंडळ चिटणिसीकडून खर्चासंबंधी झालेल्या हुकुमाबाबत (५३४४-३४७).

---

**ज. क्र. ३६, रु. क्र. ३६, पु. क्र. १, का. सं. ५३४८ ते ५४७५(१२८).**

**सु. स. १२३२ ते १२४४, इ. स. १८३१-३२ ते १८४३-४४.**

**जमाबंद्या**--मामलाबारवण (शेळ्या, मेंढ्या, इत्यादींपासून येणारा कर) कडून येणाऱ्या उत्पन्नासंबंधी (५३८०-४०२).

रुमाल क्र. ३६

पुडके क्र. १--(चालू)

**जाबते**--शेळया, मेंढया, कलाल, शिंदी, माडी इत्यादींवरील करामुळे येणाऱ्या उत्पन्नाच्या जमाखर्चासंबंधी (५४०६-४५७).

**तेरीज**--भुदरगड येथील माजी गडकरी लोकांच्या जमिनीसंबंधी (५३४८-३५५); वारखणबाबत करापासून येणाऱ्या उत्पन्नासंबंधी (३६०-३६२).

**याद्या**--मालवणकरी लोकांस भुदरगड किल्याकडून दिलेल्या तैनातीबाबत (५३५६-३५९); राजमंडळाकडून वारशाच्या दुस्ताबद्दल वसूल केलेल्या पट्टीबाबत (३६३-३७९); कलाल खोतीकडील जमाखर्चासंबंधी (४०३); कलाल, शिंदी, माडी, शेळया इत्यादीपासून होणाऱ्या उत्पन्नाच्या जमाखर्चासंबंधी (४०४-४०५, ४५८-४७४); पन्हाळा पेटयातून दुसऱ्या पेटयांत व दुसऱ्या पेटयांतून पन्हाळा पेटयात घातलेल्या गावांसंबंधी (४७५).

---

**ज. क्र. ३७, रु. क्र. ३७, पु. १, का. सं. ५४७६ ते ५६१२ (१३७).**

**सु. स. १२२५ ते १२४५, इ. स. १८२४-२५ ते १८४४-४५.**

**तेरीज**--भुदरगडकरी नामजद लोकांच्या जमिनीसंबंधी (५५७२)

**याद्या**--पेटा करवीर येथील कोटकरी लोकांच्या जमिनीबाबत (५४७६-४८६); करवीर संस्थानामधील गावांच्या जमाबंदीसंबंधी (४७७-५६०), चिटणिसीकडील खर्चाबद्दलच्या (५६१-५७१); शिरोळ पेटयातील दुसऱ्या पेटयास जवळ असलेली गावे व त्या पेटयास दुसऱ्या पेटयातील जवळ असलेली गावे यासंबंधी (५७३-५७७), आळते पेटयातील गावे दुसऱ्या पेटयात घालणेबाबत (५७८); आळते पेटयाच्या जमाबंदीबाबत (५७९-८०); गडहिंग्लज पेटयातील दूरची गावे दुसऱ्या पेटयांत घालण्यासंबंधी (५८१-५८२); भुदरगड पेटयातील दूरची गावे दुसऱ्या पेटयात घालण्यासंबंधी (५८३), पेटा करवीरकडील दुमाला गावांसंबंधी (५८४-५९९), करवीर व पन्हाळचा पेटयातील गावे व त्यांच्या अंतरासंबंधी (६००-६१२)

---

**ज. क्र. ३८, रु. क्र. ३८, पु. क्र. १, का. सं. ५६१३ ते ५६७१ (५९).**

**सु. स. ११९६ ते १२४७, इ. स. १७९५-९६ ते १८४६-४७.**

**आज्ञापत्रे**--हुजूर पथकांतील लोकांस, त्याना सांगितलेली मालवणयेथील कामगिरी रहीत केल्यासंबंधी (५६१३); गावकामगार हलकर्णी यास, हलकर्णीचे, कुलकर्णी वतन नरहर नागनाथ कुलकर्णी यांजकडे चालवण्याबाबत (६४८).

**कलमबंद्या**--चिकोडी व नेरली येथील नाईकी वतन व कमाविसी यासंबंधी (अपूर्ण) (५६२२); मामलेदार, परगणा मुरगूड यांच्याकडे चालणाऱ्या दाव्यासंबंधी (६५०).

**टिप्पणे**--करवीरकर व इंग्रजांकडील कारकून कृष्णराव यांमध्ये चिकोडी, मनोळी व रायबाग तालुके करवीरकरास देण्याबाबत झालेल्या बोलण्यासंबंधी (५६१४-६१५). छत्रपतीकडून मशीरुलमुल्क, आनंदराव मोरेश्वर, इत्यादीस पाठवलेल्या पत्रांबाबत (६५३).

**पत्रे**--दाजी कृष्ण पंडित यास, हिम्मतबहाद्दर चव्हाण यांच्याकडून करवीर दरबारास यावयाच्या एकसाली ऐवजाबाबत (५६२३); दाजी कृष्ण पंडीत यास, रताजीराव हिम्मतबहाद्दर याजकडून दस्तपट्टीचा ऐवज पुढील साली घेण्याबाबत (६२४); आबा साहेब छत्रपति यास, सकोजी रणनवरे यास लग्नासाठी कापड व शिधा सामग्री कोठीकडून देण्यासंबंधी (६२६); बुवासाहेब छत्रपतीस, त्यांचा मुक्काम वळीवडे येथे झाल्याचे समजल्यासंबंधी (६२७); आईसाहेब यास, जिजाबा याजकडून येणे असलेल्या ऐवजाबाबत दिनकरराव याचे (६२८); सुंदराबाई याना, निपाणीकराकडून करवीरास येणे असलेला ऐवज व चिकोडी तालुक्यातील गावे करवीरकरास मिळण्याबाबत (६३४); सुंदराबाई याना, चिकोडी व मनोळी तालुक्यांच्या सरहद्दीबाबत इंग्रजांशी बोलणे करीत असल्याबद्दल (६४३); बाबाजीराव जगदाळे यास, चंदोजीराव घोरपडे यास सरकारातून गाव देवविणे व त्याच्या खर्चाची वगैरे सोय करवून देणे याबाबत प्रयत्न करण्यासंबंधी (६५७).

**रुमाल क्र. ३८**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**छत्रपतीस :** करवीरकर व इंग्रज यामध्ये १८२७ त झालेल्या तहनाम्यात केलेल्या बदलासंबंधी पो. एजंट याचे (५६२१); रामरावजी याचे प्रकृतीसंबंधी बाळाजी शिवदेव मुक्काम धारवाड यांजकडून (६२५); डंगातील लाकडे ताफ्यावरून नदींतून आणल्यासंबंधी विठोजी मोहिते याचे (६२९); अंडरसन याजबरोबर भोई व काही माणसे पाठवल्यासंबंधी हरिहरराव रघुनाथ याचे (६३३); चिकोडी तालुक्यातील वसूल करवीरी पाठवण्याबाबत (६३५-६४०); चिकोडी व रायबाग तालुक्यातील देहझाडे पाठवून देण्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (६४२); चिकोडी तालुका सोडवून घेण्याबाबत निवाजी यादव याचे (६४४); निपाणीकराकडे असलेला करवीरकरांचा मुलुख मिळवण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (६४५); दानशेट बाली यांजकडून छत्रपतींनी घेतलेल्या ऐवजाबद्दल त्यास मनोळी येथील आंब्याची झाडे दिल्याबद्दल व्यंकटराव नलवडे यांचे (६५६); सावे येथे भिकु पाटील याच्या बायकोच्या प्रेतासंबंधी चौकशीचे कागद पाठवण्यासंबंधी बापूजी दळवी हवालदार याचे (६५८); मुबाजी मुसळचा यास बेडी घालून किल्लेवर ठेवण्याबाबत खंडोजी निकम हवालदार याचे (६५९); करवीर येथील राजवाड्याच्या नगारखान्याच्या बांधकामाविषयी विठोजी मोहिते यांची (६६०-६७१).

**दिनकरराव गायकवाड यास :** जनार्दन परशुराम याने तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी (५६३०); रावसाहेब निंबाळकर याच्या विवाहासंबंधी अमृतराव नाईक निंबाळकर याचे (६३१); शिरोळहून तीन चित्तर (पक्षी) पाठविल्यासंबंधी सुभानजी मिसाळ यांचे (६३२); आत्माराम बापूजी मुनी याने शाल व रूमाल पाठविल्यासंबंधी (६४१); तिळगूळ पाठविल्याबाबत (६५४); क्षेमसमाचारासंबंधी जोत्याजीराव निंबाळकर याचे (६५५).

**याद्या—**विश्वासराव घाटगे, नीळकंठराव शिंदे इत्यादीस पन्हाळच्यास पाठवलल्या पत्रांची (५६१६); मनोळी मुम्यातील दुमाला गांवांसंबंधी (६१७-६२०); हुकेरी प्रांताच्या बारा वर्षांच्या वहिवाटीसंबंधी (६४६); जामदारखान्याकडे आलेल्या पत्रांची (६४७); ठाणे सेंडूरखाली असलेल्या गांवांची (६४९); बेळगांव, कागल, हुकेरी इत्यादी ठिकाणाबाबतच्या येणे ऐवजाच्या दर्याप्तीसंबंधी (६५१); करवीर सरकारने सावकार इत्यादींचे असलेले देणे व लोकांकडून करवीर सरकारास येणे असलेला ऐवज यासंबंधी (६५२).

---

**ज. क्र. ३८, रु. क्र. ३८, पु. क्र. २, का. सं. ५६७२ ते ५७३८ (६७).**

**बिनसाली.**

**पत्रे—**रावजी यास, कृष्णाजी बल्लाळ जोगळेकर याने कळे व ऐतवडे येथे घरखर्चासाठीं खरेदी केलेल्या तांदुळावर जकात न बसविण्याबाबत (५६७३); रामरावजी सुभेदार ता. नवलगुंद यास, सोंदडले गावांस मनोळी मुम्याकडून उपद्रव होणार नाही याअर्थी मोरो बाजीराव याचे (६८०); भाऊ महाराज यास, छत्रपतींनी पुण्यास एल्फिन्स्टन याच्या भेटीस येण्याबाबत (६८४); सुंदराबाई याना, त्यानी गुप्तगोष्टी बोलण्यासाठी एल्फिन्स्टन याजकडे बापूजी शिवराम यास पाठवल्यासंबंधी (६८६); वेद शास्त्र संपन्न गुरुजी बाबा यास वरचेवर पत्र पाठवून समाचार कळवण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (६९५); भटंभट लाटकर यास, त्याने वाघवडे येथील पाटलास देण्याघेण्यासंबंधी दिलेल्या उपद्रवाबाबत आबाजीराव याचे (६९६); रामचंद्रपंत पडळकर यास, तारदाळकर पाटील याच्या सनदावर निशान मोर्तब करून देण्यासंबंधीं जीवराव जाधव याचे (६९७); नारायणराव पाटणकर, सरलष्कर यास, त्यानी मागितलेले कागदपत्र पाठवण्याबाबत अनंत शास्त्री शिराळकर याचे (७०२); सईबाई याना, पंडित महाराज यानी तिळगूळ पाठवल्याबाबत (७०४); आप्पाजी पाटील यास, हिंदुस्थानांतून रावजी काकडे व दिनकरराव राणे यांच्या नावे आलेला लखोटा त्याकडे पाठवण्यासंबंधी (७०६); गणपतराव बाबा यास त्याने सत्वर निघून येण्याबाबत अंताजी यशवंत याचे (७०७); पासोडी घेऊन येत असल्याबद्दल नारायणराव याचे त्याच्या वडीलास (७१९); राजाज्ञा यास बाजीराव चिटणीस यांच्याकडील मजकूर त्यास बच्चाचार्य पंडित सांगतील या अर्थी (७२३).

### रुमाल क्र. ३८

### पुडके क्र. २--(चालू)

**छत्रपतीस :** हरदवडे येथील वर्तमान पंडित महाराज यास पाठवलेल्या पत्री लिहिले असल्याबाबत नारो गिरमाजी याचे (५६७२); बापूभट सोमण याने छत्रपतीस तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी (६७४); राजाजी वावर याजबरोबर पाठवलेले आज्ञापत्र पोंचल्यासंबंधीं (६७५); केदारलिंगाच्या शारदी नवरात्राचा प्रसाद पाठवल्यासंबंधी बाळोजी भोसले व राघो बाळाजी यांचे (६७६); केदारलिंगाकडील सणगे पाठवण्याबाबत (६७७); कासार लोकांच्या लग्नांत नारळास वर्ख लावण्याबाबत अंताजी यशवंत याचे (६७८); पारसोड, येथील देवस्थानास छत्रपतीनी पाठवलेले दुस्त, विडे इत्यादी पोचल्यासंबंधी सुभानराव व लक्ष्मणराव यांचे (६७९); बावाजी साळवी याच्यामार्फत पाठवलेले पत्र एल्फिन्स्टन यास पोचल्यासंबंधी (६८१); करवीरकरांमार्फत बोलणी करण्यास एल्फिन्स्टन याजकडे कोणीही पाठवल्यास चालेल या अर्थी (६८२); करवीरकरांचे म्हणणे एल्फिन्स्टन यास दिनकर अप्पाने सांगितल्यासंबंधी (६८३); छत्रपतींनी त्यांच्या कामकाजासंबंधीचा मजकूर चॅपलीन यास सांगण्याबाबत एल्फिन्स्टन यांचे (६८५); एल्फिन्स्टन यास छत्रपतींनी पाठवलेली मिठाई पोचल्याबाबत (६८७); निपाणी व कल्याणरावाकडील बातमी छत्रपतीस पाठवण्याबाबत नारो गिरमाजी याचे (६८८); छत्रपतीसाठी पिकलेली चिबूडे पाठवल्यासंबंधी हणमंतराव नारायण याचे (६८९); वाडी रत्नागिरी येथे पिराजी बोटचाटे याचे प्रेत बेकायदा पुरल्याबाबत जोनजी व भीवजी निकम यांचे (६९०); बच्चाजी अनंत याने प्रसिद्धगडीं एचीसन याची भेट घेतल्यासंबंधी (६९१); शिताळे यांच्या प्रकरणी माहिती पाठवल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (६९२); कृष्णा नायकिणीस औषधोपचार चालू असल्याबाबत बाळोजी निकम याचे (६९३); वैशाख अखेर छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्याबद्दल माधवराव बाजी याचे (६९४); तोफखान्याकडील लोकांच्या रोजगारीबाबत बळवंतराव घाटगे याचे (७०१); सदाशिवराव दिवाण व जीवनराव जाधव हे कापसीपासून गडहिंग्लंजला पोचल्यासंबंधी (७०५); आज्ञा झाल्यास ताफेसुद्धा मुलीस पाठवित असल्यासंबंधी जसुदा नायकीण हिचे (७०८); चिमणाबाई यास पाठवून देण्यासंबंधी यादवराव कदम गिरवीकर याचे (७०९); नारो नीळकंठ मुजुमदार यास छत्रपतींनी पाठवलेले तिळगुळ पोचल्याबाबत (७१०); छत्रपतींनी पाठवलेले खाद्यपदार्थ इंग्रजांकडे पाठवल्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (७१२); इंग्रजांकडील जाहीरनामा पाठवल्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (७१३); छत्रपतींच्या दर्शनास येत असल्याबाबत विठा, राघा व बनु पुणेकर यांचे (७१४); दानवाड येथून इंग्रजांकडे जावयाच्या टपालासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (७१५); जखमेच्या उपचारासाठी पन्हाळा येथील जुने तूप पाठवून देण्यासंबंधी माधवराव वासुदेव याचे (७१७); हुरमुजी शेठ यांनी छत्रपतींस तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी (७१८); सदाशिव कृष्ण नाडकर्णी यास छत्रपतींच्या दर्शनास येण्यास परवानगी मिळण्याबाबत (७२०); ठाणे शिरोळहून केसोपंत गोखले यास आलेले पत्र छत्रपतींकडे पाठविल्यासंबंधी (७२१); छत्रपतींना तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी (७२२); पन्हाळा येथील गडकरी लोक घेऊन छत्रपतींकडे येत असल्यासंबंधी हणमंत आबाजी यांचे (७२७); मारुतीच्या उत्सवाचा प्रसाद पाठवल्याबाबत रामचंद्र रघुनाथ याचे (७२८); सिद्धराज भोजराव पवार देसाई प्रांत अथणी यांच्याकडील पागेस गवताचा तुटवडा आल्यासंबंधी (७३२); कुंभोज येथील ठाण्यातील लोकांसाठी ज्वारीचे पीठ मिळण्यासंबंधी अंताजी यशवंत याच (७३३); आप्पाजी नीळकंठ यांचा लष्कर यथे मुक्काम झाल्यासंबंधी आबाजी सदाशिव व नारो गंगाधर यांचे (७३४); ठाणे, मुंगळीहाळ येथील सामान छत्रपतींकडे पाठविल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (७३५); छत्रपतींसाठी गोमांतकी आंबे व बाळ्याचे पंखे पाठविल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (७३६); मार्गशीर्ष शुद्ध द्वादशीच्या उत्सवाचा प्रसाद छत्रपतींस पाठविल्यासंबंधी वामन पांडुरंग याचे (७३७); आज्ञेप्रमाणे इंग्रजांकडे मिठाई (मेवा) पाठवल्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (७३८).

**नानासाहेब राजाज्ञा यांस :** छत्रपतींची प्रकृती ठीक असल्यासंबंधी जीवराव जाधव हवलदार याचे (५७०३); कमतनूर याची चीजवस्तू त्यास देत असल्याबाबत जीवराज जाधव याचे (७२४); समडोळीकर पाटील यास पाठवीत असल्यासंबंधी (७२५); जीवराज जाधव यास त्यांचे पत्र मिळाल्यासंबंधी (७२६); छत्रपतींची प्रकृती बरी नसल्यासंबंधी (७२९);

रुमाल क. ३८

पुडके क. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

साखळीकर पाटील यास करवीरी पाठवणे, कमालपूरकर यांची चीजवस्तु 'दस्त' करणे, रामजी वाकणीस यांच्याकडून जामीन घेणे, इत्यादींबाबत (५७३०); पडळकर कुलकर्णी यांची चोरी त्यांच्या गावात असल्यासंबंधी (७३१).

विजाणसा (सईबाई) यांस : छत्रपतींच्या बंदोबस्त गेल असल्याबद्दल पुरुषोत्तम विठ्ठल यांचे (५६९८); क्षेमसमाचारासंबंधी भवानराव भागवे यांचे (६९९).

आईसाहेब यांस : नागपूरकडे इंग्रज व भोसलेसाहेब यांच्याकडील मंडळी यांच्या भेटी झाल्यासंबंधी माधवराव भागवे यांचे (५७००); पारग्याहून नारो गिरमाजी यांचे क्षेम समाचारासंबंधी (७११); पारगाव येथे करवीरकराविरुद्ध इंग्रजांकडे आलेल्या फिर्यादीसंबंधी नारो गिरमाजी यांचे (७१६).

---

रु. क. ३९, द. क. ३९, पु. क. १, का. सं. ५७३९ ते ५८७९ (१४१).

शु. स. ११७६ ते १२२१, इ. स. १७७५-७६ ते १८२०-२१.

अर्जे—पोजिरहूल, विजयदुर्ग यास, आणगावुरा येथील बाबाजी पडवळ वगैरे लोकांनी कानजीवा भाडाची तासपूस केल्याबद्दल बापू निंगाजी निराडवकर यांचा (५७५७); ठरलेले लग्न मुलीच्या बापाने मोडल्याबाबत गोपाळ पोवार यांचा छत्रपतींकडे (८५०).

पत्रे—दुर्गाबाई यांना, त्यांच्याकडून आलेली पत्रे मुंबईस पाठविल्यासंबंधी तसेच इंग्रजांची पावत्यांची सोडून देण्याबाबत (५७४१); यशवंतराव शिंदे यांस, त्यांनी पोंवडे हुंडगा यांस पाठविलेली पत्रे त्यांच्याकडे पाठवल्याबाबत तसेच करवीरकरांची गल्लत परत पाठविली असल्यासंबंधी गव्हर्नर, मुंबई यांचे (७४९). वकील इंग्रजील यास, राजापूर येथील महादाजी कृष्ण भावे यास लोकांनी देणे असलेल्या ऐवजाबाबत छत्रपतींचे (७५०); गव्हर्नर, मुंबई यास, सिधुदुर्गाच्या नरतावरील इंग्रजांची बोट व फत्तेगाच्या करवीरकरांच्या आरमाराने लूटल्यासंबंधी (७५१); अंबिरहल कलेक्टर व पोजिरहूल प्रांत, दक्षिण कोकण यास, मालवणी तालुक्यात चोऱ्या करणाऱ्या कापशी येथील लोकांच्या शोधाबाबत करवीरकरांचे (७५२); दिनकरराव गायकवाड यास, पंढरपूर येथे कीर्तन समारंभासाठी मांडणी व कनाती पाठवून देण्याबद्दल माधवनाथ गोपाळ सिद्धे यांचे (७५३); आपाजी पाटील यास, त्यांच्याकडे नानीसाहेब भागवे यांच्या नावे आलेली थैली पाठविली असल्याबद्दल (७५४); आण्णराव पाटील भोसले यास, त्यांच्यासाठी महादेवभट उत्तुरकर यांना फणस पाठवल्याबाबत (७५५); आप्पाजी पाटील यास, उत्तर हिंदुस्थानातून ठाणे कागल येथे आई साहेबांच्या नावे आलेल्या थैलीबाबत (७५९); विश्वासराव लक्ष्मण फडणीस यास, छत्रपतींनी पाठवलेले तिळगूळ पोचल्यासंबंधी (७६०); आप्पाजी पाटील यास, क्षेम समाचारासंबंधी नंदरामजी यांचे (७६२); पंडित महाराज यास, भवानसिंग शिलेदार यांच्याकडील लोकांच्या रोजमुऱ्याबाबत (७७७); आपू पाटील यास, श्रीमंत बारो स्वारी ज्योतिबाच्या डोंगराहून कागलमार्गे दर्शनास जाणार असल्याबाबत (७८५); गणोबा नाईक यास, डोणोलीचा ऐवज ठाणे कापशीकडे घेण्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (७८७); दिनकरराव गायकवाड यास, रामचंद्र मुळे व अंताजी बापूराव यास होत असलेल्या दणकऱ्यांच्या तगाद्यासंबंधी (७९९); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यास, बाळजोबास पाठवून देण्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (८०६); कृष्णपंत वाडीलकर यास, करवीरकरांस त्यांनी ठाण्याच्या कर्जासंबंधी (८१९); बळवंतराव शिंदे यास, गुरगुड तालुक्याच्या चौकशीचे काम लिहिण्यास कारकून पाठविल्यासंबंधी आबाजी सदाशिव यांचे (८२०); सुंदराबाई यांना, त्यांनी पुण्यास पाठवलेल्या पत्रांच्या नकला आबासाहेब व बुवासाहेब यांना पोचल्यासंबंधी (८२३); आक्कासाहेब यांना, आप्पा यादव यांचे क्षेम समाचारासंबंधी (आक्कासाहेब कोण हे समजत नाही.) (८३५); जीवाजीपंत आण्णा यास, त्यांच्याकडील कारखान्यातील लोकांच्या वाढणीसाठी रुपये पाठवल्यासंबंधी गोरो चिटको यांचे (८३६); जीवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे यांना, परस्पेवर क्षेम समाचार कळवण्याबाबत भगवंतराव जगताप यांचे (८५१);

रुमाल क्र. ३९

पुडकी क्र. १—(चालू)

बगासाहेब यास, त्यांच्यासाठी पायगोजीराव सरदेसाई यांस नागपूर यांनी घणाची शिंगे व रंगीत सोवरी आणले पाठवण्यासंबंधी (५८५३); आऊबाई पाटणकर यास, त्यांच्यासाठी गुंजाबाई पाडवी यांनी तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी (८५६). आप्पाजी पाटील यास, अप्पूर येथील सोजणीसाठी पागा पाठविली असल्यासंबंधी रावजी काळे विनायकराव यांचे (८५९); नाना यांचे राजाश्री यास, लाखाचा हिशेब, तेथील अदालतीचा उपाय करण्याबाबत (अपूर्ण) (८६०); नानासाहेब राजाश्री यास, बबईसाहेब यांच्या प्रकृतीसंबंधी जीवराव जाधव हवालदार यांचे (८६२); नागवाई नाना, वस्त्रभर पत्र पाठवण्याबाबत महिलाबाई यांचे (८६८).

पत्रे—छत्रपतींस : इंग्रजांकडील तरोंडी सोडून देण्याबाबत रॉबर्ट हेनशा यांचे (५७३१–७४०); इंग्रज हद्दीतील व्यापारी मोतभाई यांची तरोंडी परत करणे व कंपनी सरकारचे कर्ज मागवणे या बाबत गव्हर्नर मुंबई यांचे (७४३); त्यांच्या प्रकारचे येथ कल्पीरकरांकडून तरोंडी करण्याबाबत मिलेल वेस्ली यांचे (७४४); पूर्वीचा करार पुरा झाल्यानंतरीत दुसरा करार करता येणार नाही या अर्थी गव्हर्नर मुंबई यांचे (७४५); गोरेगाव येथकडून तालीमेंहून आलेले दोन बैल छत्रपतींकडे पाठविण्याबाबत (७४६); शिवपुरीस नेलेल्या इंग्रजांच्या फत्तेमारीचा परत करण्याबाबत गव्हर्नर मुंबई यांचे (७४७), कृष्णाजी आपाजी व मालवण येथील ब्राह्मण सोमजीत उपाध्याय व ज्योतिषीया यासंबंधी रेसिडेंट, शिवपुरी यांचे (७४८–७४९), नऊ गाडीवान यांजकडे असलेला मालेव मिळवण्याबाबत (७५६); भाऊ महाराजांविषयी सेवा व धरल्याविषयी मुळीकनदन यांचे (७५८); वाडी रत्नागिरीहून छत्रपतींसाठी ददना पाठविण्याबाबत (७६१); वकत-नचा नकाशा तयार करण्याच्या कामी कल्पीरकरांनी मदत देण्याबाबत मुळीकनदन यांचे (७६४–७६५); मरवागिनीचा प्रसाद छत्रपतींस पाठविल्यासंबंधी (७६६); स्वामी काशिविश्वनाथ यांनी छत्रपतींसाठी आंबे पाठवल्यासंबंधी (७६७); शिरगाव येथील जयाजी नामाची पत्नी विहिरीत पडून मृत्यु पावल्याबाबत (७६८); कल्पीरकरांच्या कागदजासाठी इंग्रजी व्हावयाच्या बोलण्यासंबंधी अंताजी रघुनाथ गोखले यांचे (७७१); परशुराम महालकर यांनी छत्रपतींना तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी (७७३); बापू भट सोमण यास छत्रपतींनी पाठवलेले तिळगूळ पोचल्यासंबंधी (७७४); काशिनाथ शिवाजी करंदे यास छत्रपतींनी पाठवलेले तिळगूळ पोचल्याबद्दल (७७५); नरसेवर पत्र पाठविल्यासंबंधी आणुबाई देशपांडे यांस मिरज यांचे (७८०); छत्रपतींच्या दर्शनामुळे आनंद झाल्याबद्दल माधवराव कवा गिरमीकर यांचे (७८२); कालकोट जप्तीतून सोडून देणे, तसेच कृष्णाजी-पंत इ. स. कैदेतून सोडून देणे इ. बाबत नारो गिरमाजी यांचे (७८४); ज्योतीबाच्या डोंगर काठ्यांच्या मानासंबंधी शिंदेकर व तावडेकर यामध्ये उत्पन्न झालेल्या तंट्यासंबंधी (७८६), कोकणातून छत्रपतींसाठी आंबे पाठवल्यासंबंधी (७९०); तुळजापूरच्या भवानीचा प्रसाद पाठवल्यासंबंधी तसेच देवीच्या माळा पाठवण्याबद्दल व देवीस बाळपाचा नवीन पंजा मिळण्याबद्दल बावा भट जोशी यांचे (७९१); मालोजीराव बाजी घाटगे यांचे नागपूरास येऊन इंग्रज व सेनासाहेब यांचेकडील लोकांच्या भेटी घेतल्यासंबंधी (७९३), पन्हाळा येथील गल्ल्याच्या वसुलीसाठी आबाजीराम यास ठेवून घेतल्यासंबंधी (७९४); देवच्या वाटणी संबंधी संकाजी रघुनाथ यांचे (७९६); छत्रपतींसाठी फराळाचे पेढारे पाठविल्यासंबंधी (७९७); जोत्याजीराव घाटगे यांच्या प्रकृतीस बरे नसल्यासंबंधी (७९८); आनंदराव रामचंद्र यांचे छत्रपतींची येरगावून कारून दत्तकासंबंधी आज्ञापत्र घेतल्यासंबंधी (५८००); पुणे राव भोसले यांच्या निरोपीची आज्ञापत्र छत्रपतींकडे पाठवून देण्याबाबत नीळकंठ मल्हार यांचे (८०१); गोपाजी कणसे, मद्दू संभाळ व माकूब भालदार यांच्याकडील लोकांच्या हुजेरीबाबत (८०२); तोरगलहून छत्रपतींसाठी आंबे व बोरे पाठवल्यासंबंधी (८०३); अंताजी गंगाधर पाडगीळ यास छत्रपतींनी पाठविलेले तिळगूळ पोचल्यासंबंधी (८०४); ज्योती-बाचा प्रसाद व तिळगूळ छत्रपतींस पाठवल्यासंबंधी ज्योताजी व भिकाजी निकम यांचे (८०५); महालक्ष्मीचा प्रसाद छत्रपतींस पाठविल्यासंबंधी (८०८); गावोगावच्या गोकाची वतनाच्या माहिती बाबत तसेच शिंगो बाळाजी याच्या मुलीच्या लग्नासाठी त्यास खर्चास देण्याबाबत (८०९); यशवंतराव भोसले यांस राजांना बरोबर मुंबईस आणण्याबाबत आज्ञा

रुमाल क्र. ३९

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—छत्रपतींस—(चालू)

होण्यासंबंधी (५८१०); कऱ्हाडात असलेली आप्पाजी मणेर यांची पत्नी त्याजकडे करवीरी पाठवून देण्याबाबत मल्हारजी वाईकर यांचे (८११); चिमाजीराव शितोळे छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्यासंबंधी (८१४); पुण्याहून आलेली पत्रे छत्रपतींकडे पाठविल्यासंबंधी निबाजी यादव यांचे (८१५); वाडी रत्नागिरीस पाठवलेले गुरव पोचल्यासंबंधी (८१६); पन्हाळा येथील नवरात्राचा प्रसाद छत्रपतींस पाठवल्यासंबंधी (८२१); व्यंकटराव व रामचंद्र राव पाटणकर यास छत्रपतींची आज्ञापत्रे पोचती केल्यासंबंधी (८२२); भाऊ महाराज यांच्या दर्शनास बाबूराव आले असल्याबाबत (८२४); छत्रपतींसाठी वसईची चिकणी सुपारी, लवंगचूर व काळी पाने पाठवल्यासंबंधी (८२७); गाय व घोडी छत्रपतींकडे पाठवल्यासंबंधी अंताजी दशवंत यांचे (८२८); पो. एजंट धारवाडहून बेळगांवास आल्यावर त्यास छत्रपतींनी भेटण्याबाबत रामजी भीमराव यांचे (८३०); शिरोळच्या रयतानी इंग्रजाकडे धारवाडास केलेल्या तक्रारीसंबंधी (८३१); आंबा घाटामार्गे होणाऱ्या रहदारीच्या झडतीबाबत (८३२, ८३३); पौती पोर्णिमेचे पौत व विडे छत्रपतीस पाठवल्यासंबंधी आबाजी दळवी व वामन भगवंत किल्ले पन्हाळा यांचे (८३४); यादवराव कदम यांच्याकडील मजकूर हणमंतराव निंबाळकर व बाबाजी जगदाळे छत्रपतींस निवेदन करतील या अर्थी (८३८); माधवराव देशमुख प्रांत नेवासे यांनी छत्रपतींस तिळगूळ पाठविल्याबाबत (८३९); यादवराव हे यात्रा करून माहुलीस पोचल्यासंबंधी (८४०); सावंतवाडीकडील मजकुरासंबंधीची यादी छत्रपतींकडे पाठविली असल्यासंबंधी (८४१); दर्याबाई जगताप हिची कर्जातून मुक्तता करण्यासंबंधी (८४५); शारदीय नवरात्राच्या अष्टमीचा छत्रपतींनी पाठविलेला प्रसाद पोचल्यासंबंधी नारायण निकम व नरहर पांडुरंग यांचे (८४७); मिरजेहून आलेला लखोटा छत्रपतींकडे पाठविल्याबाबत (८४८); नागाव येथील उसाच्या मळ्यांत पागेतील हत्ती व घोडी घालून शेतांची नासधूस केल्याबाबत (८४९); देवजी हणमाप्पा तळीखोर याने मुरगूड येथे केलेल्या दंगाधोप्याबाबत (८५२); मल्हार यशवंत ठाणे शिरोळ यास छत्रपतींनी पाठविलेले तिळगुळ पोचल्यासंबंधी (८५४); ठाणे शिरोळे येथील वसुलाबाबत (८५५); शारदी नवरात्राच्या अष्टमीचा छत्रपतींनी पाठविलेला प्रसाद पावनगडकरी यांना पोचल्यासंबंधी (८५८); कमिशनर चॅपलीन याजकडे करवीरकरांच्या वकीलाने त्यांच्या कामकाजासंबंधी हजर राहण्याबाबत (८६१); कदीम थट्टीकडील अप्पाजी गवळी म्हेतर यास अटक करून त्याची चीजवस्तू जप्त केल्यासंबंधी (८६४); जीवराज जाधव याच्याकडून धारवाडकडील वर्तमान समजेल म्हणून आबाजी सदाशिव यांचे (८६५, ८६६); वहिवाडयाहून इंग्रज अधिकारी पाटगावास रवाना झाल्यासंबंधी (८६७); डनलॉप याजकडे मासे पोचते केल्यासंबंधी गुरुनाथ कोंडो यांचे (८७०); म्हैशाळ येथे इंग्रजांसाठी टपालाची व्यवस्था ठेवण्याबाबत (८७१); कुडची येथील गुरे बेरड लोकांनी चोरल्यासंबंधी (८७२); एचीसन वेंगुर्ल्याहून मुंबईस गेल्यासंबंधी (८७३); श्रीमंत बाबासाहेब विठोबाच्या देवालयांत भोजन करून जाणार असल्याबाबत (८७४); प्रांत पन्हाळा, मामले मिरज, येथे वडु लोक नसल्यासंबंधी (८७५); गोजराबाई हिने छत्रपतीसाठी भोजन पाठवल्यासंबंधी (८७६, ८७७); आज्ञेप्रमाणे छत्रपतींच्याकडे येत असल्याबाबत जोत्याजीराव घाटगे यांचे (८७८); कागवाडच्या संतुबाईचा प्रसाद छत्रपतीसाठी पाठवल्यासंबंधी (८७९); कैदेतून पळून गेलेल्य सुभाना शिंदे यास अटक करून पुन्हा कैदेत ठेवल्याबाबत (८८९).

**दिवाणसाहेब (सईबाई) व आईसाहेब यांस :** महाउत्पातिनीचा प्रसाद पाठविल्याबाबत (५७६२); सगुणाबाईच्या प्रकृतीसंबंधी तसेच त्यांच्यासाठी मेव्याचा पेटारा पाठवल्यासंबंधी जिजाबाई यांचे (७८१); चिमाबाईस भेटीसाठी पाठवून देण्याबाबत यादवराव कदम यांचे (७८३); शिरोळहून दुधाच्या शेळया आईसाहेबाकडे पाठवल्यासंबंधी (७८८); दौलतराव जाधवकडून त्यांच्या मुलीच्या विवाहासंबंधी (७८९); आईसाहेबांच्यासाठी परळी येथील उत्सवाचा प्रसाद पाठवल्यासंबंधी रंगो लक्ष्मण यांचे (७९५); राधाबाई हिचे क्षेमसमाचारासंबंधी (८०७); सईबाई यांना, आशिर्वादपत्र अप्पाजी विठ्ठल यांचे (८१२); सईबाईना पांडुरंगाचा प्रसाद पाठवल्यासंबंधी (८१३); शनिवार असल्यामुळे बुवासाहब यांनी पुढील मुक्काम न केल्याबद्दल बाबासो छत्रपती

**रुमाल क्र. ३९**

**पुडके क्र. १--(चालू)**

**पत्रे--(चालू)**

यांचे (५८१७); नरगुंद येथील वडवडगी याचे करवीर येथील दुकान त्यांच्या स्वाधीन करण्याबद्दल (८१८); सखाराम शास्त्री व बापूजी माणकेश्वर या मार्फत पाठविलेला निरोप यादवराव कदम यास समजल्यासंबंधी (८३७); बावासाहेब व चिमासाहेब यांच्या व्रतबंधास येण्यासंबंधी अण्णाजी नरसिंह देशपांडे यांचे (८४२); पावणोजीराव सरदेसाई प्रांत खानापूर यांनी आपल्यातर्फे रामचंद्र रवलनाथ यास पाठविले असल्यासंबंधी (८४३).

**बुवासाहेब व आबासाहेब छत्रपती यांस :** करवीरहून मेव्याचा पेटारा पाठवल्यासंबंधी (५७६९); पितळेचा हिलाल व इंग्रजी कागदांच्या फुल्या पाठवल्यासंबंधी (७७०); त्यांच्यासाठी आंबरस पाठविल्यासंबंधी (७७२); इब्राहीम म्हेतर यास कपड्याबद्दल शंभर रुपये देण्याबाबत (७७६); विश्वासराव घाटगे यांच्याकडून आलेली पत्रे त्यांच्याकडे पाठविल्यासंबंधी (७७८); बुवासाहेब यानी शिडचा, पाहारा, कुदळी व वरच्या पाठविल्यासंबंधी (७७९); आबाजी भोसले यास शेला व तिवट देण्यासंबंधी (७९२); सईबाईस बरे वाटत नसल्याबाबत (८२५); आबासाहेब व बुवासाहेब यांच्यासाठी भोजन पाठवल्याबाबत (८२६); बाबासाहेब छत्रपती यांना लक्ष्मी नारायणाच्या प्रतिष्ठापनेबाबत वहिणाबाई यांचे (८२९); बुवासाहेबांचा मुक्काम कोरोचीस झाल्याचे समजल्यासंबंधी (८४४); धुरपतराव गायकवाड यास एक लुगडे देण्यासंबंधी (७४६); राणोजी घाटगे यास ६४० रुपयांचे कापड देण्याबाबत (८६३).

---

**ज. क्र. ३९, रु. क्र. ३९, पु. क्र. २, का. सं ५८८० ते ५९८१ (१०२).**

**सु. स. ११८५ ते १२२७, इ. स. १७८४-८५ ते १८२६-२७.**

**आज्ञापत्रे**--रघुनाथ भट जोशी यांस नांदोसी येथे धर्मादाय जमीन दिल्यासंबंधी (५८९०).

**कलमबंद्या**--चिकोडी येथील पेठ चालू करणे व वतनदार, कुळे इत्यादींच्या हितसंबंधाचे रक्षण करणे इत्यादीसंबंधी (५८९७-९०२); गुंडेराव यशवंत देशपांडे प्रांत हुकेरी यांच्या देशपांडेपणाच्या वृत्तीबाबतच्या ठरावासंबंधी (९१०-९११).

**पत्रे**--हिम्मतबहाद्दर यांस निजामशाहीत पूर्वीप्रमाणे सरंजाम मिळण्याबाबत सिराज उदौला यास (५८८२); गोव्यातील इंग्रजांकडून करवीरकरांचे काम पैशाशिवाय होणार नसल्यासंबंधी नागोजीराव घाटगे यांस बाळाजी मल्हार यांचे (८८४-८८५); करवीरकर व इंग्रज यांच्यामधील जाबसालासंबंधी बापुजी कोन्हेरकर यांचे प्रीतीराव चव्हाण यांस (८८७); बापूजी पाटणकर यांस, ठराव होऊन ऐवजाच्या निशाचिठी पाठवण्याबाबत माणको सखो यांचे (८८९); एलफिन्स्टन यांस, सादुल्लाखान पठाण यांस मालवणवर दिलेल्या वरातासंबंधी करवीरकरांचे (८९३); एलफिन्स्टन यांस, हैबतराव गायकवाड यास मालवण येथे जमिनी व बागायत चालवण्याबाबत (८९४); वेसीस इमसवेल यास, करवीरकरांचे सिद्ध प्रसाद जहाज देवी नाईक यांस विकल्यासंबंधी (८९६); वेसीस इमसवेल यास, निळोजी लक्ष्मण देसाई याची सावडाव येथील पाटीलकी व खोती याबाबत (५९०३); गव्हर्नर मुंबई, यास, करवीरकरांच्या सिंधुदुर्ग येथील आरमाराने इंग्रजांकडील व्यापाऱ्यास लुटल्यासंबंधी (९०५-९०६); सुंदराबाई घाटगे यांना, तिळवणी व रुई या गावांमधील सीमा तंट्यासंबंधी ताकरीन साहेब यांचे (९०९); मोरेश्वर अमात्य यास, सर्वोत्तम अमात्य यांच्या कोकीसरे गावाच्या वहीवाटीस उपसर्ग न करण्याबाबत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट, दक्षिण प्रांत कोकण यांचे (९१२); कमिशनर चॅपलीन यास, रत्नागिरी येथील कैदी धोंडी सावंत यास धरण्यासाठी अमात्याना आज्ञा केल्यासंबंधी (९१५); पो. एजंट धारवाड यास, करवीरकर व कंपनी सरकार यांच्यातील १८२६ च्या तहनाम्याची प्रत छत्रपतींना पोचल्यासंबंधी (९१८); दिनकरराव गायकवाड यास, शिवाजीराव घोरपडे अमिरुल उमराव यांच्या आजरे तालुक्याच्या भोगवटयासंबंधी (९१९); नानासाहेब सरलष्कर यास, त्यांच्या नावे कमिशनर यांनी दिलेला लखोटा त्याच्याकडे पाठवल्यासंबंधी (९२७); नानासाहेब राजाज्ञा यास, छत्रपतींच्या प्रकृतीसंबंधी जिवराव जाधव हवालदार याचे (९२९-९३०); वेद शास्त्र संपन्न शास्त्रीबुवा याना सदाशिवराव जोती व नारो गंगाधर हे कागवाडीस असल्यासंबंधी (९३१); आनंदराव मंत्री यास, श्रीच्या रथोत्सवास येण्याबाबत शंकराचार्य संकेश्वर मठ यांचे

रुमाल क्र. ३९

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे--(चालू)]

(५९३२); दिनकरराव गायकवाड यास, त्यांच्यासाठी ठाणे शिरोळहून मासे पाठवल्यासंबंधी (९३३); पेडल साहेब यास, नारायणराव फडणीस याची भरतगडी नेमणूक केल्यासंबंधी (९४२); रेसिडेंट डनलॉप यास, पाटगांव कडगांव येथे योग्य ती जकात घेण्याबाबत (९४४); दिनकरराव गायकवाड यास, नारो गिरमाजी याच्या मुलीच्या लग्नास येण्याबाबत (९४५); बापूजीपंत यास, संताजी नाईक व नारायण भोसले यांच्या जमिनी सोडून देण्याबाबत नारायण रत्नाकर याचे (९४८); रेणुकाचार्य काडसिद्धेश्वर मठाधिकारी यास, त्यांच्यासाठी बुवासाहेब छत्रपतींनी डाळिंबे व सांवरी अजीन्या वगैरे पाठवल्यासंबंधी (९४९); मातोश्री आईसाहेब यांसी, त्यांनी पाठवलेले पत्र पोचल्यासंबंधी नारायणराव घाटगे यांचे (९६०); बाळाजीपंत भाऊ यास, नवरात्रीच्या तळीसाठी छत्रपतींना दोनशे रुपये पाठविण्याबाबत (९६८); हणमंतराव निंबाळकर यास, छत्रपतीसाठी आंब्याचे पदार्थ पाठवल्यासंबंधी खंडेराव दौलत याचे (९७०); आऊबाई आक्का याना, वरचेवर पत्र पाठवण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (९७१); आईसाहेब यांना, त्यांच्या दर्शनास येत असल्याबद्दल भोवनराव घाटगे याचे (९७८); रावजी बाकनीस यास, जीवनाबाई नलवडे इचे क्षेम समाचार पत्र (अपुरे) (९८१).

**असिस्टंट कलेक्टर द. कोंकण यास :** प्रसिद्धगड तनख्यातील गावांकडून योग्य तो वसूल घेण्याबाबत (५९०७); राघो दादाजी माबळंकर याने रत्नागिरी येथील छत्रपतीच्या वाडयाच्या जागेत बांधलेल्या घराबाबत (९०८); गैनबाल येथील बापू गावडे याच्यावरील वहीमासंबंधी (अपूर्ण) (९१४); चिंदर व त्रिंबक येथील पट्टी इत्यादी बाबतचे हक्क मोरेश्वर अमात्य यांच्याकडे चालवण्याबाबत करवीरकरांचे (९१६); घाटमार्गातून येणाऱ्या व्यापाऱ्यांचे मालावर घ्यावयाच्या जकातीसंबंधी (९१७).

**आप्पाजी पाटील कौलगेकर यास :** योगेश्वर भट याच्या रवानगीबाबत रावजी काकडे याचे (५९६२); बारीक तांदूळ पाठविण्याबाबत तसेच यमुना बाईच्या जमिनीच्या लावणीसंबंधी रावजी काकडे ठाणे कागल याचे (९६३–९६४); उत्तर हिंदुस्थानातून आलेल्या थैल्या नानासाहेब घाटगे यास देण्यासाठी पाठवल्याबाबत रावजी काकडे याचे (९६५–९६६); नागाई पाटलीण इजला पाठवून देण्याबाबत गांव कामगार, हिटणी याचे (९६७); लक्ष्मणपंत यांच्या पत्राचे उत्तर पाठवीत असल्याबाबत रावजी काकडे याचे (९७३); अप्पाजी पाटील यांची पत्रें पुण्यास लष्करात पाठवून दिल्याबाबत नंद रामजी याचे (९७४).

**छत्रपतीस :** कंपनी सरकारची बाकी देण्याबाबत तसेच कंपनीच्या तरांडी इत्यादींना उपसर्ग न देण्याबाबत गव्हर्नर, मुंबई याचे (५८८०); कंपनी सरकार व करवीरकर यांच्यातील वादग्रस्त प्रश्नाबाबत गव्हर्नर, मुंबई यांचे (८८१); करवीरकरांच्या गलबतानी इंग्रजांचे घोडे असलेली किस्ती दस्त करून नेल्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यांचे (८८३); गोव्यातील गोपाळशेठ सापळे याजकडून करवीरकरासाठी कर्जाऊ ऐवज घेण्याबाबत बच्याजी अनंत याचे (८८६); छत्रपतींसाठी सावकाराकडून कर्ज घेण्यासंबंधी बापूजी कोन्हेरकर व स्वरूपजी हुजरे यांचे (८८८); साजणीस ठाणे घातल्यासंबंधी रघुनाथ मुळीक याचे (८९२); एल्फिन्स्टन यास छत्रपतीनी पाठविलेली पत्रे पोचल्यासंबंधी (अपूर्ण) (५९०४); आबासाहेब छत्रपतीना कारखान्याकडील लोकास कापड देण्यासंबंधी रत्नाकरराव याचे (९२०); भीमाजी विठ्ठल बडवे याने छत्रपतीसाठी पंढरीचा प्रसाद पाठवल्यासंबंधी (९२१); निरंजन पुजारी याने जेजुरीहुन छत्रपतीसाठी प्रसाद पाठविल्यासंबंधी (९२२); आण्णाजी नरसिंह देशपांडे यांनी छत्रपतीसाठी आंबे व फणस पाठवल्यासंबंधी (९२३); अण्णाजी नरसिंह यांच्या मूलांच्या व्रतबंधास व विवाहास येण्यासंबंधी (९२४); मुरगुडहून छत्रपतींसाठी द्राक्षे पाठविल्यासंबंधी (९२५); अठरा कारखान्याकडे रोजमुऱ्यासाठी कापड व फरासखान्याकडे डेरे करण्यासाठी पासोडया देण्यासंबंधी रत्नाकरराव याचे (९२६); मोरोपंत हुजुर बाजार याजकडून नारायणराव खानविलकरास वरातीबाबत उपद्रव होऊ न देण्याबाबत (९२८); आबाजी पोवार याने छत्रपतीकडे पाठवलेल्या ऐवजासंबंधी (९३८); मनोळी येथील कारखान्याच्या खर्चाची व्यवस्था होण्यासंबंधी आबाजी पोवार याचे (९३९); भगवंत-राव भोपे याच्या तुळजापूर येथील पुजारीपणाच्या हक्कासंबंधी (९४०); विठोजी मोहिते

**रुमाल क्र. ३९**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे (चालू)—**

यांच्याकडील कारखान्याच्या खर्चास मिळण्यासंबंधी (९४१); छत्रपतींच्या पत्रांचीं उत्तरे सेनासाहेब सुभा यानी पाठविल्यासंबंधी जनार्दन नाईक याचे (९४३); चिमावाई पाटणकर यांनी भोजनादि साहित्य पाठवल्यावावत (९४६); निपाणीकरांच्या चोरीस गेलेल्या ऐवजासंबंधी (९४७); शारदी नवरात्राचा छत्रपतीनी पाठवलेला प्रसाद पोचल्यासंबंधी वापूजी दळवी व अंताजी जिवाजी यांचे (९५०); नागपुराहुन देऊळगावांस पोहचल्यासंबंधी नारायणराव वाजी घाटगे याचे (९५१); माधवराव वाजी यास, छत्रपतीकडे पाठवून देण्यावावत नारायणराव वाजी घाटगे याचे (९५२); जोतीवाच्या पालखीच्या दांडयासंबंधी राघो वाळाजी वाडी, रत्नागिरी यांचे (९५३); हलकर्णी येथील चोरीस गेलेली म्हैस, जमनाळकर नाईक याच्या मुलीचा शोध, सिताराम नाईककडील लोकांचे वेतन, इत्यादीसंबंधी कृष्णराव माधव गर्दे याचे (९५४); देवाच्या पूजेचे साहित्य मिळविण्याविषयी सदोजी संकपाळ याचे (९५५); शिबंदीच्या खर्चास पाठवून देण्यावावत कृष्णा नायकीण हिचे (९५६); आईसाहेव याना, क्षेमसमाचारासंबंधी आप्पा यादव याचे (९५७); चिमावाईस पाठवून देण्यावावत यादवराव कदम याचे (९५८); राणोजी दळवी याच्या नोकरीच्या नेमणुकीतील हिस्सा त्याच्या भाऊबंदास न देण्यावावत (९५९); चंद्रग्रहणानिमित्त सवत्स गाय व म्हैस ठाणे आळतेहून पाठवल्यावावत गंगाधर खंडो याचे (९६१); निडसोसी येथील सिद्धगिरीचे देवस्थान पूर्ववत चालवण्यावावत (९६९); तुळजापूरच्या भवानीस छत्रपतीनी पाठवलेले नवरात्राचे दस्त इत्यादी सामान पोचल्यावावत अमृतराव भोपे याचे (९७२); वाजीपंत कोगेकर यास छत्रपतीकडे पाठविण्यासंबंधी निवाजी वाळकष्ण याचे (९७५); छत्रपतीनी संस्थान पन्हाळ्याकडे (पन्हाळा येथील छत्रपतींच्या पूर्वजांची समाधी स्थाने) पाठवलेले श्राद्धाचे सामान पोचल्यावावत (९७६–९७७); मलकापुरे येथील टिगेरे याच्या जप्त केलेल्या गल्ल्यासंबंधी नारो हरी याचे (९७९); नानीसाहेव घाटगे यानी छत्रपतीसाठी फराळाचे जिन्नस पाठवल्यासंबंधी भोवानराव घाटगे यांचे (९८०).

**याद्या—**मालवण येथील लोकांकडून येणे रक्कमेची वसूली, तेथील वखारीचे व घरांचे भाडे मिळणे व तेथील आपली आसामीची नोकरी चालवणे या वावत (५८९१); छत्रपतीकडून इंग्रजांकडे जावयाच्या दस्तासंबंधी (८९५); निपाणीकराकडून छत्रपतीकडे यावयाच्या सामानाची (९१३); मामला मनोळीकडील गावासंबंधी (९३४–९३७).

---

**ज. क्र. ४०, रु. क्र. ४०, पु. क्र. १, का. सं. ५९८२ ते ६०२५ (४४).**

**बिनसाली.**

**आज्ञापत्र—**अप्पाजी पाटील यास, आऊवाईच्या प्रकृती संबंधी वगैरे वावत त्याने पत्री लिहिलेला मजकूर समजल्यासंबंधी (५९८८).

**पत्रे—**आप्पाजी पाटील यास, रुई, माणगांवकडे छत्रपति तोफासुद्धा जाणार असल्याचे सखो वल्लाळ याचे (५९८४); जीवराव जाधव, यास, चिकोडी तालुक्यातील हैवतराव गायकवाड याच्या इनाम गांवासंबंधी नारायणराव रत्नाकर यांचे (९९२); बळवंत रावजी चिटणिस यास चिकोडी तालुक्यातील जनवाडच्या सोडचिठीविषयी नारायणराव पाटणकर यांचे (९९४); केसोपंत खाडिलकर यासी गाव नेमून घेऊन त्यावर छत्रपतीना कर्ज देण्यावावत रायाजी जाधव यांचे (६०१२); अप्पाजीराव जाधव यास, कोठीकडील सामान पाठवून देत असल्यावावत तसेच छत्रपति व खास मंडळी सुभापुरास जाणार असल्यावावत मोरो चिटको याचे (०१४); आवासाहेव व बुवासाहेव छत्रपतीना त्यांच्यासाठी चिमावाई पाटणकर यांना भोजनादि पदार्थ पाठवल्यासंबंधी (०१५); गोपाळपंत सुभा मनोळी यास, त्यांच्या घराच्या गृहप्रवेश कार्याच्या खर्चासंबंधी महिपतराव पारसनीस याचे (०१९); नारोपंत भुयकर यांस, खर्चास पाठवण्यासंबंधी सदाशिवराव जोती याचे (०२०); एल्फिन्स्टन यास, करवीरकरामार्फत वोलणी करण्यास मोरो वाजीराव चिटणिस यास पाठविल्यावावत (०२४).

रुमाल क्र. ४०

पुडके क्र. १—(चालू)

**छत्रपतींस.**—नेरली, आमणगी व निडसोसी येथील पाटील कुलकर्णी हिशेब देण्यास हरकत करीत असल्या संबंधी यशवंतराव विश्वेश्वर याचे (५९८५); चिकोडी येथे दानशेठ वाळी इत्यादींची दुकाने उघडण्याबाबत व्यंकटराव नलवडे याचे (९८६); करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी पोलिटिकल एजंट यास भेटल्याबाबत अंबाजी यशवंत व गणेश माधवराव यांचे (९८७); मुरगूड भागातील ठाणी करवीरकरांच्या स्वाधीन करून घेण्याबाबत व्यंकटराव नलवडे व दिनकर अप्पाजी यांचे (९८९); चिकोडी तालुक्यातील जमेदार व सरंजामदार यांच्याकडून जादा आकार घेतल्या प्रकरणी नारो गंगाधर याचे (९९१); चिकोडीकर वाण्याच्या लुटीची नुकसानी भरून देण्याबाबत कॅमले इंग्रज याचे (९९३); छत्रपतींकडे लष्करांत लोक पाठवून देण्याबाबत बच्याजी बाळकृष्ण याचे (९९५); वेंगुर्ल्यास अचीसन छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्याबद्दल वासुदेव अनंत याचे (६०११); भाऊ महाराज याना सविस्तर पत्र लिहिले असल्याबाबत नारो गिरमाजी याचे (०१३); गवाजी वेल्हाळ यास छत्रपतीनी पाठवलेले तिळगूळ पोचल्यासंबंधी (०१६); गोसावी जेवणाबाबत वरात रोखे पाठवल्यासंबंधी लिंगो बाळाजी याचे (०१७); नागपूर मुक्कामी नारायणराव घाटगे याने इंग्रज अधिकारी व सेनासाहेब सुभा यांच्या भेटी घेतल्यासंबंधी (०१८); खासगी मामलेकडील व बाबतीसंबंधीच्या गल्ल्याच्या वसुलासंबंधी गणेश खंडो व जिवाजी बल्लाळ यांचे (०२१); विशाळगड येथील पिराचा प्रसाद पाठवल्याबाबत आप्पाजी हुजरे याचे (०२२), निपाणीकर व इंग्रज भेटीबाबत तसेच कृष्णराव तात्या व जीवराव जाधव यांच्या रहदारीच्या कामासंबंधी अंताजी यशवत व गणपतराव माधव यांचे (०२३).

**पत्रें**—**दिवाणसाहेब (सईबाई) यांस :** दिनकरराव गायकवाड यांच्या प्रकृतीसंबंधी व्यंकटेश वैद्य यांचे (५९८२); वरचेवर पत्र पाठवून परामर्ष घेण्याबाबत रामचंद्र बाबा वैद्य याचे (९८३); त्यांच्या पत्राप्रमाणे कृष्णाजी भोसले इत्यादींस रुपये दिल्यासंबंधी नारायणराव रत्नाकर याचे (९९०).

**दस्तक (परवाना).**—फनुवली तांबोळी यास मिरज तालुक्यातील करवीरास छत्रपतीसाठी विडयाची पाने नेऊ देण्याबाबत (६०२५).

**देहझाडे.**—हुकेरी परगण्यांतील गावांसंबंधी (६००४–०१०).

**याद्या**—देवस्थाने धर्मादाय इत्यादि दुमाला गावांसंबंधी (५९९६–६००३).

---

**ज. क्र. ४०, रु. क्र. ४०, पुडके क्र. २, का. सं. ६०२६ ते ६२११(१८६),**

**सु. स. १२५१ ते १२८८, इ. स. १८५०-५१ ते १८८७-८८.**

**उतारे**—विशाळगडकराकडून करवीर सरकारच्या खजिन्याकडे जमा झालेल्या ऐवजासंबंधी (६०८७-०८८).

**जमाखर्च**— विशाळगड संस्थानच्या हुजूर खजिन्याकडील (६०३७ ते ०४३).

**टिप्पणे**—जुन्या मोहरा व होन संबंधी वजन, आकार व किंमती वगैरेबद्दल माहितीबाबत (६०८२); इचलकरंजी येथील जमाबंदी व खर्चासंबंधी (०९६–०९८).

**पत्रें**—गुलाम घौश यास, बावडा, कागल, भुदरगड व आळते या संबंधीची माहिती पाठवण्याबाबत (६०८०); छत्रपती यांस, नरगुंड येथील तोरगलकरांच्या सरदेशमुखी जमिनीच्या वहिवाटीच्या चौकशीबाबत (६२००–२०१).

**पत्रके**—करवीर संस्थानच्या हद्दीतील प्रांत, पेटे, तर्फा, देशमुख, देशपांडे इत्यादीबाबतच्या माहितीसंबंधी (६०४४); शिरढोणे, लाट, खानापूर वगैरे गावांतील इनामासंबंधी (६१३५); इचलकरंजीकराकडील इनाम वर्षासन, दुमाला गांवे इत्यादीबाबतच्या माहितीसंबंधी (१३८–१४२); हिम्मत बहाद्दर जहागिरीतील गावांच्या जमीन महसुलाबाबत (१८३).

**प्रकरणी कामे**—नरसिंगराव शिंदे तोरलगलकर यांच्या सरंजामाची माहिती पो. सुप. यांच्याकडे पाठवण्याबाबत (६०५०–०६४); व्यंकटराव निळकंठराव घोरपडे याजकडे चालावयाची जमीन व नक्त नेमणूक या संबंधी (०६५–०७४); बावडा ठाण्याच्या माहिती संबंधी (०७५–

## रुमाल क्र. ४०

### पुडके क्र. २—(चालू)

**प्रकरणीकामे**—(चालू)
०७९); विशाळगड संस्थानच्या दप्तरा घेण्यासंबंधी (६०८१); तांदळी येथील वावडेकराच्या मोकासा, सरदेशमुखी इत्यादीबाबतच्या जमाखर्चासंबंधी (०८३–०८६); इचलकरंजी-करांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी उत्पन्नाची जप्तीतून मोकळीक होण्याबाबत (०८९–०९५); इचलकरंजी जहागिरीतील सरंजाम इनाम, नेमणुका इत्यादीबाबतच्या माहिती-संबंधी (१०५–१३४); इचलकरंजी संस्थानातून देणग्या दिल्या त्या माहितीसंबंधी (१३६–३७); इचलकरंजीकरांच्या देशमुख व सरदेशमुखी उत्पन्नाची जप्तीतून मोकळीक होण्यासंबंधी (१४३–१५६); तोरगल जहागिरीतील खातेकीर्द ब्रिटीश मुलखाप्रमाणे ठेवण्याबाबत (१५७–१५८); कापशी जहागिरीतील जमिनी वगैरेबाबत पाठवावयाच्या माहिती-संबंधी (१५९–१८२); उदपुडी व वेडकी येथील जमाबंदी, खानसुमारी व दिवाणी फौज-दारी कामे यासंबंधी (१८४–१९४); तोरगलकरांच्या जप्त केलेल्या उत्पन्नापैकी त्यांना निम्मी रक्कम मिळण्यासंबंधी (१९५–१९९); दाभोळ व मुरडे येथील मासळी विक्रीचे मक्त्यासंबंधी (२०२–२११).

**याद्या**—बावडा जहागिरीतील न्याय, मुलकी व्यवस्था, शिक्षण इत्यादी बाबतच्या माहितीसंबंधी (६०२६-०३६); विशाळगड संस्थांकडून करवीराच्या हुजूर खजीन्यांकड जमा व खर्च झालेल्या ऐवजा-बाबत (०४५–०४९); कागल जहागिरीच्या जमाबंदी संबंधी (६०९९–६१०४).

---

**ज. क्र. ४१, रु. क्र. ४१, पु. क्र. १, का. सं. ६२१२ ते ६३८१ (१७०).**
**सु. स. ११८२ ते १२४८, इ. स. १७८१–८२ ते १८४७–४८.**

**आज्ञापत्रे**—उदगांव, रुकडी, आळते, इचलकरंजी वडगाव, इत्यादी गावांचे गावकामगार यांना इचल-करंजीकरांची जप्त कलेली देशमुखी व सरदेशमुखी वतन खुली केल्यासंबंधी (६२२१-२३७); करवीरकरास देशमुखी व सरदेशमुखी वतनाबाबत द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी नारायण व्यंकटेश यास (२४५); कामगार जिलिबी पागा यास, नरंदे येथील देशमुखी व सरदेशमुखी वतन नारायण व्यंकटेश याकडे चालवण्याबाबत (२४६); गावकामगार शिपूर यास, शिपूर हा गाव नारायण व्यंकटेश यास दुमाला करून दिल्यासंबंधी; (२४७ ते २४९); गावकामगार कुंभोज यास, इचलकरंजीकरांचा कुलकर्णी वतनापैकी हिस्सा त्याच्या-कडे चालवण्याबाबत (२५०–२५१); पट्टण, कोडोली व चोकाक येथील इचलकरंजीकरांचे दुमाला वतन चालवण्याबाबत गावकामगार यांना (२५२–२५३); पागाधिकारी जिलिबी पागा यास, तारदाळ, वृनाळी इत्यादि गावचे देशमुखी व सरदेशमुखी वतन नारायण व्यंकटेश इचलकरंजीकराकडे चालवण्याबाबत (२५४); लक्ष्मीबाई घोरपडे इचलकरंजीकर यांना, करवीरकरांनी संताजी, पिराजी व राणोजी घोरपडे यांना दिलेल्या देशमुखी व सरदेशमुखीच्या सनदासंबंधी (२८८); गावकामगार नांदणी यास, इचलकरंजीकर यांच्या देशमुखी व सरदेश-मुखी ऐवजाबाबतचा हिशोब छत्रपतींकडे घेऊन येण्यासंबंधी (३०६); केशवराव इचल-करंजीकर यांस, त्यांच्या जहागिरीत मनुष्याची खरेदी विक्री होऊ न दण्याबाबत (३३७); रुकडी, शिरहट्टी, इचलकरंजी व उदगाव येथील देशमुखी वतन नारायणराव व्यंकटेश याज-कडे चालवण्याबाबत गावकामगार यांना (३८०–३८१).

**उतारे**—बाळाजी अण्णाजी व नरसिंगराव अप्पाजी ब्राम्हण व सातापा चोलराव व पिराजी अण्णाजी जैन यांच्या मिरज प्रांतातील देशमुखी वतनासंबंधी हुजूर रोजकिर्दीतील दफाते पत्रांपैकी (६३४८–३५७).

**कलमबंद्या**—देशमुखी व सरदेशमुखी वतनासंबंधी इचलकरंजीकरांनी करवीरकर छत्रपतींना द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी झालेल्या ठरावाबाबत (६२५६); इचलकरंजीकर हे करवीरकरांचे सेवक असल्यासंबंधी (३०६–३१८).

**कैफीयत**—रेंदाळ व रांगोळी यामधील सीमा तंटयासंबंधी गावकामगार रेंदाळ याची (६२८०–२८१).

**टिप्पण**—इचलकरंजीकरासंबंधी कमिशनर चॅपलीन याजकडून आलेल्या पत्रांच्या नकला बेळगावास सदाशिव अनंत याजकडे पाठवल्यासंबंधी (६२८३).

## रुमाल क्र. ४१

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—व्यंकटराव नारायण घोरपडे यांना, त्यांच्या नागनूर येथील हक्काच्या देणे ऐवजासंबंधी गाव-
कामगार नागनूर यांचे (६२१२); तिसरे शिवाजी यांना, करवीरकर व पटवर्धन इचल-
करंजीकर इत्यादीमध्ये चाललेल्या तंट्यासंबंधी माहिती पाठवण्यावावत इंग्रजाकडून
मल्हारराव याची नेमणूक झाल्यासंबंधी (२१५); सिधोजीराव निपाणकर यास, सेनापति
नारायणराव घोरपडे यांचे आजरे व इचलकरंजी येथील सरदेशमुखी वतन पूर्ववत चालवण्या-
वावत दौलतराव शिंदे यांचे (२१६); भाऊ महाराज यास, भवानराव वळवंत यास रांगोळी
व लाट येथे दिलेले सरदेशमुखी वतन इचलकरंजीकरांनी आपल्याकडे घेतल्यासंबंधी (२१७-
२१९); भवानराव वळवंत याचे, आपले पूर्वज नारो खंडेराव यास सरदेशमुखी इनाम
दिलेली लाट व रांगोळी ही गावें इचलकरंजीकरानी घेतल्यासंबंधी (२२०); सदाशिव अनंत
यास, इचलकरंजीकर छत्रपतीशी बेअदबीने वागतात या अर्थी करवीरकराकडून इंग्रजास थैली
पाठवण्यावावत (२३८); सुंदरावाई यांना, रांगोळी व इचलकरंजीकर या संबंधी इंग्रजांशी
बोलणी चालू असल्यावावत भाऊ महाराज यांचे (२३९); कमिशनर चॅपलीन यास,
इचलकरंजीकरासंबंधी करवीरकरांचे म्हणणे भाऊ महाराज यांच्याकडून समजेल या अर्थी
छत्रपतीचे (२४०); बुवा साहेब छत्रपतींना, रांगोळी व इचलकरंजीकर प्रकरणी इंग्रजांशी
बोलणी चालू असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (२४१); भाऊ महाराज यास, तर्फ आजरे
येथील वावती अम्मल व सामानगड, मनोहरगड व भुदरगड येथील दुतर्फा अम्मल या संबंधी
(२४३-२४४); नरसिंगराव अखवारनवीस यास, आप्पाजी नरसिंह देशपांडे याने
इचलकरंजीकराकडून घेतलेले पालगाव छत्रपतीच्या सम्मतीने घेतला का याची चौकशी
करण्यावाबत पो. एजंट याचे (२५५); रामराव अखवारनवीस यास, रांगोळी व रेंदाळ
यामधील सीमा तंट्यावावत पो. एजंट याजकडे सविस्तर लिहून पाठवण्यासंबंधी (२७९);
दिवाणसाहेव यास, वावासाहेव व चिमासाहेव यांच्या व्रतबंधास येता येत नसल्यावद्दल गंगा-
बाई इचलकरंजीकर यांचे (२८२); पंत राजाज्ञा यास, इचलकरंजीकरांच्या नेज इत्यादी
गावाकडून देशमुखी व सरदेशमुखीचा ऐवज मिळाला नसल्यासंबंधी (३४०); केशवराव
इचलकरंजीकर याना, त्यांच्यामध्ये व करवीरकरांमध्ये चाललेल्या तक्रारीचा निकाल करवीर-
करांच्यासारखा झाल्याने त्यानी करवीरकरांच्या मर्जी प्रमाणे वर्तणूक करण्यावावत पो एजंट
याचे (३४६–३४७); नारायणराव घोरपडे इचलकरंजीकर यास, त्यानी देशमुखी व सरदेशमुखी-
बद्दल छत्रपतीस द्यावयाच्या नजराण्यावावत (३६१–३६३); अप्पाजीराव जाधव यास,
नारायणराव घोरपडे याजकडे शिरोळ येथील कमत हक्क चालवण्यावावत (३६४ ते ३६६).

**करवीरकर वकील यास :** कापशी जहागिरीतील रामचंद्र दातार याचा इनाम गाव त्यांच्याकडे
चालवण्यावावत (६२४२); लक्ष्मीसेन मठाधिपतीकडून राघोवा व कुंद्री व संताजी रांगोळे
याजवर होत असलेल्या धार्मिक जाचासंबंधी पो. एजंट याचे (३४३–३४४); करवीरकर व
इचलकरंजीकर या मधील खटल्यांच्या कामीं कागदोपत्री पुरावा हजर करण्यासंबंधी पो. एजंट
याचे (३४५); रेंदाळ व रांगोळी या गांवामधील सीमातंट्याचा निकाल पंच विद्यमाने
होण्यावावत (३५९–३६०).

**छत्रपतीस :** इचलकरंजीकरांचा देशमुखी व सरदेशमुखी ऐवज दुमाला करून आप्पाजीपंत याचे
मार्फत दिल्यासंबंधी पांडुरंग कृष्ण यांचे (६२१३–२१४); रेंदाळ व रांगोळी या गावा-
मधील सीमातंट्यावावत (२६०–२७३, २७८, ३३८, ३७८–३७९); इचलकरंजीकर
हे कंपनी सरकारच्या इलाख्यातील जहागिरदार असल्यासंबंधी पो.एजंट यांचे (२७४);
इचलकरंजीकरानी नारो गोविंद ओक यांच्या देणे असलेल्या ऐवजासंबंधी (२८७);
इचलकरंजीकर हे करवीरकरांचे सरंजामदार असल्यासंबंधी निवेदन छत्रपतींच्या आज्ञेप्रमाणे
तयार करीत असल्यावावत व स्वतःस कर्जमुक्त करण्यावावत पांडुरंग जोग याचे (२८९);
छत्रपति व इचलकरंजीकर यामधील दाव्याच्या कामी पुरावा सादर करण्यावावत पो. एजंट
यांचे (३३९); इचलकरंजीकर, कागलकर व तासगलकर यांचे मानमरातब व त्यानी करा-
वयाची छत्रपतींची नोकरी यावावत माहिती पाठवण्यासंबंधी पो. एजंट याचे (३६७,
३७४); त्यांच्याकडे इचलकरंजीकर व विष्णु दीक्षित यांच्यासंबंधी वेलस्ली यांजकडून
आलेली पत्रे पाठवल्यासंबंधी (३७५); लष्कराकडील मजकूर अलाहिदा पत्राने छत्रपतींना
कळविला असल्यावावत (३७६); एकटीस आलेले कलावंतिणीचे ताफे कागलास गेल्या-
संबंधी मनोहर यशवंत याचे (३७७).

रुमाल क्र. ४१

पुडके क्र. १—(चालू)

पो. एजंट यांस : रेंदाळ व रांगोळी या गांवामधील शीवेचा दगड रेंदाळकरांनी काढून टाकल्या-संबंधी आनंदराव सर्व्हेअर याचे (६२५७-२५९) ; नारो गोविंद पुणेकर यांच्या इचलकरंजी-करावरील कर्जाऊ ऐवजाबाबतच्या दाव्याची चौकशी करवीरकराकडून होण्याबाबत रामराव अखबारनवीस याचे (३५८).

याद्या—इचलकरंजीकरानी इनाम गावांसंबंधी बनावट कागदपत्र इंग्रज सरकारास दाखवल्या प्रकरणी करवीरकरांच्या ज्या तक्रारी आहेत त्या कलमांच्या (६२७५-२७७); इचलकरंजीकर यांस करवीरकराकडून मिळालेली वतने, इनामे इत्यादी संबंधी (२८४-२८६); इचलकरंजीकर हे करवीरकरांचे सरंजामदार असल्यासंबंधी (२९०-३०४, ३१९-३२५); इचलकरंजीकर पूर्वीपासून करवीरकर छत्रपतींचे सेवक असल्यासंबंधी (३२६-३३६); करवीरकराकडील कारभाऱ्याना इचलकरंजीकरासंबंधी दाखवलेल्या मनदासंबंधी (३४१-३४२).

---

ज. क्र. ४२, रु. क्र. ४२, पु. क्र. १, का. सं. ६३८२ ते ६४८३ (१०२).

सु. स. ११८१ ते १२५२, इ. स. १७८०-८१ ते १८५१-५२.

आज्ञापत्रे—मोतीगिरी यास, विजणे हा गाव इनाम दिल्याबाबत गाव कामगार याना (६३८०-३८५); नारायण व्यंकटेश यास, त्याच्याकडून एकसाली बाबत छत्रपतीस येणे ऐवजातून काजू जमातदार यास एक हजार रुपये देण्याबाबत (३८७-३८९); नारायण व्यंकटेश याचे जप्तीत असलेले शिरोळ, जांभळी, चिंचवाड, कुंभोज इत्यादी गांव मोकळे केल्या-संबंधी गावकामगार याना (३९०-३९३); कर्यात उदगाव व कसवा आळते येथील नारायणराव व्यंकटेश यांची देशमुखी व सरदेशमुखी वतनी गांवें जप्तीतून मोकळी केल्या-संबंधी त्या त्या गावचे गांवकामगार यांस (४०७-४११); साजणी, हुपरी, निमशिरगाव इत्यादि गांवचे गांवकामगाराना त्यांनीं त्या त्या गावांतील नारायणराव व्यंकटेश यांची वतनें पूर्ववत चालवण्याबाबत (४२४-४२५, ४८०-४८३); नारायणराव व्यंकटेश यास, त्यांच्याकडून देशमुखी व सरदेशमुखी वतनाबाबत छत्रपतीस यावयाच्या ऐवजातून छत्रपतींनी खरेदी केलेल्या कापडाची किंमत देण्याबाबत (४७८).

उतारा—देशमुखी व सरदेशमुखी वतनाबाबत इचलकरंजीकरांनी छत्रपतीना द्यावयाच्या नजराण्या-संबंधी वारनिशीपैकीं (६४२८),

याद्या—सेनापती घोरपडे, निपाणीकर, वंटमुरीकर इत्यादीकडून इचलकरंजीकरांस मिळालेले इनाम व वतने यासंबंधी (६३८६); नारायण व्यंकटेश यांच्या सरदेशमुखी वतनाच्या कर्यातिसंबंधी (४१३); पो. एजंटकडून छत्रपतीस आलेल्या पत्रांसंबंधी (४२७); इचलकरंजी प्रकरणी करवीरकरांनी हजर केलेले कागदपत्र व त्याबाबत, इंग्रजांकडून आलेली पत्रे यांच्या नकलांसंबंधी (४२९-४७६).

पत्रे—कमिशनर चॅपलीन यास, भाऊ महाराज यानी छत्रपतींशी केलेल्या बेईमानीबाबत छत्रपतींचे (६४००); कमिशनर चॅपलीन याना, छत्रपतींची इचलकरंजीकरानी बेअदबी केल्या-बाबत (४०१); करवीरकर वकील यास इचलकरंजीचे दिवाणजी हेरवाडकर याने चतुरदास शेटजीकडून घेतलेल्या कर्जाच्या चौकशीबाबत पो. एजंट याचे (४१४); भाऊ महाराज यांस, इचलकरंजीकर व हसूरकर घोरपडे यांच्या छत्रपतींच्या मुलखातील पुंडाईचा इंग्रजाकडून बंदोबस्त करण्याबाबत छत्रपतींचे (४१५-४१६); इचलकरंजीकराकडील गावास पट्टीबाबत करवीरकराकडून जादा रोखे करण्याबाबत पो. एजंट यांचे (४१७); पो. एजंट यास, अर्जुनीगांव इचलकरंजीकराकडे देण्याबाबत करवीरकरांचे (४२२-४२३); नरसिंगराव अखबारनवीस यास, आप्पाजी नरसिंह देशपांडे याने पाळेगाव हा इचलकरंजीकराकडून घेतलेला गाव छत्रपतींच्या सम्मतीने घेतला की कसे ते पो. एजंट यास कळवण्यासंबंधी (४२६); वेदमूर्ती बळवंतराव यास, यशोदाबाई इचलकरंजीकर या गोविंद-राव हुपरीकर यांच्या बंधूस दत्तक घेणार असल्यासंबंधी गंगाबाई घोरपडे इचे (४७७).

**रुमाल क्र. ४२**

**पुडके क्र. १—चालू**

**पत्रे—छत्रपतींस :** करवीरकरांनी कंपनी सरकारच्या कर्जाची फेड सत्वर करण्याबाबत (६३८२); इचलकरंजीकराशी बेवाजवी तंटा न करण्याबाबत कमिशनर व पो. एजंट यांची (३९४-३९९); इचलकरंजीकर घोरपडे याना उपसर्ग न करणेबाबत पो. एजंट यांचे (४०२); इचलकरंजीकर, चिंचलीकर इत्यादीकडून आलेल्या फैसला करण्याबद्दलच्या थैल्याबाबत उत्तरे पाठवण्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (४०३); इचलकरंजीकरांचे वतन, इनाम व मानमरातब पूर्वीप्रमाणे चालवण्याबाबत पो. एजंट यांचे (४०४–४०५); इचलकरंजीकरांचे जप्त केलेले देशमुखी व सरदेशमुखी वतन त्यास परत करण्याबाबत पो. एजंट याचे (४१८–४१९); मनोळी तालुक्यातील सहा गावे इचलकरंजीकरास देण्याबाबत (४२०–४२१); ग्वाल्हेरनजीक रवळनाथ जिवाजी याच्याकडील हत्ती व पत्रे लुटली गेल्याबाबत (४७९);

**मसुदे**—इचलकरंजीकरांची देशमुखी व सरदेशमुखी वतनी गांवे जप्तीतून मोकळी केल्याबाबत गांवोगावच्या गांव कामगारास पाठवावयाच्याच्या आज्ञापत्राचा (६४०६), नारायण व्यंकटेश घोरपडे याचे देशमुखी सरदेशमुखी वतने जप्तीतून मोकळी केल्याबाबत त्यास पाठवावयाच्या आज्ञापत्राचा (४१२).

---

ज. क्र. ४२, रु. क्र. ४२, पुडके क्र. २, का. सं. ६४८४ ते ६५२० (३७)

सु. स. ११८१ ते १२५२, इ. स. १७८०-८१ ते १७८१-८२.

**आज्ञापत्रे**—नारायणराव इचलकरंजीकर याचे वतन पूर्वापार प्रमाणे चालवण्याबाबत गांवकामगार कोंडगिरे यास (६५०९).

**पत्रे**—मॅक्लियॉड व ताकरीन पो. एजंट, धारवाड यांस, इचलकरंजीकरानी छत्रपतींशी केलेल्या गैरवर्तणुकीबाबत छत्रपतिचे (६४८४–४८५); कमिशनर चॅपलीन यास, इचलकरंजीकर छत्रपतींची बेअदबी करीत असल्यासंबंधी छत्रपतिचे (४८६); तळीखोर व चोर यापासून इचलकरंजी जहागिरीस होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत करवीरकर वकीलास, पो. एजंट यांचे (४९६); अर्जुनीगाव इचलकरंजीकरास दिल्यासंबंधी पो. एजंट, धारवाड यास, करवीरकरांचे (५०१); पो. सुपरिंटेंडेंट कोल्हापूर यास, केशवराव इचलकरंजीकरांचे कर्पेवाडी गांवावर मामलतदार, गडहिंग्लज यांची हुकमत चालू न देण्याबाबत (५१३); पो. ए. व सरकलेक्टर धारवार यास रांगोळी व रेंदाळ या गावांमधील सीमा तंटयासंबंधी छत्रपतींचे (५१४).

**छत्रपतींस :** निमशिरगांवचे ठाणे घेतल्यासंबंधी रघुनाथराव मुलीक व सुभानजी खराडे यांचे (६४९७); अर्जुनीगांव इचलकरंजीकरांस देण्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (४९८–५००); इचलकरंजीकरांच्या जप्त केलेल्या देशमुखी व सरदेशमुखी गावांचा वसूल त्यास परत करण्याबाबत पो. एजंट याचे (५०२-५०५); इचलकरंजीकरांचे तीन गाव त्यास परत करून त्यांच्या जावसालांचा उलगडा करण्याबाबत कमिशनर चॅपलीन यांचे (५०६-५०८); केरूर व रांगोळी येथील सीमा तक्रारी प्रकरणी हिरेकोडीकर व रेंदाळकर याना जबाबा हजर करण्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (५१०-५१२); इचलकरंजीकरांच्या जप्त केलेल्या देशमुखी व सरदेशमुखी वतनांच्या ऐवजाबाबत तसेच इचलकरंजी येथील चोरांच्या बंदोबस्तासंबंधी पो. ए. चे (५१५–५१७),

**याद्या**—इचलकरंजीकरांच्या फिर्यादीच्या फैसलनाम्यापैकी कलमांच्या (६४८७–४९०); नारायणराव इचलकरंजीकर यांचे इनाम वगैरे हक्काबाबत छत्रपतीकडून व्हावयाच्या उलगडयासंबंधी (४९१–४९२); प्रांत मिरज येथील इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी गावांसंबंधी (४९३); छत्रपतीकडून आजरे तालुक्याबाबत यावयाच्या जावसालासंबंधी (४९४-४९५); इचलकरंजीकर करवीरकरांचे सरंजामदार असल्यासंबंधी (५१८); इचलकरंजी संबंधी मुख्य कारभाऱ्याकडे दिलेल्या कागद पत्रासंबंधी (५१९–५२०).

---

**अ. क्र. ४३, रु. क्र. ४३, पु. क्र. १, का. सं. ६५२१ ते ६५५५ (३५).**

**सु. स. ११७७ ते १२३५, इ. स. १७७६-७७ ते १८३४-३५.**

**आज्ञापत्रे**—भादोळे, टाकळी इत्यादी गांवच्या गांवकामगारानी तेथील देशमुखीचा वसूल इचलकरंजी-करांस देण्यासंबंधी राजमंडळाचे (६५२५-५२९); बाळकृष्ण गोविंद भट यास, आजरे, भादवण इत्यादी गावी जमिनी इनाम दिल्यासंबंधी देशमुख, देशपांडे, देशाधिकारी इत्यादी प्रांत आजरा यांस छत्रपतिचे (५३९-५५२).

**करारपत्रे**—व्यंकटराव नारायण घोरपडे यास नांगनूर गांवी असलेल्या हक्काबाबत गावकामगारानी जमीन करार करून दिल्यासंबंधी (६५२१); करवीरकरांकडून इचलकरंजीकरांचे देशमुखी, सरदेशमुखी, इनामी हक्क चालवण्यांत येण्यासंबंधी (५२२-५२४).

**पत्रे**—कमिशनर चॅपलीन यास, इचलकरंजीकरांच्या सरंजामी हक्काबाबत करवीरकरांचे (६५३२); पो. एजंट यास, इचलकरंजीकर, वंटमुरीकर, चिंचणीकर, मंत्री, दातार इत्यादींनी इंग्रजांकडे छत्रपतींविरुद्ध केलेल्या तक्रारीसंबंधी छत्रपतिचे (५३३); पो. एजंट यास, इचलकरंजीकराकडील जावसाल व रांगोळीच्या सोडचिठी संबंधी करवीरकरांचे (५३४)

**छत्रपतींस :** यशवंतराव दातार याचे इनाम गांव त्याच्याकडे चालवण्याबाबत सरकलेक्टर धारवाड यांची (६५३०–५३१); इचलकरंजीकरांनी पुणे मुक्कामी इंग्रजांकडे आपल्या हक्का-संबंधी चालू केलेल्या हालचालीसंबंधी आनंदराव त्रिंबक याचे (५३५–५३६); इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी वतनासंबंधी माहिती इंग्रजांकडे पाठवण्याबाबत आनंदराव त्रिंबक याचे (५३७–५३८); रेंदाळ व रांगोळी तसेच कंकणवाडी व शेडवाळ येथील सीमा तंटयासंबंधी पो. एजंट याचे (५५३–५५५).

---

**अ. क्र. ४३, रु. क्र. ४३, पु. क्र. २, का. सं. ६५५६–६६२१ (६६).**

**सु. स. १२१२ ते १२२६, इ. स. १८११-१२ ते १८२५-२६.**

**कलमबंदी**—महमदापूर गांवावरील सावनूरकर स्वामीच्या इनाम हक्कासंबंधीची (६६२०).

**कर्जकतबे**—पंडित महाराज यांनी जनार्दन म्हैसकर यांच्याकडून घेतलेल्या कर्जासंबंधी (६५८०); वासुदेव पंडित व दिनकरराव गायकवाड यानी जनार्दन म्हैसकर यांजकडून घेतलेल्या कर्जासंबंधी (५८३); वासुदेव पंडित व दिनकरराव गायकवाड यानी प्रभाकरपंत जोशी यांच्याकडून पुणे मुक्कामी घेतलेल्या कर्जासंबंधी (५८६); वासुदेव पंडित व दिनकरराव गायकवाड यानी पांडुरंग नाईक यांच्याकडून घेतलेल्या कर्जासंबंधी (५९०).

**टिप्पणे**—गुरूमहाराज यांच्या समाधीकडील नैवेद्य, गांवकऱ्यांस सूट देणे, सर्जेराव यांच्या पत्राचे उत्तर देणे इत्यादीबाबत (६५८४); कुडचे, भादोले, सामानगड इत्यादी गांवी निरनिराळया लोकांस दिलेल्या जमिनीसंबंधी (६१६).

**तेरीज**—भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यांच्याकडील पुणे मुक्कामातील जमाखर्चासंबंधीचे (फाटले आहे) (६५७६).

**पत्रे**—प्रभाकरपंत जोशी यास, वासुदेव पंडित व दिनकरराव गायकवाड यानी पांडुरंग नाईक यांच्याकडून घेतलेल्या कर्जासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (६५८८–५८९); छत्रपति बुवासाहेब यास, सातारा जेजुरीहून गव्हर्नर विजापुरास जाणार असल्यासंबंधी भाऊमहाराज यांचे (६१०–६११); छ. बुवासाहेब यास, गव्हर्नर यांची भेट घेऊन त्याना छत्रपतींचा निरोप कळवीत असल्यासंबंधी भाऊ महाराज याचे (६१३); कोथळी येथील लोकांस मारहाण केल्याबद्दल संबंधित आरोपींची चौकशी होऊन त्यांस शिक्षा होण्याबाबत पो. एजंट याचे करवीरकर वकील यास (६१४); रक्तराव भोईटे वगैरे लोकांस दंगाधोप्याबाबत अटक करण्यासंबंधी पो. एजंट याचे करवीरकर वकीलास (६१५); नृसिंहवाडीची यात्रा करून करवीरी येत असल्याबद्दल भाऊ महाराज यांचे बुवासाहेब छत्रपतीस (६१७); कमिशनर चॅपलीन यास पंडित महाराज यांचे गांवास होणाऱ्या उपद्रवाबाबत (६१८); छत्रपतीस, चिंतामण पांडुरंग यानी संकेश्वरी बाळंभट लाटकर इत्यादीस अटक केल्यासंबंधी भाऊमहाराज यांचे (६१९); छत्रपति बुवासाहेब यास, गव्हर्नर बरोबर भाऊ महाराज करवीरी येणार असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (६२१).

रुमाल क्र. ४३

पुडके क्र. २—(चालू)

**याद्या**—पुणे मुक्कामी करवीरकर वकीलाकडील जमाखर्चासंबंधी (कसरीने काही भाग नाश झाला आहे.) (६५५६–५६३); चिकोडी, कागल इत्यादी तालुक्यातील गांवासंबंधी एल्फिन्स्टन याजकडे दिलेली (५६४); भाऊ महाराज, दिनकरराव गायकवाड यांच्याकडील जमाखर्चासंबंधी (५६५–५७५); कागल, लाट, रांगोळी इत्यादीबाबत करवीरकरांच्या इंग्रजांकडून व्हावयाच्या कामासंबंधी (५७७); भाऊ महाराज यांच्याकडे पुणे मुक्कामी छत्रपतींनी पाठवलेल्या ताळेबंद, बेहेडे इत्यादी कागदपत्रासंबंधी (५७८–५७९); राधाबाई देसाई प्रांत हुकेरी यांच्याकडील उत्पन्नाबद्दल (५८१); पुणे मुक्कामी वकीलाचे खर्चासाठी छत्रपतींनी दिलेल्या ऐवजा (रककमा) संबंधी (५८२); भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यांच्याकडील जासूद, खिजमतगार इत्यादी लोकांच्या रोजमुऱ्या बाबत (५८५); भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यानी पुणे मुक्कामी पांडुरंग नाईक यांच्याकडून घेतलेल्या कर्जासंबंधी (५८७); भोज, लाट, एकसंबे इत्यादी गावांसंबंधी इंग्रजांकडे करवीरकरानी दिलेल्या कागदपत्रासंबंधी (५९१); प्रांत हुकेरी, कागल, निपाणी, सामानगड इत्यादीबाबत इंग्रजांकडून व्हावयाच्या करवीरकरांच्या कामासंबंधी (५९२–५९३); भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यांच्याकडील पुणे मुक्कामातील जमाखर्चासंबंधी (कसरीने काही भाग नाश झाला आहे), (५९४–६०७); हुकेरी, रायबाग, तोरगल व कागल या भागातील करवीरकराकडे यावयाच्या इनामी बतनी व सरंजामी गावांसंबंधी (६०८–६०९); प्रांत रायबाग, कागलकर, हिम्मत बहाद्दर इत्यादीकडील गावांबाबतच्या जावसालासंबंधी (६१२).

---

**ज. क्र. ४३, रु. क्र. ४३, पु. क्र. ३, का. सं. ६६२२ ते ६७४१ (१२०).**

**सु १२१२ ते १२२७, इ. स. १८११–१२ ते १८२६–२७.**

**जमाखर्च**—भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यांच्या पुणे मुक्कामातील वकीली कामगिरी बाबतचा (६६४३–७३२).

**पत्रे**—भाऊ महाराज यास, त्यांच्या पुण्यातील खर्चाबाबत व त्यांच्या मुलांचे विवाह व मुंज यांच्या खर्चासाठी छत्रपतींनी पैसे पाठवल्याबाबत (६६४२); गुरु महाराज यास, क्षेमसमाचारासंबंधी (७४१); पो. एजंट यास, अर्जुनीगांव इचलकरंजीकरांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी करवीरकरांचे (७३८–७३९),

**छत्रपतीस:** इचलकरंजीकरांनी देशमुखी व सरदेशमुखी हक्काबाबत केलेल्या रोख्यांच्या बंदोबस्ताबाबत भाऊ महाराज यांचे (६६४०); हुबळीस नलेल्या उंटापैकी चार उंट परत पाठवल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (६४१); कागलकरांच्या जावसाल प्रकरणी इंग्रजांकडून आलेल्या पत्रास उत्तर पाठवण्याबाबत करवीरकर वकीलाचे (७३३–७३४).

**बुवासाहेब छत्रपती यांना:** भाऊ महाराज यांनी छत्रपतींसाठी डाळिंबे पाठवल्याबाबत (६७३५); सोडचिठचाच्या नकला पोचल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (७३६); चिकोडी तालुक्यातील देहझाडचाची नक्कल गव्हर्नर मुम्बई यांच्याकडे पाठवण्याबाबत (७३७).

**बोटखते**—भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यांच्या पुणे मुक्कामातील खर्चासंबंधी (६६२३ ते ६२५); आप्पाजीराव निंबाळकर व भाऊ महाराज यांच्या पुणे मुक्कामातील कर्जासंबंधी (६३९).

**याद्या**—भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यांच्या पुणे मुक्कामातील जमाखर्चासंबंधी तसेच सावकाराकडून घेतलेल्या कर्जाबाबत (६६२६–६३८, ७४०).

---

**ज. क्र. ४४, रु. क्र. ४४, पु. क्र. १, का. सं. ६७४२ ते ६७८८ (४७).**

**सु. स १२१३ ते १२२६, इ. स. १८१२-१३ ते १८२५-२६**

**कर्जकतबा**—गोपाळपंत देव याजकडून वासुदेव पंडित याने घेतलेल्या कर्जासंबंधी (६७८७).

**पत्रे**—प्रभाकरपंत जोशी यास, त्याच्याकडून दिनकरराव गायकवाड याने घेतलेल्या कर्जाच्या फेडीस भाऊ महाराज जबाबदार असल्यासंबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर यांचे (६७४२); करवीरक

रुमाल क्र. ४४

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

वकीलास, कोरोची, कवठे व चिंचवाड देशपांडेपणाच्या हक्काच्या वसुलावावत तसेच केरूर व कोरोची यामधील सीमातंटयावावत पो. एजंट यांचे (६७५२); बळवंत रावजी यास, क्षेमसमाचारासंबंधी चितो गणेश यांचे (७५४); घोटगी व हाणमंत येथील जकातीच्या नाक्याविषयी करवीरकरांचे पो. एजंट यास, (७५५); आबासाहेब छत्रपती यांना, सिधोजीराव निपाणीकर यांच्या मनात छत्रपतींविषयी चांगला भाव असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (७६२); बाळाबाई आक्का याना भाऊ महाराज यांचे आपल्या मातुश्रीस त्यांच्याकडे पाठवून देण्यावावत (७७८); राजापूरच्या सोडचिठीसंबंधी (७७९); बळवंतराव आबाजी यास, थट्टीतील गुरांच्या वैरणीसंबंधी (७८०); बळवंतराव आबाजी यास म्हशी वगैरे गुरांची काळजी घेण्यावावत (७८१); गुरुनाथ आप्पाजी यास, चांगला मध पाठवून देण्यावावत भाऊ महाराज यांचे (७८२); प्रभाकरपंत जोशी यास,गोपाळपंत देव याजकडून वासुदेव पंडित याने घेतलेल्या कर्जाच्या व्याजाच्या दरासंबंधी (७८६); पांडुरंग नाईक यास, त्यांच्याकडून घेतलली कर्जाऊ रक्कम कराराप्रमाणे फेडीत असल्यासंबंधी वासुदेव पंडित यांचे (७८८).

**छत्रपतीस भाऊ महाराज व वकीलांची :** हरेश्वरभाईकडून घ्यावयाच्या कर्जाऊ ऐवजावावत (६७५१); इचलकरंजीकरांची इनाम गांवे जप्तीतून खुली करण्यावावत कमिशनर चॅपलीन याचे (७५८); वारवाड येथे सापडलेल्या लखोटयाविषयी तसेच तेथे पेरूची व नारळाची रोपे लावल्यासंबंधी (७५९); करवीरकरांची नवलगुंदकरांकडे असलेली गावे सोडवून घेण्यावावत (७६०); गारपीर मुक्कामी एल्फिन्स्टन व चॅपलीन यांच्याशी करवीरकरांच्या कामकाजाविषयी बोलणी केल्यासंबंधी (७६१); करवीरकर व सावंतवाडीकर यांच्या मनोहरगड, सोनगड व प्रसिद्धगड यावरील हक्कासंबंधी (७६३); प्रसिद्धगड व सोनगड वावतचे ताळेबंद इत्यादी कागदपत्र पुण्यास पाठवून देण्यासंबंधी (७६४–७६५).

**राणी सुंदराबाई यांना भाऊ महाराज वगैरेंची :** कागल तालुक्यातील गावावावत भाऊ महाराजांनी इंग्रजांशी बोलणी केल्यासंबंधी (६७४४); नेरले येथील चोरटयांच्या बंदोबस्ताविषयीं (७६६); बोहरी याजकडून घतलेली पालखी व इतर माल यांचा ऐवज देण्यासंबंधी (७६७); गव्हर्नरासाठी सुन्दराबाईंनी पाठवलेले मेव्याचे पटारे पोचल्यासंबंधी (७६८); छत्रपतींच्या राज्याभिषेकासंबंधी गव्हर्नर व कमिशनर यांना आमंत्रणे पाठवण्यावावत (७६९); इंग्रजांकडून करवीरकरांसाठी कर्जाऊ रक्कम घण्यावावत (७७०); इंग्रजांकडून छत्रपतींची कामकाजे उलगडून घेण्यावावत तसेच दत्ताजीराव खानवीलकर यांचे सुटकेवद्दल प्रयत्न करीत असल्यासंबंधी (७७१); कागल, लाट, रांगोळी इत्यादि गावांच्या करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी (७७२); अमरचंद वीरचंद यांचे करवीरकरांकडे असलेले दागिने त्यास परत करण्यासंबंधी (७७३); मालवण संबंधी इंग्रजांकडून तेथील मामलतदारास चकती पाठविली असल्यासंबंधी (७७४); इंग्रजांकडील छत्रपतींची कामे मनोभावे करीत असल्यासंबंधी (७७५); खोची येथील कमाविसीच्या वेतनाचा ऐवज देण्यावावत (७७६).

**याद्या**—भाऊ महाराज यांच्याकडील खर्चासंबंधी (६७४३); पुणे मुक्कामी करवीरकर वकीलांनी दयाराम आत्मारामकडून घेतलेल्या कर्जाऊ रक्कमेच्या जमाखर्चासंबंधी (७४५–७५०); करवीरकरांकडे सोडलेले गाव, भरतगड येथील तोफा, इचलकरंजीकर इत्यादींच्या वावत इंग्रज व करवीरकर वकील यामध्ये झालेल्या बोलण्यासंबंधी (७५३); मनोळी तालुक्यातील गोखले यांच्या सरंजामात असलेल्या गावांच्या जमाबंदीसंबंधी (७५६); छत्रपति आबासाहेब यास, भाऊ महाराज यांच्याकडे पाठवलेली रक्कम त्यांना पोचल्यासंबंधी (७५७); पुणे मुक्कामी भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यांच्याकडील जमाखर्चासंबंधी (७८३–७८५).

**ज. क्र. ४४, रु. क्र. ४४, पु. क्र. २, का. सं. ६७८९–६८४२ (५४)**

**सु. स. १२४१–१२४२, इ. स. १८४०-४१ ते १८४१-४२**

**जबाब**—मनोहरगड गडकऱ्यांच्या बंडावावत करवीरकर वकीलांचा पो. एजंट यांच्यापुढे झालेला (६८१३–८१४).

**टिप्पण**—भाऊ महाराज यांच्या करवीर भेटीबावत (६८१२).

**पत्रे**—रत्नगिरी गोसावी यास, खरेदिलेल्या शालजोड्यासंबंधी वासुदेव पंडित व दिनकरराव गायकवाड यांचे (६७८९); इंग्रजांकडून मालवणसंबंधी करवीरकरांच्या व्हावयाच्या कामासंबंधी भाऊ महाराज यांचे गोविंद अनंत यास (७९४); वळवंत रावजी यास, खानापूरवर दिलेल्या वरातीसंबंधी खानापा नाईक यांचे (७९८); कमिशनर चॅपलीन यास त्यांच्याशी नारायणराव राजाज्ञा व नारायण पाटणकर बोलणी करतील याअर्थी भाऊ महाराज यांच्या गावास होणाऱ्या उपद्रवावावत छत्रपतींचे (८०१); बुवासाहेव छत्रपतींना, क्षेमसमाचार पत्र, भाऊ महाराज यांचे (८०५); सदाशिव अनंत यास, भाऊ महाराज यांच्या प्रकृतीस वरे नसल्यासंबंधी (८०६); लक्ष्मीवाई घोरपडे यांना दुस्त पट्टीची रक्कम पाठवून देण्यावावत राजमंडळाचे (८११); बुवासाहेव छत्रपतीस भाऊ महाराज वाडीहून पुण्यास जात असल्यासंबंधी करवीरकर वकीलांचे (८१६), भाऊ महाराज यास, सादुल्लाखानाच्या घोड्यांचा तपास चालू असल्यासंबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर यांचे (८१७), आवासाहेव व बुवासाहेव छत्रपतींस, शिरोळ व वाळवे येथील करवीरकरांचे कारकून काढून घेण्यासंबंधी करवीरकर वकीलांचे (८२१); आवासाहेव छत्रपतीस, गुंडो केशव देशपांडे यांच्या वतनाचा ऐवज त्यास सुरळीत मिळण्यावावत करवीरकर वकीलांचे (८२४); आवासाहेव छत्रपति यांना, सादुल्लाखानास त्याची घोडी परत करण्यावावत करवीरकर वकीलांचे (८२५); यशवंतराव घाटगे यास, क्षेमसमाचारासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (८३६); चिकोडी, मनोळी तालुक्यातील गावांस करवीरकरांची ठाणी वसविण्यावावत करवीरकर वकीलांचे सदाशिव अनंत यास, (८३७); नारो गिरमाजी यास, रामाण्णा नाईक याच्या देणे रक्कमेवावत (८३८).

**छत्रपतीस वकील व भाऊ महाराज यांची :** सादुल्लाखान याच्या घोड्यासंबंधी (६७९२); भाऊ महाराज यांच्यासंबंधीचे कागदपत्र पाठवून देण्यासंबंधी (८०२–८०४); एल्फिन्स्टन यास छत्रपतींनी पाठविलेल्या पत्रासंबंधी (८२०); एल्फिन्स्टन धारवाडी जाणार असल्यावावत (८२३); घोंगडी व चिकणी सुपारी पाठवून देण्यावावत (८३०); इंग्रजांकडून मिळावयाच्या ऐवजासंबंधी (८३२).

**राणी सुन्दरावाई यांना भाऊ महाराज यांची :** वरच्चेवर पत्र पाठवून समाचार कळविण्याविषयी (६७९३); निपाणकरांच्या धामधुमीसंबंधी (८१५); भोज, एकसंबे शिरगूर या गावांच्या खोर्डचिठ्या पाठवून देत असल्यावद्दल (८१८); नेसरीकर यानी नेसरी येथे केलेल्या दंग्यासंबंधी (८१९); सादुल्लाखानाच्या घोड्यांचे प्रकरण कृष्णराव गोपाळ पुण्यास गेले असल्यासंबंधी (८२२); सादुल्लाखानाच्या घोड्यांचे प्रकरण मिटले असल्यासंबंधी (८२६–८२७); कागल, भुदरगड, विशाळगड, वावडा इत्यादीसंबंधी इंग्रजांशी बोलणी चालू असल्यावावत (८२८); इंग्रजांकडून मिळावयाच्या ऐवजासंबंधी (८३१); करवीरकरांच्या इंग्रजांकडील कामकाजासंबंधी (८३३); क्षेमसमाचारासंबंधी (८३५); इंग्रजांकडील करवीरकरांच्या कामकाजावावत (८३९–८४०); एल्फिन्स्टनची भेट घेऊन कामकाजासंबंधी बोलणी कल्यावावत (८४१–८४२).

**याद्या**—एल्फिन्स्टन व करवीरकर वकील यामध्ये झालेल्या बोलण्यासंबंधी (६७९०–७९१); वळवंतराव माहेळकर यांच्याकडील जमाखर्चासंबंधी (७९५); अर्जुनगिरी यांच्या गहाण व्यवहारासंबंधी (७९६); कमतनूरकर देशपांडे यांच्याकडून नजराणा इत्यादीवावत घेतलल्या ऐवजासंबंधी (७९७); भाऊ महाराज यांच्याकडील कामासंबंधी (७९९–८००); बुवासाहेव छत्रपतींनी बेळगांवास गेलेवेळी वरोवर नलेल्या कागदपत्रासंबंधी (८०७–८१०); पांडुरंग नाईक याच्याकडील जमाखर्चासंबंधी (८२९); इंग्रजांकडील ऐवज, सदाशिवपंताचा आजार सांडणीस्वारावरोवर पाठविलली आज्ञापत्रे संबंधी (८३४).

**ज. क्र. ४४, रु. क्र. ४४, पु. क्र. ३, का. सं. ६८४३ ते ६८७९ (३७).**

**सु. स. १२१३, इ. स. १८१२-१३.**

**पत्रे**—कर्नल डौस यास, मिठाई पाठवल्यासंबंधी छत्रपतींचे (६८४३–८४५); पो. एजंट यास, मिठाई पाठवल्यासंबंधी छत्रपतीचे (८४८); अँडरसन यांस, गव्हर्नर यांच्याकडे मिठाई व थैली (पत्र) पाठविले असल्यासंबंधी छत्रपतीचे (८४९); रावसाहेब निंबाळकर यांस, हसूरचे गावकामगाराना त्यांच्याकडे आणल्यासंबंधी रामभाऊचे (८७२); सदाशिव अनंत यांस, भाऊ महाराज यानी पाठवलेले जिन्नस कमिशनर चॅपलीनकडे पोचते करण्याबाबत (८७३); आईसाहेब याना, त्यांच्यासाठी दोन मण उडीद पाठवल्यासंबंधी, रखमाजी भोसले याचे (८७४); दिनकरराव गायकवाड यांस, शिरोळहून छत्रपतींसाठी मक्याची कणसें व वांगी पाठवल्यासंबंधी सखाराम नरसिंह डबीर व सुभानजी मिसाळ यांचे (८७५); वेकफील्ड इंग्रज यास, त्याच्यासाठी बकरी व कोंबडी खरेदी करण्यासंबंधी करवीरकरांचे (८७६); दिनकरराव गायकवाड यांस, छत्रपतींसाठी शिरोळहून मक्याची कणसे, हरभरा, ज्वारीचा हुरडा इत्यादी पाठवल्यासंबंधी सखाराम नरसिंह डबीर व सुभानजी मिसाळ यांचे (८७७); दिनकरराव गायकवाड यास, छत्रपतींसाठी शिरगांव येथील बागेतील आंबे पाठविल्यासंबंधी रुद्रो अप्पाजी यांचे (८७८); काडसिद्ध मठाधिपती यांस, त्यांनी पाठवलेली द्राक्षें पोचल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यांचे (८७९).

**छत्रपतीस**: सावर्डेहून छत्रपतींसाठी नारळ, सुपारी, केळी, पोफळी, साखरलिंबे, इत्यादी पाठवल्यासंबंधी (६८४६–८४७); नांदणीहून छत्रपतींसाठी पिकलेले आंबे पाठविल्यासंबंधी (८५०); अंताजी भवानराव याने छत्रपतींसाठी वांगी पाठवल्यासंबंधी (८५१); रत्नशाळेकडून तुळजापूर निवासिनीच्या पलंगाचे दागिने करून घेत असल्यासंबंधी बावाजी जगदाळे यांचे (८५२); बाईसाहेबांचे बरोबर करवीरी येत असल्यासंबंधी बावाजी जगदाळे याचे (८५३); होळीच्या उत्सवासंबंधी बावाजी जगदाळ यांचे (८५४); रामाजी पाटकर याची कैदेतून सुटका होण्याबाबत मोरो चिटको यांचे (८५५); जिवाजीपंत यास सांगलीस पाठवण्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (८५६); इंग्रज अधिकाऱ्यास देण्यासाठी छत्रपतींनी पाठवलेले मिठाईचे पेटारे पोचल्यासंबंधी जीवराव जाधव यांचे (८५७); साताऱ्याहून इंग्रजांकडून आलेले पत्र छत्रपतींकडे पाठवल्यासंबंधी जीवराव जाधव याचे (८५८); जीवराव जाधव यास छत्रपतींनी पाठवलल तिळगूळ पोचल्यासंबंधी जीवराव जाधव हवालदार यांचे (८५९); बेळगावास बंदीखाना करण्यासाठी कैदी लोक पाठवल्यासंबंधी जीवराव जाधव हवालदार याचे (८६०); सुबराव जाधव याच्या प्रकृतीसंबंधी जीवराव जाधव याचे (८६१); मिठाई पोचल्यासंबंधीचे पत्र यावे अशासंबंधी बावासाहेब व चिमणासो यांचे (८६२); आपल्याकडे शिवाजीपंत येऊन पोचल्यासंबंधी जीवराव जाधव याचे (८६३); सतराम भेरू याने छत्रपतींसाठी पिकलेले आंबे पाठवल्यासंबंधी (८६४); कळे येथून आलेला अर्ज छत्रपतीकडे पाठवल्यासंबंधी मोरो चिटको यांचे (८६५); छत्रपतींच्या भेटीस येण्यास आज्ञा होण्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (८६६); सामानगडकऱ्यास छत्रपतींनी पाठवलेले आज्ञापत्र त्यांना पोहचते केल्यासंबंधी जीवराव जाधव याचे (८६७); धारवाडहून कडीळगेबाबत इंग्रजांकडून आलेले पत्र कडीळगेडस पाठविण्याबाबत जीवराज जाधव याचे (८६८); बापू देसाई व खलोजी सडोलीकर यामध्ये चाललेल्या वतनाच्या खटल्यासंबंधी जीवराव जाधव यांचे (८६९); सदाशिवरावपंत दिवाण यांची सून आजारी असल्यासंबंधी जीवराज जाधव यांचे (८७०); फरासखान्याकडे सोवळकरी (आचारी) पाठवून देण्यासंबंधी बावासाहेब जगदाळ यांचे (८७१).

---

**ज. क्र. ४५, रु. क्र. ४५, पु. क्र. १, का. सं. ६८८० ते ६९४७ (६८).**

**बिनसाली.**

**पत्रे**—दिवाणसाहेब (सईबाई) यास, त्यांच्यासाठीं तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी गणेशगिरी गोसावी यां (६८९३–८९४); दिनकरराव गायकवाड यांस, तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी मनसागिरी गोसा यादवराव कदम व रघुनाथ केशव यांची (८९९–९०२); पो. एजंट यास, त्यांच्यासा व गव्हर्नरसाठी तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी छत्रपतींचे (९०३); हैबतराव गायकवाड य तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी (९०६); सुंदराबाई यांना, एल्फिन्स्टन मुंबई

**रुमाल क्र. ४५**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे—(चालू)**

मालवणास व तेथून कर्नाटकात जाणार असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (६९१७); बाळाबाई आक्का (३ रे शिवाजी यांची कन्या) यांना क्षेमसमाचारासंबंधी व दिनकरराव गायकवाड यांच्या प्रकृतीस बरे नसल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांची (९१८–९१९); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (९३४); बाळकोपंत यांना, छत्रपतींच्या मुसलमान वकीलाच्या फितुरीबाबत आप्पाजीराव निंबाळकर यांचे (९३६); मानाबाई भोसले यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी भवानीबाई निंबाळकर हिचे (९३७); रावजी पारसनीस यास, पो. एजंट याने छत्रपतीस लिहिलेल्या पत्रांच्या पद्धतीसंबंधी विठ्ठल चिटकोचे (९३८); बळवंत रावजी हंबीरराव यांना सदाशिव अनंत याचे क्षेम समाचार पत्र (९३९); आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपतींना, करवीरी येत असल्याबाबत बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांचे (९४०); आईसाहेब यांना, भवानीबाई निंबाळकर हिचे क्षेमसमाचार पत्र (९४१); आईसाहेब यास, बुवासाहेब व अंबिकाबाई यांच्या प्रकृतीसंबंधी भवानीबाई निंबाळकर यांचे (९४२–९४३); बळवंत रावजी हंबीरराव यास क्षेमसमाचारासंबंधी सदाशिव अनंत यांचे (९४६); आईसाहेब यांना, त्यांनी पाठवलेले पत्र पोचल्यासंबंधी भवानीबाई निंबाळकर हिचे (९४७).

**आऊबाई घाटगे सर्जेराव यांना भाऊ महाराज यांची** : दिनकरराव गायकवाड यांच्या प्रकृतीसंबंधी (६९०६); ठुशी जोड पाठवला असून माणकाच्या बाळ्या तयार झालेवर पाठवीत असले संबंधी (९०७); तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी (९१२); क्षेमसमाचारसंबंधी (९१३);

**छत्रपतींस इतरांची** : छत्रपतींना तिळगूळ पाठवल्यासंबंधीची रघुनाथ केशव, गणेशगिरी इत्यादींची (६८८०–८९२); छत्रपतींनी पाठवलेला तिळगूळ पोचल्यासंबंधी पो. एजंट, खेडोजी भोंसले, पेस्तमजी मोघी यांची (८९५–८९८); कृष्णाजी नाईक आडवे याचे कबुलायत वगैरे दस्तऐवज पाठवल्यासंबंधी जीवराव जाधव यांचे (९०५); आप्पाजीराव जाधव यांच्या प्रकृतीसबंधी जीवराव जाधव याचे (९०८); कृष्णाजी नाईक आडवे यांची पत्रे छत्रपतीकडे पाठविण्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (९०९); छत्रपतींच्या मनोहरगड भेटीबाबत जीवराव जाधव यांचे (९१०); छत्रपतींच्या मुक्कामी मीठ, डाळ इत्यादी वस्तू पाठविण्यास हुजूर बाजार यास सांगितले असल्यासंबंधी जीवराव जाधव यांचे (९११); बाबासाहेब यांच्या प्रकृतीस बरे नसल्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (९१४); दादा पंडितराव यांच्याकडून आलेली पत्रें व लखोटा छत्रपतींकडे पाठवल्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (९१५); तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी यादवराव कदम याचे (९१६); साताऱ्याहून आलेला लखोटा छत्रपतीकडे पाठविल्यासंबंधी तसेच छत्रपतीसाठी राजवाड्यातून खास विडे, भोजन साहित्य इत्यादी पाठविल्यासंबंधी मोरो चिटको यांचे (९२०–९२६); आज्ञेप्रमाणे संभापुरास येत असल्याबद्दल मोरो चिटको याचे (९२७); श्रावण मास समाराधनेसंबंधी मोरो चिटको यांचे (९२८); बाळकृष्ण कोटीकडील खर्चाची सोय होण्यासंबंधी मोरो चिटको याचे (९२९); अठरा कारखान्याकडे पागेकडील घोडी व कोटीकडील सामान मिळाले नसल्याबाबत मोरो चिटको यांचे (९३०); सदाशिवराव राजोपाध्ये यांच्या पत्नीस गर्भाधानानिमित्त करावयाच्या आहेरासंबंधी मोरो चिटकोचे (९३१); माणकू मानेची जप्त केलेली गुरे जदीद थट्टीकडे पाठवल्यासंबंधी मोरो चिटकोचे (९३२); जीवराव जाधव करवीरास येणार असल्यासंबंधी मोरो चिटको याचे (९३३); डुकराची शिकार, पागेकडील खर्च इत्यादीबाबत व्यंकटराव निंबाळकर व नरसिंगराव सूर्यवंशी यांचे (९३५); दहीवडी पेटा खटाव या ठिकाणी घोडी महाग असल्यासंबंधी सटवाजी निकम याचे (९४४); शिखर शिंगणापूरच्या यात्रेनिमित्त छत्रपतींनी पाठवलेल्या कावडी व वस्त्रे मिळाल्याबाबत शिवाजीराव घाटगे झुंजारराव याचे (९४५).

**ज. क्र. ४५, रु. क्र. ४५, पु. क्र. २, का. स. ६९४८ ते ६९९४ (४७).**

**सु. स. १२१२ ते १२६६, इ. स. १८११–१२ ते १८६५–६६.**

**पत्रे**—डनलॉप साहेब यास, भारतगडच्या वहिवाटीबद्दल करवीरकरांचे (६९४८); एल्फिन्स्टन यास तिळगूळ पाठविल्यासबंधी रामचंद्रराव पंडित यांचे (९४९); गव्हर्नर, पो. एजंट, कमिशनर, इत्यादि इंग्रज अधिकाऱ्यास तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी छत्रपतींचे (९५०-९७०); सईबाई (दिवाणसाहेब) यास, त्यांना गुरुमहाराज यांनी, तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी (९७८); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांना क्षेमसमाचार व तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (९७९); आईसाहेब यांस, नागपूरहून बजाबाई यांची आलेली पत्रे घेऊन येत असल्याबाबत बाळाजी व मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (९८१); मोरो बाजीराव चिटणीस यास, मुलीच्या लग्नास येण्याबाबत गणो नाईक सरदेसाई यांचे (९८२); आईसाहेब यास, चॅपलीन, रॉबिनसन पुण्याबाहेर गेल्यासंबंधी बाळाजी बाजीराव चिटणीस यांचे (९८३); सखाराम-पंत चिटणीस यास, संवदत्ती येथील जमिनीस छत्रपतींच्या लोकांकडून होणारा उपद्रव दूर करण्याबाबत विष्णू मोरेश्वर हंबीरराव यांचे (९८४); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यास, खोची येथील कमाविसीचे वेतन मल्हार नाईक यास देण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (९८५); बाळाबाई अक्का निंबाळकर यांना, भाऊ महाराज यांच्या मातुश्रीस खर्चाची व्यवस्था करून त्यांच्याकडे पाठवून देण्याबाबत (९८६); दिनकरराव गायकवाड यास, तिळगुळ पाठविण्यासंबंधी लखमगौंडा देसाई व अन्नपूर्णा बाई पटवर्धन यांचे (९८७–९८८), मानाबाई भोसले याना तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी भवानीबाई निंबाळकर हिचे (९८९); तंजावरकरांस तिळगूळ पाठवल्यासंबधी करवीरकरांचे (९९४).

**छत्रपतीस :** पो. एजंट, संस्थानचे अधिकारी इत्यादींस छत्रपतींनी पाठविलेले तिळगूळ पोचल्या-संबंधी (६९७१-९७७); मुंबई व पुणे येथील करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी बाळाजी बाजीराव यांचे (९८०); लखमगौंडा देसाई, गोपाळ गंगाधर इत्यादींनी तिळगूळ पाठविल्या-संबधी (९९०-९९३).

---

**ज. क्र. ४५, रु. क्र. ४५, पु. क्र. ३, का. सं. ६९९५–७०३७ (४३).**

**बिनसाली**

**पत्रे**—बापू साने याच्याकडून ऐवजाचे काम करून घेण्याबाबत (६९९६); करवीरकरांच्या-कडील कारकुनास, त्याने नेरली येथील इंग्रजांकडील हत्यारी शिपायास अटकेत बसविल्याबाबत (९९७); पो. एजंट यास, दिनकर आप्पाजी यांस त्यांच्याकडे पाठवल्यासंबंधी, करवीरकरांचे (९९८); आऊबाई आक्का घाटगे यांस, तिळगूळ पाठविल्या संबंधी भवानीबाई निंबाळकर यांचे (९९९); बापूजी नाईक तोडवलकर यास, छत्रपतींच्या पळवून नेलेल्या गलबताच्या शोधाबाबत (७०००); व्यंकटराव घोरपडे याना, त्यांनेसाठी दोन घागरी तूप पाठविल्याबाबत बचंभट जोशी यांचे (००२); मि. मंड्रोल यास. कल्लोळ भागातील चोरीच्या शोधाबाबत करवीरकरांचे (००४); मिरजेत व नजीकच्या इंग्रजांच्या लष्करात बदली अगर बऱ्हाणपुरी व पैठणी सणगे मिळत नसल्याबाबत (००५); जनरल वेलस्ली याच्या पत्राची नक्कल पाठवण्याबाबत (००६); गव्हर्नर मुम्बई यास, छत्रपतींनी तिळगूळ पाठविल्याबाबत (००७); आऊबाई आक्का घाटगे यांना, क्षेमसमाचारासबंधी भाऊ महाराज यांचे (०१०); दिनकरपंत यास, बावडेकरासंबंधी इंग्रजांकडे करावयाच्या बोलण्यासंबंधी हैबतराव गायकवाड यांचे (०१२); राधाबाई याना, त्यांच्या नावे पो. ए. यांच्याकडून आलेला लखोटा त्यांच्याकडे पाठविल्याबाबत गोविंदराव गायकवाड यांचे (०१४); मल्हारपंत याना, असामीच्या पोटगीबाबत आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बापूराव यांचे (०१७); रावजी मंत्री व दिनकरराव गायकवाड यास, आप्पा विठ्ठल साताऱ्यास आल्यासंबंधी (०१८); क्षेमसमाचारासंबंधी दिनकरराव यांचे त्यांच्या वडीलास (०१९); दिवाणसाहेब याना, वळिवडे येथील जमिनीत सरकारी उंट घालून पिकाची नासधूस केल्याबाबत ताई महाराज यांचे (०२३); आऊबाई घाटगे याना क्षेमसमाचाराबाबत भाऊ महाराज यांचे (०२४); छत्रपतींसाठी दोन पठाणी कवडे पाटवल्यासंबंधी दौलतराव जाधव यांचे (०२६); मि. अकोल यास, भीमाजी वाणी हलकर्णीस जात असता वाटेत त्यास लुटल्याबाबत चौकशी होण्याबाबत (०२८); आप्पाजी नाईक निंबाळकर याच्याकडील एवजाच्या रुजवातीसंबंधी (०३२); शिवगाव येथील लक्ष्मणपंत आप्पा याच्या जमिनीस गावकऱ्यापासून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत (०३३).

## रुमाल क्र. ४५

### पुडके क्र. ३—(चालू)

**छत्रपतीस :** तुर व ढाल करवीरी पाठवण्याबाबत सखाजीराव जाधव यांचे (६९९५); स्वरूपजी क्षीरसागर व इब्राहिम मनसी यांनी पुण्याहून कुंडल मुक्कामी आलेली पत्रे छत्रपतीकडे पाठविल्याबाबत (७००१); प्रसिद्धगड येथील गडकऱ्यास पोषाख देण्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (००८); रामरावजी धारवाडहून आले असल्यासंबंधी जीवराव जाधव यांचे (००९); मनोळीहून छत्रपतींनी सांगितलेले जिन्नस रवाना केल्याबाबत बाबाजी जगदाळे यांचे (०११); खंडोजी भोसले याजकडून सविस्तर मजकूर समजेल याअर्थी दिनकरराव यांचे (०१३); महालासीबाबत आलेली रक्कम हुजूर खजिन्याकडे पाठविल्यासंबंधी बाबाजी जगदाळे यांचे (०१५); शारदीय नवरात्राबाबत वस्त्र करण्यासंबंधी जीवराव जाधव यांचे (०१६); छत्रपतीसाठी बनोसी रंगाचे पोषाख पाठविले असल्यासंबंधी, दिनकरराव गायकवाड यांचे (०२०); घाटेकडील लोकांस वही मिळण्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (०२१); शिरढोण येथील नांदणीस गेलेल्या कुत्र्यांना परत आणण्यासंबंधी सखाजीराव जाधव यांचे (०२२); सिंधुदुर्ग देवस्थानास छत्रपतींनी पाठविलेली शासनकाठी व कावडी समर्पिल्याबाबत नागोजीराव घाटगे यांचे (०२५); छत्रपतीकडे तीस बैल पाठवून दिल्यासंबंधी मोरो चिटको यांचे (०२७); पाटणहून आलेला लखोटा व मेव्याचा पेटारा छत्रपतीकडे पाठविल्यासंबंधी बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांचे (०३१); लखमगोंडा देसाई यांनी छत्रपतीसाठी आंबे पाठवल्यासंबंधी. (०३७).

**राणी सुन्दराबाई यांस :** खंडोजी भोसले यांच्याबरोबर पाठविलेली पत्रे पोहचल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (७००३); नारो गिरमाजी यास भाऊ महाराजाकडे पाठवून देण्याबाबत (०२९); नारो गिरमाजी याजकडून सविस्तर मजकूर समजेल या अर्थी भाऊ महाराज यांचे (०३०); नागपूरहून नारायणराव बाजी व बन्याबाई आक्का यांचेकडून आलेली पत्रे त्यांच्याकडे पाठविली असल्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (०३४); खंडोजी भोसले यास त्यांच्याकडे पाठविला असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (०३५); नारायणराव बाजीराव याजकडे त्यांचा लखोटा रवाना केल्यासंबंधी (०३६).

---

**अ. क्र. ४६, रु. क्र. ४६, पु. क्र. १, का. सं ७०३८ ते ७०७४ (३७).**

**बिनसाली**

**पत्रे**—बुवासाहेब छत्रपतींना, बजाबाई घाटगे यांनी त्यांच्यासाठी मेवा पाठविल्यासंबंधी (७०४०); सुंदराबाई याना, इंग्रज अधिकाऱ्यांची भेट घेऊन बोलणी केल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (०४१); नागोजीराव घाटगे यास, तिळगूळ पोहचल्यासंबंधी देवी नाईक यांचे (०४३); नारोपंत नाना यास नोकर लोकांच्या खर्चास पाठविण्यासंबंधी वाजी नारायण व आबाजी सदाशिव यांचे (०४४); छत्रपतींची कामे मनोभावे करीत असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (०४५–०४७); सईबाई (दिवाणसाहेब) यास क्षेमसमाचारासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (०४८); हैबतराव गायकवाड यास, वरचेवर पत्र पाठविण्याविषयी भाऊ महाराज यांचे (०५०); क्षेमसमाचारासंबंधी नरसिंगराव (सूर्यवंशी) याजकडून (०५१); भाऊ महाराज यांस छत्रपतींच्या भेटीस येण्याबाबत (०५३).

**छत्रपतीस :** छत्रपतींसाठी पिकलेले आंबे पाठविल्यासंबंधी रुद्रो आप्पाजी देसाई यांचे (७०३८); मोरावळ्यासाठी व लावणशाखासाठी आवळे पाठविल्यासंबंधी लखमगोडा देसाई यांचे (०५२); हेरले इत्यादी गावातील कुलकर्ण इनामावरील बंदोबस्त पट्टी माफ होण्यासंबंधीं बाळाजी व मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (०५४); तिळगूळ पाठविल्यासंबधीं गोडाबाई गायकवाड हिचे (०५५); खाणीतून दगड काढण्यासंबंधी आप्पा देसाई कोकरूढकर यांची (०५९–०६०); त्याच्याकडील सविस्तर मजकूर अलाहिदा यादीने छत्रपतींना कळविला असल्यासंबधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (०६१–०६२); हस्तीदंती गंजीफा जोड छत्रपतींना पाठवण्याबाबत दिनकरराव यांचे (०६३); सांडणी स्वाराबरोबर छत्रपतींसाठी सणगे पाठवल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचें (०६४); नरसिंगपुराहून पारगाव मुक्कामी येत असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (०६५); पुण्याहून मुम्बईस जात असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (०६६); चैंपलीन पुण्यास असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस

**रुमाल क्र. ४६**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

याचे (७०६७); ग्रांटसाहेब सातान्यास आला असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (०६९); मनोळीहून द्राक्षे व आंबे पाठविल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (०७०); सावकाराकडे सोन्याचे व रुप्याचे दागिने दिल्यासंबंधी सोनजी जाधव व एकनाथ बाळाजी यांचे (०७१); मनोहरगडावरील बंदुकीसाठी खोबऱ्याचे तेल व लोकांस पोटगी मिळण्याबाबत भवानराव घाटगे याचे (०७२); तोफखान्याकडे लोहार, सुतार व इतर सामान पाठविण्याबाबत आप्पाजी जाधव व राघो बल्लाळ यांचे (०७३); क्षेमसमाचारासंबंधी बापूजी जाधव याचे (०७४).

**दिनकरराव गायकवाड यासः** पाटगांव मठाच्या खर्चासंबंधी वगैरे बंदोबस्त होण्याबाबत गंगागिरी महंत याचे (७०३९); तुळजापुराहून भवानीचा प्रसाद पाठविल्यासंबंधी बाबा जोशी याचे (०४२); सखाराम शास्त्री यांच्याकडून आलेली पत्रे बडोद्यास रवाना केल्यासंबंधी यादवराव कदम याचे (०४९); पाटगांव देवस्थानचा प्रसाद पाठवल्यासंबंधी महंत गंगागिरी यांची (०५६, ०५८).

---

**ज. क्र. ४६, रु. क्र. ४६, पु. क्र. २, का. सं. ७०७५-७१२६ (५२).**

**बिनसाली**

**जबाब**—जामदारखान्यातील दोन बंदुका परस्पर राजवाड्यात ठेवल्यासंबंधी गोपाल बेनाकडे याचा (७१०५).

**टाचण**—मि. मिगेल यास छत्रपतींनी स्नेह दृढ होण्याबाबत पाठवावयाच्या पत्राबाबतचे (७१२१).

**पत्रे**—जनार्दन भाऊ म्हैसकर यास त्याचे कर्जाचा व्याजासह उलगडा करीत असल्याबद्दल दिनकरराव गायकवाड याचे (७०७५); सुन्दराबाई याना, आषाढ एकादशीचे सामान पाठविल्यासंबंधी बापूजी श्रीधर पावनगड यांचे (०७६); दिवाणसाहेब (साईबाई) याना, तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी रमाबाई पाटणकर यांचे (०७८); गव्हर्नर मुंबई यास, तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी छत्रपतींचे (०७९); दिनकरराव गायकवाड यांस, छत्रपतींसाठी डाळींब, चितर (पक्षी), कणसे इत्यादी पाठविल्यासंबंधी शामराव डबीर याचे (०८०); मंगळागौरीनिमित्त सुवासिनींना खण पाठवल्यासंबंधी बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांचे (१०६); नारोबा काळे यास, त्याच्या मुलांसंबंधी काळजी न करण्याबाबत विश्वासराव घाटगे याचे (१०७); मोरोपंत यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी अप्पूराव यांचे (१०८); बापूजीपंत यांना, त्यांचा ऐवज देण्याबाबत (१०९); कर्नल क्लोज यास, छत्रपतींनी पाठविलेला इनायतनामा जनरल वेलस्ली याजकडे पाठविण्याबाबत छत्रपतींचे (११०); कित्तूरकर देसाई यांच्यासह येत असल्यासंबंधी (१११); नाना पेडणेकर यांस पोहे पाठविल्यासंबंधी आप्पाजी आंबकर यांचे (११२); मानसिंगराव पाटणकर यास त्यांच्याकडे चिटे व काळ्या चंद्रकळा पाठविल्याबाबत गोविंद वासुदेव याचे (११३); आवाजीपंत व वच्चाजीपंत यास, क्षेमसमाचारासंबंधी आनंदराव रामचंद्र याचे (११४); अंताजीपंत भिडे यास, त्यांच्याकडे चिमणाजीपंताबरोबर छत्रपती, राजाज्ञा, पाटणकर इ.स. पाठवावयाची पत्रे पाठवून दिली असल्याबाबत धोंडो बल्लाळ निदसुरे याचे (११५); जोतिबा आप्पा यादव यास त्यांच्याकडून येणे असलेल्या खंडाबाबत आप्पाजी बल्लाळ याचे (११७); दिनकरराव गायकवाड यास, तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी लक्ष्मीबाई घोरपडे यांचे (११८); धारवाड येथील नवरात्राची सालाबादप्रमाणे व्यवस्था होण्याबाबत (११९); बळवंतराव चिटणीस यास, ग्रांट साहेब शिराळ्यास आल्यासंबंधी भाऊ महाराज याचे (१२०); दिनकरराव गायकवाड यास, बेळगांवहून मेणा, मुलाची गाडी, सिग्राम गाडी इत्यादी वस्तू करवीरी पाठविण्याबाबत शामजी देशपांडे याचे (१२२); नारोपंत नाना दिा लस्कर यास खर्चास पैसे पाठविण्यासंबंधी बाजी नारायण व आबाजी सदाशिव यांचे (१२३); सदाशिव अनंत यास, वाटार येथील येणे ऐवजाबाबत भाऊ महाराज यांचे (१२४); सुन्दराबाई यास, नर्मदाबाईस भेट पाठविण्याबाबत भवानीबाई निंबाळकर इचे (१२५); आऊबाई आवका यास, बोरगाव मुक्कामी शागीर्द फरासखाने कडील बिछाने, वगैरे सरंजाम पाठवण्यासंबंधी (१२६).

**रुमाल क्र. ४६**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

छत्रपतींस : तिळगुळ पाठविल्यासंबंधी (७०७७); रुद्रो आप्पाजी देसाई याने छत्रपतींसाठी द्राक्षे पाठविल्यासंबंधी (०८१); कापसी येथील मुलाच्या बंदोवस्ताबावत बळवंत घाटगे याचे (०८२); संगमेश्वर येथील सराफास चिकोडीस जातेवेळी लुटल्यासंबंधी व चोरीचा पत्ता लावण्याबावत महादजीपंत खाडीलकर महाल कुडची याचे (०८३); वेणेवाडी येथे हुषारीने असल्यासंबंधी जोतजी पाटील याचे (०८४); गोप्रदान व श्रावणमास अनुष्ठान केल्याबावत मोरो चिटको याचे (०८५); वावाजी भोसले याची कर्जातून मुक्तता, पागेकडील व पेंढारी लोकांना पाटवावयाचो आज्ञापत्रे व जीवराव जाधव कडील रकमेवावत हप्तेबंदी ठरविण्यासंबंधी मोरो चिटको याचे (०८६); नापीक झाल्यामुळे रयत लोकांकडून सरकारी आकार निम्मा घेण्याबाबत बहिणाबाई यांचे (०८७); हणमंत व आनंदीवाई देसाई यांना पाठवावयाची आज्ञापत्रे तयार करून पाठविली असल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (०८८); पुणे मुक्कामी इंग्रजांशी करवीरकरातर्फे बोलणी केल्यासंबंधी, तसेच पेशव्यांनी श्रीस्वामीस फलाहार दिल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (०८९); नापीक झाल्यामुळे शिरोळ पेटचातील गावाकडून निम्मा आकार घेण्यासंबंधी कृष्णाजी चव्हाण व मल्हार यशवंत यांच (०९०); मातोश्रीच्या प्रकृतीस वरे वाटलेनंतर येत असल्यासंबंधी दौलतराव जाधव याचे (०९१–०९३); लष्कर मुक्कामातील पागेकडील गर्भ पडलेल्या घोडयांची यादी पाठविल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (०९४); छत्रपतींसाठी डाळिंबे व तोरंजन पाठविल्यासंबंधी रामाजी भीमराव याचे (०९५); गोकाकहून श्रीसह चिकोडीस आल्याबावत मोरो वाजीराव चिटणीस याचे (०९६); तहाच्या याद्या व पालखीचे सामान पाठविल्यासंबंधी दिनकरराव याचे (०९७); श्रावणमासावद्दल वैरागी व गोसावी यांना भोजन व दक्षिणा दिल्यावावत जीवराव जाधव हवालदार याचे (०९८); वावाजी विचारे याच्या मुलाच्या बारशास रुपये व सणगे देण्यासंबंधी जीवराव जाधव हवालदार याचे (०९९); कृष्णाजी नाईक याचे महाल पोतकडील दोन हजाराचे खत (दस्त) पाठविल्यासंबंधी जीवराव जाधव हवालदार याचे (१००); करवीरी वैल वगैरे आले नसल्यासंबंधी जीवराव जाधव हवालदार याचे (१०१); स्वारीसह पुणेस व चिचवाड मुक्कामी गेल्यासंबंधीचे वर्तमान कळवल्यावावत मोरो वाजीराव याचे (१०२); नृसिंगपुराहुन करवीर मुक्कामी येत असल्यासंबंधी मोरो वाजीराव चिटणीस याचे (१०३); पत्राचा लखोटा व सणगे सांडणी स्वारावरोवर पाठविल्यासंबंधी मोरो वाजीराव चिटणीस व वापू शिवराम व चिमणाजी सखदेव यांचे (१०४).

यादी—सुवाजी भवाजी देशपांडे यांच्या देशपांडपणाच्या वतनावावत (७११६).

---

**ज. क्र. ४६, रु. क्र. ४६, पु. क्र. ३, का. सं. ७१२७–७१७३ (४७)**

**बिनसाली**

**आज्ञापत्रे**--गव्हर्नर मुम्बई यास मव्याचे पेटारे पोचते करण्यासंबंधी (७१७१).

**पत्रे**--दिनकरराव गायकवाड यास, चंदगडहून कोहाळे व ढाला पाठविल्यावावत आप्पाजीराव देसाई याचे (७१३०); जावसाल उलगडण्यावावत टाळाटाळी होत असल्यासंबंधी (१३१); पांडुरंग रावजी यास, अण्णास कोल्हापुरास पाठविण्याविषयी (१३२); कुशाजी हंजे यास, क्षेमसमाचार कळवण्यावावत तसेच खर्चाची ओढ असल्याने पैसे पाठविण्यासंबंधी वाळोवा भोसले व रघुनाथ गणेश यांचे (१३५); जीवराव जाधव यास, माणगावकर घाटगे व लोकांचे खटल्याचे निकाल न्यायाधीशाकडून झालेवर जासूद वगैरे तगादा लावतात म्हणून वहिणावाई यांचे (१३६); आईसाहेव यांना सांडणीस्वारावरोवर यादीप्रमाणे सणगे पाठविल्यासंबंधी मोरो वाजीराव चिटणीस व वापू शिवराम वगैरेकडून (१३९); आईसाहेव यांना क्षेमसमाचार कळला नसल्यावावत एकराव याचे (१४१), (१४३); हिंदुराव मामा यास क्षेमसमाचार कळविण्यावावत एकराव याचे (१४२); पथकाच्या लोकांवद्दल व हुजऱ्यावद्दल सणगांची दिड दहा पाठविलेली ठेवून घतलेवद्दल (१४४); मल्हारपंत भाऊ यास, करवीरकरांचे आज्ञेनुसार पाच आसामी समागम पाठविल त्याचे पोटगीसंबंधी त्रिंवक व वाळकृष्ण वावूराव याचे (१४५); आऊवाई आक्का घाटग यास, टुग्री जोड भगवंता जासुद वरोवर पाठविल्यासंबंधी तसच वाळघा पाठवून देत असल्यावावत (१४६); सुन्दरावाई साहेव यांना, दागिने व

रुमाल क्र. ४६

पुडके क्र. ३—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

खर्चाची सोय इंग्रजांकडून करून घेऊन पुढे तुळजापुरास स्वारी होत असल्याने स्वार व भोई पाठवण्याबाबत बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (७१४७); दिवाण साहेब यांना, गोकुळ अष्टमीच्या उत्सवात बाबासाहेब व चिमासाहेब यांना गोपाळकृष्णाचे देवालयात घेऊन जात असल्यासंबंधी मोरो चिटको यांचे (१४८); चिंतामणराव आप्पा यांस, सांगलीस पाठविलेले रावजी कुलकर्णी यास परत पाठवून देण्यासंबंधी आनंदराव मंत्री यांचे (१४९); गव्हर्नर गोवा यास, छत्रपतींना पुत्र झाल्याबाबत शर्करा पाठविली असल्याबाबत नागोजीराव घाटगे यांचे (१५१); सुंदराबाई यांना, खर्चाची व्यवस्था होणेसंबंधी भाऊ महाराज यांचे (१५२); किटली यास, क्षेमसमाचारासंबंधी छत्रपतींचे (१५३); नागोजीराव घाटगे यास, त्यांच्याकडे सरकारी पत्रे व आंबे पाठविले असल्याबाबत गोविंदबाबा यांचे (१५५); कर्नल क्लार्क यास, बयाबाई व नारायणराव घाटगे यांच्या विवाहास येणेबाबत करवीरकरांचे (१५६); सईबाई यांना, रीव्हज् याजकडून टाऊनशेंड बेळगांव मुक्कामी कामाचा चार्ज घेणार असल्यासंबंधी सदाशिव अनंत यांचे (१५८); सुन्दराबाई यांना, पालखीची किंमत देण्याबाबत तसेच गव्हर्नरच्या पत्राचे उत्तर पाठवून देण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (१६०); राघोपंत यास, क्षेमसमाचारासंबंधी अंताजी भिवाजी यांचे (१६३); कृष्णराव तात्या यास, लोकांच्या खर्चाची व्यवस्था करण्यासंबंधी सदाशिवराव ज्योती यांचे (१६४); दिनकरराव गायकवाड यास, क्षेमसमाचाराबाबत व्यंकटराव पाटणकर यांचे (१६५); सुन्दराबाई यांना, पुणे मुक्कामी इंग्रज अधिकाऱ्यांना भेटल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (१६६); आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यांना, आऊबाई आक्का यांच्या प्रकृतीस बरे नसल्यासंबंधी (१६७); हैबतराव गायकवाड यास नरसिंहवाडी येथील नोकर लोकांच्या खर्चाची सोय होण्याबाबत सदाशिव ज्योती यांचे (१७१).

**छत्रपतींना** : श्रावणमासाचे गोसावी जेवणासंबंधी बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांचे (७१२७); बाबासाहेब व चिमणासाहेब छत्रपती यांना खास विडे व जेवणाचे डबे पाठवल्यासंबंधी (१२८–१२९); जोत्याजीराव नाईक निंबाळकर व रावजी वाकनीस यास पाठवून देण्यासंबंधी जीवराव जाधव व आबाजी सदाशिव यांचे (१३३); जीवराव जाधव हवालदार व आबाजी सदाशिव गुरु महाराज यास नाशिकाकडे लखोटे पाठवून त्याचे आलेले उत्तर पाठविल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे व बापू शिवराम यांचे (१३४); रखमाजी भोसले यांच्या वधाविषयी इंग्रज बहाद्दरास सांगितलेबद्दल व थैली पाठवण्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (१३७); गोकाकचे नदीस उतार पडल्यावर निघून येत असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (१३८); आईसाहेब यांच्या प्रकृतीसंबंधी दिनकरराव यांचे (१४०); क्षेमसमाचारासंबंधी बाळाबाई निंबाळकर यांचे (१५०); छत्रपती करवीरी परत केव्हा येणार ते समजण्याबाबत दौलतराव जाधव यांचे (१५७); इंग्रज व छत्रपती यांमध्ये होणाऱ्या वसूलासंबंधीच्या बोलण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (१५९); क्षेमसमाचारासंबंधी व्यंकटराव निंबाळकर यांचे (१६२); प्रसिद्धगडहून लिंबे पाठविल्यासंबंधी राणोजी नाईक व कृष्णाजी नाईक यांचे (१६८); प्रसिद्धगडहून गणेश चतुर्थीच्या उत्सवाबाबत सामान पाठविल्यासंबंधी गोविंदराव नाईक निंबाळकर यांचे (१६९); साताऱ्याहून व भुदरगडहून आलेल्या थैल्या व लखोटे छत्रपतींकडे पाठविल्यासंबंधी मोरो चिटको यांचे (१७०); शिवसागर देवस्थानाकडील प्रसाद पाठविल्यासंबंधी नरसिंगराव गायकवाड यांचे (१७२); मलकापूर पेठेतून माल खरेदी करून पाठविल्याबाबत तसेच विदेशी लोकांच्या खर्चासाठी दोन हजार रुप. पाठविल्यासंबंधी हिंदुराव गायकवाड व विठोजी हुजर यांचे (१७३).

**टांचण**—दिवाण जंगबहाद्दर यास सरंजामासह येण्यासंबंधीच्या छत्रपतींनी पाठवावयाच्या पत्रासंबंध (७१५४).

---

ज. क्र. ४७, रु. क्र ४७, पु. क्र. १, का. सं. ७१७४ ते ७२२८ (५५).

**बिनसाली**

**आज्ञापत्र**—भिवराव वदामीकर यास क्षेमसमाचार कळविण्याविषयी (७१७४).

**पत्रे**—रावजी हंबीरराव यास सोलापूर मुक्कामी खर्चाची व्यवस्था करण्यावावत सदाशिव अनंत याचे (७२०३); भाऊ महाराज यास, मोरो वाजीराव चिटणीस यांस सुन्दरावाई यांनी दिलल्या ऐवजासंबंधी (२०४); भाऊ महाराज यांना, छत्रपतींच्या कामकाजासाठी सदाशिवपंत पुणेहून पत्र घेऊन येत असल्यासंबंधी कल्याणराव कृष्ण याचे (२०५); दौलतराव वाटगे यास, कागल येथील यात्रेस येण्याविषयी वहिर्जी भोसले याचे (२०८); हैवतराव गायकवाड यास, द्वितीयेच्या पक्षतिथीचे साहित्य कोठीतून पाठवीत असल्यासंबंधी मोरो चिटको याचे (२०९); वाळावाई आक्का निंवाळकर यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी दिनकरराव याचे (२१२, २१३); कुशाप्पा माने यास, वाळवेकरांच्या रुइच्या अंगरख्याच्या खिशांतील चाक पाठवून दण्यासंबंधी वाव सकपाळ याचे (२१४); मिगेल देईम सावकार मुम्वई यास छत्रपतींनी तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी (२१६); पावनगड येथील त्याच्या वैलासह धरुन ठेवलेल्या मानाजी यास सोडून देण्यावावत रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (२१७); खंडराव शिर्के यास. नानासाहेव भोसले यास साताऱ्यास पाठवून देण्यासंबंधी जिवाजी शिर्के याचे (२२०); वापूजीपंत यास, कन्हाडकडून मलकापुरास कोठीचे साहित्य पाठविण्यासंबंधी गोविंद वावाजी गोखले याचे (२२१); क्षमसमाचारासंबंधी भाऊ महाराज याचे (२२२); नारोपंत भुयेकर यास, धोतरजोडी पाठविल्यासंबंधी विसाजी रघुनाथ याचे (२२३); रामचंद्रपंत यास, वंदुका तयार करून पाठवण्यावावत पांडुरंग वावाजी याचे (२२४); जीवराव नाना यास गणपतराव वावा याना पाठवून देण्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (२२६); वाळावाई आक्का निंवाळकर यांना, ऐवजाच्या वसुलीच्या कामासंबंधी दिनकरराव याचे (२२७); सावंतवाडीकर यांना नागाव्याच्या ऐवजाचा उलगडा होण्यासंबंधीचे (२२८).

**छत्रपतींना :** जखमी नलवडे शिलेदार यास जरूर ते सामान देत असल्यासंबंधी तसेच न्याया-धिशाकडील मजकुरावावतची यादी व वायजावाईकडून आलेली पत्रें छत्रपतींकडे पाठविल्या-संबंधी मोरो चिटको याचे (७१७५); राजपत्नीच्या ऋतुप्राप्तीनिमित्त शर्करा पाठविल्या-संबंधी (१७६); छत्रपतींच्या पत्रास कमिशनर चॅपलीन यांनी दिलेले उत्तरीपत्र त्यांच्या-कडे पाठवल्यासंबंधी (१७७); भले लोक व शिलेदार यांना करवीरी येण्यावावतच्या आज्ञापत्रावर निशाण मोर्तव होण्यासंबंधी मोरो चिटको याचे (१७८); शिरोळ तालुक्याच्या चौकशीच्या कामासंबंधी हिंदूराव गायकवाड व विठोजी जाधव यांचे (१७९); करवीर-करांच्या इंग्रजांकडील कामकाजासंबंधी मोरो वाजीराव व महादजी रघुनाथ यांचे (१८०); भले लोक व पेंढारी यांना वोलावून घण्यासाठी पाठवावयाच्या आज्ञापत्रासंबंधी मोरो चिटको याचे (१८१); हैवतराव गायकवाड यांना गणोवा नाईक खडके यास कापडावावत देणे असलेल्या ऐवजावावत सदाशिव अनंत याचे (१८२); वाडीस जाऊन आपल्या आजारी पत्नीचा समाचार घेऊन करवीरी येण्यास परवानगी मिळण्यावावत जोत्याजी निंवाळकर याचे (१८३); खानविलकर यांच्या घरी मंगळागौरीच्या पूजेनिमित्त राजघराण्यातील स्त्रिया गेल्या-संबंधी दौलतराव जाधव याचे (१८४); करवीरकरांच्या इंग्रजांकडील कामकाजासंबंधी महंमद मुनशी याने सविस्तर कळविले असल्यासंबंधी करवीरकर वकीलाचे (१८५); कमिशनर चॅपलीन विजापुराहून सोलापूरास गेल्यासंबंधी सदाशिव अनंत याचे (१८६); कल्याणरावजी व सदाशिवपंत यास आज्ञेप्रमाणे सांगितल्यासंबंधी सदाशिव अनंत यांचे (१८७); महंमद इब्राहीम मुनशी याच्या पत्रावरून सर्व मजकूर समजेल याअर्थी करवीरकर वकीलाचे (१८८); मुरंव मोरावळा, मव्याचे पेटार इत्यादी पाठविलले जिन्नस पोहोचल्यासंबंधी वावाजी गायकवाड व तात्यो महादेव यांचे (१८९); छत्रपतींकडून आलेली आज्ञापत्रे ज्याची त्यास पोचती केल्यासंबंधी मोरो चिटको याचे (१९०); वाडा नं. ८ मधील पळून गेलेल्या खर्ची वायकासंबंधी मोरो चिटको यांचे (१९१).

**दिनकरराव गायकवाड यास :** वेळगांवहून करवीरास येणाऱ्या नारायण आचारी यांस सहाय्य करण्यावावत पांडुरंग भिकाजी याचे (७१९२); पन्हाळा येथील अमृतराव देसाई यांस निपाणीच्या पाटलाकडून येणारी पोटगी वेळवर पाठविण्यावावत ताकीद होण्यासंबंधी हणमंतराव आवाजी याचे (१९३); क्षेमसमाचारासंबंधी रामचंद्र गुन्डो याचे (१९४); जमशेटजी पारसी याच्या कलगिरी गोसावीकडून यणे असलेल्या ऐवजासंबंधी पांडुरंग भिकाजी या

**रुमाल क्र ४७**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे—(चालू)**

(७१९५); छत्रपतींसाठी अठरा कारखान्याकडील रुप्याची तवके, गुलाबदाणी व अत्तरदाणी पाठवल्यासंबंधी हणमंतराव आबाजी याचे (१९६); चिमाजीराव शितोळे यांच्या सुटून गेलेल्या व करवीरास धरून नेलेल्या उंटाच्या चौकशीबाबत (१९७); त्यांच्यासाठी व छत्रपतींसाठी आवळे पाठविल्यासंबंधी गंगाधर बळवंत यांचे (१९८); मुलांच्या लग्न खर्चास छत्रत्रपतीकडून मदत देवविण्याबाबत बापूजी नारायण याचे (१९९); क्षेमसमाचारा-संबंधी शंकरराव रामचंद्रचे (७२००); वरचेवर पत्र पाठवण्यासंबंधी बाबासाहेब, मुक्काम नृसिंहवाडी याचे (२०१); त्यांच्या घोड्यांच्या चंदीसाठी निमगावहून हरभरे, गवत इत्यादी पाठविल्यासंबंधी आबाजी देशपांडे यांचे (२०२); क्षेमसमाचारासंबंधी (२१८); त्यांच्यासाठी पंढरीचा प्रसाद पाठविल्यासंबंधी माधवनाथ गोपाळ शिंदे यांचे (२२५).

**राणी सुन्दराबाई यांना :** भाऊ महाराज यांच्याकडून नाशिकहून आलेले लखोटे त्यांच्याकडे पाठविल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटको याचे (७२०७); क्षेमसमाचारासंबंधी बाळाबाई आक्का यांचे (२१०); त्यांच्याकडे बजाबाई आक्काकडून आलेली पत्र पाठविल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (२११); नारायण श्रीरंग, मुक्काम मुम्बई यास पाठविलेल्या आज्ञापत्राची तालीक पाठविल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (२१३); छत्रपतींच्या राणीस ऋतु प्राप्त झाल्याबद्दल पाठविलेली शर्करा पोचल्यासंबंधी मोरो बाजी चिटणीस यांचे (२१५).

---

**ज. क्र. ४७, रु. क्र. ४७, पु. क्र. २, का. सं. ७२२९-७२८५(५७).**

**बिनसाली**

**पत्रे—छत्रपतींना :** जनवाड येथील पागेकडील हजिरीची यादी इ. माहिती पाठविल्यासंबंधी येसाजी जाधव याचे (७२२९); रामराव अखबारनवीस हे छत्रपतींकडे येत असल्यासंबंधी जिवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे याचे (२३०); शिरोळ भागात नापीक झाल्यामुळे सरकारी आकारात सूट देण्याबाबत कृष्णाजी चव्हाण यांचे (२३१); वाडी रत्नागिरी येथील यात्रेत लवाडीने विक्री केल्याबद्दल दहीगावच्या सराफास करवीरी पाठवल्यासंबंधी धुरपतराव गायकवाड यांचे (२३२); दुंडगे येथील दंगेखोर जिनू महार याच्या पांच साथीदारांस अटक केल्यासंबंधी जोत्याजी निंबाळकर यांचे (२३३); गंधर्वगडासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी चालू असल्यासंबंधी करवीरकर वकीलाचे (२३४); जकातदारासह दहा सिंधी आज्ञेप्रमाणे पाठविल्याबाबत बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांचे (२३५); आज्ञापत्रे व पत्राचा लखोटा नागपुरास पाठविल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (२३७); मिरजेस दागिने पाठविल्यासंबंधी तसेच सावकाराच्या कर्जफेडीबाबत सोनजी जाधव व एकनाथ बाळाजी यांचे (२३८); क्षेमसमाचार कळविण्याबाबत रामचंद्र पांडुरंग याचे (२७०); कोकरूड येथील खाणीतील दगड कोटकऱ्यांनी काढल्यासंबंधी आपा देसाई याचे (२७२); गोसावी जेवणास खर्च झाल्याबाबत माहिती पाठवीत असल्यासंबंधी जीवराव जाधव यांचे (२८२).

**दिनकरराव गायकवाड यास :** क्षेमसमाचारासंबंधी बाळकृष्णराव त्र्यंबक याचे (७२३९); क्षेमसमाचारासंबंधी भास्कर गोविंद जोशी याचे (२४०); आपल्या घरजागेत केशव कृष्ण हा अतिक्रमण करीत असल्यासंबंधी (२४१); कुंभोज प्रकरणी पो. एजंट यांच्याकडे अर्ज पाठविला असल्यासंबंधी भैराव नारायण घालवाडकर याचे (२४२); इंदूर प्रकरणीचा मजकूर सदू निकम निवेदन करतील म्हणून बाबाजी बापोजी याचे (२४३); अंबाबाईचे दर्शनास करवीरी येणार असल्यासंबंधी सखाराम देशपांडे याचे (२४४); भवानराव शिंदे यांस राजापुराहून करवीरी येण्यास छत्रपतींची परवानगी मिळविण्याबाबत (२४५); पलूस येथील गोपाळराव जाधव यांच्या मुलीशी आनंदराव साळोखे यांचा विवाह होऊ न देण्याबाबत अप्पाजी साळोखे यांचे (२४६); घोंडी शेळके याने बापूजी हुजरे याच्या द्यावयाच्या कर्जासंबंधी रामचंद्र गुंडो व अंताजी बाबूराव याचे (२४७); सरकारी वसुलाबद्दल जामीन घेतल्यासंबंधी रायगोंडा देसाई यांचे (२४८); घरखर्चास तांदूळ परगावाहून आणण्यास

रुमाल क्र. ४७

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

सरकारांतून परवानगी मिळण्याबावत हरिहरराव लागू याचे (७२४९); शिरोळ येथील क्षेमसमाचाराविषयी सुभानजी मिसाळ याचे (२५०); मनसागिरी बावा याच्या प्रकृति-संबंधी व ऐवज पाठविण्याबावत (२५१); क्षेमसमाचाराविषयी व तीळशर्करायुक्त पाठविल्याबावत बाबसाहेब याचे (२५२); धनगर महालाच्या वसुलासंबंधी माहिती बेळगावास पाठविण्याबावत बाबाजी यशवंत यांचे (२५३).

खाजगीकडे पालखीचे सामान पाठविल्यासंबंधी दिनकरराव यांचे (७२३६); हैवतराव गायकवाड यांस, सदाशिवराव दिवाण यांसी कृष्णाजी गणेश याचे कामासंबंधी कळविण्याबावत (२५४); हैवतराव गायकवाड यास, कारखान्यातील बायकांसाठी लुगडी पाठविण्या-बावत सदाशिवराव जोर्ती याचे (२५५); सुंदराबाई यांना, खर्चाची व्यवस्था करण्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (२५६); बाबासाहेब छत्रपतींना, त्यांच्यासाठी खास विडे पाठविल्यासंबंधी चिमासाहेब यांचे (२५७-२५८); दिवाणसाहेब (सईबाई) यांना, त्यांच्यासाठी गोमांतकी आंबे पाठविल्यासंबंधी सदाशिव अनंत यांचे (२५९); मामासाहेब यांस, क्षेमसमाचारासंबंधी व्यंकटराव यांचे (२६०); भाऊ महाराज यांस, छत्रपतींचे वसुलाच्या ऐवजासंबंधीचे पत्र इंग्रजाकडे पाठविण्यासंबंधी दिनकरराव यांच (२६१); धोंडोपंत दिा चिटणिसी यांस पागेकडील घोडी व बैल छत्रपतींबरोबर इतरत्र गेले असल्या-संबंधी नरहर चिटणीस याचे (२६२); कर्नल वेलस्लीच्या पत्राचे उत्तर पाठवले याअर्थी छत्रपतींनी जोसेफ युटॉफ यांस पाठवावयाच्या पत्राच्या मसुद्याबावत (२६३); रामचंद्रपंतदादा यांस, ज्वरामुळे बरे वाटत नसल्याबावत पांडुरंग बाळाजी लाड यांचे (२६४); नारोपंत नाना यांस, क्षेमसमाचारासंबंधी अंताजी आबाजी यांचे (२६५); इंग्रज सैन्याधिकाऱ्यास, इंग्रजी फौजेतील शिपायांनी केकले येथील सावंता मगदुम यास मारहाण करून त्याची लूट केली तसेच रयतांच्या शेतांची खराबी करतात, या गोष्टीचा बंदोबस्त होण्याबावत छत्रपतींचे (२६६); नागोजीराव घाटगे यास, गोवे येथे छत्रपतींच्या कामाबावत अप्पूराव प्रयत्न करीत असल्या-संबंधी अप्पण्णाचार्य यांचे (२६७); कर्नल क्लोज यांस, इंग्रजाकडील अखबारनवीस कृष्णाजी व्यंकटेश याची चीजवस्तु परत केल्यासंबंधी छत्रपतींचे (२६८); गोविंदपंत दादा यास, परागंदा रयत लोकांची समजी करून पंचवीस रुपये पाठवीत असल्यासंबंधी केशवराव विष्णुपंत यांचे (२६९); हमीदद्दौला यास, वरिष्ठांचे पत्र येताच छत्रपतींचे भेटीकरिता येण्याबावत (२७१); बाळाजीपंत दादा यास, यशवंत जयराम व नागोजी अनंत कुलकर्णी यांच्या तैनात नेमणुकीबावत व्यंकटराव थोरात यांचे (२७३); जोसफ युटॉफ यांस, पुत्र झाल्याबद्दल शर्करा पाठविल्यासंबंधी छत्रपतींचे (२७४); म्हैस विकत घेण्यास गड्याबरोबर १२ रुपये पाठविण्यासंबंधी मणकू धनवडे याचे (२७५); मानसिंगराव पाटणकर यांस, वस्तवाड येथील वसूल पाठविल्याबावत खादीर याचे (२७६); जोतीबा निकम हुजरे यांस, बापु मुसळे यांनी लाकड वंडणगेवर आणल्यासंबंधी व धोतरे पाठवल्याबावत सुलतानजी मोरे यांचे (२७७); गुरू महाराज यांस, छत्रपतींच्या भेटीस येण्यासंबंधी (२७८); राघोबादादा यांस, क्षेमसमाचारासंबंधी व बापूजीपंत यांजकडून सनदेच्या नेमणुकीविषयी तगादा न होण्याबावत मार्तंड गोविंद यांचे (२९९); बापूसाहेब यांस, सांगितल्या कामी लिहून पाठवीत असल्यासंबंधी दाजी बापूजी यांचे (२८०); रामचंद्र रघुनाथ यास, क्षेमसमाचार कळवण्याबावत पांडुरंग बाळाजी लाड यांच (२८१); रामचंद्र रघुनाथ यास, भेटीस येत असल्यासंबंधी पांडुरंग बाळाजी याचे (२८३); गणोबा नाईक कोडोलीकर यास, ऐवज देण्यासाठी मिरजेस पाठविल्याबावत सोनाजी जाधव व एकनाथ बाळाजी यांचे (२८४); शहाजी चव्हाण यास राजाज्ञे याजकडे पाठविण्यासंबंधी शिदोजी माने यांचे (२८५).

---

ज. क्र. ४७, रु. क्र. ४७, पु. क्र. ३, का. स. ७२८६–७३४२ (५७).

**बिनसाली**

**अर्ज**—आपली दानोळी येथील घर, जिंदगी हणमंतराव निंबाळकर यांनी लुटल्याबावत कंपनी सरकारकडे विठ्ठल आबाजी कुलकर्णी यांचा (७३०१-३०२).

## रुमाल क्र. ४७

### पुडके क्र ३—(चालू)

**आज्ञापत्रे**—गावकामगार कोगे यास, करवीर मामलेकडील सवनिसीचे असामी बद्दल ऐवज आणणाऱ्यास मसाला देण्याबाबत राजमंडळाचे (७२८८); गावकामगार हातकणंगले यास, सीमा तंट्याबाबत चौकशी करून छत्रपतीना कळविण्यासंबंधी राजमंडळाचे (२९५).

**जाहीरनामा**—कमावीसदार, सरंजामदार इयाना इंग्रजांच्या कैदेतून निसटलेल्या त्रिंबकजी डेंगळे यास पकडून देण्याबाबत पेशवा बाजीराव दुसरा याचे (७३३७).

**पत्रे**—एल्फिन्स्टन यास, आपले सरंजाम, वतन व इनाम गाव इ. पूर्वापार प्रमाणे चालविण्याबाबत बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांचे (७२८७); नानीबाई घाटगे यांचा मनोदय समजल्यावर छत्रपतीना त्याबाबत बोलता येईल याअर्थी भाऊमहाराजांचे (२८९); बाबासाहेब छत्रपती यांस लग्नासमारंभास येण्याबाबत (३००); करवीरकर वकिलास, बच्चाबाई पागीसर व बयाबाई कलसीकर यांच्यामधील दाव्यांतील साक्षीदार नाना पाटगावकर याचा जबाब घेऊन पाठविण्याबाबत पोलिटिकल एजंट याचे (३०४); जोतबा निकम यास, क्षेमसमाचारासंबंधी व रुपये, धोतर जोडा वगैरे पोहचल्यासंबंधी (३१०); सवड होईल तेव्हा येण्याबाबत (३११); जोतजी निकम हुजरे यास, देसाईकडील बंदूक मिळविण्याबाबत हरी चिटको जाखलेकर याचे (३१२); बापूराव यास, यशवंत जयराम व नागोजी अनंत कुलकर्णी वसगडकर हे त्रासामुळे परागंदा झालेबाबत (३१३); अप्पासाहेब सरलष्कर यांना क्षेमसमाचारासंबंधी व ठाणेचा बंदोबस्त ठेवण्याबाबत सुंदराबाई घाटगे इचे (३१४); बाळाजीपंत सोनीकर यास, यशवंत जयराम व नागोजी अनंत कुलकर्णी वसगडकर यांच्या नेमणुकीस उपद्रव न होण्याबाबत व्यंकटराव थोरात यांचे (३१५); सखोपंत भाऊ परांजपे यास, भास्करपंत यास दोनशे रुपये वसूल देणेबाबत गोविंदराव आगलाव यांचे (३१६); अर्जुना शिंपी मिरजकर याचा पत्ता इंदूरास असल्यासंबंधी विठ्ठलराव गायकवाड यांचे (३१७); व्यंकोबा नाईक वाघमारे यास छत्रपतींच्या कामकाजासंबंधी व करवीरकरांच्या गावांचा वसूल निपाणीकरानी घेतल्य संबंधी* (३१८); नारायणराव पाटणकर सरलष्कर याना, छत्रपतींकडून आज्ञापत्र येताच असल्यासंबंधी नवाब अबीदपार जंग बहादूर यांचे (३२०); स्वरूपजी क्षीरसागर हु यास, डाकेतून येणार लखोटे पाठविण्यासंबंधी (३२१); गोपाळपंत मुा येरनाळ या गुरगुड्याप्पा यास कापड खरेदीबाबत छत्रपतींनी शंभर रुपयाची वरात दिली असल्या मल्हारराव यशवंत यांचे (३२२); जोतबा निकम यास, क्षेमसमाचारासंबंधी महादजी याचे (३२३); हवतराव गायकवाड यास, क्षेमसमाचाराबाबत नारो गिरमाजी (३२४); दिनकरराव गायकवाड यास क्षेमसमाचारासंबंधी दर्याबाई निंब यांचे (३२५); नारो गिरमाजी व सदाशिव अनंत यास, सभापती व दिवी यांच्या कामकाजाविषयी भाऊसाहेब महाराज यांचे (३२६); दिनकरराव गायकवाड यास अ नृसिंह यास दिलल्या कर्जाची वसूली करून देण्याबाबत राणोजी दळवी पन्हाळा यांचे ( दाजी भोसले यास, त्यांच्याकडे गवताचे कवाड पाठविले असल्यासंबंधी बापूजी पे (३२८); लावणीचे दिवस असल्यामुळे धान्यादिकांचे भाव एकसारखे राहात नस (३२९); बाळोबा भावक यास, पाकाळ्याकडे ज्वारी तांदूळ इ. जिन्नस पाठवि कुसाजी भोसले याचे (३३२); दिनकरराव गायकवाड यास, पो. ए. रामघाट बेळगावास येणार असल्यासंबंधी सखाराम माणकेश्वर देशपांडे याचे (३३३); गायकवाड यास, वर्षासनाची रक्कम पाठवण्यासंबंधी यमुनाबाई लाटकर इचे नारो गिरमाजी यास, रामण्णा नाईक धारवाडकर यांचे देणे ऐवजाबद्दल हु असल्यासंबंधी भाऊसाहेब महाराज यांचे (३३५); बाळाबाई आक्का निंबाळक व बीड येथील त्यांच्या चौथाई व पाटीलकी वतनाबाबत जरूर ती पत्र देऊ यास पाठविले असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (३३८); रावजी इंदापूर येथील पाटीलकी वतनाच्या कागदपत्रांच्या नकला पाठविण्यासंबंधी व निंबाळकर यांचे (३४०); रावसाहेब निंबाळकर यास, विड्याची काळी पाठविल्यासंबंधी रामचंद्र गुंडो यांचे (३४२).

## रुमाल ४७

### पुडके ३—(चालू)

**पत्रे**—छत्रपतींस : वरचेवर पत्र पाठवून परामर्श घेण्याबाबत देवी नाईक मु॥ गोवा याचे (७२८६); दानोळी येथील पाटीलकी वतनाच्या खटल्याचा निकाल करण्यासंबंधी आनंदराव त्रिंबक याचे (२९२); छत्रपतींसाठी अंजिरे पाठविल्यासंबंधी (२९४); विठ्ठल आवाजी कुलकर्णी याचे दानोळी येथील घर हणमंतराव निंबाळकर याने लुटल्याबाबत चौकशी करून न्याय देण्यासंबंधी पो. ए. याचे (३०३); हणमंतराव निंबाळकर व रताजीराव चव्हाण यांच्या जप्त केलेल्या सरंजामाबाबत चौकशी करून कळविण्याबाबत पो. ए. याचे (३०५); कृष्णराव निंबाळकर सरलष्कर व रताजीराव चव्हाण याना पो. ए. यांचेकडे पाठवून देण्यासंबंधी (३०६); केशवराव जगताप याची तंजावर येथील मुले-माणसे आणण्यास रहदारीचा परवाना मिळण्यासंबंधी हणमंतराव निंबाळकर याचे (३०७); बाबासाहेब भोसले राजाज्ञा याच्या विवाहास येण्यासंबंधी कृष्णराव निंबाळकर याचे (३०८); दशपांडे यास घर जागा देणेबाबत खंडोजी नाईक भोसले याचे (३०९); पन्हाळा किल्यावर गस्त घालण्यासाठी दररोज तेल देण्याबाबत येसाजी शिंदे याचे (३१९); ठाणे शिरोळहून छत्रपतींसाठी अंजिरे पाठविल्यासंबंधी संभाजीराव जाधव याचे (३३०); त्यांच्या विषयी एकनिष्ठ असल्याबाबत (३३१); ठाणे निगवे येथील खासबारदार यांच्या खर्चास पाठविण्यासंबंधी नारायणराव चव्हाण यांचे (३३३); आडी येथे नारायणराव निंबाळकर यास नायकी वतनाबाबत दिलेली जमीन नेमून दिल्याप्रमाणे तो घेत नसल्यासंबंधी मल्हारराव यशवंत याचे (३३९); पागेतील बारगिरांनी जिवाजी भोसले यांचे घेतलेले सोन्याचे वेडणे व इतर चिजवस्तू त्यास परत केल्यासंबंधी हणमंतराव निंबाळकर याचे (३४१).

**याद्या**—अर्जुनगिरी गोसावी याच्या करवीरकडील कर्जाच्या उलगडयासंबंधी (७२९०); भाऊ महाराज यांचे कडून नारो गिरमाजी इत्यादीस पाठविलेल्या पत्रासंबंधी (२९१); भाऊ महाराज यांच्याकडे, चोरी-दरोडे, सीमा-तंटे इत्यादीबाबत सोपविलेल्या कामासंबंधी (३९३); चिंचवड, दानोळी, आळते इत्यादी गावी सदाशिव शिवराम भट यास इनाम दिलेल्या जमिनीसंबंधी (२९६, २९७); हणमंतराव निंबाळकर याना छत्रपतींनी सरलष्कर पदाचा हुद्दा, सरंजाम, वस्त्रे इत्यादी दिल्यासंबंधी (२९८, २९९).

---

**ज. क्र. ४८, रु. क्र. ४८, पु. क्र. १, का. सं. ७३४३ ते ७६२५ (२८३)**

**सु. स. ११४० ते १२४०, इ. स. १७३९–४० ते १८३९–४०**

**आज्ञापत्र**—लक्ष्मण भगवंत यास, ज्योती जाधव यास पावनगडावर प्रवेश देण्याबाबत (७४५६).

**करारनामे**—मालवण आरमाराने कंपनीच्या व्यापाराचे नुकसान केल्यासंबंधी छत्रपतींकडून नुकसान-भरपाई घेण्याबाबत इंग्रज व छत्रपतींमधील (७३४८–३४९, ४३८–४३९); छत्रपतींचा गेलेला मुलूख परत मिळविण्यासाठी कंपनी सरकारास दोन लक्ष चौदा हजार रुपये देण्याबाबत (७५०९); चिकोडी, मनोळी व रायबाग वगैरे तालुके छत्रपतींस सोडवून मिळण्या-बाबत इंग्रज व करवीरकर यांमधील (५१०–५१४); चिकोडी, मनोळी ही टाणी करवीरकरांस देण्याबाबत व मालवण किल्ला इंग्रजास दिल्यासंबंधी कंपनी सरकार व छत्रपतींमधील (५१८ ते ५१९); सन १८२५ मध्ये कंपनी सरकार व कोल्हापूरकर यांच्यात झालेल्या करारावर मोतंब बाळाजी राम व रॉबर्ट हे आपापल्या तर्फेने करतील अशासंबंधी (कागद अपुरा आहे) (५९०); बाळाजी बाजीराव व सदाशिव चिमाजी यांनी छत्रपतींस राज्यकारभारासंबंधी लिहून दिलेला (६२०–६२५),

**कलमबंद्या**—माधवराव पेशवे व जिजाबाई यांच्यामध्ये करार होण्यासंबंधीच्या (७३५७–३६९); करवीरकर व पेशवे यांच्यामध्ये चिकोडी, मनोळी, रायबाग इत्यादीबाबत व्हावयाच्या करार संबंधी (३९५–३९७); पेशव्यास द्यावयाचा शिबंदीचा खर्च, इचलकरंजीकर यांची इनाम गांव, चिकोडी, मनोळी तालुके इत्यादीबाबत करवीरकर व पेशवे यांच्यामध्ये झालेल्या करारासंबंधी (३९८–४२१); चिकोडी, मनोळी, सिंधदुर्ग इत्यादीबाबतच्या करवीरकरांच्या हक्काबाबत करवीरकर व पेशवे यांच्यामध्ये झालेल्या करारासंबंधी (४२२–

**रुमाल क्र. ४८**

**पुडके क्र. १—चालू**

**पत्रे**—(चालू)

४३२); कोल्हापूरकर व कंपनीसरकार यांच्यामध्ये सावंतवाडीकर रघुनाथपंत, मालवण वगैरेबाबत व्हावयाच्या करारासंबंधी (७४३३–४३५); केसो सदाशिव काळे यास मनोळी तालुका करवीरकरांनी गहाण देण्यासंबंधी झालल्या करारासंबंधी (४४०–४५५); पंत आमात्य यांचे रत्नागिरी हद्दीतील कोट, किल्ले वगैरे स्वाधीन करण्याबाबत (४८९–४९०); करवीरकरांचे कामकाजाबाबत वकिलानी इंग्रजांशी बोलण्यासंबंधी (५३४–५३६); कोल्हापूर व वाडीकर यांच्यामध्ये शिवापूर येथील अम्मलासंबंधी झालेली (५५८–६६५).

**जाहीरनामे : कंपनी सरकारचे**—पेशव्यांचे राज्य खालसा केल्यासंबंधी (७५३७–५४१); पेशवा दुसरा बाजीराव यास राज्यावरुन काढून टाकण्यात येणार असल्यासंबंधी (५४२–५४५); पेशव्यांच्या मुलुखांतील लोकांनी दंगा धोपा न करता स्वस्थ गहण्याबाबत (५४६); पेशव्यांच्या मुलुखांतील लोकांनी इंग्रजांचा अम्मल मानून पेशव्यांचा खजीना इत्यादी इंग्रजांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी (५४७–५५३); पेशवे सरकारातून ज्याना सनदा वगैरे मिळाल्या असतील त्या पुण्यास घेऊन येण्याबाबत (५५४–५५६); सातारच्या छत्रपतींच्या राज्याचा कारभार त्यांच्या स्वाधीन केल्यासंबंधी (५६६–५६७); मोंगलाई, म्हैसूर व गोवा वगैरे भागांत जाणाऱ्या येणाऱ्या धान्यावर जकात घेण्याबाबत (५६८–५७०); कित्तूरचे राज्य खालसा केल्यासंबंधी (५७१–५७६); चांगल्या प्रतीचे घोडे कंपनी सरकारकडून विकत घेतले जातील याअर्थी (५८९); भाऊ महाराजांच्या इनाम गावास उपसर्ग करतील त्यांना शिक्षा करण्यात येईल यासंबंधीचा (५९५–९६); इनाम, धर्मदाय, सरंजाम इत्यादी बाबतच्या सनदा नोंदवून घेण्यासंबंधी (७६०१–६०२); चिचवड व दानवाड या गावांमधील सीमातंटयाच्या केलेल्या निकालाप्रमाणे वागण्याबाबत (६०३–६०४); सन १८३९ मध्ये इंग्रजांनी अफगाण युद्धात गिझनीचा किल्ला सर केल्याबाबतच्या हकीकती संबंधी (६११–६१५).

**जाहीरनामे : राजमंडळाचे**—चतुरसिंग बंडातील लोक धरण्यासंबंधी व बक्षिसाबाबत राजमंडळचा (७६१७); समस्त पागा, भले लोक व तोफखाना वगैर लोकांनी शरण येऊन छत्रपतींना भेटण्याबाबत राजमंडळाचा (६१८–६१९).

**टिप्पण**—करवीरकरांचे सातारकर, पेशवे व इंग्रज यांच्याशी झालेल्या तहनाम्यासंबंधी (७३७०).

**ठरावपत्रके**—किल्ले प्रसिद्धगडाचे तनख्यासंबंधी ठरावपत्र कॅ. एचीसन याचे विद्यमाने ठरलेले (७५५७); सावंतवाडीकर व करवीरकर यांनी मनोहरगडाच्या तनख्यातील हप्त कोणी व कधी घ्यावयाचे या माहितीसंबंधी (५९७).

**तहनामे**—करवीरकरच्या महाराणी जिजाबाई व इंग्रज यांच्यामध्ये सिंधदुर्ग, राजकोट इत्यादींबाबत झालेला (७३३७–३८१); करवीरकर व हैदर यांमध्ये एकमेकांस सहाय्य करण्यासंबंधी (३८२–३८४); करवीरकर व बाजीराव पंडित प्रधान यामध्ये मुलूख सोडण्याबाबत सन १८११ मध्ये झालेल्या ठरावासंबंधीचा (७४९८); करवीरकर इंग्रज यांच्यामध्ये राजकारभारासंबंधी सन १८१२ मध्ये झालेले (५२०–५३३), करवीरकर व इंग्रज यांच्यामध्ये राज्यकारभारविषयी सन १८२९ मध्ये झालेले (५९१–५९४); सातारचे शाहु राजे व कोल्हापूरचे संभाजी राजे यांच्यामध्ये राज्य वाटणीबाबत झालेले (५९८–६००)

**पत्रक**—संस्थानिक, जहागीरदार, देशमुख, देशपांडे इत्यादींच्या वारसाकडून नजराणा घेण्याबाबत (७५४१).

**पत्रे : छत्रपतीस**—मालवण येथील इंग्रजांच्या हालचालीबाबत रघुनाथ पै व बाळाजी यांची (७४५७-४६१); इंग्रजांकडे पाठविण्यासाठी लोणची, हरण, भेकरे वगैरे जिन्नस सिंधुदुर्गास पाठवून देण्याबाबत नागोजीराव घाटगे याचे (१५६२); इंग्रजानी अफगाण युद्धात गिजनीचा किल्ला सर केल्यासंबंधी गव्हर्नर, मुंबई याचे (१६१६).

**पावती**—सिंधुदुर्ग, राजकोट व पद्मदुर्ग वगैरे स्वाधीन झाल्यासंबंधी कंपनी सरकारची (७५१५).

**रुमाल क्र. ४८**

**पुडके क्र. १—चालू**

**याद्या**—पो. एजंट यानी कृष्णराव गर्दे व जीवराव जाधव हवालदार यांचे नावे याद्या व त्याची फेरिस्ते पाठवल्यासंबंधी (७३४३); संभाजी राजे व सातारचे शाहु राजे यांच्यामध्ये वेळोवेळी भेटी झाल्यासंबंधी (३४४–३४७); सरकार निसबतीची कलमे करारात लिहून घेण्यासंबंधी पंडित प्रधान यांच्या मखलाशीच्या (३५०–३५६); सावकाराचे कर्जाबद्दल चिकोडी, मनोळी तालुके लावून दिल्याबाबत (४३६–३७); गोवेकराकडून खंडणी व छत्रपतींचे महाल, कोट किल्ले देण्याबाबत (४६३); करवीरकरांच्या फौजेच्या खर्चाबाबत २,७५,००० रुपयेचा जादा सरंजाम पेशव्याकडून घेण्याबाबत (४६४–४६६); छत्रपतींकडील बंदोबस्ताची कलमे पेशव्यांकडून उलगडून घेण्याबाबत (४६७–४८७); सिधुदुर्गाकडील शिलकेच्या याद्या हुजुरे सोबत पाठवल्याबाबत (४९१); कोल्हापूरकर व पेशवे यांमधील तंटयाचा फैसला कंपनी सरकारने करण्याबाबत (४९२); कोल्हापूरकरांच्या मालवण बंदरातील व्यवस्था होण्याबाबत (४९३); कोल्हापूरकर व इंग्रज यामध्यें मालवण बंदरासंबंधीच्या जावसालाबाबतची (४९४); करवीरकरांच्या कामकाजाचा जावसाल गव्हर्नरकडून धोंडोपंत बाबा यांनी करवून घेतल्याबाबत (४९५–४९७); सिंधुदुर्ग व चिकोडी मनोळीबाबत इंग्रजांशी बोलणी करण्यासंबंधी (४९९–५०५); करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी (५०६); चिकोडी व मनोळी तालुकेत करवीरकरांची ठाणी इंग्रजानी घालून देण्यासंबंधी (५०७-५०८); आप्पाजीराव निवाळकर, वाठारकर याजकडे तहाच्या याद्या पत्रे वगैरे पाठविल्यासंबंधी (५१६-५१७); सावंतवाडीकर व करवीरकर यांच्या दरम्यान प्रसिद्धगड व सोनगड येथील झालेल्या खटल्यासंबंधी (५७७–५८८); चिकोडी, मनोळी इत्यादी करवीरकरांचा घेतलेला मुलूख, करवीरकरांच्या सरंजामदारांनी त्यांच्या हुकुमात राहणे इ. इंग्रजांकडून व्हावयाच्या कामासंबंधीच्या (६०५–६१०).

---

**ज. क्र. ४९, रु. क्र. ४९, पु. क्र. १, का. सं. ७६२६ ते ७७३९ (११४).**

**सु.स. ११९४ ते १२७४, इ. स. १७९३-९४ ते १८४६-४७.**

**अर्ज**—कंपनी सरकारास, अंकलीकर शितोळे नसलापुरास देत असलेल्या उपद्रवाबाबत गणेश रामचंद्र याचा (७७८७).

**आज्ञापत्रे**—गावकामगार चोकाक यास, गुंजाजी संताजी गायकवाड याची जमीन त्याच्या ताब्यात देण्यासंबंधी (७६२८); गावकामगार चोकाक यास, हैवतराव गायकवाड यास इनाम दिलेली जमीन त्याच्या ताब्यात देण्याबाबत (६४०); गर्भाधानाचे रुपये आणण्यास पाठवलेलेल्या लोकांस दहा रुपये मसाला देण्यासंबंधी (६४६); देशमुख व देशपांडे प्रांत रायबाग यास नांदणी गाव चिमाबाई पाटणकर यांना दिल्याबद्दल व गावकामगार हिरकुडे यास, चिमाबाई पाटणकर यांना इनाम जमीन दिल्याबाबत (६४७–६५२); निळकंठ देशपांडे व सदाशिव बापट यांस, भिर्डीचे इनामदार श्रीनिवास नारायण यानी नजराणा रक्कम भरण्यासाठी घेतलेल्या कर्जफेडीबाबत (६६७); गोजराबाई व बबईबाई यांच्या लग्नास येण्यासंबंधी सातारकर छत्रपतींचे (६८३–६८४); हिंदूराव गायकवाड यास, बळवंतराव भोसले यांच्या विवाहास येण्यासंबंधी (७१७).

**इनामपत्रे**—गुंजाजी संताजी गायकवाड यास चोकाक येथे जमीन इनाम दिल्यासंबंधी छत्रपतींचे (७६२९); आवाजी यशवंत वाकनीस यास व्यंकटराव देशमुख याने होडवाडी येथे जमीन व इतर हक्क दिल्यासंबंधी (६७३); आवाजीपंत वाकनीस यास सौंदत्ती येथे जमीन इनाम दिल्यासंबंधी भागिर्थीगिरी गोसावी याचे (६७५).

**कलमबंद्या**—नसलापुरास अंकलीकर शितोळे यांनी केलेल्या उपद्रवाबाबत (७६८५–६८६); चिचली येथील यात्रेबाबत यडराव वगैरे गावाकडून यावयाच्या हप्त्यासंबंधी (७३८).

**खतावणी**—निडगुंदी, दानवाड इत्यादी गावांच्या वसुलाबाबत (७६६५).

**जबाब**—नारायणभट सदाशिवभट नाशिककर यांस सनदा दिल्याप्रकरणी झालेले विठ्ठल जनार्दन इत्यादींचे (७६५५–६५७); सौंदती येथील शेतातील जोंधळयाची कणसे चोरीस गेल्याप्रकरणी देवाप्पा ब्रंड याचा (७२२).

रुमाल क्र. ४९

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे**—सखो रामचंद्र सुभेदार यास, हैवतराव गायकवाड यास चोकाक येथे जमीन इनाम दिल्यासंबंधी सखाराम घाटगे याचे (७६४१); कल्याणराव कृष्णराव यास सौंदत्तीकर गोसावी याने छत्रपतीस रुजू रहावे यार्थी दादो आनंदराव याचे (६४२); खर्चासाठी पन्नास रुपये पाठविल्यासंबंधी व छत्रपती पन्हाळ्यास गेल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (६४४); निळकंठराव शिंदे यास, छत्रपतींच्या आज्ञेत वागणेवावत पो. ए. याचे (६६४); बाबासाहेब छत्रपती यांस तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (६७१); धोंडोपंत मुतालीक अंकली यास, नसलापूर व अंकली गावांच्या सीमेसंबंधी पूर्वापार माहिती कळविण्यासंबंधी मामलतदार चिकोडी यांचे (६७६–६७८); भोवानराव घाटगे यास, नसलापूर व अंकली यामधील सीमातंट्यासंबंधी छत्रपतीकडे दाद मागण्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (६७९); भोवानराव घाटगे यास, नसलापूर व अंकली यामधील सीमा तंट्याचा निवाडा होण्यासंबंधी गणेश रामचंद्र व व्होनगोंडा पाटील यांचे (६८१-६८२); नरसिंगभान सुभेदार यास, गजेंद्रगड तालुक्याच्या फौजदारी व मुलकी कामाच्या व्यवस्थेसंबंधी सरकलेक्टर व पो. एजंट धारवाड याचे (६८८–६८९); गावकामगार हेदवाड यास, हेदवाडची वहिवाट मल्लाप्पा जंगले यांच्याकडे दिल्यासंबंधी हिंदूराव गायकवाड याचे (७१४); सुंदराबाई यास, आप्पा देसाई रायबागकर यांच्या जमिनीबाबतचा व हक्काबावतचा ऐवज त्यास देण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (७२१); विश्वासराव गायकवाड यास, क्षेमसमाचारासंबंधी व नरसो आप्पाजी यांस कैदेतून सोडविण्यासंबंधी सुबराव व्यंकटराव देसाई याचे (७२३); सईबाई यांस होळीच्या सणात हिंदूराव यांच्याकडून उपसर्ग होतो असे वाटत नसल्यासंबंधी पो. एजंट याचे (७२७); आनंदराव मंत्री यास, आप्पाजीराव पाटणकर याचे क्षेमसमाचारासंबंधी (७३१); पो. एजंट यास, चिचली गाव करवीरकरांच्या स्वाधीन करण्याबाबत छत्रपतींचे (७३६); धनाबाई जाधव देसाई यांस, चिचलीस आलेले करवीरकरांचे कारकून शिपाई वगैरेंच्या देण्यासंबंधी सदाशिव अनंत याचे (७३७).

**करवीरकर वकीलांस :** भिरडीकर व शिरगूरकर यांनी कल्याणराव यांचा ऐवज देण्यासंबंधी पो. ए. याचे (७६४५); भिरडी गावच्या तळीखोरांचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी (६६८); चिंतामणराव यांच्याकडे इनाम असलेल्या भिर्डी गावावर करवीरकरांकडून वसूलाबावत सक्ती न होण्याबावत (६६९); करवीरकरांनी रघुनाथगिरी यांचे कर्ज भागविण्याबावत (६७२).

**छत्रपतीस :** सावकाराचा ऐवज भागवून दागिन्यासह भेटीस येत असल्यासंबंधी अर्जुनगिरी गोसावी याचे (७६४३); न्यायधिशीमध्ये वसून पक्षपात न धरता न्यायाचे काम करु याअर्थी दिनकरराव गायकवाड याचे (६५३); वीरभद्र देवाचा प्रसाद पाठविल्यासंबंधी मथुरागिरी गोसावी याचे (६७०); व्यंकटराव व रामचंद्रराव पाटणकर चिखलीस गेल्याची वर्दी अंडरसन यास दिल्यासंबंधी रामाजी भीमराव याचे (६७४); ठाणे चिचली येथे मारामारी झाल्यासंबंधी नारायण भोसले हुजरे याचे (६९०); प्रकृती बरी नसल्याने छत्रपतींच्या भेटीस येता येत नसल्यासंबंधी भगीरथगिरी गोसावी याचे (७१२); भोजगिरी व अमृतगिरी गोसावी यांच्यामधील देणे घेणेच्या व्यवहारासंबंधी सुबराव जाधव याचे (७१५); राधोजी व्यंकटराव देसाई यांच्या फिर्यादी कामी प्रकृती ठीक नसल्याने येता येत नसल्यावद्दल धनाबाई जाधव इचे (७१६); छत्रपतीसाठी शिरोळहून मक्याची कणसे, शेंगा वगैरे पाठविण्यासंबंधी सखारामराव नरसिंह सुभानजी मिसाळ याचे (७१९); गुरुमहाराजांचे छत्रपतीविषयी चांगले मत असल्यासंबंधी व वाडीकर सावंत करवीरकरांवर स्वारी करणार नसल्यासंबंधी (७२०); पाटणकर यांच्या देसाई वतनाच्या वसूल बाकीबावतच्या याद्या पाठवि[illegible] असल्यासंबंधी संतु भोसले व जगन्नाथ आबाजी यांचे (७३०).

**दिनकर अप्पा गायकवाड यांस :** केर्ली येथील त्यांच्या नाईकीच्या वतनास हरकत येणार ना[illegible] या अर्थी माणिक देसाई व नारायण देशपांडे यांचे (७६८०); भडगावहून आणलेल्या कैद्यांच[illegible] बंदोवस्ताबावत हरिराव नारायण याचे (६९१); चिचलीच्या परागंदा झालेल्या कुळ[illegible] परत आणून चौकशी होण्याबावत आप्पा याचे (६९२); क्षेमसमाचारासंबंधी आप्पाजी पाटणकर याचे (७११); शिवगिरी गोसावी यास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी यशवंत

रुमाल क्र. ४९

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

सिदराम शिंदे देसाई प्रांत रायबाग याचे (७७१३); एकविचारे वागून (करवीर) संस्थानचा लौकीक वाढवण्याबाबत सुबराव जाधव व भरमदेव देसाई यांचे (७३३); करवीर येथील छत्रपतींच्या थट्टीच्या भींतीची दुरुस्ती होण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (७३९).

प्रकरणी कामे—विठ्ठल भट नातूरकर यास इनामासंबंधी दिलेल्या सनदाबाबत (७६५८–६६३), सौंदत्ती येथील भागीरथगिरी गोसावी याने रयतेची घरजिंदगी लुटून नेल्याबाबत (६९३–७१०).

याद्या—श्रीधरराव विठ्ठल व त्याचे बंधु यामध्ये त्यांची घर, जागा व इनाम इत्यादींबाबत झालेल्या वाटण्यासंबंधी (७६२६); नारायणराव दिनकर व त्यांचे बंधु यांमध्ये त्यांच्या इनाम जमिनी इत्यादींबाबत झालेल्या वाटण्यासंबंधी (६२७, ६३०–६३८); भिर्डीकर इनामदार श्रीधरराव, शेषाद्रि यांच्याकडून यावयाच्या एकसाली ऐवजाबाबत (६३९); नारायणभट सदाशिवभट नाशिककर यास दिलेल्या सनदांच्या चौकशी प्रकरणी जबाब घेतलेल्या इसमांची (६५४); व्यंकटराव श्रीनिवास यांचे इनाम गाव निलजीसंबंधी छत्रपतींकडून उलगडून यावयाच्या कामासंबंधी (६६६); बाबा, नाना व भाऊ महाराज यांची इनाम गावे व जमिनीबाबतच्या वसुलासंबंधी (७२४–७३६), शेषो नरसिंगराव व त्यांचे बंधु यांच्यामध्ये भिर्डी, वालींगे अकोल येथील इनाम वगैरेंच्या झालेल्या वाटण्यासंबंधी (७२८–७२९); मथुरागिरी गोसावी सौंदत्ती यास, करवीरकरांनी द्यावयाच्या ऐवजाबाबत (७३४–७३५).

वाटणीपत्र—भिर्डीकर इनामदार, चिंतामण श्रीनिवास व नरसिंगराव शेषाद्रि यांच्यातील भाऊबंदी वाटण्यासंबंधी (७७१८).

---

ज. नं. ४९, रु. नं. ४९, पु. क्र. २, का. सं. ७७४० ते ७८०४ (६५).

इ. स. १८३२ ते १८४४.

अर्ज—छत्रपतींकडे बापूराव देसाई याने चिंचली येथे आपल्या वाड्यात शिरून त्रास दिल्यासंबंधी धनाबाई देसाई हिचा (७७६५); छत्रपतींना उत्रे येथे इनाम दिलेली जमीन आपल्या स्वाधीन करण्याबाबत हैबतराव गायकवाड यांचा (७८४); छत्रपतींस विशाळगडावरील खजिन्याचे कारखानिशीचे व सरकारकुनकीचे काम पूर्ववत आपल्याकडे चालविण्याबाबत राघो रंगनाथ कारखानीस याचा (७९०).

आज्ञापत्रे—भरमाप्पा सिदराम जाधव यास, त्याच्याकडून देसाई वतनाबाबत नजराणा घेऊन चिंचणी हा गाव व प्रांत रायबाग येथील देसाई वतन त्याच्याकडे दिल्याबाबत (७७४२); भरमोजी सिदराम देसाई यास, चिंचली हा गाव सखोजी भिमाजी याच्या स्वाधीन करण्याबाबत (७५६); श्रीनिवास नारायण यास, चिंचली येथील श्रीपाद श्रीधर यास त्याच्यावरील फिर्यादीच्या कामी जाबसालासाठी करवीरी पाठवून देण्यासंबंधी (७६२); गावकामगार सौंदत्ती यास आबाजीपंत बाकनीस यास जमीन इनाम दिल्यासंबंधी तेथील मठाधिपती भागीरथगिरी याचे (७६३); गावकामगार का बावडे यास, वहिरू पवार याची पडसर जमीन रामजी साळोखे यास मोबदला म्हणून दिल्यासंबंधी दिवाण कोर्ट करवीर याचे (७७४).

इनामपत्र—आबाजीपंत बाकनीस याचे टोप येथील जमीन दिल्यासंबंधी सुबराव जाधव देसाई याचे (७७६६-७६७).

कलमबंद्या—चिंचणीकर देसाई यांच्या जप्त असलेल्या वतनाच्या मखलाशीबाबत व सदर देसाई यांनी रयत लोकांच्या घेतलेल्या जमिनीसंबंधी (७७४९–७५१), राचापा व्यंकटराव, जाधवराव देसाई प्रांत रायबाग यांच्या करवीराकडून व्हावयाच्या कामासंबंधी (७५२–७५४); विशाळगड, बावडा, कागल, वगैरे तालुक्यांत पेशव्यांकडून उपसर्ग न होण्याबाबत (७९२).

जबाब—बाजी कृष्ण कुलकर्णी सौंदती याचा भरमाप्पा आप्पा देसाई चिंचलीकर यांचे वतनाच्या तंट्याकामी करवीर दरबाराकडे (७७४०–७४१); आबाजी देशपांडे याना म्हालोजी घोरपडे याच्या दत्तकासंबंधी चाललेल्या कामी सरकारात दिलेला (७७६).

टिप्पण—(स्मरणार्थ) वळीवडे गाव निरनिराळ्या वेळी निरनिराळ्या लोकांस इनाम दिल्यासंबंधी (७८०३).

रुमाल क्र. ४९

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

**पत्रे**—भरमापा सिदराम जाधव देसाई यास, त्याचे इनामगाव व देसाई वतन यासंबंधी पंच विद्यमाने निवड करण्याबाबत छत्रपतीस कळवित असल्यासंबंधी पो. ए. यांचे (७७५७–७५८); जीवराव जाधव यास क्षेमसमाचारासंबंधी धारवाडहून भरमाप्पा सिदराम देसाई यांचे (७६९); जीवराव जाधव यास, पो. एजंट डनलॉप हे हुबळीस जमाबंदीचे काम पाहून येणार असल्यासंबंधी भरमाप्पा सिदराम देसाई यांचे (७७०); करवीरकर वकीलास सौंदती येथील मठाधिपतीकडून छत्रपतींनी नजराणा घेण्याबाबत पो. एजंट यांचे (७७२–७७३); गुजाजी गायकवाड यास क्षेमसमाचारासंबंधी आनंदराव रामचंद्र यांचे (७७७); सुंदराबाई यांना करवीरकरांचे इंग्रजांकडील काम होणे तूर्त कठीण असल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यांचे (७७९); सुबराव जाधव देसाई याने चिचणी हा गाव जबरदस्तीने घेतल्याबाबत छत्रपतींकडून चौकशी व्हावी या आशयाच्या पत्राचा मसुदा (७८०); सुबराव देसाई यास छत्रपतींकडे लक्ष देऊन असण्यासंबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर यांचे (७८१); गुरूमहाराज यांस करवीरकरांचे भेटीस नारो गिरमाजी व बापोजी शिवराम यांना घेऊन येण्याबाबत (७८३); खरसेठ व भाऊ पाटकर यास पाठवून देत असल्यासंबंधी नागोजीराव घाटगे यांचे (७८५); बुवासाहेब छत्रपतींना आपल्या नातीच्या लग्नास पुण्यास जावयास सरंजाम मिळविण्याबाबत बहिणाबाई यांचे (७८६); सुंदराबाई यांना छत्रपतींची सेवा एकनिष्ठेने करीत असल्यासंबंधी दिनकरराव यांचे (७८९); बाळाजी अजीर यास, करवीर न्यायाधिशाकडे द्यावयाच्या लखोट्याबद्दल लखोटा नेणारा प्यादाच मागत असल्यासंबंधी भगवंतराव प्रतिनिधी यांचे (७९१); दिनकरराव गायकवाड यांस मदवाचीं हा गांव निबाळकर यांचेकड चालविण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (७९३); दिनकरराव गायकवाड यास, क्षेमसमाचारासंबंधी दादीबाई पाटणकर यांचे (७९९); भाऊ महाराज यास पुण्याहून कंपनी सरकारने करवीरकरास पाठविलेल्या थैलीचे उत्तर येण्याविषयी पो. ए. यांचे (७८०१); विठ्ठल आप्पाजी व सखो केशव यांनी करवीरकर कारभाऱ्याशी संगनमत करून विशाळगडावर केलेल्या बंडाईसंबंधी (८०२).

**पत्रे : छत्रपतीस** : चिचलीचे ठाणे करवीरकरांच्या स्वाधीन झाल्यासंबंधी भरमाप्पा सिदराम जाधव देसाई यांचे (७७४३); भरमाप्पा सिदराम जाधव देसाई व धनाबाई देसाई यांच्यामधील चिचली गांव व देसाई वतन यासंबंधी तंट्याचा निवाडा पंचामार्फत करण्याबाबत पो. एजंट यांचे (७५९–७६१); नृसिंहवाडीस हणमंतराव निंबाळकर, धनाबाई देसाई भेटल्यासंबंधी यादवराव कदम यांचे (७६४); आज्ञेप्रमाणे वागत असल्यासंबंधी भरमाप्पा सिदराम जाधव देसाई यांचे (७६८); आप्पा देसाई, नणंदीकर देसाई हे चिचणीहून करवीरास लग्नासाठी गेले असल्यासंबंधी आप्पाजीराव शिर्के व रामजी घोरपडे यांचे (७७१); हैवतराव गायकवाड यांनी दत्तकपुत्र घेतल्यासंबंधी तसेच बाळाराम बुवा यांच्या मठास अधिकारी छत्रपतींच्या परवानगीने करण्यासंबंधी जिवराव जाधव यांचे (७७८); आप्पासाहेब गायकवाड, सरलष्कर, बावाजी विचारे वगैरे मंडळीस लग्नास पाठवून देण्याबाबत भरमाप्पा सिदराम देसाई यांचे (७८२); कारदगे गावावर पाठवलेल्या रोख्यास मनाई होण्याबाबत हैवतराव गायकवाड यांचे (७९४); आपल्या प्रकृतीस समाधान नसल्याने दिनकरराव गायकवाड यांच्या नातवास दत्तक घेतल्यासंबंधी हैवतराव गायकवाड यांचे (७९५); हैवतराव गायकवाड यांची प्रकृती बरी नसल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यांचे (७९६); देशमुखी बाबतच्या वसुलास सुरुवात केली असून चक्रेश्वराचा प्रसाद पाठविल्यासंबंधी संतु भोसले व जगन्नाथ आबाजी यांचे (८००); सितूरकर देसाई याने भाऊ महाराजास दिलेली इनाम जमीन त्यांच्याकडे चालविण्याबाबत तसेच त्यांच्या कवठेसार येथील जमिनीवर झालेल्या सरकारी रोख्यास मनाई होण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (८०४).

**याद्या**—चिचली येथील वसुलासंबंधी (७७४४–७४६); सौंदत्तीकर मथुरागिरी गोसावी याने मखलासीबद्दल दिलेल्या रकमेसंबंधी (७४७); सखाराम नाईक चिंचलीकर यांचे नाईकीचे वतन जप्त करून गावकऱ्यांकडून वसूल जमा केल्यासंबंधी (७४८); आबाजी सदाशिव व शिवाजी हातखडेकर दिा लष्कर याजकडे जमा झालेल्या ऐवजासंबंधी (७८७); केतकर व गद्रे यांनी विशाळगड जहागिरीचा कारभार मन मानेल तसा करून केलेल्या

रुमाल क्र. ४९

पुडके क्र. २—(चालू)

**याद्या** (चालू) :—
खर्चासंबंधी (७७८८); छत्रपतींची एकनिष्ठपणे सेवा करीत असलेल्या गोविंद नाईक इ. लोकासंबंधी (७९७); आंबे पट्टीबाबत छत्रपतींना मिळणाऱ्या रकमेसंबंधी (७९८).

**रवासुदगी**—चिचलीकर देसाई यांस गांव, हक्क, देशगत वगैरे दुमाला करून दिल्यासंबंधी (७७५५).

**सनदपत्र**—दिनकरराव गायकवाड यास, त्याने लक्ष्मीगिरी व हिरागिरी यांच्या खरेदी घेतलेल्या जमिनीबाबत, दिवाण कोट करवीर यांचेकडून (७७७५).

---

**ज. क्र. ५०, रु. क्र. ५०, पु. क्र. १, का. सं. ७८०५–७८३५ (३१)**

**सु. स. १२२३–१२३८, इ. स. १८२२-२३–१८३७-३८.**

**अर्ज**—छत्रपतींकडे, आपल्या वतनाचा बंदोबस्त करून देण्याबद्दल धनाबाई देसाई हिचा (७८०९); कंपनी सरकारास, इनाम गाव चिचली व देसाईवतन आपल्याकडे चालविण्याबाबत भरमाप्पा देसाई याचा (८१५).

**आज्ञापत्रे**—गावकामगार प्रांत रायबाग यांना, राचोजी देसाई यांस गांवोगावी हक्क, इनाम इत्यादी चालविण्याबाबत (७८०५); भाऊ महाराज यांच्या जमिनीचा घेतलेला वसूल परत देण्याबाबत (पत्र अपुरे आहे) (८०७).

**कर्जखत**—नारोपंत नाना यांस, कर्जाऊ ऐवजाबाबत बाजी कृष्ण सौंदतीकर निा भरमाप्पा देसाई याने लिहून दिलेले (७८०६).

**पत्रे**—सुबराव जाधव देसाई प्रांत रायबाग यांस, त्याने आपल्या वतनी कामाबाबत छत्रपतींकडे दाद मागावी या अर्थी थॉमस मन्रो यांचे (७८०८); जीवराव जाधव हवालदार यास धारवाड येथील पो. एजंट यांच्याकडील छत्रपतींची कामे होतील या आशयाचे (कामे कोणती ती लिहिली नाहीत) भरमाप्पा देसाई यांचे (८१०); भरमाजीराव जाधव देसाई यांस, धारवाडास चितोपंत देशपांडे वकील यांजकडे त्यांच्या वतनी कामाच्या जावसालाबाबत कारकून पाठवून देण्यासंबंधी यशवंतराव देसाई यांचे (८१२); पो. एजंट यास, सौदत्तीकर गोसावी याच्या सौदत्ती गावाबाबतच्या हक्कासंबंधी (पत्र अपुरे व फाटलले) करवीरकरांचे (८१३); पो. एजंट टाकरीन यास, सुबराव जाधव याच्याकडून चिंचली गांवाचा कबजा मिळण्यास होणारा अडथळा दूर करून धनाबाई देसाई हिच्या त्यासंबंधीच्या हक्काबाबत चौकशी होण्याबद्दल भरमाप्पा जाधव देसाई याचे (८१४); जखाप्पा आकाप्पा देसाई व रायप्पा नाडगोंडा यांस, राचापा सुबराव व भरमाप्पा सिदराम यांच्या भाऊबंदी तंट्याचा निवाडा सत्वर करण्यासंबंधी नरसो रामचंद्र याचे (८१६); मथुरागिरी गोसावी यास, सौदत्तीचे ठाणे त्यास मिळाल्यासंबंधी पावती देण्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (८१८); आईसाहेब यांना, राचाप्पा जाधव यांच्या वतनासंबंधीच्या खटल्याचा निकाल सत्वर करण्यासंबंधी यादवराव कदम गिरवीकर यांचे (८२२); सरलष्कर यास चिंचली गावाचा वसूल आपणास देण्याबद्दल ताकीद होण्यासंबंधी भरमाप्पा सिदराम देसाई याचे (८२४); काकासाहब गायकवाड यास, क्षेमसमाचारासंबंधी लक्ष्मीबाई पाटणकर हिचे (८२६); नानासाहेब राजाज्ञा यास, एकदोन दिवसात भेटीस येत असल्यासंबंधी भरमाप्पा सिदराम देसाई याचे (८२९); हैबतराव गायकवाड यास, सरकारातून दोन हजार रुपये मिळण्याबाबत आनंदराव आबाजी यांचे (८३०); सुबराव बापूसाहेब हिंदुराव यांस, भरमाप्पा सिदराम देसाई यांचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी दौलतराव घोरपडे यांचे (८३१); बाळाबाईआक्का निवाळकर यांस, आपले इंगळी गावासंबंधीचे काम करण्यासंबंधी तसेच हजार पाचशे रुपये पाठविण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (८३३); कृष्णराव गोपाळ यांजवरील गुन्ह्याबाबत व हिंदुराव यांच्यावरील पहारा उठविण्याबाबत भाऊ महाराज व इंग्रज अधिकारी ह्यांची बोलणी झाल्यासंबंधी आप्पा देसाई चिंचलीकर यांचे (कोणास लिहिले ते नमूद नाही) (८३५).

**छत्रपतीस** : तुळजापुरास भेटीस येत असल्याबद्दल श्रीनिवास नारायण भिर्डीकर यांचे (७८११); भरमाप्पा देसाई याने केलेल्या भाऊबंदी खटल्यामुळे आपल्या वतनास झालेला अडथळा दूर करण्यासंबंधी धनाबाई देसाई हिचे (८१७); आपल्या पोटापाण्याचा वगैरे बंदोबस्त करण्याबाबत हैबतराव व विश्वासराव गायकवाड यांचे (८१९–८२०); बुवासाहेब छत्रपती यांस,

रुमाल क्र. ५०

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

कृष्णाजी महाजन कापसीकर यास शिवोर येथे लावणीस पाठविल्यासंबंधी व खानविलकर यास परत बोलावण्याबाबत बहिणाबाई यांचे (७८२१); रावाप्पा देसाई याच्या वतनासंबंधीच्या खटल्याचा निकाल सत्वर करण्यासंबंधी यादवराव कदम यांचे (८२३); घोंडो बापूजी यास मुरारजी पाटील याने धरून नेल्यासंबंधी गुरु महाराज यांचे (८२५); आज्ञेप्रमाणे स्वार व लोक पाठविल्यासंबंधी भरमाप्पा सिदराम जाधवराव देसाई यांचे (८२७); चिचलीचे ठाणे धनाबाई देसाई हिच्या स्वाधीन करण्याबाबत भरमाप्पा देसाई यांचे (८२८); सरकारात घेतलेला वतनाचा ऐवज परत मिळण्यासंबंधी व चिंचलीची सोडचिठी मिळण्याबाबत भरमाप्पा देसाई यांचे (८३२); बुवासाहेब छत्रपती यांस पुण्यास येण्याबाबत गव्हर्नर यांची थैली आलेवरून जात असल्यासंबंधी व खर्चास पांच हजार रुपये पाठविण्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (८३४).

---

**ज. क्र. ५०, रु. क्र. ५०, पु. क्र. २, का सं. ७८३६–७९४७ (११२).**

**सु. स. १२२३–१२३८, इ. स. १८२२–२३ ते १८३७–३८**

**आज्ञापत्रे**—गावकामगार चिंचली यास, भरमाजी सिदराम जाधव देसाई यांच्या आज्ञेत वागण्यासंबंधी (७८४०); का लाटमधील गावोगांवचे गावकामगारांना माणको सखो व जिवाजी नरहर देशपांडे याजकडे देशपांडेपणाचे वतन, जमीन, हक्क वगैरे चालविण्यासंबंधी (८४१); अर्जुनवाड येथील बाळाजी गोपाळ देसाई याची जमीन त्याजकडे चालविण्याबाबत (८५३); गावकामगार कवठेसार यास, देशपांडे यानी भाऊ महाराजांस दिलेली जमीन त्याजकडे चालवण्याबाबत (९१०); नारोपंत यांस, करगांव, प्रांत हुकेरी हा गाव भाऊ महाराज याना दुमाला दिल्याबाबत (९११); सावगांव, हातकणंगले व सामानगड येथील गांवकामगार यांना, भाऊ महाराज यांच्या जमिनीचा घेतलेला वसूल त्यास परत करण्यासंबंधी (९१३–९१५); गावकामगार शिवारे यास, भाऊ महाराजांकडे आज्ञेप्रमाणे जमीन चालविण्यासंबंधी (९२०); श्रीपाद श्रीधर याचा इनामी हिस्सा त्याजकडे चालविण्याबाबत, राजमंडळाचे गांवकामगार भिर्डी यास (९२५).

**कलमबंद्या**—भाऊ महाराज यांचे हुकेरी येथील वतनाचा बंदोबस्त होऊन मिळण्याबाबत (७८४८–८५२); भाऊ महाराज यांच्या इनाम गावास करवीरकराकडून होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत (८५४).

**पत्रे**—आंबेकरी भोज यास, बाळाजीपंत यास नदीपार पोचविण्यासंबंधी मानसिंगराव पाटणकर याचे (७८३६); श्रीविद्याशंकर भारती स्वामी यास, वरचेवर पत्रे पाठवून समाचार कळविण्याबाबत वासुदेव पंडित याचे (८३७); हैबतराव गायकवाड यास, नांदणी येथील बंदोबस्तात ढवळाढवळ न करण्याबाबत कल्याणराव कृष्ण याचे (८३८); केरूर या भाऊ महाराजांच्या इनाम गावास उपसर्ग न होण्याबाबत पो. ए. यांचे (९०९); जीवराव जाधव यास, धारवाड येथे नरसिंगराव शिंदे पोहोचल्याबाबत भरमाप्पा सिदराम जाधव देसाई याची (९१८–९१९); काकासाहेब गायकवाड यास, क्षेमसमाचारासंबंधी लक्ष्मीबाई पाटणकर हिचे (९२१); करवीरकर वकिलास, निलजीकर इनामदाराच्या वाटणीसंबंधीच्या कामाचे उत्तर पाठविण्याबाबत पो. ए. यांचे (९२३–९२४); दिनकरराव गायकवाड यास, सौंदतीच्या रयत लोकांस उपसर्ग न देण्याबाबत सदाशिव अनंत याचे (९२६); पो. ए.यांस रावजी महाराज याचे घरी चोरी करणाऱ्या नारो कृष्ण पाटणकरवरील गुन्ह्याची चौकशी कंपनी सरकारकडून होण्याबाबत राजमंडळ करवीर यांचे (९२७); श्रीनिवास पंडित रावजी महाराज यास, गुरूमहाराज यांच्या चोरीबाबत काय म्हणणे असेल ते कळविण्याबाबत (९२८); पो.ए.यास, गुरूमहाराज यांचे चोरीस गेलेले दागिने त्यांचे मुखत्यार चिमणाजी गंगाधर हर्षे याजकडे देण्याबाबत कारभारी गुरूमहाराज यांचे (९२९); करवीरकर वकिलास, भिरडी येथील सीमा तंट्याबाबत पो.ए. यांचे (९३०); पो. ए. यास, देवचंद गुजर याच्या चोरीच्या दाव्यातील आरोपी चेनगोंडा व बाबा कागलकर यांना मामलेदार गोकाक यांजकडे पाठवण्यात येत असल्यासंबंधी करवीरकरांचे (९३१); सईबाई (दिवाणसाहेब) यांना, पट्टी नजीकच्या जागेत सोपा बांधल्यासंबंधी गुरूमहाराज यांचे (९३२); रखमाबाई यांना भाऊ

**रुमाल क्र. ५०**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

महाराज यांनी त्यांच्या सरंजामासंबंधी दिलेली ठराव यादी मान्य नसल्यासंबंधी रावजी महाराज याचे (कोणास लिहिले ते नमूद नाही) (७९३३); बाबासाहेब महाराज यास, वरचेवर पत्रे पाठवून क्षेमसमाचार कळविण्याबाबत, तसेच बसण्यास दुसरा घोडा पाठविण्यासंबंधी बाळमहाराज याचे (९४१); पंत राजाज्ञा यास, खर्चास रक्कम मिळण्यासंबंधी दिनकर आप्पाजी याचे (९४२); सदाशिवपंत अनंत यास, चिकोडीहून खजिना आणण्याबाबत व चिकोडी ठाणे ताब्यात मिळण्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (९४३); भरमाप्पा जाधवराव देसाई यास, बाजीपंत याच्या खर्चास रक्कम पाठविण्याबाबत गोपाळराव गोविंद याचे (९४४); नागोजीराव घाटगे यास, मालवण येथील समाचार करवीरकरांस कळवल्याबाबत हैबतराव गायकवाड याचे (९४५); ज्योतिबाच्या दर्शनास गेलेले अमृतराव पंडित नाहीसे झाल्यामुळे त्यांचा शोध करण्याबाबत करवीरकरानी इंग्रजास लिहिण्याच्या पत्राचा मसुदा (९४६); आईसाहेब यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी कृष्णाजी अमृतराव प्रतिनिधी यांचे (९४७).

**छत्रपतींना**—चिंतामण श्रीनिवास भिर्डीकर व आप्पा राणोजी भिसे यांच्या सनदा देण्याबाबत सदाशिव सखाराम याचे (७९४०); तळीखोर निलजीकर खंडेराव निंबाळकर याचा बंदोबस्त करण्याबाबत पो. ए. यांचे (९२२); करवीरकरांच लखोट लष्करात पोचल्यासंबंधी व मल्हारपंताचे लखोटे सदाशिव भाऊ त्यांच्याकडे पाठविल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (९१७); नांदणीचे ठाणे घण्यासंबंधी केदारजी यादव व बापू नारायण भोसले याचे (८३९); मथुरागिरी, मठ सौदत्ती, हे कैलासवासी झाल्यासंबंधी रघुनाथगिरी याचे (९१६).

**बाबासाहेब व चिमासाहेब छत्रपती यांस**—सदाशिव अनंत शेणोलीकर यांचा शोध लागत नसल्यासंबंधी गुरुमहाराज यांचे (७९३४); नरसोजी नाईक, कोरोची, याच्या खटल्यासंबंधीचे कागदपत्र पाठवीत असल्यासंबंधी गुरुमहाराज यांचे (९३५–९३६); पो. एजंट धारवाडकडून आलेली थैली पोचल्याबाबत गुरुमहाराज यांचे (९३७); वळीवडे येथील जैन व लिंगायत यांच्या धार्मिक कार्यात ब्राह्मण उपाध्याय न जाण्याबाबत गावकरांस ताकीद दल्यासंबंधी विष्णु पंडित याचे (९३८); आबा महाराज यांच्या पत्राचे उत्तर देता येण्यासारखे नसल्याबाबत गुरुमहाराज यांचे (९३९).

**याद्या**—चिकोडी, मनोळी तालुके सोडवून घेण्याबाबत केलेल्या कामगिरीबद्दल भाऊ महाराज यांना बक्षीस म्हणून एक लक्ष रुपये देण्याच्या व्यवस्थेसंबंधी (७८४२); बाबा महाराज, नाना महाराज व भाऊ महाराज यांना करवीर सरकारांतून मिळालेली इनाम गावे व जमिनी यासंबंधी (८४३–८४७); निलजीकर इनामदार यांच्या वंशावळीसंबंधी (९१२).

**लेखापत्रे**—हेरवाड, शिरढोण, टोप इ. गावचे गावकामगार यांना आपल्या वतनी हक्काबाबतचा ऐवज जोत्याजीराव निंबाळकर यास रदकर्जाबाबत देण्यासंबंधी राचाप्पा व्यंकटराव देसाई, नाडगौडा, प्रांत रायबाग, यांची (७८५५–९०८).

---

**ज. क्र. ५०, रु. क्र. ५०, पुडके क्र. ३, का. सं. ७९४८ ते ८००१ (५४).**

**इ. स. १८०० ते १८५८.**

**आज्ञापत्रे**—गावकामगार चिचली प्रांत रायबाग यास, भरमाजी देसाई यास देशागतीचे वतन दिल्याबाबत (७९५१); व्यंकटराव जाधव देसाई यास, कृष्णाजी नरसिंह यास इंगळी व दुर्गावाडी येथे पाटिलकीच्या मुतालिकीबद्दल इनाम दिलेली जमीन त्याजकडे चालवण्याबाबत (९६७).

**कलमबंदी**—छत्रपतींकडून व्यंकटराव श्रीनिवास निलजीकर यांच्या उलगडून मिळावयाच्या जावसालासंबंधी (७९६६).

**पत्रे**—गावकामगार भिर्डी यास, भिर्डी हा गाव देखरेखीसाठी छत्रपतींनी आपणाकडे दिला असल्यासंबंधी रामचंद्र दीक्षित याचे (७९४८); राघो वच्चाचार्य, सांगली, यास, आपल्यामध्ये व श्रीनिवासराव यामध्ये भिर्डी गावासंबंधीची वाटणी पूर्व वहिवाटीप्रमाणे करीत असल्यासंबंधी श्रीपादराव श्रीधर याचे (९५२); श्रीनिवास नारायण भिर्डीकर यास, त्याने छत्रपतींविरुद्ध

**रुमाल क्र. ५०**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे—(चालू)**

केलेल्या अर्जाची चौकशी सुरू असल्यासंबंधी विल्यम सिप्सन याचे (७९६०); कृष्णाजी नरसिंह याजकडून यावयाच्या ऐवजाबाबत त्यास भरमाप्पा देसाई याच्याकडून होत असलेल्या उपद्रवासंबंधी (अपूर्ण) (९६२); शिवराम दादा यास, घरखर्चासाठी घेतलेल्या कर्जाच्या ऐवजाची फेड करीत असल्याबाबत विश्वासराव नारायण व राचाप्पा व्यंकटराव जाधवराव यांचे (९६५); सौदती हा गाव रघुनाथगिरीकडून काढून भगिरथगिरी यास देण्यात आल्याबाबत माहिती पाठविल्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (९८६–९८८); पोलिटिकल एजंट यास, नरसलापूर व अथनी यामधील सीमा तंट्यासंबंधी करवीरकरांचे (९८९); तर्फ खारेपाटण-पैकी कंपनी सरकारकडे असलेल्या भागातील मोरेश्वरपंत अमात्य यांचा सरंजाम, इनाम गाव इ. त्यांच्याकडे चालवण्याबाबत, (९९२–९९५); अर्जुनगिरी गोसावी व व्यंकाजी नाईक वाघमारे यास, त्यांच्याकडून येणे असलेल्या ऐवजाची रक्कम देण्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांचे (९९६); दिनकरराव गायकवाड यास, मार्नसिंग माने यास रांडरोटीबद्दल दहा बिघे जमीन छत्रपतींनी दिली असल्याबाबत हैबतराव गायकवाड याचे (९९७); त्र्यंबक रावजी यास भेटीस येत असल्यासंबंधी भरमाम्प्पा जाधव याचे (९९८); रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांस आरळे, हेरले, खोचो इ. गावांवर अरब लोकांकडून होणारे रोखे व बराता यांना मनाई करण्यासंबंधी हैबतराव गायकवाड याचे (९९९); दिनकरराव गायकवाड यास, सौदत्तो मठाधिपती याच्याविरुद्ध चाललेल्या खटल्याची माहिती पाठविण्यासंबंधी हरिहरराव नारायण याचे (८००१).

**करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांची:** चिचलीकर देसाई याचे ठाणे जबरीने घेण्याचा प्रयत्न करणाऱ्या, सुबाराव देसाई याचा बंदोबस्त करण्याबाबत (७९४९); राचप्पा जाधवराव देसाई व भरमप्पा देसाई यामध्ये भाऊबंदकीबाबत वाटणीसंबंधी दंगाधोपा होऊ न देण्याबाबत (९५०); राचप्पा व्यंकटराव जाधव देसाई यांचे इनाम गाव चिचली त्यांच्या स्वाधीन करणे, करवीरकरांच्या अटकेत असलेल्या त्यांच्या कारकुनास सोडून देणे इत्यादि-बाबत (९५३–९५५); निलजी गावी होणाऱ्या लूटालुटीचा बंदोबस्त करण्याबाबत (९५६); यशवंतराव निंबाळकर व व्यंकटराव श्रीनिवास यांच्यामधील निलजी येथील नाईकीच्या वतनाबाबतच्या खटल्याची चौकशी करण्याबाबत (९६३–९६४); देसाई प्रांत रायबाग व करवीरकर याच्यामधील गावोगावच्या इनाम जमिनी, हक्क इ. बाबतच्या खटल्यासंबंधी (९६८–९७०); शेबो नरसिंह भिर्डीकर हे त्यांच्या भाऊबंदो खटल्याबाबत करवीरो हजर राहत नसल्यासंबंधी (९७१).

**छत्रपतींना:**—पुरुषोत्तम नारायण याच्या भाऊबंदी वाटणीसंबंधीची माहिती, पो. ए., यांजकडे पाठविण्याबाबत आनंदराव वकील याचे (७९५७); छत्रपतींसाठी प्रसाद व फळे पाठविल्या-संबंधी सौदत्ती मठाधिपती भगीरथगिरी यांचे (९९०); छत्रपतींसाठी फराळाचे जिन्नस पाठविल्यासंबंधी तसेच पाघेर यांजकडील जिजापूर येथील जकातीच्या हिशोबासंबंधी (८०००).

**प्रकरणी कामे**—सौदती मठाधिपतो भगीरथगिरी गोसावी यांनी रयतेवर जुलूम करून त्यांची चीजवस्तू लूटल्यासंबंधी (७९७२ ते ९७७).

**जबाब**—सौदती येथे झालेल्या ज्वारीच्या कणसांच्या चोरीबाबत करवीर दरबारकडे झालेल्या शेत सनदी इ. लोकांचे (७९७८–९८५).

**टिप्पण**—यडाव येथील वसुलाचे काम, करबे येथील चोरीची चौकशी इ. संबंधी (७९९१).

**याद्या**—द्वारकोजीराव, लक्ष्मणराव, पिराजीराव इ. सात पाटणकर बंधूंमध्ये झालेल्या वाटणीसंबंधी (७९५८); रदकर्जास लावून दिलेल्या चिचणी येथील ऐवजाच्या हिशोबासंबंधी (९५९); भिर्डीकर इनामदार यांनी दरबार खर्च इ. बाबत करवीर सरकारात भरलेल्या ऐवजासंबंधी (९६१).

---

**ज. क्र. ५१, रु. क्र. ५१, पु. क्र. १, का. सं. ८००२ ते ८०३५ (३४).**

**इ. स. १८२४ ते १८५०.**

**अर्ज**—कंपनी सरकारास, निळजी गावाच्या आपल्या भोगवटयासंबंधी व्यंकटराव श्रीनिवास यांचा (८००५).

**आज्ञापत्रे**—श्रीनिवास नारायण यास, भिर्डी हा गाव जप्तीतून खुला करून त्यास दुमाला करून दिल्यासंबंधी राजमंडळाची (८००२–००४); कृष्णाजी व शेषो नरसिंह व श्रीपाद श्रीधर यांस, श्रीनिवास नारायण यांची जबरदस्तीने नेलेली पारडी, गुरे वगैरे त्यास परत देण्याबाबत (००७), बापूजी भोसले यास, भिर्डी हा गाव श्रीनिवास नारायण यांच्या स्वाधीन करणेबद्दल राजमंडळाचे (००८); गावकामगार रायबाग यांना, भिर्डी व चंदूर या गावांमधील सीमातंटयाचा निकाल करण्यासंबंधी राजमंडळाचे (०११); गावकामगार भिर्डी यांस, श्रीनिवास यांजकडे भिर्डी हा गाव चालवण्याबाबत (०१६).

**कलमबंद्या**—करवीर राजमंडळाकडून भिर्डी गावावर रोखे करून होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी (८००६); रायाप्पा जाधवराव देसाई यांच्या वतनाच्या वहिवाटीसंबंधी (०१७–०१८).

**पत्रे**—गुजाजी गायकवाड यास, रक्कम भरून परशुराम भाऊ याच्याकडे असलेले करवीरकरांचे ओली सोडवून घेण्यासंबंधी बंकगिरी गोसावी मठ का तासगाव यांचे (८०२१); भाऊ महाराज यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी जयसिंगराव घाटगे सर्जेराव यांचे (०२३); श्रीनिवासराव मुनशी यांस, त्याच्याकडे निरोप देऊन बाजीपंत यांस पाठवले असल्यासंबंधी भरमाप्पा जाधवराव देसाई यांचे (०२४); रंगराव मुनशी यास, त्याच्याकड बाजीपंत यास निरोप देऊन पाठविले असल्यासंबंधी भरमाप्पा जाधवराव देसाई याच (०२५ व ०३३); आनंदराव मुनशी यास त्याच्याकडे कामकाजासाठी बाजीपंत यास पाठविला असल्यासंबंधी भरमाप्पा देसाई याचे (०३२).

**छत्रपतींना** : सुब्राव देशपांडे याचे दानवाड येथील आपलें वतन गुरु महाराज याना दिल्यासंबंधी गांवकामगार दानवाड यांचे (८००९); आज्ञप्रमाणे भेटीस येत असलेसंबंधी श्रीनिवास नारायण भिर्डीकर याचे (०१२); तुळजापुरास येत असल्यासंबंधी व्यंकटराव श्रीनिवासराव याचे (०१३); आबासाहेब छत्रपतींना चंपाशष्ठीच्या उत्सवाचे साहित्य कोठीकडून पाठविल्यासंबंधी (कोणाचे ते नमूद नाही) (०२२); प्रकृती ठीक नसल्यासंबंधी हैवतराव गायकवाड याची (०२६–०२७); हैवतराव गायकवाड ह्यांची प्रकृती वरी नसल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (०२८); आज्ञा झाल्यास छत्रपतींबरोबर कोकणांत यावयास तयार असल्यासंबंधी हैवतराव गायकवाड याचे (०२९); आंदो नीळकंठ यास पाठवून देण्यासंबंधी हैवतराव गायकवाड याचे (०३०).

**याद्या**—भादोले येथील कुलकर्णीपणाचे वतन मल्हार यशवंत कुलकर्णी याजकडे चालविण्यासंबंधी (८०१०); चिचलीकर देसाई यांची कवठे येथील जमीन भास्करपंत जोशी यास दिल्यासंबंधी (०१४ व ०१५); भिर्डीकर इनामदार यांच्या भाऊबंदी वाटणीसंबंधी (०१९–०२०); भाऊ महाराज यांच्या मुलांच्या विवाहासाठी व मुंजीसाठी छत्रपतींनी दिलेल्या ऐवजासंबंधी (०३१); सौदत्ती येथील असामी लोकांची (०३४–०३५).

---

**ज. क्र. ५१, रु. क्र. ५१, पु. क्र. २, का. सं. ८०३६ ते ८१०४ (६९).**

**इ. स. १८१२ ते १८३८**

**पत्रे**—गोपाळराव यास, लाटटून चिकोडीस मुक्कामास आल्यासंबंधी छत्रपतींचे (८०४४); नानासाहेब हवालदार यास, धारवाड मुक्कामी सुखरूप पोहचल्यासंबंधी गुरुनाथ कोंडो याचे (०७७); भाऊ जोशीराव यास, म्हैसुरास भेटीसाठी सरंजामासह येण्याबाबत, व्यंकटराव लक्ष्मण याचे (०९१); सुंदराबाई याना, सावगाव येथील वसूल, इंग्रजांशी अनंत फडणवीस याने केलेली बोलणी इ. संबंधी दिनकरराव भावे याचे (०९३ व ०९४); दिनकरराव गायकवाड यास, कृष्णराव गोपाळ यानी छत्रपतींची मर्जी संभाळून राहण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (०९५–०९६); जोशीराव यास, त्यांचे पत्र व छत्रपतींचे आज्ञापत्र पोहचल्यासंबंधी भीमराव बळवंत यांचे (०९८); दिनकरराव गायकवाड यास आपण चिंचवडहून पुण्यास आल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (०९९); भाऊ महाराज यास, त्यांचे पत्र व छत्रपतींचे आज्ञापत्र पोचल्यासंबंधी, माधवराव देशमुख यांचे (१०२).

रुमाल क्र. ५१

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

**दिनकरराव गायकवाड यांची :—**प्रभाकरपंत जोशी यास पुणे मुक्कामी घेतलेल्या कर्जाची फेड करीत असल्यासंबंधी (८०३७); मानचंद फत्तेचंद यास, त्याच्याकडून घेतलेले कर्ज परत करीत असल्यासंबंधी (०३८); महादजी जकाते यास, पुणे मुक्कामी घेतलेल्या कर्जाची फेड करीत असल्यासबंधी (०३९); उमाशंकर खेमचंद यास, त्याच्याकडून पुणे मुक्कामी घेतलेले कर्ज फेड करीत असल्यासंबंधी (०४२); संकाजी नलवडे यास, साळवणहून करवीरास येण्यासंबंधी (०९२); आप्पाजी नाईक निबाळकर यास, वाटखर्चासाठी घेतलेल्या कर्जाऊ रकमेची फेड करीत असल्यासंबंधी (८१०१).

**छत्रपतींना गोपाळ वासुदेव यांची :—**गव्हर्नर पुण्यास येत असल्यासंबंधी (८०४५); गव्हर्नर तूर्त पुण्यास येणार नसल्यासंबंधी, तसेच हणमंतराव दिवाण कैलासवासी झाल्याबाबत (०४७); कमिशनर व गव्हर्नर यांच्या आग्रहामुळे करवीरास येणेस दिनावधी लागेल अशासंबंधी (०४८); कमिशनरकडे पाठविलेल्या थैल्यांच्या नकला धारवाड व मुंबईकडे पाठविल्यासंबंधी (०४९–५०); खर्चाचे रुपये व आज्ञापत्रे पोहोचल्यासंबंधी (०५३); भाऊ महाराज यांच्याकडे असलेले अस्सल कागदपत्र पाठविण्याबाबत (०५४–०५५); कमिशनर, कोरेगावकर शिकारीस येत नसल्यासंबंधी व भाऊ महाराजांकडील कागदपत्रे मिळाली नसल्यासंबंधी (०५६–०५७); भाऊ महाराजाकडील मजकूर नंतर पाठविला जाईल याअर्थी (०५८); बेळगाव मुक्कामी कमिशनर यांची व्यवस्था ठेवण्यासंबंधी (०५९); कमिशनर व गव्हर्नर यांच्या कितूर, मिरज, मुंबई वगैरे ठिकाणच्या मुक्कामाबाबत (०६०); बेळगांव मुक्कामी कमिशनरची भेट होऊन बोलणी झाल्यासंबंधी (०६१); बेळगाव मुक्कामी इंग्रज अधिकाऱ्यांची व्यवस्था ठेवण्याबाबत (०६२); पुणे मुक्कामी खर्चास पाठविण्याबाबत (०६३); गव्हर्नर विलायतेस जात असल्याने त्यांच्या भेटीस येण्याबाबत (०६४); खर्चाचा बंदोबस्त करण्याबाबत (०९७); चॅपलीन यांची भेट घेऊन नंतर हकीगत कळवित असल्यासंबंधी (८१०३); विनंतीपत्रांची उत्तरे येण्यासंबंधी (१०४).

**छत्रपतींना गुरुनाथ कोंडो यांची :—**पुणे मुक्कामी करवीरकरांच्या कामकाजांचा उलगडा इंग्रजांकडून अद्याप न झाल्याबद्दल (८०५१–०५२); पो. एजंट यांच्याकडून आलेली थैली छत्रपतींकडे पाठविल्यासंबंधी (०६६); छत्रपतींच्या प्रकृतीस आराम असल्याचे कळल्याबाबत (०८६); छत्रपतींच्या थैल्या (पत्रे) व त्यानी पाठविलली मिठाई पो. एजंट याजकडे पोचती केल्यासंबंधी राघो बल्लाळ व गुरुनाथ कोंडो यांचे (०६९); कमिशनर यांजकडे मेव्याचे पेटारे पोचते केल्यासंबंधी (०७०); नारायणराव हंचीनाळ यास साक्षीकरिता, नरसिंहवाडीहून धारवाडास नेला असल्यासंबंधी (०७१); पो. एजंटकडून लिहून आल्याप्रमाणे साक्षीदार पाठविण्यासंबंधी (०७२); बसापूर व हगदेहाळ या गावासंबंधीच्या रुनदा पो. एजंट, धारवाडकडे पोचत्या केल्यासंबंधी (०७३); कल्लोळ व दानवाड यामधील जमीनतंटयाचा निवाडा होण्याबाबत (०७४); करवीर इलाख्यातील दरोडेखोर लमाण लोकांस धरून ठेवण्याबाबत (०७५); इचलकरंजी, कागल व तोरगल प्रकरणी जाबसाल उलगडण्याबाबत इंग्रजाकडे मुखत्यार पाठविण्यासंबंधी (०७६); बाबा नाईक पारगांवकराकडील वह्या हिशेबासाठी पाठविण्याबाबत (०७७); रायबाग मुक्कामी पो. एजंट यांची व्यवस्था उत्तम ठेवण्याबाबत (०७८); इचलकरंजी, तोरगल व कागल इलाखे प्रकरणी इंग्रजाकडे कागदपत्र गुदरल्याबाबत (०७९); तासगाव येथील बाबाजी गायकवाड याचा चोरीस गेलेला बैल परत देण्याबाबत (०८०); खाजमा बागबानीण हिच्या दाव्याच्या कामी खादीर म्हेतर यास चिकोडी कोर्टात पाठवण्याबाबत (०८१); करवीरच्या लोकांनी माणिकवाडी येथील कुश्या विठचा रामोशी यास धरून नेल्याबाबत (०८२); का सरूड येथे वारणा पलीकडील लोकांनी घातलेल्या दरोडयाच्या बंदोबस्ताबाबत सातारा रेसिडेंटकडे कळवल्याबाबत (०८३); करवीर ते धारवाडपर्यंत जासुदांची डाक बसविण्यासंबंधी (०८४); बाबू नारायण सिंधी याचे बापास कमाविसदार याने पैशाबाबत त्रास दिला, त्याचा बंदोबस्त होण्याबाबत (०८५); मल्लाप्पा आकोळकर यास पकडून चिकोडी मामलेदाराकडे पाठवण्याबाबत (०८६); आडगळ येथील हणम्या देसाई याच्या फिर्यादीची चौकशी होण्याबाबत (०८७); सोळांकूर येथे चोरी करणाऱ्या चिकोडीच्या तीन इसमांस

रुमाल क्र. ५१

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू) व फिर्यादीस चिकोडी मामलेदाराकडे पाठविण्याबाबत (८०८८); बेळगाव येथील लिंगप्पा यास हलकर्णीच्या लोकांनी लबाडल्याबाबत चौकशी होण्यासंबंधी (१०८९); पो. एजंट यास पाठवलेले मासे पोचल्यासंबंधी (०९०).

छत्रपतींना—एल्फिन्स्टन यांची भेट घेऊन बोलणे झाल्यावर हकीगत कळवित असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (८०३६); उमाशंकर खेमचंद यास त्याच्या कर्जाची फेड करीत असल्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यांचे (०४०); राघोबा निंबाळकर व बहिराजी भोसले वगैरे बार्शी मुक्कामी असल्यासंबंधी दिनकरराव यांचे (०४१); शिखर शिंगणापूर येथील महादेवाचे दर्शन घेऊन पुण्यास जात असल्यासंबंधी दिनकरराव आप्पा यांचे (०४३); रामपूर व वाडीकर यांच्या दुतर्फा अम्मलाच्या छत्रपतींनी दिलेल्या सोडचिठ्ठ्या पोचल्यासंबंधी (०४६); अर्जुनवाड प्रकरणी आज्ञापत्राचे मसुदे तयार करून पाठवल्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (०६५).

यादी—दिनकरराव गायकवाड वकिलीच्या कामावर गेल्यावेळी झालेल्या कर्जाबाबतची (८१००).

---

ज. क्र. ५१, रु. क्र. ५१, पु. क्र. ३, का. सं. ८१०५ ते ८१८६ (८२).

इ. स. १८१६ ते १८४०

आज्ञापत्रे—यशवंतराव यास, सुलतानराव निंबाळकर यांच्या विवाहास येण्यासंबंधी (८१२३); आनंदराव त्र्यंबक यास, गव्हर्नर, मुम्बई, यांची आज्ञेप्रमाणे भेट घेण्याबाबत (१२४).

कैफियत—कंपनी सरकारकडे दानोळी येथील पाटिलकीच्या खटल्याच्या कामी जखगौडा कलगोंडा पाटील यांची (८११९–१२२).

पत्रे—सुन्दराबाई यांना त्यांनी गहाण ठेवलेले दागिने सोडवून घेण्यासंबंधी अर्जुनगिरी गोसावी, पुणे, यांची (८१०५–११०); मालजीराव भोसले यास आळतेकर याजबरोबर पाठविलेले कापड पोचल्यासंबंधी शिवरुद्राप्पा पारशेट्टी यांचे (११३); एल्फिन्स्टन यास, त्यांच्याकडे खंडोजी भोसले व नारायणराव राजाज्ञा यांना पाठविल्यासंबंधी छत्रपतींचे (११४); सुन्दराबाई यांना, बाळासाहेब छत्रपतींच्या निधनामुळे दुःख झाल्यासंबंधी, भाऊ महाराज यांचे (११५); सखाराम दळवी यास भाऊ महाराजाकडील मजकूर कळविण्यासंबंधी, साळूबाई मंत्री हिचे (१३०); जोत्याजीराव घाटगे यास, दर्याबाई हिच्या लग्नास येण्यासंबंधी उदाजीराव चव्हाण यांचे (१३१); दिनकरराव गायकवाड यास, भडगाव येथील येणे रकमेबाबत पाटील यास हप्ते ठरवून दिल्यासंबंधी हरिराव लागू यांचे (१३२); घराचे साहित्य, धनगर महालाचा मक्ता यासंबंधी (१३३); बाळाजीपंत यास, यशवंत जयराम व नागो कुलकर्णी यांच्या बाळवे येथील तैनातीस चिटको विठ्ठल व बापू कोन्हेर यांच्याकडून होणाऱ्या उपद्रवाचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी व्यंकटराव थोरात यांचे (१३४); चिटकोपंत चिटणीस यांना, सखारामपंत यांच्या प्रकृतीची काळजी घेण्याबाबत गणेश हणमंत खांडेकर यांचे (१३५); मनेराम जमादार यास, कोपार्डे येथील खाटीक यास गावकर सांगतील तेथे राहण्यास सांगण्याबद्दल घोंडो रघुनाथ कुलकर्णी यांचे (१३६); दिनकरराव गायकवाड यास, श्रीमंतांची स्वारी निडसोसीस देवदर्शनास जाणार असल्यासंबंधी माणकेश्वर देशपांडे यांचे (१३७); सुन्दराबाई यांना क्षेमसमाचारासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (१३८); गव्हर्नर मुम्बई यास इंग्रज व करवीरकर यांच्यामध्ये मैत्री रहाण्याबाबत छत्रपतींचे (१३९); हैबतराव गायकवाड यास, क्षेमसमाचारासंबंधी नारो गिरमाजी यांचे (१४०); सुन्दराबाई यांना, मालवणकडील मजकूर कळविण्याबाबतचे आज्ञापत्र पोचल्यासंबंधी मोरो बाजीराव यांचे (अपूर्ण) (१४१); सईबाई यांना, उदाजीराव हिम्मतबहाद्दर यांच्या मुलांच्या विवाहासंबंधी गुणवंतीबाई घाटगे यांचे (१४२), भाऊ महाराज यांना, छत्रपतींच्यासाठी पाठविलेल्या पालखीच्या सामानाचे पैसे देण्यासंबंधी, दिनकरराव यांचे (१४३); आक्कासाहेब यांना क्षेमसमाचारासंबंधी व्यंकटराव यांचे (१४४–१४५); मानसिंगराव पाटणकर यास, त्यांनी पाठविलेले छत्रपतींचे आज्ञापत्र पेशवे सरकारात पोचल्यासंबंधी सदाशिव माणकेश्वर यांचे (१४६); रामचंद्रपंत यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी बाळाजी लाड यांचे (१४७); सुन्दराबाई यांना

रुमाल क्र. ५१

पुडके क्र. ३—(चालू)

पत्रे—(चालू)

भाऊ महाराज यांच्यासह चॅपलीन यास भेटून करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी बोलणी केल्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (८१४८); विश्वासराव गायकवाड यास, क्षेमसमाचारासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (१४९); सुन्दराबाई यांना, मोरोपंतांच्या प्रकृतीस बरे नसल्यासंबंधी बाळाजी बाजीराव याचे (१५१); रामचंद्र रघुनाथ यास भेटीस येत असल्यासंबंधी पांडुरंग बाळाजी याचे (१५४); सुन्दराबाई यांना बजाबाई घाटगे यांच्या प्रकृतीसंबंधी बाळाबाई आक्का निंबाळकर याचे (१५५); बळवंतरावजी हंबीरराव याना करवीरकराकडून इंग्रजांस हवी असलेली माहिती कलमवार पाठवून देण्याबाबत सदाशिव अनंत याचे (१५६); सदाशिव अनंत यास, क्षेमसमाचारासंबंधी (पत्र कोणाचे ते नमूद नाही) (१५८); आईसाहेब याना, प्रसिद्धगडाहून आलेला प्रसाद व लखोटा त्यांच्याकडे पाठविल्यासंबंधी मोरो चिटको व बाळोजी निकम याचे (१५९); बळवंतरावजी चिटणीस यास मुलीच्या विवाहास येण्यासंबंधी गणो नाईक सरदेसाई याचे (१६०); नीळकंठराव चिटणीस यास, त्यानी सखाराम पांडे यास पाठविलेले पत्र पोचल्यासंबंधी सदाशिवराव भिकाजी याचे (१६१); सुन्दराबाई यांना, देवपूजेची चांदीची भांडी तयार होताच पाठवित असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव याचे (१६४).

**आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यांना :** त्यांच्यासाठी खास विडे व भोजनसाहित्य पाठविल्यासंबंधी सुन्दराबाई यांचे (८१२५); त्यांच्यासाठी अंजीर पाठवल्यासंबंधी सुन्दराबाई यांचे (१२६); पुढे जाण्यास वडिलांची आज्ञा घेऊन येण्यासंबंधी आबासाहेब यांचे बुवासाहेबांना (१२७); बुवासाहेब याना, थट्टीकडील गाई व गवळी याना आपल्या मुक्कामाठिकाणी पाठवून देण्यासंबंधी आबासाहेब छत्रपती यांचे (१२८); पुण्याहून (इंग्रजाकडून) आलेली पत्रे त्यांच्याकडे पाठविल्यासंबंधी, भाऊ महाराज यांचे (१२९); त्यांच्याबरोबर स्वारीत गेलेल्या लोकांच्या घरी वुणगे पाठवून दुकानातील सामान इत्यादी देण्याची व्यवस्था होत असल्यासंबंधी सुन्दराबाई यांचे (१५०); आबासाहेब (दुसरे संभाजी) छत्रपती यांना, करवीरास तोफखाना व पागेतील स्वार पाठविले असल्यासंबंधी सुन्दराबाई यांचे (१५२); त्यांच्याकडे तटाकडील व कारखान्याकडील शिड्या पाठविल्यासंबंधी सुन्दराबाई यांचे (१५३); त्यांच्यासाठी खास विडे पाठविल्यासंबंधी, बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांचे (१५७, १६२–१६३).

**छत्रपती यांना :** छत्रपतींसाठी गोमंतकी आंबे पाठविल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (८१११); त्रिवकहून छत्रपतींसाठी आंबे पाठविल्यासंबंधी कृष्णराव जाधव याचे (११२); सप्तसागर येथें पुन्डाई करणाऱ्या सुब्राव बाबर वगैरे लोकाना धारवाडास पाठवून देण्याबाबत, आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (११६–११७); चंदगडहून मध व आंबे पाठविले असल्यासंबंधी आप्पाजीराव देसाई याचे (११८); विठोजी पंडित यांच्या घरास भगवानराव गायकवाड हे कुलप घालून तंटा करीत असल्याबाबत मोरो चिटको याचे (१६५) क्षेमसमाचारासंबंधी बळवंतराव शिर्के याचे (१६६); महागांव व यमकनमर्डी येथील नकाशांच्या यादीसंबंधी आबाजीराव जाधव याचे (१६७); खर्चास पैसे पाठविण्याबाबत चिमणाजी भगवंत याचे (१६८); शिरढोण येथील लोकांनी आप्पाजीराव शिर्के यास द्यावयाच्या वसुलासंबंधी सयाजीराव जाधव याचे (१६९); चिमाबाई पाटणकर इत्यादी मंडळी सुखरूप पोचल्याबद्दल बळवंतराव शिर्के याचे (१७०); चिंचवड येथे धान्य मागण्यास इंग्रजाकडून आलेल्या चपराशास छत्रपतींच्या हुकुमाशिवाय धान्य देता येणार नाही म्हणून सांगितल्यासंबंधी सयाजीराव जाधव याचे (१७१); मसाल्याची रक्कम वसूल केल्याबाबत, तसेच कोंबडी व द्राक्षे पाठवून देत असल्यासंबंधी, रावजी बापूजी याचे (१७२); राजवाड्यातील व्यवस्था यथास्थित असल्यासंबंधी (कोणाचे ते नमूद नाही), (१७३); चिकोडी येथे केलेल्या डुकराच्या शिकारीसंबंधी व्यंकटराव निंबाळकर व नरसिंगराव सूर्यवंशी यांचे (१७४); इंग्रजाकडील मजकुराची यादी व सोनेरी, रुपेरी इत्यादी प्रकारचे कागद पाठविल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (१७५); जोशीराव यांच्याबरोबर पाठविलेली मिठाई व आज्ञापत्रे पोचल्यासंबंधी (कोणाचे ते नमूद नाही) (१७६); शिरोळहून हिशोबाच्या याद्या घेऊन येत असल्यासंबंधी सयाजीराव

**रुमाल क्र. ५१**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

सरनोवत याचे (८१७७); महागांव येथील चौकशीचे काम करून पुढे जात असल्यासंबंधी आवाजीराव जाधव याचे (१७८); बाबू सकपाळ याच्या हमीवर सावकाराकडून घेतलेल्या कर्जाऊ रक्कमेबाबत रूपाजी जाधव व गोपाळ बाबाजी याचे (१७९); राजवाड्यातील व तटबंदीकडील लोकांच्या हजरीच्या याद्या पाठविल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (१८०); छत्रपतींनी सांगितलेल्या वस्तु खरेदी करण्यास एवजाची जरुरी असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (१८१); इंग्रज अधिकाऱ्यासाठी उंट व घोडी पाठविल्यासंबंधी, नारायण रत्नाकर याचे (१८२); नागोजीराव पाटणकर यांच्या नाकास औषधोपचार चालू असल्यासंबंधी आप्पाजीराव शिर्के याचे (१८३); छत्रपतीसाठी गोमंतकी आंबे व फणस पाठविल्यासंबंधी (१८४); जासूद व परदेशी लोकांसह मेणा पाठविला असल्यासंबंधी जीवराव जाधव व कृष्णराव जाधव यांचे (१८५); प्रसिद्धगडाहून नवरात्र उत्सवाचा प्रसाद पाठविल्याबाबत, राणोजी निंबाळकर याचे (१८६).

---

**ज. क्र. ५२, रु. क्र. ५२, पु. क्र. १, का. सं. ८१८७ ते ८२३९ (५३)**

**इ. स. १८२० ते १८३७.**

**आज्ञापत्रे**—जोत्याजीराव निंबाळकर यास, अंताजी रघुनाथ सांगतील त्याप्रमाणे कागदपत्र पाठवून देण्यासंबंधी छत्रपतीचे (८१९०).

**पत्रे**—गावोगावचे गावकामगार यांना, करवीर हद्दीतील तालुक्यांच्या मोजणीस येणाऱ्या कंपनी सरकारच्या अधिकाऱ्यांची योग्य ती व्यवस्था ठेवण्याबाबत, आनंदराव त्र्यंबक याचे (८१९१); दिनकरपंत यास, क्षेमसमाचारासंबंधी बच्चाजी बल्लाळ याचे (२२२); अप्पाजीपंत नि॥ प्रतिनिधी यास, महादजीपंत याच्या बायकोस पाठवून देण्यासंबंधी सोम सावंत सरदेसाई याचे (२२५); नानासाहेब राजाज्ञा यास, माधवराव घाटगे यास नागपुरास जाण्यासाठी द्याव-याच्या खर्चासंबंधी, जीवराव जाधव याचे (२२८); गोव्यातील कामकाजामुळे तूर्त छत्रपतींच्या भेटीस येण्यास सवड नसल्यासंबंधी तसेच कंपनी सरकारचे लष्कर जाण्याच्या तयारीत असल्यासंबंधी देवी नाईक दुभाषी याचे (२३४); दिनकरराव गायकवाड यास कागल मुक्कामी घोड्यांची चंदी व मोतद्दार याना पाठवून देण्याबाबत बाळोजी निकम याचे (२३५); देवी नाईक दुभाषी यास, कोकण प्रांताच्या बंदोबस्तासाठी फौज पाठविल्या-संबंधी, प्रीतीराव चव्हाण याचे (२३६).

**छत्रपतीना**: जरळी, खणदान, सोलापूर इत्यादी ठिकाणी, चोरी, दरोडे होऊ न देण्याबाबत केलेल्या बंदोबस्ताबाबत माधव गर्दे याचे (८१८७–१८८); अवधूत मिसाळ यास नांगनूरकर देसाई यानी मारहाण करून लुटल्याबाबत चौकशी होण्यासंबंधी, आनंदराव त्र्यंबक याचे (१८९); छत्रपतींच्या मनोदयाप्रमाणे घडून येईल याअर्थी (कोणाचे ते नमूद नाही) (१९२); वकिलीबाबतच्या खर्चाच्या याद्या पाठविल्या असल्याबाबत, आनंदराव त्र्यंबक याचे (१९४); पुण्यास कमिशनर आले नसल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (१९५); मनोळी येथील रोख्याचे काम झाल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे याचे (१९६); छत्रपतींच्या भेटीस इंग्रज अधिकारी येत असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बापूराव यांचे (१९७); पो. एजंट बेवर यांची प्रकृती बरी असल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत व गणेश माधवराव गर्दे याचे (८२००); प्रसिद्धगड, रांगणा, रांगोळी इत्यादीसंबंधी करवीरकरांच्या हक्काबाबत टाकरीन यांच्याकडून ठराव झाल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (२०१–२०२); सखोजी महाडीक याजकडे दिलेली बकरी मेल्यासंबंधी तसेच केशवराव कुरुंदवाड-कर मृत्यु पावल्यामुळे त्यांची पत्नी सती गेल्यासंबंधी जीवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे यांचे (२०५); छत्रपतींनी पाठविलेले आज्ञापत्र पोचल्यासंबंधी, कृष्णराव गर्दे व जीवराव जाधव यांचे (२०६); इंग्रजांनी चिकोडी निपाणी मार्गाची माहिती करून घेतल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत याचे (२०७); धारवाड मुक्कामी करवीरामार्फत पो. ए. यांच्याशी बोलणी चालू असल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (२०८); इंग्रजी लष्कराचा मुक्काम दिवाळीपर्यन्त कोटबागनजीक रहाणार असल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (२०९);

### रुमाल क्र. ५२

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

पो. एजंट यास आणण्यासाठी रामराव दिवाण रवाना झाल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत याचे (८२१०–२११); इस्लामपूर येथे झालेल्या लग्नसमारंभाविषयी वच्चाचार्य व कृष्णराव गर्दे यांची (लग्न कुणाचे ते नमूद नाही) (२१२–२१३); आपली प्रकृती ठीक नसल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे यांचे (२१४); बळवंतराव चिटणीस यांच्या घरातील कागदपत्रांत भाऊ महाराजांच्या विद्यमाने ठरलेली यादी सापडली नसल्यासंबंधी, कृष्णराव गर्दे याचे (२१५); महिपतराव पारनीस यांची इंग्रजांशी करवीरकरातर्फे चाललेल्या वाटाघाटीवावत जरुरी असल्यासंबंधी अंताजी रघुनाथ याचे (२१६); महालक्ष्मीच्या दर्शनास आलेल्या गुरुनाथपंतांस छत्रपतींना भेटण्यास सांगितले असल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे याचे (२१७); गुरुनाथपंत यास छत्रपतींच्या भेटीस पाठविल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे याचे (२१८); मुरगूड व कटकोळ भागातील लावणीचे काम करून करवीरी येत असल्यासंबंधी अंताजी रघुनाथ याचे (२१९); हरी विठ्ठल हा करवीरी नको असल्यास त्यास घालवून देण्यासंबंधी गुरुनाथ कोंडो याचे (२२०); खर्चाची व्यवस्था करण्यावद्दल आनंदराव त्र्यंवक वकील मुक्काम धारवाड याचे (२२१); आप्पाजी भास्कर धारवाडास पोचल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२२३); चिकोडी ठाण्याकडील मजकुराची यादी छत्रपतीकडे पाठविली असल्यासंबंधी जीवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे यांचे (२२४); इंग्रजांकडील छत्रपतींची कामे त्यांच्या मनोदयाप्रमाणे होतील याअर्थी आप्पाजीराव भगवंत याचे (२२६); सुबराव घोरपडे व चिकोडी येथील मामलतदार याच्या सांगण्याप्रमाणे वर्तणूक करीत असल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे याचे (२२७); सुबराव घोरपडे हिंदुराव यांना तडसरनंदी येथे पाठवून देण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक वकील याचे (२२९); गव्हर्नर जनरलसाठी पाठविलेले मिठाईचे पेटारे पोचल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२३०); इंग्रजी लष्कर पाडळीहून साताऱ्यास व तेथून वासोटयास जाणार असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२३१); लिंगनूरसंबंधी चौकशीस इंग्रज अधिकारी येणार असून त्यावावत करवीरकरामार्फत जावसाल करण्यास कोणीतरी पाठवून देण्यासंबंधी गोपाळराव आवाजी व अंताजी रंगनाथ याचे (२३२); सुबराव घोरपडे हिंदुराव, मामलतदार, यांची व पो. एजंट यांची कापूर नजीक लष्कर मुक्कामी भेट झाल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे याचे (२३३); पुण्याहून करवीरास येत असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२३७); भाऊ रघुनाथ भट व विक्रम दीक्षित यांच्याकडे यरनाळ हा गाव इनाम म्हणून चालविण्यावावत, आनंदराव त्र्यंवक याचे (२३८); पुणे व बेळगांवहून निपाणी नजीक इंग्रजी लष्कर आल्यासंबंधी व निपाणीकर लष्करावरील कर्नल यास भेटल्यासंबंधी जीवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे याचे (२३९).

**याद्या**—मिरजेस दरोडे घालणाऱ्या करवीर हद्दीतील चोरांच्या बंदोवस्तावावत (८१९३); राचाप्पा जाधवराव देसाई, सुबराव देशपांडे, लाखमगौडा देसाई, प्रांत हुकेरी इत्यादी संबंधीच्या चिटणिसीकडे पाठवलेल्या कागदपत्रासंबंधी (१९८–१९९).

---

**ज. क्र. ५२, रु. क्र. ५२, पु. क्र. २, का. सं. ८२४० ते ८२८३(४४).**

**इ. स. १८१६ ते १८४३.**

**आज्ञापत्रे**—देवी नाईक दुभापी यास, छत्रपतींच्या भेटीस येण्यासंबंधी (८२८०); जोत्याजीराव नाईक यास, वहिरजी भोसले यांच्या हिशेबाचा उलगडा करण्यासाठी येण्यावावत, राजमंडळाचे (२८१).

**पत्रे**—सुन्दरावाई याना सावकारांचा ऐवज मागवण्यावद्दल तसदी लागल्यासंबंधी, अर्जुनगिरी गोसावी पुणे, यांचे (८२४०–२४२); खर्चास ऐवज पाठविण्यासंबंधी, (कोणाचे कोणास ते नमूद नाही) (२६४–२६५); आप्पाजी भगवंत यास, रेंदाळ व वोरगांव टाण्यास करवीरकरांकडून उपद्रव पोहोचत असल्याने फौजेसुद्धा येऊन बंदोवस्त करण्यासंबंधी, सरस्वतीबाई यांचे (२६८); आईसाहेब याना, व्यंकोजीपंत यास घेऊन चाकरी करीत असल्यासंबंधी, आप्पाजी भगवंत याचे (२६९); इंग्रजांकडे डौल व पत्रे घेऊन जात असल्यासंबंधी,

**रुमाल क्र. ५२**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

डोंगरोजी जाधव याचे वयावाई याना (८२७०); महिपतराव पारसनीस यास, क्षेमसमाचारासंबंधी रामचंद्र रघुनाथ याचे (२७१); मि. मॅलेट यास, महादजी त्र्यंवक यास आपल्याकडील मजकूर सांगण्यासाठी पाठविल्यासंबंधी, छत्रपतीचे (२७२); रावजी पारसनवीस यास, मुंवईहून त्यांच्यासाठी कोणती पुस्तकें आणावयाची ते कळविण्यासंबंधी (पत्र कोणाचे ते नमूद नाही) (२७९); उदाजी माने यास, चंदी, रोजमुरा व खर्चास पाठवण्यासंबंधी वाळोजी हवालदार याचे (२८२).

**छत्रपतींना**:—पुण्याकडील मजकुराची थैली परभारे पाठविली असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (८२४३); करवीरकरांच्या राज्यातील निलजी, यरनाळ, वगैरे गावातील तंटयावावत पो. एजंटकडे येणाऱ्या तक्रारींचा वंदोवस्त करण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याची (२४४–२४९); तुळजापुरास जाण्यास छत्रपतीसाठी रहदारीचा परवाना मिळण्यावावत पो. एजंट यांच्याशी वोलणी केल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२५१–२५२); दिवाण, मुनशी वगैरे इंग्रजाकडील मंडळींचा शिरोळ मुक्कामी राहाण्याचा वंदोवस्त ठेवण्यासंवंधी, आनंदराव त्र्यंवक याचे (२५३); पो. एजंट करवीरी आल्यावर त्यांच्याशी चांगले प्रकारे बोलणी करण्यासंबंधी अंताजी रघुनाथ गोखले याचे (२५४); छत्रपतींच्या प्रकृतीविषयी वरचेवर कळविण्यासंबंधी, तसेच जॉन मन्रोवरोवर धारवाडास गेल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२५५); कित्तूर मुक्कामी सुखरूप असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (अपूर्ण) (२५६); करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी कमिशनर याना कळवीत असल्यासंबंधी, तसेच कित्तूरचे ठाणे इंग्रजानी घेतल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक व वाळकृष्ण वाबूराव यांचे (२५७–२५८); कमिशनरची स्वारी वेळगांवच्या किल्ल्यावाहेर डेरे देऊन राहिल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक व वाळकृष्ण वाबूराव याचे (२५९); छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक व वाळकृष्ण वाबूराव याचे (२६०); वाळवे प्रकरणीची पत्रे जासुदावरोवर पाठविल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक व वाळकृष्ण वाबूराव यांचे (२६१); निपाणीकर कृष्णा स्नानास जात असल्यासंबंधी जीवराव जाधव याचे (२६२); मुरगुडास पो. एजंट वेवर याची भेट घेतल्यासंबंधी माधवराव गर्दे याचे (२६३); सांगली मुक्कामी इंग्रजाकडे पत्रें व थैल्या पोहचत्या केल्यासंबंधी, आवाजी देशपांडे पन्हाळा याचे (२६६–२६७); करवीरकरांचे इंग्रजाकडील जावसाल उलगडण्यासंबंधीचे काम होत असल्यासंबंधी आप्पाजी भगवंत याचे (२७३); शितोळे प्रकरणावावत अखवारनवीसाकडे थैली पाठविल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२७४); पुण्याहून आलेल्या इंग्रजांकडील थैलीचे उत्तर पाठविण्याविषयी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२७५); पुण्याकडील वर्तमान निवेदनार्थ हिंदुराव याना पाठविल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२७६); करवीर येथील मल्लप्पा जैन यास जातीवाहेर काढल्यासंबंधी चौकशी करण्यावावत आनंदराव त्र्यंवक याचे (२७७); करवीरकरांच्या चिकोडी व मनोळी तालुक्यांच्या कामासंबंधी गव्हर्नर यांची भेट घेतल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२७८); प्रकृती वरी नसल्यासंबंधी व खर्चास पाठवण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (२८३).

**यादी**—जोत्याजीराव नाईक निंवाळकर याजकडून छत्रपतीनी घेतलेल्या ऐवजासंबंधीची (८२५०).

---

**ज. क्र. ५३, रु. क्र. ५३ पु. क्र. १, का. सं. ८२८४ ते ८३९१ (१०८).**

**इ. स. १८१३ ते १८३७.**

**आज्ञापत्रे**—अंताजी यशवंत व मोरेश्वर गर्दे याना, भाऊ महाराज यानी आपल्या उत्पन्नाबावत कागदोपत्री लवाडी केली असल्यावावत इंग्रजास बोलण्यासंबंधी छत्रपतीचे (८३२४–३२५); गावकामगार निर्वाडा यास सदर गावचा मोकासा मोरेश्वर रामचंद्र याजकडे दिल्यावद्दल गावकामगार कोल्हापूर व देशाधिकारी कारकून वर्तमान, भावी यास छत्रपतीचे (३६२); कोल्हापूर येथे अंदोजी नरसोजी माने यास जमीन इनाम दिल्यासंबंधी छत्रपतीचे (३६३).

रुमाल क्र. ५३

पुडके क्र. १—(चालू)

**कलमबंद्या**—करवीरकरांच्या प्रांतातील वसूल निपाणकर यानी घेतला त्याची रुजवात तसेच चिकोडी, मनोळी वावतची सरहद्द वगैरे इंग्रजाकडून करून घ्यावयाच्या कामासंबंधी (८२९२-२९४); करवीरकरांचे इंग्रजाकडील जावसाल तसेच चिचलीकर देसाई यांच्या ठाण्या-संबंधी व प्रसिद्धगड संबंधीचे जाबसाल उलगडण्यावावत (३५०-३५३).

**पत्रे**—नानासाहेव हवालदार यास क्षेमसमाचार कळविण्यासंबंधी मोरो विठ्ठल परांजपे याचे (८३३८); वाळावाई आक्का निंवाळकर याना, सावकाराकडून कर्ज घेऊन दागिने घेऊन येत असल्या-संबंधी दिनकरराव याचे (३४८); वाळावाई आक्का निंवाळकर याना कागल तालुक्याच्या सोडचिठ्ठीविषयी इंग्रजाशी बोलणी केल्यावावत दिनकरराव याचे (३४९); देवी नाईक दुभाषी गोवा यास चिकोडी तालुक्यात करवीरकरांची ठाणी घालून देण्यावावत रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (३५४); सदाशिवपंत आवा यास क्षेमसमाचारासंबंधी व हेरवाड येथील ऐवज वाकीवद्दल दिनकरराव गायकवाड याचे (३६१, ३६४); वापूसाहेव घोरपडे यास कऱ्हाड मुक्कामी इंग्रजांच्या भेटीस येण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (३६५); जोशीराव याना छत्रपतीनी कौलपत्र दिल्यास फौजसुद्धा येत असल्यासंबंधी नबाव सफदरगंज याचे (३७१); क्षेमसमाचारासंबंधी मल्हार मुकुंद याचे (३७२); उमराव वहाद्दर सुलतान निंवाळकर, यास निजामशाहीत सरंजाम करून देण्यासंबंधी छत्रपतींचे (३७६).

**छत्रपतींना :** प्रकृतीत विघाड झाल्यामुळे येता येत नसल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (८२८८); सौंदत्ती व शितोळेकडील ठाण्यासंबंधी इंग्रजाशी बोलत असल्यावद्दल आनंदराव त्र्यंबक याचे (२८९-२९१); माणकेश्वर देशपांडेकडून पाठविलेली आज्ञापत्रे पोहोचल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (२९८); कऱ्हाड मुक्कामी गव्हर्नर यानी कित्तूरकर प्रतिनिधी वगैरेंच्या भेटी घेतल्या-संबंधी तसच त्यांचा मुक्काम नंतर करवीरी होणार असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (२९९-३००); प्रसिद्धगड प्रकरणी कमिशनर व गव्हर्नर यांच्याशी बोलणी झाल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (३०१-३०२); कमिशनर यांची प्रकृती ठीक नसल्याने कामकाजे होण्यास अवघी असल्यासंबंधी गोपाळ वासुदव याचे (३०३-३०४); धारवाड मुक्कामी पोहचल्या-संबंधी ज्योती निकम हुजरे याचे (३०५); सदलगे व वेडकीहाळ गांवच्या सीमातंटयावावत वाळोजी निकम हुजरे याचे (३०६); इंग्रजाकडील आलेल्या पत्रांच्या नकला व आनंदराव वकील याजकडून आलेला लखोटा छत्रपतींच्याकडे पाठविल्यासंबंधी व्यंकटराव नलवडे व राघो वल्लाळ यांचे (३०७); धारवाडहून पाठविलेल्या कलमबंदीचे उत्तर सत्वर येण्यावावत ज्योती निकम हुजरे याचे (३०८); करवीरकरांच्या कामकाजावावत कंपनी सरकारचे मनात भेदभाव उत्पन्न झाल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (३१२-३१३); तुळजा-पुरास जाण्यावावतचा रहदारीचा परवाना पाठवीत असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (३१४); सुळकूड मुक्कामी छत्रपती दाखल झाल्याचे वर्तमान असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व वाळकृष्ण वावूराव यांचे (३१५); वच्चाचार्य पंडितराव व कृष्णराव गर्दे यांची भेट बेळगाव मुक्कामी झाल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व वाळकृष्ण गर्दे याचे (३१६); आज्ञापत्र पोहचल्यावद्दल आनंदराव त्र्यंबक याचे (३१७); इंग्रजाकडील तहाचे कलमाचा उलगडा करण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (३१८-३२०); सयाजीराव वागल हा यळगूडची सोडचिठी देण्यास तयार नसल्यासंबंधी करवीरकर वकीलांचे (३२३); गव्हर्नर कोल्हापूर मुक्कामी येत नसल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व वाळकृष्ण वावूराव यांचे (३२६); करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी इंग्रजाकडून जावसाल ठरवून घेत असल्यावावत अंताजी यशवंत व गणेश महादेव गर्दे यांचे (३२७-३२८); हुकेरी मुक्कामी छत्रपती व पो. एजंट यांची भेट व्हावी याअर्थी अंताजी यशवंत व गणेश महादेव गर्दे यांचे (३२९-३३०); पो. एजंट यांच्या वागेवाडी येथे होणाऱ्या मुक्कामावावत गणेश माधव गर्दे याचे (३३१); छत्रपतीनी आपली फौज कमी केली नाही म्हणून इंग्रजांचा रोष असल्यासंबंधी गणेश माधव गर्दे याचे (३३२); नंदगांव खानापूर येथे गणपतराव गर्दे यास पाठविण्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (३३३); श्रीनिवास दिवाण यास आपल्याकडे पाठवण्यावद्दल अंताजी यशवंत याचे (३३४); अतिवृष्टीमुळे खानापूरहून कलेक्टरचे तंबू हलविण्याचा बेत असल्या-संबंधी अंताजी यशवंत यांचे (३३५); पो. एजंट मेण्यातून धारवाडास जात असल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (३३६); श्रीनिवासराव दिवाण यांची प्रकृती ठीक नसल्यासंबंधी व पो.

रुमाल क्र. ५३

पुडके क्र. १--(चालू)

पत्रे--(चालू)

एजंट निसवट मुक्कामी आले नसल्यावावत अंताजी यशवंत याचे (८३३७); श्रावणनाथ वावा यांस हैदरावादेस पोचते करण्यावावत रहदारीचा परवाना पाठविल्यावद्दल गुरुनाथ कोंडो याचे (३३९); ववईसाहेव यांच्या प्रकृतीसंबंधी वाळोजी निकम व मोरो चिटको याचे (३४०); हिंदुराव घोरपडे यास पाठविण्यावावत व ताकरीन यास भेटण्यासंबंधी थैली पाठवण्यावावत आनंदराव त्र्यंवक याचे (३४१); पागेकडून सामान आणविल्यावद्दल खंडोजीराव भोसले याचे (३५५); चिप्री, जैनापूर इत्यादी गावच्या लोकांस लक्ष्मणराव गोविन्द यान दिलेल्या कर्जाऊ ऐवजाच्या उलगड्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (३५६); सिंधुदुर्ग येथे अटकेत असलेल्या चिटको नारायण गोगटे याच्या सुटकेवावत दिनकर अप्पाजी याचे (३५७); इंग्रजांची भेट सावर्धगिरीने नृसिंहवाडी मुक्कामी घेण्यावावत व थैल्यांची उत्तर पाठवण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (३५८); मिरजकर वकिलाकडे यादी पाठविल्यासंबंधी व धारवाडकडून वकिलाची पत्र पोहचल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक व वाळकृष्ण वावूराव याचे (३७३); दानवाड व रांगोळी येथील खंड पैदास प्रकरणावावत आनंदराव त्र्यंवक याचे (३७४–३७५); करवीर तालुक्यातील चोरांचा वंदोवस्त करण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (३७७–३७८); क्षेमसमाचारासंबंधी देवी नाईक दुमापी याचे (३९१).

**सुंदराबाई यांना :** पालखीचे सामान खरेदी करुन पाठविले त्याच्या ऐवजासंबंधी दिनकर राय याचे (८२८४); गंगापूर व वाघापूरचे जावसाल उलगडून घेत असल्यासंबंधी तसेच एकसंबे व भोज वगैरे गावांवावत वोलणी करीत असल्यावद्दल आनंदराव त्र्यंवक याचे (२८५–२८७); गंगापूर व वाघापूरची ठाणी वसविल्यावद्दल व निपाणीकराकडील ठाणी वसवित असल्यावावत दिनकर राय याचे (३०९–३११); नरहर देशपांडे याच्या सुटकेवावत दिनकर राय याचे (३४२–३४३); चिकोडी, एकसंबे वगैरे गावे छत्रपतींस मिळण्यासंबंधी इंग्रजांशी वोलणे करीत असल्यावावत दिनकर राय याचे (३४४–३४७); हिम्मत वहादूर यांच्या सरंजामाच्या वसुलाच्या याद्या, हलकर्णी व करंवळी वगैरे गांवच्या सोडचिठ्या इत्यादीवावतची कामे इंग्रज वहादूरांचेकडून करुन घेत असल्यासंबंधी दिनकर राय याचे (३५९–३६०); सामानगड, हलकर्णी वगैरेसंबंधी तक्रार पत्रांचा जावसाल इंग्रजाकडून उलगडून घेत असल्यावावत दिनकर राय याचे (३६६–३६७); एकसंबे, दिडगांव वगैरेसंबंधी इंग्रजांशी वोलणे करीत असल्यासंबंधी दिनकरराय याचे (३६८–३७०); करवीरकरांच्या वसुलासंबंधी व भोज, एकसंबे इत्यादी गावांवद्दल इंग्रजांकडे निकड लावल्यासंबंधी दिनकर राय याचे (३७९–३८४); मिरजेच्या वाघ्यास चिंचवड येथे लुटल्यासंबंधी यशवंतराव घाटगे इत्यादींना जेजुरी मुक्कामी भेटत असल्यावावत दिनकरराव राय याचे (३८५–३८६); आप्पाजीराव नाईक निवाळकर यांचेकडील येणे असलेल्या ऐवजावद्दल तसेच रेंदाळ, मुळकूड गांवच्या सोडचिठ्यांवावत दिनकर राय याचे (३८७–३८८); करवीरकरांची ठाणी सोडण्यास निपाणीकर अडथळा करीत असल्यासंबंधीचा मजकूर इंग्रजांचे कानांवर घातल्यावद्दल दिनकर राय याचे (३८९–३९०).

याद्या—मानको सखो व जिवाजी नरहर देशपांडे यांच्या वतनाचा वंदोवस्त करवीरकराकडून होण्यावावत (८२९५–२९७); वंटमुरीकर, नणंदीकर वगैरे इसमांच्या वतनावावत (३२१–३२२).

रवासुदगी—करवीरहून प्यारी कलावंतणीस घेऊन जाऊन पुण्यास राहिलेल्या रायोजी पाटणकराचा शोध लावून घेण्यासंबंधी चिटणिसीकडील हुकुमासंबंधी (८३१८).

---

ज. क्र. ५३, रु. क्र. ५३, पुडके क्र. २,का. सं. ८३९२–८४७१ (८०)

इ. स. १८१८ ते १८३८

आज्ञापत्रे—जीवराव जाधव हवालदार व कृष्णराव माधव गर्दे यांस, करवीरकरांचे भेटीस आसामी घेऊन येण्यावावत। (कोणाचे ते नमूद नाही) (८४१२), मिरासी गांवकर नारिंगे, तालुका साळसी यांस, पांडुरंग दादाजी प्रभु यास नारिंगे येथे मिराशीचे इनाम करुन दिल्यावावत छत्रपतींचे (४६७); पारपत्यगार व लेखक नारिंगे यास तेथील वाग इनाम करुन पांडुरंग दादा यास दिल्यावावत छत्रपतींचे (४६८).

**रुमाल क्र. ५३**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**कलमबंदी**—रायबाग महालातील सहा गांवे, वल्लभगड व मनोळी येथील मोकासा बाब इ. संबंधी इंग्रजांकडे व्हावयाच्या जावसालासंबंधी (८४६०); गोर्गावडी, रायबाग वगैरे ठाणी घातलेसंबंधी व छत्रपतींनी कंपनी सरकारशी चांगले वागण्याबाबत (४६२).

**पत्रे**—सुंदराबाई याना : इंग्रजांच्या चोरीस गेलेल्या घोड्याचा शोध लावण्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (८३९२-३९३); नारायण सदाशिव दीक्षित नाशिककर यांचे सनदाच्या प्रकरणाबाबत कळवित असल्यासंबंधी छत्रपतींचे (४००); आनंदराव त्र्यंबक वकील यास, डुकरांचे शिकारीचे वेळी झाडलेल्या गोळ्यांपैकी मुरारराव घोरपडे यास गोळी लागून ठार झाल्यासंबंधी नारायणराव पाटणकर याचे (४०६); चिकोडी व मनोळी तालुक्यांसंबंधी श्रीची कामे लवकर करून देण्याबाबत करवीरकरांनी इंग्रजांस लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (४५१); सुंदराबाई याना, करवीरकरांविरुद्ध कागलकरांस सामील झाल्याचा आपल्यावर निष्कारण आरोप केला असल्यासंबंधी दिनकरराव याचे (४५२); दिनकरराव गायकवाड यास छत्रपतींच्या भेटीसाठी उदाजी घाटगे सर्जेराव यास पाठविण्यासंबंधी (लिहिणाऱ्याचे नांव नाही) (४५५); उदाजीराव घाटगे सर्जेराव यास छत्रपतींच्या मुक्कामी सत्वर येण्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (४५६); आईसाहेब याना कागलच्या कामाबाबत पुण्यास राहण्याची जरूरी नसल्याने करवीरी येण्याची आज्ञा होऊन खर्चासाठी ऐवज पाठविण्यासंबंधी दिनकर आप्पाजी याचे (४५७); करवीरकरांमार्फत जावसालाचा उलगडा करण्यासाठी त्र्यंबक बाळकृष्ण यास पाठविले आहे याअर्थी छत्रपतींनी पो. एजंट यास लिहावयाच्या पत्राबाबत (४५८); छत्रपतींच्या प्रकृतीबाबत नानासाहेब राजाज्ञा यास, जीवराव जाधव हवालदार याचे (४५९); सदाशिव अनंत यास सखाराम नाईक याच्या गुमास्त्याबरोबर पाठविलेल्या पत्रांची उत्तरे देण्याबाबत (पत्र कोणाचे ते नमूद नाही) (४६१); नानासाहेब यास, तोरगलकर यांच्याकडे दुखवट्याबाबत शेला पाठवून देणे व माधवराव घाटगे यास नागपुरास जाण्यास खर्चास देणे यासंबंधी जीवराव जाधव याचे (४७१).

**छत्रपतींना अंताजी यशवंत व कृष्णाजी माधवराव गर्दे यांची :** न्यायाधिशाचे फडास बसून न्याय निःपक्षपातीपणे करीत असल्याबद्दल (८३९४); शिताळे यांच्या नांवाची यादी पाठविण्याबाबत (४१३); पो. एजंट बेबर याची प्रकृती बरी असून ते आपली कामे पाहू लागले असल्यासंबंधी अंताजी यशवंत व गणेश माधव गर्दे याचे (४१४); जीवराव जाधव हवालदार यास छत्रपतींच्याकडे पाठविले असल्याबाबत (४१५); पो. एजंट याच्या कचेरीस पंधरा मानकऱ्यांसह येण्यासंबंधी (४१६-४१७); नवलगुंद येथील दोन मुली हिरा जोगतिणीने करवीरी विकल्याबाबतच्या गुन्ह्याच्या चौकशीबाबत (४१८); छत्रपतींची हकिकत इंग्रजांस निवेदन केल्यासंबंधी (४३०).

**छत्रपतींना आनंदराव त्र्यंबक याची :** वासुदेव नारायण याच्या कर्जाचा बंदोबस्त करून त्याचे देणे त्यास परत देण्यासंबंधी (८३९५); बंडू भट याचे फिर्यादीत बोलणे करणेसाठी भाऊ भट याने जावे असा संबंधीची आज्ञा होण्याबाबत (३९६); इंग्रजांचा मुक्काम लाटेहून चिकोडीस झाल्याबाबत (३९७); कृष्णाचार्य पुराणिक याचे आदरातिथ्य करण्यासंबंधी (३९८); लक्ष्मणराव तात्या याचे घर जिदगी बापूराव याने लुटली ती परत करण्यासंबंधी (३९९); सिद विरापा मुगरवाडी हलकर्णीकर याचा जावसाल उलगडण्यासंबंधी (४०१-४०२); फिर्याद करणाऱ्या लोकांस संमती दिली ती विचारात न धरण्याबाबत (४०३); नायकू गंगाधर औरवाडकर याच्या भाऊबंदकी खटल्याच्या निकालासंबंधी (४०४); करवीरकरांच्या भेटीस येण्यासंबंधी परवानगी मिळविण्याबाबत (४०५); करवीरकरांची कामकाजे इंग्रजांकडून व्हावीत अशी इच्छा असल्यासंबंधी (४०९); आज्ञापत्राप्रमाणे इंग्रजांशी बोलत असल्यासंबंधी (४२०); लष्कर मुक्कामी सुखरूप असलेबाबत (४२१-४२२); इचलकरंजीकरांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी हक्काबाबत व करवीरकरांची सहा गांवे सुटून मिळण्यासंबंधीची बोलणी इंग्रजांशी केल्याबाबत (४४९); नणंदी गावच्या बंदोबस्ताविषयी इंग्रजांशी भेट घेतल्याबाबत (४६३); कमिशनर मुंबईहून जलमार्गाने न येता खुष्कीमार्गे बेळगावास येत असल्यासंबंधी (४६४); जेजुरी मुक्कामी गव्हर्नरची भेट घेण्याबाबत (४६५); इंग्रजांचा मुक्काम कोंडवेवर होणार असल्यासंबंधीची हकीकत वायिनसाहेब याना सांगण्याविषयी (४६६).

रुमाल क्र. ५३

पुडके क्र. २—(चालू)

**छत्रपतींना कृष्णराव गर्दे यांची :** आपण इस्लामपुरास आलो असून सोमवारी लग्नास जात असल्याबाबत (८४३२); इस्लामपूर येथे होणाऱ्या मोठ्या लग्न समारंभासंबंधी (लग्न कोणाचे ते नमूद नाही) (४३३-४३५); निपाणीकर यांच्याकडे झालेल्या लग्न समारंभासंबंधी (४३६-४३८); रावसाहेब निंबाळकर सरलष्कर हे सरंजामसुद्धा छत्रपतींच्या भेटीस रवाना झाल्यासंबंधी व इस्लामपूर येथील लग्नसमारंभ व्यवस्थित पार पडल्यासंबंधी (४३९-४४०).

**छत्रपतींना गणेश माधवराव गर्दे यांची :** वागेवाडी येथे इंग्रजांचा मुक्काम असल्यासंबंधी व फलटणच्या लोकास मिठाई व फळफळावळ देत असल्याबाबत (८४३१); फते महंमद भालदार व हालवारदार वगैरे लोकांबरोबर लोखंड, वागरोली वगैरे पाठवलेले सामान पोहचल्याबाबत (४५०).

**छत्रपतींना गुरुनाथ कोंडो यांची :** छत्रपतींकडून आलेल्या थैल्या (पत्रे) पो. एजंट याजकडे पाठविल्यासंबंधी (८४४२); रामराव असवारनवीस यास छत्रपतींनी दिलेल्या दोन इनाम गावांच्या सनदा पो. एजंट धारवाड यांच्याकड पाठवून देण्यासंबंधी (४४३-४४४); करवीर येथील आनंदा सोनार यास साक्षीसाठी धारवाडास पो. एजंट यांच्याकडे पाठवून देण्यासंबंधी (४४५); इचलकरंजी येथील बापू चितो जोशी याच्या जावसालाची जरुरी नसल्यासंबंधी (४४६); बेंगलोरहून साताऱ्यास जाणाऱ्या लॉर्ड कार्डिंग्टन व त्याच्या बरोबरच्या लोकांसाठी म्हैसाळ येथे भोई लोक पाठविण्याबाबत (४४७); जज्ज मि. लिजीट हे धारवाडहून यडूरास येऊन म्हैसाळास जाऊन परत यडूरास येणार असल्याने त्यांच्या प्रवासाचा बंदोबस्त ठेवण्यासंबंधी (४४८).

**छत्रपतींना जीवराव जाधव हवालदार व कृष्णराव गर्दे यांची :** मोरोपंतास आलेल्या आज्ञापत्रावरून छत्रपतींनी केलेल्या शिकारीबाबतचा मजकूर समजल्यासंबंधी (८४१०-४११); चिकोडीकडील कामासंबंधी कलमबंदी यादी पाठविली असल्यासंबंधी (४२३); चिकोडी येथे शिरगावकर यांच्या घरी देवघरात जमीन उकरली असल्यासंबंधी तसेच चिकोडी येथे पो. एजंट मुक्कामास येणार असल्यासंबंधी (४२६-४२७); चिकोडी नजीक लष्कर मुक्कामातील मजकुराची यादी पाठविली असल्यासंबंधी (४२८-४२९); इंग्रजांची मर्जी संभाळून करवीरकरांची कामे करून घेत असल्यासंबंधी (४६९).

**छत्रपतींना इतरांची :** नीळकंठराव शिंदे व नानीबाई घाटगे वगैरेबद्दलची कामे इंग्रजांकडून करून घेत असल्याबद्दल गोपाळ वासुदेव याचे (८४०७-४०८); कात्रजला डाकेची सोय झाल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांच (फाटले आहे), अंजन प्रकरणाबाबत आज्ञेप्रमाण माती उकरावयाचे काम चालले असल्यासंबधी (४२४-४२६); पुण्याहून काळ्या व गोऱ्या लोकाची फलटण मिरज मुक्कामानजीक येत असल्यासंबंधी गोपाळ वासुदेव याचे (४४१); सयाजीपंत यास छत्रपतींच्याकडे पाठवल्यासंबंधी रामचंद्र जोशीराव याचे (४५३-४५४); रामराव भीमाजी यास छत्रपतींनी लिहिलेल्या पत्रांचे लखोटे त्याच्याकडे धारवाडास रवाना केल्यासंबंधी जीवराव जाधव याचे (४७०).

---

ज. क्र. ५३, रु. क्र. ५३, पु. क्र. ३ व.ा. सं. ८४७२-८५१५ (४४)

इ. स. १८११-१८२५

**आज्ञापत्रे—**त्र्यंबक आवजी यास जॉन फदीसन याना थैल्या व ऐवज पोहवता करून त्याच्या फलटणीसह घेऊन येण्यासंबंधी छत्रपतींचे (८४७२); त्र्यंबक आवजी यास मिस्तरजीचे (ल्युई फर्मादज) पदरी ऐवजाचा भरणा करून पलटणीसह पाठवून देण्याबाबत छत्रपतींचे (४७३); देवी नाईक दुभाषी यास पद्मगडावरील गुराबा, गलबते, आरमार काढण्याविषयी एलफिन्स्टन याच्याकडून हुकूम झाल्यावर कळवीत असल्यासंबंधी छत्रपतींचे (४७४).

**रुमाल क्र. ५३**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे**—अँडरसन यांच्या अर्जुनगडास होणाऱ्या मुक्कामासंबंधी जरूर ती व्यवस्था होण्याबाबत जीवराव जाधव यांचे (८५०२); बाळाबाई आक्का निंबाळकर याना कागल तालुक्याच्या सोडचिठ्या-विषयी खंडोजी नाईक सांगतील या अर्थी दिनकरराव याचे (५०६); बाळाबाई आक्का निंबाळकर याना, ठुशा जोड पाठविला व माणकाच्या बाळ्या तयार करून पाठवित असल्या-संबंधी व क्षेमसमाचारासंबंधी दिनकरराव याचे (५०६–५०८); बळवंत रावजी व आप्पा व दादा यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांच्या जावसालासंबंधीचे कामी मुंबईस जावे लागेल या अर्थी आनंदराव भगवंत याचे (५०९); नानासाहेब राजाज्ञा यास, व्यंकटराव निंबाळकर व नरसिंगराव सूर्यवंशी यांच्या जवळच्या लोकांखेरीज इतराना आपापले गावी जाण्यास सांगितलेसंबंधी जीवराव जाधव याचे (५१३); बाळाबाई आक्का निंबाळकर याना, ठुशा, अंगरखे वगैरे वस्तू पाठवीत असल्यासंबंधी दिनकरराव याचे (५१४); सदाशिवपंत आबाजी यास क्षेमसमाचारासंबंधी दिनकर गायकवाड याचे (५१५).

**छत्रपतींना आनंदराव त्र्यंबक याची**: करवीरास पो. एजंटबरोबर जमावासह येत असल्यासंबंधी (८४७५); शिरोळे प्रकरणी कमिशनरबरोबर बोलणी झाल्यासंबंधी (४७६); करवीर-कराविरुद्ध पो. एजंटकडे आलेल्या तक्रारींचा उलगडा सत्वर करण्यासंबंधी (४७७-४८१); इचलकरंजीकरांचे रांगोळी, खानापूर व दानवाड इ. गावांसंबंधी इंग्रजांशी बोलणे झाल्याबाबत (४८२-४८३); गव्हर्नर यांची मर्जी संभाळून कामकाजाचा उलगडा करून घेतल्यासंबंधी (४८४-४८५); वार्षिक यांजकडून आलेली थैली छत्रपतींकडे पाठविली असल्यासंबंधी (४८६-४८७); दररोजचे वर्तमान कळविण्यासंबंधी (४८८); क्षेम-समाचारासंबंधी (४८९); गव्हर्नर यांची भेट घेऊन कामकाजाविषयी कळवीत असल्यासंबंधी (४९०), जळगांव वाडळीहून गव्हर्नरचा मुक्काम पुणेस होणार असल्यासंबंधी (४९१–४९२); कमिशनरच्या नाशिक येथील मुक्कामासंबंधी (४९३), नेरलीकर व तोरगलकर यांच्या खेड्यास करवीरकरानी उपद्रव केल्याची बातमी इंग्रजास कळल्याबाबत (४९४), कात्रजच्या ठाण्या-कडील डाकच्या जासुदास रोजमुरा पाठविण्याबाबत (४९६), करवीरकरांनी बाहेर जाऊन दंगा केल्याचे वर्तमान समजल्याने इंग्रजांचा फार रोष झाला असल्याबाबत (४९७), सप्तसागर येथील पळून गेलेले लोक व जिल्हेदार यांचा शोध लावून त्याना चौकशीसाठी पो. एजंटकडे पाठवून देण्याबाबत (५१०-५११), चोकाकचे ठाणे न बांधण्याबाबत (५१२).

**छत्रपतींना इतरांची**: केंगेरी येथील मजकुराची यादी पाठविली असल्यासंबंधी (८४९५), दौलतराव शिंदे यांचे निधनाबाबत व पुढील कारभार बायजाबाई यांच विचारे चालविण्याचे ठरल्याबाबत अंताजी यशवंत याचे (४९८-४९९), मिरज मुक्कामी इंग्रज अधिका-ऱ्यास रोट पोचते केल्यासंबंधी जीवराज जाधव व अंताजी रघुनाथ याचे (५००) मिरज मुक्कामी रामरावजी यास सर्व मजकूर निवेदन केल्यासंबंधी (५०१). अँडरसन-कडून आलेली थैली व पत्र छत्रपतींना पाठविण्याबाबत जीवराव जाधव याचे (५०३), करवीरकरांच्या थल्याचा जावसाल व सोडचिठ्या वगैरे काम इंग्रजाकडून उलगडून घेत असल्यासंबंधी कृष्णराव बापोजी याच (५०४).

---

**ज. क्र. ५४, रु. क्र. ५४, पु. क्र. १, का. सं. ८५१६-८६८६ (१७१)**

**इ. स. १८२१-१८३७.**

**जमाखर्च**—किल्ले सोनगड येथील गांवगन्ना जमाखर्चासंबंधी (८५२०-५२३); राजमंडळकडील आळते येथील रामलिंग देवाच्या खर्चाबद्दल (५३६-५४१); राजमंडळकडील आळते येथील वसुली जमाखर्चासंबंधी (६२५-६८६).

**जाबता**—किल्ले वल्लभगड येथील जमाखर्चासंबंधी (८५४२ ते ६२४).

**बेहडे**—राजमंडळाकडील उष्ट्रखानेकडे गावगन्ना जमेबद्दल व खर्चाबद्दल (८५१६-५१९); राज-मंडळाकडील आळते येथील गांवगन्ना जमा व खर्चाबद्दल (५२४-५३३); आळते येथील गोसावी जेवण, चैत्र वद्य अष्टमीचे उत्सव वगैरे खर्चाबद्दल (५३४ ते ५३५).

---

ज. क्र. ५४, रु. क्र. ५४, पु. क्र. २. का. सं. ८६८७-८८१८(१३२).

सु. स. १२१७-१२८५, इ. स. १८१६-१७ ते १८८४-८५.

जमावंदी—मामले आळते येथील गांवगन्ना जमेसंबंधी (८६९०-७१२).

याद्या—मामला आळतेकडील सालवार खर्चासंबंधी (८६८७-६८९); आळते येथील एकंदर जमेसंबंधी व खर्च वजा केला त्या संबंधी (७१३).

सूडबंद—पीलखाना, अश्व, वजेशाही वगैरे निरनिराळ्या खात्यासंबंधी (८७१४-८१८).

---

ज. क्र. ५५, रु. क्र. ५५, पु. क्र. १, का. सं. ८८१९-८९६३ (१४५).

सु. स. १२००-१२२०, इ. स. १७९९-१८०० ते १८१९-२०.

इजमायली—आळते येथील जमा व खर्चाबद्दल (८९५३-९६३).

जमाखर्च—किल्ले सोनगड येथील खर्चासंबंधी (८८३०-८४२).

बेहडे—शिरोळ येथील नक्त व गल्ल्याबद्दल (८८१९-८२४), शिरोळ येथील जमाबंदीबाबत (८२५-८२९); किल्ले बहिरवगड येथील नक्त व गल्ल्याच्या जमा व खर्चाबद्दल (८४३-८६०); शिरोळ येथील गांववार जमाबंदीबाबत (८७८-८८८); आळते येथील एकूण जमेबद्दल, (८८९-९२६); शिरोळ येथील जमाबंदी नक्त जमेबद्दल (९२७-९५३).

याद्या—आळते येथील गांवगन्ना सनदी लोकांना जमिनी दिल्यासंबंधी (८८६१-८६३), किल्ले भैरवगड येथील जमा व खर्चाबद्दल (८६४-८६५); आळते मामलेपैकी वसूल छत्रपतींस आदा केल्याबाबत (८६६-८७२); आळते येथील नेमणूकदार, लवेकरी वगैरेंच्या खर्चाबाबत (८७३); आळते येथील गाववार जमाबंदीविषयी (८७४-८७६); आळते येथील बेहेडेपैकी खर्च केलेबद्दल (८७७).

---

ज. क्र. ५५, रु. क्र. ५५, पुडके क्र. २, का. सं. ८९६४ ते ९०८३ (१२०).

इ. स. १८२१ ते १८४१.

इजमायली—शिरोळ येथील सोळा गावचे जमेबाबत (९००३-०१६); किल्ले भैरवगड येथील एकूण जमेबद्दल व खर्चाबद्दल (०६३-०७३); किल्ले भैरवगड येथील गाववार जमेबद्दल (०७४-०८३).

जमाखर्च—भैरवगड येथील खर्चाबद्दल (९०५४-०६२).

जमाबंदी—आळते येथील गावगन्नाकडून जमा झालेबद्दल व खर्चाबाबत (८९७२-९७७).

जाबता—का आळते येथील शिवरात्र उत्सवाबद्दल (८९८५-९८७).

बेहडे—उष्ट्रखानेकडील उंटाचे चंदीबद्दल (८९८३-९८४); किल्ले बहिरवगड येथील नक्त जमेबद्दल व गल्ल्याबद्दल (९०१७-०३९); किल्ले सोनगड येथील नक्त व गल्ला जमाईबद्दल (०४०-०५३).

याददास्त—आळते येथील ऐन जमेबद्दल (८९९६-९९७).

याद्या—सोनगड तर्फे कलमुली किल्ल्याच्या तनखेचा ऐवज ठरावाबद्दल (८९६४); आळते येथील गावगन्ना जमेसंबंधी (९७८-९८२); आळते येथील जमाबंदी बेहड्याबद्दल (९८८-९९५); आळते येथील जमेसंबंधी व खर्चाबद्दल (९९८-९००२).

---

ज. क्र. ५६, रु. क्र. ५६, पु. क्र. १, का. सं. ९०८४ ते ९३१६ (२३३).

इ. स. १८०७ ते १८४३.

इजमायली—आळते येथील गावगन्नाचे जमेसंबंधी (९१००-९११०).

जमाखर्च—राजमंडळाकडील लवडखाने येथील जमाखर्चासंबंधी (९२६७-९३१६).

रुमाल क्र. ५६

पुडके क्र. १—(चालू)

**तेरीज**—आळते येथील गाववार वसुलासंबंधी (९१२१-१२२).

**पत्रके**—आळते येथील निरनिराळ्या देवांच्या गाववार खर्चाबद्दल (९१९१-९२२०).

**बेहेडे**—आळते येथील जमाबंदीसंबंधी (९०८४-०९७); भांडारगृहाकडील जमाखर्चासंबंधी (९१२३-१५१); शिरोळ येथील जमाखर्चासंबंधी (१५२-२३०); शिरोळ येथील जमेसंबंधी (२३१-२३४).

**बोटखत**—लखडखानेकडे निरनिराळ्या खुताकडून रकमा जमा झालेबद्दल (९२३५).

**याद्या**—आळते येथील गावगन्नाच्या जमेसंबंधी (९०९८-०९९); आळते येथील गावगन्नाकडून आलेल्या रकमेसंबंधी (९१११-११८).

---

ज. क्र. ५७, रु. क्र. ५७, पु. क्र. १, का. स. ९३१७-९३९१ (७५).

इ. स. १८२२-१८५२

**अर्ज**—छत्रपतीकडे कृष्णाकाठी खेडे इनाम मिळण्यासंबंधी धोंडो बल्लाळ निदसुरे याचा (९३७६-३७७).

**आज्ञापत्रे**—आनंदराव त्र्यंबक वकील यास गव्हर्नर व कमिशनर यांनी करवीरास भेट देण्याबद्दल, छत्रपतीचे (९३१७); आनंदराव त्र्यंबक वकील, मुक्काम पुणे, यास, दररोजचा क्षेमसमाचार कळविण्याबाबत छत्रपतींचे (३१८); करवीरकर वकिलास आनंदराव त्र्यंबक याच्याकडून सविस्तर मजकुराची पत्रे येत असून राजाजीबाबत यानी आपल्या मनोदयाप्रमाणे घडेल म्हणून कळवल्याचे समजल्यासंबंधी छत्रपतीचे (३१९); गावोगावचे गावकामगार प्रांत रायबाग यांना, राघोजी व्यंकटराव जाधव देसाई याना रायबाग प्रांतात देसाई वतन दिल्या-संबंधी (३२०); कृष्णाजी नरसिंह निा शेषो नरसिंह यास, श्रीनिवास नारायण याची घोडी, गुरे वगैरे परत देण्याबाबत, करवीरकरांचे (३४१); अंताजी यशवंत व गणेश माधव गर्दे यास, भाऊ महाराजांच्या सनदा देणे वगैरे बाबत गैरवर्तणूक असल्याचे पो. एजंट याचे नजरेस आणण्यासंबंधी, छत्रपतींचे (३४७-३५०); गावकामगार पंडेवाडी यास केसोपंत वाकनीस यास जमीन इनाम दिल्यासंबंधी, व्यंकटराव पाटणकर याचे (३६३).

**इनामपत्र**—गावकामगार का कुंभोज यास, आबाजी पंत वाकनीस यास जमीन इनाम दिल्यासंबंधी राचाप्पा सुबराव जाधव देसाई याचे (९३६९).

**कलमबंदी**—चिंचणी वगैरे गावी वसुलाबाबत जमीनदाराना झालेल्या उपसर्गाबाबत (९३३०-३३३).

**जबाब**—छत्रपतींकडे असलेल्या नारायणभट नाशिककर याच्या सनदा त्यास दिल्याप्रकरणी सखाराम आबाजी याचा (९३२२).

**टिपणे**—(स्मरणार्थ)—नाशीककर भटजी यास दिलेल्या सनदाबाबतच्या चौकशीसंबंधी (९३२४-३२५).

**पत्रे**—राजमाता सुंदराबाईंच्या निधनानिमित्त कमिशनर चॅपलीन यानी छत्रपतींना दुखवट्याची वस्त्रे पाठविल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (९३३९); करवीरकर वकिलास सौदत्ती येथे लोक जमवून करवीरकरांनी दंगाधोपा न करण्याबाबत पो. एजंट याचे (३६४); दिनकरराव गायकवाड यास, सौदती गांवाबाबत भगीरथगिरी याजकडून नजराण्याबाबत यावयाची रक्कम रद्दकर्जास लावून दिल्यासंबंधी आप्पाजी नरसिंह याचे (३७०); कमिशनर, पुणे यास, विशाळगड येथील कैदी विठल आप्पाजी सबनीस, गणेश प्रल्हाद सरदेसाई व सखो केशव परांजपे याजकडून व्हावयाच्या हिशोबाच्या उलगड्यासंबंधी, करवीरकरांचे (३७१); आपली कामे छत्रपतींकडून करवून देण्याबाबत प्रतिनिधी यांचे (३७८); सुंदराबाई हीस, कागलच्या जावसालासंबंधी बोलणी केल्याबाबत व राज्यात बंदोबस्त ठेवण्यासंबंधी दिनकरराव याचे (३८१); सुंदराबाई याना आप्पाजीराव नाईक निंबाळकर याचे कर्ज भागविण्यासंबंधी दिनकरराव याचे (३८२); सुंदराबाई याना, प्रधानपंताची स्वारी कोपरगावास जात असल्या-संबंधी व आल्यानंतर कामकाज समजावून देऊ या अर्थी दिनकरराव याचे (३८३); देवी नाईक दुभाषी यास, शत्रूचे पारिपत्य करण्यासाठी करवीरकरास युद्धसाहित्य पुरविण्यासंबंधी, रामचंद्र रघुनाथ दांडेकर याचे (९८५); सुंदराबाई यांना, आकिवाट येथून मंगावतीस रोखे व उपद्रव न होण्याबाबत दिनकरराव याचे (३८४); सुंदराबाई याना पंतप्रतिनिधी कराडकर यांचा

## रुमाल क्र. ५७

### पुडके क्र. १—(चालू)

**छत्रपतींना पत्रे—(चालू) :—**

पोषाख पाठविण्याबाबत दिनकरराव याचे (९३८७); सुंदराबाई याना, पेशवा माधवराव बल्लाळ व परशराम रामचंद्र यांच्याशी झालेले तह व इतर कागद पोचल्याबद्दल, दिनकरराव याचे (३८८); सिधोजीराव देसाई निपाणकर याना, करवीरकरांच्या राज्यास उपसर्ग न होण्याबाबत, दादाजी यादव वकील मुक्काम मुंबई यांचे (३९०); सुंदराबाई याना, इंग्रजांकडून काही सोडचिठ्या मिळाल्या व आणखी मिळणार, त्या घेऊन येत असल्या-संबंधी खंडोजी नाईक भोसले याचे (३९१).

**छत्रपतींना :** बाळाजीपंत नातु, भाऊमहाराज वगैरेंच्या सनदा त्यास कोणी दिल्या हे माहित नसल्याबद्दल, चिटको रघुनाथ याचे (९३२१); शेषो नरसिंह व पुरुषोत्तम नारायण भिर्डीकर यांचा भिरडी गावासंबंधीचा तंटा पंचामार्फत निकाल करण्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (३२३); चिचलीकर यानी अटकेत ठेवलेल्या लिंगो व कृष्णाजी नरसिंह व नारो महादेव याना सोडून देण्याबाबत, आनंदराव त्र्यंबक याचे (३२६); पुरुषोत्तमराव भिर्डीकर व नरसिंगराव याचे भाऊबंदी वाटण्यासंबंधी, आनंदराव त्र्यंबक याचे (३२७); रोजमुऱ्याचा ऐवज राजाज्ञाकडून मिळत नसल्यासंबंधी, महादेव व माधवराव घाणेकर यांची (३३४—३३८); निपाणकरांच्या जमावाबाबत बोलणी झाल्यासंबंधी व खर्चास पोचते करण्याविषयी आनंदराव त्र्यंबक याचे (३४०); आज्ञेप्रमाणे नऊ कलमांचा उलगडा करून घेतल्यासंबंधी व पो. एजंट करवीरी येत असल्याबाबत, जीवराव जाधव व कृष्णराव माधव गर्दे याचे (३५१); पो. एजंट बेवर याच्याकडे मेव्याचे पेटारे पोचते केल्यासंबंधी, जीवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे याचे (३५३); असि. कलेक्टर व पो. एजंट यांच्याबरोबर जाणेसाठी स्वारांना तयार राहण्यास सांगितल्याबाबत, कृष्णराव गर्दे याचे (३५४); कृष्णरावजी दिवाण यास दरमहा ८०० रुपये ठरवून कमिशनर विलायतेस गेल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (३५५); कमतनूरकर कुलकर्णी यासोबत सहा स्वार पाठवून देण्याबाबत इंग्रजांकडून झाल्या हुकुमाची यादी पाठविल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व गणेश माधवराव यांचे (३५६); जगद्गुरू व कमतनूरकर कुलकर्णी यांच्या मधील दाव्यासंबंधी व नेरलीकर यांच्या जमिनी त्यांच्या ताब्यात देण्यासंबंधी अंताजी यशवंत व गणेश माधव गर्दे यांचे (३५७—३५८); प्रकृतीस बरे नसल्यासंबंधी अंताजी यशवंत, वकील, धारवाड यांचे (३५९); बापू महाराज निवर्तल्याचे समजल्यासंबंधी, भाऊमहाराज यांचे (३६०); हेरवाड येथे रावजी कागदपत्र दाखवित असल्यासंबंधी व कामाच्या गडबडीमुळे अंडरसन भेट घेत नसल्यासंबंधी, जीवराव जाधव व सदाशिवराव जोती यांचे (३६१); भवानराव घाटगे यांच्या नसलापूर येथील जमिनीत अंकलीकरानी उपसर्ग केला, त्याची चौकशी करण्याबाबत, पो. एजंट याचे (३६२); शिलेदार लोकांच्या तैनातीबाबत व मलकापूर येथे टांकसाळ चालू करण्याबाबत, खंडो गंगाधर याचे (३७३); नवरात्रासाठी छत्रपतींना नारळ, सुपारी, विड्याची पाने इ. पाठविण्यासंबंधी माधवराव भगवंत प्रतिनिधी यांचे (३७४); तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी कृष्णराव अनंत प्रतिनिधी यांचे (३७५); शिवाजी दीग व सुभाना आळवेकर यामध्य झालेल्या मारामारी प्रकरणी शिवाजी दीग यास चौकशीसाठी पाठविण्यासंबंधी वहिणाबाई यांच (३७९); भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड हे इंग्रजांच्या विचाराने कामकाज करीत असल्याबाबत, करवीर वकीलाचे (३८६); गव्हर्नर यांच्याबरोबर झालेल्या बोलण्याविषयी क्षीरसागर सांगतील या अर्थी दादाजी यादव याचे (३८९).

**प्रकरणी काम**—सरंजामदार लोकांनी दूरवर जाण्यास सरकारी परवानगी घेण्याबाबत (९३५२).

**याद्या**—चिचली येथील इनामदार, देशपांडे, रयत इ. कडील वसुलासंबंधी (९३२८—३२९); चिचली येथे झालेला खर्च, चिचलीकरांचे घरी झालेला विवाह समारंभ, त्यानी चाटीकडून घेतलेले कापड इत्यादीबाबत (३४२ व ३४५); सौंदत्ती येथील शेत-सनदी लोकांसंबंधी (३६५); आपल्या जमिनीसंबंधी सौंदत्तीहून छत्रपतीकडे फिर्यादीस आलेल्या रयतासंबंधी (३६६—३६८); भास्कर घोंडो गर्दे व गोपाळ भिकाजी केतकर यामधील देण्याघेण्याच्या तंट्यासंबंधी (३७२); रामचंद्र नीळकंठ अमात्य यांच्या वंशावळीबाबत (३८०).

---

**ज. क्र. ५७, रु. क्र. ५७, पु. क्र. २, पा. सं. ९३९२ ते ९४६२(७१).**

**इ. स. १८०६ ते १८२७.**

**आज्ञापत्रे**—देवी नाईक दुभाषी यास, व्यंकटराव कृष्ण याजबरोबर मखमल देऊन पाठविण्यासंबंधी छत्रपतींचे (९३९४); देवी नाईक दुभाषी यास, त्याचे पत्र पोचल्यासंबंधी व प्रीतीराव चव्हाण त्यास आज्ञेप्रमाणे पत्र लिहिणार असल्यासंबंधी छत्रपतींचे (३९६).

**पत्रे**—प्रीतीराव चव्हाण यास, क्षेमसमाचारासंबंधी देवी नाईक दुभाषी याचे (९३९२); सुंदराबाई यांना, भगवंतपंत व शेषोपंत हे त्यांच्याकडे गेले असल्यासंबंधी व रघुनाथपंताना दुर्बुद्धी झाल्यासंबंधी गोविंदराव भोसले याचे (४२६); देवजी नाईक दुभाषी मुक्काम गोवा यास, छत्रपतींच्या फत्तेमारीस व आरमारास इंग्रजांकडून उपद्रव न होण्याबाबत कळविण्यासंबंधी, नागोजीराव घाटगे याचे (४२७); आबाजीपंत यांना, पांच लक्ष रुपये पाठविलेबरोबर छत्रपतींकडे फौज रवाना करीत असल्याबद्दल, रत्नाकरराव पोतनीस याचे (४३७); सुंदराबाई यांना, शेषोपंत व भगवंतपंत करवीरी येणार असल्यासंबंधी, गोविंदराव याचे (४३८); सदाशिवपंत आबा यास, पुण्यास ऐवज पाठवीत असल्यासंबंधी, दिनकरराव गायकवाड याचे (४३९); यादवराव कदम यास, छत्रपतींच्या विवाहास येण्यासंबंधीचे आमंत्रण पोचल्यासंबंधी, दिनकरराव गायकवाड याचे (४४६).

**छत्रपतींना आनंदराव त्र्यंबक यांची** : कमिशनर निपाणीहून धारवाडास जात असल्यासंबंधी (९४००); विजापूर मुक्कामी पटवर्धन मंडळी व घोरपडे कमिशनर यास भेटणार असून छत्रपतींनी त्यास शिरोळ मुक्कामी भेटावे या अर्थी (४१४); राचाप्पा जाधवराव देसाई याचे कामाचा निकाल सत्वर करण्यासंबंधी (४१५–४१७); येरनाळकर ब्राह्मण याचा धर्मादाय गाव त्याजकडे चालविण्याबाबत (४१८); राचप्पा जाधवराव देसाई याचा जावसाल उलगडून गाव त्याचे स्वाधीन करण्याबाबत (४१९); भाऊ महाराज याजकडे दानवाड मोबदला आहे, ते घेऊन खानापूर द्यावे असे ताकरीन यांचे बोलणे असल्याबाबत (४२०); रामाजी गोविंद घोडीवाला याचा ऐवज देण्यासंबंधी (४२१); इचलकरंजी प्रकरणी कमिशनर चॅपलीन व गव्हर्नर यांच्याकडे थैल्या पाठविल्यासंबंधी (४२२); करवीरकरामार्फत हिंदुराव घोरपडे यांनी इंग्रजांशी बोलणी केल्यासंबंधी व गव्हर्नरच्या करवीरास होणाऱ्या भेटीसंबंधी (४२३); चॅपलीन व ताकरीन बेळगावास जात असल्यासंबंधी व बार्थीन यानी मसुदा दिल्याप्रमाणे थैल्या पाठवण्यासंबंधी (४३६).

**छत्रपतींस जीवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे यांची** : निपाणी येथे इंग्रज अधिकाऱ्यांशी बोलणी करीत असल्यासंबंधी (९४०२–४०३); कागल तालुक्यातील करवीरास धरून नेलेल्या पाटील कुलकर्ण्यास सोडून देण्यासंबंधी (४०४); नाना पाटणकर व पो. एजंट यांच्या भेटीसंबंधी (४०५); पट्टणकुडी येथील गवत इंग्रजास पाहिजे असल्याबाबत (४०७); निपाणी मुक्कामी इंग्रजांच्या भेटीस येण्यासंबंधी (४०८); बागेवाडी येथे पो. एजंट व कर्नल यांचा मुक्काम झाला असल्यासंबंधी (४१०).

**छत्रपतींस इतरांची** : क्षेमसमाचारासंबंधी, देवजी नाईक याचे (९३९३); कामानिमित्त आपण मुंबईस गेलो असल्यासंबंधी देवी नाईक याचे (३९५); विशाळगडकरी यानी रेटरे, मल्लेवाडी व वाड्यांच्या केलेल्या खराबीसंबंधी तसेच बावडेकरांच्या बाबतीसंबंधीचा वसूल त्यांच्याकडे देण्यासंबंधी दिनकरराव याचे (३९७); न्यायाधिशी फंडाकडील पंचायत निःपक्षपातपणे करीत असल्यासंबंधी गणेश माधव गर्दे यांचे (३९९); धारवाड येथे रावजीशी बोलणी करून कळवीत असल्यासंबंधी, आबाजी सदाशिव याचे (४०१); कागल तालुक्यातील ठाणी पडल्यासंबंधीची चौकशी करण्यास इंग्रजांकडील कारकून आल्यासंबंधी करवीरकर वकिलांचे (४०६); कोटवागी येथे झालेल्या सवाल जबाबाच्या नकला पाठवीत असल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत व गणेश माधवराव गर्दे यांचे (४११); पो. एजंट यांनी दिलेली यादी व थैली छत्रपतींकडे पाठविल्यासंबंधी संताजी यशवंत याचे (४१२); पुण्याकडील सविस्तर मजकूर राजमाता सुंदराबाई यांच्या पत्री लिहिला असल्यासंबंधी, खंडोजी नाईक भोसले याचे (४२५); जनरल वेलस्लीकडून आलेली यादी गव्हर्नर यास पाहण्यासाठी पाठवल्यासंबंधी, दादाजी यादव याचे (४४०); जंजिरेकर खान याच्याकडील पत्रे रामचंद्र यादव याच्याबरोबर पाठवून देत असल्यासंबंधी, दादाजी यादव मुक्काम मुंबई याचे (४४२); संक्रांतीचे तिळगूळ पोहचल्यासंबंधी, दादाजी यादव याचे (४४३); नवाब

**रुमाल क्र ५७**

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

याकूबखान यास छत्रपतींनी बहुमान थैली पाठविल्याचे समजल्यासंबंधी दादाजी यादव याचे (९४४४); जंजिरेकर खान यास पाठविलली थैली पोहचती केल्यासंबंधी, दादाजी यादव याचे (४४५); इनायतनामेच्या थैल्या इंग्रजांकडे पोचत्या केल्यासंबंधी दिनकरराव याचे (४५७).

**दिनकरराव यांची**: सुंदराबाई याना, स्वरूपजी क्षीरसागर यांच्या निधनासंबंधी (९४१३); बाळाबाई आक्का निंबाळकर याना तमासगिरांचा शोध करून कळवीत असल्यासंबंधी (४२८); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांना, सदाशिवपंत आबा यास त्यांच्याकडे पाठवले असल्याबाबत (४२९); बाळाबाई आक्का निंबाळकर हीस, आऊबाई आक्का यांच्या प्रकृतीसंबंधी कळवण्याबाबत (४३०); बाळाबाई आक्का निंबाळकर ह्यास, ठुशा माणकांच्या बाळचा एक दोन दिवसांत पाठवीत असल्यासंबंधी (४३१); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यास, क्षेमसमाचारासंबंधी व नळवातामुळे प्रकृतीस बरे नसल्यामुळे बापू वैद्याकडील चूर्ण पाठवून देण्यासंबंधी (४३२–४३५); सुंदराबाई याना गोविंदपंत फडणीस यांच्या मालवणास जाण्याच्या खर्चाचा बंदोबस्त होण्याबाबत (४४१); बाळाबाई आक्का निंबाळकर याना, क्षेमसमाचारासंबंधी (४४७-४४८); बाळाबाई आक्का निंबाळकर ह्यांस, कागलसंबंधी आपासाहेब यास लिहिले असल्यासंबंधी (४४९); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांना, कागल तालुक्याच्या जावसालाविषयी कळवीत असल्यासंबंधी (४५०), नाळाबाई आक्का निंबाळकर यांस, आप्पा यादव मुखरूप असल्यासंबंधी (४५१); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांना, यमाजीपंत नेरलीकर यांच्या जावसालाविषयी व हुबरवाडी, किणे वगैरे गावांची मोकळिकीसंबंधी (४५२); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांना दागिने तयार झाल्याबरोबर पाठवीत असल्यासंबंधी (४५३); खर्डेकरांच्या बीड व खर्डे येथील पाटीलकी व चौथाई हक्काबाबत इंग्रजांकडून चकती पत्रे घेतल्याबंधी (४४५); बाळाबाई आक्का निंबाळकर यांना आळते येथील निपाणीकराने धरून ठेवलेल्या टोळीच्या सुटकेबाबत (४५५); सुंदराबाई यांना, कृष्णराव गोपाळ याचे विद्यमाने सादुल्लाखान यास घोडी दिल्यासंबंधी, तसेच खर्चाबाबतच्या अडचणीसंबंधी (४५६); सुंदराबाई यांना, देणेकरी याचा तगादा लागल्याने खर्चास पाठविण्यासंबंधी (४५८); सुंदराबाईसाहेब यांना खर्चास पाठविण्यासंबंधी (४५९); सुंदराबाई याना, हुजूर खासगीकडे पाठवलेल्या सामानाची किंमत मिळविण्याबाबत (४६०); सुंदराबाई याना, कागलच्या सात गावांविषयी व रद्दकर्जाच्या सहा गावांविषयी दस्तऐवज पाठविण्यासंबंधी (४६१); इंग्रजांकडून पन्नास हजारांचा ऐवज घेण्याबाबत, सुंदराबाई यांना (४६२).

**याद्या**—करवीरकर वकिलास भाऊ महाराज यांच्या इनाम गावांतील रयतेस उपद्रव न होण्याबाबत पो. एजंट याचे (९३९८); आनंदराव त्र्यंबक यांच्या नावे धारवाडहून करवीरी पाठवलेल्या याद्यासंबंधी (४२४).

---

**रु. क्र. ५८, रु. क्र. ५८, पु. क्र. १, का. सं. ९४६३ ते ९५२८ (६६).**

**सु. स. १२०८ ते १२३७, इ. स. १८०७-८ ते १८३६-३७.**

**आज्ञापत्रे छत्रपतींची**: देवी नाईक दुभाषी यांस क्षेमसमाचार कळवण्याबाबत (९४६३); सखाराम नारायण यास आपल्या कार्यभागांत तत्पर असण्यासंबंधी, (४६४); जीवराव जाधव हवालदार व कृष्णराव माधवराव गर्दे यांस, पो. एजंट यांच्या भेटीच्यावेळी हरणाची शिकार केल्यासंबंधी (४८९); आनंदराव त्र्यंबक यास गव्हर्नर यांच्या भेटीची केलेली तयारी पाहून जाण्याबाबत (५१२).

**पत्रे**—जीवराव जाधव यास, रामराव अखबारनवीस यानी खोटा मजकूर सांगितल्याकामी पुराव्यासह हजर रहाण्यासंबंधी, पो. एजंट यांचे (९५११); सुंदराबाई यांना, यशवंतराव घोरपडे याची पागा करवीरी आणण्याबाबत व आजरे प्रकरणाचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी दिनकर राय याचे (५१७); सुंदराबाई यांना, करवीरकरांच्या कामकाजाविषयी बोलणी झाली, त्याबाबत

## रुमाल क्र. ५८

## पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

कळवीत असल्यासंबंधी दिनकरराव याचे (९५१८); सुंदराबाई याना, आळते, हिंगणगाव, हलकर्णी वगैरेकडील अटकेत ठेवलेल्या प्यादे लोकासंबंधीचे जावसाल उलगडून घेत असल्या-संबंधी, दिनकरराव याचे (५२१); विश्वासराव बापूकडे लखोटा पोचता करून उत्तर पाठवीत असल्यासंबंधी, राघो वल्लाळ याचे (५२३); सगुणाबाई यांस, बबई बाईसाहेब यांचा दुखावलेला हात रघुनाथ वैद तोरगलकर याने बसवून औषध उपाय केल्यासंबंधी बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांचे (५२६).

**छत्रपतींना अंताजी यशवंत व गणेश माधवराव यांची :** पो. एजंट बेवर यांचा मुक्काम कुणुरावर असल्यासंबंधी (९४९३); करवीरकर सरंजाम फौज वगैरे घेऊन फिरण्याचे कारण काय म्हणून इंग्रज चौकशी करत असल्यासंबंधी (५०२-५०३); धारवाडहून सहा खेड्यांचा हिशोब उलगडून घेत असल्यासंबंधी व किल्ले प्रसिद्धगड येथील वसुलासंबंधी (५०५), पांडुरंगराव यांचे पत्र पाठविण्यासंबंधी (५०९); एकोंडी येथे इंग्रजाकडून आलेल्या थैलीची नक्कल पाठवण्यासंबंधी (५२०).

**छत्रपतींस आनंदराव त्र्यंबक यांची :** आनंद खंडो यांच्या जिंदगीबद्दल, चौकशी करण्यासंबंधी (९४०५); बाळकृष्णराव याजकडे घोडे खरेदी करण्यासाठी २०० रुपयांची हुंडी पाठवण्या-बाबत (४६६); पटवर्धन मंडळींच्या भाऊबंदी खटल्यासंबंधी चौकशीसाठी अंताजी भिडे मिरजेस जाणार असल्यासंबंधी (४६८); क्षेमसमाचारासंबंधी (४७१–४७२); कमिशनर यांचा मुक्काम हुबळीहून मिश्रीकोट येथे गेल्यासंबंधी (४८१); मनोळीचे ठाणे वंटमुरीकर यास परत देण्यासंबंधी (४८७); कमिशनर चॅपलीन व छत्रपती यांच्या भेटी-संबंधी (४८८); कमिनशर माधवराव मिरजकर यांच्याकडे मेजवानीस गेल्यासंबंधी (४९०); इंग्रजांबरोबर करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी बोलणी करीत असल्यासंबंधी (५०७); कमिशनर बरोबर जाणेस गैरसोय असल्यासंबंधी (५०८); बाशा येडवी नाईक याच्या भावाच्या खुनाच्या चौकशीबाबत (५१३); चिखलहाळ व रामपूरचे ठाणे घेण्या-बाबत (५१४); चिकोडीहून छत्रपती मनोळीस अगर करवीरी जाणार याबाबत इंग्रज चौकशी करीत असल्याबद्दल (५१५); नंदगावासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी झाल्याबाबत (५१६).

**छत्रपतींस आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांची :** नेरली ठाणे. सावकारांचे कर्ज भागवून रामचंद्रपंत नेरलीकर यास परत देण्याबाबत (९४६७); होसकोटे येथील कुलकर्ण्याच्या चोरीसंबंधी व टाकळी व हेरवाड येथून टपालाची लाकडे पोहचत नसल्यासंबंधी (४६९); बापूराव नंदगावकर याची तक्षीम चालू करण्यासंबंधी (४७०); गोविंद जिवाजी व रामचंद्र सखाराम पाटील नणंदीकर यांचे पाटिलकीचे वतन त्यांच्याकडे चालवण्याबाबत (४७७); कमिशनर व गव्हर्नर यांची फौजेसह भेट न घेणेबाबत (४७८–४८०); कमिशनर यांच्या लष्करातील मुक्कामात तंबू, स्वार, उंट वगैरे पाठविण्याबाबत (४८२); कितूरच्या मुक्कामास गेल्याबाबत (४८४); येली मनोळी येथे छत्रपतींनी ठाणे घातले म्हणून इंग्रजांकडे बोभाटा झाला असल्यासंबंधी (४८५–४८६); कमिशनर चॅपलीन यांच्या करवीर भेटीबाबत ठरेल त्या प्रमाणे कळवीत असल्यासंबंधी (५०६).

**छत्रपतींना इतरांची :** राजाज्ञा याजकडील ऐवजाच्या हिशोबाबाबत, दाजी महादेव घाणेकर याचे (९४७३–४७५); तवनाप्पा शेटे व सौंदतीकर यांनी पो. एजंटकडे केलेल्या फिर्यादी अर्जाच्या नकला पाठविल्यासंबंधी, करवीरकर वकिलाचे (४७६); हुकेरी येथील घुमट पो. एजंट पाहून आल्यासंबंधी अंताजी यशवंत व गणपतराव माधव यांचे (४९१); इचल-करंजी प्रकरणी व भागू जिवाजी भोसले याच्या फिर्यादीविषयी जावसाल सत्वर पाठविण्या-संबंधी, बाळकृष्ण बाबूराव याचे (४९२); इंग्रज अधिकारी हुकेरीचा नळ व घुमट पाहण्यास जाणार असल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत व गणपतराव माधव यांची (४९४); इंग्रजांशी करवीरकरांच्या दोस्तीसंबंधी बोलणी केल्याबाबत गणपतराव माधव याचे (४९५); मुंबई व पुण्याहून आलेल्या थैल्या छत्रपतींकडे पाठविल्यासंबंधी जिवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे यांचे (४९६); पो. एजंट सौंदतीहून बदामीस जाण्यापूर्वी त्यास ठरलेला ऐवज देण्याची व्यवस्था

**रुमाल क्र. ५८**

**पुडके क्र. १--(चालू)**

**पत्रे**--(चालू)

होण्यासंबंधी, गणेश माधवराव यांचे (९४९७); उंट पोहोचल्यासंबंधी कळविण्याबाबत, अंताजी यशवंत व गणेश माधवराव यांचे (४९८); हुकेरी तालुक्यातील जमीनदार इ.स उपद्रव न होण्यासंबंधी, अंताजी यशवंत व गणेश माधवराव यांचे (४९९); कागल किल्ल्यात इंग्रज लष्कराने आपल्या तोफा नेऊन बार काढल्यासंबंधी, जिवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे यांचे (५००); कुरुंदवाडकरांची इंग्रजांकडे गुदरलेल्या फिर्याद यादींच्या-नकला पाठविल्या असल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत याचे (५०१); धारवाड येथील करवीर-करांच्या जावसालासंबंधी, रावजी वाकनीस निवेदन करतील या अर्थी गणेश माधव गर्दे याचे (५०४); मिरजेस शिकारीसाठी चित्ते घेऊन गेल्यासंबंधी जीवराव जाधव व आवाजी सदाशिव यांचे (५१०); गावोगांवी होणाऱ्या चोऱ्यांच्या बंदोबस्ताविषयी न्यायधिशाकडे कळवल्यासंबंधी जीवराव जाधव याचे (५१९); सामानगड येथील बंडखोर इसमाना धरण्या-संबंधी व तांबूळकर यास शिक्षा होण्यासंबंधी गोपाळराव यास जाधव व भोवानराव घाटगे यांचे (५२२); पारगाव येथील दरोड्याविषयी चौकशी चालली असल्याबाबत, बाळाजी भास्कर जोगळेकर याचे (५२४); आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यास, आबासाहेब छत्रपतींचे पत्र इंग्रजांकडे पाठवून दिल्यासंबंधी व तोरगल वैद्य यास पाठवल्याबाबत, सुंदराबाई यांचे (५२५); आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यास, आबासाहेब छत्रपती यांच्या प्रकृतीसंबंधी कळवण्याबाबत सुंदराबाई यांचे (५२७); आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपतींस, सुभानजी साळोखे यांच्या उत्तर कार्यासाठी १०० रुपयांची वरात दिल्यासंबंधी, सुंदराबाई यांचे (५२८).

---

**ज. क्र. ५८, रु. क्र. ५८, पु. क्र. २, का. सं. ९५२९ ते ९५८३ (५५).**

**सु. स. १२०६ ते १२२८, इ. स. १८०५-६ ते १८२७-२८.**

**आज्ञापत्र**--देवी नाईक दुभाषी यांस, व्यंकटराव कृष्ण यांच्यासह छत्रपतींच्या भेटीस येण्याबाबत छत्रपतींचे (९५२९).

**कलमबंदी**--जुगूळ, हिडकल वगैरे भागात होणाऱ्या चोऱ्या व दरोडे यांच्या बंदोबस्ताबाबत (९५६२-५६३).

**पत्रे**--मोरोपंत दिा हुजूर बाजार यास, छत्रपतींची स्वारी वाळवेहून करवीरी येत असल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (९५६४); जिजाबाई याना, छत्रपतीस सिंहासनारूढ केल्या-संबंधी व पेशव्यांच्या गृहकलहासंबंधी, दिनकर महादेव याचे (५६६); गोविंदराव दादा यास, कमिशनर चॅपलीनसाहेब यांचा मुक्काम धारवाडास होणार व गव्हर्नर मिरजेस येणार अशासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (५७०); सुंदराबाई याना, पुण्याहून बाळा महाराज, हवालदार वगैरे यात्रेस निघणार असल्यासंबंधी, खंडोजी नाईक भोसले याचे (५७३); सुंदराबाई यांना, आळंदी येथे भाऊ महाराज, आकाराम यादव वगैरे मंडळी सुखरूप असल्या-संबंधी खंडोजी नाईक भोसले याचे (५७५); जिजाबाई याना, छत्रपती सिंहासनारूढ झाल्याचे समजल्यासंबंधी दिनकर महादेव याचे (५७७); डुकराच्या शिकारीचे वेळी छत्रपतींची गोळी लागून भाऊ घोरपडे ठार झाल्यासंबंधी (९५८३).

**छत्रपतीस अंताजी यशवंत व गणेश माधवराव यांची :** धारवाडास जाण्यास मध्यंतरी रहदारीचा अडथळा असल्यासंबंधी (९५४३); गव्हर्नर यांच्या हुकुमावरून फौज करवीरी न थांबता पुढे जाणार असल्यासंबंधी (५४७); शितोळे, भाऊ महाराज व कागलकर यांच्याशी तंटा करू नये असे इंग्रजांचे म्हणणे असल्यासंबंधी (५४८); बाजी नाईक कोडोलीकर याचे देणे भागवून पावती पाठविल्यासंबंधी (५५०); नेरलीकरांची गावे मोकळी करण्या-बाबत, तसेच कलादगी, सोलापूर येथील इंग्रज फलटणी जमा झाल्या असल्यासंबंधी (५५४); रावजी वाकनीस न आल्यामुळे करवीरी पो. एजंट येत असल्यासंबंधी (५५५); रावजी वाकनीस मुखत्यारीची थैली केव्हा घेऊन येतात याची पो. एजंट वाट पाहात असल्यासंबंधी (५५६); वागेवाडी येथे इंग्रजांच्या मुक्कामाची तयारी करण्यासाठी बाबूजी खाडे यास पाठवण्याबाबत (५५७); भुजंगराव घोरपडे यांच्या लग्नाचे वऱ्हाड गजेंद्रगडाहून करवीरी येण्यास दस्तक पाहिजे असल्यासंबंधी (५५८); इंग्रजी लष्कराचा मुक्काम पाच्छापुरास असल्यासंबंधी (५५९).

## रुमाल क्र. ५८

## पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

**छत्रपतीस आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबुराव यांची :** मेव्याचे पेटारे गव्हर्नराकडे पोहचते केल्या संबंधी (९५३०); नाईकजी भोसले पाटील व हणगोजी भोसले पाटील यांच्या वतना-संबंधीच्या तंटयाबाबत (५३१); खडकलाट येथील अनंत खंडो याची भांडी, गुरे, वगैरे त्यास परत देण्याबाबत (५३२); चंदगौंडा पाटील निलजीकर याचे वतन त्याजकडे चालवण्याबाबत (५३४); गोपाळपंत गोखले यास करवीरी येताना मुरगुडकर याने अडथळा केल्यासंबंधी (५३५); धारवाड येथे कागलकर निा कारकून व नेरलीकर वगैरेनी बोभाटा करून इंग्रजांचे मन विघडवल्याबाबत (५३७); घोडा खरेदी केला त्याबाबतच्या ऐवजाच्या खर्चाची सोय होण्याबाबत (५४०); कितूर येथे कमिशनर फौजेसुद्धा येऊन मोर्चेबंदी करीत असल्यासंबंधी व खर्चाचा बंदोबस्त होण्याबाबत (५४१–५४२); इंग्रजांशी समेटाची बोलणी करीत असल्याबाबत (५४४); अखबारनवीसच्या जागी रामाजीपंत यांची नेमणूक केल्या-संबंधी (५४५); कमिशनरासाठी गोमांतकी आंबे पाठविण्याबाबत (५४६); मि. मालीट याचे धोरण समजाऊन घेऊन बाळकृष्णराव वकील यास पाठवल्यासंबंधी (५५१); मि. वाथीन यानी छत्रपतींच्या क्षेमसमाचाराविषयी चौकशी केली असल्याबद्दल (५५२); मि. वाथीन यांच्याशी बोलणी कल्यासंबंधीचा वृत्तांत बाळकोबा निवेदन करील या अर्थी (५५३); धारवाड येथे इंग्रजांशी बोलणी केल्यासंबंधी व त्यांच्या लष्कराची तयारी झाली असल्याबाबत (५६०); तोरगलकरकडील जमावाने तोरणगट्टीस ठाणे घातल्यासंबंधी (५६१); आणापा नाईक यांच्या मुलांस व स्त्रीस अटकेंतून मोकळे करण्यासंबंधी (५६७); दोनवाड व बाळकुड येथील सीमातंटयासंबंधी (५७१); संक्राजी व भवानीबाई घोरपडे यांच्या जावसालासंबंधी कमिशनरशी बोलणी झाल्यावर कळवीत असल्यासंबंधी (५७९); मुडशिंगी नजीक कमिशनर चॅपलीनशी बोलणी केल्यासंबंधी (५८०); आलासनजीक नदी उतरत असता नाव बुडून डाकतील सामानांची व माणसांची नासधूस झाल्यासंबंधी (५८१).

पत्रे—**छत्रपतींस इतरांची :** आनंदराव वकील याचे पत्रावरून धारवाडकडील मजकूर समजेल अशासंबंधी जोत्याजीराव निकम याचे (९५३३); धारवाड येथील कार्यभाग संपवून १–२ दिवसांत येत असल्यासंबंधी (५३६); आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांच्या गैरवर्तणुकी-संबंधी, गोपाळ वासुदेव याचे (५३८); भाऊ महाराज व राजाज्ञा यांजकडील पत्रे, थैल्या वगैरे कागद मिळण्याबाबत, गोपाळ वासुदेव याचे (५३९); कागल ठाण्यातील सरकारी कागदांचे रुमाल पाण्यात बुडविणाऱ्याचा तपास करण्यासंबंधी, करवीरकर वकीलाचे (५४९); पाटण येथे सरंजाम, स्वार व लोकसुद्धा सुखरूप पोहोचल्यासंबंधी, बळवंतराव शिर्के याचे (५६५); बुवासाहेब छत्रपतींचा मुक्काम ठाणे हुपरीस असल्याचे समजल्यासंबंधी (५६८); पाटण्यातून आलेला लखोटा करवीरी पाठवल्यासंबंधी, बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांचे (५६९); आळंदी येथे आकाराम यादव वगैरे मंडळी सुखरूप पोहोचल्यासंबंधी, खंडोजी नाईक भोसले याचे (५७३); बच्चाजीपंत, सरखवास व जोत्याजी यादव यांच्याकडून येणे असलेल्या ऐवजासंबंधी, खंडो मोरेश्वर परांडेकर याचे (५७४); आज्ञेप्रमाणे इंग्रजांशी बोलणी करीत असल्यासंबंधी गोविंदराव कृष्ण याचे (५७६); पो. एजंट ताकरीन यांच्याशी बोलणी केल्यासंबंधी, खंडोजीराव भोसले याचे (५७८); मिरजेहून गंगाधरपंताबरोबर दीड लक्ष रुपयांच्या चिठ्या पाठवल्या असल्यासंबंधी, गोविंदराव दासो याचे (५८२).

---

**ज. क्र. ५९, रु. क्र. ५९, पु. क्र. १, का. सं. ९५८४ ते ९६४४ (६१).**

**सु. स. १२२३ ते १२२६.**

अर्ज—पिशवी गावचे पाटील व रयत व आप्पाजी सखो निा कमाविसदार यांमध्ये गावाच्या वहिवाटी-बाबत चाललल्या तंटयाबाबत गावकामगार का कोडोली यांचा छत्रपतीकडे (९६२६).

आज्ञापत्र—आनंदराव त्र्यंबक यास, आईसाहेब यांची स्वारी राजापुरास जाणार असल्याने पो. ए. कडून दस्तक पाठवून देण्याबाबत, छत्रपतींचे (९५८६).

पत्रे—देवजी नाईक दुभाषी यास, करवीरकरांचे काम झाल्यानंतर ५,००० रुपयांचे गाव इनाम देण्यात येईल याअर्थी रघुनाथ याचे (९५८४); आनंदराव व बाळकृष्णराव यांना, साव-काराच्या दण्याचा उलगडा झाला असताही त्याच्याकडून उपद्रव होत असल्यासंबंधी बाळाजी

रुमाल क्र. ५९

पुडकें क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

माणकेश्वर याचे (९५८९); मोरोपंत पारसनीस यांस, आप्पा गायकवाड याच्याकडे असलेला आपला हरवलेला उंट परत मिळविण्यासंबंधी, चिमाजी सितोळे याचे (६१०); रावजी पारसनीस यांस नंदगाव येथील येणे असलेल्या वसुलासंबंधी कृष्णाबाई यांचे (६११); मुदगलाचार्य स्वामी यांना, त्यांना पंचवीस रुपयांचे वर्षासन ठरवून दिले वा। रामचंद्र महादेव सुभा मनोळी याचे (६१२); आनंदराव भाऊ यांस इचलकरंजीचे हित संरक्षण करण्यासंबंधी व्यंकटराव भास्कर याचे (६१९–६२२); आप्पाजीपंत आण्णा यास हाचनाळ हा गाव रावजी वाकनीस यास दुमाला करुन दिल्यावावत विराप्पा मूर्ती याचे (६३१); दिवाणसाहेब यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी राजसबाई हिचे (६३२); दिवाणसाहेब यांना, भाऊ-बंदकीचा तंटा (दादा न्यायाधिश यांचेशी असलेला) सोडविण्यासंबंधी गोपाळाचार्य पंडितराव याचे (६३३); आईसाहेब यांना तुकोजी माने यांजबरोबर पाठविलेली पत्रे पोचल्यासंबंधी शहाजी यांचे (६३७); नानासाहेब राजाज्ञा यास, करवीरास छत्रपतींच्या दर्शनास येण्या-संबंधी, जीवराव जाधव याचे (६४१); नानासाहेब राजाज्ञा यास नाईक यांजबरोबर तीस लोक पाठविल्यासंबंधी (६४२)

**छत्रपतीस आनंदराव त्रिंबक यांची**: कमिशनर पुण्याबाहेर आठ दिवसांत जाणार असलेसंबंधी (९५८५); भोजकर यांचे अडथळा केलेले लाकूडसामान त्यास परत करण्यासंबंधी (५८८); भाऊ महाराज याना करवीरी पाठवून देण्यासंबंधी (५९३); काथीन याची भेट घेऊन छत्रपतींच्या जेजुरी भेटीवावत बोलत असल्यासंबंधी (५९४); गोपाळराव यास पुण्यास पाठवल्यावावत (६३३).

**छत्रपतीस इतरांची**: गावांच्या सोडचिठ्या पाठविल्यावावत जोत्याजी निकम याचे (फाटलेले व अपूर्ण) (९५८७); वाळवे प्रकरणावावतची सहा अस्सल पत्रे पाठविल्यासंबंधी, तसेंच धारवाड येथे घोडी पळविण्याच्या पैजेसंबंधी, आनंदराव त्रिंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (५९० व ५९१); मौजे आळते हा गाव रामराव भोसले यांजकडे पूर्वीप्रमाणे चालविण्या-संबंधी, अंताजी यशवंत याचे (५९२), क्षेमसमाचारासंबंधी (५९५); नवरात्र उत्सवाचे सामान पाठविलेवावत तसेंच गव्हर्नर याचा मुक्काम साताऱ्यास होणार असल्यासंबंधी, ज्योती निकम व रघुनाथ शिवाजी मुा पुणे यांचे (५९६); सुबराव देसाई रा. चिपरी याचा जैनापूरच्या रानांत खून झाला, त्याच्या चौकशी बावत, महादजी परशराम याचे (५९७); मलभापुराहुन आलेली पत्रे त्यांच्याकडे पाठविल्यासंबंधी, बावाजी नगरकर यांचे (५९८); वाडी रत्नागिरी येथील जामदारखान्यातील वस्त्रे जळून गेल्यासंबंधी बावाजी भोसले व राघो बावजी यांचे (५९९); ठाणे येथील दरोड्याच्या चौकशीवावत बाळाजी भास्कर याचे (९६००); पूर्वीप्रमाणे आपल्याकडून सेवा करुन घेण्यासंबंधी सदाशिव रामचंद्र याचे (६०१ व ६०२); ऐतवडे गावासंबंधी इंग्रजाशी बोलणी केल्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (६०३); मौजे धरणगुत्तीची पहाणी करून जखोजी पवार शिरोळे येथे आलेसंबंधी, मल्हार यशवंत याचे (६०४); अँचीसन छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्यासंबंधी (६०५); चिकोडीकर पाटील परागंदा होऊन तळी करत असलेबद्दल आवाजी आयत याचे (६०६ व ६०७); कटकोळकर यांजकडून पाठविलेली आज्ञापत्रे पोचल्यावावत, राघोबल्लाळ याचे (६०८); शिरोळ महालाच्या हिशेवासंबंधी, वामन कृष्ण याचे (६१३ ते ६१४); मार्तंड देवाच्या उत्सवासाठी यादीपत्र सामान व खर्चास पाठवून देण्या-संबंधी सदू सकपाळ याचे (६१५); अँचीसन यांचा मुक्काम करवीरी होणार असल्यासंबंधी, वासुदेव अनंत याचे (६१६); सामानगड येथील मारूतीचा प्रसाद पाठवून दिल्यासंबंधी व हिम्मत बहाद्दर यांच्या कन्येच्या विवाहासंबंधी, बच्याजी भोसले याचे (६१७); साताऱ्याहून आलेले बंदीवान करवीरी पाठविल्यासंबंधी बच्याजी भास्कर याचे (६१८); विशाळगड येथील वकिलाची भेट घेतल्यावावत तसेच कोकणात होणाऱ्या चोऱ्या व दरोड्यासंबंधी बावाजी भास्कर याचे (६२४); शंभू देवास छत्रपतींनी पाठवलेले कावडीचे पाणी समर्पण कल्यासंबंधी भवानजी घाटगे झुंजारराव याचे (६२५); इंग्रजाचे मनात करवीर-करांबद्दल विकल्प असल्याबद्दल तसेच निलकंठराव शिंदे सेनासाहेब सुभा हे आपण छत्रपतींचे ताबेदार नाही असे इंग्रजास सांगत असल्यासंबंधी, आनंदराव त्रिंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांचे

रुमाल क्र. ५९

पुडकें क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

(९६२७ ते ६२९); बुवासाहेब छत्रपतीस त्यांनी पाठविलेले आंबे पोचल्यासंबंधी सुंदराबाई याचे (६३०); आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यांना, क्षेमसमाचारासंबंधी सुंदराबाई याचे (६३४); बडोदे मुक्कामी सुखरूप असलेबद्दल हणमंत यशवंत, याचे (६३५); क्षेमसमाचारासंबंधी, मि. लुई याचे (६३६); तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी, बाळोजी भोसले याचे (६३८); मुलाच्या लग्नासाठी झालेल्या कर्जाची फेड करण्यास मदत होण्यासंबंधी जिवरावजी शिर्के तळसकर याचे (६३९); सातारेकडील निरोप घेऊन जप्तनमुलख येत असल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत याचे (६४०); डाकेचे लखोटे आज्ञेप्रमाणे व्यवस्थित पाठवीत असल्यासंबंधी (६४३); मिराबाई तबीब यास मौजे माजगाव हा गाव करार करून दिल्यासंबंधी, राणोजी दळवी याचे (६४४).

---

ज. क्र. ५९, रुमाल क्र. ५९, पु. क्र. २ का. सं. ९६४५ ते ९७०६ (६२).

सु. स. १२२३ ते १२२६, इ. स. १८२२–२३ ते १८२५–२६.

आज्ञापत्र—त्र्यंबक आवाजी यास, अप्पाजीराव निंबाळकर यांच्याकडील करवीरास येणाऱ्या लग्नाच्या वऱ्हाडाबरोबर इंग्रजाकडील पहारेकरी लोक पाठवून देण्याबाबत छत्रपतींचे (९६९९).

पत्रे—सुंदराबाई व बुवासाहेब छत्रपति यांना, सिंधुदुर्ग येथील शिवराजेश्वर व महादेव या देवस्थानास शंभू छत्रपतींच्या विवाहानिमित्त, तसेच शारदा नवरात्रानिमित्त पाठवलेले दुस्त व विडे पोचल्या-संबंधी संबंधित वहिवाटदार यांच्याकडून (९७०२ ते ७०६); आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यांना, वरचेवर पत्र पाठविण्यासंबंधी तसेच झुंजारराव घाटगे यांच्या करवीरी राहण्याची, व खर्चाची सोय करण्यासंबंधी, सुंदराबाई यांचे (६८१); नारायणराव राजाज्ञा यास आईसाहेब यांच्या प्रकृतीसंबंधी तसेच सुभानजी निकम यांनी धरून ठेवलेल्या सोनारांच्या चौकशीसंबंधी जिवराव जाधव यांचे (६९०).

**छत्रपतीस अंताजी यशवंत व गणेश माधव गर्दे यांची :** पो. एजंट सुभा धारवाड यांची प्रकृती बरी नसल्यामुळे भेट झाली नसल्यासंबंधी (९६६४); पो. एजंट यांनी दिलेले बंदुकीचे सामान पाठविल्यासंबंधी (६६५); धारवाडहून दोन तट्टे करवीरी पाठविल्यासंबंधी (६६६); पागेतील घोडी धारवाडहून परत पाठविल्यासंबंधी (६७२); इंग्रजांचा ऐवज देण्यासंबंधी (६७३–७४).

**छत्रपतीस आनंदराव त्र्यंबक यांची :** निंबाळकरापासून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत (९६४५); कंपनी सरकारच्या लोकांस ते कामावर आले असता त्यांना करवीरहद्दीत अडथळा न होण्याबाबत (६४६–६४७); चिंचलीकर देसायाने केलेला दांडगावा, इचलकरंजीकराचे देशमुखी व सरदेशमुखी हक्क, इत्यादीसंबंधी (६४८, ६५१); भिर्डीकर यांनी कृष्णाजी नरसिंह याच्या घावयाच्या जिंदगीसंबंधी (६५६); कित्तूर येथील जामदारखान्यातील ऐवजांच्या चौकशीस इंग्रजाकडील अधिकारी गेले असल्यासंबंधी (६५७–६५९); पंडितराव नानांचे मुंबईहून आलेले पत्र पाठविल्यासंबंधी तसेच नारायणराव पाटणकर यांची व कमिशनरची भेट झाली नसल्यासंबंधी (६६७, ६६८); गोकाक नजीक छत्रपति व इंग्रज यांची भेट होण्यासंबंधी (६९७); छत्रपति व शितोळे यांच्यामधील तंट्यासंबंधी (६९८).

**छत्रपतीस आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांची :** धारवाड येथे छत्रपतींच्या सहा खेड्या-विषयी इंग्रजांशी बोलणी केल्यासंबंधी (९६५३–६५४); औषधासाठी वेलदोड्याचा अर्क पाहिजे असल्यासंबंधी (६५५); खर्चास पाठवण्यासाठी मनोळीच्या सुभेदारास आज्ञा होण्या-विषयी (६६०–६६२); क्षेमसमाचारासंबंधी (६६३); ठाणे हलकर्णी येथील ऐवजाच्या वसुलीसंबंधी (६६९–६७०); गव्हर्नरची भेट घेऊन त्यांना अत्तर व गुलाब, विडे दिल्यासंबंधी (६७९–६८०).

**छत्रपतीस करवीरकर वकीलांची :** बोरगाव येथे बेवर यांचा मुक्काम होणार असल्यासंबंधी (९६७१); छत्रपतींच्या जेजूरी भेटीबाबत इंग्रजांशी बोलणी केल्यासंबंधी (६७७); निपाणी येथील गृहस्थ (नांव नाही) भ्रमिष्ठावस्थेत असल्यासंबंधी (६७८).

रुमाल क्र. ५९

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे :—(चालू)

**छत्रपतीस इतरांची :** कागल तालुक्याच्या सोडचिठ्या मिळाल्याबाबत जिवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे यांचे (९६७५–६७६); सातारा जिल्ह्यातून पळून आलेला आरोपी व्यंकू रामोशी यास धरण्यास हत्त्यारबंद लोक पाठवून देण्यासंबंधी भिवाजी थोरात याचे (६८२); सांगवडे येथील वसुलाच्या याद्या पाठवीत असल्यासंबंधी व महालक्ष्मीच्या देवालयात अनुष्टाने चालू करण्यासंबंधी बाळाजी निकम व मोरो चिटको याचे (६८३); मातोश्री बयासाहेबांच्या प्रकृतीस बरे नसल्याबद्दल आप्पाजीराव शिर्के व सोनजी जाधव यांचे (६८४, ६८६); शिरोळ भागांतील जमाबंदीसंबंधी मल्हार यशवंत व महादाजी रघुनाथ यांचे (६९५); नोकरीस ठेवल्यास नोकरी करण्याची इच्छा असल्यासंबंधी, उमाजीराव राणे याचे (६९६); यळगूड मुक्कामी सुखरूप पोहचल्यासंबंधी, नारो गिरमाजी याचे (७०१).

**जीवराव जाधव हवालदार यास नारायणराव राजाज्ञा यांची :** आप्पाजीराव देसाई चिंचणीकर याच्या नागाव्याच्या यादीबाबत (९६८७); गणपतराव जाधव यास पाठवून देण्याबाबत (६८८); छत्रपतींच्या प्रकृतिविषयी दररोज कळविण्यासंबंधी (६८९); पडळ येथे पडलेले दरोडे, सीतारामपंतास करवीरी पाठवणे, इत्यादीसंबंधी (६९१–६९२); कणेरी येथे पडलेला दरोडा, पेठेत होणाऱ्या चोऱ्या, कोट करवीर येथील जमिनीची लावणी इत्यादीबाबत (६९३); आप्पाजीराव देसाई चिंचणीकर याचेकडील कारकून येऊन पोचला नसल्याबद्दल, तसेच माधवराव घाटगे यांस नागपुरास जाण्यासाठी वरात देण्याबाबत (६९४); जिवराव जाधव याने पाठवलेली पत्रे छत्रपतीकडे पाठविल्यासंबंधी (७००).

---

**ज. नं. ६०, रुमाल क्र. ६०, पु. क्र. १, का. सं. ९७०७ ते ९७८३ (७७)**

**सु. स. १२१० ते १२८८, इ. स. १८०९-१० ते १८८७–८८**

**आज्ञापत्रे छत्रपतींची**—महादजी तुकदेव यास, सय्यद अब्दुल महमद काजी यास सडोली गाव इनाम दिल्यासंबंधी (९७५८); दादाजी यादव निाा इंग्रज यास, करवीरी भेटीस येण्यासंबंधी (७५९).

**टिप्पण**—दिलेल्या सनदासंबंधीचे (९७८०).

**पत्रे**—इंग्रजबहाद्दर याचा मुक्काम पन्हाळ्याहून करवीरी केव्हा होणार ते कळवण्याबाबत रावजी वाकनीस याचे (९७६०); आईसाहेब याना, करवीर येथील हशम बंदुक बारदार व जासूद लोकांच्या खर्चास पाठविण्यासंबंधी बाळाजी निकम व मोरो चिटको यांचे (७६४); नानासाहेब राजाज्ञा यास, आप्पाजीराव शिर्के नांदणी येथील रयतांचा गूळ नेत असून विहिरीचे दगड पाडून हत्ती महाल बांधीत असल्यासंबंधी जिवराव जाधव याचे (७६५); हणमंतराव भाऊ यास, बेळगाव येथे पो. एजंटास भेटण्यास बाबासाहेब जाणार असल्यासंबंधी रमाबाई सचिव यांचे (७६७); इंग्रजी लष्कराचा मुक्काम पाछापुरास होणार असल्याबद्दल नारायणराव याचे (७७४); दिवाणसाहेब यास, आजीबाईचा महायात्रेस जाण्याचा विचार असल्यासंबंधी तसेच बयासाहेब याना, क्षेमसमाचारासंबंधी रामचंद्र वैद्य याचे (७७५); सुंदराबाई याना, निपाणीकराने छत्रपतींच्या गावांकडून घेतलेल्या वसूलासंबंधी दिनकरराव याचे (७८२–७८३).

**छत्रपतींस इतरांची :** आज्ञेप्रमाणे काम करीत असल्यासंबंधी देवी नाईक दुभाषी याचे (९७०७); शितोळे यांच्या दर्याप्तीसंबंधी आनंदराव त्र्यंवक याचे (७०८); पुणे मुक्कामी गव्हर्नराची भेट घेण्यासंबंधी गणेश माधव याचे (७५६); मंगसूळी व खेमलापूर वगैरे ठिकाणांच्या इंग्रजी लष्करांच्या मुक्कामासंबंधी आबाजी देशपांडे याचे (७५७); आप्पाजी वासुदेव यांच्यामार्फत पाच हजार रुपये पाठविल्यासंबंधी, बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांची (७६१); सातारा व पारगावहून पकडून आणलेल्या चोरांचे जबाब पाठविले असल्यासंबंधी बाळाजी भास्कर याचे (७६२); तोरगलहून मनोळीस गेल्यासंबंधी, जोत्याजीराव घाटगे याचे (७६३); धोंडोपंत दिंडोर्लीकर यास ठेवून घेऊन आत्मारामपंत यास पाठविण्यासंबंधी जोत्याजीराव घाटगे याचे (७६६); नागोजीराव पाटणकर यांच्या नाकांतील खांडकावर औषोधोपचार चालू असल्यासंबंधी, अप्पाजीराव शिर्के याचे (७६८); कोट करवीरच्या तट व बुरुजावर वाढलेली झाडे तोडून टाकण्यास इंग्रजांची परवानगी घेऊन कळवीत

रुमाल क्र. ६०

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे--(चालू)
असल्यासंबंधी, बाळाजी शिवदेव याचे (९७६९); राजवाड्यातील सोप्यांची दुरुस्ती करण्यासंबंधी बाळाजी निकम व मोरो चिटको याचे (७७०); आईसाहेब यांच्या प्रकृतीसंबंधी, बाळाजी निकम व मोरो चिटको याचे (७७१); रवणदाळकर याने जासुदास अडवून ठेवल्यासंबंधी, कृष्णराव गर्दे याचे (७७२); लिंगोजी पाटील याने बाळू सावंत याच्या घेतलेल्या घोडीबाबत नारो गिरमाजी याचे (७७३); आबाजीपंत आबा यास लष्करच्या मुदकापी पाठवून देण्याविषयी, आनंदराव त्र्यंबक याचे (७७६); करकुलमर्णी इत्यादी ठिकाणच्या हजाम जातीतील मानाच्या विडयासंबंधी वहिवाटदार देवस्थान रामेश्वर याचे (७७७); थट्टीकडील यात्रा पाठवीत असल्यासंबंधी महादजी बापोजी याचे (७७८-७७९); परळी गावास राणोजी लाड याच्याकडून होणाऱ्या देवधर्माच्या उपद्रवाबाबत शिवराम भोसले याचे (७८१).

रवासुदगी--धर्म संस्थानकडून आलेल्या वरातासंबंधी (९७०९ ते ९७११); धर्म संस्थानकडील चिठ्या व मसाला यासंबंधी (७१२–७१५); मनोहरगड यथील खर्चासंबंधी (७१६ ते ७३४); खासगी पोताकडील खर्चासंबंधी (७३५, ९७५०); पो. एजंट याचे मुक्काम, चिकोडी व मनोळी तालुके, इत्यादीबाबत चिटणिसीकडील आज्ञापत्रांची (९७५१, ९७५५).

---------

ज. क्र. ६०, रु. क्र. ६०, पु. क्र. २, का. सं. ९७८४ ते ९८४२ (५९).

बिनसाली

पत्रे--आपलेकडील सविस्तर मजकूर छत्रपतींच्या पत्री लिहिल्यासंबंधी जीवराव जाधव यास, चंद्रोजीराव घोरपडे याचे (९७८५); पागेकडील खर्चाच्या व्यवस्थेबाबत, जीवराव जाधव यास चंद्रोजीराव घोरपडे याचे (७८६); पालखीच्या गोंडे वगैरे सामानाची किंमत देण्यासंबंधी, रावसाहेब मंत्री यास आत्माराम मुनी याचे (७८७); आईसाहेब यांच्या प्रकृतीस बर नसल्यासंबंधी नानासाहेब यास जीवराव जाधव याचे (७८८); जासूद व गारदी लोक कामापुरते ठेवून घेऊन बाकीचे करवीरास पाठवण्यासंबंधी, हैबती भोसले व निलकंठ मल्हार याचे (७९१); सखाराम शास्त्री यांजकडून पाठविलेली पत्रे बडोद्यास रवाना केलेबद्दल काशीपंत यास यादवराव कदम याचे (९७९२); भाऊसाहेब याना नाशिकहून बेळगावास पाठविल्यासंबंधी रावसाहेब यास राजेश्वरराव चिटणीस याचे (७९३); दोन विद्वान ब्राम्हणांना करवीरी पाठविल्यासंबंधी रावजी मंत्री याना बाळाजी बाबूराव याचे (७९६); तमदलग येथील पाटीलकीच्या मोकळीकीसंबंधी, दिनकरराव गायकवाड यास भिमाजीराव भोसले याचे (७९७); काळजवड्यास मुक्काम केला असल्यासंबंधी आईसाहेब यांना बुवासाहेब यांचे (७९९); बरचेवर पत्र पाठवावे म्हणून आईसाहेब याना जानकीबाई शितोळे यांचे (८०१); कामकाजाचा मजकूर छत्रपतींच्या पत्री लिहिल्यासंबंधी जीवराव जाधव यास नारायणराव राजाज्ञा याचे (८०२); गोविंदराव पवारकडून खातरजमेचा मजकूर समजला म्हणून आईसाहेब यांना स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (८०३); सखाराम शास्त्री यांजबरोबर पाठविलेली पत्रे बडोद्यास पाठविली म्हणून रावजी यास यादवराव कदम याचे (८०५); छत्रपतीस पाठविलेल्या पत्री सर्व मजकूर लिहिला असल्यासंबंधी जीवराव जाधव यांस नारायणराव राजाज्ञा याचे (८०६); कलेक्टरची भेट झाली नसल्यासंबंधी जीवराव जाधव यास नारायणराव राजाज्ञा याचे (८०८); क्षेमसमाचारासंबंधी दिवाणसाहेब यांना जिजाबाई याचे (८१०); लुगड व खण पोचल्यासंबंधी, पार्वतीबाई खानविलकर यांना राजसबाई यांचे (८११); चिरंजीवाच्या लग्नासंबंधी दाईसाहेब व दिवाणसाहेब यांना जिवाजीराव शिर्के यांची (८२० व ८२१); शहापूर बेळगावास जाताना आपणास करवीर हद्दीतून जावे लागणार असल्यासंबंधी मेजर क्लीन याचे छत्रपतीचा चिटणीस यांस (८२४); मनोहरगडकरी यांच्या गाऱ्हाण्यासंबंधी रावसाहेब यांना बच्चाजी अनंत याचे (८२५); सिताराम नाईक जवाहीरवाले यांच्याकडून घेतलल्या दागिन्यासंबंधी बापूसाहेब हवालदार यास वासुदेव याचे (८२६); नाना व साहेब यांची भेट घेतल्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (८२७); कर्नल याचा मुक्काम हुजूर वाड्यात असल्यासंबंधी जिवराव जाधव यास नारायणराव राजाज्ञा याचे (८२८); मुरगूड ठाण्यातून बाहेर

रुमाल क्र. ६०

पुडके क्र. २--(चालू)

**पत्रे**--(चालू)

गेलेल्या रयत, माळी, पेठकर इत्यादी लोकांसंबंधी, रावजी पारसनीस यांस भीमराव देशपांडे याचे (९८२९), वळीवडे यथील नाना भिसे व केदारजी पाटील यांच्याकडील गल्ला वसूल करून घेण्याबाबत बाबाजी पंत सबनीस यास शाम लक्ष्मण मामलदार याचे (८३५); लक्ष्मीपजनास हजर रहाण्याबाबत, सईबाई याना वहिणाबाई यांचे (८३८); छत्रपतीच्या व्रतबंधास हजर रहात आहे म्हणून दिवाणसाहेब याना भोजराज सिद्धराज पवार याचे (८४०); आपली कामे करून घेण्यासाठी इंग्रज अधिकाऱ्यांना कसे खूष करावे यासंबंधी, खंडेराव हावलदार यास नारायणराव पाटणकर याचे (८४१); क्षेमसमाचारासंबंधी, आईसाहेब याना हणमंतराव यशवंत याचे (८४२); सखाराम शास्त्री याजबरोबर पाठविलेली पत्रे वडोद्यास रवाना केल्याबाबत (७९०).

**पत्रे--छत्रपतींस इतरांची :** इंग्रज अधिकारी व इतर लोक पन्हाळ्यास तमाशा पाहाण्यास आले असल्यासंबंधी (९७८४); छत्रपतींची आज्ञापत्र धारवाडास पाठविल्यासंबंधी नरसिंगराव रामचंद्र याचे (७८९); मालवण यथील महादेवास पाठविलेल दुस्त व विडे पोचल्यासंबंधी वहिवाटदार याचे (७९४); पिराजी निकम यास करवीरी पाठविण्यासंबंधी (७९८); रामवरदायिनीचा प्रसाद पाठविण्यासंबंधी सुभानराव विठ्ठलराव याचे (८००); मव्याचे पटारे पाठविल आहेत म्हणन जानकीबाई शितोळे यांचे (८०४); गाव (गावाचे नाव नाही) जप्त करण्यास झालेल्या आज्ञेविषयी राणोजी नलवड याचे (८०७); मुरगूड इत्यादी गावांचा वसूल पाठवल्यासंबंधी नारायणराव यादव याचे (८०९); खबूड व वाचणी या गावांमधील सीमातंटयासंबंधी कृष्णाजी शिवाजी याचे (८१२); छत्रपतींची काम व थैल्या अँचीसन साहेब यास सादर केल्याबाबत वासुदेव अनंत याचे (८१३); विशाळगड इत्यादी ठिकाणच्या आसामी लोकांच्या बंडासंबंधी बाबाजी भास्कर याचे (८१४); क्षेमसमाचारासंबंधी आप्पाजीराव शिर्के याचे (८१५); रवणदाळकर यांच्या बंदोबस्ताविषयी माधवराव गर्दे याचे (८१६); संकेश्वर यथील चोरीसंबंधी कृष्णराव गर्दे याचे (८१७); विष्णू बाळ याचे लग्नासंबंधी विनायक कृष्ण याचे (८१८); वहीणाबाईचा लखोटा व तारणे येथील दरोड्याबाबतचा अर्ज पाठविल्यासंबंधी, बाळाजी निकम व मोरो चिटको यांचे (८१९); पाटण्यास पाठविण्यात येणाऱ्या हुजुऱ्यांच्या खर्चाबाबत, बाळोजी निकम व मोरो चिटको याचे (८२२); सातारेहून आणलेल्या बंदीवानासंबंधी, बाबाजी भास्कर याचे (८२३); पागेकडील खर्चासंबंधी आबासाहेब छत्रपतीस सुन्दराबाई यांचे (८३०); खानसुमारीस आलेल्या लोकांसंबंधी छत्रपतीस अंताजी रघुनाथ याचे (८३१); मनोळी येथील मठाच्या खर्चासंबंधी व्यंकटराव नलवड याचे (८३२-८३४); खणदाळच्या लोकांनी वसर्गेच्या लोकांस मारल्यासंबंधी, भिकाजी जनार्दन याचे (८३६); आंब व फणस पाठविल्यासंबंधी बाळोजी निकम व मोरो चिटको याचे (८३७); भरतगडच्या सोडचिठ्ठा मिळाल्याबाबत, नारो गिरमाजी व उदाजीराव घाटगे यांचे (८३९).

---

**ज. क्र ६१, रु. क्र. ६१, पु. क्र. १, का. सं. ९८४३ ते ९९२९ (८७).**

**इ. स. १८०७ ते १८२६.**

**आज्ञापत्रे--आनंदराव त्रिंबक यांस छत्रपतींकडून :** भाऊमहाराज यास पाठविण्याबाबत व गर्व्हनर याचा मुक्काम विजापुराहून हालल्याबाबतचे वर्तमान कळवण्यासंबंधी (९८६३); कमिशनर धारवाडीस जातेवळी भेटीस करवीरी येण्याबाबत (८५४); चॅपलीन व ताकरीन यांना पाठविलेल्या थैल्यासंबंधी (८५५).

**आज्ञापत्र**--दोन हत्ती पाठवून देण्याबाबत देवी नाईक यांस छत्रपतींचे (९८८९).

**पत्रे**--कंपनी सरकारची दोन घोडी वाडीकर सावंत यानी नेलेली परत पाठविण्यासंबंधी प्रीतीराव चव्हाण यास देवी नाईक याचे (९८४३); छत्रपतींची सेवा आज्ञेप्रमाणे करीत असलेबाबत प्रीतीराव चव्हाण यास देवी नाईक याचे (९८४४); बाबासाहेब छत्रपती व बाळाबाई आक्का यांची प्रकृती चांगली असल्यासंबंधी, आईसाहेब याना बाजीराव खानविलकर याचे (८६८); कलेक्टराकडील जावसालाचा उलगडा झाल्यानंतर कळवीत असल्यासंबंधी

## रुमाल क्र. ६१

### पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर याचे (९८६९); चिकोडीहून वागेवाडीस जात असल्यासंबंधी नानासाहेब यास अनंत यशवंत याचे (८७१); भेटीस येण्याबद्दल आज्ञा होणेबाबत आईसाहेब यांना सकवारबाई यांचे (८७९); कुटुम्बाच्या निर्वाहाकरिता गांव मिळविण्यासंबंधी दौलतराव जाधव यास चंद्रोजीराव घोरपडे याचे (८७३); किणी येथील दरोड्याचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर यांचे (८८३); क्षेमसमाचारासंबंधी सकवारबाई यांना (८८५); आप्पासाहेब यांस साताऱ्यास लग्नसमारंभास पाठवून देण्याबाबत दौलतराव जाधव यास रमाबाई पाटणकर यांचे (८९२); कुंभोज येथे ज्वारीच्या कामगिरीवर गेलेल्या लोकांना मनाई पाठवल्याबाबत जिवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर याचे (८९३); माधवराव घाटगे यास ऐवजाची वरात दिल्याबाबत जीवराव जाधव यास नारायणराव राजाज्ञा यांचे (८९४); गोविंदराव पंडित पंत आमात्य यांच्या मुलीच्या लग्न समारंभासाठी फरासखानेतन सामान पाठविण्यासंबंधी नानासाहेब यास जीवराव जाधव याचे (८९६); मानापा घाटगे याने भाऊ परमानंद यांजकडून ऐवज घेतला त्यांच्या उलगड्यासंबंधी, जिवबानाना यास रावजी वाकनीस याचे (८१४); आज्ञेप्रमाणे सरकारी दागिने गोविंद दास बाबा यास दिल्याबाबत, जिवबा नाना यास काशिबा लाड व नारायण साळोखे याचे (९१७); कागल वगैरे भागातील चोरांच्या बंदोबस्ताविषयी (९२२-९२५); बाठारकर यांच्या कारकूनास उचापत वगैरे न येण्याबाबत (९२६-९२७); वकीलांच्या नावे आलल्या याद्यांच्या नकला पाठविण्यासंबंधी जिवराव जाधव यास नारायणराव राजाज्ञा याचे (९२८); वसापूर तालुक्यातून मेंढराबाबत यावयाच्या ऐवजासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास मानाजीराव भोसले याचे (९२९).

छत्रपतींस : शितोळे प्रकरणाबाबत मंडरोळशी बोलणी केल्यासंबंधी आनंदराव त्रिंबक याचे (९८४९-८५०); कामकाजाच्या थैल्या पाठविल्या बाबत आनंदराव त्रिंबक व बाळकृष्ण बाबूराव याचे (८४६-८४८); क्षेमसमाचारासंबंधी देवी नाईक याचे (८४५); म्हैसूरहून मुम्बईस जात असलेल्या इंग्रजी फौजेबाबत आनंदराव त्रिबक याचे (८५१ व ८५२); वाडीकर यांच्या गावाची जप्ती करण्याबाबत आनंदराव त्रिंबक यांचे (८५६); करवीराहून आणलेले कागदपत्र नाना भयेकर यास दिल्यासंबंधी, आनंदराव त्रिंबक व बाळकृष्ण बाबूराव याचे (८५७); भाऊ महाराज याच्याकडील कागदपत्रासंबंधी, गोपाळ वासुदेव याचे (८५८); कलादगीहून बेळगावी जाणाऱ्या तीन हजार स्वारांची मनोळी मुक्कामी व्यवस्था होण्याबाबत आनंदराव त्रिंबक व बाळकृष्ण बाबूराव याचे (८५८-८६२); कोडोलीकर याच्या रहदारीचे दस्तक पाठविल्याबाबत गणेश माधवराव याचे (८६४-८६५); वकीलीचे कामात न्यूनता पडू देत नसल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (८६३); छत्रपतीच्या दुतर्फा अम्मलासंबंधी बोलणी केल्याबाबत, गणेश माधवराव याचे (८६६-८६७); चिमाबाई प्रसूत होऊन त्याना कन्यारत्न झालेबाबत (८७०); देणे एवजाचा उल्लेख होण्याबाबत मुकुंदशेठ याचे (८७२); पंत आमात्य यांच्या दौलतीच्या हिशेबासंबंधी उलगडा करण्याबाबत रामचंद्र गुंडो व अंताजी यशवंत यांचे (८७४); आंबे घाटातील चोरास पकडून पाठवित असल्याबाबत बाळाजी कृष्ण याचे (८७५); आज्ञेप्रमाण गावचे नकाशे काढण्यासाठी स्वार ५ आसामी ठेवन बाकीचे परत पाठविल्यासंबंधी माधवराव घाटगे याचे (८७६); आंबे घाटाच्या चौकीदाराची हजेरी पाठवून देत असल्यासंबंधी व कैकाडी लोकांकडून घेतलल्या जवान्या पाठवित असल्याबाबत बाळाजी भास्कर याचे (८७७); व्यंकटराव पाटणकर याची प्रकृती ठीक असल्यासंबंधी बळवंतराव शिर्के याचे (८७९); आका सो व सौ. अंबाबाई वगैरे मंडळी पाटण्यास सुखरूप पोचलबाबत उत्तर यावे म्हणून रावजी काकडे याचे (८८१); मातोश्री साहेबांच्या प्रकृतीस औषध उपचार चालू असल्याबद्दल बाळोजी निकम व मोरो चिटको याचे (८८२); चांदोलीकर बंदीवान यास साताऱ्यास पाठविण्यासंबंधी राणोजी दळवी याचे (८८४); आईसाहेब यांच्या दाढेबद्दल औषध सुरू असलेसंबंधी बाळोजी निकम व मोरो चिटको यांचे (८८६); मनोळी येथील महामारीची साथ तोरगलकर वैद्य यांनी थांबवल्याबाबत बाळोजी निकम व मोरो चिटको याचे (८८७-८८८); इनाम गावासंबंधी निकालात काढलेल्या कामाबाबत, पो. ए. याचे, (८९१); शंकरराव गोपाळ रायबागकर याच्या जप्त झालेल्या

**रुमाल क्र. ६१**

**पुडके क्र. १--(चालू)**

**पत्रे--**(चालू)

जमिनी, घोडी, वगैरेच्या मोकळीकी संबंधी (९८९५); मौनी मठ देवस्थानाचा प्रसाद पाठवल्याबावतमठाधिपती याचे (८९७-९०७); बयासाो व आप्पासाहेब यांची प्रकृती ठीक असल्यासंबंधी, बळवंतराव शिर्के याचे (९०८); आनंदराव व बाळकृष्णराव या वकिलांना रद्द कर्जासाठी साडेचार हजार रुपये दिल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत याचे (९०९-९१५); प्रसिद्धगडाहून येसाजी सदाशिव यास पाठविल्यासंबंधी, अंताजी यशवंत याचे (९११); विठ्ठल रायाजी याच्या घराची व मुलाबाळांची रखवाली होण्याबाबत (९१२); हलकर्णी भागातील वसुलासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (९१३); दर्शनास येण्यास परवानगी मिळण्यासंबंधी आप्पाजी रवळनाथ याचे (९१५); मडिलगे मुक्कामी इंग्रजांशी बोलणी करण्याबाबत, नारो गिरमाजी याचे (९१६); भीमराव पंडित यास दुःखवटचास शेला देण्याबाबत आज्ञा होण्यासंबंधी (९१८),

**याद्या--**सरंजामी लोकांस कबीले राहावयास दिलेल्या गावासंबंधी (अपूर्ण) (९८९०); कटकोळ वगैरे तर्फातील गावासंबंधी (९१९); हुकेरी रायबाग व कागलकडील ऐवजाच्या जमाखर्चाची (९२०); निरनिराळ्या प्रकरणी जबाब देण्याबाबत वकीलाचे नांवे आलेली (९२१).

---

**ज. क्र. ६१, रु. क्र. ६१, पु. क्र. २, का. सं. ९९३० ते १००३३ (१०४)**

**इ. स. १८०० ते १९०१.**

**आज्ञापत्रें--**हेरवाड गावचा ऐवज नारायणराय घोरपडे यास देण्याबाबत गावकामगार हेरवाड यास (९९३१); लक्ष्मीबाई घाटगे इजला चोळी काकणाबद्दल दिलेल्या जमिनीस उपसर्ग न होणेबाबत गांव कामगार कागल यास (९३२); सेनापतीस सेनापतीपदाची वस्त्रे देण्याबाबत मोरो चिटणीस यास (९३८); राणू महात याच्या लोकांना बाळीत काढून टाकणेबद्दल मोरो चिटको यास (९७८); बारशाचे दुस्ताबद्दल २३२५ रुपये हिम्मत बहाद्दर यांचे गांवाकडून आणविण्याबद्दल, रताजीराव चव्हाण यास (१००३२).

**कलमबंदी--**आप्पाजी सरनाईक निंबाळकर याचे करवीरकरानी द्यावयाचे कर्ज, हिम्मत बहाद्दर व पाटणकर याच्या सरंजाम इत्यादीसंबंधी (९९३५-९३७).

**कैफियत--**पांगेरे व चिखलव्हाळ ही दोन्ही गांवे स्वाधीन करणेबद्दल छत्रपतीस थैली द्यावी याबाबत संभाजीराव घोरपडे यांची कंपनी सरकारास (९९६९).

**जामीनकतबा--**बाबू सिदाण्णाशेटे इस्पूर्लीकर याचेबद्दल आप्पाजी कुलकर्णी तळासीकर याना लिहून दिलेला (९९६३).

**टिप्पण--**जामदारखानेपैकी दागिने मजालसीकडे असल्याबद्दल (९९७६).

**पत्रें--**आजरे येथील सरदेशमुखी व का इचलकरंजी येथील शेरी यांचा ऐवज देण्याबाबत दौलतराव शिंदे यांचे नारायणराव घोरपडे यास (९९३०); गांवाकडून येणे असलल्या ऐवजासंबंधी, गांवकामगार खटांगले यास मालजी भोसले याचे (९९६४); सदाशिव शंकर याचे हवाल्यापैकी रक्कम घेतल्याबाबत, भाऊ महाराज यास निळो कृष्ण सरमोकदाम याचे (९६८); माणिक तिमाजी कुलकर्णी याचे जावसाल उलगडून ऐवज मिळण्याबाबत वरिहजी भोसले यास नारायणराव राजाज्ञा याचे (९७५); येसाजी जिवाजी याचे स्वतःच्या जमिनीबद्दल कृष्णाजी नाईक यास (९७९); निगवे, अत्याळ व हळदी या गांवाची जप्तीतून मोकळीक व्हावी व किताबाप्रमाणे उत्पन्न चालविणेबाबत माधवराव चव्हाण याचे पो. सुपरिंटेंडेंट यास (९९८); दिवाणी व फौजदारी अधिकार मिळणेबाबत, पो. एजंट यास राणोजी चव्हाण याचे (१०००८); कमलजाबाईसाहेब चव्हाण यांची दत्तकासंबंधीची थैली पाठवण्याबाबत कारभारी सरकार करवीर याचे पो. एजंट यास (००९-०१२); दुमालदर याचे नजराण्याचे देण ठरले ते सरकारात भरण्याबाबत गावकामगार करंवळी यांचे हिम्मत बहाद्दर यास (१००१३-१००१४).

**रुमाल क्र. ४२**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**छत्रपतीस :** पत्रव्यवहार मानाप्रमाणे लिहिण्यावावत, पो. एजंट याचे (९६५); **दत्तवाड व** टाकळी यामधील सरहद्दीवद्दल पंचायत होणेवद्दल पो. एजंट याचे (९६९); तीन हजार रुपये नजराणा घेउन ठाणे चिखलव्हाळ दिले नसलेवद्दल आनंदराव त्रिंबक याचे (९७०); वापूजी पंत घाटगे याची चिजवस्तु घोडी, वगैरे परत देणवावत पो. एजंट धारवाड याचे (९७१); छत्रपतीची स्वारी पाटणास येणे वावत रमावाई पाटणकर याचे (९७२); कापसी येथील लोकांकडे पट्टीचा ऐवज मागितला असता शेडूरास परागंदा होऊन गल्यावावत संताजी घोरपडे याचे (९७४); कापसी संस्थानचे दिवाणी फौजदारी अधिकार पूर्ववत-प्रमाणे चालवणेवावत रामचंद्रराव घोरपडे याचे (९९१).

**प्रकरणी कामे**—वाटंगी तर्फ आजरे हा गाव मिळणेवावत रताजीराव चव्हाण याचे पो. सुपरिटेन्डेंट यास (९९२–९९७); हिम्मत वहाद्दर याजकड चालत आल स्वास्थ्यावद्दल दोन हजार रुपये जमा करून जमेचा दाखला येणेवद्दल (९९९–१०००४); हिंमत वहाद्दर याचे नोकरी व नजराणा संबंधीचे दाखले कामावावत (०१५–०२१); उदाजी चव्हाण यास दत्तक घेण्यास परवानगी मिळण्यावद्दल (०२२–०२५); हिम्मत वहाद्दर याचा जंगलवर हक्क नाही म्हणोन चाललेले काम मिळणेवावत (०२६–०३१).

**याद्या**—निपाणीकर व सेनापती घोरपडे यांच्या करवीकराकडून व्हावयाच्या कामासंबंधी (९३३ व ९३४); वंदूक वहाद्दर यांच्या वाटणीसंबंधी (९३९–९६२); सईवाई याना पुत्र झाल्यास्तव ज्याना शर्करा पाठवल्या त्या लोकांची व देवस्थानाची (९६७); राजमंडळ चिटणीसीकडील एकंदर पड व लागवड जमीन माहेवार दिलेवद्दलची यादी (९७७); हिम्मत वहाद्दर यांच्या वाटण्या होण्यावावत (९८०–९९०).

---

ज. क्र. ६२, रु. क्र. ६२, पु. क्र. १, का. सं. १००३३ ते १०१५७ (१२५).

सु. स. १२१० ते १२८८, इ. स. १८०९–१० ते १८८७–८८.

**पत्रे**—कोकिसरे गांव जप्तीतून खुला होऊन अमात्याच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी पो. सुपरिटेंडेंट यास वाळाजी अनंत याचे (१००४९); सीतावाई वावडेकर याना दत्तक घेण्यास परवानगी मिळण्यावावत कारभारी करवीर यास कारभारी वावडा यांचे (०५०); तसेंच जानकीवाई अमात्य व सीतावाई वावडेकर यांचे सदरहु दत्तकास परवानगी मिळण्यासंबंधी पोलिस सुपरिटेंडेंट यांना (०५१,०५२); सीतावाई वावडेकर यानी मोरेश्वरराव यास दत्तक घेतल्यासंबंधी, मुख्य कारभारी करवीर यास कारभारी वावडा यांचे (००६८).

**प्रकरणी कामे**—वावडा संस्थान एकतर्फी अम्मल जप्तींतून खुले करण्यावावत (१००५३–१००५६); तांदळी येथील स्वराज्य अम्मलावावत अमानत असलली रक्कम वावडेकर यास परत दण्यासंबंधी (०५९–०६४); जानकीवाई व सीतावाई वावडेकर याना दत्तक घण्यास द्यावयाच्या परवानगीवावत (०६५–०६६); नंदगांवकर घराण्यांतील भाऊबंदी हिश्यासंबंधी (०६९–१४४), वावडा संस्थानास लक्ष्मण महादव यास दत्तक म्हणून कायम केल्या-संबंधी (०६७); तांदळी तालुका रांजणगाव यथील आम्मलाची जप्तीतून मोकळीक करण्यासंबंधी (०५७–०५८); रामराव सर्वोत्तम कोकिसरेकर हा मृत्यूसमयी वेशुद्धावस्थेत असता जवळच्या मंडळीनी घेतलल्या दत्तकाच्या चौकशीसंबंधी (१४५–१४७).

**याद्या**—तर्फ खारेपाटणच्या वसूलासंबंधीच्या (१००३३–०४८).

---

ज. क्र. ६३, रु. क्र. ६३, पु. क्र. १, का. सं. १०१५८ ते १०२०७ (५०).

सु. स. १२०७ ते १२२७, इ. स. १८०६–७ ते १८२६–२७

**पत्रे**—आनंदराव बेडकीहाळकर यास कै. भवानराव वेडकीहाळकर यांच्या पत्नीने दत्तक घेण्यासंबंधी आनंदराव मंत्री यास सदाशिव रामचंद्र याच (१०१८६); बुवासाहेव छत्रपतींना कन्या झाल्यावावत पाठविलेली शर्करा, विडे व दुस्त पोचल्यासंबंधी, वहिवाटदार देवस्थान

रुमाल क्र. ३३

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

रांगणाबाई व शिवराजेश्वर यांची सईबाई याना (१०१९०–१९१); पुणे मुक्कामी छत्रपतींचे गहाण ठेवलेले दागिने ऐवज भागवून परत पाठविण्यासंबंधी एलिफन्स्टन यास छत्रपतींचे (१९४); तीनशे रुपयांची चिठी पाथरे यास परत करण्यासंबंधी देशपांडे यास तगादा न होण्याबाबत जीवराव जाधव यास नारायणराव राजाज्ञा यांचे (१९५); गोपाळाचार्य पंडितराव याच्या घरच्या कापडाच्या चोरीबाबत चौकशी होण्यासंबंधी नानासाहेब राजाज्ञे यास जीवराव जाधव याचे (१९०); मनोहरगड येथे नाईकसुद्धा चार आसामी ठेवण्याबाबत महादजी पारखे व नारोपंत नाना यास दिनकरराव गायकवाड याचे (१९८); चिरंजीवाचे लग्नकार्य व्यवस्थित पार पडल्यासंबंधी आईसाहेब याना जिवाजीराव शिर्के याचे (२०३); आबासाहेब पाटणकर यांच्या प्रकृतीस बरे नसल्यासंबंधी आईसाहेब याना बाळाजी निकम याचे (२०४).

**छत्रपतींस आनंदराव त्र्यंबक याची**: नेरलीकरांच्या सोडचिठ्यांच्या पावत्या पाठवून देण्याविषयी (१०१६२); नेर्लीकर, कागलकर, इचलकरंजीकर इ. नीं छत्रपतीविरुद्ध पो. एजंट यांजकडे केलेल्या तक्रारीसंबंधी (१६३); बाळवेकर, घाटगे यांच्या सरंजामाची व नणंदीकर यांच्या खेड्यांची जप्ती, करवीर हद्दीतील तळीखोर इ. बाबत पो. एजंटकडे चाललेल्या कामासंबंधी (१६४–१६७); कितूर येथील फरारी लोकांच्या बंदोबस्ताविषयी (१६९–१७१); पुणे व मुंबई या दोन्ही ठिकाणी संधान ठेवण्यासंबंधी (१७२); इचलकरंजीकरांचे देशमुखी व सरदेशमुखी हक्क, निळकंठराव शिंदे यांच्या मुलुखाची झालेली खराबी इ. बाबत (१७३–१७७); आईसाहेब निधन पावल्याचे इंग्रजाना कळविल्याबाबत (१७८); दसऱ्यानंतर गव्हर्नरचा मुक्काम पुण्यास होणार असल्यासंबंधी, (१८२–१८४); करवीरी कमिशनरच्या मुक्कामाची व्यवस्था करण्यासंबंधी (१८८–१८९).

**छत्रपतींस इतरांची**: विल्यम क्लार्क जनरल झाल्यासंबंधी, देवी दुभाषी याचे (१०१५८); कान्होजीराव मोहिते करवीरी येत असल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे यांचे (०१५९); मालवणहून माहामिरीत घालून आणीत असता बुडालेल्या तोफासंबंधी कृष्णराव गर्दे यांचे (१६१); साहेबांची (इंग्रज अधिकारी) मर्जी ठीक नसल्याने तूर्त बोलणे लांबणीवर टाकल्यासंबंधी गोपाळ वासुदेव याचे (१६८); त्रिवर्गास मजकूर सांगितल्यासंबंधी करवीरकर वकीलांचे (१७९); मनोळी अगर धारवाडचे आसपास गांव नेमून देणेबद्दल गणेश माधव याचे (१८०–१८१); नृसिंहवाडी येथे सती गेलेल्या स्त्रीबद्दल व सती जाण्यापूर्वी तिला केलेल्या दत्त विधानासंबंधी (१८५); इचलकरंजीकर, कागलकर, यांच्या गावास ठाणी घातल्यामुळे गव्हर्नरची गैरमर्जी झाली असल्यासंबंधी, गोपाळ वासुदेव याचे (१८७); मनोळी तालुक्याच्या हिशोबास सुरवात केली असल्याबाबत जोत्याजीराव घाटगे याचे (१९२); रोषणाईसाठी दारूसामान, हार, गजरे तयार ठेवीत असल्यासंबंधी ज्योती निकम व शिवाजी रघुनाथ याचे (१९३); बावडेकर, राशिवडे येथे मुक्कामास असल्यासंबंधी, व बावडेकर यांचेकडून खर्चास मिळण्याबाबत राघो बल्लाळ याचे (१९६); छत्रपतींच्या लग्न समारंभाची दुस्त मनोहरगडास श्रीस पावते झाल्यासंबंधी सयाजीराव विचारे व रामचंद्र विसाजी याचे (१९९); किल्ल्याचा बंदोबस्त करून वेसर्डे येथे सरनोबत व नायकवाडी पोहोचल्यासंबंधी भवानराव घाटगे याचे (२००); प्रसाद अंगारा पाठविल्यासंबंधी परग्राम मठाधिपति याचे (२०१); थट्टीकडील गुरांची चारण्याची व्यवस्था होण्याबाबत नारायणराव निकम याचे (२०२); यशवंतराव घाटगे व माणकोजी शिन्दे यांच्यात गावांच्या वाटण्या करून दिल्यासंबंधी बाळोजी निकम याचे (२०५); हणमाप्पा देसाई यरगट्टीकर यास धरून पाठवित असल्यासंबंधी, जोत्याजीराव घाटगे याचे (२०६); सादुखता पिराचा प्रसाद व अंगारा पाठविल्यासंबंधी राणोजी दळवी व हणमंत आवा याचे (०२०७).

यादी—हुजूर पागेकडील कापड खरेदीसाठी किल्ले मामले वगैरेकडून रक्कमा आणल्यासंबंधी (१०१६०).

**ज. क्र. ६३, रु. क्र. ६३, पु. क्र. २, का. सं. १०२०८ ते १०२९४ (८७).**

**सु स. ११९० ते १२२८, इ. स. १७८९-९० ते १८२७-२८**

**अर्ज**—अंताजीराव देशमुख का माहूल याच्या पाटीलकीच्या वतनाच्या विभागणीबाबत छत्रपतीकडे (१०२५६); सौंदत्ती येथील व्यापारी नारायणजी गुजर यास भागीरथिगिरीकडून उपसर्ग होऊ न देण्याबाबत मलुकचंद गुजर यांजकडून छत्रपतींस (२६७).

**आज्ञापत्रे**—वार्थीन यास पाठविलेल्या इनायतनामेच्या जबाब पाठविण्यासंबंधी, आनंदराव त्र्यंबक यास राजमंडळाकडून (१०२०९-२१०).

**पत्रे**—किल्ले बावडा येथे आज्ञापत्रे नेण्यासाठी लोक पाठविल्याबाबत, आप्पासाहेब गायकवाड यास शामराव देशपांडे, पन्हाळा याचे (१०२४७); कंकणवाडीचा बेहडा पाथरे यास करून दिल्यासंबंधीच्या तालका व सोडचिठचा पाठविल्याबाबत, नानासाहेब राजाज्ञा यास जीवराव जाधव याचे (२५५); जामदारखान्यातील रुप्याच्या मोजदादीसंबंधी बयासाहेब यास लखुजी निकम व विठ्ठल महाबळ यांचे (२६१); साताऱ्यास इंग्रजांच्या नावचा लखोटा पोहचता करण्यासंबंधी, रावजी पारसनवीस यास विठ्ठल चिटको याचे (२६६); चिरंजिवाचे बोलणे ऐकून आज्ञा होण्याबाबत हणमंतराव यशवंत याचे आईसाहेब यास (२७७); धरणगुती येथील सरकारी मळीच्या खटल्याबाबत, आपासाहेब गायकवाड यास सखाराम नृसिंह डबीर व सुभानजी मिसाळ यांचे (२७८); गया येथे महाराजांच्या अस्थी वगैरेचा संकल्प समारंभ व्यवस्थित केल्याबद्दल कुटुंबाच्या वेगमीस गाव मिळण्याबाबत, सईबाई याना मोहनजी पंडे याचे (२८१); आबा मुतनाळकर यांच्या बंदोबस्ताविषयी (२८६), पेशव्यांच्या कर्नाटकांतील लष्करी हालचालींसंबंधी, आईसाहेब यास दादाजी पांडुरंग याचे (२८८); जमेदार याच्याकडील रुजुवातीसंबंधी नानासाहेब हवालदार यास भास्कर चितळे याचे (अपूर्ण) (२९२).

**नारायणराव राजाज्ञा यांची जिवराव जाधव यांस** : होळी पौर्णिमेस हुजुरवाड्यात खेळ करण्यास राघेवाले खेळ करणाऱ्या लोकास पाठविले असल्यासंबंधी (१०२४८); कुरुंदवाडकर यांची जमीन त्याच्या स्वाधीन करण्याविषयी तसेच निपाणकर देसाई याना कागिजवणेकडील हक्काचा ऐवज देण्याबाबत (२५०); आप्पाजी शिर्के याच्याकडून नांदणी येथील रयतास होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत (२५१); कलेक्टरांचे संमतीशिवाय छत्रपतींनी राज्याबाहेर न जाण्यासंबंधी (२५२); जावसालचे बोलणे करण्यासाठी तोरगलकर वैद यास पाठविण्याबाबत (२५७); भडगांव का तुल हा गाव बहिरजी भोसले याजकडे रद्दकर्जास दिल्याबाबत (२६२); कोडोली येथे छत्रपती व इंग्रज यांच्या डाकेची घालमेल झाली त्याची चौकशी चालू असल्यासंबंधी (२६३); निंबाळकर भोसले व राऊत यांना घरी पाठविण्यास आज्ञा होण्यासंबंधी (२६५); सडोलकर पाटील, बुडण सतारवाला वगैरे इसमास आणवून पोहोचते करण्याबद्दल (२८२).

**छत्रपतींना आनंदराव त्र्यंबक याची** : मनोळी, मुरगूड वगैरे ठिकाणच्या मामलेदारास पाठविलेल्या आज्ञापत्रासंबंधी (१०२११-२१२); इंग्रजांशी शितोळेबाबत झालेल्या वाटाघाटीसंबंधी (२१३-२१५); सावंतवाडीकर यांच्याकडील सहा गावांच्या सोडचिठचाबाबत गव्हर्नर-बरोबर चाललेल्या बोलण्यासंबंधी (२१६-२१८); निगवे चोकाक व कागल याबाबतच्या तंटयासंबंधी (२२०-२२१); येली मनोळी येथे कमिशनरचा मुक्काम होणार असल्यासंबंधी व छत्रपतींनी भेटीस न येण्याबाबत (२३०-२३२); धारवाडी पाठवावयाच्या लखोटयासंबंधी (२३४); शितोळे याबर छत्रपतींनी स्वारी केल्याबाबत गव्हर्नरावरोबर झालेल्या बोलण्यासंबंधी (२३५-२३८); आईसाहेबाकडील इसमास मारहाण केल्याबाबत भाऊ महाराजाकडील आसामीना कैद केले वगैरे मजकूर खोटा असल्याचे गव्हर्नर यास निवेदन केल्यासंबंधी (२६८-२६९); करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी गव्हर्नर यासी बोलणी केल्याबद्दल (२७१-२७४); ब्राम्हण मंडळीस दिलेल्या सनदाच्या चौकशीसंबंधी (२८७); इंग्रजांबरोबर तूर्त बोलणी करणे ठीक नसल्याबाबत (२९०).

**छत्रपतींना इतरांची** : भाऊ महाराज यांच्याकडून कागदपत्र मिळत नसल्याबाबत गोपाळ वासुदेव याचे (१०२२६-२२९); वच्चाचार्य व कृष्णराव गर्दे यांनी सांगितलेला मजकूर समजल्यासंबंधी गोपाळ वासुदेव याचे (२३३); वाड्यातील मजकुराची माहिती

रुमाल क्र. ६३

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

पाठविल्यासंबंधी, जिवराव जाधव व वच्चाचार्य यांचे (१०२४२); राजाज्ञा यानी पाठविलेल्या विनंतीपत्रावरून मजकूर समजून येईल याअर्थी अंताजी रघुनाथ याचे (२४३); लग्नसमारंभात (कोणाच्या ते लिहिले नाही) सातारकरांचा योग्य तो मानमरातव ठेवल्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे याचे (२४४-२४६); शिरगांवच्या कुळाना निपाणीस नेऊन मारहाण करण्यात येते यासंबंधी, नारो गिरमाजी याचे (२४९); हुपरी यथ दिलेल्या इनाम जमिनीवावत नाजी जमादार याचे (२५८); तरडगांव यथील पार, विहिर व इतर बांधकामाच्या तपशीलासंबंधी, राणोजी पवार याचे (२५९ त २६०); इंग्रजांच्या पाच्छापूर येथे होणाऱ्या मुक्कामासंबंधी, अंताजी यशवंत याचे (१०२६४); शिरगांवचे ठाणे स्वाधीन झाल्यासंबंधी मल्हार यशवंत याचे (२७०); पुत्र प्राप्तीनिमित्त पाठविलेल्या शर्करा व दुस्त पोचल्यासंबंधी, कृष्णेंद्र स्वामी व वहिवाटदार रांगणाई दवस्थान यांची (२७५–२७६); पुणे मुक्कामी छत्रपतीनी इंग्रजांचे भटीस यण्यासंबंधी ज्योती निकम व शिवाजी रघुनाथ याचे (२७९–२८०); नेसरी येथील वसुलीसंबंधीच्या तंटयावावत भास्कर हरी चितळे याचे (२८३); भाऊ महाराज याच्या नावे खोटया सनदा दिल्यावावत चिटणीसास बेडचा घातल्यासंबंधी, गोपाळ वासुदेव याचे (२८४–२८५); अडी येथील सनदी व चाकर लोकांस द्यावयाच्या वेतनावावत जोतिजी निकम याचे (२८९); चिमावाई पाटणकर यांना कन्या झाल्यासंबंधी सुन्दरावाई याचे (अपूर्ण) (२९१); कलमबंदीची यादी पाठविल्यावावत जिवराव जाधव व वच्चाचार्य याचे (२९३ ते २९४).

**मसुदा**—पुणे व मुम्वई येथील छत्रपतीच्या वकीलांच्या शंकास्पद वर्तणूकीसंबंधी इंग्रज वकील रावर्ट यास छत्रपतीनी लिहावयाच्या पत्रावावत (१०२०८).

**याद्या**—तारळे, हवेली, वोरगांव इत्यादी ठिकाणाहून जामग्याचा वाख आणण्यासंबंधी (१०२२४); इंग्रज व छत्रपती यांच्या पुणे मुक्कामी होणाऱ्या भेटीवावत ठेवावयाच्या व्यवस्थेसंबंधी (२४१); इनाम गावासंबंधी (२५२ ते २५४).

**खासुबगी**—मामला लष्कराकडून भुदरगड येथे खंदक, इमारत कारखाना इत्यादी वावत झालेल्या खर्चासंबंधी (१०२१९); पन्हाळा भागातील गावांवर रोख करून गल्ला आणविल्यासंबंधी (२२२); मामला लष्कराकडे निरनिराळ्या गावाकडून यावयाच्या ऐवजासंबंधी (२२३); राजमंडळ चिटणीसाकडून ठाणे हुकेरीवावत पाठविलेल्या आज्ञापत्रासंबंधी (२२५).

---

**ज. क्र. ६४, रु. क्र. ६४, पु. क्र. १, का. सं. १०२९५ ते १०४११, (११७).**

**सु. स. १२१८ ते १२७७, इ. स. १८१७-१८ ते १८७६-७७**

**जाहीरनामा**—कंपनी सरकारशी रूजू न राहतील त्यांस बंडखोर समजून त्याचे पारपत्य केले जाईल अशासंबंधी (१०२९६).

**टिप्पणे**—तारीख ५ डिसेंबर १८५७ साली बंड झालेवावत तसेच तारीख १८ जून १८५८ रोजी वडोदेकर राणीसाहेव यांना पुत्र झाल्यावावत (१०३६४); वाकनिसास दिलेल्या सनदांच्या पुराव्यासाठी अंताजी यशवंतच्या नांवचे आज्ञापत्र पोलिटिकल एजंटकडे पाठविल्यावद्दलचे (३६७); छत्रपतींची स्वारी पुणेस गव्हर्नर याचे भेटीस जातेवेळी इनामदार व दुमालदार लोकानी पुतळचा व मोहरा नजर केल्यासंबंधी (३६८); सन १८६६ मध्य पुणे येथे झालेल्या दरवारच्या माहितीवावत (३६९); जनरल कॅमल यास छत्रपतीनी क्षेमसमाचारासंबंधी पत्र पाठवल्यावावत (३८२); धारवाड सुभेहून वकीलांच्या नावे आलेल्या पत्रासंबंधी (३८९-३९३).

**पत्रके**—राजघराण्यांतील लग्ने पुत्रोत्साह इत्यादीवावत इंग्रज अधिकाऱ्यास पाठवलेल्या थैल्या व पत्रे यासंबंधी (१०३२१–३२५); धर्मादाय उत्पन्नावावत (३६१); दिवाणसाहेव (सईवाई छत्रपति) यांच्या कारकीर्दीत पूर्वीच्या जप्त असलेल्या इनाम जमिनी खुल्या करून त्यासंबंधी नवीन सनदा दिल्यावावत (हा कागद कोष्टक स्वरूपात माहितीवजा आहे) (३६९); शालिवाहन, अरबी व इंग्रजी वगैरे सनांच्या माहितीवावत (४०३ त ४११).

रुमाल क्र. ६४

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—वरचेवर पत्र पाठवून दोस्ती राखण्यावावत जनरल स्टुअर्ट यास करवीरकराचे (वसूलासंबंधी मूळ पत्रांत उल्लेख नाही) (१०३७८); कामकाज असतील ती गव्हर्नर जनरलकडे पाठविण्यावावत, राणी दुर्गावाई याना टामस मार्टीन याचे (३७९); रत्नाकर पंडित राजाज्ञा यास सामानगडचे सरहद्दीस घोंडजी वाघ याचे पारिपत्य करण्यास पाठविल्यावावत जोसेफ युटॉफ यास करवीरकरांचे (३८०); रहिम मियाखान पिंगळी यास परत पाठवण्यावावत रोपखान यास* (३८१); छत्रपतींची कामकाजे करण्याची सर्व कोशीस करीत असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यास एल्फिन्स्टन याचे (३८६); सारापुरावर वस्ती करण्यास वागेवाडीकराकडून अडथळा न होण्यावावत, रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांस गोविंद नरसिंह याचे (३९४); जावसालच्या उलगड्यासाठी महादाजी त्र्यंवक यास पाठवल्यासंबंधी चार्लस मॅलेट यास करवीरकरांचे (३९५); कागलनजीक फौज जमा झाल्यासंबंधी जोसेफ युटॉफ यास नागोजीराव घाटगे याचे (३९६); गव्हर्नर जनरलनी पत्रोत्तर पाठविल्यावावत राणी दुर्गावाई याना मि. रिचर्ड याचे (३९७); पटवर्धन, नेर्लीकर व इचलकरंजीकर आपल्याविरुद्ध उपसर्गावावत करीत असलेल्या खोट्या तक्रारीविषयी करवीरकरांचे पोलिटिकल एजंट यास (३९८); सुवराव पंडित अमात्य यांच्याकडून मजकूर समजल्यासंबंधी दुशान सिद्दी यास* (१०३९९); कर्नल वेलस्लीकडून आलेल्या पत्राची नक्कल पाठविल्यासंबंधी व घोंडजी वाघ यांच्या मृत्युसंबंधी जोसेफ युटॉफ यास छत्रपतीचे (४००); वाळाचार्य गलगलेकर यांचे वर्षासन देण्यावावत अंताजीपंत गोखले यास, वाळाचार्य मुधोळकर यांचे (४०२).

**प्रकरणी काम**:—सरकारी कागदांच्या नकला देण्यावावत संस्थानचे कारभारी व पोलिटिकल एजंट यामध्ये उत्तर प्रत्युत्तर स्वरूपात चाललेले काम (१०३६५–६६).

**बारनिशा**—छत्रपति व गव्हर्नर, पोलिटिकल एजंट इत्यादि इंग्रजी अधिकारी यामध्ये झालेल्या पत्रव्यवहारासंबंधी (१०२९७ ते ३१२ व ३३२ ते ३५८).

**याद्या**—प्रतिनिधी, राजाज्ञा, मुजुमदार इत्यादिकडे कारकुनीसाठी व्हावयाच्या खर्चासंबंधी (१०२९६); खालसापैकी दुमाल्याकडे दिलेल्या गावासंबंधी (३१६); दिवाणसाहेव यानी करवीर पेट्यातील लोकाना निरनिराळे गावी दिलेल्या जमिनीसंबंधी (३२६–३३१) पोलिटिकल एजंटकडून अव्वल दर्जातील लोकासंबंधी आलेली (३६०); शिष्टमंडळी अष्टप्रधान, सरदार, मानकरी वगैरे संबंधी (३६२); कोदाली, जुगाळे व विशाळगड येथील देवापुढे दिव्य करण्याच्या चालीवावत (३६३); करवीर येथे झालेल्या पोलिटिकल एजंटासंबंधी (३७०); पांचवे शिवाजी यांच्या दत्तक समारंभास हजर रहाणाऱ्या मानकरी, अधिकारी, इत्यादि लोकांसंबंधी (३७१ ते ३७४); छत्रपतीच्या सिंहासनारूढ समारंभाच्यावेळी अष्टप्रधान इत्यादी वसण्यासंबंधी (३७५); दिवाण, सरकार करवीर यांच्याकडे कागलकर, भाऊ महाराज इत्यादींसंबंधी पाठवलेल्या कागदासंबंधी (३८३–३८५); इचलकरंजीकराकडील गावासंबंधी (३८७–८८); जहागिरदार व इनामदार वगैरेसंबंधी आणि दरोड व नागाव्याच्या ऐवजासंबंधी (४०१).

**खासुदवी**—पथकांतील लोकांच्या तंट्यासंबंधी पाठविण्यात आलेल्या पत्रासंबंधी (१०३१७ ते ३२०)

**सरंजामपट**—सरंजामदार, इनामदार इत्यादी लोकांच्या उत्पन्नासंबंधी (१०३७६).

---

**ज. नं. ६४, रु. क्र. ६४, पु. क्र. २, कां. सं. १०४१२ ते १०४५० (३९).**

**सु. स. १२२४ ते १२३४, इ. स. १८२३–२४ ते १८३३–३४**

**आज्ञापत्र**—कऱ्हाड पेट्यातील वंडवाल्यास मिळालेल्या लोकांस परत आणवण्यासंबंधी श्रीनिवास नारायणराव यास राजमंडळाचे (१०४४५).

**कलमबंदी**—करवीर राज्याच्या खर्चासंबंधी व सरंजामी लोकानी करावयाच्या नोकरीवावत (४३१–४३५).

---

* लिहिणाऱ्याचे नांव नाही.

**रुमाल क्र. ६४**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**जाबता**—गगनगड, विशाळगड, साळवण, राशिवडे इत्यादी किल्ले व ठाणी यावर असलेल्या अधिकाऱ्यासंबंधी (१०४१५).

**बारनिशी**—छत्रपति व इंग्रज यांजमध्ये झालेल्या पत्रव्यवहाराच्या नोंदीसंबंधी (१०४३८ ते ४४३); पंत अमात्यांच्याकडून यावयाच्या बाबती इत्यादीबाबत यावयाच्या वसूलासंबंधी राजमंडळ चिटणीसीकडील आज्ञापत्रांची (४४४).

**याद्या**—कुरुंदवाड व धरणगुती यामधील शिवतक्रारीसंबंधी (१०४१२); गव्हर्नरच्या भेटीस शिवछत्रपतिबरोबर जावयाच्या सरदार लोकांसंबंधी (४३७); वारशाच्या दुस्ताबद्दल इसमवार व गांववार एवज वसूल करण्याबद्दल (४५०).

**रवासुदग्या**—राजमंडळ चिटणीसीकडून जहागिरदार सरंजामदार संस्थानचे अधिकारी व नोकर याना पाठविण्यात आलेल्या आज्ञापत्रासंबंधी (४१३–१४, ४१६ ते ४३०, ४३६, ४४६-४४९).

---

**ज. क्र. ६५, रु. क्र. ६५, पु. क्र. १, का. सं. १०४५१ ते १०६४३ (१९३).**

**सु. स. १२४२ ते १२९०, इ. स. १८४१–४२ ते १८८९–९०**

**अर्ज**—पोटगीबद्दलचा अर्ज रद्द होण्याबाबत पोलिस सुपरिटेन्डेट याजकडे भास्करराव माधव पंडित याचा (१०६२६).

**प्रकरणी कामे**—बावडा संस्थानातील नंदगांवकर घराण्यातील भाऊबंदी वाटण्यासंबंधी (१०४५१–५३); सदाशिव अनंत घाटे व फडके यानी बावडे संस्थानात भांडणे लाविली त्यासंबंधी चौकशीबाबत (४५३–४६६); पोंभुर्ले वगैरे ठिकाणचे उत्पन्न बळवंत माधव यांस मिळण्यासंबंधी (४६७–४८७); लक्ष्मणराव हणमंतराव पंडित यांच्या बावडा संस्थानातील उत्पन्नासंबंधी (४८८–४९७); बावडे संस्थानच्या भाऊबंदी वाटण्यासंबंधी (४९८); भास्करराव पंडित याजवर केलेल्या फिर्यादीचे काम पाहण्यासाठी जानकीबाई नंदगांवकर यांच्याकडे पाठवण्याबाबत (४९९–५०७); उत्पन्नात लक्ष्मणराव पंडित व हणमंतराव पंडित याना त्यांचे हिस्से मिळण्यासंबंधी (५०८–५९२); माधवराव पंडित यांचे वारस म्हणून भास्करराव पंडित यांचे नांव कसे लागेल यासंबंधी (५९३–५९६); भास्करराव पंडित याजकडील जिंदगीची भाऊबंदी वांटणी होण्यासंबंधी (५९७–६२६); राशिवडे येथील जानकीबाई उंबळकर इच्या जमिनीचे खाते चिमाबाई कुलकर्णी हिच्या नांवे करण्यासंबंधी (१०६२७ ते १०६४३).

---

**ज. क्र. ६५, रु. क्र. ६५, पु. क्र. २, का. सं. १०६४४ ते १०७९१ (१४८).**

**सु. स. १२१८ ते १२६१, इ. स. १८१७–१८ ते १८६०–६१**

**कैफियत**:—बापू महाराज यांच्या मुलास वळीवडे येथे आपल्याकडे ठेवून घेतल्यासंबंधी ताई महाराज यांची (१०७३० ते १०७३३).

**पत्रे**—यळगूड हा गांव दुसऱ्याकडे न चालवता दौलतराव बागल याजकडे चालवण्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट यांचे करवीरकर वकीलाना (१०७२४–१०७२६); भाऊ महाराज याना महालक्ष्मीच्या दर्शनास करवीरी येण्यास परवानगी मिळणेबाबत, छत्रपतीस डनलॉप यांचे (७२८); भाऊ महाराज यास करवीरी महालक्ष्मीच्या दर्शनास येण्यास परवानगी दिल्याबाबत डनलॉप यास छत्रपतीचे (७२९); रखमाबाई महाराज यांच्याकडील कुटाळी हा गांव परत ताब्यात घेण्याबाबत, रावजी महाराज यास मामलेदार चिकोडी यांचे (७३४); कुटाळी गांवची मोकळीक केल्यासंबंधी, रावजी महाराज यास पोलिटिकल एजंट यांचे (७३५); कुटाळी हा गांव ताब्यात घतल्यासंबंधी रावजी महाराज यांचे पोलिटिकल एजंट यास (७३६, ७३७); तिळगूळ पाठविल्या संबंधी, तात्या महाराज यांचे बाबासाहेब छत्रपतीना (७४६); भाऊ महाराजास उपद्रव होत असल्यासंबंधी, नारो गिरमाजी याचे छत्रपतीस (७४७).

रुमाल क्र. ६५

पुडके क्र. १—(चालू.)

**फैसलनामा** :—कंपनी सरकारतर्फे पंडित घराण्यात वाटण्या केल्यावावत (१०६६० ते १०६६८).

**याद्या**—वावा महाराज, नारायण भट उर्फ नाना महाराज व भाऊ महाराज यांस सरकारातून दिलेल्या इनामगांवांचे, वतनाचे व धर्मादाय उत्पन्नाचे तपशील तिघा महाराजांमध्ये झालेल्या वाटणीचे करार इत्यादी वावती (१०६४४–१०६५९, ६७७–७२३, ७४३–७४५); वावा महाराज, भाऊ महाराज इत्यादींस दिलेली कोथळी व हुवळी ही गांवे निपाणीकराकडून सोडवून मिळण्यावावत (६६९–६७६); हातकणंगले व सावगांव या गांवाच्या ऐवजाच्या रुजुवातीसंबंधी (७२७); वावा महाराज यानी इनामगांवे व जमिनी लुवाडून घेतल्यावावत (७३८–७४२, ७४८); वासुदेव पंडीत याजकडील इनाम गांव व जमिनीवावत (७४९–७५६); भाऊ महाराज यांस छत्रपती व इतर मंडळींनी दिलेल्या इनाम जमिनी व गावावावत (७५७–७९१).

---

ज. क्र. ६६, रु. क्र. ६६, पु. क्र. १, का. सं. १०७९२ ते ११०१३ (२२२).

सु. स. १२०३ ते १२६६, इ. स. १८०२–३ ते १८६५–६६

**कलमबंदी**—आवाजीराव नाईक निंवाळकर यांच्या खेडयातील वसुलासंबंधी (१०८१७ ते १०८१८); भाऊ महाराज यानी छत्रपतीशी केलेल्या लवाडीसंबंधी (९१७ ते ९४३).

**जबाब**—जिऊवाई पंडीत यांच्याकडून भाऊ महाराज यानी लिहून घेतलेल्या कर्जाऊ दस्त ऐवजासंबंधी वलवंतराव याचा (१०९१४).

**पत्रे**—चिकोडी व मनोळी तालुके छत्रपतींस देण्यावावत केलेल्या कामगिरीसंबंधी, चॅपलीन यास वासुदेव पंडित याचे (१०८५३–१०८५५); भाऊ महाराज यानी गैरवर्तणूक केल्या-संबंधी चॅपलीन यास तारा आईसाहेव यांचे (९१५, ९१६); भाऊ व वावा महाराज यांच्या जप्त केलेल्या इनाम जमिनी मोकळया करण्यासंबंधी, करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांचे (९४४); यळगूड गावाऐवजी दुसरे गांव भाऊ महाराज यांस देण्यावावत, करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (९६४); वापू महाराज याच्या मुलग्यास वळीवडयास ठेवून घेतल्यासंबंधी छत्रपतीस ताई महाराज यांचे (९७२–९८०); वापू महाराज यांच्या वर्षश्राद्धाची सोय होण्यावावत, रखमावाई महाराज यांचे छत्रपतीस (९८१–९८५); वापू महाराज यांच्या मुलास दत्तक घेतल्यासंबंधी पो. एजंट यांस, जिऊवाई पंडीत यांचे (९८६-९८९); महाराज यळगूड हा गांव वावा यांस न देता दौलतराव घाटगे यास देण्यासंबंधी, कृष्णराव गर्दे व जिवाजी जाधव यास, पो. एजंट यांचे (९९०); छत्रपतींच्या मुक्कामासाठी भाऊ महाराजांच्या डेऱ्याची (तंबूची) जागा देण्यासंबंधी भाऊ महाराज निा वकील यांचे छत्रपतीस (११००२–११००३); वावासाहेव व चिमासाहेव यांच्या व्रतबंध समारंभास येत असल्यासंबंधी, जिऊवाई पंडित यांचे सईवाई यां (००८); बुवासाहेव छत्रपतीस पुत्र झाल्यावावत शर्करा पाठविल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांस सईवाई (दिवाणसाहेव) यांचे (११००९).

**पत्रक**—वासुदेव पंडित व भाऊ महाराज यांच्याकडील इनाम गांवे इत्यादींवावतच्या सनदांसंबंधी (१०९५५–१०९६३); तात्या महाराज यांच्याकडील उत्पन्नावद्दल (११००४–११००७).

**याद्या**—एकसंबे येथील वसुलावावत (१०७९२); वावा, नाना व भाऊ महाराज यांच्या इनाम व व धर्मादाय गांवचे वसूल, त्याची विभागणी जमाखर्च (७९३-८१६, ८१९-८२४, ९१२–९१३, ९४५–९५३, ९६५–९७१); खानापूर व दानवाड येथील वसुलाच्या रुजुवातीसंबंधी (९५४); सरंजामदार इत्यादींस दिलेल्या इनामगांवावावत (९९१–११००१); वासुदेव पंडीत यांनी दुमालदार इत्यादींकडून घेतलेल्या इनाम जमिनी, नांवेसंबंधी (११०१०–११०१३).

**रुमाल क्र. ६६**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**रवासुदगी**—हुकेरी व मनोळी प्रांतातील दुमाला व इनाम गांवांसंबंधी, राजमंडळ चिटणीसीकडून रवाना झालेल्या आज्ञापत्रांची (१०८२५–१०८५२).

**रोजकीर्द**—वासुदेव पंडित यास दिलेल्या इनामपत्रासंबंधी (१०८५६–१०९११).

**हिसेब**—मोरो चिटको, पांडुरंग नाईक वगैरे इसमाकडील कर्ज वसुलीबाबत (१०८२२).

---

**ज. क्र. ६७, रु. क्र. ६७, पु. क्र. १, का. सं. ११०१४ ते १११२१ (१०८)**

**सु. स. १२०० ते १२०४, इ. स. १७९९–१८०० ते १८०३–४**

**इस्तारनामा** :—चोराना आश्रय न देणे व चोरीचा माल जवळ न बाळगणे याबाबत (१११०७).

**पत्रे**—देवी नाईक दुभाषी हे करवीरी आल्यासंबंधी व त्यांच्याकडून पाठविलेली पत्रे पोचल्याचे कर्नल विल्यम क्लार्क यास छत्रपतीकडून (११०१५); शिरगूर ठाण्याचा वेढा उठविण्यासंबंधी नाना याना प्रीतीराव बळवंतराव याचे (०३९); नारोपंत आपटे यानी रायबाग व उंबरवाडी येथील ओलीस म्हणून नेलेल्या लोकांस सोडविण्याबाबत बहीरजी भोसले यास बापू शिवराम याचे (०५५); शहापुरी पंचेजोड पाठविला असल्यासंबंधी (०७९); मिरजकर यांच्याकडील कारकून गोंविदराव आप्पाजी हा गोव्यास आला असल्यासंबंधी चिंतामणराव मिरजकर यास देवी नाईक याचे (०८१); मैनाबाई भोसले यांची प्रकृती बरी नसल्याबद्दल कमळाबाई भोसले सरदेसाई प्रांत कुडाळ यांना नारायणराव सदाशिव यांचे (०८२); तपकिरीसाठी चांगला तंबाकू पाहिजे असल्यासंबंधी (०८६); गोव्याहून जिन्नस खरेदी करण्याबाबत, गोविंदरावबाबा यास रामचंद्र रघुनाथ यांचे (०८७); रामचंद्रपंत दांडेकर सरकारी कामासाठी गोमंतकात आले असल्यासंबंधी गंगाधर तारदाळकर यास माणको कोन्हेरे याचे (०८८); कोडोली व वांबवडे या गांवांची कामाविशी आपल्याकडे असल्यासंबंधी विठोजी जाधव यास बहिरजी निकम यांचे (०९०); गांवचा वसूल नवरात्र असल्यामुळे झाल्या नसल्यासंबंधी, अंताजीपंत गोखले यास दादो शिवाजी गोखले यांचे (०९१); गांवोगांवच्या वसूल निकडीने करण्यासंबंधी (११०९२); जिन्नस खरेदी करून लवकर येत असल्यासंबंधी, विनायक लेले यास रामचंद्र रघुनाथ दांडेकर याचे (०९३); वळी गिराण्णाबरोबर रुपये पाठविले असल्यासंबंधी, नरहरपंत व गणेशपंत याना शिवाजी गोखले यांचे (०९५); पाठविलेली पत्रे पोचल्यासंबंधी नारोपंत यास नरसो तुकदेव याचे (०९६); क्षेमसमाचारा संबंधी, दादो शिवाजी याचे (०९७); करवीरहून पाठवलेली पत्रे वगैरे कागदपत्र पोचल्यासंबंधी पंत राजाज्ञा यांना रघुनाथ दांडेकर याचे गोव्याहून (०९८); रामचंद्र विठ्ठल गोखले याजकडे पाठवावयाच्या रकमेसंबंधी गोपाळपंत गोखले यास दादो शिवाजी गोखले याचे (०९९); अरब लोकास कोकोडीस पाठविले असल्यासंबंधी, विठोजी जाधव यास राणोजी भोसले याचे (११०१); लष्कराच्या खर्चाची सोय होण्याबाबत, उदाजी माने हवालदार यास बाळोजी भोसले याचे (१०२–१०३); सोलापूर येथील सनदी नायकवडी लोकांस द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी अंताजीपंत गोखले यांस राघो आबाजी याचे (१०४); घोडी वगैरे सरंजाम हरीपुरास पाठविल्यासंबंधी (१०५); एलफिन्स्टन यास छत्रपतींनी पत्रे पाठविली असल्यासंबंधी देवी दुभाषी यास, रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांचे (१०६).

**मातोश्री आईसाहेब यांना** : पेशवे व भोसले यांच्या लष्करासंबंधी माहिती अलाहिदा पत्राने पाठविली असल्यासंबंधी गोदाजी भोसले यांचे (११०१६); शिखर शिंगणापूर येथील इमारतीच्या खर्चासंबंधी, दामोदर शंकर यांचे (०१७); लष्करच्या उपयोगासाठी डेरा, राहुटचा तयार करीत असल्यासंबंधी व निशाणास हत्ती व उंट तयार ठेवीत असल्यासंबंधी दामोदर शंकर याचे (०१८); गोदजी शिंदे हवालदार यास करवीरी पाठविले असल्यासंबंधी चंद्रोजी भोसले याचे (०१९); नूल येथील पागेच्या बंदोबस्ताविषयी सुभानजी निकम यांचे (०२०); देवळातील वगाडाच्या वंतामधील हुजरे लोकांच्या हक्कासंबंधी परशुराम विठ्ठल याचे (०२१); नूल गांवच्या मोजणीसाठी मोजणीदार पाठविले असल्यासंबंधी,

**रुमाल क्र. ६७**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

सिधोजी काशीद याचे (११०२२); आवाजी जगताप यांजकडे कमाविसीसाठी असलेल्या गांवासंबंधी, सुभानजी निकम याचे (०२३); पाथरवट लोकांसाठी रुपये पाठविले असल्या-संबंधी राजाजी निंवाळकर व व्यंकोजी कोरे याचे (०२४); क्षेमसमाचारासंबंधी सखोजी भोसले यांचे (०२५); तांदूळ, गव्हाची सोजी पाठवून दिल्यासंबंधी जोत्याजी यादव यांचे (०२६); सिवार येथे चौकी पहारा ठेवून व्यवस्थित असल्यासंबंधी त्र्यंवक वल्लाळ व आंदोजी चव्हाणे यांचे (०२७); धर्मकोठीच्या कामासाठी तुळया पाठवून देत असल्यासंबंधी, वाजी शंकर यांचे (०२८); पागेकडील स्वार व शिलेदार असे पंचवीस लोक पाठवून दिले असल्यासंबंधी, दामोदर शंकर यांचे (०२९); शिखर शिंगणापूर व जेजूरीकडे वैल, उंट इत्यादी पाठविले असल्यासंबंधी, दामोदर शंकर यांचे (०३०); व्राम्हणांच्या दक्षिणेसाठी पैसे पाठविले असल्यासंबंधी लिंगो गंगाधर याचे (०३१); रामश्वर व आचरे येथे व्राम्हण भोजन करण्यासंबंधी महादजी सावाजी व निळो दादाजी यांचे (११०३२); मातुलिंग व सीतालिंग यांचा प्रसाद पाठविला असल्यासंबंधी आण्णाजी भोसले व लिंगो गंगाधर यांचे (०३३); पाठविलेली द्राक्षे व केळी पोचल्यासबंधी सुवराय याचे (०५७–०५८); सौ. मैनाबाई याना आठ दिवसाच्या बोलीने माहेरी पाठविले असल्यासंबंधी महादाजी सावा यांचे (०५९); मोइनवावत पावणेचार मण सुपारी व अर्वा मण कात पाठविला असल्या-संबंधी वदामोदर शंकर याचे (०६०); नरंदी येथे झालेल्या समाराधनेवावत, दामोदर शंकर यांचे (०६१); मातुलिंग व सीतालिंग येथील घाटांचा जीर्णोद्धार करून व्राम्हण भोजन घातल्यासंबंधी, जोत्याजीराव जाधव यांचे (०६२); सुवराव घोरपडे यास सणंगा-साठी तीनशे रुपये दिल्यासंवंधी, दामोदर शंकर यांचे (०६३); संकराजी घोरपडे हे वाडी रत्नागिरीस देवदर्शनास आल्यासंबंधी, परशराम विठ्ठल यांचे (०६४); पाथरवट लोकासाठी रुपये पाठविल्यासंबंधी, गोदाजी भोसले यांचे (०६५); मांगूर येथील सुताराना करवीरी पाठवण्यावावत, सिधोजी चव्हाण यांचे (०६६); सिंधुदुर्गाकिड फिरंगी जाणार म्हणून वातमी असल्यसंबंधी विठ्ठल गोविंद हवालदार यांचे (०६७); गोपाळपंत यांच्या सांगण्याप्रमाणे काम करीत असल्यासंबंधी, आवाजी शंकर याचे (०६८); गायकवाड हवालदार याजकडून साखर विडे पाठविले असल्यासंबंधी, मानाजी वागल यांचे (०६९); वाडी रत्नागिरी येथील यात्रेमधील सकलादीच्या फंडाच्या किंमतीची यादी पाठविली असल्या-संबंधी, सुभानजी जगताप व परशराम विठ्ठल यांचे (०७०); जेजुरी व शिखर सिंगणपूर यात्रेस जाण्यासंबंधी, दामोदर शंकर याचे (०७१); गूळ इ. जिन्नस पाठवून दिल असल्यासंबंधी दामोदर शंकर याचे (०७२); कुसूरकर पाटील याच्या मुलीच्या लग्नावावतच्या तंटयासंबंधी, केदारजी निकम याचे (०७३); देवराव माने यास दवास जावयास परवानगी देण्यासंबंधी हवालदार पावनगड याचे (०७४); शिखर सिंगणापूर यथील राय भट याच्या घरासाठी कौले मिळण्याविषयी आण्णाजी भोसले व लिंगो गंगाधर यांचे (०७५); श्रीदेव मातुलिंग व सीतालिंग या देवतापुढे ठेवावयाच्या गुळासंबंधी, जोत्याजी जाधव यांचे (०७६); धर्माचे लाडू, कणीक, पत्रावळी इत्यादी साहित्य शिखर सिंगणापूरास पाठवीत असल्यासंबंधी दामोदर शंकर याचे (०७७); सिंधुदुर्गाकडे फिरंगी आल नसल्यासंबंधी व इंग्रजांची तीन तरांडी वेंगुर्ल्यास आली असल्यासंबंधी, हवालदार पाटगांव याचे (०७८); तुळया इत्यादी सामान पाठविल्यासंबंधी, परशराम विठ्ठल याचे (०८०); केळी व कवठ पाठविली असल्यासंबंधी आण्णाजी भोसल हवालदार याचे (०८३).

**छत्रपतीस** : लक्ष्मणराव देसाई, देवराव देशपांडे इत्यादी मंडळी आनगलगूडहून करवीरी येत असल्यासंबंधी (कोणी लिहिल त नमूद नाही) (१११०८); फौजसुद्धा येत असल्यासंबंधी नवाव मुलुक जहां वहाद्दर याचे (०१४); पंचोपाख्यान व विदूरनीति ही पुस्तके पाठविली असल्यासंबंधी, एल्फिन्स्टन याचे (०३४); हत्ती व हत्तीचा छावा पाठविले असून घोडी नंतर पाठवीत असल्यासंबंधी मानाजी जगताप याचे (०३५); तोफखान्याकडील सामान पाठविण्याविषयी, वाळाजी वासुदेव याचे (०३६); सिद्धगडाचा वढा उठवल्यासंबंधी (०३७); चिकोडीकर यांच्या पथकातील लोकांच्या खर्चास देण्याविषयी, केदारजी माने याचे (०३८); क्षेमसमाचारासंबंधी, सखाराम नारायण यांचे (०४०); तिळगुळ पोचल्यासंबंधी,

रुमाल क्र. ६७

पुडके क्र. १--(चालू)

**पत्रे**--(चालू)

जानराव कृष्णराव धुळप, मुक्काम विजयदुर्ग याचे (११०४१); भिवा भटजी याच्याकडून सविस्तर मजकूर समजेल याअर्थी, माधवराव नाईक नेवासकर याचे (०४२); शिसे, सोरमीठ व गोणपाट पाठवून देण्यासंबंधी, शिदरामराव भोसले याचे (०४३); श्रीच्या उत्सवासंबंधी आळते ठाण्याकडे काही बाकी राहिली नसल्यासंबंधी, गोविंद दासो याचे (०४४, ०४५); तिळगुळ वस्त्रे व पत्र पोचल्यासंबंधी, तंजावरकरास रत्नाकर राजाज्ञा यांचे (०४६); शंभु महादेवाचा प्रसाद पाठविला असल्यासंबंधी, विश्वासराव गायकवाड यांचे (०४७); छत्रपतींचे पत्र खानाकडे (जंजीरेकर सिद्दी) रवाना केल्यासंबंधी दादाजी यादव याचे (०४८); राजाज्ञा याजकडून आलेले पत्र पाठविले असल्यासंबंधी आवाजी राम याचे (०४९); सातारेकडील दरोडेखोरांचे घेतलेले जबाब पाठविले असल्यासंबंधी महिपतराव पारसनीस याचे (११०५०); विजयदुर्गास गेलेले पानारी व वाणी यास करवीरी पाठविण्याबाबत रामकृष्ण गंगाधर याचे (०५१); केदारजी घोरपड व सखोपंत पुण्यास लष्कर मुक्कामी आले असल्यासंबंधी आप्पाजी भगवंत याचे (०५२); कर्नल विल्यम क्लार्क यास पाठवलेला पोषाख व पत्र त्यास पोचते केल्यासंबंधी, अप्पूराव याचे (११०५३); सुभा, धारवाड बाबतच्या थैल्या (पत्रे) तयार करून पाठविल्या असल्यासंबंधी, महिपतराव पारसनीस याजकडून (०५४); बाबाप्पा नाईक शिखरे यास हुपरीच्या पाटलाने पाण्यात उभे केले, अखबारनवीस जबरदस्तीने अम्मल करतात इत्यादीसंबंधी त्यांच्या वकिलांचे (०५६); रांगोळीकरानी रेंदाळ गावच्या शेतातील पीक जबरदस्तीने कापून नेल्यासंबंधी, गावकामगार रेंदाळ यांचे (०८५); मुंबईकराकडून सिंधुदुर्ग येथील सावकाराना उपद्रव न होण्याबाबत वेलस्ली यास (०८९).

**मसुदा**--नारायणराव पंडित याच्या नेमणुकीबाबत ताकरीन यास आईसाहेब यानी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (११०८४).

**याद्या**--निरनिराळी इनामे देण्याच्या वहिवाटीसंबंधी (११०९४); मुंबईहून घोड्यासाठी वगैरे आणलेल्या जिन्नसासंबंधी (१००); शिवछत्रपतींची वंशावळ व त्यानी बांधलेले किल्ले यासंबंधी (१०९-१२०); सुबराव यांचे कर्जासंबंधी (१२१).

---

**ज. क्र. ६८, रु. क्र. ६८, पु. क्र. १, का.स. १११२२ ते १११७४ (५३)**

**सु. स. १२०६ ते १२७४, इ. स.१८०५-६ ते १८७३-७४**

**आज्ञापत्रे**—सिंधुदुर्ग येथील बंदराचा जावसाल उलगडून पाठविण्याविषयी छत्रपतींचे रामदास मनोहरदास नगरशेट यास (१११२२); वरचेवर पत्र पाठविण्याविषयी खुसरोजी शेठ यास छत्रपतींचे (१२३); बापोजी शिवराम, आनंदराव त्र्यंबक व भाऊ महाराज यांस करवीरी सत्वर येण्याविषयी (१२६); गोपाळशेठ सापळे व गोपाळशेठ कुसे यांचेकडून जावसाल उलगडून घेण्याबाबत छत्रपतींचे बाळाजी बापोजी यास (१५७).

**कलमबंदी**--हमीदवाड येथील पाटीलकी व नाईकी वतनासंबंधी व सावगांव कर्यातीमधील गावांना कमावीसदाराकडून होणाऱ्या उपद्रवाबाबत (१११५२, १५३); वाड्यातील चौकी पहाऱ्यासंबंधी व मनोहरगडाकडे बंदूक बारदार पाठविण्यासंबंधी (१७४).

**पत्रे**--कवनूर येथील कमावीसीची वहिवाट गोपाळपंत याजकडे दिल्याबाबत बाळू नाईकडी यास लहू पवार याचे (१११२४); नरसिंहगडाकडून धर्मादाय गल्ला वगैरे काय येत असेल ते कळविण्याबाबत रिडसाहेब याचे करवीरकर वकीलास (१२५); कवनूर ठाणे गोपाळपंतांचे स्वाधीन करून पावती घेऊन निघून येण्याबाबत सनदी हुजूरगीरकर यास लहू पोवार याचे (१२८); क्षेमसमाचारासंबंधी रावजी बाकनीस यास बळवंतराव मल्हार याचे (१३३); बेळगावास हिशेबाच्या कामाबाबत गेल्यासंबंधी आप्पासाहेब गायकवाड यास आतमाराम बल्लाळ याचे (१३६); छत्रपतींची एकनिष्ठपणे सेवा करीत असल्याबद्दल नारायण श्रीरंग याचे (१५०); मिरजेच्या वाटेवर सराफाच्या झालेल्या चोरीचा तपास करीत असल्याबाबत बच्चाजी घोडदेव, ठाणे चिकोडी याचे छत्रपतीस (१५१), प्रधानपंताकडील चिठ्यांच्या तालका

## रुमाल क्र. ६८

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

पाठवल्याबाबत (१११५६); कर्नलकडून आलेली थैली छत्रपतीकडे पाठवल्यासंबंधी (१५९); चंद्रभान बाघमोडे यास नोकरीतून काढले नसल्यासंबंधी बळवंतराव खंडागळे याचे सदर बाघमोडे यास (१६१); जमिनीची मोकळीक होण्यासाठी इंग्रजाकडे व छत्रपतीकडे पत्रे पाठविली असल्यासंबंधी सीताराम याचे त्याच्या वडिलांना (१६३).

**छत्रपतीस** : पुणे व मुंबई येथील खर्चाकरिता चार हजार रुपये दिले ते पोहचल्याबाबत आपाजी बापूजी याजकडून छत्रपतीस (१११२७, १६२), भाऊ महाराज करवीरी येत असल्यासंबंधी जीवाजी बल्लाळ यांचे छत्रपतीस (१३०); छत्रपतींची आज्ञापत्रे ज्याची त्यास देऊन मजकूर समजावून सांगितल्याबद्दल छत्रपतीस शिवाजी रघुनाथ याचे (१३२); मुरगूड येथे इंग्रजांकडील चपराशास यावयास मनाई केल्याबाबत नारायणराव यादव याचे (१३१); इंग्रजांकडील कामकाजें करून पाठविल्यासंबंधी, गणपत जिवाजी पाटणकर याचे (१५८); पुण्याच्या रहदारीचे तीन दस्तक पाठविण्याबाबत मोरो महादेव याचे (१६०); आप्पाजी सुबराव या केंद्याबरोबर आलेल्या शिपाई लोकांना परत पाठविण्याबाबत माधवराव नरहर यांचे (१११६४); मल्हारजी नाईक चव्हाण याजबरोबर पाठविलेले रुपये पोहोचल्याबाबत सुन्दराबाई यांचे (१६५); आज्ञेप्रमाणे वर्तणूक करीत असल्यासंबंधी नरसिंगराव नानाजी याचे (१६६–१६७); गोविंदराव मामा यांची पत्रे नंतर पाठवीत असल्यासंबंधी त्यांच्या वकीलाचे (१६८); रायबाग येथील बोलीविसी व दानवाडकर घोडीचा माग घातल्यासंबंधी जाबसाल होईल तो कळवित असल्याबाबत त्यांच्या वकीलाचे (१७१); दानवाडास कल्याणराव यांजकड आज्ञापत्रे व सोडचिठ्या पोहचत्या केल्याबद्दल बापू नारायण नांदणी याचे (१७२); करवीरी येऊन गेलेल्या सरकारी दागिन्यासंबंधी वगैरे चौकशी केल्याबाबत, बाबाजी शेवडे याचे (१११७३).

**मसुदा**—बाबूराव भोसले याजकडून सर्व मजकूर समजेल या अर्थी, गव्हर्नर गोवा यास छत्रपतीनी पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (१११६९); वरचेवर पत्र पाठविण्याबाबत छत्रपतीनी मुंबईकर इंग्रजास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१७०).

**याद्या**—भिर्डीकर, नेर्लीकर, भाऊ भट इत्यादींची गांवे त्यांच्या ताब्यांत देण्यासंबंधी तसच मयुरागिरी गोसावीकडून यावयाच्या ऐवजासंबंधी (१११२९); कमिशनकडे चौकशी साठी पाठविलेल्या करवीर येथील लोकांसंबंधी (१३४); यशवंत मोरेश्वर याजकडून तुळजापूर खर्चासंबंधी असलेल्या बाकीसंबंधी (१३५); बेळगांव, घरणगुती इत्यादी ठिकाणी चिटणीसा कडील केसो निळकंठ यास दिलेल्या रक्कमासंबंधी (१३७); हुकेरी परगण्याची गावांच्या जमाबंदीसंबंधी (१३८ ते १४९); इंग्रजाकडून छत्रपतीची होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (१५४ ते १५५).

---

**ज क्र. ६९, रु. क्र. ६९, पु. क्र. १, का. सं. १११७५ ते ११२२५ (५१).**

**बिनसाली.**

**आज्ञापत्रे**—छत्रपतीची एकनिष्ठपणें सेवा करण्याबाबत (११२००); छत्रपतीसाठी पाठविलेले दुस्त व विनंतीपत्र पोहचल्यासंबंधी व्यंकटराव भास्कर यास राजमंडळाचे (२२४).

**पत्रें**—क्षेमसमाचारासंबंधी लाडो रामचंद्र याचे लक्ष्मणशट बागेवाडी यास (१११७५); प्याद्यास कवनूरास पोहचते केल्याबाबत आबाजीपंत यास लहूजी पोवार याचे (१७६); कवनूर येथील तूप कणकीच्या लिलावदाराकडून जामीन घेण्याबाबत सदाशिवपंत बागवाडी यास मल्हार यशवंत याचे (१७७); डोंगरोजी बाबा हवालदार यास पाठवून देण्याबाबत मातोश्री बाईसाहेब याना शामराव रुद्र याचे (१८०); कामामध्ये कसूर करणार नाही म्हणून मातोश्री बाईसाहेब याना दामोदर शंकर याचे (१८१); पर्जन्याविना पीक वाळत चालले बद्दल व ऐवज (द्यावयाचा) सदरेस पाठवून देत असल्यासंबंधी बाळाजी रायाजी कुलकर्णी याचे (१८२); घेवड्याच्या शेंगा पाठविल्याबाबत बयासाहेब याना नारंगी याचे (१८३); क्षेमसमाचारासंबंधी बयाबाई याना माहादजी याचे (१८५); मंडपापुढील आंगण

## रुमाल क्र. ६९

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

करावयास पाथरवट पाठवून देण्यासंबंधी बयासाहेब याना लखोजी निकम याचे (१११८६); हैदरकडील हकीगत कळविण्याबाबत (१८७); पुण्यास छत्रपतींच्या कामकाजासाठी जाण्याबाबत आज्ञा होण्याबद्दल आनंदराव यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (१८९); खडीसाखर, जिरे वगैरे सामान पाठविल्याबाबत कुसाजी माने यास आप्पाजी सोहनी याचे (१९०); आपली काजकामे करून पाठवण्याबाबत क्लोज यास छत्रपतीचे (१९१); सावंतवाडीकडील जमावाने रुपणी येथे घातलेल्या दरोड्यासंबंधी हैबतराव माने मनोहरगड यास विष्णूभट रुपणीकर याचे (११२१६); मातोश्री बाईसाहेब यांच्या प्रकृतीचे वर्तमान वरचेवर कळविणेविषयी बापोजीराव यास विष्णू भट याचे (२१७); नागोजीराव घाटगे यास छत्रपतीच्या काजकामासाठी गोव्यास पाठविल्यासंबंधी पुटॉक यास छत्रपतीचे (२१८); क्षेमसमाचारासंबंधी हणमंतराव निवाळकर यास राजसबाई पाटणकर यांचे (२२०); सदाशिवपंत यास दिलेल्या सोन्याची पावती घेण्याबाबत, गुरुनाथपंत यास बसलिंगाप्पा याचे (२२२); क्षेमसमाचारासंबंधी व जमिनीची थोडी लागवड केल्याबाबत बापोजीराव पोटे यास चंद्रोबा सुभेदार याचे (२२३); कामकाजाबद्दलची सोय करून पत्राचे उत्तर पाठविण्यासंबंधी अंताजी यशवंत यास पोकशेट याचे (२२५).

**छत्रपतींस** : पन्हाळ्याहून करवीरास भात पाठविण्याबाबत पिलखानाकडील बैल पाठवून देण्यासंबंधी सुभानजी साळोखे याचे (१११७८); हलगी येथील गावकऱ्यास तंटा न करण्यासंबंधी ताकीद करण्याबाबत आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव याचे (१८८); छत्रपतीचे दर्शन घेवून एकादशीस आपल्या मुक्कामी सुखरूप पोचल्याबाबत व्यंकटराव रावजी यास महादजी सावाजी याचे (१९२); पंत प्रतिनिधी यांच्याकडून होणाऱ्या उपद्रवाचा बंदोबस्त होण्याबाबत क्लोज यास छत्रपतीचे (१९३); छत्रपती तुळजापुरास जात असल्यासंबंधी क्लोज यास छत्रपतींचे (१९४); बावडेचा हरी बल्लाळ केळकर हा सावंतवाडीस पळून गेल्याने पुण्यास पाठविता येत नसल्याबाबत कर्नल क्लोज यास छत्रपतीचे (१९५); मुंबईहून छत्रपतीस फौजेची कुमक पाठवण्याबाबत, धोंडोपंत यास बापू याचे (१९६); अंताजी पांडुरंग व बापूजी रामचंद्र याच्याजवळ विनंतीपत्र देऊन पाठवण्यासंबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (१९७); धोंडोपंताशी झालेल्या बोलण्याचा मजकूर मानसिंगराव पाटणकर यानी आपल्या पत्री लिहिला असल्यासंबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (१९८); मकर संक्रान्तिचे तीळ पाठविल्यासंबंधी जनरल डीकसन यास छत्रपतींचे (२०१); क्षेमसमाचारासंबंधी विठ्ठलपंत दाजी यास कृष्णाजी बल्लाळ दववर याचे (२०२); पाठवलेल्या वस्त्रांचा स्वीकार करण्याबाबत विठ्ठलराव बाबा, बाबा फडणीस वगैरेचा व्यंकटराव भास्कर यांची (२०३–२०७); लग्न समारंभासाठी पाठविलली वस्त्र पोहचल्याबाबत छत्रपतीचे (२०८); आज्ञेप्रमाण सोने पाठविल्यासंबंधी मातोश्री तारा आईसाहेब यास (२०९); हलकर्णीहून लोक मदतीस पाठविण्याविषयी व गुरे सोडवून परत आणण्याबाबत सदाशिवपंत यास बाळाबाई निवाळकर याचे (२१०); क्षेमसचारासंबंधी अंताजीपंत यास जनार्दन हरी मराठे याचे (२११); आपल्या कामकाजाची पत्रे पाठविण्यास विलंब लागल म्हणून दिनकर आप्पाजी यास (२१३); क्षेमसमाचारासंबंधी बापोजीराव पाट मनोहरगड यास विष्णू भट याचे (२१४); आबाजी सदाशिव यास सांगून पाठविल्यासंबंधी गोवेकर यास छत्रपतींचे (२१५); विठ्ठलपंत सवनीस याच्या भावास देवाज्ञा झाल्याबाबत सदाशिव पंत यांजकडून (२२१).

**मसुदा**—छत्रपतींना पुत्रप्राप्ती झाल्याबाबत तंजावरकरांस छत्रपतींनी लिहावयाच्या पत्राचा (१११९९); हत्ती, हस्तीदंत, पालखी, तोफा, बंदुका वगरे पाठविण्याबाबत कोचीन संस्थानिकांस छत्रपतींनी पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (२१९).

**याद्या**—राजाराम महाराज जींजीस गेले त्यावळी अष्टप्रधान वगैरेस दिलेल्या किताबासंबंधीची (१११७९); हुजूर खासगीकडील चर्चासंबंधी (१८४); इनामदार व दुमालदार यांच्याकडून यावयाच्या पट्टीबाबत (२१२).

---

**ज. क्र. ६९, रु. क्र. ६९, पु. क्र. २, का. सं. ११२२६ ते ११३१२ (८७)**

**सु. स. ११९७ ते १२५०, इ. स. १७९६-९७ ते १८४९-५०**

**आज्ञापत्रे**—पुटॉफ यांची खातरजमा करून इंग्रजी पलटणे करवीरी पाठवून देण्यासंबंधी, नागोजीराव घाटगे यास छत्रपतीचे (११२२८); भाट लोकांच्या सिंधुदुर्ग बंदरात होणाऱ्या तरांड्यांच्या रहदारीस उपसर्ग न करण्याबाबत सिदरामराव भोमले यास (२४६); पदमगड येथील आरमारातील गुराबाबाबत व गलबते व्यापारी लोकांस देण्यासंबंधी देवी नाईक यास छत्रपतींचे (२७४).

**कलमबंदी**—करवीर राज्यातील चोरी दरोड्यांच्या बंदोबस्ताविषयी (११२२७–११२२८).

**टिपण**—सिंधुदुर्गाबाबत करवीरकर व इंग्रज यांच्यांत देण्याघेण्याबाबत वाद राहिला नसल्यासंबंधी (११२९१).

**पत्रे**—जनवाडहून आज्ञेप्रमाणे सनदी लोक पाठविल्यासंबंधी, गांवकामगार जनवाड यांचे (११२२६); छत्रपतींना पुत्र प्राप्ती झाल्याबाबत शर्करा पाठविण्यात येत असल्यासंबंधी आप्पुराव यास नागोजीराव घाटगे याचे (२२७); क्षेमसमाचारासंबंधी बाळाजीपंत मल्हार यास आणुराव याचे (२२९); साताऱ्याचे छत्रपती करवीरी महालक्ष्मीच्या दर्शनास येणार त्यावेळी पो. एजंटची भेट होण्याबाबत गव्हर्नर यास छत्रपतींचे (२३०); सोनेरी व रूपेरी कागद खरेदी करून पाठविण्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यास नारायण रत्नाकर याचे (२३१); पाठविलेल्या वस्त्रांचा स्वीकार करण्याबाबत, हरीपंततात्या व गणपतरावकाका यास व्यंकटराव भास्कर यांची (२३२-२३५); पेंढाऱ्यांनी बोरगावचे रानांत माणसे मारली व धान्य लुटले तेव्हा त्यांच्या बंदोबस्तासंबंधी कृष्णाजी मलगीर याचे (२३६); एकनिष्ठपणे राहून किल्ल्याचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी कादर नाईक यास गोपाळ नारायण याचे (२३७); छत्रपतींकडून आलेल्या ३०० रुपयाच्या वरात हुकुमास मनाचिठ्ठ्या पाठविण्याबाबत, नारायणराव पाटणकर यास पांडुरंग सदाशिव याचे (२३९); सावाजीराव विचारे याजकडे बारगिरी चालविण्याबाबत नाना यास (२४०); वामनराव व आत्माराम घोंडदेव याना छत्रपतींच्या जावसालाचा उलगडा करण्याबाबत पाठविण्यासंबंधी रघुनाथराव माने यांस नारो सिदराम, याचे (११२४१); बजाबाईच्या लग्नास येण्याबाबत, अनंत शास्त्री यास मानसिंगराव पाटणकर याचे (२४२), घोंडजी वाघ यास धरण्यासाठी पोर्तुगीज फौजा संगमाकडे आल्या संबंधी, बापूसाहेब यास नरसिंगराव सावंत याचे (२४३); पत्राचे उत्तर पाठविण्याविषयी, नवाबअल्ली यास हिम्मत बहादूर याचे (२४४); बाळाजी बाजीराव चिटणीस हे कामकाजाविषयी समजून देतील याअर्थी इंग्रज अधिकाऱ्यास छत्रपतींचे (२४५); एल्फिन्स्टन व कर्नल मन्रो याना पाठवावयाच्या पत्रांचे मसुदे पाठविल्याबाबत (२४७); पत्राचे उत्तर पाठविण्याविषयी, सदोबा आबा यास (२४८); कर्नल वेलस्ली यांच्या पत्राप्रमाणे पंडित राजाज्ञा यास फौजसुद्धा सामानगडास रवाना केल्याबाबत, गोवेकर यास छत्रपतींचे (२५०); लाकडी सामान पाठवून देण्याबाबत बापू पोटे मनोहरगड यास दिनकरराव गायकवाड याचे (२५१); बाळोजी नाईक संकपाळ याजकडील कावणे येथील हिशेबाच्या उलगड्याबाबत, गाव कामगार बेलवले यास राजजी घाटगे याचे (२५२); सखारामपंत यास कागदपत्रे समजावून दिल्याबाबत (२५३); छत्रपतींना पाठविलेले पत्र पोहोचल्यासंबंधी (२५४); हरिराम व मोतीराम गुजर यांच्या खटल्याच्या निवाड्याबाबत अंताजी यशवंत यास रामचंद्र गुंडो याचे (२५५); कर्जापैकी राहिलेले रुपये पाठवून देण्याबाबत, गोपाळराव गोखले यास सगन बसाप्पा मळेकट्टी याचे (२५७); संक्रांतीचे तीळ पाठविल्यासंबंधी, मानाबाई भोसले हिस भवानीबाई निंबाळकर हिचे (२५८); डोळ्यास दुखापत झाली असल्यासंबंधी, स्वरूपजी क्षीरसागर यास बापूजी रामचंद्र याचे (२५९); कामकाजाची बोलणी करण्यासाठी मोरो बाजीराव यास पाठवीत असल्यासंबंधी कंपनी सरकारास छत्रपतींचे (२६०); बापूजीपंत याची रवानगी करण्याबाबत, स्वरूपजी क्षीरसागर याचे छत्रपतींना (२६१); झुझारराव सिंधुदुर्गाहून गोव्यास येणार असल्यासंबंधी बच्चाजीपंत यास मोरो महादेव याचे (२६२); संक्रांतीचे तीळ पोचल्याबाबत, भवानीबाई निंबाळकर याना मानाबाई भोसले हिचे (२६३); क्षेम समाचार कळविण्याबाबत सर्जेराव घाटगे यास अमीनसाहेब सुभेदार याचे (२६४); मालजी निकम याच्याकडून वसुलीसाठी इसम आल्यासंबंधी, नाना याचे (२६५); भाऊ महाराज यास कामकाजासाठी पाठविल्याबाबत गव्हर्नर यास छत्रपतींचे (२६६); कंपनी सरकारच्या डाकेस उपद्रव न करण्याबाबत तालुक्याकडे ताकिदी केल्याबाबत, कर्नल क्लोज यास छत्रपतींकडून (२६७); सावंतवाडीकरांनी सिंधुदुर्गा नजीक, इंग्रजांकडील तरांडी

रुमाल क्र. ६९

पुडके क्र. २--(चालू)

पत्रे--(चालू)

लुटली, त्याच्या बंदोबस्तासंबंधी, कर्नल क्लोज यास छत्रपतींचे (११२६८); आत्माराम आप्पा यास छत्रपतीकडे पाठविले असल्यासंबंधी, रघुनाथराव माने यास विनायक वासुदेव याचे (२६९); भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड याना आपल्या कामकाजाविषयी पाठविले असल्यासंबंधी एलफिन्स्टन यास छत्रपतींचे (२७०, २७१); बागवाडी येथील आसपासच्या गावांच्या जमिनीची खराबी झाल्याची पहाणी करण्यासाठी इंग्रज बहादूर येणार असल्याबद्दल छत्रपतींस बाबाजी खाडे व सदाशिव रामचंद्र यांचे (२७२); बाजीपंताकडून हकीकत समजल्याबावत (२७५); व्हाईस रॉय गोवा यास पाठवलेल्या पत्रास त्याच्याकडून येईल ते उत्तर सत्वर पाठवून दण्यासंबंधी सुभेदार मांडवी यास राणी जिजाबाई यांचे (२७६); कुणबीण पाठवून देण्यासंबंधी नागोजीराव घाटगे यास सांगितले असल्याबावत देवी नाईक, गोवा यास, जोत्याजीराव घाडगे याचे (२७७); वरचेवर पत्र पाठविण्यासंबंधी धोंडीराव नाईक यास खंडेराव नाईक याचे (२७८); कर्नल वेलस्लीची भेट घेऊन निघत आहे म्हणून हिंदूराव यास नागोजीराव घाटगे याचे (२८६); कोरोसी येथील ठाणे पडल्यामुळे तेथील लोक निघून गेले असल्यासंबंधी छत्रपतींस नारो गिरमाजी याचे (२८७); छत्रपतींची कामकाजे उलगडून मिळण्याबावत छत्रपतींचे (इंग्रज अधिकाऱ्यास (२९०); खर्चाचा बंदोबस्त करण्याबावत नारोपंत नाना यास सिदरामराव जाधव देसाई याचे (२९६); हिशेबाची चौकशी करून ऐवजाबद्दल वतनावर कर्ज देण्याबावत कोन्हेर तिमा यास (३००); सिंधुदुर्गाच्या आसपासच्या शत्रूंच्या हालचालीमुळे सावकार, व्यापारी इत्यादी हवालदील झाल्यासंबंधी (३०१); कामकाजाची सविस्तर माहिती देऊन लक्ष्मण नारायण यास रवाना केल्याबावत, गव्हर्नर मुंबई यास छत्रपतींकडून (३०४); शिराळे प्रांतातील गांवावरील रोख्यास मनाचिठ्ठा देण्याबावत इंग्रज सरकारचे छत्रपतींना (३०५); जावसालाच्या उलगडयाची बोलणी करण्यासाठी बाळाजी बापोजी यास रवाना केल्याबावत, छत्रपतींकडून कंपनी सरकारास (३०६); चांगली म्हैस व बुदली पाठविण्याबावत, दाजीकाका यास महिपतरावाचे (३०७); सुबराव घाटगे यांस छत्रपतींच्या कामकाजाची आज्ञा होऊन पाठविल्याबावत, गव्हर्नर, मुंबई यास छत्रपतींचे (३०८); इचलकरंजीकराशी आसमी लोकाबद्दल बोलणी केल्याबावत, अंताजीपंत दादा यास नरहरी याचे (३०९); सखोपंतास यादी देऊन पाठविल्याबावत, व त्याचप्रमाणे बंदोबस्त करून देण्यासंबंधी जोतीबा आप्पा यास मुदवसाप्पा नाडगौंडा याचे (३१०); आपली कामकाजे सत्वर करण्यासंबंधी कंपनी सरकारास छत्रपतींचे (३११); सिंधुदुर्ग येथील गडकऱ्यांनी घेतलेल्या कर्जाच्या वसुलीसंबंधी (३१२).

**छत्रपतींस** : धोंडोपंत नावा यांच्या गावांच्या बंदोबस्ताविषयी, छत्रपतींस (११२३८); क्षेमसमाचारासंबंधी, छत्रपतींस भिमराव बळवंत याचे (२५६); भाऊ महाराज करवीरी येऊन लारेस जाणार असल्यासंबंधी छत्रपतीस त्याच्या वकीलाचे (२७३); यादव हवालदार व रामजीपंत कुलकर्णी यांना सत्वर पाठवून देण्यासंबंधी बाळाजी यशवंत यांचे (२८८); पूर्वीप्रमाणे चिटणीसीचे काम करून घेण्याबावत रामराव जिवाजी याचे (२८९); तिळगुळ व तिवट इत्यादी पोपाख पोचल्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (२९२); विठ्ठलपंत पांडुरंग मंगळवेढेहून फौजेसुद्धा येत असल्यासंबंधी गणेश लक्ष्मण याचे छत्रपतींस व उमदेतूल उमराव बापू याचे (२९७ ते २९८); आनंदराव त्र्यंबककडे पोहचल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव याचे (२९९); फौजेसह येण्यास तयार असल्यासंबंधी, यशवंतराव शिवाजी याचे (३०२); नणंदीचे अखलासीबावतच्या ६,००० रुपयांपैकी महाल हुजूर पागेस चार हजार व दोन हजार पाथरे यास दिल्याबावत राजजी भोसले याचे (३०३).

**मसुदा**—नागोजीराव घाटगे लिहितील त्याप्रमाणे मातबर मनुष्य पाठवण्याबावत छत्रपतींनी तंजावरकरास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (११२४९).

**याद्या**—महालक्ष्मीकडील दरवाजा पितळा करण्यासाठी ज्यांच्याकडून पितळ जमा झाली त्यांच्या नांवनिशीबावत (११२८४ व २८५); छत्रपतींकडील कामे अखबारनवीस याच्या सल्ल्याने पाहण्याबावत तसेच सन १८२९ ते १८४५ अखेर छत्रपतींच्या राज्यातील घडामोडीबद्दल (२९३ ते २९५).

ज. क्र. ७०, रु. क्र. ७०, पु. क्र. १, का. सं. ११३१३ ते ११३५९ (४७).

सु.स. १२२० ते १२४०, इ. स. १८१९–२० ते १८३९–४०

आज्ञापत्रे––बाळकृष्ण कोठींकडून अमानत म्हणून नेलेला गल्ला परत करण्याबाबत, गांवकामगार कोपार्डे यास राजमंडळाचे (११३२३); मकर संक्रमणाचे तिळगुळ पाठविल्याबाबत जयसिंगराव आंग्रे यास शिवछत्रपतींचे (३३६).

पत्रे––छत्रपतींस पाठविलेल्या पत्राचे उत्तर अद्याप आले नसल्याबाबत, सिदरामराव भोसले यास बाळाजी बापूजी याचे (११३१३); इचलकरंजीकडील कारकून लक्ष्मणराव याने आपल्या विरुद्ध धारवाडास इंग्रजांकडे केलेल्या फिर्यादीसंबंधी नारायण याचे (३१५); पाच्छापूरकरांचे ठाणे बेळगावकरांनी घेतल्यासंबंधी (३१६); निपाणीहून श्रीमंतांच्या पत्रांची उत्तरे आली असल्यास पाठवून देण्यासंबंधी कुसाजी माने यास जोतजी पाटील याचे (३१७); रायबागेस गवत, धान्य वगैरे पाठवून देण्याबाबत नरसिंगा यास (३२२); पुणे मुक्कामी एल्फिन्स्टन, सदाशिवपंत, करवीरकर छत्रपती इत्यादींच्या भेटीगांठी घेतल्यासंबंधी, जमडीसाहेब यास परिजादे दरगा शहापीर विजापूर याचे (३२६); आपल्या कामावर गेलेल्या बालगिरी गोसावी यास धरुन ठेवून त्याच्या बरोबरचा सरंजाम व ऐवज लुटल्यासंबंधी अर्जुनगिरी यास उमर अली नवाब याचे (३२७); तामाण्णा माळी याच्या भाऊबंदकीच्या हिस्साचे वाटणीच्या खटल्याबाबत गांवकामगार काडापूर यास गांवकामगार सावरगाव याचे (३२८); कवनूर गाव गोविंदसिंग चंद्रसिंग यास सरंजाम म्हणून त्यांच्या हवाली केल्याबाबत, लक्ष्मणदादा यास अनंता याचे (३२९); मौजे हासूर येथे इमारत कारखान्याकडील बरातदार आले आहेत त्याना मना चिठ्या पाठविल्याबाबत रावसाहेब निंबाळकर यास नुमानजी निंबाळकर याचे (३३०); पत्र मिळताच निघून येणेबद्दल अंताजीपंत भाऊ यास खंडेराव नाईक यांचे (३३१); मनोळीस येण्याबद्दल पत्र आल्याने आपण तिकडे गेल्याबाबत अंताजीपंत यास दादो कोंडेश्वर नि।। देसाई याचे (३३२, ३३३); पाठवलेल्या पत्राप्रमाणे कैफियती कंपनी सरकारकडे सादर केल्याबाबत (३३४); पत्र पोहोचून सर्व मजकूर समजल्याबाबत रत्नाकरपंत दादा यास (३३५); कवठेसार वगैरे गावांचा जमलेला ऐवज कोंडोलीकर याजबरोबर मिरजेस पाठविल्याबाबत अंताजीपंत भाऊ यास रावो गोखले याचे (३३७); व्यंकाजी भोसले याच्या घोड्यासाठी नवे सामान दिल्याबाबत आईसाहेब याना येसाजी नाईक याचे (३३९); घोटवडे येथील कुणबीण पाठवित असल्याबाबत, मातोश्री बाईसाहेब याना वेणूबाई हिचे (३४०); बाऱ्याविषयीचा मजकूर महादेव भट, याजकडे सांगितला आहे ते सांगतील यावरुन कळेल या अर्थी (३४१); वरचेवर पत्र पाठवून वर्तमान कळवण्याबाबत बाबाजी यास मातुश्री आईसाहेब यांचे (३४२); मुकटा व कापड पाठवण्याबाबत आप्पाजी नाईक यास कृष्ण भट जोशी मुा हरीपूर याचे (३४३); मुरगुड येथील रयतेची परिस्थिती अत्यंत बिघडली असून गावांची व घरांची वगैरे नासाडी झाली असल्याने त्या गावच्या सोडचिठ्या शक्य तितक्या लवकर पाठविण्याबाबत अंताजीपंत भाऊ यास गोपाळ विश्वनाथ याचे (३४४, ३४५); मनोळी तालुका व इतर कामकाजाविषयी बोलणी करण्यासाठी रघुनाथराव विठ्ठल यास रवाना केलेबाबत, इंग्रज सरकारास छत्रपतींचे (३४६); शहापुरी रुपये पाठविण्याविषयी, अंताजीपंत यास नारायण सांगलीकर याचे (३४७); बापू नारायण याचेकडून येणे असलेल्या ऐवजाबाबत, अंताजीपंत यास गोपाळ विश्वनाथ गोखले याचे (३४८); सविस्तर मजकूर सांगून बाजीपंत यास पाठविल्याबाबत चिंतामण गोसावी यास भरमपा सिदराम याचे (३४९); हिशेबाचे काम चालू असून मनोळीच्या हिशोबाची रुजुवात होताच लिहून पाठवित आहे म्हणून अंताजीपंत भाऊ यास (३५०); नोकरीच्या हुजोर जामीनकीविषयी व्यंकटराव देसाई याना विठ्ठलराव शिंदे याचे (३५१); वरचेवर पत्र पाठवून खुशाली कळविणेसंबंधी बापू मनहर याचे (३५२); मनोळी ठाण्यावर मुरगूडचा अम्मल बसला नसल्याबाबत, अंताजीपंत भाऊ यास बाळाजी महादेव याचे (३५३); बारा हजाराचा ऐवज पाठविल्याबाबत (३५४); संभाजी छत्रपतींच्या मृत्युची बातमी ऐकून दुःख झाल्याबाबत विश्वासराव गायकवाड यास कर्नल डौल याचे (३५५); बाळो घाटगे यास कैद करून किल्ल्यात ठेवल्याबाबत (३५७); पंत राजाज्ञा यांची भेट घेऊन त्यांच्याकडील जावसाल उलगडून त्याचा मजकूर कळविण्याबाबत मुनाजी सूयवंशी यास उदासाबावा यांचे (३५८); शोक समाचारासंबंधी धोंडीराव निंबाळकर याना रतनसिंग जाधव याचे (३५९).

रुमाल क्र. ७०

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—**छत्रपतींस : आज्ञेप्रमाणे करवीरी येत असल्यासंबंधी यशवंतराव शिंदे यांचे (११३३८); मौजे नरंदे येथील गावच्या [illegible] चौकशीबाबत गनाजी माधव दुबे यांचे (३३८); [illegible] येथील वसुलीची [illegible] पाठविल्यासंबंधी [illegible] पाटील यांचे (३३५); [illegible] वगैरे [illegible] पाठविल्याबाबत शिवाजी [illegible] यांचे (३४६).

**याद्या—**करवीरकर छत्रपती यांच्या वंशावळीची व घराण्याच्या माहितीसंबंधी (११३३८ ते ३३९); कोंडीराव यांच्याकडील वादासंबंधी (३३८).

---

अ. क्र. ७०, रु. क्र. ७०, पु. क्र. २, का. सं. ११३६० ते ११४२२ (६३);
सु. स. १२१६ ते १२२१, इ. स. १८१५-१६ ते १८२०-२१

**आज्ञापत्रे—**कोंडीराव [illegible] यांच्याबाबत कामगिरी करण्यासंबंधी दादीबाई [illegible] यास छत्रपतींचे (११३६२); कराराप्रमाणे सावनूरकर नबाब यांचेकडून ऐवज घेऊन त्याचा तालुका त्याच्या ताब्यात देण्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास छत्रपतींचे (३८०).

**करार—**उचगांव येथील रखवालीस रामनाक मांग यास ठेविल्याबाबत मिरगोंडा व जोती पाटील यांचा (११३९४).

**टिपणे—**राणी जिजाबाई यांच्या गर्भादान प्रसंगी आलेले जवाहीर व दागिने व वस्त्रे यासंबंधी (११३६०); [illegible] देसाई यास करून दिलेल्या तीन हजार होनाच्या तनख्याच्या वसुलीसंबंधी (३८६); दीक्षित झालेल्या तीन मुसलमानी राज्यासंबंधी व त्यावेळच्या [illegible] भोजनासंबंधी (३८७).

**पत्रे—**राणी जिजाबाई यांच्या गर्भादान समारंभ प्रसंगी पाठविलेले दुध पोहचल्यासंबंधी सुंदराबाई यांचे [illegible] यास (११३६१); छत्रपतींच्या राज्यारोहण समारंभास येता येत नसल्यासंबंधी नारायण यांचे सुंदराबाई यांना (३६३); करवीर मुलखात चोऱ्या, खून वगैरे होतात त्याचा तपास लावण्याबाबत पोलिटिकल एजंट व यांचे करवीरकर वकीलास (३६६); सातारा वाणी यांच्या देवाच्या [illegible] खिडू शिवाई यांचा तपास लावून देण्याबाबत पोलिटिकल एजंट यांचे करवीरकर वकीलास (३६७); नेरवाड, उमराड वगैरे गावात चोऱ्या व खून होतात त्याचा तपास लावून कळविण्याबाबत पोलिटिकल एजंट यांचे करवीरकर वकीलास (३६८); इस्लामपूर येथील [illegible] चोरांचा माल त्यास परत दिल्याबद्दल ग्रांटसाहेब यास छत्रपतींचे (३६९); सनोबरे येथील ऐवज देण्याबाबत पोलिटिकल एजंट यांचे करवीरकर वकीलास (३७०); सावर्डे येथील [illegible] घरावर दरोडा घालणाऱ्या लोकांच्या तपासाबाबत ग्रांट यास छत्रपतींचे (३७३); खानापूर येथील रामोशी कैद करून पाठविल्यासंबंधी व त्यांच्या रामोशी यांचा जामीन कतबा घेऊन सोडण्याबाबत ग्रांटसाहेब यास छत्रपतींचे (३७४); करवीर इलाख्यातील चोर व रामोशी यांच्या बंदोबस्ताबाबत ग्रांट यास छत्रपतींचे (३७६); शिदा कृष्णा मांग व सुनाना रामनाक मांग यास धरून पाठविण्याबाबत ग्रांटसाहेब यास छत्रपतींचे (३७७); ऐवज पाठविण्याविषयी कृष्णाजी माने यास रवळोजी पाटील यांचे (३८१); [illegible] कार्तिकस्वामी यास पीरशहा यांचे (३८२); [illegible] समाचाराबाबत गोविंदराव नाईक यास रतनसिंग जाधवराव यांचे (३८३); खासबारदार यांजकडून सर्व मजकूर समजेल याअर्थी (३८४); कर्जाऊ रक्कम लवकर परत करणार असल्यासंबंधी शिवराम भट यास मुरारराव यशवंत यांचे (३८८); पाठविलेले लखोटे पोहोचविल्याबाबत व्यंकटरावजी यांना रामचंद्र पांडुरंग यांचे (३८९); क्लोज यांच्या चोरांचा तपास लावून देत असल्यासंबंधी क्लोज यास छत्रपतींचे (३९१); ऐवज, पालखी व [illegible] मिळाल्यासंबंधी सुंदराबाई यांस भाऊ महाराज यांचे (३९२); क्षेमसमाचारासंबंधी दिनकर पंत यांना अंताजी रघुनाथ यांचे (अपूर्ण) (३९६); फौजेसह करवीरी दाखल होताच ऐवज देत असल्याबद्दल नवाब मुल्कजहां यास रामजी जाधव यांचे (३९७); छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्यासंबंधी गोपाळराव मुनशी यास हुसेन खाँ यांचे (४०१); स्वामी संस्थान मठ करवीर यांच्या सवाल जवाबाचा उलगडा झाल्याबाबत (४०२); कबुरकर व कडेगिरीवाले यामधील ऐवजाच्या खटल्यासंबंधी मल्हारपंत

रुमाल क्र. ७०

पुडकें क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

भाऊ दास सदाशिव रामचंद्र यांचे (११४०३–४०४); छत्रपतींच्या दरबारात काही विरुद्ध पार्टीचे आहेत व नंतर [illegible] विरुद्ध पार्टीत असल्याबाबत उमराव बहादूर यास देवी नाईक यांचे (४१५); इंग्रज व करवीरकर यांच्यातील दोस्तीबाबत छत्रपतींचे [illegible] यास (४११).

छत्रपतींस इंग्रजांची : कंपनी सरकारचे व करवीरकरांचे सरहद्दीत चोऱ्या, खून वगैरे होतात त्यांच्या बंदोबस्ताबाबत पो. ए. यांचे (११३६०–३६४); [illegible], [illegible] वगैरे [illegible] चोऱ्या होतात त्यांच्या बंदोबस्ताबाबत पो. ए. यांचे (३६४); कोंकण प्रांतातील दरवडेखोर, चोरटे वगैरेंचा बंदोबस्त करण्याबाबत [illegible] यांचे (३६०); [illegible] जामीन देऊन सोडण्याबाबत व त्यास शिक्षा देण्याबाबत कोर्ट साहेब यांचे (३७१); [illegible] व मुसलमानास [illegible] यास करवीरी पाठविण्याबाबत कोर्ट साहेब यांचे (३७२); शिरकुरकर यांनी मोहोळकर यांचेवर जुलूम करून लोक [illegible] केल्याबाबत चौकशी करून कळविण्यासंबंधी पो. ए. यांचे (११३७५); सांगली येथील [illegible] अटकेतून मुक्तता करण्यासंबंधी यशवंतराव शिंदे यांचे (३८५); [illegible] असल्यामुळे [illegible] येता येत नसल्याबद्दल (३९०); [illegible] पाठविण्यासंबंधी छत्रपतींस (३९३); जनार्दन भट [illegible] यांच्या जामिनकीबाबत [illegible] रक्कम परत मिळण्यासंबंधी दादाजी यादव यांचे (३९८); [illegible] निवेदन करीत असल्यासंबंधी आप्पाजी कृष्ण यांचे (३९९); [illegible] असलेले, [illegible] होण्याबाबत सदाशिव रामचंद्र यांचे (४००); [illegible] येथील [illegible] नसल्याबाबत बहिरजी मोहिते व खंडो बल्लाळ यांचे छत्रपतींस (४०५); [illegible] व मानकर मनुष्य पाठवून देण्याविषयी बाबाजी यास (४०८); [illegible] प्रकरणी आपल्यावर विश्वास ठेविण्यासंबंधी करवीरकर वकीलाचे (४१०); [illegible] सरकारात सरदारी केलेल्या [illegible] यांची करवीर दरबारी सोय करण्यासंबंधी महंमद इब्राहीम दरकदार यांचे (४१२); मानसिंगराव घोरपडे यांनी निरोप कळविला याअर्थी करवीरकर वकीलाचे (४१६).

याद्या—सरकारी जिनसांच्या वहातुकीस असलेल्या घोड्यांसंबंधी (११३९०); महिपतराव साठे व यशवंतराव परांजपे यांच्याकडील गाव परत करवीराकडे घेतल्यासंबंधी (४०६); कार्तिक पौर्णिमेच्या अनुष्ठानास लागणाऱ्या सामग्रीसंबंधी (४०७); चिटणीसीकडील कारकून लोकांसंबंधी (४०९); छत्रपति व पो. एजंट वेबर यांच्यामध्ये झालेल्या बोलण्यासंबंधी (४१३–४१४); करवीर इलाखा व बेळगाव जिल्हा यामधील जहागीरदार, इनामदार इत्यादि लोकांच्या उत्पन्नासंबंधी (४१७–४२२).

---

ज. क्र. ७१, रु. क्र. ७१, पु. क्र. १, का. सं. ११४२३ ते ११४८३ (६१).

सु. स. १२०० ते १२४०, इ. स. १७९९–१८०० ते १८३९–४०

आज्ञापत्रे—ठाणे वगैरेचा बंदोबस्त ठेवून रहाण्याबाबत गोपाळ व्यंकाजी देशपांडे यास छत्रपतींचे (११४७३).

कलमबंदी—चिकोडी व मनोळी तालुके छत्रपतींना मिळण्याबाबत इंग्रजांशी करावयाच्या बोलण्यासंबंधी (११४७५).

टिप्पणे—इंग्रजांच्या इंग्लंडमधून आलेल्या माहितीसंबंधी (११४३३–११४३७).

पत्रे—विश्वासराव घाटगे यांच्या लग्नासंबंधी (११४२३); मुलतानराव निंबाळकर यांच्या निजामशाहीतील सरंजाम त्याजकडे चालविण्याबाबत, मुल उमराव बहादूर व मुलुख बहादूर यास छत्रपतींची (४२४–४२५); करवीरकर व निजाम यांमध्ये परस्पर स्नेह वाढविण्यासंबंधी छत्रपतींची (४२७–४२८); छत्रपतींच्या मनोदयानुरूप करण्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यास नागोजीराव घाटगे, सिंधुदुर्ग यांचे (४२९); क्षेमसमाचारासंबंधी (४३०); वरचेवर पत्र पाठविण्यासंबंधी (४३१); श्रीमंताकडून आपले कार्य करून द्यावे याअर्थी, अंताजीपंत

रुमल क्र. ७१

पुडके क्र. १--(चालू)

**पत्रे**--(चालू)

गोखले यास नरहर जनार्दन गोरे याचे (११४३२); श्रीमंतासाठी (बावडेकर) पडवळे पाठविले असल्यासंबंधी अंताजीपंत याना शिवाजी गोखले याचे (४३८); आईसाहेब यांना लखोटा पोचता केल्यासंबंधी रावसाहेब नाईक निंबाळकर यास कृष्णराव भोईटे याचे (४३९); हरळीसंबंधी आपले काम करून देण्याबाबत अंताजीपंत यास लक्ष्मण दातार याचे (४४०); अलाहिदा लखोटा पाठविला आहे त्यातील पत्र कोणाच्या हाती लागू देऊ नये या अर्थी अंताजीपंत यास गणेश शामजी आपटे याचे (४४१); तब्येत बिघडली त्यांस तुम्ही भेटल्यानंतर औषध घ्यावयाचे असल्याने लवकर निघून यावे अशा अर्थी (४४०); धोंडी कासार याजकडे असलेल्या कर्जाचा फडशा करून (पाडून) देण्याबाबत नानासाहेब पाटणकर यास मोठाभाई याचे (४४५); वसुलासंबंधी अंताजीपंत यास गोपाळ गोखले याचे (४४६); डोंगराकडील बंदोबस्ताबाबत (४४७); ऐवजाची तरतूद काही रोकडीने व काही चिठीने करीत असल्याबाबत अंताजीपंत यास गोपाळ गोखले याचे (४४८); क्षेमसमाचार कळविण्यासंबंधी (४४९); मनोळी तालुक्याचा वसूल पाठविण्याबाबत अंताजीपंत यास (४५०); तारवा व कोठीहाळ येथील वसुलापैकी निम्मे रुपये देण्याबाबत कमलाकर पंत व गणोजी यास आज्ञा होण्याबाबत खाना पादशत याचे छत्रपतींस (४५१); आज्ञेप्रमाणे उत्तम बाण तयार करून पाठवित असल्याबाबत संभाजी छत्रपतींस कस्तुरी रंगापा नाईक याचे (४५२); धारवाड नजीक नरंदे येथे बुवासाहेब छत्रपती व कमिशनर चॅपलीन यांची भेट, त्यावेळी झालेला दरबार, आलेले सरदार व मानकरी, व झालेली बोलणी यासंबंधी आईसाहेब (सुन्दराबाई) याना बुवासाहेब छत्रपती यांचे (४५३-४६१); एकनिष्ठपणे छत्रपतींची सेवा करण्याबाबत (४६३); क्षेमसमाचार कळविण्याबाबत खंडोबा जगताप यास विठोजी जगताप याचे (अपूर्ण) (४६४); छत्रपतींच्या कामकाजाविषयी कलमबंदी यादी नागोजीराव घाटगे याजबरोबर पाठविल्यासंबंधी मिंगले हेलीम यास छत्रपतींचे (४६५); घोड्यांच्या खर्चास पाठवून देण्यासंबंधी आबाजी राव व दिनकरराव याचे तात्या पागनीस यास (४६६); ऐवज जमा होईल तसतसा पाठवून देत असल्याबद्दल अंताजी गोखले यास लक्ष्मण गोखले याचे (४६७); कराराप्रमाणे रुपये देण्याबाबत विठोजी जाधव हुजरे यास (४६९); स्वारी खर्चासाठी वगैरे गवणे, मरनाळ इत्यादी गांवावर झालेल्या रोख्यास मनाचिठ्या पाठवण्याबाबत (४७०); विल्यम हेन्री क्लार्क या करवीरकराकडील लग्नसमारंभास पाठवून देण्याबाबत गोवेकरास बापू याचे (४७२); कामाचा मजकूर सांगून अंताजीपंत यास पाठविल्याबाबत आनंदराव अप्पा यांस भरमाप्पा दसाई याचे (४७४); नरहर बापूजी याच्या पुत्राची सुटका केल्याबद्दल त्याच्याकडून ठरल्याप्रमाणे एक हजार रुपये घेऊन पाठवण्याबाबत आप्पा भट व सदाशिव अनंत यास भाऊ महाराज यांचे (४७६); गणपतराव सरनाईक यांजबरोबर पाठविलेली मुरगूड ठाण्याची सोडचिठी व आज्ञापत्र ठाणे मजकूरास पाठविल्याबाबत छत्रपतींस गोपाळ विश्वनाथ गोखले याचे (४७७); ठाणे मुरगूडची सोडचिठी घेऊन आलेल्या गणपत सरनाईक याजबरोबर लोक व कारकून देऊन रवाना केल्याबाबत लहुजी हुजरे यास गोपाळ विश्वनाथ गोखले याचे (४७८); कराराप्रमाण सर्व गोष्टींचा बंदोबस्त करीत असल्याबाबत आप्पाजीराव यास बिठ्ठल विश्राम याचे (११४७९); नारूर येथील इतलाख, जदीद लोकांच्या चाकरीविषयी गोविंद नाईक ठाणे आळते यास जिवाजी अंबाजी याचे (४८०); चिरंजीव सखाराम याचे लग्न झाल्याबाबत व्यंकटराव यास आक्काबाई याचे (४८१); चिमाजीपंत वेनाडीकर यांजकडून असलेल्या ऐवजाचा उलगडा करण्याबाबत आप्पाजीपंत यास नारोफडके याचे (४८२); पो. एजंट टाकरीन करवीरी छत्रपतींच्या भेटीस येणार असल्यासंबंधी गोविंदराव दादा यास (४८३).

**पावती**--सरकारातून २२५ रुपये पोचल्याबाबत सखाराम वरगे यास सुभानजी घाटगे याचेकडून (११४७१).

**मसुदे**--स्नेह वाढवून आपली कामकाजे करून देण्याबाबत छत्रपतींनी गव्हर्नर मुम्बई यास पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (११४२६); सुलतानराव निजामास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (४६२).

**याद्या**--घोड्याचे सामान, हत्यारे वगैरेबाबत (११४४२-४४३); सुरापुराहुन जमावसुद्धा सरदार आणवण्यासंबंधी (४६८).

---

**ज. क्र. ७१, द. क्र. ७१, पु. क्र. २, का. स. ११४८४ ते ११५१० (२७).**

**सु. स. १२०० ते १२४०, इ. स. १७९९–१८०० ते १८३९–४०**

**पत्रे**—आठ दिवसांत ऐवज पाठवून देत असल्यासंबंधी अंताजीपंत गोखले यास विश्वनाथ गोखले याचे (११४८४); मुरगूडची सोडचिठी घेण्यास दिवसगत न करण्याबाबत अंताजीपंत गोखले यास यादो कोंडेश्वर याचे (४८५); मुरगूडबाबत आपल्या ऐवजाचा उलगडा होण्यासंबंधी अंताजीपंत गोखल यास रामचंद्र जिवाजी याचे (४८६); परश्राम लष्करी सहाय्य करण्याविषयी मीरतजर अलीखां यास छत्रपतीचे (४८७); धारवाडहून छत्रपतींकडे पाठवलेल्या लखोटयाचे उत्तर सत्वर पाठविण्याविषयी अंताजीपंत गोखले यास विश्वनाथ गोखल याचे (४८८); पाच्छापूरचे ठाणे शत्रूशी लढाई करून घेतल्यासंबंधी नवाब मुलकेजहां यास (४८९); करवीराकडून ऐवज आल्यावर फौज रवाना करीत असल्यासंबंधी बाबूराव भोसले सुभेदार यास गोवेकराचे (४९०); क्षेम समाचारासंबंधी गोपाळांत याना गोविंद केशव गोखले याचे (४९१); मि. ग्रिफीन बंगालहून मुम्बईस येऊन अंमल करू लागल्यासंबंधी (४९२); इंग्रजी व्यापारी जहाजांचा करवीरकराकडील लोकांनी केलेल्या नागाव्याच्या रुजुवातीसंबंधी, सदाशिव लक्ष्मण याचे (४९३); मुलींच्या लग्नास येण्यासंबंधी रावर्ट इनग्रा यास, छत्रपतीचे (४९४); जंजिऱ्यासाठी घेतलेले बंब, लोखंड शिसे इत्यादीची सर्व किमत दिली असल्यासंबंधी धनाजी व कावजी पारसी मुम्बई याना छत्रपतीचे (४९५); चिकोडी, मनोळी इत्यादि ठाणी आपली असल्यासंबंधी कर्नल वेलस्ली यास छत्रपतीचे (४९६); तूर्त इंग्रजांचे मत छत्रपतींस अनुकुल नसल्यासंबंधी छत्रपतीस त्यांच्या वकीलाचे (४९८); नांव नक्षत्रांचा योगायोग उभयपक्षी जमत असल्यासंबंधी (४९९); छत्रपतीच्या चौकीदारांनी आपल्यास पहारेत बसविले होते परंतु नंतर छत्रपतीनी सोडून दिल्यासंबंधी कर्नल क्लोज यास कृष्णाजी व्यंकटेशाचे (५००); महमदमुत वली इत्यादि यास क्षेम समाचारासंबंधी परिजादे दरगा विजापूर, मुा पुणे याचे (५०१); अंताजीपंत गोखले यास यरनाळ येथील वसूलासंबंधी जनार्दन सदाशिव गोखले याचे (५०२); इंग्रजाकडून छत्रपतीची कामे त्याच्या मनोदयाप्रमाणे करण्यासंबंधी महादेव भंडारी यास (५०३–५०४); मुनवरदौला हा आपल्याकडे आला असल्यासंबंधी, इतिजामदौला यास छत्रपतीचे (५०५); सिंधुदुर्ग येथील आरमाराकडून इंग्रजांच्या जहाजास उपद्रव होणार नाही या अर्थी मुम्बईकर इंग्रजास छत्रपतीचे (५०६–५०७); आंबर्डे व इतर गांवच्या जमिनीसंबंधी वगैरेच्या चौकशीस सरकारी कारकून आले असल्यासंबंधी त्र्यंबकपंत वाघुर्डेकर याना नरसिंह सादळेकर याचे (५०८); बाळाचार्य यानी सांगितलेल्या मुहूर्तावर निघून येत असल्यासंबंधी अंताजी गोखले यास राघो जिवाजी गोखले याचे (५०९); बाळंभट याजबरोबर पाठविलेले पत्र पोचल्यासंबंधी (कोणाचे कोणास ते नमूद नाही) (५१०).

**सनदपत्र**—मियाजी चिलोजी देशमुख यास येळाणे हा गांव इनाम दिल्यासंबंधी (११४९७).

---

**ज. क्र. ७२, रु. क्र. ७२, पु. क्र. १, का. सं. ११५११ ते ११५९१ (८१).**

**सु. स. ११६० ते १२३८, इ. स. १७५९–६० ते १८३७–३८.**

**अर्ज**:—राजाज्ञा यास दिलेल्या कर्जाच्या फेडीसंबंधी इंग्रज सरकारास शेपागिरीबावा गोसावी याचा (११५१९); तळाशी येथे असलेल्या माजनाळकरांच्या मुलाबाळांस राशीवडेकरानी उपद्रव सुरू केला असल्यासंबंधी बाबाखान मोा. तळाशी याचा करवीर सरकारास (५७७).

**आज्ञापत्र**—वाळवे महालास फौजेकडून उपसर्ग न होण्याबाबत अधिकाऱ्यास ताकिदी दिल्यासंबंधीचे आप्पाजी विठ्ठल यास छत्रपतींचे (११५८६).

**टिप्पण**—शहाजी व जयकर्ण यांच्या वंशजासंबंधी (११५२२)

**पत्रे**—पोटगीचे रुपये पाठविण्याबाबत, नारोपंत नाना यास गोसजी राऊत याचे (११५११); पन्हाळा पेट्यात होणाऱ्या चोऱ्यांच्या चौकशीबाबत (५१२); जांबूरकर याजकडून पत्रे दयाराम हजारे यास समागमे पाठविल्याबाबत बापूसाहेब यास आबाजी याचे (५१३); निरोप दिल्याप्रमाणे जोतिबा नलवडे रत्नागिरीहून आला असल्यासंबंधी, राजाज्ञा यास मालजी निकम याचे (५१४); बांबवड गांवच्या हिशेबा संबंधीचे कागदपत्र सरूड येथे पाठवित असल्यासंबंधी, गांवकामगार बांबवडे याचे (५१६); उभयतांची सुटका झाल्याबाबत कुशाजी माने यास राघो मल्हार व खंडो आप्पाजी याचे (५१७); यळगांव मुक्कामी इंग्रज अधिकाऱ्याचा

ालू)

मुक्काम असून त्याच्यावरोबर कारकून, चटेकरी, हत्यारी इत्यादी लोक असल्यासंबंधी, सुबराव रावजी यास नवलु पाटील व दाजीपंत कुलकर्णी याचे (११५१८); कवूर गावावर पाठविलेल्या अधोडीच्या रोख्यासंबंधी, अंताजीपंत गोखले यास विश्वनाथ गोखले याचे (५२०); क्षेमसमाचारासंबंधी (५२१); हुपरी, करमळी व हालकर्णी इत्यादी गावांच्या सोडचिठ्या व वसुलावावत (५२३); निजामाशी झालेल्या लढाईत पेशव्यांच्या फौजेने मोठा पराक्रम केल्यासंबंधी (५२४); क्षेमसमाचार कळविण्यावावत सदाशिवपंत भाऊ यास भरमाप्पा जाधवराव याचे (५२५); नणंदी ठाणे तिमाजीपंत नणंदीकर याने स्वाधीन करून तीन हजार रुपये घेण्यावावत गोपाळपंत काका यास धोंडोजीराव नाईक निंवाळकर याचे (५२७); धान्य खरेदी करून ठेवत असल्यासंबंधी, जोत्याजी निकम यास महादजी निकम याचे (५२९); मुरगूड येथील श्रीव्यंकोवा देवाच्या उत्सवाची पट्टी रयतलोक देण्यास तक्रार करीत असल्यावावत (५३०); रावसाहेब यांच्यासाठी जुते पाठविल्यावावत, अंताजीपंत भाऊ यास रामचंद्र गुंडो याचे (५३१); गडकरी व जासूद यांच्यासंबंधीचे कागदपत्र पाठविण्यावावत विठोजी जाधव यास सुभानजी पिसाळ याचे (५३३); मुरगूड ठाणे स्वाधीन झाल्यावद्दलचा मजकूर अंताजीपंत यांच्या पत्री लिहिला असल्यासंबंधी, रावजी पारसनीस यास गोपाळ विश्वनाथ याचे (५३६), मुरगूडकराकडून घेतलेल्या कर्तव्याच्या रक्कमेच्या वसुलासंबंधी, मातोश्री बयासो याना जिजाजी जाधव याचे (५३९); खर्चाच्या बंदोवस्ताविषयी, अंताजीपंत यास वाळाजी महादेव दातार याचे (५४०); मनोळी तालुक्याच्या सोडचिठ्या पाठविल्यावावत, अंताजीपंत यास यादो कोंडेश्वर निा देसाई याचे (५४१–५४२); आपल्या संस्थानचा बंदोवस्त करून देण्यावावत वाळाजीपंत दादा यास तमाजीराव निंवाळकर याचे (५४३); भोवानराव यादव देसाई कडेगांवकर व रामनाक म्हार मजलेकर यांच्यासंबंधी इंग्रजांनी लिहून घेतलेल्या मजकूराची नक्कल पाठविण्यावावत (५४४); पाच्छापूरच्या पारिपत्यासाठी फौजा व फलटणे पाठवण्यावावत नाना याचे (५४५); हरोली व जांवळी वगैरे गांवच्या जमिनीच्या लावणीसंबंधी नारायणराव पाटणकर यास शंकराजी गोविंद याचे (५४६); राजारामपंतांच्या मृत्युवावतच्या शोकसमाचारासंबंधी, वाळाजीपंत यास श्रीधर दीक्षित याचे (५४७); आपल्या जागेचा व खर्चाचा बंदोवस्त झाल्याचे समजल्यासंबंधी हिम्मत वहाद्दर यास मालजी निकम याचे (५४८); तुळजापुर देवीकडे ७८ रुपये देत असल्यावद्दल नानासाहेव पाटणकर यास रामजी निळकंठ कुळकर्णी टीकपुर्ली याचे (५४९); इगलहल्ली येथील वसुलाच्या कामावावत तात्या गेले असल्यासंबंधी अंताजीपंत यास राघो गोखले याचे (५५०); नंदगांवकर यांच्या जिंदगीची यादी वाळकोवा याच्यावरोवर पाठविल्यावावत (५५१); आपल्या डोळचास गोळी लागून झालेली जखम वरी होऊन पूर्ववत काम करीत असल्यावावत यशवंतराव शिंदे यास अंताजी माने याचे (५५२); बोलल्याप्रमाणे संस्थानचे संरक्षण करावे या अर्थी बुदापा आडके यास महादजी व्यंकाजी याचे (५५३); भगवंतपंत यशवंतराव गायकवाड यांना छत्रपतीकडे पाठविल्यावावत वावाजी यास बाईसाहेव याचे (५५४); सदाशिव विश्वनाथ कोडोलीकर याच्या नांवची पावती लिहून पाठविल्यावावत, धोंडीराव नाईक निंवाळकर यास वापू शेषाद्री मुनी याचे (५५५); व्यंकाजीनी लिहिल्याप्रमाणे छत्रपतींनी त्यांच्या (इंग्रजांकडील) वकीलास लिहून पाठवावे याअर्थी अंताजीपंत यास गणेश आपटे याचे (११५५६); क्षेमसमाचार कळविण्याविषयी सदाशिव पंत यास भरमाप्पा सिदराम जाधवराव देसाई याचे (५५७); आपण मांडवगडाहून सुखरूप परत आल्याचे समजून आनंद वाटला या अर्थी, भाऊसाहेव याना व्यंकटराव याचे (५५८); रघुनाथ पै याजवरोवर तावडतोव निघून छत्रपतीकडे येण्यावावत, व्यंकटराव यास, मालजी निकम याचे (५६०); शेताच्या ऐवजा संवंधीच्या चौकशीवावत व कारकून वगैरे लोक पाठविल्यासंबंधी सदाशिव भाऊ यास केसो लक्ष्मण याचे (५६१); क्षेमसमाचारासंबंधी (५६२); धारवाड येथे २८ हजार रुपये देऊन मुरगूडचे ठाणे सोडण्यावावत ठरलेले असल्यासंबंधी, अंताजीपंत यास गोपाळ विश्वनाथ याचे (५६३); पत्र पाठविण्याविषयी वाळाजीपंत गोखले यास दिनकर विठ्ठलराव याचे (५६४); सांगलीच्या वाजारात तट्टावावत शोध करीत असल्यावसंबंधी, अंताजीपंत गोखल यास शिवाजी गोखले याचे (५६५); पाठविलेली वस्त्रे मिळाल्यावावत महादेवजी याना जानराव सदाशिव याचे (५६६); मैनावाई भोसल हिची प्रकृती

रुमाल क्र. ७२

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

वरी नसल्यावावत कमळावाई भोसले सरदेसाई प्रांत कुडाळ याना नारायण सदाशिव याचे (११५६७); कुसाजी नाईक भोसले याजकडील ऐवजाच्या उलगड्यावावत रावसाहेव पारसनीस यास जिवाजी वल्लाळ याचे (५६८); आपल्या ऐवजाची नाईक याजकडून उगवण मुरगूड येथे करून घ्यावी या अर्थी, अंताजीपंत यास रामचंद्र जिवाजी याचे (५६९); मनोळी तालुक्याचा ऐवज पाठविल्यावावत, भाऊसाहेव यास गणेश आपटे याचे (५७०); छत्रपतींची एकनिष्ठपणे सेवा करीत असल्यावावत (५७१); मनोळीकडील मजकूर काका सुभेदार यानी अंताजीपंत भाऊ यांच्या पत्री लिहिल्यावावत सेणसत्याण्णा राचरडी यास दोडसत्याण्णा याचे (५७२); देवी नाईक याने सर्व मजकूर छत्रपतीस निवेदन केल्यासंबंधी व त्यास छत्रपतींनी पालखी व पोपाख दिल्यासंबंधी गोवेकरास वापू याचे (५७३); वावूराव थोंडी याजसंबंधीचा मजकूर येसाजी शिंदे यानी आपल्या पत्री लिहिला असल्यासंबंधी जिजावाई याना गंगुबाईचे (५७४); मुरारराव घोरपडे यांच्याकडील जामुदासह कोन्हेरपंत भेटीस येत असल्यासंबंधी (५७५); वावू धोंडदेव याजकडून सरदेशमुखीच्या ऐवजाच्या वसुलीवावत यशवंतराव शिंदे याचे (५७६); क्षेमसमाचारावावत अंताजीपंत यास गोपाळ विश्वनाथ गोखले याचे (५७९); आपल्या कामकाजासाठी कृष्णराव नरसिंह यास पाठविल्या संबंधी, छत्रपति यांचे गव्हर्नर यास (५८०); रखमावाईना वाठारास पोहोचत्या केल्यावावत, तसेच सरकार मर्जी संपादून पूर्ववतप्रमाणे काम करीत असल्यासंबंधी, धोंडीवा याचे त्याच्या वडीलास (५८२); पंडितराव व कृष्णराव वकील यांच्या भेटीत झालेले बोलणे पंडितराव स्वतः निवेदन करतील या अर्थी (५८३); आईसाहेव यांचेकडे गंगुवाईकडील निवेदन सांगण्यासाठी वावू धोंडदेव यास पाठवल्यावावत (५८४); आपल्या मुलांच्या लग्नकार्यास येण्यावावत, नारायणराव पंडित यास रघुनाथ ज्योतिषी याचे (५८७); हुजऱ्याकडून पाठविलेली पत्रे छत्रपतीस दाखवून कामाचा गुन्ता सोडविण्यावावत, रायाजीवावा यास दादजी पावसे याचे (५८८); मोरोपंताच्या वोलण्यातील भाव समजला नसल्यावावत (५८९); छत्रपतींनी विल्यम हेन्री याचेसाठी पाठविलेली वस्त्रे व थैल्या त्यास सादर करण्यावावत, देवजी नाईक यास नागोजीराव घाटगे याचे (५९१).

छत्रपतीस इतरांची: निगवे येथे दडून बसलेल्या लोकास पकडण्यावावत राणोजी चव्हाण याचे (११५२८); मुरगूड स्वाधीन झाल्यावावत गोपाळ विश्वनाथ याचे (५३४); पुत्र झाल्यावावत शर्करा पाठविल्यासंबंधी (५३७); सातारकर छत्रपती यांच्या भेटीवावत करवीरकर छत्रपतीस (५३८); शिरगांवकर यानी बैल चोरून नेले ते सोडवून आणून बंदोवस्त करण्यावावत (५५९); महिपतराव पारसनीस यांच्या गांवावरील रोखे उठवले असल्यासंबंधी आवासाहेव छत्रपतीस आईसाहेव यांचे (५७८); फौज व पलटण घेऊन परशुराम भाऊ याचे पारिपत्य करताच निघून येत असल्यासंबंधी यशवंतराव शिवाजी याचे (५८१); मकरसंक्रमणाचे शर्करायुक्त तीळ पाठवल्यावावत पंडित महाराज याचे (५८५)

मसुदा—एकनिष्ठपणे सेवा करण्यावावत सुरापूरकरास छत्रपतींनी पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (११५१५).

याद्या—वावा महाराज (११५२६); प्रधानपंत यांना निपाणीकर व हिंदूराव घाटगे यांचेकडून भेटीच्या वेळी दिलल्या वस्तूंची (५३२); छत्रपतींची आज्ञापत्रे ज्याना पाठवावयाची त्या लोकांसंबंधी (५३५); गावोगावच्या वसूलासंबंधी (५९०).

---

ज. क्र. ७२, रु. क्र. २ पु. क्र. २; का. सं. ११५९२-११६१४ (२३).

सु. स. ११६० ते १२३८, इ. स. १७९७-६० ते १८३७-३८.

आज्ञापत्र—खासपागेकडे मनाळी सुभ्यातील गावांकडून द्यावयाचा गल्ला, मसाला इत्यादींसंबंधी, व्यंकटराव नलवडे व गोपाळ विश्वनाथ यास छत्रपतीचे (११६०९).

पत्रे—धारवाड पेठेत वासुदेवसिंग याने धांदल केल्यावावत व कबनूरचे ठाणे चंदुसिंग याच्या हवाली केल्यावावत, अंताजीपंत यास विश्वनाथ गोखले याचे (११५९२); मुरगूडाहून मनोळीस आलो असल्यावद्दल अंताजीपंत यास गणेश शामजी आपटे याचे (५९३); हुजूर नि॥ लोकांचा बंदोवस्त करीत आहे. तोरगलकर यास पाठविलेले आज्ञापत्र त्याजकडे पाठविले इत्यादी मजकुरासंबंधी (५९४); मखलाशीचे उत्तर कलमवार लिहुन सत्वर पाठविण्याविषयी वाजीराव जर्मनीस

**रुमाल क्र. ७२**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे—**(चालू)

यास गोविंदराव हवालदार व लिंगोजी सुभेदार याचे (११५९५); जोशीबावा देवरूखकर याजकडून आलेली लग्नपत्रिका पाठविली असल्यासंबंधी (५९७); हुजऱ्याकडून पाठविलेली पत्र छत्रपतीस दाखवून बंदोबस्त करण्याबाबत, सुभानजी साळोखे यास दादाजी पावसे याचे (५९८); इंग्रजांशी दोस्ती रहावी या अर्थी युटॉफ यास छत्रपतीचे (अपूर्ण) (५९९); सावे येथील ऐवज ठरल्याप्रमाणे घेण्याबाबत, विठूजी जाधव यास, हिंदूराव गायकवाड याचे (६००); आपण पाठविलेले पत्र अंताजीपंत याजकडे रवाना करण्याबाबत (६०१); जासुदाबरोबर पाठवलेले तीनशे रुपये पोचल्यासंबंधी विठोबा जाधव व बाळाजीपंत यास हिंदूराव गायकवाड याचे (६०२); युटॉफ व त्याच्याबरोबरचे लोक गोव्याहून मालवणास जाणार असल्यासंबंधी (६०४); नारोबा आण्णा अकिवाटकर यांच्याबरोबर पंचवीस लोक देण्याबाबत (६०५); का कोल्हापूर येथील म्हेतरगतीच्या कामासंबंधी (६०६); पालखी पाठविल्याबाबत व सणंगाचा शोध करून पाठवित असल्यासंबंधी बाबूराव भोसले सुभेदार यास सुभानजी साळोखे याचे (६१०); मनोळीचा ऐवज पाठवल्यासंबंधी शंकराजी जिवाजी कुलकर्णी याचे (६११); सिंधुदुर्ग व वेंगुर्लेपैकी ठरलेला ऐवज चार्लस याजकडे देण्याबाबत गव्हर्नर मुम्बई यास छत्रपतींचे (६१३); तुळजाराजे याचे उत्पन्न वगैरे परंपरेप्रमाणे त्यांच्या मुलास चालवण्याबाबत नरसिंगराव यास संभाजी राजे याचे (६१४).

**छत्रपतीस इतरांची** : पोटगीची व्यवस्था होण्याबाबत, सामानगडकरी यांचे (११५९६); हैबतराव गायकवाड राजजी भोसले इत्यादींनी सावकाराकडून घेतलल्या कर्जाच्या फेडीसंबंधी लाडो बाबू प्रभु याचे (६०३); कोल्हापूर येथे चार दिवस राहून येत असल्यासंबंधी लाडो दिनकर नारायण शहाणे याचे (६०७); इंग्रजाकडील चोरीचा तपास काळम्मावाडी येथे लागला असल्यासंबंधी सुबराव शिंदे याचे (६०८); मातोश्री बाईसाहेब यांची प्रकृती ठीक नसल्याबाबत बाजी रामचंद्र याचे (६१२).

---

**ज. क्र. ७३, रु. क्र. ७३, पु. क्र. १, का. सं. ११६१५-११६६० (४६)**

**सु. स. ११६० ते १२४०, इ. स. १७५९-६० ते १८३९-४०**

**अर्ज—**हेदवडे गावावर तुळजापूर पट्टीचा रोखा आल्यामुळे गावकरी परागंदा झाल्यासंबंधी, रघुनाथ गायकवाड याचा छत्रपतीस (११६५३).

**आज्ञापत्रे—**भीमराव श्रीनिवास याने सरकारातून घेतलेल्या ऐवजाचा भरणा सरकारात करण्यासंबंधी राजमंडळाचे (११६१७); भाऊबंदाशी खटला न करता ठरल्याप्रमाणे नेमणूक घेऊन राहण्यासंबंधी भरमाप्पा देसाई यांस छत्रपतींचे (६३९).

**जबाब—**उंचगाव येथे रखवाली केल्यासंबंधी माणनाक मांग याचा (११६३७).

**पत्रे—**मनोळीहून दहा हजार रुपये घेऊन येत असल्यासंबंधी अंताजीपंत यास गणेश लक्ष्मण दातार याचे (११६१६); मुरगूड ठाण्याचा बंदोवस्त व्यवस्थित असल्यासंबंधी (६१८); हुकूमाप्रमाणे खासबारदार पाठवून दिले असल्याबाबत जिजाबाई यांना अहिलोजी हवालदार व गंगू याचे (६१९), बापू याच्या लग्नास मिळालेल्या ऐवजाच्या हिशेबाबाबत (६२१); क्षेमसमाचारासंबंधी दिनकरराव भोसले यास आऊबाई घाटगे यांचे (६२२); आज्ञेप्रमाणे सिताराम यास पाठविला असून रावजी सातारकर यासही पाठवित असल्यासंबंधी नमासिंह हजारी याचे (६२३); जनवाडच्या जमेचा हिशेब पुरा केला असल्यासंबंधी (६२५); वाळव येथे आपला अम्मल बसून आपली गावे मिळण्याबाबत प्रयत्न करण्याबाबत नानासाहेब सरलष्कर यास आप्पाजी विठ्ठल यांचे (६२६); मुरगूड ठाणे मोकळे झाले असल्यासंबंधी अंताजीपंत यांस गोपाळ विश्वनाथ यांचे (६२७). मनोळी व मुरगूड येथील रयतेकडील बाकी वसुलाचे काम चालू असल्यासंबंधी अंताजीपंत यास विश्वनाथ गोखले याचे (६२८); राशीवडेकर गुजर याच्याकडे हिशेबाच्या कामासंबंधी गेलेल्या हरि गुजर यास परत पाठवून देण्याबाबत रामचंद्र पंत याना घोंडीराव नाईक याचे (६२९); आटपाडी तालुक्याच्या सोडचिठ्या मिळण्याबाबत व इतर तालुक्याच्या बंदोवस्ताबाबत मन्रो यासी

**रुमाल क्र. ७३**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

पत्रे—(चालू)

बोलणी केल्यासंबंधी सदाशिवपंत यास नारो गिरमाजी यांचे (११६३०); पैठण, जरीकाठी, पातळ, वऱ्हाणपुरी शेला इत्यादी कपडे पाठविल्यासंबंधी इरुबाई यांना सबू सकपाळ याचे (६३१); जावसालचे काम तूर्त होत नाही या अर्थी (कोणाचे कोणास ते नमूद नाही) (६३२); हुनजीराम मोतीराम यान आपल्या करवीर यथील गुमास्त्यास दिलल पत्र पाठविले असल्यासंबंधी (६३३); खर्चाच्या बंदोबस्ताबद्दल दाजीपंत दादा यांना जिवबा माहूरकर याचे (६३४); छत्रपतीशी दोस्ती राखण्याबाबत इंग्रजाशी बोलणी केल्यासंबंधी (६३५, ६३६); छत्रपती पो. ए. बवर याच्या भेटीस जातील तव्हा वहिवाटीप्रमाणे तोफा होतील या अर्थी (६३८); गडकरी लोक नसल्यामुळे किल्ल्याची व संस्थानची अवस्था विकट असल्यासंबंधी रावजी पारसनीस यास (६४०); पागा व खासगी खात्याकडे यावयाचा एवज दुसरीकडे खर्च होत असल्यासंबंधी अंताजीपंत यास विश्वनाथ गोखल याचे (६४१), पाडळी व वाकरे यथील रयत लोक दंग्याधोप्यामुळे गावात रहाण्यास तयार नसल्यासंबंधी आईसाहेब यास, बाळाजी रघुनाथ याचे (६४२); भुदरगड तनख्यातील ब्राम्हणास त्यांच्या जमिनीबाबत नवीन सनदा देण्यासंबंधी तोरोजी शिंदे याचे यशवंतराव सरसुभेदार यास (६४३); छत्रपतींची कामकाज होऊन येण्याबाबत (६४५); आज्ञप्रमाणे जामदार खान्याकडील दागिने पाठवून दत असल्यासंबंधी आईसाहेब यास गंगाधर दामोदर याचे (६४६); भगवंतपंत सलगहून आल असल्यासंबंधी सुन्दराबाई याना दिनकरराव याचे (६४७); मोहुडे येथे बांधलल्या छत्रपतींच्या सदरेच्या उत्सवासाठी साळीचे तांदूळ व वीस रुपये पाठविल्याबाबत राणी जिजाबाई याना गंगुबाई याचे (६४८); रामचंद्रपंत दादा याचेकडून आलले पत्र पाठविल्याबाबत, अंताजीपंत यास येसो शिवाजी गोखल याचे (६४९); वांगी, कोंबडी वगैरे पाठविल्याबाबत विठोजी जाधव यास राणोजी भोंसले याचे (६५०); पुतळ्यांची पावती पोचल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यांस लिंगोजी यांचे (६५१); कोठीकडील सनगे बरोबर असल्याबाबत मामासाहेब शिंदे यास रघुनाथ लक्ष्मण याचे (६५२); आपल्याकडे निघून येण्यासंबंधी अंताजीपंत यास द्वारकोजी नाईक निंबाळकर याचे (६५४); शंका न घेता आपल्या भेटीस यण्यासंबंधी बाबाजी यास, आईसाहेब याचे (६५६); उद्या सकाळी नेमल्या मुक्कामी येत असल्याबाबत नागोजीराव झुंझारराव यांना (६५७); चरण यथील जमीन झाडयाच्या जमाखर्चासंबंधी, बाबाजीपंत यांस रामजी यशवंत यांचे (११६५८); चरण यथील वसूलाच्या हिशेबासंबंधी नाना पाडळकर यास रामजी यशवंत याचे (६५९); इंचनाळ यथ झालेल्या खुनाची चौकशी चालू असल्यासंबंधी तसेच कवनूर हा गांव चंदुसिंगव गोविंद यांना दिल्याबाबत (६६०).

**छत्रपतींना इतरांची** : वळवंत चिटणीस यांच्यासाठी पागेहून घोडे व तट्टू पाठवून देण्याबाबत छत्रपतींस नारो गंगाधर याचे (११६१५); चिकोडी व मनोळी तालुक्याच्या सोडचिठ्या मिळण्याबाबत भाऊ महाराज यांच्याशी बोलणे केल्यासंबंधी वकीलाचे (६४४); करवीरी अटकावून ठेवलेल्या व्यापाऱ्यास सोडून देण्याबाबत गणोजी जाधव याचे (६५५).

याद्या—मुरारराव नाईक निंबाळकर देसाई प्रांत हुकेरी याजकडील सनदा, पत्रे इत्यादी कागदपत्रा-संबंधी (११६२०); करवीरकर छत्रपतींच्या राज्यासंबंधी (६२४).

---

**ज. क्र. ७३, रुमाल क्र. ७३, पु. क्र. २, का. सं. ११६६१–११६९५ (३५)**

**सु. स. ११६० ते १२४०; इ. स. १७५९–६० ते १८३९–४०.**

**अर्ज**—बहिरजी हिंदूराव घोरपडे याच्याकडून येणे असलेल्या कर्जाच्या वसूलाबाबत अखत्यार जमेदार याचा करवीर सरकारकड (११६७६–६७९).

**आज्ञापत्रे**—वरचेवर पत्र पाठवून समाचार कळविण्यासंबंधी व विठोजी नाईक जाधव आज्ञेप्रमाणे मजकूर सांगतील या अर्थी, व्हाइसरॉय गोवा यास छत्रपतींचे (११६६७); वरेल हा गाव ब्राम्हण लोकांस इनाम दिल्यासंबंधी देशमुख व देशकुलकर्णी यांस (६९४–६९५).

रुमाल क्र. ७३

पुडक क्र. २--(चालू)

**कलमबंद्या**—हरपनहळी संस्थानिक व फिरंगी यांच्यामध्ये झालेल्या करारासंबंधी (११६८०–६९१) चिकोडी व मनोळी, सिंधुदुर्ग इत्यादीबाबत इंग्रजाशी करावयाच्या बोलण्यासंबंधी (६९२–६९३).

**पत्रे**—क्षेम समाचारासंबंधी राणीसाहेब यांना मुमताज असरवालचे (११६६१); मालवणकरी यानी पेस्तनजी पारसी यांच्या केलेल्या नागव्याची भरपाई करण्याबाबत शरीफअल्ली मुनशी यास रघुनाथ पै यांचे (६६२); रूद्राजी माने याच्याकडील देवस्थानबाबतच्या हिशेबासंबंधी जिजाबाई यांना गंगूबाई हिचे (६६३); रूकडीस येऊन पोचल्यासंबंधी जिजाबाई यांना दामोदर शंकर यांचे (६६४); नगारखान्याकडे गौडा यास कामगिरी सांगितल्यासंबंधी जिजाबाई यांना आण्णाजी भोसले यांचे (६६५); पाठविलेले पत्र पोचल्यासंबंधी व मुनवरदौला यास सांगितल्याप्रमाणे मतलबाची पैखी होण्याबाबत इंतीजामदौला सफदरजंग यास छत्रपतींचे (६६६); इंग्रजाना द्यावयाच्या ऐवजाच्या राहिलेल्या बाकीसंबंधी गव्हर्नर जनरल मुम्बई यास छत्रपतींचे (६६७); इंग्रजांच्या द्यावयाच्या ऐवजाच्या राहिलेल्या बाकीसंबंधी गव्हर्नर जनरल मुम्बई यांस छत्रपतींचे (६६८); आपले म्हणणे छत्रपतींच्या कानावर घातले असल्यासंबंधी नवाब मुस्तगनी यांस गुजाजीजीराव गायकवाड याचे (६७०); देवजी नाईक यानी सविस्तर मजकूर छत्रपतींना सांगितला त्यास पालखी व पोषाख दऊन परत पाठविल्या-संबंधी गोवेकरास प्रीतीराव चव्हाण याचे (६७३); मनोळीसंबंधीचे जाबसाल उलगडून मिळण्याबाबत जोसेफ युटॉफ यास नागोजीराव घाटगे याचे (६७४–६७५); मुरगूडचे ठाणे पडल्यासंबंधी अंताजीराव यांस विश्वनाथ गोखले याचे (६८६); परशुराम भाऊ पटवर्धन याच्याकडून आलेल्या पत्राची तालीक पाठविली असल्यासंबंधी यशवंतराव शिंदे यांना नरसो शेषाद्री यांचे (६८७–६८८).

**छत्रपतींस इतरांची**: विश्वासराव घाटगे पंढरपूराहून शंभर स्वारानिशी बोरगांव मुक्कामी आल्या-संबंधी कृष्णाजी परगीर याचे (११६६९); एतवडे गावाबाबत इंग्रजाशी बोलणी चालू असल्यासबंधी तसेच सर्वाची खर्चाची व्यवस्था करणे इत्यादीबाबीसंबंधी भाऊ महाराज याचे (५८९–६९७).

**मसुदा**—पुत्रप्राप्तीबाबत छत्रपतींनी मुम्बईकर इंग्रजास पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (११६७२).

**यादी**—हरिपंत तात्या परांजप यांच्या चोरीस गेलेल्या दागिन्यासंबंधी (११६७१).

---

**ज. क्र. ७३, रु. क्र. ७३, पु. क्र. ३, का. सं. ११६९६–११७११ (१६).**

**सु. स. ११६० ते १२४०; इ. स. १७५९–६० ते १८३९–४०.**

**आज्ञापत्र**—खटांगळे गावावरील नारायण गुजराथी याच्या वरातीस मनाई केल्यासंबंधी गावकामगार यांना छत्रपतींचे (११६९९).

**जबाब**—करवीरहून धारवाडास येताना चिचलीकर देसाई यांच्यासंबंधी आणलेल्या कागदपत्रासंबंधी बाजी कृष्ण करवीर याचा करवीर सरकारकडे (११७०८).

**पत्रे**—पीरजादे व फकीर लोकांस उपद्रव न देण्याबाबत सरदार व अम्मलदार याना ताकिदी दिल्या-संबंधी समस्त पीरजादे व फकीर, विजापूर, यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (११६९६); पुण्याहून मुंबईस येऊन अचीसन याची भेट घेतल्यासंबंधी सदाशिव अनंत यास भाऊ महाराज यांचे (६९७); दसराखर्च वरातीपैकी दोनशे रुपये पाठवण्याबाबत गोपाळपंत गोखले यास (६९८); स्वामी सेवेस अंतर पडणार नाही याअर्थी छत्रपतीस त्यांच्या वकीलाचे (७००); रहीमतपुरानजीक महादजी शिंदे फौजेनिशी आला असून त्याच्या फौजेस हैदर व करवीरकर यांच्या फौजेनें तोंड देण्यासंबंधी हैदरअल्लीस करवीरकरांचे (७०१); छत्रपतींच्या सेवेत असल्याने आता निजामाकडे येता येत नसल्यासंबंधी नवाब मुस्तगनी यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (७०२); गावावर (गावाचे नाव नाही) आलेल्या रोख्यास मनाचिठ्ठी पाठवण्याबाबत अंताजीपंत यास (७०३); बाबा लागू यास सांगितल्याप्रमाणे सूचना केल्यासंबंधी तसेच प्रजाराम याच्या दुकानाची बाकी देणे इत्यादीसंबंधी, (७०४); उभयपक्षी असलेले वैमनस्य दूर

**रुमाल क्र. ७३**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)
होण्यासंबंधी (११७०५–७०६); छत्रपतीकडे केलल्या अर्जाचे अद्याप उत्तर नसल्यासंबंधी तुळजोजीराव व सर्जेराव घाटगे यांना बदरूजमाखाँ याचे (७०७); क्षेमसमाचारासंबंधी अंताजीपंत यास गोपाळ विश्राम गोखले याचे (७०९); इटचाचे कामासाठी कृष्णाजी खंडेराव पुण्यास होता पण त्याकामी त्याची योजना करता आली नसल्यासंबंधी कृष्णराव तात्या यास* (७१०–७११).

---

**ज. क्र. ७४, रु. क्र. ७४, पु. क्र. १, का. सं. ११७१२ ते ११७४९ (३८).**

**सु. स. ११६० ते १२४८, इ. स. १७५९-६० ते १८४७-४८.**

**आज्ञापत्रे**—गायीच्या पाठीवर गोण्या ठेवणे हे धर्माविरुद्ध असल्याने तसे न करण्याबद्दल शहरोशहरीं ताकीद देण्याबाबत दौलतराव शिंदे याना छत्रपतीचे (११७१३); मुधोळ मुक्कामी जमाव व सरंजामासह हजर रहाण्याबाबत, व्यंकट नाईक बहिरी बहाद्दर यास छत्रपतीचे (७३७).

**टिप्पण**—(स्मरणार्थ) गव्हर्नर मालकम विजापुरास जाऊन गोकाकचा धबधबा पाहून परत जाताना त्याने कोल्हापूरास दिलेल्या भेटीसंबंधी (११७४२).

**पत्रे**—शिराळकरांच्या उपद्रवाबाबत राजाज्ञा यास मालजी निकम याचे (११७१६); मुंबईकडील मजकूर सांगण्यासाठी साष्टीस येऊन भेटण्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यास बापूजी रामचंद्र दिा सरलष्कर (७२१); कराराप्रमाणे पंचवीस रुपये देण्याविषयी, स्वरूपजी क्षीरसागर यास बापूजी रामचंद्र याचे (७२२); छत्रपतींच्या कामांचा उलगडा करण्याबाबत, कर्नल डौरा यांस भाऊ महाराज यांचे (७२६); पाहिजे असलेले पुस्तक करवीरी मिळत नसल्यासंबंधी (७३०); क्षेमसमाचारासंबंधी मीररझा अलीखां यास महिपतराव पारसनीस याचे (७३६); बंदक पाहिजे असल्यास दोनशे रुपये पाठविण्याबाबत, आकाराम दादा यास भगवंतराव दौलतराव काळे मुा सांगली यांचे (७३५); धोंडजी वाघ यास धरण्याबद्दल इनाम जाहीर करून करवीर राज्यातील अम्मलदारास कळविले असल्याबद्दल प्रीतीराव चव्हाण याचे जोसेफ युटॉफ यास (७४३); माधवराव पेशवे (प्रधान) याची भेट घेतल्यासंबंधी (७४६).

**अंताजीपंत याना :** काकांनी सांगितल्याप्रमाणे धारवाडमध्ये बंदोबस्त ठेवला असल्याबाबत गणेश शामजी आपटे याचे (७१२); आपल्याकडे भाताची बाकी नसल्यासंबंधी संताजी दळवी याचे (७१४); क्षेमसमाचारासंबंधी, गंगाबाई गोखले हिचे (७१७); कटारगड येथे एक स्वामी रहात असल्यासंबंधी, विश्वनाथ गोखले याचे (७३२); सुलतानराव निंबाळकर यांच्या निजामशाहीतील सरंजामाबाबत अजीमुल उमराव मुपीसन मुलुक याचे (७१८); शेषो नारायण व जकाप्पा याना त्यांजकडील ऐवजाच्या हिशेबाबाबत माधवराव पेशवे यानी लावलेल्या तगाद्याबाबत जिवाजी परशराम याचे (७२३); करवीरच्या किल्ल्यास वेढा देऊन बसलेल्या पेशव्याकडील फौजेस लढाई तहकूब करण्याबाबत हुकम गेला असल्यासंबंधी, त्यांच्या वकीलाचे (७२८).

**छत्रपतीना इतरांची :** आपल्या घरच्या नोकराच्या जमिनीची सोडचिठी मिळण्याबाबत, तसेच दसऱ्यासंबंधी तसरीफ मिळण्यासंबंधी शावनखान किल्ले पावनगड याचे (११७३८); सोनगड येथे सावधगिरीने असल्यासंबंधी संताजी शेडगे याचे (७३९); महालोजी घाटगे झुंझारराव याजबरोबर पाठवलेले आज्ञापत्र, अंबाबाईचा प्रसाद, घोडा इत्यादी जिन्नस पोहोचल्यासंबंधी, भानजी व तातोजी विठोजी मोहिते हंबीरराव याचे (७४१); नारायणराव मोहिते मृत्यू पावल्यासंबंधी भानजी मोहिते याचे (७४४–४५).

**छत्रपतीची इतरांस :** बुवासाहेद छत्रपतींच्या मृत्यूबाबत पाठवलेले शोकसमाचारपत्र पोचल्यासंबंधी बाबासाहेब छत्रपती याचे गव्हर्नर, मुंबई यास (११७१५); तुळजापुरास भवानीचे दर्शन घेऊन परत येत असल्यासंबंधी तसेच पटवर्धन चिकोडी तालुक्यास उपद्रव देत असल्यासंबंधी कर्नल क्लोज यास (७२७); गुलाम हैदर व गुलाम मोहिद्दीन यांच्या लग्नाचे आमंत्रण

**रुमाल क्र. ७४**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

पोचल्याबाबत (११७४७); कृष्णाजी रंगो याच्याबरोबर पाठविलेले पत्र पोचल्यासंबंधी इंग्रज सरकारास (७४८); हणमंत केसरकर यांजकडून आलेली पत्रे पाठविल्याबाबत मातोश्री बाईसाहेब यांना दामोदर शंकर याचे (७१९); सतक्याच्या वाटणीची यादी पाठविल्यासंबंधी आईसाहेब याना आण्णाजी भोसले यांचे (७२४); प्रकृती ठीक नसल्याबाबत मातोश्री आईसाहेब याना नागोजी नाईक याचे (७२५); भगवंतपंत यांचे देणे भागविण्यासाठी सावकाराकडून कर्ज घेण्याबाबत जिजाबाई याना गंगुबाई हिचे (७३१); हैबत- भोसले याने मद्यपान केल्याबाबत चौकशी केल्यासंबंधी जिजाबाई यांना गंगुबाई हिचे (७३३).

**फर्माने**—उदगावचे पाटील व चौगुले यांना त्या गावी जमीन इनाम दिल्यासंबंधी तेथील हवालदार व कारकून यास विजापूर सरकारचे (११७४०).

**मसुदे**—छत्रपती व गोवेकर यांच्यामध्ये दोस्ती असण्यामध्ये बाबूराव भोसले सुभेदार याने व्हाईसरॉय, गोवा यास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (११७२०); पेशवा दुसरा बाजीराव याच्याकडून मोरो बाबूराव हा करवीरी आल्यासंबंधी छत्रपतींनी गव्हर्नर यास पाठवावयाच्या पत्राबाबत (७२९); इंग्रजांकडील व्यापारी जहाजांच्या मागावयाच्या नुकसानभरपाईबाबत छत्रपतींनी गव्हर्नर मुंबई यास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (७४९).

**यादी**—पोलिटिकल एजंट यास छत्रपतींकडून पाठवण्यात आलेल्या थैल्या (पत्रे) संबंधी (११७३४).

---

**ज. क्र. ७४, रु. क्र. ७४, पु. क्र. २, का. सं. ११७५० ते ११८०२ (५३).**

**सु. स. १२१२ ते १२४१, इ. स. १८११–१२ ते १८४०–४१.**

**अर्ज**—आपण पूर्वी दिलेल्या अर्जाचा विचार होण्यासाठी छत्रपतीस खान बहाद्दूर पन्नी याजकडून (११७९१).

**आज्ञापत्र**—इंग्रजांकडून छत्रपतींचा कार्यभाग करून घेण्यासंबंधी व्यंकटराव घोरपडे यास छत्रपतीचे (११८०२).

**जबाब**—आपले वडील व चुलते यांमध्ये झालेल्या वाटण्यासंबंधी रघुनाथराव गायकवाड याचा (११७९९).

**पत्रे**—बाबा महाराज यास यळगूड गावच्या मोबदला दुसरा गाव देण्याबाबत, करवीरकर वकीलास पोलिटिकल एजंट याचे (११७५२); कोन्नूर गावावर भाऊ महाराजांचे रोखे घेऊन गेलेल्या इसमांना परत बोलावण्याबाबत करवीरकर वकीलास पोलिटिकल एजंट याचे (७५३); बेळगाव कोर्टात साक्षीदार कागल व करवीर हद्दींतील लोक पाठविण्यासंबंधी, पोलिटिकल एजंट यास दिवाणसाहेब याचे (७५५); परनोली येथील वहीवाटीसंबंधी मामलेदार याची चिठी पाठविण्याबाबत, गणेशपंत दातार यास येसाजी राम बर्वे याचे (७५६); परनोली येथील पंत अमात्य यांच्या देश कुलकर्ण्याची वहिवाट रामचंद्रपंत याजकडून घेण्याबाबत गणेशपंत दातार यास कृष्णाजी बापूजी भुदरगड याचे (७५९); कबूर येथील १५ रुपयांची वरातचिठ्ठी मोरोपंत आबा यास देण्याबाबत, गोपाळपंत यांस मराळ महादाजी याचे (७६०); गणेशपंत दातार याजकडून पाठविलेले रुपये मिळाल्यासंबंधी गोपाळपंत काका यास विश्वनाथ कागलकर याचे (७६१); मालवण येथील चोरास पकडून पाठवण्यासंबंधी व त्यांच्याबाबत झालेल्या खर्चाबाबत (७६२); चिकोडी व मनोळीबाबतची कामे करण्यासंबंधी मल्हारपंत यास (७६३); वसूल बाकीच्या हिशेबाबत (७६५); गांवकऱ्याकडून उपसर्ग न होण्याबाबत आईसाहेब यास भिकाजी शामराव याचे (७६६); वडिलाप्रमाणे एकनिष्ठ सेवा करीन, अशा अर्थाचे बयासाहेब यास अहीलोजी यादव हवलदार याचे (७६७); दादाजी पांडुरंग यास नेमणूक ऐवज देण्याबाबत मातोश्री बयासाहेब यास कोंडोजी भोसले याचे (७६८); गणेशभट गोविंदभट सप्रे यास गांवोगावच्या जमिनी व वर्षासन पूर्ववत चालविण्यासंबंधी सदाशिव अनंत यास) (७६९); हुजूर पागेकडील लोक लाकडे ओढावयास गेल्यासंबंधी, तात्या यास

रुमाल क्र. ७४

पुडके क्र. २--(चालू)

**पत्रे**--(चालू)

व्यंकट नारायण याचे (अपूर्ण) (११७७१); मनोळी व गोकाक मुक्कामासंबंधी व सभासद याच्या देण्यावावत सदाशिव अनंत यास भाऊ महाराज यांचे (७७२), आज्ञेप्रमाणे पागेची इमारत हत्तीमहालापर्यन्त उभी करण्यासंबंधी, आईसाहेब यास गंगूबाई हिचे (७७४); मिरज नांदणीकडून फौज येत असून शत्रूचा उपद्रव सुरू झाला असल्यासंबंधी जिजाबाई यांना दामोदर शंकर याचे (७७५); करवीरकर छत्रपती आगळीक करून उपद्रव देतात या अर्थी इतर सरंजामदार वगैरे इंग्रजाकडे तक्रारी करीत असल्यासंबंधी (७७६); वसेदोण गांवच्या वसूलासंबंधी उपद्रव न होण्यावावत (७७७); कैलासवासी बाबासाहेब यांच्या मिळकतीची व्यवस्था लावणेबद्दल (७७८); हरि बल्लाळ केळकर, भास्कर कृष्ण याचा कारकून व केळकर याची स्त्री यांना कंपनी सरकारच्या लोकांच्या स्वाधीन करण्याबद्दल छत्रपतीचे त्यांच्या वकीलास (७७९); छत्रपती व इंग्रज यांच्यातील तहाच्या कलमांच्या उलगड्याविषयी, छत्रपतींच्या वकीलास भाऊ महाराज याचे (७८०); पुणे येथे दाभोळकरांच्या वाड्यात छत्रपतींच्या आलेल्या मुक्कामासंबंधी सुन्दराबाई याना भाऊ महाराज यांचे (७८१); लिंगो मल्हार मतीवड्यास येतील तेव्हा त्यांची योग्य व्यवस्था ठेवणावावत, सदाशिव अनंत यास भाऊ महाराज यांचे (७८२); बाजीपंत यास आपल्याकडे पाठविले असल्यासंबंधी यशवंतराव सरदेसाई खानापूर यास भरमाप्पा जाधवराव देसाई याचे (७८५); आपला निजामशाहीतील पूर्वीचा सरंजाम मिळविण्यासंबंधी प्रीतीराव चव्हाण याचे निजामास (७८६–७८७); छत्रपती व इंग्रज यांच्यातील दोस्तीसंबंधी (७८८); सावंतवाडीकर व करवीरकर यांनी आपसात बखेडा न करण्यावावत, वाडीकर भोसले याना इंग्रजांचे (७८९); उपाध्येबुवास शंभर रुपये देण्यासंबंधी व पोरवर्णी गांव माळवणकरी यांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी गणपत रावजी दादा व बाबाजी यास कुसाजी भोसले प्रसिद्धगड याचे (११७९६); यशवंतराव शिंदे आंबा घाटाखाली गेले असल्यासंबंधी, उदाजीराव घाटगे यास बाबू दळवी याचे (फाटले आहे) (७९७); ऐवजाच्या वसूलीसंबंधी (७९८); नोकरीस ठेवून घेण्यासंबंधी बंदगान अल्ली बबाब यास (८००); क्षेमसमाचारासंबंधी बाळाजीपंत यास (८०१)

**छत्रपतीस इतरांची :** छत्रपतीच्या यळगूड, शिरगांव येथील मुक्कामावावत भाऊ महाराज यांचे (११७५१); पाथरेच्या वरातदारानी अतिशय उपद्रव दिल्यासंबंधी रयत लोकांचे (७५७); कनवाड गांव पिराचे दर्ग्यास बक्षिस दिला असल्याने त्या गावास वसूल इत्यादीवावत उपसर्ग न होण्यावावत वहिवाटदार दर्गा कनवाड याचे (७५८); तहनाम्याच्या याद्यावावत कंपनी सरकारशी बोलणी करून कळवीत असल्यासंबंधी वकीलाचे (७७०).

**मसुदे**--प्रभाकर बल्लाळ जोशी याचे ५,१०० रुपये परत देण्यासंबंधी एलफिन्स्टन यास भाऊ महाराज यानी पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (११७७३); मुंबईकर इंग्रज मुत्सद्यांना आपल्या कामा-संबंधी छत्रपतीनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (७९०); वरचेवर पत्र पाठवून पूर्वीप्रमाणे दोस्ती चालू ठेवण्याविषयी निजाम अलीखां यास छत्रपतीनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (७९२); कितूर सरहद्दीवर लष्कर मुक्कामी सरंजामसुद्धा येण्याविषयी मरिवल्लादीन हसेन खाँ यास छत्रपतीनी पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (७९३); आपली कामकाजे करून देण्यासंबंधी छत्रपतीनी मुंबईकर इंग्रजांस लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (७९४–७९५).

**याद्या**--कैदी आवाजी सावंत व रघुनाथ नळवडे यानी केलेला दंगा, अमात्य यांच्या स्त्रियांकडे कोकीसरे हा गांव चालवणे इत्यादीवावत करवीरकर वकीलानी पो. एजंट यास लिहिलेल्या पत्रासंबंधी (११७५४); घोसरवाडकर, वडक्याळकर इत्यादीकडील इनाम गावासंबंधी (७६४); कोन्हेरराव रामचंद्र याचा इनाम गांव कोवुंद्रेघुमाजी देसाई आजरेकर इत्यादीवावत इंग्रजाकडे लिहून जावयाच्या कामासंबंधी (७८३); तोफा डागून हल्ला (कोठे ते नमूद नाही) करीत असल्यावावद्दल (कोणाचे ते नमूद नाही) (७८४).

**रवासुदगी**--इंग्रजांकडील व स्वरूपजी क्षीरसागर वगैरेकडील आलेल्या पत्रासंबंधी (११७५०).

---

**अ. क्र. ७४, द. क्र ७४, पु. क्र. ३, का. सं. ११८०३ ते ११८८६ (८४).**

**सु. स. १२१२ ते १२५५, इ. स. १८११-१२ ते १८५४-५५.**

पत्रें--कचेरी येथील धनगराची जप्त केलेली बकरी परत करण्याविषयी पो. एजंट याचे करवीरकर वकीलास (११८४६); परखंदळे गावाबावत विश्वासराव यांच्याशी बोलणे केले इत्यादी मजकूराचे (८५९-८६३); वल्लभगड मामलेदार व गडकरी यांच्याशी बोलणी केल्यासंबंधी, भाऊ महाराज यांचे (८६८); चिंचवडाहून पाठवलेले हरकारे लोक येऊन पोचल्यासंबंधी, सदाशिवपंत यास (८७०-७१); राम रावजी यास इनाम दिलेल्या गावाच्या सनदा पोलिटिकल एजंट याजकडे देण्यासंबंधी (८७२-७३); आपण पाठवलेले जिन्नस पोचल्यासंबंधी, मि. ब्रुस याचे (८७६); सिंधुदुर्ग येथील आपल्या आरमाराने कंपनीचे जहाज लुटले नसल्यासंबंधी, कंपनी सरकारास छत्रपतींचे (८८०); पाठविलेली पत्रे पोचल्यासंबंधी कोन्हेर तिमाजी यास (८८२); विवाह ठरविण्याबाबत मुलाचे नाव कळवित असल्यासंबंधी (८८३); लक्ष्मीबाई प्रतिनिधी यांच्या कामकाजासंबंधी (८८४-८६).

**छत्रपतीस इतरांची :** चिकोडी व मनोळी तालुक्याच्या सोडचिठ्ठ्यांबाबत वकीलाचे (११८०३-८०५); घोरपडे यानी गैरवर्तणुक केल्याबद्दल त्यांचा सरंजाम जप्त करण्याबाबत बाळकृष्ण महादेव याचे (८०६); घोरपडे, जाधव इत्यादी सरंजामदारांस उपद्रव न देण्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट याचे (८१८-८२०); भाऊ महाराज यांच्या इनाम गावासंबंधी कमिशनर चॅपलीन याचे (८२१-८२२); भाऊ महाराजाचे विषयी जे काही सांगावयाचे असेल ते सत्वर कळविण्याविषयी पोलिटिकल एजंट याचे (८२३); सांगितलेले जिन्नस खरेदी करून पाठवीत असल्यासंबंधी भाऊ महाराज याचे (८१६); खर्चास पाठविण्याविषयी व भाऊ महाराज यांची भेट घेतल्यासंबंधी वकिलाचे (८२७-८२८); शितोळे इचलकरंजीकर वगैरे सरंजामदारास उपद्रव न देण्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट याचे (८४०); इचलकरंजीकर, कागलकर, शितोळे इत्यादींची छत्रपतीनी गावे व ऐवज घेतल्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट याचे (८४१-८४३); मिरजकर गुजर याच्या खटल्याबाबत भाऊ महाराज याचे (८४४-८४५); भरतगड, विशाळगड इत्यादीसंबंधी इंग्रजाकडून घ्यावयाच्या कामाबाबत बुवासाहेब छत्रपतीस भाऊ महाराज यांचे (अपूर्ण) (८६५); भाऊ महाराज, यांच्या इनाम गावांस होणाऱ्या उपद्रवाबाबत नारो गिरमाजी याचे (८६९); पाचशे पठाण घेऊन छत्रपतीची नोकरी करण्यासंबंधी मुसाखां लोदी याचे (८७७); आज्ञेप्रमाणे दररोज पत्रे पाठवीत असल्यासंबंधी (८८१).

**पोलिटिकल एजंट यास छत्रपतींची** : भाऊ महाराज यांनी गैरवर्तणुक केल्यामुळे त्याची गावे जप्त केल्याबाबत (११८२९-८३०); प्रसिद्धगडच्या मोबदला धारवाड सुभ्यातील गावे मिळण्याबाबत (८३१-८३२); भाऊ व बाबा महाराज यांच्या गावावर केलेल्या रोख्यासंबंधी (८३९).

**सुन्दराबाई यांना भाऊ महाराज यांची** : मनगटचासाठी पांचेचे मणी खरेदी करण्याबद्दल (११८१७); मुंबई मुक्कामी इंग्रजांशी इचलकरंजीकर, तुरखेकर, खोत, वगैरेसंबंधी बोलणी झाल्याबाबत (८५१-८५३); सामानगड तनख्यातील गावावर निपाणकर यानी काढलेल्या रोख्याचा मजकूर इंग्रजांना कळवित असल्यासंबंधी (८५४-८५६); इंग्रजाकडून ऐवजाचे काम करून घेण्याबाबत (८५७-८५८); सादुल्लाखान याच्या तंटचासंबधी (८६४); मुम्बईचे गव्हर्नर कर्नाटकात जाणार असून त्यावेळी त्याना करवीरी येण्यास आमंत्रण देऊन मेजवानी करण्याबद्दल (८६६-८६७); खर्चाचा बंदोबस्त करण्याविषयी (८७४-८७५).

**प्रकरणीं काम**—इंचलकरंजीकरांच्या सरंजामी हक्कासंबंधी (११८४८-८५०).

**मसुदें**—सिंधुदुर्ग येथील कंपनी सरकारच्या अम्मलदारांच्या गैरवर्तणुकीबाबत छत्रपतींनी मुंबईकर इंग्रजास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (११८७८-८७९).

**याद्या**—चोरी, लुटालूट इत्यादीबाबत फिर्याद घेऊन आलेल्या लोकांसंबंधी (११८२४-८२५); इमारतीची लाकडे चोरल्याबद्दल आण्णाप्पा बळी यास केलेली अटक, केरूर कोरोची इत्यादी गावांचे सीमातंटे इत्यादी भाऊ महाराज यांच्याकडे सोपविलेल्या कामासंबंधी (८२६); शिपूर गावावरील घोरपडयांचा हक्क, आजरे भागातील चोऱ्यांचा बंदोबस्त, चिंचवाड व वडकुद्री गांवाच्या सोडचिठ्ठया इत्यादी संबंधीच्या कामाबाबत (८३३-८३८); रायाप्पा जाधवराव देसाई नाडगोंडा प्रांत रायबाग यांच्या इनाम जमिनी भाऊबंदांच्या नेमणुकी संबंधी उलगडा व्हावयाच्या कामासंबंधी (८४७).

**हिशेब**—भाऊ महाराज यांनी वकिलीच्या कामी खर्च केलेल्या ऐवजासंबंधी (११८०७-८१५).

ज. क्र. ७५, रु. क्र. ७५, पु. क्र. १, का. सं. ११८८७ ते ११९११ (२५)
सु. ११७२ ते १२४०, इ. स. १७७१-७२ ते १८३९-४०.

**पत्रे**—निडगुंदी येथील जमीन परगावच्या लोकांनी वळकावल्याबाबत चौकशी होण्याविषयी व इतर बाबींविषयी (११८८८); विसाजीपंताकडील येणे ऐवजाच्या उलगड्याबाबत (८९८); छत्रपतींनी पाठवलेल्या आज्ञापत्रातील मजकूर भाऊ महाराज याना निवेदन केल्यासंबंधी, बापू व आबा याना बच्चाजी बल्लाळ याचे (८९९); कलमदानाच्या वस्त्राविषयी बाळाजीपंत यास अंताजी सहदव याचे (९०१); बंडाच्या पारिपत्यासाठी इंग्रजी फौजेच्या खर्चासाठी चौतीस लक्ष वसुलीच महाल लावून देण्यासंबंधी (९०४); घोड्याचे सामान, हत्यारे इत्यादी पाठवून देण्याबाबत (अपूर्ण), (९०९); पुरूषोत्तम नारायण भिर्डीकर यांच्या गावावर झालले रोखे शेषा नरसिंह वगैरेच्या भाऊबंदी वाटण्या, इत्यादीबाबत (९११).

**छत्रपतीस त्यांच्या वकीलाची**: आपल्याकडून (छत्रपतींकडून) आलेले पत्र एल्फिन्स्टन याजकडे पाठवून दिल्यासंबंधी (११८८७); चिकोडी व मनोळी तालुक्यासंबंधी (८९१-८९२); नागोजीराव घाटगे आपल्या (छत्रपतींच्या) कामासाठी मुम्बईस आले असल्यासंबंधी मिरळे देलीम याचे (८९४); धारवाड मुक्कामी इंग्रजांकडून कामकाजाचा उलगडा करून घेत असल्यासंबंधी (९००); गव्हर्नर यांनी दिलेल्या मेजवानीबाबत (९०६); करवीरकडील माहिती वरचेवर कळवण्याबाबत (९१०).

**छत्रपतींची इतरांस**: आपल्याकडील नोकर रहीममिया यास परत पाठवून देण्यासंबंधी रोपनखान परगणा परभणी यास (११८९५); शंकरराव शास्त्री यांच्याकडून सांगून पाठविल्याप्रमाणे कामकाज करून देण्यासंबंधी डील रावर्ट यास (८९६); परस्पर दोस्ती ठेवून सहाय्य करण्यासंबंधी सुरत येथील जनरल यास (८९७); सिंधुदुर्ग बंदराची आमदरफ्ती होण्या-संबंधी जनरल वेसस्ली यास (९०३); परस्परामधील कामकाजाविषयी बोलणी करण्यासाठी मातवर मनुष्य पाठवून देण्याविषयी व्हाईसराय गोवा यास (९०५).

**टिप्पण**—स्वरूपजी क्षीरसागर बरोबर इंग्रजांकडे पाठविलेल्या अस्सल कागदांच्या नकलासंबंधी (११९०७).

**मसुदे**—वरचेवर पत्र पाठविण्यासंबंधी, करवीर छत्रपतींनी तंजावरकरास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (११८९३); जेजाले, गरनाळे इत्यादी युद्ध साहित्य पुरविण्यासंबंधी व्हाइसरॉय गोवा यास (९०२).

**याद्या**—एल्फिन्स्टन याजकडे पाठवलेल्या कागदपत्रासंबंधी (११८८९-८९०); कवठेसार येथील पंडित महाराज यांच्या इनाम जमिनीविषयी तसेच खानापूर येथील चोरी इत्यादीबाबत छत्रपतींचे व्हावयाच्या कामासंबंधी (अपुरी) (९०८).

---

ज. क्र. ७५, रु. क्र. ७५, पु. क्र. २, का. सं. ११९१२ ते ११९७६ (६५).
सु. स. १२२३ ते १२६५, इ. स. १८२२-२३ ते १८६४-६५

**टिप्पणे**—भाऊ महाराज यांच्यासंबंधी छत्रपतींस दिलेल्या कागदपत्रांबाबत (११९१५); कावडा येथील नाइकीच्या वतनाच्या सनदासंबंधी (९४२); बेदरचा बादशहा व शिवाजी, संभाजी, राजाराम इत्यादिसंबंधी त्रोटक माहितीचे (९५८-९६१); शिवशाहीचा उदय, महालक्ष्मीची स्थापना इत्यादीबाबतच्या सनदांसंबंधी (९६३); शालीवाहन, बेदरचा अहमदशहा, छत्रपती शिवाजी इत्यादी यांच्या माहितीसंबंधी (९६४); व्यास, पांडव, शिवाजी इत्यादींच्या जन्मासंबंधी (अपुरे) (९७०); संभाजी, राजाराम इत्यादींचे जन्म, अफझुलखान मृत्यू, शिवराज्याभिषेक इत्यादी घटनासंबंधी (९७२).

**पत्रे**—छत्रपती शिवाजीने एक कोटी होनाचे राज्य संपादन केल्यासंबंधी, बाबाजी नारायण दिा देवघर याचे (अपुरे) (११९६२); कर्ज फेडीसाठी करवीरकरांनी चिकोडी व मनोळी तालुके पेशव्यांच्या नावे लावून देण्याबाबत (९६९); आपल्या इनाम गावासंबंधीच्या भाऊबंदी खटल्याबाबत पो. एजंट टाकरीन यास सिदरामराव देसाई नाडगोडा याचे (९७१); करवीरकर छत्रपतींस अँटोनियो काब्रालचे (पोर्तुगीज भाषेत) (९७३); घोंडजी वाघाचे पारिपत्य करण्यास इंग्रजांच्या फौजेस छत्रपतींच्या फौजेने कुमक करण्यासंबंधी कर्नल वेलस्ली यास नागोजीराव घाटगे याचे (९७४).

रुमाल क्र. ७५

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

**छत्रपतींस पो. एजंट व इतरांचो** : नारायण दीक्षित यास दिलेल्या सनदा प्रकरणी आप्पाजी मुजुमदार वगैरेंना धारवाडास पाठविण्यावावत (११९१२); नारायण दीक्षित याच्या सनदेच्या चौकशी-साठी वाळाजी वाजीराव इत्यादीस धारवाडास पाठविण्यावावत (९१३); कोपरगाव येथील छत्रपतींच्या मुक्कामाविषयी मॅजिस्ट्रेट, जिल्हा अहमदनगर यांचे (९२६); पो. एजंट यांच्याशी विश्वासाने वागण्यासंबंधी गव्हर्नर मुम्वई याचे (९२७–९२९); मुम्वईच्या गव्हर्नरपदी आपली नेमणूक झाली असल्यासंबंधी जॉर्ज रसेल क्लार्क याचे (९४८); पत्र व मिठाईचे पेटारे तासगाव मुक्कामी पोचल्यासंबंधी जॉर्ज रसेल क्लार्क, गव्हर्नर, मुम्वई याचे (९५०); हिंदुधर्म शास्त्राप्रमाणे व राजघराण्यातील चालीप्रमाणे घेतलेला दत्तक मंजूर करण्यात येईल याअर्थी, गव्हर्नर, मुम्वई याचे (९५१); पो. एजंट यांच्याशी विश्वासाने व एकोप्याने वागण्यासंबंधी, गव्हर्नर, मुम्वई याचे (९५३–९५४); सुभानजी टकले व काशी पवार यांचे मार्फत पाठविलेले पत्र पोचल्यासंबंधी, तंजावरकर यांचे (९६५); मुग्या जंगम व पिसावाणी यांच्यातील देणेघेणेच्या खटल्यासंबंधी (९६६–९६७); सामानगड, हुकेरी व निपाणीकर यासंबंधी इंग्रजांशी केलेल्या बोलण्यासंबंधी (अपुरे) वकीलाचे (९६८); मराठेशाहीत रयत लोकांकडून जमीन महसूल घेण्याच्या प्रघातासंबंधी वावाजी नारायण याचे (९७५); करवीर हद्दीतील पालगाव येथे सती गेल्याप्रकरणी चौकशी करण्यासंबंधी गव्हर्नर, मुम्वई यांचे (९७६).

**छत्रपतींची इतरास** : गव्हर्नर यांच्या नावची थैली पाहून ती त्याजकडे रवाना करण्यासंबंधी पो. सुपरिंटेंडेंट, कोल्हापूर यास (११९२३); गव्हर्नर, मुम्वई यास पाठवावयाची थैली आपल्यामार्फत पाठविली असल्यासंबंधी पो. सुपरिंटेंडेंट, कोल्हापूर यास (९२४); गुन्ह्याची चौकशी करण्याच्या अधिकारावावत, मॅजिस्ट्रेट, अहमदनगर यास (९२५); मुम्वईच्या गव्हर्नरपदी आपली नेमणूक झाल्याचे समजले याअर्थी लॉर्ड एल्फिन्स्टन यास (९३०-९३८); आपण सज्ञान झालो असल्यामुळे आपणास राज्याधिकार देण्यात यावा याअर्थी, गव्हर्नर मुम्वई यास (९४१); शाकुंतल नाटकाचे इंग्रजी भाषांतराचे पुस्तक पो. एजंट यांच्यामार्फत पोचल्यासंबंधी, लार्ड एल्फिन्स्टन, गव्हर्नर, मुम्वई, यास (९४३); राज्याधिकार मिळण्यासंबंधी गव्हर्नर, मुम्वई, यास (९४४); घोडे पोचल्यासंबंधी, गव्हर्नर, मुम्वई यास (९४५–९४६); सर जॉर्ज रसेल याची मुम्वईच्या गव्हर्नरपदी नेमणूक केल्याचे समजल्यासंबंधी सदर रसेल यास (९४७); मिठाईचे पेटारे पाठविल्यासंबंधी गव्हर्नर मुम्वई यास (९४९); इंग्रज सरकारातून तुमची मुम्वईच्या गव्हर्नरपदी नेमणूक केल्याचे समजल्यासंबंधी हेन्री वार्टल एडवर्ड फ्रियर यास (९५२); चाली प्रमाणे व शास्त्राप्रमाणे दत्तक घेण्यास छत्रपतींना इंग्रज सरकारची परवानगी मिळाल्यासंबंधी गव्हर्नर, मुम्वई यास (११९५५); विलायतेहून पाठविलेल्या घोड्यावद्दल आभारी असल्यासंबंधी हेन्री फ्रियर, गव्हर्नर, मुम्बई यास (९५६); आपण (तुम्ही) करवीरी येणार असल्याचे समजल्यासंबंधी हेन्री वर्ट एडवर्ड फ्रियर, गव्हर्नर मुम्वई, यास (९५७).

**प्रकरणी काम**—वुवासाहेव छत्रपती यांच्या मृत्युच्या तारखेसंबंधी (११९२१–९२२).

**याद्या**—पो. एजंट डनलॉप याजकडून छत्रपतींस आलेल्या थैल्यासंबंधी (११९१४); गव्हर्नर जनरल वेलस्लीकडून छत्रपतीस आलेली पत्रे पो. एजंटकडे पहाण्यासाठी पाठविल्यावावत (९१६–९२०); इंग्रजी अधिकाऱ्यांच्या नावासंबंधी (९३९–९४०).

---

**ज. क्र. ७६, रु. क्र. ७६, पु. क्र. १, का. सं. ११९७७ ते १२०३४ (५८).**

**सु. स. १२४२, इ. स. १८४१–४२.**

**पत्रे**—सावकाराकडून घेतलेल्या कर्जासंबंधी पो. एजंट यास छत्रपतींचे (११९८५); सीमातंटयाच्या निकालासंबंधी माहिती पाठविण्यावावत करवीर दरवारास पो. एजंट यांचे (९८७); रामदुर्गकर व तोरगलकर यानी एकमेकांच्या लोकांस अटकेत ठेवल्यासंबंधी लक्ष्मणराव शिंदे (तोरगलकर) यास पो. एजंट यांचे (१२००४–००५); मुंवई इलाख्याचे गव्हर्नर म्हणून आपली नेमणूक झाली असल्यासंबंधी छत्रपतींस जार्ज आर्थर वरोज याचे त्याचप्रमाणे सईवाई

रुमाल क्र. ७६

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

यांना (१२००६–०१३); पो. एजंट यांच्यामार्फत, पुस्तके पाठविली असल्यासंबंधी, जार्ज विल्यम अंडरसन याचे छत्रपतींस (०१८); आप्पाण्णा जिनाप्पा याच्या चोरीस गेलेल्या बैलाच्या तपासासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे (०२४); यळगूड व मांगूर येथील सीमातंटयासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास मामलेदार, चिकोडी, याचे (०३३).

**छत्रपतींस पो. एजंट यांची**: सावकार इत्यादींना करवीर दरबार दिलेल्या कर्जासंबंधी (११९७७); पाटगाव येथे झालेल्या सती प्रकाराबाबत (९७९–९८०); कारभारी याना संस्थानच्या जमाखर्चाच्या हिशेबासंबंधीच्या कागदपत्रासह आपल्याकडे पाठविण्याबाबत (९९८–९९९); गव्हर्नर सर जॉर्ज आर्थर हे विलायतेहून मुम्बईस आले असल्यासंबंधी (१२०००); मादोले येथील सुलतान पाटील व त्याचा मुलगा यास अटकेत ठेविल्याप्रकरणी (००२–००३); धारवाड येथील सदर अमीन कोर्टातील दाव्यातील साक्षीदारांचे जबाब पाठवून देण्यासंबंधी (००७); १८३९ मधील करवीर येथील मुक्कामाबाबतच्या खर्चाच्या हिशेबासंबंधी (००८); मनोहर-गड गडकरी यांच्या बंडाच्या बंदोबस्ताविषयी (०१४).

**पो. एजंट यास सईबाई (दिवाण साहेब) यांची**: बाल छत्रपतींच्या इंग्रजी इत्यादी विद्याभ्यासासंबंधी (११९८२); रद्द कर्जाचे हिशेबासंबंधी माहितगार कारकून पाठविला असल्यासंबंधी (९८३–९८४); संस्थानचे अधिकारी सरकारी कामासाठी बेळगावास गेले असता त्यांच्याकडून कंपनीचे अधिकारी लाचलुचपत घेतात त्याअर्थी (१२००९–०१०); लक्ष्मीसेन यांच्या धारवाड कोर्टातील अब्रू नुकसानीच्या दाव्यातील साक्षीदारांसंबंधी (०२१–०२२); सावकार लोकांस धारवाडास पाठवून देणे, कारभारी इत्यादी लोक बाहेरगावी गेल्यास त्यांची कामे दुसऱ्यांनी पहाणे, इत्यादीबाबत (०२३); अटकेत ठेवलेल्या बाळु सिद्दाप्पा मांग यास सातान्यास पाठवून देण्याबाबत (०२५).

**पो. एजंट यास राजमंडळाची (करवीर सरकारची)**: पाटगाव येथे सती गेलेल्या स्त्री प्रकरणी (११९७८); सखाराम पाटकर इत्यादी लोकांच्या फिर्याद अर्जासंबंधी सदाशिव अनंत वकील हे माहिती सांगतील याअर्थी (९८६); दंड वसुलासंबंधी (९८८); साक्षीदार लिंगोपंत कुलकर्णी याचा जबाब घेऊन पाठविल्यासंबंधी (९९१); पाटगाव येथे झालेल्या सती प्रकरणी संबंधित लोकांस शिक्षा केल्यासंबंधी (९९२); केशव केळकर यास दोन गावाच्या कमाविसीच्या कामावर नेमल्यासंबंधी (९९३); करवीर हद्दीतील साक्षीदार धारवाड कोर्टाकडे पाठविण्याबाबत (९९६–९९७); धारवाड कोर्टातील दाव्याच्या कामी साक्षीदार गंगाधर नागनाथ याचा जबाब पाठविला असल्यासंबंधी (१२००१); यज्ञेश्वरभट याच्या मिळकतीबाबतच्या फिर्यादीसंबंधी (०१५); काशीबाई कृष्णभट घळसासी हिच्या फिर्यादीसंबंधी (०१६–०१७); पाटगाव येथे सती गेलेल्या स्त्रीसंबंधी (०२६).

**सईबाई (दिवाणसाहेब) यांस पो. एजंट याची**: बाल छत्रपतींच्या विद्याभ्यासासाठी नेमलेल्या शिक्षकाविषयी (११९८१); गव्हर्नरकडे पाठविण्यासाठी पाठविलेले कागदपत्र त्याजकडे पाठविल्यासंबंधी (९८९–९०); बायजाबाईकडून येणाऱ्या आहेराबाबत (९९४–९५); करवीर संस्थानास सावकाराकडून घेतलेल्या कर्जासंबंधी (१२०११–०१२); बाळू सिदापा मांग यास सातान्यास पाठविण्याबाबत (०१९–०२०); पावनगड व पन्हाळा येथे कैदेत असलेल्या लोकांसंबंधी (०२७); कोल्हापूर संस्थानच्या राज्यकारभाराविषयी (०२८ ते ०३०); बाल छत्रपतींच्या विद्याभ्यासाविषयी (०३१–०३२).

**यादी**—गव्हर्नर यांनी छत्रपतींस पाठविलेल्या पुस्तकासंबंधी (१२०३४).

---

**ज. क्र. ७६, रु. क्र. ७६, पु. क्र. २, का. सं. १२०३५ ते १२१२२ (८८).**

**सु.स. १२२३ ते १२४३, इ. स. १८२२-१८२३ ते १८४२–१८४३.**

**अर्ज**—आपला चुलता मल्लाप्पा नाईक याने आपले नायकीचे वतन बळकावल्याबाबत, कंपनी सरकारास बाळाप्पा नाईक चिकोडीकर याचा (१२०९८).

**आज्ञापत्र**—इंग्रजांकडील अधिकाऱ्यांची राहण्याची वगैरे व्यवस्था ठेवण्यासंबंधी मामलेदार, महालकरी, इनामदार इत्यादींस राजमंडळाकडून (१२०६५).

रुमाल क्र. ७६

पुडके क्र. २—(चालू)

**जबाब**—बापूजी पाटील कोगलीकर यांच्या पाटिलकीच्या हक्कासंबंधी चिमणाजी नारायण कमाविसदार याचा (१२१०३).

**पत्रे**—तिळगूळ पोचल्यासंबंधी व गव्हर्नर यांची भेट घेतल्यासंबंधी भाऊ महाराज यास आनंदराव रंगनाथ याचे (१२०३५–०३९), काबूल कंदाहार येथील मजकुराविषयीची पत्रे गव्हर्नर यास पोचल्यासंबंधी व लष्कराची फारच नासाडी झाल्याबाबत दिवाणसाहेब यास पोलिटिकल एजंट यांचे (०६९); बाल छत्रपतींच्या विद्याभ्यासासंबंधी पोलिटिकल एजंट यास सईबाई (दिवाणसाहेब) यांचे (१००); बंदिवान लोकांच्या व्यवस्थेविषयी पोलिटिकल एजंट यास सईबाई यांचे (१०१); बाल छत्रपतींच्या विद्याभ्यासाविषयी सईबाई यास पोलिटिकल एजंट यांचे (११९); मुंबईच्या गव्हर्नरपदी आपली नेमणूक झाल्यासंबंधी जॉर्ज आर्थर बरोज यांचे छत्रपतीस (१२०); कोल्हापुरातून निघून जाण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड, रावजी वाकनीस व सदाशिवपंत वकील यास पोलिटिकल एजंट यांचे (१२१); कोल्हापूर संस्थानच्या दौलतीच्या हिशेबाबाबत करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांचे (१२२).

**करवीर सरकारास (राज्यमंडळास) पोलिटिकल एजंट यांची :** कौलगेकर देसाई यांचे इनाम गांव व जिंदगी हिम्मतबहाद्दर यांनी लुटल्यासंबंधी (१२०४२); आप्पाजीराव देसाई यांचे इनाम गाव वगैरे जप्त करण्याविषयी (०४७); केशवराव जगताप निा हणमंत निंबाळकर सरलष्कर यांच्याविषयीं माहिती कळविण्याबाबत (०४८); रावजी महाराज यांच्या चोरीच्या चौकशीसंबंधी (०४९); बाबासाहेब छत्रपती व राणी ताराबाईसाहेब याना विषप्रयोग करण्याच्या कारस्थानाची कसून चौकशी करण्याबाबत (०५०); यल्लाप्पा कुरबार इत्यादी साक्षीदारांचे जबाब पाठविण्याबाबत (०५१); घाटात होणाऱ्या चोरांच्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताविषयी (०५३); अखबारनवीस याचे जामुदास किल्ले व गड येथे प्रवेश करण्यास हरकत न करण्याविषयी (०६२); ठग लोकांस धरण्याबाबत मदत करण्याविषयी (०६३); होसूर येथील तिपान्ना याच्या बायकोकडील कागदपत्र शिवाप्पा जंगम याने नेले, त्याच्या चौकशीबाबत (०६४); भास्कर आप्पाजी काळे याच्या कर्जाऊ देण्याबाबत बापू साळोखे याचे गांव जप्त केल्यासंबंधी (०६६); कोल्हापूर संस्थानचा नकाशा करण्यासंबंधी माहिती कळविण्याबाबत (०६७); गोपाळ विठ्ठल यास दिलेल्या गावास बावडेकर यांच्याकडून उपसर्ग होऊ न देण्याबाबत (०७०); गोवे येथील ब्राह्मणाचे व आनंदराव मंत्री यांचे पत्र अशी दोन्ही पत्रे परत पाठविण्याविषयी (०७१); अरब व विदेशी लोक करवीर इलाखेत नोकरी संबंधाने आल्यास धरून पाठवण्याबाबत (०७२); गोविंद सदाशिव जासूद यास सरकारी कामातून बडतर्फ केल्यामुळे त्यास करवीराकरकडे आश्रय न देण्याबाबत (०७३); रावजी महाराज यांच्याकडील चोरीच्या चौकशीबाबत (०७४); करवीर राज्यातील गावांच्या याद्या व नकाशे पाठवण्याबाबत (०७७); धारवाड कोर्टातील खटल्याच्या कामी हसूर येथील साक्षीदाराचे जबाब पाठवण्याबाबत (०७८); शेख खान महंमद याच्या दागिन्याच्या पेटीच्या चोरीच्या तपासाबाबत (०८६–०८७); सुलतानजी व भोजजी माने यांच्यामधील चाललेल्या पाटिलकीच्या खटल्यासंबंधी (०८८); नाना तळेगांवकर याने सावंतवाडी इलाख्यात दांडगाई चालविली आहे, त्याच्या बंदोबस्ताबाबत (०८९); छत्रपतींच्या विद्याभ्यासासाठी केशवराव नरसिंह याना नेमले असल्यासंबंधी (०९०); काशीबाई कृष्णराव भट हिच्या जिंदगीबाबतच्या चौकशीचे कागदपत्र पाठविण्याविषयी (०९१); एकसंबे येथील देवचंद गुजर याच्या घरी झालेल्या चोरीच्या तपासासंबंधी (०९३); इंग्रजी पलटण करवीर हद्दीतून जाताना रत्नागिरीस जरूर ती मदत वगैरे देण्याविषयी (०९४); सखाराम पाटकर, धोंडी बामणीकर इत्यादींच्या अर्जाचे जबाब पाठविण्याविषयी (०९५); नारायण बाबूराव मायनेकर यांचा फिर्याद अर्ज चौकशीसाठी पाठविला असल्यासंबंधी (०९६–०९७), संस्थानच्या कारभाऱ्यास कामावरून दूर करण्याबाबत (१०५).

**छत्रपतीस पोलिटिकल एजंट यांची :** कंपनी सरकारचे लोकाना शिरगूर येथील लोकानी गावात जाण्यास मनाई केल्याबाबत (१२०४०), संस्थानी कामदारानी बखेडा न करता कामे करावीत या अर्थी (०४१); गोव्याहून करवीरच्या कारभाऱ्यास आलेल्या पत्रातील मजकूर कळविण्याविषयी (०४३); इंग्लंडच्या राणीस पुत्र झाल्यासंबंधी (०४५–०४६); दोस्तीत कमतरता पडणार नसल्यासंबंधी (०५४); गड किल्यावर जाण्यास अखबारनवीस

रुमाल क्र. ७६

पुडके क्र. २--(चालू)

पत्रे--(चालू)
व त्याचे जासूद यांना परवानगी असण्यासंबंधी (१२०८५); सैन्यात लोकांची भरती करण्यास मदत करण्याबाबत (०९२), बंडवाले विठू व महादू रा. निपाणी यांना पकडण्याविषयी (०९९); सोमनाथाच्या देवालयाचे दरवाजे परत मागण्याबाबत (११५).

**पत्रे--पोलिटिकल एजंट यांस करवीर सरकारची :** केशवराव जगताप हा तंजावरचा रहिवासी असल्याबाबत (१२०४४); करवीर इलाखेतील किल्ले व गडावर अखबारनवीस व जासुदास जाण्यास अडथळा करणार नसल्यासंबंधी (०५२-०८०); ठग लोकांस पकडण्यास कंपनी सरकारास मदत करण्यासंबंधी (०५५); सुलतानजी पाटील भादोलकर यांच्या पाटिलकीच्या खटल्यासंबंधी (०५६-०५९); अरब किंवा विदेशी लोक नोकरीकरिता आल्यास त्याना पकडण्याबाबत (०६०--०६१); बाबासाहेब छत्रपती व ताराबाई राणीमाहेब याना कुणबिणीकडून विषप्रयोग करण्याच्या प्रयत्नाबाबत (०६८); सुलतानजी गोपाळ पाटील व भाजजी नरूजी माने यांच्यामध्ये चाललेल्या पाटिलकीच्या खटल्यातील कागदपत्र पाठविले असल्यासंबंधी (०७९); धारवाड कोर्टातील दाव्याबाबत हसूर येथील साक्षीदाराचे जबाब पाठविण्याबाबत (०८१); आप्पाजी देसाई आनूरकर व केदारराव यांच्यामधील वतनदारी खटल्यासंबंधी (०८२); नरुदप्पा वगैरेंच्या फिर्यादीच्या चौकशीबाबत (०८३); आप्पाजी पाटील चंदूरकर याने केलेल्या चोरी प्रकरणी पुरावा पाठविल्याबाबत (०८४); बापू साळोखे यांच्या फिर्यादीसंबंधीच्या मजकुराबाबत (१०२); कोगील येथील पाटिलकीच्या वहिवाटीबाबत (१०४); बाल छत्रपतिकडील चोपदाराविषयी (१०६); विदेशी, अरब लोकांसंबंधी (१०७); धार संस्थानच्या मानकऱ्याने दिवाणसाहेब (सईबाई) यांची भेट घेतल्या प्रकरणी (१०८); कोल्हापूर संस्थानच्या दौलतीच्या हिशेबासंबंधी (१०९); लक्ष्मण कोडोलीकर याने बाळंभट याच्या घराचे पाणी पाडून केलेल्या नुकसानीबाबत (११०); कोल्हापूर संस्थानच्या कारभाराबाबत (१११); गोविंदराव गायकवाड बारगीर याने दुसऱ्या बारगिरा-बरोबर केलेल्या तंट्यासबंधी (११२); गणेश बापूजी घाणेकर याने केलेल्या खोट्या कागदपत्रासंबंधी (११३); यज्ञेश्वरभट यांच्या वारसासंबंधीच्या खटल्याबाबत (११४); सदाशिव अनंत वकील याने केलेल्या गैर वहिवाटीबाबत (११८).

**याद्या**--छत्रपतीकडून पोलिटिकल एजंट यास खुलासा होऊन जावयाच्या कामासंबंधी (१२०७५-७६); दानवाड, एकसंबे इत्यादि गावांच्या सीमातंट्याबाबत (११६-११७).

---

**ज. क्र. ७७, रु. क्र. ७७, पु. क्र. १, का. सं १२१२३ ते १२१८५ (६३).**

**सु. स. १२४० ते १२४२, इ. स. १८३९-४० ते १८४१-४२.**

**अर्ज**--भाऊबंदी वाटणीच्या कामी करवीर सरकारकडून आपल्यावर अन्याय झाला असल्यासंबंधी दिनकर हेरवाडकर याचा कंपनी सरकारकडे (१२१५७); धर्म संस्थानची (छत्रपतींच्या पूर्वजांची समाधी स्थानें) कामे आपल्याकडे ठेवण्यासंबंधी नारायणराव भोसले याचा छत्रपतीकडे (१५९); कनवाड व सिरटी येथील कुलकर्णीपणाचे वतन रामचंद्र म्हैसाळकर यास देण्यास छत्रपतीकडून अन्याय झाल्यासंबंधी सय्यद महमूद बोखारी याचा कंपनी सरकारास (१६०-१६१); आपल्या मुलीस तिच्या नवऱ्याने टाकले असल्याप्रकरणी न्याय मिळण्यासंबंधी आप्पाजी नारायण हळदीकर याचा कंपनी सरकारास (१६२).

**जाहीरनामा**--सती जाणेस बंदी असल्यासंबंधी करवीर राजमंडळाचा (१२१३३).

**टिप्पण**--न्यायाधिशीकडे बाबूराव देशपांडे इ. च्या पाठविलेल्या अर्जासंबंधी (१२१८०).

**पत्रे**--कमिशनर यांच्या करवीर संस्थानातील दौऱ्यासंबंधी असिस्टंट कलेक्टर, बेळगांव यांचे करवीर-कर वकिलास (१२१३४); पाटगांव येथे सती गेलेल्या स्त्रीच्या प्रकरणी अपराधी लोकांची चौकशी करून त्यास शिक्षा केल्यासंबंधी गव्हर्नर मुम्बई यास सईबाई (दिवाणसाहेब) यांचे (१३६-१३९); कोल्हापूर संस्थानचा कारभार ठरवून दिलेल्या व्यवस्थेप्रमाणे चालविण्याबाबत पोलिटिकल एजंट यास सईबाई (दिवाणसाहेब) यांचे (१४३);

रुमाल क्र. ७७

अपुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—**(चालू)

रामराव भिकाजी अखबारनवीस यास नोकरीतून बडतर्फ केल्याबाबत मामलदार ता. हवेली यास कलेक्टर पुणें यांचे (१२१४९–१५०); हिशेबाबाबत माहिती देण्यासाठी बाळकोबा यास पाठविले असल्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट यास सईबाई (दिवाणसाहेब) यांचे (१६४); केशवराव नरसिंह यास छत्रपतीना इंग्रजी शिकविण्याकरिता नमणूक केली असल्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट याचे (१७०); छत्रपतींच्या कर्जाविषयी माहिती पाठविण्याबाबत चिमाजीराव भोसले यास पोलिटिकल एजंट याचे (१७४).

**करवीरकर वकीलास पोलिटिकल एजंट यांची :** काशीराम गुजर रा. तांदुळवाडी याच्या घरावर पडलेल्या दरोड्याची चौकशी करण्याविषयी (१२१२३); मालवण तालुक्यात छत्रपतीनी दिलेल्या बालपरवेशी इनामाची माहिती पाठविण्याविषयी (१४४); करवीर इलाख्यातील व गोकाक तालुक्यातील गावांच्या सीमातंटघासंबंधी (१४५); धारवाड कोर्टातील खटल्याच्या कामी सामानगड येथील मल्लु मुगळी याचा जवाब पाठविण्याविषयी (१४६); मालवणच्या बंडातील आवा सावाजी सावंत याच्या इनाम जमिनीची माहिती कळविण्याविषयी (१४७–१४८).

**छत्रपतीस पोलिटिकल एजंट यांची :** सती न जाण्याबद्दल योग्य तो बंदोबस्त ठेवण्याविषयी (१२१२४); काबूल कंदाहारकडून पत्रे घेऊन आलेल्या मुसलमानास तूर्त कोल्हापुरात ठेवून घेण्यासंबंधी (१२८); पाटगांव येथे झालेल्या सतीच्या प्रकारास जबाबदार असलेल्या लोकांस शिक्षा करून पुन्हा असा प्रकार होऊ न देण्याबाबत (१३५).

**पोलिटिकल एजंट यास राजमंडळाकडून :** ठग लोकांच्या बंदोबस्ताबाबत इंग्रजांकडील लोकाना मदत करण्यास गावोगांव हुकूम दिले असल्यासंबंधी (१२१२५); काबूल कंदाहार येथून आलल्या फकीर व मुसलमान लोकाना कैद करून पाठविल्यासंबंधी (१२६); सती जाण्यास बंदी केल्याबाबतचे जाहीरनामे जहागिरदार वगैरेंना पाठविले असल्याबाबत (१३१); कटयार दाखवून भवानराव घाटगे याने आनंदराव मंत्री याजकडून सत्ताविसशे रुपये नल्यासंबंधी (१३२); रामभट ठाकूर यांच्या जिंदगीच्या वारसाबाबतच्या खटल्यासंबंधी (१५१); भादोलेकर सुलतानजी पाटील याच्या पाटिलकीच्या खटल्यासंबंधी (१५३).

**करवीर सरकारास पोलिटिकल एजंट यांची :** काशीपंत यास रत्नागिरी मॅजिस्ट्रेटकडे पाठविण्याविषयी (१२१२९); सती जाण्यास बंदी केल्याबाबत जाहीरनाम काढण्याबाबत (१३०); मालवण बंडात सामील असलेल्या लोकांकडून चांगल्या वर्तणुकीबाबत जामीन घेण्यासंबंधी (१४२); नुरंद आप्पा दिग इत्यादी जैन लोकांच्या फिर्यादीसंबंधी माहिती पाठविण्याविषयी (१५४); आप्पाजी पाटील याच्यावरील चोरी दरोडे गुन्ह्याबाबतचा पुरावा पाठविण्याविषयी (१२१५६); बाळाप्पा हुकेरी याच्या खटल्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदाराचे जबाब लिहून पाठविण्याविषयी (१५८); कोल्हापूर भागातील चोरी दरोड्यांचा बंदोबस्त करण्याविषयी तसेच नृसिंहवाडीस सरकारी शिपायानी केलेल्या दंग्याची चौकशी करण्यासंबंधी (१६५); बाबासाहेब छत्रपति व राणी ताराबाई याना विषप्रयोग करण्याचा प्रयत्न केल्याबाबत सजणी व रखमी कुणबिणीवर काय इलाज केला ते कळविण्याविषयी (१६७); मालवण दरोड्यातील कोल्हापुरात असलेल्या आरोपीस पकडण्याविषयी (१६८); बाळाजी हेरवाडकर व हरिहर रघुनाथ यामधील भाऊबंदी तंटयाबाबत माहिती कळविण्यासंबंधी (१६९); पाटगांव येथे झालेल्या सती प्रकरणी माहिती पाठविण्यासंबंधी (१७३); कंकणवाडी येथील रयताकडून येणे असलेल्या सरकारी वसुलासंबंधी (१७५); १८३९ व १८४० सालात करवीर राज्यातील दंड वसुलीची माहिती पाठविण्याविषयी (१७६); दिनकरराव गायकवाड इत्यादी कारभारी लोकांच्या उत्पन्नाची माहिती तक्त्याप्रमाणे पाठविण्याविषयी (१७७); कारभारी लोकांच्या उत्पन्नाची माहिती पाठविण्याविषयी (१७८); बेळगांवहून रत्नागिरीस जाणाऱ्या इंग्रजी पलटणीस जरूर ती मदत करण्यासंबंधी (१७९); जोत्याजीराव निंबाळकर व रास्त यामधील खटल्याच्या लवादासंबंधी (१८१); बाजी रामचंद्र कुलकर्णी याने बाबाजी काळ यास देणे असलेल्या कर्जाऊ रकमेसंबंधी (१८२); चोरी गुन्ह्याबाबत भीमा बेरड राहणार हिटणी यास पकडण्याविषयी (१८३–१८४); बाबूराव रघुनाथ देशपांडे वगैरे इसमांच्या अर्जासंबंधी माहिती पाठविण्याविषयी (१८५).

रुमाल क्र. ७७

पुडके क्र. १--(चालू)

**पत्रे**--(चालू) **सईबाई (दिवाणसाहेब) यांना पोलिटिकल एजंट यांची :** छत्रपतीना शिकविण्याकरिता शिक्षक नेमण्याविषयी (१२१२७, १४०-१४१); सुलतानजी पाटील मादोलेकर याच्यावर पाटिलकीबावत झालेला अन्याय दूर करण्याविषयी (१५२); लाचलुचपत प्रकरणी माहिती देण्यासाठी माहितगार कारकून पाठवून देण्याविषयी (१६३); सुलतानजी पाटील याच्या दाव्यातील कागदपत्र पाठवून देण्याविषयी (१६६); छत्रपतीना इंग्रजी शिकविण्याकरिता केशवराव नरसिंह यांची नेमणूक केल्यासंबंधी (१७१-१७२).

**यादी**--करवीर दरबाराकडे पोलिटिकल एजंट यांच्याकडून पाठविण्यात आलेल्या पत्रासंबंधी (१२१५५).

---

**जा. क्र. ७७, रु. क्र. ७७, पु. क्र. २, का. सं १२१८६ ते १२२३५ (५०).**

**सु स. १२४० ते १२४२, इ. स. १८३९--४० ते १८४१--४२.**

**वस्तक**--गोविंद पांडुरंग याना त्यांच्या बरोबरच्या लोकांसह वडोद्याहून पुणे, पंढरपूर, कोल्हापूर इत्यादी ठिकाणी जाण्यास कंपनी सरकारने रहदारीचा परवाना दिला असल्यासंबंधी (१२२३३).

**पत्रे**--कंपनी सरकारच्या कोर्टातील दाव्याच्या कामी चिकोडी येथील हिरा नायकीण इत्यादींचे जबाब पाठविण्यासंबंधी पोलिटिकिल एजंट यास करवीरकर वकिलाचे (१२१८६); आबाजी सदाशिव याजकडून करवीरकरांच्या ऐवजाच्या यावयाच्या हिशेबासंबंधी पोलिटिकल एजंट यास करवीर सरकारचे (१९६); दाजीपंत नरेंद्र या नांवाचा इसम हल्ली येथे नसल्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट यास करवीरकर वकिलाचे (२०४); ठग लोकांचा बंदोबस्त करण्यास कंपनी सरकारास मदत करण्याविषयी, जहागिरदार, सरंजामदार, मामलेदार इत्यादीस कंपनी सरकारचे (२०९); आनंदराव पाटकर हे मृत्यू पावले असावेत याअर्थी गणेशपंत गोडबोले यास कलेक्टर, सुरत याचे (२१७); हनीमनाळ येथे रघुनाथराव नलवडे यानी लोकांचा जमाव केला होता, त्याचा बंदोबस्त केल्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट यास करवीर राजमंडळचे (२२७).

**करवीर सरकारास पोलिटिकल एजंट यांची :** इंग्रजी अम्मल सुरू झाल्यापासून कोल्हापूर संस्थानात कोणते साली किती रुपये, होन वगैरे पाडले त्याची माहिती पाठविण्याबावत (१२१९८); कोल्हापूर येथील पागेचा खर्च कमी केला हे उत्तम झाले याअर्थी (२००); आप्पा कलकटी याच्या मृत्यूबावत चौकशी करण्यासंबंधी (२०२); काशिनाथपंत काळे याची करवीरी अखबारनवीस म्हणून नेमणूक केल्यासंबंधी (२०६); कोल्हापूर येथील मानकरी वगैरे लोकांचे पत्रक सही न होता आल्याने परत पाठविल्यासंबंधी (२०८); परवगड येथे पडलेल्या दरोड्यातील आरोपींना पकडण्याविषयी (२१२); सती जाण्यास बंदी केल्याचा जाहीरनामा वाचून आनंद वाटल्यासंबंधी (२१४).

**करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांची :** बापू भरमाप्पा जाधव देसाई याचे जमिनीचा वसूल मुतालिक याने जबरीने केल्यासंबंधी चौकशी होण्याबावत (१२१९०); विसाजीपंत याचे वय व ते मामलतीचे काम कधीपासून पहातात ते कळविण्यासंबंधी (१९२); रामराव अखबारनवीस यांच्या विशाळगड येथील कारकुनाकडून येणाऱ्या पत्राविषयी (१९३); चतुरसिंग यांच्या बंडाव्यातील लोकांस धरून साताऱ्यास पाठविण्याबावत (१९५); इचलकरंजीत सख गावडा यास कैदेत ठेवल्याबद्दल सावंतवाडीच्या पोलिटिकल एजंटकडून आलेली थैली इचलकरंजीकरास पोचती करण्यासंबंधी (१९७); शंकरराव भोसले याच्या घरी मनी कुणबिणीने दागिने चोरल्याबावत पुरावा हजर करण्यासंबंधी (१९९); वडगाव येथील अप्पू जैन यास पहाऱ्यात ठेवून होत असलेल्या उपद्रावाबत (२०३); नाना तळेगावकर यास सावतवाडीस न पाठविण्याबावत (२०७); पाच्छापूर परगण्यातील बसापूर इत्यादी गावांच्या मोबदला प्रकरणी (२१३); रघुनाथराव नलवडे यानी हनीमनाळ येथे जमविलेल्या लोकांच्या चौकशीसंबंधी (२१८, २१९); हनीमनाळकर रघुनाथराव नलवडे यानी केलेल्या जमावासंबंधी माहिती पाठविण्याविषयी (२२०); बेळगावहून रत्नागिरीस जाणाऱ्या इंग्रजी पलटणीस जरूर ती मदत करण्यासंबंधी (२२१); तोरगळ येथे पठाण व्यापाऱ्यास लुबाडल्यासंबंधी माहिती पाठविण्याबावत (२२२); रत्नागिरीहून कलागतीस जाणाऱ्या इंग्रजी पलटणीस जरूर ती मदत करण्यासंबंधी (२२४); नसलापूर, कंकणवाडी, हनीमनाळ, यमगर्णी

रुमाल क्र. ७७

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

इत्यादी गावांच्या सीमातंट्यासंबंधी (१२१९१, २११, २२५, २२६, २२८-२३१); पुणे येथील मुलीस पळवून नेल्याबाबत करवीर येथील दोन इसमांस पकडून मॅजिस्ट्रेट, पुणे यांच्याकडे पाठविण्याविषयी (२३२); धारवाड येथील कंपनी सरकारच्या कोर्टातील दाव्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदारांचे जबाब लिहून पाठविण्याविषयी (१२१८७, १८९, १९४, २१०, २१५, २१६, २२३, २३४-२३५).

**छत्रपतींस पो. ए. यांची** : गैरवर्तणुकीबाबत संबंधिताकडून जामीन घेण्याबाबत (२०१); कोल्हापूर येथे कंपनी सरकारच्या परवानगीशिवाय टांकसाळ न काढण्याबाबत छत्रपतीस पोलिटिकल एजंट याचे (२०५).

---

**ज. क्र. ७७, रु. क्र. ७७, पु. क्र. ३, का. सं. १२२३६ ते १२२७८ (४३).**

**सु. स. १२४१ ते १२७५, इ. स. १८४०-४१ ते १८७४-७५.**

**अर्ज**—इंचनाळ येथील कुलकर्णी व देशपांडेपणाचे वतन करवीरकरांनी काढून घेतल्यासंबंधी बाबूराव रघुनाथ देशपांडे याचा कंपनी सरकारास (१२२५२).

**पत्रे**—बंडवाला सुभाना निकम याने कैदेतून निसटून दंगा सुरू केला आहे, त्यास पकडण्याबाबत रंगोपंत मामलेदार यास पोलिटिकल एजंट रिव्हज् याचे (१२२५६); बळवंत आबाजी याच्या बरोबर मिठाई पाठविल्यासंबंधी कर्नल बरोज यास छत्रपतीचे (२४०); मुंबईच्या गव्हर्नरपदी नेमणूक झाल्याचे समजल्यासंबंधी जॉर्ज रसेल क्लार्क यास छत्रपतीचे (२५९-२६१); रत्नागिरीस निकडीने जाणे भाग असल्याने भेट होत नाही या अर्थी आनंदीबाई यांना कमिशनर टाऊनसेंड यांचे (२६६); राजाराम छत्रपती यांच्या निधनामुळे रिकामी झालेली छत्रपतींची गादी पुढे चालविण्याबाबत अॅन्डरसन यांना अहिल्याबाई राणीसाहेब यांचे (२६७); मुम्बई मुक्कामी प्रिन्स ऑफ वेल्स व छत्रपती यांची भेट झाल्यासंबंधी खासगी कारभारी यांना मुख्यकारभारी याचे (२७५); पोलिटिकल एजंट याजकडे असलेली नेसरीकर शिंदे याची कामे करून देण्यासंबंधी, सदाशिवपंत वकील यास भाऊ महाराज यांचे (२७८).

**करवीरकर वकीलास पोलिटिकल एजंट यांची** : कंपनी सरकारच्या कोर्टातील दाव्या प्रकरणी साक्षीदार बाबाप्पा नवलीहाळकर यांचा जबाब पाठविण्यासंबंधी (१२२३६–२३७); मालवण येथील दरोड्यातील आरोपीना मॅजिस्ट्रेट, रत्नागिरी यांच्याकडे पाठविण्याविषयी (२३९); ठग लोकांचा बंदोबस्त करण्यासाठी कंपनी सरकारच्या लोकांस मदत करण्याविषयी (२४२); मुरनीस, फडणीस, चिटणीस यांनी करावयाच्या कामासंबंधी (२६४).

**छत्रपतीस पोलिटिकल एजंट इ. यांची** : कोल्हापूर संस्थानचा कारभार पहाण्यासाठी दाजी कृष्ण पंडित, हिंदुराव गायकवाड इत्यादींची नेमणूक केल्यासंबंधी (१२२५३); मुम्बईच्या गव्हर्नरपदी जॉर्ज रसेल क्लार्क व व्हायकाऊंट फॉकलंड यांची नेमणूक झाल्यासंबंधी (२५७ ते २५८); रत्नागिरीस जाण्याची निकड असल्याने भेट होत नाही त्याअर्थी कमिशनर टाऊनसेंड यांचे (२६५); मुम्बई मुक्कामी छत्रपतींची भेट झाल्याने प्रिन्स ऑफ वेल्स यांना आनंद वाटला या अर्थी (२७६); भेट म्हणून दिलेली तलवार व कटचार प्रिन्स ऑफ वेलसनी स्वीकारल्यासंबंधी (२७७).

**पोलिटिकल एजंट यास करवीर सरकारची** : बनावट नाणी तयार केल्याबद्दल विठू रुद्राजी सोनार यास सातान्यास पाठविल्यासंबंधी, करवीर राजमंडळ कडून (१२२३८); मालवण तिजोरी वरील दरोडा प्रकरणातील आप्पाजी पाटील कोडोलीकर इत्यादी तीन फरारी आरोपीस मॅजिस्ट्रेट, रत्नागिरी यांच्याकडे पाठविल्यासंबंधी (२४१); ठगांचा बंदोबस्त करण्यास कंपनी सरकारच्या अधिकाऱ्यास मदत करण्याविषयी, मामलेदार इत्यादीस आज्ञापत्रे पाठविली असल्यासंबंधी (२४३); वादी केदारराव देसाई व प्रतिवादी आप्पाजीराव देसाई यामधील गहाण व्यवहाराबाबतच्या दाव्यासंबंधी (२४४); करवीर संस्थानातील सर्व गावासंबंधी माहितीची यादी वकिलामार्फत पाठविली असल्यासंबंधी (२४५); निकाल केलेल्या

**रुमाल क्र. ७७**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

गावागावामधील सीमातंट्यांची यादी वकिलांमार्फत पाठविली असल्यासंबंधी (१२२४६); पुणे येथून शेख खान महम्मद याच्या पळून गेलेल्या बायकोचा शोध लावण्यास मामलेदार इत्यादींस हुकूम दिले असल्यासंबंधी (२४७); अणुस्करा वगैरे घाट मार्गावर चौक्या बसविल्या असल्यासंबंधी (२४८); छत्रपतींच्या विद्याभ्यासासंबंधी (२४९); मनोहरगड गडकऱ्यानी सावंतवाडी भागात केलेल्या उपद्रवासंबंधी (२५०, २५१).

**बारनिशी**—छत्रपतींकडून गव्हर्नर, पोलिटीकल एजंट इत्यादींना रवाना झालेल्या पत्रासंबंधी (१२२६८–२७२).

**याद्या**—कंपनी सरकारकडून कोल्हापूरास अखबारनवीसच्या जागेवर नेमलेल्या लोकासंबंधीच्या (१२२५४, २५५); कर्नल वेलस्ली यांजकडून छत्रपतींस आलेल्या थैल्या (पत्रे) संबंधी (२६२, २६३); गव्हर्नर, पोलिटीकल एजंट इत्यादींना छत्रपतीकडून गेलेल्या थैल्यासंबंधी (२७३, २७४).

---

**ज. क्र. ७८, रु. क्र. ७८, पु. क्र. १, का. सं. १२२७९ ते १२३४६ (६८).**

**सु. स. १२३९ ते १२४२, इ. स. १९३८-३९ ते १८४१-४२.**

**अर्ज**—कळे येथील ज्योतिषीपणाच्या वृत्तीतील आपला हिस्सा आपल्याकडे चालविण्याबाबत नृसिंहभट कळेकर यांचा कंपनी सरकारास (१२३३५).

**पत्रे**—निरवडे येथील बल गावड यास मारून त्याच्या मुलास प्रसिद्धगड येथील कारकून व शिपाई यांनी धरून नेल्यासंबंधी करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट याचे तसेच मॅजिस्ट्रेट, रत्नागिरी याचे पोलिटिकल एजंट यास (१२२९९-३०१); छत्रपतींशी इंग्रजांची दोस्ती राहील या अर्थी छत्रपती व पोलिटिकल एजंट यांचे (३२७); भादोलेकर मुलतानजी पाटील यांच्या फिर्यादीबाबतचे कागदपत्र पाठविण्यासंबंधी, सईबाई (दिवाणसाहेब) यांना पोलिटिकल एजंट याचे (३३६); करवीरकराकडून कुलकर्णपणाबाबत यावयाच्या ऐवजासंबंधी माहिती पाठविण्याबाबत मनसागिरी गोसावी यास पो एजंट याचे (३३९, ३४०); काशिनाथ केशव अखबारनवीस यांच्या वाईट वर्तनाबाबत, पोलिटिकल एजंट यास छत्रपतींचे (३४३); त्यांच्या गैरवर्तनामुळे राज्यकारभारात अडचणी येत असल्यासंबंधी पोलिटिकल एजंट यास सईबाई (दिवाणसाहेब) यांचे (१२३४६).

**करवीरकर वकिलास पोलिटिकल एजंट यांची** : कंपनी सरकारच्या कोर्टातील दाव्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदारांचे जबाब पाठविण्याविषयी (१२२७९, २८५–२८६, २८८, २९१, २९८, ३१०, ३११, ३१६–३२०, ३२३-३२४); लकीकट्टी येथील दारू व शिदी यांच्या हिशेबाबाबत (२८०); यल्ल्या रामोशी वगैरे चोरांस पकडून करवीरी पाठविले असल्यासंबंधी (२८१–२८२); रघुनाथ नारायण मिर्जी याच्या फिर्यादी प्रकरणी साक्षीदार रावजी राणे याचा शोध करून पाठविण्यासंबंधी (२८३–२८४); येल्ल्या रामोशी याने चोरी केल्यापैकी न सांपडलेल्या ऐवजाची यादी पाठविण्याबाबत (२८७); जोत्याजीराव निंबाळकर याने रास्ते याच्या द्यावयाच्या कर्जासंबंधी (२९०, ३०८-३०९); मालवण येथील खजिना लुटण्यास बंडवाले येणार असल्याची बातमी दिल्याबद्दल विठोजी तानाजी या शिपायास तीनशे रुपये इनाम दिल्यासंबंधी (२९२); कुरुंदवाड, बस्तवाड येथील सीमातंट्यासंबंधी (२९६–२९७), रामराव अखबारनवीस यांनी करवीर सरकारातून आपल्या मुलाच्या लग्नप्रसंगी घेतलेले सोने दागिने, कापड इत्यादीबाबत (३०२–३०३); चोरीच्या आरोपाखालील कैदी पळून गेला असता त्यास पकडण्यास रुकडीच्या गावकऱ्यांनी अडथळा केल्यासंबंधी (३०४–०५); कृष्णाचार्य रायचूर यास नवलगुन्द हा गाव कोणी इनाम दिला इत्यादीबाबत माहिती पाठविण्याविषयी (३०६–३०७); बावजीशेट भोगटे व त्याच्या बायकोस वालवन येथील चौकीदारानी अटकेत ठेऊन उपद्रव दिल्यासंबंधी (३१२-३१३); वालवन येथील चोरीचा तपास करण्यासंबंधी (३१४–३१५); रामराव अखबारनवीस यांनी विजापुराहून

रुमाल क्र. ७८

पुडके क्र. १—चालू

पत्रे—(चालू)

छत्रपतीस पाठविलेल्या पत्राची नक्कल पाठविण्याबाबत (१२३२१); रामराव अखबारनवीस यांच्यावरील दाव्याच्या कामी आप्पाजीपंत रांशिंगकर व एकनाथपंत पारगांवकर या साक्षीदारास हजर करण्यासंबंधी (३२२); बळवंतराव रास्ते व जोत्याजीराव निंबाळकर यामधील देण्याघेण्याबाबतच्या खटल्याचा निकाल कळविण्याबाबत (३२५–३२६); यज्ञेश्वर दीक्षित यांची पाटगाव येथील जमीन व घर महादेव भट भाटवडेकर याने बळकावल्यासंबंधी (३४५).

**करवीर सरकारास पोलिटिकल एजंट यांची :** योग्य प्रकारे न्याय निवाडे करण्याबाबत (१२२९३); करवीर संस्थानातील लोकांनी कंपनी सरकारकडे केलेल्या अर्जासंबंधी (३३४); पाटगाव येथे स्त्री सती गेलेवेळी कोण कोण हजर होते ते कळविण्याविषयी (३३७); रामदुर्ग येथील तळीखोरांच्या बंदोबस्ताविषयी (३३८); रस्त्यातून नागवे फिरण्याच्या चालीस बंदी घालण्याबाबत (३४१); नाना तळगांवकर यास पकडण्यासंबंधी मामलेदार इत्यादींना हुकूम होण्यासंबंधी (३४२); सोनारवाडी येथील शेतकरी तिमाप्पा देवजी ह्यास नेगरीकरांनी पकडल्याबाबत (३४४).

**पोलिटिकल एजंट यास करवीर सरकारची :** रामचंद्र खेलोजी देसाई नणंदीकर, यास नणंदीस जाण्यास ताकीद देण्याबाबत (१२२८९); करवीर सरकारकडून योग्य प्रकारे न्यायनिवाडे होत असतात या अर्थी (१२२९४–२९५); देवीचंद व परागजी गुजर यांच्या पुणे कोर्टातील खटल्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदारांचे जबाब पाठविण्याबाबत (३२८); यज्ञेश्वरभट दीक्षित व महादेव भाटवडेकर यामधील जमीन व घर यासंबंधीच्या तंट्याबाबत (३२९); महालक्ष्मीची पूजाअर्चा करण्याबाबतच्या वहिवाटीसंबंधी (३३०-३३१); रावजी महाराजांचे घरी झालेल्या चोरी प्रकरणाबाबत वटमुखत्यार म्हणून गंगाधर हर्षे यास रत्नागिरीस पाठवून दिल्याबद्दल (३३२); विठ्ठल जोशी याच्या दाव्यातील साक्षीदार महिपतराव दौलतराव पाटील यांचा जबाब पाठविल्याबाबत (१२३३३).

---

ज. क्र. ७८, पु. क्र. २, का. सं. १२३४७ ते १२३९९ (५३).

सु. स. १२३९ ते १२४१, इ. स. १८३८-३९ ते १८४०-४१.

पत्रे—रामराव अखबारनवीस यास, त्याच्यावरील फिर्यादीचा निकाल होईपर्यंत बेळगावास राहाण्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (१२३७१); रामराव अखबारनवीस यांच्यावरील दाव्यासंबंधी यशवंत जिवाजी, नि राजाज्ञा यास पो. एजंट यांचे (३७६); जिती पेटा कराड येथील बंडातील करवीरी सापडलेले सहा लोक साताऱ्यास पाठविल्यासंबंधी रसिडेंट सातारा यास करवीर सरकारचे (३८१); कोल्हापूर संस्थानच्या हिशेबाची यादी पोचल्यासंबंधी छत्रपती व सईबाई (दिवाणसाहेब) याना पो. एजंट यांची (३८३–३८४); करवीरच्या कारभारी मंडळीनी आपणास कामावरून कमी कल्यासंबंधी चौकशी होण्याबाबत पो. एजंट यास भवानराव घाटगे यांच (३८५–३८६); गोविंद सिंग शिपाई यास पकडून साताऱ्यास पाठविल्यासंबंधी रेसिडेंट सातारा यास करवीर सरकारच (३९१); रामराव अखबारनवीस यास इनामे दिलेल्या गावासंबंधी पो. एजंट यांचे छत्रपतींस (३९३).

**करवीरकर वकिलास पो. एजंट याची :** कंपनी सरकारच्या कोर्टातील दाव्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदारांचे जबाब पाठविण्यासंबंधी (१२३४७–३४८, ३५२–३५३, ३६१–३६२); दुंडगे येथील रामाण्णा मगदूम याने आपल्या भावास मारल्याप्रकरणी माहिती कळवण्याबाबत (३४९); यल्या रामोशी याने केलेल्या चोरीबाबत (३५०); इंग्रजी लष्करातील लोक करवीर हद्दीतन जाताना त्यांना जरूर ती मदत करण्यासंबंधी (३५१); गणू शिंद याच्या भावास सामानगड येथे अटकेत ठेवल्यासंबंधी (३५४–३५५); जैनाचे गुरू लक्ष्मीसेन व

रुमाल क्र. ७८

पुडके क्र. २--(चालू)

**पत्रे--**(चालू)

चंद्रकीर्ति यांच्यामधील खटल्याच्या निकालाची प्रत पाठविण्यासंबंधी (१२३५६); धोंडी रामोशी यास धरून देणाऱ्यास हजार रुपये इनाम देण्यात येईल असा जाहीरनामा काढण्यासंबंधी (३५७); कोंडी नांवाच्या मुलीस ऐतवड्याहून आप्पा शिपी यांनी करवीरी पळवून नेल्याबाबत चौकशी करण्यासंबंधी (३५८); गव्हर्नर यांची स्वारी पुण्याहून मुंबईस गेल्यासंबंधी (३६३); कानो आप्पाजी वाघ याने मालवण येथील मिठागराबाबत मुम्बई सरकारकडे केलेल्या फिर्यादीसंबंधी (३६९); जुगूळ येथे स्वार इत्यादी लोक पाठवून तेथील देसाई यास उपद्रव न देण्यासंबंधी (३९६); धारवाड कोर्टातील दाव्याच्या कामी प्रतिवादी बसण्णा कती याच्या नावचे समन्स व जाहिरनामा त्याची सही घेऊन परत पाठविण्याविषयी (३९७-३९८), बाबाजी भट वगैरे कैद्यास पकडण्यासंबंधी (३९९).

**करवीर सरकारास पोलिटिकल एजंट यांची** : येल्या रामोशी वगैरे चोरांस पकडून सातान्याहून करवीरी पाठवीत असल्यासंबंधी (१२३६५-३६८); जित्ती पेटा कराड येथे लोकांचा जमाव करून बंड करण्याचा प्रयत्न केल्याबद्दल धारराव पवार यास पकडण्याबाबत (३७७); गोजराबाईची प्रकृती बरी नसल्याने त्यांना औषधोपचार करण्यासंबंधी (३८२); सातवे येथील मयत गोविंदा गुजर याच्या पत्नीने सती जाण्यास बंदी केल्याने प्राणत्याग केल्यासंबंधी (३८७); कोल्हापूर येथे शांतता राखण्यासाठी एक पलटण पाठवल्यासंबंधी (३८८); मालवण येथील दरोड्याबाबत कोडोलीकर पाटील इत्यादींस पकडण्याबाबत (१२३९०).

**पोलिटिकल एजंट यास करवीर सरकारकडून** : राजघराण्यातील व्रतबंध, विवाह, दानधर्म इत्यादींबाबत सालिना होणाऱ्या खर्चासंबंधी (१२३७८); आळते येथील आप्पाजी कलघटगी जैन हा करवीरी पटकीने मेल्यासंबंधी (३७९); वडगावच्या अप्पू जैनाच्या म्हशीच्या चोरीबाबत (३८०); सातवे येथील मयत गोविंदा गुजर याच्या पत्नीने सती जाण्यास बंदी केल्याने प्राणत्याग केल्यासंबंधी (३८९); मालवण येथील दरोड्याबाबत आप्पाजी पाटील कोडोलीकर इत्यादींस पकडण्यासंबंधी (३९२); बंदिवान लोकांच्या व्यवस्थेबाबत (३९४); मानकरी वगैरे लोकांसंबंधीचे पत्र सही करून पाठविले असल्यासंबंधी (३९५).

**पोलिटिकल एजंट यास करवीरकर वकिलांची** : ऐतवडे येथील मुलीस पळवून नेणाऱ्या आप्पा शिपी याचा कोल्हापूर येथे पत्ता लागत नसल्यासंबंधी (१२३५९-३६०), येल्या रामोशी याने केलेल्या चोरीसंबंधी (३६४); मालवण येथील मिठागराबाबत मुंबई सरकारकडे फिर्याद केलेला कानो अप्पाजी वाघ करवीरी असल्यासंबंधीं (३७०).

---

**ज. क्र. ७९, रु. क्र. ७९, पु. क्र. १, का. सं. १२४००-१२४५५ (५६).**

**सु. स. १२३९, इ. स. १८३८-३९.**

**जाहीरनामा--**रत्नागिरी जिल्ह्यातील चोरी, दरोडा प्रकरणातील आरोपींना पकडून देणाऱ्यास इनाम दिले जाईल या अर्थी कंपनी सरकारचा (१२४०३).

**पत्रे--**पो. ए. कडून आलेल्या थैल्या पोहोचल्याबाबत रामराव भिमाजी यास छत्रपतींची (१२४००); रामराव अखबारनवीस याने छत्रपतींना पाठविलेली पत्रे पाठविल्याबाबत राजमंडळ, करवीर यांचे पो. एजंट याना (४१६-४१७); छत्रपतीनी गव्हर्नर यास पाठविलेल्या पत्रांच्या नकला पाठविण्याबाबत अखबारनवीस यास पो. एं. यांचे (४१९); आनंदराव विठ्ठल याच्या करवीरी राहण्याबाबत पो. एजंट यास करवीर सरकारचे (४३७); पिरू देसाई या दरोडेखोरास पकडण्याबाबत पो. एजंट यास गंगाधरराव गणेश मामलेदार याचे (४४२); रामचंद्रपंत कुलकर्णी व राघोपंत यांमधील खटल्यासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (४५२); रामचंद्रपंत कुलकर्णी विरुद्ध राघोपंत देशपांडे यांमधील दाव्यांतील सनदांच्या खरेपणाबाबत छत्रपतीस त्यांच्या वकिलाचे (४५३).

**पत्रे---करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांची** : सरकारी कारखान्याकडील तसलमात ऐवज व हिशेब न देता पळून गेलेल्या आवाजी सदाशिव यास पकडण्यासंबंधी (१२४३२-४३३); लकीकटी गावचा हिशेब मामलेदार पाच्छापूर यांस देण्याबाबत व गावकऱ्यांस ताकिदी देण्याविषयी (४३४); गोकाक येथून पळून गेलेल्या घोंडी व राघू रामोशी या कैद्यांना पकडण्याबाबत (४३५-४३६); कंपनी सरकारच्या कोर्टातील दाव्यांच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षी-

रुमाल क्र. ७९

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)
दारांचे जबाब पाठविण्यासंबंधी (४३८-४४१); यल्ल्या रामोशी याच्या चोरी प्रकरणातील जिन्नसाविषयी लिहून पाठविण्यासंबंधी (४४३-४४८); देवरु देसाई या दरोडेखोरास पकडण्यासंबंधी (४५४); सीताराम मैराळ याच्या भाऊबंदी खटल्याचा निकाल लवकर करण्याविषयी (४५५).

**पत्रे—करवीर सरकारास पो. एजंटाकडून :** चिटणीस व फारसनीस यांच्याकडील दाखले पाठविण्याविषयी (१२४०९); धोंडो भंडारी व हैबती कुंभार यांना पकडण्याबाबत जाहीरनामा काढण्यासंबंधी (४१०); चोरट्यांना मदत केल्याबाबत चौकीदार असामींना रत्नागिरी मॅजिस्ट्रेटकडे पाठविण्याबाबत (४११); बोलवनच्या असामींना सत्वर पाठविण्याविषयी (४१२); रामराव अखबारनवीस याचा मुलगा नरसिंगराव यास कोल्हापुरातून निघून जाणेस सांगण्याबाबत (४१३); मालवण दरोड्यातील, करवीर येथील आरोपींना चौकशीसाठी मालवणास पाठविण्याविषयी (४१४); मालवण येथील दरोड्यातील असामी बापू हुजऱ्या यांस धरून पाठविण्यासंबंधी (४१५); बाबा नाईक पारगांवकर याच्या खतावणी वह्यांच्या चौकशीसंबंधी (४१८); मालवण दरोड्यातील आरोपींना मॅजिस्ट्रेट यांचे बंदोबस्तामध्ये कोणतीही इजा पोहचत नसल्याबाबत (४२०-४२१); फोंडा घाटातून येणाऱ्या चोरट्या लोकांसंबंधी (४२२-४३०); घाटाच्या बंदोबस्ताबाबत (४४९).

**पत्रे—छत्रपतीस पो. एजंट यांचो :** मालवण दरोड्यातील आरोपींना पकडण्याविषयी (१२४०१-४०२); घाटाच्या बंदोबस्तासाठी नेमलेले चाकर तक्रार करतात त्यांची नावे वगैरे कळविण्याविषयी (४३१); कोकणात धांदल करून कंपनी सरकारची तिजोरी लुटण्याचा यत्न करणाऱ्या करवीर संस्थानातील लोकांविषयी (४५०-४५१).

**मसुदे—**रामराव अखबारनवीस याने केलेल्या गैरवर्तनाबाबत गव्हर्नर यांना दिवाणसो (राईबाई) यांनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१२४०४-४०८).

---

ज. क्र. ७९, रु. क्र. ७९, पु. क्र. २, का. सं. १२४५६-१२५०८ (५३).

सु. स. १२३९ ते १२६२, इ. स. १८३८ ते १८६२.

**टिप्पण—**पो. एजंट यांजकडून आलेल्या यादीपैकी काहींचे जबाब राहिल्यासंबंधी (१२५०४).

**पत्रे—**करवीर संस्थानचा कारभार सईबाई (दिवाण साहेब) यांच्याकडे देण्याबाबत राजाज्ञा यास कंपनी सरकारचे (१२४५६-४६०); रामराव भिमाजी अखबारनवीस यास काढून टाकून दुसरा अखबारनवीस नेमण्यासंबंधी राजमंडळाकडून पो. एजंट यास (४६१); मालवण बंडातील करवीरी पाठविलेले लोक येऊन पोचल्यासंबंधी कलेक्टर, रत्नागिरी यास करवीर सरकारचे (४६३); कैदी मल्लू चांभार यास पकडण्याविषयी करवीरकर वकिलास असि. मॅजिस्ट्रेट याचे (४७३); छत्रपतींच्या दौलतीच्या हिशेबाबाबत पो. एजंट यास राजमंडळ सरकार, करवीर यांजकडून (४९७-४९८); नेटीव व संस्थानिक यांना दत्तक घेऊन कायम वारसा चालविण्याचा अधिकार देण्याबाबत कारभारी, करवीर यास पो. एजंट याचे (५०५-५०६).

**पत्रे—करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांची :** कंपनी सरकारच्या कोर्टातील दाव्याच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदारांचे जबाब पाठविण्यासंबंधी (१२४६६, ४६९, ४७६-४७७, ४८१-४८४, ४८९-४९२); रामदुर्ग व तोरगल यांच्यामध्ये चाललेल्या सीमा तंट्यासंबंधी (४७०-४७१); सिरसंगी येथील झालेल्या कापडाच्या चोरीबाबत सामानगड येथील श्रीपती गोविंद नाईक सराफ यास सांगलीस पाठवण्यासंबंधी (४७४); सीताराम मैराळ व सदाशिव नाईक यांच्यामध्ये चाललेल्या भाऊबंदीच्या खटल्यासंबंधी (४७८-४८०); कुडची येथील स्त्रीच्या खुनाबाबत चौकशी करण्यासंबंधी (४८५-४८६); रास्ते यांच्या कर्जासंबंधी जबाब पाठवण्याबाबत (४८७-४८८).

**पत्रे—करवीर सरकारास पो. एजंट यांची :** चिंतामणराव सांगलीकर यांजकडील महादेवजी बाबूराव हे करवीरी कामाकरिता आले असता त्यांची बेआदबी करून बाहेर पाठविल्यासंबंधी (१२४६२); आनंदराव विठ्ठल यास कोल्हापूरमध्ये राहू देण्याबाबत (४६४); इंग्रजी अधिकाऱ्यांच्या नेमणुका झाल्याविषयी (४६५); रामराव अखबारनवीस यांच्या

**रुमाल क्र. ७९**

**पुडके क्र. २---(चालू)**

**पत्रे**---(चालू)
मुलाच्या लग्नाचे वेळी कपडे, दागिने नेले-प्रकरणी आनंदराव मंत्री यांचा जबाब घेऊन पाठविण्याविषयी (४७५); कोल्हापूर संस्थानातील जहागिरदार, इनामदार वगैरे बडे लोकांची नावनिशीवार माहिती पाठविण्याविषयी (४९५-४९६).

**मसुदा**---रामराव अखबारनवीस याच्या गैरवर्तणुकीबाबत गव्हर्नर यास करवीर सरकारातून लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१२५०७-५०८).

**यादी**---फरारी आरोपी बाळाजी मल्हार पतकी याच्या चेहेरेपट्टीसंबंधी (१२४७२); रामराव अखबारनवीस याजवरील आरोप व त्याबाबत चाललेल्या दाव्यासंबंधी (४९३-४९४); पाटगाव येथे सती गेलेल्या प्रकरणाच्या चौकशीबाबत (४९९-५०३).

---

**ज. क्र. ७९, रु. क्र. ७९, पु. क्र. ३, का. सं. १२५०९–१२५५१ (४३).**

**सु. स. १२३९ ते १२४१, इ. स. १८३८-३९ ते १८४०-४१.**

**पत्रे**---कामकाजामुळे करवीरी येत नसल्याबाबत गव्हर्नर यांचे सईबाई (दिवाणसो) यांना (१२५२७); बाबासो छत्रपती यांच्या शिक्षणासाठी दादोबा पांडुरंग यांची नेमणूक केल्यासंबंधी पो. एजंट यांचे, सईबाई (दिवाणसो) यांना (५३७); थल्या (पत्रे) पोहोचल्याबाबत सईबाई दिवाणसो यांना पो. एजंट यांचे (५४६).

**पत्रे---करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांची :** कवनूर येथे झालेल्या चोरीच्या बंदोबस्ताविषयी (१२५११); अंताजीपंत याजकडील माणसास मारल्याबाबत चौकशी करण्यासंबंधी (५१२); चिकोडी येथील घरासंबंधी झालेल्या निकालावर सरकार कायद्याप्रमाणे अम्मल केला जाईल अशा अर्थी (५१३); रामराव अखबारनवीस यांच्या फिर्यादी प्रकरणी साक्षीदारांना पाठविण्याविषयी (५१६); रामराव अखबारनवीस यांनी आपल्या मुलाचे लग्नात कपडे, दागिने नेले-प्रकरणी चाललेल्या कामासंबंधी (१२५१७, ५४५, ५५१); कारभारी यांनी दौलतीचा हिशेब आणून दिल्याबाबत (५१८); तिरवडे येथील पाटलाच्या मुलास पळवून नेल्याप्रकरणी आरोपीस हजर करण्यासंबंधी (१२५१९–५२१); विशाळगडाहून अखबारनवीस याजकडे पत्रे येण्यासंबंधी झालेल्या हुकुमाच्या नकला पाठविण्यासंबंधी (५२२); कृष्णा नायकवडी यास साताराच्या मामलेदाराकडे पाठविण्यासंबंधी (५२३); विसाजीपंत हे मामलतीचे काम केव्हापासून पाहातात त्यासंबंधी कळवण्याबाबत (५२४); जाहीरनाम्यातील दरोडेखोर रामापा कुलकर्णी व हणमा होसकोटी यास पकडण्याबाबत (५२५-५२६).

**पत्रे---करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांची :** रामराव अखबारनवीस यांच्यावर झालेल्या फिर्यादीसंबंधी (१२५२८); आकोळ व पांगिरे या गावच्या सीमा-तंटयासंबंधी (५२९); कृष्णा नायकवडी यास स्वाधीन करण्यासंबंधी (५३१-५४९); परसगड येथे सापडलेल्या बेवारशी उंटाबाबत (५३२-५३३); करवीर येथील कैदी लोकांच्या अन्न पाण्याची व औषधाची सोय करण्याबाबत व त्यांच्या गुन्ह्याविषयी व शिक्षेविषयी माहिती पाठवण्यासंबंधी (५४२); गुलामगिरीस बंदी असलेने तसे व्यवहार न होण्याबाबत बंदोबस्त ठेवण्याविषयी (५४३).

**पत्रे---करवीरकर सरकारास पो. एजंट यांची :** संभू, राघो चिमणाजी व मोहादशेट यास मालवणास पाठवण्यासंबंधी (१२५०९); चतुरसिंग याच्या बंडातील लोकांस शिक्षा करण्याबाबत (५३०); आबाजी सदाशिव याने दौलतीचा हिशेब दिला पाहिजे अशा अर्थी (५३८); कोल्हापूर येथील दौलतीच्या जमाखर्चाविषयी (५४१); ताराबाईसाहेब व छत्रपतीकडील पहारेची मंडळी कमी केल्यासंबंधी व पाटणकर यावर छत्रपतींनी बेमर्जी केली असता घेतल्यासंबंधी माहिती पाठवण्याबाबत (५४४).

**पत्रे---करवीरकर सरकारकडून पो. एजंट यांस :** साव्याच्या बायकोस ठार मारल्याप्रकरणी चौकशीचे कामी गोविंद गणेश लिंगनूरकर यास हजर ठेवण्याबाबत (१२५१४-५१५); आबाजी सदाशिव याजकडील खजिना पोताच्या हिशेबासंबंधी (५३४-५३५); शहाजी भोसले यास कुर्ल्यास पोचते करण्यासंबंधी (५३६); जिती, पेटा कराड येथे झालेल्या बंडाच्या प्रकरणातील काही लोक करवीरात सापडल्याबाबत (५३९); छत्रपतींच्या राज्यातील जहागिरदाराचे पुत्र, बंधू व पतणे वगैरेसंबंधी माहिती पाठविल्याबाबत (५४०); दिवाणसो (सईबाई) यांजकडे पत्र पाठविल्यासंबंधी व इंग्रजांनी करवीरकरावर नेक दृष्टी ठेऊन मेहनत

**रुमाल क्र. ७९**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)
घेतल्याबाबत (५४८); पाटगाव येथील सतीच्या प्रकरणाबाबत चौकशी केल्यासंबंधी (५५०).

**याद्या**—होसूर येथील तिप्पणा चव्हाण हुकेरीस मला त्याची व त्याच्या मालमत्तेची चौकशी करण्याबद्दल वगैरे कलमांची (१२५१०); हमीनहाळ येथील जमावाच्या बंदोबस्ताबाबत तसेच सावंतवाडीकर व करवीरकर यांच्या तंटयाच्या चौकशीसंबंधी (५४७).

---

**ज. क्र. ८०, रु. क्र. ८०, पु. क्र. १, का. सं. १२५५२–१२६५१ (१००).**

**सु. स. १२५२ ते १२७१, इ. स. १८५१-५२ ते १८७०–७१.**

**आज्ञापत्र**—किणी येथील कमाविसीची वहिवाट आप्पा हंजे वडगांवकर यास सांगितल्याबाबत गावकामगार किणी यास हिम्मत बहाद्दर याचे (१२६४८).

**जबाब**—किणी येथील कमाविसीची वहिवाट हिम्मत बहाद्दर यांनी तीन हजार सात रुपये घेऊन आपल्याकडे दिल्यासंबंधी तात्या राघोजी हंजे याचा मामलेदार आळते याचेसमोर झालेला (१२६४६-६४७).

**पत्रे**—शिवारे व कोतोली गावे जामीन घेऊन ताब्यात देण्याबाबत पो. एजंट यास रताजीराव चव्हाण हिम्मत बहाद्दर याचे (१२६२६); रताजीराव चव्हाण हिम्मत बहाद्दर हे मयत झाल्यामुळे सरकारतर्फे व्यवस्था होण्याबाबत कारभारी, करवीर यास राणोजीराव चव्हाणकडून (६२७-६२८); हलकर्णी येथील पाटील कुलकर्णी रयत वगैरेंना घेऊन येत असल्यासंबंधी मामलेदार, गडहिंग्लज यास गोविंद गणेश निा हिम्मत बहाद्दर याचे (१२६४२); किणी हा गाव रद्दकर्जास असल्यासंबंधी मामलेदार पेटा, अळते यास रताजीराव चव्हाण हि. बहाद्दर याचे (६४३-६४४).

**प्रकरणी कामे**—हलकर्णी येथे हिम्मत बहाद्दर यांनी जादा पट्टी बसवल्याबाबत व वसुलास उपद्रव होत असल्यासंबंधी रयत, वतनदार, इ.नी छत्रपतींकडे केलेल्या तक्रारीबाबत (१२५५२-६१५);

**याद्या**—राघोबा हंजे याजकडील किणी गावच्या कमाविसीबाबतच्या येणे बाकीसंबंधी (१२६४५); व त्यांजकडून हिम्मत बहाद्दर यांनी घेतलेल्या ऐवजासंबंधी (६४९-६५१).

---

**ज. क्र. ८१, रु. क्र. ८१, पु. क्र. १, का. सं. १२६५२–१२६८६ (३५).**

**सु. स. ११७६ ते १२२२, इ. स. १७७५-७६ ते १८२१-२२.**

**आज्ञापत्र**—आपली कामकाजे करून दाखवून कृपेस पात्र रहाण्यासंबंधी दादाजी यादव, मुंबई यास छत्रपतींचे (१२६६७).

**इनामपत्र**—रघुनाथ बाबू पै यास सिंधुदुर्ग येथे इनाम जमीन दिल्यासंबंधी छत्रपतींचे (१२६६५).

**पत्रे**—करारमदारासाठी मातबर मनुष्य पाठवण्याबाबत आईसाो यांना आपाजी राम याचे (करारमदार कसले त्याचा उल्लेख नाही) (१२६५२); इंग्रजाकडील व्यापारी जहाजे आपल्याकडील आरमाराने लुटली नसल्यासंबंधी, कंपनी सरकारास करवीरकरांचे (६५८); गोव्याहून इंग्रजी आरमार रेडीस गेल्यासंबंधी, बाबुराव भोसले सुभेदार यास आबाजी सदाशिव याचे (६६६); गोव्याहून चार पलटणी तयार होऊन निघाल्याबाबत बापूसाो यास मोरो महादेव माा गोवा याचे (६७०); कृष्णभट अभ्यंकर व विश्वनाथ भट बझे यांच्यामध्ये धर्मादाय व ब्राह्मणी वतन याबद्दल चाललेल्या खटल्याबाबत, वेर्सीस इमसवेल यास करवीर सरकारचे (६७९); केकलेकर, चिंचलीकर इत्यादी लोकांच्या कामांचा निकाल करण्यासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे (६८४); भाऊ महाराज यांच्या डगातील लाकडे परत करण्याविषयी व शिरोळी येथील रयतेस उपसर्ग न होण्याबाबत करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (६८५); केकलेकर, मोहोळकर इत्यादींच्या अर्जाचा निकाल करण्यासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (६८६).

**पत्रे—छत्रपतीस पो. ए., गव्हर्नर इ. ची :** हुजरे व कारकून यामार्फत पाठवलेली थैली व निरोप पोचल्यासंबंधी पो. एजंट याचे (१२६५४); इंग्रज गलबतावरील मालवण बंदरात लुटलेला माल परत करण्याबाबत गव्हर्नर, सिंधुदुर्ग याचे (६५५); इंग्रजांची तरांडी छत्रपतीकडील आरमाराने न लुटण्याबाबत गव्हर्नर, मुंबई, याचे (६५७); छत्रपतीकडील आरमाराने

रुमाल क्र. ८१

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**--(चालू)

इंग्रजी व्यापारी जहाज लुटल्यावावत गव्हर्नर, मुंबई, याचे (६६०–६६१); आज्ञे-प्रमाणे लोक जमाव करून घेऊन येत असल्यासंबंधी मानसिंगराव भोसले हवालदार याचे (६६९); झुंझारराव घाटगे यांनी गोव्याहून इंग्रजाची पलटण घेऊन येतेवेळी कोणत्या मार्गे उतरावे यावावत आज्ञा होण्यासंबंधी व्यंकटराव नलवडे याचे (६७१); सिंधुदुर्गास आलेल्या इंग्रजी फतेमाऱ्या गोव्यास रवाना केल्यासंबंधी व्यंकटराव नलवडे याचे (६७२); व्यंकटराव नलवडे हे कर्नल वेलस्ली यांच्या भेटीस गेल्यावावत, जोसेफ यूटॉफ याचे (६७३); यूटॉफ व वेलस्ली यांजकडे थैल्या (पत्रे) पोचत्या केल्यावावत व वेलस्लीकडून आलेल्या थैल्या हुजऱ्याकडून पाठवल्या असल्यासंबंधी आप्पुजी रामराव याचे (१२६७४); धोंडजी वाघ यास धरण्यावावत छत्रपतींची फौज इंग्रजांचे मदतीस पाठवण्यावावत जोसेफ यूटॉफ याचे (६७५).

**पत्रे--इतरांस छत्रपतींची :** पुत्र प्राप्तीच्या उत्सवानिमित्त शर्करा पाठवल्यासंबंधी, रॉबर्ट इनशा याम (१२६५३); एकनिष्ठपणे सेवा करण्यावावत जयसिंग आंग्रे यास (६६२); एकनिष्ठपणे सेवा करण्यावावत पितांबर चतुर्भुज व हिराचंद सावकार यांस (६६३–६६४); सावंतवाडीकरां-कडून सिंधुदुर्ग येथील होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताविषयी गव्हर्नर, मुंबई यास (६७६–६७७); सिंधुदुर्ग येथें करवीर मठास दिलेली जमीन चालविण्यावावत रेसिडेंट, सिंधुदुर्ग यास (६७८); मसूर येथील रयतेस उपसर्ग न करण्यावद्दल भरतगड येथील अमलदारास ताकीद केली असल्यावावत रेसिडेंट इमसब्रेल यास (६८०); सावडाव तर्फ सौदल येथील पाटीलकी व खोतीसंबंधी व निळोजी शेलार व देसाई यांच्यामध्ये चाललेल्या खटल्यासंबंधी, वेसीस इमसवेल यास (६८२); संगमेश्वर हा गांव रामचंद्र शेठ पाथेर सावकार यांजकडे पूर्वापार प्रोा चालविण्यावावत, रेसिडेंट, मुाा वाणकोट यास (६८३).

**मसुदा**--नागोजी घाटगे झुंझारराव यास कामकाजासाठी पाठवीत आहे या अर्थी छत्रपतीकडून गव्हर्नर मुंबई यास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१२६६८).

**याद्या**--महमद शोफी पिलवकर याजकडील नारळ, वस्त्रे, पेटचा इत्यादि सामानासंबंधी (१२६५६); मालवण यथील आरमाराने केलेल्या नुकसानीसंबंधी (६५९); रामजोशी गाडगीळ मालवणकर, जंजिरे सिंधुदुर्ग यांच्याकडील सनद पत्रासंबंधी (६८१).

---

**ज. क्र. ८१, रु. क्र. ८१, पुडके क्र. २, का. सं. १२६८७–१२७२५ (३९).**

**सु. स. ११७६ ते १२२२, इ. स. १७७५-७६ ते १८२१-२२.**

**कलमबंदी**--रामदास मनोहरदास मुाा मुंबई याने मुंबईकर इंग्रजाकडून छत्रपतींची कामे करवून देण्यासंबंधी (१२७१८–७१९).

**कौलनामा**--दाद ज्योतिषी यांची मालवण येथील ज्योतिषी वृत्ती चालवण्यावावत (१२६९७–६९८).

**पत्रे**--मुंवई येथील गव्हर्नरकडे असलेली छत्रपतींची कामें करण्याची कोशीस करीत असल्यासंबंधी मुलतानजी-राव यास महंमद शफी याचे (१२६८८); छत्रपती व कंपनी सरकार यामध्ये दोस्ती राखण्याचा प्रयत्न करण्यासंबंधी देवी नाईक यास नागोजीराव घाटगे याचे (६९२); निंबाळकर यांचा सरंजाम चालण्यावावत हेन्री रसेल यास नवाव शिकंदरशहा याचे (६९५); अवाजी वाकनीस यास सिंधुदुर्ग येथील कुलकर्ण व देशकुलकर्णाचे वतन दिले असल्यासंबंधी रेसिडेंट, सिंधुदुर्ग यास करवीरकराचे (६९६); मुकुंदशेट वगैरे राजापुराकडील व्यापाऱ्यां-कडून जादा जकात मागितल्यावावत वेसीस इमसवेल यास सुंदरावाई यांचे (६९९); यशवंतराव शिंदे यांनी तुमच्याविषयींचा मजकूर थॉमस मॉस्टीन यास सांगितला असल्यासंबंधी (७०३); मनोळीचे किल्लेदार कंपनीच्या लष्करावर हल्ला करणार नसल्या-संबंधी नागोजीराव घाटगे यास अप्पूराव याचे (७०७–७०८).

**पत्रे**--मनोळी किल्ल्याच्या सोडचिठ्ठीविषयी नागोजीराव घाटगे यास अप्पूराव याचे (१२७१५–७१६); गोव्याहून आलेली पत्रे छत्रपतींकडे पाठवल्यावावत मिगल दिलोन यास नागोजीराव घाटगे याचे (७१७); जयगड व गुणवंतगड यांच्या सरहद्दीनजीकच्या रहदारीच्या दस्तकासंबंधी सिद्दी इब्राहिमखां यास नारायणराव पाटणकर याचे (७२०).

**पत्रे--छत्रपतींस इतरांची :** इंग्रजांच्या देणे ऐवजाची फेड करण्यासंबंधी रॉबर्ट इनशा याचे (१२६८९–६९०); ऐवज पोचताच इंग्रजांची पलटणें येत असल्यासंबंधी, तसेंच मानसिंगराव याज-

**रुमाल क्र. ८१**
**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे**—चालू
बरोबर प्रसिद्धगडाकडील लोक पाठविले असल्यासंबंधी बच्चाजी अनंत याचे (६९९); कंपनी सरकारच्या कर्जाची फेड करण्यासंबंधी गव्हर्नर, मुंबई यांचे (७००); भरतगड येथे उपद्रव न करण्याबाबत सावंतवाडीकर याना ताकीद केल्यासंबंधी मौंट स्टुअर्ट याचे (७०४); सामानगडावर (कर्नाटक) सरहद्दीस जाण्यासाठी फौज तयार असल्याचे यटॉफ यास कळवण्यासंबंधी, अप्पूजी रामराव याचे (१२७०६); सामानगडावरील फौजेच्या हालचालीसंबंधी, अप्पूजी रामराव याचे (७०९–७१०); कर्नल वलस्ली याचे पत्र (छत्रपतींकडे) पाठवले असल्यासंबंधी यटॉफ याचे (७११–७१२); मनोळी किल्ल्याच्या सोडचिठीविषयी अप्पूजी रामराव याचे (७१३–७१४); देवी नाईक याने कर्नल क्लार्क याची भेट घेतल्यासंबंधी बाळाजी सखाराम याचे (७२१); इंग्रजी फत्तेमाऱ्या सरंजामसुद्धा परत करण्याबाबत कोटलर ब्रटीस यांचे (७२३); इंग्रजांकडील सावकारी (व्यापारी) जहाजे रेडी व मालवण यांच्या दरम्यान लुटल्यासंबंधी करवीरकर वकिलाचे (७२५).

**पत्रे—गव्हर्नर, मुंबई यास व इतरांस छत्रपतींकडून**: इंग्रजांकडून सिंधुदुर्ग परत आपल्या ताब्यात मिळाल्यासंबंधी (१२६८७); पेशवा दुसरा बाजीराव याजकडे आज्ञापत्रांचे लखोटे पोचते करण्याबाबत आनंदराव धुमाळ यास (६९३); सिंधुदुर्गाजवळील इंग्रजी आरमार उठवल्यासंबंधी धोंडो बल्लाळ यास (६९४); सिंधुदुर्गाच्या नस्तावरील इंग्रजी बोटी व फत्तेमाऱ्यापासून होणाऱ्या उपसर्गासंबंधी (७२२); आपल्याकडील व्यापारी तरांडी, गलबते इ. स. उपसर्ग न करण्याबद्दल (७२४).

**पत्रक**—(तक्ता) बंडांत सामील झालल्या लोकांच्या जप्त केलेल्या जमिनी वगैरेसंबंधी (१२७०१-७०२).

**साक्षीपत्र**—मालवण येथील दाद ज्योतिषी याच्या जोतिषीवृत्तीस कटकट निर्माण न करण्याबाबत मिरासी ब्राह्मण व गांवकर मालवण यांचे (१२७०५).

---

**ज. क्र. ८२, रु. क्र. ८२, पु. क्र. १, का. सं. १२७२६–१२८६९ (१४४).**
**मु. स. १२०४ ते १२२७, इ. स. १८०३-०४ ते १८२६-२७.**

**जमाखर्च**—वेदगंगा दक्षिण तीर भागासंबंधी (१२७४०–७६२).

**देहझाडा**—चिटणिसीकडील दुमाला खालसा इत्यादी प्रकारच्या गांवासंबंधी (१२७६९–८५६).

**याद्या**—मोकासा गांवासंबंधी (१२७२६–३१); वंटमुरीकर देसाई नणंदीकर, इत्यादींनी गुरु महाराज यांना दिलेल्या इनाम जमिनीसंबंधी (७३२–७३३); मामला तोरगलपैकी सरंजामी गांवासंबंधी (७३४); बिरनिराळे लोकास इनाम, सरंजाम, दुमाला वगैरे असलेल्या गांवासंबंधी (७३५–७३९); पटा करवीरपैकी इनाम, सरंजाम, धर्मादाय इत्यादी प्रकारच्या गांवासंबंधी (७६३–७६६) हुजूर खासगीकडील गांवासंबंधी (७६७–७६८); संताजीराव घोरपडे, हैबतराव गायकवाड इत्यादींस दुमाला करुन दिलल्या गांवासंबंधी (८५७–८५८); स्वामी संस्थान मठ, रताजीराव चव्हाण वगैरेंना दिलेल्या इनाम गांवासंबंधी (८५९–८६३); पंत अमात्य यांच्याकडील गांवासंबंधी (८६४–८६९).

---

**ज. क्र. ८३, रु. क्र. ८३, पु. क्र. १, का. सं. १२८७०–१३०३२ (१६३).**
**मु. स. १२२७ ते १२४३, इ. स. १८२६-२७ ते १८४२-८३.**

**देहझाडे**—देवस्थान, धर्मादाय, सरंजाम, इनाम वगैरे बाबतच्या गांवासंबंधी (१२९७१–१३००१); आजरे तालुक्यातील गांववार जमाबंदीसंबंधी (००२–००९); भुदरगड पेटचांतील गांवासंबंधी (०२१–०३०).

**याद्या**—करवीर राजमंडळाकडील तर्फवार जमाबंदीसंबंधी (१२८७०–९५८); राजमंडळ निा चिटणिसीकडील गांवासंबंधी (९५९–९६०); पंतप्रतिनिधी याच्या घाटावरील मुलुखांतील दुमाला गांवासंबंधी (९६१–९६३); जगद्गुरू कृष्णेंद्र स्वामी, श्रीशंकराचार्य इत्यादींस दुमाला करून दिलेल्या गांवासंबंधी (९६४–९६६); जगद्गुरू दुमाला असलेल्या गांवासंबंधी (९६७); गुरुमहाराज राजोपाध्ये दुमाला, धर्मादाय असलेल्या गांवाबाबत (९६८–९७०); देवस्थान व धर्मादाय गांवासंबंधी (१३०१०–०११); सेनापती, नेसरीकर इत्यादीकडील सरंजामी गांवासंबंधी (०१२–०१५), हुकेरी प्रांतातील इनाम गांवासंबंधी (०१६–०१७), प्रांत चिकोडीकडील दुमाला गांवासंबंधी (०१८–०१९); नीळकंठराव शिंदे यांच्याकडील इनाम गांवासंबंधी (०२०); मुदपाकखान्याकडील लोकांस दिलेल्या जमिनीसंबंधी (०३१–०३२).

**ज. क्र. ८४, रु. क्र. ८४, पु. क्र. १, का. सं. १३०३३–१३१८० (१४८).**

**सु. स. १२१४ ते १२४०, इ. स. १८१३-१४ ते १८३९-४०.**

**देहझाडे**—राजमंडळ करवीरकडील माहालनिहाय गांवासंबंधी (१३०३३-०३७); राजमंडळ चिटणिसीकडील खालसा व दुमाला गांवासंबंधी (०४८-११५).

**याद्या**—हुकेरी प्रांतातील गांवासंबंधी (१३०३८-०४७); देवस्थाने, इनामदार, सरंजामदार इ. कडील दुमाला गांवासंबंधी (११६-१२४); खासगी, धर्मसंस्थान, कोट करवीर इ. मामल्याकडील गावासंबंधी (१२५-१३३); किल्ले व पागा याकडील गांवासंबंधी (१३४-१३७); सरंजाम लोकांकडे असलेल्या दुमाला गांवासंबंधी (१३८-१५५); राजमंडळ चिटणिसीकडील गांवासंबंधी (१५६-१६४); तोरगल संस्थानापैकी गांवासंबंधी (१६५); का कापसी पेटा गर्डहिंग्लजपैकी गांवासंबंधी (१६६); आळते पेटयातील गांवासंबंधी (१६७-१७०); पंतप्रतिनिधी यांच्या वरघाट भागातील गांवासंबंधी (१७१-१७३); पेटा भुदरगडकडील खालसा दुमाला वगैरे गांवासंबंधी (१७४-१७७); विरुपाक्ष अण्णाजी, शेषो नारायण व रामचंद्र नाईक यांच्याकडील इनाम गांवासंबंधी (१७८-१८०).

---

**ज. क्र. ८५, रु. क्र. ८५, पु. क्र. १, का. सं. १३१८१–१३४३६ (२५६).**

**सु. स. १२१२ ते १२४५, इ. स. १८११-१२ ते १८४४-४५.**

**देहझाडे**—हुकेरी परगण्यातील गांवासंबंधी (१३१८१-१८३; ४२२-४३६); सुभा मनोळीकडील गांवासंबंधी (१८५-१८८; १९८-२०१); आवाजीराव जाधव यांजकडील गांवासंबंधी (१८९-१९१); प्रांत रायबागमधील गांवासंबंधी (१९२-१९५); करवीर राजमंडळाकडील दुमाला व खालसा गांवासंबंधी (२२७-४१२); मुरगूड, सतेगिरी इ. भागातील दुमाला व सरंजामी गांवासंबंधी (४१३-४१६).

**देहझाडा बोटखत**—करवीर राजमंडळाकडील खालसा व दुमाला गांवांसंबंधी (१३२११-२२६).

**याद्या**—वामनाळ येथील रयत, इनामदार वगैरे लोकांच्या जमिनीसंबंधी (१३१८४); तालुका आजरेपैकी दुतर्फा गांवासंबंधी (१९६-१९७); १८३९ व १८४० या सालातील देहझाडयाच्या हिशोबातील फरकासंबंधी (२०२-२०८); इनाम दिलेल्या गांवासंबंधी (२०९-२१०); करवीर, पन्हाळा, इ. ठिकाणची संस्थाने (देवस्थाने) व मामले यासंबंधी (४१७-४१९); विरुपाक्ष आण्णाजी, रामचंद्र नाईक, बसव प्रभुदसाई इ. कडे असलेल्या गांवासंबंधी (४२०); सरंजाम व इनाम असलेल्या गांवासंबंधी (४२१).

---

**ज. क्र. ८६, रु. क्र. ८६, पु. क्र. १, का. सं. १३४३७–१३५३३ (९७).**

**सु. स. ११७२ ते १२४७, इ. स. १७७१-७२ ते १८४६-४७.**

**देहझाडे**—प्रतिनिधी यांच्या कोकण प्रांतातील गांवासंबंधी (१३४५४-४५७); का नेसरी प्रांत हुकेरीकडील गांवासंबंधी (४५८); किल्ले सामानगडपैकी गांवासंबंधी (४५९); यशवंतराव विचारे यांच्या अम्मलदारीखाली असलेल्या पेटयांतील गांवासंबंधी (४६१-४६४); रायबाग प्रांतातील कर्यातवार गांवासंबंधी (४६५-४६८); प्रांत हुकेरीपैकी गांवासंबंधी (४६९-४८३); तर्फ आजरेपैकी इचलकरंजीकर व वतनदार यांच्याकडे असलेल्या गांवासंबंधी (४८७-४८८); देवस्थान, धर्मादाय, सरंजाम वगैरे वावतच्या गांवासंबंधी (४८९-४९४); विशाळगड संस्थानच्या वरघाट भागातील गांवासंबंधी (४९५-४९८); पेटा करवीरपैकी गांवासंबंधी (५०५-५१०; ५२८-५३३).

**याद्या**—भगवंत आप्पाजी, शेषो नारायण, श्रीनिवास शेषाद्रि इ. कडील गांवासंबंधी (१३४३७-४३८); बाळ जोशीराव यांच्यामार्फत इंग्रजाकडून होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (४३९-४४०); परगणे मुरगूडपैकी गांवासंबंधी (४४१); बटनाळ तर्फेतील गांवासंबंधी (४४२-४४३); सामानगड तालुक्यांतील गांवांसंबंधी (४४४); मोकासा गांवासंबंधी (४४५-४५३); मनोळी तालुक्यांतील गांवासंबंधी (४६०); मनोळी सुभ्यातील खालसा

रुमाल क्र. ८१

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे–चालू

बरोबर प्रसिद्धगडाकडील लोक पाठविले असल्यासंबंधी बच्चाजी अनंत याचे (६९१); कंपनी सरकारच्या कर्जाची फेड करण्यासंबंधी गव्हर्नर, मुंबई यांचे (७००); भरतगड येथे उपद्रव न करण्याबाबत सावंतवाडीकर याना ताकीद केल्यासंबंधी मौंट स्टुअर्ट याचे (७०४); सामानगडावर (कर्नाटक) सरहद्दीस जाण्यासाठी फौज तयार असल्याचे यटॉफ यास कळवण्यासंबंधी, अप्पूजी रामराव याचे (१२७०६); सामानगडावरील फौजेच्या हालचालीसंबंधी, अप्पूजी रामराव याचे (७०९–७१०); कर्नल वलस्ली याचे पत्र (छत्रपतीकडे) पाठवले असल्यासंबंधी यटॉफ याच (७११–७१२); मनोळी किल्ल्याच्या सोडचिठीविषयी अप्पूजी रामराव याचे (७१३–७१४); देवी नाईक याने कर्नल क्लार्क याची भट घेतल्यासंबंधी बाळाजी सखाराम याच (७२१); इंग्रजी फत्तेमाऱ्या सरंजामसुद्धा परत करण्याबाबत कोटलर ब्रूटीस यांच (७२३); इंग्रजांकडील सावकारी (व्यापारी) जहाजे रडी व मालवण याच्या दरम्यान लुटल्यासंबंधी करवीरकर वकिलाचे (७२५).

पत्रे—गव्हर्नर, मुंबई यास व इतरांस छत्रपतींकडून: इंग्रजाकडून सिधुदुर्ग परत आपल्या ताब्यात मिळाल्यासंबंधी (१२६८७); पशवा दुसरा बाजीराव याजकडे आज्ञापत्रांचे लखोटे पोचते करण्याबाबत आनंदराव धुमाळ यास (६९३); सिंधदुर्गाजवळील इंग्रजी आरमार उठवल्यासंबंधी धोंडो बल्लाळ यास (६९४); सिंधुदुर्गाच्या नस्तावरील इंग्रजी बोटी व फतेमाऱ्यापासून होणाऱ्या उपसर्गासंबंधी (७२२); आपल्याकडील व्यापारी तरांडी, गलबत इ. स. उपसर्ग न करण्याबद्दल (७२४).

पत्रक—(तक्ता) बंडांत सामील झालल्या लोकांच्या जप्त केलेल्या जमिनी वगैरेसंबंधी (१२७०१-७०२)

साक्षीपत्र—मालवण येथील दाद ज्योतिषी याच्या जोतिषीवृत्तीस कटकट निर्माण न करण्याबाबत मिरासी ब्राह्मण व गांवकर मालवण यांचे (१२७०५).

---

ज. क्र. ८२, रु. क्र. ८२, पु. क्र. १, का. सं. १२७२६–१२८६९ (१४४).

सु. स. १२०४ ते १२२७, इ. स. १८०३-०४ ते १८२६-२७.

जमाखर्च—वेदगंगा दक्षिण तीर भागासंबंधी (१२७४०–७६२).

देहझाडा—चिटणिसीकडील दुमाला खालसा इत्यादी प्रकारच्या गांवासंबंधी (१२७६९–८५६).

याद्या—मोकासा गांवासंबंधी (१२७२६–३१); वंटमुरीकर देसाई नणंदीकर, इत्यादींनी गुरु महाराज यांना दिलेल्या इनाम जमिनीसंबंधी (७३२–७३३); मामला तोरगलपैकी सरंजामी गांवासंबंधी (७३४); बिरनिराळे लोकास इनाम, सरंजाम, दुमाला वगैरे असलेल्या गांवासंबंधी (७३५–७३९); पटा करवीरपैकी इनाम, सरंजाम, धर्मादाय इत्यादी प्रकारच्या गांवासंबंधी (७६३–७६६) हुजूर खासगीकडील गांवासंबंधी (७६७–७६८); संताजीराव घोरपडे, हैवतराव गायकवाड इत्यादींस दुमाला करून दिलल्या गांवासंबंधी (८५७–८५८); स्वामी संस्थान मठ, रताजीराव चव्हाण वगैरेंना दिलेल्या इनामं गांवासंबंधी (८५९–८६३); पंत अमात्य यांच्याकडील गांवासंबंधी (८६४–८६९).

---

ज. क्र. ८३, रु. क्र. ८३, पु. क्र. १, का. सं. १२८७०–१३०३२ (१६३).

सु. स. १२२७ ते १२४३, इ. स. १८२६-२७ ते १८४२-८३.

देहझाडे—देवस्थान, धर्मादाय, सरंजाम, इनाम वगैरे बाबतच्या गांवासंबंधी (१२९७१–१३००१); आजरे तालुक्यातील गांववार जमाबंदीसंबंधी (००२–००९); भुदरगड पेटचांतील गांवासंबंधी (०२१–०३०).

याद्या—करवीर राजमंडळाकडील तर्फवार जमाबंदीसंबंधी (१२८७०–९५८); राजमंडळ नि चिटणिसीकडील गांवासंबंधी (९५९–९६०); पंतप्रतिनिधी यांच्या घाटावरील मुलुखांतील दुमाला गांवासंबंधी (९६१–९६३); जगद्गुरू कृष्णेंद्र स्वामी, श्रीशंकराचार्य इत्यादींस दुमाला करून दिलेल्या गांवासंबंधी (९६४–९६६); जगद्गुरू दुमाला असलेल्या गांवासंबंधी (९६७); गुरूमहाराज राजोपाध्ये दुमाला, धर्मादाय असलेल्या गांवाबाबत (९६८–९७०); देवस्थान व धर्मादाय गांवासंबंधी (१३०१०–०११); सेनापती, नेसरीकर इत्यादीकडील सरंजामी गांवासंबंधी (०१२–०१५), हुकेरी प्रांतातील इनाम गांवासंबंधी (०१६–०१७); प्रांत चिकोडीकडील दुमाला गांवासंबंधी (०१८–०१९); नीळकंठराव शिंदे यांच्याकडील इनाम गांवासंबंधी (०२०); मुदपाकखान्याकडील लोकांस दिलेल्या जमिनीसंबंधी (०३१–०३२).

ज. क्र. ८४, रु. क्र. ८४, पु. क्र. १, का. सं. १३०३३–१३१८० (१४८).

सु. स. १२१४ ते १२४०, इ. स. १८१३-१४ ते १८३९-४०.

देहझाडे—राजमंडळ करवीरकडील माहालानिहाय गांवासंबंधी (१३०३३-०३७); राजमंडळ चिटणिसीकडील खालसा व दुमाला गांवासंबंधी (०४८-११५).

याद्या—हुकेरी प्रांतातील गांवासंबंधी (१३०३८-०४७); देवस्थाने, इनामदार, सरंजामदार इ. कडील दुमाला गांवासंबंधी (११६-१२४); खासगी, धर्मसंस्थान, कोट करवीर इ. मामल्याकडील गावासंबंधी (१२५-१३३); किल्ले व पागा याकडील गांवासंबंधी (१३४-१३७); सरंजाम लोकांकडे असलेल्या दुमाला गांवासंबंधी (१३८-१५५); राजमंडळ चिटणिसीकडील गांवासंबंधी (१५६-१६४); तोरगल संस्थानापैकी गांवासंबंधी (१६५); का कापसी पेटा गडहिंग्लजपैकी गांवासंबंधी (१६६); आळते पेट्यातील गांवासंबंधी (१६७-१७०); पंतप्रतिनिधी यांच्या वरघाट भागातील गांवासंबंधी (१७१-१७३); पेटा भुदरगडकडील खालसा दुमाला वगैरे गांवासंबंधी (१७४-१७७); विरूपाक्ष अण्णाजी, शेषो नारायण व रामचंद्र नाईक यांच्याकडील इनाम गांवासंबंधी (१७८-१८०).

---

ज. क्र. ८५, रु. क्र. ८५, पु. क्र. १, का. सं. १३१८१–१३४३६ (२५६).

सु. स. १२१२ ते १२४५, इ. स. १८११-१२ ते १८४४-४५.

देहझाडे—हुकेरी परगण्यांतील गांवासंबंधी (१३१८१-१८३; ४२२-४३६); सुभा मनोळीकडील गांवासंबंधी (१८५-१८८; १९८-२०१); आवाजीराव जाधव यांजकडील गांवासंबंधी (१८९-१९१); प्रांत रायबागमधील गांवासंबंधी (१९२-१९५); करवीर राजमंडळाकडील दुमाला व खालसा गांवासंबंधी (२२७-४१२); मुरगूड, सतेगिरी इ. भागांतील दुमाला व सरंजामी गांवासंबंधी (४१३-४१६).

देहझाडा बोटखत—करवीर राजमंडळाकडील खालसा व दुमाला गांवासंबंधी (१३२११-२२६).

याद्या—वामनाळ येथील रयत, इनामदार वगैरे लोकांच्या जमिनीसंबंधी (१३१८४); तालुका आजरेपैकी दुतर्फा गांवासंबंधी (१९६-१९७); १८३९ व १८४० या सालातील देहझाड्याच्या हिशोबातील फरकासंबंधी (२०२-२०८); इनाम दिलेल्या गांवासंबंधी (२०९-२१०); करवीर, पन्हाळा, इ. ठिकाणची संस्थाने (देवस्थाने) व मामले यासंबंधी (४१७-४१९); विरुपाक्ष आण्णाजी, रामचंद्र नाईक, वसव प्रभुदसाई इ. कडे असलेल्या गांवासंबंधी (४२०); सरंजाम व इनाम असलेल्या गांवासंबंधी (४२१).

---

ज. क्र. ८६, रु. क्र. ८६, पु. क्र. १, का. सं. १३४३७–१३५३३ (९७).

सु. स. ११७२ ते १२४७, इ. स. १७७१-७२ ते १८४६-४७.

देहझाडे—प्रतिनिधी यांच्या कोकण प्रांतातील गांवासंबंधी (१३४५४-४५७); का नेसरी प्रांत हुकेरीकडील गांवासंबंधी (४५८); किल्ले सामानगडपैकी गांवासंबंधी (४५९); यशवंतराव विचारे यांच्या अम्मलदारीखाली असलेल्या पेट्यांतील गांवासंबंधी (४६१-४६४); रायबाग प्रांतातील कर्यातवार गांवासंबंधी (४६५-४६८); प्रांत हुकेरीपैकी गांवासंबंधी (४६९-४८३); तर्फ आजरेपैकी इचलकरंजीकर व वतनदार यांच्याकडे असलेल्या गांवासंबंधी (४८७-४८८); देवस्थान, धर्मादाय, सरंजाम वगैरे बाबतच्या गांवासंबंधी (४८९-४९४); विशाळगड संस्थानच्या वरघाट भागातील गांवासंबंधी (४९५-४९८); पेटा करवीरपैकी गांवासंबंधी (५०५-५१०; ५२८-५३३).

याद्या—भगवंत आप्पाजी, शेषो नारायण, श्रीनिवास शेषाद्रि इ. कडील गांवासंबंधी (१३४३७-४३८); बाळ ज़ोशीराव यांच्यामार्फत इंग्रजाकडून होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (४३९-४४०); परगणे मुरगूडपैकी गांवासंबंधी (४४१); वटनाळ तर्फेतील गांवासंबंधी (४४२-४४३); सामानगड तालुक्यांतील गांवासंबंधी (४४४); मोकासा गांवासंबंधी (४४५-४५३); मनोळी तालुक्यांतील गांवासंबंधी (४६०); मनोळी सुभ्यातील खालसा

**रुमाल क्र. ८६**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

गांवासंबंधी (१३४८४-४८६); खालसापैकी दुमाला केलेल्या गांवासंबंधी (४९९-५००); राजमंडळाकडील महाली इनामदार लोकासंबंधी (५०१-५०२); देवस्थानाकडील दुमाला गांवासंबंधी (५०३-५०४); पटा शिरोळपैकी गांवासंबंधी (५११-५१६); मनोळी तालुक्यातील शिंदे यांना सरंजाम करून दिलेल्या गांवासंबंधी (५१७-५२१); निपाणी तालुक्यातील गांवासंबंधी (५२२).

**याद्या**—मनोळी तालुक्यांतील करवीरकराकडे यावयाच्या गांवासंबंधी (१३५२३-५२७).

---

**ज. क्र. ८७, रु. क्र. ८७, पु. क्र. १, का. सं. १३५३४–१३७३२ (१९९).**

**सु.।स. ११७२ ते १२५३, इ. स. १७७१-७२ ते १८५२-५३.**

**कलमबंदी**—छत्रपतींच्या कारभाऱ्यांनी खर्चाची वगैरे दखलगिरी देऊन कामे करण्यासंबंधी (१३६३४-६४१); भवानीशंकर पागेकडील कामाच्या व्यवस्थेसंबंधी (६६८); जमेनिसी फडाकडील नोकर लोकांच्या वर्तणुकीसंबंधी (६६९-६७२).

**टिप्पण**—इ. स. ८०० ते १२०० पर्यंत होऊन गेलेल्या राजे लोकांसंबंधी (१३६९९).

**तक्ता**—बुवासाहेब छत्रपतींनी इनाम दिलेल्या गांवासंबंधी (१३७००-७०१).

**तेरीज पत्रक**—करवीर राजमंडळाकडील सेवक लोकांस करून दिलेल्या नेमणुकांसंबंधी (१३६७९-६९८).

**देहझाडे**—हुकेरी प्रांतातील गांवांसंबंधी (१३५३४-५४० ; ५८७-६११); धर्मादाय, इनाम वगैरे गांवासंबंधी (५४१-५५५ ; ६१७-६२३); कर्यातीपैकी गांवांसंबंधी (५५६-५५८); छत्रपतींकडे असलेल्या गांवासंबंधी (५६३-५६८); चिकोडी, प्रांत हुकेरीकडील गांवांसंबंधी (५७०-५८६); चिकोडी तालुक्यांतील कारकुनीबद्दल दिलेल्या गांवासंबंधी (६१२-६१६); मनोळी तालुक्यांतील गांवासंबंधी (६२४-६२९); प्रांत कागल येथील दुमाला व सरंजामी गांवासंबंधी (६४२-६४३ ; ७१५-७१६); प्रांत मिरजकडील गांवासंबंधी (७०५-७१४); रायबाग प्रांतातून वजा केलेल्या कृष्णेपलीकडील गांवासंबंधी (७१७-७२९).

**पत्रे**—भोज व एकसंबे या गांवांच्या लुटीसंबंधी छत्रपतींना पो. एजंट याचे (१३६३१-६३३).

**याद्या**—प्रांत कागलमधील गांवासंबंधी (१३५५९-५६२); मामला तोरगल येथील गांवासंबंधी (५६९); पन्हाळा तनख्यांतील गांवासंबंधी (६३०); कोल्हापूरकर शंभू छत्रपतींच्या अष्टप्रधानासंबंधी (६४४-६४६); विशाळगड, प्रसिद्धगड इ. बाबत इंग्रजाकडून होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (६४७-६४९); उदेपूर राजांच्या वंशावळीसंबंधी (६५०-६५३); पारसनवीस याजकडील कागदपत्रांच्या बेळगांवास सदाशिव अनंत वकील याजकडे पाठवलेल्या नकलासंबंधी (६५४-६६७); बुवासाहेब व चिमासाहेब यांच्या उपनयनाच्या आमंत्रणासंबंधी (६७३-६७७); चॅपलीन व टाकरीन इ. च्या पत्रांच्या करवीरास पाठवलेल्या नकलासंबंधी (६७८); चिकोडी तालुकेत दाखल नसलेल्या गांवासंबंधी (७०२-७०४); चिकोडी तालुक्यांतील गांवासंबंधी (७३०-७३२).

---

**ज. क्र. ८८, रु. क्र. ८८, पु. क्र. १, १३७३३–१३८५९ (१२७).**

**सु.।स. १२०८ ते १२६७, इ. स. १८०७-०८ ते १८६६-६७.**

**अर्ज**—गोपाळ आंबाजी पाटील याजबरोबर असलेला खटला पंचायती मार्फत सोडविण्याबाबत काणो कोन्हेर पाटील याचा करवीर सरकारास (१३७३३).

**आज्ञापत्रे**—कोगे येथे गोपाळजी शिंदे यास जमीन दिल्याबद्दल, गांवकामगार कोगे यास राजमंडळाचे (१३७५८); सातार्डे येथे संताजी पोवार यास जमीन दिल्याबाबत गांवकामगार सातार्डे

**रुमाल क्र. ८८**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

आज्ञापत्रे—चालू
यास राजमंडळाचे (१३७५९); गोपाळजी शिंदे यास कोगे येथे जमीन दिल्याबावत मोरो सदाशिव मामला कोट करवीर यास राजमंडळाचे (७६०); तारलेकर देशपांडे यांच्या इनाम हक्काबावत गांवकामगार सोळांकूर यास राजमंडळाचे (७६४).

फलमबंदी—बोरपाडळे ता। सातवे येथे रविवारचा नवीन बाजार भरविण्यासंबंधी (१३७३६-७३७).

टिप्पण—कोणकोणत्या प्रसंगी तोफांचे बार उडवावयाचे यासंबंधी (१३८०९-८१४).

तेरीज—दुमालदार लोकास दिलेले गांव व नाइकी वतनें यासंबंधी (१३७८८-७९०).

पत्रे—छत्रपतींस—नेसरीहून पक्षी पाठविल्यासंबंधी महादजी शिंदे व भास्कर हरि यांचे (१३७४२); भेटीस येत असल्यासंबंधी सयाजीराव जाधव याचे (७४३); क्षेमसमाचारासंबंधी रामजी भीमराव याचे (७४४, ७४८); व्यंकुईच्या गर्भदानाचा आहेर पोचल्यासंबंधी रामजी भीमराव याचे (७४५); पो. एजंट यांच्या भेटीस बेळगांव मुक्कामी सत्वर येण्याबावत रामजी भीमराव याचे (७४६-७४७); बाबाजी कुरुंदवाडकर याने भडगांव येथे दांडगावा केल्यासंबंधी पिराजी ताटे हुजरे व त्रिंबक जगन्नाथ यांचे (७४९); आज्ञप्रमाणे जिन्नस व थैल्या अंडरसन यांच्याकडे पोचत्या केल्यासंबंधी व त्यांच्याकडील थैल्या रवाना केल्यासंबंधी (७५०-७५२); भेटीस येत असल्यासंबंधी बापू आयरे मुा धारवाड याचे (७५५); हैवतराव गायकवाड यांच्या घरगुती प्रकरणाचा फैसला करण्याबावत रामजी भीमराव याचे (७५६); भेटीस येत असल्यासंबंधी नरसिंगराव रामजी याचे (७५७); नाशिककर वैद्य यास पाठवीत असल्यासंबंधी जिवराव जाधव याचे (७८०); नानासाहेब हे आपल्याकडील मजकूर सांगतील या अर्थी आपाजीराव जाधव जप्तनमुलूख याचे (७८१).

पावती—आपला जप्त झालेला ऐवज परत मिळाल्यासंबंधी गोपाळ आवाजी पाटील याजकडून गांव कामगार जेंन्याळ यास (१३७३४-७३५).

फेरिस्त—सातारा, तंजावर, खानवट व पुणे येथून आलेल्या पत्रांबावत (१३७६६-७७९).

बारनिशी—मातोश्री कमलजाबाईसाहेव यांचेकडून लग्न समारंभाबावत साहेव लोकांस पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (१३८१५-८१९); आऊबाई यांच्या विवाहप्रसंगी पाठवलेल्या थैल्या व पत्रासंबंधी (८२०-८२७).

याद्या—शिरोळ येथे छत्रपती व गव्हर्नर यांच्या भेटीच्या वेळी हजर असलेल्या मानकऱ्याबावत (१३७३८-७३९); करवीरकर शंभु छत्रपतींच्या अष्टप्रधानासंबंधी (७४०-७४१); शिरोळ मुक्कामी करवीराहून आणावयाच्या सामानावद्दल (७५३-७५४); राजमंडळ चिटणिसाकडून निरनिराळ्या लोकांस आदा झालेल्या रकमासंबंधी (७६१-७६३); चिटणिसीकडील हिशेबासंबंधी (७६५); नाथाजी पवार याच्या गड्याच्या अंगात जगदंबा आली, रामचंद्र नेरलीकर यांची पत्नी सती गेली इ. चिकोडीकडील मजकुरासंबंधी (७८२-७८७); दुमालदार लोकांकडील इनाम गांवांसंबंधी (७९१-७९५); आळते पेट्यांतील गांवांसंबंधी (७९६-८०२); पन्हाळा पेट्यांतील खालसा गांवांच्या लागवडीसंबंधी (८०३-८०८); विवाहाबावत यशवंतराव शितोळे याच्या मुलीच्या माहितीसंबंधी (८२८-८२९); राजमंडळ चिटणिसीकडून ज्याना पत्रे पाठवावयाची ती देवस्थाने व सरदार इ. लोक यासंबंधी (८३०-८५९).

---

**ज. क्र. ८९, रु. क्र. ८९, पु. क्र. १, का. सं. १३८६०–१३९३८ (७९).**

**सु. स. ११५१ ते १२५८, इ. स. १७५०-५१ ते १८५७-५८.**

आज्ञापत्रे—तलदगे येथील ऐवज राजसबाईसाहेब यास देण्यासंबंधी गांवकामगार तलदगे यास आईसाहेब (जिजाबाई) यांचे (१३८६३); गांवचा ऐवज राजसबाई यांच्याकडे देण्याबावत गांवकामगार अंबप यास आईसाहेब (जिजाबाई) यांचे (८६४); पेंठ जिजापूर कोट करवीर येथील ऐवज राजसबाई यांना देण्याबावत सेठी व महाजन पेठ जिजापूर यास जिजाबाई यांचे

रुमाल क्र. ८९

पुडके क्र. १—(चालू)

आज्ञापत्रे—(चालू)

(१३८६५); तुळजापुरास देवदर्शनास जात असल्याने त्याबावत बंदोबस्त ठेवणसंबंधी त्र्यंबकराव बल्लाळ यास छत्रपतींचे (८७३); गोपाळजी शिंदे हुजरे यास हुजूर सेवेबद्दल जमीन दिल्याबावत गांवकामगार कोगे यास राजमंडळाचे (८८३); चित्ते व वाघ यांच्या खर्चासाठी प्रत्येकी दोन रुपये सरदारखान चित्तेवान यास देवविण्याबावत राजमंडळाकडून गांवोगांवचे गांवकामगारांना (८८४); अंताजी दादाजी यांच्या तांदूळ वगैरे जिन्नस घेऊन येणाऱ्या गाड्यांना जकात माफ केल्याबावत ठाणेदार, कमाविसदार वगैरेना राजमंडळाकडून (८९६); प्यादे पट्टीचे रुपये आणणाऱ्यांस रोजमुरा देण्यासंबंधी आरे, घाटवडे इ. गांवच्या गांवकामगार याना राजमंडळाकडून (८९७-९०१); कलमबंदीप्रमाणे अठरा कारखान्याकडील व्यवस्था ठेवण्यासंबंधी मोरो चिटको यास राजमंडळाकडून (९०४); रामचंद्र कृष्ण व कृष्णाजी घन:शाम यांचे घरी असलेल्या सागवानी लाकडासंबंधी चौकशी करण्याबावत हरी जाधव व दाजी चव्हाण यांस राजमंडळाचे (९०५); चिटणिसीकडील दप्तर बांधणेस रुमाल पाठवण्यासंबंधी मोरो चिटको यास राजमंडळाकडून (९०६); लष्कर मुक्कामी कलमबंदीची यादी रवाना करण्याबावत मोरो चिटको यास राजमंडळाचे (९०७); संभापूर देवस्थानकडील प्रसाद पोचल्यासंबंधी वामन पांडुरंग यास राजमंडळाकडून (९०८); नोकर लोकांच्या पोटगीसाठी पीठ, मीठ, इ. पाठवून देण्यासंबंधी मोरो चिटको यास राजमंडळाकडून (९०९); छत्रपतींसाठी पाठविलेले गोमांतकी आंबे पोचल्याबावत मोरो चिटको यास राजमंडळकडून (९१०); चिंतामणराव पांडुरंग यांच्या विनंतीपत्राचे उत्तर रवाना करण्याबावत मोरो चिटको यास राजमंडळकडून (९११); इंग्रजी डाकेस अडथळा न होता करवीर मुक्कामची नाव रुकडीस पाठवून देण्याविषयी मोरो चिटको यास राजमंडळाचे (९१२); बाबाजी पाटील याच्याबरोबर पाठवलेल्या लोकांस कैदेत ठेवण्याबावत, गणपतराव विचारे व आप्पाजी विष्णु किल्ले मनोहरगड यास राजमंडळकडून (९१३).

**इनामपत्र**—राजसबाई याना गावें, जमिनी इ. इनाम करून दिल्यासंबंधी जिजाबाई यांचे (१३८६१-८६२).

**जबाब**—ताकिदीप्रमाणे आपण आपल्या नवऱ्याजवळ नांदण्यास तयार असल्याबावत साळी केदारजी शिंपी हिचा करवीर सरकारकडे (१३९०२); रामा हैवती माने याने पळवून नेलेली आपली मुलगी आपणास पोचल्याबावत आमण्णा जोती शिंपी, शिरोळे, याचा करवीर सरकारकडे (९०३).

**टिप्पण**—इ. स. ८०० ते इ. स. १२०० पर्यंत होऊन गेलेल्या राजे लोकांसंबंधी (१३९३४).

**पत्रे**—त्र्यंबकेश्वर वगैरे देवाकडील चाकरीबद्दल शामा नायकिणीस जमीन इनाम दिल्यासंबंधी गांव कामगार वडणगे यास हैवतराव भोसले याचे (१३८६०); सातारकर छत्रपती यांची वंशावळ पाठवण्यासंबंधी सुबराव घाटगे यास (कोणाचे ते नमूद नाही) (८७५); येसबा पाटील याचा महारोग चिदंबर स्वामींनी बरा केल्यासंबंधी सभापति मुदलियार याचे छत्रपतीस (८७६); जोत्याजीराव निंबाळकर यांजकडून घेतलेले कर्ज फेडले या अर्थी बळवंतराव तात्या यास बाळकृष्ण अनंत याचे (८९४-८९५); घेतलेल्या कर्जाच्या फेडीबावत भवानराव तात्या व दाजीबा भोसले याना सिनपा व बाळाप्पा सराफ यांचे (८७९); दिवाणखान्याच्या इमारतीच्या बांधकामाविषयी विठोजी मोहिते याचे (९१५); भडगांव प्रकरणी बोलणी करण्यासाठी भगवंत अप्पाजी यास पाठविल्याबावत दिनकरराव गायकवाड यास हरिहरराव नारायण याचे (९१६); लष्कराहून आलेली पत्रे पाठविल्याबावत आप्पाजी पाटील यास श्रीनंद रामजी मुा पुणे याचे (९१७); मयत व्यंकटराव भोसले यांच्या जिंदगीच्या वारसाप्रकरणी शहाजी भोसले याने करवीर सरकार विरुद्ध इंग्रजांकडे केलेल्या फिर्यादीबावत व खटल्याच्या चौकशीचे कागदपत्र पो. एजंट प्रांत कर्नाटक याजकडे पाठविल्याबावत पो. एजंट यांस राजमंडळकडून (९२१-९२३);

**पत्रे—छत्रपतींस : कामकाजाची पूर्तता होताच परत येत असल्याबावत अंताजी रघुनाथ याचे (१३८८६); लग्नाचा आहेर पोहोचल्याबावत, अंताजी विरूपाक्ष देसाई याचे (८८७); हिशेबाच्या याद्या**

रुमाल क्र. ८९

पुडके क्र. १ (चालू)

**पत्रे**--(चालू)
तयार करीत असल्यासंबंधी अंताजी यशवंत याचे (१३८८८); कुंभोज येथील जमिनीची पहाणी, आकारणी वगैरे कामे संपल्याबाबत अंताजी यशवंत याचे (८८९); नरसिंग रावजी गास पाठविलेला आहेर त्यास पोचता केल्यासंबंधी बापूजी आयरे याचे (८९०); महाल कोठीकडील खर्चाचा बंदोबस्त करण्याविषयी, अंताजी यशवंत याचे (८९१); शिरगांव बागेतील आंबे पाठविल्याबाबत अंताजी विरुपाक्ष याचे (८९२); आंबे पाठविल्याबाबत लखमगोंडा प्रभूदेसाई याचे (८९३); पटकीच्या आजारावरील औषधाची माहिती पाठविल्यासंबंधी गुरूनाथ कोंडो याचे (९१४); वाडी रत्नागिरी येथे विठोबा गोसावी याच्या घरावर पडलेल्या दरोड्याबाबत बाबाजी नाईक व चिमणाजी रघुनाथ यांचे (९२०).

**पत्रक**--हिम्मत बहाद्दर हा किताब चव्हाण घराण्यातील कोणकोणत्या लोकांस मिळाला त्यासंबंधी (१३८६७); नरू सरपोतदार यास निरनिराळ्या गांवांकडून मिळणाऱ्या ऐवजाबाबत (९२४-९२५).

**प्रकरणी कामे**--वारणेच्या तहानंतर कोणकोण पंतप्रतिनिधी झाले याबाबत (१३९२७-९२८).

**मसुदा**--राघोजी भोसले व दौलतराव शिंदे व इंग्रज यांच्यामध्ये झालेल्या दोस्तीच्या कराराबाबत गव्हर्नर जनरल यास छत्रपतींनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१३८७२).

**याद्या**--का कबनूर प्रांत हुकेरी येथील जमाबंदीबाबत (१३८६६); देशमुखी व सरदेशमुखी (दुमालदार लोकांकडे असलेल्या) जमिनीसंबंधी (८६८); सरदार, मानकरी व अष्टप्रधानवगैरेना दिलेल्या किताबासंबंधी (८६९-८७१); पारसनीस याजकडे नकला करावयास दिलेल्या सनदा इ. कागदपत्रासंबंधी (८७३); पेशवे व इंग्रज यांच्यामध्ये झालेल्या लढायासंबंधी (८७७); छत्रपतीस कागलकरानी शिरपेच, घोडी व हत्यारे द्यावयाच्या ठरावासंबंधीची (८७८); शिवराम दीक्षित यांचे कटकोळ येथील इनाम जमिनीसंबंधीच्या आज्ञापत्रांबाबत (८८०); किल्ले पन्हाळा येथे रवाना केलेली पत्रे, चिठ्या, इ. संबंधी (८८१); भोरकर सचीव यांनी दत्तक घेतल्याप्रसंगी छत्रपतीस दिलेल्या नजराण्याबाबत(८८२); पेशवाईचे अधिकार कोणाकोणाकडे चालत आले त्याबाबत (८८५); अथणी ते चिकोडी मार्गावरील टपालाच्या व्यवस्थेसंबंधी, करवीरकर वकीलांचे पो. एजंट याना (९१८); व या व्यवस्थेसंबंधी करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (९१९); नरू पोतदार याच्या गावोगांवच्या हक्कदारीसंबंधी (९२६); पंत अमात्यपदावर कोणकोण लोक किती वर्षे होते या बाबतच्या माहितीसंबंधी (९२९-९३२); सदर अमीन कोर्टाकडून छत्रपतींकडे पाठविलेल्या कागदपत्रासंबंधी (९३३); शिवछत्रपतींच्या वंशावळीसंबंधी (९३५-९३८);

---

**ज. क्र. ९०, रु. क्र. ९०, पु. क्र. १, का. सं. १३९३९–१४००९ (७१).**

**सु. स. १११९ ते १२३२, इ.स. १७१८-१९ ते १८३१-३२.**

**आज्ञापत्रे**--फौज व तोफखान्यासह यशवंतराव शिंदे यास जाऊन मिळण्यासंबंधी मुधोजी भोसले यास छत्रपतींचे (१३९५२); धुणकी, भादोले, तासगांव इ. गांवच्या देशमुखी वतनाच्या जमिनीच्या लावणीबाबत सदर गांवच्या गांव कामगारांना राजमंडळचे (९७५).

**जाबता**--स्वामी संस्थान करवीरकडील तनखा व नेमणुका यासंबंधी (१३९४७).

**जाहोरनामा**--खुनाचा गुन्हा करणाऱ्यास फाशी दिले जाईल या अर्थी करवीर सरकारचा (१३९८८-९८९).

**टिप्पणे**--वसईचा किल्ला चिमाजी आप्पा यानी घेतल्यासंबंधी (१३९४५); तंजावरकरास पत्रे लिहावयाच्या पद्धतीसंबंधी (९६१-९६२); **रखमाजी भोसले याचा वध, केसो महादेव यास भवानगडच्या मसलतीत झालेली जखम, इ. संबंधी (९६८-९६९); भुदरगड केव्हा घेतला, तसेच राजाज्ञा, पाटणकर इ. स. पोतनिसी, सरलष्करी वगैर हुद्दे दिल्यासंबंधी (९७२).**

रुमाल क्र. ९०

पुडके क्र. १ (चालू)

पत्रे—सटवोजी भोसले व मानाजी शिंदे यास वारभाईंच्या मुलुखांत स्वाऱ्या न करण्याविषयी ताकीद होण्याबाबत यशवंतराव शिंदे यास कंपनी सरकारचे (१३९३२); करवीरकरांनी कंपनी सरकारचे कर्ज भागवण्याबाबत. व्यंकटराव सुबनीस व यशवंतराव शिंदे यास रॉबर्ट इनग्लिस यांचे (९६३-९६४); प्रभू लोकांत वेदोक्त कर्म करण्यास मनाई करण्यासंबंधी आनंदराव त्रिंबकजी यास माधवराव नारायण यांचे (९७०-९७१); मोरोपंत यांजबरोबर पत्र देऊन विल्सनसाहेब यांजकडे भेटीस पाठवल्याबाबत व माल्कम भेटीबाबत नागोजीराव घाटगे यास निंबाळकर यांचे (९७३); छत्रपतींसाठी पाठवलेली पिस्तुलांची जोडी पोहचल्याबाबत देवी नाईक यास प्रतापराव चव्हाण यांचे (९७६); म्हैसाळ येथील त्रिंबकराव कुलकर्णी करवीरमधील नोकरी सोडून पांची राहिला त्यास धरून आणण्याबाबत (९८५); उंटांचीं दाणे उरकण्याविषयी मुनाजराव निकम यास शंकराचार्य यांचे (९९५); आंब्याचा पेटारा मिळाल्यासंबंधी नारायणराव पाध्ये यांचे आईसाहेब यांना (९९६); आसामी लोक पाठवून देण्याविषयी. बाजीराव यादव यास नारायणराव व रत्नाकर यांचे (९९८); हुक्केहून पेरणीस नुकसान होणार असल्यासंबंधी बुवासाहेब यांचे आईसाहेब यांस (१४००८-००९).

पत्रे—छत्रपतींस: मिरजप्रांताच्या लढाईत करवीरकरांनी मदतीच्या केलेल्या पराक्रमासंबंधी रॉबर्ट इनग्लिस यांचे (१३९५३); सटवोजी भोसले यास पाठवून देण्याबाबत कंपनी सरकारचे (९६०); सैन्यखर्चासंबंधी (९६३); निपाणीकरांच्या उपद्रवाच्या बंदोबस्तासाठी कंपनी सरकारास एक लक्ष रुपये व दोन लाखे देण्यासंबंधी बाबाजी यादव वकील मि॥ कंपनी सरकारचे (९७४); हणमंतराव पाटील यांजकडून छत्रपतींकडील करारनामा पोचल्यासंबंधी कंपनी सरकारचे (करारनाम्यात कलमे ते लिहिले नाही) (९७८); पावनगडाहून होळीचा प्रसाद पाठविल्यासंबंधी केदारजी निकम व विठ्ठल आबाजी यांचे (९८७); त्रिंबक पाठविल्याबाबत केदारजी निकम यांचे (९९४); आंबे पाठविल्यासंबंधी संताजी विश्वास यांचे (९९९); बारवाडहून चंदनी तेल व चंदनाचे खोड पाठविल्यासंबंधी राणोजी मोनराव यांचे (१४०००); न्यामणकेरे व ककरी या गांवांमध्ये चालू असलेल्या सीमातंट्या प्रकरणी बाळाजी शिवदेव यांचे (००१-००२); उमे आकिवाट येथील गल्ला व भाजी वगैरे सामान कोल्हापुरास आणण्यासंबंधी राणोजी मोनराव यांचे (००३); चंदनी तेल, सुपारी वगैरे पाठविल्यासंबंधी बाळाजी शिवदेव यांचे (००४); सैन्यखर्चासंबंधी बाळाजी शिवदेव पारगांवकर यांचे (००५); देवस्थानांत जाण्यास परवानगी मिळण्याबाबत पो. एजंट यास निवेदन केले असल्यासंबंधी राणोजी मोनराव यांचे (००६-००७).

बाबा—पेशवेपद कोणाकोणाकडे चालले त्यासंबंधी (१३९३९-९४३). हिम्मत बहादर चव्हाण व घोरपडे यांच्या पूर्वजांनी केलेल्या कामगिरीविषयी (९४४); आबासाहेब छत्रपतींनी तंजावरकरांस दिलेल्या नोकरीच्या ऐवजासंबंधी (९४६); भोसले घराण्याच्या वंशावळीसंबंधी (९५४-९५८); जावी ते तुंगभद्रेपर्यंत असलेले किल्ले व गड यासंबंधी (९६५-९६६); चिकोडी प्रांत व हुकेरी येथील गांवासंबंधी (९७७); पुण्यास रवाना केलेली पत्रे व तालेवार यासंबंधी (९७९); छत्रपतींच्या प्रांतांतील गांवाचा वसूल व नक्त गोखले यांच्या फौजेने नेल्यासंबंधी (९८०-९८१); मुंबई येथील इंग्रजांच्या न्यायाविषयी कोर्टाविषयी (९८२-९८३); उदेपूरच्या राजांच्या वंशावळीसंबंधी (९८४); पो. एजंट वेबर यांच्या पन्हाळा व करवीर भेटीसंबंधी (९८६); हणमंतराव निंबाळकर यास सरलष्करचा हुद्दा देण्यात आला त्या वेळी देण्यात आलेली वस्त्रे, हत्यारे इ. संबंधी (९९०-९९३); रघुनाथ वल्लाळ यांजबरोबर बारवाडास पाठवलेल्या अस्सल कागदपत्रांसंबंधी (९९७).

सूडबंद—महाल वाटणी व सरदेशकुळकर्णी प्रांत पन्हाळा यासंबंधी (१३९४८-९५१).

---

रु. क्र. ९०, रु. नं. ९०, पु. नं. २, का. सं. १४०१०–१४०८३ (७४).

सु. स. १२३२ ते १२४२, इ. स. १८३१-३२ ते १८४१-४२.

आज्ञापत्रे—जयराम विक्रम हुजरे यास सेवेबद्दल जमीन दिल्यासंबंधी गांवकामगार आडूर यास राजमंडळाचे (१४०१७-०१८); संताजी पोवार हुजरे यास सातार्डे येथे जमीन

रुमाल क्र. १०

पुडके क्र. २—(चालू)

**आज्ञापत्रे**—(चालू)

दिल्याबाबत अंताजी शिवाजी किल्ले पन्हाळा यास राजमंडळाकडून (१४०१९); सटवाजी पोवार यास इनाम जमीन दिल्याबद्दल मोकदमानी साताई यास राजमंडळाकडून (०२०-०२२); आप्पाजी कुलकर्णी यास हुजूर सेवेबद्दल इनाम जमीन दिल्याबद्दल गावकामगार नागांव यास राजमंडळाचे (०२१); रामगोंडा बाळगोंडा पाटील यास जमीन दिल्याबाबत गांवकामगार नागाव यास राजमंडळाचे (०२३); आप्पाजी मोहिते यास हुजूर सेवेबद्दल पट्टण कोडोली येथे इनाम जमीन दिल्याबद्दल राजमंडळाचे (०२४); यशवंती कदम हुजरे यास हुजूर सेवेबद्दल हिरवडे येथे जमीन इनाम दिल्याबाबत रामोजी दळवी व सदाशिव आप्पाजी किल्ले पन्हाळा व गांवकामगार हिरवडे याना राजमंडळाचे (०२५-०२७); तारळेकर देशपांडे याचे घरास उपसर्ग न करण्याबाबत वरातदार मौजे तारळे यास राजमंडळाचे (०२८); तारळेकर देशपांडे यांचेकडील एवज आणावयास पाठवलेल्या लोकांना नेमाला रुजू करून देणेबाबत मोकदमानी मौजे हिरवडे यास राजमंडळाचे (०२९); चैत्र वद्य ८ च्या उत्सवाबद्दलचे पंचवीस रुपये भगवंतराव गायकवाड यांजकडे देण्याबाबत गांवकामगार किणी व निगवे यास (०३०-०३१); लक्ष्मण झुजार व त्याचा मुलगा यांच्या भांडणामुळे महे येथील त्यांची जमीन जप्त करण्यासंबंधी गांवकामगार महे यास राजमंडळाचे (०३२); मिणचे व आकनूर येथून पंधरा रुपये घेऊन हुजूर भेटीस येण्याबाबत विदेसी लोकांना राजमंडळाचे (०३३-०३४).

**कलमबंदी**—दिवाणसाहेब (सईबाई) यांच्या कारकीर्दीतील दौलतीच्या व्यवस्थेसंबंधी (१४०६५-०६६).

**जाहीरनामे**—दौलतीची व्यवस्था, न्याय वगैरेबाबत ठेवावयाच्या वर्तणुकीबाबत दिवाणसाहेब (साईबाई) यांचे (१४०६७-०६९); दगेबाज भवानराव घाटगे व त्याचे दोन भाऊ याना पकडण्याविषयी करवीर सरकारचा (०७३).

**टिप्पणे**—सरकारांतून इनाम गावे दिल्याबद्दल (१४०५७-०६२).

**पत्रे**—पाडळी येथील आपले कुलकर्णी वतन आबाजीपंत यास दिल्यासंबंधी गावकामगार पाडळी यास अंताजी रामचंद्र पन्हाळकर यांचे (१४०१६); वेंगरोळचे ठाण घेतल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास रावजी शिवाजी यांचे (०७४); निशाण मोतबाचे काम चालू केल्यासंबंधी (०७५); मयत खानवटकर भोसले यांच्या जिंदगीची माहिती पाठवण्याबाबत पो. एजंट यांचे राजमंडळास (०७६); आंबे पाठविल्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास अन्नपूर्णाबाई पटवधन यांचे (०७७); क्षेमसमाचारासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याना गणतराव खानविलकर यांचे (०८०).

**पत्रे—छत्रपतीस:** तेरणीच्या मुक्कामाहून पुढे कूच होण्याबाबत सिवदेव पारगावकर यांचे (१४०१०); अंडरसन यांच्याबरोबर धारवाड मुक्कामी पोचल्याबाबत रामाजी भीमराव यांचे (०११); स्वार लोक वगैरे सरंजाम रवाना केला असल्यासंबंधी नरसिंगराव रामजी यांचे (०१२); आज्ञेप्रमाणे मनोहरगडचा बंदोबस्त करीत असल्यासंबंधी रामाजी भीमराव यांचे (०१३); कलेक्टर अंडरसन व पो. एजंट यांना मेण्याचे पेटारे पाठविल्यासंबंधी रामाजी भीमराव यांचे (०१४); कलेक्टर अंडरसन यानी दिलेली थली पाठविल्यासंबंधी रामाजी भीमराव यांचे (०१५); हरभरे खरेदी करून ठेविले असल्यासंबंधी बाळकृष्ण शेट पोवार यांचे (०७९).

**पत्रक (तक्ता)**—चिटणीसीकडील लोकांच्या नेमणुकीबाबत (१४०८१-०८२).

**याद्या**—न्यायाधीशीकडील कामकाजासंबंधी (१४०३५-०४४); रघुनाथ बल्लाळ याजबरोबर धारवाडास पाठवलेल्या सनदासंबंधी (०४५-०४६); धारवाडास पो. एजंटकडे पाठवलेल्या कागदपत्रासंबंधी (०४७-०५०); इंग्रजाकडून हुजूर अखबारनवीसाचे जागेवर आलेल्या लोकांसंबंधी (०५१-०५२); छत्रपतींच्या न्यायाधीशीकडे व जमेनिसीकडे असलेल्या कामदाराच्या नांवानिशी (०५३-०५४);

रुमाल क्र. ९०

पुडके क्र. २—(चालू)

**याद्या**—(चालू)

दिवाणसाहेब (सईबाई) यांच्या कारकीर्दीतील राज्यकारभाराच्या व्यवस्थेसंबंधी (१४०५५-०५६); राजमंडळाच्या दुमालदाराकडे असलेल्या सरंजामासंबंधी (०६३-०६४); हुजूरची स्वारी त्र्यंबोलीस गेली असता त्या ठिकाणी दंगा झाला त्याबाबत शिक्षा देण्यात आलेल्या लोकांसंबंधी (०७०-०७१); अठरा कारखान व हुजूर बाजार याकडील खर्चाच्या व्यवस्थसंबंधी (०७२); चिटणिसीकडील नोकर लोकांच्या नेमणुकीसंबंधी (०७८); राजमंडळ चिटणिसीकडील लोकांना दिलल्या नेमणुकीबाबत (०८३).

---

**ज. क्र. ९१, रु. क्र. ९१, पु. क्र. १ का. सं. १४०८४-१४१३५ (५२).**

**सु. स. १२४३-१२८०, इ. स. १८४२-१८३४ ते १८७९-८०.**

**जबाब**—मालवण येथील रामेश्वर देवास अभिषेक वगैरे वामन जोशी याच्या वडिलांकडून होत असल्यासंबंधी चिटको हरि मालविद याचा महालकरी सालसी यांच्यासमोर (१४०९०).

**टिप्पणे**—अंताजीपंत यास सचिवपद दिल्याबाबत (१४११७); सरंजामदार, इनामदार इत्यादींच्या वारसा चौकशीसंबंधी (१३०-१३१); ज्या लोकांच्या सनदा परत द्यावयाच्या शिल्लक राहिल्या त्यासंबंधी (१३३); राघो गंगाधर वैद्य वगैरे लोकांच्या वारसा चौकशीच्या कामासंबंधी (१३५).

**पत्रे**—हरगापूर येथील महार स्त्रीच्या खुनाच्या चौकशीसंबंधी रामचंद्रपंत राजाज्ञा यास पोलीस अम्मलदार चिकोडी यांचे (१४०८४); यासंबंधी पोलीस अम्मलदार चिकोडी यास राजाज्ञा व हिंदुराव गायकवाड यांचे (०८५); इंग्रजांच्या मुक्कामासंबंधी आबाजी शामजी देशपांडे प्रांत पन्हाळा याचे छत्रपतीस (०८९); मुरगूड संबंधीच्या सनदा इ. कागदपत्र सापडत नसल्यासंबंधी पो. एजंट यास चिटणीस, सरकार करवीर यांचे (१०५); गावांच्या जमाबंदीचा तक्ता पाठवून देण्याबाबत गोपाळ बाबाजी खाजगी कारभारी यास इंग्रज सरकारचे (१३२); लग्नाकरिता बडोद्यास जाणार असल्याबाबत पो. एजंट यांना अहिल्याबाई यांचे (१३४).

**प्रकरणी काम**—मयत मोरो चिटको याच्या वारसा चौकशीसंबंधी (१४१०९—१११).

**याद्या**—करवीर इलाख्यातील पाटील, कुलकर्णी, जहागिरदार वगैरेंनी रयतेस व लोकास उपद्रव न करता वहिवाट करण्यासंबंधी (१४०८६-०८८); देहझाडचापैकी पठचांचे पत्रकात नसलेल्या गावांसंबंधी (०९१); सखारामपंत याजबरोबर करवीरास पाठविलेल्या कागदपत्रासंबंधी (०९२); नरू बापू सरपोतदार याचा गावगन्नाकडून येणे असलेल्या हक्काच्या एवजाबाबत (०९३-१०४); पिंगळे घराण्यातील पशव्यांच्या वंशावळीबाबत (१०६-१०८); पंतअमात्य यांच्या पूर्वजांच्या माहितीसंबंधी (११२); पंडितराव घराण्याच्या वंशावळीसंबंधी (११३-११४); मानकरी वगैरेस विडे द्यावयाच्या पद्धती विषयी (११५-१६); स्वामी जगदगुरु, अष्टप्रधान इ.च्या किताबासंबंधी (११८-१२१); करवीरकर संभाजीने नमलेल्या अष्टप्रधानासंबंधी (१२२); विजापूर बादशहाच्या वेळच्या जमिनी मोजण्यासंबंधीच्या पद्धतीबाबत (१२३); करवीरकर छत्रपती बडोद्यास लग्नास गल्यावर तेथ त्यांच्या होणाऱ्या भेटी वगैरेबाबत (१२४); गव्हर्नर एलफिन्स्टन हे करवीरी आल्यावेळी त्यांच्या स्वागतासाठी निरनिराळ्या ठिकाणी तोफा उडविण्यात आल्या त्यासंबंधी (१२५-१२९).

---

**ज. क्र. ९१, रु. क्र. ९१, पु. क्र. २, का. सं. १४१३६-१४२४० (१०५).**

**सु. स. १२४३ ते १२८८, इ. स. १८४२-१८४३ ते १८८७-८८.**

**आज्ञापत्र**—तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी हणमंतराव श्रीनिवास यास छत्रपतींकडून (१४२०४).

**इनामपत्र**—माणकोजी भोसले यास खानवट गांव इनाम दिल्यासंबंधी, पेशवा माधवराव बल्लाळ यांचे (१४२३०).

**रुमाल क्र. ९१**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**जबाब**—साळू शिंपी हिला पळवून नेले प्रकरणी रामा माने याचा करवीर सरकारकडे (१४२१८).

**देहझाडा**—पेटा पन्हाळयाकडील गावासंबंधी (१४१६४-१६७).

**पत्रे**—क्षेमसमाचारासंबंधी छत्रपतीस नागोजी नाईक याचे (१४१५०); छत्रपतीच्या भेटीस आज्ञापत्र येताच येत आहे या अर्थी जिवराम नाना याना नरसिंगराव घोरपडे याचे (१५१); सांगवडेकराकडून धोंडजी नाईक याच्या येणे असलेल्या ऐवजाचा फडशा करण्याबाबत (१५२); चिकोडी, हुकेरी तालुके छत्रपतीस दिल्याबाबत राणोजी घोरपडे यांस थॉमस मन्रो याचे (१५३); आपल्या कामकाजांचा बंदोबस्त सरकारातून करवून देण्याबाबत नानासाहेब पाटणकर यास राधाबाई घोरपडे यांचे (१५४); यशवंतराव घोरपडे सांगतील त्याप्रमाणे कामाचा बंदोबस्त करण्याबाबत मालोजीराव भोसले यास चंदोजीराव घोरपडे याचे (१५५); धारवाडहून आपण करवीरी केव्हा आला ते कळवावे याअर्थी आनंदराव आण्णा याना संभाजीराव घोरपडे याचे (१५६); चाकरीसाठी लोक पाठविले असल्याबाबत बुवासाहेब छत्रपतीस आनकाबाई जाधव यांचे (१५७); शिराळे गावास होणारा उपद्रव बंद झाला असल्यासंबंधी छत्रपतीस भगवंतराव आबाजी याचे (१५८); येणे ऐवजाबाबत पन्हाळा तालुक्यातील धरून ठेवलेल्या पाटील, कुलकर्णी यांच्या सुटकेसंबंधी छत्रपतीस आनंदराव भगवंत यांचे (१५९); सावंतवाडीकरानी लुटलेल्या इंग्रजी फत्तेमारीविषयी नागोजीराव घाटगे यास अप्पूराव याचे (१६८); तिळगूळ मिळाल्यासंबंधी बाळाजी नारायण याचे (२०३); आज्ञेप्रमाणे सरकारी काम करीत असल्यासंबंधी छत्रपतीस बच्चाचार्य याचे (२०५); तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी, बुवासाहेब छत्रपतीस भाऊ महाराज त्र्यंबक यांचे (२१७); पुणे मुक्कामी केलेल्या कापड खरेदीसंबंधी छत्रपतीस यमाजी हुजरे व गोपाळ त्र्यंबक यांचे (२१९-२२०); इमारत कारखान्याकडील ४०० रुपये विठोजी मोहिते यास दिल्यासंबंधी, जीवराव जाधव याचे छत्रपतीस (२२१); रत्नागिरीस थैली पाठविल्यासंबंधी जीवराव जाधव याचे (२२२); तारळे येथे मृत्यु पावलेल्या फकिरास मूठमाती दिल्यासंबंधी जीवराव जाधव हवालदार याचे छत्रपतीस (२२३); खर्चास रुपये पाठविल्याविषयी दिनकरराव गायकवाड यास शिवभट लेले मुक्काम मिरज याचे (२२४); सरकारी पागेतील घोड्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास भास्कर गोविंद जोशी याचे (२२९); इंग्रजाकडे वकिलीचे काम करण्याबाबत, कारकुनीबाबत रुपये घेणार नाही या अर्थी, कृष्णराव गद्रे याचे छत्रपतीस (२४०).

**याद्या**—करवीरकर संभाजी व सातारकर शाहू छत्रपति यानी दिलेल्या सनदा इत्यादी संबंधी (१४१३६); थॉमस याच्या करवीर भेटीबाबत (१३७); देवस्थाने, पागा, धर्मादाय इत्यादीकडील खर्चाबाबत (१३८); न्यायाधिशांकडे पंचायतीस बसणाऱ्या लोकांनी करावयाच्या वर्तणुकीबाबत (१३९-१४६); विशाळगड प्रतिनिधी यांच्याकडील अस्सल पत्रासंबंधी (१४७-१४९); पन्हाळा येथील खालसा वगैरे गावांसंबंधी (१६०-१६३); राजमंडळ चिटणिसीकडील लिहिण्यात यावयाच्या विनंती व आज्ञापत्रासंबंधी (पहिले पान नाही) (१६९-१९२); युवराज व अष्टप्रधानपद देण्याच्यावेळी वापरावयाच्या वस्त्रासंबंधी (१९३-२०२); कंपनी सरकारकडे फिर्यादी घेऊन गेलेल्या लोकांच्या सवालाबाबतच्या जबाबासंबंधी (२०६-२१२); सेवक लोकांनी बेकायदा घेतलेल्या जमिनी परत सरकारांत घेतल्यासंबंधी (२१३-२१६); सुमंत घराण्याच्या माहितीसंबंधी (२२५-२२८); मुंबई येथे इंग्रज सरकारच्या झालेल्या दरबारासंबंधी (२३१-२३८); कमांडर-इन-चीफ पियरसाहेब यांच्या करवीर, निपाणी, धारवाड इत्यादि ठिकाणच्या भेटीसंबंधी (२३९).

---

**ज. क्र. ९२, रु. क्र. ९२, पु. क्र. १, का. सं. १४२४१-१४३२२ (८२).**

**सु. स. १२१२ ते १२७३, इ. स. १८११ १२ ते १८७२-७३.**

**अर्ज**—बकऱ्यावरील जकात माफ करण्यासंबंधी खाटीक याचा करवीर सरकारकडे (१४२९९).

**उतारा**—दरवेशी याच्या स्वाधीन केलेल्या अस्वलासाठी प्रत्येक घराकडून एक पैसा देण्यासंबंधी चिटणिशी वारनिशीतील आज्ञापत्राचा (१४३००).

**रुमाल क्र. ९२**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**टिप्पण**—महादाजी शिंदे, माधवराव, पेशवे इत्यादीशी करवीरकरांच्या झालेल्या तहासंबंधी (१४२४१).

**दस्तक**—एक दफेदार व दहा असामी याना करवीर हद्दीतील सातार्‍यास जाऊ देण्याबाबत (१४२७१).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची** : वकिलीच्या कामकाजासंबंधी कारकुनी म्हणून दोन रुपये घेणार नसल्यासंबंधी वच्याचार्य व कृष्णराव माधव गद्रे यांची (१४२६५-२६७) आपल्या सरजामाचे संरक्षण करण्यासंबंधी आनंदीबाई देसाई नूलकर यांचे (२६९); विरोजी मूर्तीच्या घरास चौकी पहारा बसवल्यासंबंधी धनु चोपदार व महादजी परशराम माइणीकर यांचे (पत्र अपुरे आहे) (२७०); तेरणी येथील ठाणी विरोजी मूर्ती याच्या स्वाधीन झाल्यासंबंधी सखाराम दाभाडे व श्रीनिवास गुरुनाथ यांचे (२७२-२७५); विरोजी मूर्ती यास पाठविला असल्यासंबंधी श्रीनिवास गुरुनाथ याचे (२७६).

**पत्रके—(कोष्टक वजा)** : चिटणिसीकडील लोकांस असलेल्या नक्त नेमणुकीसंबंधी (१४२८१); हुजूर पथकाकडील नोकर लोकांच्या हजेरीबद्दल (२८२-२८५); महाल पागा, हुजूर खासगीकडील मामलेदार वगैरे लोकांस दिलेल्या नक्त नेमणुका जमिनी वगैरेसंबंधी (२८६-२८७); सरंजामी लोकांकडे असलेल्या स्वार व पायदळ यांच्या माहितीसंबंधी (२८८-२९३); पांचवे शिवाजी यांच्या माहितीसंबंधी (३०१-३०५).

**प्रकरणी कामे**—मयत मोरो चिटको याच्या जमिनीच्या वगैरे केलेल्या व्यवस्थेसंबंधी (१४२९४-२९८).

**पावती**—अचिर्णे येथील रामेश्वर देवालयाच्या खर्चास रुपये पावल्यासंबंधी दामोदर नारायण जोशी याजकडून कलेक्टर, मालवण यास (१४२६८).

**याद्या**—सरंजाम, दुमालदार, वगैरे मंडळीच्या नावासंबंधी (१४२४२-२६४); खालसा गावापैकी दुमाला दिलेल्या गावासंबंधी (२७७-२७९); चिटणिसीकडील मंडळीना दिलल्या जमिनीसंबंधी (२८०); धर्मादाय व सरंजामी गावासंबंधी (३०६-३२१).

---

**ज. क्र. ९२, रु. क्र. ९२, पु. क्र. २, का. सं. १४३२३-१४४१६(९४).**

**सु. स. १२०१ ते १२६८, इ. स. १८००-०१ ते १८६७६८.**

**आज्ञापत्रे**—चौथाई पट्टीचे रुपये आंबाजी येसाजी वाकनीस याजकडे वंशपरंपरा देण्याबाबत गावकामगार पंडेवाडी यास राजमंडळाचे (१४३३७); आबाजी यशवंत यास पंडेवाडीकडील चौथाई बाब वंशपरंपरा इनाम दिल्यासंबंधी राजमंडळाचे (३३९); पंडवाडी येथील बावतीचा ऐवज आबाजी यशवंत वाकनीस यास इनाम करून दिल्याबाबत, गोविंदराव पंडित अमात्य याचे, गांवकामगार पंडेवाडी यास (३४१); पंडेवाडी येथील पंचोत्रा हक्क आबाजी यशवंत वाकनीस यास दिल्यासंबंधी गावकामगार पंडेवाडी व आबाजी यशवंत वाकनीस यास (३४२-३४३); पंडेवाडीकडील कोट पट्टी बाबतचे रुपये आबाजी यशवंत वाकनीस यास देण्याबाबत, गावकामगार पंडेवाडी यास राजमंडळाचे (३४४); पंडेवाडीकडून यावयाचे कोटपट्टीचे रुपये माफ केल्यासंबंधी आबाजी यशवंत वाकनीस यास राजमंडळाचे (३४५); पंडेवाडी येथील नाडगौडा हक्काचा ऐवज आबाजी यशवंत यास देण्यासंबंधी, गावकामगार पंडेवाडी याना माधवराव लक्ष्मण यांचे (३४६); जयराम निकम हुजरे यास सेवेबद्दल आडूर येथे जमीन दिल्याबाबत, महाल खासगी पोता यास राजमंडळाचे (३४७); छत्रपतीसाठी पाठविलेला जोतीबाचा प्रसाद पावल्याबाबत, बाळोजी भोसले यास राजमंडळाचे (३४८); बापू आनंद कुलकर्णी मौजे पेणारे ता. नारळे यास करवीरी हुजूरकडे पाठवण्याबाबत राणोजी गायकवाड व अंताजी यशवंत यास राजमंडळाचे (३४९); रुद्र गया येथील तीर्थस्थानास असलेले धर्मादाय इनाम महिंद्राचार्य याजकडे चालविण्याबाबत गावकामगार इ. अधिकार्‍यास राजमंडळाचे (३५४).

**कलमबंदी**—खेबुडे येथील देशमुखीच्या एवजासंबंधी (१४४१५).

**जबाब**—आत्माराम वडणगेकर यांच्याशी चाललेल्या घराच्या भिंतीबाबतच्या खटल्यासंबंधी ववन भट जोशी यांचा करवीर सरकारकडे (१४३५५).

**रुमाल क्र. ९२**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**टिप्पण**—संवदलगे, तोरगल, चिकोडी वगैरे ठिकाणास छत्रपतींनी दिलेल्या भेटीसंबंधी (१४३३२); आऊबाई आक्का, बाबासाहेब छत्रपती इ. चे विवाह वगैरेसंबंधी (३९७).

**पत्रे**—चार गावाच्या सीमा तक्रारीसंबंधी दगड घालण्यास लोक रवाना झाले असल्यासंबंधी (१४३२७); सातारा येथील तुरमतजी सेठ मोदी याच्या चोरीस गेलेल्या घोड्याच्या तपासासंबंधी सातारकर छत्रपतीस इंग्रज अधिकाऱ्याचे (त्याचे नाव नाही) (३३४); पंडेवाडी येथील बावतीचा ऐवज आबाजी यशवंत बाकनीस यास इनाम करून दिल्याबाबत धोंडो भास्कर नानिवडेकर यास गोविंदराव अमात्य यांचे (३४०); हैबतराव गायकवाड याना यात्रेस जाण्यासाठी इंग्रजाकडील रहदारीचे दस्तक पाठविल्याबाबत नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (३५०); वतनाच्या वारसा हक्कासंबंधी पो. एजंट यास पंडित बाळाचार्य यांचे (३५२); प्रकृती ठीक होताच भेटीस येत आहे म्हणून दिनकरराव गायकवाड यास रुद्रो बाळकृष्ण याचे (३७२); पारगावकर सुतार याने साळवण येथील जांभळीची झाडे तोडल्याबद्दल त्यास शिक्षा होण्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास शिवराम प्रभु देसाई याचे (३७३); गोविंदराव गायकवाड यास द्यावयाच्या औषधासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास गुलाम घोपखां याचे (३७४); हुंबरवाडी येथील लगमाण्णा याच्या मळ्यातील वेळू मोडल्याबद्दल दिनकर आप्पा यास सदाशिव अनंत याचे (३७५); कागल येथील समाचार कळविण्याविषयी आप्पासाहेब गायकवाड यास बापू गोपाळ याचे (३७६); इंगळीकर यांचा कारकून गणेश बाजी करवीरी रवाना केल्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास रामचंद्र गुंडो व अंताजी बाबूराव याचे (३७८); अखबारनवीस याजकडील लखोटा पोचल्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास माधवराव लक्ष्मण याचे (३८०); भाऊ याजबरोबर पाठविलेले पत्र पोचल्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास आप्पाजीराव पाटणकर याचे (३८२); दानवाड येथील वसुलासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास केसो गणेश याचे (३८३); क्षेमसमाचारासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास आप्पाजीराव पाटणकर याचे (३८४); अखबारनवीस कागल येथे आले असल्यासंबंधी बाळोजी निकम व महादाजी बापोजी यांचे दिनकरराव गायकवाड यास (३८५); कुडाळ येथील इनाम जमिनीच्या ऐवजाच्या मोकहिकीबाबत दिनकरराव गायकवाड यास विनायक केशव याचे (३८६); परळी येथील पाटील याच्या चौकशीबाबत बापूसाहेब राजाज्ञा व हिंदूराव गायकवाड यांना अंताजी बाबूराव याचे (३८९); दादाप्पा चौधरी याच्या घरच्या चोरीबद्दल माहिती पाठवण्यासंबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास पो० सुपरिण्टेण्डेण्ट याचे (३९३-३९६); आप्पा शास्त्री कागलकर यास सोनाळी व सिदनेंली येथून मिळावयाचे भात व बैल यासंबंधी (४०२) ; कोल्हापूरची प्राचीन माहिती लिहून पाठविण्याबाबत दाजी कृष्ण पंडीत यास मेजर ग्रॅहॅम याचे (४०४); दौलतीच्या व्यवस्थेबाबत पो. ए. यास छत्रपतीचे (४०७-४०८).

**पत्रे**—**छत्रपतीस** : सांगली येथे सुखरूप पोचल्याबाबत नारायणराव मोहिते याचे (१४३२८); मुलगलीहालचे ठाण्यांतील लोकांनी छत्रपतींच्या लोकावर केलेल्या गोळीबारासंबंधी कमिशनर, पुणे यांचे (३२९-३३१); पो. एजंट निसबट यांच्या भेटीस येण्याबाबत अंताजी रघुनाथ याचे (३३८); लष्कर मुक्कामी पागेकडे चंदी वगैरे पाठविल्याबाबत जीवराव जाधव हवालदार याचे (३५३); हिरगले येथे कामगिरीस नेमलेल्या विदेशी लोकांच्या रोजमुऱ्याबाबत रामचंद्र जाधव व रंगो नारायण यांचे (३५९); नगारखान्याच्या बाजू बसविण्यास शिसे देण्यासंबंधी विठोजी मोहिते याचे (३६०); तेरणी गाव ठाणेसुद्धा कासगौंडा देसाई याचे स्वाधीन केल्याबाबत सखाराम दाभाडे व श्रीनिवास गुरुनाथ यांचे (३६१-३६२); तेरणी येथील रयतेस व गावकामगार यास दिलेली अभयपत्रे पोचल्यासंबंधी सखाराम दाभाडे व मुरारजी घोरपडे यांचे (३६३); नंदवाडचे ठाणे स्वाधीन झाल्यासंबंधी संतराम भयस याचे (३६४); तेरणी येथील वसुलासंबंधी सखाराम दाभाडे व श्रीनिवास गुरुनाथ यांची (३६५-३६९); जनोबा कारकून यास जबाबास पाठवून देण्यासंबंधी पो. एजंट याचे (३७०); बेळगाव ते करवीर या मार्गावर होणाऱ्या डाकेच्या व्यवस्थेबाबत आप्पाजीराव व देसाई यांचे (३७१); छत्रपतीकडून आलेली यादी पाठवण्यासंबंधी चिमाजीराव भोसले याचे (३७७); कुटुंबाची प्रकृती बरी होताच हुजूर सेवेस येत असल्यासंबंधी वासुदेव बापूजी

### रुमाल क्र. ९२

### पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

याचे (१४३८८); पूर्वीपासून चालत आल्याप्रमाणे इंग्रजाशी दोस्ती चालू ठेवण्याबाबत राजाराम छत्रपती याना गव्हर्नर मुंबई याचे (४०६); आमात्यपदाची पाठवलेली वस्त्रे पोचल्यासंबंधी माधवराव मोरेश्वर याचे (४०९); राणी सईबाई (दिवाण साहेब) या वडील असलेने त्या कारभार पहातील या अर्थी पो. एजंट याचे (४१०); वलभगडाच्या मोकळीकीबद्दल व गलदगे गाव मिळण्यासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी केल्याबद्दल भाऊ महाराज याचे (४११); संवदती गावच्या सावकारीचा उलगडा होऊन गाव आपल्याकडे चालविण्यास मिळण्याबाबत आण्णाजी नरसिंह देशपांडे याचे (४१२-४१३); डोणोली येथं रोगामुळे पीक आले नसल्याकारणाने वसुलाबाबत जास्त उपसर्ग न करण्याविषयी बुवासाहेब छत्रपतीस वहिणाबाई यांचे (४१६).

**पत्रके**—नरु बापू सरपोतदार याच्या हक्काबद्दल गावगन्नाकडून येणे असलेल्या ऐवजाबाबत (१४३५७-३५८).

**चोटखत**—नरू बापू सरपोतदार यांजकडे असलेल्या हक्काबाबतच्या खालसा व दुमाला गावाबाबत (१४३९१-३९२).

**याद्या**—सतवयाबाबत जमा झालेल्या ऐवजासंबंधी (१४३२३-३२५); नारायणराव पाटणकर याजकडे दिलेल्या थैल्यासंबंधी (३२६); आरळे, पोवाले इ० गावांकडून यावयाच्या गल्ल्यासंबंधी (३३३); छत्रपती व इंग्रज यांच्या झालेल्या भेटीसंबंधी (३३५-३३६); बजी शिपीण हिने आपल्या जावयास मूठ मारुन मारण्याचा प्रयत्न केल्याबाबत हुजूर न्यायाधिशाकडे चालावयाच्या खटल्यासंबंधी (३५१); हुजूर न्यायाधिशांकडील कामासंबंधी (३५६); पंतआमात्य यांच्या दौलतीच्या जमाखर्चाच्या याद्या पाठवीत असल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यांना शामराव बळवंत यांचे (३७९); सरदार, मानकरी वगैरेसंबंधी (पहिले पान नाही) (३८१); अखबारनवीस यानी परस्पर पो. एजंट याजकडे पाठवलेल्या सावकार लोकांच्या पत्रासंबंधी (३८७); चिटणिसीकडील लोकांच्या रोजमुऱ्यासंबंधी (३९०); विशाळगडकर प्रतिनिधी यांच्या माहितीबाबत (३९८-३९९); हुजूर सेवेबद्दल लोकांना दिलेल्या जमिनीसंबंधी (४००-४०१); धारकर पोवार व छत्रपती यांच्या भेटीबाबत (४०३); डोंगरोजी यादव याच्याकडील सनदासंबंधी (४०५); सरंजामी गावासंबंधी (४१४).

---

**ज. क्र. ९२, रु. क्र. ९२, पु. क्र. ३, का. सं. १४४१७–१४४५६ (४०).**

**सु. स. ११४३ ते १२५३, इ. स. १७४२-४३ ते १८५२-५३.**

**करार**—निवाळकर देसाई यांच्याकडील आठ गावे परत करवीर सरकारात घेतल्याबाबत (१४४३०-४३२).

**कलमबंदी**—इंग्रजांच्या ऐवजाचा करवीरकरांनी उलगडा करण्यासंबंधी (१४४३९-४४०).

**टिप्पण**—सिंधुदुर्गाच्या बांधकामासंबंधी व मदराव बनगर याने शत्रूशी केलेल्या लढाईसंबंधी (१४४२४); ताराबाईचा मुलगा शिवाजी हा राज्यावर केव्हा बसला व वारला यासंबंधी (४२५); महालक्ष्मीची स्थापना सिदोजीराव घोरपडे यानी केल्यासंबंधी (४२६); कोन्हेरराव त्र्यंबक पटवर्धन यानी करवीरावर केलेल्या स्वारीसंबंधी (४३३); छत्रपती कर्नाटकात गेल्यावेळी रत्नाकर पंडित, प्रीतीराव चव्हाण वगैरेवर राज्यकारभाराची जबाबदारी टाकल्यासंबंधी (४३४).

**पत्रे**—दानवाड व एकसंबे येथील सीमा तंट्यासंबंधी गावकामगार कलोळ यास विजापूरकरांचे (१४४१८); फौजेच्या मक्त्याबाबतची बाकी देण्याबाबत सिदराम गौडा निंबाळकर देसाई यास आदिलशाही सरकारचे (४१९); मनोळी ठाण्याबाबत यशवंतराव शिंदे व सटवाजी भोसले यांचेमध्ये चाललेल्या खटल्याबाबत यशवंतराव शिंदे यास (लिहिणाऱ्याचे नाव नाही) (४२९); जिवाजी आवाजी याजकडून सर्व मजकूर समजेल या अर्थी तुळजोजी राजे यास तिसरे शिवाजी यांचे (४३५); इंग्रजी गलबताना व जहाजांना उपद्रव न करण्याबाबत छत्रपतीस गव्हर्नर याचे (४३६); छत्रपतींच्या आरमाराने चांदभाई याच्या जप्त केलेल्या व्यापारी जहाजासंबंधी छत्रपतीस कंपनी सरकारचे (४३७); येसाजी नाईक मांजरेकर

**रुमाल क्र. ९२**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)
यांच्याशी झालेल्या गोळागोळीबावत, सुलतानजी भोसले सिंधुदुर्ग यास (१४४४१); इंग्रजी फौजेसह निघून येत असल्यासंबंधी छत्रपतीस राघो सदाशिव याचे (४४२); इंग्रजी जहाजास उपसर्ग न करण्याबावत सिंधुदुर्गावरील अम्मलदारास ताकीद केल्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यास छत्रपतीचे (४४३-४४४); सदलगेच्या सुभेदारास लखोटा दिल्यासंबंधी बाबाजी यास कृष्णाजी याचे (४४५); महालक्ष्मीचा प्रसाद पाठविल्यासंबंधी छत्रपतीस रंग जोशी याचे (४४६); सौदतीचे ठाणे घालून होताच निघून येत असल्याबाबत छत्रपतीस भरमाप्पा देसाई याचे (४४७); मि. जॉर्ज यास क्षेमसमाचारासंबंधी करवीर-करांचे (४४८-४४९); शिरोळे येथील जमिनीच्या वसुलाबाबत छत्रपतीस नारायण-घालवाडकर याचे (४५०); गुन्हेगारास बंदोबस्ताने पाठवून देण्यासंबंधी रामचंद्रराव राजाज्ञा यास पोलीस अम्मलदार चिकोडी याचे (४५१); लखोटे रवाना केल्यासंबंधी छत्रपतीस मामलेदार पेठा शिरोळे याचे (४५२).

**फर्मान**—जालन शिवाजी उमदराव यास बादशहाकडून दहा हजार रुपये, दोनशे स्वार, नगारा व निशाण देण्यात आल्यासंबंधी (१४४१७).

**याद्या**—शककर्ते शिवाजी महाराज यांची स्वारी कर्नाटकात असता तेथे देवीने सांगितलेल्या भविष्य वाणीसंबंधी (१४४२०-४२२); संताजी घोरपडे, विठोजी चव्हाण व भैरजी घोरपडे यांस राजाराम छत्रपतींनी दिलेल्या किताबासंबंधी (४२३); द्वारकोजी नाईक, अर्जोजी यादव वगैरे लोकास दिलेल्या नेमणुकासंबंधी (४२७); वरच्या दर्जातील लोकांना देण्यात आलेल्या अधिकाराबाबत (४५३-४५६).

**वतनपत्र**—संभाजी शहाजी भोसले यास छत्रपतींनी गावोगावी दिलेल्या वतनांसंबंधी (१४४३८).

**सूडबंद**—राजसबाई यांच्या नावे असलेल्या खासगी महालाकडील सरदेशकुलकर्णीसंबंधी (१४४२८).

---

**ज. क्र. ९३, रु. क्र. ९३, पु. क्र. १, का. सं. १४४५७–१४५४४ (८८).**

**सु.स. १२१६ ते १२३८, इ. स. १८१५-१६ ते १८३७-३८**

**पत्रे**—**छत्रपतीस वकिलांची** : इंग्रजाकडील कामकाजे होत असल्याबाबत (१४४५८); कमिशनर व गव्हर्नर यास पाठवलेल्या थैल्या (पत्रा) संबंधी (४५९); खर्चाच्या बंदोबस्तासाठी (४६०); स्टिव्हन्सन यांची भेट घेतल्यासंबंधी (४६१); पो. ए. यांच्या थैल्यांची उत्तरे पाठवण्याबावत (४६२); कितूरचा तंटा मिटविण्याच्या कामगिरीवर जाण्याच्या खर्चाबाबत (४६४); मातोश्री साहेबांच्या मृत्यूची वार्ता बेवर साहेबांच्या कानी घातल्याबाबत (४६६-४६७); आकिवाटकर यास सत्वर परत पाठविण्याविषयी (४७१); पागेतील चोरीस गेलेल्या घोड्यांची चौकशी करण्यासंबंधी (४७२); पो. एजंट तालुक्यांच्या पाहणीसाठी गेल्यासंबंधी (४७३); खर्चाची तरतुद सत्वर करण्याविषयी (४७४); होंगल येथे पो. एजंट यांच्या राहण्याच्या व्यवस्थेसंबंधी (४७५-४७६); तुळजापुरास जाण्यासाठी इंग्रजा-कडून रहदारीचे दस्तक घेण्याबावत (४७७-४७८); छत्रपतीच्या प्रकृतीसंबंधी व रह-दारीच्या दस्तकासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी केल्याबावत (४७९-४८२); भाऊ महाराज व इचलकरंजीकर यांच्या झालेल्या नुकसानीच्या रुजुवातीसंबंधी (४८३); जगद्गुरु संकेश्वर प्रकरणी इंग्रज बहाद्दराशी बोलणी केल्याबावत (४८४-४८५); इंग्रजी फौज, तोफा वगैरे धारवाडकडे रवाना झाल्यासंबंधी (४८६); सातारा वगैरे इंग्रजी इलाख्यात गेलेल्या लोकांस परत येण्यास हुकूम होण्याबावत (४८७); उंटासाठी दाणे व फरासाच्या पोटगीची सोय करण्यासंबंधी (४८८); जीवराव जाधव व कृष्णराव गर्दे इत्यादींच्या इंग्रज अधिकाऱ्यांशी व्हावयाच्या भेटीसंबंधी (४८९); आबाजीपंत यांच्याशी विचार विनिमय करून सविस्तर कळवीत असल्यासंबंधी (४९०); पो. एजंट हे शिरगांवहून लष्करासह निघून पुढे जाणार असल्यासंबंधी (४९१); हुजूरने शिकारीत मारलेली डुकरे पो. एजंट निसवट यांजकडे पाठविल्याबावत (४९२); कडलगे प्रकरणी इंग्रजाशी बोलणी केल्याबावत (५०९); आज्ञेप्रमाणे सेवा करण्याचा मनोदय आहे याअर्थी (५१०); कामकाजाची माहिती देऊन

## रुमाल क्र. ९३

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

शिवराम महादेव यास रवाना केल्याबाबत (१४५११); हैवतराव गायकवाड यांचे रहदारीचे दस्तक पाठवल्याबाबत (५१२); पो. एजंट यांचेशी झालेल्या बोलण्याबाबतची यादी पाठवल्याबाबत (५१३); चिचलीकर देसाई प्रकरणी पो. ए. यांच्याशी बोलणी केल्यासंबंधी तसेच पो. ए. यांच्या पाच्छापूर वगैरे ठिकाणी होणाऱ्या मुक्कामाबाबत (५१४); धारवाड येथील इंग्रज अधिकारी वगैरेंचा परिचय करून घेतला असल्यासंबंधी (५१५); कामाच्या थैल्या पो. ए. डनलॉप यांना सादर केल्याबाबत (५१६); थैल्यांच्या नकला पोहोचल्याबाबत (५१७); रामरावजी यांच्या कामासंबंधी पो. ए. यांनी गव्हर्नरकडे शिफारस केल्याबाबत (५२१); वेंगुर्ले येथे डनलॉप साहेबांची भेट घेतल्याबाबत (५२२); इंग्रजाशी कामकाजासंबंधी बोलण्याच्या प्रयत्नांत असल्यासंबंधी (५२३); पो. ए. यांची पुणे मुक्कामी भेट घेतल्यासंबंधी (५२४–५२५); इंग्रज बहाद्दर यांना पुष्पहार वगैरे अर्पण करून सन्मान केल्याबाबत (५३५); पाटण्यास जाण्यासाठी रहदारीचे दस्तक मिळण्याबाबत इंग्रजांशी बोलणी केल्याबाबत (५३६–५३७).

**पत्रे—छत्रपतीस नारायणराव रत्नाकर यांची :** नरसिंगराव सूर्यवंशी याने डुकराची शिकार केल्याबाबत (१४४९३); सविस्तर मजकूर जीवराव जाधव यांच्या पत्री लिहिल्याबाबत (४९८); नारायणराव व जिवाजीराव खानविलकर यांना मंडळीसह हिंदुस्थानात जाण्यास रहदारीचे दस्तक मिळण्याबद्दल (५००); मातोश्रींच्या शरीरप्रकृतीसंबंधी (५०१); चिकोडी इलाख्यातील चोरांना जामीनावर सोडल्यासंबंधी (५०२); कलेक्टर साहेब पाच्छापुराहून निघून बेळगांवास दाखल झाल्यासंबंधी (५०३); गुरु महाराज यांच्या गुरासंबंधी कलेक्टरकडून आलेल्या याद्या पाठविल्या असल्यासंबंधी (५०४); नांदणीकर यांना मळणी करण्यास मनाई करावी अशासंबंधी (५०५); आप्पाजी देसाई चिचणीकर याना पाठवून देण्याबाबत कलेक्टर यास सांगतो याअर्थी (५०६); पन्हाळ्याहून करवीरास आणलेले दागिने पाठवून देण्यासंबंधी (५०७); शिकारीत मारलेले डुक्कर, ससे, इंग्रज बहाद्दरकडे पाठवून दिल्यासंबंधी (५०८).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** नानीबाई घाटगे यांच्या मुलाच्या बारशास लुगडे, खण वगैरे पाठविल्यासंबंधी बाळोजी निकम हुजरे याचे (१४४४४–४६३); गव्हर्नर पुणे मुक्कामी असल्याबद्दल वध्याचार्य पंडितराव याचे (४६९); डनलॉपसाहेब सांगलीहून मुंबईस रवाना झाल्याबाबत (५३८–३९); सिमसनसाहेब सांगलीस भेट देणार असल्यासंबंधी रामाजी भीमराव याचे (५४०–५४१).

**पत्रे—जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर यांची :** नेरलीकर यांची चीजवस्तू त्यांच्या कारकुनाच्या स्वाधीन करण्याबाबत जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर याचे (१४४९३); कोडोली येथील उमीदराम गुजर यांस लोकांकडून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत (४९४); आपल्याकडील मजकूर छत्रपतींच्या पत्री लिहिल्याबद्दल (४९५); कलेक्टराच्या सरंजामास कांही उंट ठेवून घेऊन बाकीचे परत पाठविल्यासंबंधी (४९६); मातोश्री अहिल्याबाई यांची प्रकृती ठीक नसल्याबाबत (४९९); किल्लेदार यांच्यावरील फिर्यादीसंबंधी आबासाहेब जाधव यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (५१८); क्षेमसमाचार कळवण्यासंबंधी शिवाजीपंत दादा यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (५२०); कोडोलीकर प्याद्यांच्या ऐवजी दुसरा इसम पाठविण्याबाबत आबाजीपंत आबा यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (५२६-५२८); कंकणवाडी व मडीलगे या गांवाच्या सीमातंट्याबाबत रावसो बाकनीस यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (५३२); इचलकरंजीकरानी रांगोळीचे ठाणे घेतल्यासंबंधी सुंदराबाई याना भाऊ महाराज यांचे (५४२-५४४).

**पत्रे—नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव यांची :** भुदरगड प्रकरणी बोलणी झाल्याबाबत व नेसरीकरांचा जाबसाल नामंजूर झाल्यासंबंधी (१४५१९); भागिरथीगिरी व रघुनाथगिरी गोसावी यांच्या तंट्याच्या निकालाबाबत (५२९); छत्रपतींच्या कामकाजाविषयी नेहमी कळवीत असल्याबाबत (५३०); गव्हर्नरबरोबर परगांवी जाण्यास खर्चाचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी (५३१); मुंबई व धारवाड येथील थैल्या पोहचल्यासंबंधी (५३३); यादी प्रो खर्चाचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी (५३४).

**यादी**—गणपती दिलेल्या लोकांसंबंधी (१४४५७).

**ज. क्र. ९३, रु. क्र. ९३, पु. क्र. २, का. सं. १४५४५ ते १५५६७ (२३).**

**सु. स. १२१६ ते १२३८, इ. स. १८१५-१६ ते १८३७-३८.**

**पत्रे**—छत्रपतींच्या कामकाजाच्या उलगड्यासंबंधी गुरूजी बाबा यास आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (१४५४५); खानवेलकर यांस हिंदुस्थानांत जाण्यास रहदारीचे दस्तक मिळण्याबाबत जीवराव जाधव हवालदार यास नारायणराव राजाज्ञा यांचे (५५५–५५६).

**पत्रे—छत्रपतींस करवीरकर वकिलांची :** कमिशनरकडून आलेला जाहीरनामा व याद्या पाठवल्यासंबंधी (१४५४६–४७); महारुद्र शेटी बेळगांवकर यास नेसरीकर यानी पहारेत ठेवलेसंबंधी (५४८–५४९); यात्रेस जाण्याबाबत रहदारीचे दस्तक पाठवून देत असल्यासंबंधी (५५०); कंपनी सरकारांतून आलेल्या थैल्या पाठवल्यासंबंधी (५५१); फौज, सामान सरंजामासह नदी उतरून पार पाडल्यासंबंधी (५५२–५५३); कामकाजाविषयी बोलणी करीत असल्याबाबत (५५४); इंग्रजाशी बोलणी करण्यासाठी जबाबदार मनुष्य पाठविल्यासंबंधी (५५७); कलेक्टर यांजकडून आलेल्या थैल्या पाठविल्यासंबंधी (५५८–५५९); भडगांव व गिडवणे येथील निपाणकराच्या हक्काच्या ऐवजाविषयींची आज्ञापत्रें पोहचती केल्याबाबत (५६०–५६१).

**पत्रे—नानासो हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे :** कामकाजाविषयी बोलणी करीत असल्यासंबंधी (१४५६२); पो. एजंट करवीर यांच्या भेटीबाबत बंदोबस्त ठेवल्यासंबंधी (५६३); तांबुलकर वाडी प्रांती बंडाई करतात यासंबंधी (५६४); वेबर व सॅम्सन यांच्याशी बोलणी झाल्याबाबत (५६५–६६); मनोहरगड व भडगांव यांच्या बंदोबस्ताविषयीं (५६७).

---

**ज. क्र. ९४, रु. क्र. ९४, पु. क्र. १, का. सं. १४५६८ ते १४६८८ (१२१).**

**सु. स.१२१०–१२५२; इ. स. १८०९–१० ते १८५१-५२.**

**आज्ञापत्रे**—छत्रपतींच्या भेटीस येण्यासंबंधी सुबराव पंडित अमात्य यास राजमंडळचे (१४५८७); व्यंकटराव कृष्ण यास भेटीस पाठविण्याबाबत देवजी नाईक यास छत्रपतींचे (५८८); शेखा बेरड यास पट्टीच्या रुपयाबद्दल उपसर्ग न देण्याबाबत गांवकामगार बसरगे बुा यास हिम्मत बहाद्दर याचे (६४७); नारो खंडेराव यास इनामाचा वसूल देत जाण्याबद्दल गांवकामगार शिरढोण यांस राणोजी घोरपडे याचे (६४८); सती गेलेल्या स्त्रीच्या चौकशीबाबत पाठविलेल्या महादाजी सदाशिव यास मदत करण्यासंबंधी गांवकामगार मलकापूर यास राजमंडळचे (६५१).

**करार**—त्रिंबकजी कान्होजी सरदेसाई व राम सेनवी देशकुलकर्णी ताा आजरे यांच्या मधील परस्पर हक्कासंबंधी (१४६५७).

**कलमबंदी**—पाटील कुलकर्णी व नाईक याजकडून मुचलका घेण्याविषयी (१४५७३).

**टिप्पणे**—छत्रपति सिंहासनारूढ झाल्यावर विडे घ्यावयाच्या पद्धतीविषयी (१४६२८); खानवटकर भोसले घराण्याच्या माहितीसंबंधी (६२९); केरले, नर्तवडे, गिरगांव इ. गांवांसंबंधी दिलेल्या सनदपत्रें इ. संबंधी (६३५-६३९); मानाचे विडे कोणाकोणास द्यावयाचे त्यासंबंधी (६४४); जगद्गुरु, अमात्य, घोरपडे इ. स. मिळालेल्या किताबासंबंधी (६४५); पिंगळे, पेशवे यांच्या वंशावळीसंबंधी (६५२).

**निवाडपत्र**—प्रांत कऱ्हाडचे देशमुखी वतन व गोवारे येथील पाटीलकीचे वतन गिरजोजी यादव याचे असल्यासंबंधी (सुरुवातीचा भाग नाही) (१४६६२-६८८).

**पत्रे**—दिनकर ज्योतिषी पोंभुर्लेकर याची वृत्ती चालविण्यासंबंधी सावाजी आंबाजी सभासद व गांवकामगार देहाय, ताा खारेपाटण,यास छत्रपतींचे (१४५६८); वहिरेश्वर काा हवेली येथील शेषशायीच्या पूजाअर्चेबद्दल देशाधिकारी व देशलेखक वर्तमान व भावी यांस रामचंद्र नीळकंठ अमात्य याचे (५६९); करवीर राज्यांतील जंजिरे व गडकोट किल्ले यांच्या बंदोबस्ताबाबत कमांडर वॅटसन यास छत्रपतींच (५७०); नरसिंग आबाजी मुकरे तळीखोर यास पकडण्याबाबत करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (५७४); पो. एजंट हे गोकाकचा धबधबा पाहून चिकोडीमार्गे जाणार असल्यासंबंधी नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (५७५); इंग्रजी फौजेच्या हालचालीसंबंधी नागोजीराव घाटगे यास व्यंकटराव कृष्ण याचे

## रुमाल क्र. ९४

### पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे (चालू)

(१४५८६); रत्नागिरी येथील यात्रेच्या बहिवाटीसाठी यशवंतराव शेखदार यास पाठविण्या-संबंधी जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर यांचे (५९२); भुजंगराव घोरपडे यांच्या प्रांतास उपद्रव न होण्याबाबत जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर यांचे (५९३); केरी येथील पुरोहित देसाई यांचा मुलगा करवीरी निघून पावल्याबाबतीत चौकशी करण्या-संबंधी रावसाहेब मंत्री यास सकल ब्रह्मवृंद प्रांत गोमांतक यांचे (६४०-६४१); सतीच्या चौकशीबद्दल करवीराहून कारकून, शिपाई, जासूद वगैरे आले त्यांच्या पोटापाण्याच्या खर्चासंबंधी रावजीपंत दादा सुभेदार यास (६४२); महालोजी घाटगे यांच्या तंजावर भेटीसंबंधी रत्नाकर आप्पा यास मानाजी व तातोजी विठोजी मोहिते यांचे (६५६); शंकराजी त्र्यंबक याजकडून पाठवलेली वस्त्रे व पत्रे पोहचल्यासंबंधी संभाजी राजे यास शरीफजी राजे यांचे (६५८).

पत्रे—नवाबाच्या फौजेने सरहद्दीवर उपद्रव सुरू केल्यामुळे तिकडे फौज पाठविण्यासंबंधी व्यंकटप्पा नाईक बहिरी बहाद्दर यांचे (१४५७१-५७२); हळनवडे येथील पो. एजंट यांच्या मुक्कामात गुलाबाची व चाफ्याची फुले पाठविण्यासंबंधी बाळकृष्ण बापूराव यांचे (५७६); कोनाडेकर पाटील यांनी दावा करण्याच्या तक्रारीवर लोकांस सातारा रेसिडेंटकडे पाठविण्यासंबंधी बाळ-कृष्ण बापूराव यांचे (५७७); पो. एजंट याजकडे थैल्या पोचल्या केल्याबाबत (५७८); महालक्ष्मीच्या शारदीय नवरात्राच्या उत्सवास येण्याबद्दलची वर्दी पो. एजंट यांचे कानी घातल्यासंबंधी (५७९), पो. एजंटकडून आलेल्या थैल्या पाठविल्यासंबंधी (५८०); भेटीस येत असल्यासंबंधी (५८१); पो. एजंट यास करवीरी भेटीसाठी बोलावण्यासंबंधी (५८२); पो. एजंट डनलॉप यांच्या गिरोळ येथील मुक्कामाच्या बंदोबस्ताबाबत रामाजी भीमराव यांचे (५८३-५८५); केदारजी मोहिते याने बंदूक मारून घेऊन आत्महत्या केल्या-संबंधी आनंदराव त्र्यंबक व बापूराव वकील यांचे (५८९); कलेक्टर यांच्याशी केलेल्या बोलण्यासंबंधीच्या तपशिलाबाबत (५९०); जागोजागी जमविलेल्या लोकांसंबंधी (अपुरे आहे) (५९१); पो. एजंट याजकडून आलेल्या याद्या पाठविल्या असल्यासंबंधी (५९४); बेळगांवकडील वृत्त जीवराव जाधव यांच्याकडून समजेल यासंबंधी (५९५); व गणपतराव व कृष्णराव यांच्या शोधासंबंधी नारायण रत्नाकर यांचे (५९६); तंजावरकरास दिपवाळीचे कपडे पोहचते केल्यासंबंधी व तिकडील वर्तमानाबाबत गोविंदराव व महादेवराव निवाळकर यांचे (६३३); कोपार्डे येथे सतीच्या चौकशीबद्दल कारकून, शिपाई, जासूद वगैरे आल्यासंबंधी मोरो भिकाजी फाटक यांचे (६५०); तंजावरकडील सृष्टिसौंदर्याबाबत तसेच नरहर त्र्यंबक यास वेळीच पाठविण्याबाबत शिवछत्रपतीस संभाजीराजे यांचे (६५९-६६१).

पत्रके (कोष्टकवजा)—जहागिरदार, सरंजामदार देवस्थाने वगैरेंच्याकडे असलेल्या जमिनी, वतनें, गांवे इ. संबंधी (१४५९७-६१८).

मसुदा—रामशास्त्रीबाबा यांच्या योगक्षेमासाठी गांवे देण्याबाबत तंजावरकरास छत्रपतींनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१४६३४); सातारचे शाहू राजे व करवीरकर संभाजी राजे यांच्यामधील करारनाम्यांतील लिहावयाच्या कामासंबंधी (६५४).

याद्या—भोसले घराण्याच्या वंशावळीसंबंधी (१४६१९-६२६,६४२-६४३); तंजावरकर भोसले घराण्याच्या वंशावळीसंबंधी (६२७); कळंबेकर पानसे घराण्यांच्या माहिती व वंशावळीसंबंधी (६३६, ६४१); अनूरकर भोसले यांच्या वंशावळीसंबंधी (६३२); पळसवडे, प्रांत शिराळे येथील रात्रीच्या चौकी पहाऱ्यासंबंधी (६४६); रत्नशाळेकडून पुतळ्यांचे हार करण्यासंबंधी (६५३); ताराबाई व शाहू यांच्यामधील लढ्यासंबंधी व प्रतिनिधी घराण्याच्या माहिती विषयी (अपुरी आहे) (६५५).

---

**ज. क्र. ९५, रु. क्र. ९५, पु. क्र. १ का. सं. १४६८९ ते १४७४० (५२).**

**सु. स. १२२५-१२५३ ; इ. स. १८२३-२४ ते १८५१-५२.**

**अर्ज—दत्तक घेण्यास परवानगी मिळण्याबाबत आनंदीबाई देसाई नूलकर हिचा छत्रपतीकडे (१४७३४).**

**टिप्पण—बुवासाहेब छत्रपति यांच्या आप्त इष्टासंबंधीचे (१४६९६).**

## रुमाल क्र. ९५

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—**नारायणराव रत्नाकर यांजकडून :** दानोळीस जाऊन केलेल्या खटल्यासंबंधी हणमंतराव निंबाळकर यास (१४७१०); कागद वगैरे साहित्य पाठवून देण्यासंबंधी जीवराव जाधव यास (७१६); नानाराव देसाई व आप्पाजीराव देसाई यांना बेळगांवास पाठविण्यासंबंधी जीवराव जाधव यांना (७१७); हिंदुराव घोरपडे यांच्या घरात झालेल्या उपसर्गाबाबत जीवराव जाधव यास (७२२-७२३); सरभाईची जत्रा, मंगळवार पेठेतील मुलांची चोरी इ. संबंधी जीवराव जाधव यास (७२४-७३२).

**पत्रे**—मनोहरगड येथील गडकऱ्यांनी नामजाद लोकांना खाली घालवून दिल्याबाबत बच्याजी अनंत यांचे, दत्तक घेण्याचा विचार असल्यासंबंधी जीवराव जाधव व रावजी वाकनीस यांना आनंदीबाई देसाई कानूर यांची (१४७३५-७३६).

**पत्रे**—छत्रपतीस : पो. एजंट यांची धारवाडास भेट घेतल्यासंबंधी राघो व्यंकटेश यांचे (१४६८९-६९०); कमिशनर चॅपलिन यांजबरोबर करावयाच्या बोलण्यासंबंधी राघो व्यंकटेश यांचे (६९१); बेळगांवचे आसपास इंग्रजी फौज जमली असून पाच्छापूरच्या बाजूने काही पलटणी गेल्यासंबंधी (६९२); क्षेमसमाचारासंबंधी (६९३); फौजेमुळे करवीरी जाण्या-संबंधी (६९४); व्यंकटराव अर्जुनवाडकर धारवाडास आल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (६९५); पो. एजंट यास आडूरकर यांच्या संबंधीचा मजकूर सांगितल्याबाबत पांडुरंग अनंत यांचे (६९७-६९८); आडूरकर भोसले यांच्या ठाण्याकडे फौज पाठविण्याबाबत पांडुरंग अनंत यांचे (६९९-७००); कंपनी सरकारच्या थैल्यांची उत्तरे पाठ-विण्याविषयी बाळकृष्ण बाबूराव यांची (७०१-७०२); पो. एजंट यांच्याशी बोलणी केल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (७०३) व आनंदराव त्र्यंबक यांचे (७०४); इंग्रजाकडील थैल्यांची उत्तरे पाठविल्याविषयी (७०५); हुपरी व सामानगड येथे चोऱ्या, दरोडे करणाऱ्या आरोपींना करवीरी पाठवल्याबाबत पांडुरंग अनंत यांचे (७०६); पुण्याकडील फौज कुरुंदवाडच्या आसपास आली आहे याअर्थी आनंदराव त्र्यंबक यांचे (७०७); पो. एजंट निस्बट लष्करासह तासगांवांत मुक्कामाकरिता जाणार असल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक यांचे (७०८); तळंदगे येथे पो. एजंट यांच्याशी अद्याप बोलणे झाले नसल्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (७०९); बेळगांवास पो. एजंट यांची भेट घेणार असल्यासंबंधी नारायणराव रत्नाकर यांचे (७११); सीताराम लक्ष्मण व नरहर जनार्दन गोरे हे नागर मनोळीस जात असल्यासंबंधी (७१२); नागर मनोळीहून निघून कनूरच्या मुक्कामास जाणार असल्यासंबंधी (७१३); बेळगांवाकडील वृत्त जीवराव जाधव हे निवेदन करतील याअर्थी (७१४); पो. एजंट यांच्याशी झालेल्या बोलण्याचा तपशील कळवीत असल्या-संबंधी (७१५); छत्रपती व कर्नल (त्यांचे नांव नाही) यांच्या मुलाखतीबाबत (७१८); आणि भाऊमहाराज, इचलकरंजीकर इ. च्या नुकसानीबाबत नारायणराव रत्नाकर यांचे (७१९–७२१) बेळगांवास केव्हां येणार ते कळविण्याविषयी बाळाजी पारगांवकर यांचे (७३७). सणगे पाठविल्याबाबत नारायणराव हंबीरराव मोहिते यांचे (७४०);

**पावती**—गांवकामगार सरूड यांच्याकडून आपल्या नांवाचा लखोटा आपणास मिळाल्यासंबंधी बापू मैराळ कुलकर्णी यांजकडून (१४७३८); कमाविसदार कोगील यांच्याकडून हक्क मुशाहि-हिऱ्याची रक्कम पोचल्यासंबंधी बापू बाळोजी पाटील यांजकडून (७३९).

---

**ज. क्र. ९५, रू. क्र. ९५, पु. क्र. २, का. सं १४७४१–१४७९२ (५२).**

**सु. स. १२२४ ते १२३६, इ. स. १८२३-२४ ते १८३५-३६.**

**आज्ञापत्रे**—तावडतोब निघून येण्याबाबत खंडोजी नाईक यास राजमंडळाचे (१४७९०).

**पत्रे**—नागाव्याच्या जावसालासंबंधी जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर यांचे (१४७६१); पो. एजंट याच्या हळसवडे येथील मुक्कामाच्या बंदोबस्ताविषयी व क्षेमसमाचारा-संबंधी नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (७७२-७७३); मोरोपंत

रुमाल क्र. ९५

पत्रे—(चालू)                    पुडके क्र. २—(चालू)

घोरपडे व आप्पा देसाई हे स्वामी सेवेस तयार असल्यासंबंधी नानासाहेब यास (१४७७४); पट्टनकोडोली येथील सनदी नोकर लोकांसंबंधी आबाजीपंत यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (७७५); पाटणच्या रहदारीच्या दस्तका संबंधी नानासाहेब हवालदार यास (७८१-७८३); बापूजीपंत यास पाठविण्याबाबत, नानासाहेब हवालदार यास (७८५); दिवाण पागेतील दोन घोडी पाठविण्याबाबत नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (७८६); पो. एजंट यांच्याशी होसुर, हेबाळ प्रकरणी बोलणी केल्यासंबंधी, नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (७८९).

पत्रे: छत्रपतीस—पो. एजंट यांची भेट घेत असल्यासंबंधी वकिलांचे (१४७४१); पुणे मुक्कामी कमिशनर यास भेटल्यासंबंधी बच्चाचार्य पंडितराव यांची (७४३–७४४); आज्ञेप्रमाणे कामकाजे पहात असल्यासंबंधी बच्चाचार्य पंडितराव याचे (७४५); विनीवाले याचा पुरुन ठेवलेला ऐवज मिळाला नसल्यासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (७४६-७४७); इंग्रजी फौज विर्डीस आल्यासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (७४८); हुबळी भागांतील इंग्रजी फौजेच्या हालचाली संबंधी पांडुरंग यशवंत याचे (७४९); भेट म्हणून जिन्नस पाठवल्यासंबंधी लखमगौडा देसाई याचे (७५०); भाऊ महाराज वगैरेंच्या नागाव्यासंबंधी मल्हार यशवंत व काशीनाथ संक्राजी यांचे (७५१); नागाव्याच्या ऐवजाच्या वाटाघाटीबाबत (७५२-७५६); बेळगांवकडील मजकूर जीवराव जाधव हे सांगतील या अर्थी (७५७); सीताराम लक्ष्मण व नरहर जनार्दन यांच्या बाबतीत काही गैरप्रकार होणार नाहीत या अर्थी (७५८); आसामी लोक पाठविण्यासंबंधी (७५९); व सांडणीस्वाराबरोबर पाठविलेले जिन्नस पोहचल्यासंबंधी नारायणराव रत्नाकर यांचे (७६०); मुंडलगीकर व गोकाककर यानी कंकणवाडीच्या रानातील पिकें कापून नेल्याबाबत, रामाजी भीमराव याचे (१४७६२); पो. एजंट डनलॉप याच्या बेंगुर्ला येथील मुक्कामासंबंधी (७६३); कडलगे ठाण्यावर कडलगेकर कुलकर्णी याने जमाव करुन गोळागोळी केल्याबाबत (७६४); कंकणवाडी व मुंडलगीचे सिमांतर खटल्यासंबंधी (७६५); चंदूर व पाच्छापुराहून सांडणीस्वार व जासुदाबरोबर मजकूर निवेदन केल्यासंबंधी (७६६); पो. एजंट यास मिठाईचे पेटारे पोहचते केल्यासंबंधी (७६७); आणि भरतगडासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी केल्याबाबत बाळकृष्ण बाबूराव याचे (७६८); पो. एजंट यास कामकाजाच्या थैल्या पोचत्या करुन त्याचे उत्तर पाठविल्यासंबंधी (७६९-७७०); हळसवडे येथील इंग्रज अधिकाऱ्यांच्या मुक्कामाची व्यवस्था चांगल्या प्रकारे केल्यासंबंधी, मोरोजी कणसे व बाळकृष्ण बाबूराव याचे (७७१); कामकाजाबाबत बोलणी होत असल्यासंबंधी (कामकाज कसले त्याचा उल्लेख नाही) (७७६-७७७); आजरेकर यानी भुदरगड तनख्यातील धनगरवाड्यावर हल्ला केल्याबाबत (७७८-७७९); कुडचीकर बेरडानी बुदहाळ गाव लुटल्यासंबंधी (७८०); शिराळे येथे कैदेत असलेल्या तळीखोर कोपार्डेकर पाटील व भुदरगड गावकऱ्यांनी धनगर वस्तीवर केलेला हल्ला यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव यांची (७८४); मनोहरगड येथील काही गडकरी हजर झाल्यासंबंधी व शारदीय नवरात्रास येत असल्यासंबंधी रामजी भीमराव यांचे (७८७); पाटणच्या रहदारीचे दस्तक पाठवीत असल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (७८८); काडापूर येथे साहेबाचा (पो. एजंट) मुक्काम होणार असल्यासंबंधी मल्हार यशवंत याचे (७९२); काशीराव कोकरे यांच्या समाचारास भिकाजीराव यास पाठवण्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (७९१).

---

**ज. नं. ९६, रु. नं. ९६, पुडके नं. १, का. सं. १४७९३-१४८६९ (७७).**

**सु. स. १२१९ ते १२६४, इ. स. १८१८-१९ ते १८६४-६४.**

**आज्ञापत्रे**—मकर संक्रमणाचे तीळ-शर्करायुक्त पोचल्याबाबत नीळकंठराव शिंदे यास आईसाहेब यांचे (१४७९४); कागलच्या रानात मारलेल्या कोडोलीच्या धनगराच्या चौकशीबाबत मोरो चिकटो यास राजमंडळाचे (८२६).

**पत्रे**—पंत राजाज्ञा याच्याकडून येणे असलेल्या रकमेसंबंधी (१४७८५); निरनिराळे गावात पडलेले दरोडे व नागावे यासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी कल्याबाबत जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर

दप्तर क्र. ९६

**पत्रे**—(चालू)       पुडके क्र. १—(चालू)

याचे (१४८०४); छत्रपतींच्या पत्रामध्ये सविस्तर मजकूर लिहिल्याबाबत नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (८१२); सामानगडकऱ्यांनी चोरून नेलेली बकरी परत करण्याबाबत नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (८१५); राणीबिदनूर, होनली वगैरे गावी झालेल्या पो. एजंट यांच्या फिरतीबाबत नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (८१६); ठाणे, सालवण येथून घोड्यासाठी चंदी, वैरण इ. देण्याबाबत रंगू दळवई यास दिनकरराव गायकवाड याचे (८३७).

**पत्रे—छत्रपतींकडून :** मकर संक्रमणाचे तीळ-शर्करायुक्त पाठविल्याबाबत पो. एजंट, गव्हर्नर, इ. इंग्रज अधिकाऱ्यांना (१४७९३, ८०५, ८१९, ८२१, ८३६, ८५१).

**पत्रे—छत्रपतीस वच्चाचार्य पंडितराव यांची :** नांदरी, तुळजापूर भेटी बाबतच्या थैल्या पाठवून देणे-विषयी (१४७९६); गितोळे प्रकरणी इंग्रजांशी बोलणे झाल्याबाबत (७९७-७९८); पो. एजंट बेबर करवीरास भेट देणार असल्यासंबंधी (७९९-८००); कंपनी सरकारचे मनोदयाप्रमाणे वर्तणूक करण्याबाबत (८०१); कमिशनरच्या भेटीअंती कामकाजाबद्दल कळवीत असल्यासंबंधी (८०२).

**पत्रे—छत्रपतीस भाऊ महाराज यांची :** गव्हर्नर यांची भेट घेतल्यासंबंधी (१४८२२); तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी (८२४-८३२); चि. आप्पा यांचा व्रतबंध समारंभ झाल्याबाबत (८२५); इकडील मजकूर सदाशिव अनंत व खंडोजी नाईक यांजकडून समजेल या अर्थी (८२८); सदाशिव अनंत यांजकडून आलेले पत्र पाठवून दिल्याबाबत (८३०); नाईक-भोसले यांजकडून पाठविलेली पत्रे मिळाल्याबाबत (८३३); क्षेमसमाचारासंबंधी (८३४-८४९); पुणे येथे चोरी करून करवीरीं आलेल्या ज्योती माने याच्या चौकशीसंबंधी (८३८); मसकती डाळिंबे इत्यादी जिन्नस पाठविल्यासंबंधी (८३९); नरसिंहवाडीस व तेथून संकेश्वरास जाण्यासाठी लागणारे सामान पाठवित असल्यासंबंधी (८४०); सुंदराबाई यांच्या प्रकृतीविषयी (८४२); खर्चाची व्यवस्था होण्याबाबत (८४३); पालखीचे सामान खासगीकडे पाठविल्याबाबत (८४४); भरमाजी सिदराम देसाई चिक्कोडीकर यांजविषयीचा मजकूर समजल्याबाबत (८४५); आण्णा महाराज यांच्या लग्नाच्या निमंत्रणाबाबत (८४६-८४७).

**पत्रे—छत्रपतीस रामजी भीमराव यांची :** नरसिंगराव यांच्या लग्नास सदाशिवराव दिवाण ज्योत्याजीराव नाईक, इ. मंडळी आल्यासंबंधी (१४८०८); हरिभट वालवे याच्या सुटकेबाबत (८०९-८११); कंकणवाडी, गोकाक, मुडलगी, शेडबाळ या गावांच्या सीमा तंट्याबाबत (८१३); पो. एजंट डनलॉप यांच्याकडून आलेले लखोटे पाठविल्याबाबत (८१४).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** यात्रेस जाण्यासाठी रहदारीचे दस्तक पाठविल्याबाबत बाळकृष्ण बाबूराव याचे (१४८०३); धारवाड मुक्कामी रामरावजी यांची भेट घेतल्याबाबत नीळकंठ मनहर याचे (८०६); हिरा मसुरकर नायकिणीच्या वारसा चौकशीबाबत पो. एजंट यांचे (८०७); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठविल्याबाबत (८१७); नेर्लीच्या बागेतील द्राक्षे पाठवल्याबाबत अंताजी विरुपाक्ष याचे (८१८); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठवल्याबाबत तात्या महाराज यांचे (८२३,८२९); मेव्याचे पेटारे पाठविल्याबाबत गौराबाई गायकवाड हिचे (८२७); क्षेम समाचाराबाबत तात्या महाराज यांचे (८३५); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठवल्याबाबत गुरूमहाराज यांचे (८४१); आंबे पाठवल्याबाबत सिद्धेश्वर मठाधिपती यांचे (८४४); मकर संक्रमणाचे तीळ पोचल्याबाबत पो. एजंट, कमिशनर इ. ची (८५२-८६९).

**यादी**—रामकृष्णपंत व मोरो गंगाधर यांच्यामध्ये जमिनी वगैरेबाबत चालू असलेल्या खटल्याबाबत (१४८३१).

---

**ज. क्र. ९७, रु. क्र. ९७, पु. नं. १, का. सं १४८७०–१४९३८ (६९).**

**सु. स. १२१३ ते १२२८, इ. स. १८१२-१३ ते १८२७–२८.**

**कलमबंदी**—भवानी कोठीकडील शेरी वगैरे जमिनींची लावणी करण्यासंबंधी (१४९१६, ९१७).

**पत्रे**— मनोळीकडील केळी व द्राक्षे पाठविल्याबाबत. आईसाहेब यांना मोरो बाजीराव याचे (१४८७१); नारायणराव राजाज्ञा यांच्या नेमणुकीसंबंधी आईसाहेब यांना पो. एजंट यांचे (८७२)

रुमाल क्र. ९७

पुडके क्र. १--(चालू)

**पत्रे--जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर याची** : कागद वगैरे साहित्य पाठविण्यासंबंधी (१४९१८); आप्पाजी देसाई चिंचणीकर यास पाठविण्याविषयी (९१९); नांदणी येथील परागंदा झालेल्या रयत लोकांविषयी (९२०); गिजवणे येथील निपाणकर यांच्या येणे असलेल्या हक्काच्या ऐवजाबाबत (९२१); वाडीच्या वसाप्पा खोत याने केलेल्या फिर्यादीच्या कामाच्या नकला पाठविण्याबाबत (९२२); पुणेहून इंग्रज सेनाधिकाऱ्याने पाठवलेल्या चकती-संबंधी (९२३); रुकडीच्या पागेत असलेली आण्णाजी कुलकर्णी यांची घोडी त्यास परत करण्याबाबत (९२४). कलेक्टर यांच्यासाठी तंबूचे साहित्य पाठविण्यासंबंधी (९२५, ९२६); क्षेमसमाचारासंबंधी (९२७, ९२९); तोरगलकर यांच्याशी करावयाच्या बोलण्याची यादी पाठवण्याबाबत (९२८); गोविंदराव पंडित अमात्य यांच्या मुलीच्या लग्न समारंभास अंबारी हत्ती इ. सामान पाठवल्यासंबंधी (९३१, ९३२); मातोश्री साहेबांच्या प्रकृतीचे वर्तमान वरचेवर कळविण्याविषयी (९३३).

**पत्रे--छत्रपतीकडून** : मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन व चॅपलीन यास (१४८७०,८८८).

**पत्रे--छत्रपतीस पांडुरंग अनंत यांची** : धारवाडकडील वर्तमान कळवीत असल्यासंबंधी (१४८८४, ८८५); आनंदराव आण्णा व बाळकोबा नाना वकील याना धारवाडास पाठवण्याबाबत (८८६, ८८७); नकाशाच्या कामासाठी आलेल्या इंग्रज अधिकाऱ्यासंबंधी (८८९-८९२); कुडची भागातील चोरांच्या बंदोबस्ताविषयीं (८९३-८९५); नेर्लीकराकडील कर्जाऊ ऐवजाचा उलगडा करण्यासंबंधी (८९६); बिदी तालुक्याच्या जमाबंदीसाठी पो. एजंट आल्यासंबंधी (८९७-८९९); नीळकंठराव शिंदे यानी बाळोजी भोसले याच्या लुटून नेलेल्या जिंदगीची यादी पाठवल्यासंबंधी (९००-९०१).

**पत्रे--छत्रपतीस इतरांची** : सखारामपंताकडून पुण्याकडील मजकूर समजेल या अर्थी वच्चाचार्य पंडितराव यांचे (१४९०२); कुडचीस चोरांच्या बंदोबस्तासाठी गेलेल्या स्वार वगैरे लोकांनी तेथे दंगा केल्याबाबत बाळकृष्ण बाबूराव याचे (९०३); पुणे मुक्कामी इंग्रजाशी कामकाजाची बोलणी करीत असल्याबाबत बाळकृष्ण बाबूराव याचे (९०४-९०७); धारवाडचे कलेक्टर हुबळीस पेठ पहावयास गेल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव याचे (९०८); आंबे पाठविल्याबाबत नारायणराव रत्नाकर याचे (९०९); कामाचा, चंदीचा व भले लोक यांचा खर्चाच्या बंदोबस्ताविषयी मल्हार यशवंत याचे (९१०); शिवराम भट यानी कमतनूर इ. प्रकरणी इंग्रजाकडे नेलेल्या फिर्यादीसंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव याचे (९११); बाबा महाराज व भाऊ महाराज यांच्याकडील गावासंबंधीच्या याद्या पाठवण्याबाबत मल्हार यशवंत व काशीनाथ संक्राजी यांचे (९१२); इचलकरंजीकर व पटवर्धन वगैरेंच्या वसुलाच्या रुजुवाती चालू असल्यासंबंधी मल्हार यशवंत व काशीनाथ संक्राजी याचे (९१३); राजाज्ञा यांच्या पत्रावरून सर्व निवेदन होईल या अर्थी महिपतराव गोपाळ याचे (९१४); कलेक्टर याजकडील हत्ती, उंट वगैरे सरंजामाच्या खर्चाची तरतूद कल्यासंबंधी नारायण रत्नाकर याचे (९१५); कामकाजाचे कागदपत्र पोचल्याबाबत महिपतराव गोपाळ याचे (९३०); इंग्रजाकडील जावसालाच्या उलगड्यासंबंधी, नारायणराव रत्नाकर याचे (९३४-९३८).

**याद्या--**नारायणराव पंडित राजाज्ञा व नारायणराव पाटणकर यांच्या समवेत पुण्यास इंग्रजांकडे पाठवलेल्या कागदपत्रासंबंधी (१४८७३-८८३).

---

**ज. क्र. ९७, रु. नं. ९७, पु. नं. २, का. सं. १४९३९-१५००५ (६७)**

**सु. स. १२१३ ते १२७३, इ. स. १८१२-१३ ते १८७२-७३.**

**आज्ञापत्रे--**रद्दकर्जाच्या मोबदला जकातीचा वसूल लावून दिल्याबाबत दादो कृष्ण परांडेकर यास छत्रपतीचे (१४९५९).

**टिप्पण--**पो. एजंट याजकडे पाठवलेल्या कागदपत्रासंबंधी (१४९७४).

**पत्रे--**कलेक्टरसाठी पाठवलेला सरंजाम चिकोडी मुक्कामी पोचल्याबाबत (१४९३९); व क्षेमसमाचारासंबंधी (९४०); आक्कासाहेब यांच्या जावसालाच्या उलगड्यासंबंधी (९४१);

## रुमाल क्र. (९७)

## पुडके क्र. २—(चालू)

समडोळीकर पाटील यास पाठविण्याबाबत, तसेच रावजी वाकनीस यास जामीन घेवून पाठवण्याबाबत (१४९४२-९४३); राज्यांतील सर्व खटल्यांची चौकशी होण्यासंबंधी जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर याचे (९४४-९४५); मकर संक्रमणाच तिळगूळ पाठविल्याबाबत, गव्हर्नर मुंबई यास छत्रपतींचे (९४७, ९७२, ९७३, ९७८); सदलगे मुक्कामी सुभेदार याजकडे लखोटा दिल्यासंबंधी, कृष्णाजी मुकुंद याचे (९५०); क्षेमसमाचारासंबंधी, (९५३); बेळगांव मुक्कामी पो. एजंट यांच्या भेटीस जात असल्यासंबंधी, दिवाणसाहेब याना बुवासाहेब छत्रपती यांचे (९५४); पंत प्रतिनिधी विशाळगडकर यांच्या कामाची गव्हर्नरकडून आलेली थैली पाठविल्याबाबत छत्रपतीस रामाजी भीमराव याचे (९६०); निष्ठापूर्वक तळमळीने छत्रपतींचे काम करीत असल्यासंबंधी (९६२); क्षेमसमाचारासंबंधी (९६३); पो. एजंट डनलॉप यांच्या भेटीसंबंधी (९६४); कोडोली मुक्कामाच्या खर्चाच्या बंदोबस्ताविषयी (९६५); व फिर्यादी लोकांच्या जावसालांच्या उलगड्याविषयी नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (९६६); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठवल्याबाबत, दिनकरराव गायकवाड यास भोजराज सिद्धराज पवार याचे (९६७); देशपांडे यांचे कारकुनाजवळ धोतरजोडी व कागद खरेदीसाठी रुपये दिल्याबाबत, आप्पासाहेब गायकवाड यास नारोजी कदम याचे (९६९); तिळगूळ पोचल्याबाबत, मातोश्री आक्काबाई सेनाखासखेल याना दिनकरराव गायकवाड यांचे (९९७).

पत्रे—**आबासाहेब छत्रपती यांना भाऊ महाराज यांची :** पाठवलेला पोषाख मिळाल्यासंबंधीचे पत्र पोचल्याबाबत (१४९८२); क्षेमसमाचारासंबंधी (९८३, ९८७, ९८८); पूर्वीच्या पत्रांत सविस्तर मजकूर लिहिला असल्यासंबंधी (९८५); ग्रांट साहेबाकडे मेवामिठाई, थैल्या वगैरे जिन्नस पोहचते केल्याबाबत (९९१-१५००५); दसऱ्याकरिता नवीन पोशाख पाठवल्यासंबंधी (९९२); शेटे बंधूंच्या भाऊबंदकीचा तंटा मिटविण्याबाबत (९९४); चॅपलीन वगैरे इंग्रज अधिकाऱ्यांशी एक दोन दिवसांत बोलणी करीत असल्यासंबंधी (९९९); हत्ती खरेदीबाबत चौकशी करून कळवीत असल्यासंबंधी (१५०००); वठार गांवाच्या वहिवाटीसंबंधी (००२).

पत्रे—**बुवासाहेब छत्रपती यांना भाऊ महाराज यांची :** वहिनीसाहेबांच्या महायात्रेच्या खर्चाची सोय करण्याबाबत (१४९७७); बळवंतराव चिटणीस यास मजकूर सांगून पाठवल्यासंबंधी (९८१); बाळाजीपंत नातू यांच्या मुलाच्या लग्नासंबंधी (९८६); पागेकडील खर्चाची व्यवस्था होण्याबाबत (९९०); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठवल्याबाबत (९९३); धारवाड येथील खर्चाची व्यवस्था होण्याबाबत (९९६); गव्हर्नर यांच्याशी कामकाजासंबंधी बोलणी झाली नसल्याबाबत (१५००१); अमीरचंद याचे सरकारात असलेले दागिने त्यास परत करण्याबाबत (००३); मेव्याचे पेटारे वगैरे सामान पोंचल्याबाबत (००४).

पत्रे—**छत्रपतींस इतरांची :** रुकडी व माणगांव येथील सीमातंट्याबाबत (१४९४६); मनोहरगडावरील लोकांच्या तंट्याचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी, (९४८, ९४९); बेळगांव मुक्कामी पो. एजंट निसबट व छत्रपति यांची भेट होण्याबाबत, (९५१, ९५२); पो. एजंट निसबट हे शहापुराहून धारवाडास जाणार असल्यासंबंधी (९५५); गव्हर्नर व पो. एजंट यांच्याशी दोस्ती वृद्धिंगत होण्याबाबत रामाजी भीमराव याचे (९५८); माधवराव बापू यास देवाज्ञा झाल्यासंबंधी, बुवासाहेब छत्रपतिस वहिणाबाई यांचे (९५६); द्राक्षे पाठविल्याबाबत अंताजी विरूपाक्ष याचे (९५७); मिठाईचे पेटारे पोचल्याबाबत पो. एजंट यांचे (९६१); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठवल्याबाबत बाबासाहेब व चिमासाहेब छत्रपतीस गुरू महाराज यांचे (९६८-९८९); सामानगडाकडील वेहड्याच्या याद्या कारकुनासोबत पाठविल्यासंबंधी महादजी व नारायण ज्योती यांचेकडून (९७०); द्राक्षे पाठविल्याबाबत रुद्रो नागनाथ याचे (९७१); मेवा मिठाईचे पेटारे पोहचल्याबाबत, कमिशनर याचे (९७५); दिवाळीच्या सणास आपल्याकडे येण्यासंबंधी (९७९); व क्षेमसमाचारासंबंधी आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपतीस भाऊ महाराज, यांचे (९८०); वरचेवर पत्र पाठविण्याविषयीं बाबासाहेब व चिमासाहेब छत्रपतीस गुरू महाराज यांचे (९८४); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठविल्याबाबत मानाजीराव जगताप याचे (९९५); चांगल्या घोड्याचा शोध करून पाठवीत असल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (९९८).

यादी—राणी ताराबाई व सॅमसन यांच्या भेटीसंबंधी (१४९७६).

**ज. क्र. ९८, रु. क्र. ९८, पु. क्र. १. का. सं. १५००६–१५०६४ (५९).**

**सु. स. १२२३ ते १२३७ ; इ. स. १८२१-२२ ते १८३६-३७.**

**कलमबंदी**—बापू महाराज, चिंचलीकर देसाई, लिंगनूरकर पाटील इ. बाबतच्या जावसालाविषयी (१५०३२, ०३३) तसेच जमेनिसीकडील कारकुनांच्या नेमणुका, कोल्हापूर येथील पटकीची साथ, निपाणीकरांच्या जमिनीतील चोरून नेलेला कडबा इ. संबंधी जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर याचे (०३४-०३५).

**पत्रे**—क्षेमसमाचारासंबंधी बाळाजी नारायण यास छत्रपतीकडून (अपूर्ण व अस्पष्ट) (१५००६); सदाशिवपंत भाऊ यांच्या कर्जफेडीसंबंधी नारोपंत नाना यांना भरमापा सिदराम याचे (००७); पुणे येथील इंग्रज अधिकाऱ्यांच्या मर्जीनुसार वागण्याबाबत महिपतराव पारसनीस यास लाला मुनसी याचे (००८); भाऊ महाराज, यांचेकडील समाचारासंबंधी नारायणराव सरलष्कर यास रामजी गोविंद मु. पुणे याचे (०२७, ०२८, ०४२); कंकणवाडीची जमाबंदी, वळीवडे येथील कैद्यांची सुटका इ. बाबत (०२९-०३१); व्यंकाजी तिमाजी कुलकर्णी याची तट्टाणी शिगरु त्यास परत करण्याबाबत (०३६); कलेक्टरचा मुक्काम परगावी होणार असल्याने त्यासाठी उंट, घोडी, भोई वगैरे सरंजाम पाठवण्याबाबत (०३७); तोरगलकडील कागदपत्र पाठविण्यासंबंधी (०३८); यळगूड गावाकडून तोफखान्याबाबतचा ऐवज दिला असल्यासंबंधी, (०४१); चैत्र वद्य अष्टमीच्या उत्सवाबाबत, पट्टणकुडी गडहिंग्लज या गावावर झालेल्या रोख्यास मनाई करण्याबाबत (०४४); क्षेमसमाचारासंबंधी नारायणराव रत्नाकर याचे जीवराव जाधव यास (०४८); आप्पा देसाई चिंचलीकर हे धारवाड येथे तापाने आजारी असल्यासंबंधी नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (०५८); बापूजी नारायण कुलकर्णी याच्या घरावर दरवडा पडल्याबाबत सातारकर छत्रपतीस (०५९).

**पत्रे—छत्रपतींस :** हवे असलेले कागदपत्र पाठविल्यासंबंधी वकिलाचे (१५००९); चिकोडीकर सराफ व चिंचणीकर कारकून यांना पाठवण्यासंबंधी (०१०, ०११); आकिवाटकर गिऱ्या आरोपीस इंग्रजांच्या स्वाधीन केल्याबाबत (०१२); छत्रपतीच्या जेजुरीच्या स्वारीबाबत, तसेच गव्हर्नर यांच्या बेळगावी होणाऱ्या मुक्कामासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (०१३, ०१४); रांगणा तनख्याच्या मोबदला द्यावयाची गावे, करंवळी येथील दुतर्फा अम्मल इ. संबंधी नीळकंठ मल्हार याचे (०१५-०१८) ; भाऊ महाराज, तोरगलकर इ. संबंधी पो. एजंट यांच्याशी केलेल्या वाटाघाटीबाबत नीळकंठ मल्हार याचे (०१९-०२१); भाऊ महाराज यांच्या नागाव्याबाबत (०२२); तसेच मल्हार लक्ष्मण वठारकर याच्या घराच्या नागाव्याची नुकसान भरपाई करून देण्याबाबत (०२३, ०२४); पो. एजंट निसबट हे इचलकरंजीकर, पटवर्धन इ. संबंधी रुजुवातीची कामे पाहू लागल्यासंबंधी मल्हार यशवंत व काशीनाथ शिवाजी याचे (०२६); आपल्याकडील मजकूर जीवराव जाधव निवेदन करतील या अर्थी (०३९); गिजवणे येथील तळीखोर लोकास पकडून पाठविण्याबाबत (०४०); सर कलेक्टर यास दिलेले डेऱ्याचे सामान, महामारीच्या शांतीसाठी अनुष्ठान इ. बाबत (०४३); राज्यावर कसाला पडल्यामुळे सरंजामदारांकडून एक सालाचा ऐवज घेण्याबाबत (०४५-०४७); इचलकरंजीकरासंबंधीचे जावसाल व चोरी दरोडे इ. बाबत इंग्रजांशी केलेल्या वाटाघाटी बाबत नारायणराव रत्नाकर (०४९-०५१); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पोचल्याबाबत पो. एजंट इ. इंग्रज अधिकाऱ्याची (०५२-०५७); खर्चाचा बंदोबस्त करण्याविषयी (०६०); व पुणे येथे सावकाराकडे गहाण ठेवलेले सरकारी दागिने सोडवून घण्याबाबत, भाऊ महाराज याचे (०६१-०६३).

**याद्या**—छत्रपती व पो. एजंट निसबट यांच्या भेटीसंबंधी (१५०२५); हत्ती, पालखी वगैरे सरंजामासह नारायणराव राजाज्ञा यांची रवानगी पुण्यास केल्याबद्दल (०६४).

---

**ज. क्र. ९८, रु. क्र. ९८, पु. क्र. २, का. सं. १५०६५–१५१२४ (६०).**

**सु. स. १२२३ ते १२३७, इ. स. १८२२–२३ ते १८३६–३७.**

**पत्रे**—खर्चाची व्यवस्था करण्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे यास पांडुरंग अनंत याचे (१५०७४); पो. एजंटकडे पाठविण्याची थैली पत्रे मिळाल्याबाबत (१२०); व छत्रपतींनी दिलेले महावस्त्र व प्रसाद पोचल्यासंबंधी नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव यांचे (१२२).

**रुमाल क्र. ९८**

**पुडके क्र २—(चालू)**

**पत्रे—जीवराव जाधव यास नारायणराव रत्नाकर याची :** छत्रपतींच्या आज्ञेत राहूं अशा अर्थी (१५०९४); भाऊ महाराज यांच्या यादीचे उत्तर पाठवून देण्याविषयीं (०९५); आत्तारी सामान मिळाल्यासंबंधी (०९९); राहिलेली सणगे पाठविण्यासंबंधी (१००); चिकोडी येथील पाटील कुलकर्णी यांच्या जावसालासंबंधी (१०२); गहाण टाकलला सरकारी देव्हारा सोडवून घेण्याबावत (१०३); चिचलीकराकडील जावसाल उलगडला नसल्यासंबंधी (१०४); मुंबईहून छत्रपतींच्या थैलीचे आलेले उत्तर व्यंकाजीपंत याजबरोबर पाठवले असल्यासंबंधी (१०५); छत्रपतींच्या भेटीस येत असल्याबावत (१०६); कांही गावांतील मारल्या गेलेल्या माणसांच्या चौकशीसंबंधी (१०७); गिझवणे येथील परागंदा झालेल्या लोकासंबंधी (१०८); करवीरहून पाठवलेल्या असामी लोकांबावत (१०९); रुमडोलीकर पाटील यास सत्वर पाठविण्याबावत (११०, १११); वाडी रत्नागिरी येथील यात्रेच्या वहिवाटीस देवजी जाधव व रामाजीपंत यांना पाठविल्यासंबंधी (११२-११५); शिवसिंग यांजकडील मोत्यांच्या चोरीची चौकशी लवकर संपविण्याविषयी (११६); छत्रपतींच्या प्रकृतीचे वर्तमान वरचेवर कळवण्याबावत (११८-११९).

**पत्रे—छत्रपतीस पांडुरंग अनंत यांची :** पो. एजंट हे संवदतीस जाणार असल्यासंबंधी (१५०६७); मिरजेस होणाऱ्या छत्रपतींच्या भेटीसंबंधी (०७३); पो. एजंट हे जमावंदीच्या कामासाठी नवलगुंदास जाणार असल्याबावत (०७५-०७६), छत्रपतींच्या फौजेकडून इचलकरंजीकर व निपाणकर यांना उपद्रव होऊ नये या अर्थी (०७७); कितूर तालुक्याच्या जमावंदीसाठी पो. एजंट वेटगिरीस आल्यासंबंधी (०७८); चिकोडी व मनोळी तालुक्यांतील दुमालदारांस उपद्रव न होण्याबावत (०७९-०८०); नणंदीकर यांच्यावरील चैत्र वद्य अष्टमीच्या उत्सवाबावतच्या रोख्यासंबंधी (०८१); भाऊ चाफेकराकडून आलेली जवावाची यादी पाठविल्यासंबंधी (०८२); शिरगूरकर व कितूरकर यांच्या खटल्यासंबंधी (०८३-०८५); हुबळी येथील पो. एजंट यांच्या मुक्कामाविषयीं (०८८-०९०).

दुमालदारांस उपद्रव न होण्याविषयी (०६८-०६९);

**पत्रे—छत्रपतीस वकिलांची :** कमिशनर यांच्यावरोवर धारवाडास जात असल्याबावत (१५०६६); अखवारनवीस यांचे पत्र पाठविले असल्यासंबंधी (०७०); निपाणकरानी ठेवलेल्या फौजेबावत (०७१-०७२); यात्रेस जाण्यास रहदारीची परवानगी मिळण्याबावत, पो. एजंट यांच्याशी बोलणीं केल्यासंबंधी (०८६-०८७); पो. एजंट यांना भेटून सविस्तर कळवीत असल्यासंबंधी (१२१).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** भाऊ महाराजाकडील गांवाना उपद्रव न करण्याबावत कमिशनर यांचे (१५०६५); लाट व रांगोळी येथील नागाव्यासंबंधी मल्हार यशवंत व काशीनाथ शिवाजी यांचे (०९१); खर्चाची व्यवस्था सत्वर व्हावी या अर्थी (०९२); व करवीराहून पन्हाळ्यास कामदार लोक पाठवण्याबावत मल्हार यशवंत याचे (०९३); नांदणी येथील रयतेचे बोलणे समजावून घेण्यासाठीं आपाजीराव शिर्के यास पाठवण्याविषयीं नारायणराव रत्नाकर यांचे (०९६); क्षेमसमाचारासंबंधी (०९७); पो. एजंट व कलेक्टर यांच्या फिरतीकरितां भोई, उंट इत्यादि सरंजाम रवाना करण्यासंबंधी (०९८); सिरडी बाग संबंधी नणंदीकर यांच्या जावसालाविषयी (१०१); कलेक्टरचा मुक्काम करवीरास होणार असल्याबावत नारायणराव रत्नाकर यांचे (११७); कमिशनर यानी केलेल्या चौकशीत आपण निर्दोषी ठरलो या अर्थी रामाजी भीमराव यांचे (१२३-१२४).

---

**ज. क्र. ९९, रु. क्र. ९९, पु. क्र. १, का. नं. १५१२५ ते १५१९५ (७१).**

**सु. स. १२०० ते १२२८, इ. स. १७००–१८०० ते १८२७–२८.**

**आज्ञापत्रे—**नागोजीराव घाटगे हे सविस्तर मजकूर लिहितील या अर्थी आप्पूराव रामराव यास छत्रपतींचे (१५१२५); बाबूराव घाटे यास हुजूर भेटीस येण्याबावत राजमंडळाचे (१५९); रहमान आगा याच्या मिरज येथील बारा इमाम पिरांच्या वतनदारीबावतच्या हक्कासंबंधी माधवराव गंगाधर यास शंभु छत्रपतींचे (१६१).

रुमाल क्र. ९९

पुडके क्र. १—(चालू)

**जाहीरनामा**—बाजीराव पेशवे यांच्या मदतीसाठी मराठी मुलुखात येणाऱ्या इंग्रजी फौजेस मामलेदार, ठाणेदार, किल्लेदार इ. नीं अन्न, घासदाणा इ. देण्याची व्यवस्था करण्यासंबंधी गव्हर्नर जनरल वेलस्ली याचा (१५१३९-१४५).

**पत्रे**—फौजेसह सामानगडास जात असल्यासंबंधी कर्नल वेलस्ली यास रत्नाकर पंत राजाज्ञा यांचे (१५१२८); धारवाड तालुक्यातील दोन ठाणी घेऊन इंग्रज फौजेस अडथळा केल्याबाबत संभाजीराव शिंदे तोरगलकर यास वेलस्ली याचे (१२९); क्षमसमाचारासंबंधी हैबतराव गायकवाड यास वेलस्ली याचे (१३५); क्षेमसमाचारासंबंधी पीर महमद यास उदाजीराव घाटगे याचे (१५५); करवीरकरांची कामे चांगल्या प्रकारे होत असल्याबद्दल उदाजीराव घाटगे यास पो. एजंट याचे (१६०); पाठविलले जिन्नस पोचल्याबाबत; राणीसाहेब (सुंदराबाई) यांना थॉमस मन्रो याचे (१७१); भाऊ महाराज करवीरी जावयास निघाले असल्याबाबत राणीसाहेब याना एल्‌फिन्स्टन याचे (१७२); छत्रपतीकडील कागदपत्र-पाठविण्यासंबंधी भाऊबाबा यास ग्रांट याचे (१८८); आबासाहेब सिंहासनारूढ झाले त्यानिमित्त वस्त्रे व जवाहिर पाठविल्याबाबत चॅपलीन कमिशनर यास सुंदराबाई यांचे (१९०).

**पत्रे—छत्रपतीकडून एल्‌फिन्स्टन यास:** अटकेत असलेल्या नरहर देशपांडे याच्या मुलाची तो आजारी असल्याने सुटका करण्याविषयी (१५१५१); आपली कामकाजे सत्वर उलगडून देण्याबाबत (१५२); दोस्तीची वृद्धी होण्याबाबत (१७३); जोतीबास गेलेल्या अमृतराव पंडित यांच्याकडील कारकून इ. लोकांच्या शोधासंबंधी (१७४); सरंजाम पाठविला असल्या-संबंधी (१८४).

**पत्रे—छत्रपतीकडून ग्रांट यास:** पारगाव येथील वाण्याच्या घरावर पडलेल्या दरोड्यासंबंधी (१५१८२, १९३); बोलणी करण्यासाठी चिमणाजी सखदेव यास पाठविल्यासंबंधी (१८५-१८६); मरियम ख्रिस्ती याच्या चोरीसंबंधी (१८७); पाच असामीना पाठविल्यासंबंधी (१८९); वारणेपलीकडे वसूल न करण्यासंबंधी ताकीद दिल्याबाबत (१९१); चोरीच्या नावनिसीची यादी पोहोचल्यासंबंधी (१९२).

**पत्रे—छत्रपतीकडून वेलस्ली यास:** पुणेहून पाटण्यास जाताना भेट देण्याबाबतचे (१५१२६); आजरेकर व नेरलीकर हे करवीर प्रांतात उपसर्ग करतात त्यांच्या बंदोबस्ताविषयी (१२७); करवीरच्या सरहद्दीस आलेल्या इंग्रजी फौजेसंबंधी (१३०); बाजीराव पंडित प्रधान यांच्या मिरज येथील मुक्कामासंबंधी (१३१); कंपनी सरकारच्या फौजेस उपसर्ग न होण्याची व्यवस्था केल्याबाबत (१४७); पूर्वीप्रमाणेच करवीरकर व कंपनी सरकार यांची दोस्ती चालवावी या अर्थी (१४८-१४९).

**पत्रे—छत्रपतीकडून इतरांना:** क्षेमसमाचारासंबंधी जनरल स्टुअर्ट यास (१५१३२); केकले येथे आजारी माणसांच्या राहण्याची सोय केली असल्यासंबंधी डॉ. स्कॉट यांना (१४६); नारो गिरमाजी यास बोलणी करण्याकरिता पाठविले असल्याबाबत कंपनी सरकारास (१५३); उदाजीराव घाटगे यास कामामुळे ठेवून घेतले असल्याबाबत पो. एजंट याना (१५७); तिळगूळ पाठविल्याबाबत, पो. ए. याना (१६२); तिळगूळ पाठवल्याबाबत बॉस्टीन यास (१६३); सिंधुदुर्ग येथील शिवसागर देवस्थानास मोईनी खर्च व दरसालच्या उत्सवाकरिता असलेले इनाम चालवण्याबाबत रेसीडेंट सिंधुदुर्ग यांस (१६५); एल्‌फिन्स्टन यांचा लखोटा पोचल्याबाबत थॉमस मनरो यास (१७६).

**पत्रे—छत्रपतीस एल्‌फिन्स्टन यांची:** तिळगूळ पोचल्यासंबंधी (१५१६६); अमृतराव याजकडील करवीरी आलेल्या कारकून वगैरे लोकांचा शोध करण्याबाबत (१६८); मोरो बाजीराव चिटणीस याने इंग्रजाकडील छत्रपतींची कामकाजे करण्याविषयी (१६९-१७०); बत्तीस शिराळे वगैरे ठिकाणच्या बंडाच्या बंदोबस्तासाठी कंपनी सरकारची कुमक पाठविल्या-बाबत (१७८); घोडा, बैल व म्हैस येऊन पोचल्यासंबंधी (१८०).

रुमाल क्र. ९९

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतीस ग्रांट यांची :** करवीर सरकारकडील सरंजामदारांच्या कैफियती पाठविण्यासंबंधी (१५१७९); करवीर येथे दरोडा घातलेल्या मांगाना पाठविले असल्यासंबंधी (१८३); मांगले हा गाव पंडितराव यास इनाम असल्यासंबंधी (१९४); तुळजापुरास निघण्यापूर्वी लिहून कळविण्यासंबंधी (१९५).

**पत्रे—छत्रपतीस वेलस्ली यांची :** कुरुंदवाडच्या मुलुखास उपद्रव न होण्यासंबंधी (१५१३३, १३६, १३७); इचलकरंजीकर नारायणराव व्यंकटेश यांच्या लष्करास व मुलुखास उपद्रव न करण्याबाबत (१३४); तोरगलकर यांच्या पत्राची नक्कल पाठविल्याबाबत (१३८); दाजी नारायण यास मजकूर सांगून पाठवीत असल्याबाबत (१५०).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** उदाजीराव घाटगे यांना तूर्त पाठवू नये या अर्थी विल्यम डौस याचे (१५१५४); तिळगूळ पोचल्याबाबत (१५६); व कंपनी सरकारशी दोस्ती वृद्धिंगत करण्याविषयी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग याचे (१५८); इनायतनामा व मिठाई पोहोचल्याबाबत कर्नल विल्यम डौस याचे (१६४); बापू रामोशी या बंडवाल्यास करवीरास आश्रय न देण्याबाबत पो. एजंट यांचे (१६७); भाऊ महाराज याना पाठवून देण्याबाबत थॉमस मन्रो याचे (१७७).

**याद्या—**छत्रपतीनी शिरोळ मुक्कामी पाठविलेले दागिने, वस्त्रे इ.संबंधी (१५१७५); निडगुंदी व सारापूर येथील चोरीस गेलेल्या करवीरकरांच्या म्हशीबाबत शेडबाळकर यांच्या वकिलास पो. एजंट यांचेकडून (१५१८१).

---

**ज. क्र. ९९, रु. क्र. ९९, पु. क्र. २, का. सं. १५१९६ – १५२६५ (७०).**

**सु. स. १२००-२८ इ. स. १७९९-१८०० ते १८२७-२८.**

**इनायतनामा—**चिकोडी, मनोळी तालुक्यांतील गावांच्या सोडचिठ्याबाबत गव्हर्नर जनरल वेलस्ली यास छत्रपतींचेकडून (१५२४५).

**जबाब—**फातिमा या स्त्रीच्या दागिन्यांचा अपहार केल्याबाबत व पारसी गृहस्थाचा घोडा चोरल्याबाबत शेख हुसेन बुडन याचा (१५२१६-२१७).

**पत्रे—**सदाशिव अनंत यास बोलणी करण्यासाठी पाठविल्याबाबत ग्रांट यास भाऊ महाराज यांचे (१५२००); आबासाहेब छत्रपतींच्या राज्यारोहण समारंभास येण्यासंबंधी चॅपलीन यास सुंदराबाई यांचे (२१३); धोंडजी वाघ यास आश्रय दिला नसल्यासंबंधी कर्नल वेलस्ली यास बापू याचे (२२५, २२६); बाळाजी जनार्दन व पटवर्धन यांच्याकडून होणाऱ्या उपसर्गाबाबत ऑर्थर वेलस्ली यास छत्रपतींचे (२२७); कंपनी सरकारशी दोस्ती ठेवण्यासंबंधी गव्हर्नर, मुंबई यास सुबराव पंडित अमात्य याचे (२२९); करवीरकराशी दोस्ती राखण्यासंबंधी (२४३); व सुबराव घाटगे याजबरोबर पाठविलेले पत्र छत्रपतीना सादर केल्याबाबत गव्हर्नर जनरल वेलस्ली यास हैबतराव गायकवाड याचे (२४४); कंपनी सरकारशी दोस्ती पूर्वीप्रमाणे चालवावी या अर्थी करवीरकरास जॉन मॉस्टीन याचे (२४७); छत्रपतींची कामकाजें सत्वर होण्याबद्दल, एलफिन्स्टन यास भाऊ महाराज याचे (२४९); पूर्ववत दोस्ती राखण्यासंबंधी गव्हर्नर, मुंबई यास करवीरकरांचे (२५२); तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी गव्हर्नर जनरल डंकन व कर्नल क्लार्क याना (२५३); बाळाजीपंत यास रवाना केले असल्याबाबत कर्नल क्लार्क यास (२५५); व कोल्हा-पुरास

रुमाल क्र. ९९



पुडके क्र. २—(चालू)

केव्हा भेट देणार ते कळविण्यासंबंधी कर्नल क्लोज यास नागोजीराव घाटगे याचे (२५६); विरुपाक्ष व नागोजीपंत नेर्लीकर यांनी करवीर राज्यांतील गावें लुटल्यासंबंधी गव्हर्नर जनरल वेलस्ली यास शामय्या निा मि. क्लार्क याचे (२५९); सांगली येथे येणाऱ्या आपल्या लोकांस गळदगेकरांनी अडवून ठेवल्यासंबंधी पो. एजंट वेवर यास सिधोजीराव निंबाळकर यांचे (२६१-२६४); फौज वगैरे नेऊन कितूर तालुक्यांस उपसर्ग न करण्याबाबत रत्नाकर पंडित इत्यादीस कंपनी सरकारचे (२६५).

**पत्रे—छत्रपतींकडून कर्नल क्लोज यांस** : तहाच्या व जावसालाच्या याद्या वगैरे कागदपत्र पाठविल्याबाबत (१५२३०); हरी बल्लाळ केळेकर यास कैद करण्याबाबत (२३१); परशुराम पंडित यांच्या घरीं निर्माण झालेल्या खटल्याबाबत (२३२); क्षेमसमाचारासंबंधी (२३५, २४१, २५७); बाळाजीपंत व मोरोपंत यांच्यामार्फत इनायतनामा पाठविल्यासंबंधी (२४२); मोरोपंत यास सविस्तर मजकूर सांगून पाठविल्याबाबत (२४६); निपाणीकरास करवीरच्या गावांना उपसर्ग न करण्यास ताकीद होण्यासंबंधी (२५१); कामकाजाविषयी सुबराव घाटगे याना पाठवले असल्यासंबंधी (२५४).

**पत्रे—छत्रपतीकडून कर्नल वेलस्ली यास** : सविस्तर मजकूर निवेदन करण्यासाठी नागोजीराव घाटगे यास पाठविल्याबाबत (१५२२२); करवीर हद्दीत दंगे-धोपे करणाऱ्या घोंडजी वाघाचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी (२२३); वस्त्रे वगैरे देऊन संताजीराव मोहिते यास पाठवले असल्यासंबंधी (२२४); सामानगड व कागल येथे पाठवलेल्या फौजेसंबंधी (२५८).

**पत्रे—छत्रपतीकडून इतरांना** : करवीरी होणार असलेल्या समारंभ कार्याची माहिती देण्यासाठी भाऊ महाराज यांना पाठविले असल्यासंबंधी चॅपलिन याना (१५२०१); वारणाकाठी असलेल्या करवीर व सातारा हद्दीतील मळी जमीनीत शेवरी, कंज्याळ इ. लावण्यासंबंधी, नारायणराव यादव याच्या वहिणीच्या लग्नासंबंधी व रहदारीच्या परवान्यासंबंधी ग्रॅंट यांना (२०३, २०४, २०५); भेट म्हणून पाठविलेले जवाहिर, पोषाख इ. वस्तु पोहचल्यासंबंधी व भाऊ महाराजाकडून मजकूर समजल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन याना (२१०-२१२); किल्ले प्रसिद्धगड, सोनगड वगैरे तालुक्याचे जावसाल उलगडण्यासाठी कमिशनर चॅपलिन यास (२१४); चोरीस गेलेल्या कपडयांच्या पेटयाबाबत माहिती पाठवण्यासंबंधी मि. मॅलोट यास (२१९); चिकोडी, मनोळी भागात निपाणीकर व कागलकर करीत असलेल्या गैरवर्तणुकीविषयी कर्नल क्लोज यास (२२०-२२१); कंपनी सरकारच्या फौजाना उपसर्ग न करण्याची व्यवस्था केल्याबाबत कर्नल क्लार्क यास (२३६); पटवर्धनानी मनोळी तालुक्यातील घेतलेल्या ठाण्यांची मोकळीक करण्यासंबंधी गव्हर्नर वेलस्ली यास (२३७); करवीरी भेट देण्यासंबंधी जोनॅथन डंकन यास (२३८-२३९); कामकाजाकरिता नागोजीराव घाटगे यास पाठवल्याबाबत गव्हर्नर, मुंबई यास (२४८); सविस्तर मजकूर सांगून मोरो महादेव व व्यंकटराव कृष्ण यास पाठवल्याबाबत जोसेफ युटाफ यास (२५०).

**पत्रे—छत्रपतीस ग्रॅंट यांची** : उदगीर येथील बंडवाल्यांच्या बंदोबस्तासाठी (१५१९७); चोरांच्या बंदोबस्तासाठी व त्यांची माहिती कळवण्याविषयी (१९८-१९९); घोडनाक मांगाच्या अपराधाची चौकशी करण्याविषयी (२०६); नारायणराव यादव यांची मुलगी बाळोजी मोरे यास देण्याबाबतच्या करारासंबंधी (२०७); नरसाप्पा सराफ यांस चोरांनी लुबाडले त्याची चौकशी होण्यासंबंधी (२०८); करवीर इलाख्यात दरोडा घातलेल्या आरोपीस करवीरी पाठविल्यासंबंधी (२०९); खानापूर पेट्यातील चोरासंबंधी (२१५).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** कोंकणातील दरोडेखोरांचा बंदोबस्त करण्यासाठी कलेक्टर दक्षिण प्रांत कोंकण यांचे (१५१९६); वकिलामार्फत पाठविलेली सणगे पोचल्यासंबंधी कॅप्टन एचीसन याचे (२१८); इमदाद अल्ली मुनशी यास नोकरीस ठेवून घेण्याबाबत एल्फिन्स्टन याचे (२४०).

**मसुदे**—पाठवलेली थैली पोचल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास छत्रपतीनी पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (१५२२८); बंडाच्या पारिपत्यास जाणाऱ्या इंग्रजी फलटणीस करवीर हद्दीतून जाऊ देण्यासंबंधी विल्यम क्लार्क यास छत्रपतीनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (२३३); शाम भटजी यास मुंबईहून पुण्यास पाठविल्याबाबत कर्नल विल्यम यास बापू यानी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (२३४); दिनकर आप्पाजी यास कामकाजासाठी पाठवले असल्याबाबत छत्रपतीनी कर्नल क्लोज यास लिहावयाच्या आज्ञापत्रासंबंधी (२६०).

**थाद्या**—कमिशनर चॅपलिन व मि. मन्रो याना पाठविलेली वस्त्रे व जवाहीर यासंबंधी (१५२०२); एल्फिन्स्टन यानी छत्रपतीस पाठविलेली वस्त्रे, जवाहीर इ. संबंधी (२११).

---

**ज. क्र. १००, रु. क्र. १००, पु. क्र. १, का. सं. १५२६६ ते १५३३१ (६६).**

**सु. स. १२०० ते १२२१, इ. स. १७९९–१८००ते १८२०–२१**

**आज्ञापत्र**—युटॉफ याचे पत्र येताच फौजेची रवानगी करण्याबाबत अप्पुराव रामराव यास छत्रपतींचे (१५२६८); वेलस्ली याजकडील वर्तमान वरचेवर कळविण्याविषयी अप्पुराव रामराव यास (२६९-२७०).

**पत्रे**—क्षेमसमाचारासंबंधी नागोजीराव घाटगे यास अप्पुराव याचे (१५२६६); मोरोपंत भेटीस येत असल्यासंबंधी नागोजीराव घाटगे यास व्यंकटराव कृष्ण याचे (२६७); कर्नल स्टिव्हनसनची तुकडी मलकापुराहून विरा राज्यात जाणार म्हणून वेलस्लीचे लष्कर पैनगंगेच्या तिरावर असल्यासंबंधी नारायणराव पाटणकर यास मि. किटली कमांडर ठाणे घोडगिरी याचे (२७१); छत्रपतीना पाठवलेल्या पत्राची नक्कल माहितीकरिता पाठविल्याबाबत हैबतराव गायकवाड यास वेलस्ली याचे (२७२); बेळगाव येथे लष्करात पडलेल्या दरोड्याच्या तपासाबाबत कलेक्टर, धारवाड याचे करवीर राज्यातील मामलेदार, ठाणेदार जहागिरदार वगैरेना (२७८); कृष्णेच्या तहाच्या नकला पाठविल्याबाबत तसेच चिकोडी मनोळीच्या ताकिदी प्रधानपंत याजकडून छत्रपतीकडे पाठवून देण्याबाबत गव्हर्नर जनरल यास विश्वासराव गायकवाड याचे (३०३); छत्रपतींना इंग्रजाना करावयाच्या कुमकेविषयी बापूसाहेब यास मोरो महादेव याचे (३२१); बाळाजीपंत यानी कर्नल वेलस्ली याची भेट घेतल्याविषयी नागोजीराव घाटगे यास लिंगो भगवंत याचे (३२२); कंपनी सरकारशी दोस्ती राहावी या अर्थी नागोजीराव घाटगे यास कर्नल वेलस्ली याचे (३२३).

**पत्रे—सुंदराबाई राणीसाहेब यांची :** आबासाहेब छत्रपतीना पुत्र झाल्याबद्दल शर्करा पाठविल्याविषयी ग्रॅंट याना (१५२७९); कमिशनर चॅपलीन यास (२८५); रॉबर्टसन यास (३२९); अंबिकाबाई याना ऋतुप्राप्ती झाल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास (२८४); दिनकरराव गायकवाड यास पाठविल्याबाबत एल्फिन्स्टन यास (२९५); आबासाहेब छत्रपति यांच्या राज्यारोहण समारंभाच्या वेळी जवाहीर, सणगे वगैरे पाठवलेले जिन्नस पोचल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास (२९६-२९७); कमिशनर चॅपलिन यास (३०१).

रुमाल क्र. १००

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींकडून एलफिन्स्टन यास** : कंपनी सरकारच्या दोस्तीबाबत बोलणी करण्यासाठी नारो गिरमाजी व शिवराम बापू याना पाठविल्याबाबत (१५२७७); मोरो बाजीराव चिटणीस व बापू शिवराम यांना कामकाजाची माहिती देऊन पाठवल्याबाबत (२८१); कामकाजे उलगडून दोस्ती वाढवावी या अर्थी (२८३); गोव्यातील इंग्रज वकील मि. कोटलेर यास सर्व मजकूर सांगितला असल्यासंबंधी (३०८); सविस्तर मजकूर सांगून आनंदराव यास पाठवल्याबाबत (३१५); त्रिंबक आबजी याजबरोबर कामकाजे पाठविल्याबाबत (३१७); निपाणकरानी करवीरनजीक तोफेची मारामारी केल्याबाबत (३१८); भाऊ महाराज याना पाठविल्याबाबत (३१९); कृष्णराव गोपाळ याजबरोबर पाठविलेले पत्र पोहोचलेबाबत (३२५); नागोजीराव पाटणकर यास बोलणी करण्यासाठी पाठविल्याबाबत (३२६); मालवणहून मुंबईस जाणाऱ्या पलटणीसाठी रहदारीचे पाठवलेले दस्तक पोहचल्याबाबत (३३१).

**पत्रे—छत्रपतींकडून चॅपलीन यास** : कामकाजाचा उलगडा करण्याबाबत (१५२८०); मालवण भागांतील चोरांस पकडल्याबाबत (२८६); बंडवाले लोकास पकडण्यासंबंधी (२९०); मलवडी येथील नारायणराव बाजी घाटगे यांच्या देशमुखी वतनासंबंधी (२९१); आबाजी भोसले याचे कोरयाल येथील पाटीलकीचे वेतन चालविण्याबाबत (२९९).

**पत्रे—छत्रपतींकडून इतरांना** : आलताफनाम्याची थैली पोचल्याबाबत फेजरल यास (१५२८२); काजीर्डा घाटातून जाणाऱ्या व्यापारी मालावरील जकातीसंबंधी कलेक्टर बाणकोट यास (२९३-२९४); रामचंद्र रघुनाथ यास कामकाजे समजावून देऊन पाठविले असल्याबाबत जॉन व कोटलेर गव्हर्नर गोवा यास (३०५-३०७); पलटणी व सरंजाम वगैरे पाठवून देण्याबाबत जॉन व लुई फर्नांडीस यास (३११); आपली कामकाजे करून दोस्ती वाढवण्याबाबत कॅप्टन मेन यास (३१२); थैल्या (पत्रे) पोचल्याबाबत (३२०); व बंदुकीची जोडी पोचल्याबाबत कर्नल मत्रजर यास (३२७); इंग्रजी लष्करी कुमक मिळाल्यास २० हजार रुपये देऊ या अर्थी लुई फर्नांडीस यास (३२८); दिनकर आप्पाजी यास कामकाजे देऊन पाठविल्याबाबत जनरल अलपेडी यास (३३०).

**पत्रे—छत्रपतीस** : पेंढाऱ्यांच्या उपद्रवाबाबत पाठविलेल्या पत्रामध्ये खोडाखोड झाल्याबाबत कर्नल क्लोज याचे (१५२७३); कोंबड्या व मासे पोचल्याबाबत (२७४); छत्रपतींची कामकाजे कंपनी सरकारकडून चांगल्या तऱ्हेने होत आहेत या अर्थी (२७५); व तिळगूळ पोचल्याबाबत डौस याचे (२७६); प्रसिद्धगडकरी व सोनगडकरी यांच्याकडून रयत लोकास होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी अचिसन याचे (२९२); भेट म्हणून पाठविलेल्या वस्तुसंबंधी एलफिन्स्टन याचे (२९८); लुई फर्नांडीस यास सरंजामसह मालवणास पाठवित असल्यासंबंधी जॉन फर्नांडीस याचे (३०४); कंपनी सरकारकडून आपल्या मनोदयाप्रमाणे कामकाजे होतील या अर्थी जॉन व लुई फर्नांडीस याचे (३०९); छत्रपतीना त्यांच्या शत्रुविरुद्ध सहाय्य करण्याबाबत जॉन व लुई फर्नांडीस यांचे (३१०); गडकरी लोकानी कर्जाऊ घेतलेल्या रकमेसंबंधी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यांचे (३१३); सेनाखासखेल यांचे वकील बापू मैराळ हे कोल्हापूरास यात्रेसाठी आले असल्याबाबत एलफिन्स्टन याचे (३१४); इंग्रजांनी कौल दिलेल्या व्यापारी जहाजाना अडथळा न करण्याबाबत कलेक्टर दक्षिण प्रांत कोंकण याचे (३१६); लुई फर्नांडीस यास मालवणास पाठवण्याचे रहित झाल्यासंबंधी जॉन फर्नांडीस याचे (३२४).

**याद्या—**इंग्रजांनी छत्रपतीस पाठवलेल्या सन्मानार्थी पोषाखासंबंधी (१५२८७-२८९); करवीरकरांनी साताऱ्याच्या छत्रपतीस पाठवलेल्या सन्मानार्थी पोषाखासंबंधी (३००); आबासाहेब छत्रपतींच्या राज्यारोहण प्रसंगी इंग्रजानी पाठवलेल्या सन्मानार्थी पोषाखासंबंधी (३०२).

---

**ज. क्र. १००, रु. क्र. १००, पु. क्र. २, का. सं. १५३३२-१५३९५ (६४).**

**सु. स. १२०३ ते १२१७, इ. स. १८०२-०३ ते १८१६-१८१७.**

**पत्रे—**वायजाबाई यांची प्रकृती ठीक नसल्याबाबत मि. जॅकीन यास सुंदराबाई यांचे (१५३५९); आकासो घाटगे यांच्या प्रकृतीस बरे नसल्याबाबत (३६०); चि. बापू यास पुत्र झाल्यानिमित्त शर्करा पाठविल्यासंबंधी एलफिन्स्टन यास रामचंद्रराव पंडित याचे (३६१); लष्कराकडील

रुमाल क्र. १००

पत्रे—(चालू) पुडके क्र. २–(चालू)

वैल पाठविले आहेत त्यावर जकात न घेण्याबाबत रत्नाकर पंत यास कर्नल मन्रजर याचे (१५३६८); कर्नल डौस यास पाठवलेल्या पत्राचा जवाब न आल्याने मनुष्य पाठवल्याबावत (३७१); कामकाजे देऊन बाळाजी बाजीराव चिटणीस यास पाठविल्याबाबत एल्फिन्स्टन यास भाऊ महाराज यांचे (३९१); आवासाहेब छत्रपतींस पुत्ररत्न झाल्याबावत शर्करा पाठविल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास सुंदराबाई यांचे (३९२).

**पत्रे—छत्रपतींकडून एल्फिन्स्टन यास :** पत्रे पोचल्यासंबंधी (१५३४२); कामकाजाच्या जबाबाची थैली पाठविली जाईल या अर्थी (३४३); भाऊ महाराज, दिनकरराव गायकवाड, नारायणराव पंडित हे सर्व मजकूर सांगतील या अर्थी (३४४); निपाणकरांनी सामानगडास फौज पाठवून शह दिला असल्याबावत (३४५); करवीर प्रांतातील गावास वसुलाविषयी उपसर्ग न करण्याबाबत निपाणीकरास ताकीद करण्याबाबत (३४६); करारनामा व तहनामेच्या थैल्या स्वरुपजी क्षीरसागर बरोबर पाठवल्या असल्याबाबत (३४७); चिकोडी, मनोळी तालुक्यांच्या सोडचिठ्ठ्या पाठवण्याबाबत (३४८); निपाणकरांनी करवीरनजीक तोफेची मारामारी केल्याबाबत (३४९); स्वरुपजी क्षीरसागर याच्याकडून सर्व मजकूर समजेल या अर्थी (३५२); अलताफनाम्याची थैली देऊन भाऊ महाराज यांची रवानगी केल्याबाबत (३५३); गायकवाड यांचे वकील बापू मैराळ याच्या करवीर निवासिनीच्या यात्रेसंबंधी (३६७); करवीर ३ रे शिवाजी याच्या मृत्यूसंबंधी (३७४); करवीर राज्याचे संरक्षण करण्याविषयी (३७५); कामकाजाच्या उलगड्याबाबत (३७६); इंग्रजी फलटणीने निपाणकरांच्या ठाण्यास वेढा देऊन कामकाजाचा उलगडा करुन घेतल्याबाबत (३७७-३७८); यशवंतराव घाटगे हे पुण्यास भेटीस येत असल्याबाबत (३८०); बाळाबाई निंबाळकर तुळजापुरास व हणमंतराव निंबाळकर जेजुरीस जाणार असल्याबाबत (३८१); कामकाजे करुन दोस्ती वाढवावी या अर्थी (३८२, ३८३); कागल तालुका करवीर राज्यातील असल्यासंबंधी (३८४-३८५); ऐनापुरे गावास उपसर्ग न करण्याबद्दल शिरोळ मामलेदारास ताकीद केल्याबाबत (३८६); निपाणकरांनी हिम्मत बहादर यांच्या घेतलेल्या मुलुखासंबंधी (३८७); बापोजी गणेश गोखले हे करवीर प्रांतात उपसर्ग करतात त्यांना ताकीद होण्याबाबत (३८९).

**पत्रे—छत्रपतीकडून इतरांना :** रहदारी मार्गाच्या व्यवस्थेबाबत ऑर्थर वेलस्ली यास (१५३३२); वेलस्ली यांच्या नावे पाठवलेला इनायतनामा त्याजकडे पोचता करण्याबाबत कर्नल डौस यास (३३४); क्षेमसमाचाराबाबत रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यास (३३७); कृष्णाजी व्यंकटेश या कारकुनाच्या सुटकेबाबत कर्नल क्लोज यास (३३८); जनरल वेलस्ली याजकडून आलेल्या करारनाम्याच्या यादी व इंग्रज लखोटा स्वरुपजी क्षीरसागर बरोबर रवाना केल्याबाबत गव्हर्नर मुंबई यास (३३९); नारायणराव पंडित व दिनकरराव गायकवाड यांना सविस्तर मजकूर सांगून पाठविल्याबाबत कर्नल मन्रजर यास (३५०); करवीरकर ३ रे शिवाजी कैलासवासी झाल्यासंबंधी कोटलेर ब्रुटीस यास (३५७); भरतगड व नरसिंहगड येथे वाडीकर सावंताची फौज आल्यासंबंधी कर्नल स्मिथ यास हैबतराव गायकवाड यांची (३६२-३६३); अमृतराव शिंदे यांच्याकडून मजकूर समजेल या अर्थी कोटलेर ब्रुटीस यास (३६९); नारो गिरमाजी व उदाजीराव घाटगे हे कामकाजाविषयी बोलणी करतील या अर्थी मि. लुई यास (३७०); करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या मृत्युबाबत मि. लुई यास (३७२); राघो व्यंकटेश यांना कामकाजाची माहिती देऊन पाठविल्याबाबत कर्नल क्लोज यास (३९३); क्षेमसमाचारासंबंधी डौस यास (३९४); टिपू सुलतान याचे पारिपत्याकरिता जादा फौजेची जरूर असल्यास कळविण्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यास (३९५).

**पत्रे—छत्रपतींस एल्फिन्स्टन याची :** महमद इब्राहीम व स्वरुपजी हुजरे यांच्याकडून सर्व मजकूर समजेल या अर्थी (१५३५१); भाऊ महाराज यांच्या योग्यतेविषयी (३५६); दिनकरराव गायकवाड यांजकडे कामे देऊन पाठवल्यासंबंधी (३६६); करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या निधनाबाबत (३७३); अलताफनामे पोचल्याबाबत (३७९); पुणे येथील इंग्रजांच्या ब्राह्मण कारकुनास जबरदस्तीने अटक केल्याबाबत (३९०).

रुमाल क्र. १००

पत्रे—(चालू) पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** कल्लोळ येथील देवळात आजारी माणसे ठेवण्याबावत डॉ. स्कॉट याचे (१५३३३); छत्रपतीचा लखोटा गव्हर्नर जनरल यांजकडे पाठविल्याबावत लेप्टनंट नॉक्स याचे (३३५); इंग्रज व होळकर यांच्यामध्ये झालेल्या लढाईबावत कर्नल क्लोज याचे (३३६); लुई फर्नांडीस मालवणास जाणार असल्याबावत जॉन फर्नांडीस याचे (३४७); रामचंद्र रघुनाथ याजकडून सर्व कामकाजे समजली पण त्याचा जवाव देण्याचा अधिकार आपणास नाही या अर्थी कोर्टलँडस्युलर, ब्रिटीश वकील बंदर गोवा याचे (३४१); विलायती बंदूक पाठविल्याबावत कर्नल मन्रजर याचे (३५४, ३५५); कर्नल डौस वगैरेना पाठविलेली पत्रे त्यांना पोचती केल्याबावत गुलाम अली मुनशी याचे (३५८); करवीर हद्दीत मसूर येथे आलेल्या सावंतवाडीकर याच्या फौजेसंबंधी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग याचे (३६४, ३६५); करवीर हद्दीतून पुणे मार्गे मुंबईचे रहदारीचे दस्तक दिल्याबावत रेसिडेंट सिंधुदुर्ग याचे (३८८).

---

**ज. क्र. १०१, रु. क्र. १०१, पु. : क्र. १, का. सं. १५३९६-१५४५० (५५).**

**सु. स. ११७६ ते १२१६, इ. स. १७७५-७६ ते १८१५-१८१६.**

**इस्तिहारनामा**—कंपनी सरकारच्या लष्करास कंपनीचे रुपये घेऊन धान्य इत्यादी जिन्नस विकत देण्याबावत (१५४१०).

**पत्रे**—क्षेमसमाचाराबावत नागोजीराव घाटगे यास मेजर हॉक याचे (१५३९९); छत्रपतींची पत्रे कर्नल वेलस्ली याजकडे पाठविल्याबावत नागोजीराव घाटगे यास व्यंकटराव कृष्ण याचे (४०२); फौजेच्या मदतीची जरुरी नसल्याबावत जनरल कॅमेल याचे करवीरकरास (४०३); छत्रपती पाटणास जाणार असल्याबावत अप्पूराव बापू याचे (४०४); वरचेवर पत्रे पाठवण्याविषयी कर्नल वेलस्ली यास नागोजीराव पाटणकर याचे (४०७, ४०८); छत्रपतींचा कार्यभाग करण्यासंबंधी रामचंद्रराव पंडीत याचे एल्फिन्स्टन यास (४२६); भाऊ महाराज व गायकवाड हे सर्व मजकूर सांगतील याअर्थी एल्फिन्स्टन यास सुंदराबाई यांचे (४२७); छत्रपतींना संकटमुक्त करण्यासंबंधी रामचंद्रराव पंडीत याचे एल्फिन्स्टन यास (४२९); करवीर राज्यातील खेडयांना उपसर्ग न देण्याबावत निपाणकरास ताकीद देण्याबावत एल्फिन्स्टन यास छत्रपतीचे (४३०); करवीर सरकारच्या कामकाजाविषयी (४३२); चि. बापू यास पुत्रप्राप्ती झाल्याबद्दल शर्करा (४३३) व चि. भाऊ यास पुत्र झाल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास रामचंद्रराव पंडीत याचे (४३५); त्रिंबकजी डेंगळे यास पकडण्याविषयी बाजीराव साठे यास एल्फिन्स्टन याचे (४४५).

**पत्रे—छत्रपतींची एल्फिन्स्टन यास :** कामकाजे करून दोस्ती वृद्धिंगत करण्याविषयी (१५४२५); करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या निधनाबावत (४३७, ४३८, ४४२); मोरो बाजीराव चिटणीस यास बोलणी करण्यास पाठविण्याबावत (४४०); हिम्मत बहाद्दर यांचे तालुके निपाणकराकडून परत मिळाल्यासंबंधी (४४१).

**पत्रे—छत्रपतींची इतरांस :** पेशव्यांच्या फौजेने आपल्या राज्याची फार खराबी केल्याबावत कर्नल किटन यास (१५३९६); पत्र पोहोचल्यासंबंधी शिवछत्रपती यांचे खुदापरस्ते तुरवेषा दर्गापीर-बंदेनवाडा यास (३९७); शिरगावकर वगैरेना करवीर हद्दीत उपसर्ग न करण्यास ताकीद होण्याबावत वेलस्ली यास (४०६); पटवर्धनानी छत्रपतींच्या विरुद्ध इंग्रजांकडे केलेल्या तक्रारीसंबंधी कर्नल क्लोज यास (४१४); करवीर हद्दीतून पुण्यास जाणाऱ्या इंग्रजी फलटणीस अडथळा होऊ न देण्याबावत कोटलेर ब्रुटीस मु।। गोवा यास (४४१); कामकाजे करून दोस्ती वाढवण्याबावत लुई फर्नांडीस यास (४३६); मालवण येथील छत्रपतींच्या आरमाराविषयी (४३९); एल्फिन्स्टन करवीरी केव्हा येणार ते कळविण्याविषयी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यास (४५०).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** वरचेवर पत्रे पाठवून दोस्ती वृद्धिगत करावी या अर्थी वेलस्ली याचे (१५४००); कर्नल वेलस्ली व मोरोपंत यांची भेट झाल्यासंबंधी व्यंकटराव कृष्ण याचे (४०१); आईसाहेब यांचेसाठी औषधी तेल पाठवले असल्यासंबंधी सर विल्यम क्लार्क याचे (४०५); क्षेमसमाचारासंबंधी गव्हर्नर जनरल वेलस्ली याचे (४०९); खाद्यपदार्थ व पत्र पोचल्याबावत

रुमाल क्र. १०१

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू) सिदोजीराव निंबाळकराकडून मनोळीचे ठाणे न मिळाल्यासंबंधी वेलस्ली याचे (१५४११); आरोपी लोकांना बापूजीपंत गोखले यांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी (४१३); जमखिंडी (४१२); किर्लोस्कर येथील अम्मलदाराने ठाणे ताब्यात दिले नसल्यासंबंधी (४१५-४१६); पंडीत प्रधान (पेशवे), दक्षिणेस यात्रेनिमित्त करवीरी नोकरीस न ठेवण्याबाबत (४१७-४१८); करवीराहून आलेली पत्रे वगैरे पो. एजंटाकडे जात असल्यासंबंधी कर्नल क्लोज याचे (४१९); परस्परांच्या मुलुखातील व्यापाऱ्यांना परस्परांच्या पाठवल्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई याचे (४२०); परस्परांच्या मुलुखात व्यापार करण्यास परवानगी असल्याबाबत गव्हर्नर, मुंबई याचे (४२८); करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या मृत्युसंबंधी शंभू छत्रपतींस गुलाम अल्ली मुन्शी याचे (४३१)

पत्रे—**छत्रपतींस एल्‌फिन्स्टन यांची** : करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या निधनाबाबत (१५४२२-४२३); इंग्रजांनी घेतलेल्या सिंधुदुर्गाकडील क्षेमसमाचारासंबंधी आबासाहेब छत्रपतींस (४२४); तिळगूळ मिळाल्यासंबंधी (४४३-४४४); इंग्रजी भागाच्या कारभारासंबंधी (४३४); सैन्यास मालवणहून जाण्यायेण्यासाठी रहदारीचा परवाना देण्यासंबंधी (४४६-४४७); मालवणास जाताना मि. डनलॉप करवीरी मुक्काम करणार असल्यासंबंधी (४४८-४४९).

यादी—छत्रपतींनी वेलस्ली यास लिहिलेल्या पत्रासंबंधी (१५३९८).

---

ज. नं. १०१, रु. क्र. १०१, पु. : क्र. २, का. सं. १५४५१-१५४८९ (३९).

सु. स. १२१६ ते १२२७, इ. स. १८१५-१६ ते १८२६-२७.

पत्रे—पुणे येथील इंग्रजांच्या ब्राह्मण कारकुनास कैद केल्यासंबंधी एल्‌फिन्स्टन यास सुंदराबाई यांचे (१५४५३); चिमा तात्याच्या विवाहास येण्याचे आमंत्रण पोचल्यासंबंधी गुरु महाराज यास एल्‌फिन्स्टन याचे (४५४); विलायतेहून बडा सावकार आल्यावर काम करीत असल्यासंबंधी सर्जेराव दादा यास (कोणाचे ते समजत नाही) (४५५); तिळगूळ पोचल्याबाबत कमिशनर चॅपलिन याचे छत्रपतींस (४५७); मल्हारराव घोरपडे याजकडील जावसाल मांचूरचे ठाणे छत्रपतींस मिळण्यासंबंधी चॅपलीन यास वासुदेव पंडीत याचे (४६२); नारायण बाजी घाटगे व झुंझारराव घाटगे यांच्यामध्ये चाललेल्या मणीवाडी येथील देशमुखी वतनाच्या खटल्याबाबत (४७५).

पत्रे—**छत्रपतींची एल्‌फिन्स्टन यास** : पुणे येथील इंग्रजाकडील ब्राह्मण कारकुनास मोरो बाजीराव चिटणीस याने अटक केल्याबाबत (१५४५२); गणेश बाबाजी खडके याजकडून विश्वासराव गायकवाड यानी कापड वगैरे घेतले त्याची बाकी चुकती करण्यासंबंधी (४६३-४६४) तुळजापुरास देवदर्शनास जाण्यासंबंधी रहदारीचे दस्तक मिळण्यासंबंधी (४६६).

पत्रे—**छत्रपतींकडून इतरांना** : मातोश्री तुळजापुराहून निघून करवीरास पोचल्यासंबंधी चॅपलीन व ग्रांट यास (१५४६९-४७१); विजापूरचे कलेक्टर यांचा अलतफनामा मिळाल्यासंबंधी (४७२); झुंझारराव घाटगे यास करवीरी पाठवण्याबाबत चॅपलीन यास (४७४); करवीर प्रांतात चोऱ्या, दरोडे होतात त्याच्या बंदोबस्तासाठी कलेक्टर धारवाड यास (४७६); वाडीकर सावंत यांच्याकडे चालत असलेल्या दुतर्फी अम्मलासंबंधी चॅपलीन यास (४७७); भाऊ महाराज यांना गुप्तगोष्टी करण्यास पाठविल्याबाबत चॅपलीन यास (४७८); बापूजी बेलापूरकर याने नरहर कोडोलीकर सावकार यास देणे असलेल्या ऐवजासंबंधी कलेक्टर, सोलापूर यास (४७९); तुळजापुरास देवदर्शनास जाण्यासाठी रहदारीचे दस्तक मिळण्याविषयी पो. एजंट यास (४८४); रामचंद्र रघुनाथ यांना कामकाजे समजावून पाठवल्याबाबत गव्हर्नर, मुंबई यास (४८५, ४८६).

पत्रे—**छत्रपतींस इतरांची** : कंपनी सरकारच्या ब्राह्मण कारकुनास केलेल्या अटकबाबत चौकशी होण्यासंबंधी एल्‌फिन्स्टन याचे (१५४५१); विंग येथे खून करून फरारी झालेल्या संतू पाटलास पकडण्याबाबत ग्रांट, पो. एजंट सातारा याचे (४५६); जावसालाच्या उलगड्यासाठी वकीलास पाठवून देण्यासंबंधी चॅपलीन याचे (४५८); तिळशर्करा पोचल्याबाबत ग्रांट याचे (४५९); पुनवत येथील आरोपी मांगास मामलेदार शिराळे याच्याकडे पाठवण्याबाबत ग्रांट याचे (४६०); ज्वाला प्रसाद मुन्शी याच्या उंटाच्या चोरी प्रकरणी रॉबर्टसन याचे (४६१);

**रुमाल क्र. १०१**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रें**— (चालू)

सातार्‍याहून ग्रांट यांचेकडून आलेली थैली पाठवल्याबाबत अंताजी बल्लाळ याचे (१५४६५); तुळजापूर भेटीबाबत ग्रांट याचे (४६७); दोन बंदुका पाठवल्यासंबंधी कॅप्टन अचीसन याचे (४६८); पटकीचे औषध पाठवण्यासंबंधी कॅप्टन अचीसन याचे (४७३); आपल्याकडील काम लवकरच निकालात निघतील याअर्थी एल्फिन्स्टन याचे (४८८-४८९); दरोडेखोर लोकांचा बंदोबस्त केल्याबाबत कर्नल क्लोज याचे (४९७).

**याद्या**—चिटणीस, पंत अमात्य, सरलष्कर व इतर नोकर लोक यास चिटणिसीकडून द्यावयाच्या वाटणीसंबंधी (१५४८०-४८२).

---

**ज. क्र. १०२, रु. क्र. १०२, पु. क्र. १, का. सं. १५४९० ते १५५३७ (४८).**

**सु. स. ११७५ ते १२२२, इ. स. १७७४–७५ ते १८२१–२२.**

**आज्ञापत्रे**—जोसेफ बुटाफ याच्या जागी आलेल्या अधिकार्‍याचे छत्रपतींच्या संबंधी मत कसे काय आहे ते कळविण्याबाबत नानाजीराव घाटगे यास छत्रपतींचे (१५५१८).

**पत्रे**—कंपनी सरकारकडून छत्रपतीस मिळावयाच्या ऐवजाबाबत यशवंतराव शिंदे यास रॉबर्ट इनशा याचे (१५४९०); भेटीस येण्याबाबत नागोजीराव घाटगे यास कर्नल वेलस्ली याचे (४९४); निपाणीकराकडून येणे ऐवजाबाबत एल्फिन्स्टन यास वासुदेव पंडीत याचे (५१५); सिदोजीराव निंबाळकर यानी छत्रपतीस द्यावयाच्या ऐवजाबाबत पांडुरंग नाईक यास एल्फिन्स्टन याचे (५१९); सावंतवाडीकडील दुतर्फ अम्मलाच्या बंदोबस्तासाठी पो. एजंट यास भाऊ महाराज यांचे (५३१); करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी नागो गिरमाजी बोलतील या अर्थी एल्फिन्स्टन यास भाऊ महाराज याचे (५३२); कृपादृष्टी असावी या अर्थी एल्फिन्स्टन यास सुंदराबाई यांचे (५३७).

**पत्रे—छत्रपतींची एल्फिन्स्टन यास** : करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या निधनासंबंधी (१५५०५); आपली कामे करुन मैत्री वाढवावी या अर्थी (५०६); नरसिंहगड व भरतगड येथील वाडीवर सावंत याच्या जमावाबाबत (५०७); कामकाजाची यादी पोचल्याबाबत (५०८); भरतगड व नरसिंहगड वाडीकर यांनी घेतल्याबाबत, सिंधुदुर्गाकडे सावंत यांनी नुकसानी केल्याबाबत (५०९); नाईक निंबाळकर यांच्या निजामशाहीतील सरंजामाबाबत (५१२); पिकलेले फणस पाठविल्याबाबत (५१४); कामकाजाची बोलणी करण्यासाठी भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड यांना पाठविल्याबाबत (५१६); नागपुरात अटक केलेल्या नाईक यांच्या लोकांच्या सुटकेबाबत (५१७); कामकाजाच्या जबाबाच्या थैल्या पाठविल्याबाबत (५२१); सिंधुदुर्गाचे रेसिडेंट डनलॉप करवीरहून सिंधुदुर्गास गेल्यासंबंधी (५२२); टॉमस मन्रो याजकडे कामकाजासाठी भाऊ महाराज यांना पाठविल्याबाबत (५२३); आबाजी बाजीराव हे गुप्त गोष्टी करतील या अर्थी (५२४); पुत्ररत्न झाल्याबद्दल शर्करा पाठविल्याबाबत (५२६); निपाणी येथे अटकेत असलेल्या आप्पाजी सुबराव यास इंग्रजाकडे पाठवण्यासंबंधी (५२७); सविस्तर मजकूर नारो गिरमाजी सांगतील या अर्थी (५२८); वाडीकर सावंत यांच्याकडील जाबसालाबाबत (५३६).

**पत्रे—छत्रपतींकडून ग्रांट यास** : मिठाई वगैरे जिन्नस पाठविल्याबाबत (१५५३०); बोलणी करण्यासाठी भाऊ महाराज याना पाठवल्याबाबत (५३३); संपूर्ण हुकेरी प्रांत छत्रपतींना मिळण्याबाबत (५३४); पाटणकर यांच्या सवाल जबाबाचे उलगडे होण्याबाबत (५३५).

**पत्रे—छत्रपतींकडून इतरांना** : रत्नाकरपंत राजाज्ञा याजकडून सविस्तर मजकूर समजेल या अर्थी नबाब मुलकेजहां यास (१५४९२); मनोळी, चिकोडी वगैरे गावांच्या बंदोबस्ताबाबत कर्नल वेलस्ली यास (४९३); कर्नल वेलस्ली यांच्या भेटीसंबंधी अपूराव यास (४९५); चिकोडी मनोळी तालुक्यांच्या सोडचिठ्ठ्याबाबत (कोणास ते नमूद नाही) (४९७); नागोजीराव घाटगे यास बोलणी करण्यासाठी रवाना केल्याबाबत कर्नल वेलस्ली यास (४९८); मोत्याचा कंठा, वस्त्रे इ. वस्तू पाठविल्याबाबत विल्यम क्लार्क यास (५००); दोस्ती वृद्धिंगत करण्यासंबंधी गव्हर्नर, मुंबई यास (५०१); बंगाल व युरोप येथील मर्दुमकीच्या अभिनंदनार्थ ऑर्थर वेलस्ली यास (५०२); सर्जेराव घाटगे यास ठेऊन घेतल्याबाबत डौस यास

रुमाल क्र. १०२

पत्रे—(चालू) पुडके क्र. १—(चालू)

(१५५१०); नृसिहवाडी येथील इंग्रजांच्या मुक्कामाबाबत कर्नल डौस यास (५११); कामकाजाचे उलगडे करण्यासाठी गोविंद फडणीस व विठोजी नाईक यांना पाठविल्याबाबत रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यास (५२०); अंताजी कुलकर्णी मसुरे याजकडून विश्वनाथ वझे याने जवरीने खत करून घेतल्याबाबत रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यास (५२५); निपाणकरांच्या चिकोडी मनोळीकडील जमिनी व वतनी हक्क यासंबंधी चॅपलीन यास (५२९).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांकडून :** विलायतेस जात असल्याबाबत युटाफ याचे (१५४९१); नागोजीराव घाटगे व कर्नल वेलस्ली यांच्या मुलाखतीबाबत मेजर हॉक याचे (४९६); करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या मृत्यूसंबंधी लुई यांचे (५०३); औषध उपचाराने प्रकृती ठीक होईल याअर्थी कर्नल मंत्रजर याचे (५०४); कंपनी सरकार व छत्रपती यांच्या दोस्तीसंबंधी कर्नल डौस यास (५१३).

**मसुदा**—सर्जेराव घाटगे फौजेसह पुण्यास येणार असल्यासंबंधी वेलस्ली यास छत्रपतींनी पाठवावयाच्या पत्राबाबत (१५४९९).

---

**घ. क्र. १०२, रु. क्र. १०२, पु. क्र. २, का. सं. १५५३८—१५५८७ (५०).**

**सु. स. १२०० ते १२१३, इ. स. १७९९-१८०० ते १८१२-१३.**

**आज्ञापत्रे**—युटॉफ यांच्याबरोबर पाटण्यास जाण्याबाबत नागोजीराव घाटगे यास शिवछत्रपतीचे (१५५५३).

**पत्रे**--लष्कराकडून रयतेस उपद्रव न करण्यासंबंधी हरीपंत बाबासाहेब यास कर्नल वेलस्ली याचे (१५५३८); कंपनी सरकारकडून करवीरकरास द्यावयाच्या फौजेच्या मदतीबाबत जोसेफ युटॉफ याचे नागोजीराव घाटगे यास (५४४); करवीरकरांच्या हद्दीतून फौजेसह येताना येथील गावांना व रयतांना उपसर्ग होऊ न देण्याबाबत छत्रपतीस कर्नल वेलस्ली याचे (५४५); लक्ष्मण दीक्षित यांच्या सुसल गावास शिरोळच्या ठाणेदाराकडून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत (५४६); इंग्रजांशी झालेल्या लढाईत धोंडजी वाघ ठार झाल्यासंबंधी बापूसाहेब यास मोरोपंत महादेव याचे (५४८); शिद्यांचा एक सरदार व आप्पा देसाई रामदुर्गास जाऊन खंडणी मागत असल्यासंबंधी (५५२); स्वरूपजी क्षीरसागरकडून पो. एजंट याजकडे पाठवावयाच्या पत्रांचे मसुदे पाठविले असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यास नारायण श्रीरंग याचे (५५४); क्षेमसमाचारासंबंधी नारायणराव पाटणकर यास जनरल वेलस्ली याचे (५५६); खल भटजी यांच्याकडून सर्व मजकूर समजला या अर्थी रामचंद्र जोशीराव यास कँप्बेल याचे (५५९); देवी नाईक याजबरोबर पाठविलेला लखोटा मिळाल्याबाबत कर्नल विल्यम क्लार्क याचे (५६६).

**पत्रे—छत्रपतींकडून कर्नल क्लोज यास :** कामकाजाच्या जबाबाच्या थैल्या पाठविल्याबाबत (१५५५७); कंपनी सरकारच्या दोस्तीसंबंधी (५६०); इंग्रज व यशवंतराव होळकर यांच्यामध्ये झालेल्या लढाईसंबंधी (५६३); कामाची माहिती देऊन नारायणराव घाटगे यास पाठवल्यासंबंधी (५६४); निपाणीकरांच्या उपद्रवाचा बंदोबस्त करण्याबाबत (५७३); परशराम पंडित यांच्या तालुक्याच्या बंदोबस्ताबाबत (५७४); हरि बल्लाळ केळकर हा किल्ल बावडेहून सावंतवाडीस पळून गेल्याबाबत (५७५); निपाणीकर करवीर हद्दीतील गावास उपसर्ग देतात त्याच्या बंदोबस्ताबाबत (५८१); क्लिमिंग्टन यास बडतर्फ केल्याबाबत आलेल्या पत्रासंबंधी (५८२).

**पत्रे—छत्रपतींकडून इतरांना :** नागोजीराव घाटगे यांच्याकडून सर्व मजकूर कळेल याअर्थी त्रिंबकराव लिंगो यास (१५५४७); चिकोडी, मनोळी तालुक्यांच्या सोडचिठ्ठ्या पाठवण्याबाबत गव्हर्नर जनरल वेलस्ली यास (५५५); आपल्या पत्राप्रमाणे अम्मलदारांना ताकिदी रवाना केल्याबाबत मि. स्कॉट यास (५६२); कामकाजे सत्वर करून दोस्ती वाढवावी याअर्थी एल्‌फिन्स्टन यास (५८३); नारो गिरमाजी याजकडून सर्व मजकूर समजेल या अर्थी कर्नल डौस यास (५८५); आपल्याकडून आलेले पत्र गव्हर्नर मुंबई यांच्याकडे पाठविल्यासंबंधी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यास (५८६).

रुमाल क्र. १०२

पुडके क्र. २—(चालू.)

**पत्रे—छत्रपतींस कर्नल क्लोज यांची :** सिधोजीराव निंबाळकर याच्या आवसालाच्या उलगडयाबाबत (१५५६७-५६९); सिंधुदुर्गाच्या मोकळिकीबाबत व सावंतवाडीकरांनी व्यापारी जहाजे लुटल्याबाबत (५७०, ५७१); दिनकर पंडित हे कामकाजे चांगल्या प्रकारे करतात या अर्थी (५७२); अखबार लिहिणाऱ्या कारकुनास कैदेतून मुक्त करण्याबाबत (५७६).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** धोंडजी वाघ यास आसरा न देण्याबाबत कर्नल वेलस्ली याचे (१५५३९-५४१); धोंडजी वाघाच्या बंदोबस्ताबाबत व्यंकटराव कृष्ण याचे (५४२, ५४३); कर्नल वेलस्ली यास पत्र देऊन त्याचे उत्तर पाठविल्यासंबंधी लिंगो भगवंत याचे (५४९-५५१); घोडगिरी येथील अम्मलदार लक्ष्मणपंत यास जनरल वेलस्ली याने दिलेली वस्त्रे बाजीराव याने काढून घेतल्यासंबंधी कमांडर ठाणे घोडगिरी याचे (५५८); कर्नल क्लोज हे दौलतराव शिंदे यांच्या लष्करात गेल्यामुळे लखोटा तिकडे पाठविल्याबाबत जॉन स्टुवर्ट याचे (५६१); क्लोज व कॅप्टन थॉमस सिडन्हॅम याचे (५६५); कंपनी सरकार व करवीरकर यांच्यामध्ये आरमार व व्यापारी जहाजाबाबत झालेल्या करारासंबंधी गव्हर्नर मुंबई याचे (५७७-५८०); पेशवे पुण्यास आल्यावर कामे जारी होतील या अर्थी एल्फिन्स्टन याचे (५८४); कामकाजाच्या निकालासंबंधी एल्फिन्स्टन याचे (५८७).

---

**ज. क्र. १०३, रु. क्र. १०३, पु. क्र. १, का. सं. १५५८८ ते १५६३५ (४८).**

**सु. स. १२१३ ते १२३७; इ. स. १८१२-१३ ते १८३६-३७.**

**जाहिरनामा—**त्रिंबकजी डेंगळे हा फरारी असून त्याची बातमी कळविण्यासंबंधी कंपनी सरकारचा (१५५९८).

**पत्रे—**परागंदा झालेले भरमाजी पाटील व बापूजी कुलकर्णी याना ताकीद दऊन दानवाड येथे राहण्यास परवानगी देण्याबाबत छत्रपतींचे वकीलास पो. एजंट याचे (१५६०७); कागल तालुक्यातून जाणाऱ्या इंग्रजी फौजेस जरूर ती मदत देण्याविषयी करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे (६०९); गोपाबाई वेडकीहाळकर इच्या मुलास छत्रपतीकडील लोकानी पहारेत बसवल्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (६१०); आबासाहेब हे अधिकारारूढ होऊन त्यांच्या नावाची मोहर करण्याचे ठरल्याबाबत ताकरीन यास सुंदराबाई यांचे (६१६); विनायक बच्चाजी हे इकडील वृत्तांत निवेदन करतील याअर्थी असि. कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट (कोठले ते नमूद नाही) यास छत्रपतींची (६१८); आबासाहेब छत्रपती हे सिंहासनारूढ झाल्यानिमित्त जवाहीर दागिने इ. पाठविल्यासंबंधी ताकरीन यास सुंदराबाई यांचे (६२३); आबासाहेब व बाबासाहेब हे उभयता लहान असल्यामुळे राज्याच्या संरक्षणाच्या बंदोबस्ताबाबत गव्हर्नर मुंबई यास सुंदराबाई यांचे (६२६-६२७); गंगाधर लक्ष्मण जोशी याजकडून यावयाच्या ऐवजासंबंधी कृष्णरावजी यास एल्फिन्स्टन याचे (६३५).

**पत्रे—छत्रपतींकडून ग्रांट यास :** तुळजापुरास देवदर्शनास जाण्याबाबतच्या बंदोबस्ताविषयी (१५५९९); कोंकण प्रांतात होत असलेल्या चोऱ्या व दरोडयाच्या बंदोबस्ताबाबत (६०१); चिमणाजी सखदेव हे इकडील वृत्तांत सांगतील याअर्थी (६०५); मेव्याचे पेटारे पाठविल्यासंबंधी (६१३).

**पत्रे—छत्रपतींकडून ताकरीन यास :** महिपतराव साठे व यशवंतराव परांजपे याना गळतगे हा गाव इनाम दिल्याबाबत (१५६०२); नारो गिरमाजी बरोबर पत्र पाठविल्याबाबत (६०३); गोविंद रामाजी याच्या घरावर पडलेल्या दरोडयाच्या चौकशीबाबत (६०८); आप्पाजीराव सितोळे व चिमाजी सितोळे यांच्या खटल्यासंबंधी (६११); केरोसीच्या रानात लक्ष्मण नाईक बेळगांवकर याच्या झालेल्या चोरीसंबंधी (६१५); छत्रपतीच्या सिंहासनारूढ समारंभासंबंधी (६१७); गोकाककर देसाईची मालमत्ता जमखिंडीकरांच्या ताब्यात देण्याबाबत (६२१-६२२, ६२४-६२५).

रुमाल क्र. १०३

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींकडून इतरांना :** सोडचिठ्या प्रमाणे ठाणी ताब्यात घेताना निपाणीकरांना हरकत घेतल्या-संबंधी, (१५५९०-५९१); व तिळगूळ पाठवल्यावावत कर्नल डौस यास (५९२); नरतवडेकर व किल्ले वहिरतगडकरी यांच्यात जमिनीवावत झालेल्या झगड्यासंबंधी सहाय्यक कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट रत्नागिरी याना (६००); कंपनी सरकार बरोबरच्या दोस्तीवावत थॉमस मन्रो यास (६०६); इंग्रजांनी जप्त केलेली गलवते परत मिळण्या-वावत, (६२९-६३०); व सिंधुदुर्ग बंदराच्या मोकळिकीवावत गव्हर्नर मुंबई यास (६३१-६३२).

**पत्रे—छत्रपतीस एल्फिन्स्टन याची :** छत्रपतींची कामे लवकर यशस्वी होतील याअर्थी (१५५८४-५८९); निपाणीकर यानी करवीर राज्यात केलेल्या वसुली संबंधी (५९३-५९४); छत्रपतींच्या कामकाजाच्या उलगड्यासंबंधी (५९५); खानापूर हा गाव सामानगडकरी व हलकर्णीच्या लोकानी लुटून नेल्यासंबंधी (५९६-५९७).

**पत्रे—छत्रपतींस ग्रांट याची :** मौजे पिरानकवठे येथील वारणा तिरावरील मळ्यांना हिंगणगावकऱ्यां-कडून उपद्रव होऊ न देण्यासंबंधी (१५६१२); पुसे येथे चोरी केलेल्या आरोपींना पाठविण्या-संबंधी (६१४); रेठरेकर स्वरूपजी पाटील यांच्या मुलाच्या लग्नासंबंधी (६१९); घोंडनाक याच्या अटकेसंबंधी (६२०).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** गोविंद रामाजी याच्या घरावर पडलेल्या दरोड्यासंबंधी ताकरीन याचे (१५६०३); आण्णा जोशी आळतेकर, नारायण वैद्य, जीवराव जाधव इत्यादि लोकांस कमिशनर याच्याकडे पाठवण्यासंबंधी डनलॉप याचे (६२८); सिंधुदुर्ग येथील शिवसागर देवालयाकडील सेवक वहिरजी व वावजी महादेव सकपाळ यांना पूर्ववत नोकरीस ठेवण्या-वावत रेसिडेंट सिंधुदुर्ग याचे (६३३-६३४).

---

**ब. क्र. १०३, रु. क्र. १०३, पु. क्र. २, का. सं. १५६३६-१५६८७ (५२).**

**सु. स. १०७७/१२२१, इ. स. १६७६-७७ ते १८२०-२१**

**टिप्पणे**—तोरगलकर, पाटणकर, हिम्मत वहाद्दर, जोशीराव इत्यादींच्या पूर्वजांच्या माहितीसंबंधी (१५६७४-६८७).

**पत्रे**—मोरो वाजीराव व वावाजी वाजीराव चिटणीस यांच्या कामगिरीविषयी (१५६५५); क्षेम-समाचारासंबंधी गुरूमहाराज यांना एल्फिन्स्टन याचे (६५७); मोरो वाजीराव चिटणीस यानी केलेल्या बोलण्यासंबंधी सुंदरावाई याना एल्फिन्स्टन याचे (६५८); निपाणीकर यांच्या गांवांच्या माहितीवावत नारोपंत वकील यास पो. एजंट याचे (६५९); अवधूतराव याच्या फिर्यादीच्या कामासंबंधी नारोपंत वकील यास पो. एजंट याचे (६६०); केरूर येथील टपाल जासूदाचे सामान त्या गावच्या पाटलाने काढून घेतल्यावावत चौकशी करण्याविषयी पो. एजंट याचे छत्रपतींचे वकीलास (६६१); छत्रपती सिंहासनारूढ झाले म्हणून आनंद झाला याअर्थी सुंदरावाई यांना चॅपलीन याचे (६६९).

**पत्रे—छत्रपतींकडून :** क्षेमसमाचारासंबंधी व हिरे, माणके इ. वस्तु पोचल्यावावत राजे अमरसिंग यास (१५६३९); पुत्रोत्सवाची शर्करा व वस्त्रे कर्नल विल्यम क्लार्क यास पोचती करण्यावावत अप्पूराव रामराव यास (६४३); नागोजीराव घाटगे करवीरास परत आल्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यास (६४६); भाऊ महाराज व दिनकरराव गायकवाड याना पाठवून दिल्यासंबंधी मत्रजर यास (६४७); नारो गिरमाजी हे सविस्तर मजकूर निवेदन करतील या अर्थी कर्नल विल्यम डौस यास (६५०); कामकाजाविषयी भाऊ महाराज याना पाठविल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास (६५३-६५४); नारो गिरमाजीवरोबर पाठविलेल्या कामकाजाविषयी पो. एजंट यास (६६८); माणगाव येथील घोंडनाक मांगास चोरीवावत पकडण्यासंबंधी ग्रांट यास (६७२-६७३).

## रुमाल क्र. १०२

### पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—छत्रपतींस : कंपनी सरकारच्या कर्जफेडीसंबंधी रॉबर्ट हेनशा याचे (१५६४०); मनोळी येथील किल्लेदाराने इंग्रज फौजेवर दारुगोळा फेकल्यासंबंधी कर्नल वेलस्ली याचे (६४१); नवलगुंद भागातील इंग्रजी फौजेच्या हालचालीबाबत व्यंकटराव कृष्ण याचे (६४२); गुलाम हुसेन बोहरी यांची किस्ती व ऐवज हरिपंत केळकर याने लुटल्यासंबंधी कर्नल क्लोज याचे (६४४, ६६४); रास्ते यांचा पक्ष सोडून आपले काम करीत जाईन या अर्थी मुनशी महम्मद इब्राहिम याचे (६४८-६४९); लाट व रांगोळी या गावासंबंधी भाऊ महाराज यांच्याबरोबर बोलणी झाल्याबाबत एल्फिन्स्टन याचे (६५१-६५२); बाळाजी बाजीराव चिटणीस याची रवानगी केल्याबद्दल, एल्फिन्स्टन याचे (६५६); कोल्हापूर येथील कंपनी सरकारचे अखबारनवीस यांचा वर्ग तासगावी होऊन त्याच्या जागी दुसरे अखबारनवीस पाठविले असल्यासंबंधी पो. एजंट याचे (६६२); कोकण प्रांतातील पळालेल्या कैद्यास शोधल्यासंबंधी ताकरीन याचे (६६३); प्रसिद्धगड व सोनगड बाबतच्या निवाड्यासंबंधी एचीसन याचे (६६४); छत्रपतींच्या इलाख्यातील चोर व दरोडेखोर लोकांच्या बंदोबस्तासंबंधी कमिशनर चॅपलीन याचे (६६५); चिकोडी तालुक्यातील गावासंबंधी पो. एजंट याचे (६६६); वेंगुर्ल्याहून मुंबईस जात असल्यासंबंधी एचीसन याचे (६६७).

**याद्या**—सरकारी कचेऱ्यासाठी कोल्हापुरात बांधावयाच्या इमारतीसंबंधी (१५६३६); कंपनी सरकारने छत्रपतींना पाठवलेल्या दागदागिने व वस्त्रे यासंबंधी (६७१).

**वतनपत्रे**—त्र्यंबकजीकाकास कर्नाटक प्रांती शिवछत्रपतींनी वतन करून दिल्यासंबंधी शिवाजी राजे याचे (१५६३७-६३८).

---

ज. क्र. १०३, रु. क्र. १०३, पु. क्र. ३, का. सं. १५६८८-१५७५० (६३).

सु. स. १२०० ते १२२१, इ. स. १७९९-१८०० ते १८२०-२१.

**कौलनामा**—कंपनी सरकारने बापू चिनणोजी निपाळकर यास डांगी घाटातील जकातीचा मक्ता दिल्याबाबत (१५७३६).

**पत्रे**—सेनासाहेबसुभासंबंधी नागोजीराव घाटगे यास गोविंद बापूजी याचे (१५६८८); फत्तेनारी रवाना करण्याविषयी गव्हर्नर मुंबई यास नागोजीराव घाटगे याचे (७०४); लखनौ येथील सरंजाम मिळण्याबाबत नवाब मुस्तफा व नवाब तुरखयाह यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (७०५); कानकाये करून दोस्ती वृद्धिंगत करावी या अर्थी छत्रपतींचे दुई पार्लाडिस, निसबट इ. इंग्रज अधिकाऱ्यास (७०६-७०८); बाळाजी बाजीराव चिटणीस सविस्तर मजकूर सांगतील या अर्थी एल्फिन्स्टन यास सुंदराबाई यांचे (७२४); आबासाहेब छत्रपतीस पुत्र झाल्याबाबत (७२७); तसेच सौ. अंबिकाबाईस ऋतुप्राप्ती झाल्याबाबत पाठविलेली शर्करा पोचल्यासंबंधी सुंदराबाईस रॉबर्टसन याचे (७२८); आबासाहेब छत्रपतींच्या सिंहासनारूढ समारंभासंबंधी माहितीची यादी पाठविल्याबाबत ग्रांट यास सुंदराबाई यांचे (७४३).

**पत्रे**—छत्रपतींकडून एल्फिन्स्टन यांस : कानकाये करून दोस्ती वाढवावी या अर्थी (१५७१०); कामत दप्तरदारांची मर्जीतून नोकरीक होण्याबाबत (७१२); मल्लकर निंबाळकर यांच्या निवासस्थानातील सरंजामाबाबत (७१३); निवासी अप्पाचा बंदोबस्त नारायण घोरपडे, मार्तंडराव पाटणकर वगैरेंनी केल्याबाबत (७१४-७१५); आष्टे येथील निंबाळकर यांचे चौथाईचे वतन खालसा करण्याबाबत (७१६-७१७); सौ. अंबिकाबाई यांच्यासाठी सरंजाम पाठविल्याबाबत (७२२); दिनकर अप्पाजी यास बोलणी करण्यास पाठविल्याबाबत (७२३); इंग्रज व बाजीराव पेशवा यांच्यामधील लढाईबाबत (७२६); भाऊ महाराज, नारो बाजीराव हे बोलणी करतील या अर्थी (७३१-७३२); कानकायाची बोलणी करण्यास भाऊ महाराज यांना पाठविल्याबाबत (७४२); कानकायाच्या पत्रे पाठविल्याबाबत (७५०).

**रुमाल क्र. १०३**

**पुडके क्र. ३—(चालू)**

**पत्रे—छत्रपतींकडून वेलस्ली यास :** रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांस फौजेसह करवीर प्रांताच्या सरहद्दीवर पाठविल्यासंबंधी (१५६९१-६९२); निपाणीकर व तलूरकर यांच्या पुंडाईबाबत (६९३-६९४); नेरलीनजीक फौज रवाना केल्याबाबत (६९७-६९८); चिकोडी व मनोळी तालुके छत्रपतीस मिळण्याबाबत (७०१); पाटण्याहून परत जातांना करवीरास भेट देण्याबाबत (७०३); करवीर हद्दीत पटवर्धनाकडील पेंढारी लोक उपसर्ग करतात त्याच्या बंदोबस्ताबाबत (७२१).

**पत्रे—छत्रपतींकडून इतरांना :** तोरगल तालुक्यातील गावास उपद्रव न करण्याबाबत नवाब मुल्केजहा यास (१५६८९); धोंडजी वाघ याच्या पाडावासंबंधी क. कँपबेल यास (६९९); कंपनी सरकारच्या कामास आलेल्या शामनाथ भटजीस सुरक्षितपणे पुण्यास रवाना केल्याबाबत कर्नल विल्यम क्लार्क यास (७००); घोडगिरीतील मुक्कामात वेलस्ली यांनी लक्ष्मणपंत यास दिलेली सनगे बाजी चवडो याने काढून घेतल्या प्रकरणी त्यास ताकीद केल्याबाबत कमांडर केटली यास (७०२); भरतगड किल्ल्यावरील शिबंदीच्या खर्चाच्या व्यवस्थेबाबत रसिडेंट सिंधुदुर्ग यास (७१९); सवालजबाबाच्या थैल्या देऊन भाऊ महाराज यांना पाठविल्याबाबत (७३०); रत्नागिरी प्रांताच्या सवाल जबाबाबाबतची थैली पाठविल्याबाबत (७३३); व पुण्याहून बंड करण्याच्या उद्देशाने येणाऱ्या लोकांच्या बंदोबस्ताबाबत पो. एजंट यास (७३४); चोर, दरोडेखोर यांच्या बंदोबस्ताकरिता कोकणचे घाटात चौक्या पहारे ठेवल्याबाबत ताकरीन यास (७३५); चोर आरोपी भिक्यामांग व सख्या हे येथे नसल्याबाबत ग्रांट यांना (७३७); करवीर हद्दीत होणाऱ्या चोऱ्यांच्या बंदोबस्ताबाबत कलेक्टर रत्नागिरी यास (७३८); करवीर हद्दीतील चोऱ्या दरोड्यांच्या बंदोबस्ताबाबत ताकरीन यास (७३९); कोकणात होणाऱ्या चोऱ्या व दरोड्यांचा बंदोबस्त केल्याबाबत कमिशनर चॅपलीन यास (७४०); तळगरे यथील जिवाजीराव शिर्के यास वतनासंबंधी त्याच्या भाऊबंदांकडून होणाऱ्या त्रासासंबंधी रेसिडेंट बाणकोट यास (७४१); कानकाजाचे उलगडे होण्यासंबंधी ताकरीन यास (७४५); भरतगडासंबंधीच्या तरतुदीबाबत, कृष्णराव यास (७४६).

**पत्रे—छत्रपतींस :** कंपनी सरकारशी झालेल्या कराराप्रमाणे वागण्यासंबंधी कर्नल वेलस्ली याचे (१५६९०); क्षेमसमाचारासंबंधी क. क्लार्क याचे (६९५); शिरगांवकर नागो शामराव यांचे इनामी गावांना उपद्रव न होण्याबाबत, वेलस्ली याचे (६९६); ३ रे शिवाजी याच्या मृत्यूची बातमी कळून दुःख झाल्याबाबत कर्नल डौसचे (७०९); मालवणची पावती पोचल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यांचे (७११); आखबारीच्या कामावर बाबजी राम साठे याची नेमणूक केल्याबाबत एल्फिन्स्टन याचे (७२०); मोरो बाजीराव चिटणीस याच्या खातरजमेविषयी एल्फिन्स्टन याचे (७२५); वाळवे गोटखिंडी येथील शेतकऱ्यांच्या लुटीप्रकरणी रामोशी लोकांचा तपास करण्याबाबत ग्रांट यांचे (७२९); गोकाक येथील परागंदा झालेल्या लोकांविषयी पो. एजंट यांचे (७३४); मनुरे रयतांच्या फिर्यादीचे निकाल लवकर लावण्याविषयी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग याचे (७४७, ७४९).

**मसुदा—**करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या मृत्यूसंबंधी शंभु छत्रपती यांनी एल्फिन्स्टन यास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१५७१८).

---

**र. क्र. १०४, द. क्र. १०४, पु. क्र. १, का. सं. १५७५१-१५७८९ (३९).**

**सु. स. १२०० ते १२२९, इ. स. १७९९-१८०० ते १८२८-२९**

**रस्तह—**करवीरकरांचे वकील हनमंतराव याना म्हैसूरहून कोल्हापुरास जाऊ देण्याबाबत (१५७६८).

**पत्रे—नारोजीराव घाटगे यास :** धोंडजी वाघ यास पकडण्याबाबत आप्पूराव याचे (१५७५२-७५३); इंग्रजी लष्कर कावल मुक्कामी असल्याबाबत आप्पूराव याचे (७५४); धोंडजी वाघ यास पकडण्याकरिता मदत केल्याबाबत पूटोक याचे (७५५).

रुमाल क्र. १०३

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींस :** कंपनी सरकारच्या कर्जफेडीसंबंधी रॉबर्ट हेनशा याचे (१५६४०); मनोळी येथील किल्लेदाराने इंग्रज फौजेवर दारुगोळा फेकल्यासंबंधी कर्नल वेलस्ली याचे (६४१); नवलगुंद भागातील इंग्रजी फौजेच्या हालचालीबाबत व्यंकटराव कृष्ण याचे (६४२); गुलाम हुसेन बोहरी यांची किस्ती व ऐवज हरिपंत केळकर याने लुटल्यासंबंधी कर्नल क्लोज याचे (६४४, ६६४); रास्ते यांचा पक्ष सोडून आपले काम करीत जाईन या अर्थी मनशी महम्मद इब्राहिम याचे (६४८-६४९); लाट व रांगोळी या गावासंबंधी भाऊ महाराज यांच्याबरोबर बोलणी झाल्याबाबत एल्फिन्स्टन याचे (६५१-६५२); बाळाजी बाजीराव चिटणीस याची रवानगी केल्याबद्दल, एल्फिन्स्टन याचे (६५६); कोल्हापूर येथील कंपनी सरकारचे अखबारनवीस यांचा वर्ग तासगावी होऊन त्याच्या जागी दुसरे अखबारनवीस पाठविले असल्यासंबंधी पो. एजंट याचे (६६२); कोकण प्रांतातील पळालेल्या कैद्यास शोधल्यासंबंधी ताकरीन याचे (६६३); प्रसिद्धगड व सोनगड बाबतच्या निवाड्यासंबंधी एचीसन याचे (६६४); छत्रपतींच्या इलाख्यातील चोर व दरोडेखोर लोकांच्या बंदोबस्तासंबंधी कमिशनर चॅपलीन याचे (६६५); चिकोडी तालुक्यातील गावासंबंधी पो. एजंट याचे (६६६); वेंगुर्लेहून मुंबईस जात असल्यासंबंधी एचीसन याचे (६६७).

**याद्या—**सरकारी कचेऱ्यासाठी कोल्हापुरात बांधावयाच्या इमारतीसंबंधी (१५६३६); कंपनी सरकारने छत्रपतींना पाठवलेल्या दागदागिने व वस्त्रे यासंबंधी (६७१).

**वतनपत्रे—**त्र्यंबकजीकाकास कर्नाटक प्रांती शिवछत्रपतींनी वतन करून दिल्यासंबंधी शिवाजी राजे याचे (१५६३७-६३८).

---

**ज. क्र. १०३, रु. क्र. १०३, पु. क्र. ३, का. सं. १५६८८-१५७५० (६३).**

**सु. स. १२०० ते १२२१, इ. स. १७९९-१८०० ते १८२०-२१.**

**कौलनामा—**कंपनी सरकारने बापू चिमणोजी निफाडकर यास डांगी घाटातील जकातीचा मक्ता दिल्याबाबत (१५७३६).

**पत्रे—**क्षेमसमाचारासंबंधी नागोजीराव घाटगे यास गोविंद बापूजी याचे (१५६८८); फत्तेमारी रवाना करण्याविषयी गव्हर्नर मुंबई यास नागोजीराव घाटगे याचे (७०४); नलदुर्ग येथील सरंजाम मिळण्याबाबत नवाब मुस्तगनी व नवाब तुरखशहा यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (७०५); कामकाजे करून दोस्ती वृद्धिंगत करावी या अर्थी छत्रपतींचे लुई फर्नांडीस, निसबट इ. इंग्रज अधिकाऱ्यास (७०६-७०८); बाळाजी बाजीराव चिटणीस सविस्तर मजकूर सांगतील या अर्थी एल्फिन्स्टन यास सुंदराबाई यांचे (७२४); आबासाहेब छत्रपतीस पुत्र झाल्याबाबत (७२७); तसेच सौ. अंबिकाबाईस ऋतुप्राप्ती झाल्याबाबत पाठविलेली शर्करा पोचल्यासंबंधी सुंदराबाईस रॉबर्टसन याचे (७२८); आबासाहेब छत्रपतींच्या सिंहासनारूढ समारंभासंबंधी माहितीची यादी पाठविल्याबाबत ग्रांट यास सुंदराबाई यांचे (७४३).

**पत्रे—छत्रपतींकडून एल्फिन्स्टन यांस :** कामकाजे करून दोस्ती वाढवावी या अर्थी (१५७१०); कागल तालुक्याची जप्तीतून मोकळीक होण्याबाबत (७१२); सरलष्कर निंबाळकर यांच्या निजामशाहीतील सरंजामाबाबत (७१३); निपाणी ठाण्याचा बंदोबस्त नारायण घोरपडे, मानसिंगराव पाटणकर वगैरेंनी केल्याबाबत (७१४-७१५); आष्टे येथील निंबाळकर यांचे चौथाईचे वतन खालसा करण्याबाबत (७१६-७१७); सौ. अंबिकाबाई यांच्यासाठी सरंजाम पाठविल्याबाबत (७२२); दिनकर अप्पाजी यास बोलणी करण्यास पाठविल्याबाबत (७२३); इंग्रज व बाजीराव पेशवा यांच्यामधील लढाईबाबत (७२६); भाऊ महाराज, मोरो बाजीराव हे बोलणी करतील या अर्थी (७३१-७३२); कामकाजाची बोलणी करण्यास भाऊ महाराज यांना पाठविल्याबाबत (७४२); कामकाजाच्या थैल्या पाठविल्याबाबत (७५०).

### रुमाल क्र. १०३

### पुडके क्र. ३--(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींकडून वेलस्ली यास :** रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांस फौजेसह करवीर प्रांताच्या सरहद्दीवर पाठविल्यासंबंधी (१५६९१-६९२); निपाणीकर व तलूरकर यांच्या पुंडाईबाबत (६९३-६९४); नेरलीनजीक फौज रवाना केल्याबाबत (६९७-६९८); चिकोडी व मनोळी तालुके छत्रपतीस मिळण्याबाबत (७०१); पाटण्याहून परत जातांना करवीरास भेट देण्याबाबत (७०३); करवीर हद्दीत पटवर्धनाकडील पेंढारी लोक उपसर्ग करतात त्याच्या बंदोबस्ताबाबत (७२१).

**पत्रे—छत्रपतींकडून इतरांना :** तोरगल तालुक्यातील गावास उपद्रव न करण्याबाबत नवाब मुल्केजहा यास (१५६८९); धोंडजी वाघ याच्या पाडावासंबंधी क. कॅंपबेल यास (६९९); कंपनी सरकारच्या कामास आलेल्या शामनाथ भटजीस सुरक्षितपणे पुण्यास रवाना केल्याबाबत कर्नल विल्यम क्लार्क यास (७००); घोडगिरीतील मुक्कामात वेलस्ली यांनी लक्ष्मणपंत यास दिलेली सनगे बाजी चवडो याने काढून घेतल्या प्रकरणी त्यास ताकीद केल्याबाबत कमांडर केटली यास (७०२); भरतगड किल्ल्यावरील शिबंदीच्या खर्चाच्या व्यवस्थेबाबत रसिडेंट सिंधुदुर्ग यास (७१९); सवालजबाबाच्या थैल्या देऊन भाऊ महाराज यांना पाठविल्याबाबत (७३०); रत्नागिरी प्रांताच्या सवाल जबाबाबाबतची थैली पाठविल्याबाबत (७३३); व पुण्याहून बंड करण्याच्या उद्देशाने येणाऱ्या लोकांच्या बंदोबस्ताबाबत पो. एजंट यास (७३४); चोर, दरोडेखोर यांच्या बंदोबस्ताकरिता कोकणचे घाटात चौक्या पहारे ठेवल्याबाबत ताकरीन यास (७३५); चोर आरोपी भिक्यामांग व सख्या हे येथे नसल्याबाबत ग्रांट यांना (७३७); करवीर हद्दींत होणाऱ्या चोऱ्यांच्या बंदोबस्ताबाबत कलेक्टर रत्नागिरी यास (७३८); करवीर हद्दीतील चोऱ्या दरोड्यांच्या बंदोबस्ताबाबत ताकरीन यास (७३९); कोकणात होणाऱ्या चोऱ्या व दरोड्यांचा बंदोबस्त केल्याबाबत कमिशनर चॅपलीन यास (७४०); तळगरे यथील जिवाजीराव शिर्के यास वतनासंबंधी त्याच्या भाऊबंदांकडून होणाऱ्या त्रासासंबंधी रेसिडेंट बाणकोट यास (७४१); कामकाजाचे उलगडे होण्यासंबंधी ताकरीन यास (७४५); भरतगडासंबंधीच्या तरतुदीबाबत, कृष्णराव यास (७४६).

**पत्रे—छत्रपतींस :** कंपनी सरकारशी झालेल्या कराराप्रमाणे वागण्यासंबंधी कर्नल वेलस्ली याचे (१५६९०); क्षेमसमाचारासंबंधी क. क्लार्क याचे (६९५); शिरगांवकर नागो शामराव यांचे इनामी गावांना उपद्रव न होण्याबाबत, वेलस्ली याचे (६९६); ३ रे शिवाजी यांच्या मृत्यूची वातमी कळून दुःख झाल्याबाबत कर्नल डौसचे (७०९); मालवणची पावती पोचल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यांचे (७११); आखबारीच्या कामावर बाबजी राम साठे याची नेमणूक केल्याबाबत एल्फिस्टन याचे (७२०); मोरो बाजीराव चिटणीस यांच्या खातरजमेविषयी एल्फिन्स्टन याचे (७२५); वाळवे गोटखिंडी येथील शेतकऱ्यांच्या लुटीप्रकरणी रामोशी लोकांचा तपास करण्याबाबत ग्रांट यांचे (७२९); गोकाक येथील परागंदा झालेल्या लोकांविषयी पो. एजंट यांचे (७४४); मसुरे रयतांच्या फिर्यादीचे निकाल लवकर लावण्याविषयी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग याचे (७४७, ७४९).

**मसुदा—**करवीरकर ३ रे शिवाजी यांच्या मृत्यूसंबंधी शंभु छत्रपती यांनी एल्फिस्टन यास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१५७१८).

---

**र. क्र. १०४, द. क्र. १०४, पु. क्र. १, का. सं. १५७५१-१५७८९ (३९).**

**सु. स. १२०० ते १२२९, इ. स. १७९९-१८०० ते १८२८-२९**

**यस्तक—**करवीरकरांचे वकील हनमंतराव याना म्हैसूरहून कोल्हापुरास जाऊ देण्याबाबत (१५७६८).

**पत्रे—नागोजीराव घाटगे यास :** धोंडजी वाघ यास पकडण्याबाबत आप्पूराव याचे (१५७५२-७५३); इंग्रजी लष्कर कागल मुक्कामी असल्याबाबत आप्पूराव याचे (७५४); धोंडजी वाघ यास पकडण्याकरिता मदत केल्याबाबत युटॉफ याचे (७५५).

रुमाल क्र. १०४

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींकडून एल्फिन्स्टन यास** : कामकाजे सत्वर होण्याबाबत (१५७७३-७७४); यशवंतराव घाटगे यास तुळजापुरास जाण्यासाठी रहदारीचे दस्तक पाठविण्याबाबत (७७५); एल्फिन्स्टनच्या बंधूच्या मृत्यूच्या शोकसमाचाराबाबत (७७६).

**पत्रे—छत्रपतींकडून वेलस्ली यास** : कुरुंदवाडकर यांनी बाजारास गेलेल्या अटकाव करून ठेवलेल्या लोकांची मोकळीक होण्याबाबत (१५७५७); करवीर राज्यास पटवर्धनांकडून होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत (७५८); निपाणीकर यांच्याकडून खेड्यापाड्यांना होत असलेल्या उपद्रवाबाबत (७५९); तिमाजी भिमाजी याना बोलणी करण्यास पाठवल्याबाबत (७६०); कंपनी सरकारशी झालेल्या कराराप्रमाणे कामें सत्वर होण्यासंबंधी (७६१).

**पत्रे—छत्रपतींकडून इतरांना** : पेशवे व कंपनी सरकार यांच्यामध्ये प्रांत सालसीबाबत चाललेल्या तंट्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यास (१५७६७); रामचंद्र रघुनाथ यास कामकाजे देऊन पाठविल्याबाबत कोटलेर बुटीस यास (७६९); हुजूर पागेकडील हरवलेल्या उंटांच्या शोधासंबंधी कर्नल मकजर यास (७७०); मुंबईहून पाठविलेल्या घड्याळाच्या माहितीसंबंधी बेसिस इमसबेल यास (७७९); मांचनूर महाल मालोजी घोरपडे याजकडे चालवण्याबाबत पो. एजंट यास (७८२); जगदगुरू करवीर व हुकेरीकर देशपांडे यामधील कमतनूर गांवाबाबतच्या तंट्यासंबंधी चॅपलीन यास (७८४); झुंझारराव घाटगे यास बोलणी करण्यासाठी पाठविल्याबाबत जेंकीन यास (७८५); इंग्रजी मुलुखांतील बंडवाले लोकांना पकडण्यासंबंधी ताकरीन यास (७८६); कंपनी सरकारच्या मुलुखांतील पळून गेलेल्या चोरांना पकडण्याबाबत ताकरीन यास (७८७).

**पत्रे—छत्रपतीस** : कंपनी सरकारबरोबर दोस्ती करण्यासंबंधी मेजर मालकम याचे (१५७५६); पूर्वीचे करार पाहून कंपनी सरकारची दोस्ती वाढवावी याअर्थी कर्नल क्लोज याचे (७६२); रामचंद्र परसराम पटवर्धनांच्या मुलुखास उपद्रव न देण्याबाबत कर्नल क्लोज याचे (७६३); कोंबडी खरेदीस गेलेल्या कंपनीच्या शिपायास हलकणकरानी मारहाण केल्यासंबंधी जेम्स स्मिथ याचे (७६४); युवराज संभाजी याच्या विवाहाचे आमंत्रण पोचल्यासंबंधी लेप्टनंट नॉक्स याचे (७६५); पटवर्धनानी चिकोडी तालुक्यांतील ठाणे घेतल्यासंबंधी कर्नल क्लोज याचे (७६६); त्र्यंबकराव आवजी व इब्राहिमखान वकील यांच्याकडून सर्व मजकूर समजल्यासंबंधी जॉन व लुई फर्नांडीस यांची (७७१-७७२); क्षेमसमाचारासंबंधी कर्नल डौस याचे (७७७); मुंबईहून घड्याळ पाठविल्याबाबत रेसिडेंट सिंधुदुर्ग याचे (७७८, ७८०); पेशवे व कंपनी सरकार यांच्यामध्ये चालू असलेल्या जावसालासंबंधी एल्फिन्स्टन याचे (७८१); करवीरांत असणाऱ्या गोकाककरांकडील लोकांबाबत टाकरीन याचे (७८८).

**पावती**—छत्रपतींकडून सदाशिव व बाजी नाईक यास मिळालेल्या नुकसानभरपाईबाबत (१५७८९).

**फर्मान**—तोरगल व मनोळी तालुक्यास गनीमाकडून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत नवाब मुल्केजहा यास छत्रपतींचे (१५७५१).

**यादी**—छत्रपतींनी एल्फिन्स्टन यास पाठविलेली वस्त्रे व जवाहीर यासंबंधीची (१५७८३).

---

**र. क्र. १०४, द. क्र. १०४, पु. क्र. २, का. सं. १५७९०-१५८३८ (४९).**

**सु. स. १२०० ते १२२७, इ. स. १७९९-१८०० ते १८२६-२७.**

**जाहीरनामा**—कंपनी सरकारची नाणीं घेऊन लष्करास धान्य इ. देण्याबाबत कंपनी सरकारचा (१५८०१).

**पत्रे**—धोंडजी वाघचे पारिपत्य करण्याबाबत करवीरकरांनी करावयाच्या मदतीसंबंधी, कर्नल वेलस्ली यास झुंझारराव (नागोजीराव) घाटगे याचे (१५८००); पेशव्यांच्या मदतीस जाणाऱ्या इंग्रजी फौजेस अडथळा न होण्याबाबत नारायणराव पाटणकर यास वेलस्ली याचे (८०४);

**रुमाल क्र. १०४**

**पत्रे**—(चालू) **पुडके क्र. २**—(चालू)

कोल्हापूर संस्थानावर मेहेरबानी ठेवण्यासंबंधी कर्नल क्लोज यांस वेलस्ली याचे (१५८१०); करवीरकरांचे वकील हणमंतराव यांना म्हैसूरहून कोल्हापुरास जातांना सहाय्य करण्यासंबंधी तालुकेदार, किल्लेदार इ. अधिकाऱ्यांस मडी पुर्णय्या याचे (८१५); आपल्याकडील मजकूर छत्रपतींना सांगितल्यासंबंधी मत्रजर यास नारायणराव रत्नाकर व दिनकरराव गायकवाड याचे (८१७); छत्रपतींची कामकाजे सत्वर करण्याविषयीं रामचंद्रराव पंडित याचे एल्‌फिन्स्टन यास (८१९); कामकाजाचे उलगडे सत्वर करून पाठविण्याविषयी स्वरुपजी क्षीरसागर यास सुंदराबाई यांचे (८२०); अंडी व कोंबडीचे खाद्यपदार्थ पाठविल्यासंबंधी एल्‌फिन्स्टन यास सुंदराबाई यांचे (८२२); आलतफनामा पोंचल्याबाबत सुंदराबाई यांना पो. एजंट चॅपलीन याचे (८२६); आबासाहेब छत्रपतीस पुत्रप्राप्ती झाल्यासंबंधी सुंदराबाई यांना ग्रांट याचे (८२८); बेळगांवहून साताऱ्यास जाणाऱ्या इंग्रजी पलटणीस मदत करण्यासंबंधी करवीरकरांच्या वकीलास पो. ए. यांचे (८३२); सिताराम दातार याची इनाम जमीन त्याजकडे चालवण्यासंबंधी पो. ए. याचे करवीरकर यांच्या वकीलास (८३३).

**पत्रे—छत्रपतींकडून एल्‌फिन्स्टन यास :** आपल्या कार्यभागाविषयी दिनकरराव गायकवाड सांगतील याअर्थी (१५८१६); निपाणकर वगैरेच्या बंदोबस्तासाठीं इंग्रजी फौज पाठविण्याबाबत (८२१); निपाणीकरानी करवीर प्रांतातील वसूल नेल्यासंबंधी (८२३); कंपनी सरकारच्या कर्जाऊ ऐवजाच्या फेडीसंबंधी (८२५); करवीर राज्याचा अभिमान धरण्यासंबंधी (८२९-८३०).

**पत्रे—छत्रपतींकडून वेलस्ली यास :** भेटीस करवीरी येण्याबाबत (१५८०२); सुबराव घाटगे यास फौजेसुद्धा बंदोबस्तास राहणेस आज्ञा केल्याबाबत तसेच कामकाजे सत्वर होण्याबाबत (८०५); कराराप्रमाणे नोकर लोकांना वागविण्याबाबत (८०७); निपाणीकरांनी व तलूरकरांनी मनोळी व चिकोडीची ठाणीं न दिल्याबाबत (८०८); पुण्यास होणाऱ्या भेटीबाबत कळविल्यासंबंधी (८०९); रामचंद्र परशराम यांनी केलेल्या नुकसानीबाबत तसेच घोंडजी वाघ यास पकडण्याविषयी (८३६-८३७).

**पत्रे—छत्रपतींची इतरांना :** क्षेमसमाचारासंबंधी नवाब मुलकेजहाँ यास (१५७९०); कराराम्याची यादी मिळाल्याबाबत गव्हर्नर मुंबई यास (८१२); क्लिमिंग्टन याजकडून ऐवजाचा उलगडा करून घेवून त्यास बडतर्फ करीत असल्यासंबंधी कर्नल क्लोज यास (८१३-८१४); कामाच्या थैल्या पोचल्याबाबत कर्नल मत्रजर यास (८१८); मालोजीराव घोरपडे याच्याकडील ठाण्याच्या बंदोबस्ताबाबत पो. एजंट चॅपलीन यास (८२७); फरारी मांग आरोपीस पकडण्यासंबंधी, ग्रांट यास (८३४); सेनाखासखेल यांच्याकडून सर्व मजकूर समजेल याअर्थी थॉमस मन्रो यास (८३८).

**पत्रे—छत्रपतीस वेलस्ली याची :** घोंडजी वाघचे पारिपत्य करण्यास गेलेल्या फौजेस करवीरकरांच्या फौजेने उपद्रव केल्याबाबत (१५७९४, ७९६); घोंडजी वाघ यास ठार मारल्यासंबंधी (७९७); मनोळीचे किल्लेदाराने इंग्रज फौजेवर दारुगोळा सोडल्यासंबंधी (७९८–७९९); मोरो बाजीराव पटवर्धन हे पेशवे यांचे नोकर असल्याने ते त्यांच्या हुकुमाप्रमाणे वागतील याअर्थी (८०३); तारदाळ, हदोळी व जांवळी या गांवांना उपद्रव न देण्यासंबंधी (८०६).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** कर्नल वेलस्ली यास थैल्या पाठविल्यासंबंधी मोरो महादेव याचे (१५७९१–७९३); सिदोजीराव नाईक निंबाळकराशी असलेला तंटा तडजोडीने मिटवण्याबाबत कर्नल क्लोज याचे (८११); कंपनी सरकारकरिता साग वगैरे जिन्नस खरेदी करण्यास आलेल्या लोकांस रहदारी व जकात याबाबत अटकाव न करण्याविषयी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यांचे (८२४); प्रसिद्धगडच्या मामलेदाराने अटकेत ठेवलेल्या ब्राह्मणांस सोडण्याबाबत पुरुषोत्तम भट याचे (८३१); चिकोडीकर देसाई यांच्या येलीमनोळी या इनाम गांवाबाबत चाललेल्या खटल्यासंबंधी पो. ए. यांचे (८३५).

---

**ब. क्र. १०४, रु. क्र. १०४, पु. क्र. ३, का. सं. १५८३९-१५९१२ (७४).**

**सु. स. १२०२ ते १२२६, इ. स. १८०१०२ ते १८२५२६.**

**आज्ञापत्रे**—गहाण ठेवलेले दागिने परत करण्यासंबंधी नरहर व सदाशिव कोडोलीकर यास छत्रपतींचे (१५८६९); गांवकामगार कडलगे यास एकसाळी मखलासी ऐवज पाठवून देण्याबाबत छत्रपतींचे (८७९); परशराम जनार्दन यास कुरुंदवाडकराची गुरें त्याजकडे सोडून देण्याबद्दल छत्रपतींचे (८८०); गांवोगांवचे ठाणदार व चौकीदार यास पो. ए. बवर घारवाडहून सातान्यास जातेवेळीं ज्या ज्या ठिकाणी वस्तीस राहतील तेथे चौकी पहारा वगैरेचा बंदोबस्त ठेवण्याबाबत (८८४); आकुरले ता. शिरोळे येथील हिशेबाचे रुमाल घेऊन पेठयाकडे सरुडचे मुक्कामी येण्याबाबत गांवकामगार यास हिंदूराव गायकवाड याचे (८८६); लिंबारी पोवार यास, हलकर्णी येथील रयतानी कुरणांत जमीन व विहीर काढली त्यास अडथळा न करणेबाबत राजमंडळाचे (८८७); मेजर टोबीस कऱ्हाडास जातांना त्याच्या मुक्कामाची व्यवस्था करण्यासंबंधी गांवकामगार कोडोली यास छत्रपतींचे (८८९); गांवकामगार वरणगे यास सरदेशकुलकर्ण हक्काची रक्कम सुरळीत देण्याबाबत राजमंडळाचे (८९३); दिनकर गायकवाड यास सखाराम पानारी याचा जामीन कतबा पाठवण्याबाबत छत्रपतींचें (९०७).

**पत्रे**—कर्नल विल्यम क्लार्क यांची भेट घेऊन त्यांना थैल्या सादर केल्याबाबत नागोजीराव घाटगे यास बाळाजी सखाराम याचे (१५८४७); करवीरी सत्वर निघून येण्याबाबत देवी नाईक यास नागोजीराव घाटगे याचे (८५१); चिंतामण पांडुरंग यांनी सांगली मुक्कामी छत्रपतींच्या लष्करास उपद्रव केल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास जगद्गुरु मठ करवीर यांचे (८५६); पेशवे व करवीरकर यांच्यामधील सरहद्दीच्या तंटयासंबंधी कर्नल डौस याचे (८५८); घोंडजीराव नाईक निंवाळकर यास त्यानी पाच हजार कर्जापैकी ३१०० रुपये दिलेबाबत मल्हार बाळाजी खासनीस व जिवाजी गिरमाजी यांचे (८६५); मुंडवाड येथील बैल वगैरे जनावरें परत दिल्याबाबत मलगौडा पाटील यास परशरामपंत भाऊ यांचे (८६६-८६८); करवीरी पाठवण्यासाठी फणस जमा करणेबद्दल हिंदूराव गायकवाड याचे भाण, उंचण इ. गांवच्या गांवकामगार यांना (८७१); गुरव लोकांकडून पत्रावळी जमा केल्यासंबंधी हिंदूराव गायकवाड यास, पेरिड, शिरगांव इ. गांवाचे गांवकामगार यांचे (८८१); यंकनमुर्डीकडील ऐवजाच्या तगाद्यासंबंधी भैरोबा हुजरे यास आण्णाजी गणेश व आंबाजी रामचंद्र यांचे (८८२); इसु पन्हाळकर व आपाजी धावड यास दागिने घेऊन येणेबद्दल (८८३); सरुड मुक्कामी निघून येण्यासंबंधी गांवकामगार नेरले यांना (८८५); भेडसगांवचे हिशेबाचे रुमाल घेऊन सरुड मुक्कामीं आलेल्या ओंगला, मगदूम वगैरे लोकांस मसाला देण्याबाबत गांवकामगार भेडसगांव यास हिंदूराव गायकवाड याचे (८८८); श्राद्धास येण्याबद्दल हिंदूराव गायकवाड यास भवानराव निकम देशमुख याचे (८९०); सांबू ता शिरोळ येथील हिशेबाचे रुमाल पेठयाकडे घेऊन आलेल्या लोकांस मसाला देण्याबाबत गांवकामगार सांबू यास हिंदूराव गायकवाड याचे (८९१); हिंदूराव गायकवाड यास नाडगोंडाच्या जमिनीच्या वहिवाटीसंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (८९२); हिंदूराव गायकवाड यास मल्हारपंत भाऊ याचा लखोटा पाठविल्यासंबंधी घोंडजीराव नाईक निंबाळकर याचे (८९४); सरुड इ. गावांचे नकाशे तयार करण्यासंबंधी बाबाजीपंत वाघुर्डेकर यास, मल्हार यशवंत याचे (८९५); विठोजी जावव हुजरे यास नाथाजी पाटील वाडी चरण यास उपद्रव न करण्याबाबत मोरोबा फणसे यांचे (८९६); विठोजी जाधव हुजरे यास गांवोगांव रोखे केले असल्यासंबंधी राणोजी भोसले व मार्तंड व्यंकाजी यांचे (८९७); पोखले, गिरोली इ. गांवांवर पाठवलेल्या रोख्यासंबंधी विठोजी जाधव यास महादजी निकम याचे (८९८); विठोजी हुजरे व बाळाजीपंत दादा यास चावरेकर गांवकर यास गायकवाड यांनी कामासाठी ठेवून घेतल्याबद्दल व्यंकटराव भोसले यांचे (८९९); तसेच हिंदूराव गायकवाड याचे (९००); दिलेल्या भांड्यापैकी एक भांडे फुटके निघाल्यासंबंधी विठोजी जाधव व बाबाजीपंत यांना कृष्णाजी अनंत याचे (९०१); गांवकामगार उंचज यास करवीरीं फणस पाठविण्यासंबंधी हिंदूराव गायकवाड याचे (९०२); नूल येथील शिबंदीबाबतच्या वसुलासंबंधी भैरोबा हुजरे यास आण्णाजी गणेश व आंबाजी रामचंद्र यांचे (१५९०३-९०४); घोंडबा नाना यास, वरातदाराकडून होणारा तगादा बंद करण्याबाबत, आण्णाजी गणेश व आंबाजी रामचंद्र यांचे (९०५); आंबाजीराव आबासो

रुमाल क्र. १०४

पुडके क्र. ३—(चालू)

पत्रे—(चलू)

यास शंभु पिरखानी रुपये ४३ पाठविलेबावत रामाजी महादेव याचे (९०६); धोंडबा नाना यास क्षेमसमाचारासंबंधी (९०८); पंडित व वैदिक मंडळींच्या जमिनी पडवजा करून गांव शिरस्तेप्रो वसूल घेण्यासंबंधी आंबाजी राव यास आण्णाजी गणेश व आबाजी रामचंद्र यांचे (९०९); पो. ए. यास पाठवलेली थैली दिवाण यांनी मागून घेतल्यासंबंधी (९१०); भरतपूरचा किल्ला सर करण्याच्या इंग्रजांच्या प्रयत्नाविषयी छत्रपतीस कॅप्टन थॉमस सिडन्हॅम याचे (९१२).

पत्रे—छत्रपतींकडून : संभाजी राजे यांच्या विवाहास हजर राहण्याबाबत (१५८३९); करवीरी भेट देण्याबावत (८४२); वारणा नदीकडील बंडवाल्यांच्या पारिपत्यासाठी करवीरकरांच्या फौजा रवाना झाल्याबावत (८४३); सरहद्दीस आलेल्या इंग्रजी पलटणीकडून करवीर राज्यास उपसर्ग होऊ न देण्याबावत ग. जनरल वेलस्ली यास (८५०); निपाणीकर व तलूरकर यांच्या बंदोवस्ताविषयीं कॅ. वेल यास (८५२); कामकाजें देऊन भाऊमहाराज, यांना पाठविण्याबावत (८५३); चिकोडी व मनोळी तालुक्यांच्या प्रकरणी न्याय देण्यावावत तसेच वाडीकर सावंत यांनीं जबरीने भरतगड घेतल्यासंबंधी (८५४-८५५); भाऊ महाराज व मोरो बाजीराव चिटणीस यांना बोलणी करण्यासाठी पाठवल्यासंबंधी (८५७); सन्मानार्थ पोषाख जवाहीर पाठवल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास (८५९); कुरुंदवाड येथे झालेल्या चोरीची चौकशी सुरु असल्याबावत पो. ए. यास (८६१); दाजी गोपाळ निलजीकर याचे वतन जप्त केल्यावावत ताकरीन यास (८६२); विजापूर व विदर, हैद्रावाद इ. कडील वादशहा वगैरे संबंधीची फर्माने वखरी इ. कागदपत्र पाठवण्यासंबंधी ग्रांट यास (८६३); रेठरेकर पाटील सरुपजी मोहिते याची मुलगी वाळोजी मोरे याच्या मुलास देण्याप्रकरणी ग्रांट यास (८६४).

पत्रे—छत्रपतींस वेलस्ली यांची : चिकोडी वगैरे प्रांतांच्या बंदोबस्तासाठी इंग्रजी लष्कर पाठविल्यावावत (१५८४०); नवे वकील अद्याप आपणांकडे पोंचले नसल्यावावत (८४१); पटवर्धन, नेर्लीकर, इचलकरंजीकर इत्यादींना खटले न करण्यावावत सांगितल्यासंबंधी (८४४-८४५); क्षेमसमाचारासंबंधी (८४६); इंग्रज अधिकाऱ्यावरोबर रामराव यास कुरुंदवाडास पाठविल्याबावत (८४८); छत्रपतींच्या फौजेने शिराळे प्रांतांत लुटालूट केल्यावावत (८४९).

पत्रे—छत्रपतींस इतरांची : मोरो बाजीराव व बापूजी शिवराम यानी सर्व मजकूर निवेदन केल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन याचे (१५८६०); बंटमूरकर दसाई याने नागावा केल्यासंबंधी गांवकामगार मांगूर याचे (८७०); तागाची जरुरी असल्यासंबंधी महंमद इब्राहिम परकार याचे (८७८); आईसाहेब व नागोजीराव घाटगे यांच्या प्रकृतीविषयीं कर्नल क्लार्क याचे (९११).

यादी—नेजेचे ठाणें घेतांना ठार व जखमी झालेल्या लोकांसंबंधी (१५८७२–८७७).

---

ज. क्र. १०५, रु. क्र. १०५, पु० क्र. १, का. सं. १५९१३–१५९६० (४८).

सु. स. १२२० ते १२३८, इ. स. १८१९-२० ते १८३७-३८.

पत्रे—गोमांतकी आंबे पाठविल्यासंबंधी आईसाो यांना मोरेश्वर सुवराव याचे (१५९१६); पोंभुर्ले येथील ऐवज पूर्वीप्रमाणेच चालवण्यावावत दिनकरराव गायकवाड यास रघुनाथराव आमात्य याचे (९१९); आसंडोली येथील भिवाजी पाटील याच्या चौकशीसाठी नेमलेल्या पंचायती प्रकरणी पंत आमात्य यास हैवतराव गायकवाड याचे (९३७-९३८); गगनगड येथें आमात्यांची भेट घेतल्यावावत आनंदराव मंत्री यास दिनकरराव गायकवाड याचे (९३९); करवीराहून बावडा येथे येऊन पोचल्यावावत पंत आमात्य यास अप्पाजी बल्लाळ याचे (९४५); हुजूरची आज्ञापत्रें पोचल्यासंबंधी आवाजीपंत यास मोरेश्वर सुवराव याचे (९५२); हुजूरची आज्ञापत्रें पोचल्यासंबंधी नारायणराव पाटणकर यास मोरेश्वर सुवराव याचे

## रुमाल क्र. १०५

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

(१५९५३); मोरेश्वरराव पंडीत यांच्याकडील बाकीचा ऐवज जप्त झाल्याबाबत सुंदरखान यांना आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपतींचे (९५४); रामचंद्र गुंडो ढोलतील तो मक्ता हुजुरच्या कामाकर घालण्याबाबत आबाजीपंत यास मोरेश्वर सुबराव यांचे (९५५); बेळगांवात हिशेबाचे कागदपत्र घेऊन गेलेल्या लोकांसंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास मार्तंडराव खोपडे यांचे (९५६); पोंभुर्ले येथील ऐवजाच्या वाटणीबाबत दिनकरराव गायकवाड यास रामचंद्रराव मानराव यांचे (९५८).

**पत्रे : छत्रपतींस मोरेश्वर सुबराव यांची**—ता तारळे येथील बनगर लोकांकडील हिशेब घेण्यासंबंधी (१५९१८); दिगस येथील बबाजी पाटील यास सोडून देण्यासंबंधी (९२०); जावळात उठावण्याचे काम होताच शिवाजी देसाई यास गांवी पाठवीत असल्याबाबत (९४१); निरनिराळ्या गांवावरील रोख्यांच्या ऐवजासंबंधीची माहिती अनंतशास्त्री सांगतील याबद्दल (९४६); कोतेकर पाटील यांचे पत्र त्यास परत केल्याबाबत (९५०); छत्रपतींसाठी फणस पाठविल्याबाबत (९५१).

**पत्रे : छत्रपतींस इतरांची**—नरसदवडे येथील वसुलाबाबत, (१५९१३); गोकाकी डाळिंबे पाठविल्यासंबंधी गोविंदराव मोरेश्वर यांचे (९१४); राजाराम भगवंत यास पाठविल्यासंबंधी नारायणराव नीलकंठ यांचे (९१५); लष्करासाठी सामान घेऊन गेलेल्या बैलांना परत करवीरी पाठवून देण्याबाबत, सुंदराबाई यांचे (९१७); चि. गंगाबाईच्या विवाहास येण्याबाबत बाळाजी नारायण यांचे (९२१); तिळगूळ मिळाल्याबाबत गंगाधरराव गोविंद यांचे (९२२); भुदरगड व सामानगड येथील ऐवजाच्या वसुलीसंबंधी भगवंतराव आबाजी प्रतिनिधी यांचे (९२४); केशवराव याच्या व्रतबंध समारंभास येण्यासंबंधी रघुनाथराव केशव यांचे (९२५); बाळाजीपंत हे आपल्याकडील वृत्तांत निवेदन करतील यासंबंधी त्रिंबकराव गणपत यांचे (९२६); किल्ले गगनगड येथील हिशेबासंबंधी रामराव बळवंत देशपांडे यांचे (९२७, ९२८); तिळगूळ मिळाल्यासंबंधी रघुनाथराव नीळकंठ यांचे (९३४); तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी रघुनाथराव केशव यांचे (९३५); कानोली व इंदापूर येथून आणावयाच्या इमारतीच्या लाकडावर जकात न घेण्याबाबत त्र्यंबकराव गणपत यांचे (९३६); विशाळगडाकडील ऐवजाच्या वसुलाबाबत, बहिणाबाई यांचे (९४०); रामचंद्रपंत यास पाठविल्याबाबत (९४३); छत्रपतींसाठी नामे पाठविल्याबाबत, (९४३); मातोश्रींच्या महायात्रेसंबंधी गोविंदराव मोरेश्वर यांचे (९४४); सालसी महालाकडील जावसालाची यादी पाठविल्याबाबत *(९५७); आज्ञापत्रे पोचल्यासंबंधी नारायणराव घोरपडे यांचे (९५९); हरवलेला उंट गायकवाड यांजकडून आपणास परत मिळण्याबाबत चिमाजी सितोळे यांचे (९६०).

**मसुदा**—मोरेश्वरराव आमात्य यांचे सरदेशमुख हक्क, इनामगावें वगैरे बाबतींत गव्हर्नर मुंबई यांस छत्रपतींनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१५९४७-९४९).

**याद्या**—सरवंदळे, रेठरे इ. गावांसंबंधी छत्रपतींकडून आमात्यांच्या होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (१५९२३); नुकसानभरपाईबाबत इंग्रजाकडे लावून दिलेल्या तालुक्यासंबंधी (९२९-९३३).

---

**ज. क्र. १०५, रु. क्र. १०५, पु. क्र. २, का. सं. १५९६१–१६०२१ (६१).**

**सु. स. ११९६ ते १२४५, इ. स. १७९५-९६ ते १८४४-४५.**

**पत्रे**—गांवगन्नास गेलेल्या वरातदाराना परत बोलावण्यासंबंधी पंत अमात्य यास रत्नाकर राजाज्ञा यांचे (१५९६१); रद्दकर्जाच्या ऐवजाबाबत, बोंडजीराव नाईक यास मोरेश्वर सुबराव यांचे (९६४); आबा पुरंदरे महालक्ष्मीच्या दर्शनास करवीरी येत असल्याबाबत दिनकरराव यांचे (९६९); कै. भवानराव बेडकीहाळकर यांच्या पत्नीस दिराचा मुलगा दत्तक घेण्यास परवानगी देण्यासंबंधी सदाशिव रामचंद्र यांचे (९७०-९७२); श्रीचा (महालक्ष्मीचा) उत्सव होताच केशवराम गवई यास पाठवून देण्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास रघुनाथराव केशव यांचे '(९७४); वारदेशकराकडील ऐवजाच्या वसुलीसंबंधी छत्रपतीस रघुनाथराव गोविंद अमात्य यांचे (९७५); हरि रामचंद्र मराठे याच्या उपद्रवाचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यांस लक्ष्मीबाई व अंबिकाबाई अमात्य यांचे (९८२); पंत अमात्य यांच्या प्रकृतीसंबंधी रामचंद्रपंत बाबाजी वाईंगणकर

रुमाल क्र. १०५

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

यांस दिनकरराव गायकवाड यांचे (१५९८३); पत्राप्रमाणे सामान पाठविण्याबाबत गोविंदराव गायकवाड यास दिनकरराव गायकवाड यांचे (९८५); माजनाळ येथें ऐवजा-करितां आलेल्या वरातदारांना मनाई करण्यासंबंधी जमनाबाई अमात्य यांना मुबराव कृष्ण अमात्य यांचे (९९१); सीता व सुवासानी यांच्या खटल्यासंबंधी आईसो यास गणपतराव कोल्हर यांचे (१६००४); सुपाचे गावाच्या वहिवाटीसंबंधी दिनकरराव गायकवाड यांस अमृतराव भगवत प्रतिनिधी यांचे (०१०); ठाणे साळवण गणपतराव हणमंत यांजकडे दिल्या-बाबत दिनकरराव गायकवाड यास शामराव देशपांडे यांचे (०११); बावडा येथील हिशोबाची चौकशी चालू असल्यासंबंधी आप्पासाहेब गायकवाड यास रावजी शिवाजी यांचे (०१४); खारेपाटन व साळशीच्या नदीवर सरसुभेदार जनावसुद्धा आले असल्यासंबंधी बन्याजीपंत यास लक्ष्मण बल्लाळ यांचे (०१५); राशिवडे येथें होणारा पंत अमात्य यांचा मुक्काम रहित झाल्यासंबंधी आप्पासाहेब गायकवाड यास नरोजी कदम यांचे (०१६); मैनाबाईच्या लग्नास पुण्यास सरंजाम पाठविण्याबाबत जीवराव जाधव यास गोविंदराव मोरेश्वर यांचे (०१७); हिशेबाचे कागद करवीरी घेऊन येण्याबाबत व रक्कम पाठवून देण्याबाबत, दिनकरराव गायकवाड यास सिताराम विठ्ठल नाईक यांचे (०१८-०१९); कळवडे कोदवडे वगैरे ठिकाणी राशीवडे येथील स्वारांनी केलेल्या दंग्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास रघुनाथराव अमात्य यांचे (०२१).

**पत्रे—छत्रपतीस गोविंद मोरेश्वर याची :** केळी वगैरे फळफळावळ पाठविल्याबाबत (१५९७७, ९८० ९९६); मद्य व अननस पाठविल्यासंबंधी (९७८); क्षेमसमाचारासंबंधी (९७९); आज्ञेप्रमाणे खुनी आरोपी संकु-डाकवे यास पाठवून दिल्यासंबंधी (९८१); करवीरी येत असल्यासंबंधी (९९३); मकर संक्रमणाचे तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी (९९४); फणसपोळी पाठविल्याबाबत (९९५).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** कानकाजासंबंधी माहिती देण्यासाठी रामचंद्र गुंडो यास पाठविल्याबाबत मोरेश्वर सुबराव यांचे (१५९६२); रामचंद्र गुंडो व अंताजी बाबूराव यांच्या बावडा संस्थानच्या गैरकारभारासंबंधी भीमराव भास्कर यांचे (९६३); गांवगन्नाकडील हिशेब वगैरे इंग्रज अधिकाऱ्यांना सादर केल्याबाबत रामचंद्र मल्हार यांचे (९६५); श्रींच्या (रामनवमीच्या) उत्सवासाठी पोषाख व हत्ती पाठविण्याबाबत रघुनाथराव गोविंद यांचे (९६६); आळ्यासंबंधी पूर्वी दिलेला ऐवज परत मिळण्यासंबंधी विश्वासराव पटवर्धन यांचे (९६७, ९६८); फणस पाठविल्यासंबंधी मोरेश्वरराव रामचंद्र यांचे (९७६); ऐवजाच्या वसुलासाठी आलेले वरातदार दंगा करीत असल्याबाबत गांवकामगार कावळवाडी यांचे (९८४); हत्तीचा दात पाठविल्याबाबत, रघुनाथराव गोविंद यांचे (९८६); मौजे पेरिड गांवास मलकापूरच्या लोकांकडून उपद्रव न होण्यासंबंधी माधवराव भगवंत प्रतिनिधी यांचे (९८७, ९८९); नारायणराव पाटणकर व आबाजीपंत हे वृत्तांत निवेदन करतील याअर्थी मोरेश्वर सुबराव यांचे (९९०); केसोपंत हे आपल्याकडील वृत्तांत निवेदन करतील याअर्थी (९९२); चोर व दरोडेखोर लोकांच्या बंदोबस्तासंबंधी (९९७); आंबे, फणस, सांबराचे कातडे इत्यादी जिन्नस पाठविल्यासंबंधी मोरेश्वर सुबराव यांची (१५९९८-१६००२); नेरले व आरळे या गांवाच्या दुतर्फा वहिवाटीसंबंधी अमृतराव भगवंत प्रतिनिधी यांचे (००३); नदीस पाणी आल्याने नावेस बांधलेल्या मुटून गेलेल्या फळया व वेळू यासंबंधी त्र्यंबकराव रघुनाथ राव यांचे (००५); बोरबेट व लखमापूर येथील वसुलासंबंधी (००८); ठाणें, साळवण वगैरे बाबतचे हक्क पूर्वापार चालवण्यासंबंधी, मोरेश्वर सुबराव यांचे (००९); आबा पुरंदरे यांची करवीरी राहण्याची सोय करण्याबाबत दिनकरराव यांचे (०१२); भीमाजीपंत व अंताजीपंत विशाळगडास गेल्यासंबंधी दिनकर आप्पाजी यांचे (०१३); मौजे रेंदाळ व कारदगे यामधील सीमा तंट्याच्या चौकशीबाबत आप्पाजी गोविंद यांचे (०२०).

**याद्या**—पंत अमात्य बावडेकर घराण्यातील स्त्रियांच्या नांवे असलेल्या सरंजामासंबंधी (१५९७३); बाळकृष्ण शेट पायरे खासगी मामलत्याकडील गांवे इत्यादीबाबत प्रतिनिधीकडून जलगडा होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (१६००६-००७).

---

अ. क्र. १०५, र. क्र. १०५, पु० क्र. ३, का. सं. १६०२२-१६०७४ (५३)

सु. स. १२१३ ते १२३७, इ. स. १८१२-१३ ते १८३६-३७.

**अर्ज**—रायोजी पारगांवकर यास साळवणकर देसाई याच्या अटकेतून सोडण्याबाबत पंत अमात्य याजकडे बापु पारगांवकर याचा (१६०३५); नानासाहेब पाटणकर व हिंदुराव बाबासाहेब यांच्याकडून होणाऱ्या उपद्रवाबाबत राधाबाई घोरपडे यांजकडून छत्रपतींस (०४६).

**टिप्पण**—दुसरी याद यशवंतराव घाटगे यांच्या अंमलाखाली किती वर्षे होता त्यासंबंधी (१६०६१); रामचंद्र सुबराव इत्यादी अमात्यांनी छत्रपतीस दिलेल्या नजराण्यासंबंधी (०६२).

**पत्रे**—कोकिनरे गावात होत असलेल्या उपद्रवासंबंधी आप्पा भटजी व मोरोपंत आबा यांना महिपत हैबतराव याचे (१६०२५); राघो रामचंद्र हे इकडील वृत्तांत निवेदन करतील याअर्थी नारायणराव पाटणकर यांस मोरेश्वर सुबराव याचे (०२९); पाठविलेले पत्र व आंबे पोचल्याबाबत सैद महम्मद पीरजादे यास सुबराव पंडित अमात्य यांचे (०३२); आपल्या जामिनकीचा उलगडा होईपर्यंत कर्जदाराकडून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास रामराव देशपांडे याचे (०४०); शालजोडी व पागोटे पाठवून देण्याबद्दल आनंदराव मंत्री यास दिनकरराव गायकवाड याचे (०४१); ऐवजाच्या वसुलाबाबत यांवकानगार चिचणी, बरनाळ व गव्हाण यांना बाळाजी महादेव याचे (०५९); भोसरे गावाच्या वहिवाटीसंबंधी देशमुख व देशपांडे प्रांत खटाव यांना वासुदेव पंडित यांचे (०६०). खडाळे मुक्कामी गव्हर्नरची भेट घेत असल्याबाबत बाबासाहेब पाटणकर यास दौलतराव घोरपडे याचे (०६३); इचलकरंजीकर व नेसरीकर यांच्या खटल्यासंबंधी सुंदराबाई यांना भाऊ महाराज यांचे (०६४-०६५); सरकारी खातातर्फे आणण्यात येत असलेल्या विडयाच्या पानावर जकात न घेण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यांस बापूजी नारायण याचे (०६६); हेदवड येथील पळून गेलेल्या महाराचा शोध करण्याबाबत हैबतराव गायकवाड यास सुबराव कृष्ण अमात्य यांचे (०६७); पंत अमात्य यांच्या प्रकृतीसंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास रामचंद्र गुंडो व अंताजी बाबूराव यांचे (०६९); वाळवण येथे पाटलाच्या अटकेत असलेल्या बादू नाळ्याच्या सुटकेबाबत दिनकरराव गायकवाड यास शंकर नलवडे याचे (०७१); छत्रपतींशी निष्ठेने वागण्याबाबत नानीबाई घाटगे यांना बॅटसीन याचे (०७२); कोकिनरे गावाची राघो चिदरकर यांच्या जप्तीतून मोकळीक होण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यांना अंबिकाबाई अमात्य यांचे (०७३); चिकोडी व हुकेरी तालुके छत्रपतींना दिले असल्यासंबंधी नारायणराव घोरपडे इचलकरंजीकर यास थॉमस मन्रो याचे (०७४).

**पत्रे—छत्रपतीस मोरेश्वर सुबराव याची** : वाघाचे पेटे पाठविल्याबाबत (१६०२६); मालवणहून कैदेतून पळून गेलेल्या चोरांच्या तपासाबाबत (०२८); बनगर व गवळी यांच्याकडे रैते पाठविल्यासंबंधी (०३०); पळसंबे येथील नक्काड कारखान्याकडील लोकांनी रामचंद्रपंत यांच्या बंधूकडून जबरीने कबूलत करून घेतल्यासंबंधी (०४२); नंदगाव येथे झालेल्या चोरीसंबंधी (०४८); महालुंगे पाठविल्याबाबत (०५०); चि. गोविंदराव याच्या लग्नास येण्यासंबंधी (आईसाहेब यांना) (०५१-०५२); फोंडा घाट चालू करण्यासाठी झालेल्या इंग्रजी रुकाटयासंबंधी (०५३); विजयादशमीचे विडे मिळाल्यासंबंधी (०५४).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची** : रेठरे मालेवाडी येथे कामास गेलेल्या कारकून लोकांवर तेथील लोकांनी गोळीबार केल्यासंबंधी भगवंतराव प्रतिनिधी यांचे (१६०२२); दागिने करून दिल्याबाबत नाथाजीपंत यांचे (०२४); सैन्यनायाराजसंबंधी गोविंदराव मोरेश्वर याचे (०२७); केरडोळ येथील आपली वतनदारी पूर्ववत चालविण्याबाबत (बाबासाहेब यास) कृष्णाजी नरसी देशपांडे याचे (०३१); सरंजामी वतनी व इनाम गावाच्या वहिवाटीसंबंधी वेसीत इनतबेल याचे (०३३); बाबूराव नरसिंह यांचेकडून मजकूर समजल्यासंबंधी परशराम रामचंद्र याचे (०३४); बसंगोंडा पाटील यांच्या शेतीची मोकळीक करण्यास शिरगुरकरास ताकीद होण्याविषयी त्र्यंबकराव नयनत याचे (०३८); अंताजी महादेव यास पाठवून दिल्याबद्दल भगवंतराव आबाजी याचे (०४३); पेरीड तर्फ शिराळे येथील वसुलाबाबत भगवंतराव आबाजी प्रतिनिधी यांचे (०४४); रेठरे पा वाळवा येथील जकातीबाबतच्या हिश्श्यासंबंधी माधवराव मुधवज प्रतिनिधी यांचे (०४५); माहुळ, कळवड, इत्यादी गावांवरच्या बाबती हक्कासंबंधी रघुनाथराव गोविंद याचे (०४७); संक्रांतीचे शर्करायुक्त

## रुमाल क्र. १०५

## पुडके क्र. ३—(चालू)

पत्रे—(चालू)

तीळ पाठवून दिल्याबाबत रामराव रघुनाथ याचे (१६०४९); वाड्याच्या बांधकामासाठी आणण्यात येत असलेल्या लाकडावर जकात न घेण्याबाबत त्र्यंबकराव गणपत यांचे (०५५); मासे, लाव्याचे पिंजरे व शिकारी कुत्रे पाठवू शकत नसल्यासंबंधी जयवंत रावरंभा याचे (०५६); शिरोळ महालाच्या वसुलासाठी फौज व कारकून पाठविल्याबाबत नारायणराव माने याचे (०५७); क्षेमसमाचारासंबंधी बाळाजी नारायण याचे (०५८).

मसुदा—रामशास्त्रीबुवास योगक्षेमासाठी एक गाव इनाम देण्याबाबत तंजावरकरास छत्रपतींनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१६०६८).

याद्या—मालवण किल्ल्यापैकी बावडेकर व छत्रपती यांच्या वसुलातील हिश्श्यासंबंधी (१६०२३); वतनदारीचे हक्क, कमाविसदारापासून होणारा उपद्रव इत्यादीबाबत छत्रपतीशी बावडेकरामार्फत करावयाच्या बोलण्यासंबंधी (०३९); पंत अमात्य बावडेकर घराण्यातील वाटणीबाबतच्या तंट्याविषयी (अपूर्ण) (०७०).

---

ज. क्र. १०६, रु. क्र. १०६, पु० क्र. १, का. सं. १६०७५-१६१२८ (५४).

सु. स. १२१२ ते १२३२, इ. स. १८११-१२ ते १८३१-३२.

आज्ञापत्रे—निपाणीकरांकडील अंमलदारास पाठवून देण्याबाबत महंमद इब्राहिम मुनशी वकील यांस छत्रपतीकडून (१६०७५); गोखले यांच्या फौजेने केलेल्या उपद्रवाबाबत (०८९); ठाणे मनोळी येथे राहण्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतीकडून (०९४); कामकाजाचे उलगडे सत्वर करून घेण्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस यास सुंदराबाई यांचे (०९५); शिरगूर, निलजी व निडगुंदी येथील इनामदारांच्या फिर्यादींची चौकशी करण्याकरिता बळवंतराव विठ्ठल यांना पाठविल्याबाबत नारो सदाशिव यास छत्रपतीचे (०९७-०९८).

पत्रे—सुंदराबाई यांना : कागल प्रांतातील लिंगनूर वगैरे सात गावांच्या सोडचिठ्ठ्याविषयी (१६०८०-०८२); कामकाजाची थैली इंग्रजाकडे पोहोचती करीत आहे या अर्थी बाळाजी बाजीराव याचे (०८३-०८४); कामकाजाच्या जाबसालासंबंधी कर्नल क्लोज याची भेट घेतल्याबाबत (०८५-०८६); क्षेमसमाचारासंबंधी (०९१); कामकाजासंबंधी यादी पाठवली असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (०९२).

पत्रे—छत्रपतीकडून : पुण्यातील सावकाराच्या कर्जाच्या फेडीसंबंधी एल्फिन्स्टन यास (१६०७९); गोखले यांच्या फौजेकडून होणारा उपसर्ग इत्यादीबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस यास (०८८).

पत्रे—छत्रपतीस बच्चाजी अनंत याची : किल्ले प्रसिद्धगड व सोनगड येथील कागदपत्र पुणे मुक्कामी येऊन पोहोंचल्याबाबत (१६१०१); भेटीस येत असल्याबाबत (१०२); मुंबईचे गव्हर्नर गुजरायेत जाणार असल्यासंबंधी (१०३); क्षेमसमाचारासंबंधी (१०४, १०५).

पत्रे—छत्रपतीस रामजी भीमराव याची : शिरोळ मुक्कामीं गव्हर्नर यास भेटण्यासंबंधी (१६११२-११४); गव्हर्नर व छत्रपती यांच्या व्हावयाच्या भेटीसंबंधी (११५-११८); अँडरसन बेळगांवाहून धारवाडास आल्यासंबंधी (११९); एकनिष्ठेने सेवा करीत असल्याबाबत (१२०); लष्कराच्या बंदोबस्तासंबंधी (१२१); शिरोळास येऊन दाखल झाल्यावर कळविण्यासंबंधी (१२२); सांडणीस्वार हुक्केरी येथे येऊन पोहचल्यासंबंधी (१२३); अँडरसन याचा मुक्काम हुक्केरी येथे असल्यासंबंधी (१२४); हुजूर स्वारी (छत्रपती) शिरोळ मुक्कामी येणार असल्याचे अँडरसन यास कळविले असल्यासंबंधी (१२५); गव्हर्नर मिरजेस येणार असल्याबाबत (१२६); पो. एजंट अँडरसन मिरजेस येत असल्याबाबत (१२७); वारणेच्या तहाची नक्कल पाठवण्याबाबत (१२८).

पत्रे—छत्रपतीस इतरांची : तिसरे शिवाजी यांच्या निधनासंबंधी गुलाम अल्ली मुनशी याचे (१६०७६); इंग्रजाकडील कामकाजाबाबतचा मजकूर लिहून पाठविल्यासंबंधी (०७७); श्रीगिरीस जाण्यासाठी इंग्रजाकडील दस्तक मिळण्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (०७८); सदाशिव माणकेश्वर याने घेतलेल्या दत्तकासंबंधी

**रुमाल क्र. १०६**

**पुडके क्र. १--(चालू)**

**पत्रे**--(चालू)

(१६०९०); व मालकम पेशव्याना भेटण्यासाठी निघाल्याबाबत मोरो बाजीराव याचे (०९३); इंग्रजाकडील कामकाजांच्या उलगडयासंबंधी बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव यांचे (०९६); शिरगूर गावास उपद्रव न होण्याबाबत नारायण सदाशिव याचे (०९९); पुण्यास जाण्याबाबतचे दस्तक मिळाल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव याचे (१००); कापूस खरेदीबाबत दस्तक पाठविल्याबाबत (१०६); जमखंडी व मनोळीस पडलेल्या दरोड्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (१०७); मुंबई, पुणे, बेळगावकडील सर्व जावसाल उलगडून आल्यासंबंधी १०९); व कागल व शिताळे या प्रकरणी पो. ए. बेवर फौज घेऊन येणार असल्यासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (११०, १११).

**यादी**--मोरो बाजीराव चिटणीस याच्या पत्रास पाठवलेल्या उत्तरासंबंधी (१६०८७).

---

**ज. क्र. १०६, रु. क्र. १०६, पु. क्र. २, का. सं. १६१२९-१६१६७ (३९).**

**सु. स. ११५० ते १२३७, इ. स. १७४९-५० ते १८३६-३७.**

**आज्ञापत्रे**--त्रिंबक आवजी यास पुण्यास पाठविल्याबाबत महमद इब्राहिम वकील यास छत्रपतीचे (१६१४६).

**देहझाडा**--हुकेरी व चिकोडी तालुक्यातील गावांच्या वसुलासंबंधी (१६१३६-१४५).

**पत्रे**--अतिग्रे हा गाव सुबराव शिंदे याच्याकडून काढून घेऊन राणोजी शिंदे यास दिल्याबाबत देशमुख व देशपांडे कर्यात अतिग्रे यास (१६१२९-१३०); इंग्रजाकडील छत्रपतींच्या कामाबाबतची उत्तरे पाठविली असल्यासंबंधी नारायणराव राजाज्ञा यास महम्मद इब्राहिम मुनशी याचे (१३४); निपाणीकर, सिंधुदुर्ग इत्यादी बाबत इंग्रजाकडून करून घ्यावयाच्या कार्यभागाविषयी (१३५); रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास कारभारांत ठेवण्यासंबंधी सुंदराबाई याना मोरो बाजीराव याचे (१४७); सौ. जिजाबाई याना रजोदर्शन झाल्याबाबतची शर्करा पोचल्याबाबत सुंदराबाई याना एल्फिन्स्टन याचे (१४८); चिकोडी तालुक्याच्या सोडचिठ्ठ्या मिळताच पाठवीत असल्याबाबत सुंदराबाई याना बाळाजी बाजीराव याचे (१६०); पुण्यास सुखरुप पोचल्याबाबत आईसाहेब याना बाळाजी नारायण याचे (१६२); घोसरवाडकर देसाई याने आवजी खोताच्या बळकावलेल्या वतनाबाबत चौकशी करण्यासंबंधी करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांचे (१६४)

**पत्रे--छत्रपतींस एल्फिन्स्टन याची :** बाळाजी व मोरो बाजीराव चिटणीस यांच्या वकिलीच्या कामासंबंधी (१६१४९); पुत्रोत्सवानिमित्त पाठवलेला पोषाख व जवाहीर पोचल्याबाबत (१५०); पेशव्यांचे मुख्य दिवाण भाऊसाहेब हे महालक्ष्मीच्या दर्शनास येणार असल्यासंबंधी (१५५-१५६); तिळगूळ पोचल्यासंबंधी (१५८).

**पत्रे--छत्रपतींस इतरांची :** बच्चाजीपंत यांची करवीरी रवानगी केल्याबाबत रामचंद्र मल्हार याचे (१६१५७); हुबळीस पोचताच सविस्तर लिहित आहे या अर्थी, मोरो बाजीराव याचे (१५९); हुकेरीच्या कामासाठी जीवराव घोरपडे यास पाठविण्याबाबत बाळाजी बाजीराव याचे (१६१); परशराम आप्पाजी यानी कमिशनर यांचेशी तोरगल संबंधी बोलणी केल्याबाबत नारो गिरमाजी याचे (१६३); गव्हर्नर यांच्याशी शिरोळ येथे होणाऱ्या भेटीबाबत पांडुरंग अनंत याचे (१६५); पो. एजंट जमाबंदीसाठी गोकाकास जाणार असल्यासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (१६६).

**याद्या**--परशराम रामचंद्र यांच्या रद्दकर्जास लावून दिलेल्या हुकेरी तालुक्यातील गावासंबंधी (१६१३१); परशराम रामचंद्र याजकडे वहिवाटीस असणाऱ्या करवीरकरांकडील गावासंबंधी (१३२); परशराम रामचंद्र यांच्या रद्दकर्जास लावून दिलेले तालुके व परगणे यासंबंधी (१३३) ;पुणे मुक्कामी झालेल्या खर्चासंबंधी मोरो बाजीराव याचेकडून (१५१-१५४); छत्रपतींसाठी एल्फिन्स्टन यानी पाठवलली वस्त्रे व दागिने यासंबंधी (१६७).

---

**ज. क्र. १०७, रु. क्र. १०७, पु. क्र. १, का.सं. १६१६८-१६२३१ (६४).**

**सु. स. ११८९ ते १२२१, इ. स. १७८८-८९ ते १८२०-२१.**

**आज्ञापत्रे**—सात कलमांची यादी पाठविल्यासंबंधी (१६१७१-१७३); भाऊ महाराज सांगतील त्याप्रमाणें बंदोबस्त करण्याबाबत महम्मद इब्राहिम मुन्शी यास छत्रपतीचे (१७४); दिनकरराव भोसले याच्या पत्रीं लिहिल्याप्रमाणें बंदोबस्त करण्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस यास सुंदराबाई यांचे (१९५); गव्हर्नर जनरल थॉमस मन्रो व भाऊ महाराज यांची भेट घडवून आणण्यासंबंधी मोरो व बाळाजी बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतींचे (२०८); बुवासाहेब छत्रपती पुण्यास येतांच ते सांगतील त्याप्रमाणें वर्तणूक करण्याबाबत मोरो बाजीराव व बापूजी शिवराम यांना सुंदराबाई यांचे (२१९); बुवासाहेब छत्रपतींच्या लग्नासाठीं सणगें खरेदी करून पाठविण्याबाबत मोरो बाजीराव यास सुंदराबाई यांचे (२२०); धारवाडहून आलेली यादी कमिशनर चॅपलीन यास दाखवण्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस व बापूजी शिवराम यास छत्रपतींचे (२२३-२२४); काशीयात्रेस जाण्यासंबंधी गव्हर्नरकडे थैली पाठविली असल्यासंबंधी बाळाजी बाजीराव चिटणीस यास सुंदराबाई यांचे (२२८); खटांगळे येथील पाटलाच्या धरून ठेवलेल्या बायकामुलांस करवीरी पाठविण्याबाबत मोरेश्वरराव अमात्य यास छत्रपतींचे (२३१).

**आज्ञापत्रे—मोरो बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतींची :** छत्रपती तिसरे शिवाजी कैलासवासी झाले असले तरी वकिलीच्या कामावर आहे तेथेंच राहण्यासंबंधी (१६१९२); इंग्रजाकडून कामें उलगडून घेण्याबाबत (१९३); भेटीस सत्वर येण्याबाबत (१९४); दिनकर आप्पाजी यास खर्चास ५०० रुपये देण्याबाबत (२००); करवीरी निघून येण्याबाबत (२०१); हरेश्वर भाईकडे ठेवलेल्या ऐवजासंबंधी (२०६); नारायणराव घाटगे वाजी यांच्या नांवचे लखोटे नागपुरास पाठवून देण्याबाबत (२०९); शिबंदीच्या खर्चासाठी एक लाख रुपयाचा ऐवज मिळणेबद्दल इंग्रजांशी बोलणी करण्याबाबत (२१२); पुणें येथें भाऊ महाराज यांना भेटून त्यांच्यासह कामकाजें करण्यासंबंधी (२१८); विशाळगड प्रकरणी सरमुकादम निलो कृष्ण यास पुण्यास पाठवण्यात येत असल्यासंबंधी व इतर मजकुरासंबंधी (२२२); पुणें येथ इंग्रजांच्या अटकेंत असलेल्या जेजुरीच्या आबाजी भोसले पाटील याच्या सुटकेबाबत (२२५); भाऊ महाराज यांना करवीरी येण्यासाठी पाठवलेला सरंजाम व ऐवज पोचल्याबाबत कळवण्यासंबंधी (२२७).

**देहझाडे**—हुकेरी तालुक्यांतील कर्याती व गांवें यासंबंधी (१६१७७-१९१).

**पत्रे**—कर्ज भागवून घेऊन करवीरकरांचे चिकोडी व मनोळी तालुके त्यांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी परशुराम रामचंद्र यास माधवराव नारायण याचे (१६१६८); गोखल्यांनीं हल्ला केल्यास सर्वतोपरी सहाय्य करूं या अर्थी सेनाखासखेल तोरगलकर यास नबाब मुल्केजहाँ याचे (१६९); राजाज्ञा यांच्या ऐवजाच्या खातरजमेसंबंधी महम्मद इब्राहिम वकील यास हरि सखाराम याचे (१७५); आपल्या खर्चाचा व सरंजामाचा बंदोबस्त करण्याबाबत हरि सखाराम कनेरीकर यास महम्मद इब्राहिम वकील याचे (१७६); कृष्णराव गोपाळ याच्याविषयी इंग्रजास पाठविलेल्या पत्राचा मसुदा पाठविल्याबाबत मोरो बाजीराव यास सुंदराबाई यांचे (१९६); पुणें मुक्कामीं सावकाराकडे गहाण पडलेल्या करवीरकरांच्या दागिन्याबाबत, कमिशनर यास छत्रपतींचे (१९८); आक्काबाई प्रकरणी बोलणी केली पण कोरोचीसंबंधी जाबसाल झाले नाहीत या अर्थी नारायण याचे (२१०, २११); वाळवे व शिराळे प्रांतातील गावावर इंग्रजांचे रोखे झाले असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यास बाळाजी नारायण याचे (२१३); कमिशनर चॅपलीन मुंबईस गेल्याबाबत सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव याचे (२१७); पुणें मुक्कामीं विशाळगडासंबंधी करावयाच्या बोलण्यासंबंधी सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (२२१); रखमाजी भोसले याच्या भावाच्या कामाची थैली कमिशनरकडे पाठविली असल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस व बापू शिवराम यास छत्रपतींचे (२२६); नंदगांव येथें सणगे पाठविण्याबाबत राघो रामचंद्र यास मोरेश्वर सुबराव याचे (२२९).

**पत्रे—छत्रपतींस मोरो बाजीराव चिटणीस याची :** निपाणीकराने घेतलेलें ठाणें परत मिळण्यासंबंधी कमिशनर यांच्याशी बोलणी केल्याबाबत (१६१९९); मानसिंगराव जगदाळे याच्या चिप्री गांवाची जप्तीमधून मोकळीक होण्याबाबत (२०२); सौंदत्ती व लिंगनूर ही

रुमाल क्र. १०७

पुडके क्र. १—(चालू.)

**पत्रे**—(चालू)

गांवें छत्रपतीच्या स्वाधीन करण्यांत येणार असल्यासंबंधी (२०३); सौंदत्ती गावासंबंधीचे कागदपत्र पाठविण्याबावत (२०४); जासुदासमागमे पाठविलेली आज्ञापत्रें पोचल्याबावत (२०५); बंडाच्या बंदोबस्तासाठी जागोजागी चौक्या वसविल्या असल्याचें इंग्रजांना सांगितले असल्यासंबंधी (२०७); ठाणे मनोळीकडे दारूगोळा वगैरे पाठवण्याबावत (२१४).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** चिकोडी, मनोळी तालुके मिळण्यासंबंधी कमिशनर चॅपलीनशी बोलणी चालू असल्याबावत महंमद इब्राहिम मुनशी वकील याचे (१६१७०); जनवाड ह्या गांवासंबंधी कमिशनर यांच्याशी बोलणी केल्याबावत बाळाजी बाजीराव याचे (२१५); पुण्यास सुखरूप पोंचल्याबावत बाळाजी नारायण याचे (२१६); ग्रांट यांच्या कैदेतून पळून गेलेल्या बंदीवानाच्या चौकशीस लोक पाठविल असल्याबावत मोरेश्वर सुबराव याचे (२३०).

**यादी**—इंग्रजाकडून छत्रपतीसाठी आलेले जवाहिर व कपडे यासंबंधी (१६१९७).

---

**ज. क्र. १०७, रु. क्र. १०७, पु० क्र. २, का. सं. १६२३२-१६२७६ (४५).**

**सु. स. १२०७ ते १२३७, इ. स. १८०६-०७ ते १८३६-३७.**

**आज्ञापत्रे**—कार्यभाग जलद उलगडून घेण्यासंबंधी गुलाम मोहद्दीन मुनशी यास तिसरे शिवाजी यांचे (१६२४१); दिनकर आप्पाजी समवेत इंग्रजाशी कामकाजाची बोलणी करण्याबावत (२५५); चिकोडी सरूड व ऐतवडे येथें इंग्रजी फौजेने दिलेल्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबावत (२५६); चिकोडी तालुक्यासंबंधी इंग्रज व पटवर्धन यांच वकील यामध्यें जी बोलणी होतील ती कळविण्या-बावत मोरो बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतींचे (२६०); भाऊ महाराज व इंग्रज अधिकारी यांच्या पुणें येथील भेटीसंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यास सुंदराबाई यांचे (२६३); चतुर्रासगाकडून पत्रें घेऊन आलेल्या मारवाडचासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतींचे (२६४).

**पत्रे**—आज्ञेप्रमाणें छत्रपतींची कामें होत आहेत या अर्थी नारायणराव पाटणकर यास बाजीराव गणेश याचे (१६२३२); एल्फिन्स्टन यांची भेट घेऊन कामकाजें करीत आहे याअर्थी नारायणराव राजाज्ञा यांस महंमद मुनशी वकील याचे (२३९); भाऊ महाराज यांचे पत्रीं आपल्याकडील मजकूर लिहिला असल्याबावत दिनकरराव गायकवाड यास महंमद इब्राहिम याचे (२४०); छत्रपतींची कामें व्यवस्थित होतील याअर्थी भाऊ महाराज यास एल्फिन्स्टन याचे (२४७); बापू महाराज यांना पुत्र झाल्याबावतची शर्करा पोंचल्या संबंधी बाळामहाराज यास एल्फिन्स्टन याचे (२५०-२५१); मजलेकर रामनाथ मेहतर यास अभयपत्र दिलें असतां भवानराव देसाई यांचे लोक त्यास पकडण्याकरिता आले असल्यासंबंधीं रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास गोविंद नरसिंह याचे (२५४); कमिशनर याची भेट घेऊन कामकाजाची बोलणी करीत असल्याबावत सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (२५७); थॉमस मन्रो यांची भेट घेऊन कामकाजासंबंधी कळवीत आहे याअर्थी सुंदराबाई यांना बाळाजी बाजीराव याचे (२५८); एल्फिन्स्टन यास छत्रपतींची पत्रें व शर्करायुक्त तीळ दिल्यासंबंधी सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (२६५-२६६); खर्चाची व्यवस्था करण्याबावत नानासाहेब यास पांडुरंग अनंत याचे (२७२).

**पत्रे—छत्रपतींस नारो गिरमाजी याची :** क्षेमसमाचारासंबंधी (१६२४२); एल्फिन्स्टन निपाणीस भेट देणार असल्याबावत (२४३); कर्नल डौस हे घाटातून डाक बसविण्याच्या कामावरून परत आले असल्याबावत (२४४); बहिरू चौगले गांवकर याच्या मुलाचा बाळाप्पा चौगले याने खून केल्याबावत (२६८).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** छत्रपतींचे राज्याचे कल्याणासाठीं सर्व प्रयत्न करूं या अर्थी जॉन फर्नांडीस याचे (१६२३४); भाऊ महाराज यांनी आपली कामें प्रामाणिकपणें केल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन याचे (२४५); पुणें मुक्कामीं सावकाराकडे गहाण पडलेल्या दागिन्याबावत एल्फिन्स्टन याचे (२४८-२४९); बाळोजीराव पाटणकर याजकडून गंगाधर दर्शने याच्या कर्जाच्या

रुमाल क्र. १०७

पुडके क्र. २––(चालू.)

**पत्रे**—(चालू).

वसूलावावत, मोरो वाजीराव चिटणीस याचे (१६२५२); बीड येथील पाटलाने त्या गांवास दिलेल्या उपद्रवावावत बाळाजी वाजीराव याचे (२५९); नारायणराव घाटग यास करवीरी येण्यासाठीं रहदारीच दस्तक पाठवण्यावावत बाळाजी नारायण नातू याच (२६१); अतिग्रेहून तागेवाडीस जाणार असल्यासंबंधी मोरो वाजीराव चिटणीस याचे (२६२); जावसालाच्या कामकाजाच्या वावत रामचंद्र मल्हार याचे (२६७); सरमुकादम निळो कृष्ण यास सत्वर पाठवून देण्याविषयी मोरो वाजीराव याचे (२६९); विशाळगड व सावंतवाडीकर प्रकरणीच्या थैल्या अँडरसन याना सादर केल्यावावत (२७०); कामाच्या थैल्या कमिशनर साहेवांना सादर केल्यावावत रामाजी भीमराव याचे (२७१); निपाणी वगैरे ठिकाणीं पडणाऱ्या दरोड्यासंबंधी कमिशनरशी वोलणी केल्यावावत पांडुरंग अनंत याचे (२७३); पो. एजंट डनलॉप, वागलकोट वगैरे तालुक्यांच्या जमावंदीच्या कामावर जाणार असल्यावावत पांडुरंग अनंत याचे (२७४); गव्हर्नरच्या भेटीत झालेली वोलणी वाळोजी निकम व महादजी हुजरे हे निवेदन करतील याअर्थी रामाजी भीमराव याचे (२७५); पो. एजंट यांच्या बेळगांव, पाच्छापूर वगैरे गांवी झालेल्या भेटीवावत पांडुरंग अनंत याचे (२७६).

**पत्रे : छत्रपतींकडून**––तिसरे शिवाजी कैलासवासी झाल्यावावत गुलाम अल्ली मुनशी यास (१६२३३); सात कलमांच्या यादीप्रमाणें इंग्रजाकडून तहाचा ठराव मंजूर करून घेण्यावावत इब्राहिम मुनशी यास (२३५-२३८); मालवण येथील कृष्णभट अभ्यंकर व भोज जोशी गाडगीळ यांच्यामधील जगदगुरू मठ करवीर यांच्याकडे चाललेल्या मुनसफीसंबंधी रेसिडेंट सिंधुदुर्ग यास (२४६); टपाल व डाकच्या चौकीचा वंदोवस्त व्यवस्थित ठेवण्यावावत पो. एजंट यास (२५३).

---

ज. क्र. १०८, रु. क्र. १०८, पु. १, का. सं. १६२७७-१६३२२ (४६).

सु. स. ११६२ ते १२३७, इ. स. १७६१-६२ ते १८३६-३७.

**आज्ञापत्रे**––कंपनी सरकारास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी महम्मद इब्राहिम मुनशी यास छत्रपतीचे (१६२९५); इंग्रजाकडून शत्रूचे पारिपत्य करण्यासंबंधी रामचंद्र रघुनाथ यास छत्रपतीचे (२९९-३०१); क्षेमसमाचार कळविण्यावावत (३०९); व कुरळप येथील ऐवज पाठवून देण्यासंबंधी मोरो वाजीराव चिटणीस यास छत्रपतीचे (३१५).

**इनामपत्रे**––आप्पाजी वल्लाळ यास विजकुप्पी येथें हणमबा गोपाळाप्पा देसाई यांनी इनाम जमीन दिल्यासंबंधी (१६२७७-२८०); नारायणराव व्यंकटराव इचलकरंजीकर यांनी भगवंतपंत कुलकर्णी यास हेलें येथें जमीन इनाम दिल्यासंबंधीं (२८१).

**करार**—प्रांत हुकेरीपैकी दहा गावे पेशव्यांनी करवीरकरास परत देण्यासंबंधी (१६२८४).

**कलमबंदी**––कटकोळचे ठाणे छत्रपतीस देऊन त्यांच्याशी मनोळीकरांनी एकनिष्ठेनें राहण्यासंबंधी (१६२८२)

**पत्रे**––करवीरकरांनी जांबोटकरास ऐवज घेऊन दिलेला हेरे तालुका परत घेण्यासंबंधी बाबूराव नरसिंह कागलकर यास (१६२८८); मनोळी तालुक्यातील महम्मद वकर व फकीरुद्दीन काजी यांच्या इनाम जमिनीस उपद्रव न होण्यावावत तेथील अम्मलदारास ताकीद दिली असल्यासंबंधी सदर काजी यांना तिसरे शिवाजी यांचे (२९२); गोखल्यांच्या फौजेविरुद्ध सर्वतोपरी सहाय्य करू याअर्थी संभाजीराव शिंदे यास नवाव मुल्केजहां याचे (२९३-२९४); देवजी नाईक याजवरोवर झालेल्या वाटाघाटीची यादी पाठविल्यासंबंधी आप्पासाहेव यांना रामचंद्र रघुनाथ याचे (२९६); विश्वासराव यांस पाठवलेल्या पत्री सर्व मजकूर लिहिला असल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास नारायणराव रत्नाकर याचे (२९८); पुण्यास येण्यावावत, हरीपंत कणेरीकर यांस महंमद इब्राहीम वकील याचे (३०२); संस्थानच्या गावासंबंधी वापू शिवराम लिहून कळवतील या अर्थी भाऊ महाराज यांस एल्फिन्स्टन याचे (३०७); रांगणा किल्ल्यासंबंधी कमिशनर चॅपलीन यांच्याशी व्हावयाच्या जावसालाविषयीं सुंदरावाई यांना मोरो वाजीराव चिटणीस याचे (३१६).

रुमाल क्र. १०८

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींस मोरो बाजीराव याची :** छत्रपतींच्यासाठीं इंग्रजाकडून पोषाख व जवाहिर पाठविण्यात येणार असल्यासंबंधी (१६३०३-३०६); नारायणराव घाटगे यांस पाठविल्यासंबंधी (३०८); भाऊ महाराज पंढरपुराहून पुण्यास आल्याबाबत (३१०); कोल्हापुराहून पुण्यास यावयास निघालेल्या बापू देव यांच्या शोधासंबंधी (३११); ईश्वरभाईस लिहून दिलेल्या कर्जखताविषयी (३१२); आनंदराव विश्वनाथ लेले यांच्याविषयी इंग्रजांकडून आलेली यादी पाठविल्यासंबंधी (३१३).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** भुदरगड प्रकरणी बंदोबस्ताकरिता संभाजीराव शिंदे सेनाखासखेल यास फौज घेऊन येण्याबाबत आज्ञा करण्याविषयीं बाळाजी जनार्दन याचे (१६२८५). कर्जाच्या ऐवजाच्या फेडीकरिता हुकेरी व मनोळी तालुके सावकारांच्या ताब्यांत दिल्यासंबंधी परशराम रामचंद्र याचे (८६-२८७); वीस हजार रुपये पोचले असून बाकीचे तीस हजार रुपये पोचताच सेवेशी येत असल्यासंबंधी जॉर्ज फर्नांडीस याचे (२९७); महामारीच्या रोगावर इंग्रजांनी दिलेले औषध पाठविल्यासंबंधी रामचंद्र मल्हार व बच्याजी अनंत यांचे (३१४); गंगापूर व चिमगाव यामधील सरहद्दीच्या तंटयासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (३१७); अँडरसन यांच्या शिरोळ भेटीसंबंधी, (३१८); शाहू व संभाजी यांच्यामधील तहनाम्याची नक्कल पाठविण्याबाबत (३१९-३२०); मिरज येथील शावा नायकिणीच्या घरी झालेल्या चोरीसंबंधी रामाजी भीमराव याचे (३२१); पो. एजंट बेवर यांच्या हुकेरी, धारवाड इ. ठिकाणच्या फिरतीविषयी पांडुरंग अनंत याचे (३२२);

**याद्या—**छत्रपतींनी स्वारी खर्चाबद्दल राणोजी घोरपडे याजकडून पन्नास हजार रुपये घेतल्यासंबंधी (१६२८३); महादजी शिंदे, परशराम रामचंद्र व रामचंद्र परशराम यांच्या करवीरकरावरील स्वाऱ्यासंबंधी (२८९-२९१).

---

**ज. क्र. १०८, रु. क्र. १०८, पु. क्र. २, का. सं. १६३२३-१६३७५ (५३).**

**सु. स. ११६८ते१२३७, इ. स. १७६७-६८ ते १८३६-३७.**

**आज्ञापत्रे—**मोतीगिरी याच्या विजणे गावास बाबतीची माफी दिल्यासंबंधी व्यंकटराव नारायण यास छत्रपतींचे (१६३२९); एकनिष्ठपणें सेवा करण्यासंबंधी महादोजी मसके व बाळाजी पाठारे यास छत्रपतींचे (३३०); प्रांत हुकेरी येथील कुलकर्णी व देशपांडेपणाचे वतन माणको सखो, नरहर जिवाजी देशपांडे याजकडे दिल्याबाबत सिदोजीराव निंबाळकर यास छत्रपतींचे (३३१); इंग्रजांशी पूर्वी प्रमाणेच वर्तणूक ठेवण्यासंबंधी भैयाप्पा लिंगाप्पा व मलगौंडा देसाई मामले तोरगल यास छत्रपतींचे (३३२); इंग्रजांशी दोस्ती वाढवून कामकाजे करण्याविषयीं वकीलास छत्रपतींचे (३३७).

**इनामपत्र—**इचलकरंजी व सिरढोण ही गावे इनाम दिल्यासंबंधी व्यंकटराव नारायण यास राणोजी घोरपडे याचे (१६३२६).

**दस्तक—**मुंबईहून माल खरेदी करून येणाऱ्या लोकांस जकात व रहदारीबाबत अडथळा न करण्यासंबंधी (१६३३४).

**पत्रे—**विरूपाक्ष आणाजी व चिमा बेरड हे आजरे येथे चोऱ्या करतात त्याच्या बंदोबस्तासंबंधी शेषो नारायण यास माधवराव बल्लाळ याचे (१६३२३); क्षेमसमाचारासंबंधी नानासाहेबास रामचंद्र रघुनाथ याचे (३३५); खर्चाची सोय होण्यासंबंधी तसेच तिवट, दुपेटा इ. वस्त्रे पाठविण्यासंबंधी सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव याचे (३३९-३४१); सदाशिव माणकेश्वर यांनी गोत्रजींचा मुलगा भाऊ यास दत्तक दिल्यासंबंधी सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (३४३); कित्तूरकर देसाई, चिकोडी, मनोळी इत्यादि प्रकरणीं इंग्रजाशी बोलणी झाली नसल्याबाबत, सुंदराबाई यांना बाजीराव चिटणीस यांची (३४४-३४५; ३४६-३४७); घाटांची माहिती, बाळाजी कागलकरानी केलेला जमाव इ. बाबत नारायण याचे (३५०-३५२).

**रुमाल क्र. १०८**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे —छत्रपतींस पांडुरंग अनंत यांची :** पो. एजंट यांच्या भेटीसाठी भोजेस निपाणीकर व इचलकरंजीकर येणार असल्यासंबंधी (१६३६२); पो एजंट अँडरसन पुण्यास गेल्यासंबंधी (३६४); पो. एजंट डनलॉप हे वेंगुर्ल्याहून मुंबईस गेल्यासंबंधी (३६५); पो. एजंट हे धारवाडास येणार असल्यासंबंधी (३६६); पो. एजंट डनलॉप यांना किल्ले मनोहरगडासंबंधीचा मजकूर निवेदन केल्याबाबत (३६७); गव्हर्नर व पो. एजंट डनलॉप याना तिळगूळ पोचते केल्याबाबत (३६८); पो. एजंट रुकडीहून सिरगांवास आल्यासंबंधी (३६९); पो. एजंट डनलॉप याची भेट घेऊन कामकाजाविषयी बोलणी केल्यासंबंधी (३७०-३७१); माजी अखबारनवीस रामरावजी करवीरी येत असल्यासंबंधी (३७२); इचलकरंजीकर, कागलकर इ. सरंजामदारांसंबंधी (३७३-३७४).

**पत्रे—छत्रपतींस रामाजी भिमराव यांची :** अँडरसन भेटीसाठी ठाणे शिरोळ येथे येणार असल्यासंबंधी (१६३५३-३५४; ३६०-३६१); अँडरसन शिरोळहून मिरजेस आल्यासंबंधी (३५५); भाऊ महाराजाकडून आलेली थैली पाठविल्याबाबत (३५६); शाहू व संभाजी यांच्यामधील तहनाम्याची नक्कल पाठविण्यासंबंधी (३५७-३५९); इंग्रज लष्करांतील करवीरी आलेल्या शिपायास बेळगावास पाठवण्यासंबंधी (३६३); रॉमसन याची भेट घेण्यासंबंधी (३७५).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** तोरगल व कटकोळ या तालुक्यांना उपद्रव न होऊ देण्यासंबंधी परशराम रामचंद्र याचे (१६३२७-३२८), प्रसिद्धगड व सोनगड प्रकरणी चॅपलीन बरोबर बोलणी केल्यासंबंधी रामचंद्र व वच्चाजी अनंत यांचे (३३३). हनीमनाळच्या ठाण्याविषयीं नारो गिरमाजी याचे (३३६); गोखले याच्या फौजेच्या हालचालीबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (३३८); निपाणीकरांच्या वकीलास ताकीद दिल्याबाबत बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (३४२), चिकोडी तालुक्यातील इनाम गावाची चौकशी इंग्रजाकडून चालू झाल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (३४८-३४९).

**यादी कलमबंदी**—मनोळीकराकडून करार होऊन येण्यासंबंधी (१६३२४-३२५).

---

**ज. क्र. १०९, रु. क्र. १०९, पु. क्र. १, का. सं. १६३७६-१६४०९ (३४).**

**सु. स. ११६० ते १२३६ इ. स. १७५९-६० ते १८३६-३७.**

**आज्ञापत्रे**—मुरारराव घोरपडे याच्या दत्तक मुलाकडे त्याचा तालुका व चौयाई अम्मल चालविण्याबाबत दुसरा बाजीराव यास तिसरे शिवाजी यांचे (१६३८२-३८३); निपाणीकरांनी घेतलेले तालुके परत मिळण्यासंबंधी पांडुरंग देवजी लाड यास छत्रपतींचे (३८५); शत्रूच्या पारिपत्याकरिता इंग्रजी फौजेसह सत्वर येण्यासंबंधी रामचंद्र रघुनाथ यास छत्रपतींचे (३८८); एल्फिन्स्टन याजकडून सात कलमांची यादी मंजूर करून घेण्यासंबंधी महम्मद इब्राहिम वकील यास छत्रपतींचे (३९१); कागेली येथील गांवकऱ्यांस गोखले यांच्या फौजेकडून होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी (३९७); निपाणीकराकडून यावयाच्या ऐवजासंबंधीं (३९८); निपाणीकरानी चिंचणीचे ठाणे हस्तगत केल्याप्रकरणी इंग्रजास कळविण्याविषयीं (४०१); ठाणे मनोळीचा बंदोबस्त केल्यासंबंधी व खर्चाबद्दल केसोपंत गर्दे याजकडे तेहतीस खेडी दिल्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतींचे (४०३).

**करार**—हुपरी वगैरे चार गाते पेशव्यांच्याकडून करवीरकरास मिळण्यासंबंधीं (१६३७७-३७८).

**पत्रे**—राणोजी शिंदे यास दिलल्या सरंजामाविषयी लक्ष्मण कान्हेरे यास नानासाहेब पेशवे यांचे (१६३७६); हणमंतराव यांजबरोबर पाठविलेल्या आज्ञापत्राप्रमाणे छत्रपतींची कामे करणेबाबत काजेखान बक्षी यास रामचंद्र जोशीराव यांचे (३८४); निपाणीकराच्या पारिपत्यासाठी मुंबईस गव्हर्नर यास समक्ष भेटण्यासंबंधीं रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास दादाजी यादव याचें (३९०); काही गावात ठाणी पडल्यासंबंधी, नारो गिरमाजी यांचे (३९३); चतुरसिंग व त्याचे लोक करवीर मुलुखांत नसताहि गोखले

**रुमाल क्र. १०८**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे—छत्रपतींस मोरो बाजीराव याची :** छत्रपतींच्यासाठीं इंग्रजाकडून पोषाख व जवाहिर पाठविण्यात येणार असल्यासंबंधी (१६३०३-३०६); नारायणराव घाटगे यांस पाठविल्यासंबंधी (३०८); भाऊ महाराज पंढरपुराहून पुण्यास आल्याबाबत (३१०); कोल्हापुराहून पुण्यास यावयास निघालेल्या बापू देव यांच्या शोधासंबंधी (३११); ईश्वरभाईस लिहून दिलेल्या कर्जखताविषयीं (३१२); आनंदराव विश्वनाथ लेले याच्याविषयी इंग्रजांकडून आलेली यादी पाठविल्यासंबंधी (३१३).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** भुदरगड प्रकरणी बंदोबस्ताकरिता संभाजीराव शिंदे सेनाखासखेल यास फौज घेऊन येण्याबाबत आज्ञा करण्याविषयीं बाळाजी जनार्दन याचे (१६२८५). कर्जाच्या ऐवजाच्या फेडीकरिता हुकेरी व मनोळी तालुके सावकारांच्या ताब्यांत दिल्यासंबंधी परशराम रामचंद्र याचे (८६-२८७); वीस हजार रुपये पोचले असून बाकीचे तीस हजार रुपये पोचताच सेवेशी येत असल्यासंबंधी जॉर्ज फर्नांडीस याचे (२९७); महामारीच्या रोगावर इंग्रजांनी दिलेले औषध पाठविल्यासंबंधी रामचंद्र मल्हार व बच्याजी अनंत यांचे (३१४); गंगापूर व चिमगाव यामधील सरहद्दीच्या तंटयासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (३१७); अँडरसन यांच्या शिरोळ भेटीसंबंधी, (३१८); शाहू व संभाजी यांच्यामधील तहनाम्याची नक्कल पाठविण्याबाबत (३१९-३२०); मिरज येथील बावा नायकिणीच्या घरी झालेल्या चोरीसंबंधी रामाजी भीमराव याचे (३२१); पो. एजंट वेबर यांच्या हुकेरी, धारवाड इ. ठिकाणच्या फिरतीविषयी पांडुरंग अनंत याचे (३२२);

**याद्या**—छत्रपतींनी स्वारी खर्चाबद्दल राणोजी घोरपडे याजकडून पन्नास हजार रुपये घेतल्यासंबंधी (१६२८३); महादजी शिंदे, परशराम रामचंद्र व रामचंद्र परशराम यांच्या करवीर-करावरील स्वाऱ्यासंबंधी (२८९-२९१).

---

**ज. क्र. १०८, रु. क्र. १०८, पु. क्र. २, का. सं. १६३२३-१६३७५ (५३).**

**सु.स. ११६८ते१२३७, इ. स. १७६७-६८ ते १८३६-३७.**

**आज्ञापत्रे**—मोतीगिरी याच्या विजणे गावास बाबतीची माफी दिल्यासंबंधी व्यंकटराव नारायण यास छत्रपतींचे (१६३२९); एकनिष्ठपणें सेवा करण्यासंबंधी महादाजी मसके व बाळाजी पाठारे यास छत्रपतींचे (३३०); प्रांत हुकेरी येथील कुलकर्णी व देशपांडेपणाचे वतन माणको सखो, नरहर जिवाजी देशपांडे याजकडे दिल्याबाबत सिदोजीराव निंबाळकर यास छत्रपतींचे (३३१); इंग्रजांशी पूर्वी प्रमाणेच वर्तणूक ठेवण्यासंबंधी भैयाप्पा लिंगाप्पा व मलगौंडा देसाई मामले तोरगल यास छत्रपतींचे (३३२); इंग्रजाशी दोस्ती वाढवून कामकाजे करण्याविषयीं वकीलास छत्रपतींचे (३३७).

**इनामपत्र**—इचलकरंजी व सिरढोण ही गावे इनाम दिल्यासंबंधी व्यंकटराव नारायण यास राणोजी घोरपडे याचे (१६३२६).

**दस्तक**—मुंबईहून माल खरेदी करून येणाऱ्या लोकांस जकात व रहदारीबाबत अडथळा न करण्यासंबंधी (१६३३४).

**पत्रे**—विरूपाक्ष आणाजी व चिमा बेरड हे आजरे येथे चोऱ्या करतात त्याच्या बंदोबस्तासंबंधी शेषो नारायण यास माधवराव बल्लाळ याचे (१६३२३); क्षेमसमाचारासंबंधी नानासाहेबास रामचंद्र रघुनाथ याचे (३३५); खर्चाची सोय होण्यासंबंधी तसेच तिवट, दुपेटा इ. वस्त्रे पाठविण्यासंबंधी सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव याचे (३३९-३४१); सदाशिव माणकेश्वर यांनी गोत्रजांचा मुलगा भाऊ यास दत्तक दिल्यासंबंधी सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (३४३); कित्तूरकर देसाई, चिकोडी, मनोळी इत्यादि प्रकरणीं इंग्रजाशी बोलणी झाली नसल्याबाबत, सुंदराबाई याना बाजीराव चिटणीस यांची (३४४-३४५; ३४६-३४७); घाटांची माहिती, बाळाजी कागलकरानी केलेला जमाव इ. बाबत नारायण याचे (३५०-३५२).

रुमाल क्र. १०८

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे—छत्रपतींस पांडुरंग अनंत यांची :** पो. एजंट यांच्या भेटीसाठी भोजेस निपाणीकर व इचलकरंजीकर येणार असल्यासंबंधी (१६३६२); पो एजंट अँडरसन पुण्यास गेल्यासंबंधी (३६४); पो. एजंट डनलॉप हे वेंगुर्ल्याहून मुंबईस गेल्यासंबंधी (३६५); पो. एजंट हे धारवाडास येणार असल्यासंबंधी (३६६); पो. एजंट डनलॉप यांना किल्ले मनोहरगडासंबंधीचा मजकूर निवेदन केल्याबाबत (३६७); गव्हर्नर व पो. एजंट डनलॉप याना तिळगूळ पोचते कल्याबाबत (३६८); पो. एजंट लकडीहून सिरगांवास आल्यासंबंधी (३६९); पो. एजंट डनलॉप याची भेट घेऊन कामकाजाविषयी बोलणी केल्यासंबंधी (३७०-३७१); माजी अखबारनवीस रामरावजी करवीरी येत असल्यासंबंधी (३७२); इचलकरंजीकर, कागलकर इ. सरंजामदारांसंबंधी (३७३-३७४).

**पत्रे—छत्रपतींस रामाजी भिमराव यांची :** अँडरसन भेटीसाठी ठाणे शिरोळ येथे येणार असल्यासंबंधी (१६३५३-३५४; ३६०-३६१); अँडरसन शिरोळहून मिरजेस आल्यासंबंधी (३५५); भाऊ महाराजाकडून आलेली थैली पाठविल्याबाबत (३५६); शाहू व संभाजी यांच्यामधील तहनाम्याची नक्कल पाठविण्यासंबंधी (३५७-३५९); इंग्रज लष्करांतील करवीरी आलेल्या शिपायास बेळगावास पाठवण्यासंबंधी (३६३); रॉमसन याची भेट घेण्यासंबंधी (३७५).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** तोरगल व कटकोळ या तालुक्यांना उपद्रव न होऊ देण्यासंबंधी परशराम रामचंद्र याचे (१६३२७-३२८), प्रसिद्धगड व सोनगड प्रकरणी चॅपलीन बरोबर बोलणी केल्यासंबंधी रामचंद्र व बच्चाजी अनंत यांचे (३३३). हनीमनाळच्या ठाण्याविषयीं नारो गिरमाजी याचे (३३६); गोखले याच्या फौजेच्या हालचालीबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (३३८); निपाणीकरांच्या वकीलास ताकीद दिल्याबाबत बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (३४२), चिकोडी तालुक्यातील इनाम गावाची चौकशी इंग्रजाकडून चालू झाल्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (३४८-३४९).

**यादी कलमबंदी**—मनोळीकराकडून करार होऊन येण्यासंबंधी (१६३२४-३२५).

---

**ज. क्र. १०९, रु. क्र. १०९, पु. क्र. १, का. सं. १६३७६-१६४०९ (३४).**

**सु. स. ११६० ते १२३६ इ. स. १७५९-६० ते १८३६-३७.**

**आज्ञापत्रे**—मुराररराव घोरपडे याच्या दत्तक मुलाकडे त्याचा तालुका व चौथाई अम्मल चालविण्याबाबत दुसरा बाजीराव यास तिसरे शिवाजी यांचे (१६३८२-३८३); निपाणीकरांनी घेतलेले तालुके परत मिळण्यासंबंधी पांडुरंग देवजी लाड यास छत्रपतींचे (३८५); शत्रूच्या पारिपत्याकरिता इंग्रजी फौजेसह सत्वर येण्यासंबंधी रामचंद्र रघुनाथ यास छत्रपतींचे (३८८); एल्फिन्स्टन याजकडून सात कलमांची यादी मंजूर करून घेण्यासंबंधी महम्मद इब्राहिम वकील यास छत्रपतींचे (३९१); कागेली येथील गांवकऱ्यांस गोखले यांच्या फौजेकडून होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी (३९७); निपाणीकराकडून यावयाच्या ऐवजासंबंधीं (३९८); निपाणीकरानी चिंचणीचे ठाणे हस्तगत केल्याप्रकरणी इंग्रजास कळविण्याविषयीं (४०१); ठाणे मनोळीचा बंदोबस्त केल्यासंबंधी व खर्चाबद्दल केसोपंत गर्दे याजकडे तेहतीस खंडी दिल्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतींचे (४०३).

**करार**—हुपरी वगैर चार गावे पेशव्यांच्याकडून करवीरकरास मिळण्यासंबंधीं (१६३७७-३७८).

**पत्रे**—राणोजी शिंदे यास दिलल्या सरंजामाविषयी लक्ष्मण कान्हेरे यास नानासाहेब पेशवे यांचे (१६३७६); हणमंतराव यांजबरोबर पाठविलेल्या आज्ञापत्राप्रमाणे छत्रपतींची कामे करणेबाबत काजेखान बक्षी यास रामचंद्र जोशीराव यांचे (३८४); निपाणीकराच्या पारिपत्यासाठी मुंबईस गव्हर्नर यास समक्ष भेटण्यासंबंधीं रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास दादाजी यादव यांचे (३९०); काही गावात ठाणी पडल्यासंबंधी, नारो गिरमाजी याचे (३९३); चतुरसिंग व त्याचे लोक करवीर मुलुखांत नसताहि गोखले

रुमाल क्र. १०९

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे-(चालू)

बाज्या फौजेकडून राज्यास उपद्रव होत असल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास छत्रपतींचे (१६३९६); नेरलीकरांनी चिकोडी तालुक्यात घातलेल्या ठाण्यासंबंधी सुंदराबाई यांना बाळाजी बाजीराव चिटणीस यांचे (४०२); इंग्रजांबरोबर झालेल्या बोलण्यासंबंधी पत्र पाठविले असल्यासंबंधी सुंदराबाई यांना नारो गिरनाजी यांचे (४०४).

पत्रे—छत्रपतीस: विश्वासघातनिमित्त पेशव्यास पाठविल्याबाबत माधवराव नारायणराव प्रधान (पेशवे) यांचे (१६३३९); सेनासमाचारासंबंधी सखुबाई शिंदे हिचे (३८०); इंग्रजांच्या मुलखाच्या करवीरच्या फौजेने केलेल्या लढाईसंबंधी तिसरे शिवाजी यांना दुसरा बाजीराव पेशवा यांचे (३८१); इंग्रजाकडून मसुदे परिस्थ करण्यासंबंधी (३८६-३८७); महादू सापूर सांगेल त्याप्रमाणे बंदोबस्त करण्याबाबत रामचंद्र रघुनाथ यांचे (३८९); नेर्लीकरांच्या तालुक्यासंबंधी इंग्रजांशी झालेल्या बोलण्याबाबत (३९४); तेरणी, हलसिद्धनाथ वगैरे गांवात ठेवलेल्या बंदोबस्ताविषयी नारो गिरनाजी यांचे (३९५); शिरगुरकर, निढोरीकर इ. इनामदारांच्या तक्रारी दूर करण्यासंबंधी नारायण सदाशिव यांचे (४०५-४०७); माधवराव घाटगे यांच्या खुद्दारीचे दस्तक पाठविल्यासंबंधी नारायणराव रत्नाकर यांचे (४०८); आपटेकर व शितोळे यांच्या नाण्याबाबतचे उत्तर पाठविल्यासंबंधी वकीलाचे (४०९).

याद्या—निपाणीकरांनी स्वदेश उध्वस्त केल्याबाबत व त्यांनी नेरलीकर यांची माणसे कैदेत ठेवल्या प्रकरणी एल्फिन्स्टन बरोबर करवीरकर वकीलांनी केलेल्या बोलण्यासंबंधी (१६३५२); परशुराम रामचंद्र यासकडे फौजेच्या खर्चाबद्दल गहाण दिलेल्या गावांसंबंधी (३९९-४००).

---

ज. क्र. १०६, रु. क्र. १०९, पु. क्र. २, का. सं. १६४१०-१६४९४ (८५).

सु. स. ११६८ ते १२५२, इ. स. १७६७-६८ ते १८५१-५२.

आज्ञापत्रे—गोडची गाव लक्ष्मणराव शिंदे यास इनाम दिल्यासंबंधी देशमुख, देशपांडे, गांवकामगार इत्यादींस तिसरे शिवाजी यांची (१६४१२-४१७); आनंदराव घाटगे व परशराम रामचंद्र यांच्या संबंधीचे कागदपत्र जप्त ठेवण्याबाबत रत्नाकरराम पोतनीस यास छत्रपतींचे (१६४२३); तेरणीचे ठाणे सरकारच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी नारायणराव शिंदे यास छत्रपतींचे (४३५-४३७); मनोळी वगैरे ठाणी शंकरराव शिंदे सेनाखासखेल यांच्या ताब्यात देणेविषयी बाळाजीपंत, मोरोपंत व व्यंकट कृष्ण यास छत्रपतींची (४४६-४४८); चिकोडी तालुक्याच्या वहिवाटीचा सत्ता पूर्वीप्रमाणेच हक्कदाराकडे करार करून देण्याबाबत आबाजीराम यास छत्रपतींचे (४४९-४५०); हणमंतराव तमाजी याच्या कुटुंबाचे संगोपन करण्याबाबत शंकरराव शिंदे यास छत्रपतींचे (४५४); गोव्याहून इंग्रजांची कुमक येऊन सत्वर येण्याविषयी रामचंद्र रघुनाथ यास छत्रपतींचे (४६१-४६३); चिकोडी मनोळी, रायबाग व हुकेरी वगैरे तालुक्यांत इंग्रजी फौजेसह यऊन ठाणी घालण्याबाबत रामचंद्र रघुनाथ यास छत्रपतींचे (४६४-४६६); करवीरच्या मुलुखास उपसर्ग न करण्याबाबत मानसिंगराव पाटणकर यांस छत्रपतींचे (४६९); शिवदुर्गास कब्जा येणार ते कळविण्यासंबंधी रामचंद्र रघुनाथ यास छत्रपतींचे (४७१); निपाणीकरांनी करवीरकरांच्या प्रदेशात घातलेल्या ठाण्यासंबंधी मुनशी वकील यास छत्रपतींचे (४७८); मनोळी मुल्यापैकी किती तालुके रुजू झाले व किती झाले नाहीत ते कळविण्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतींचे (४८५);

इनामपत्रे—लक्ष्मणराव शिंदे यांना तिसरे शिवाजी यांनी गोडची गाव इनाम दिल्यासंबंधी (१६४१०-४११).

**रुमाल क्रमांक १०९**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे**—आपल्या इनाम जमिनींस उपसर्ग न देण्याबाबत मनोळीच्या अंमलदारांस हुकूम दिला असल्या-संबंधी महम्मद बकर व फकीरुद्दीन काजी यास तिसरे शिवाजी यांचे (१६४३३); निपाणी येथील देशपांडेपणाचे व कुलकर्ण वतन माणको सखो व नरहर शिवाजी याजकडे चालवण्याबाबत गांवकामगार व ठाणेदार निपाणी यास नारायणराव पाटणकर यांचे (४४४); निपाणी येथील जकातीच्या मक्त्याबाबत लक्ष्मण विठ्ठल यास नारायणराव पाटणकर यांचे (४४५); गव्हर्नर जनरल याजकडून छत्रपतींची कामकाज करून घेत असल्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास धोंडो बाळाजी यांचे (४५३); महागावचा ऐवज रघुपतीच्या उत्सवासाठी देत असल्याबाबत गणेश रामचंद्र यास नारायणराव व्यंकटेश यांचे (४५३); प्रामाणिकपणे स्वामी सेवा करण्यासंबंधी रायपूर्णपरख्या यास रामचंद्र जोशीराव यांचे (४५५-४५६); हणमंतराव यांजबरोबर पाठविलेल्या आज्ञापत्राप्रमाणे वर्तणूक करण्याबाबत भीवरावजी यास रामचंद्र जोशीराव यांचे (४५७); स्वरूपजी क्षीरसागर वकील यांनी तुम्हाकडील मजकूर सांगितला या अर्थी नारायण यास नारायणराव रत्नाकर यांचे (४५८); क्षेमसमाचारासंबंधी नानासाहेब यांस रामचंद्र रघुनाथ दांडेकर यांचे (४६०); गुरावासंबंधी देवजी नाईक याजबरोबर झालेल्या बोलण्यासंबंधी आकाराम हवालदार यास रामचंद्र रघुनाथ यांचे (४६७); रामचंद्रराव आबा यांच्यामार्फत सांगणे ते सांगून पाठवले असल्यासंबंधी (४७२); *छत्रपतींच्या पत्राचे उत्तर जोसेफ डिसोझा व लुई फर्नांडीस यांनी पाठविले असल्यासंबंधी, महिपतरावजी यास महंमद इब्राहिम वकील यांचे (४७३); क्षेमसमाचारासंबंधी, महिपतराव पारसनीस यास महंमद इब्राहिम वकील यांचे (४७४); जिजाबाईस ऋतुप्राप्ती झाल्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यांस सुंदराबाई यांचे (४८४); गिरगांव येथील बाळू चौगले याच्या खुनाच्या चौकशीसंबंधी भाऊ महाराज यास नारायण यांचे (४८६-४८७); आबासाहेब छत्रपतीस पुत्र झाल्याबाबत पो. एजंट डनलॉप यांस सुंदराबाई यांचे (४८८); भाऊ महाराज मुंबईहून नासिकला निघाल्याबाबत रावांपंत तात्या यांस बच्चाजी अनंत यांचे (४९४).

**पत्रे—छत्रपतींस रामाजी भीमराव यांची :** हेरवाडच्या वाटेवरील चोरांच्या बंदोबस्ताबाबत (१६४८९); सांगली येथे पो. एजंट डनलॉप यांची भेट घेतल्याबाबत (४९०); पो. एजंट प्रांत कर्नाटक यांच्याकडून आलेल्या यत्र्या पाठविल्यासंबंधी (४९१); पो. एजंट प्रांत कर्नाटक यांजकडून दस्तक घेऊन पाठविल्यासंबंधी (४९२).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** गोकाक येथील खंडणीसंबंधी रामचंद्र जोशीराव यांचे (१६४४३); पटवर्धन व इचलकरंजीकर यांच्याकडून करवीर राज्यास होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत वकीलाचे (४५१); पुणे येथे अर्जुनगिरी याजकडून ऐवज घेण्यासंबंधी वकीलाचे (४५९, ४७५); देवी नाईक यांनी गोव्याकडील मजकूर लिहून कळविल्यासंबंधी रामचंद्र पांडुरंग यांचे (४६८); नाईक यांच्याकडून एक हजाराचा ऐवज मिळाल्यासंबंधी रामचंद्र रघुनाथ यांचे (४७६); हनमिनहालचे ठाणे सोडवून घेण्याविषयी नारो गिरमाजी यांचे (४८०); करवीरास येत असल्याबाबत रघुनाथराव गोविंद यांचे (४९३).

**पावती**—देवी नाईक याजकडून करवीरकरास एक गुराव व तिचे साहित्य पोचल्यासंबंधी (१६४७०).

**बेहडा**—चिकोडी तालुक्याच्या जमाबंदीबाबत (१६४२४-४३२); सतीगर गांवाच्या जमाबंदीसंबंधी (४३८-४४२.)

**याद्या**—हुकेरी तालुक्याच्या वहिवाटीबाबत (१६४१८-४२०); आप्पाजी शामजी, शिवाजी भोसले यांच्या विद्यमाने यशवंतराव शिंदे यांच्याकडे आलेल्या कागदपत्रांसंबंधी (४२१-४२२); निपाणी येथील जकात नाक्याकडील वसुली संबंधी (४३४); जोसेफ डिसोझा यांजकडे द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी (४७७); मालवणच्या घाटातून होणाऱ्या रहदारीसंबंधी इंग्रज अधिकारी व करवीरकर वकील यांमध्ये झालेल्या बोलण्याबाबत (४७९); निपाणीकरांकडून सोडनिठघा आलेल्या गांवासंबंधी (४८१-४८३).

---

**ज. क्र. ११०, रु. क्र. ११०, पु. क्र. १, का. सं. १६४९५-१६५३५ (४१)**

**सु. स. १२०० ते १२५३, इ. स. १७९९ ते १८०० ते १८५२-५३.**

**आज्ञापत्रे :** कटकोळ येथे निपाणीकरांनी ठाणी घातली असल्याने सत्वर इंग्रजी पलटण घेऊनयेण्याविषयी, महमद इब्राहिम वकील यास छत्रपतींचे (१६५०८-५०९, ५११).

**पत्रे :** गोखल्यांच्या पारिपत्याविषयी संभाजीराव शिंदे सेनाखासखेल यास नवाब मुलकेजहां यांचे (१६४९६); गोव्यांतील इंग्रज अधिकारी कोटलन व देवी नाईक दुभाषी यांना पागेतील दोन घोडे पाठवण्याबाबत (४९७); शत्रूच्या बंदोबस्ताकरिता इंग्रजांची लष्करी मदत घण्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास रामचंद्र दांडेकर याचे (५०३-५०४); डाक बसवून दररोज कोल्हापुराहून पुण्यास इंग्रजाकडे वर्तमान कळवण्याविषयी, केशव मनोहर यास लुई फर्नांडिस याचे (५१०); इंग्रजी फौजेच्या व दरबार खर्चाबद्दल पन्नास हजार रुपये कबूल केल्याबाबत जॉर्ज फर्नांडीस यास छत्रपतीचे (५१३); ऐवज सत्वर पाठवण्याविषयी केसोपंत दादा यास रामचंद्र रघुनाथ याचे (५१४); निपाणीकरानी केलली जाळपोळ व लुटालूट यासबंधी राघोपंत यास* (५३४).

**पत्रे—करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांची :** हणमीनहाल येथे दांडगाई करणाऱ्या रघुनाथरावाच्या बंदोबस्ताबाबत (१६५१८); सावंतवाडीच्या बंदीखान्यातून पळालेल्या कैद्यासंबंधी (५१९); कोल्हापूर व कागलसंबंधीचे कागदपत्र पाठविण्याबाबत (५२०); जयसिंगरजपूत या आरोपीस कैद करुन सातारा रेसिडेंटकडे पाठवून देण्याबाबत (५२१); कोल्हापूर दौलतीचे हिशेब लिहिणाऱ्या कारकुनाच्या पगाराची रक्कम पाठविण्याबाबत (५२४); राघोबा वैद्य यांच्या शिवनगे या इनाम गावासंबंधी (५२५); धारवाड येथील कोर्टात चालणाऱ्या दाव्यांच्या कामी करवीर हद्दींतील साक्षीदारांचे जबाब पाठविण्याबाबत (५२८-५३३).

**पत्रे—छत्रपतीस रामचंद्र रघुनाथ दांडेकर यांची :** गोव्याकडील माहिती सांगण्यास माणको कोन्हेर यास करवीरी पाठविल्याबाबत (१६४९८); दरबार खर्चासाठी ऐवज पाठविण्याबाबत (४९९); कमिशनर यांची भेट घेऊन कामकाजाची बोलणी केल्याबाबत (५००); कोटलन याच्या सांगण्याप्रमाणे कामकाजासाठी पुण्यास जात असल्यासंबंधी (५०१); गोव्यांतील इंग्रजांशी झालेल्या बोलण्याची याद्री पाठविली असल्यासंबंधी (५०२); गोव्यातील इंग्रज अधिकाऱ्यांसाठी घोडे पाठवण्याबाबत तसेच त्यांची लष्करी मदत मिळवण्याबाबत (५०५-५०६); इंग्रजाकडून घ्यावयाची लष्करी मदत, सावकारी ऐवज, खर्चाची सोय इ० बाबत (५१२).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** धोंडजी वाघचे पारिपत्याबाबत शिवछत्रपतींना जोसेफ युटाफ याचे (१६४९५); वरचेवर पत्र पाठवून दोस्ती वाढवावी याअर्थी एलफिन्स्टन याचे (५१५-५१६); पुण्याहून आलेल्या थैल्या करवीरी पाठविल्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (५१७); जयसिंग रजपूत जैनापूर येथे नसल्याबाबत गांवकामगार याचे (५२३); हुकेरी, मनोळी इत्यादी तालुक्यांच्या बंदोबस्ताबाबत परशराम रामचंद्र याचे (५३५).

**मसुदा—**जयसिंग रजपूत यास पकडण्याबाबत पो. एजंट यास करवीरकर वकीलाकडून लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१६५२२).

**याद्या—**दारुगोळा देण्याबाबत करवीरकरांनी इंग्रजास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी (१६५०७); वस्तवाड व कुरुंदवाड यामधील सीमातंट्यासंबंधी, करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांचे (५२६); बेळगांव येथील मॅजीस्ट्रेट कोर्टातील खटल्याच्या कामी पाठविलेल्या साक्षीदार लोकांसंबंधी (५२७).

---

**ज. क्र. ११०, रु. क्र. ११०, पु. क्र. २, का. सं. १६५३६-१६५८३ (४८).**

**सु. स. ११६० ते १२४४, इ. स. १६५९-६० ते १८४३-४४.**

**आज्ञापत्रे—**चि. कृष्णाबाईस सतेगिरी किंवा मुरगूड महाल देऊन समजूत काढण्याविषयी भगवंत आप्पा यास जिजाबाई याचे (१६५४२); कृष्णाबाईची समजूत काढण्याविषयी तसेच कटकोळच्या ठाण्याची व्यवस्था करण्याबाबत भगवंत आप्पाजी व शेषो नारायण यास

रुमाल क्र. ११०

पत्रे—(चालू) पुडके क्र. २—(चालू)

जिजाबाई यांचे (१६५४३-५४४); इंग्रजांनी शत्रूकडून सोडवलेली ठाणी शंकरराव शिंदे सेनाखासखेल यांच्या ताब्यात देण्यासंबंधी व्यंकट कृष्ण यास छत्रपतींचे (५५४); मुरारराव घोरपडे यांचा सरंजाम व चौथाई हक्क त्यांच्या दत्तक मुलाकडे चालवण्याबाबत दौलतराव शिंदे यास तिसरे शिवाजी यांचे (५५६-५५७); आज्ञेप्रमाणे इंग्रजाकडील कार्यभाग करण्याविषयी महंमद इब्राहिम मुन्शी यास छत्रपतींचे (५६९); चिकोडी, मनोळी व रायबाग येथे सत्वर ठाणी वसवण्याबाबत रामचंद्र रघुनाथ यास छत्रपतींचे (५७१); ठाणे मनोळीचे संरक्षण करण्याबाबत मोरो बाजीराव चिटणीस यास छत्रपतींचे (५७३).

**करारनामे**—सिंधुदुर्ग बंदरात व्यापारी जहाजे, तरांडी इत्यादींना येण्याजाण्यास परवानगी असण्याबाबत कंपनी सरकार व करवीरकर यांच्यामध्ये झालेला करारनामा (१६५५९); करवीरकरांचा शत्रूंनी घेतलला मुलूख सोडवण्याबाबत करवीरकर व कंपनी सरकार यामध्ये झालेला करारनामा (५६१).

**कलमबंदी**—नजराणा घेऊन छत्रपतींनी इचलकरंजीकरास कुंभोज इत्यादि गावांची सरदेशमुखी दिल्यासंबंधी (१६५६२-५६३).

**तहनामे**—सिंधुदुर्गाच्या शिबंदी खर्चासंबंधी करवीरकर व कंपनी सरकार यामध्ये झालेले (१६५४५-५४६); गोवेकर फिरंगी संस्थानिक यांनी करवीरकर छत्रपतीस खंडणी, महाल व किल्ले देण्याबाबत उभयतामध्ये झालेला (५४८).

**पत्रे**—मनोळी येथे ठाणी वसवून पराक्रम केल्याबद्दल संतोष वाटला याअर्थी भगवंत आप्पाजी व शषो नारायण यास जिजाबाई यांचे (१६५३६-५४१); पुण्यात चौक्यांचा बंदोबस्त कडक असल्यासंबंधी रघुनाथराव माने यांस रत्नाकर अण्णाजी याचे (५४९); इंग्रजाकडील कामकाजांच्या उलगडयासंबंधी नारायणराव पाटणकर यास धोंडो बाळाजी निजसुरे याचे (५६०); छत्रपतींना विचारून पूर्वीच्या पत्राचे उत्तर सत्वर पाठवण्यासंबंधी केशव मनोहर यास लुई फर्नांडीस याचे (५७०); बळवंतरावाकडून निरोप पाठवला असल्यासंबंधी, सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (५८१).

**पत्रे—करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांची :** कुरणी येथील मलगोंडाच्या घराची मोडतोड करणाऱ्या आरोपीस पकडण्यासबंधी (१६५७५); बोलवाड येथील राधाबाई, ज्योती मालवणकर, बाबाजी वगैरे आसामींना पाठविण्यासबंधी (५७६); कंपनी सरकारच्या कोर्टातील दाव्यांच्या कामी करवीर हद्दीतील साक्षीदार पाठवून देण्यासबंधी (५७७); चिंचली यथे झालेल्या बैलांच्या चोरीसबंधी (५७८); भिमाप्पा व रामाप्पा खाटगी यांच्या जिंदगीसंबंधी माहिती कळविण्याबाबत (५७९); लिंगाप्पा भंगी याचा शोध करून त्यास हुकेरी महालकरी यांजकडे पाठविण्याबाबत (५८०).

**पत्रे—छत्रपतींस इतरांची :** तोरगल व कटकोळ तालुक्यांचा बंदोबस्त व्यवस्थित असल्याबाबत परशराम रामचंद्र याचे (१६५४७, ५५१-५५२); मातोश्री बायांना आश्रय न देण्याबाबत दौलतराव शिंदे याचे (५५३); मनोळीच्या किल्ल्यावरून लष्करावर झालेल्या गोळागोळीबाबत जोसेफ युटॉफ याचे (५५५); येसाजी रोडे याने आज्ञेप्रमाणे सर्व मजकूर सांगितल्यासंबंधी यशवंतराव होळकर यांचे (५५८); आश्रय देऊन सेवा चाकरी घेण्यासंबंधी अमृतराव गायकवाड बडोदेकर यांचे (५६४); इंग्रजाकडील कामकाज करून घेत असल्यासंबंधी महंमद इब्राहिम मुनशी वकील यांचे (५६५-५६७); खर्चासाठी ऐवज पाठविण्याबाबत रामचंद्र रघुनाथ यांचे (५६८); मालवण येथील वीस हजार रुपयांच्या ऐवजाबाबत जोसेफ डिसोझा यांचे (५७२); मुंबईहून बेळगांवास इंग्रज अधिकारी आले असल्यासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (५७४); गव्हर्नराकडून आलेली थैली पाठविल्याबाबत रामाजी भीमराव याचे (५८२); पो. एजंट बेबर बेळगांवहून धारवाडास पोचल्यासंबंधी पांडुरंग अनंत याचे (१६५८३).

**यादी**—रामराजे, दादाजी यादव गोवेकर इत्यादीस पत्रे पाठवण्याबाबत जामदारखान्याकडून खर्च झालेल्या थैल्यासंबंधी (१६५५०).

**ज. क्र. १११, रु. क्र. १११, पु. क्र. १, का. सं. १६५८४–१६६८९ (१०६)**

**मु. स. ११४५ ते ११९६, इ. स. १७४४-४५ ते १७९५-९६.**

**आज्ञापत्रे**—हुकेरी व मनोळी प्रांतांतील ठाणी व गांव सरकारात मिळाल्यासंबंधी शेपो नारायण यास सुंदराबाई यांचे (१६५९९); इचलकरंजीकर यांची जप्त केलेली खेडी व गांवे त्यास परत करण्याबाबत सखाराम भगवंत यास तिसरे शिवाजी यांचे (६१७-६१८); येणे असलेल्या ऐवजाच्या उलगड्यासंबंधी परशराम रामचंद्र यास छत्रपतींचे (६४९-६५०); कृष्णाजी नरगुंदकर याजकडून घेतलेल्या ऐवजाच्या फेडीसंबंधी गंगाधरराव गोविंद यास तिसरे शिवाजी यांचे (६६४).

**कलमबंद्या**—इचलकरंजीकर, चिकोडी, कागल वगैरे तालुक्यांतील इनामदार इत्यादीबाबत करवीरकरांकडून करार होऊन यावयाच्या कलमासंबंधी (१६६२८-६२९); पेशव्यांशी झालेल्या तहाप्रमाणे करवीरकरास मिळावयाची मनोळी तालुक्यांतील ठाणी व गांवे इत्यादींसंबंधी (६३१-६३४); परशुराम रामचंद्र याजकडून जावसाल होऊन यावयाच्या कलमासंबंधी (६४२-६४६).

**टिप्पणे**—करवीरकर, कुरुंदवाडकर व कऱ्हाडकर प्रतिनिधि यामधील युद्धप्रसंगासंबंधी (१६६०९-६१४); पेशव्यांची फौज व हैदर यामध्ये कुंदगोळ येथे झालेल्या लढाईसंबंधी (६२०-६२१); करवीरकराशी रामचंद्र परशराम व परशराम रामचंद्र यांच्या झालेल्या लढायासंबंधी (६३९-६४१); पटवर्धन व करवीरकर यामधील लढाया, सवाई माधवराव यांचा मृत्यु, नाना फडणीस व करवीरकर यामधील सख्य इत्यादीसंबंधी (६८७-६८९).

**तहनामा**—भगवंत आप्पाजी, शेपो नारायण व आप्पाजी शामजी यांनी केलेल्या नुकसानीची भरपाई करवीरकरास करून देण्यासंबंधी (१६६३०).

**पत्रे**—कै. सुबराव शिंदे मनोळीकर यांचा सरंजाम राणोजी शिंदे याजकडे चालवण्याबाबत लक्ष्मण कोन्हेर यास नानासाहेब पेशवे यांचे (१६५८४-५८५); इचलकरंजीकराच्या उत्तूर ठाण्यास घातलेला वेढा उठवण्यासंबंधी यशवंतराव शिंदे यास नारायणराव पेशवे यांचे (६०४-६०५); यशवंतराव शिंदे यांनी आजरे व उत्तूर ठाण्यांचा वेढा उठवला नाही तर व्यंकटराव इचलकरंजीकराची कुमक करण्यासंबंधी पांडुरंगराव गोविंद यास पेशवा नारायणराव यांचे (६०६-६०७); यशवंतराव शिंदेकडून इचलकरंजीकरास होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत नाना फडणीस यास पांडुरंगराव गोविंद यांचे (६१६); फौजेची कुमक पाठवीत असल्यासंबंधी तसेच पेशव्यांच्या फौजेचा मोड केल्यासंबंधी यशवंतराव शिंदे यास हैदरअल्ली यांचे (६२२-६२३); करवीरकरास महादजी शिंद्यांच्या स्वारीच्या वेळी मदत करण्यासंबंधी नारो दत्तात्रय यास हैदरअल्ली यांचे (६२४-६२५); करारमदाराची अस्सल यादी पाठवण्यासंबंधी (६५१); कटकोळबाबतच्या जावसालासंबंधी छत्रपतीस बाळ जोशीराव यांचे (६५६-६५८); नाना जोशीराव यांच्याकडून सर्व मजकूर समजल्यासंबंधी भाऊ जोशीराव यास बाबूराव नरसिंह यांचे (६७९).

**पत्रे—परशराम रामचंद्र यांची :** करवीरकराकडून येणे असलेल्या ऐवजासंबंधी गुणाजी गायकवाड यास (१६६४७-६४८); करवीरकराकडून येणे असलेल्या ऐवजाच्या हप्तेबंदीसंबंधी रामचंद्र परशराम यास (६५२-६५३); करवीरकराकडील येणे असलेल्या ऐवजाच्या फेडीसंबंधी (६७५-६७६); तासगांवी येताच कामकाजाची बोलणी होतील या अर्थी रामचंद्र जोशीराव यास (६७७-६७८).

**पत्रे—पेशवा माधवराव नारायण यांची :** यशवंतराव शिंदे यांच्या चिकोडी तालुक्यातील उपद्रवाच्या बंदोबस्ताविषयी (१६६०८); इचलकरंजीकर व करवीरकर यांनी परस्परांची ठाणी परत करण्यासंबंधी व्यंकटराव नारायण यास (६१५); लाट व रांगोळी ही गांवे व्यंकटराव नारायणकडे चालविण्याबाबत महादजी शिंदे यास (६२६-६२७).

रुमाल क्र. १११

पुडकें क्र. १—(चालू)

**पत्रे—माधवराव बल्लाळ प्रधान यांची**—हुकेरी परगण्यातील चिकोडी, वाघवाडी इत्यादी ठाणी श्रीमंत मातोश्री बाईसाहेब यांच्याकडे देण्याबाबत बसव प्रभुदेसाई यास (१६५८६-५८८); मुकासबाबेचा ऐवज लक्ष्मणराव शिंदे यांजकडे देण्याबाबत (५८९-५९०); कसमल्ली गांवाचा इनाम व मोकासा ऐवज आईसाहेब यांच्याकडे देण्यासंबंधी गोपाळराव गोविंद यास (५९१); बेळगांव येथील मोकासा ऐवज आईसाहेब यांना देण्याबाबत त्रिमाजी कृष्ण यास (५९२); मल्हार वलसरेकर यास मनोळी तालुक्यापैकी मिळत असणाऱ्या ऐवजासंबंधी मदार वलसरेकर यास (५९३-५९४); सौंदतीच्या जमाबंदीपैकी निम्मा ऐवज आईसाहेबांस देण्याविषयी कर्णगिरी यास (५९५-५९६); राणोजी घोरपडे याचा सावडे बुद्रुक हा इनाम गाव व कागल परगण्यातील त्याच्या इनाम जमिनी इत्यादी त्याजकडे चालविण्याबाबत शेषो नारायण यास (५९७-५९८).

**याद्या**—पेशवा १ ला माधवराव व जिजाबाई यामधील तहाप्रमाणे करवीर राज्याकडे मनोळी व हुकेरी तालुक्यातील परत मिळालेल्या इनाम गावासंबंधी (१६६००-६०३); भगवंत आप्पाजी व शेषो नारायण यांच्याकडून परत सरकारात घेतलेल्या गावासंबंधी (६११); विरुपाक्ष आण्णाजी, बसव प्रभुदेसाई, रामचंद्र नाईक इत्यादींकडे असलेल्या गावांसंबंधी (६३५-६३८); चिकोडी, मनोळी तालुक्यांकडील खंडणीच्या ऐवजाबाबत (६५४-६५५); परशराम रामचंद्र यास देण्यासाठी हरि भास्कर याजकडून घेतलेल्या साडेचार लाख रुपयांच्या फेडीसंबंधी (६५९-६६३); कर्जफेडीस लावून दिलेल्या गावासंबंधी (६६५-६६८); परशराम रामचंद्र यास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी (६६९); परशराम रामचंद्र याजकडून करवीरकरांच्या होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (६७०-६७२); परशराम रामचंद्र याच्याशी वाटाघाटी करण्यासाठी जोगीराव यांच्याकडे दिलेल्या कागदपत्रासंबंधी (६७३-६७४); रामचंद्र परशराम यांच्याकडे असलेल्या करवीरकरांच्या गावांसंबंधी (६८०-६८६).

---

**ज. क्र. ११२, रु. क्र. ११२, पु. क्र. १, का. सं. १६६९०-१६७८९ (१००).**

**सु. स. १२२५ ते १२४३, इ. स. १८२४-२५ ते १८४२-४३.**

**दस्तक** : यशवंतराव दिवाकर यांना सदाशिवगडास जाण्यायेण्यास परवानगी दिल्याबाबत (१६७३५); वासुदेव दिवाकर यास कंपनी सरकारने सातारेहून करवीर, मालवण, गोवा इत्यादी ठिकाणी जाण्यास परवानगी दिल्यासंबंधी (७५९); नारायणराव घाटगे यांना कोल्हापुराहून नागपुरास सरंजामासह जाण्यास परवानगी दिल्याबाबत (७८८-७८९).

**पत्रे**—कंपनी सरकारच्या लष्करी खर्चाची रक्कम हप्तेबंदीने देण्यात येईल याअर्थी (१६७१६-७१७); मिठाईचे पेटारे पाठविल्याबाबत गव्हर्नर जनरल यास छत्रपतींचे (७२०); काजीरडा घाटाच्या दुरुस्तीविषयी कलेक्टर, रत्नागिरी यास मामलतदार विजयदुर्ग याचे (७५२); सिंहगड, पुरंदर वगैरे किल्ले सर केल्यासंबंधी व पेशव्याविरुद्ध चाललेल्या लष्करी हालचालीसंबंधी रामचंद्रपंत नेर्लीकर यास एलफिन्स्टन याचे (७५८).

**पत्रे—पो. एजंट यास इतरांची** : छत्रपतीस लष्करी खर्चाबाबत दिलेल्या कर्जाच्या फेडीबाबत जोत्याजीराव निंबाळकर यांचे (१६७२७-७२८); अंताजी रघुनाथ गोखले फैसल्याप्रमाणे ऐवजाचा भरणा करीत नसल्याबाबत रामापा अखबारनवीस यांचे (७३३-७३४); रामराव अखबारनवीस यांच्या गैरवर्तणुकीबाबत जिवराव जाधव यांचे (७७६-७७७).

**पत्रे—पो. एजंट यांची इतरास** : बाळकृष्णभट यांच्या घरावर पडलेल्या दरोड्यातील आरोपींना रत्नागिरीस पाठविण्याबाबत नरसिंगराव सोंडूर अखबारनवीस यास (१६७४८); क्षेमसमाचारासंबंधी नरसिंगराव शिंदे यांस (७५७); रामराव अखबारनवीस यांचे नेमणुकीसंबंधी गव्हर्नर जनरल यास (७८४); अखबारनवीसच्या कामावर पुन्हा कायम केल्यासंबंधी रामराव अखबारनवीस यास (७८५).

## रुमाल क्र. ११२

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—पो. एजंट यांस छत्रपतींची :** तुळजापूर व जेजुरीस देवदर्शनास जाण्यासाठी रहदारीची व्यवस्था होण्याबाबत (१६६९०); भाऊ महाराज व बाबा महाराज यांच्यासंबंधी गव्हर्नर जनरलशी अद्याप बोलणी झाली नसल्याबाबत (६९१); कागलकर, शितोळे, बाबा महाराज वगैरेंच्या नुकसान भरपाईबाबत (६९२); भाऊ महाराज, बाबा महाराज व हिंदुराव घाटगे यांनी आपल्याकडे असलेल्या गावांतील लोकांकडून घेतलेल्या निशाखतासंबंधी (६९३); देवदर्शनास तुळजापुरी जाण्याच्या रहदारीच्या परवान्याबाबत (६९४); अंताजी यशवंत व माधव गर्दे हे कामकाजासंबंधी गुप्तगोष्टी करतील याअर्थी (६९५-६९६); गव्हर्नर जनरल यांच्या थैलीचे उत्तर पाठवल्यासंबंधी (६९७); कंपनी सरकारच्या मुलखात न फिरण्याबाबत करवीरच्या फौजेस ताकीद केल्याबाबत (६९८); भाऊ महाराज, बाबा महाराज इत्यादींच्या नुकसान भरपाईसंबंधी (६९९–७००); भीमाबाई पुजारी व तिचा दत्तक मुलगा यांच्यामधील खटल्याच्या कामी भीमाबाईस करवीरी येण्यास ताकीद करण्याविषयी (७०३); निसबट यांच्याशी बेळगांवी झालेल्या भेटीबाबत (७१०); भीमाबाई पुजारी व तिचे भाऊबंद यामधील महालक्ष्मीच्या पूजेच्या वहिवाटीसंबंधी (७१२); गव्हर्नर जनरल यांनी पाठविलेल्या कामाच्या नकला पाठविल्याबाबत (७१३); कामकाजासंबंधीची यादी पाठविल्याबाबत (७१५); गव्हर्नर जनरल यांनी कोल्हापुरास भेट देण्याबाबत (७१८-७१९); कागवाड, भिलवडी इत्यादी ठिकाणी देवदर्शनास चिमासाहेब जाणार असल्यासंबंधी (७२१); इंग्रज लष्कराच्या खर्चास द्यावयाच्या ऐवजाबाबत (७२२); इंगळी येथील कुलकर्णपणाच्या वतनाबाबत चाललेल्या खटल्यासंबंधी (७३६); जोत्याजीराव निवाळकर यांच्याकडून घेतलेल्या कर्जाची फेड झाली असल्यासंबंधी (७३७); लष्करी खर्चाच्या कर्जफेडीबाबत जोत्याजी निवाळकर याजकडे शिरोळ तालुका लावून दिल्यासंबंधी (७३८-७३९).

**पत्रे—छत्रपतीस पो. एजंट यांची :** करवीर दौलतीच्या हिशेबाचे कागदपत्र तयार करण्याबाबत (१६७०१); बळराम व रामसिंग यांना सुभाना निकम याच्याकडून होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी (७०२); करवीर इलाखा व रत्नागिरी यांच्या सरहद्दीबाबत (७०५); करवीर हद्दीतील किल्ल्यांच्या दरवाज्यावरील इंग्रजी पहारा उठविण्यास हुकम दिल्याबाबत (७०६); कागवाड, भिलवडी इत्यादी ठिकाणी देवदर्शनास जाण्यास परवानगी असल्यासंबंधी (७०७); गव्हर्नर जनरलकडून आलेली थैली रवाना केल्याबाबत (७११); भीमाबाई पुजारी व तिचे भाऊबंद यामध्ये पूजेच्या वहिवाटीसंबंधी चाललेल्या खटल्याबाबत (७२३-७२६); कंपनी सरकारच्या लष्कर खर्चाचा ऐवज देण्याविषयी (७२९,७३१) (७४५-७४६); इंगळी येथील कुलकर्ण वतनासंबंधी चाललेल्या खटल्याच्या कामी न्याय देण्याविषयी (७३०); दरोडेखोर तमण्णा माळी यास पकडण्याबाबत (७४०); प्रवासात असलेल्या सय्यद महंमद बगदादकर यांना प्रेक्षणीय स्थळे दाखविण्याबाबत (७४१); नृसिंहवाडीच्या ब्राह्मणांनी अटक केलेल्या हरिभट वाळिंबे यांच्या सुटकेविषयी (७४२-७४४); काजीरडा घाटातील दगड काढणेविषयी (७५०); धारवाड येथे वकीलाची नेमणूक करण्याविषयी (७५१); करवीर इलाख्यातील चोर लोकांना पकडण्याबाबत (७५४); कामकाजानिमित्त बेळगाव जिल्ह्यास गेल्याबाबत (७५५); गव्हर्नर जनरलच्या भेटीसाठी बेळगांवास येण्याबाबत (७५६); धारवाड येथील दाव्यांच्या कामी करवीर इलाख्यातील साक्षीदार पाठविण्याबाबत (७६०-७७०) (७८१-७८२); गोकाक तालुका व करवीर इलाखा यांच्या सीमेच्या चौकशीसंबंधी (७७२); पटकीच्या सांथीवर औषधोपचार करण्याविषयी (७७३-७७४); धारवाडहून कोल्हापुरास सरकारी कागदपत्र नेण्याआणण्यासाठी डाक बसविण्याबाबत (७७५); करवीर इलाख्यांत व्यापारी लोकांना जकात माफ करण्यासंबंधी (७७८); छत्रपतींचे नोकर व सरंजामदार इत्यादींस बेबर यांनी अनाधिकारपणे पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (७७९); रामराव अखबारनवीस यांनी आपल्याकडील मजकूर निवेदन केला याअर्थी (७८०); रामराव अखबारनवीस यास पूर्ववत नोकरीस ठेवण्याबाबत (७८३).

**पत्रे—छत्रपतीस गव्हर्नर जनरल यांची :** मिठाईचे पेटारे पोचल्याबाबत (१६७०८); शिक्षणाबाबत केलेल्या व्यवस्थेसंबंधी (७८६); छत्रपतींच्या शिक्षणासाठी गव्हर्नर यांनी पाठविलेल्या पुस्तकासंबंधी (७८७); करवीर येथील इंग्रजी फौजेच्या खर्चाचा ऐवज देण्याबाबत (७०९);

**रुमाल क्र. ११२**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे—छत्रपतीस रामाजी भीमराव यांची :** करवीर येथील इंग्रजी लष्कर निघून जाणार असल्याबाबत (१६७१४); कोल्हापुरात येणाऱ्या इंग्रजी लष्कराच्या खर्चाबाबत (७३२); लष्करी खर्चाचा ऐवज भागविण्याविषयी हरीराम यांच्याकडून आलेली थैली पाठविल्याबाबत (७४७).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** कोल्हापूर येथील इंग्रजी सैन्य हलवण्याबाबत अंताजी रघुनाथ यांचे (१६७०४); कंपनी सरकारशी दोस्ती कायम ठेवण्याविषयी ग्रांट यांचे (७४९); रत्नागिरी येथे दरोडा प्रकरणी हजर केलेले कैदी परत करवीरास पाठविल्याबाबत कलेक्टर व मॅजिस्ट्रेट, रत्नागिरी यांचे (७५३); करवीर राज्यात झालेल्या सती प्रकरणाबाबत ग्रांट यांचे (७७१).

---

**ज. क्र. ११२, रु. क्र. ११२, पु. क्र. २, का. सं. १६७९०-१६८७० (८१)**
**मु. स. १२२७ ते १२४३, इ. स. १८२६–२७ ते १८४२–४३.**

**अर्ज**—काशिनाथ काळे अखबारनवीस यांच्याविरुद्ध मामलेदार, चिटणीस, जमेनीस इत्यादी करवीर सरकारच्या नोकर लोकांनी कंपनी सरकारकडे केलेला (१६८४८-८५३).

**दस्तक**—पो. एजंट यानी छत्रपतीना करवीरहून तुळजापुरास जाण्यास परवानगी दिल्यासंबंधी (१६८३१-८३२).

**पत्रे**—आरोपी रामा माने यास चौकशीसाठी करवीरी पाठविल्यासंबंधी रामाप्पा अखबारनवीस यास पो. एजंट यांचे (१६७९४); ज्यास भेटावयाचे त्यास भेटलो आहे अशा मोघम स्वरुपाचे (७९६); पुरंदर, सिंहगड इत्यादि किल्ले सर केल्यासंबंधी व इंग्रजांच्या पेशव्या-विरुद्धच्या लष्करी हालचालीसंबंधी रामचंद्रपंत नेर्लीकर यास एल्फिन्स्टन यांचे (७९७-७९८); बडतर्फ केलेल्या रामराव अखबारनवीस याचा मुलगा, कारकून इत्यादी संबंधी माहिती पाठविण्याबाबत हरि विठ्ठल शिरगांवकर यास पो. एजंट यांचे (८१९); नाना तळेगांवकर यास पकडण्याविषयी मनोहरगडाच्या मामलतदारांना हुकूम पाठविल्याबाबत पो. एजंट यास राजमंडळकडून (८४४-८४७); सिरदवाड येथील खुनाच्या प्रकरणी आरोपी सुभाना कारदगी यास करवीरी चौकशीसाठी पाठवण्याबाबत पो. एजंट यास राजमंडळचे (८५४-८५५); छत्रपतीच्या शिक्षणाकरिता केशव नरसिंह यास नेमल्याबाबत सईबाई (दिवाणसाहेब) याना पो. एजंट यांचे (८६१).

**पत्रे—छत्रपतीस एलफिन्स्टन यांची :** कंपनी सरकारबरोबर तहनामा करून दोस्ती वाढविण्याबाबत (१६७९९-८०१); दिनकर आप्पाजीकडून सव वृत्तांत समजेल याअर्थी (८०३); परस्परांच्या दोस्तीसंबंधी (८०६); भाऊ महाराजास जनरल मन्रो यांजकडे पाठविण्याबाबत (८०७-८०८).

**पत्रे—छत्रपतीस पो. एजंट यांची :** हिंग्लजच्या गांवकऱ्यांनी जबरीने नेलेल्या सावरगांवच्या तामठगार यास परत पाठवण्याबाबत (१६७९२); लष्करी खर्चाच्या देणे ऐवजासंबंधी (७९३); राजाज्ञा व खासबारदार यांच्याकडे असलेल्या भोजकर कुलकर्णी यांच्या आंगठ्या त्यास परत करण्याविषयी (७९५); परागंदा झालेल्या माहुडेच्या बाळोजी पाटील यांस स्वाधीन करण्यासंबंधी (८०९); करवीर इलाख्यातील साक्षीदार चौकशीच्या कामी धारवाड येथे कमि-शनरांकडे पाठविण्यासंबंधी (८११-८१८-८२६); गडहिंग्लज येथील बाबाजीपंत वकील यांच्या जमिनीस अडथळा न होण्याबाबत (८२०); विशाळगड प्रकरणातील साक्षीदार पाठविण्याबाबत (८२३); पणुंबरे येथील बापुजी नारायण कुलकर्णी यांच्या घरी झालेल्या चोरीसंबंधी (८२४); सुरत येथील आगीमुळे नुकसानी झालेल्या लोकांना मदत करण्याबाबत (८२४); एकसंबे व दानवाड यातील सीमा तंट्यासंबंधी (८२८); चोऱ्या करणाऱ्या लमाणी लोकांच्या बंदोबस्ताबाबत (८२९); अणस्कुरा घाटातील चोऱ्या व वाटमाऱ्या यांच्या बंदोबस्ताबाबत (८३०); तुळजापुरास जाण्याचे रहीत झाल्याचे कळल्यासंबंधी

## रुमाल क्र. ११२

### पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—चालू

(१६८३३); हमुर येथील नाऊ मुजर यांच्या मृत्यूची चौकशी करण्याबाबत (८३५); नाऊ जमेनीस यांच्या मृत्यूबाबतची माहिती कळविण्यासंबंधी (८३६); गोव्याकडील लोकांना नोकरीस न ठेवण्याबाबत (८३७); ठग व फासेपारधी यांना पकडण्यासंबंधी (८३८-८४०); रामराव अखबारनवीस यास करवीरी पाठविल्यासंबंधी (८४१); धारवाड येथे कामकाजा-संबंधी वकील नेमण्याबाबत (८५६); नाऊ महाराज यांचे रामापूर हे गाव जप्त केल्या-प्रकरणी (८५७); निपाणीकराकडील गोविंदसिंग व चंदुसिंग यांना अटक करून ठेवल्या-बाबत (८५८-८६०).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** सोलापुराहून करवीरी पाठवलेल्या हमाल लोकांबाबत (बुवासाहेब छत्रपतीस) जार्ज सिट यांचे (१६८२०); कर्नाटक प्रांतातील लांचलुचपत घेणाऱ्या नोकर लोकांच्या चौकशीबाबत ग्रांट यांचे (८२१); गव्हर्नर जनरल यांनी करवीरास भेट देण्यासंबंधी मंडरलेड वील बेल व लिबॉट यांचे (८२७); गव्हर्नर ग्रांट यांच्या मृत्यूसंबंधी जेम्स फेरीस यांचे (८३४).

**पत्रे—छत्रपतींकडून :** वसापूर येथील जमीनदारांच्या जप्त केलेल्या जमिनी परत करण्यास कमा-वीसदारास हुकूम दिला असल्यासंबंधी पो. एजंट वेवर यास (१६७९०-७९१); इंग्रजी फौज व पेशवे यांच्या फौजेच्या झालेल्या चकमकीसंबंधी एल्फिन्स्टन यास (८०२); कंपनी सरकारशी दोस्ती वृद्धींगत करण्याबाबत एल्फिन्स्टन यास (८०४-८०५); बुवासाहेब छत्रपतींच्या मृत्यूसंबंधी पो. एजंट निस्वत यास (बाबासाहेब छत्रपती यांचे) (८४२-८४३); चोरांच्या वगैरे बंदोबस्तासाठी गावोगावी रामोशी लोक नेमले असल्या-संबंधी पो. एजंट यास (अपूर्ण) (८६२-८७०).

**यादी**—करवीर इलाख्यातून धारवाड येथे कमिशनर यांजकडे चौकशीबद्दल पाठवावयाच्या लोकां-संबंधी (१६८२२).

---

**र. क्र. ११३, रु. क्र. ११३, पु. क्र. १, का. सं. १६८७१-१६९८० (११०).**

**मु. स. १२०० ते १२४३, इ. स. १७९९-१८०० ते १८४२-४३.**

**जबाब**—रामराव अखबारनवीस याने नरसिंगराव शिंदे यांची बेअब्रू केल्याप्रकरणी बाबाजी गोविंद सादर्णीकर याचा पो. एजंट यांच्यापुढे (१६९४८-९५०).

**टिप्पण**—धोंडजी बाबाचा मृत्यु, छत्रपती व तोरगलकर यामधील लढाई, छत्रपती व गव्हर्नर यांची भेट इत्यादिसंबंधी (१६८७१).

**पत्रे**—गव्हर्नर साहेबाची भेट घेण्याबाबत पो. एजंट निसबट यास करवीरकरांचे (१६८७८); नारो चिरमाजी याजबरोबर कामकाजाच्या थैल्या पाठविल्याबाबत पो. एजंट यास करवीर-करांचे (८८३); करवीर दौलतीच्या हिशेबासंबंधी छत्रपतीस प्रत्यक्ष भेटून सविस्तर सांगतील या अर्थी पो. एजंट निसबट यास नारायणराव राजाज्ञा यांचे (९१३-९१४); टेलर या इंग्रजी अधिकाऱ्याच्या झालेल्या चोरीबाबत कलेक्टर धारवाड यास असि. मॅजिस्ट्रेट बेळगांव यांचे (९४०); आगीमुळे नुकसान पोचलेल्या सुरत शहरवासीयांना मदत करण्या-संबंधी छत्रपतीस या कामी नियुक्त केलेल्या कमिटीमार्फत (९६७-९६८); पाटगांव येथे झालेल्या 'सती' प्रकरणाबाबतच्या आरोपींना शिक्षा केली असल्यासंबंधी पो. एजंट यास राजमंडळचे (९७९).

**पत्रे—एल्फिन्स्टन यास छत्रपतींची :** इंग्रज व पेशवे यामधील लढाईसंबंधी (१६८७२); शिरोळ मुक्कामी होणाऱ्या भेटीबाबत (८७३); मकर संक्रमणाचे तीळ शर्करा पाठविल्याबाबत (८७४).

**पत्रे—गव्हर्नर जनरल यास छत्रपतींची :** साळसी प्रांतातील पंत आमात्य यांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी वतनासंबंधी (१६८८०); मनोळी व हुकेरी तालुके करवीर राज्यात असल्यासंबंधी (८८६); करवीरी ठेवलेल्या इंग्रज फौजेच्या खर्चाची रक्कम हप्त्यानी फेड करीत असल्याबाबत (८९४-८९५); कोल्हापूरास भेट देण्यासंबंधी (८९९).

रुमाल क्र. ११३

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—पो. एजंट यास छत्रपतींची :** नारायणराव राजाज्ञा हे कमिशनरला भेटण्यास जाणार असल्या-संबंधी (१६८८४); अकीवाट येथे होणाऱ्या चोऱ्यांच्या बंदोबस्ताबाबत (८८५); मकर संक्रमणाचे तीळ शर्करा पाठविल्याबाबत (८८७); बोलणी करण्यासाठी जीवराव जाधव, बाळकृष्णराव गर्दे व अंताजी यशवंत यांना पाठविण्याबाबत (८८८); प्रकृतीस ठीक नसल्यामुळे भेटीचा कार्यक्रम लांबविण्याबाबत (१६८९१); गव्हर्नर जनरल यांना सादर करण्यासाठी थैली पाठविल्याबाबत (८९७); गव्हर्नर जनरल यांनी करवीरी भेट देण्याबाबत (८९८); गव्हर्नर जनरलकडे पाठवण्यासाठी थैली व मिठाईचे पेटारे पाठविल्यासंबंधी (९००); पाठविलेल्या थैलीवरून सर्व समजून येईल या अर्थी (९०१); संस्थानचा कारभार व बंदोबस्त याबाबत गव्हर्नर जनरलची भेट घेण्यासंबंधी (९०४-९०५); गव्हर्नर जनरल यांच्या बेळगावी होणाऱ्या भेटीबाबत (९०७-९०८); रत्नागिरी व कोल्हापूर येथील आरोपी लोकांच्या चौकशीच्या व्यवस्थेबाबत (९२७-९२८); चंदुसिंग व गोविंदसिंग यांच्याबाबतचे कागद-पत्र पाठवीत असल्यासंबंधी (अपूर्ण) (९४०).

**पत्रे—छत्रपतींची :** मकर संक्रमणाचे तीळ शर्करा पाठविल्याबाबत (१६८७५); व राज्याभिषेक समारंभाबाबत कमिशनर चॅपलीन यास (८७६); मकर संक्रमणाचे तीळ शर्करा पाठविल्या-बाबत (८७७); जप्त केलेली गलबते व त्यावरील पकडून ठेवलेल्या लोकांची मोकळीक करण्याबाबत गव्हर्नर जॉन माल्कम यास (८७९); भवानीचे दर्शन घेऊन तुळजापुराहून परतल्यासंबंधी ग्रांट यास (८८१); विश्वनाथ रानाजी यांना परत पाठविल्याबाबत कर्नल जॉन ब्रिक यास (८८२).

**पत्रे—छत्रपतीस गव्हर्नर जनरल यांची :** कंपनी सरकारने करवीरी बंदोबस्तासाठी ठेवलेल्या फौजेच्या खर्चाबाबत (१६८९२-८९३,९०९-९११); चिरोळ मुक्कामी भेट देणार असल्याबाबत (९०२); मुंबई येथे वकील ठेवण्याची जरुरी नसल्याबाबत (९६१-९६५).

**पत्रे—छत्रपतीस पो. एजंट यांची :** गव्हर्नर जनरलकडून आलेली थैली पाठविल्याबाबत (१६८९६); संस्थानचा कारभार वगैरे पाहून समाधान वाटत आहे या अर्थी (९०३); गव्हर्नर जनरलच्या भेटीस बेळगावी येण्याबाबत (९०६); मुधोळ येथील मठाधिकाऱ्याच्या वतनासंबंधी (९२९); तळीखोरांना आश्रय न देण्याबाबत कंकडवाडीच्या देसायास ताकीद करण्याविषयी (९३०); करवीरी अखबारनवीसची नेमणूक करण्यासंबंधी (९३१); काजिर्डा घाटाच्या दुरुस्तीसंबंधी (९३२); कंपनी सरकारचा लष्करी खर्च देण्याबाबत (९३३,९३६-९३७,९५१,९५६,९५९,९६६); करवीर इलाख्यातील चोर व दरोडेखोर लोकांच्या बंदोबस्ताबाबत, (९३४); सावंतवाडी व कोकण या भागातील जकात व रहदारी यासंबंधी (९३५); गुळे येथील राण्यांच्या मदतीस गेलेल्या हुनीमनाळ येथील लोकासंबंधी (९४१); अंकली व नसलापूर या गावासंबंधी भवानराव घाटगे व आप्पाजीराव शितोळे यांच्यातील तंट्याबाबत (९४२); तुरकेवाडी येथे इंग्रज अधिकाऱ्याच्या चोरीस गेलेल्या सामानाबाबत (९४३-९४४); बंद असलेली काजिर्डा घाटातील पायवाट चालू केली असल्यासंबंधी (९४५); गोव्याचे पूर्वीचे व नवे गव्हर्नर यामधील तंट्यांत भाग न घेण्यासंबंधी (९५२); नरसिंगराव शिंदे यांच्या दाव्याच्या कामी जीवराव जाधव व अंताजीपंत गोखले यांना पाठविण्यासंबंधी (९५३); लिंगण्णा नुरबंद याने भडगांव येथे केलेल्या चोरीबाबत (९५४); नांदणीच्या सुभाना गवळ्याकडून घेतलेल्या दंडाबाबत (९५५); अखबारनवीस याच्यावरील आरोपाच्या चौकशीसंबंधी (९५७); धारवाड येथे वकील नेमण्याबाबत (९५८); आनंदीबाई देसाई हिनें भडगावच्या लोकांवर जुलूम जबरदस्ती केल्याबाबत (९६९); ठग लोकांच्या बंदोबस्ताबाबत (९७०); बळवंतराव चिटणीस व रावजी पारसनीस यांना पाठवून देण्याबाबत (९७२).

**पत्रे—पो. एजंट यांची :** करवीर दौलतीचे हिशेब तयार करण्याबाबत नारायणराव राजाज्ञा यास (१६९१२, ९१५); करवीरकराकडून येणे असलेल्या लष्करी खर्चाच्या ऐवजासंबंधी जोत्याजीराव नाईक निंबाळकर यास (९३८-९३९); रामराव अखबारनवीस यांच्या गैरकारभाराची माहिती पाठविण्यासंबंधी पांडुरंगपंत अखबारनवीस यास (९६०); त्यांच्यावरील राजाज्ञा यांनी केलेल्या फिर्यादीबाबत; पांडुरंग अखबारनवीस व यशवंतराव जिवाजी यास (९७३-९७५); त्यांच्या खटल्यासंबंधी कागदपत्र पाठविण्याबाबत करवीरकर वकीलास

रुमाल क्र. ११३

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे— (चालू)

(१६९७६); वस्तवाड व वाडी या गावामधील सीमा तंटयासंबंधी करवीरकर वकीलास (९७७); लोकांच्या कामाविषयीं दाद घेण्यासंबंधी, कारभारी करवीर यास (९७८).

मसुदे—गव्हर्नर, कलेक्टर, पो. एजंट इ. स. पंत आमात्य व प्रतिनिधी यांनी क्षेमसमाचाराबाबत लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१६९१६-९२६).

याद्या—चिकोडी व मनोळी तालुके, इचलकरंजीकर, भरतगड इत्यादीबाबत कंपनी सरकारकडून छत्रपतींच्या होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (१६९८९-८९०); कंपनी सरकारास लष्करी खर्चाबाबत दिलेल्या ऐवजासंबंधी (९४६-९४७).

---

**ज. क्र. ११३, रु. क्र. ११३, पु. क्र. २, का. सं. १६९८१—१७०२५ (४५).**

**सु. स. १२२६ ते १२४३, इ. स. १८२५-२६ ते १८४२-४३.**

**आज्ञापत्र**—काजिर्डेचा घाट मोडण्याबाबत गावकामगार पडसाळी यास राजमंडळचे (१६९८३).

**कायदा**—गुलाम व बटकी यांच्या विक्रीस मनाई करण्याबाबत (१७०२५).

**जाहीरनामा**—आपल्या राज्यातील चोर, दरोडेखोर इत्यादी पकडण्यासंबंधी सातारकर छत्रपतींचा (१७०१६).

**टिप्पण**—करवीरकरांनी पो. एजंट यांना लष्कर खर्चाबाबत पाठवलेल्या थैल्या (पत्रां) संबंधी (१७००२).

**वस्तक**—कोल्हापुराहून लग्नानिमित्त हैद्राबादेस जाणाऱ्या लोकांस रहदारीची परवानगी दिल्यासंबंधी (१७०१९).

**पत्रे**—कोल्हापूर व निपाणी येथील अखबारनवीसच्या जागेवर पुन्हा नेमणूक केल्यासंबंधी (१६९८४); सांगलीस गेल्यासंबंधी खुलासा करण्याबाबत रामाप्पा अखबारनवीस यास पो. एजंट याचे (९८५); कंपनी सरकारशी मैत्री वर्द्धिगत होण्याबाबत, गव्हर्नर ग्रांट यास छत्रपतींचे (९८६-९८८); रामाप्पा अखबारनवीस याने केलेल्या अन्यायासंबंधी (१७०१०); अर्जुनवाडी हा गाव हरेकरास मिळण्यासंबंधी तसेच पावसाचे दिवस असल्यामुळे भेटीस न येण्याबाबत नरसिंगराव शिंदे यास पो. एजंट याचे (०१८); छत्रपतींचे कामकाज विश्वासाने करण्यासंबंधी रामचंद्र राजाज्ञा, हिंदुराव गायकवाड व मोरोपंत कारभारी यांना पो. एजंट याचे (०२२); पारगांव येथील मुलीवर बलात्कार केल्याची माहिती खोटी असल्यासंबंधी पो. एजंट यास राजमंडळाचे (०२३).

**पत्रे—पो. एजंट यास छत्रपतींची :** चंदुसिंग व गोविंदसिंग यांच्या प्रकरणी आपले वकील बोलणी करतील या अर्थी (१६९८१); सुभाना निकम याने बाळाराम व रामसिंग यास देणे असलेल्या ऐवजासंबंधी (९८२); राणोजी जाधव, मानसिंगराव घोरपडे, भगीरथगिरी इत्यादींना देण्याघेण्याच्या चौकशी प्रकरणी करवीरी पाठवून देण्यासंबंधी (९९२); रत्नागिरी जिल्ह्यातील चोऱ्या व दरोडे प्रकरणातील आरोपींना रत्नागिरीस पाठविल्यासंबंधी (९९७-९९९); चिंचणीकर देसाई याच्या भाऊबंदकीच्या खटल्यासंबंधी (१७०००-००१); सखाराम जैन यास मुलीच्या विक्रीबाबतच्या चौकशीकरिता रत्नागिरीस पाठविल्याबाबत (००८-००९).

**पत्रे—छत्रपतीस पो. एजंट यांची :** रामराव अखबारनवीस याने नेसरीकर शिंदे यांच्या कामकाजाबाबत केलेले हुकूम रद्द करण्याविषयी (१६९९३); लष्कर खर्चाबद्दल येणे असलेल्या ऐवजाबाबत (९९४,७०१३); नेसरीकर, होसूरकर इत्यादिबाबतच्या कामकाजांची उत्तरे सत्वर पाठविण्याविषयी (९९५-९९६); करवीर राज्याच्या कारभारासंबंधी (१७००३-००७); मुलामुलींचा व्यापार करणाऱ्या लोकांच्या बंदोबस्ताबाबत (०११); स्त्रियांचा व्यापार करण्यास बंदी करण्यासंबंधी (०१२); रामराव अखबारनवीसच्या चौकशीच्या कामी जिवबा जाधव यास पाठवण्याची जरुरी नसल्यासंबंधी (०१४); आग्रा, कानपूर वगैरे दुष्काळी भागास मदत करण्याबाबत (०२०); तुळजापुरास जाताना बरोबर घेऊन जावयाच्या सरंजामासंबंधी (०२१).

**याद्या**—पो. एजंट बेवर यांना छत्रपतींनी पाठविलेल्या पत्रासंबंधी (१६९८९-९९१); कंपनी सरकारने करवीरी नेमलेल्या अखबारनवीसासंबंधी (१७०१५); आप्पाजी माळी याजकडून दगाबाजीबाबत दंड घेतल्याप्रकरणी (०२४).

---

ज. क्र. ११८, क. क्र. ११८, पु. क्र. १, का. सं. १७०२६-१७२१३ (१८८).
सु. स. १२१२ ते १२४२, इ. स. १८११-१२ ते १८४१-४२.

**आज्ञापत्र**--गव्हर्नर व पो. एजंट यांच्या नावाच्या थैल्या त्यांच्याकडे पाठवण्यासंबंधी रामजी भिमराव यास छत्रपतींचे (१७१९४).

**पत्रे**--रामराव भिमाजी यांच्या जागी दुसरा अखबारनवीस नेमण्यासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यास सईबाई यांचे (१७०३७-०३९); राज्यकारभार व्यवस्थित चालवण्याबाबत सईबाई यांना गव्हर्नर मुंबई यांचे (०४३-०४४); आबासाहेब छत्रपतीस पुत्र झाल्याचे समजल्यासंबंधी सुंदराबाई यांना एल्फिन्स्टन यांचे (०६१-०६९); तिसरे शिवाजी यांच्या निधना-संबंधी एल्फिन्स्टन यास सुंदराबाई यांचे (०७२-०७३); आबासाहेब छत्रपतीस सयाजी मोहिते यांनी ठार केल्याबाबत सुंदराबाई यांना पो. एजंट यांचे (०७७-०७८); आबा-साहेब छत्रपतींच्या मृत्यूनंतर राज्याच्या कारभारासंबंधी पो. एजंट टाकरीन यास सुंदराबाई यांचे (०७९-०८२); बुवासाहेब छत्रपतींच्या निधनानिमित्त शोकसमाचारार्थ सईबाई व छत्रपती यांना गव्हर्नर, पो. एजंट इत्यादी इंग्रज अधिकाऱ्यांची (०८७-०९१, ०९९-१०९, ११२-१२१). करवीर राज्याशी पूर्वीप्रमाणेच दोस्ती ठेवण्यासंबंधी पो. एजंट यास सईबाई (दिवाणसाहेब) यांचे (०९२-०९५); करवीर राज्याचे हित रक्षण्याविषयी अँडरसन व डनलॉप यांना सईबाई यांचे (०९६); शिरोळ येथील भेटीबाबत डनलॉप यास करवीरकरांचे (०९७-०९८).

**पत्रे**--**सुंदराबाई हिची** : जिजाबाई यांच्या गर्भदान समारंभानिमित्त पाठवलेले दस्तक, जवाहिर पोचल्या-बाबत एल्फिन्स्टन यास (१७०५५-०५६); आबासाहेब छत्रपतींच्या सिंहासनारूढ समारंभा-निमित्त पोषाख व जवाहिर पाठवल्यासंबंधी कमिशनर चॅपलीन यास (०७०-०७१); आबासाहेब छत्रपतींच्या खुनात सामील असणाऱ्या घाटगे इत्यादींच्या बंदोबस्तासंबंधी पो. एजंट यांना (०८३-०८६); सन्मानार्थी पोषाख व जवाहिर पाठविल्याबाबत पो. एजंट यांना (१२८); काशीयात्रेस जाण्यासाठी दस्तक मिळण्यासंबंधी ग्रांट यांना (१२९).

**पत्रे**--**छत्रपतीकडून एल्फिन्स्टन यांस** : कागल व इतर तालुक्यांच्या सोडचिठ्या मिळण्याबाबत (१७०२६-२८); पाठवलेले दुस्त व जवाहिर पोचल्याबाबत (०५९-०६०); चिकोडी व मनोळी तालुके मिळण्याबाबत (१६२-१६७); निंबाळकर याचे इनाम, वतन इत्यादीसंबंधी बोलणी करण्यासाठी भाऊ महाराज यांना (१६१-१६९).

**पत्रे**--**छत्रपतींकडून गव्हर्नर जनरल यांस** : आपली कामकाजे करण्यासंबंधी (१७०४०-४२); गव्हर्नर म्हणून नेमणूक झाल्याबद्दल अभिनंदनार्थ रॉबर्ट ग्रांट यास (१३३-१३८); पो. एजंट वेबर याजकडून सरंजामदार इत्यादी लोकांस त्रास होत असल्यासंबंधी (१७६-१७९); रामराव अखबारनवीस याने केलेल्या गैरकारभाराबाबत (१८०-१८२); किल्ले बावडा, विशाळगड हे अनुक्रमे पंतअमात्य व प्रतिनिधी यांच्या सरंजामात असल्यासंबंधी (१८३-१८५); सातारा मुक्कामी भेट देण्याबाबत (२०१-२०२); भेटीबाबत मिठाई पाठवल्या-संबंधी (२०८-२१०).

**पत्रे**--**छत्रपतींकडून पो. एजंट यांस** : करवीर राज्याचे हितरक्षण करण्यासंबंधी (१७११०-१११); जावसालाबाबत माहिती देण्यासाठी रामराव अखबारनवीस यास पाठवल्यासंबंधी (१५४-१५५); रत्नागिरी व करवीर हद्दीतील गुन्हेगार आरोपीस त्या भागातील अम्मलदाराकडे पाठविण्याबाबत (१५८-१६१); साताऱ्याचे भाऊसाहेब छत्रपती यांच्या पत्नीच्या निधनासंबंधी (१७०-१७१); करवीरच्या सरंजामदार व नोकर लोकास सरकलेक्टर वेबर यांच्याकडून तसदी होत असल्यासंबंधी (१८६-१८७); सातारा मुक्कामी गव्हर्नरसाठी मिठाई वगैरे पाठविणार असल्याबाबत (१९८-२००); गव्हर्नर यांची भेट घेण्याबाबत (२०३-२०५).

**पत्रे**--**छत्रपतींकडून इतरांना** : मुंबईच्या गव्हर्नरपदी नेमणूक झाल्याबाबत अभिनंदनार्थ जॉर्ज ऑर्थर यास (१७०५१-०५४); आईसाहेब यांच्या निधनाबाबतचे शोकसमाचार पत्र पोचल्या-संबंधी कमिशनर चॅपलीन यास (०३५-०३६); मुंबईचे गव्हर्नर म्हणून नेमणूक झाल्याबाबत अभिनंदनपर पत्र जेम्स रिव्हिट यास (१२४-१२७);

रुमाल क्र. ११४

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—छत्रपतींस पो. एजंट यांची : राज्यकारभार व्यवस्थित चालविण्याबाबत (१७१४६-१४९); पाठविलेल्या यादीप्रमाणे कामकाजे चालविण्यासंबंधी, तसेच नवीन नेमण्यात येणाऱ्या कारभारी लोकांची नावे कळविण्याबाबत (१५०-१५१); करवीर व रत्नागिरी हद्दीतील गुन्हेगारास ज्या त्या भागातील अंमलदाराकडे पाठवण्याबाबत (१५६-१५७); ग्रांट यांच्या मृत्यूची वार्ता कळल्याबाबत (१७२-१७५); वेबर यांच्याविरुद्ध तक्रारीचे पत्र गव्हर्नरकडे पाठविल्यासंबंधी (१९२-१९३); विशाळगडकरांनी कैदेत ठेवलेल्या विठ्ठलपंत सखोपंत यांच्या चौकशीबाबत (१९५-१९७); गव्हर्नर कोल्हापुरास भेट देणार असल्याबाबत (२०६-२०७).

पत्रे—छत्रपतींस इतरांची : कागल तालुक्याबाबत हिंदूराव घाटगे यांच्याशी तडजोड करण्यासंबंधी एल्फिन्स्टन याचे (१७०२९-०३२); आईसाहेब (सुंदराबाई) यांच्या निधनाबाबत चॅपलीन याची (०३३-०३४); ३ रे शिवाजी यांच्या मृत्यूची वार्ता कळल्याबाबत एल्फिन्स्टन याचे (०७४-०७६); मुंबईच्या गव्हर्नरपदी आपली नेमणूक झाल्यासंबंधी जेम्स रिव्हिट याचे (१२२-१२३); मुंबईच्या गव्हर्नरपदी आपली नेमणूक झाल्यासंबंधी ग्रांट याचे (१३०-१३२); कंपनी सरकारच्या लाचलुचपत घेणाऱ्या नोकरांच्या चौकशीबाबत ग्रांट याचे (१४४-१४५); पो. एजंट अँडरसन व गव्हर्नर याजकडे पत्रे पाठविल्याबाबत (१८८-१८९); रावजी मंत्री वगैरे धारवाडास पाठविल्यासंबंधी रामजी भीमराव याचे (१९०-१९१).

याद्या—जिजाबाई यांच्या गर्भदान समारंभानिमित्त एल्फिन्स्टन यांचेकडून आलेल्या दुस्त व जवाहीर यासंबंधी (१७०५७-०५८); संस्थानाच्या कारभारासंबंधी (१५२-१५३).

---

ज. क्र. ११५, रु. क्र. ११५, पु. क्र. १, का. सं. १७२१४-१७२६५(५२).

सु. स. ११८७ ते १२४६, इ. स. १७८६-८७ ते १८४५-४६.

अर्ज—भाऊ महाराज यांच्या इनाम गाव रामपूर येथील वसूल मुरारराव घोरपडे यांनी घेतल्यासंबंधी पांडुरंग जोगळेकर याजकडून (१७२२२); रामरावजी (अखबारनवीस) याने केलेल्या नुकसानीची भरपाई करून देण्याविषयी बाजी नाईक केगलेकर याचा कंपनी सरकारकडे (२३९); इचलकरंजी जहागीर खालसा न करण्याविषयी गंगाबाई व यशोदाबाई घोरपडे यांचे पो. सुपरिण्टेण्डेण्ट, कोल्हापूर यांजकडे (२४०-२४५).

आज्ञापत्रे—गावोगावचा महसूल छत्रपतीकडे देण्यासंबंधी शिरोळ तालुक्यातील गाव कामगार, पाटील, कुलकर्णी यास मामलेदार चिकोडी याचे (१७२३०-२३१).

कौलनामा—काजिर्डा घाटातून होणाऱ्या रहदारीस उपसर्ग पोचणार नाही या अर्थी कलेक्टर द. प्रांत कोंकण याचा (१७२२४).

पत्रे—कंपनी सरकारास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी ३ रे शिवाजी यांना ग. जनरल मुंबई यांचे (१७२१४); तसेच इंग्रजाकडील व्यापारी जहाजांना करवीरकरांच्या आरमाराकडून होणाऱ्या उपद्रवाबाबत ३ रे शिवाजी यास गव्हर्नर जनरल, मुंबई यांचे (२१५-२१६); मुंबई व पुणे येथील छत्रपतींच्या कामकाजासंबंधी छत्रपतीस आनंदराव त्र्यंबक याचे (२१८-२१९); मालवण येथील माडाची बाग तातम भटजी साधले याजकडे चालवण्याबाबत पो. एजंट याचे छत्रपतीस (२२०); सिंधुदुर्गाकडील जमाबंदीसंबंधी बेसीस यास छत्रपतीचे (२२१); पो. एजंट वेबर तलचरीस गेल्यासंबंधी छत्रपतीस अंताजी यशवंत याचे (२२३); छत्रपतींनी दसऱ्यानिमित्त दिलेली वस्त्रे परत करण्याविषयी पांडुरंगपंत अखबारनवीस यास पो. एजंट यांचे (२३२-२३३); रत्नागिरी येथील दरोड्याप्रकरणी करवीर हद्दीतील आरोपींना पकडण्याविषयी मॅजिस्ट्रेट धारवाड यास मॅजिस्ट्रेट रत्नागिरी यांचे (२३४); भुदरगडकरी यांच्याकडून रयतेस उपद्रव होऊ न देण्याबाबत मसूर तर्फेतील

रुमाल क्र. ११५

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू) गावकामगार याना मॅजिस्ट्रेट मालवण याचे (१७२३५); बाळकृष्ण बाबूराव वकील हे सविस्तर वृत्तांत निवेदन करतील या अर्थी पो. एजंट यांस छत्रपतींचे (२३६-२३७); गडहिंग्लजच्या लोकांनी सावरगावच्या इसमास चोरीप्रकरणी परस्पर धरून नेल्यासंबंधी नरसिंगराव व अखबारनवीस यास पो. एजंट याचे (२३८); इंग्रज अधिकाऱ्याशी बोलणी चालू असल्याबाबत छत्रपतीस नारो गिरमाजी याचे (२४६); मुलीच्या लग्नाबाबतच्या आर्थिक अडचणीसंबंधी छत्रपतीस लिंगो बाळाजी याचे (२४७); गिजवणे गावाबाबतच्या ऐवजासंबंधी नाना राजाज्ञा यास जीवराव जाधव याचे (२४८); वतनी गावाबाबतच्या हक्कासंबंधी मोरोपंत चिटणीस यास गंगाधर खंडो याचे (२४९); क्षेमसमाचारासंबंधी अप्पाजीराव यास भाऊ याचे (२५०); पो. एजंट बेबर यांच्या कोवळी येथील मुक्कामासंबंधी छत्रपतीस जीवराव जाधव व कृष्णराव माधव गर्दे याचे (२५१); ठरावापैकी साडेनऊ रुपये पाठवल्यासंबंधी गावकामगार कानूल याचे (२५२); मनोळी तालुक्यातील वतनदार, जहागिरदार इत्यादींच्या जप्त केलेल्या गावांच्या मोकळिकीबाबत छत्रपतीस बाळाजी बाजीराव यांचे (२५३); आपली भेट घेण्याची इच्छा असल्याचे ऐकून आनंद झाल्याबाबत छत्रपतीस गव्हर्नर याचे (२५४); क्षेमसमाचारासंबंधी रामचंद्रपंत दादा यास पांडुरंग बाळाजी याचे (२५६); पुण्याहून मुंबईस जात असल्यासंबंधी नागोजीराव घाटगे यास शामनाथ भट याचे (२५७); गोवेकर व्हाईसरायकडून छत्रपतीस मिळावयाच्या खंडणीसंबंधी बाबूराव भोसले सुभेदार यास (२५८); क्षेमसमाचारासंबंधी विठोजी मोहिते यास व्यंकोजी भोसले व परशराम बरोटे यांचे (२५९).

**प्रकरणी काम**—आजरे तालुक्यातील मुलकी व फौजदारी कामाच्या व्यवस्थेसंबंधी (१७२६०-२६२)

**पावती**—शिरोळे तालुक्याचा वसूल झालेला ऐवज चिकोडी मामलेदाराकडून परत मिळाल्यासंबंधी कृष्णाजी बाबोजी व स्वामी नाईक यानी कंपनी सरकारास दिल्लेली (१७२२५-२२९).

**याद्या**—मनोळी तालुक्याच्या जमाबंदीसंबंधी (१७२५५); रत्नशाळेकडील दागिन्यासंबंधी (२६३); तोरगलकरांचा बखेडा. तेरदाळ, रेंदाळ, रांगोळी येथील सीमातंटे इत्यादीबाबत अखबारनवीस याने कंपनी सरकारकडे पाठविलेली (२६४-२६५).

**हातखर्डा**—शस्त्रशाळेकडील खर्चासंबंधी (१७२१७).

---

**ज. क्र. ११५, रु. क्र. ११५, पु. नं. २, का. सं. १७२६६-१७३४४(७९).**

**मु. स. ११९५ ते १२६०, इ. स. १७९४-९५ ते १८५९-६०.**

**अर्ज**—खर्चाची सोय करण्यासंबंधी पोलिटिकल सुपरिटेंडेंट यास गंगाबाई व यशोदाबाई इचलकरंजीकर यांचा (१७३१२-३१३).

**आज्ञापत्रे**—इंग्रजाकडील दोन पलटणी घेऊन येण्याबाबत त्रिंबक आवजी यास छत्रपतींचे (१७२७६); प्रतिनिधींच्या हुकूमाप्रमाणे वागण्याबाबत मुद्राधारी, कारकून व विशाळगडकरी याना छत्रपतींचे (२८७).

**जबाब**—सिद्दाप्पा देसाई याने आपल्या मुलास दत्तक घेतल्याप्रकरणी वीराप्पा देसाई याचा (१७२६८-२७१); रामाप्पा अखबारनवीस याने नरसिंगराव शिंदे याच्या केलेल्या बेअब्रू प्रकरणी बाळोजी शिंदे व मल्हारी पवार यांचे पो. एजंट यांच्यासमोर (३०१-३०५).

**टिप्पण**—मनोळी तालुक्यातील गांवाच्या जमाबंदीसंबंधी (१७३४२).

**पत्रक**—कंपनी सरकार व संस्थानी मुलूख यातील चोरटे लोकांस पकडण्यासंबंधी (१७३०६).

**पत्रक (तक्ता)**—इचलकरंजी संस्थानातील देशमुखी वगैरे इनाम जमिनीसंबंधी (१७३०९-३१०)

**प्रकरणी काम**—बहिरेवाडी गावाच्या वहिवाटीसंबंधी (१७३४३-३४४).

**पत्रे**—बाळ जोशीराव यांच्या मृत्यूसंबंधी परशराम रामचंद्र याचे रामचंद्र जोशीराव यांस (१७२६६); छत्रपतींना विकलेल्या मालाची किंमत मिळण्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास लक्ष्मण जोग याचे (२७३); मालवण ते देवगड मार्गात बुडालेल्या व्यापारी बोटीवरील माल बोटीच्या

रुमाल क्र. ११५

**पत्रे**—(चालू) **पुडके क्र. २**—(चालू)

मालकाच्या स्वाधीन करण्याबाबत सुभेदार, मालवण यास गव्हर्नर मुंबई याचे (१७२७४); रेड्डी व निवती या ठाण्यास वाडीकर सावंत यानी वेढा दिल्याबाबत गव्हर्नर मुंबई यास छत्रपतीचे (२७९); जोशी व सरदेसाई यामधील घराच्या जागेबाबतच्या खटल्यासंबंधी रीडसाहेब याचे (२८८); सिंधुदुर्ग येथील देवस्थानचा खर्च करवीरकरानी देण्यासंबंधी (३०७-३०८); पूर्वीच्या वकिलाच्या जागी दुसऱ्या वकिलाची नेमणूक केल्यासंबंधी (३१४-३१५); मकर संक्रमणाचे तीळशर्करा पाठविल्याबाबत पोलिटिकल सुपरिटेण्डेट यास गंगाबाई व यशोदाबाई इचलकरंजीकर यांचे (३१६); मलकापूर भागातील गांवावर केलेल्या रोख्यासंबंधी आईसाहेब यास दिनकर आप्पाजी याचे (३१८); गडहिंग्लज येथील लिंगो मल्हार याच्या जमिनीच्या वसुलासंबंधी सदाशिव अनंत यास (३२१); आईसाहेब यांच्या प्रकृतीसंबंधी नाना राजाज्ञा यास जीवराव जाधव याचे (३२३); घोडनदीहून कोटवागीस गव्हर्नरचा मुक्काम जाणार असल्यासंबंधी, कृष्णराव गर्दे यास गणपत माधव याचे (३२५); चैत्र वद्य अष्टमीच्या उत्सवाबाबत रोखे पाठवून देत असल्यासंबंधी नानासाहेब राजाज्ञा यास जीवराव जाधव याचे (३२७-३३१); रईनापूर येथील परागंदा झालेल्या रयतासंबंधी, अंताजीपंत यास विश्वनाथ याचे (३३२-३३३).

**पत्रे : छत्रपतीकडून**—मालवण येथील देवस्थानच्या पूजेबाबतची वतने अभ्यंकर यास देण्यासंबंधी एल्फिन्स्टन यास (१७२७६-२७७); पाटगांव व कडगांव येथील जकातीबाबत पो. एजंट यास (२७८); मालवण येथील हैबतराव गायकवाड यांच्या इनाम जमिनी वगैरे त्याजकडे पूर्ववत चालवण्याबाबत गव्हर्नर मुंबई यास (२८०); चांदीवणे येथील वतनासंबंधीच्या खटल्याबाबत वेसीस इमसवेल यास (२८५); चिकोडी व मनोळी तालुक्यातील इनामदार इत्यादिस उपद्रव होणार नाही याअर्थी कमिशनर चॅपलीन यास (३१७); चिकोडी व मनोळी तालुक्यातील गावांच्या सोडचिठ्या मिळण्यासंबंधी गव्हर्नर जनरल वेलस्ली यास (अपूर्ण) (३२२).

**पत्रे : छत्रपतीस**—गव्हर्नर जनरलशी बोलणी करण्यासाठी कोणी जबाबदार मनुष्य पाठवण्याविषयी लाला नगीनदास याचे (१७२६७); मुंबईस जाणारी व्यापारी फत्तेमारी मालवणच्या चाच्यांनी लुटल्यासंबंधी अप्पुराव रामराव याचे (२७२); चिकोडी व मनोळी मिळण्यासंबंधी कमिशनरशी बोलणी चालू असल्यासंबंधी, (२८१-२८२); चिकोडी तालुक्याच्या सोडचिठ्या मिळाल्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (२८३-२८४); कोकण प्रांतातील सरदारांच्या जावसालांच्या उलगड्यासंबंधी कमिशनर चॅपलीन यांचे (२८६); निपाणीकराकडून होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताविषयी वीरभद्र देसाई मुरगूड याचे (२८९-२९०); रावजी वाकनीस यांच्याकडून वागेवाडीकडील मजकूर समजेल याअर्थी गणेश माधवराव गर्दे याचे (२९८-२९९); वस्तवाड वगैरे आपल्या इनाम गावास उपद्रव होऊ न देण्यासंबंधी मिर्जा अफजल बेग याचे (३००); संवदत्ती ठाणे बुवाकडून घेण्यासंबंधी भरमाप्पा, जाधव इत्यादिचे (३१९-३२०); इंग्रजी अधिकाऱ्यांची भेट घेत असल्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (३२४); क्षेमसमाचारासंबंधी काडसिद्ध मठाधिपति यांचे (३२६); करवीरच्या राज्यकारभारासंबंधी पो. एजंट यांचे (३३४); आप्पाजी याजकडील जावसालासंबंधी नारायणराव रत्नाकर याचे (अपूर्ण व फाटके) (३३५); चिकोडी, मनोळी व कागल हे तालुके मिळण्यासंबंधी कमिशनरशी झालेल्या बोलण्याबाबत बाळाजी बाजीराव व चिटणीस याचे (३३६–३४०).

**मसुदा**—चिकोडी, मनोळी, कागल इत्यादी तालुके मिळाल्याबाबत छत्रपतींनी इंग्रजास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१७३४१).

**याद्या**—मनोळी व मुरगूड येथील जादा (फाजील) वसुलासंबंधी (१७२९१); हुकेरीकर देसाई याच्या इनाम गांवाबाबत छत्रपतीकडून होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (२९२-२९४); कृष्णाजी नाईक याजकडून घेतलेल्या गल्ल्यासंबंधी (२९५); करवीर ते राजापूर व मालवण या मार्गावर लागणाऱ्या गांवासंबंधी (२९६-२९७); काशीबाई यांच्या नेमणूक खर्चासंबंधी (३११).

**अ. क्र. ११६, रु. क्र. ११६, पु. क्र. १, का. सं. १७३४५-१७३९० (४६).**
**सु. स. १२०१ ते १२३५, इ. स. १८००-०१ ते १८३४-३५.**

**अर्ज**—रखूजी सूर्यवंशी हुजरे यास पन्नास रुपये देण्यासाठी तसदी न करण्यावावत छत्रपतीस आवाजी यादव याचा (१७३७५-३७६).

**टिप्पण**—रत्नशाळेकडील किरकोळ सोने खर्चासंबंधी (१७३८८).

**पत्रे**—पुण्यामध्ये कोणाकडून इनाम वगैरे न घेता करवीरी जाण्यासंबंधी महमद इब्राहिम वकील यास हरि सखाराम याचे (१७३४६-३४८); रामजी गोविंद याजवर ऐवजावावत काढलेल्या वरातीसंबंधी* (३५१); हात दुखावला असल्यासंबंधी नाना हवालदार यास मोरो विठ्ठल परांजपे याचे (३५९); क्षेमसमाचारासंबंधी मोरोपंत चिटणीस यास नरहर जिवाजी याचे (३६१); सावर्डे गावावरील देशमुखीच्या रोख्यास मनाचिठ्या देण्यासंबंधी मगनमिया जमातदार व सतारमिया यांचे (३६३); केशवराव रामचंद्र बंड हा सदाशिव भाऊ यास सामील होऊन इंग्रजाकडे संधान बांधून करवीराकडील ऐवज वसूल करणार याअर्थी आक्कासाहेब यास दिनकर राय यांचे (३६४); भुदरगड, चिकोडी व मनोळी वगैरे बाबतचे जावसाल उलगडण्यासंबंधी सातपा हवालदार यास आप्पाजी भगवंतराव याचे (३६५-३६७); भाऊ महाराज यांचेकडून गुरांची किंमत घेण्यासंबंधी नानासाहेब राजाज्ञा यास जीवराव जाधव याचे (३७०); सनगे पाठविल्यावावत दाजीपंत दिा अठरा कारखाने यास मोरो चिटको याचे (३७२); मनोहरगड येथील खर्चाच्या व्यवस्थेबावत दिनकरराव गायकवाड यास रामचंद्र गुंडो व अंताजी बाबूराव यांचे (३७३-३७४); लष्कर मुक्कामी येण्यावावत सखारामपंत दादा व थोंडोपंत याना रघुनाथ चिटको यांचे (३७७); गंगाधरपंत विशाळगडास असल्यासंबंधी रामाजीपंत व अंताजीपंत यांना (३७८); कंपनी सरकारास सिंधुदुर्ग देण्यावावत एल्फिन्स्टन यास छत्रपतींचे (३७९); बापू भटजी यांची कामकाजात फार मदत झाल्यासंबंधी आईसाहेब यांना नारो गिरमाजी याचे (३८१); हुकेरी तालुक्यासंबंधी तहाच्या अस्सल याद्या व कागल व सेनापति याजकडील जावसाल यासंबंधी तपशीलवार लिहून पाठवण्यावावत (३८५); पुणे येथे भाऊ महाराज सोडचिठ्याच्या कामावावत जाणार असल्यावावत स्वरुपजी क्षीरसागर यास सदाशिव अनंत याचे (३८६); खर्चाच्या तरतुदीसंबंधी आप्पाजीपंत यास (३८७).

**पत्रे**—छत्रपतीस : नागोजीराव घाटगे याना कामासाठी श्रीरंगपट्टणास पाठवण्यासंबंधी अपूराव रामराव याचे (१७३४५); रत्नाकरपंत राजाज्ञा याना गव्हर्नरकडे पाठवण्यावावत दादाजी यादव याचे (३४९); कंपनी सरकारच्या दोस्तीसंबंधी एल्फिन्टन याचे (३५०); पो. एजंट यांच्याशी भाऊ महाराज वगैरेसंबंधी बोलणी चालू असल्यासंबंधी जीवराव जाधव व कृष्णराव माधव गर्दे यांचे (३५२-३५३); प्रकृतीसंबंधी कळविण्यावावत अंताजी यशवंत याचे (३५४-३५५); गोकाक येथे इंग्रजी फौजेची जमवाजमव चालली असल्यासंबंधी (३५६); फौजेच्या कपातीवावत व इतर कामासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी झाल्यावावत गणेश माधव गद याचे (३५७-३५८); उल्हाट यंत्राच्या* दुरुस्तीवावत (३६८); ठाणे व शिरोळ येथे डेरे दिल्यासंबंधी खंडोजीराव भोसले याचे (३६९); पांडुरंगराव यांचे पत्र अवलोकनास पाठवल्यासंबंधी अंताजी यशवंत यांचे (३८०); नेसरीकर व वंटमुरीकर यांचा गुरासंबंधीचा तंटा मिटविण्यासंबंधी भास्कर चितळे यास (३८२); फिरंग्याकडील जावसालांचे उत्तर पाठविण्यासंबंधी (३८३); तसेच सोनवडे येथील नागाव्यासंबंधी आप्पाजी भगवंत याचे (३८४); हैवतराव गायकवाड याने गणेश खडके याजकडून घेतलेल्या कापडाची किंमत देण्यासंबंधी (३८९); भाऊ महाराज यांना जनरल मन्रो याजकडे पाठविण्यावावत एल्फिन्स्टन याचे (३९०).

**याद्या**—फारसी शब्दांच्या अर्थसंबंधी (१७३६२); पेशव्यांच्याकडून चिकोडी व मनोळी ही ठाणी करवीरकरास मिळण्यासंबंधी (३७२).

**रोखा**—कलसुली, नारूर इ. गावांच्या वाडी तनख्याचा ऐवज करवीर राज्याकडे देण्यासंबंधी गांवकर व कुलकर्णी यांस (१७३६०).

*उल्हाट यंत्र—शत्रूवर दगड फेकण्याचे यंत्र (सरस्वती कोश, भा. १, पृ. २३३)

**ज. क्र. ११६, रु. क्र. ११६, पु. क्र २, का. सं. १७३९१-१७४६३ (७३).**

**मु. स. ११८२ ते १२९०, इ. स. १७८१-८२ ते १८८९-९०.**

**आज्ञापत्रे**--गावडे यानी भोगवटेप्रमाणे वर्तणूक करण्यासंबंधी भरतगड अम्मलदार यास (१७४०५).

**देहझाडा**--हुकेरी प्रांतातील छत्रपतींच्या गांवासंबंधीचा (१७४०६-४११).

**पत्रे**--कंपनी सरकारच्या देणे ऐवजासंबंधी यशवंतराव शिंदे यास रॉवर्ट इनशा याचे (१७३९१); भोसले याच्या बहुमानासंबंधी बाबूराव मालप यास गव्हर्नर गोवा याचे (३९२); सावकारी ऐवज सत्वर पाठवून देण्याविषयी सुलतानराव जाधव यास रॉबर्ट इनशा याचे (३९७-३९८); मालवण बंदरात व्यापारी लोकांना वस्ती करण्यास परवानगी मिळाल्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास महम्मद शकूर याचे (४१२); बावा महाराज व भाऊ महाराज यांच्या गावांस उपसर्ग न होण्यावावत (४१४); व चंदुसिंग व गोविंदसिंग यांची मोकळीक न करण्यावावत पो. एजंट यास करवीरकरांचे (४१५-४१६); इचलकरंजी येथे वकील म्हणून कामावर ठेवण्यावावत रॉवर्ट इनशा यास भिमाजी विष्णू दातार याचे (४३९-४४२); कामकाजावद्दल गव्हर्नरशी बोलणी केल्यावावत (४४५); कामकाजासंबंधी इंग्रजाशी बोलणी केल्यावावत स्वरूपजी क्षीरसागर यास भाऊ महाराज यांचे (४४६); एकनिष्ठपणे सेवा करू याअर्थी आप्पाजी जाधव व आप्पाजी बल्लाळ यांचे आईसाहेबास (४४७); कंपनी सरकारच्या दोस्तीसंबंधी गव्हर्नर यास छत्रपतींचे (४४८); पुस्तक पाठवून देण्यावावत महमदसाहेब बुखारी यास पीरसाहेब कादरी याचे (४४९); टिपूचा पराभव करण्याविषयी आप्पा स्वामी यास परशराम लिंगो याचे (४५०-४५१); पो. एजंटची भेट घेतल्यासंबंधी नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (४५३); वसुलाच्या ऐवजांतून सोन्याचे दागिने करून पाठवण्यावावत आक्कासाहेब याना दिनकर राय याचे (४५४-४५५); सिंधुदुर्गावरील गडकरी लोकांनी घेतलेल्या ऐवजाची फेड करण्यासंबंधी (४५६); क्षेमसमाचारासंबंधी देवी नाईक याजकडून अलउमराव बहादूर यास (४५७); पडवळ येथील दरोड्यासंबंधी नानासाहेब राजाज्ञा यास जीवराव जाधव याचे (४५८); डाकेतून आलेल्या लखोटयावरील हाशीलासंबंधी (४५९); कामकाजासंबंधी गव्हर्नर जनरल यास छत्रपतींचे (४६०); देवी नाईक दुभाषी याने घेतलेल्या सरकारी ऐवजासंबंधी (४६१); तोरगल तालुका करवीर राज्यातील असल्याचे गव्हर्नर जनरल कॅंपबेल याना कळवण्यावावत छत्रपतींचे (४६२); वाडीकर खेम सावंत व करवीरकर यांच्यामधील तंटयाच्या फैसल्यासाठी हुषार मनुष्य पाठवण्यावावत नागोजीराव घाटगे यास इंग्रजांचे (४६३).

**पत्रे--छत्रपतीस :** कंपनी सरकारच्या देणे ऐवजाची फेड करण्यावावत गव्हर्नर मुंबई यांचे (१७३९३-३९४); करवीरकरांच्या आरमाराने पारसी व्यापाऱ्याच्या गुरावावर केलेल्या गोळागोळीवावत रॉबर्ट इनशा याचे (३९५-३९६); टिपू सुलतानच्या मुलुखात डिंगी व घोडी विकली जातात त्याची चौकशी करून बंदोवस्त करण्यावावत गव्हर्नर मुंबई याचे (३९९); करवीर राज्यात वखार घालण्यास इंग्रजास परवानगी मिळण्यावावत व व्यापारी मालावर जकात माफ होण्यावावत मिगेल देलीम याचे (४००); कामकाजासंबंधी इंग्रज अधिकाऱ्याचे (४०१-४०२); राजापूर येथून गोपाळशेठ सापळे याने हस्तगत करून नेलेल्या व्यापारी मालावावत (४०३); मालवण बंदरात झालेल्या लुटीसंबंधी अपूराव रामराव याचे (४०४); कंपनी सरकारची दोस्ती कायम ठेवण्यासंबंधी एल्फिन्स्टन याचे (४१३); कंपनी सरकार बरोवर झालेल्या किरकोळ वाटाघाटीसंबंधी वकीलांचे (४४३-४४४); मनोळी तालुक्यातील गावांच्या वहिवाटदारांची यादी पाठविल्यावावत माधवराव घाटगे याचे (४५२).

**प्रकरणी कामे**--इचलकरंजी संस्थान खालसा केल्याप्रकरणी (१७४२१-४२५); इचलकरंजी येथील वाड्यात गणपती बसवितेवेळी तोफ उडवण्यास परवानगी मिळण्यावावत (४२६-४२८); इचलकरंजी संस्थान दत्तक घेऊन पूर्ववतप्रमाणे चालवण्यावावत पो. एजंट यास गंगाबाई व यशोदाबाई धोरपडे यांचे (४२९-४३२); पोलिटिकल सुपरिंटेंडेण्ट यास इचलकरंजी जहागिरीतील पाठवलेल्या फौजदारी खटल्याच्या कामासंबंधी (४३३-४३६).

**याद्या**--मनोळी तालुक्यांतील दुमाला व इनाम गांवासंबंधी (१७४१७-४२०); इचलकरंजी संस्थानातील देणग्यांच्या माहितीसंबंधी (४३७-४३८).

**ज. क्र. ११७, रु. क्र. ११७, पु. क्र. १, का. सं. १७४६४-१७५३४ (७१).**

**मु.स. ११७३ ते १२४२, इ.स. १७७२-७३ ते १८५१-५२.**

**आज्ञापत्रे**--सुभानराव मोहिते यास मडीलगे हा गांव इनाम करून दिल्याबावत देशमुख व देशपांडे ताा खानापूर यास व मोकदमानी मडीलगे यास तिसरे शिवाजी यांचे (१७४६५-४६६); नरसिंगराव मोहिते यांस नरतवडे हा गांव इनाम दिल्याबावत देशमुख व देशपांडे ताा नरतवडे तसेच मोकदमानी नरतवडे व सुभानराव पंडीत आमात्य यांना राणी दुर्गाबाई यांचे (४६७-४७०); नरसिंगराव मोहिते यास नरतवडे हा गांव इनाम दिल्याबावत देशमुख व देशपांडे ताा तारळ यास तिसरे शिवाजी यांचे (४७१).

**आज्ञापत्रे--राजमंडळची** : शिवाजी लक्ष्मण यास पक्ष तिथीच्या खर्चास देण्याबावत (१७४७२); व मानसिग पटवंगार यास पंधरा मण गल्ला देण्याबावत जगन्नाथ तिमाजी यास (४७३); रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास बोलून आज्ञेप्रमाणे व्यवस्था करण्यासंबंधी आकाराम अखवारनवीस यास (४७४); हुजूर पागेकडे घावयाचा ऐवज आवाजी वाकनीस यास देण्याबावत गांवकामगार पंडेवाडी यास (४८२); पंडेवाडी येथील बावतीचा ऐवज माफ केल्यासंबंधी आवाजी वाकनीस यास (४८३); पंडेवाडी गांवावरील पागापट्टी, सरशेरीपट्टी इ. माफ केल्यासंबंधी आवाजी वाकनीस व गांवकामगार पंडेवाडी यास (४८४-४८५); विठू ठोंबरे यास जमीन दिल्याबावत गांवकामगार हिरवडे यास (४९३); एकसाली ऐवज पाठवून देण्यासंबंधी गांवकामगार सौंदत्ती धोसरवाड वगैरे यांना (५०७-५१४); नाडगोंडा वतनाचे हक्क आवाजी वाकनीस यास दिल्यासंबंधी गांवकामगार पंडेवाडी यास(५२४)हेरवाड येथील रयत व वतनदार यास वसुलाबावत होणाऱ्या उपसर्गासंबंधी सदाशिव अनंत यास छत्रपतींचे (५२५).

**इनामपत्र**--सुभानराव मोहिते यास मडीलगे हा गांव तिसरे शिवाजी यांनी इनाम करून दिल्याबावत (१७४६४).

**करारपत्र**--आबा शास्त्री द्रवीड व केशवराव वाकनीस यांच्या घरामध्यें समाईक भित बांधल्याबावत झालेले (१७५०६).

**खरेदीपत्र**--लक्ष्मण भट जोशी याने करवीर येथील घरजागा केशवराव वाकनीस यास विकत दिल्याबावत (१७५०२).

**पत्रे**--करवीरकरांशी एकनिष्ठपणे राहणेबावत जलालपूरकर देशपांडे यास सदाशिव माणकेश्वर याचे (१७४७५); दानोळी येथील मदनसिंग यास मारल्याबावतच्या चौकशीसंबंधी (४७५); नेसरीकर शिंदे यांनी कुरुंदवाडकराच्या अंतगोल तालुक्यास दिलेल्या उपद्रवासंबंधी, करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांच (४८१) बाबा दीक्षित याची छत्रपतीशी भेट करवून देण्यासंबंधी शंकराचार्य मठ संकेश्वर यांचे (४९९); मनोळी येथील इनाम जमिनीच्या चौकशीबावत करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (५००); रणेववडे येथील जमिनीचा खटला कोल्हापुरांत चालविण्याबावत, करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (५०३); करवीरकराकडून दतवाड गांवची मोकळीक होत असल्यासंबंधी मालोजीराव बोरपडे यास पो. एजंट याचे (५१६; ५२६); माणसांच्या खरेदीविक्रीस मनाई असल्याची ताकीद आपल्याकडील गावांना दिल्यासंबंधी शिवराम भट लाटकर निाा मठ संकेश्वर याचे (५२७); कोटी लिंगानुष्ठानाचा प्रसाद पाठवल्यासंबंधी, दिनकरराव गायकवाड यास शंकराचार्य मठ संकेश्वर यांचे (५२८-५३०).

**पत्रे--छत्रपतीस** : शंकराचार्य मठ संकेश्वर यांच्या कमतनूर गांवच्या इनाम हक्कासंबंधी पो. एजंट यांचे (१७४७६); कमतनूर हा गांव करवीर मठाधिपतीकडे दुमाला करून दिल्यासंबंधी कमिशनर चॅपलीन यांचे (४७७); भीमराव सचीव यांचे इनामगांव, जिंदगी इत्यादि त्यांच्याकडे चालविण्याबावत पो. एजंट यांचे (४७८); कामकाजे चाल असल्यासंबंधी रामराव अखवारनवीस याच (४८०); आज्ञेप्रमाणे पो. एजंट याना मजकूर निवेदन केल्यासंबंधी रामाजी भीमराव याचे (४८६-४८७); शंकराचार्य मठ संकेश्वर यांचा करवीरी भेट देण्याचा मानस असल्यासंबंधी अंताजी यशवंत यांचे (४८८); आज्ञेप्रमाणे करवीरी येत असल्याबावत (४८९-४९०); शंकराचार्य मठ संकश्वर यांच्या प्रकृतीस बरे

नसल्यासंबंधी (१७४९१-४९२); भैरव दीक्षित याची संकेश्वर येथे मटाधिकारी म्हणून नेमणूक केल्यासंबंधी (४९४-४९५); शंकराचार्य मठ संकेश्वर यांच्याकडे दोन गावांच्या मोडचिठ्या दिल्यासंबंधी आनंदराव यशवंत याचे (४९६); एकसंबे व दानवाड यामधील सीमातंट्यासंबंधी गुरुनाथ कोंडो याचे (४९७-४९८); मालोजीराव व नरसिंगराव दत्तवाडकर यामधील भाऊबंदी वाटणीच्या खटल्यासंबंधी पो. एजंट यास (५१५); बाळाजी दिनकर यांच्या भाऊबंदी वाटणीसंबंधी (५१७); तसेच सावकाराचे तगादे दूर करण्याबाबत हरिहर रघुनाथ याचे (५१८).

याद्या—अखबारनवीसच्या कामावर नेमलेल्या लोकासंबंधी (१७५०१); गौडवाड गावची वहिवाट वगैरेसंबंधी माहिती पाठविण्याबाबत करवीरकर वकीलास पो. एजंटकडून (५०४-५०५); आनंदराव वाकनीस याचे इनामगाव जमीन इत्यादिसंबंधी (५१९-५२३); कल्लोळ व एकसंबे या गावाशी झालेल्या सीमातंट्यात दानवाडकरास ठरवून दिलेल्या जमिनीसंबंधी (५३१-५३२); दानवाड येथील सीमातंट्याच्या चौकशीकरिता बेळगावास गेलेल्या पाटील कुलकर्णी इत्यादिसंबंधी (५३३-५३४).

---

**ज. क्र. ११७, रु. क्र. ११७, पु. क्र. २, का. सं. १७५३५-१७६२६ (९२).**

**मु. स. १११५ ते १२५५, इ. स. १७१४-१५ ते १८५४-५५.**

**आज्ञापत्रे**—तिमाजी पंडित याजकडे वणेर हा गांव चालविण्याबाबत देशमुख देशपांडे पुणे यास शंभु छत्रपति यांचे (१७५३५); रायाप्पा कुलकर्णी यास दानवाड यथ जमीन दिल्याबद्दल सयाजी सावंत मोकासी यास छत्रपतींचे (५३६); व्यंकूबाई निंबाळकर इजला गडमुडशिंगी हा गांव दिल्याबाबत तेथील गांवकामगार व देशाधिकारी व कारकून यांना शंभु छत्रपतींची (५३९-५४०); हरिराम पोंभुर्लेकर यास कवठे येथील कुलकर्णीचे वतन दिल्यासंबंधी देशमुख देशपांडे प्रांत रायबाग यास छत्रपतींचे (५४१) व गांवकामगार कवठे यास राजमंडळचे (५४५); जिवाजी तुकदेव याच्या जमिनीचा महसूल त्याजकडे देण्याबाबत गांवकामगार मुडसिंगी यास आईसाहेब यांचे (५४२); जिवाजी आंबाजी यास कोथळी हा गांव इनाम दिल्याबाबत गांवकामगार कोथळी यास राजमंडळचे (५४३); चावरे येथील जीवराव शिंदे याच्या जमिनीस उपसर्ग न करण्याबाबत संताजी निंबाळकर यास राजमंडळचे (५४६); गणपतगिरी यास नेज हा गांव इनाम दिल्याबाबत दिनकर आप्पाजी गांवकामगार व देशमुख देशपांडे यांना छत्रपतींची (५४८-५५०); अर्जुनवाडी हा गांव मैनाबाई भोसले इजकडे चालवण्याबाबत गांवकामगार अर्जुनवाडी यास छत्रपतींचे (५६८); बिठोबा ठोंबरे यास हिरवडे येथे जमीन दिल्याबाबत गांवकामगार हिरवडे यास राजमंडळचे (५७०-५७५); भाऊभट याजकडील जमिनीचे कागदपत्रे घेऊन येण्याबाबत (५७९); भाऊभट यास त्याच्या जमिनींत पेरणी करण्यास अडथळा न करण्याबाबत (५८०); भाऊभट याच्या जमिनीविषयी व एकसंबे येथील सीमातंट्यासंबंधी चिकोडीच्या मामलेदारास माहिती देण्याबाबत गांवकामगार दानवाड यास राजमंडळाचे (५८१); हरिराम पोंभुर्लेकर यास हेरवाड हा गांव इनाम व कवठे गांवचे कुलकर्ण दिल्याबाबत गांवकामगार हेरवाड व कवीटे यास छत्रपतींची (६१६-६१९); कागल तालुक्याच्या कुलकर्णी व नाडगौडपणाच्या वतनासंबंधी यशवंतराव घाटगे यास छत्रपतींचे (६२१).

**इनामपत्रे**—शंभु छत्रपतींनी व्यंकूबाई निंबाळकर हिला गडमुडशिंगी हा गांव इनाम दिल्यासंबंधी (१७५३८); नारायणराव राजाज्ञा यास छत्रपतींनी चिकोडी व रायबाग प्रांतातील गांवे इनाम दिल्याबाबत (५५२); शंभु छत्रपतींनी हरि राजाचार्य श्रीशंकराचार्य यास आटेगांव हा गांव इनाम दिल्यासंबंधी (५७२); हरिराम पोंभुर्लेकर यास राणी जिजाबाई यांनी कविटे येथील कुलकर्ण वतन दिल्यासंबंधी (६२०).

रुमाल क्र. ११७
पुडके क्र. २—(चालू)

करारपत्र--ऐनी येथील वाकनीस घराण्यातील जमिनीच्या भाऊबंदी वाटणीसंबंधी (१७५५३).

खरेदीपत्र--केशवराव वाकनीस यास जगन्नाथ पंडित (गुळवणी) याने करवीर येथील घरजागा विकत दिल्यासंबंधी (१७५८७-५८९).

जबाब--दानवाड व एकसंबे यामधील सीमातंटयासंबंधी, दानवाड येथील पाटील, कुलकर्णी यानी मामलेदार पेटा सिरोळ यांच्यापुढे दिलेला (१७६०७-६१३).

टिप्पण--हेरवाड गांवाबाबत हरिहरराव पोंभूर्लेकर याने द्यावयाच्या नजराण्याबाबत (१७६२६).

पत्रे--नरसव्वा पाटील हीस दानवाड येथे चोळी कांकणासाठी जमीन दिल्यासंबंधी, जोनप्पा पाटील यास बाबाजी सावंत याचे (१७५३७); जोशीराव यास दहा हजार रुपये पोहचते करण्या-संबंधी, भिकंब दादा यास विसाजी महादेव याचे (५४४); दरबार खर्चाबद्दल सहा हजाराची चिठी पोहचल्याबाबत मडीवल्लापा व सिदाप्पा सिवनंगी अथणीकर याचे भाऊ जोशीराव यास (५४७); चिचलीकर देसाई यांच्या दाव्याचा निकाल करण्याबाबत (५५१); सावित्रीबाई शिंदे देसाई हिला दानवाड येथे जमीन दिल्यासंबंधी (५७७); व पडजमिनीसंबंधी सयाजी सावंत मोकासी यास राजमंडळचे (५७८); दानवाड व एकसंबे येथील सीमातंटयाबाबत गांवकामगार दानवाड व एकसंबे यास तिमाजीराव निंबाळकर याचे (५८२, ५८४); पाडळी येथील कुलकर्ण वतन केशवराव वाकनीस यास दिल्यासंबंधी गांवकामगार पाडळी यास अंताजी रामचंद्र व चिटको गुणाजी घोलकर याचे (५८३); बळवंतराव रास्ते व जोत्याजीराव निंबाळकर यांच्या खटल्याच्या निकालासंबंधी करवीरकर दरबारास पो. एजंट यांचे (५८६); दत्तवाड गांवच्या मोकळीकीबाबत मालोजीराव घोरपडे यास पो. एजंट यांचे (५९४); मठ करवीर येथील पौष मास उत्सवासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास शिवराम भट लाटकर याचे (५९५-५९६); दत्तवाड गाव मालोजीराव घोरपडे याच्या स्वाधीन करण्यासंबंधीं हुकूम आल्याबाबत, आप्पाजीराव वकील निा व्यंकटराव घोरपडे यास पो. एजंट याचे (५९८); खटले वगैरेच्या अडचणीतून मुक्त करण्यासंबंधी सुंदराबाई याना गोपाळाचार्य पंडितराव याचे (५९९); हरिराव याजकडून हेरवाडसंबंधीं यावयाच्या नजराण्याबाबत आईसाहेब यास दिनकरराय याचे (६२४).

पत्रे--छत्रपतीस--आप्पाजीराव देसाई याजकडील मासेवाड व कउलगे ही गावे जप्त न करण्याबाबत पो. एजंट यांचे (१७५५४); कल्लोळ व दानवाड गांवाच्या सीमा तंटयासंबंधीं पो. एजंट याची (५५५-५५७); (५७३-५७४); सीमा तंटयाच्या निकालाप्रमाणे दानवाडकरानी वागण्याबाबत पो., एजंट यांचे (५५८-५६१); चिकोडी व दानवाड या गांवांच्या सीमा तंटयाबाबत पो. एजंट यांचें (५६३); इचलकरंजीकर, कागलकर इत्यादि बाबतचा मजकूर पो. एजंट यांना सांगितल्यासंबंधीं रामजी भीमराव याचे (५६४); दत्तवाड हा गांव मालोजी घोरपडे याचे ताब्यात देण्यासंबंधी पो. ए. याचे (५६९); दानवाड, कल्लोळ व एकसंबे या गांवाच्या सीमा तंटयासंबंधी गुरुनाथ कोंडो याचे (५७१); जलालपूरचे ठाणे घेतल्यावर सुबराव देशपांड याने केलेल्या पुंडाव्यासंबंधी बापूजी निकम हुजरे याचे (५७६); यशवंत जिवाजी जनवाडकर याजकडून येणे असलेल्या कर्जाऊ ऐवजाबाबत यशवंतराव शिंदे देसाई याचे (५८५); प्रसाद, नारळ व आंब पाठविल्यासंबंधीं, मौनी मठाधिपति यांची (५९०-९२); लिंगायताच्या घरी ब्राह्मण उपाध्यायांनी न जाण्याबद्दल बंदोबस्त केल्यासंबंधी यशवंतराव सिदराम शिंदे देसाई याचे (५९३); नानासाहेब राजाज्ञा यांच्याकडे असलेल्या भाऊ कुलकर्णी भोजकर याच्या आंगटया त्यास परत करण्याबाबत पो. ए. याचे (५९७); खर्चाची सोय करण्याबाबत गोपाळाचार्य पंडितराव यांचे (६००); बाळाजी दिनकर यांच्या वतनाच्या दाव्यांत पुराव्याचे कागदपत्र पाठवून देत असल्यासंबंधी चिंतामण हरिहर यांचे (६०२); दानवाड येथील भाऊ भट्ट ह्यांच्या इनाम व धर्मादाय जमिनीसंबंधीचे

रुमाल क्र. ११७

पत्रे—(चालू) पुडके क्र. २—(चालू)

कागदपत्र पाठविण्यासंबंधी मामलेदार पेटा गडहिंग्लज याचे (१७६१४-६१५); गाई व बैलाबाबतच्या वरांताच्या रोख्यास मनाचिठी देण्याबाबत, (६२२); सनगे पोहचल्यासंबंधी हरिहरराव रघुनाथ याचे (६२३).

याद्या—दानवाड गांवासंबंधी वसूल,इनामपट्टी इत्यादिबाबत राजमंडळाकडून होऊन यावयाच्या कामासंबंधी (५६५-५६७); दानवाड व कल्लोळ येथील सीमातंटयाबाबत (५६७); एकसंबे व दानवाड या गावांच्या सीमा तंटयाबाबत छत्रपतींकडे पाठवलेल्या कागदपत्रासंबंधी (६०१); नेसरीकर शिंदे यांच्या घराण्याच्या किरकोळ माहितीसंबंधी (६०३-६०४); दानवाड येथील इनाम जमिनीविषयी पो. एजंट व छत्रपती यामध्ये झालेल्या पत्रव्यवहारासंबंधी (६०५-६०६); सुबराव नारायण देशपांडे प्रांत रायबाग यांचे वतन हक्क इत्यादिबाबत राजमंडळाकडून व्हावयाच्या कामासंबंधी (६२५).

---

ज. क्र. ११८, रु. क्र. ११८ पु. क्र. १, का. सं. १७६२७-१७६८७ (६१).

सु. स. १०९०-१२५५, इ. स. १६८९-९० ते १८५४-५५.

अर्ज—नारायणराव खानविलकर यांनी आपल्या सर्व इस्टेटीची नासाडी केल्याबद्दल छत्रपतीस आनंदीबाई देसाई हिचा (१७६७५).

आज्ञापत्रे—करवीरी येण्याबाबत बाळोजी रामचंद्र बंटमूरीकर यास छत्रपतींचे (१७६४३); कागल तालुक्याचा सरंजाम पूर्ववत चालविला जाईल याअर्थी यशवंतराव घाटगे यास छत्रपतींचे (६६८).

इनामपत्र—जीवराव शिंदे नेसरीकर यास गुडेवाडी हा गांव इनाम दिल्याबाबत (१७६३८).

टिप्पण—शंकराचार्यांनी चार ठिकाणी चार शिष्यांची स्थापना करून ते काशीस समाधिष्ट झाल्याबाबत (१७६७८).

पत्रे—मुरारी महागौडा पटेल यास जमीन इनाम दिल्याबाबत गांवकामगार शिरदवाड यास राणोजी सर्जेराव घाटगे याचे (१७६२७); डिग्रज येथील देशमुखी व पाटीलकी वतनांचा ऐवज दरुणीमहाल, वाडा दुसरा याजकडे दिल्याबाबत गांवकामगार डिग्रज यास राणोजी घाटगे याचे (६२८); डिग्रज येथील पाटीलकीचे व देशमुखीच वतन राणोजी घाटगे याजकडे चालवण्याबाबत पांडुरंगराव गोविंद यास माधवराव बल्लाळ प्रधान यांचे (६२९); कागल तालुक्याचा सरंजाम पूर्ववत तुम्हाकडे चालवण्यात येईल याअर्थी राणोजी घाटगे यास महादजी शिंदे याचे (६३०); राणोजीराव घाटगे यास कागल येथील देशमुखी नाडगौडेपणाचे वतन दिल्यासंबंधी माधवराव नारायणराव पेशवे यांचे (६३१); डिग्रज येथील देशमुखी व पाटीलकीचे वतन सगुणाबाई घाटगे यांना दिल्याबाबत परशराम रामचंद्र यास माधवराव नारायणराव पेशवे यांचे (६३२); कागल तालुक्याचा सरंजाम पिराजी घाटगे याच्याकडे चालविण्याबाबत सुभेदार व कारकून प्रांत कोल्हापूर यास (६३३); छत्रपतीशी एकनिष्ठ राहणेंबाबत, जीवराव शिंदे यास पो. एजंट याचे (६३९); कमतनूर हा गांव संस्थानमठ करवीरकडे इनाम दिल्याबाबत चॅपलीन यास छत्रपतीचे (६४१); सात कलमी यादी पोहचल्याबाबत यशवंतराव घाटगे यास गव्हर्नर याचे (६४४), पंडेवाडी येथील नाडगौडे पणाचा हक्क इनाम करून दिल्यासंबंधी आवाजी यशवंत वाकनीस यास माधवराव भीमराव भास्कर यांची (६४६-६४७); पो. एजंट वेबर यांच्या भेटीस मुंबईस जाणार असल्यासंबंधी तसेच माचेमाड येथील ठिकाण इनाम मिळण्यासंबंधी, बापूसाहेब शिंदे यास आप्पाजी शिरगांवकर याचे (६४८-६४९); कागल जहागिरीच्या कारभाराविषयीं रमाबाई घाटगे यास पो. एजंट यांचे (६५३-६५४); जोत्याजीराव निंबाळकराकडे चालत असलेल्या गांवासंबंधी माहिती पाठवण्याबाबत करवीरकर वकील यास पो. एजंट याचे (६६०); क्षेमसमाचारासंबंधी (६६३); व कागल प्रांतास लष्कराचा उपद्रव झाला नसल्यासंबंधी आवाजी घाटगे सर्जेराव यास सदाशिव चिमणाजी याचे (६६४); जप्तनमुलूख घराण्याची माहिती पाठविण्याविषयी नीळकंठराव

रुमाल क्र. ११८

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

जाधव जप्तनमुलूख यास कॅप्टन ग्रॅहॅम याचे (१७६६५); गोखले याजकडील ऐवजाच्या उलगड्याबाबत करवीरकर वकील यास पो. एजंट याचे (६६६); पुत्रोत्सवानिमित्त पाठवलेली शर्करा मिळाल्याबाबत आईसो याना लिंगगौडा देसाई याचे (६६९); नृसिंहवाडीहून परत येण्यास आज्ञा होण्याबाबत राघोबादादा सरनोबत यास गोविंदसिंग दीक्षित यांचे (६७०); कागल तालुक्यास लष्करापासून उपद्रव होणार नाही या अर्थी पिराजीराव घाटगे यास छत्रपति राजाराम यांचे (६७१); सनदे व ऐवज पाठवून देण्याबाबत, सुबराव जाधव यास सदाशिवराव ज्योती याचे (६७३); बावासाहेब यांच्या प्रकृतीविषयी (६७४); भेटीस येण्याविषयी पिराजी घाटगे यास छत्रपति शाहू यांचे (६७५); दागिन्याची यादी व पत्र पाठविल्याबाबत मुकुंदराव दादा यास बाळाजी महादेव शेवडे याचे (६८०); दादाजी पावरो याची पत्रे पाठवल्याबाबत रायाजी जाधव जप्तनमुलूख यास सुभानजी साळोखे यांचे (६८१); रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास पाठवण्यासंबंधी सुंदराबाई याना स्वामी शंकर भारती याचे (६८४); प्रसाद पाठवल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास मौनी मठाधिपती महंत गंगागिरी यांचे (६८६).

**पत्रे—छत्रपतीस** : आजरा भागांत खटका उडण्याचा संभव असल्यासंबंधी बहिरजी भोसले याचे (१७६४०), आंबे पाठविल्याबाबत (६४५); व करवीरीं येत असल्याबाबत, हरिहरराव रघुनाथ याचे (६५०); आपल्या सरंजामाच्या सनदा मिळण्याविषयी दौलतराव हिंदुराव घोरपडे याचे (६५१-६५२); आपल्या गावी सती जाण्याविरुद्ध बंदोबस्त ठेवीत असल्यासंबंधी हरिहरराव रघुनाथ याचे (६५९); आपले वडील निधन पावल्यासंबंधी चिंतामणराव हरिहर याचे (६६२); क्षेमसमाचारासंबंधी, शंकर भारती व नरसिंह भारती यांचे (६८३); क्षेमसमाचारासंबंधी सुबराव जाधव याचे (६८५); भडगांव व हिडलगी या गांवांना उपसर्ग होऊ न देण्यासंबंधी, पो. एजंट याचे (६८७).

**प्रकरणी कामे**—जगदगुरू यांच्या पेठ केसापूर येथील जमिनींच्या वसुलास रयत लोकांनी केलेल्या तक्रारीसंबंधांत (१७६६७).

**मसुदा**—निपाणीकरानी संकेश्वर मठाची लूटमार केल्याबाबत छत्रपतींनी एल्फिन्स्टन यास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१७६७६-६७७).

**याद्या**—वाकनीस घराण्यांतील भाऊबंदी वाटण्यासंबंधी (१७६३४-६३७); कुडाळ प्राती आंबाजी वाकनीस यास दिलेल्या सनद पत्रासंबंधी (६४२); श्रीशंकराचार्य पंडितराव यानी विजयदुर्ग तालुक्यांत दिलेल्या सनदासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (६५५-६५७); श्रीशंकराचार्य पंडितराव याना धर्मादाय इनाम देण्याचा अधिकार होता या अर्थी पो. एजंट यास राजमंडळचे (६५८); गोपाळाचार्य पंडितराव यांच्याकडील इनाम गांवे व जमिनीबाबतच्या सनदासंबंधी (६६१) नीळकंठराव शिंदे यांचा उलगडा व्हावयाच्या कामासंबंधी (६७२); रामराव भीमाजी याच्यामार्फत छत्रपतीस मिळालेला नजराणा, वस्त्रे इत्यादिसंबंधी (६८२).

---

**ज. क्र. ११८, रु. क्र. ११८, पु. क्र. २, का. सं. १७६८८-१७७५६ (६९).**

**सु. स. १२१४-१२८०, इ. स. १८१३-१४ ते १८७९-८०.**

**अर्ज**—कागल हे संस्थान स्वतंत्र असल्यासंबंधी पो. एजंट यास जयसिंगराव घाटगे यांचा (१७७३३-७४०).

**जबाब**—आपल्या भावाचा खून झाल्याबाबत ज्योती रामोशी याचा नरसिंगराव शिंदे नेसरीकर यांच्यासमोर (१७७०१-७०२); कल्लोळ व दानवाड यामधील सीमा तंट्याबाबत दानवाडकर पाटील कुलकर्णी यांचे मामलदार चिकोडी यांच्यासमोर (७०३-७१७).

रुमाल क्र. ११८

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—शाहवाड गाव (छत्रपतींच्या वतीने) आपल्या ताब्यात मिळाल्यासंबंधी कल्याणराव बापू यास सदाशिव अनंत याचे (१७६८८); नंदगाव प्रकरणी बोलणी चालू असल्याबाबत आईसाहेब यांना रत्नाकरराव याचे (६८९); कमतनूर गाव जगद्गुरु मठ, करवीर यांच्याकडे पाठविण्याबाबत पो. एजंट यास छत्रपतींचे (७००); रास्ते व निंबाळकर खटल्यातील कागदपत्र पोचल्यासंबंधी (७१८); इंग्रजी कागदपत्राचे भाषांतर करून पाठविण्यासंबंधी (७१९); सातारा रेसिडेंटकडील कागदपत्र पाठविण्यासंबंधी पो. एजंट यास राजमंडळाची (७१८–७२०); तसेच त्यांच्या खटल्याचा निकाल करण्याबद्दल करवीरकर वकीलास पो. ए. यांचे (७२३-७२४); खटल्याचे कागदपत्र पाठविल्यासंबंधी पो. एजंट यास करवीर सरकारचे (७२७); व त्यांच्या खटल्याच्या निकालाबाबत पो. एजंट यास राजमंडळाचे (७२८); नेसरीकर यांच्या दाव्याचा निकाल त्यांच्या वकिलाकडे असल्यासंबंधी करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (७२९); कागल संस्थानाविषयी माहिती देण्यासाठी आप्पाजी सदाशिव यास पाठविल्यासंबंधी कारभारी करवीर यांना नारायणराव घाटगे याचे (७३१-७३२); छत्रपतींनी भावनगरचे राजास बहुमानार्थी पत्र पाठवण्यास विनंती करण्याविषयी गोपाळराव पारसनीस यास दादाजी यादव याचे (७४१); सुलतानराव नेसरीकर यांच्यातर्फे बाळाजी शिरकर हे छत्रपतीस भेटणार असल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास सदाशिव अनंत यांचे (७५१); सरकारी वसुलाबाबत यादवाडवरील वरातीसंबंधी सखोपंत दाजी यास हैबतराव सकपाळ याचे (७५२); हेरवाड गावावरील सरदेश कुलकर्ण्यांच्या ऐवजाच्या रोख्यास मनाई करण्याबाबत आईसाहेब यांना दिनकरराव याचे (७५३); बाबासाहेब व चिमणासाहेब यांच्या व्रतबंध समारंभास येत असल्यासंबंधी दिवाणसाहेब (सईबाई) यांना हरिहरराव रघुनाथ याचे (७५६).

**पत्रे—छत्रपतीस पो. एजंट यांची**: परशरामपंत सिरगूरकर यांच्या सुटकेबाबत तसेच त्यांच्या वतनाच्या मोकळिकीबाबत (१७६९०), कमतनूर हा गाव शंकराचार्य मठ संकेश्वर यांच्या स्वाधीन करण्याबाबत (६९९); रास्ते व बाठारकर (निंबाळकर) प्रकरणातील इंग्रजी कागदांचे भाषांतर पाठविण्याबाबत (७२१); रास्ते व जोत्याजीराव निंबाळकर यांनमधील देण्याघेण्याबाबतचे कागदपत्र पाठविले असल्यासंबंधी (७२२); नेसरी प्रकरणी दिलेल्या निकालासंबंधी (७२५); बळवंतराव रास्ते व जोत्याजीराव निंबाळकर यांच्या खटल्याचा निकाल करण्याबाबत (७२६); संकराचार्य मठ संकेश्वर यास होणाऱ्या उपद्रवाबाबत (७४४).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची**: फरासखान्याकडील रोख्यास मनाई होण्यासंबंधी (१७६९१); व वरात घेऊन आलेल्या स्वारास मनाचिठी देण्याबाबत हरिहरराव रघुनाथ याचे (६९८); बळवंतराव निंबाळकर यास पुत्र झाल्यानिमित्त शर्करा पाठविल्याबाबत जोत्याजीराव निंबाळकर याचे (७३०); रत्नाकरपंत राजाज्ञा याजबरोबर सरंजाम पाठविण्यासंबंधी विद्यासंकर भारती व विद्यानरसिंह भारती यांचे (७४५); कैदेतून पळून गेलेल्या जीवनाप्पा नांगाविषयी मालोजीराव घोरपडे याचे (७४६); वाळकी गांवास वरातदाराकडून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत विद्यानरसिंह भारती यांचे (७४७-७४८); संकेश्वर मठाच्या रथोत्सवास येण्यासंबंधी विद्यानरसिंह व शंकर भारती यांचे (७४९-७५०); हेरवाड येथील बलुते लोक परागंदा झाल्यासंबंधी हरिहरराव रघुनाथ याचे (७५४-७५५).

**फैसलनामा**—टाकळी व दत्तवाड यांच्या सरहद्दीसंबंधी कंपनी सरकारचा (१७६९३-६९७).

**याद्या**—नेसरीकर यांच्याकडून खंडणी, दरबार खर्च इत्यादि बाबत घेतलेल्या ऐवजासंबंधी (१७७४२); नरसिंगराव शिंदे नेसरीकर यांच्या वंशावळीबाबत (७४३).

**वतनपत्र**—छत्रपतींच्या ज्योतिषीपणाचे वतन करवीरच्या समस्त जोशी मंडळीस दिल्यासंबंधी (१७६९२).

**ज. क्र. ११९, ठ. क्र. ११९, पु. क्र. १, का. सं. १७७५७-१७८७७ (१२१).**

**सु. स. १११७ ते १२६१, इ. स. १७१६-१७ ते १८६०-६१.**

**आज्ञापत्रे**—जनार्दनवाडी हा गाव जनार्दन नारायण यास इनाम दिल्याबाबत देशाधिकारी व लेखक प्रांत पन्हाळा यास शंभु छत्रपतींचे (१७७५७); हरिहराचार्य पंडितराव यास कोपार्ड येथे मोकासा वतन दिल्याबाबत गावकामगार यास शंभु छत्रपती यांचे (७६५); नरसिंगराव मोहिते यास नरतवडे गाव इनाम दिल्याबाबत तिसरे शिवाजी यांचे (७७२); लकीलाट हे गाव व्यंकटेश वैद्य यास इनाम दिल्याबाबत गावकामगार यास राजमंडळाचे (७८५); गावचा वसूल आप्पाजी देसाई यास देण्यासंबंधी गावकामगार कडलगे यास राजमंडळचे (७८६); कडलग हा गाव आप्पाजी देसाई यांचे स्वाधीन करण्याबाबत पंडोजी थोरात यास राजमंडळाचे (७८७); नरसिंग आबाजी एकसंबेकर यांना घेऊन जाणाऱ्या लोकांस अडथळा न करण्याविषयी गावकामगार हिटणी यास छत्रपतींचें (८६०); नरसिंगराव चिटणीस यांच्या भाऊवाटणीसंबंधी रामराव चिटणीस यास तिसरे शिवाजी यांचे (८७६); डोणोली येथे पारसनीस यास दिलेल्या जमिनीस अडथळा न करण्याबाबत थट्टी कामगार यास राजमंडळाचे (८७७).

**इनामपत्रे**—शंभु छत्रपती यांनी व्यंकटाद्री भट यास वहिरेश्वर हा गाव इनाम दिल्याबाबत (१७७६२-७६३); शंभु छत्रपती यांनी हरिहराचार्य पंडितराव यास कोपार्डे येथील मोकासा वतन दिल्यासंबंधी (७६४); राणोजी घाटगे यांनी ओमाण्णा उपाध्ये यास कागल येथे जमीन इनाम दिल्याबाबत (७७७-७७८); जीवनराव शिंदे यास नेसरी व इतर गावे छत्रपतींनी पूर्ववत् इनाम दिल्यासंबंधी (७८८-७९०).

**करिना**—साताऱ्याचे सुमंतपदाबाबत श्रीनिवास नृसिंह सुमंत करवीरकर यांनी दिलेला (१७८७३).

**जंत्री**—शालीवाहन, आरबी, फसली, इसवी इत्यादि सनासंबंधी (१७८४६-८५१).

**दानपत्र**—तिसरे शिवाजी यानी धोंडीभट वैद्य यास वहिरेश्वर हा गाव इनाम दिल्यासंबंधी (१७७७५-७७६); तिसरे शिवाजी यांनी धोंडीभट वैद्य यास चंद्रग्रहण पर्वकाली जमीन धारादत्त इनाम दिल्यासंबंधी (७८०-७८१).

**ठराव**—नेसरीकर शिंदे यांच्या भाऊबंदी तंट्याबाबत राजमंडळाकडून झालेला (१७८१९-८२२).

**पत्रे**—मगदुमिकेचे वतन आबाजी महादेव मांगोरा यास दिल्यासंबंधी गावकामगार पिंपळगाव यास राजमंडळाचे (अपूर्ण) (१७७७६); वाळवे बु॥ येथील शेरेपणाच्या वतनाच्या वाटणीसंबंधी गावकामगार यास राजमंडळाचे (७६७), मनोळी येथील इनाम जमिनींच्या वारसदारांविषयी माहिती कळवण्यासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. ए. यांचे (७६८); सदाशिवपंताकडून उपसर्ग होणार नाही याअर्थी आबाजी घाटगे यास नानासाहेब पेशवे यांचे (७६९); वरीलप्रमाणे (७७०); कागलपैकी २० रुपयेचा ऐवज पोचल्या बाबत बाबूराव मुजूमदार यास राणोजी घाटगे याचे (७७१); खडकलाट येथे लष्कर मुक्कामी तूप, बकरी, भाजी इत्यादि पाठविण्याबाबत गावकामगार भिवसी व नांगनूर यास राणोजी घाटगे यांची (७७३-७७४), नरसिंगराव उद्धव यांजकडून कागल ठाण्यास होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ताबाबत राणोजीराव घाटगे यास विठ्ठलराव शिंदे यांचे (७८२); डिग्रज येथील अनामत ठेवलेल्या देशमुखीच्या ऐवजासंबंधी भगवंतपंत यास राणोजी घाटगे याचे (७८३); पिराजी घाटगे कागलकर यास उपसर्ग न होण्याबाबत वाळाजी जाधव यास संभाजी घोरपडे याचे (७८४); कमतनूर हा गाव जगद्‌गुरू मठ करवीर यास दुमाला करून दिल्याबाबत पो. एजंट यास छत्रपतींचे (७९१); शिरगूरकर इनामदार यांनी मालेकरास केलेल्या मारामारीसंबंधी करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (७९२); शिरगूरकर यांच्या खटल्याप्रकरणी न्याय देण्याबाबत करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे (७९३); संकेश्वर मठास छत्रपतीकडून होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी पो. एजंट यास विद्यानरसिंह भारती स्वामी यांचे (७९५); हुरमंतजी शेट मोदी सातारकर यांच्या चोरीस गेलेल्या घोड्यासंबंधी (७९६); कल्लोळ व दानवाड यामधील सीमातंट्याबाबत पो. एजंट यांना मामलेदार चिकोडी याचे (८१०-८११); रामराव अखबारनवीस यास इनाम दिलेल्या गांवासंबंधी पो. एजंट

रुमाल क्र. ११८

पुडके क्र. २--(चालू)

**पत्रे**—दानवाड गाव (छत्रपतींच्या वतीने) आपल्या ताब्यात मिळाल्यासंबंधी कल्याणराव बापू यास सदाशिव अनंत याचे (१७६८८); नंदगाव प्रकरणी बोलणी चालू असल्याबाबत आईसाहेब यांना रत्नाकरराव याचे (६८९); कमतनूर गाव जगद्गुरु मठ, करवीर यांच्याकडे चालविण्याबाबत पो. एजंट यास छत्रपतींचे (७००); रास्ते व निंबाळकर खटल्यातील कागदपत्र पोंचल्यासंबंधी (७१८); इंग्रजी कागदपत्रांचे भाषांतर करून पाठविण्यासंबंधी (७१९); सातारा रेसिडेंटकडील कागदपत्र पाठविण्यासंबंधी पो. एजंट यास राजमंडळाची (७१८-७२०); तसेच त्यांच्या खटल्याचा निकाल करण्याबद्दल करवीरकर वकीलास पो. ए. यांचे (७२३-७२४); खटल्याचे कागदपत्र पाठविल्यासंबंधी पो. एजंट यास करवीर सरकारचे (७२७); व त्यांच्या खटल्याच्या निकालाबाबत पो. एजंट यास राजमंडळाचे (७२८); नेसरीकर यांच्या दाव्याचा निकाल त्यांच्या वकिलाकडे असल्यासंबंधी करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (७२९); कागल संस्थानाविषयी माहिती देण्यासाठी आप्पाजी सदाशिव यास पाठविल्यासंबंधी कारभारी करवीर, यांना नारायणराव घाटगे याचे (७३१-७३२); छत्रपतींनी भावनगरचे राजास बहुमानार्थी पत्र पाठवण्यास विनंती करण्याविषयी गोपाळराव पारसनीस यास दादाजी यादव याचे (७४१); सुलतानराव नेसरीकर यांच्यातर्फे बाळाजी गिरधर हे छत्रपतीस भेटणार असल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास सदाशिव अनंत यांचे (७५१); सरकारी वसुलाबाबत यादवाडवरील बरातीसंबंधी सखोपंत दाजी यास हैबतराव सकपाळ याचे (७५२); हेरवाड गावावरील सरदेश कुलकर्ण्याच्या ऐवजाच्या रोख्यास मनाई करण्याबाबत आईसाहेब यांना दिनकरराय याचे (७५३); बाबासाहेब व चिमणासाहेब यांच्या व्रतबंध समारंभास येत असल्यासंबंधी दिवाणसाहेब (सईबाई) यांना हरिहरराव रघुनाथ याचे (७५६).

**पत्रे—छत्रपतीस पो. एजंट यांची :** परशरामपंत शिरगूरकर यांच्या सुटकेबाबत तसेच त्यांच्या वतनाच्या मोकळिकीबाबत (१७६९०), कमतनूर हा गाव शंकराचार्य मठ संकेश्वर यांच्या स्वाधीन करण्याबाबत (६९९); रास्ते व बाठारकर (निंबाळकर) प्रकरणातील इंग्रजी कागदांचे भाषांतर पाठविण्याबाबत (७२१); रास्ते व जोत्याजीराव निंबाळकर यामधील देण्याघेण्याबाबतचे कागदपत्र पाठविले असल्यासंबंधी (७२२); नेसरी प्रकरणी दिलेल्या निकालासंबंधी (७२५); बळवंतराव रास्ते व जोत्याजीराव निंबाळकर यांच्या खटल्याचा निकाल करण्याबाबत (७२६); शंकराचार्य मठ संकेश्वर यास होणाऱ्या उपद्रवाबाबत (७४४).

**पत्रे—छत्रपतीस इतरांची :** फरासखान्याकडील रोख्यास मनाई होण्यासंबंधी (१७६९१); व वरात घेऊन आलेल्या स्वारास मनाचिठी देण्याबाबत हरिहरराव रघुनाथ याचे (६९८); बळवंतराव निंबाळकर यास पुत्र झाल्यानिमित्त शर्करा पाठविल्याबाबत जोत्याजीराव निंबाळकर याचे (७३०); रत्नाकरपंत राजाज्ञा याजबरोबर सरंजाम पाठविण्यासंबंधी विद्याशंकर भारती व विद्यानरसिंह भारती यांचे (७४५); कैदेतून पळून गेलेल्या जीवनाप्पा मांगाविषयी मालोजीराव घोरपडे याचे (७४६); बाळकी गांवास वरातदाराकडून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत विद्यानरसिंह भारती यांचे (७४७-७४८); संकेश्वर मठाच्या रथोत्सवास येण्यासंबंधी विद्यानरसिंह व शंकर भारती यांचे (७४९-७५०); हेरवाड येथील बलुते लोक परांगदा झाल्यासंबंधी हरिहरराव रघुनाथ याचे (७५४-७५५).

**फैसलनामा**—टाकळी व दत्तवाड यांच्या सरहद्दीसंबंधी कंपनी सरकारचा (१७६९३-६९७).

**याद्या**—नेसरीकर यांच्याकडून खंडणी, दरबार खर्च इत्यादि बाबत घेतलेल्या ऐवजासंबंधी (१७७४२); नरसिंगराव शिंदे नेसरीकर यांच्या वंशावळीबाबत (७४३).

**वतनपत्र**—छत्रपतींच्या ज्योतिषीपणाचे वतन करवीरच्या समस्त जोशी मंडळीस दिल्यासंबंधी (१७६९२).

---

**ज. क्र. ११९, रु. क्र. ११९, पु. क्र. १, का. सं. १७७५७-१७८७७ (१२१).**

**मु. स. १११७ ते १२६१, इ. स. १७१६-१७ ते १८६०-६१.**

**आज्ञापत्रे**—जनार्दनवाडी हा गाव जनार्दन नारायण यास इनाम दिल्याबाबत देशाधिकारी व लेखक प्रांत पन्हाळा यास शंभु छत्रपतींचे (१७७५७); हरिहराचार्य पंडितराव यास कोपाड येथे मोकासा वतन दिल्याबाबत गावकामगार यास शंभु छत्रपती यांचे (७६५); नरसिंगराव मोहिते यास नरतवडे गाव इनाम दिल्याबाबत तिसरे शिवाजी यांचे (७७२); लकीलाट हे गांव व्यंकटेश वैद्य यास इनाम दिल्याबाबत गावकामगार यास राजमंडळाचे (७८५); गावचा वसूल आप्पाजी देसाई यास देण्यासंबंधी गावकामगार कडलगे यास राजमंडळचे (७८६); कडलग हा गाव आप्पाजी देसाई याचे स्वाधीन करण्याबाबत पंडोजी थोरात यास राजमंडळाचे (७८७); नरसिंग आवाजी एकसंबेकर यांना घेऊन जाणाऱ्या लोकांस अडथळा न करण्याविषयी गावकामगार हिटणी यास छत्रपतींचें (८६०); नरसिंगराव चिटणीस याच्या भाऊवाटणीसंबंधी रामराव चिटणीस यास तिसरे शिवाजी यांचे (८७६); डोणोली येथे पारसनीस यास दिलेल्या जमिनीस अडथळा न करण्याबाबत थट्टी कामगार यास राजमंडळाचे (८७७).

**इनामपत्रे**—शंभु छत्रपती यांनी व्यंकटाद्री भट यास वहिरेश्वर हा गाव इनाम दिल्याबाबत (१७७६२-७६३); शंभु छत्रपती यांनी हरिहराचार्य पंडितराव यास कोपार्डे येथील मोकासा वतन दिल्यासंबंधी (७६४); राणोजी घाटगे यांनी ओमाण्णा उपाध्ये यास कागल येथे जमीन इनाम दिल्याबाबत (७७७-७७८); जीवनराव शिंदे यास नेसरी व इतर गावे छत्रपतींनी पूर्ववत् इनाम दिल्यासंबंधी (७८८-७९०).

**करिना**—साताऱ्याचे सुमंतपदाबाबत श्रीनिवास नृसिंह सुमंत करवीरकर यांनी दिलेला (१७८७३).

**जंत्री**—शालीवाहन, आरबी, फसली, इसवी इत्यादि सनासंबंधी (१७८४६-८५१).

**दानपत्र**—तिसरे शिवाजी यानी धोंडीभट वैद्य यास वहिरेश्वर हा गाव इनाम दिल्यासंबंधी (१७७७५-७७६); तिसरे शिवाजी यांनी धोंडीभट वैद्य यास चंद्रग्रहण पर्वकाली जमीन धारादत्त इनाम दिल्यासंबंधी (७८०-७८१).

**ठराव**—नेसरीकर शिंदे यांच्या भाऊबंदी तंट्याबाबत राजमंडळाकडून झालेला (१७८१९-८२२).

**पत्रे**—मगदुमिकेचे वतन आवाजी महादेव मांगोरा यास दिल्यासंबंधी गावकामगार पिंपळगाव यास राजमंडळाचे (अपूर्ण) (१७७७६); वाळवे बु।। येथील शेरेपणाच्या वतनाच्या वाटणीसंबंधी गावकामगार यास राजमंडळाचे (७६७), मनोळी येथील इनाम जमिनींच्या वारसदारां-विषयी माहिती कळवण्यासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. ए. याचे (७६८); सदाशिवपंता-कडून उपसर्ग होणार नाही याअर्थी आवाजी घाटगे यास नानासाहेब पेशवे यांचे (७६९); वरीलप्रमाणे (७७०); कागलपैकी २० रुपयेचा ऐवज पोचल्या बाबत बाबूराव मुजूमदार यास राणोजी घाटगे याचे (७७१); खडकलाट येथे लष्कर मुक्कामी तूप, बकरी, भाजी इत्यादि पाठविण्याबाबत गावकामगार भिवसी व नांगनूर यास राणोजी घाटगे यांची (७७३-७७४), नरसिंगराव उद्धव यांजकडून कागल ठाण्यास होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्ता-बाबत राणोजीराव घाटगे यास विठ्ठलराव शिंदे याचे (७८२); डिग्रज येथील अनामत ठेवलेल्या देशमुखीच्या ऐवजासंबंधी भगवंतपंत यास राणोजी घाटगे याचे (७८३); पिराजी घाटगे कागलकर यास उपसर्ग न होण्याबाबत बाळाजी जाधव यास संभाजी घोरपडे याचे (७८४); कमतनूर हा गाव जगद्गुरू मठ करवीर यास दुमाला करून दिल्याबाबत पो. एजंट यास छत्रपतींचे (७९१); शिरगूरकर इनामदार यांनी मालेकरास केलेल्या मारामारीसंबंधीं करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (७९२); शिरगूरकर यांच्या खटल्याप्रकरणी न्याय देण्याबाबत करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे (७९३); संकेश्वर मठास छत्रपतीकडून होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी पो. एजंट यास विद्यानरसिंह भारती स्वामी यांचे (७९५); हुरमंतजी शेट मोदी सातारकर यांच्या चोरीस गेलेल्या घोड्यासंबंधी (७९६); कल्लोळ व दानवाड यामधील सीमातंट्याबाबत पो. एजंट यांना मामलेदार चिकोडी याचे (८१०-८११); रामराव अखबारनवीस यास इनाम दिलेल्या गांवासंबंधी पो. एजंट

रुमाल क्र. ११९

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)
यास राजमंडळाचे (१७८१३); मालोजीराव घोरपडे दत्तवाडकर यांच्याकडील अरब
शिपाई वगैरेबाबत माहिती पाठविल्याविषयी करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे
(८१४); दत्तवाड गावाच्या मोकळीकीबाबत मालोजीराव घोरपडे यास पो. एजंट
याचे (८१५, ८२७); दत्तवाडकर घोरपड्यांच्या भाऊबंदी वाटणीसंबंधी पो. एजंट यास राज-
मंडळाचे (८१६); व्यंकटराव घोरपडे यांचा दत्तवाड गावातील हिस्सा देण्यासंबंधी मालोजी-
राव घोरपडे यास पो. एजंट यांचे (८१७); आपणास मिळावयाचा तो गल्ला फडणीस व
मामलेदार पन्हाळा यांच्याकडून मिळत नसल्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास मोरोजी
फणसे याचे (८२५); रास्ते यांच्या कर्जफेडीबाबत जोत्याजी निवाळकर यास पो. एजंट
याचे (८२६-८२७); आरोपी भिम्या हिटणीकर याचा तपास लागत नसल्याबाबत पो. एजंट
यास राजमंडळाचे (८२८); सरंजामसुद्धा करवीरी येत असल्याबाबत छत्रपतींस विठ्ठल-
राव शिंदे याचे (८२९); क्षेमसमाचारासंबंधी नारायणराव घाटगे यास जयसिंगराव घाटगे
याचे (८६६); रद्दकर्जासाठी गर्डहिंग्लज हा गाव लावून दिल्याबाबत स्वामी मठ करवीर
यास बुवासाहेब छत्रपतींचे (८६७); वाठार येथील पाटीलकीचे वतन आपणाकडे गहाण
असल्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास गंगाधर बळवंत याचे (८६८); झिंगा-
बाईच्या लग्नाचे आमंत्रण पोचल्याबाबत जीवनराव शिर्के यास सगुणाबाई यांचे (८६९);
आज्ञेप्रमाणे एकनिष्ठपणे सेवा करीत असल्याबाबत आईसाहेब यांना नरसिंगराव जाधव
याचे (८७०); विठ्ठलराव यांच्यामार्फत निरोप पाठविल्याबाबत महिपतराव पारसनीस
यास व्यंकटराव कृष्ण याचे (८७४); नरसिंगराव मल्हार चिटणीस याच्या भाऊ वाटणी-
संबंधीच्या खटल्याबाबत (८७५).

**पत्रे—छत्रपतीस** : कल्लोळ व दानवाड यांच्यामधील सीमातंट्याबाबत पो. एजंट याचे (१७८१२);
जोत्याजीराव निंबाळकर व रास्ते यांच्यातील खटल्याच्या निकालासंबंधी, पो. एजंट
याचे (८१८–८२३–८२४); बळवंतराव रास्ते यांच्या देण्याघेण्याच्या तंट्याच्या-
कामी पुराव्याचे कागदपत्र पाठवल्यासंबंधी जोत्याजीराव निंबाळकर यांचे (८३०);
भगवंतराव देसाई घोसरवाडकर याने रामा कलगे, भगु पिसे इत्यादि लोकांस लुटल्या-
बाबतच्या चौकशीसंबंधी यशवंतराव शिंदे देसाई याचे (८३१); कागल तालुक्यावरील
अधिकारासंबंधी पो. एजंट याचे (८३२); बैल व गाडीवान पाठविल्याबाबत रायाजी
जाधव जप्तनमुलूख याचे (८६१); आईसाहेब यांच्या आज्ञेप्रमाणे चाकरी करीत असल्या-
बाबत सुबराव जाधव व मुकुंदराव सरनोबत यांचे (८६४); कागलचे ठाणे आपल्या
स्वाधीन केल्यासंबंधी तुळजोजी घाटगे याचे (८६५); सयाजीराव जाधव सरनोबत हे
मृत्यु पावल्याबाबत आबाजी सदाशिव याचे (८७२).

**पावती**—नणंदीकर देसाई याजकडून मखलाशीबद्दल चार हजार रुपये पोहचल्याबाबत गोपाळराव
सरनोबत याजकडून (१७८७१).

**फैसलनामा**—कल्लोळ व दानवाड या गावामधील सीमातंट्यासंबंधी (१७७९७–८०९).

**याद्या**—मोहोलकराकडे रद्दकर्जास असलेल्या शिरगूर गावास बेडकीहाळकरानी जबरीने ठाणे घातल्या-
बाबत आनंदराव वकील यास पो. एजंट याचे (१७७९४); कागलकर घाटगे घराण्याच्या
माहितीसंबंधी (८५२–८५७); नरसिंगराव मोहिते यास दिलेले इनाम गाव व जमिनी
याबाबतच्या आज्ञापत्रासंबंधी (८६२–८६३).

**रवासुदगी**—मौनी मठ देवस्थानचा व गणपती उत्सवाचा प्रसाद पोहचल्यासंबंधी राजमंडळ
चिटणिसाकडून गेलेल्या पत्रासंबंधी (१७८५८–८५९).

**वतनपत्र**—शंभु छत्रपती यांनी व्यंकटाद्रि भट यास तो बोरगांव येथील नाडगोडाचे वतन दिल्यासंबंधी
(१७७५८–७६१).

**सनद**—राणोजी घाटगे यानी हणबरवाडीच्या गुडेण्णा खोतास देवापुढे बकरे कापण्यास दिलेल्या परवानगी-
संबंधी (१७७७९).

---

**ज. क्र. ११९, रु. क्र. ११९, पु. क्र. २, का. सं. १७८७८-१७९३३ (५६).**

**मु. स. ११३०-१२८०, इ. स. १७२९-३०/१८७९-८०.**

**अर्ज**—कागल हे स्वतंत्र संस्थान असल्यासंबंधी जयसिंगराव घाटगे कागलकर यांचा पो. एजंट यास (१७९२४–९२६).

**आज्ञापत्रे**—चिंतामण जोशीराव यांना सरज्योतिषीपणाचे वतन दिल्यासंबंधी आप्पाजी यादव व कारकून सिंधुदुर्ग यांना महाराणी जिजाबाई यांचे (१७८९०); सिदराम देसाई याचे देशमुखी वतन चालविण्यासंबंधी चिंतामण पांडुरंग यास तिसरे शिवाजी यांचे (८९१); कमतनूर हा गाव जगद्‌गुरु मठ करवीर यांच्याकडे चालवण्यासंबंधी गावकामगार यास राजमंडळचे (८९४); सुबराव देशपांडे यांच्या वतनी हक्क, जमिनी इत्यादिबाबत रायबाग, शिरगूर खानापूर इत्यादि गावांच्या गावकामगारांस राजमंडळची (९१६–९१७).

**इनामपत्रे**—सय्यद महम्मद पीरजादे यास कनवाड हा गाव शंभु छत्रपती यांनी इनाम दिल्याबाबत (१७८९७–८९८).

**कलमबंदी**—नेसरीकरांच्या भाऊबंदी खटल्यासंबंधी (१७९१८).

**(दरम्यान पत्र) जामीन पत्र**—जीवराव शिंदे नेसरीकर यांनी छत्रपतींची एकनिष्ठपणे सेवा करण्याबावत यशवंतराव माने यांनी लिहून दिलेले (१७८९२).

**टिप्पणे**—एकसंबेकर सावंत यांच्या माहितीसंबंधी (१७९०७); वाकनीस याजकडे राजमंडळाकडील दिलेल्या कागदपत्रासंबंधी (९३२).

**पत्रे**—छत्रपतींच्या विवाहाची आमंत्रण पत्रिका पोचल्यासंबंधी अहिल्याबाई यांना विद्याशंकर व नरसिंह भारती मठ संकेश्वर यांचे (१७८९३); मुरगूड येथे जगदगुरुस दिलेल्या दक्षिणेसंबंधी व्यंकटराव नलवडे व दिनकर आप्पाजी यांचे (८९५); बळवंतराव मोहोळकर व परशराम जनार्दन शिरगूरकर यामधील देण्याघेण्याच्या तंटयाविषयी आईसाहेब यास पो. एजंट यांचे (८९६); करवीरी येत असल्यासंबंधी आईसाहेब याना इदरगुच्चीकर शंकरगोंडा मलगोंडा देसाई याचे (९०१); राजाज्ञा यांच्या सरंजामाविषयी दाजी महादेव घाणेकर याचे (९०३–९०४); वकिलाकडील कामासंबंधी यशवंतराव घाटगे यास पो. एजंट याचे (९०८); अर्जुनवाडी हा इनामगाव नरसिंगराव शिंदे याच्या स्वाधीन करण्यात येईल याअर्थी, सदर शिंदे यास पो. एजंट यांचे (९०९); फत्तेसिंग शिंदे यांच्या उपद्रवाबाबत छत्रपतींच्याकडे दाद मागण्यासंबंधी नरसिंगराव यास पो. एजंट यांचे (९१०); दानवाडच्या सीमातंटयाबाबत, मामलेदार चिकोडी यास पो. एजंट यांचे (९१३–१५); कुटुंबाच्या खर्चासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास मोरोजी कणसे याचे (९१९); छत्रपतीस दिलेल्या कर्जासंबंधी शिवराम भट लाटकर निा मठ संकेश्वर यास पो. एजंट यांचे (९२०); क्षेमसमाचारासंबंधी आनंदराव वाकनीस यास आप्पाजीराव पाटणकर याचे (९२७); हेरवाड येथील सरदेश कुलकर्णाच्या ऐवजाच्या रोख्यास मनाई होण्याबाबत सुंदराबाई यांना भाऊ महाराज यांचे (९२८); सिंधुदुर्गाच्या नस्तावर इंग्रजांच्या दोटी आल्यासंबंधी येसाजीपंत वाकनीस यास सिदरामराव भोसले यांचे (९२९); उंट व भोई यांच्या खर्चास ऐवज देण्यासंबंधी भाऊसाहेब दिवाण व रावजी वाकनीस यास जीवराव जाधव याचे (९३०); दाजीबा याच्या वाशी येथील शेताचा गल्ला त्याजकडे देण्यासंबंधी तात्या कुलकर्णी यास अंताजी वाकनीस याचे (९३१).

**पत्रे—छत्रपतीस :** भीमराव पंडित यांचे इनाम गाव जप्त करून घर जिंदगी लुटल्याप्रकरणी पो. एजंट यांचे (१७८९९); परशरामपंत शिरगूरकर यांच्या अर्जाचा विचार करण्याबाबत आनंदराव त्र्यंबक यांचे (९००); स्वारीतील लोकांनी एकोंडी येथील भिवराम पंडितास दिलेल्या उपद्रवाबाबत नरसिंगराव फणसळकर याचे (९०२); करवीरी येत असल्याबाबत नरसिंगराव शिंदे याचे (९०५); तोफखान्याकडे द्यावयाच्या रकमेसंबंधी भाऊ साळोखे व राघो बल्लाळ यांचे (९०६); धरणगुतीच्या शिवेसंबंधी आप्पाजीराव शिर्के याचे (९११); मागले गावाबाबत चाललेल्या खटल्यासंबंधी गोपाळाचार्य पंडितराव याचे (९३३).

**प्रकरणी कामे**—राजाज्ञा यांच्या जप्तीतील सरंजामाविषयी (१७९२२); बनूरकर शिंदे व तोरगलकर सेनाखासखेल यांच्यातील भाऊबंदी व परस्पर संबंधाबाबत (९२३).

रुमाल क्र. ११९

पुडके क्र. २—(चालू)

**मजहर**—माणगाव येथील पाटीलकीच्या वतनासंबंधी (१७८७९-८८९).

**याद्या**—हुजूर न्यायाधिशीकडे दाखल्याकरिता पाठवलेल्या कागदपत्रासंबंधी (१७९१२); नेसरीकर शिंदे यांच्याविरुद्ध का नेसरी येथील वतनदार लोकांच्या तक्रारीसंबंधी (९२१).

**वतनपत्र**—शंभू छत्रपति यानी सदाशिव उपाध्ये यास ता। सातवे व कोडोली येथील नाडगोंडेपणाचे वतन दिल्यासंबंधी (१७८७८).

---

**ज. क्र. ११९, रु. क्र. ११९, पु. क्र. ३, का. सं. १७९३४–१७९८० (४७).**

**सु. स. १२०९ ते १३००, इ. स. १८०८-०९ ते १८९९-१९००.**

**इनामपत्र**—तिसरे शिवाजी यांनी नेज हा गांव गणपतगिरी यास इनाम दिल्यासंबंधी (१७९३४).

**तेरीज पत्रक**—सरंजामदार लोकासंबंधी (१७९६२-९६४).

**पत्रे**—जोत्याजी निंबाळकर व बळवंतराव रास्ते यांच्या सरलष्करचा निवाडा कळवण्यासंबंधी (१७९३५); व कंपनी सरकारच्या लष्कर खर्चाच्या ऐवजासंबंधी करवीरकर वकीलास पो. एजंट यांचे (९३६); अनुष्ठानाकरिता तांदूळ पाठविण्याविषयी छत्रपतींस विद्याशंकर भारती यांचे (९८०).

**प्रकरणी कामे**—दानवाड व एकसंबे या गावामधील सीमा तंटचासंबंधी (१७९४१-९६२); आंबाजीराव जाधव यांच्यासंबंधी पोलिटिकल सुपरिटेंडेंट यांना माहिती पाठवण्यासंबंधी (९६५-९६६); करवीर सरकारच्या नोकरांनी व्यापार, देणे घेणे इत्यादी व्यवहार करण्याबाबतच्या मनाईसंबंधी (९७५-९७९).

**याद्या**—नरसिंगराव शिंदे यांच्या नेसरी सरंजामाबाबतच्या हक्कासंबंधी (१७९३७-९३८); व्यंकटराव शिंदे यांच्या नेसरी येथील पिराच्या उरुसांतील हक्कासंबंधी (९३९-९४०); बापू देसाई बरोबर चाललेल्या दाव्याच्या कामीं गोपाळराव देसाई यानें हजर केलेल्या कागदपत्रासंबंधी (९६७); छत्रपती व इचलकरंजीकर व विशाळगडकर यामध्ये होणाऱ्या पत्रव्यवहाराच्या नियमासंबंधी (९७१-९७४).

**वटहुकम**—जामीनकीच्या नियमासंबंधी (१७९६८); ब्रिटीश हद्दींतील कोर्टाकडून येणारी समन्से, नोटिसा इत्यादी करवीर हद्दीतील लोकांवर बजावण्याबाबत (९६९-९७०).

---

**ज. क्र. १२०, रु. क्र. १२०, पु. क्र. १, का. सं. १७९८१–१८०८० (१००).**

**सु. स. ११२९ ते १३१ इ. स. १७२८-२९ ते १९११-१२.**

**अर्जदास्त**—दानवाडकरांनी सीमा मोजणीच्या कामी केलेल्या अडथळचासंबंधी पो. एजंट यास रामराव सर्व्हेअर यांजकडून (१८००२-००३).

**आज्ञापत्रे**—बाळाजी शिंदे यांचे वतनी गांव जप्तीतून मोकळे केल्यासंबंधी गांवकामगार यास राजमंडळाचे (१७९८५); रक्कम पाठवून देण्यासंबंधी गांवकामगार दानोळी यास राजमंडळाचे (९९०); अर्जुनवाडी हा गांव मैनाबाई भोसले यांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी नेसरीकर शिंदे यास छत्रपतींचे (१८००७).

**इनामपत्र**—जीवराव शिंदे यास तिसरे शिवाजी यांनी नेसरी हा गांव इनाम दिल्याबाबत (१७९८१).

**कलमबंदी**—कमतनूरकर देशपांडे यांना जगद्गुरु संकेश्वर यांनी दिलेल्या उपद्रवाबाबत (१८०६६).

**कैफियती**—नेसरी येथील पिराच्या उरुसांत नरसिंगराव व दाजीराव शिंदे यामध्यें झालेल्या मारामारीसंबंधी पाटील कुलकर्णी इत्यादीचे जबाब (१८०१७-०२७). देशपांडे, देसाई इत्यादि लोकांनी दिलेल्या कैफियती (०२८-०३०);

## रुमाल क्र. १२०

### पुडके क्र. १—(चालू)

**टिप्पणे**—बापू उपाध्ये यानी घेतलेल्या दत्तकासंबंधी (१८०००); शंकराचार्य यांचे समाधिस्थान तसेंच धर्मपूर, संस्थान अर्जुनवाड किल्ला इ. बाबतच्या माहितीसंबंधी (०५४); कागलकर जयसिंगराव घाटगे यांच्या माहितीसंबंधी (०५५); शंकराचार्य यांनी स्थापन केलेल्या मठासंबंधी (०६३); आलीकट्टी हा गाव संस्थान मठ करवीराकडे इनाम असल्यासंबंधी (०६५); शंकराचार्यांच्या अवतारकालासंबंधी (०६७).

**पत्रे**—विठ्ठलराव शिवदेव यांची इनाम गांवे त्याजकडे चालवण्याबाबत शेषो नारायण यास माधवराव बल्लाळ यांचे (१७९८२); कागलच्या सरंजामासंबंधी राणोजी घाटगे यास महादजी शिंदे यांचे (९८३-९८४); करवीरकरच्या लष्करांत सखलाद (निळे कापड) वगैरे विकण्याच्या परवानगीसंबंधी अजीजखान पठाण यास महिपतराव पारसनीस यांचे (९८६); छत्रपतींच्या आज्ञेप्रमाणे वागण्यासंबंधी घोसरवाडकर देसाई यांना सदाशिवराव माणकेश्वर यांचे (९८८); कमतनूर हा गांव संस्थान मठ करवीराकडे इनाम असल्याबाबत पो. एजंट यास करवीरकरांचे (९९१-९९२); दानोळी येथील बाकी येणे व हिशेबासंबंधी नारायणराव राजाज्ञा यास बहिणाबाई यांचे (९९७); आपल्या कामकाजासंबंधी पो. एजंट व गव्हर्नर मुंबई यास लिहिण्याबाबत नरसिंगराव शिंदे यास कलेक्टर व पो. एजंट यांचे (१८००६); नेसरीकर शिंदे यांनी अर्जुनवाडीची हक्कबाब जबरदस्तीने घेतल्यासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (०१०); प्रसाद, गोमंतकी आंबे वगैरे पाठविल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास मौनी मठाधिपती गंगागिरी यांचे (०१२,०१४); भाऊ भट्ट यांच्या दानवाड येथील जमिनीच्या तंटयाबाबत पो. एजंट यास मामलेदार चिकोडी यांचे (०४५-०४७); दानवाड व एकसंबे यामधील सीमा तंटयाबाबत मामलेदार चिकोडी यांचे* (०५१); संस्थान मठ संकेश्वर येथील प्रसाद पाठविल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास शिवराम भट लाटकर यांचे (०६१); शंकराचार्य यांजकडे चालत असलेल्या गावासंबंधी तक्रारी न करण्याबाबत भाऊ महाराज यास पो. एजंट चॅपलीन यांचे (०६२); सरंजामसुद्धा येण्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास शंकरभारती मठ संकेश्वर याचे (०६४); नारायणराव राजाज्ञा भुदरगड तालुक्यास उपद्रव देत असल्याबाबत इंग्रजास कळवीत असल्यासबंधी सुंदराबाई यांना भाऊ महाराज यांचे (०७४).

**पत्रे**—**छत्रपतीस चिंतामण हरिहर यांची** : हैद्राबाद येथील छावणीतून पळून गेलेल्या शिपायाच्या शोधाबाबत (१८०१६); जावसालासाठी कारकून पाठवीत असल्यासंबंधी (०४१); रघुनाथ नलवडे व आनंदराव भंडारकर यांना पकडण्याबाबत (०४४); बाळाजी दिनकर यांच्या वतनवृत्तीसंबंधीचे कागदपत्र पाठवीत असल्यासंबंधी (०५३).

**पत्रे**—**छत्रपतीस पो. ए. यांची** : द्राप्पा शेट्टी बेळगांवकर यास नरसिंगराव शिंदे नेसरीकर यांनी कैदेत ठेवल्याबाबत (१७९९४); गुंडेवाडीची जनावरे शिरगूरच्या हद्दीत चारल्याप्रकरणी चौकशी करण्याबाबत (९९५); संकेश्वर मठाधिपति स्वामीस दिलेल्या उपद्रवासंबंधी (९९६); सुबराव शिंदे याने यमेहट्टी येथील पाटलास व इतर लोकांस केलेल्या माराहाणीबाबत चौकशी करण्यासंबंधी (१८००१); अर्जुनवाड गाव मैनाबाई भोसले यांच्या स्वाधीन करण्याबाबत (००४); सुबराव शिंदे व नरसिंगराव शिंदे यांच्यातील तंटयासंबंधी (००५); दाजीराव शिंदे यांच्या भाऊबंदी वाटण्याबाबत विचार करण्यासंबंधी (०११); दत्तवाड गावातील निम्मा हिस्सा व्यंकटराव घोरपडे यास न देण्याबाबत (०१३); संकेश्वर येथील शिवराम भट्ट लाटकर यास उपद्रव न करण्याबाबत (०५८).

**पत्रे**—**छत्रपतीस इतरांची** : चतुरदास शेठ यांच्या देणे ऐवजासंबंधी हरिहर रघुनाथ यांचे (१७९९८); कुरुंदवाडकरानी उंट नेल्यामुळे उंट पाठविणे झाले नाही याअर्थी हरिहरराव रघुनाथ यांचे (९९९); बडेवाडी व नंदनवाडी ही गावे स्वामी मठ करवीर यांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी संतराम भैस व दाजी सखाराम यांचे (१८००९); नेसरीकर शिंदे यांच्या भाऊबंदी खटल्यासंबंधी खंडोजी नलवडे व बाळाजी वाकनीस यांचे (०१५); शंकराचार्यांच्या पुण्यतिथीबाबत (०४२-०४३); व प्रकृती बरी नसल्यासंबंधी विद्याशंकरभारती यांचे (०६०); नरसिंगराव शिंदे यांनी अर्जुनवाडचे ठाणे घेतल्या-

रुमाल क्र. १२०

पुडके क्र. १—(चालू)

संबंधी, भीमराव बाबर यांचे (१८०६८); [illegible] प्रांताच्या बंदोबस्ताविषयी [illegible] [illegible] यास गणेश [illegible] यांचे (०६१); [illegible] व [illegible] यांच्या [illegible] (०६०-०६१); व [illegible] यांचे (०६२-०६३); [illegible] [illegible] [illegible] यांचे (०६४); [illegible] [illegible] [illegible] यांचे (०६८); [illegible] [illegible] यांचे (०६९); [illegible] [illegible] यांचे (०७०).

[illegible]—[illegible] शिवाजी देशपांडे यांनी [illegible] कामी हुजूर केलेल्या [illegible] [illegible] (१८०७०).

[illegible]—[illegible] येथील [illegible] [illegible] दिलेल्या [illegible] [illegible] करवीर यांनी पी. [illegible] यास लिहिलेल्या [illegible] (१८०७१); [illegible] यांच्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] यास लिहिलेल्या [illegible] (०७२-०७३).

[illegible]—[illegible] [illegible] येथील [illegible] [illegible] [illegible] देण्याबाबत [illegible] [illegible] यांचा [illegible] [illegible] (१८०७३).

[illegible]—[illegible] करवीर यांना [illegible], [illegible] [illegible] लिहिलेल्या [illegible] (१८०७८); [illegible] [illegible] यांच्या [illegible] [illegible] [illegible] देण्याबाबत (०८०); [illegible] [illegible] यांच्या [illegible] [illegible] (१८०८८); [illegible] येथील [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] व [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (०८३-०८५); [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (०८८-०८९); [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] देण्याबाबत (०९०); [illegible] करवीर यास [illegible] [illegible] इनाम [illegible] (०९३-०९५);

---

रु. क्र. १२०, द. क्र. १२०, पु. क्र. २, का. नं. १८०८३-१८१५८ (७६).

पु. क्र. १३१३ ते १३३५, इ. स. १७९२-९३ ते १८३४-३५.

अर्जी—रामचंद्रराव भोसले व [illegible] यांची [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] कुणबीणी [illegible] [illegible] यांनी सरकारास (अपूर्ण) (१८१११-१६).

आज्ञापत्रे—[illegible] [illegible] यास [illegible] इनाम दिल्याबाबत [illegible] [illegible] (१८०८८-०८६); देशमुख व देशपांडे, प्रांत कल्याण यास निंबाजी शिवाजी यांचे (०८७-०८९); [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] इनाम दिल्याबाबत, [illegible], [illegible] यास [illegible] (०९०); मुकाजी [illegible] यास [illegible] येथील जमीन इनाम दिल्याबाबत देशमुख व देशपांडे [illegible] [illegible] यांना [illegible] (०९२); व [illegible] [illegible] यास (०९३); [illegible] [illegible] यांना (०९८); व [illegible] [illegible] [illegible] यास निंबाजी शिवाजी यांचे (०९५-०९६); [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] यांच्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] यांस गव्हर्नरसाहेबांचे (१२३); [illegible] हा गाव [illegible] यांच्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (१२८); [illegible] [illegible] [illegible] गावांच्या [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] देण्याबाबत [illegible] गावांच्या [illegible] [illegible] [illegible] यांना गव्हर्नरसाहेबांचे (१२५-१२९); [illegible] [illegible] यास [illegible] [illegible] [illegible] देण्याबाबत [illegible] [illegible] [illegible] करवीर व रामचंद्र [illegible] [illegible] करवीर यास गव्हर्नरसाहेबांचे (१३२-१३३); [illegible] हा गाव रामचंद्र भोसले यांचा [illegible] पी. [illegible] यास [illegible] [illegible] [illegible] व [illegible] [illegible] यांना [illegible] (१६३-१६६).

इनामपत्र—निंबाजी शिवाजी यांनी मुकाजी [illegible] यास चोकाक येथे जमीन इनाम दिल्याबाबत (१८०९१).

रुमाल क्र. १२०

पुडकी क्र. २—(चालू)

इनाम—आष्टूर हा गाव [illegible] भोसले यांचा [illegible] (१८२३१-१८०).

तालीक—[illegible] (१८०११-१०३).

पत्रे—[illegible] (१८०१३); [illegible] (७१८); [illegible] (१०६-१०९); [illegible] (१०८-१०९); [illegible] (११०-११३); [illegible] (११४-११६); [illegible] (१२०); [illegible] (१२१); [illegible] (१२२); [illegible] (१३०); [illegible] (१३१); [illegible] (१३४); [illegible] (१३५-१३६); [illegible] (१३७); [illegible] (१३८); [illegible] (१८८-१८३); [illegible] (१९०).

याद्या—[illegible] कर्वीरकडे (छत्रपतींची समाधिस्थाने) [illegible] (१८२०८-२०५); [illegible] छत्रपतींच्या [illegible] (२२४); [illegible] (२२०-२२१).

वतनपत्र—शिर्के शिवाजी यांनी गोविंदराव घाटगे यांस कर्यात मुरगूड येथील पाटीलकीचे वतन दिल्याबाबत (१८०८२-०८३).

---

अ. क्र. १२१, र. क्र. १२१, पु० क्र. ११, का. सं. १८२५५ ते १८२२८ (७४).

मु. स. ११२३ ते ११२६, इ. स. १७१२-१३ ते १७२३-२४.

आज्ञापत्रे—[illegible] हा गाव हुसेनखान [illegible] यांजकडे चालविण्याबाबत गावकामगार यांस शिवाबाई यांचे (१८१३८); केदारजी [illegible] यांस जमीन इनाम दिल्याबाबत गावकामगार यांस भगवंतराव अमात्य यांचे (१३३); प्रांत [illegible] गावाच्या [illegible] [illegible] गावकामगार यांना [illegible] सेनाखासखेल यांचे (१३९); [illegible] यांस [illegible] पट्टीचा ऐवज देण्यासंबंधी बाळाजी अनंत देसाई यांस आईसाहेब यांचे (१४०); निगवे येथील आनंदराव [illegible] देसाई यांचे इनाम हक्क त्यांजकडे चालविण्याबाबत कमाविसदार व गावकामगार निगवे यांस आईसाहेब यांचे (१४१); मलवे व सोनाळी येथील कुलकर्ण वतन शिवाजी एकदेव यांस दिल्यासंबंधी व मलवे येथील जमीन इनाम दिल्यासंबंधी देशमुख, देशपांडे, गावकामगार शिवाजी मोरे इत्यादींना

**रुमाल क्र. १२१**

**पुडके क्र. १--(चालू)**

आज्ञापत्रे--(चालू)

(१८१९१-१९५, १९७-१९९); सदाशिव भट्ट यास नांगनूर हा गाव इनाम दिल्यावावत गांवकामगार नांगनूर यांस तिसरे शिवाजी यांचे (२११-२१२); डिग्रज, बोरगाव इत्यादी गावांच्या देशमुखीचा कारभार खंडो भगवंत याजकडे दिल्यासबंधी सदर गावचे गांवकामगार यांना त्र्यंबकजी घाटगे यांचे (२२२); आनंदराव देशपांडे यांचे देशपांडेपणाचे वतन त्याजकडे चालविण्यावावत गावकामगार प्रांत कागल यास राजमंडळाचे (२२३-२२४).

**आज्ञापत्रे--शंभू छत्रपतीकडून :** विठोजी घाटगे यास सावर्डे गाव इनाम दिल्यासबंधी देशाधिकारी व कारकून सुभा कोल्हापूर यांना (१८१६२-१६३); हुसेनखान पन्ही यास यमगरणी हा गाव इनाम दिल्यावावत देशमुख व देशपांडे, प्रांत कागल यांना (१६५-१६६); आयदागिरी वापरण्यास परवानगी दिल्यावावत चेनजी चव्हाण यास (१६९); चेनजी चव्हाण पाटील यास बोरिवडे येथे जमीन दिल्यावावत गांवकामगार बोरिवडे यास (१७२); मळगे व सोनोळी येथील कुलकर्णाचे वतन जिवाजी तुकदेव कुलकर्णी यास दिल्यासंबंधी गांवकामगार मळगे यांस (१८४); गांवकामगार सोनोळी यास (१८५-१८६); देशमुख व देशपांडे, प्रांत कागल यांना (१८७-१८९); सदाशिव भट्ट यास पट्टणकोडोली येथे जमीन इनाम दिल्यावावत देशमुख, देशपांडे व गांवकामगार यांना (२०७-२०८).

**आज्ञापत्रे--हिंदूराव घोरपडे यांची :** राणोजीराव घाटगे यांस सिदनेरली वगैरे बारा गावांची देशमुखी दिल्यावावत (१८१५५); काा आकिवाटची देशमुखी बावत (१५६); मुरगूड वगैरे १४ गावांची देशमुखी संबंधी (१५७); नांगनूर इत्यादी ११ गावांची देशमुखी बावत (१५८); अंकली, माणगाव, सई, बोरगाव, डिग्रज वगैरे गावच्या गांवकामगारांना (१६०).

**इनामपत्रे**--शंभु छत्रपती यांनी विठोजी घाटगे यास प्रांत कागलचे नाडगौडपणाचे वतन दिल्यासंबंधी (१८१६१); शंभु छत्रपती यांनी हुसेनखान यांस यमगरणी हा गाव इनाम- दिल्यासंबंधी (१६४); शाहु छत्रपती यांनी हुसेनखान यांस यमगरणी हा गाव इनाम दिल्यावावत (१६७); शंभु छत्रपतींनी धनाजी चव्हाण यांस बोरीवडे, दानवाड येथील जमीन इनाम दिल्यावावत (१७०-१७१); बाल्गिे हा गाव इनाम दिल्यासंबंधी शेषो नारायण भारद्वाज यांस (१७४); म्हाकवे हा गाव इनाम करून दिल्यासबंधी शंभु शेषो नारायण भारद्वाज छत्रपतीचे (१७५); सई हा गाव इनाम करून दिल्यावावत जिजावाई व तिसरे शिवाजी यांची शेषो नारायण भारद्वाज यास (१७६-१७७); राणी जिजावाई यांनी जिवाजी तुकदेव यास मळगे व सोनाळी येथे जमीन इनाम दिल्यासंबंधी (१९६); करनूर हा गाव इनाम दिल्यावावत (२०२-२०४); तसेच नाडगौडपणाचे व तनास जमिनी इनाम दिल्यासंबंधी बाबूराव नरसिंह यास शंभु छत्रपती व जिजावाई यांचे (२०५-२०६); नांगनूर हा गाव इनाम दिल्यासंबंधी सदाशिव भट कोडोलीकर यास जिजावाई यांचे (२०९-२१०); अन्नूर हा गाव इनाम दिल्यावावत बाबूराव नरसिंह यास तिसरे शिवाजी यांचे (२१८); तिसरे शिवाजी यांनी विश्वासराव घाटगे यास चिखली इत्यादी गावे इनाम दिल्यासंबंधी (२१९).

**करारनामा**--विश्वासराव व यशवंतराव घाटगे यामधील कागल सरंजामाच्या वाटणीसंबंधी (१८२२०-२२१);

**पत्रे**--जिवाजी तुकदेव कुळकर्णी यास मळगे येथे जमीन इनाम दिल्यासंबंधी गांवकामगार यास जिवाजी जाधव याचे (१८२००-२०१); नांगणूर येथील खंडणी कराराप्रमाणे देऊ या अर्थी सदाशिव भट जोशी यास तुळजोजीराव घाटगे याचे (२१३); राणोजीराव घाटगे यांना कागलचा सरंजाम देण्यासंबंधी जिजावाई यांना माधवराव बल्लाळ प्रधान यांचे (२२५-२२६); यासंबंधी गोविंद हरी यास माधवराव बल्लाळ प्रधान याचे (२२७-२२८).

**रुमाल क्र. १२१**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**याद्या**—फौजेच्या खर्चासाठी राणोजीराव घोरपडे सेनापती यांजकडे वहिवाटीस दिलेल्या गांवासंबंधी (१८१७८); परगणे कागलपैकी चिकोडी मामलेदाराकडे असलेल्या गांवासंबंधी (१८२).

**वतनपत्रे**—मळगे व सोनाळी येथील कुलकर्णपणाचे वतन दिल्याप्रमाणे जिवाजी तुकदेव यास शंभु छत्रपतींचे (१८१८३); जिजाबाई यांचे (१९०); तिसरे शिवाजी यांनी कागल तालुक्याचे नाडगौडपणाचे वतन बाबूराव नरसिंह यांस दिल्यासंबंधी (२१४-२१७).

---

**ज. क्र. १२२, रु. क्र. १२२, पु० क्र. १, का. सं. १८२२९-१८३४१ (११३).**

**सु. स. ११५५ ते ११७९, इ. स. १७५४-५५ ते १७७८-७९.**

**आज्ञापत्रे**—गोविंद दासो सांगतील त्याप्रमाणे कार्य करण्यावाबत जिवाजी भोसले यास दुर्गाबाई यांचे (१८२९१-२९३); रघुनाथराव पेशवे यांच्याकडून होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्तावाबत आबाजी महादेव यास दुर्गाबाई यांचे (३००); शिरोळ तालुक्यास उपसर्ग न करण्याविषयी रघुनाथराव पेशवे यास तिसरे शिवाजी यांचे (३०१-३०२); रघुनाथराव पेशवे व मुधोजी भोसले यांच्या लष्करी हालचालीबाबत नागो शामजी यास राणी दुर्गाबाई यांचे (३०३); सखाराम भगवंत व बाळाजी जनार्दन यांच्याकडून आलेली पत्रे, कागदपत्रे पाठविण्याविषयी लखोजी निकम यास छत्रपतींचे (३०७-३०८).

**इमानपत्रे**—इमाने इतबारे सेवा करीन या अर्थी आबाजी कृष्ण प्रतिनिधी याजकडून जिजाबाई यांना (१८२७४); आपण व प्रतिनिधी छत्रपतींशी एकनिष्ठ राहू या अर्थी जिजाबाई यांना हणमंतराव माणकेश्वर यांचे (२७५-२७७).

**टिप्पणे**—शंभु छत्रपती, सदाशिवराव भाऊ, विश्वासराव, तिसरे शिवाजी यांचे मृत्यु व राज्यारोहण इत्यादी संबंधी (१८२४०-२४३); मिरजकरांनी शिरोळ मुक्कामी ठेवलेल्या खजिन्यासंबंधी (२४९-२५१); सिंधुदुर्ग इंग्रजांकडून परत मिळण्यासंबंधी (२५६); सकवारबाई प्रतिनिधी यांनी आबाजीराव पंडित यास दत्तक घेतल्यासंबंधी (२७१); करवीर येथील शंभु छत्रपती यांच्या देवालयास ता। रुकडी येथील सरनाईकीची वतने इनाम दिल्यासंबंधी (२७८); महाराणी जिजाबाई यांच्या निधनासंबंधी (२९०); नारायणराव पेशव्यांचा मृत्यु, रघुनाथराव पेशव्यांचे अधिकारग्रहण इत्यादी संबंधी (२९९); सवाई माधवराव पेशवे यांना पेशवेपदाची वस्त्रे दिल्यासंबंधी (३०६); अमात्याकडील साळवणचे ठाणे छत्रपतींनी घेतल्यासंबंधी (३०७), पटवर्धन व सुभेदार यशवंतराव शिंदे यांच्यामध्ये झालेल्या लढायांसंबंधी (३०९-३१०); कुरुंदवाडकरांनी जगद्गुरु मठ, करवीर यांच्या मठातील चीजवस्तू लुटल्यासंबंधी (३११); रामचंद्र गणेश परांजपे व यशवंतराव शिंदे यामध्ये कवठे येथे झालेल्या लढायांसंबंधी (३१८); परशराम रामचंद्र यांनी आकीवाटचे ठाणे घेतल्यासंबंधी व करवीरकर व हैदर यामधील तहासंबंधी (३३५); यशवंतराव शिंदे यांच्या खुनाच्या प्रयत्नाबाबत गुन्हेगारास केलेल्या शिक्षेसंबंधी (३३६-३३८); राणी दुर्गाबाई यांच्या निधनासंबंधी (३३९); करवीरकर व पटवर्धन यांमधील लढायासंबंधी (३४१).

**तहनामे**—सिंधुदुर्ग पुन्हा छत्रपतींच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी छत्रपती व इंग्रज यामध्ये झालेला (१८२५७-२६०); सिंधुदुर्ग इंग्रजांच्या ताब्यात देण्याबाबत जिजाबाई व इंग्रज यांमध्ये झालेला (२६१-२६६); महादजी शिंदे व राणी दुर्गाबाई यांमध्ये लष्करी खर्च, इनाम गांवे, इत्यादीबाबत झालेला (३२९-३३२).

**ताकीदपत्रे**—**पहिले माधवराव पेशवे यांची** : चिकोडी इत्यादी चार ठाणी करवीरकरास देण्याबाबत बसवप्रभू यास (१८२५२); बेळगांव येथील मोकास बाबेचा ऐवज मनोळी येथे देण्याबाबत विसाजी कृष्ण यास (२५५); सौंदती पैकी निम्मा भाग करवीरकरास देण्याबाबत कर्णगिरी यास (२६७).

**पत्रे**—विदनूर संस्थानची चौथाई पेशव्यांचेकडे देण्याबाबत केलवी बसव नाईक यांना शंभु छत्रपतींचे (१८२३२); सोंधे संस्थानची चौथाई पेशव्यांच्याकडे देण्यासंबंधी इबू सदाशिव नाईक

रुमाल क्र. १२२

पुडके क्र. १ (चालू)

**पत्रे**—(चालू)

यास शंभू छत्रपतींचे (१८२३३); तहाप्रमाणे करवीरकरास द्यावयाच्या ऐवजापैकी तीस हजार रुपये पोचल्यासंबंधी देवाप्पा यास (२३७); करवीरकरास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी सदाशिव यास (२३८-३९); खानवटकर यांचा मुलगा दत्तक घेतल्याचे कळल्यासंबंधी जिजाबाई यांना रघुनाथराव पेशवे यांचे (२४४); सिंहासनारूढनिमित्त वस्त्रे व जवाहीर पाठवल्यासंबंधी तिसरे शिवाजी यांना रघुनाथराव पेशवे यांचे (२४५); रघुनाथराव व माधवराव पेशवे यांच्यामधील लढाईसंबंधी जिजाबाई यांना राम भगवंत यांचे (२४६-२४७); महिपतराव चिटणीस यांच्या भेटीसंबंधी रघुनाथराव पेशवे यांचे जिजाबाई यांना (२४८); बहुमानार्थ पाठवलेल्या पोशाखासंबंधी छत्रपतीस जानोजी भोसले व चिमणाजी रखमांगद यांची (२५३-२५४); हुकेरी, मनोळी इत्यादी ठाणी व गावे स्वाधीन झाल्यासंबंधी पहिले माधवराव पेशवे यास जिजाबाई यांचे (२६८); राणोजी घाटगे यांचा सरंजाम त्याजकडे चालविण्याबाबत शेषो नारायण यास पहिले माधवराव पेशवे यांचे (२६९-२७०); एकनिष्ठपणे सेवा करीन याअर्थी (२७२); तसेच सखूबाई अमात्य प्रतिनिधी यांनी आपणास दत्तक घेतल्यासंबंधी जिजाबाई यांना आबाजी कृष्ण यांचे (२७३); चिकोडी, मनोळी इत्यादी तालुक्यासंबंधी छत्रपतीस रघुनाथराव बाजीराव यांचे (२९४-२९५); चिकोडी व मनोळी तालुक्यांसंबंधी करारपत्रे पाठविण्यासंबंधी राणी दुर्गाबाई यांना बाळाजी जनार्दन यांचे (२९६); चिकोडी, मनोळी संबंधीचे कागदपत्र घेऊन शिवाजी भोसले, महादेव भट इत्यादी येत असल्यासंबंधी छत्रपतीस सखाराम भगवंत यांचे (२९७-२९८); बारभाईस तर्बी देऊन रघुनाथरावाची पेशवेपदी स्थापना करण्याबाबत हैदरअल्ली यास दुर्गाबाई यांचे (३०४-३०५); यशवंतराव शिंदे यांच्या बंदोबस्ताविषयी राणी दुर्गाबाई यांना सखाराम भगवंत यांची (३१२-३१३); इंग्रजांच्या देण्याघेण्यासंबंधी रॉबर्ट इनश यास राणी दुर्गाबाई यांचे (३१५-३१७); पेशव्यांच्या विरुद्ध लष्करी सहाय्य देण्याबाबत तिसरे शिवाजी व यशवंतराव शिंदे यांस हैदरअल्ली यांचे (३१९-३२०); लष्कर खर्चासाठी ऐवज पाठविल्याबाबत राणी दुर्गाबाई यांना हैदरअल्ली यांचे (३२१); लष्करी खर्चासाठी ऐवज पाठविला असून आपणही फौजेसुद्धा येत असल्यासंबंधी यशवंतराव शिंदे याना हैदरअल्ली यांचे (३२२-३२३); पेशव्यांच्या विरुद्ध लष्करी सहाय्य करण्याबाबत, हैदरअल्ली यास राणी दुर्गाबाई यांचे (३२४); महादजी शिंद्यांच्या स्वारीविरुद्ध मदत पाठविण्याविषयी हैदरअल्ली यास यशवंतराव शिन्दे यांचे (३२५); महादजी शिंदे यानी करवीरास उपसर्ग केल्या प्रकरणी छत्रपतीस (३२६); व रघुनाथराव यांना लष्करी सहाय्य करण्याविषयी राणी दुर्गाबाई यांना सखाराम भगवंत यांचे (३२७); पंतप्रधान यांच्याकडील मजकूर यशवंतराव शिंदे यांच्या पत्रात लिहिला असल्यासंबंधी राणी दुर्गाबाई यांना हरी बल्लाळ यांचे (३२८); परस्परांच्या लष्करी सहकार्यासंबंधी तिसरे शिवाजी यांना हैदरअल्ली यांचे (३३३); फौज जमा करण्यासंबंधी यशवंतराव शिंदे यास हैदरअल्ली यांचे (३४०).

**याद्या**—नानासाहेब पेशवे व सदाशिवराव भाऊ यांच्या करवीर भेटीविषयी (१८२२९-२३१); पहिले माधवराव पेशवे यांची हैदरवरील स्वारी, करवीरकराशी करारमदार व त्यांच्या मृत्युसंबंधी (२७९-२८९); मतलबाने इनाम करुन घेतलेली गावे परत सरकारात घेतल्या-संबंधी (३१४). सावनूरच्या नवाबावरील पेशव्यांची स्वारी व महाराणी जिजाबाई यांची पुण्यास भेट यासंबंधी (३३४, ३३६);

---

**ज. क्र. १२२, रु. क्र. १२२, पु० क्र. २, का. सं. १८३४२-१८४९३ (१५२).**

**सु. स. ११८० ते १२०१, इ. स. १७७९-८० ते १८००-०१.**

**आज्ञापत्रे**—कामेरी गावास खंडणीसाठी उपद्रव न करण्याबाबत नरसिंगराव भोसले यास राजमंडळा-कडून (१८४३८); युथॉप यांची भेट घेण्यासंबंधी (४५४); व युथॉफ यांची फौज घेऊन सत्वर येण्याबाबत नागोजीराव घाटगे यास छत्रपतींचे (४५५); सर्जेराव घाटगे यास प्रांत कागलचा सरंजाम करून दिल्याबाबत, (४६५-४६६); व यशवंतराव घाटगे यास चिखली इत्यादी गावे इनाम करून दिल्याबाबत, विश्वासराव घाटगे यास तिसरे शिवाजी यांचे (४८९).

## रुमाल क्र. १२२

### पुडके क्र. २—(चालू)

**इनामपत्रे**—भगवंतराव व अमृतराव त्रिंबकजी कदम भोपे व शेटे याना गिरगांव गांव इनाम दिल्या-बाबत तिसरे शिवाजी यांचे (१८३९८); दानोळी, सांगाव वगैरे गांवे इनाम करून दिल्या-संबंधी सिदोजीराव नाईक निंबाळकर यास तिसरे शिवाजी यांचे (४६७-४६८).

**करारनामे**—कंपनी सरकार व करवीरकर यांमध्ये कंपनी सरकारचे व्यापारी नुकसान भरपाई व कर्जफेड यासंबंधी झालेले (१८३६५-३६८) विश्वासराव घाटगे याजकडे यशवंतराव घाटगे यानी चिखली इत्यादी सहा गांवे चालविण्याबाबत झालेले (४०२).

**कलमबंद्या**—भुदरगडकरी यांच्या इनाम जमिनी, वतने इत्यादी त्याजकडे पूर्ववत चालविण्याबाबत (१८३७३-३७६); आप्पाजी शामजी यास इनाम गाव व त्यास तीनशे स्वारांचे पथक इत्यादी देण्यासंबंधी (३७७-३७८).

**टिप्पणे**—जमिनीच्या मोजणीबाबत भुदरगडकऱ्यांनी केलेल्या खटल्यासंबंधी (१८३५०); सावंतवाडीकरानी रांगणा किल्ल्यास घातलेल्या वेढ्यासंबंधी व तो उठवण्याबाबत (३५९-३६४); यशवंतराव शिंदे सेनासाहेब यांचे निधनासंबंधी (३७९); बयासाहेब यांची महायात्रा, गगनगड येथे छत्रपतींच्या फौजेवर झालेला गोळीबार, सावंतवाडीकरांवरील स्वारी, नाना फडणीस इत्यादींची करवीरास भेट 'हिम्मत बहाद्दर यास दिलेली इनाम गांवे इत्यादिसंबंधी (३८१-३८८); रखमाजी भोसले याच्या पारिपत्याबाबत (३९०-३९१); निजाम व टिपू यांच्यामध्ये धारवाड येथे झालेल्या लढाईसंबंधी (३९२); तिसरे शिवाजी यांनी गगनगड किल्ल्याच्या केलेल्या व्यवस्थेसंबंधी (३९३-३९६); तुळजापुरास जातेवेळी छत्रपतींनी बरोबर नेलेल्या सरंजामाविषयी (३९९-४०१); रामचंद्र परशराम यांच्या करवीरावरील स्वाऱ्यासंबंधी (४०३-४०४); परशराम रामचंद्र याजकडे ओलीस ठेवलेल्या लोकांसंबंधी (४०८); खर्ड्याच्या लढाईत पेशव्यांचा जय झाल्याबाबत (४०९); सवाई माधवराव पेशवे यांचा मृत्यु, तसेच बाळाबाई व सुलतानराव नाईक निंबाळकर यांचा विवाह यासंबंधी (४१०); भुदरगड जिकल्याबाबत गुजाजी व हैबतराव गायकवाड याना किताब व गांव इनाम दिल्याबाबत (४११-४१३); छत्रपतींनी यादवड, जमखिंडी इत्यादी ठाणी घेतल्याबाबत (४१८); रत्नाकरपंत राजाज्ञा व प्रीतीराव चव्हाण हिम्मतबहाद्दर यांनी सौंदलगे भिरडी इत्यादी ठाणी घेतल्या बाबत, तसेच छत्रपतींनी गोकाकची खंडणी वसूल केल्याबाबत (४१९); छत्रपतींनी केलेल्या कर्नाटकातील स्वाऱ्याबाबत (४२१); तिसरे शिवाजी यांच्या कऱ्हाड भागातील स्वारीसंबंधी (४२६-४२८); जत, अथणी इत्यादी भागातील छत्रपतींच्या स्वाऱ्याबाबत, बाबा महाराज यांची सुटका, शिंदे बायांची करवीरी भेट, छत्रपती व परशराम रामचंद्र यांच्या लष्करी हालचाली इत्यादिसंबंधी (४३३-४३४); पेशव्यांकडून चिकोडी, मनोळी इत्यादी तालुके करवीरकरास मिळाल्यासंबंधी, तसेच तिसरे शिवाजी यांना झालेल्या मुलाबाबत (४६०-४६१); बाबा महाराज यांच्या सुटकेसंबंधी, व त्यांच्या मृत्युसंबंधी (४६९-४७३); दुसरा बाजीराव व अमृतराव यामधील तंटा, यशवंतराव होळकर यांची पुण्यावरील स्वारी इत्यादिसंबंधी (४९०-४९३).

**पत्रे**—इंग्रजाकडून करवीरकरांस आर्थिक लष्करी सहाय्य देण्याबाबत यशवंतराव शिंदे यास रॉबर्ट इनशा याचे (१८३६२-३६३); छत्रपतींच्यासाठी उत्तम घोडा पाठवून देण्याविषयी तुळजाराम हजारी यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांचे (३९७); सावंतवाडीकरांचा तालुका सोडण्याबाबत (४०५); व बाबूराव नरसिंह यास पाठविल्यासंबंधी बाळ जोशीराव यास परशराम रामचंद्र याचे (४०६); गोकाक येथे वसूल केलेल्या खंडणीसंबंधी रामचंद्र जोशीराव याचे (४२०); चतुरसिंग वगैरे फंदी लोकांच्या बंदोबस्ताविषयी रघुनाथराव माने यास दुसरा बाजीराव पेशवा याचे (४३१).

**पत्रे—तिसरे शिवाजी याना :** बारभाई बरोबर सलोखा होणार असल्यासंबंधी हैदरअल्ली याचे (१८३४२-३४३); तिळगुळ पाठवल्याबाबत (३४४); जवाहिर व वस्त्रे पोहचल्यासंबंधी रघुनाथ बाजीराव याचे (३४५); रघुनाथ बाजीराव व गव्हर्नर मुंबई यास पाठवलेली वस्त्रे व जवाहीर यासंबंधी महादजी यशवंत याचे (३४६);

रुमाल क्र. १२२

पुडके क्र. २—(चालू)

तोरगलकर यांजकडून कटकोळ तालुक्यास फौजेपासून उपद्रव होणार नाही या अर्थी (१३४७); हुकेरी, शेंडूर इत्यादी गांवे सटवोजी भोसले याजकडून घेतल्यासंबंधी परशराम रामचंद्र याचे (३४८-३४९); भुदरगडकऱ्यांच्या बंडाच्या बंदोवस्ताविषयी बाळाजी जनार्दन याचे (३५१-३५२); बारभाईस शह देण्यासंबंधी रघुनाथ बाजीराव याचे (३५७-३५८); भोसले वगैरे सरदारांच्या अमर्याद वर्तणुकीबाबत रॉबर्ट इनशा याचे (३६०); कंपनी सरकार-बरोबर असलेली मैत्री वृद्धिंगत करण्याविषयी गव्हर्नर जनरल याचे (३६९-३७०); यशवंतराव शिंदे सेनासाहेब यांच्या निधनाबद्दल दुःख वाटत असल्यासंबंधी गव्हर्नर याचे (३८०); बाबूराव नरसिह यास पाठवल्यासंबंधी परशराम रामचंद्र याचे (४०७); गंगाधरराव रघुनाथराव व परशरामपंत यांच्या गावाना उपद्रव न होण्याविषयी (४१४-४१६); शिरोळ ठाणे घेतल्यावेळी धरुन नेलेल्या ब्राह्मण लोकांस सोडण्यासंबंधी बाळाजी जनार्दन याचे (४१७); एकनिष्ठपणे सेवा करीन या अर्थी (४२२); व परस्पर चांगले संबंध राखण्याविषयी दुसरा बाजीराव याचे (४२३); फौजेची रवानगी केल्याचे ऐकून आनंद वाटला या अर्थी सखाराम घाटगे याचे (४२४); फौजेची रवानगी सत्वर करण्याविषयी दौलतराव शिंदे याचे (४२५); परस्पर मैत्रीसंबंधी गव्हर्नर मुंबई याचे (४२९-४३०); मातोश्री बायाना आश्रय न देण्यासंबंधी दौलतराव शिंदे याचे (४३२); क्षेमसमाचारासंबंधीं (४३५); फौजेच्या खर्चाबाबत जयवंतराव मंत्री याचे (४३६); बाळाजी गणेश यास पाठवण्याबाबत, दुसरा बाजीराव पेशवा याचे (४३९-४४०); व नारो शिवराम याचे (४४१); आळसद गावावरील घासदाण्यासंबंधी दौलतराव शिंदे याचे (४४५-४५३); मल्लाप्पा हरि यांच्या बंदोवस्ताविषयी, (४७४); व्यंकटराव वकील येऊन भेटल्यासंबंधी (४७५-४७७); पटवर्धन यांच्या मुलुखास उपद्रव न देण्यासंबंधी (४७८-४७९); धोंडजी वाघाच्या बंदोवस्ताविषयी (४८०-४८१); त्यास ठार केल्यासंबंधी (४८२-४८५); धोंडजी वाघाचे पारिपत्य करण्यास करवीरकराकडील लोकांनी केलेल्या अडथळ्यासंबंधी (४८६); नागोजीराव घाटगे याच्या भेटीसंबंधी कर्नल वेलस्ली याचे (४८७); कर्नल वेलस्ली याच्या भेटीबाबत मेजर हॉक याचे (४८८-४८९).

**पावती**—करवीरकरानी कंपनी सरकारास नागाव्याबाबत दिलेल्या रक्कमेसंबंधी (१८३७१).

**याद्या**—हुकेरी व मनोळी तालुके छत्रपतीना देण्याबाबत पेशवे व छत्रपति यामध्ये झालेल्या तहनाम्या-संबंधी (१८३५३-३५६); करवीरकरांनी कंपनी सरकारास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी (३७२); जयवंतराव मंत्री याजकडून यावयाच्या खंडणीबाबत, (४३७); परशराम रामचंद्र व करवीरकर यामध्ये पट्टणकोडोली येथे झालेल्या लढाईसंबंधी (४४२-४४४); रामचंद्र परशराम यानी पेशवे व शिंदे यांच्या मदतीने करवीरकरांशी केलेल्या युद्धासंबंधी (४४६-४५३); शिंद्यांच्या फलटणीचा करवीरच्या किल्ल्यावरील हल्ल्यासंबंधी (४५६-४५९); चिकोडी, मनोळी तालुके इत्यादिबाबत पेशव्यांच्याकडून करवीरकरांच्या उलगडून यावयाच्या कामासंबंधी (४६३-४६४).

---

**ज. क्र. १२३, रु. क्र. १२३, पु० क्र. १, का. सं. १८४९४-१८७४५ (२५२).**

**सु. स. ११४३-१२६१, इ. स. १७४२-४३ ते १८६०-६१.**

**अर्ज**—आपल्या मोकासा वतनाची व इनाम जमिनीची जप्तीतून मोकळीक करण्याविषयी कंपनी सरकारास सखो केशव परांजपे याचा (१८६२४).

**आज्ञापत्र**—तर्फ वारुण पैकी सहा गावाबाबत विशाळगडकरांस द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी मामलदार वाळवे यास राजमंडळचे (१८५९९).

**तेरीज**—विशाळगडकऱ्यांच्या रत्नागिरी, अंजनवेल व घेरा विशाळगड येथील एकतर्फी व दुतर्फा गावांच्या जमाबंदीसंबंधी (१८६७६-६७८).

रुमाल क्र. १२३

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—दत्तकाबाबत विशाळगडकराकडून घ्यावयाच्या नजराण्याबाबत मुख्य कारभारी करवीर यास पो. एजंट याचे (१८५७९); माजगांव येथील बाकी येणे बाबत (६१०); ठाणे महागांव येथील जकातीच्या मक्त्यासंबंधी (६१३-६१६); भोवडे येथील हिशेबाचे कागदपत्र पाठवल्या-संबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास कारभारी विशाळगड याचे (६१७); विशाळगड घेऱ्यातील खोती गांवांच्या जमाबंदीसंबंधी (६२२); रत्नागिरी व अंजनवेल तालुक्यातील विशाळगडकऱ्याकडून असलेल्या इतलाख व धर्मादाय नेमणुकीसंबंधी पो. सुप., कोल्हापूर यास कलेक्टर रत्नागिरी यांचे (६२७); आपल्या खासगी खर्चास नेमून दिलेल्या गांवांची जप्तीतून मोकळीक होण्यासंबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास आनंदीबाई विशाळगडकर यांचे (६३९-६४०); कृष्णराव प्रतिनिधी यास पुत्र झाल्यासंबंधी, राजमंडळ करवीर यास कारभारी विशाळगड याचे (७१८).

**पत्रक (कोष्टकवार तक्ता)**—जानकीबाई, राधाबाई, इत्यादी विशाळगडकर घराण्यातील स्त्रियांना चालणाऱ्या नेमणुकीसंबंधी (१८७१४).

**प्रकरणी कामे**—विशाळगड घेऱ्यातील गावांच्या वसुलाबाबतच्या माहितीसंबंधी (१८५९०-५९८); फसवले गावाची जप्तीतून मोकळीक करण्यासंबंधी (६००-६०१); विशाळगड संस्थानात दिवाणी खटल्याबाबत पक्षकारावर करावयाच्या आकारणीबाबत (६०२-६०४); नवरात्र उत्सवात विशाळगडकराना तोफा, बंदुका इत्यादी उडवण्यास परवानगी देण्याबाबत (६०५-६०६); आनंदीबाई विशाळगडकर यांच्या खर्चाच्या नेमणुकीबाबत (६०७-६०९); विशाळगड घेऱ्यातील घाटाखालील गावाकडील वसुलासंबंधी (६१८); महागांव येथील ठाणेदारास फौजदारी खटल्यांच्या कामी असलेल्या अधिकारासंबंधी (६१९-६२१); आबाजी भिकाजी फडणीस याजकडे झापडे हा गाव पूर्ववत चालवण्याबाबत (६२८-६२९); रत्नागिरी जिल्ह्यातील विशाळगडकऱ्यांच्या गावांच्या जमीन महसूलासंबंधी (६३०-६३८); विशाळगडकराकडील गावांतील वरपट्टीसंबंधी पो. सुप. यास कलेक्टर रत्नागिरी याचे (६४१-६४५); घाटाखालील तालुक्यातील विशाळगडकऱ्यांच्या धर्मादाय, इनाम इत्यादी नेमणुकासंबंधी (६४६-६५२); घाटाखालील विशाळगडकरांच्या जप्तीत असलेल्या गावासंबंधी (६५३-६५८); संगमेश्वर येथील विशाळगडकर यांच्या चौथाई हिश्श्यासंबंधी (६५९-६६४); विठ्ठल शिवराम जमेनीस किल्ले विशाळगड य.च्या जप्ती-तील जमिनी वगैरे खुल्या करण्यासंबंधी (६६५-६६७); विशाळगड संस्थानांतील इनामी व इतलाखी नोकरांच्या चौकशीसंबंधी (६६८-६७१); भवानीबाई विशाळगडकर याना द्यावयाच्या नेमणुकीबाबत (६७२-६७५); रत्नागिरी व अंजनवेल यथील विशाळगडकऱ्यांच्या एकतर्फी व दुतर्फी अम्मलासंबंधी (६७९-७१२); भवानीबाई विशाळगडकर यांच्या वयासंबंधी (७१३); विशाळगड संस्थानचा जमाखर्च, कर्जबाब, इत्यादी-संबंधी (७१५-७१६); विशाळगड संस्थानासंबंधी वार्षिक माहिती पाठवण्याबाबत (७१९-७२०); विशाळगड संस्थानाकडील सोने, दागदागिने, कागदपत्र इत्यादी बाबत पो. सुपरिण्टेंडेण्टकडे माहिती पाठविण्याविषयी (७२१-७४५).

**याद्या**—करवीर राज्यातील गावोगावचे पाटील, कुलकर्णी यांनी रयत लोकांशी वागावयाच्या नियमासंबंधी (१८४९४-५८८); लक्ष्मीबाई विशाळगडकर यांच्याकडील दागिन्यासंबंधी (६११-६१२).

---

**ज. क्र. १२३, रु. क्र. १२३, पुडके क्र. २, का. सं. १८७४६-१८८६० (११५).**

**सु. स. १२१३ ते १२५८, इ. स. १८१२-१३ ते १८५७-५८.**

**पत्रक (तक्ता)**—विशाळगड संस्थानच्या घेणे देण्यासंबंधी (१८८६०).

**पत्रे**—भाऊ महाराज, चिटणीस व स्वरुपजी क्षीरसागर व आपण एक विचारे वागण्याबाबत (१८७४६); विशाळगडकराकडून घ्यावयाच्या नजराण्यासंबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास पो. एजंट यांचे (७४७); विशाळगडकराकडील इनाम, सरंजाम इत्यादीबाबत पो. एजंट यास मुख्यकारभारी करवीर याजकडून (७५६-७५७); विशाळगडकर प्रतिनिधी यांच्य

**रुमाल क्र. १२३**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**पत्रे—** (चालू)

दत्तक प्रकरणी मुख्यकारभारी करवीर यास पो. एजंट याचे (१८७६३-७६४); विशाळगडावरील इंग्रज अधिकाऱ्यांस मलकापूर येथे राहण्यासाठी घर पाहून देण्याबावत कॅप्टन ग्रॅहॅम यास कारभारी विशाळगड याचे (७६५-७६६); घोणसरी येथे राहणारे किल्ले शिवगड येथील गडकऱ्यांना पाठवून देण्याविषयी पो. एजंट यांना कलेक्टर, रत्नागिरी याचे (७६७-७६८); घेरा विशाळगडपैकी गवळी लोकांकडून करावयाच्या तूप आकारणीसंबंधी पो. एजंट कोल्हापूर यास रत्नागिरी कलेक्टर याचे (७६९-७७०); संस्थान विशाळगडकडील दिवाणी व फौजदारी कामासंबंधी (७७८-७९०); विशाळगडाकडील घाटाखालील दुतर्फा गावांच्या दहा वर्षातील वसुलाबावत (८०६); अंजनवेल व रत्नागिरी तालुक्यांतील विशाळगडकरांच्या इनामी व इतलाख नेमणुकांसंबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास कारभारी विशाळगड याचे (८१८-८२१); सदाशिव रघुनाथ कात्रे यांच्या इनाम वसुलासंबंधी (८२२-८२३); कणसवले या गावच्या वहिवाटीसंबंधी (८२४); विशाळगड येथील मोकाशासंबंधी माहिती कळवण्याबावत (८२५-८२६); गोविंद सदाशिव फडणीस याच्या मोकासा गावाबावत पो. सुप., यास कलेक्टर रत्नागिरी याचे (८२७-८२८); घेरा विशाळगडाकडील हिशेबाचे कागद पाठवल्याबावत महालकरी घेरा विशाळगड याचे (८२९-८३१); विशाळगड येथील जमिनीच्या पाहाणीसंबंधी (८३६-८३७); विशाळगडाकडील हशम व गडकरी यांच्या जमिनीच्या आकारणीसंबंधी (८४२); विशाळगड घेऱ्यापैकी एकतर्फी गावाच्या हिशेवाच्या रुजुवातीसंबंधी पो. एजंट कोल्हापूर यास कलेक्टर रत्नागिरी याचे (८४३).

**प्रकरणी कामे—**दुतर्फा अम्मल असलेल्या मौजे हिंदले येथील वसुलासंबंधी पो. एजंट यास कलेक्टर रत्नागिरी यांचे (१८७५८-७६१); विशाळगड घेऱ्यातील घाटाखालील गावांच्या जमाबंदीबाबत (७६२); विशाळगड किल्ल्यासाठी लागणारे वासे, गवत इत्यादी आणण्यास साखरपेकरानी केलेल्या अडथळ्यासंबंधी (७७१-७७२); वाजोली गावावरील भोई लोकांच्या मोकासा हक्काबावत (७९१-७९४); शिवगड येथे चाकरी करणाऱ्या गडकरी लोकास कारभारी बावडा यांच्याकडे पाठवण्याबावत (७९५-८०५); रत्नागिरी व अंजनवेल तालुक्यातील विशाळगडकऱ्यांच्या चौथाई अम्मलाविषयी (८१०-८१७); दामोदर दाजी व गोविंद बावाजी गोडे यांची देवडे येथील वहिवाट वतनदारीची नसल्यासंबंधी (८३२-८३५); गडकऱ्यांच्या बंडप्रकरणी जप्त केलेल्या घेरा विशाळगड येथील गावासंबंधी (८३८-८४१); आवाजी अनंत बहालकर याजकडून येणे असलेल्या ऐवजाबावत (८४४-८४७); विशाळगडकराकडील मजगाव या गावाच्या जमाबंदीबावत खोताच्या हक्कासंबंधी (८४८-८५१); भवानीबाई विशाळगडकर यांच्या खर्चाच्या नेमणुकीबावत (८५२-८५९).

**याद्या—**-दत्तकाबावत विशाळगडकराकडून घ्यावयाच्या नजराण्यासंबंधी (१८७४८-७४९); कॉ. लक्ष्मीबाई प्रतिनिधी यांचे रुप्याचे व सोन्याचे दागिने जामदारखान्याकडे जमा केल्यासंबंधी (७५०-७५१, ७७३-७७७); लक्ष्मण विष्णु मुकादम याच्या नदेरी येथील मोकासा हक्काबावत (७५२-७५५);

---

**ज. क्र. १२४, रु. क्र. १२४, पु० क्र. १, का. सं. १८८६१-१९०३४ (१७४).**

**सु. स. १०९३ ते १२५०, इ. स. १६९२-९३ ते १८४९-५०.**

**आज्ञापत्रे—**मिरज येथील देशमुखीचे वतन व्यंकोजी दादो व आदनाईक सावंत यांना दिल्याबावत देशाधिकारी प्रांत मिरज यास राजाराम छत्रपति यांचे (१८८६३-८६५); मत्याजी इंगवले नाईक यास नूल येथे इनाम जमीन दिल्याबावत देशाधिकारी व कारकून प्रांत आजरे याना दुसरे शिवाजी यांचे (८६६-८६७); गडहिंग्लज इत्यादी सात गावांच्या मोकाशाचा कारभार नारो महादेव याजकडे दिल्यासंबंधी, देशमुख व देशपांडे प्रांत हुकेरी यास दुसरे शिवाजी यांचे (८६८-८६९); का नेसरी, सोलापूर व आजरे येथील देशमुखीचा ऐवज नारायणराव घोरपडे याजकडे देण्याबावत सिदराम भोसले यास

**रुमाल क्र. १२४**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**आज्ञापत्रे—(चालू)**

छत्रपतींची (१८८९४); मिरज येथील देशमुखी वतनाची वहिवाट जगन्नाथ अनंत व गणेश विनायक याजकडे दिल्यावावत गावकामगार प्रांत मिरज यास चितामणराव पांडुरंग यांचे (९१०-९११); मिरज प्रांतातील ब्राम्हण व जैन देशमुखांच्या जमिनीचा ऐवज ज्याचा त्यास देण्याविषयी म्हैशाळ, हिंगणगांव इत्यादी गावांच्या गावकामगार याना गणपतराव चितामणराव यांचे (९१२-९१४); संक्राजी खंडू देसाई यास आरदाळ येथील मोकासबाबीचा ऐवज दिल्यासंबंधी गावकामगार आरदाळ तसेच संक्राजी देसाई यांना छत्रपतीचे (९२२-९२३); राणोजी घोरपडे याना मिरज येथील देशमुखीचे वतन दिल्यावावत देशाधिकारी व कारकून मिरज यास शंभू छत्रपतींचे (९३२-९३७); कुरुंदवाड येथील चौथाईचा ऐवज राणोजी घोरपडे सेनापती यांच्याकडे देण्याबावत गावकामगार कुरुंदवाड यास छत्रपतीचे (९४४); बोलकेवाडी गाव नागेश भट यास इनाम दिल्यावावत गावकामगार यास शंभू छत्रपतीचे (९४८); आजरे येथील पाचोत्रा एकमाही ऐवज चौथ्या वाड्याकडे देण्याबावत देशमुख व देशपांडे याना शंभू छत्रपतीचे (९५१); ब्राम्हणांचे देशमुखीचे वतन पूर्वीप्रमाणे चालविण्यावावत बाळाजी पंडित प्रधान यास आईसाहेब यांचे (९५२); मिरजेच्या देशमुखीच्या वतनास नारायणराव घोरपडे यांचेकडून उपसर्ग होऊ न देण्याबावत राणोजी घोरपडे सेनापती यास आईसाहेब यांचे (९५३); आप्पाजी नरसिंगराव याजकडे मिरज येथील देशमुखीचे वतन चालविण्यासंबंधी शिवाजी साळुंखे यास आईसाहेब यांचे (९५४); करपेवाडी गाव शंकराचार्य स्वामी याना इनाम करून दिल्यावावत गावकामगार याना (९५५); व देशमुख देशपांडे तालुका आजरे याना शंभू छत्रपतीचे (९५६); इचलकरंजी येथे बांधावयाच्या वाड्यासंबंधी शेषो नारायण यास जिजाबाई यांचे (९५७-९५९); करवीरी बाळंतपणास येण्यासंबंधी अनुबाईस जिजाबाईसाहेब यांचे (९६०-९६१); रामचंद्र कृष्ण यास मुरडे तर्फ आजरे येथील जमीन इनाम दिल्यावावत गावकामगार यास पंतअमात्य याचे (९६७-९६८); तपोनिधि मोतीगिरी यास विजणे हा गाव इनाम करून दिल्यावावत गावकामगार यास व्यंकटराव नारायण याचे (९७०); बहिरजी गायकवाड यास रांगोळी येथील नाईकीचे वतन दिल्यावावत मामला धर्मसंस्थान यास छत्रपतीचे (९७१-९७३); इचलकरंजीतील शेरी जमीन व आजरे प्रांतातील सरदेशमुखी वतन संताजीराव घोरपडे याजकडे चालविण्याबावत (९८८); तसेच इचलकरंजीकरानी देशमुखी व सरदेशमुखीच्या नजराण्याचा ऐवज छत्रपतीस देण्याबावत नारायणराव व्यंकटेश यास छत्रपतीचे (९९३).

**इनामपत्रे**—इचलकरंजी गाव इनाम करून दिल्यावावत राणोजी व पिराजी घोरपडे याना शंभू छत्रपतींचे (१८९४५); बोलकेवाडी हा गाव इनाम करून दिल्यासंबंधी नागेश भट यास शंभू छत्रपतीचे (९४६-९४७); व्यंकटराव नारायण यास इचलकरंजी, शिरढोण वगैरे चार गावे इनाम करून दिल्यावावत नारायण जोशी याना शंभू छत्रपतींचे (९४९-९५०).

**उतारा**—ग्रांट यांच्या पुस्तकातील शाहू व संभाजी यामधील तहासंबंधी (१८८७२).

**जबाब**—आवदुललाट व रांगोळी येथील सरदेशमुखी वतन वहिवाटीत असल्याबद्दल भवानराव बळवंत याचा (१९०००).

**टिप्पण**—नारायण व्यंकटेश याजकडे आजऱ्याचा सरंजाम देण्याबावतच्या करारनाम्यासंबंधी (१८८८५); नारो खंडेराव यास मिरज प्रांती दिलेल्या सरंजामाविषयी (८९३).

**तहनामे**—शाहू व संभाजी यामध्ये राज्याच्या वाटणीसंबंधी झालेला (१८८७१); शिरदवाडचे ठाणे सेनापतीकडे न देण्याबावत कासीवा काळे व विसाजी नारायण यामध्ये झालेला (८९०-८९२).

**पत्रे**—मिरज येथील देशमुखीचे वतन संताजी घोरपडे यास करून दिल्यावावत रामचंद्र अमात्य याचे संताजी घोरपडे यास (१८८६१-८६२); आजरे महालाच्या बंदोवस्ताविषयी, देशमुख व देशपांडे याना राणोजी घोरपडे सेनापती यांचे (८८६-८८७); आजरे येथील देशमुखीचा व शेरीचा वसूल (ऐवज) नारायणराव घोरपडे याजकडे देण्याबावत सिदोजीराव नाईक निंबाळकर यास दौलतराव शिंदे याचे (८९५-८९६); कै. बापूसाहेब यानी दिलेली वतनी सनदापत्रे पाहाण्यासाठी देण्याविषयी सेनापती याना इचलकरंजीकर यांचे (९०२); महालाकडून व

रुमाल क्र. १२४

पुडके क्र. १–(चालू)

**पत्रे–**(चालू)

लष्कराकडून उपद्रव होणार नसल्यासंबंधी संभाजी खंडो देसाई आजरे यास शिवाजी घोरपडे याचे (१८९२४); रामचंद्र कृष्ण यास मुरुड येथील जमीन इनाम दिल्याबाबत व्यंकटराव यास सुबराव कृष्ण अमात्य याचे (९६५-९६६); आजरे तालुक्यात नेसरीकर यांचेकडून होणाऱ्या उपद्रवाचा बंदोबस्त करण्यासंबंधी आबासाहेब छत्रपती यास (९७९); आजरे प्रांतातील होणारा सिलसिला बंद होण्याबाबत तसेच गावाची मोकळीक होण्यासंबंधी भाऊ महाराजास इचलकरंजीकर यांचे (९८२); सामानगड व भुदरगड वगैरेचा दुतर्फा अंमल खंड्यात असलेबद्दलच्या निर्णयासंबंधी भाऊ महाराज याना आबाजी बल्लाळ व येसाजी कृष्ण याचे (९९२); देशमुखी व सरदेशमुखीचा ऐवज पाठवीत असल्याबाबत सदाशिवपंत आबा यास कृष्णाजी अनंत यांचे (९९४); भवानराव बळवंत यांच्या लाट, रांगोळी व सरदेशमुखीच्या वतना-संबंधीचा मजकूर गव्हर्नर यांना सांगण्याबाबत भाऊ महाराज यांना सुन्दराबाई यांचे (९९७); रांगोळी व सरदेशमुखीच्या वतनासंबंधीच्या सनदा घेऊन भवानराव बळवंत यास पाठविल्याबाबत भाऊ महाराज याना (९९८); भवानराव बळवंत यांच्या रांगोळी व सरदेशमुखीच्या वतनासंबंधी, आईसाहेब याना दिनकरराव गायकवाड यांचे (९९९); करवीरकर व इचलकरंजीकर यांच्यामध्ये लढाई झाली असल्यासंबंधी थॅकरीन यांस गणपतराव कोनेर याचे (१९०१२-०१३); लोक, पागा व भोई घेऊन पोचताच पुण्याहून निघत असल्याबाबत सुन्दराबाई याना (०१४); करवीरकर यांच्या कामकाजा-संबंधी कमिशनर यांस छत्रपतीचे (०१६-०१७); देशमुख, ब्राम्हण व जैन लोकांच्या कपातीसंबंधी पो. एजंट यास छत्रपतीचे (०२४-०२५); अण्णाजी नरसिह देशपांडे यानी इचलकरंजीकरांकडून घेतलेल्या गाव व रुपयासंबंधी छत्रपतीची आज्ञा काय ती कळविण्याबाबत अखबारनवीस करवीर यास पो. एजंट यांचे (०२८); इचलकरंजीकर यानी करवीरकरांच्या रजातलबेत वागण्यासंबंधी केशवराव घोरपडे यास टाऊनसन साहेब यांचे (०३०-०३१); देशमुखी व सरदेशमुखीबद्दल नजराणा दिला असल्याने करवीरकराकडून पुन्हा पुन्हा उपसर्ग होऊ नये अशाबद्दल इचलकरंजीकर वकीलाचे (इंग्रजास) (०३२-०३४).

**पत्रे—छत्रपतीस :** राणोजी घोरपडे व अंताजी शामजी यांच्याकडून बोरगाव, कोननोळी वगैरे प्रांतात उपसर्ग होत असल्यासंबंधी व्यंकटराव नारायण याचे (१८९६३-९६४); नारायणराव घोरपडे इचलकरंजीकर हे करवीर इलाख्यात दंगा करतात त्यांच्या बंदोबस्तासंबंधी पो. एजंट याचे (१९००१-००२); गावखेडी, देशमुखी व सरदेशमुखी वगैरेची मोकळीक करण्यासंबंधी (००३); मनोहरगड व सामानगड व हलकर्णी अम्मलाबाबत येसाजी कृष्ण हे निवेदन करतील या अर्थी (००४); तसेच फौज परत जावी व कारकून लोकांना मनाई व्हावी अशा अर्थाचे नारायण-राव व्यंकटेश याचे (००५-००६); लाट, रांगोळी व इचलकरंजीकर प्रकरणी सविस्तर बोलत असल्यासंबंधी करवीरकर वकीलांचे (०१५); इचलकरंजीकर घोरपडे यांच्या दौलतीस व हक्कास उपसर्ग न करण्याबाबत कमिशनर याचे (०१८-०१९); करवीरकर व इचलकरंजीकर यांच्यामधील सीमा तंट्याबाबत कमिशनर याचे (०२०-०२१); इचलकरंजीकराकडून नारायणराव घोरपडे यांना उपसर्ग न देण्याबाबत (०२२-०२३); नारो गोविंद चुणेकर यांच्या येणे असलेल्या कर्जाऊ ऐवजाबाबत पो. एजंट याचे (०२७); नारो गोविंद व इचलकरंजीकर यांच्यामधील कर्जासंबंधी पो. एजंट यांचे (०२९).

**पत्रे—नारायण व्यंकटेश यांचेकडून :** तर्फ आजरे येथील वसूल सेनापती कापशीकर याजकडे देण्याबाबत सिदोजीराव नाईक निंबाळकर यास (१८८९७-८९९); महागोंड हा गाव सेनापतीकडे दिल्यासंबंधी गणेश रामचंद्र ता। आजरे यास (९००); इचलकरंजी येथील शेरी जमीन सेनापतीकडे देण्याबाबत आप्पाजी सदाशिव कमाविसदार यास (९०१); मिरजेच्या किल्ल्यावर करवीरकर यांचा अम्मल बसविल्याबाबत व संताजी घोरपडे यास मिरजेची देशमुखी दिल्याबाबत यमाजीपंत आप्पा यास (९१९-९२१); मोतीगिरी गोसावी यास विजणे हा गांव इनाम दिल्याबाबत (९६९); नेसरीकर व सामानगडकरी यांच्या उपद्रवाबाबत त्यांना ताकीद करण्याविषयी, (९७७); नेसरीकर यांचेकडून उपसर्ग न होण्याबाबत बोलणे करण्यासाठी कारकून पाठवून देत असल्यासंबंधी हैबतराव गायकवाड यास (९७८); देशमुखी व सरदेशमुखी तसेच सामानगडकरी व कडगाव-

**रुमाल क्र. १२४**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे**--(चालू)

कर यांच्या उपसर्गाबाबत जाबसाल उलगडून मिळत नसल्यासंबंधी (१८९८०-९८१); व रांगोळी व रेंदाळ या गावांच्या सीमा तंटयासंबंधी भाऊ महाराज यास (९८३-९८६); टाकवडे येथील उतरलेल्या फौजेचा बंदोबस्त करण्याविषयी पंत आबा याना (९८७); बहुमानाची वस्त्रे पोचल्यासंबंधी सेनापतीस (९९१); जोगळेकर यास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी (९९५); येसाजी कृष्ण हे इकडील मजकूर निवेदन करतील याअर्थी (९९६); तसेच कारकून लोकास मनाई होऊन फौज उठवून नेण्यासंबंधी सदाशिवपंत आबा यास (१९००७); आजरे तालुक्यातील दुतर्फा अम्मलासंबंधी तेथील लोकांबरोबर आबासाहेब महाराज यांच्या लोकांनी लढाई केल्याबाबत (००८-०१०); छत्रपतींच्या आज्ञेप्रमाणेच कामकाज करीत असल्याबाबत ताकरीन यास (०११).

**वतनपत्रे**—हिंदुराव घोरपडे यानी नारो महादेव यास ता। आजरेची सरदेशमुखी दिल्यासंबंधी (१८८७०); राणोजी घोरपडे यास मिरजेची देशमुखी वतनाची वतनपत्र करून दिल्यासंबंधी छत्रपतींचे (९२५-९३१); सुभा पन्हाळा व मिरज येथील २८ महालांचे देशमुखीचे वतन दिल्याबाबत राणोजी पिराजी घोरपडे यास शंभु छत्रपतींचे (९३८-९४३).

**याद्या**--राणोजी घोरपडे याजकडील इनामगाव व सरंजाम या विषयी (१८८७३-८८४); नारायणराव व्यंकटराव यास द्यावयाच्या सरंजामासंबंधी (८८८-८८९); प्रांत मिरज येथील ब्राम्हण व जैन देशमुख यांच्या जप्त केलेल्या वतनासंबंधी (९०३-९०९); मिरज प्रांतातील ब्राम्हण व जैन देशमुख यांच्या माहितीसंबंधी (९१५-९१६); ब्राम्हण व जैन देशमुख याजकडे मिरज प्रांती गावोगावी चालत असलेल्या कमता (जमीनी) संबंधी (९१७-९१८); राणोजी घोरपडे याजकडून स्वारी खर्चाबद्दल ऐवज छत्रपतीनी घेतल्यासंबंधी (९६२); वडगाव, कुंभोज वगैरे गावांच्या देशमुखी व सरदेशमुखी बाबत व इचलकरंजी येथील नजराण्याच्या रक्कमेसंबंधी (९७४-९७६); इचलकरंजी येथे सेनापतीची स्वारी आली त्यावेळी संस्थानाकडील शिबंदी यांच्या खर्चासंबंधी (९८९-९९०).

---

**ज. क्र. १२५, रु. क्र. १२५, पुडके क्र. १, का. सं. १९०३५-१९२०० (१६६)**

**सु. स. १२१४ ते १२७०, इ.स. १८१३-१४ ते १८६९-७०.**

**आमंत्रणपत्रे**—राजाराम छत्रपती यांच्या लग्नोत्सवास हजर रहाण्यासंबंधी कमिशनर, कलेक्टर, इंग्रज अधिकारी यांना राणी अहिल्याबाई साहेब यांची (१९१८४-१९१).

**आज्ञापत्रे**—यशवंतराव घाटगे सर्जेराव यास नेरली, रुई, मुरगूड वगैरे पांच गावचे नाईकीचे वतन दिल्याबाबत त्या गावचे गावकामगार याना राजमंडळाचे (१९०४६); वारशाच्या दुस्ताबद्दलचे रुपये पाठविण्याबाबत रताजीराव चव्हाण हिम्मतबहाद्दर यास राजमंडळाचे (०४७); लक्ष्मणराव शिंदे यास सेनाखासखेल हुद्दा देऊन त्यांचा सरंजाम पूर्ववत प्रमाणे त्यास दिल्याबाबत राजमंडळाचे (१९४).

**करारनामा**—करवीरकर व कंपनी सरकार यामध्ये राज्यकारभार चालविण्यासंबंधी झालेला (१९१८३).

**कलमबंदी**—इनामदार, जहागिरदार व सरंजामदार वगैरेनी फौजदारी कामे कोणत्या रितीने कोठपर्यंत आपले अधिकारात चालवावे यासंबंधी (१९०५४-०५७).

**टिप्पणे**—दानवाड, लिंगनूर वगैरे गावांच्या सोडचिठया इंग्रजाकडून आल्याबाबत (१९०३६); गोविंदराव पाटणकर यांच्या मृत्युनंतर त्यांच्या मुलाकडे अगर वारसाकडे गाव चालवण्याबाबत (१९५); गावगन्नासंबंधी जुने कागद निवडीत मिळाल्यासंबंधी (१९९-२००)

**पत्रक**—कागल प्रांतातील गावाची वहिवाट कोणाकडे कशी व कोणत्या सालात आली त्याबद्दल (१९०६०-०६३).

**पत्रे**—लिंगनूर व कागल या गावांच्या सीमा तंटयाचा निवाडा करण्याबाबत कल्याणराव कृष्ण यास दादो आनंदराव याचे (१९०३५); कागल तालुक्यातील बेलवडे, सेडूर, म्हाकवे इत्यादी गावे करवीरकरांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी तसेच रायबाग महालातील जमीनदारांनी करवीरकरांच्या रजातलबेत वर्तणूक करण्यासंबंधी कल्याणराव कृष्ण यास सदाशिव माणकेश्वर व दादो

रुमाल क्र. १२५

पुडके क्र.—१ (चालू)

**पत्रे**—(चालू)

आनंदराव याचे (०३७-०४२); जयसिंगराव घाटगे सर्जेराव याजकडे करवीरकरांची बेलवले, सेंडूर वगैरे सहा गावे स्वाधीन करण्यासंबंधी कल्याणराव कृष्ण यास दादो आनंदराव याचे (०४३); कागल तालुक्यातील पाच गावे करवीरकरास मिळण्याबाबत पो. एजंट यास करवीरकर वकीलाचे (०४४); तिळगूळ पाठवल्याबाबत छत्रपतीस रघुनाथराव चिमणाजी याचे (०४८-०४९); मुक्ताबाई व शांताबाई यांच्या विवाह समारंभासंबंधी छत्रपतीस रघुनाथ जयवंत याचे (०५०-०५१); तिळगूळ पाठवल्याबाबत छत्रपतीस रामचंद्र रघुनाथ याचे (०५२-०५३); नांदोसी, पेटा खानापूर येथील मठाधिकार व जमिनी वगैरे शिष्याकडे चालविण्याबाबत छत्रपतीस गुदानपुरी महंत याचे (०५८); शहापूर इनामगाव पूर्ववत प्रमाणे चालवण्याबाबत खुदानपुरी गोसावी सालमानपुरी नादोसी याचे छत्रपतीस (०५९); कै. राजाराम छत्रपती यांची गादी दत्तक घेऊन पुढे चालवण्याबाबत पो. एजंट यास अहिल्याबाईसाहेब यांचे (०७०-०७१); करवीरकरास चिकोडी व हुकेरी तालुके कंपनी सरकारातून मिळाल्याबाबत नारायणराव घोरपडे यास थॉमस मन्रो याचे (१९२); सुभानराव शिंदे सेनाखासखेल यास फौजेच्या खर्चाबद्दल चौथाई ऐवज दिल्याबद्दल चेनव्वा जयगोंडा देसाई यास (१९३);

**परवाना**—केदारजी हुजरे यास कंपनी सरकारातून जकातीची माफी दिल्याबाबत (१९०४५).

**प्रकरणी कामे**—स्टॅम्प कागद विक्री वगैरेचा ठराव होण्यासंबंधी (१९०६४-०६९); छत्रपतींच्या मृत्यु-नंतर करवीर येथील व्यवस्था पो. एजंट मार्फत चालविण्याबाबत विचारलेल्या हकी-गतीसंबंधी (०७२-१८२).

**याद्या**—इनामदार व दुमालदार यांचेकडे गावे असल्याबाबत (अपूर्ण) (१९१९६-१९८).

---

**ज. क्र. १२६, रु. क्र. १२६, पुडके क्र. १, का. सं. १९२०१-१९३००(१००).**

**सु. स. ११६० ते १२१२, इ. स. १७५९-६० ते १८११-१२.**

**आज्ञापत्रे**—प्रामाणिकपणे कामकाजे केल्यासंबंधी गुलाम महम्मद मुनशी यास छत्रपतीचे (१९२३८).

**कलमबंदी**—कागल तालुक्याच्या बंदोबस्ताविषयी (१९२८९).

**टिप्पण**—गुजाजी व हैवतराव गायकवाड याना मिळालेल्या किताबासंबंधी (१९३००).

**पत्रे**—आपल्याकडील सविस्तर मजकूर विसोबा नाईक याचे पत्री लिहिल्याबाबत जोशीराव यास रामचंद्रराव घोरपडे याचे (१९२०१); तिसरे शिवाजी यांच्या राज्यारोहणासंबंधी रघुनाथराव पंडित याना जिजाबाई यांचे (२०२); बोलणी करण्यासाठी शिवराम माधव यास पाठविल्याबाबत टिपू सुलतान यास सवराव कृष्ण आमात्य याचे (२०४); पुण्यास गडी पाठवून देत अस-ल्याबाबत कृशापा माने यास सखाराम घाटगे याचे (२०७); शिवा खासबारदार यास झालेल्या मारहाणीबाबत नागोजीराव घाटगे यास रामचंद्रराव घोरपडे याचे (२०८); छत्रपतींची स्वारी कर्नाटक प्रांती गेली असल्याबाबत रायरायेदि सावंत शामराव बहादूर यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (२१०); दौलतराव शिंदे व बाया यामध्ये समेट घडवण्याबाबत निवाजी हवालदार यास यशवंतराव घोरपडे याचे (२११); लढाई बंद करण्याबाबत, रामचंद्रपंत आप्पा यास (२१२); व क्षेमसमाचारासंबंधी आकाराम यादव यास सखाराम घाटगे याचे (२१३); नाना फडणीस व परशुरामपंत यांच्याकडील प्रांत शिंदे याना दिल्यासंबंधी, हिम्मतबहादूर चव्हाण यास मालजी निकम याचे (२१७); प्रतिनिधी याजकडून आणलेले २००० रुपये पाठविण्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास (२१९); पुण्याहून आलेला सरसुभेदार कोंकण प्रांती जप्ती करीत असल्याबाबत रामचंद्र जोशीराव यास आनंदराव आवाजी प्रतिनिधि याचे (२२०); करवीरास छत्रपतींची भेट होण्याबाबत प्रीतीराव चव्हाण यास गुजाजी गायकवाड विश्वासराव याचे (२२५); रामचंद्र लिंगो यास पाठविल्याबाबत बाळाबाई घाटगे याना सरदेसाई मामले हुबळी याचे (२३०); सातारा मुक्कामी फौजेसुद्धा येण्याबाबत गोपाळजी मोहिते यास सखाराम घाटगे सर्जेराव याचे (२३१); बेलवले, शेंडूर इत्यादी गावे

**रुमाल क्र. १२६**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

पत्रे—(चालू)

करवीरकरांच्या स्वाधीन करण्याबाबत कल्याणराव कृष्ण यास सदाशिव माणकेश्वर याचे (१९२३२); राचप्पा जाधव देसाई प्रांत रायबाग व भरमाप्पा जाधव यांच्यामधील भाऊबंदकीच्या खटल्यासंबंधी मालोजीराव घोरपडे याचे जिवाजीपंत ठाणे इंगळी यास (२३५); काजिर्डा घाटातील रहदारीबाबत सुन्दराबाई याना भाऊ महाराज यांचे (२३९); बाया व शिंदे यांच्या तंटयाच्या समेटाबाबत आनंदराव यादव यास निवाजी यादव हवालदार याचे (२४०); पुण्यास माणसे रवाना केल्याबाबत डोंगरोजी यादव हवालदार यास भगवंत आप्पाजी याचे (२४७); छत्रपतींच्या प्रकृतीची काळजी घेण्याबाबत गोविंदराव गायकवाड यास दिनकरराव गायकवाड याचे (२४८); आपण करवीरास जात असल्याबाबत बापूजीपंत दादा यास नारायणराव पाटणकर याचे (२५२); तारळे येथील आपल्या देशमुखीच्या खटल्याचा निवाडा करण्याबाबत नागोजीराव पाटणकर यास उदाजीराव चव्हाण याचे (२५३); बाया व शिंदे यांच्या समेटाबाबत आनंदराव जाधव यास यशवंतराव घोरपडे याचे (२५६); टाकवडयातील फौज परत घेण्याबाबत बंदोबस्त करण्याविषयी सदाशिवपंत आबा यास नारायणराव व्यंकटेश याचे (२५८-२५९); इंग्रजांशी झालेल्या तहनाम्याच्या नकला पाठविल्यासंबंधी कर्नल क्लोज यास करवीर राजमंडळाचे (२६०); राजापुरास झुंझारराव घोरपडे याचे ठाणे जबरदस्तीने घातल्याबाबत संताजीराव घोरपडे यास (२६८); बोलणी करण्यासाठी काशी नारायण यास पाठविल्याबाबत अरस्तुजहां यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (२६९); निपाणीकर व विश्वासराव घाटगे यानी आळते व हिंगणगाव येथील अटकेत ठेविलेल्या कुळासंबंधी स्वरुपजी क्षीरसागर यास बाळाबाई निंबाळकर याचे (२७१); छत्रपतीस पुत्र झाल्याबाबत शर्करा पाठवल्यासंबंधी हैदरअल्ली यास यशवंतराव शिंदे याचे (२७३); पंडित प्रधान यात्रेसाठी दक्षिण प्रांती जाणार असल्याबाबत नारायणराव पाटणकर यास कर्नल क्लोज याचे (२८३); बाळवें वगैरे साडेआठ गावे खर्चासाठी मिळाल्याबाबत जयसिंगराव घाटगे यास रखमाबाई घाटगे यांचे (२८४-२८५); क्षेमसमाचारासंबंधी बाबाजी घाटगे यास सकवारबाई घाटगे यांचे (२८६); सुटका झाल्याचे ऐकून आनंद वाटला या अर्थी तुळजोजी घाटगे यास दौलतराव शिंदे याचे (२८८); कार्यसिद्धी करण्याविषयी यशवंतराव शिंदे यास प्रीतीराव चव्हाण यांचे (२९०); भरतगड येथे सावंतवाडीकरानी गोळागोळी केल्याबाबत जेम्स जोसेफ यास करवीरकरांचे (२९४); यशवंतराव होळकर यांच्याकडून जाबसाल उलगडून घेण्यासंबंधी नारायणराव यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (२९५); निपाणीस येण्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास सिधोजीराव निपाणीकर याचे (२९७); कालिंदे व तीर्थवाडी ही गावे शेषोपंत व भगवंतपंत याना दिली असल्यासंबंधी माधवराव यास अनुबाई याचे (२९९).

**पत्रे—आईसाहेब यांना :** पालखीची तवकडी पाठविल्याबाबत नरसो त्र्यंबक याचे (१९२२४); पाठविलेल्या वस्त्रांचा स्वीकार केल्याबाबत शेषो नारायण याचे (२४१); पेशवे व इंग्रज यांच्या लष्करी हालचालीसंबंधी मोरो धोंडदेव याचे (२४४); नळदुर्ग व आवसे येथील पेशव्यांच्या व निजामाच्या लष्करी हालचालीसंबंधी विसाजी नारायण याचे (२६१); लक्ष्मणराव शिंदे सेनाखासखेल याना पुत्र झाल्याबाबत शंकरराव शिंदे याचे (२७०); कागल तालुक्यातील तळीखोरांच्या बंदोबस्ताबाबत, दिनकरराव याचे (२७६); बेडकीहाळ व सदलगे वगैरे गावे मिळण्यासंबंधी बोलणी चालू असल्याबाबत दिनकरराव याचे (२७७); ओढणी, तिवट रवाना केल्याबाबत भगवंत कृष्ण याचे (२९८).

**पत्रे—बाईसाहेब यांना :** चिरंजिवांचा नामकरण विधी झाल्याबाबत द्वारकाबाई घोरपडे याचे (१९२०३) मिरजेच्या बंदोबस्तासाठी रघुनाथपंत यानी शिवाजी बल्लाळ यास पाठविल्याबाबत नरसो त्र्यंबक याचे (२१४); दसऱ्याच्या भेटीस येण्यास परवानगी मिळण्याविषयी भगवंत आप्पाजी याचे (२२७-२२९); शेषोपंताकडून आलेली पत्रे पाठविल्याबाबत (२३३); व रणछोड नाईक याच्यासह करवीरी येत असल्याबाबत भगवंत आप्पाजी याचे (२३४); डोंगरोजी यादव व भगवंतपंत यांजकडून पाठविलेली आज्ञापत्रे पोचल्यासंबंधी (२३६); दत्तविधानाची बातमी कळल्यासंबंधी भगवंतपंत आप्पाजी याचे (२३७); क्षेमसमाचारासंबंधी, (२४२); व पागेकडील धरून ठेवलेली घोडी व तट्टे सोडण्याबाबत शेषो नारायण याचे (२४३); आज्ञापत्र पोचल्याबाबत

रुमाल क्र. १२६

पुडके क्र. १--(चालू)

**पत्रे**—(चालू)
(१९२४५); व पेशव्याकडून आलेले पत्र पाठविल्यावावत भगवंतपंत आप्पाजी याचे (२४६); पंतप्रधानांची भेट घेऊन सविस्तर मजकूर कळवीत आहे या अर्थी शेषो नारायण याचे (२९६).

**पत्रे—छत्रपतीस :** संक्राजी पवार व खंडोजी गायकवाड यास पाठविल्यावावत वाजीराव रघुनाथ याचे (१९२०५); रामचंद्र रघुनाथ नेरलीकर यास पेशव्यांकडून उपद्रव होऊ न देण्यावावत पो. एजंट याचे (२०६); गडहिंग्लज व चिकोडी या भागाच्या बंदोवस्ताविषयी सुभानजी साळोखे याचे (२०९); खंडणीचा ऐवज आकाराम यादव यास देत असल्यावावत, (२१५); व यशवंतराव घोरपडे याजकडील गावास उपसर्ग न होण्यावावत प्रीतीराव चव्हाण याचे (२१६); महिपतगड प्रकरणी नाना फडणीस यांच्यावर जप्ती आल्यावावत नारायण निकम व लक्ष्मण भगवंत याचे (२२१); मनोहरगड येथील वहिवाटी-संबंधी जीवराव जाधव याचे (२२२-२२३); आकाराम जाधव हावलदार यास आंबा घाटाची माहिती देण्यावावत प्रतिनिधी याचे (२२६); अटकूरकर आप्पाजी देसाई यास अटक करून सामानगडावर ठेवल्यावावत (२४९); सुन्दरवाडी येथे झालेल्या दंग्या-वावत (२५०); व हुजऱ्यावरोवर १५० लोक पाठविल्यावावत उदाजीराव चव्हाण याचे (२५१); आप्पाजीपंत सांगतील त्याप्रमाणे बंदोवस्त करण्यावावत जानराव घोरपडे याचे (२५४); एल्फिन्स्टनकडून आलेली पत्रे पाठविल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (२५५); खर्चाची व्यवस्था करण्यावावत आदोजी हुजरे याचे (२५७); मनोळी येथील टाकसा-ळीसंबंधी लक्ष्मणराव शिंदे याचे (२७२); चाकरीत अंतर पडणार नाही या अर्थी तुळजोजीराव घाटगे याचे (२७४); मालवेकर पाटील यानी केलेल्या खटल्याविषयी संताजीराव घोरपडे याचे (२७५); आनंदराव आप्पाजी याच्या समवेत इंग्रजवहादूर याची भेट घेतल्यासंबंधी सुबराव घोरपडे याचे (२७८); आपणास इनाम दिलेल्या गावांच्या सनदा पाठविण्यावावत विठ्ठल अप्पाजी याचे (२७९); विशाळगड येथील काम-दारांच्या तंटचासंबंधी वाळाजी हरि देसाई याचे (२८०, २८२); विजयादशमीचा पोषाख पाठविल्यावावत माधवराव नारायण याचे (२८७); नारायणराव घोरपडे व रायाजी जाधव जप्तनमुलुख याना फौजेसुद्धा रवाना करण्यावावत दौलतराव शिंदे याचे (२९१-२९२); निपाणीकर यांच्या लष्करी हालचालीवावत पिराजी निकम याचे (२९३).

**मसुदा**—कर्नाटक सरहद्दीस फौज रवाना केल्यावावत हिम्मतवहादूर यानी नवावास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१९२१८).

**याद्या**—घाटातील चौक्यासंबंधी (१९२६२); कऱ्हाड येथील लढाईत जखमी व ठार झालेल्या लोकांसंबंधी (२६३, २६७)

---

**ज्र. क्र. १२६, रु. क्र. १२६, पु. क्र. २, का. सं. १९३०१-१९३९५(९५).**

**सु. स. १२१३ ते १२३७, इ. स. १८१२-१३ ते १८३६-३७.**

**कलमबंदी**—रखमावाई घाटगे कागलकर यांच्या गावाच्या सोडचिठ्ठचा पाठविण्यावावत (१९३७७-३७८).

**टिप्पण**—छत्रपति व त्यांच्या स्त्रिया यांच्या माहितीसंबंधी (१९३७९-३८९).

**पत्रे**—वाळकृष्ण पाथरे याजकडून यावयाच्या जकात ऐवजावावत छत्रपतीस अमृतराव प्रतिनिधी याचे (१९३४९-३५०); श्रावण मासातील गोसावी जेवणावावत हिंदुराव व आत्माराम जाधव याचे (३५१-३५५); शत्रूवर उपकार करू नये या अर्थी (३७५); दादांच्या आज्ञेत वागण्यासंबंधी भाऊ व तात्या याना त्यांच्या वडिलांचे (३९०).

**प्रकरणी कामे**—सखाराम मोहिते यांच्या केरले व इतर गावांच्या इनाम व पाटीलकी वतनासंबंधी (१९३५६, ३५९).

**रुमाल क्र. १२६**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

**मसुदा**—मुणगे येथील जंगलाचे हक्कासंबंधी कलेक्टर कंपनी सरकार यांनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१९३७६).

**याद्या**—शिवाजी, औरंगजेब, आदिलशाह इत्यादीच्या माहितीसंबंधी (अपूर्ण) (१९३६०–३७२); बंडाईबाबत केलेला वसूल, दाजीबा दप्तरदार याची धारवाडास वकिलीच्या कामावर नेमणूक इत्यादिसंबंधी (३७३); पाटणकर, कागलकर इत्यादी घराण्यातील स्त्री-पुरुषांना पाठवण्याच्या पत्रांच्या पद्धतीसंबंधी (३७४); बाळाबाई आक्कास बाडीस मारावयाचा बेत केल्याप्रकरणी (३९१–३९५).

**रवासुदगी**—कामाकाजांबाबत राजमंडळ चिटणीसाकडून इंग्रजाकडील आपल्या वकीलांना पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (१९३०१–३४८).

---

**ज. क्र. १२७, रु. क्र. १२७, पु. क्र. १, का. सं. १९३९६-१९४६६(७१).**

**सु. स. ११६० ते १२३७, इ. स. १७५९-६० ते १८३६-३७.**

**आज्ञापत्रे**—अबदुललाट हा गाव नारो खंडेराव यास इनाम दिल्याबाबत गावकामगार यास राणोजी घोरपडे सेनापती याचे (१९४०४); रांगोळी हा गाव नारो खंडेराव यास इनाम दिल्याबाबत गावकामगार यास (४०५); बेडग, तासगाव वगैरे १२ गावांची मोकास बाब नारो खंडेराव यास देण्याबाबत गावकामगार यास राणोजी घोरपडे सेनापति याचे (४१५); सावनूरच्या नबाबाचे तालुके त्याच्या ताब्यात देण्याविषयी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास तिसरे शिवाजी याचे (४५५); नोकरीवर सत्वर हजर होण्याबाबत हिंदुराव घाटगे यास छत्रपतीचे (४६३).

**इनामपत्रे**—नारो खंडेराव यास अब्दुललाट व रांगोळी ही गावे इनाम दिल्याबाबत राणोजी घोरपडे याचे (१९४००-४०१); गणेश दामोदर साने यास देवरूख व सेरसत येथे दिलेल्या इनाम जमीनीसंबंधी (४३७-४३८).

**इमानपत्र**—कसलीहि अभिलाषा न धरता इनाम सरंजामाची वहिवाट करीत असल्याबाबत नारो खंडेराव यास व्यंकटराव नारायण याचे (१९४०८).

**कलमबंदी**—भुदरगडकरी लोकांच्या पोटापाण्याच्या व राहण्याच्या व्यवस्थेविषयी (१९४५३).

**टिप्पण**—भिर्डी हा गांव छत्रपतींचा असून शेषो नारायण यांस चाकरीबद्दल नेमून दिल्यासंबंधी (१९३९६); दिल्लीच्या बादशहाचे भाऊबंद व छत्रपती यांच्या भेटीची पद्धत, नादीरशहाच्या मुलाचा निजामाच्या कन्येशी विवाह इत्यादिबाबत (४५६); कागलकर घाटगे, पाटणकर व शिंदे या घराण्यात झालेल्या विवाहासंबंधी (४५९).

**पत्रे**—भेटीसाठी येण्याबाबत नारायणराव मल्हार यास अनुबाई इचे (१९४०६); जाबसालाच्या उलगडयाबाबत मल्हार बळवंत यांस (४०७); व क्षेमसमाचारासंबंधी नारो खंडेराव यास व्यंकटराव नारायण याचे (४०९); रामचंद्र महादेव यास पाठविण्यासंबंधी आईसाहेब याना माधवराव बल्लाळ याचे (४१०); क्षेमसमाचारासंबंधी प्रीतीराव चव्हाण यास सुबराव कृष्ण याचे (४१४); इंग्रजाशी करावयाच्या बोलण्यासंबंधी सुंदराबाई यांना भाऊ महाराज याचे (४२०); फौजेसह पुण्यास येण्याबाबत प्रीतीराव चव्हाण यास बाळोजी कुंजर याचे (४२१); पेशवे यांच्याशी करावयाच्या बोलण्यासंबंधी आईसाहेब यांना शेषो नारायण याचे (४२७); छत्रपति व निजाम यामधील दोस्तीसंबंधी तेगजंग बहाद्दर यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (४२८-४२९); यशवंतराव पाटणकर व चाफेकर हे बाळकृष्ण गंगाधर याना घेऊन नेरली मुक्कामी आल्यासंबंधी प्रीतीराव चव्हाण यास आनंदराव आबाजी याचे (४३०); आपल्या तगाद्याचा परिहार होण्याबाबत आईसाहेब यांना शेषो नारायण याचे (४३४); फिरंगोजी जाधव याजकडे असलेली लष्कराची घोडी, उंट इत्यादी सोडण्याबाबत मातुश्री बाईसाहेब यांस (शेषो नारायण याचे) (४३५); भोसले यांच्याखानवट येथील वतनासंबंधी बाईसाहेब यांना शेषो नारायण याचे (४३६); छत्रपती फौजेसह सरहद्दीवर रवाना झाल्यासंबंधी नबाब मुस्तगनी यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (४३९); घोडनदी जवळ पेशवे व रघुनाथराव यांच्यामधील लढाईसंबंधी जिजाबाई यांना शेषो नारायण याचे

**रुमाल क्र. १२७**

**पुडके क्र. १ (चालू)**

**पत्रे**—(चालू)
(१९४४०-४४४); पेशव्यांची भेट व कर्नाटकातील मोहिमेबाबत जिजाबाई यांना शेपो नारायण याचे (४४४-४४८); निजामशाहीतील आपला सरंजाम मिळण्याविषयी मधस्तुल मुलक बहादूर यास (अपूर्ण) (४५२); लक्ष्मण हरी हे सविस्तर मजकूर सांगतील या अर्थी नवाब मुस्तगनी यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (४५४); पंत प्रतिनिधी व जानोजी भोसले यांची भेट घेतल्याबाबत (४५७-४५८); पेशवे कोपरगावास निघून गेल्याबाबत सुंदराबाई यांना भाऊ महाराज याचे (४६१); पठाण बारगीर यांनी महाडीक याची पळवून नेलेली घोडी पाठविल्याबाबत ग्रांट यास छत्रपतींचे (४६४); फौजेसह अकिवाटच्या आसरेस राहून शत्रूच्या शिरोळ येथील फौजेस पायबंद घालण्याबाबत रत्नाकर पंडित राजाज्ञा यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (४६५); मतिवडेची सर्व गुरे सोडून देण्याविषयी रत्नाकर आप्पा यास सिदमराव घाटगे याचे (४६६).

**पत्रे—छत्रपतीस :** भुदरगड प्रकरणी आपल्या मनात दुजाभाव नाही या अर्थी सुबराव घोरपडे याचे (१९३९७); शर्करायुक्त तीळ पाठवल्याबाबत बळवंतराव चिटणीस याचे (३९९); जीवराव घोरपडे याच्या गावावर झालेल्या रोख्यास मनाई होण्याबाबत प्रीतीराव चव्हाण याचे (४११); धुळपाकडून सिलसिला न होण्याबाबत सुबराव कृष्ण याचे (४१३); दसऱ्याचा पोषाख पाठवल्याबाबत नानासाहेब पेशवे याचे (४१६); भुदरगड किल्ल्याहून प्रसाद व अंगारा पाठवल्याबाबत रेखोजीराव जाधव व चिंतामण जोशीराव याचे (४१७); सगुबाईने घेतलेल्या दत्तकासंबंधी, आबाजीराव प्रतिनिधी यांचे (४१८); सरकारी कामाच्या बंदोबस्तासंबंधी (४१९); पदाधिकाराची वस्त्रे व अलंकार मिळाल्याबाबत गोविंदराव मोरेश्वर अमात्य याचे (४२२); सरंजामासह भुदरगडास येत असल्याबाबत मोरेश्वर सुबराव याचे (४२३); मानसिंगराव जाधव व मालजी निकम याना पाठवीत असल्याबाबत (४२४); व जोशीराव तोरगलाहून व इंग्रजाकडून आलेल्या पत्रांची उत्तरे पाठवल्याबाबत (४२५); व जोशीराव यांच्याकडून खर्चास ऐवज मिळत नसल्याबाबत प्रीतीराव चव्हाण याचे (४२६); मालवणहून पुण्यास जाणाऱ्या इंग्रजी पलटणीस जकातीचा उपसर्ग न होणेबाबत मोरेश्वर सुबराव याचे (४३१); कर्नाटक येथील सरंजामाची नीळकंठराव चव्हाण व प्रीतीराव चव्हाण यांच्यामध्ये वाटणी करून देण्यासंबंधी चिंतामणराव पांडुरंग याचे (४३२); आपल्याविरुद्ध पंतप्रधानाजवळ काही बोलणे केले नाही या अर्थी (४३३); सामानगडकऱ्यांच्या मसाला ऐवजाबाबत भवानराव खानविलकर याचे (४४९); भुदरगडावरील निपाणीकरांच्या संभाव्य हल्ल्यासंबंधी यादवराव जाधव व हणमंत शिवराम याचे (४५०); किल्ले भुदरगडच्या सोडचिठ्या मिळाल्याबाबत माणकोजी गायकवाड याचे (४५१); जतवाड हा गाव पूर्ववत आपणाकडे चालवण्याबाबत नरसिंह खंडेराव याचे (४६२).

**मसुदा**—पुणे येथील इंग्रज कर्नलास तिळगूळ पाठविल्याबाबत छत्रपतींनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१९४१२).

**यादी**—कमतनूर हा गाव नरसिंगराव देशपांडे याचा असल्यासंबंधी (१९३२८).

**वतनपत्रे**—नारो खंडेराव यास मिरज येथील देशमुखी व प्रांत पन्हाळा व मिरज येथील सरदेशमुखीची वतने दिल्यासंबंधी राणोजी घोरपडे याची (१९४०२-४०३).

**वंशावळ**—खानविलकर घराण्याची (१९४६०).

---

**ज. क्र. १२७, रु. क्र. १२७, पु. क्र. २, का. सं. १९४६७-१९५२१ (५५).**

**सु. स. ११६० ते १२४४, इ. स. १७५९-६० ते १८४३-४४.**

**कलमबंदी**—नेज या गावाच्या जप्तीसंबंधी (१९४७८).

**पत्रे**—स्वराज्य संस्थापनाच्या कामी सहाय्य करण्याविषयी, मालोजीराव घोरपडे यास शिवाजी राजे यांचे (१९४६७-४७५); गुडेवाडी व अर्जुनवाडी ही गावे नेसरीकर शिंदे यांची असल्यासंबंधी पो. एजंट यास करवीरकर वकीलाचे (४७६); पडलेल्या कुस्वप्ना संबंधी आईसाहेब यांना गोडूबाई शिंदे इचे (४८०); क्षेमसमाचारासंबंधी (४८१); संकेश्वर मठ प्रकरणी लिहून पाठविण्याविषयी सदाशिवपंत आबा यास रामचंद्र जिवाजी याचे (४८२); जिवाजी बल्लाळ हे किल्ले येथे जमाव जमवीत असल्या-

**रुमाल क्र. १२७**

**पुडके क्र. २--(चालू)**

बावत येसाजी लक्ष्मण कुलकर्णी याचे (१९४८३); कर्जाच्या व शिबंदीच्या बंदोबस्ताविषयी बयासाहेब यांना नरसिंगराव शिंदे याचे (४८४); घामने वगैरे गावातील गुरे व धान्य सेनापति यानी कापशीस नेल्याबावत पंत राजाज्ञा यास हणमंत शिवराम याचे (४८५); पेशव्यांशी समेट करण्यासंबंधी वाईसाहेब यांना भगवंत आप्पाजी यांचे (४८६); आकाराम बावा याजकडून सर्व मजकूर कळल्याबावत, भाऊ जोशीराव यास सखाराम घाटगे याचे (४८८); फौजेसुद्धा सातारा मुक्कामी येण्याबावत आकाराम बावा यास सखाराम घाटगे याचे (४८९); आजरे येथील वहिवाटीबाबत तंटा न करण्यासंबंधी इचलकरंजीकरास ताकीद केल्याबाबत, शिवाजी घोरपडे यास माधवराव बल्लाळ याचे (४९०); आपल्याकडील सविस्तर मजकूर आकाराम बावा सांगतील या अर्थी निंबाजी बावा यास सखाराम घाटगे याचे (४९१); सेनापतीस भेटल्याबावत, आईसाहेब याना कृष्णाजी अमृतराव प्रतिनिधी याचे (४९२); प्रीतीराव चव्हाण यास फौजेसुद्धा कर्नाटक प्रांती रवाना केल्यासंबंधी व्यंकटराव नाईक यास (४९४); कामकाजासाठी कारकून पाठवीत असल्यासंबंधी नबाब अब्दुल नबीखां यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (४९६); बंडवाल्यांना आश्रय दिला जाणार नाही या अर्थी कर्नल क्लोज यास छत्रपतींचे (४९८); चाकरीविषयी काळजी नसावी या अर्थी (४९९); एलफिन्स्टन व चॅपलिन यांच्याशी कामकाजासंबंधी बोलणी केल्याबावत वहिनीसाहेब याना भाऊ महाराज यांचे (५००); सिंधुदुर्ग बंदरातील रहदारीबावत गव्हर्नर वेलस्ली यास छत्रपतींचे (५०१); कल्याणराव यांची भेट घेतल्याबावत प्रीतीराव चव्हाण यास जिवाजी आनंदराव याचे (५०२); मुराररावघोरपडे याने रामपुरास ठाणे पातल्यासंबंधी भाऊ महाराज याना संताजीराव घोरपडे याचे (५०४); तालचरी येथील इंग्रज अधिकाऱ्यास भेटल्यासंबंधी बाजीपंत तात्या यास मोरो महादेव याचे (५०६); क्षेमसमाचारासंबंधी प्रीतीराव चव्हाण यास देवी नाईक याचे (५०८); लवकरच करवीरी येत असल्याबावत सुंदराबाई यांना भाऊमहाराज याचे (५०९); लिंगनूर व दानवाड ही गावे करवीरकरांच्या स्वाधीन करण्याबावत कल्याणराव कृष्ण यास सदाशिवराव माणकेश्वर याचे (५११); लक्ष्मण हरी हे सविस्तर मजकूर निवेदन करतील या अर्थी अजिम-उल उमराव यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (५१२); शिवा खासबारदार याच्याशी आपण मारामारी केली नसल्यासंबंधी विसोबा नाईक यास रामचंद्रराव घोरपडे याचे (५१६); मालवणहून करवीरास आणावयाच्या तोफासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास उदाजीराव घाटगे याचे (५१७); करवीरास येण्यास विलंब लागणार असल्यासंबंधी सीताराम भोसले यास सुबराव घोरपडे याचे (५१८); रघुनाथराव पेशवे याचे पत्र पाठविले असल्यासंबंधी जिजाबाई यांना भगवंत आप्पाजी याचे (५२०); क्षेमसमाचाराबाबत मानसिंगराव पाटणकर यास देवी नाईक याचे (५२१).

**पत्रे--छत्रपतीस :** तीळशर्करा पाठविल्याबावत बळवंत मल्हार याचे (१९४७७); कंपनी सरकारकडून जाबसाल उलगडून घेण्याबावत तिसरे शिवाजी याना (४८७); पंत प्रतिनिधी खानापुरास रवाना झाल्यासंबंधी विजापूर प्रांती राजाज्ञा इत्यादींकडून होणाऱ्या उपसर्गाच्या बंदोबस्ताविषयी जानराव जाधव याचे (४९५); क्षेमसमाचारासंबंधी आऊबाई घाटगे इचे (५०३); राघो विठ्ठल याचेकडून आज्ञापत्र पोचल्याबावत माणकोजी शिंदे याचे (५०५); कुडाळ प्रांतातील आमडवाल या शंकराचार्य यांच्या इनाम गावासंबंधी चॅपलीन याचे (५०७); चत्रसिंग (चतुरसिंग) इत्यादींच्या बंदोबस्ताविषयी बाजीराव रघुनाथ याचे (५१०); गोखले व कुरुंदवाडकर यांच्या लष्करी हालचालींसंबंधी मुलकेजहां (सावनूरकर) याचे (५१३); करवीर हद्दीतील चोरांच्या बंदोबस्ताबावत चॅपलीन याचे (५१४); मुनशी मीर इमदादअल्ली याच्याशी आपला स्नेह असल्यासंबंधी दौलतराव घोरपडे याचे (५१५); कोतोली गावाच्या खटल्यासंबंधी उदाजीराव चव्हाण याचे (५१९).

**याद्या--**नारायणराव घोरपडे, रामचंद्रराव घोरपडे इत्यादींस सेनापतिपद दिल्यासंबंधी (१९४७९); चिकोडी, मनोळी, वाडीकर सावंत इत्यादींबाबत करावयाच्या बोलण्यासंबंधी (४९७).

---

**ज. क्र. १२८, रु. क्र. १२८, पु. क्र. १, का. सं. १९५२२-१९५७६ (५५).**

**मु. स. ११६० ते १२३७, इ. स. १७५९-६० ते १८३६-३७.**

**करार**—सिंधुदुर्ग बंदरात आरमारी बोटी, फत्तेमाऱ्या वगैरे न आणण्यावावत करवीरकर व इंग्रज यांचेमध्ये झालेला (१९५४४).

**पत्रे**—कर्नल वेलस्ली यास छत्रपतींनी पत्र पाठविल्यासंबंधी मेजर हक यास नागोजीराव घाटगे याचे (१९५२३); क्षेमसमाचारासंबंधी बाईसाहेब यांना भगवंत आप्पाजी याचे (५२७); हमीदवाडचे ठाणे मिळाल्याबावत आईसाहेब यांना भगवंत आप्पाजी याचे (५२८); मलकापुराहून विशाळगडास गेल्यासंबंधी बाईसाहेब यांना कृष्णाजी अमृतराव प्रतिनिधी याचे (५२९); पेशवे यांच्या लष्करी हालचालीची माहिती पाठवीत असल्याबाबत आईसाहेब यांना व्यंकटराव कृष्ण याचे (५३०); पो. एजंट धारवाड याजकडून आलेल्या जवावाची थैली पाठवल्यावावत श्रीपतराव घाटगे यास दिनकर गायकवाड याचे (५३१); छत्रपतींकडील वर्तमान वरचेवर कळविण्याबावत रावसाहेब निंबाळकर यास बापूजी नारायण याचे (५३४); सातारा मुक्कामी फौजेसुद्धा निघून येण्याबावत आकाराम यादव यास सिदराम नाईक निंबाळकर याचे (५३५-५३६); दौलतराव शिंदे व बाया यांचा समेट घडवून आणण्यासंबंधी आकाराम यादव यास यशवंतराव घोरपडे याचे (५३७); इंग्रजाकडून कागल तालुक्याच्या सोडचिठ्या मिळवण्यावावत सुंदराबाई यांना मोरो बाजीराव व चिटणीस याचे (५३९-५४०); सिंधुदुर्ग येथील देवस्थानाच्या मोईनी खर्चाबावत (५४१); रघुनाथपंत यांच्या हिंदुस्थानात होणाऱ्या स्वारीवावत जिजाबाई यांना शेषो त्रिमल याचे (५४२); महाराजाचे आज्ञेप्रमाणे मोरेश्वर शास्त्री, गोपाळशास्त्री व रामचंद्र बाबाजी यांच्या मार्फत कारभार सुरू झाल्यावावत जिजाबाई यांना रघुनाथ बाजीराव याचे (५४६); सबनीस व परांजपे यांच्या उपद्रवावावत अंताजीपंत वाकनीस यास अमृतराव भगवंत प्रतिनिधी याचे (५४७); मनोळीस ठाणे न घालण्यावावत व्यंकटराव नलवडे यास संभाजीराव शिंदे याचे (५४८); क्षेमसमाचारासंबंधी (५४९); फणसप गावी गेलेल्या वरातदारास परत जाण्यास ताकीद देण्यासंबंधी आबाजीराव प्रतिनिधी यास आईसाहेब यांचे (५५०); पटवर्धनाकडून करवीरकरांच्या प्रांतास होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोबस्तावावत नागोजीराव घाटगे याचे (५५१); सरंजाम व खर्चाचा बंदोवस्त करण्याबावत मानसिंगराव बापू यास आप्पाजी विठ्ठल याचे (५५३); दौलतराव शिंदे व बाया यामधील वादासंबंधी जानराव काका यास यशवंतराव घोरपडे याचे (५५४); खटांगळे येथील बावती व नजराण्याच्या ऐवजावावत रामचंद्रराव आमात्य यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांचे (५५९); भुदरगड येथील लोकांच्या पोटापाण्याच्या व्यवस्थेवावत, नारायणराव यास (५६३); नेसरीकर शिंदे व मैनावाई हेरेकर यांच्यामध्ये अर्जुनवाड बावत चाललेल्या तंट्यासंबंधी (५६५); होंगलकर वाण्याची बाकी देण्यावावत कृष्णराव जगताप यास (५७०); जीवराव जाधव यास नारायणराव राजाज्ञा यांचे (५७४); गव्हर्नर यास मुंबई येथे भेटल्यासंबंधी आईसाहेब याना बाळाजी बाजीराव चिटणीस याचे (५७२-५७३); शत्रूच्या पारपत्यावावत पांडुरंगराव लाड यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (५७६).

**पत्रे—छत्रपतीस :** दास्तान कोठीकडे कैदेत ठेवलेल्या सगणी कुणबिणीबावत राणोजी दळवी याचे (१९५२२); मीर इदात अली मुनशी याचा छत्रपतीची नोकरी करण्याचा मानस असल्याबाबत दौलतराव घोरपडे याचे (५२४); भुदरगड, विशाळगड, बावडा इत्यादीसंबंधी चॅपलीन यांच्या बरोबर बोलणी होणार असल्याबावत भाऊ महाराज याचे (५२६); कागलचे ठाणे केव्हाही परत करीन या अर्थी तुळजोजी घाटगे याचे (५३२); फौजेच्या रवानगीबावत मीर महमद याचे (५३३); साळशी येथील येणे असलेल्या ऐवजावावत देवी नाईक याचे (५३८); विठ्ठलपंत सबनीस हे विशाळगडाकडील मजकूर निवेदन करतील या अर्थी आंदोजी हुजरे याचे (५४३); करवीरी खासबारदार लोक पाठविल्याबावत रताजीराव चव्हाण याचे (५४५); हिम्मतबहादूर यांच्या पत्री सर्व मजकूर लिहिला असल्यावावत देवी नाईक याचे (५५२); लष्कर मुक्कामी यथास्थित असल्यावावत नारो गिरमाजी व नारो गंगाधर यांचे (५५५, ५६९, ५७१); स्वामी सेवेसी एकनिष्ठ असल्याबाबत बाळकृष्ण बाबूराव याचे (५५६); गव्हर्नर यांची भेट घेतल्यासंबंधी मल्हार यशवंत याचे (५५७-५५८); भेटीस येत असल्यासंबंधी लक्ष्मीबाई शिंदे इचे (५६०); स्वामीसेवेसी एकनिष्ठ असल्यावावत बाळाजी बाबूराव याचे (१९५६१); पंतप्रधान यांच्या रथास फुलगाव

येथे झालेल्या अपघाताविषयी बाळाजी बाजीराव चिटणीस याचे (५६६-५६७); मलकापूर येथील लष्करातील लोकांच्या हजेरीच्या याद्या पाठविल्याबाबत (५६८); व पथकातील म्हातारे, लंगडे व आजारी लोकांची यादी पाठवल्याबाबत नारो गंगाधर याचे (५७५).

**मसुदे**--फौजेसह सामानगडास पोहचल्याबाबत वेलरळी यांस राजाज्ञा यांने लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (१९५६२); बाळाजी राम व नागोजी घाटगे याना पाठवून देण्याबाबत गव्हर्नर यास रघुनाथ पै याने लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (५६४).

**यादी**--करवीरकर व इंग्रज यामध्ये मालवणबाबत झालेल्या बोलण्याबाबत (१९५२५).

------

**ज. क्र. १२९, रु. क्र. १२९, पु. क्र. १, का. सं. १९५७७-१९६७१ (९५).**

**सु. स. ११३० ते १२४५, इ. स. १७२९-३० ते १८४४-४५.**

**आज्ञापत्र**--मिरज येथील मोंगलाईबाब करवीरकर संभाजीस दिल्याबाबत बाळाजी साळोखे यास सातारेकर शाहु छत्रपतींचे (१९५७७).

**कलमबंदी**--गजेंद्रगडकर सुबराव घोरपडे याचे वतन जमिनी इत्यादीसंबंधी छत्रपतींकडून ठराव होऊन यावयाच्या कलमासंबंधी (१९६०७–६१०).

**टिप्पणे**--इंग्रजाशी तह करून पेशव्यांनी त्यास वसई, वडोदे, डभई, भिवंडी इत्यादी मुलूख दिल्यासंबंधी (१९६०२).

**पत्रे--महाराणी जिजाबाई यांना** : सेवेत एकनिष्ठ असल्याबाबत महिपतराव आवजी याचे (१९५८०); प्रकृतीस बरे वाटताच भेटीस येत असल्याबाबत भगवंत आप्पाजी याचे (५८१).

**पत्रे--महाराणी दुर्गाबाई यांना** : क्षेमसमाचारासंबंधी सुबराव घोरपडे याचे (१९५८२); इंग्रजास द्यावयाच्या हप्तेबंदीच्या ऐवजासंबंधी प्रेसिडेंट व गव्हर्नर, मुंबई यास दुर्गाबाई यांचे (५८३).

**पत्रे--३ रे शिवाजी यांना प्रतिनिधि यांची** : रघुनाथ आबाजी व मोरोपंत भेटीस येणार असल्याबाबत (१९५८४); आप्पाजी भगवंत व मोरो हणमंतराव यांच्याशी झालेल्या बोलण्यासंबंधी (५८५); आप्पाजी भगवंत याजकडून आलेले पत्र पाठविल्यासंबंधी (५८६); लष्कराकडून आलेले पत्र पाठवल्यासंबंधी (५८७); बाजी रुद्र याच्याशी बोलणी करून येत असल्याबाबत (५८८).

**पत्रे--३ रे शिवाजी यांना इतरांची** : कंपनी सरकारच्या कामामुळे करवीरी येण्यास वेळ नसल्याबाबत देवी नाईक याचे (१९५८९); इंग्रजांशी झालेला जाबसाल बंगाल सुभेकडे पाठविल्याबाबत रघुनाथ पै याचे (५९०); नागोजीराव घाटगे याच्या पत्री सर्व मजकूर लिहिल्याबाबत दादाजी यादव याचे (५९१); शिंदे व सदाशिव मल्हार यांच्या भेटीसंबंधी मालोजी निकम याचे (५९२); सिंधुदुर्ग परत करवीरकरांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी कंपनी सरकारचे (६०१); सांगवडे येथील इनाम जमिनीच्या सनदा व खोची गांवच्या वतनासंबंधी सुबराव घोरपडे याचे (६०४).

**पत्रे--३ रे शिवाजी यांचेकडून** : गजेंद्रगडकर घोरपडे याजकडून करवीर दरबारकडे यावयाच्या ऐवजासंबंधी देवाप्पा यास (१९५७८); रंकाळ्याचे पाणी करवीरच्या लोकास नेऊ देण्याबाबत गणेश भिकाजी गोसावी यास सखाराम घाटगे सर्जेराव याचे (५९३); सावंतवाडीकरापासून होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी सुलतानजी भोसले व शिवाजीपंत फडणीस यास देवीसिंग हवालदार किल्ले यशवंतगड याचे (५९४); प्रीतीराव चव्हाण व सखोजी भोसले यांना फौजेसह आपल्याकडे पाठविल्यासंबंधी, हैदरअल्ली यास यशवंतराव शिंदे याचे (५९५); सिद्धगिरी येथील सिद्धेश्वर देवस्थानचे इनाम गाव व जमिनी पूर्ववत

चालविण्यासंबंधी (१९५९६); गाय, घोडी व हत्ती पाठवून देण्यावावत विठ्ठल आप्पाजी याचे ( (५९७); खर्चास देऊन पलटणी सत्वर पाठवण्याविषयी त्र्यंवकराव यास (५९८-५९९); एल्फिन्स्टन याचेकडून कामकाजे उलगडून घेण्याविषयी महमद इब्राहिम मुनशी यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांचे (६००); बंदगान अल्ली यास छत्रपतींचे खलिते पोचते केल्यावावत प्रीतीराव चव्हाण यास राजे कल्याणराव याचे (६०३); बोलणी करण्यासाठी नागोजीराव घाटगे व बाळाजी राम याना पाठविल्यावावत गव्हर्नर मुंबई याना (६०६); करवीरकराकडील शत्रूच्या हल्ल्यासंबंधी नागोजीराव घाटगे यास बच्चाजी अनंत याचे (६११); पलटणी व सरंजामसुद्धा करवीरी निघून येण्याबावत त्र्यंवकराव यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा यांचे (६१२); आवासाहेव छत्रपति यांच्या सिंहासनारूढ समारंभासंबंधी पो. एजंट याना (६२८).

**पत्रे—संभाजी उर्फ आबासाहेब छत्रपति यांना :** सविस्तर मजकूर भेटीअंती सांगत आहे याअर्थी संभाजीराव शिंदे याचे (१९६१३); घोडी पाठवून देण्याविषयी वावासाहेव याचे (६१४); नागपूरकडील वृत्तांत आक्कासाहेव निंवाळकर यांचे पत्री लिहिला असल्यासंबंधी सेटीवा घाटगे याचे (६१५); क्षेमसमाचारासंबंधी वावासाहेव याचे (६१६); भरमाजी देसाई चिंचणीकर यांच्या गावांच्या व वतनाच्या बंदोवस्तासंबंधी दिनकरराव याचे (६१७).

**पत्रे—राणी सुन्दराबाई यांना मोरो बाजीराव चिटणीस यांची :** एक विचारे कामकाज करीत आहे याअर्थी (१९६१८); क्षेमसमाचारासंबंधी (६१९); चॅपलीन याच्या दौऱ्यासंबंधी (६२०); मुंवईकडील मजकुराची यादी पाठविल्यासंबंधी (६२१); जावसालावावत पेशव्यांना इंग्रजांनी निकड लावल्यासंबंधी (६२२); सनगे पाठवित असल्यासंबंधी (६२४); मुंवईस जाण्यासाठी पुण्याहून चिंचवडच्या मुक्कामास गेल्यासंबंधी (६२५); स्वरूपजी क्षीरसागर यानी इंग्रजाशी वोलणी केल्यावावत (६२६); भाऊ महाराज यानी वकीलीच्या कामी कर्ज काढून केलेल्या खर्चासंबंधी (६२९); एकसंबे, कागल, इत्यादी तालुके करवीरकरास मिळण्यावावत इंग्रजाशी वोलणी झाल्यावावत (६३२-६३३); इंग्रजाशी बोलणी केल्यासंबंधी (६३८); नारायणराव राजाज्ञांकडून भुदरगड तालुक्यास होणाऱ्या उपद्रवावावत (६३९).

**पत्रे—राणी सुन्दराबाई याना इतरांची :** वैद्य यानी लिहिलेल्या पत्रावरून मजकूर विदित होईल या अर्थी नारो गिरमाजी याचे (१९६२३); क्षेमसमाचारासंबंधी कृष्णाजी अमृतराव प्रतिनिधि याचे (६२७); छत्रपतींना पुत्र झाल्यावावत शर्करा भरतगडकरी लोकांना वाटल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड याचे (६३१); निपाणीकराकडून येणे असलेल्या ऐवजासंबंधी इंग्रजांकडे प्रयत्न करीत असल्यावावत भाऊ महाराज याचे (६३४); दिनकरराव गायकवाड यांच्यासह इंग्रजाबरोवर वोलणी केल्यासंबंधी भाऊ महाराज याचे (६३५); चॅपलीन, स्मिथ वगैरे इंग्रज अधिकाऱ्यावरोवर बोलणी करणार असल्यासंबंधी, भाऊ महाराज याचे (६३६).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपतींस नारो गंगाधर याची :** न्हनु पेंढारी यास लष्कर मुक्कामी पाठवण्यावावत (१९६४०); निपाणीकर लोक गलतगेचे सरहद्दीवरून परत गेल्यावावत (६४६); लष्कराकडील मजकुराची यादी पाठविल्यासंबंधी (६६०); चिकोडी येथील शिरगांवकरांचा वाडा उकरावयाच्या तपशीलाचा नकाशा व नेरली ठाण्याचा नकाशा पाठवल्यासंबंधी (६६१); तोफखान्याकडील लोकांना द्यावयाच्या रोजमुऱ्यासंबंधी (६६४).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपतीस नारो गिरमाजी याची :** मुडलगे मुक्कामी केनीसाहेवाशी बोलणी झाल्यासंबंधी (१९६४१); तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी (६४२); नरहरपंत व गुंडोपंत हे अणिगिरे तालुक्यात ऐवज वसूल करण्यास गेले असल्यासंबंधी (६४३); हुंडेकरी यांच्या गुमास्त्याने धारवाडास पो. एजंट याजकडे केलेल्या फिर्यादीसंबंधी (६४४); पासष्ट गावांच्या सोडचिठ्ठीच्या शोधासंबंधी (६४५); आठ दिवसात गलगले येथून इंग्रजी लष्कराचे कूच होणार असल्यासंबंधी (६४७); पेशवे पंढरपुरास जाणार असल्यावावत (६४८); महाभाष्य रंगाचार्य यांची करवीरी व्यवस्था ठेवण्यासंबंधी (६६७); हाणगोली येथील इंग्रजी लष्कराच्या मुक्कामाविषयी (६६९); इंग्रजाकडून घाटाच्या पाहणीवावत (६७०).

रुमाल क्र. १२९

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपतींस मोरो बाजीराव याची :** इंग्रजाकडील ऐवज आणण्यासंबंधी (१९६४९); चॅपलीन-साहेब सातारा, सोलापूर विजापुरास जाणार असल्यासंबंधी (६५०); चिकोडी व मनोळी तालुक्यातील जहागिरदार वगैरेबरोबर कसलीही बोलणी केली नसल्यासंबंधी (६५१); इंग्रजाशी बोलणी करीत असल्यासंबंधी (६६५); भुदरगड येथील बंदोबस्ताबाबत (६६८).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपतींस इतरांची :** कागल प्रकरणी इंग्रजाशी बोलणी झाल्याबाबत बाळाजी बाजी-राव याचे (१९६३०); जैनाळ येथील गोपाळपंत पाटील यांचा घरगुती खटल्याबाबत राणोजी राव घोरपडे याचे (६९२); आनंदराव आण्णा व गोपाळराव पागनीस यांच्याकडून आलेली पत्रे पाठविल्याबाबत सुबराव घोरपडे याचे (६५३); तिळगूळ पाठविल्याबाबत मालोजीराव घोरपडे याचे (६५४); आपण शिकारीत मारलेले डुक्कर इंग्रज अधिकाऱ्यास भेट देणार असल्याबाबत (६५५); पो. एजंट यांचा मुक्काम बागेवाडीस असल्यासंबंधी सुबराव घोरपडे याचे (६५६); कामकाजासंबंधी इंग्रजाशी बोलणी केल्यासंबंधी नीळकंठ मल्हार याचे (६५७).

**पत्रे**—जिवण्या मांग यास पकडून आणण्याबाबत सुबराव घोरपडे यास मालोजीराव घोरपडे याचे (१९५७९); लाट व रांगोळी येथील देशमुखीचे वतन भवानराव बळवंत याजकडे पूर्वीप्रमाणे चालविण्याविषयी गव्हर्नरशी बोलणी करण्याबाबत भाऊ महाराज याचे (६५८); कामकाजे करून सत्वर येण्यासंबंधी उदाजी घाटगे यास नारायणराव राजाज्ञा याचे (६५९); खर्चासाठी ऐवज पाठविण्याविषयी मालोजी घोरपडे व नारो गंगाधर याचे (६६२); क्षेमसमाचारासंबंधी उदाजीराव घाटगे यास नारो गिरमाजी याचे (६६३, ६६६); कमळाबाई व दौलतराव घोरपडे यांना भेटीस पाठविल्याबाबत दिवाणसाहेब याना भुजंगराव घोरपडे याचे (६७१).

**याद्या**—चिकोडी तालुक्याच्या रद्द कर्जाच्या हिशेबासंबंधी (१९६०५); निपाणीकर यानी जबरीने लिहून घेतलेल्या सनदा, पत्रे परत छत्रपतींकडे येण्याबाबत (६३७).

---

**ज. क्र. १२९, रु. क्र. १२९, पु. क्र. २, का. सं. १९६७२–१९७५२ (८१).**

**सु. स. १२३० ते १२३८ इ. स. १७२९-३० ते १८३७-३८.**

**अर्ज**—खाजगी खर्चाच्या नेमणुकीबाबत भवानीबाई प्रतिनिधी यांचा गव्हर्नर मुंबई याजकडे (१९७४१-७४२).

**आज्ञापत्र**—आनंदराव त्र्यंबक व बाळकृष्ण बाबूराव हे न सांगता कोठेतरी निघून गेल्याबाबत नारायण-राव राजाज्ञा यास बुवासाहेब छत्रपति यांचे (१९७१७).

**जबानी**—फ्रेंच व इंग्रज यामधील अरबस्तानातील वैमनस्यासंबंधी (१९७४०).

**टिप्पणे**—घोरपडे घराण्यात चालत आलेल्या सेनापती पदासंबंधी (१९७५०–७५१); नेसरी ठाण्यावरील शिंदे निषाणीकर इत्यादींच्या अम्मलाविषयी (७५२).

**पत्रे**—राघोबादादा यांची भेट करून देण्याबाबत व त्रिवर्गाचे पारिपत्य करण्यासंबंधी मानाजी शिंदे यास शाहूराजे यांचे (१९६७२-६७४); गमाजीपंताच्या पारिपत्याबाबत जिजाबाई यांना नरसिंगराव उद्धव याचे (६७५-६७६); दाजी विठ्ठल सांगतील तो मजकूर सरकारात निवेदन करण्याबाबत प्रतिनिधी यांचें (१९६७७); सरंजाम, फौज वगैरेसह छत्रपतींच्या भेटीस येण्याबाबत आवदीया-रजंग यास (६८२); चिकोडी तालुक्यात ठाणी घालून देण्याबाबत रामचंद्रपंत यास (६८३); व पलटणे व सरंजामसुद्धा सत्वर निघून येण्याबाबत त्रिंबकराव यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (६८४); बाळाजी दिनकर व हरिहरराव रघुनाथ हेरवाडकर यांच्यामधील भाऊबंदी वाटणीसंबंधी पो. ए. यास राजमंडळचे (६८६); पथकांच्या खर्चासंबंधी छत्रपतीस रत्नाकर राजाज्ञा याचे (६८७-६८८); रामचंद्रपंत दाजी सांगतील त्याप्रमाणे बंदोबस्त करण्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास देवी नाईक याचे (६९२); महम्मद इब्राहिम मुनशी यांनी इंग्रजाशी केलेल्या बोलण्यासंबंधी त्र्यंबकराव यास (६९३); पलटणी व सरंजामसुद्धा सत्वर निघून येण्याबाबत महमद इब्राहिम मुनशी मुक्काम पुणे यास (६९४); चिकोडी, मनोळी व

## रुमाल क्र. १२९

## पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

हुकेरी तालुक्यात करवीरकरांची ठाणी वसविण्यासंबंधी रामचंद्रपंत यास (१९६९५); गोखले व पाच्छापूरकर यांच्यामधील लढाईसंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास हणमंत शिवराम याचे (६९६); काही कामामुळे छत्रपतींच्या भेटीस येत नसल्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास केशव नारायण नाईक याचे (६९८); खर्चाची तरतूद करताच फौजेसह येत असल्यासंबंधी अवदियारजंग याचे (७०३); क्षेमसमाचारासंबंधी पारसनवीस यास स्वरूपजी क्षीरसागर याचे (७०५). भोज व एकसंबे ही दोन गावे करवीरकरास मिळण्यासंबंधी कंपनी सरकारास करवीरकर वकीलाचे (७०६); शिरगांव संबंधीचे जावसाल इंग्रजाकडून उलगडून घेण्याबाबत पंत राजाज्ञा यास मोरो बाजीराव याचे (७०७); ऐवजाच्या वसुलाच्या रुजुवातीचे काम इंग्रजाकडून करून घेण्याबाबत सुन्दराबाई याना बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (७०८-७१०). क्षेमसमाचारासंबंधी बळवंत रावजी यास नारो गिरमाजी याचे (७१२); रत्नागिरीहून आलेल्या थैलीबाबत पो. एजंटशी बोलणी करीत असल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव याचे (७१५); पुणे मुक्कामी इंग्रज अधिकाऱ्यास भेटत असल्यासंबंधी बाळकृष्ण नाना यास गोपाळ वासुदेव याचे (७१६); इंग्रजांचा मुक्काम सातान्यास होणार असल्यासंबंधी (७१८); मनोळी व इतर ठाणी करवीरकरांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी निपाणीकर यास सखाराम घाटगे याचे (७१९); पुरंदरास येत असल्यासंबंधी मल्हारपंत नाडगोंडा यास पिराजीराव घाटगे याचे (७२५); क्षेमसमाचारासंबंधी बाबासाहेब पाटणकर यास आप्पाजीराव पाटणकर याचे (७२६); हैबतराव गायकवाड मृत्यु पावल्याबाबत दिनकरराव गायकवाड याचे (७२७); आबदागिरीचे सामान पोचल्यासंबंधी उदाजीराव घाटगे यास नारो गिरमाजी याचे (७३१); खर्चाची व्यवस्था करीत असल्याबाबत वासुदेव पंत आप्पा सांगलीकर यास संभाजीराव घोरपडे याचे (७३८); कर्नाटक प्रांताच्या बंदोबस्तासाठी कोन्हेर तिमाजी याची रवानगी करण्यासंबंधी शिवाजीपंत यास मुरारजी हिंदुराव घोरपडे याचे (७३९).

पत्रे—३ रे शिवाजी यांना इतरांची : भेटीस येत असल्याबाबत प्रतिनिधी याचे (१९६७८); पेशव्याशी झालेल्या बोलण्यासंबंधी, रघुनाथराव पं यास नीळकंठराव अनंत याचे (६७९); तिळगूळ पोचल्यासंबंधी गोपाळजी भोसले याचे (६८०); लष्कराहून आलेली पत्रे रवाना केल्याबाबत प्रतिनिधी याचे (६८१); मकर संक्रमणाचे तीळ शर्करा पाठवल्याबाबत रघुनाथ पं याचे (६८५); आपल्याकडून होणाऱ्या सेवेसंबंधी शेषो नारायण याचे (६८९); मालवण येथील दंग्यासंबंधी इंग्रजाशी बोलणी केल्याबाबत रघुनाथ पं याचे (६९०-६९१); परशरामभाऊकडे नारायण जिवाजीकडून पत्रे घेऊन जाणाऱ्या जासूदास पकडून चौकीत बसवले असल्यासंबंधी साबाजी पांढरे याचे (६९७); कोयळी गावाची सनद परशरामभाऊच्या नांवे करून पाठविण्याविषयी निंबाजी यादव याचे (७०४).

पत्रे—बुवासाहेब छत्रपतींस इतरांची : ठाणे आळते रद्दकर्जास असल्यासंबंधी निंबाजी यादव याचे (१९७११); तूर्त धारवाडास जाणार नसल्यासंबंधी (७१३-७१४); व पो. एजंट यांच्याशी बोलणी झाल्यासंबंधी बाळकृष्ण बाबूराव याचे (७२०); वसुलाचे ऐवजाविषयी मुंबईस इंग्रजाशी बोलणी केल्यासंबंधी बाळाजी बाजीराव चिटणीस याचे (७२१-७२३); तोफखानेकडील लोकांस व कुरणकडील बाणदारास एक माही रोजमुरा देण्यासंबंधी नारो गंगाधर याचे (७२४); पुण्यातील इंग्रज अधिकाऱ्यास कलमबंदीतील मजकूर समजाऊन दिल्यासंबंधी रामचंद्र मल्हार याचे (७२८); नारोपंत यानी शिरगूर व निलजी ही दोन ठाणी स्वाधीन केल्यासंबंधी जोत्याजीराव घाटगे याचे (७२९); वाटणी घेण्यास लष्करातील लोकांच्या हरकतीसंबंधी नारो गंगाधर याचे (७३०); गल्ल्याच्या जमेच्या याद्या पाठविल्याबाबत केदारजी रणदिवे व नारो गंगाधर याचे (७३२); घोडा व उंट पाठवून देण्यासंबंधी मीर अल्ली नवाब याचे (७३३); गडकरी लोकांच्या चाकरीसंबंधी विठ्ठल अप्पाजी याचे (७३५); घोडगिरी येथे इंग्रज अधिकाऱ्यास भेटण्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (७३४); चॅपलीन व रॉबिन्सन हे पुण्यात नसल्याबाबत बाळाजी बाजीराव चिटणीस याचे (७३६); चिंचलीकर देसाई याचे ठाणे घेतल्याबाबत पो. एजंट याचे (७३७).

प्रकरणी कामे—विशाळगड येथील भोईलोकांच्या मोकास बाबेसंबंधी (१९७४३).

रुमाल क्र. १२९

पुडके क्र. २—(चालू)

पावत्या—भावाच्या खुनाबद्दल नुकसान भरपाई मिळाल्याबाबत ज्योती सिदनाईक यानी नेसरीकर शिंदे व कंपनी सरकारास लिहून दिलेल्या (१९६९९-७०२).

याद्या—रद्दकर्जासाठी लावून दिलेल्या तालुक्याबाबत (१९७४४); प्रतिनिधी यानी दत्तक इत्यादी संबंधी छत्रपतीस द्यावयाच्या नजराण्यासंबंधी (७४५); विश्वासराव घाटगे यास यशवंतराव घाटगे यानी सहा गावे करार करुन दिल्याबाबत (७४६); कागलकर घाटगे घराण्यातील सरंजामाच्या वाटणीसंबंधी (७४७); यशवंतराव घाटगे यांच्या कागल तालुक्यातील जप्त केलेल्या गावासंबंधी (७४८-७४९).

---

ज. क्र. १३०, रु. क्र. १३०, पु. क्र. १, का. सं. १९७५३-१९८१३ (६१).

सु. स. ११६० ते १२३८, इ. स. १७५९-६० ते १८३७-३८.

अर्ज—विजापूर येथील पिरजादे, फकीर वगैरे मुसलमान लोकावर खानेपट्टी न बसवण्याबाबत (१९७६१)

आज्ञापत्रे—राधाबाई विशाळगडकर यांच्या खर्चासंबंधी व अमृतराव प्रतिनिधि यांच्या दौलतीसंबंधीची माहिती पो. एजंट याना सांगण्याबाबत (१९८०७).

इनामपत्र—खानवट हे गाव इनाम दिल्याबाबत शहाजी भोसले यास जिजाबाई यांचे (१९७५८).

करीणा—प्रभावळी येथील कुलकर्णाच्या वतनाच्या वहिवाटीसंबंधी. (१९७५८-अ)

तहनामा—परस्परास लष्करी सहाय्य करण्याविषयी व रघुनाथराव पंडित (पेशवे) याना मदत करण्याविषयी इंग्रज व करवीरकर यामध्ये झालेला (१९७६२).

पत्रे—महाराणी जिजाबाई याना : क्षेमसमाचारासंबंधी, भगवंत आप्पाजी यांचे (१९७५५); नाना यानाही आपल्या भेटीस येण्याबाबत आज्ञा व्हावी या अर्थी शेषो नारायण याचे (७५६); वजाबाई यांचे मृत्युसंबंधी राणोजी घोरपडे याचे (७५७).

पत्रे—राणी दुर्गाबाई यांचेकडून : कंपनी सरकारच्या देणे ऐवजासंबंधी, जॉन वॉटसन् याना (१९७५९); भारी फौजेसह बंकापूरास सत्वर येण्याबाबत हैदरअल्ली यास (७६०); वसूलासंबंधी इंग्रजाशी बोलणी झाल्यासंबंधी आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती याना भाऊ महाराज यांचे (७७६).

पत्रे—३ रे शिवाजी यांना : महिपतगडासंबंधी नाना फडणीस व परशुराम भाऊ यांच्या हालचालीसंबंधी सुभानजी साळोखे याचे (१९७६३); आपल्याला अंतर न देण्याविषयी श्रीनिवास प्रतिनिधी याचे (७६४); खर्चाची व्यवस्था करण्यासंबंधी नारो हरि करंदीकर याचे (७६५); सिंधुदुर्ग येथे मुसुंब्याच्या तारव्यावरील पकडलेल्या हस्तिदंतासंबंधी (७६६).

पत्रे—विठोजीराव यास नारायणराव मोहिते यांच्या पत्नीने दत्तक घेतल्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास भानजी मोहिते हंबीरराव इत्यादी यांचे (१९७६७-७६८); सावकारी डिंगी सोडून देण्याबाबत दादाजी यादव यास प्रीतीराव चव्हाण याचे (७६९); राजाज्ञा यास सैन्यासह सामानगडाच्या सरहद्दीवर पाठवल्यासंबंधी मोरोपंत यास नागोजीराव घाटगे याचे (७७०-७७१); इंग्रजाकडील व्यापारी जहाजांच्या होणाऱ्या लुटालुटीसंबंधी नागोजीराव घाटगे यास मिंगेल देमील याचे (७७२); नारायणराव हे इकडील मजकूर सांगतील या अर्थी (७७३); छत्रपतींच्या लष्कराकडून कंपनी सरकारच्या मुलखास होत असलेल्या उपद्रवाबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास देवी नाईक याचे (७७४); कृष्णराव जनार्दन यास सविस्तर मजकूर सांगून पाठविल्यासंबंधी मीर नजर अली खां यास (७७५).

रुमाल क्र. १३०

पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे—राणी सुन्दराबाई यांना :** कामकाजाच्या थैल्या इंग्रजाकडे सादर केल्यावावत (१९७७७); दिनकरराव गायकवाड, स्वरूपजी क्षीरसागर व आपण एक विचारे कामकाज करीत आहोत या अर्थी मोरो बाजीराव याचे (७७८); इंग्रजाबरोबर झालेल्या बोलण्यासंबंधी मोरो बाजीराव व भाऊ महाराज याचे (७७९-७८०); हलकर्णी व करवळी या गावाच्या सोडचिठ्यावावत भाऊ महाराज यांचे (७८१-७८२); निगवे येथील जावसालांच्या रोख्या-संबंधी बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (७८३); टाकळी, शिरदवाड व रेंदाळ वगैरे गावच्या सोडचिठ्या पाठवण्यावावत भाऊ महाराज यांचे (७८४); बापूजी सोमण याचे विनंतीपत्र पाठवल्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (७८५); आक्कासाहेब याना पाठवावयाची पत्रे इंग्रजाना दाखवून त्यांच्याकडे रवाना केल्यावावत (७८६); श्रीमंताची स्वारी (पेशवे) कोंकणात गेल्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (७८७).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपती यांना**—वेकनाळ येथील सरदेशमुखीच्या ऐवजाच्या रोख्यासंबंधी, संताजीराव घोरपडे याचे (७८८); सौंदती व शिरगाव बाबतचे जावसाल उलगडून घेण्यासंबंधी, मोरो बाजीराव याचे (७८९); शिरोळ येथील बखेडेखोरांच्या बंदोवस्तावावत, मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (७९०); मुंबई येथे गव्हर्नरशी झालेल्या भेटीसंबंधी मोरो बाजीराव याचे (७९१-७९२); कामकाज व वसुलाच्या ऐवजाच्या रुजुवातीचे काम चालू असल्यावावत, बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (७९३); कामात कसूर होणार नाही या अर्थी नारो गिरमाजी याचे (७९४); वाळवे येथे इंग्रज अधिकाऱ्यास भेटल्यासंबंधी, नारो गिरमाजी याचे (७९५-७९६); पन्हाळगड व पावनगड येथील गडकऱ्यांच्या पोटगीबावत, नारो गंगाधर याचे (७९७); सामानगडकऱ्यापासून होणाऱ्या उपद्रवास मनाई करण्यासंबंधी राणोजी नलवडे याचे (७९८-७९९); कागल तालुक्यास होणाऱ्या उपद्रवाच्या बंदोवस्तावावत कमिशनर चॅपलीन यास मानसिंगराव घाटगे याचे (८००-८०१); पाठविलेले रुपये मिळाल्यावावत उदाजीराव घाटगे यास नारो गिरमाजी याचे (८०२); केळीची पाने खरेदी केल्यावावत, राघोपंत भिसे यास (८०३); राघोपंत भिसे यास केळीची पाने खरेदी करण्यासाठी साडे बारा रुपये देण्यावावत आत्मारामपंत यास (८०४); व क्षेमसमाचारासंबंधी चिमणाजीपंत याना (८०५); शास्त्रीबावांच्या पत्री सर्व मजकूर लिहिल्यासंबंधी बच्चाजीराव पंडितराव याना मल्हार यशवंत याचे (८०६); छत्रपतींचे कल्याण करावे हेच मनात असल्यासंबंधी भाऊ महाराज यांचे (८०८); खर्चाच्या बंदोवस्तावावत विश्वासराव घाटगे यास कुसाजी माने याचे (८०९); एकनिष्ठपणे स्वामी सेवा करणार या अर्थी हिंदूराव बापू यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (८१०); पूर्वीच्या पत्रातील मजकूर गुप्त ठेवण्यावावत (८११); चोर व बंडवाल्या लोकांची चौकशी चालू असल्यावावत दिनकरराव गायकवाड यास व्यंकटराव व रामचंद्रराव पाटणकर यांचे (८१२).

**याद्या—**सिंधुदुर्ग येथील जामदारखान्याकडील शिलकेसंबंधी (१९८१३).

---

**ज. क्र. १३०, रु. क्र. १३०, पु. क्र. २, का. सं. १९८१४-१९८७९ (६६).**
**सु. स. ११२१ ते १२४५, इ. स. १७२०-२१ ते १८४४-४५.**

**अर्ज—**आनंदीबाई देसाई हिची चीजवस्तू वगैरे तेरणीकर याने लुटल्यासंबंधी छत्रपतीकडे (१९८७४).

**आज्ञापत्रे—**पिराजी घोरपडे याजकडून येणे असलेले कर्ज त्यास माफ केल्यावावत श्रीनिवास प्रतिनिधी याचे गावकामगार का शिरहट्टी याना (१९८१४); आलास या गावच्या देशमुखीचा ऐवज पिराजी घोरपडे यास देण्याबद्दल श्रीनिवास प्रतिनिधि याचे गावकामगार याना (८१५); कोडोली येथील देशमुखीच्या वतनाचा इनाम हक्क पिराजी घोरपडे याजकडे

**रुमाल क्र. १३०**

**पुडके क्र. २--(चालू)**

**आज्ञापत्रे**-(चलू)

चालवण्यावावत गांवकामगार यास प्रतिनिधी याचे (१९८१६); का ढालगाव येथील सरदेशमुखी पिराजी घोरपडे यास दिल्यासंबंधी, देसाई व सरदेसाई मामले मूर्तजावाद यांचे गावकामगार याना (८१९); बेडग येथील देशमुखी वतन राणोजी घोरपडे यास दिल्यासंबंधी (८२०); राणोजी घोरपडे यास आलास हा गाव दिल्यासंबंधी पिराजी घोरपडे याचे गावकामगार यांना (८२१).

**इनामपत्र**--इचलकरंजी व शिरढोण ही गावे राणोजी घोरपडे यास इनाम दिल्यासंबंधी (१९८३४).

**टिप्पण**--विशाळगड तालुका प्रतिनिधीस दिल्यासंबंधी व परशुरामपंत प्रतिनिधीवरील शाहूच्या रोषासंबंधी (१९८३३).

**पत्रे**--इंचलकरंजी वगैरे पाच गावे पिराजी घोरपडे यास इनाम दिल्यासंबंधी सुभेदार प्रांत पन्हाळा यास (१९८१७); पिराजी घोरपडे यास प्रांत पन्हाळा येथील सरदेशमुखी दिल्याबावत नरसो वीरेश्वर यास श्रीनिवास प्रतिनिधी याचे (८१८); राणोजी घोरपडे यांजकडे सरंजामी नोकरी करण्यावावत यमाजी रुद्र यास नानासाहेब पेशवे याचे (८२२). आज्ञेप्रमाणे लष्कर तयार असल्यासंबंधी छत्रपतीस प्रतिनिघी याचे (८३५); इंग्रजाशी दोस्ती वाढवावी अशी छत्रपतीची इच्छा असल्यासंबंधी मिगेल देलीम यास नागोजीराव घाटगे याचे (८३६); मानसिंगराव पाटणकर यांच्याकडे येणे असलेल्या बाकीसंबंधी परशराम पंत प्रतिनिधी यास सेवागिरी याचे (८३७); सर्जेराव घाटगे, शिंदे बाया, इत्यादीच्या हालचालीसंबंधी ३ रे शिवाजी याना नारो गोविंद खांडेकर याचे (८३८); रांगण व मालवण येथील वरात ऐवजावावत राघोपंत यास* (८३९); प्रीतीराव चव्हाण यास देवी नाईक यानी लिहिलेल्या पत्रावरून सर्व मजकूर कळेल या अर्थी ३ रे शिवाजी यांना व्यंकटराव याचे (८४०); छत्रपतींच्या भेटीस येण्यावावत लक्ष्मणराव शिंदे सेनाखासखेल यास सदाशिवराव ज्योती दिवाण याचे (८४१); पिराजी निकम याजवरोवर खर्चास पाठवल्यावावत सुवराव घाटगे यास हैवतराव गायकवाड याचे (८४२); पेंढारी लोकांस करवीरी नोकरीस पाठवून देण्यावावत पीड नाईक वहिरी वहाद्दर यास (८४३); पेशव्याकडील छत्रपतींची कामे उलगडून देण्यासंबंधी रामचंद्र जोशीराव याचे (८४४).

**पत्रे--बाळाजी बाजीरावांची राणोजी घोरपडे याजसंबंधी** : हुकेरी तालुक्याची मोकासवाव चालविण्यावावत देशमुख देशपांडे प्रांत हुकेरी यास (१९८२३); सरंजामी नोकरी करण्यावावत रघुनाथ देसाई निपाणीकर यास (८२४); कागल येथील मुकासवाव चालविण्यावावत देशमुख व देशपांडे प्रांत कागल यास (८२५); मुकासवाब चालवण्यावावत देशमुख व देशपांडे पो कोल्हापूर यास (८२६); सरंजामी नोकरी करण्यावावत वावजी सावंत यास (८२७); महादजी शितोळे व निंवाजी भांडवलकर यास (८२८, ८२९); आजरे तालुका इनाम दिल्यासंबंधी (८३०); आजरे तालुक्यावावत तंटा न करण्यास इचलकरंजीकरास ताकीद केल्यासंबंधी शिवाजी घोरपडे यास माधवराव वल्लाळ प्रधान याचे (८३१-८३२).

**पत्रे--आबासाहेब छत्रपति याना इतरांची** : मुंवईस गव्हर्नरची भेट घेतल्यासंबंधी मोरो वाजीराव याचे (१९८५५); देवरूख येथील उपाध्ये दामोदर याचे देवस्थान उत्पन्न पूर्ववत प्रो॥ त्याजकडे चालविण्यावावत (८५६).

**पत्रे--राणी सुंदराबाई यांची बुवासाहेब छत्रपति याना** : कोणत्याही गावावर रोखे न करता परत करवीरी येण्यासंबंधी (१९८५२); क्षेमसमाचारासंबंधी (८५३); पो. एजंट मन्रो याची भेट घेण्यासंबंधी (८५४); फोंडा घाटातील तोफा वेलवण येथे आणण्यासंबंधी (८५७).

**पत्रे--राणी सुंदराबाई याना इतरांची** : इंग्रजांकडून उलगडून घ्यावयाच्या कामासंबंधीची माहिती संभु कदम निवेदन करील या अर्थी (१९८४५); इंग्रजाशी कामकाजासंबंधी बोलणी करीत असल्यावावत मोरो वाजीराव याचे (८४६); सेनाखासखेल याजकडील कामकाजे, कर्जाऊ जावसाल, वगैरेसंबंधी निवेदन छत्रपतीच्या पत्री लिहिल्यावावत भाऊ महाराज यांचे (८४७); एल्फिन्स्टन खानदेशात गेल्यासंबंधी व वाजीराव पेशवे महायात्रेस गेल्याबावत (८४८); निपाणीकर यानी छत्रपतींच्या तालुक्यास उपद्रव दिल्यासंबंधी भाऊ महाराज याचे (८४९-५०); आबाजीराम यास पन्हाळा येथील गल्लेच्या वसुलाविषयी मनाई होण्याबावत (८५१).

रुमाल क्र. १३०

पुडके क्र. २ (चालू)

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपति याना इतरांची :** कागलकडील जकातीची पूर्ववत प्रो वहिवाट चालण्याबाबत गोविंद दासो याचे (१९८५८); ग्रांट याची भेट घेऊन करवीरी येत असल्याबाबत भाऊ महाराज याचे (८५९); म्हाकवे येथील ठाणे घेतल्याबाबत बाबाजी जगदाळे याचे (८६०); जीवराव जाधव हे मजकूर निवेदन करतील या अर्थी नारायणराव रत्नाकर याचे (८६१); शिरगूरचे ठाणे घेतल्याबाबत जोत्याजीराव घाटगे याचे (८६२); रीड साहेबाच्या पत्राचे उत्तर पाठविण्यासंबंधी रामचंद्र मल्हार व वच्याजी अनंत याचे (८६३); कामकाजाविषयी इंग्रजाशी बोलणी केल्याबाबत (८६४-८६५); भेटीची इच्छा असल्याबाबत रामचंद्र मल्हार व वच्याजी अनंत याचे (८७०).

**पत्रे**—कागलकर यानी छत्रपतीच्या हुकमतीखाली वागण्याबाबत मुख्य कारभारी याचे पो. एजंट यास (८६६-८६७); छत्रपतीचा मुक्काम लाटेस असल्यासंबंधी गोपाळराव यास नारायणराव पाटणकर याचे (८६८-८६९); कऱ्हाड व सातारा येथे रास्तेकडील जमावाने लुटालूट केल्याबद्दल (८७१); जोत्याजीराव निंबाळकर व बळवंतराव रास्ते यांचेमधील देणेघेण्याच्या निकालासंबंधी पो. ए. यास, राजमंडळाचे (८७२); शिरोळ तालुक्यात बंडाचा उपद्रव होऊ नये यासाठी लोक व स्वार पाठविण्याबाबत (८७३); आपटे हे सविस्तर मजकूर सांगतील या अर्थी रामराव अखबारनवीस यास अमृतराव भगवंत याचे (८७५); दिवाण साहेब यांची भेट करुन देण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास नरसिंहराव शिंदे याचे (८७६).

**याद्या**—बळवंतराव रास्ते यांच्या देण्याघेण्याच्या तडजोडीबाबत जोत्याजीराव निंबाळकर यास राजमंडळाचे (१९८७७); विठ्ठल दिनकरराव, नरसिंगराव शेषाद्रि यांच्या भाऊबंदी वाटणीसंबंधी (८७८-८७९).

---

**ज. क्र. १३१, रु. क्र. १३१, पुडके क्र. १, का. सं. १९८८०-१९९५३ (७४).**

**सु. स. ११६०, १२३७ ते इ.स.१७५९–६० ते १८३६–३७.**

**टिप्पणे**—अंगात येवून अंबाबाईने सांगितलेल्या भाकितासंबंधी (१९८८०); यशवंतराव घाटगे यांच्याकडे कागल तालुका व देशमुखी वतन पूर्ववत चालविण्याबाबत चिंतामण पांडुरंग यास सांगितल्यासंबंधी (८८१); भिरडी गांव शंभु छत्रपतीनी शेषो नारायण यास दिल्यासंबंधी व नंतर तो निपाणीकरापासून परत करवीरकरास मिळाल्यासंबंधी (८८३); शेषो नारायण याजकडून परत घेतलेल्या गावासंबंधी (८८४).

**पत्रे**—विद्याभ्यास करुन शरीर प्रकृती चांगली ठेवण्यासंबंधी रघुनाथराव यास बाजीराव पेशवे याचे (१९८८८).

**पत्रे : राणी जिजाबाई यांना**—शेषो नारायण याचे रुईहून यडूरास जात असल्यासंबंधी (१९८८९); एकनिष्ठपणे सेवा करीत आहे या अर्थी (८९०).

**पत्रे : राणी दुर्गाबाई यांना**—कर्नाटकातील हैदरअल्लीच्या हालचालीसंबंधी नागोजी श्रीनिवास याचे (१९८९१-८९२); वासुदेव देशपांडे व संताजी नवरे यामार्फत आज्ञा सांगणे ती मागून पाठवल्यासंबंधी बाबाजी गजेंद्रगडकर यास (८९३); पेशव्यांच्या कर्नाटक स्वारीसंबंधी, बाबाजी याचे (८९४-८९७); लष्कराच्या खर्चाच्या बंदोबस्ताविषयी (८९८); व धारवाडचा किल्ला सर करण्यासंबंधी मुरारराव याचे (८९९-९००).

**पत्रे : ३ रे शिवाजी छत्रपति यांना**—सखाराम घाटगे, फकीरजी गाढवे व नाना फडणीस यांच्या अटकेबाबत बापूजी रघुनाथ याचे (१९९०१); इंग्रजांशी दोस्तीसंबंधी बोलणी करीत असल्यासंबंधी रघुनाथ पं याचे (९०२); शत्रूपासून हुपरी ठाण्याचे रक्षण करण्यासंबंधी (९०३); कर्नाटकात बसवलेल्या ठाण्यांची माहिती देण्यासंबंधी बाजीराव गोविंद याचे (९०४); बाजी व रुद्र मोरो हणमंत यांना निरोप देण्यासंबंधी प्रतिनिधी याचे (९०५); शत्रूचे पारिपत्य करण्याबाबत इंग्रजाशी बोलण्यासंबंधी रामचंद्र दांडेकर याचे (९०६-९०७); इंग्रजी लष्कराच्या मुक्कामासंबंधी (९०८-९०९); निवाजी नलवडे हे सर्व मजकूर सांगतील या अर्थी मालोजी निकम याचे (९१०).

## रुमाल क्र. १३१

### पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—गोवा बंदरात सिंधुदुर्ग येथे पाडाव केलेल्या गलबतासंबंधी (९११); करवीरकराची कामकाजे योग्य तऱ्हेने करण्यासंबंधी महम्मद इब्राहिम मुनशी मु. पुणे यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (९१२); बापूजीपंत व राघोपंत हे आपल्याकडील मजकूर निवेदन करतील या अर्थी नागोजीराव घाटगे यास आप्पाजी विठ्ठल याचे (९१३); सिंधुदुर्ग व मालवण येथील आरमारासंबंधी देवजी नाईक यास (९१४); पेशव्यांच्या फौजेची फाटाफूट, संकेश्वर मठातील दीक्षित इत्यादी मंडळीस अटक इत्यादी संबंधी (९१५); जिवाजीपंत वाकनीस फौजेसह करवीरी निघाल्याबाबत आप्पाजीराव प्रतिनिधी यास खेम सावंत भोसले सरदेसाई याचे (९१६); रघुनाथराव पंडित व सदाशिव चिमणाजी यांची स्वस्थळी स्थापना करण्याबाबत, (९१७); तसेच आपले सर्वप्रकारे रक्षण केले जाईल या अर्थी व्यंकटप्पा वहिरी बहाद्दर संस्थान सूरापूर यास राजमंडळचे (९१८); कापशीकर सेनापती यांचा सरंजाम त्यांच्या स्वाधीन करण्यासंबंधी सदाशिवपंत यास बापूजी शिवराम याचे (९१९). कोंकण प्रांतातील हबशी पट्टीच्या अम्मलाबाबत आबाजीपंत यास माधवराव भगवंत प्रतिनिधी याचे (९३१). माफी मागितल्यामुळे गांव व किल्ला परत केल्यासंबंधी गजेंद्रगडकर भुजंगराव घोरपडे यास ग्रांट याचे (९४८); रायबाग येथे ठाणे घालण्याबाबत सदाशिवपंत यास भाऊ महाराज याचे (९४९); विशाळगडकर प्रतिनिधीबाईची भेट घेतल्यासंबंधी जीवराव जाधव यास श्रीकराचार्य न्यायाधीश यांचे (९५०); नारो गिरमाजी याजकडे चिठी रवाना केल्यासंबंधी (९५१); बावडेकर यानी घातलेल्या दरोड्याबाबत (९५२); महालक्ष्मीच्या दर्शनास करवीरी येण्यास छत्रपतीची परवानगी मिळण्यासंबंधी अंबाजीपंत यास नरसिंगराव घोरपडे याचे (९५३).

**पत्रे—राणी सुन्दराबाई यांना मोरो बाजीराव यांची :** चिकोडी व मनोळी तालुके करवीरकराचे असल्याचे इंग्रजास पटले असल्यासंबंधी (१९९२०); क्षेमसमाचारासंबंधी (९२१); सविस्तर मजकुराची यादी पाठविल्यासंबंधी (९२२); वसुलाच्या ऐवजांच्या याद्या पाठवण्याबाबत (९२३); निपाणीकरांकडील गावाच्या सोडचिठ्या मिळवण्याबाबत (९२४); मुंबईस गव्हर्नर याची भेट घेतल्यासंबंधी (९२५); दिनकरराव गायकवाड याना औषधोपचार चालू असल्याबाबत (९२६); पेठेतील मारवाडी यांच्या दुकानावर पडलेल्या दरोड्याबाबत (९२७).

**पत्रे—राणीसुन्दराबाई यांना इतरांची :** स्मिथ यांच्या गोवा, पंढरपूर, सोलापूर वगैरे ठिकाणच्या मुक्कामासंबंधी भाऊ महाराज याचे (१९९२८); बाळासाहेब घोरपडे व वंटमुरीकर देसाई यांच्या लष्कराने शिरढोण येथील गुरे व घोडी पळवून नेल्यासंबंधी नागोजीराव पाटणकर याचे (९२९); धारवाड येथे इंग्रजांशी कामकाजाबाबत बोलणी करीत असल्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (९३०).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपति याना :** इंग्रजांकडून ऐवजाचे काम करुन घेत असल्यासंबंधी बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (१९९३२-९३३); चॅपलीन यांची भेट घेत असल्यासंबंधी (९३४); अरबस्तानातील इंग्रजांच्या लढाया थांबल्यासंबंधी (९३५); वसुलाचे कामाबाबत (९३६); पुणे येथे इंग्रजांशी बोलणी केल्याबाबत मोरो बाजीराव याचे (९३७); आपल्याकडील मजकूराची यादी पाठविल्यासंबंधी रामचंद्र मल्हार व बच्याजी अनंत यांचे (९३८); पांडुरंग रामाजी यास धारवाडास पाठविल्याबाबत बाळकृष्ण बाबूराव याचे (९३९-९४०); आंबे घाटातील रहदारीबाबत (९४१); किल्ला पन्हाळा येथील लोकांच्या पोटगीच्या खर्चाबाबत बाळाजी कृष्ण याचे (९४२); सर कलेक्टर यांच्याकडून बेळगांव मुक्कामी आलेल्या पत्रांची थैली रवाना केल्याबाबत नारायणराव रत्नाकर याचे (९४३); रहदारीचे दस्तक पाठवीत असल्याबाबत बाळकृष्ण बाबूराव याचे (९४४); आळते ठाण्यास होणाऱ्या पेंढाऱ्यांच्या उपद्रवासंबंधी नरहर गोविंद याचे (९४५-९४६); करवीर इलाख्यांतील चोरांच्या बंदोबस्तासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (९४७).

रुमाल क्र. १३१

पुडके क्र. १—(चालू.)

**मसुदा**—गोवेकडील सरहद्दीसंबंधी पंत अमात्य यांच्या नावे गोवेकरास लिहावयाच्या पत्राचा (१९८८७).

**याद्या**—विशाळगड तनख्यापैकी इनाम गावासंबंधी (१९८८५); राचाप्पा देसाई यांच्या जिंदगीची नुकसानी, मोहोळकर यांचा कल्लोळ इत्यादि गावावरील कर्जाऊ ऐवज, इत्यादी बाबींच्या उलगड्यासंबंधी (८८६).

---

**ज. क्र. १३१, रु. क्र. १३१, पु. क्र. २, का. सं. १९९५४-२००१४ (६१).**

**सु.स. ११३० ते १२४४, इ. स. १७२९-३० ते १८४३-४४.**

**अर्ज**—करवीरकराकडून झालेल्या उपद्रवाचा बंदोबस्त करण्याबाबत एल्फिन्स्टन यास यशवंतराव-घाटगे याचा (१९९७९); हिम्मतबहाद्दरीचा सरंजाम आपल्याकडे चालविण्याबाबत बुवा साहेब छत्रपतीस उदाजीराव चव्हाण याचे (९८९).

**इनामपत्रे**—नेसरीकर शिंदे यानी गुडेवाडी हा गांव भोसले याना इनाम दिल्यासंबंधी, सुवराव व नरसिंगराव शिंदे नेसरीकर याचे (१९९८७-९८८).

**टिप्पणे**—वाकनिसी प्रकरणी आज्ञापत्रे इत्यादी करवीर सरकारकडे पाठवलेल्या कागदासंबंधी (२००११); नरतवडे हा गांव बाळाबाई आक्का यांना छत्रपतींनी इनाम दिल्यासंबंधी (०१३-०१४).

**कलमबंदी**—पेशवे व करवीरकर यामध्ये सरंजामदार, वाडीकर सावंत इत्यादीबाबत ठरलेल्या कलमा-संबंधी (१९९५४-९५६).

**पत्रे**—पेशवे व निजाम यांच्यामध्ये नगर येथे झालेल्या तहासंबंधी छत्रपतीस शेषो नारायण याचे (१९९५७); तुळोजी आंग्रे विशाळगड व बावडा याना शह देणार असल्यासंबंधी रामाजीपंत व अंतोबा यास (९५८-९५९); वरचेवर पत्र पाठविण्याबाबत बाबाजी यास दुर्गाबाई यांचे (९६३). धोंडजी वाघ याच्या पारिपत्याबाबत नागोजीराव घाटगे यास जोसेफ युटाफ याचे (९६८); रामचंद्र पाथरे यांचा वेझरेल हा इनाम गाव पूर्ववत चालविण्यासंबंधी (९६९); मुनवर दौला व अलावतखेरे खाँ यास करवीरी नोकरीसाठी पाठविल्यासंबंधी नारायणराव पाटणकर यास नवाब इंतिजाम दौला सफदरजंग याचे (९७०); खर्चाचा बंदोबस्त झाल्यावर करवीरी निघून येत असल्याबद्दल हैबतराव गायकवाड यास चतुरसिंग राजे भोसले याचे (९७१); मालवणकर हरभट अभ्यंकर यास तीर्थयात्रेसाठीं आपल्या हद्दीतून जाण्यायेण्यास परवानगी देण्यासंबंधी प्रतापसिंगराव बंदरकोची यास (९७२-९७३); त्रिवर्ग फौजेसह येण्यास तयार असल्याबाबत सुवराव पंत प्रधान यास नवाब सफदरजंग याचे (९७४); वाडीकर सावंत याजकडून मालवण बंदरी होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी (९७५); रेडीच्या किल्ल्यातील गुराबा व गलबते सिंधुदुर्गास आणीत असताना त्यास इंग्रजानी केलेल्या अडथळ्यासंबंधी बाळाजीपंत कोल्हारकर यास बच्चाजी अनंत याचे (९७६); शीख, शिंदे, भोसले व होळकर यांनी इंग्रजाशी केलेल्या लढाईसंबंधी आबासाहेब छत्रपतीस मालजी निकम याचे (९७७-९७८); रताजीराव चव्हाण याजकडून हिम्मत बहाद्दरीचा सरंजाम घेऊन आपल्याकडे देण्याबाबत, पो. ए. यास उदाजीराव चव्हाण याचे (९९०); रताजीराव चव्हाण यास हिम्मत बहाद्दरीच्या सरंजामावरून दूर करण्यासंबंधी सदाशिवपंत वकील यास उदाजीराव चव्हाण याचे (९९१); संवदत्ती येथे दंगा धोपा केल्यामुळे जमनागिरी यास कैद केल्यासंबंधी बुवासाहेब छत्रपतीस संभाजी भीमराव याचे (९९२); भुदरगड येथील पेंढारी लोकांचा बंदोबस्त करण्याबाबत बुवासाहेब छत्रपतीस नारो गिरमाजी याचे (९९३); रामापूर येथील ठाणें घेतल्यासंबंधीं बुवासाहेब छत्रपतीस मुरारराव घोरपडे याचे (९९४-९९५); एक खंडी भात पाठविण्याबाबत नारायणराव पंडित यास मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (९९६); सुवराव घोरपडे व गव्हर्नर एल्फिन्स्टन यांची भेट झाल्याबाबत शास्त्री बाबा यांना मल्हार यशवंत याचे (९९७-९९८); निमशिरगांव येथील पट्टीच्या वसुलासंबंधी गांवकामगार निमशिरगांव यांचे (९९९); कागल व इचलकरंजी येथीस गावांच्या सोडचिठ्या

**रुमाल क्र. १३१**

**पुडके क्र. २—(चालू)**

संबंधी (२०००१); मुरारराव घोरपडे शिकारीत ठार झाल्याबाबत (००२); कागल तालुक्यास जबरीनें ठाणे घातल्यासंबंधींचा मजकूर कळविण्याबाबत (००३); करवीरकराशी गावासंबंधी असलेले खटले आपसात मिटवण्यासंबंधी नानीबाई घाटगे कागलकर यास पो. ए. याचे (००४); गजेंद्रगड येथील दिवाणी व फौजदारी कामकाजासंबंधी बेवर याना नरसिंगराव सुभेदार याचे (००५); रामराव अखबारनवीस याजकडे असलेली सरकारी भांडी परत देण्यास हुकूम दिल्याबाबत सदाशिवपंत वकील यास पो. ए. याचे (००६); करवीर सरकारच्या भांड्याबद्दल व सरंजामासंबंधी अखबारनवीस याच्या घरचा झाडा घेण्याबद्दल हुकूम पाठविल्यासंबंधी आबाजी सदाशिवपंत यास पो. ए. याचे (००७-००८); प्यादेपट्टी व मखलासीचे रुपये पाठविल्यासंबंधी शामजी देशपांडे याचे (००९); इचलकरंजीकर घोरपडे यानी दत्तकाबद्दल द्यावयाच्या नजराण्यासंबंधी पो. ए. यास बाजीराव बाळाजी चिटणीस याजकडून (०१०); उत्तर कार्यासाठी पाठविलेले रुपये पोचल्याबाबत राधाबाई घोरपडे हिचे (०१२).

**पत्रे—राणी जिजाबाई यांना शेषो नारायण यांची :** माधवराव प्रधान यास करवीरकराकडून पेशवाईची वस्त्रे व शिक्का मिळण्यासंबंधी (१९९६०); येलूरकर जाधव यानी रामचंद्र जाधव यांची धरून ठेवलेली घोडी सोडून देण्याबाबत (९६१); तिसरे शिवाजी यांच्या राज्यारोहणासंबंधी (९६२).

**पत्रे—३ रे शिवाजी यांना इतरांची :** बंगालहून जाबसालाची डाक आली नसल्याबाबत रघुनाथ पं याचे (१९९६४); काळोपंत यास कामानिमित्त ठेवून घेतल्यासंबंधी श्रीनिवास गंगाधर प्रतिनिधी याचे (९६५); सखाराम घाटगे सर्जेराव यांची भेट झाल्यासंबंधी प्रीतीराव चव्हाण याचे (९६६); रामचंद्र जोशीराव यानी लिहिल्याप्रमाणे लष्करांत पत्रें लिहिली असल्यासंबंधी माधवराव निकम याचे (९६७).

**पत्रे—राणी सुन्दराबाई यांना इतरांची :** मुंबईहून इंग्रजांकडून थैलीचे उत्तर पाठविल्यासंबंधी (१९९८०); भोज प्रकरणी भोवरगांवच्या साक्षीदाराच्या शोधासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस याचे (९८१); पट्टाभिषेक शिक्का चालू करण्याबाबत इंग्रजांशी बोलणी चालू असल्यासंबंधी (९८२); स्वरुपजी क्षीरसागर मृत्यु पावल्याबाबत (९८३), गंगाधर शास्त्री व पंत प्रधान यांची भेट झाल्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (९८४-९८५); गोपाळराव नाईक याजकडे सरदेशमुखीचा ऐवज देऊन एकनिष्ठपणे सेवा करीन याविषयी बाबाजी घोंडदेव याचे (९८६).

**यादी पत्र**—लूटमार करणाऱ्या लोकांस शासन करण्यासंबंधी बुवासाहेब छत्रपतीस सदाशिवपंत वकील याचे (२००००).

---

**ज. क्र. १३२, रु. क्र. १३२, पु. क्र. १, का. सं. २००१५-२००८१ (६७).**

**सु. स. ११६० ते १२६१, इ. स. १७५९-६० ते १८६०-६१.**

**आज्ञापत्रे**—कामकाजे करून कृपेस पात्र व्हावे या अर्थी सेनाखासखेल शंकरराव शिंदे यास तिसरे शिवाजी यांचे (२००३५); सतीबंदीसंबंधी राणोजी दळवी व हणमंत आबाजी किल्ले पन्हाळा यास राजमंडळचे (०३९); फिर्यादीच्या चौकशीसंबंधी राजमंडळचे (०६१); सावगांव, यळगूड, लिंगनूर वगैरे ठिकाणी गुंडो जिवाजी कुलकर्णी यास छत्रपतीनी जमीन इनाम दिल्यासंबंधी (०६३).

**कलमबंदी**—सखाराम घाटगे, निपाणीकर, सावंतवाडीकर इत्यादीबाबत करवीरकर व इंग्रज यामध्ये ठरलेल्या कलमासंबंधी (२००३७).

**टिप्पणे**—कागलकर सखाराम घाटगे व वामनराव मिरजकर याना मिळालेल्या सरंजामासंबंधी (२००२६); सातारकरांच्या रत्नागिरी येथील अम्मलासंबंधी (०३६).

## रुमाल क्र. १३२

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—कुसाबाईस पुत्र झाल्यासंबंधी विठ्ठल सुन्दर यास जिजाबाई याचे (२००१५); धारवाड येथील मोहिमेबाबत आईसाहेब याना बाबाजी गजेंद्रगडकर याचे (०१६-०१७); सिंधुदुर्ग येथील देवास पाठविलेली वस्त्रे व दागिने पोचल्यासंबंधी तसेच इंग्रजांच्या आरमारी हालचालीसंबंधी, छत्रपतीस चि. आबा याचे (०१८-०१९); नबाब किवलेगाही यांच्या भेटीसंबंधी छत्रपतीस रामचंद्र केशवराव याचे (०२०); सरकारी कामासाठी स्वार व पायदळ यांची भरती करण्याच्या कामी रत्नाकरपंत राजाज्ञाकडून झालेल्या अडथळ्यासंबंधी तिसरे शिवाजी याना (०२१); कर्जाऊ ऐवजाची रक्कम पाठविण्याविषयी निंबाजी हवालदार यास जानराव जाधव याचे (०२२); पेशव्यांच्याकडे २ लक्षाचा मुलूख देण्याबाबत नाना फडणीस याच्याशी केलेल्या बोलण्यासंबंधी (०२३); फौजेसुद्धा महाराजांच्या मदतीस येण्याबाबत नबाब मुल्केजहां यास चतुरसिंग भोसले याचे (०२४-०२५); पुण्याहून बहिरजी गायकवाड यानी पाठवलेले पत्र पोचल्यासंबंधी पंडित रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास गुजाजी गायकवाड याचे (०२७-०२८); होळकरांची पुण्यावरील स्वारी व पेशव्यांच्या वसई, महाड, सुवर्णदुर्ग येथील हालचालीसंबंधी हैबतराव गायकवाड यास सुभानजी निकम व हणमंत शिंदे यांचे (०२९); पेशव्यांकडून करवीरकराची कामकाजे करवून देण्यासंबंधी बापूनाना यास रामचंद्र जोशीराव याचे (०३०); बंगाल सरकारकडे सिद्दी लोक पाठविण्याबाबत नागोजीराव घाटगे यास देवी नाईक याचे (०३१-०३२); छत्रपतीकडून आलेली पत्रे पाठविण्याबाबत नागोजीराव घाटगे यास व्यंकटराव नलवडे याचे (०३३); रामचंद्रपंत दांडेकर हे सर्व वृत्तांत सांगतील या अर्थी तिसरे शिवाजी याना देवी नाईक याचे (०३४); गव्हर्नर यांच्या दौऱ्यासंबंधी नंतर कळवीत असल्याबाबत आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती याना भाऊ महाराज यांचे (०३८); प्रसिद्धगड, विशाळगड इत्यादी ठिकाणच्या बंडवाल्यांविषयी (०४०-०४१); आप्पाजीराव नाईक निंबाळकर यांच्या ऐवजाच्या जाबसालासंबंधी व इतर कामासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी करीत असल्याबद्दल सुन्दराबाई याना दिनकरराव याचे (०४२); रामराव अखबारनवीस याना विशाळगडावर सोडण्याबाबत आप्पाजीराव जाधव जप्तनमुलुख यास बुवासाहेब छत्रपतींचे (०५१); इंग्रज लष्कराचा मुक्काम येडूर येथे असल्याबाबत मल्हारपंत यास गोपाळ रघुनाथ याचे (०५२); दुतर्फा अम्मल असलेल्या गावी एकतर्फी अम्मल करण्याप्रकरणी शिवराम दामोदर यास, माधवराव प्रतिनिधी यांचे (०५३-०५४); बाजांचे तार्फे पाठवल्यासंबंधी आप्पाजीराव जाधव जप्तनमुलूख व मानसिंगराव घोरपडे याचे (०५५); करोसी नजिक इंग्रजी लष्कराचा मुक्काम असल्यासंबंधी मल्हारपंत सुभेदार यास सखोजी महाडीक याचे (०५६); इंग्रज अधिकाऱ्यांच्या मुक्कामात हत्ती, उंट व बैल पाठवल्याबाबत सखाराम देशपांडे याचे (०५७); संवदती येथील मठ संस्थानच्या वहिवाटीबाबत करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (०५८-०५९); राघोपंत याजबरोबर पाठविलेली पत्रे छत्रपतीना सादर करण्याबाबत नारोपंत नाना यास आप्पाजी विठ्ठल याचे (०६०).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपती यांना :** आज्ञेप्रमाणे पोषाख व जिन्नस पाठवीत असल्यासंबंधी जयसिंगराव घाटगे याचे (२००४३); आईसाहेब यांच्या पत्री लिहिलेल्या मजकुरावरून निवेदन होईल या अर्थी राणोजी शिंदे याचे (०४४); रामपूरच्या ठाण्यास लोक पाठवल्याबाबत सखाराम माणकेश्वर देशपांडे याचे (०४५); फौजेच्या खर्चास पाठविण्याबाबत आप्पाजीराव जाधव व मानसिंगराव घोरपडे यांचे (०४६); कावडे ठाणे स्वाधीन झाल्याबाबत लहुजी पोवार याचे (०४७); फौजेसह वडणगे मुक्कामी निघून येत असल्यासंबंधी आप्पाजीराव जाधव याचे (०४८); आंबे घाटातील चोर व दरोडेखोरांना पकडल्यासंबंधी बाळाजी कृष्ण याचे (०४९); विशाळगड जहागिरीच्या कारभारासंबंधी महादाजी वल्लाळ याचे (०५०).

**प्रकरणी कामे**—पाटणकर व घाटगे यांच्या नरतवडे गावासंबंधीच्या हक्काबाबत (२००६६-०८१).

**याद्या**—बावडा व विशाळगड बाबतच्या सनदापत्राविषयी (२००६२); आंबाजी बाकनीस यास दिलेल्या इनाम जमिनीसंबंधी (०६४).

**वतनपत्र**—लिंगनूर येथील ज्योतिषीपणाचे वतन छत्रपतींनी गुंडो जिवाजी ज्योतिषी यास दिल्यासंबंधी (२००६५).

---

**ज. क्र. १३२, रु. क्र. १३२, पुडके क्र. २, का. सं. २००८२-२०१५२ (७१).**
**सु. स. ११६० ते १२९४, इ. स. १७५९ ते ६०/१८९३-९४.**

**अर्ज**—आपणास मोकासा इनाम असलेल्या गांवाबावत वसूल न घेण्यासंबंधी पो. सुप. यास बाजोलेकर भोई लोक यांचा (२०१२६).

**आज्ञापत्रे**—शत्रूचे पारिपत्य करावयास येणाऱ्या इंग्रज फौजेस अडथळा न करण्याबाबत रामचंद्रपंत यास करवीरकरांचे (२००९१); कनवाड येथील कुलकर्णीपणाचे वतन शेख महमूद यास दिल्याबाबत रावसाहेब निंबाळकर यास राजमंडळाचे (१२३).

**इजित (इजत) खत**—वडगांव येथील न्हावीपणाच्या वतनाबाबत पारोजी कासीद यास बसाजी व बाबु सूर्यवंशी यानी लिहून दिलेले (२०१०१-१०३).

**टिप्पणे**—सखाराम घाटगे तोरगलकर याच्या कामासंबंधीच्या कागदपत्राचे (२०१३२).

**पत्रे :** आपल्या मुलांच्या लग्नकार्यासंबंधी मानाप्पा मोहिते हंबीरराव यास नागोजीराव घाटगे याचे (२००८७); सावंतवाडीकरांच्या तालुक्याच्या सोडचिठ्ठ्यासंबंधी प्रीतिराव चव्हाण यास बाबूराव नरसिह याचे (०८८); आप्पाजीपंत हे इकडील मजकूर सांगतील या अर्थी रामचंद्र जोशीराव यास सखाराम घाटगे याचे (०८९); शत्रूच्या पारिपत्याबावत रामचंद्र दांडेकर यास रत्नाकरपंत राजाज्ञा याचे (०९०); वेलस्ली याजकडे आपले काही कामकाज असल्यास कळविण्यासंबंधी रामचंद्रराव जोशी यास इंग्रज अधिकाऱ्याचे (०९२); इंग्रजांशी कामकाजासंबंधी बोलणी केल्याबावत छत्रपतीस रघुनाथ पै याचे (०९३-०९४); कोकण प्रांताच्या हवशीपट्टीबाबत आबाजी पंत यास माधवराव प्रतिनिधी याचे (१११-११२); इंग्रज सरकारशी एकनिष्ठ राहू या अर्थी दिनकरराव आप्पा यास उदाजी घाटगे याचे (११५); रताजीराव चव्हाण यानी छत्रपतीशी केलेल्या गैरवर्तणुकीसंबंधी भाऊ जोशीराव यास चिंतामण पांडुरंग याचे (११६-११८); कराराप्रमाणे ऐवज त्रिंबकपंत यांच्याकडे देत असल्याबाबत (११९); एकसालीचा ऐवज बापोजी यास देत असल्याबाबत बापूजीपंत यास उदाजीराव घाटगे याचे (१२०); क्षेमसमाचारासंबंधी यशवंतराव घाटगे यास आण्णाजी सखाराम यांचे (१२१); भाजी, गूळ, ऊस इत्यादी जिन्नस पोचल्यासंबंधी कुसाप्पा माने यास सखाराम घाटगे याचे (१२४), आनंदराव बाजी शिंदे, मुरारराव कदम इत्यादी सांगतील त्याप्रमाणे कार्यसिद्धी करण्याबाबत आनंद रावजी मंत्री याना यादवराव कदम याचे (१२५).

**पत्रे—राणी जिजाबाई याना शेषो नारायण यांची :** पेशवा माधवराव व रघुनाथराव यांच्यामधील युद्धासंबंधी (२००८२-०८३); पेशवे व निजाम तसेच होळकर व सुजाउद्दौला व रजपूत यामधील लढायांसंबंधी (०८४-०८५); तिसरे शिवाजी यांच्या राज्यारोहणासंबंधी पेशव्याना संतोष वाटल्याबाबत (०८६).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपती याना :** आपला परामर्ष घेण्यासंबंधी जिऊबाई भानू हिचे (२०१०४); गावोगावच्या वसुलासंबंधी होणाऱ्या उपद्रवाबावत भाऊ महाराज यांचे (१०५); बावडेकर यांच्या इसपुर्ली येथील मुक्कामासंबंधी सुन्दराबाई घाटगे याचे (१०६); सुन्दराबाई घाटगे यांच्या जावसालासंबंधी कमालखान पन्नी यमगरणीकर याचे (१०७); चिचलीचे ठाणे स्वाधीन झाल्याबाबत भरमाप्पा सिदाम जाधव व रावजी भरमदेव देसाई प्रांत रायबाग यांचे (१०८); सावकाराकडील गहाण दागिने सोडवण्याबाबत बाळाजी बाजीराव व मोरो बाजीराव चिटणीस यांचे (१०९-११०).

**पत्रे—राणी सुन्दराबाई याना मोरो बाजीराव यांची :** नेसरीकर, इचलकरंजीकर वगैरेना आपसात तंटा न करण्याबाबत ताकीद होण्यासंबंधी (२००९७); भोजचे ठाणे परत मिळविण्याविषयी इंग्रजांशी झालेल्या बोलण्याबाबत (०९८-०९९); आईसाहेब यांच्या पत्री सेनाखासखेल यांच्या कामाबाबत लिहिल्यासंबंधी आबासाहेब याना दिनकरराय याचे (१००).

**पत्रे : (फारसी भाषेतून भाषांतरीत झालेली)**—मोगल, निजाम इत्यादी राज्यकर्त्यांनी छत्रपतीना लिहिलेल्या पत्रांचे महिपतराव पारसनीस यानी केलेले भाषांतर (२०१३३-१५२) (अपूर्ण).

**प्रकरणी कामे**—विशाळगडच्या सरंजामाविषयी (२०१२७-१२९); देसाई देशपांडे व नाडगौडे यांच्या वतनी जमिनी विक्रीस पात्र आहेत की नाहीत यासंबंधी (१३०-१३१).

**रुमाल क्र. १३२**

**पुडके क्र. २--(चालू)**

**मसुदा**--वाडीकर सावंताकडून कंपनी सरकारच्या जहाजांना होणाऱ्या उपद्रवाबावत नागोजीराव घाटगे याने इंग्रजांस लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (२००९५-०९६).

**याद्या**--प्रतिनिधी घराण्यातील स्त्रियांना ठरवून दिलेल्या नेमणुकासंबंधी (२०११३-११४).

**वतनपत्र**--शेख महमूद समशेर यास कनवाड येथील कुलकर्णीपणाचे वतन करून दिल्याबावत राजमंडळाचे (२०१२२).

---

**ज. क्र. १३३, रु. क्र. १३३, पु. क्र. १, का. सं. २०१५३-२०२१४ (६२.)**

**सु. स. ११२७ ते १२४७ इ. स. १७२६-२७ ते १८४६-४७.**

**आज्ञापत्रे**--वृत्तीविषयक हक्क दिल्यासंबंधी व्यंकटाद्रि वैद्य यास शंभु छत्रपतीचे (२०१५३); वावाजी व्यंकटराव शिंदे यास सेनाखासखेलचा मामला सांगितल्यासंबंधी, यास (२०५); राणोजी पाटील मतकेकर याच्या भाऊबंदी तंटयासंबंधी, मतेखान पाटील यास राजमंडळाचे (२०६).

**टिपण्णे**--विशाळगडकर प्रतिनिधि व निकम देसाई यांच्या सरंजामाविषयी (२०२००); करवीर राज्यातील सरंजामदारांच्या भाऊबंदी वाटणीच्या चालीबावत (२०१).

**पत्रे**--स्वामी सेवा करण्याचा निश्चय असल्याबावत मा. आईसाहेब याना महीपतराव आवजी याचे (२०१५४); आज्ञेप्रमाणे विजयादशमीसाठी सुबराव घोरपडे याना करवीरी पाठवल्याबावत बाईसाहेब याना राणोजी घोरपडे यांचे (१५५); मुलीच्या लग्नासंबंधी आईसाहेब यांना गोविंदजी शिंदे याचे (१५६); नरगुंद येथे सेनाखासखेल व आप्पाजी बल्लाळ यानी हरिपंत आप्पाची भेट घेतल्यासंबंधी आईसाहेब याना शेषो राम याचे (१५७); पेंढाऱ्यांच्या बंदोबस्तास मालकम येत असल्यासंबंधी (१५८); जानराव काका यांच्याशी झालेल्या बोलण्याची खातरजमा झाल्यावर येत असल्याबावत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास विश्वासराव घाटगे याचे (१६९); करवीर राज्यास पेशव्यांचेकडून होणाऱ्या लष्करी उपद्रवाबावत गव्हर्नर मुंबई यास यशवंतराव शिंदे याचे (१७०); शत्रूनी घेतलेली करवीरकरांची मनोळी वगैरे ठाणी परत मिळण्याबावत बाळाजीपंत यास नागोजीराव घाटगे याचे (१७१); आज्ञेप्रमाणे गुंडोपंत यास करवीरी पाठविल्यासंबंधी सरखवास यास लक्ष्मणराव शिंदे याचे (१७२); भेटण्याची इच्छा असल्याबावत कोन्हेरे तिमाजी यास मुरारजी हिंदुराव घोरपडे याचे (१७३); सखारामपंत याचे लष्करासह कूच झाल्यावर छत्रपतींच्या भेटीस येण्याबावत (१७६); थोंडजी वाघ याच्या तोरगल तालुक्यास फौजेचा उपद्रव होऊ न देण्याबावत (१७७); लष्करी कुमक सत्वर पाठविण्याविषयी हैदरअल्ली यास पाठविल्याबावत (१७८); सविस्तर मजकूर सांगून करीमखान यास पाठवल्याबावत यशवंतराव शिंदे याचे (१७९); लक्ष्मण मनोळी याच्या मनोळी येथील मालोजी घोरपडे यास मखलीशान याचे (१८०); देण्याघेण्याच्या व्यवहारासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास शंकरराव शिंदे सेनाखासखेल याचे (१८१); कंपनी सरकारच्या कर्जाऊ देणे असलेल्या ऐवजासंबंधी गव्हर्नर मुंबई यास यशवंतराव शिंदे याचे (१८२-१८३); चतुरसिंग भोसले व बंडवाले यांच्या शोधार्थ फौज रवाना झाल्याविषयी (१८५); चॅपलीन बरोबर बोलणी करून येत असल्याबावत सुन्दराबाई याना मोरो बाजीराव याचे (१८७); नंदवाडकर पाटील याची सुटका करण्यासंबंधी आईसाहेब यांना शंकरराव शिंदे याचे (१८८); खोची गाव आपल्या स्वाधीन करण्याबावत भाऊ महाराज याना लक्ष्मणराव शिंदे सेनाखासखेल याचे (१८९); चॅपलीन बरोबर बोलणी करून येत असल्यासंबंधी छत्रपतीस मोरो बाजीराव याचे (१९०); नानासाहेब घाटगे यांचा वकील धारवाडास ठेवण्यासंबंधी चॅपलीन यास जयसिंगराव घाटगे याचे (१९६); करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी मोरोपंत दादा व बाळाजीपंत याना नरसिंगराव शिंदे याचे (१९७); तोरगल सरहद्दीच्या तंटयासंबंधी लक्ष्मणराव वैद्य तोरगलकर यास राधाबाई रामदुर्गकर हिचे (२०२); नागनूर गावाबावत द्यावयाच्या मक्ताखंडणी बावत सदाशिव भट कोडोलीकर यास तुळजाजीराव घाटगे याचे (२०७); गदग येथील मोकासबावेचा चौथाईचा ऐवज

रुमाल क्र. १३३

पुडके क्र. १—(चालू)

पत्रे—(चालू)

व्यंकटराव शिंदे याजकडे देण्याबाबत व्यंकटाद्रि श्रीनिवास देसाई यास (२०२०८); सुभानराव शिंदे सेनाखासखेल यास मोकासबाबेचा चौथाई ऐवज मुरळीतपणे देण्याबाबत जयंती व्यंकटाद्री देसाई यास (२०९-२१०); नावली, नेवापूर वगैरे १० गावांचा वसूल सुभानराव शिंदे सेनाखासखेल याजकडे देण्याबाबत श्रीनिवास व्यंकटाद्री देसाई यास (२११); वेलूर किल्ल्याच्या किल्लेदारीची सनद व हजार स्वारांची मनसब मिळवण्यासंबंधी छत्रपतीस मूर्तजाखान किल्लेदार याचे (२१३).

पत्रे—३ रे शिवाजी यांना : आज्ञेप्रमाणे तोरगलास आल्यासंबंधी शंकरराव शिंदे सेनाखासखेल याचे (२०१५९); माणकाप्पा नाईक वाडेकर याने आपल्याविषयी खोटी माहिती गव्हर्नर यास दिल्यासंबंधी रघुनाथ पै याचे (१६०-१६१); आंबे पाठवल्याबाबत महमद हशम जहागिरदार जुने तोरगल याचे (१६२); सरंजाममुद्दां मुरगुडास येण्यास झालेल्या आज्ञेबाबत लक्ष्मणराव व गिरधरराव शिंदे याचे (१६३-१६४); गुंडोपंत यास करवीरी पाठविल्याबाबत लक्ष्मणराव शिंदे सेनाखासखेल याचे (१६५); पुणे येथील खर्चाच्या बंदोबस्ताबाबत गुजाजी गायकवाड याचे (१६६-१६७); आज्ञेप्रमाणे तोरगलास आल्या संबंधी लक्ष्मणराव शिंदे सेनाखासखेल याचे (१६८).

पत्रे—बुवासाहेब छत्रपती याना : पटवर्धन यांच्या तालुक्यावर स्वारी न करण्यासंबंधी नारो गिरमाजी याचे (२०१९१); इचलकरंजी नजीक लष्कराचा मुक्काम केला असल्यासंबंधी आप्पाजीराव जाधव व मानसिंगराव घोरपडे यांचे (१९२); कावणे गांवच्या वसुलासंबंधी लहूजी पोवार याचे (१९३-१९४); स्वामी सेवेत अंतर होणार नाही या अर्थी वकिलांचे (१९५).

प्रकरणी कामे—लक्ष्मण राघोली इत्यादीकडे वझोले हा गांव पूर्ववत चालण्यासंबंधी (२०२०३-२०४).

मसुदा—कंपनी सरकारच्या तारवास गैरसमजुतीने पकडल्याबाबत छत्रपतीनी मुंबईकरास लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (२०१८४); तोरगलच्या काजीच्या इनाम जमिनीबाबत तेथील अम्मलदारास ताकीद केल्याबाबत सदर काजी यास पाठवावयाच्या पत्रासंबंधी (१८३).

याद्या—सादुल्लाखान, मालवण, सावगांव, इंगळी इत्यादीबाबत इंग्रजांशी झालेल्या बोलण्यासंबंधी (२०१७४-१७५); किल्ले रांगणा येथील वाडीकर सावंत यांच्या दुतर्फा अम्मलाबाबत (१९८-१९९); गणोबा नाईक सरदेसाई याच्या वतनी व इनामी हक्कासंबंधी (२१२); शिरोळ इत्यादी गावी केसोपंत गोखले व भाऊ फडणीस याजकडे असलेल्या जमिनीसंबंधी (२१४).

---

**ज. क्र. १३३, रु. क्र. १३३, पु० क्र. २, का. सं. २०२१५-२०२५९ (४५).**

**सु. स. ११४९ ते १२९९, इ.स. १७४८-४९ ते १८९८-९९**

आज्ञापत्रे—मुलतानराव निंबाळकर यांच्या सरंजामातील भोईरे इत्यादी गाव सोडून देण्याबाबत रघोत्तम हैबतराव यास तिसरे शिवाजी याचे (२०२२५); मेतके हा गांव कृष्णाजी राणे व गंगाजी खतकर यांच्या स्वाधीन करण्याबाबत नारायण पिसाळ यास छत्रपतीचे (२२८).

उतारा—नानासाहेब पेशवे व सदाशिवराव भाऊ यानी शंभू छत्रपतीस लिहून दिलेल्या करारातील नरगुंदकर शिंदे यांच्यासंबंधी (२०२१४-२१६).

कलमबंदी—सखाराम घाटगे सर्जेराव याच्यासंबंधी झालेल्या कराराबाबत (२०२२०-२२१).

पत्रे—शेपो नारायण वगैरे संबंधी पेशव्यांशी झालेल्या करारासंबंधी जिजाबाई याना महादेव भट कोंडेकर याचे (२०२१७-२१९); आंबे पाठविल्यासंबंधी लक्ष्मणराव शिंदे याचे छत्रपतीस (२२२); पेशवेपदाची वस्त्रे देण्यासाठी साताऱ्यास जाण्याप्रकरणी तिसरे शिवाजी याना गुजाजी गायकवाड याचे (२२३-२२४); पटवर्धनांच्या फौजेने सुरपूर भागात केलेल्या धामधुमीबाबत रघुनाथ सदाशिव याचे (२२६); चिकोडी व मनोळीबाबत इंग्रजांशी चाललेल्या बोलण्यासंबंधी सुन्दराबाई याना भाऊ महाराज याचे (२२७); संस्थान मठ करवीर येथील चांदीची काठी व चवरी यांच्या रिवाजाबाबत पो. एजंट यास छत्रपतीचे (२३५-२३६) छत्रपतींची कामकाजे दक्षतापूर्वक करीत असल्यासंबंधी उदाजीराव

रुमाल क्र. १३३

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

घाटगे यास नागो गिरमाजी याचे (२०२३७); चितामणराव आप्पा याचो भेट घेणार असल्यासंबंधी सदोवा आवा यास विश्वासराव घाटगे याचे (२३८-२४०); शिवाजी अनंत व सदाशिव लक्ष्मण यास करवीरी पाठवून देण्यावावत बाळाजी निकम व मोरो चिटको याचे (२४१); धारवाड येथे इंग्रजाशी आपल्या कामासंबंधी बोलण्यावावत वकिलास सांगण्याविषयी रावसाहेव निंवाळकर यास संभाजीराव घोरपडे याचे (२४२); करवीरकर व दौलतराव शिंदे याच्यातील पत्र व्यवहारासंबंधी (२४३-२४४); करवीरकरास मिळावयाच्या गावासंबंधी व इतर वावीसंबंधी आत्माराम जाधव याचे (२४५-२५१); छत्रपती व दिवाणसाहेव यांच्यासाठी पोषाख इत्यादी पाठविल्यासंबंधी आनंदराव मंत्री यास वायजावाई शिंदे याचे (२५२); करपेवाडी येथील दिवाणी व फौजदारी कामांच्या हक्का वावत विद्या नरसिंह भारती स्वामी यास पो. सुप. याचे (२५३).

**पत्रे—वुवासाहेव छत्रपतीस** : निपाणीकर करवीरचे मुलुखात स्वारी करणार असल्यासंबंधी मोरो वाजीराव याचे (२०२२९-२३०); पो. एजंट याजकडील कामकाजासंबंधी वकीलाचे (२३१-२३२); पंडितराव यांची भेट घेतल्यावावत लक्ष्मणराव गोविंद याचे (२३३); आज्ञापत्रे पोचल्यावावत जीवराव जाधव हवालदार याचे (२३४).

**प्रकरणी कामे**—सनदा वतनपत्रें वगैरेवर शिक्का मोर्तव करण्यासंवंधी (२०२५४).

**याद्या**—कृष्णभट, अप्पाभट गुळवणी यानी आपल्या इनामासंबंधी हजर केलेल्या सनदा पत्रासंबंधी (२०२५५-२५६); सेनाखासखेल याच्यासंबंधी चाललेल्या कामाच्या कागद पत्रासंबंधीच्या (२५७—२५९).

---

**ज. नं. १३४, रु. नं. १३४, पु० नं. १, का. सं. २०२६०-२०३१४ (५५).**
**सु. स. ११६०-१२६६, इ. स. १७५९-६० ते १८६५-६६.**

**आज्ञापत्रे**—कागल प्रांती सरंजाम दिल्यासंबंधी सखाराम घाटगे सर्जेराव यास तिसरे शिवाजी याचे (२०२६१-२६२).

**कलमबंदी**—पेशवे व करवीरकर यामधील शिरगूर, भिर्डी, एकसंबे इत्यादी गावांच्या ठरावाच्या कलमासंबंधी (२०२६३-२६४).

**जबाब**—का नेसरी येथील महाली वतनदार यानी आपणास होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी दिलेला (२०३०२-३०३).

**टिप्पणे**—करवीरकर छत्रपतीशी माधवराव पेशवे यानी केलेल्या तहाच्या ठरावास मान्यता दिल्यासंबंधी (२०२६०); जगद्गुरु मठ संकेश्वर यांच्या करवीर भेटीसंबंधी (३०४); भगीरथगिरी गोसावी याना वारसा कामाच्या सनदासंबंधी (३१०-३११).

**पत्रे**—सादुल्लाखान याची घोडी परत करण्यासंबंधी तिसरे शिवाजी याना दिनकरराव याचे (२०२६५); परशराम रामचंद्र याच्या फौजेच्या हालचालीसंबंधी तिसरे शिवाजी याना राघो सदाशिव याचे (२६६-२६७); श्रीरंगपट्टण सरकारकडून करवीर सरकारास सहाय्य होण्यावावत नारायणराव पाटणकर यास सुवराव मोहिते याचे (२६८); विशाळगडच्या घेऱ्यात पेशव्यांची फौज उतरली असल्यावद्दल रामचंद्र जोशीराव यास आनंदराव आवाजी प्रतिनिधी याचे (२६९); परस्परांस सहाय्य करण्यासंबंधी नवाव सफदरजंग यास विमलराव श्रीनिवास निा दिलेरजंग सावनूरकर याचे (२७०); युटॉफ साहेवाशी बोलणी केल्यावावत नागोजीराव घाटगे, झुंझारराव व वापूसाहेव याना व्यंकटराव कृष्ण याचे (२७१); मतिवडे येथील घोडो वगैरे सोडून देण्यासंबंधी रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास सिदरामराव घाटगे याचे (२७२); इंदापूर येथील देशमुखीवावत * (२७३); आपला सरंजाम गांव पूर्ववत् आपल्याकडे चालविण्याविषयी सुन्दरावाई याना शेषो नाईक याचे (२७६); इचलकरंजीकरांवावत

*अशा खुणा केलेल्या नोंदीत कोणाचे कोणास हे नमूद नाही.

**रुमाल क्र. १३४**

**पुडके क्र. १—(चालू)**

**पत्रे**—(चालू)

गव्हर्नरशी बोलणी झाल्यासंबंधी सुन्दराबाई याना बाळाजी बाजीराव चिटणीस याचे (२०२७८–२७९); कागल तालुक्यातील सात गावे कल्याण कृष्ण हिंदूराव व घाटगे यांच्या स्वाधीन करण्याबाबत सिदोजीराव निंबाळकर यास सदाशिव माणकेश्वर याचे (२८०-२८१); वेलवले वगैरे सात गांवे निपाणीकराकडून घेऊन करवीरकरांचे स्वाधीन करण्यासंबंधी, कल्याणराव कृष्ण यास दादो आनंदराव याचे (२८२); भगीरथगिरी याने संवदती गांवास दिलेल्या उपद्रवासंबंधी पो. एजंट यास छत्रपतीचे (२८३); माधवराव घाटगे व विराप्पा मूर्ती यांचे लखोटे यांच्याकडे पोचते केल्याबाबत सखाराम माणकेश्वर याचे (२९४); सिंधुदुर्गास छत्रपतींचा होणाऱ्या मुक्कामाविषयी (२९५); कंपनी सरकारने भरतपूरचा किल्ला घेतल्यासंबंधी (२९६); तोफखान्याकडील खर्चाच्या बंदोबस्ताविषयी दिनकरराव गायकवाड यास आप्पाजी बल्लाळ याचे (अपुरे) (३००-३०१); खंडाळचास गव्हर्नरच्या भेटीस जाण्यासंबंधी अहिल्याबाई याना दौलतराव घोरपडे याचे (३०७); नेसरी तालुक्यात देसाई व देशपांडे यांच्याकडे असलेल्या गावासंबंधी छत्रपतीस जीवराव शिंदे याचे (३१२); कावणे गावच्या पाटलास बेलवडेकर यानी ठार मारल्या प्रकरणी सुन्दराबाई घाटगे याना पो. एजंट याचे (३१३); करवीरहून येणाऱ्या कामाच्या थैल्या इंग्रज अधिकाऱ्याना व्यवस्थित सादर करण्याबाबत (३१४).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपती याना :** नरसिंगराव घोरपडे याच्या मुलाने दत्तवाड येथे लुटालूट केल्याप्रकरणी भाऊ महाराज याचे (२०२८४-२८५); घोडे व तट्टू पाठवल्यासंबंधी नारो गंगाधर याचे (२८६); नेर्लीचा सरंजाम पूर्ववत् प्रमाणे स्वाधीन करण्याबाबत राधाबाई नेर्लीकर हिचे (२८७-२८८); हलकर्णी येथील इनाम जमिनीसंबंधी बाबाजी भीमराव देशपांडे याचे (२८९); आवकूबाई तोरगलकर कैलासवासी झाल्यानंतर रुपाजी जाधव याचे (२९०); विशाळगड प्रकरणी राघोपंत सविस्तर सांगतील या अर्थी वच्चाजी अनंत यास आप्पाजी विठ्ठल याचे (२९१-२९२).

**परिपत्रक**—सरकारी नोकरांच्या वर्तणुकीविषयी (२०३०५-३०६).

**मसुदे**—कागल तालुका हिंदुराव घाटगे सर्जेराव यांच्या स्वाधीन करण्याबाबत गव्हर्नर यास छत्रपतीनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (२०२७४); गुंडो जिवाजी कुलकर्णी यास लिंगनूर येथील कुलकर्ण वतन परत देण्याबाबतच्या आज्ञापत्रासंबंधी (२७५); डोणोली हा गाव पारसनीस यांच्याकडे इनाम असल्यासंबंधी डनलॉप यास छत्रपतीनी लिहावयाच्या पत्रासंबंधी (२९७-२९८).

**याद्या**—कऱ्हाडकर प्रतिनिधी व करवीरकर छत्रपती यांच्या भेटी बाबतच्या व पत्रव्यवहाराच्या पद्धतीविषयी (२०२७७); विशाळगडकरांस कारभाराची मुखत्यारी देणे इत्यादीसंबंधी (२९९); छत्रपतींच्या बडोदा येथील मुक्कामासंबंधी (३०८-३०९).

---

**ज. नं. १३४, रु. नं. १३४, पु० नं. २, का. सं. २०३१५ ते २०३७६ (६२).**

**सु. सं. १०८२ ते १२६६, का सं. १६८१-८२ ते १८६५-६६.**

**आज्ञापत्रे**—कर्नल वेलस्ली यास सिलसिल्याविषयी थैली पाठविण्यासंबंधी, शंकरराव शिंदे यास तिसरे शिवाजी याचे (२०३२५).

**इनामपत्रे**—बुवासाहेब छत्रपतीनी बजाबाई आक्का घाटगे याना मुडशिंगी येथे जमीन इनाम दिल्याबाबत (२०३५६).

**करार**—करवीरकर व पेशवे यामधील परस्पर संबंधाविषयी (२०३२१-३२२).

**कलमबंदी**—कागलकर व करवीरकर यांच्यामधील गावाच्या सीमांतर खटल्यासंबंधी (२०३५८-३५९).

**रुमाल क्र. १३४**
**पुडकें क्र. २ (चालू)**

**टिपणे**—संताजी घोरपडे याचा मृत्यु, राजारामाचे कर्नाटकातून महाराष्ट्रात आगमन इत्यादी संबंधी (२०३१७).

**जाहीरनामा**—भुजंगराव हिंदूराव घोरपडे याजकडे पूर्ववत्‌प्रमाणे गजेंद्रगडचा सरंजाम दिल्याबाबत पो. एजंट याचा (२०३६५).

**धर्मशासन पत्र**—बसवप्पा नाईक याने शामजी नाईक यास धार्मिक बाबीसंबंधी लिहून दिलेले (२०३१५-३१६).

**तहनामा**—सातारकरांकडील मुलुखाबाबत निजामाने करून दिलेला (२०३१८–३२०).

**पत्रे**—रघुनाथराव पंडित यांना पाठवलेल्या थैल्या व तिळगूळ त्यांच्याकडे पाठविल्याबाबत जिजाबाई याना शेषो नारायण याचे (२०३२३); धुळोजी व लिंगाजी यादव हे आपल्याकडील मजकूर निवेदन करतील या अर्थी आईसाहेब याना संभाजी शिर्के याचे (३२४); दोन तीन हजार रुपयाचा ऐवज पाठवण्याबाबत नारायणराव पाटणकर यास मीर रुमनुद्दीन हुसेनखान याचे (३२९); तोरगल सरंजामाच्या संरक्षणासंबंधी व क्षेमसमाचाराबाबत छत्रपति व आईसाहेब यांना शंकरराव व लक्ष्मणराव शिंदे सेनाखासखेल यांची (३३०-३३९); रामशास्त्रीबुवा यास कावेरी तिरावर योगक्षेमासाठी गाव देण्याबाबत तंजावरकरास पंत आमात्य यांचे (३४०); तोवे व कोषाल या गावांच्या खंडणीसंबंधी प्रीतिराव चव्हाण यास (३४१); मुंबई येथील खर्चास पाटवून देण्याविषयी नाना यास माणको जिवाजी याचे (३४२); दारुगोळा इत्यादी साहित्य पाठवीत असल्याबाबत आबासाहेब व बुवासाहेब याना सुन्दराबाई यांचे (३४६); सिंधुदुर्ग येथील फत्तेमाऱ्यासंबंधी आप्पुराव यास नागोजीराव घाटगे याचे (३४७-३४८); क्षेमसमाचारासंबंधी सुन्दराबाई याना पार्वतीबाई घाटगे याचे (३४९); नंदगावचा मोर्चा उठविण्याबाबत आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपतीस सुन्दराबाई यांचे (३५०); खासगी मामलेकडील गल्ला कोठीस आणण्या-संबंधी व रथ तयार होताच पाठवीत असल्याबाबत आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यांना सुन्दराबाई याचे (३५१-३५२); कागल तालुक्याच्या सोडचिठ्ठ्यासंबंधी इंग्रजांशी चाललेल्या बोलण्याबाबत (३५३); नाडगौडीबाबतच्या व्हकर येथील जमिनीसंबंधी रामचंद्र यशवंत व गोपाळ धोंडी यांना जयसिंगराव घाटगे याचे (३५४); चिकोडी येथील लुटालुटीसंबंधी छत्रपतीस बच्चाजी धोंडदेव याचे (३५५); हैबतराव इंगळे यास दिलेल्या जमिनीसंबंधी सदाशिवपंत यांस यशवंतराव घाटगे याचे (३५७); विशाळगड येथील फितुरीबाबत छत्रपतीस विठ्ठल आप्पाजी याचे (३६०); नागनूरचे ठाणे घेतल्यासंबंधी छत्रपतीस लहूजी पोवार याचे (३६१); विशाळगड किल्ल्याचा बंदोबस्त इत्यादीबद्दल छत्रपतीस अमृतराव भगवंत याचे (३६२-३६४); गजेंद्रगड येथे इंग्रजी पलटण ठेवण्याबाबत भुजंगराव घोरपडे यास गव्हर्नर ग्रांट याचे (३६६-३६७); सुटून आलेल्या प्रांताच्या वहिवाटीसंबंधी बंदोबस्त करीत असल्याबाबत चि. भाऊ यास भाऊ महाराज यांचे (३६८-३७२).

**पत्रे—३ रे शिवाजी याना : (१७६०-१८१२)**—प्रभु लिंगगौडा देसाईकडून आलेल्या पत्रासंबंधी आबा याचे (२०३२६); पुण्याहून आलेल्या फौजेपासून विशाळगड व बावडा यांचे रक्षण करण्यासंबंधी आनंदराव आबाजी याचे (३२७-३२८); शिंद्यांकडे रवाना केलेल्या आज्ञापत्रासंबंधी सुभानजी साळोखे याचे (३४३); क्षेमसमाचारासंबंधी आप्पूजीराव याचे (३४४); सावंतवाडीकर यानी डंगीवरील धरून नेलेल्या घोड्यासंबंधी देवी नाईक याचे (३४५).

**प्रकरणी काम**—वासुदेव सदाशिव भट्ट व विष्णु बापू भट्ट यामधील जमिनीबाबतच्या दाव्यासंबंधी (२०३७५).

**याद्या**—रामराव अखबारनवीस याने नरसिंगराव शिंदे यास दिलेल्या उपद्रवासंबंधी (२०३७३-३७४); विठ्ठलराव शिंदे बन्नूरकर सेनाखासखेल यांच्या पुतण्याकडे नेमणुकीस दिलेल्या गावासंबंधी (३७६).

---

**अ. क्र. १३५, रु. क्र. १३५, पुडके क्र. १, का. सं. २०३७७-२०४३३ (५७).**
**सु. स. ११६० ते १२३८, इ. स. १७५९-६० ते १८३७-३८.**

**आज्ञापत्रे**—सिंदोजीराव निंबाळकर यास चिंचवड हा गांव राजमंडळाकडून इनाम दिल्याबाबत (२०३७७); सुबराव जाधव यांचा उपद्रव, बेरडांचा बंदोबस्त, तोरगलास होणारा पेशव्यांचा उपद्रव इत्यादीबाबत इंग्रजांशी करावयाच्या बोलण्यासंबंधी मोरो बाजीराव यास छत्रपतींचे (३९६-४००).

**कलमबंदी**—निपाणीकरांकडे करवीरकरांची असलेली गावे, खेडी इत्यादीबाबत झालेल्या बोलण्यासंबंधी (२०३९२-३९४); कोट करवीरकडील जावसालाच्या कलमासंबंधी (४२४) व जावसाल-संबंधी (४२५).

**टिप्पणे**—शिरोळ, अर्जुनवाड इत्यादी गावांच्या खर्चासंबंधी (२०४२६).

**पत्रे**—सिंधुदुर्गास जाणाऱ्या बोटीवरील अटक केलेल्या लोकांच्या सुटकेसंबंधी तिसरे शिवाजी याना (२०३७८); तोफखान्याकडील खर्चास रक्कम पाठविण्याविषयी बाळोजी जाधव सिंधुदुर्ग याचे छत्रपतीस (३७९); पेशवे, नाना फडणीस व इतर सरदार यांच्यामध्ये पुणे येथे झालेल्या बोलण्यासंबंधी राघो व्यंकटेश याचे छत्रपतीस (३८०-३८१); कर्जाऊ ऐवज मिळत नसल्याबाबत आईसाहेब याना लक्ष्मणराव शिंदे सेनाखासखेल याचे (३८२); इंग्रज व सावकार यांच्या कर्जाचे फेडीसंबंधी सुलतानराव जाधव यास सुलतानराव भोसले व रघुनाथराव पै यांचे (३८३-३८४); पुणे येथील पेशव्यांच्या वृत्तांतासंबंधी मालोजी निकम याचे छत्रपतीस (३८६-३८९); करवीर हद्दीतील मुलुखास गोखले यांच्या फौजेकडून उपद्रव होऊ न देण्याबाबत (३९०-३९१); पुसाळे गावचा वसूल विशाळगडाकडे जमा होण्याबाबत आबासाहेब छत्रपती याना दिनकरराव याचे (३९६).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपती याना मोरो बाजीराव याची :** कमिशनर चॅपलीन बाहेर गेले असल्यासंबंधी (२०४०१); रामोशी व बेडवाले यांचा बंदोबस्त करण्याबाबत (४०२); कागल, रांगोळी-संबंधी गव्हर्नरशी बोलणी केल्यासंबंधी (४०३-४०४).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपती याना पांडुरंगराव अनंत याची :** पुणे येथील जावसालांच्या उलगड्याबाबत (२०४०५); निपाणीकरांचे वकील व नारो गिरमाजी यांच्यामध्ये खलबत चालले असल्यासंबंधी (४०६); हत्ती परत मिळण्यासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी केल्याबाबत (४०७-४०८); खर्चाच्या बंदोबस्ताविषयी व तुळजापुरच्या रहदारी परवान्यासंबंधी (४०९-४१०); भागी कुणबिणीच्या दागिन्यासंबंधी (४११-४१३); कामकाजासंबंधी होंगल येथे इंग्रजांशी बोलणी करीत असल्यासंबंधी (४१४); मिरज भेटीबाबत (४१५); करवीरहून आलेले लखोटे इंग्रज अधिकाऱ्यांना सादर केल्याबाबत (४१६).

**पत्रे—बुवासाहेब छत्रपती याना इतरांची :** करवीरकरांच्या ऐवजाबद्दल वाडीकर सावंत याजकडून गावे तोडून देण्याबाबत विल्यम चॅपलीन याचे (२०४१७); हुशारीने असल्यासंबंधी सदाशिवराव बाबूराव याचे (४१८); इचलकरंजीकरांच्या फौजेच्या हालचाली संबंधी आप्पाजीराव जाधव जप्तनमुलूख व मानसिगराव घोरपडे याचे (४१९); निपाणीकर व पाच्छापूरकर याजकडून कागल तालुक्यास होणाऱ्या उपद्रवासंबंधी बावाजी जगदाळे याचे (४२०-४२१); पाठविलेली धोतरजोडी पोचल्यासंबंधी नानासाहेब हवालदार यास बाळकृष्ण बाबूराव याचे (४२२); बाळाबाई आक्का खानविलकर नारायण राजाज्ञा इत्यादि गणेश बागेत गुप्त खलबते करीत असल्यासंबंधी (४२३); नरसिंगराव व यादव मोरेश्वर याना करवीरी पाठवीत असल्यासंबंधी नारायणराव रघुनाथ याचे (४३३).

**मसुदा**—सिधोजीराव निंबाळकर यास बेनाडी हा गांव इनाम देण्याबाबतच्या आज्ञापत्रासंबंधी (२०३८५).

**याद्या**—हुकेरी, रायबाग, कागल या ठिकाणी करवीरकरांची ठाणी बसल्याबाबत (२०४२७); तोरगलकर व नेसरीकर शिंदे यांच्या घराण्याच्या माहितीसंबंधी (४२८-४३१); पुण्यास बच्चाजीपंत नारायणराव इत्यादीस पाठविलेल्या पत्रासंबंधी (४३२).

ज. क्र. १३५, रु. क्र. १३५, पुडके क्र. २, का. सं. २०४३४-२०५२२ (८९).
सु. स. ११६० ते १२३८, इ. स. १७५९-६० ते १८३७-३८.

**आज्ञापत्रे**—नबाव याजकडून इकडील कार्यभागाची पूर्तता करण्याविषयी कृष्णराव यास छत्रपतींचे (२०४७६-७७).

**उतारे**—कंपनी सरकार व छत्रपती यांच्यामध्ये सन १८२६ साली झालेल्या तहनाम्यातील ४ थ्या व सन १८२८ साली झालेल्या २ ऱ्या कलमांचे (२०५२२).

**टिप्पणे**—सदाशिव व बाळाजी व शिवराम याजकडील जमिनी व गावासंबंधी (२०४९५); सदाशिव मोरेश्वर परांडेकर याच्या इनाम गावांच्या सनदांचा तपास करण्याबाबत (५१४).

**पत्रे**—गुलाम हैदर व मोहिदीन यांची लग्ने झाल्यासंबंधी छत्रपतींस मंजिलितखान याचे (२०४७८-४७९); नरसिंगराव शिंदे यांनी कित्तर येथे केलेल्या लुटीसंबंधी छत्रपतींस बदरु जमाखा याचे (४८१,४८३); करवीरकर व कंपनी सरकार यांच्यामधील दोस्तीसंबंधी छत्रपतींस वॉटसन इस्कोयटर याचे (४८८); विडभट याच्या इनाम गावांची जप्तीतून मोकळीक करून त्यास देण्याबाबत यशवंतराव घोरपडे यास राणोजी घोरपडे याचे (४९३); सिदपूर येथील बाळसिद्ध देवाचा प्रसाद, नारळ पाठवल्याबाबत छत्रपतींस सखाराम माणकेश्वर याचे (४९८-४९९); करवीरकर वकीलानी व कंपनी सरकार यानी केलेल्या करारनाम्यावर छत्रपतींनी दस्तक करण्यासंबंधी छत्रपतींस एल्फिन्स्टन याचे (५००-५०१); उदाजी घाटगे व शिवाजी माने यांच्यामध्ये झालेल्या तंटचासंबंधी हिंदुराव याचे छत्रपतींस (५०२); तोफखाना व दारुगोळा पाठवल्यासंबंधी आबासाहेब व बाबासाहेब छत्रपती यांना भाऊ महाराज यांचे (५०३-५०४); सनदा देण्याबाबत आज्ञा होण्यासंबंधी छत्रपतींस विठ्ठल आबाजी याचे (५०५); मलकापूर येथील जकातीच्या ऐवजाबाबत छत्रपतींस अमृतराव भगवंत याचे (५०६); रखमाबाई घाटगे यांच्याकडील यादीतील मजकुरासंबंधी रुपाजी जाधव व गोपाळ बाबाजी याचे* (५०७); छत्रपतींच्या पुत्रोत्सवानिमित्त दारुगोळा उडविल्यासंबंधी छत्रपतींस माधवराव भगवंत याचे (५१३); दरोडेखोर विरय्या मूर्तीचे इंग्रज अधिकाऱ्याबरोबर झालेल्या वाटाघाटीसंबंधी मल्हारपंतभाऊ यास सदाशिव रामचंद्र याचे (५२०).

**पत्रे—राणी जिजाबाई यांना** : शेणगावहून भुदरगडास ओडणी, तिवट वगैरे सामान पोहोचते करीत असल्यासंबंधी भगवंत कृष्ण याचे (२०४८४); कर्जाऊ ऐवजाची तरतूद होत नसल्याबाबत लक्ष्मणराव शिंदे याचे (४८५-४८६); करार व ऐवजासंबंधी लक्ष्मणराव शिंदे याचेकडून सविस्तर कळेल या अर्थी लिंगू याचे (४८७).

**पत्रे—हैदरअल्ली यास** : बारभाईच्या पारिपत्यासाठी भारी फौज पाठविण्यासंबंधी मजिलतखान आजिमुशान याचे (२०४३४-४३६); बंकापूर येथे भारी फौज व खर्चाचा ऐवज पाठवण्याबाबत यशवंतराव शिंदे याचे (४४१-४४४); रहिमतपूर येथे महादजी शिंदेच्या फौजेचे पारिपत्य करण्यासाठी छत्रपतींकडील फौज पाठवण्याबाबत हुकुम हुजुर याचे फौजेकडून झाला पाहिजे या अर्थी राणी दुर्गाबाई यांचे (४५१-४५२); छत्रपतीकडील फौज सामील होणेसाठी येत असल्याबद्दल मंजीलतखान याचे (४५३-४५५); भारी फौज सत्वर रवाना करण्याबाबत (४५६-४५८); व छत्रपतींना पुत्ररत्न झाल्याची शर्करा पाठवल्याबाबत यशवंतराव शिंदे याचे (४६२-४६३); बंकापुरास यशवंतराव शिंदे फौजेसह आल्यासंबंधी (४६४).

**पत्रे—हैदरअल्लीकडून इतरांना** : बारभाई फौजेचा पराभव झाल्यासंबंधी छत्रपतींस (२०४३७-४४०); व यशवंतराव शिंदे यास (४४५-४४७); फौजेच्या खर्चासाठी भारी ऐवज पाठविल्यासंबंधी तसेच रामचंद्र गणेश याच्या फौजेचे पारिपत्य केल्याबाबत राणी दुर्गाबाई याना (४४८-४५०); बारभाईचे पारिपत्याकरितां भारी फौज व तोफखाना बंकापुराकडे रवाना केल्याबाबत (४५९-४६१, ४६५-४६७); व सटवोजी भोसले यास रवाना केल्याबाबत छत्रपतींस (४६८-४६९); सटवोजी व बहिरजी भोसले याना फौजेसह पाठवल्याबाबत यशवंतराव शिंदे यास (४७०-४७२); सटवोजी भोसले व मानाजी शिंदे याना बारभाईच्या मुलूखास उपद्रव न करण्याविषयी ताकीद करण्यासंबंधी छत्रपतींस (४७३-४७४).

रुमाल क्र. १३५

पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—३ रे **शिवाजी यांना नारो गिरमाजी याची**—इंग्रज अधिकाऱ्याकडे थैल्या देऊन बोलणे केल्याबाबत (२०४८९-४९०); कर्नल साहेबास दररोज मासे पुरवण्यासाठी भोई पाठवण्यासंबंधी (४९१); घाट व लष्कराकडील वृत्तांतासंबंधी (४९२); निपाणीमध्ये हुजूर जमाव येणार म्हणून बोभाटा झाल्यासंबंधी (४९४).

**कलमबंदी**—इंग्रजाकडील जावसालाच्या उलगड्यासंबंधी आनंदराव त्र्यंबक याचे (२०५०८, ५१२).

**प्रकरणी काम**—हरिहर पंडित उर्फ बाळा महाराज यांचे नाव सरदार यादीत दाखल करण्यासंबंधी (२०५२१).

**बातमीपत्र**—आळते, हरिपूर, मिरज, वगैरे ठिकाणच्या लष्करी हालचालीसंबंधी छत्रपतीस गोविंद दाणो याचे (२०४९६-४९७).

**याद्या**—महाताकडील जवाहिर व पोशाखासंबंधी (२०४८०); चांगले वर्तणुकीबाबत जामीन घेऊन ८ कैद्यांची मोकळीक केल्याबाबत (५१५-५१८); जप्तीतील गावे पागेकडे दिल्यासंबंधी (५१९).

---

**ज. क्र. १३६, रु. क्र. १३६, पु. क्र. १, का. सं. २०५२३-२०७६७ (२४५).**

**सु. स. १२३४ ते १२५२, इ. स. १८३४-३५ ते १८५१-५२.**

**प्रकरणी कामे**—घाटाखाली एकतर्फी घेण्याचे गावी हशम गडकरी याजकडून वसूल कोणते शिरस्तेप्रमाणे घेतला जातो यासंबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास कारभारी विशाळगडकडून (२०५८२-५९७); विशाळगड येथील दुतर्फी गांवे कोंकणातील जप्त होऊन रत्नागिरी जिल्ह्याकडून चालत आहेत तेथील इनाम धर्मादाय वगैरे नेमणुकीचे चौकशीबाबत (५९८-५९९); घेरा विशाळगड येथील जंगलातील सागाची वगैरे झाडे संस्थानच्या परवानगीशिवाय तोडल्याबाबत चाललेल्या कामासंबंधी (६२०-६२५); भरतगड, बावडा, विशाळगड येथील घाटाखालील जप्ती वहिवाटीतील गावचे वसूल, जमाबंदी इत्यादीसंबंधी (६२६-६७२); प्रचितगड येथील ६ गांवचे मक्त्याबाबत साताऱ्याच्या खजिन्यातून दरसाल २७० रुपये येण्याबाबत (७४२-७५०); भडकंबे व सालपे या गांवच्या २३ आसामीचे इनामीबाबत रत्नागिरी मामलेदार यांनी चौकशी केल्याबाबत (७५३-७६७).

**याद्या**—अमृतराव प्रतिनिधी यांचे लग्नाचे खर्चासंबंधी (२०५२३-५२६); करवीर हद्दीतील इनामदार, जहागीरदार, पाटील, कुलकर्णी वगैरेंनी गावगन्नेशी व रयताशी करावयाच्या वर्तणुकीसंबंधी झालेल्या ठरावाबाबत (५२७-५८१); विशाळगड येथील गौळी लोकांकडून दस्त (दर माणशी तूप) घेण्याबाबत (६००-६०२); घेरा विशाळगड कडील शेतकरी लोकांची (६०३-६०४); विशाळगड येथील प्रतिनिधी लग्नाचेवेळी लागणाऱ्या कापड व अन्य खर्चासंबंधी (६०५-६१६); विशाळगड येथील जामदारखान्यातील शिलकी दागिन्यासंबंधी (६१७-६१९); विशाळगड येथील खोती गावी सरदेश कुलकर्णी याचे हक्काचे नेमणुकीबाबत पोलिटिकल सुपरिंटेंडेंट यास कलेक्टर रत्नागिरी याचे (७५१-७५२).

**सुडबंद**—रत्नागिरी जिल्ह्यात विशाळगड तर्फेकडील वहिवाट दुतर्फी होती ती एकतर्फी अम्मलाबाबत जप्तीने होत होती त्याबाबत (२०६७३-७१६); सावर्डे तर्फ अंजनवेल येथील विशाळगडकडील हिश्श्याचे वसुलासंबंधी (७१७-७४१).

---

**ज. क्र. १३७, रु. क्र. १३७, पु. क्र. १, का. सं. २०७६८–२०९२४ (१५७).**

**सु. स. १२४६ ते १२५०, इ. स. १८४५-४६ ते १८४९-५०.**

**प्रकरणी कामे—विशाळगडासंबंधी :** विशाळगड तर्फेकडील इतलाख, खैरात वगैरे नेमणुका खजिन्यातून आदा होण्यासंबंधी (२०७७२–७७७) ; गडकरी व हशम लोकांकडून गल्ला वसूल करावयाचा यासंबंधी (७८०, ७९०) ; खोती गावच्या वहिवाटी व हिशेबाबाबत चाललेल्या कामासंबंधी (७९१–८००) ; पार्वतीबाई त्रिंबकराव आष्टेकर हिला पोटगी देण्याबाबत (८०४–८१५) ; जमाबंदीचा दस्त वसूल घेण्याबद्दलच्या माहिती प्रकरणाचा खुलासा पाठविण्याबाबत (८१६–८२१) ; भडकंबे व सालपे जमिनीच्या मोजणीसंबंधी पो. एजंट यास कलेक्टर रत्नागिरी याजकडून (८२२–८२३–८४५) ; फणसवले गांवाकडून विशाळगड संस्थानची बाकी येणे असल्याबाबत (८२४) ; विशाळगड येथील जिल्हे बाबतीचा ऐवज गांवगन्नाकडून वसूल येणे असल्यासंबंधी (८२५–८२८) ; लक्ष्मण विष्णु मुकादम याने मेघी येथील मोकासबाबेविषयी अर्ज केला त्याबाबत कागदपत्रे पाठविल्यासंबंधी (८३१–८३३) ; विशाळगड संस्थानातील इतलाख व इनाम नेमणुका किती चालवावयाच्या याबद्दल लिहून येण्याबाबत, कुरचुह ता. देवळे हा निम्मा गांव मुकासा असलेबद्दलचा खुलासा पाठवण्याबाबत पो. सु. यास कलेक्टर रत्नागिरी याचे (८४६) ; महालकरी व कारभारी यानी सरकारी कामात लोक पाठविण्याची एकमेंकास मदत द्यावी, घ्यावी अशाबाबत (८४७) ; फणसवले, तालुका रत्नागिरी, या गांवात विशाळगडाचा निम्मा हिस्सा असल्याबद्दल व जप्तीची मोकळीक होण्यासंबंधी (८४८) ; गडकरी व हशम वगैरे लोकांकडे असलेल्या जमिनीच्या आकारासंबंधी (८४९–८५०) ; चाकर लोकांच्या वसुलासंबंधी पक्का ठराव होऊन येण्याबाबत (८५१–८५४) ; विशाळगड घेऱ्यातील गडकरी व हशम लोकांच्या शेतकीचा आकार बिघावणीचे शिरस्तेप्रमाणे होण्याबाबत (८६०–८७५) ; विशाळगड तर्फेकडील इतलाख इनामाचे नेमणुकीबाबत (८७६–८७७) ; खर्चाच्या ठरावासंबंधी (८८३–८८७) ; मसुरे तर्फेतील नऊ गांवी भरतगडचा हिस्सा असल्यासंबंधी चाललेल्या कामाबाबत (८८८–८९६) ; विशाळगडचे जप्ती अम्मलाचे पैशाबाबत चाललेल्या (ऐवजाचे) कामासंबंधी (८९९–९०३) ; बावडा व विशाळगड याना पदाधिकाराची वस्त्रे दिल्याबाबत घेत असलेल्या ऐवजासंबंधी सनदेचा दाखला असलेचे कळवण्याबाबत (९०४, ९०५) ; पंत आमात्य व पंत प्रतिनिधी यास करवीर संस्थानात कायम केल्याबाबत (९०६–९१२) ; पंत प्रतिनिधीबद्दलच्या चिटणीसी खर्चाबद्दलचे (९१४–९२३) ; बावडा संस्थानाकडून चिटणिसीच्या खर्चाबद्दल येत असलेल्या रुपयामधून विठ्ठल रायाजी चिटणीस यास हिस्सा मिळण्यासंबंधी (९२४).

**याद्या—**जहागिरदार, इनामदार, मामलेदार वगैरे लोकांनी रयतेबरोबर करावयाच्या वर्तणुकीसंबंधी (२०७६८–७७१) ; विशाळगड येथील फुटगोळी मक्त्याचा वसूल किती आला व कोणाकडून येणे आहे यासंबंधी (८०१–८०३) ; विशाळगड प्रांतातील खालसा गांवच्या वसुलास कलेक्टर रत्नागिरी याचेकडून निर्णय लागेपर्यंत तहकुबी रहावी अशासंबंधी (८२९–८३०) ; हिशेबासंबंधी (८३४–८३५) ; खालसा गावांच्या इनाम जमिनीसंबंधी कोणत्या प्रकारे तजवीज ठेवावयाची याबाबत (८३६) ; घेरे गांव येथील पोता ऐवज जमा झाल्यासंबंधी (८३९–८४४) ; खालसा गांवांच्या आकारणीच्या कामासाठी (८५५–८५८) ; वझोले हा निम्मा गाव येथील भोई लोकांस मोकासा असल्यासंबंधी (८५९) ; इनामदार, जहागिरदार व सरंजामी जमीनदार यानी फौजदारी कामात वागावयाच्या नियमासंबंधी (८७८–८८२) ; गडकरी लोकांकडून त्यांच्याकडे असलेल्या जमिनीच्या घ्यावयाच्या फाळयासंबंधी (८९७–८९८) ; बावडेकर याना पदाधिकारी वस्त्रे दिल्याबद्दल चिटणिसीचे खर्चात वाटणी मिळण्याबाबत (९१३).

---

**ज. क्र. १३८, रु. क्र. १३८, पु. क्र. १, का. सं. २०९२५-२१०३५ (१११).**

**सु. स. ११९० ते १२४६, इ. स. १७८९-९० ते १८४५-४६.**

**आज्ञापत्रे—**वारणेपासून तुंगभद्रेपर्यंतचा मुलूख संभाजीराजे यांस दिलेने त्यांच्याकडून येणाऱ्या इसमाच्या ताब्यांत देण्याबाबत बळवंतराव शिंदे यास शाहू छत्रपती यांचे (२०९२६–९२७) ; अमरसिंगजी यांची कन्या तुमचे पुत्रास दिल्याबाबत भानजी मोहिते यास शिवछत्रपती

रुमाल क्र. १३८

पुडके क्र. १—(चालू)

**आज्ञापत्रे**—(चालू)

यांचे (२०९२८) ; इंग्रजांतर्फे तहाचे बोलणे सुरू झाल्यामुळे पेशव्यांचे बरोबर चाललेली लढाई तूर्त तहकूब ठेवणेसंबंधी नागोजीराव घाटगे यास छत्रपतींचे (९३१–९३२) ; शिरोळ हा गांव इंग्रजांचा पन्नास हजारांचा ऐवज फिटेपर्यंत रद्द कर्जास दिल्याबाबत जोत्याजीराव निंबाळकर यास छत्रपतींचे (२१०३१).

**उतारे**—सन १८२७ सालात छत्रपतींस इंग्रजाकडून व इंग्रजास छत्रपतींकडून पाठवलेल्या राज्यकारभारासंबंधी पत्रांचे (२०९७९–२१०२७).

**कलमबंदी**—चिकोडी, मनोळी, संबंधीच्या सनदाबाबत व फौजेच्या खर्चाच्या जाबसालाबाबत (२०९३३).

**करारनामा**—चिकोडी, मनोळी व पेशवे वगैरेसंबंधी करवीरकर व कंपनी सरकार यांच्यामध्ये सन १८१२ मध्ये झालेला (२०९३९–९४७).

**जाहीरनामा**—गोवे, म्हैसूर वगैरे परमुलुखात धान्य नेतेवेळी जकात देण्याबाबत पो. एजंट यांचा (२१०३२–०३५).

**पत्रे**—हिरे माणकाचे दागिने पोचल्याबाबत अमरसिंहराजे यास शिवछत्रपतींचे (२०९३०); संभाजीराजे यांस त्यांची ठाणी त्यास परत देण्याबाबत शाहूराजे यांचे (९३४); छत्रपतीकडून कंपनी सरकारास द्यावयाच्या नुकसानीबाबत ऐवजास मुदत दिल्यासंबंधी छत्रपतीस पो. एजंट याचे (९३५–९३६) ; प्रसिद्धगड येथील तनख्याचा मोबदला कंकणवाडी भाग व पाच्यापूरची खेडी दिल्यासंबंधी छत्रपतीस पो. एजंट याची (९३७–९३८); कंपनी सरकार व छत्रपती यांच्यामध्ये सन १८२५ त झालेला तहनामा गव्हर्नरकडून आलेवर करवीरकर वकीलामार्फत पाठविण्यात येईल अशा अर्थी छत्रपतीस पो. एजंट यांचे (९७५); छत्रपतींकडील येणे ऐवजास वासुदेव व गोपाळ नाईक जामीन असल्याबाबत कंपनी सरकार यास छत्रपतींचे (९७६–९७८) ; बेडके ऐतवाडीहून मुंबईस पळवून नेलेल्या मुलगीची आई कोल्हापुरात असलेबाबत चौकशी करण्यासंबंधी करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (२१०२८); सिधुदुर्ग किल्ला कंपनी सरकारच्या ताब्यात दिल्याबाबत (०२९), कंपनी सरकारच्या देणे ऐवजाबद्दल शिरोळ वगैरे गावे रद्द कर्जास लावून देण्याबाबत खंडोजीराव व जोत्याजीराव नाईक निंबाळकर यांना सांगण्याबाबत भवानीबाई निंबाळकर याना बुवासाहेब छत्रपतींचे (०३१).

**पत्रक**—मामलेदार आळते याजकडे फिर्यादी अर्ज व यादीस शेरे करून पाठवलेचे (२१०३०).

**पावती**—सावकारी देणे ऐवजाचे रुपये अमानतीस ठेवल्याबाबत (२०९२९).

**याद्या**—वारणे अलीकडील, तालुके हुकेरी वगैरेसंबंधी इंग्रजाबरोबर होणाऱ्या करारात कलमे नमूद करण्याबाबत (२०९२५); सावंतवाडीकर व इचलकरंजीकर यांच्या गावगन्ना खटल्यासंबंधी कंपनी सरकार व करवीरकर छत्रपती यांच्याबरोबर झालेल्या करारासंबंधी (९४८–९५६); कंपनी सरकारातून सावंतवाडीकर व इचलकरंजीकराबाबत ठरवून आलेल्या यादीच्या सवाल जबाबासंबंधी (९५७–९७०) ; कंपनी सरकार व करवीरकर यांच्यामध्ये झालेल्या कामकाजाच्या सवाल जबाबाबाबत (९७१–९७४).

---

**ज. क्र. १३९, रु. क्र. १३९, पु. : क्र. १, का. सं. २१०३६-२११०९ (७४).**

**सु. स. ११६० ते १२४२, इ. स. १७५९-६० ते १८४१-४२.**

**करारनामा**—इंग्रज व यशवंत शिंदे यांच्यामध्ये खंडणीचा ऐवज, तोतयास धरून देणे वगैरे बाबीसंबंधी झालेला (२१०३७–०३८).

**पत्रे**—इकडील वृत्तांत त्रिंबकराव यास सांगून पाठवल्याबाबत आप्पा राजाज्ञा यास काशीराव देशमुख याचे (२१०३६); गुराबाचे किंमतीची व रसीदीची नक्कल पाठविली ती छत्रपतींना सादर करण्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास देवी नाईक याचे (०३९); पाटणहून पत्रे येताच लिहून पाठवितो तसेच रघुनाथ पै याचेकडून रुपये मिळाले नसल्याबाबत बापूसाहेब गोसावी यास मोरो महादेव याचे (०४०); करवीरकरांची पत्रे युटॉफ यास सादर केल्यासंबंधी तसेच मातबर इंग्रज

## रुमाल क्र. १३९

### पुडके क्र. १—(चालू)

अधिकारी हुजूर पाठवण्याबाबत बोलणे केल्यासंबंधी (२१०४१); पत्रांची उत्तरे सत्वर पाठविण्यासंबंधी विठ्ठल अंताजी गोखले यास गणेश गोखले याचे (०४२); रहदारीच्या मागाचे दस्तक युटॉफ याना सादर केल्यासंबंधी बापूसाहेब यास मोरो महादेव याचे (०४३); गोपाळपंत गोखले याच्या स्वाधीन ठाणे करण्यासंबंधी व धारवाडास बोलणी केल्याबाबत अंताजीपंत भाऊ गोखले यास लक्ष्मण दातार याचे (०४४); एकनिष्टपणे चाकरी करीन याअर्थी पंत राजाज्ञा यास पांडुरंग बाळाजी याचे (०४५), क्षेमसमाचारासंबंधी विठ्ठल अंताजी गोखले यास केशो गणेश गोखले याचे (०४६); बाळाजी राम व रघुनाथ पै हे इकडील वृत्तांत सांगतील या अर्थी गव्हर्नर मुंबई यास छत्रपतीचे (०४७); शागिर्दपेशाबद्दलचे तीन रुपये पाठवल्यासंबंधी (०४८); खुरसेटजी शेठ मोदी यास हुजूर कामकाज सांगून कार्यभाग करून घेणेविषयी कृष्णराव तात्या यास (०४९); भीमराव यास सांगितल्याप्रमाणे मोदी यास बोलून कामकाजे करून घेण्याबाबत बापू साने यास (०५०); तिवट, दुपेटा, सणगे पाठवल्याबाबत तसेच हुजूर कामकाज करणेविषयी खुरसेटजी शेटजी मोदी यास रामचंद्र जोशीराव याचे (०५१); स्वामी कार्यात तत्पर असल्यासंबंधी पंत राजाज्ञा यास रामचंद्र पांडुरंग याचे (०५२); माणकोपंत यानी सांगितल्याप्रमाणे रामचंद्र पंत यास कामकाजाकरिता पुण्यास रवाना केल्याबाबत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास (०५३); पत्रांची प्रत्युत्तरे त्वरीत पाठविण्याविषयी देवी नाईक याचे (०५४); केदार लिंगाप्पा अनुष्ठानास बोलावलेल्या ब्राम्हणाची यादी पाठवल्याबाबत पंत राजाज्ञा यास विठोजी भोसले याचे (०५५); सुलतानजी व मानसिग भोसले याजकडून पाठविलेले निवेदन छत्रपतीस सांगितल्याबाबत सिद्दी याकूब राजापूर यास सिदरामराव भोसले याचे (०७८); सुन्दरवाडी येथील नेमणुका इंग्रज अधिकाऱ्यानी बंद केल्या त्या पूर्ववत चालविण्याबाबत दिनकरराव गायकवाड यास भगवंतराव धुळप याचे (०७९); छत्रपतीची व रेसिडेंटची भेट साताऱ्याकडील दस्तूरप्रमाणे झाली पाहिजे अशा अर्थी पो. एजंट यास राजमंडळाचे (०८०); कर्जाऊ गल्लेच्या वसुलापैकी काही गल्ला पाठविल्याबाबत विठ्ठल बाबूराव याचे (०८१–०८४); कृष्णाजीपंत पन्हाळकर यानी दिलेल्या ऐवजासंबंधी बापूजीपंत यास गोपाळ विश्वनाथ गोखले याचे (०८५); मनोळी तालुक्याच्या वसुलाबाबत आणि मुरगूडच्या सोडचिठ्ठीसंबंधी अंताजीपंत भाऊ यास देसाई याचे (०८६); क्षेमसमाचारासंबंधी भाऊ या त्याच्या मुलाचे (०८७); जोंधळ्याची कर्जाऊ मागणी कोणी करीत नाही या अर्थी अंताजीपंत यास बापूजी नरसिंह केळकर याचे (०८८); नाना मुजूमदार यास कामाची जरुरी नसल्याबाबत नरहरपंत व गोरे यास (०८९).

**याद्या**—हजूरीकर वजीर यास वस्त्रे देणेच्या पूर्वपद्धतीबाबत (२१०५६); हुकेरी तालुक्याच्या सरदेशकुलकर्णी, मनोळी, तोरगल वगैरेसंबंधी कलमाची (०५७); वाडीकर सावंत याच्या दुतर्फा अम्मलाच्या बदली तालुके देतात ते घेणे वगैरे कलमासंबंधी (०५८–०६१); छत्रपतीकडील वसूल व खर्चाबद्दलची (०६२–०६३); कटकोळ, भुदरगड व चिकोडी वगैरे गांवच्या जमेच्या अजमासाची (०६४–०६५); गांवगन्नाच्या खंडण्या घेऊन गुरेढोरे लुटून महसूल घेतल्यासंबंधीची (०६६); करवीरकराची ठाणी घातलेल्या गावाची (०६७–०६८); शिवाजी छत्रपती व ताराबाई यांच्या हातच्या सोन्याच्या देवीच्या मूर्ती सातारा येथे असल्याबाबत (०६९); मिरज प्रांतापैकी चार कर्यातीची मोकळीक होण्याबाबत (०७०); साताऱ्याकडून दसरा दिपवाळीस मानाचे विडे कोणकोणास दिले जातात त्यांच्या नांवाची (०७१); शिवछत्रपतिपासून झालेल्या राजांच्या कारकीर्दीच्या माहितीबाबत (०७२–०७७); राजमंडळ हुजूर महाल खजीना पोतापैकी शिल्लकेसंबंधी (०९४–०९६); किल्ले भुदरगड येथील बंडात सामील झालेल्या गडकरी लोकांच्या उत्पन्नासंबंधी माहितीची (०९७–१०९).

**हवालापत्र**—इंग्रजांचे देणे ऐवजाबद्दल करवीरकरातर्फे सखाराम वासुदेव नाईक, गोपाळ नाईक यानी लिहून दिलेले (२१०९०-०९३).

**ज. क्र. १४०, रु. क्र. १४०, पु. क्र. १, का. सं. २११९०–२१२३९ (१३०).**

**सु. स. ११६० ते १२३८, इ. स. १७५९–६० ते १८३७–३८.**

**अर्ज**—पन्हाळा येथील हजरतपीर साधू याच्या खर्च व पट्टीसंबंधी छत्रपतीस मुजावर लोकांचा (२११६१).

**आज्ञापत्रे**—संभाजीराजे यास वारणेपासून तुंगभद्रेपर्यन्त मुलूख गड, कोट ठाणी त्यांचेकडील इसमाचे ताब्यात देण्यावावत गोविंदराव मोरे यास शाहू छत्रपति यांचे (२१११०-१११); महिपतराव उपाध्ये यांच्यावरोवर माहितगार लोक देऊन यात्रेची व्यवस्था ठेवण्यावावत शिवछत्रपतींचे शिवराव यास (११२).

**जाहीरनामे : कंपनी सरकारचे**—बाजीराव याने कंपनी सरकारकडून दरमहा नक्त घेऊन एके जागी रहावे व त्यांचे इलाख्यातील लोकांनी कंपनी सरकारकडे रुजू होण्यासंबंधी (२११५६); बाजीराव साहेबाकडील फौजेतील जे लोक कंपनी सरकारच्या हद्दीत असतील त्यानी आपले मुलूखात जाणेवावत (१५७); वाजीराव यानी दरमहा खर्चास घेऊन स्वस्थ राहणेवावत व देणे असेल ते कंपनी सरकारास हजर करण्यावावत (१५८).

**टिप्पणे**—किती नंबरच्या सनदा आल्या त्याचे (२११५९); श्रीपताचार्य श्रीकराचार्य याना मांगले हा गाव दिल्यावावत (१६०); सातारकर व करवीरकर छत्रपति यांच्या जन्म मृत्यूसंबंधी (२१८).

**पत्रे**—वसुलाच्या देणे ऐवजासंबंधी राणी दुर्गावाई याना गव्हर्नर याचे (२१११३); विठोजी पाटोळे हे सविस्तर मजकूर सांगतील या अर्थी राणी दुर्गावाई याना (११४); कंपनी सरकारच्या देणे ऐवजासंबंधी राणी दुर्गावाई यांना गव्हर्नर जनरल याचे (११५); शिरोळ तालुका कंपनी सरकारच्या कर्जाऊ ऐवजास लावून दिल्यावावत जोत्याजीराव नाईक निंवाळकर यास नारायणराव राजाज्ञा याचे (११६-११७); इंग्रजी फौजने यशवंतराव शिंदे व होळकर यांच्या फौजेचा पराभव केल्याचे समजल्यासंबंधी कॅप्टन टॉमस यास छत्रपतींचे (११८); कल्याणराव वहादूर याजकडील मजकूर वावासाहेव यांच्या पत्री लिहिला असल्यावावत रत्नाकरपंत आप्पा यास जिवाजी आनंदराव याचे (११९); भेटीस येत असल्यावावत रत्नाकरपंत राजाज्ञा यास हुसेनखान महंमद याचे (१२०); खर्चाच्या बंदोवस्तावावत रत्नाकर-पंत यास मल्हारराव आंग्रे याचे (१२१); बंगालहून येणारा इंग्रज अधिकारी छत्रपतीकडे पाठवण्यावावत जोसेफ युटॉफ यास नागोजीराव घाटगे याचे (१२२); छत्रपती खर्चास देतील तर फौजसुद्धा येत असल्यासंबंधी हैदरअल्ली यास नवाव अवदियारजंग याचे (१२४); क्षेमसमाचारासंबंधी होरमसजी सेट मोदी यास (१२५); छत्रपतींच्या ऐवजाचे काम करण्या-वावत (१२६); पुणे येथे वापू शिवराम यास दरमहा ५७ रुपये देणे वावत पांडुरंग नाईक यास (१२७); नरसिंगपूर येथील संस्थानच्या जमिनी व कुरणासंबंधी (१२८); क्षेमसमा-चारासंबंधी (१२९); कर्जाऊ घेतलेला ऐवज वापूकडून पाठविल्यासंबंधी (१३०); इकडील मजकूर वापूजीपंत सांगतील या अर्थी (१३१); चिकोडी व मनोळी तालुकेतील गावे निंवाळकरा-कडून परत घेण्यावावत व इतर कामकाजे करण्यासंबंधी (१३२); गावगन्नाच्या सादिलवार खर्चा-च्या व गल्लेच्या आकारणीसंबंधी वाळाजीपंत दादा व नारोपंत नाना यास चिटको रामचंद्र याचे (१३३); मलकापूर येथील लखोट्याच्या चौकशीसंबंधी शिवराम भाऊ यास अंताजी सखदेव याचे (१३४); नानासाहेव याचे पत्री सर्व मजकूर लिहिल्यावावत दिनकरराव गायकवाड यास मुन्शी महमद इब्राहिम याचे (१३५); मातोश्री वाईसह निघून येत असल्यासंबंधी छत्रपतीस वाळाजी याचे (१३६); काशीपंत यास कारखानीसी वतन दिल्यावावत नीळकंठ यास खंडो वल्लाळ याचे (१३७); छत्रपतींचे आज्ञापत्र नवाव याकूदखान याचे थैली समवेत दादाजी यादव याजकडे पाठवल्यावावत तसेच मालवणास आरसे खरेदी करण्यासंबंधी नागोजीराव घाटगे यास रामचंद्र केशवराव याचे (१३८); जावसालाचा उलगडा करून येत असल्या-वावत स्वरूपजी क्षीरसागर यास केशवराव रामचंद्र याचे (१३९); छत्रपतीकडून खर्चाची व्यवस्था झाल्यावर भेटीस येत असल्यासंबंधी नारायणराव पाटणकर यास हुसेनखां याचे (१४०); वावासाहेव छत्रपतीचा अंतकाल झाला तरी तुम्ही किल्लेवरील चौकी पहारा करून हुशारीने रहाणेवद्दल उदाजीराव चव्हाण व मोरो चिटको याना राजमंडळाचे (१६२); आप्पाजीराव शितोळे मांगरीकर याचे प्रकरणी वाळकृष्ण वावूराव वकील हे सांगतील या अर्थी पो. ए. यास छत्रपतींचे (१६३); कंकणवाडी व मडलगे अधिकारी यांनी केलेल्या मध्यस्थीवावत गावकामगार कंकणवाडी याचे (१६४-१६६); चिकोडी तालुक्याचा निम्मा ऐवज पाठविल्यावावत

(२११६७); बाबाजी आमतेकडून टांकसाळीतून नाणी तयार करून पाठविल्याबाबत बाबाजी आमते याचे छत्रपतीस (१६८); सन १८२५ मध्ये कंपनी सरकार व छत्रपती यांच्यामध्ये झालेला तह छत्रपतींकडे पाठविल्याबाबत पो. ए. याचे (१६९); कंपनी सरकारच्या देण्या-घेण्याबाबत मुंबईस जनरल अबरक्रॉम्बी याचेशी बोलणे करावे या अर्थी रघुनाथ पै यास थॉमस फोर्ड याचे (१७०); रुपये व धान्य पाठवून देण्याबाबत निळोपंत मुकादम यांस गोपाळ बाजी याचे (१७१); मनोळी व मुरगूड येथील उगवणीच्या ऐवजासंबंधी अंताजीपंत यास दसाई याचे (१७२); क्षेमसमाचारासंबंधी (१७३,२१४); बापूजीपंत याजकडे साल मजकूरचा ऐवज देण्यासंबंधी नारायणराव पाटणकर यास (१७४); धारवाडहून आलेला लखोटा पाठविल्यासंबंधी (१७५); दादोपंत काकाकडे भेटीसाठी जाणार असल्याबाबत (१७६); देवजीपंत याजकडील काम २००/३०० रुपयात करून घेण्याबद्दल कुशाप्पा माने यास परवगौडा पाटील याचे (१७७); जंजिरेहून फत्तेमारी घेऊन भेटीस येण्याबाबत बाळाजीपंत तात्या यास मोरो महादेव याचे (१७८); मलगेखुर्द येथील लोकांनी बाजार करून ५० रुपये देतो असा करार केल्यासंबंधी आबाजी पाटील याचे (१७९); सेनासाहेब सरसुभे हे किल्ल्यावर सुरक्षित पोचल्यासंबंधी तात्या स्वामी यास कृष्णाजी याचे (१८०); हिम्मत बहाद्दर हे देशाहून दरमजल करीत सरंजामसुद्धा येत असलेने त्यांचा बहुमान करण्यासंबंधी दौलत बहाद्दर यास अमृतराव माने याचे (१८१); गोपाळराव काका गोखले याजकडून येणे असलेल्या बाकी ऐवजासंबंधी (१८२); मकर संक्रमणाचे तीळशर्करा पाठविल्याबाबत सुभानजी साळोखे यास यादव, जाधव, नामजाद भगवंतराव गायकवाड याचे (१८३); चरण ता। सातवे गावचा मोजणीखर्डा पाठवीत असल्याबाबत हिंदूराव गायकवाड यास राणोजी दळवी पन्हाळा याचे (१८४); हरिपुराहुन सोलापुरास पोचल्याबाबत तसेच घोडे सरंजामसुद्धा ऐवज पाठवल्यासंबंधी अंताजीपंत भाऊ यास यादो सिवाजी गोखले याचे (१८५); महादाप्पा नाईक याजबरोबर खिजमतगार देऊन आहेर पाठविल्यासंबंधी बाळाजीपंत दादा यास गोविंद लक्ष्मण व व्यंकोजी भास्कर याचे (१८६); जोगाजीराव अप्पा खानवीलकर यांच्या ६० रु. वरातीचे पाठविल्यासंबंधी आप्पाजीपंत भाऊ गोखले यास दादो सिवाजी गोखले याचे (१८७); डोंगरोजी शिंदे यास नेमणूकीचे रुपये गल्ला व कापड पोचत नसल्याबाबत बारगूबाई यास गोपाळराव विठ्ठल याचे (१८८); क्षेमसमाचारासंबंधी नाईक निंबाळकर यास मोरो महादेव याचे (१८९); मातोश्रीची भेट करून देण्याबाबत रावजी पारसनीस यास त्रिंबक शंकर याचे (१९०); क्षेमसमाचारासंबंधी छत्रपतीस (१९१); कारकून सांगेल त्याप्रमाणे कामाची व्यवस्था होण्यासंबंधी आबासाहेब महाराजाना (१९२); कराराप्रमाणे येणे असलेला ऐवज देण्यासंबंधी छत्रपतीस गव्हर्नर याचे (१९३); राज्यवृद्धी होणेसाठी कालिका देवीचे शांतवन करणेबाबत (१९४); तात्या परखंदळेकर याच्या गहाण ठेवलेल्या दागिन्यासंबंधी सखोपंत भाऊ परांजपे यास* (१९५); हवाल्याचे रुपये दिल्याबाबत रामाजीपंत स्वामी गोसावी यास नारो केशव याचे (१९६); सरकारचा पाठवलेला लखोटा वाडचात दाखवून उत्तर पाठवण्याबाबत राघोपंत गोसावी यास नारायणराव पाटणकर याचे (१९७); गोव्याहून आलेले पत्र पाठविले आहे त्याचे तावडतोब उत्तर पाठविल्याबाबत रामचंद्र पांडुरंग याचे (१९८); हिंदूराव बाबा यांजबरोबर गेलेल्या चौकशीच्या कामासंबंधी कळविण्याबाबत नाना पडळकर सरुड यास मल्हार यशवंत याचे (१९९); वाडी चरणाचा खर्डा व छुटावळ तयार करून पाठवत असल्याबाबत हिंदूराव बाबा व विठोजी जाधव यास रामचंद्र सदाशिव देशपांडे याचे (२००); जोडा पोचल्यासंबंधी (२०१); ऐनापूर यास कृष्णाजी बल्लाळ देवधर याचे (२०२); इस्पुर्ली व वडगाव येथील क्षेमसमाचारासंबंधी सदाशिवपंत यास राघो व व्यंकटेश याचे (२०३); ऐवज तयार आहे आपलेकडून खातरजमेची पत्रे आले प्रमाणे करीन या अर्थी मुंजाजी सूर्यवंशी नाईकवाडी यास देवराव जिवाजी चिटणीस याचे (२०४); खर्चाची सोय करण्यासंबंधी राघोपंत यास व्यंकटप्पा नाईक याचे (२०५); आज्ञेप्रमाणे एक दुसरी फलटण पाठवीत असल्याबाबत छत्रपतीस नरहर बाळाजी याचे (२०६-२०७); यरणाळ व गवाण यथील वसुलाबाबत (२१३); करवीरकरांच्या कामकाजासंबंधी व सोडचिठ्या विषयी बोलणी केल्याबाबत (२१५); भैरु काने नाईक याने आपली सनगे

रुमाल क्र. १४०

पत्रे--चालू पुडके क्र. १--(चालू)

सर्वत्राबरोबर दिल्यासंबंधी नानासाहेब शिंदे यास रघुनाथ लक्ष्मण दाजी देशपांडे याचे (२१२१६).

**पावती**--घोडी तट्टू वगैरे पोहचल्याबाबत भिवाजी चव्हाण यास सत्याप्पा शेटी याचे (२१२१७);

**मसुदे**--कॅप्टन हंटर मुंबईस येतेवेळी मारला गेला व मालाची लुटालूट झाली याबाबत चौकशी करून कळवीत आहे या अर्थी करवीरकराकडून मुंबईकरास पाठवावयाच्या पत्राचा (२१२०८-२०९); छत्रपतीची थैली व पत्रे सुरतेचे जनरल यास पाठवणेचा (२१९).

**याद्या**--कंपनी सरकारच्या देणे ऐवजासंबंधी (२११४१); शिवाजी छत्रपति व बाबासाहेब यांच्या कारकीर्दीत नक्त नेमणूक व जमिनी दिल्याबाबत (१४२); कर्नल गोवा हुजूर मुखत्यार देवी नाईक याच्या दरम्यान हुजूरचा जाबसाल ठरला त्याबाबत (१४३-१४५) सरंजामी शेषो नारायण व श्रीनिवास शास्त्री यांच्याकडील गावासंबंधी व्हावयाच्या कामाबाबत (१४६); पत्रे लिहावयाच्या पद्धतीसंबंधी (१४७); शककर्ते शिवाजी महाराज यानी नेमलेल्या अष्टप्रधानाची नांवनिशीसंबंधी (१४८-१४९); चंदावरास डवीर म्हालोजी घाटगे, झंझारराव आदि करून मंडळी पाठविल्याबाबत (१५०-१५१); छत्रपती संभाजी, शाहू महाराज, दुर्गादेवी यांच्या प्रकरणी यादी व पत्रके यासंबंधी (१५२); हैबतराव गायकवाड, विश्वासराव बापोजी, गणेश गोखले याकडून सरकारी कामे होऊन येण्याबाबत (१५२-१५५); निपाणीकर व करवीरकर यांच्यात यलगुड व नांदणी, सांगवडे वगैरे गावासंबंधी चालत असलेल्या तंट्यासंबंधी (२१०-२१२); पाटीलकी असलेल्या गावासंबंधी (२२०); मलेवाडी येथील कामे, सरकारी काम व किरकोळ घरगुती कामे इत्यादीसंबंधी (२२१); करवीरकरांच्या सुन्दरवाडी येथील येणे असलेल्या वसूल बाकीसंबंधी (२२२-२३१); जिवाजी बल्लाळ परांजपे याजकडून येणे असलेल्या ऐवजाबाबत (२३२); निपाणीकर याने चार वर्षात करवीरकराचे तालुके घेतल्याबाबत (२३३); छत्रपतीकडून राज्यातील मुख्य मुख्य देवस्थानास, जहागिरदार, सेनापति वगैरेना पत्रे याद्या पाठवावयास लागतात त्यांच्या नावनिशीसंबंधी (२३४-२३५); ठाणे शिरोळ येथील ऐवजासंबंधी (२३६-२३७).

**हिशेब**--कंपनी सरकारचे देणे असलेल्या ऐवजासंबंधी (२१२३८-२३९).

---

**ज. क्र. १४१, रु. क्र. १४१, पु. क्र. १, का. सं. २१२४०-२१४३६ (१९७).**

**सु. स. ११५४ ते १२४८, इ. स. १७५३-५४ ते १८४७-४८.**

**आज्ञापत्रे**--रयत व नोकर याना योग्य प्रकारे वागविण्याबाबत सुन्दराबाई घाटगे याना करवीरकर यांचे (२१३९९-४००).

**सेरीज पत्रके**--तर्फवार इनामी गावासंबंधी (२१२६९-२७१); तर्फवार देवस्थानी गावासंबंधी (२७२); तर्फवार संस्थानी गावासंबंधी (२७५-२७९); करवीर पन्हाळा वगैरे पेट्यातील जप्तीतील गावासंबंधी (४१३); पेटेवार खालसा व जप्ती गावासंबंधी (४२३); तर्फनिहाय खालसा दुमाला वगैरे गावसंबंधी (४३०-४३२); राजमंडळाकडील पेटेवार खालसा गावासंबंधी (४३३).

**देहझाडे**--पेशवे व भागीरथीबाई भोसले वगैरेकडे चंदगड तर्फेतील असलेल्या गावासंबंधी (२१२४०-२४२); परगणे रायबाग येथील गावासंबंधी (२४३-२४८); बागेवाडी तालुक्यातील गावासंबंधी (२५५); प्रांत हुकेरीकडील एकंदर गावासंबंधी (२६३-२६७); राजमंडळाकडील एकंदर गावासंबंधी (२८०-३९८); प्रांत हुकेरी कडील कर्यातवार गावासंबंधी (४३४-४३६).

**पत्रे**--बायजाबाई शिंदे याची भेट घेतल्यासंबंधी छत्रपतीस सुन्दराबाई घाटगे यांचे (२१२६८); भागिर्थीबाई यांच्या खटल्याचा निकाल करण्याबाबत छत्रपतीस (४०१); घोडे खरेदीबाबत व मानाजी पाटील कोलगेकर याजकडील जाबसालाबाबत करवीरकर वकिलास (४०२); व यशवंतराव घाटगे यांच्या तंट्याबाबत सुन्दराबाई घाटगे याना पत्र पाठविले असल्याबाबत करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे (४०३); मुरारी संवदलगेकर हे मजकूर सांगतील या अर्थी दिवाणसाहेब (सईबाई) यांना कृष्णाबाई घाटगे इचे

रुमाल क्र. १४१

पत्रे--(चालू) पुडके क्र. १ (चालू)

(२१४०४); छत्रपतीकडून व सुन्दराबाई घाटगे यांच्याकडून आलेले लखोटे व थैली पाठवल्यासंबंधी पो. ए. याना करवीरकर वकीलाचे (४०५); दोन घोडी येऊन पोचल्यासंबंधी दिवाणसाहेब याना नारायणराव घाटगे याचे (४०६); वाळवेकर रमाबाई घाटगे या छत्रपतींच्या सरंजामदार असल्यासंबंधी पो. एजंट यास करवीरकर वकिलाचे (४०७); समाचारासंबंधी दिवाणसाहेब याना माधवराव घाटगे यांचे (४०८); नाडगौडा यांच्या वतनाच्या मोकळीकीविषयी छत्रपतीस रमाबाई घाटगे यांचे (४१०); कासीम व बापू यांच्या वतनाबाबतच्या तंटयाबाबत दिवाणसाहेब याना (४११); नाडगौडा वतनाबाबतची माहिती इकडील कारकुनाकडून निवेदन होईल, या अर्थी दिवाणसाहेब याना नारायणराव घाटगे याचे (४१२).

पत्रके (तक्ते)--देवस्थान, धर्मादाय, इनामी वगैरेकडील ऐवजासंबंधी (२१४१७-४२०); पेटेवार जप्ती गावासंबंधी (४२७).

**बोटखते**--करवीर पन्हाळा वगैरे पेटयातील दुमाला गावासंबंधी (२१४१४); तर्फनिहाय दुमाला बाबतीत येणे ऐवजासंबंधी (४१५-४१६); राजमंडळाकडील दुमाला गावासंबंधी (४२२); पेटेवार, व दुमाला गावाबाबत (४२४); जप्तीतील गावांच्या वर्गावर्गीसंबंधी (४२८); करवीर पन्हाळा आळते इत्यादि पेटयातील जप्तीतील गावांसंबंधी (४२९).

**याद्या**--सोलापूर तालुक्यातील गावासंबंधी (२१२४९); सन १८०८ साली यादीत लिहून दिलेल्या गावासंबंधी (२५०); सावगाव दत्तवाड इत्यादि गावासंबंधी (२५१); निपाणीकरानी करवीरकरांच्या घेतलेल्या गावासंबंधी (२५२-२५४); राजमंडळ दि॥ चिटणीसीकडील गावासंबंधी (२५६-२६२); भुदरगड करवीर गडहिंग्लज वगैरे पेटयातील जप्त केलेल्या गावासंबंधी (४०९); बाबती ऐवज याययाच्या गावासंबंधी (४२१); दुमाला गावाच्या वर्गावर्गीसंबंधी (४२५-४२६).

---

**ज. क्र. १४१, रु. नं. १४१, पु. क्र. २, का. सं.** २१४३७-२१५८० (१४४).

**सु. स. ११९४ ते १२५६, इ. स. १७९३-९४ ते १८५५-५६**

**जमाखर्च** (टिप्पणे)--कागल संस्थानच्या सन १८५० व १८५४ सालांच्या जमा व खर्चाबाबत (२१५१८-५५४).

**देहझाडा**--प्रांत हुकेरी गावासंबंधी (२१५७१-५७७).

**पत्रे**--मानसिंग हजारी याच्या जमिनीच्या चौकशीबाबत नानीसाहेब घाटगे याना जयसिंगराव घाटगे यांचे (२१४६०); दादो कृष्णा परांडेकर व खंडो मल्हार कुलकर्णी यांच्यातील ऐवजाच्या तंटयासंबंधी छत्रपतींस सुन्दराबाई घाटगे यांचे (४६१-४६२); ठाणे निगवे येथील लोकांच्या पोटगीसंबंधी सटवोजी जाधव याचे छत्रपतीस (४६३); सुन्दराबाई घाटगे महायात्रेस जाणार असल्यासंबंधी छत्रपतींस रामाजी भीमराव याचे (४६७-४६८); कागल तालुक्यातील दिवाणी फौजदारी व इतर खटल्यांच्या निकालासंबंधी छत्रपतीस पो. एजंट याचे (४६९); बीड व करपेवाडी ही गावे त्याच गावच्या पाटलाने लुटली त्याच्या चौकशीसंबंधी कर्नल टॉमस याच्याशी बोलणी केल्याबाबत वहिनीसाहेब, आवासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यांना (४७०-४७१); भाऊबंदी खटल्यासंबंधी छत्रपतीस गोविंदराव घाटगे याचे (४७२-४७३); लक्ष्मीबाई आक्का घाटगे याना वटसावित्री, श्रावणपाटी व मंगलागौरीचे सामान पाठवल्यासंबंधी मासाहेब याना कृष्णाबाई घाटगे यांचे (५०६-५०७); तिळगूळ पोचल्यासंबंधी छत्रपतीस (५०८); कागल संस्थान आपल्या स्वाधीन करण्यासंबंधी मुख्य कारभारी करवीर याना नारायणराव घाटगे याचे (५०९).

**रुमाल क्र. १४१**

**पुडके क्र. २ (चालू)**

**पत्रे—करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे**:—यशवंतराव घाटगे कागलकर यांच्या कामकाजाच्या निकालासंबंधी (२१४७४); कोगनोळी येथील परशराम गोंधळी यास यशवंतराव घाटगे यानी पहारेत ठेवल्यासंबंधी चौकशी करुन कळवण्याबाबत (४७५); भागीरथीबाई व यशवंतराव घाटगे याच्यातील पिंपळगांवच्या चौथाईबाबतच्या तंटयाच्या निकालासंबंधी (४७६-४७७); रघुनाथराव पाताडे याचे दागिने खानविलकराकडून त्यास परत करावे त्यासंबंधी (४७८); कृष्णा मुरारी वाणी हा निरपराधी असता त्याच्याकडून रमाबाई घाटगे यानी दंड घेतला त्याच्या निवाडयासंबंधी (४७९).

**पत्रे (कोष्टकवार)**—संस्थान कागलकडील नोकर लोकांच्या जमिनीच्या आकारासंबंधी (२१५५५-५६४).

**पावती**—परांडेकर यांजकडून दोन हजार रुपये पोचल्याबाबत सखाराम घाटगे यानी लिहून दिलेली (२१४३७).

**बोटखते**—हुकेरी प्रांतातील गावासंबंधी (२१५७८-५८०).

**याद्या**—नुल नेसरी, कापशी, आळते, इत्यादी कर्यातीतील करवीरकर छत्रपती यांच्याकडे सुपूर्त केलेल्या गावासंबंधी (२१४३८-४४५); परगणे हुकेरीकडील गावांच्या बहिवाटीसंबंधी (४४६-४५८); कागल प्रांतातील गावांच्या नांवनिशीसंबंधी (४५९); रखमाबाई घाटगे यांच्याकडून आलेल्या घोडयाबाबत (४६४); राजवाडयात असलेल्या भांडी, सणगे इत्यादी सामानासंबंधी (४६५-४६६); कागलकरांच्या जामदारखानेतील सोने, दागिने वगैरेच्या मोजदादीसंबंधी (४८०-५०५); कागल संस्थानाकडील जमाखर्चासंबंधी (५१०); हुकेरी तालुक्यातील करवीरकरानी दिलेली इनाम गावे सनदेप्रमाणे चालत नसल्यासंबंधी (५११-५१७); नारायणराव घाटगे कागलकर यांच्या खर्चाच्या ठरावासंबंधी (५६५); कागलकराकडील नोकर लोकांपैकी कमी केलेल्या नोकरासंबंधी (नावनिशीवार) (५६६); हुकेरी परगणेकडील गावासंबंधी (५६७-५७०).

---

**ज. क्र. १४२, रु. क्र. १४२, पु. क्र. १, का. सं. २१५८१-२१७१८. (१३८)**

**सु. स. ११८७ ते १२५६, इ. स. १७८६-८७ ते १८५५-५६.**

**कलमबंदी**—कृष्णाबाई घाटगे कागलकर यांच्या पोटगी व इतर व्यवस्थेसंबंधी पो. सुपरिंटेंडेंट यास त्यांच्या कारभाऱ्याकडून (२१६१६-६१८).

**तेरीज**—राजमंडळाकडील तर्फवार असलेल्या सनदे, इनामदार व जहागिरदार, कारखानदार यांच्या गावासंबंधी (२१६९१-६९३).

**देहझाडे**—प्रांत रायबागकडील गावासंबंधी (२१६२९-६३२); प्रांत हुकेरीकडील गावासंबंधी (६३३-६३८, ६४०-६४३); प्रांत हुकेरीकडील गावासंबंधी (यांत धर्मादाय, सरंजाम वगैरे गावे वजा केली आहेत) (६४९-६५३); तालुका चिकोडीकडील कर्यातीवार गावासंबंधी (६५५-६६२); रायबाग प्रांतातील महाली इनामदार सरंजामदार व धर्मादाय वगैरे गावांबाबत (६६३-६६४); रायबाग प्रांतातील कर्यातीतील गावासंबंधी (६६५-६७०); हुकेरी येथील कर्यातीतील गावासंबंधी (६८३-६८९); चिकोडीकडील गावाची (६९६-६९७); हुकेरी प्रांतातील इनामदार धर्मादायकडील गावासंबंधी (७०५); प्रांत हुकेरीकडील कर्यातवार गावाच्या नांवनिशीचा (७०७-७१३).

**पत्रे**—कागल प्रकरणी सविस्तर मजकूर मातोश्री यांचे पत्री लिहिल्यासंबंधी आक्कासाहेब याना दिनकरराव याचे (२१५८५); बीड येथील पाटील ह्यास ताब्यात देण्याबाबत कागलकर याना हुकूम झाल्याबाबत (५८६); जावसालाच्या उलगडयासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी करीत असल्याबाबत नानीसाहेब याना बाबाजी पाटील याचे (५८७-५८९); वरांची स्थळे सुचविण्याबाबत नानीबाई याना बायजाबाई शिंदे यांचे (५९०); आपल्या शरीरप्रकृतीसंबंधी (५९१); तसेच उंट, घोडे यांच्या उतरावयाच्या जागेची सोय करण्याबाबत विश्वासराव घाटगे याचे छत्रपतीस (५९२); विश्वासराव घाटगे यांच्या प्रकृतीसंबंधी खंडोजी भोसले याचे छत्रपतीस (५९४); वाटवेकर यांच्याकडे कोटकरी पाठवल्यासंबंधी बावजी भोईटे व सटवोजी जाधव याचे (५९५); रखमाबाई घाटगे व अकूबाई आक्का

रुमाल क्र. १४२

पत्रे—(चालू) पुडके क्र. १—(चालू)

पाटणकर वाळवेकर यांच्या खर्चाच्या बंदोवस्ताविषयी छत्रपतीस कृष्णराव माधव गर्दे याचे (२१५९६); बाळाबाई यांजकडील सीताराम नारायण कारकून यास खोलीत कोंडून घातल्याबाबत बुवासाहेब छत्रपतीस (५९७); राणोजी पाटील याजकडून घेतलेल्या निमाचिठीबाबत छत्रपतीस रुपाजी जाधव व गोपाळ बाबाजी याचे (५९९); नानीबाईचे घरातील रुमालांची झडतीबाबत तसेच जवाहीर भांडी, दागिने वगैरे निपाणीस पाठविल्याबाबत छत्रपतीस कृष्णराव माधवराव गर्दे याचे (६००); कागलकराकडील गांवगन्नाचे पाटील कुलकर्णी व गांवकरी यांच्या जमिनीच्या हिशोबासंबंधी करवीरी घेऊन येत असल्याबाबत छत्रपतीस आप्पाजीराव जाधव व जोती निकम याचे (६०१); कैदी आसामी व वाळवेच्या रयत लोकांच्या वागणुकीसंबंधी छत्रपतीस राधाबाई घाटगे याचे (६०२); चंदूर येथील दोन हिश्यांचा वसूल मिळण्याबाबत ग्रॅहॅम यास रघुनाथ व जोत्याजीराव घाटगे याचे (६०६); क्षेमसमाचारासंबंधी आक्काबाई घाटगे याना बाळाबाई घाटगे याचे (६१५); नीळकंठरावाकडील पांच गावें करवीरकरान मिळण्याबाबत (६१९); लोकांच्या देण्याघेण्याचा बंदोवस्त करण्याबाबत भाऊ महाराज याना अर्जुनगिरी गोसावी याचे (६२१-६२२); मंगलबाल गोसावी यास रुपये दिल्यासंबंधी तसेच काळवडे गांव राजाजी फडतरे यांच्या स्वाधीन करत असल्याबाबत बाबासाहेब छत्रपतीस (६२४); इंग्रजांकडील सरकारी कामकाजे सत्वर करून घेत असल्याबाबत मोरो महादेव मुक्काम गोवा याचे (६२६); आबासाहेब यांच्या उस्तवारीकरिता मनुष्य पाठविण्याबाबत सेनाखास खेल याचे शेख दाऊद उस्ताद यास (६२७); कालिका देवीस चार बळी दिल्यास राज्यवृद्धी होईल या अर्थी (६३९).

पत्रक—बुवासाहेब छत्रपती व दिवाणसाहेब यांच्या कारकीर्दीतील जमिनींच्या घालमेल झालेल्या दाखल्यासंबंधीचे (२१७१४-७१८).

प्रकरणी कामे—कागल येथील जमाखर्च व शिल्लकेसंबंधी माहिती पाठवण्याबाबत चाललेल्या कामकाजासंबंधी (२१६०८-६१४).

बोट खते—राजमंडळाकडील पेठेवार गांवासंबंधी (२१६०५).

मसुदे—इंग्रज जहाजावरचा कॅप्टन हंटर मारला व लुटालूट झाली याबाबत चौकशी करून तारू वगैरे परत दिल्याबाबत छत्रपतीने इंग्रज मुंबई यास कळविल्याबद्दल पत्राचा (२१६२०); राज्याची अभिवृद्धी करण्यास आज्ञेप्रमाणे वागून राजाची भरभराट करावी या अर्थी कल्याणराव संभाजीराव यास महाराज यांचे (६२३).

याद्या—भुदरगड येथील गडकरी लोकांच्या हजेरीची (२१५८१-५८४); रखमाबाई घाटगे यांच्याकडून आलेल्या पत्रांची (५९३); सरंजामी व इनामदार वगैरे लोकाकडील गावांच्या वसुलासंबंधी (५९८); पंत अमात्याकडील लोकांच्या हजेरीबाबत (६०३-६०४); नारायणराव घाटगे याजकडील नोकरांना सन १८३५ ते १८४० सालात वरातानी दिलेल्या रकमेसंबंधी (६०७); शककर्ते शिवाजी यांच्या स्त्रियांची नावनिशीवार (६२५); चिटणीस मंडळीच्या नावनिशीची (६२८); हुजूर सरंजाम देवस्थान, सामानगड, वगैरेकडील देहझाड्यासंबंधी (६४४); हुकेरी प्रांतातील करवीरकरांच्या वाटणीस यावयाच्या गावासंबंधी (६४५); छत्रपती यानी इनामात व सरंजाम गावे दिलेबद्दलची (६४६-६४७); आजरे तर्फेतील दुतर्फा अम्मलासंबंधी (६४८); हुकेरी प्रांतातील करवीरकर व मामलत वगैरे कर्यातीसंबंधी (६५४); तालुका मनोळीकडील मोकासबाबेच्या अम्मलासंबंधी (६७१-६७२); फुट गावगन्नासंबंधी (६७३); मामला चिकोडीकडील गावासंबंधी (६७४); का नेसरी, कापसी व नूल वगैरे कर्यातीतील गावासंबंधी (६७५-६७७); प्रांत हुकेरी, रायबाग, लव मनोळी वगैरे कर्यातीतील वसुलासंबंधी (६७८), हिम्मतबहाद्दर सामानगड व सरंजामी यांच्या गावासंबंधी (६७९); परशराम रामचंद्र याने छत्रपतीची गावे तालुके दाबिले बाबत (६८०-६८१); ३५ गांवच्या वसुलासंबंधी (६८२); करवीर, रुकडी व खानापूर वगैरे तर्फेतील गावासंबंधी (६९०); हुकेरी प्रांतातील महाली, इनामदार, सरंजामदार वगैरेस गावे असल्याबाबत (६९४-६९५); आकीवाट कटकोळ व नूल या तालुक्यातील ठाणी घालून गावे घेतली त्यांची (६९८-६९९); कबूर, मनोळी वगैरे कर्यातीतील करवीरकरांच्या व भाऊच्या यादीत असलेल्या गावासंबंधी (७००-७०३); फुट गावाची नावनीशीवार (७०४); ठाणे चिकोडी व बागेवाडीकडील गावाची (७०६-७०७).

ज. क्र. १४२, रु. क्र. १४२; पु. क्र. २; का. सं. २१७१९-२१८३८ (१२०).

मु. स. ११८० ते १२६२, इ. स. १७७९-८० ते १८६१-६२.

**टिप्पणे**—प्रांत कागलकडील कारभारी, कारकून मंडळीच्या कमी जास्ती खर्चासंबंधी (२१७६३-७६४); कागलकर नारायणराव घाटगे यांची कामकाजे रामचंद्र जोशीराव यांजकडे दिल्याबाबतचे (७७६-७७७).

**देहझाडे**—हुकेरी प्रांतातील गावासंबंधी (२१७२५,७८०-७९३); तोरगलकर व जगद्गुरू यांच्याकडील गावासंबंधी (७३६); राजमंडळाकडील दुमाला गावासंबंधी (७३९); खुनवार देहझाडा तयार करावयाचा त्याच्या तपशीलासंबंधीची यादी (७४४); राजमंडळाकडील धर्मादाय गावासंबंधी (७५२-७५३); पेटयाकडील खालसा गावासंबंधी (७५४-७५५);

**देहझाडे तेरीज**—राजमंडळाकडील खालसातील गावासंबंधी (२१७४५-७४८); राजमंडळाकडील देवस्थान गावासंबंधी (७४९); राजमंडळाकडील महालकरी इनामदाराच्या गावासंबंधी (७५०-७५१); प्रांत हुकेरी येथील गावासंबंधी (७९४).

**पत्रे**—आज्ञेप्रमाणे आबूबाई यांच्याकडून मंत्र घालून ऊस व खारका आणीत असल्याबाबत बाईसाहेब यांना आबूबाई घाटगे हिचे (२१७२४); बीड येथील रोख्याबाबत व नानीबाईसाहेब याचे आज्ञापत्र पाठवण्याबाबत (७२६); श्रावणीच्या खर्चाची व्यवस्था करण्याबाबत छत्रपतीस बाबाजी भोईटे व सटवोजी जाधव याचे (७२९); कागल येथील जात्रसाल ठरविण्यासाठी कारकून पाठविण्याबाबत (७३०); सीताराम नारायण कारकून निा कागलकर यांच्या मोकळीकीबाबत बाबासाहेब छत्रपतीस (७३१); रखमाबाई घाटगे यानी बापूसाहेब घाटगे यांचे वर्षश्राद्ध न केल्याबाबत रूपाजी जाधव व गोपाळ बाबाजी शेवडे याचे (७३४); चिखली येथे चीजवस्तू आणावयास गेलेल्या इसमांना अडथळा न करण्याबाबत छत्रपतीस रखमाबाई घाटगे यांचे (७३५); कृष्णाबाई घाटगे कागलकर यांच्या पोटगीच्या व खासगी खर्चाच्या ठरावासंबंधी पो. सुपरिंटेंडेंट यास त्यांच्या वकिलाचे (७३७-७३८); रमाबाईकडे साडेआठ गावाची वहिवाट रहावी आणि बाळवे येथे कागलकडील लोक राहू नये इत्यादीसंबंधी सुन्दराबाई घाटगे याना पो. एजंट याचे (७४३); कागलकडील अर्जबाबेसंबंधी तक्ता पाठविल्याबाबत मुख्य कारभारी करवीर यास कारभारी कागल याचे (७५७); संस्थान कागलकडील नोकर लोकांचे अर्जग्राव यासंबंधी तक्ता पाठवल्याबाबत पो. सुपरिंटेंडेंट यास मुख्य कारभारी करवीर याचे (७५८); डिग्रज येथील ऐवजात सूट दिल्याचा दाखला कागलकराकडून येण्याबाबत कमिशनर सातारा यास पंत प्रतिनिधी याचे (७६१); कृष्णाबाई घाटगे यांच्या कामात वटमुखत्यार लिंगो अप्पाजी उचगांवकर यास नेमून आज्ञेप्रमाणे पाठवल्याबाबत कारभारी यास कृष्णाबाई घाटगे याचे (७६५); करवीर प्रांतातील खून, चोऱ्या इत्यादीची चौकशी करण्याबाबत पो. एजंट यास करवीरकर वकीलाचे (७९५); अंताजीपंत भाऊ याची घोडी करवीरी पाठविल्याबाबत दादो गोखले यांचे (७९६).

**प्रकरणी काम**—रमाबाई घाटगे कागलकर यांनी घेतलेल्या दत्तकास सरकारी परवानगी नसल्याबाबत चाललेले प्रकरण (२१७७८-७७९).

**बोटखते**—राजमंडळाकडील देवस्थान व धर्मादाय गावासंबंधी (२१७४०); राजमंडळाकडील गांवे इनामदार व दुमालदार वगैरेकडे असल्याबाबत (७४१-७४२); जमाबंदीचे दाखलेस गांव दाखल होणे त्याबाबत (७५९-९६०); राजमंडळाकडील दुमाला गावासंबंधी (७९७).

**मसुदा**—राजमंडळकरानी अठरा खेडयास रोखा केला त्यास मनाई होण्यासाठी इंग्रजांकडे कारकून पाठवण्याबाबत (२१७२७-७२८).

**याद्या**—राजमंडळाकडील शिरोळ व फुटगावासंबंधी (२१७१९); रायबाग व मिरज प्रांतातील धर्मादाय वगैरे गावासंबंधी (७२०); चिकोडी प्रांत हुकेरी खाली वहिवाटीत असलेल्या गावांची (७२१-७२२); येमकनमर्डी येथील कमी जास्ती गावासंबंधी (७२३); सरंजामी लोकांकडे करवीरकरांच्या असलेल्या गावासंबंधी (७३२-७३३); खालसातील गांवे पेटयाकडे असल्याबाबत (७५६); पेटा गडहिंग्लज येथील जाहले गावासंबंधी (७६२); संस्थान कागल कडील नोकर लोकांच्या नेमणुकी जमिनी व इतर माहितीसंबंधी (७६६-७७५), महाली वतनदाराकडे असलेल्या गावासंबंधी (७९८-८००); तोरगलकर देसाई ता. कटकोळ-

रुमाल क्र. १४२

पुडके क्र. २--(चालू)

याद्या--(चालू)

कडे असलेल्या गावासंबंधी (२१८०१); महाली, इनामदार व मुतालीक यांजकडे असलेल्या गावासंबंधी (८०२); मनोळी येथील कर्यातीतील गावासंबंधी (८०३); हुकेरी प्रांतातील एकंदर गावापैकी वजा केल्या गावांची (८०४); रायबाग, मिरज व कोल्हापूर वगरकडील गावांची (८०५-८०६); निकोडी येथील कर्यातीतील गावांची (८०७); हुकेरी व रायबाग प्रांतातील गावासंबंधी (८०८-८१३); शिदोगी, रामबाग वगैरे कर्यातीतील व दुमालदार, इनामदार वगैरेच्या गावासंबंधीच्या नांवनिशीवार याद्या (८१४-८३७); प्रांत रामबाग येथील गावासंबंधी (८३८).

---

ज. क्र. १४३, रु. क्र. १४३, पु. क्र. १. का. सं. २१८३९–२१९३२(९४).

सु. स. ११९० ते १२६१, इ. स. १७८९-९० ते १८६०–६१.

देहझाडे—हुकेरी प्रांताकडील गावासंबंधी (२१८५४-८५९); १३४ गावांच्या वजा वाटणीच्या बोटखतासंबंधी (८६८-८७०); राजमंडळाकडील गावे निरनिराळ्या इसमाकडे असल्यासंबंधी (८७२-८७७).

पत्रे--रामजी व्यंकटेश कुलकर्णी यास वळिवडे येथे पांच बिघे जमिनीबाबत नवीन सनदपत्र करून दिल्यासंबंधी पांडुरंगराव हवालदार यास राणोजी नाईक निंबाळकर याचे (२१८३९); यमनाबाई पाटणकर हिला माणगांव येथे जमीन देण्यासंबंधी नानासाहेब यास हिंदू रावळ याचे (८४१-८४२); देवजीपंत यानी कर्जाऊ ऐवज देण्याबाबत सुन्दराबाई घाटगे हीस पोलिटिकल सुपरिंटेंडेंट याचे (८४३); विठोजीराव घाटगे यांच्या वाट सर्चाच्या बंदोबस्ताविषयी नानीसाहेब याना जयसिंगराव घाटगे याचे (८४४); कागल प्रकरणी क्लोज याजकडील चकती, चॅपलीन याजकडे पाठवल्याबाबत नानीसाहेब याना जयसिंगराव घाटगे याचे (८४५); कागल तालुक्याच्या हिशेबासंबंधी नानीबाई घाटगे याना नरसिंगराव घाटगे याचे (८४६-८४८); यमगर्णीकर व पनसाळकर याना एक विचाराने सरकारी कामे करण्यासंबंधी ताकीद करण्याबाबत नानीसाहेब याना जयसिंगराव घाटगे याचे (८४९); क्षेमसमाचारासंबंधी विश्वासराव घाटगे याचे (८५०); निगवे येथील ठाण्याच्या लोकांच्या पोटगीसंबंधी छत्रपतीस बाबाजी भोईटे याचे (८५१); फराळाचे पदार्थ पाठवल्यासंबंधी रखमाबाई घाटगे हिचे (८५२-८५३); आबाजी सदाशिव यास पाठवन देत असल्याबाबत (८६२); चिमाजीराव शितोळे याचे स्वाधीन ठाणे करून येत असल्याबाबत जोत्याजीराव घाटगे याचे* (८६३); नानीबाई यांच्या घरातील सामानाची तपासणी चालली असल्याबाबत आप्पू पाटील यास बाळकृष्ण गर्दे याचे (८६४); हिशोबाचे काम पूर्ण होत आल्याबाबत छत्रपतीस जोत्याजीराव घाटगे याचे (८६५); रखमाबाई घाटगे यांच्या गावांच्या चौकशीबाबत आप्पाजीराव जाधव जप्तनमुलूख व केसो लक्ष्मण याचे (८६६); आज्ञेप्रमाणे सर्व बंदोबस्त ठेवीत असल्याबाबत छत्रपतीस जोत्याजीराव घाटगे व नीळकंठराव जाधव याचे (८६७); यमगर्णी येथे ठाणे वसविण्यासाठी करवीरकरांचे लोक आल्यासंबंधी नानीबाई यांना नरसिंगराव घाटगे याचे (८७१); कागलकर घराण्यांनी करवीरकरांच्या हुकमात वागण्याबाबत करवीरकर वकीलास पो. ए. याचे (८७८); भुदरगड येथून भात आणण्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यांस नारायणराव घाटगे यांचे (८७९); रामचंद्र देशपांडे व रघुनाथ नाडगौंडा यांची कागल येथील वृत्तीची मोकळीक केल्याबाबत आप्पाजीराव जगताप यास सुंदराबाई घाटगे इचे (८८०); दिवाणी व फौजदारी खटल्यामध्ये करवीर येथील वहिवाटीप्रमाणे कामकाजाचा निकाल देण्याबाबत कारभारी कागल यास मुख्य कारभारी करवीर याचे (८८१); कृष्णाबाई व नारायण घाटगे यानी एकविचाराने वागण्याविषयी (८८२-८८३); खंडेरावमामा इंगळे यास नोकरीवर कायम ठेवणेविषयी मासाहेब याना नारायणराव घाटगे याचे (८८४-८८५); नरसिंगराव घाटगे यास दत्तक घेतल्याबाबत पार्वतीबाई घाटगे यास रमाबाई घाटगे हिचे (९१६); निंबाळकर याजकडील वराता ऐवजासंबंधी अंताजीपंत भाऊ यास दादो शिवाजी गोखले याचे (९१७-९१८); येरनाळच्या वसुलासंबंधी अंताजीपंत भाऊ यास जनार्दन सदाशिव याचे (९१९); क्षेमसमाचारासंबंधी अंताजीपंत भाऊ यास आप्पा याचे (९२०); श्रीचे उत्सवास येण्यासंबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर यास सदाशिव अनंत याचे (९२१); आपल्या

## रुमाल क्र. १४३

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्र**—(चालू)

कामकाजाविषयी छत्रपतीस बोलल्यासंबंधी रखमाजी क्षीरसागर यांस सदाशिव अनंत यांचे (२१९२२); मनोळीहून आलेला लखोटा रवाना केल्याबाबत (९२३); कवूरहून इचलकरंजीस पक्षाकरिता आलो असल्याबाबत अंताजीपंत भाऊ गोखले यांस लक्ष्मण विश्वनाथ गोखले यांचे (९२४); गवाण व यरनाळ येथील छत्रपतीच्या कर्जाचा वसूल पाठवण्याबाबत (९२५-९२६); ज्वारीच्या वसुलासंबंधी अंताजी गोखले यांस जनार्दन गोखले यांचे (९२७); कृष्णराव नरसिंह काटकर यास पाठवल्याबाबत गुलाम आलीखां यांस (९२८); धोंडजी वाघाच्या पारिपत्याकरिता फौज तयार असल्याबाबत अप्पूराव यास नागोजीराव घाटगे यांचे (९२९-९३०).

**पत्रे : पोलिटिकल सुपरिंटेंडेंट यांस**—शंडूरगांव व जप्त केलेल्या जमिनी ताब्यात देण्याबाबत (२१९०६-९०७); कागल जहागिरी मिळण्याबाबत नारायणराव घाटगे यांचे (९०८); संस्थान कागलकडील सरकारी कागदपत्रावर उठवावयाच्या मोहरासंबंधी व देशमुखी ऐवजाबाबत नारायणराव घाटगे यांचे (९०९); वाळवे येथील उत्पन्नावर पार्वतीबाई घाटगे यांच्या हक्काबाबत फैसला होण्यासंबंधी पार्वतीबाई घाटगे हिचे (९१०); रखमाबाई घाटगे वाळवेकर हिचे पश्चात गांव वगैरे ताब्यात मिळण्याबाबत (९११); सरकारच्या सल्ल्याप्रमाणेच वर्तणूक राहील या अर्थी नारायणराव घाटगे यांचे (९१२-९१५);

**प्रकरणी कामे**—म्हाकवे गावांसंबंधी नारायणराव घाटगे व त्यांचे भाऊबंद यांच्यातील तंट्याबाबत (२१८८६-८९१); कागल प्रांतातील कारभारी रजेवर जात असलेने जामदारखान्याचा चार्ज घेण्यासंबंधी (८९३-८९५); संस्थान कागल येथील हिशेबासंबंधी (८९९-९००); कृष्णाबाई घाटगे कागलकर यांच्या खर्चाच्या नेमणुकीबाबत (९०१-९०२); कागल संस्थानच्या खर्चाबाबत (९०३, ९०५).

**याद्या**—संस्थान कागल येथील सरण्यासंबंधी (२१८६०-८६१); जयसिंगराव घाटगे यांचेकडून मुख्य कारभारी यांचेकडे आलेल्या कागदपत्राची (८९२); आळसंदे गावचा हक्क व कायदेकानूचा ऐवज मिळण्याबाबत (८९६); खानसाहेब व नारायणराव घाटगे यांची कामे दामोदर परवतराव हे पहात असल्यासंबंधी (८९७-८९८); गोतकीय आंब्याच्या खरेदीसंबंधी (९३१); संस्थान कागलकडील हत्यारासंबंधी (९३२).

**सनदा पत्रे**—रायजी व्यंकटेश कुलकर्णी यास पांच बिघे जमीन वळीवडे येथे दिल्याबाबत गांवकामगार वळिवडे यास किल्ले प्रसिद्धगडाकडून (२१८४०).

---

**ज. क्र. १४३, रु. क्र. १४३, पु. नं. २, का. सं. २१९३३-२२००९ (७७).**

**मु. स. १२१८ ते १२२८, इ. स. १८१७-१८ ते १८२७-२८.**

**आज्ञापत्रे**—बाळाबाई घाटगे यांचेकडून आलेला लखोटा बापोजी निकम याजकडे देण्याबाबत बाळोजी निकम व मोरो चिटको याना (२१९५७); करनूर व कोगनोळी गावांच्या सीमांतर खटल्यासंबंधी सुंदराबाई घाटगे याना (९७४); बिसाजी गोपाळ बिवलकर याची कारभारी पदावर नेमणूक झाल्याने त्याजकडून कामकाज करून घेण्याबाबत नारायणराव घाटगे यास करवीरकरांचे (९८४).

**जबाब**—पो. एजंट यांच्या बंगल्यात नारायणराव घाटगे गेले वेळी तेथे घडलेल्या हकीगतीबाबत बाबाजी बच्याजी याचा जबाब (२२०००-००१).

**तेरीज**—दुमाला गावासंबंधी (२१९७३).

**बेहशाडे**—हुकेरी प्रांतातील गावासंबंधी (२१९३९-९४३).

## रुमाल क्र. १४३

### पुडके क्र. २—(चालू)

**पत्रे**—क्षेमसमाचारासंबंधी आईसाहेब याना वायजावाई घाटगे इचे (२१९३३); बीड व करपेवाडी येथील पाटील निगवे येथे जाऊन जावसालासंबंधी दावा करतात या अर्थी आवासाहेब व बुवासाहेब छत्रपती यांना (९३५); पांच गावास ठाणी घालून देशकराचा वसूल करण्यासंबंधी नानीबाई घाटगे याना सदाशिव अनंत याचे (९३६); क्षेमसमाचारासंबंधी आप्पासाहेब याना वायजावाई घाटगे इचे (९३७); सरंजामासह येत असल्यासंबंधी विश्वासराव घाटगे याचे (९३८); मिठाईचे पेटारे पाठवल्यावावत एल्फिन्स्टन यास (९४४); कापशीकराकडे आज्ञेशिवाय फौज पाठवीत नाही या अर्थी छत्रपतीस सुंदरावाई घाटगे इचे (९४५); कागलप्रकरणी इंग्रजाकडील चकती पाठवल्यासंबंधी (९४६); लक्ष्मण अनंत यास पुण्यास चॅपलीन याजकडे पाठविण्यावावत नानीसाहेव घाटगे हीस जयसिंगराव घाटगे याचे (९४७-९४८); आप्पाजीराव जाधव याचे घरची कुत्र्याची पिले पाठवण्यावावत छत्रपतीस विश्वासराव घाटगे यांचे (९४९); सिद्दी, अरव व परदेशी वगैरे लोक घेऊन भेटीस येत असल्यावावत (९५१); विश्वासराव घाटगे यांच्या प्रकृतीसंबंधी छत्रपतीस खंडेराव भोसले याचे (९५२); आज्ञेप्रमाणे लोकांसह वाळवेस जाऊन बंदोवस्त ठेवीत असल्यावावत (९५३); आज्ञेप्रमाणे मिरजकर सराफ यास पाठविल्यावावत छत्रपतीस वावजी भोईटे याचे (९५४); लोकांच्या पोटगीची व्यवस्था करण्यासंबंधी छत्रपतीस देवराव वागल व रूपाजी जाधव, ठाणे निगवे यांचे (९५५-९५६); रखमावाई घाटगे व आऊवाई आक्का यांना खर्चास ऐवज पाठवण्यासंबंधी छत्रपतीस कृष्णराव गर्दे याचे (९५८); प्रसाद, चोळखण इत्यादी पाठवल्यावावत आईसाहेब याना चिमाक्कावाई घाटगे इचे (९५९); वाळवेहून पाठवलेले लोक परत आल्यावावत छत्रपतीस वावाजी भोईटे व सटवोजी जाधव यांचे (९६०); तोरगलास मेणा पाठवण्यास आज्ञा होण्यासंबंधी (९६१); पुण्याहून आलेल्या थैल्या पाठवल्यावावत छत्रपतीस जीवराव जाधव याचे (९६२); विश्वासराव व यशवंतराव घाटगे यांचे गांव व निगवे हा गांव हे महाराजांच्या इलाख्यात घेण्यासंबंधी कृष्णराव गर्दे व जीवराव जाधव याना पो. एजंट याचे (९६३); कागल प्रांतातील लोकांकडून दस्तऐवज घेतलेले दस्त हजर करण्यावावत करवीरकर वकिलास पो. एजंट यांचे (९६४); साजणी येथे ऐवजाच्या वसुलास आलेल्या वरातदारांना मनाई देण्यासंबंधी छत्रपतीस रखमावाई घाटगे यांचे (९६५); रखमावाई व रमावाई घाटगे यांचे दागिने छत्रपतीकडून परत देण्यावावत करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे (९६६); धर्मादाय व नेमणूक व चाकरी वगैरे जमिनीचा आकार ठरवत आहे या अर्थी छत्रपतीस जोत्याजीराव घाटगे झुंझारराव याचे (९६९); तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी छत्रपतीस (९७०); तिळगूळ पाठवल्यासंबंधी दिवाणसाहेव यांना नारायण वाजी घाटगे यांचे (९७१); कागल प्रांतात दिवाणी फौजदारीचा अधिकार कोणाकडून दिला जातो यासंबंधी कळवण्यावावत राजमंडळ करवीर सरकार यास पो. एजंट याचे (९७२); सखारामपंत देशपांडे यास कागलास पाठवून देण्यासंबंधी दिवाणसाहेव यांना कृष्णावाई घाटगे इचे (९७५); तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास नारायणराव घाटगे याचे (९७६); वाळवे येथील गुरवाच्या जमिनीचा फैसला दरवारातून होण्यावावत कारभारी वाळवे व करवीर यांना पो. एजंट याचे (९७७); आवाजीराव घाटग याने हिस्सा घेऊन रहाण्यावावत छत्रपतीस श्रीपतराव घाटगे यांचे (९७८); पिराच्या उरसावद्दल मेव्याचे पेटारे पाठविल्यावावत (९७९); व कासीम फतु मुजावर व वापू वलद यांच्यातील खटल्यासंबंधी दिवाणसाहेव यांना नारायणराव घाटगे याचे (९८०); कागल प्रांतातून येणाऱ्या लोकास होणाऱ्या उपद्रवावावत नाईकवाडी व गडकरी किल्ले भुदरगडकरी याचे खानसाहेव यास (९८१-९९३); तिळगूळ पोचल्यावावत मासाहेव यांना (९९३); कागल संस्थानचा कारभार स्वतःकडे देण्यावावत पो. एजंट यास नारायणराव घाटगे सर्जेराव याचे (९९६-९९७); नारायणराव घाटगे कागलकर यांच्या खटल्यातील कागदपत्र तपासून पाठवण्यावावत पो. एजंट यास कारभारी कागल याचे (२२००९).

**प्रकरणी कामे**—करवीर सरकारात असलेले तहनामे व त्यांच्या नकलासंबंधी (२१९३४); आळसंदे गांवाकडून येणे असलेला ऐवज मिळण्यावावत पो. एजंट यास सुंदरावाई घाटगे यांचे (९८७); दौलतराव निकम सनदी नोकर प्रांत कागल याच्या नोकरीच्या

रुमाल क्र. १४३

पुडके क्र. २—(चालू)

चौकशीसंबंधी (२१९८८-९९०); आळसंदे येथील प्रतिनिधीकडून येणे असलेल्या ऐवजासंबंधी (९९४-९९५); कागल संस्थानच्या मयत कारभाऱ्याचे ठिकाणी विवलकर यास नेमल्यावावत (९९८-९९९).

**याद्या**—रमावाई घाटगे यांच्याकडील पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (२१९५०); कंकणवाडी व पाच्छापूर तालुक्यातील गावांच्या वसुलासंबंधी (९६७-९६८); खटल्यातील पंचास कारभारी यांजकडे पाठवण्यावावत पो. सुपरिटेंडेंट यास (९८५); परशराम भवानी मुखत्यार कारकून यांजकडून पत्राचे उत्तर पाठविण्यावावत कृष्णावाई घाटगे इचे (९८६); फौजदारी गुन्ह्यातील कलमांची उत्तरे पाठवल्यावावत पो. एजंट यास कागल संस्थानाकडून (९९१-९९२); बारा वर्षांपेक्षा कमी नोकरी झालेल्या नोकरांना कमी केल्यावावत (२२००२-००३); कृष्णावाई घाटगे यांच्या ठरावावद्दल (००४-००७); कारखान्याकडील खर्चात कपात केल्यासंबंधी (००८).

---

**ज. क्र. १४४, रु. क्र. १४४, पु. क्र. १, का. सं. २२०१०-२२१०१ (९२).**

**सु. स. ११८१ ते १२८१, इ. स. १७८०-८१ ते १८८०-८१**

**अर्ज**—कृष्णावाई घाटगे यांच्या सरंजामाविषयी छत्रपतीस लिंगो अप्पाजी याचा (२२०७७).

**आज्ञापत्रे**—भाऊ महाराजांना पाठविलेल्या थैल्या त्यांच्याकडे पाठविण्यासंबंधी मोरो बाजीराव चिटणीस व बापूजो शिवराम यांना (२२०१३).

**टिप्पणे**—हैवतराव व दिनकरराव गायकवाड यांच्या सरंजामासंबंधी (२२०४१); छत्रपतीकडील पत्रासंबंधी (०८२-०८३).

**देहझाडे**—वेदगंगेच्या दक्षिणेकडील गावासंबंधी (२२०२०-०३६); प्रांत रायवागकडील गावासंबंधी (०८४-०८५).

**पत्रे**—मिरज येथील देशमुखी व डिग्रज येथील पाटीलकीवावत परशराम रामचंद्र यास माधवराव नारायण प्रधान याचे (२२०१०); कागल सरंजामापैकी सोडचिठ्या दिलेल्या गावासंबंधी नानीवाई घाटगे यांना सदाशिव अनंत याचे (०१२); पन्नी येथे ठाणे वसविण्याकरिता महादजीपंत आल्यावावत नानीसाहेव यांना जयसिगराव घाटगे याचे (०१४); आज्ञापत्रे पोचल्यासंबंधी छत्रपतीस जीवराव व कृष्णराव जाधव यांचे (०१६); कागलकर व शितोळे यांनी नुकसानीच्या याद्या पाठविल्यावावत गणपतराव गर्दे व अंताजीपंत यांना पो. एजंट याचे (०१७); रखमावाई घाटगे यांच्याकडील वाळवे वगैरे गावांच्या चौकशीवावत छत्रपतीस अप्पाजीराव जाधव याचे (०१९); कोथावाडी व आवळी या गावांतील सीमातंट्यावावत छत्रपतीस माधवराव घाटगे याचे (०३७); तोरगल येथील कार्यभागासंबंधी छत्रपतीस जोत्याजीराव घाटगे याचे (०३८); कागल तालुक्यातील गावांची माहिती कळवण्यावावत छत्रपतीस (०३९); राई, साजणी इत्यादी गावांच्या देशमुखी व सरदेशमुखीचा ऐवज नारायणराव घोरपडे यांना देण्यावावत सुंदरावाई घाटगे यांना पो. एजंट याचे (०४०); सुंदरावाई व यशवंतराव घाटगे यांच्यातील तंट्याच्या निकालासंबंधी करवीरकर वकिलास पो. एजंट याचे (०४२); चिमणाजी सदाशिव मुजुमदार याच्या जिदगीच्या मोजदादीसंबंधी पो. एजंट यास करवीरकर सरकारचे (०४३); संक्रांतिनिमित्त आऊवाई व वाळावाई यांना हळदकुंकू, चोळीखण वगैरे पाठविल्यासंबंधी दिवाणसाहेव याना कृष्णावाई घाटगे यांचे (०४४); तिळगूळ पाठविल्यासंबंधी दिवाणसाहेव यांना नारायणराव घाटगे यांचे (०४५); दाजी वच्याजी व वावाजी रघुनाथ नाडगौडा यांनी इमानी इतवारे नोकरी केल्यासंबंधी दिवाणसाहेव यांना नारायणराव घाटगे याचे (०४६); यशवंतराव घाटगे यांच्याकडील हिशेवासंबंधी छत्रपतीस सखाराम माणकेश्वर देशपांडे याचे (०४७-०४८); गडकऱ्यांच्या वंडाच्यासमयी इंग्रजास केलेल्या मदतीसंबंधी सुंदरावाई घाटगे यांना पो. सुपरिटेंडेंट याचे (०५३); दौलतराव निकम यांना नोकरीतून वडतर्फ केलेल्या प्रकरणी गोविंदराव यास

## रुमाल क्र. १४४

### पुडके क्र. १—(चालू)

**पत्रे**—(चालू)

खंडेराव इंगळे याचे (२२०५४); कमीजास्त पत्रकामध्ये कारभारी यांच्या नेमणुकीबाबत खर्च पडलेल्या रक्कमेसंबंधी कारभारी संस्थान कागल यास (०५५-०५६); कृष्णाबाई घाटगे याना लुगडी व इतर खर्च चालत नसल्याप्रकरणी पो. सुपरिटेंडेंट यास नारायणराव घाटगे याचे (०७२-०७३); कृष्णाबाई घाटगे यांच्याबाबत झालेल्या ठरावासंबंधी कारभारी निा छत्रपती याना पो. सुपरिंटेंडेंट याचे (०७४); लिंगो आप्पाजी यास मुखत्यार नेमल्याबाबत पो. सुपरिंटेंडेंट यास कृष्णाबाई घाटगे इचे (०७५); कबूर येथील वसूलासंबंधी अंताजी गोखले यास (०८६-०८७); दोन रुपये पाठविल्यासंबंधी अंताजीपंत यास गणेश शामजी याचे (०८८); मांग व बेरड लोकांच्या बंदोबस्ताविषयी नानीबाई घाटगे यास सदाशिव अनंत याचे (०८९); श्रीच्या (भाऊ महाराज यांच्या) पत्री सविस्तर लिहिले आहे या अर्थी स्वरूपजी क्षीरसागर यास उदाजी घाटगे याचे (०९०); मातोश्रीच्या निधनासंबंधी अंताजीपंत गोखले यास नरहर जनार्दन गोरे याचे (०९१); सरकारच्या हुकूमाप्रमाणे वागण्याबाबत भाऊसाहेब यास नारो गंगाधर दिा लष्कर याचे (०९२); इंग्रजांशी झालेल्या बोलण्यासंबंधी सदाशिव अनंत सांगतील या अर्थी आईसाहेब यांना दिनकर अप्पाजी याचे (०९३); खातरजमेच्या बोलण्यासंबंधी अंताजीपंत भाऊ यास सदाशिव गोखले याचे (०९४); चिंचणीकर देसाई याना लग्नाप्रित्यर्थ आहेर केल्यासंबंधी गोविंद लक्ष्मण व व्यंकोजी भास्कर यांचे (०९७); कठवाड येथील वसुलाची पावती पाठविण्यासंबंधी रामराव भाऊ यास विठ्ठल बाबूराव याचे (०९८-०९९); केर्ली येथील नाईकीच्या वतनासंबंधी दिनकरराव गायकवाड यास गांवकामगार यांचे (१००-१०१).

**प्रकरणी कामे : कागल संस्थानासंबंधी**—नोकरी इनाम इत्यादी हक्कासंबंधी (२२०४९-०५०); कृष्णाबाई घाटगे यांच्या हिश्श्यासंबंधी (०५१-०५२); दौलतराव निकम याच्या नोकरीच्या चौकशीसंबंधी (०५७-०६५); संस्थानाकडील एकसाली खर्चासंबंधी (०६६); जमाखर्चाच्या हिशेबासंबंधी (०६७-०६८); दामोदर पर्वतराव यास कागल येथे कारभारी नेमल्याप्रकरणी (०६९-०७१); कृष्णाबाई घाटगे यांच्या कामकाजासाठी मुखत्यार पाठवण्याबाबत (०७६); संस्थानाकडील एकसाली हिशेबाबाबत (०७८-०८१).

**मसुदे**—फौजेबाबतचा मजकूर समजल्याबाबत छत्रपतीकडून निजाम यास पाठवावयाच्या पत्राचा (२२०११).

**याद्या**—रखमाबाई घाटगे, गांवकामगार इत्यादींना पाठवलेल्या आज्ञापत्रासंबंधी (२२०१५); करवीर हद्दीतील वतनी मोकासा गांवासंबंधी (०१८); वागेवाडी तालुक्यातील गावासंबंधी (०९५-०९६).

---

**ज. क्र. १४४, रु. क्र. १४४, पु. क्र. २, का. सं. २२१०२-२२२०६ (१०५).**

**सु. स. ११३६ ते १२५२, इ. स. १७३५-३६ ते १८५१-५२.**

**आज्ञापत्रे**—सातारकर छत्रपती यांनी घेतलेल्या दत्तकासंबंधी फत्तेसिंगराव गायकवाड यास (२२११३).

**टिप्पणे**—चिकोडी व मनोळी तालुक्यातील करवीरकराकडे यावयाच्या गावासंबंधी (२२११५); हैबतराव गायकवाड यांनी घेतलेल्या दत्तकास त्यांचा सरंजाम चालू ठेवल्याबाबत (१३९); कागल संस्थानाकडील एकसाली कमीजास्त जमाखर्चासंबंधी (१७८-१८६).

**वेहझाडे**—करवीर संस्थानातील सरदार मानकरी इत्यादी लोकांकडे प्रांत हुकेरीपैकी चालत असलेल्या गावासंबंधी (२२१३५-१३६); करवीर व गडहिंग्लज पेटयांतील खालसा, दुमाला व जप्ती गावासंबंधी (१४९-१५२).

**पत्रे**—रावजी आप्पाजी यास ऐवज व फौजेच्या तयारीसंबंधी मजकूर सांगून पाठवल्याबाबत गोविंदराव गायकवाड सेनाखासखेल यास रघुनाथ प्रधान यांचे (२२११४); करवीरकर व निपाणीकर यांच्यामध्ये चाललेल्या तंट्याप्रकरणी (अपूर्ण) (१२३-१२४); यशवंतराव घाटगे यास सहा गावांची देशमुखी देण्याबाबत नानीसाहेब घाटगे याना जयसिंगराव घाटगे याचे (१२५-१२७); यमगर्णी गावाबाबत इंग्रजांशी झालेल्या वाटाघाटीसंबंधी (१२८); कागल येथील कमावीसदारांच्या वहीवाटीसंबंधी, नानीसाहेब घाटगे याना

रुमाल क्र. १४४

पुडके क्र. २—(चालू)

पत्रे—(चालू)

बाबाजी पाटील याचे (२२१२९); पो. एजंट कडून कामे करुन घेण्यासंबंधी नानीसाहेब घाटगे याना जयसिंगराव घाटगे याचे (१३०); पुणेहून आलेल्या इंग्रजाकडील चकती पाठविल्यासंबंधी नानीसाहेब घाटगे याना बाबाजी पाटील याचे (१३१); पिराचीवाडी व पाचगांव ही गावे मिळण्याबाबत (१३२-१३३); व तोरगलहून आऊबाई शिंदे याना आणण्यास मेणा देण्यासंबंधी छत्रपतीस रखमाबाई घाटगे इचे (१३४); गंगाधर कृष्ण याच्या तेरणी गावाच्या खटल्याबाबत (१४३); कागलकर यानी करवीर सरकारच्या आज्ञेत वागण्याबाबत करवीरकर वकीलास पो. एजंट याचे (१४४-१४५); कागलकरांच्या जुन्या नोकराबाबत व जामदारखान्यासंबंधी माहिती पाठविण्याबाबत छत्रपतीस सखाराम माणकेश्वर याचे (१४६-१४८); विसाजी गोपाळ यास कागल संस्थानकडे कारभारी नेमल्याबाबत मुख्य कारभारी करवीर याचे पो. एजंट याना (१५३); आपल्यातर्फे दोन पंच नेमून पाठवत असल्या-संबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास कृष्णाबाई घाटगे इचे (१५७); येवती येथील आपल्या हिश्श्यासंबंधी मुखत्यार नेमल्याबाबत पो. एजंट यास राधाबाई घाटगे इचे (१५८); कृष्णाबाई व नारायणराव घाटगे कागलकर यामधील तंट्याबाबत पोलिटिकल सुपरिंटेंडेंट यास दौलतराव घोरपडे याचे (१६६); बंडाच्यावेळी केलेल्या उत्तम कामगिरीबद्दल पोलिटिकल सुपरिंटेंडेंट यास सुन्दराबाई घाटगे हिचे (१६७); नारायणराव घाटगे यांच्याशी असलेल्या तंट्याप्रकरणी केलेला ठराव मान्य असल्यासंबंधी पोलिटिकल सुपरिंटेंडेंट यास कृष्णाबाई घाटगे हिचे (१६८); आळसंदे येथील देशमुखीबाबत पोलिटिकल सुपरिंटेंडेंट यास कारभारी कागल याचे (१६९-१७०); नानासाहेब घाटगे सर्जेराव यांच्याकडील मंडळींच्या खर्चाच्या बंदोबस्ताबाबत दौलतराव निकम यास कारभारी कागल याचे (१७१); कागलकर घाटगे याजकडील करवीरकरांच्या गावासंबंधी (१७२); राजाज्ञा करीत असलेल्या गैरकारभारासंबंधी भाऊ महाराज याचे चि. भाऊ यास (१९४-१९५); कागल प्रांताबाबत इंग्रजाशी करावयाच्या बोलण्यासंबंधी सुन्दराबाई याना दिनकरराव आप्पाजी याचे (१९७); रघुनाथराव पंडीत प्रधान यास लष्करी मदत करण्यासंबंधी व्यंकटाप्पा नाईक बहिरी बहाद्दर यास (१९८); चिखली येथील कमावीसदारांच्या नेमणुकीसंबंधी बाबूराव पाटील यास (१९९-२०१).

पत्रके—कागल संस्थानाकडील आसामी लोकांच्या नेमणूक खर्चासंबंधी (२२१५९-१६४); कागल संस्थानच्या जमाबंदीसंबंधी (१९०).

प्रकरणी कामे—कृष्णाबाई घाटगे कागलकर यांच्या सरंजामाबाबत (२२१५४); कागल संस्थानच्या हिशेब तपासणीसंबंधी (१७३-१७७); नारायणराव घाटगे कागलकर यांच्याकडील जमाबंदी खर्चासंबंधी (१८६-१८७).

बोटखत—पोलीस अम्मल असलेल्या व नसलेल्या दुमाला गावासंबंधी (२२१५६).

मसुदे—बोलणी करण्यासाठी बाबूराव भोसले यास पाठविण्याबाबत गोवेकरास करवीरकराकडून जावयाच्या पत्रासंबंधी (२२१९६).

याद्या—हुकेरी प्रांतातील गावासंबंधी (२२१०२-१११); रामचंद्र परशराम याच्या रद्दकर्जास कागल प्रांतातील लावून दिलेल्या गावासंबंधी (११२); यंकनमर्डी तालुक्यातील गावासंबंधी (११६); करवीर राज्यातील मोकासा गावासंबंधी (११७-१२२); आजरे तर्फेतील दुतर्फा गावे एकतर्फी केल्यासंबंधी (१३७-१३८); पिंपळगावच्या कमाविसीबाबतच्या खटल्यासंबंधी करवीर दरबारास पो. एजंट याचे (१४०-१४१); परगणे रायबाग व मामला मिरजकडील गावासंबंधी (१४२); कृष्णाबाई घाटगे यानी दोन पंच नेमून पाठविल्याबाबत मुख्य कारभारी करवीर यास कारभारी कागल याचे (१६५); कागल-कराकडील काम न केलेल्या नोकरासंबंधी (१८८-१८९); कागल संस्थानासंबंधी करवीर दरबारकडे पाठवलेल्या कागदपत्रासंबंधी (१९१-१९३); ठाणी असलेल्या तर्फवार गावा-संबंधी (२०२-२०५); नेसरी, चिकोडी, कटकोळ वगैरे भागातील करवीरकरांच्या गावासंबंधी (२०६).

ज. क्र. १४५, रुमाल क्र. १४५, पुडके क्र. १, का. सं. २२२०७-२२५३३ (३२७).

सु. स. १२१५ते१२५०, इ. स. १८१४-१५ ते १८४९-५०.

*इजमायली—केशवराव इचलकरंजीकर यांच्या आजरे तालुक्यांतील खासगंत जमाखर्चासंबंधी (२२४२३-५१०).

जमाखर्च—राजमंडळ करवीरकडील मा। पेटचाकडील (२२२०७-२५५).

पत्रके—इनामी व सरंजामी लोकांच्या नेमणूक गावासंबंधी (२२४१७-४२२); करवीर येथील देवस्थानांच्या नंदादीप नैवेद्य इत्यादी बाबतच्या नेमणुकासंबंधी (५११-५२२); करवीर-कराकडील इनामदार लोकांचे उत्पन्न व चाकरी यांच्या तपशीलासंबंधी (५२३-५२९).

याद्या—तर्फ आजरेकडील जमाबंदीसंबंधी (२२३८६-३९४); आप्पाजीराव मोरे याजकडील सरलष्करचा सरंजाम सिधोजीराव निंबाळकर यास दिल्यासंबंधी (५३०-५३३); विशाळ-गडकरांच्या कंपनी सरकारने घेतलेल्या गावासंबंधी (३९५-४१६).

हिशेब—फोंडा घाटापासून खिद्रापूर पर्यंत राजमंडळाकडील जमाबंदीच्या चौकशीसंबंधी (२२२५६-३८५).

---

ज. क्र. १४६, रु. क्र. १४६, पु. क्र. १, का. सं. २२५३४-२२७२८ (१९५).

सु. स. ११७२ ते १२६८, इ. स. १७७१-७२ ते १८६७-६८.

आज्ञापत्रे—निपाणीकराकडील तालुके देवविण्याबाबत प्रयत्न करण्यासंबंधी बायजाबाई शिंदे याना तिसरे शिवाजी यांचे (२२५६३); चिकोडी, मनोळी व रायबाग तालुके आपणाकडे परत देण्याबाबत प्रयत्न करण्यासंबंधी दौलतराव शिंदे याना शिवछत्रपतीचे (५६४-५६५).

उतारा—मनोळी तालुक्यातील इंग्रजास द्यावयाची गावे व ठाणी याबाबत बारनिशीत नोंदलेल्या हुकुमासंबंधी (२२६५७).

करार—रघुनाथ पंडित व करवीरकर तिसरे शिवाजी यामध्ये चिकोडी, मनोळी तालुक्यासंबंधी झालेला (२२५३४); करवीर संस्थानचा कारभार इंग्रज सरकारकडून बाबासाहेब छत्रपती यांच्याकडे सुपूर्त करण्यासंबंधी (७२६-७२८).

कलमबंदी—गुरसिदगौडा देसाई याच्या वतनाच्या बंदोबस्तासंबंधी (२२६२६-६३१); किल्ले भरतगड येथील जावसालासंबंधी (६९८-६९९).

जमाखर्च—का। करवीर पेठ शुक्रवारसंबंधी (२२६८८-६९४).

जाबता—जयगडाकडील जमाखर्चासंबंधी (अपूर्ण व जीर्ण) (२२५४६-५५९).

टिप्पणे—किल्ले भरतगड येथील छत्रपतींच्या अम्मलासंबंधी (२२५६९); निपाणीकराकडून चिकोडी, मनोळी तालुके इंग्रज अगर पेशवे यांच्या मदतीने सोडवून घेण्यासंबंधी (६२१-६२४).

तेरीज—रत्नागिरी व अंजनवेल या तालुक्यातील एकतर्फी व दुतर्फी मुलुखाच्या वसुलाबाबत (२२७२२-७२६).

देहझाडे—हुकेरी तालुक्यातील गावासंबंधी (२२५३७-५४१, ५७०-६१३); चिकोडी तालुक्यातील गावांच्या हिशेबासंबंधी (५६२).

पत्रे—छत्रपतीस : मनोळी ठाणे स्वाधीन करून घेण्यासाठी मोरोपंत चिटणीस यास पाठविण्यासंबंधी तसेच बावडा, विशाळगड इत्यादी बाबत इंग्रजांशी बोलणी केल्याबाबत भाऊ महाराज यांचे (२२५३५-५३६); विशाळगडानजीक घाटाखाली झालेल्या बंडाच्या बंदोबस्ताबाबत पो. ए. यांचे (अपूर्ण, कसर लागलेले) (५४४-५४५); करवीर राज्यातील किल्ले, सरंजाम-दार, जहागिरदार इत्यादीसंबंधी इंग्रजांशी झालेल्या बोलण्याबाबत मोरो बाजीराव यांचे

---

* इजमायली—कामचलाऊ; अल्पकाळ गरज भागवावी किंवा निर्वाह करावा म्हणून केलेली व्यवस्था किंवा सोय. (सरस्वती कोश, भा. १, पृ. १७०)

रुमाल क्र. १४६

पुडके क्र. १ (चालू)

(२२५६७-५६८); करवीरकराकडून चिकोडी व मनोळी तालुके देवविल्यावावत पो. एजंट याचे (६१४-६१५); चिकोडी, मनोळी व रायबाग तालुक्याच्या सोडचिठ्ठ्यावावत पो. एजंट याचे (६१६); चिकोडी व हुकेरी तालुके भाऊ महाराज यांच्याकडे सुपूर्त केल्यावावत थॉमस मन्रो याचे (६१७); निपाणीकराने घेतलेला मुलूख सोडवून देण्यासंबंधी पो. एजंट याचे (६१९); चिकोडी, मनोळीच्या सोडचिठ्ठ्या परत पाठवून देण्यावावत पो. एजंट याचे (६३४); चिकोडी व मनोळी तालुके कंपनी सरकारास परत देण्यासंबंधी पो. एजंट याचे (६३७); लष्करी खर्चाबद्दल करवीर सरकारने कंपनी सरकारास द्यावयाच्या ऐवजासंबंधी पो. एजंट यांचे (६६४); मसूर येथील कुलकर्णी याच्या खटल्यासंबंधी माहिती कळवण्यासंबंधी पो. एजंट यांचे (६८७).

**पत्रे**—भरतगडकऱ्यांचे म्हणणे इंग्रजास कळवण्यावावत, सुन्दराबाई यांना दिनकरराव याचे (२२५६६); हैवतराव व विश्वासराव गायकवाड यांचा लखोटा पोचल्यावावत भीमाजीपंत, किल्ले भरतगड यास कलेक्टर प्रांत दक्षिण कोंकण याचे (६२०); छत्रपतींच्या आज्ञेप्रमाणे वागण्यासंबंधी अंकलीकर शितोळे यास थॉमस मन्रो याचे (६२५); प्रसिद्धगड, सोनगड व मनोहरगड येथील अम्मल पूर्वीप्रमाणे चालविण्यावावत रेसीडंट सिंधुदुर्ग यास राजमंडळ करवीर याचे (६३२); भैरवगडकरी लोकाना जप्तीच्या ऐवजाबद्दल तगादा न करण्यावावत मामलेदार मालवण यास (६३५); मसूर गावाच्या मोबदल्याविषयी करवीर दरबारास पो. एजंट याचे (६९६); भरतगड येथील दुतर्फा अम्मलावावत पो. एजंट यास करवीरकर वकीलाचे (६९७); विशाळगड संस्थानच्या कारभाराच्या माहितीसंबंधी (७००-७०५); बाबती ऐवजापैकी काशीनाथ शिवाजी यास तीनशे रुपये दिल्यावावत मुख्य कारभारी करवीर यास कारभारी विशाळगड यांचे (७०६-७०७); भरतगडच्या बात्रीच्या रुजवातीवावत मामलेदार भरतगड यास मामलेदार मालवण याचे (७२०); विशाळगडकर जानकीबाई व राधाबाई यांच्या नेमणुकीसंबंधी मुख्य कारभारी करवीर यास पो. एजंट याचे (७२१).

**प्रकरणी कामे**—विशाळगड संस्थानच्या उत्पन्नासंबंधी (२२७१०-७१९).

**याद्या**—परशराम रामचंद्र यास छत्रपतीनी तहाप्रमाणे द्यावयाच्या रकमेसंबंधी (२२५४२-५४३); वल्लभगड येथील गडकरी लोकाना लागणाऱ्या सामानाची (५६०-५६१); चिकोडी तालुक्याच्या वहिवाटीच्या माहितीसंबंधी (६१८); तुळजापुरास जातेवेळी छत्रपतीनी बरोबर घेतलेल्या पत्रासंबंधी (६३३); किल्ले प्रसिद्धगड तनख्यातील इनामदार इत्यादीच्या ऐवज वसुलीवावत सावंतवाडीकराकडून होणाऱ्या उपद्रवावावत (६३६); करवीर राज्यातील कंपनी सरकारच्या स्वाधीन करावयाच्या गावासंबंधी (६३८–६४३); करवीरकराकडून हुकेरी तालुका ताब्यात घेतेवेळी इंग्रजानी इनामदार इत्यादीकडे चालू ठेवलेल्या गावासंबंधी (६४४–६५२); करवीरकराकडून इंग्रजांच्या स्वाधीन करावयाच्या गावासंबंधी (६५३–६५६).

---

**ज. क्र. १४७, रु. क्र. १४७, पु. क्र. १, का. सं. २२७२९-२३२८० (१५२).**

**सु. स. ११७२ ते १२६८, इ. स. १७७०-७१ ते १८६७-६८**

**बारनिशी**—सरंजामदार, सीमा तंटे इ. संबंधी करवीरकरांकडील कामकाजावावत अखबारनवीस यानी पो. एजंट यास लिहिलेल्या पत्रासंबंधी (२२७२९-७७९); छत्रपतीकडील कामकाजासंबंधी अखबारनवीस यानी पो. एजंट यास लिहिलेल्या पत्रासंबंधी (७८०-८०४); धारवाड कोर्टातील न्यायाधीश सिम्सन व इतर इंग्रज अधिकारी यास अखबारनवीस यानी लिहिलेल्या पत्रासंबंधी (८०५-८०७); इचलकरंजीकर, पंतप्रतिनिधी, मठाधिपति संकेश्वर इत्यादीना करवीर दरबाराकडून पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (८०८-८११); पो. एजंट प्रांत कर्नाटक याना रामराव अखबारनवीस यानी पाठविलेल्या पत्रासबंधी (२२८१२-२३०४९); कागलकर व करवीरकर यांच्यामध्यें झालेल्या पत्रव्यवहारावावत (०५०-२१७); दुय्यम इंग्रज अधिकाऱ्यांना करवीर दरबाराकडील कामकाजावावत पाठविलेल्या पत्रासंबंधी (२१८-२४७); करवीर दरबाराकडे इंग्रज अधिकाऱ्यांकडून जहागिरदारांच्या नावे आलेली पत्रे संबंधित लोकांचे वकील व कारभारी यांच्याकडे पाठवण्यात आल्यासंबंधी (२४८-२८०).

**ज. क्र. १४८, रुमाल क्र. १४८, पुडके क्र. १, का. सं. २३२८१–२३७०२ (४२२)**

**सु. स. १२३४ ते १२९१, इ. स. १८३३-३४ ते १८९०-९१.**

**वारनिशी**—राज्यकारभार व इतर राजकीय घडामोडीविषयी इंग्रज सरकार व करवीरकर यांच्यामध्ये झालेल्या पत्रव्यवहारासंबंधी (२३२८१-६६२); निरनिराळ्या लोकांना व विद्वान ब्राम्हण वगैरे लोकाना जमिनी इनाम दिल्यासंबंधीच्या आज्ञापत्रासंबंधी (६६३-६७९); राणी अहिल्याबाई यानी पो. एजंट, कमिशनर वगैरेना छत्रपतींच्या लग्नसमारंभानिमित्त पाठवलेल्या आमंत्रण पत्रासंबंधी (६८०-७०२).

---

**ज.क्र. १४९, रुमाल क्र. १४९, पुडके क्र. १, का. सं. २३७०३–२३८३० (१२८)**

**सु. स. ११९२ ते १३११, इ. स. १७९१–९२ ते १९१०–११.**

**आज्ञापत्रे**—भगवंतराव व अमृतराव कदम भोपे याना पन्हाळा, चिकोडी व भुदरगड भागात दिलेल्या इनामासंबंधी देशमुख, देशपांडे इत्यादीस तिसरे शिवाजी यांची (२३७०४-७०७); डोणोली येथील बाबती ऐवजास मनाई केल्याबाबत वरातदार कापशी यास राजमंडळाचे (७२८); महिपतराव पारसनीस यास बाबती ऐवज देण्याबाबत गांवकामगार खटांगळे यास पंतअमात्य यांचे (७३८); पांचवे जार्ज यांच्या राज्यरोहणानिमित्त दरबारास हजर राहण्यासंबंधी गोविंद भवानराव यास शाहू छत्रपतींचे (८२९).

**इनामपत्रे**—भगवंतराव व अमृतराव कदम भोपे यांना तिसरे शिवाजी यांनी गिरगाव हा गाव इनाम दिल्यासंबंधी (२३७०३).

**किताबपत्र**—शाहू छत्रपतीनी आतमाराम वासुदेव देशप्रभु यास रावराजे हा किताब दिल्यासंबंधी (२३८२८).

**टिप्पणे**—अव्वल दर्जाच्या लोकासंबंधी (२३७४२); पन्हाळा तालुका कंपनी सरकारच्या ताब्यात दिल्यासंबंधी (७४३); पारसनीस यांच्या डोणोली गावाबाबतच्या इनाम व हक्कासंबंधी (७४४).

**पत्रे**—आपले तालुके सोडवून घेण्याबाबत बायजाबाई शिंदे याना छत्रपतींचे (२३७११); करवीरी कारकून पाठवण्याबाबत (७१३-७१५); माजी कमावीसदाराकडील हिशेबा-संबंधी नानीसाहेब घाटगे याना जयसिंगराव घाटगे यांचे (७१८-७१९) सेवा करण्याची इच्छा असल्यासंबंधी छत्रपतीस विश्वासराव घाटगे याचे (७२०); फराळाचे जिन्नस पाठविल्याबाबत रखमाबाई घाटगे यांचे (७२२); यशवंतराव घाटगे यांच्या गांवच्या सोडचिठ्या पाठवल्यासंबंधी छत्रपतीस आप्पाजीराव जाधव व जोताजी निकम यांचे (७२३); विशाळगड संस्थानच्या दत्तक प्रकरणी गव्हर्नर मुंबई यास राधाबाई विशाळगडकर यांचे (७२४-७२६); डोणोली येथील पाटील कुळकर्णी याना सोडून देण्याबाबत वहिणाबाई याना बुवासाहेब छत्रपतींचे (७२७); नरतवडे येथील कामाबाबत खासगी कारभारी करवीरकर यास पो. एजंट यांचे (७६१); शाहू छत्रपतींच्या लग्नास येता येत नाही या अर्थी अहिल्याबाई यांना लेप्टनंट जनरल रिचर्डस गिव्हीज व गव्हर्नरच्या कौन्सिलचे कौन्सिलर, ओरिएंटल ट्रान्सलेटर इत्यादी अधिकाऱ्यांचे (८०९-८१४); सज्जनगडावरील उत्सवास मदत करण्याबाबत शाहू छत्रपतीस गंगाधर याचे (८१५).

**पत्रक** (कोष्टकवजा)—रामचंद्र बाबुराव चिटणीस यांच्या नोकरीसंबंधी (२३८०८).

**प्रकरणी कामे**—अमृतराव कदम भोपे याचे नाव अव्वल दर्जातील उपाध्ये व मानकरी यांच्या यादीत घालण्याबाबत (२३७४५); नरतवडे येथील बागा, तळी इत्यादीच्या वहिवाटीसंबंधी (७४६-७६०); ब्रह्मेश्वर बागेच्या मक्त्यासंबंधी (७६२-७९०); नरतवडे गावाच्या वहिवाटीसंबंधी (७९१-७९३); मालवण येथील चौथाई अम्मलासंबंधी (८१६-८१८); विशाळगड येथील अहिल्याबाइ यांच्या समाधीच्या खर्चाबाबत (८३०).

**फैसलनामा**—कमलजाबाई व मैनाबाई हेरेकर व नरसिंगराव शिंदे नेसरीकर यांच्यामध्ये गुंडेवाडी गावाबाबतच्या हक्कासंबंधी पंचामार्फत झालेला (२३७२१).

रुमाल क्र. १४९

पुडके क्र. १—(चालू)

**याद्या**—हिंदुराव घाटगे यांच्याकडे असलेल्या तालुका गिरोळपैकी गावासंबंधी (२३७०८); सातारकडील सरंजामदार इत्यादीस विडे देण्याच्या पद्धतीसंबंधी (७०९); कागल प्रांतातील दुमाला गावाच्या जमाखर्चासंबंधी (७१०); चिकोडी व मनोळी तालुक्यातील गावे व छत्रपती व पो. एजंट यांच्या भेटीसंबंधी (जीर्ण व फाटके) (७१६-७१७); छत्रपतीच्या व्रतबंधानिमित्त निरनिराळ्या गावावर पाठवलेल्या रोख्यासंबंधी (७२९-७३६); हिंदुराव गायकवाड सरखवास यानी होळीच्या सणामध्ये केलेल्या अमर्याद वागणुकीसंबंधी (७३९-७४१); पांचवे शिवाजी यांच्या विवाहानिमित्त पाठवलेल्या आमंत्रण पत्रिकेसंबंधी (७९९-८०७); आक्कासाहेब यांच्या लग्नानिमित्त पाठवलेल्या आमंत्रणासंबंधी (८१९-८२७).

**रवासुदगी**—राधाबाई विशाळगडकर यांच्या लोकांस किल्ल्यावर येऊ जाऊ देण्याबाबत हवालदार किल्ले विशाळगड यास झालेल्या हुकुमासंबंधी (२३७३७).

**वंशावळ**—करवीरकर छत्रपतीची (२३७९७-७९८).

---

**ज. क्र. १५०, रु. क्र. १५०, पु. क्र. १, का. सं. २३८३१-२३९६० (१३०)**

**सु. स. ११८३ ते ११९०, इ. स. १७८२-८३ ते १७९०-९१.**

**झाडे**—रत्नशाळेकडील सोने, रुपे इत्यादीच्या जमाखर्चासंबंधी (२३८३१-९५०).

**टिप्पणे**—रत्नशाळेकडील सोन्याच्या वार्षिक जमाखर्चासंबंधी (२३९५१).

**तेरीज**—रत्नशाळेकडे सालिना जमा झालेले रुपे, सोने इत्यादि संबंधी (२३९५२-९६०).

---

**ज. क्र. १५१, रु. क्र. १५१, पु. क्र. १, का. सं. २३९६१-२४१९० (२३०).**

**सु. स. ११८२ ते ११९७, इ. स. १७८०-८१ ते १७९६-९७.**

**याद्या**—रत्नशाळेकडून करण्यात आलेले निरनिराळ्या प्रकारचे दागिने व त्याबाबत जमा व खर्च झालेले सोने, रुपे इत्यादिसंबंधीच्या (२३९६१-२४१०७).

**हातखर्डे**—रत्नशाळेकडून निरनिराळ्या प्रकारचे दागिने करण्याबाबत सोने, रुपे, जवाहीर इत्यादीबाबतच्या जमाखर्चासंबंधी (२४१०८-१८८).

**हिशोब**—रत्नशाळेकडून हिऱ्याचे काप, जोड इत्यादी दागिने करण्यासाठी खर्च झालेले सोने, हिरे माणिक इत्यादि संबंधीचे (२४१८९-१९०).

---

**ज. क्र. १५२, रु. क्र. १५२, पु. क्र. १, का. सं. २४१९१-२४३१०(१२०).**

**सु.स. ११२६ ते १२२७, इ.स. १७२५-२६ ते १८२६-२७.**

**आज्ञापत्रे**—वहिरु कुरणे यास वालेकरे येथील सरकारी कुरण दिल्याबाबत सेनापती कापशीकर याचे (२४२००); अर्जुनवाड व वालेकरे ही गावे देशपांडे यांच्या स्वाधीन करण्याबाबत सेनापती कापशीकर याचे नागोजी यास (२०५); त्रिंबकजी डेंगळे हा खातरजमा करुन देईल या अर्थी सदाशिव माणकेश्वर यास आईसाहेब यांचे (२३१); पुत्र झाल्याबाबत पाठविलेली शर्करा पोहोचल्याबाबत बाजीराव पंडित प्रधान यास आईसाहेब यांचे (२४०); मालवणचा जावसाल उलगडून घेण्याकरिता अंताजी फडणीस व विठोजी नाईक याना पाठवल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर यास आईसाहेब यांचे (२४१); अंबिकाबाई हिच्या रजोदर्शनाचे वेळी झालेल्या समारंभाच्या खर्चासंबंधी बाजीराव पंडित प्रधान याना आईसाहेब यांचे (२४२); सिंधुदुर्ग व इतर चार कोट कंपनी सरकारच्या ताब्यात देण्याबाबत सिदरामराव भोसले सुभेदार यास छत्रपतीचे (२५५); सिंधुदुर्ग राजकोट, सर्जा कोट, पद्मकोट इत्यादिच्या खर्चासंबंधी इंग्रजांशी बोलणी करण्याबाबत सिदराम भोसले यास शिव छत्रपतीचे (२५८); दुर्गाबाई यांच्या फलशोभनाच्या समारंभ खर्चाबाबत बाळाजीराव पंडित यास आईसाहेब यांचे (२८५).

रुमाल क्र. १५२

पुडके क्र. १—(चालू)

**इनामपत्रे**—वालेकरे येथे कुरण व घर इनाम दिल्याबाबत बाळाजी देशपांडे यास रानोजी घोरपडे याचे (२४२०३-२०४).

**करारबंदी**—रामदास यांचा मनोदय मुंबईप्रमाणे सिंधुदुर्ग बंदर करावे असे असल्यासंबंधी इंग्रजांबरोबर झालेल्या बोलण्यासंबंधी (छत्रपतीस) (२४२२९).

**कौलपत्रे**—जंजिरे, सिंधुदुर्ग, पद्मदुर्ग, राजकोट व सर्जाकोट येथील लोकांचा सरंजाम पूर्ववत्प्रमाणे चालू राहील या संबंधी छत्रपतीस कंपनी सरकारचे (२४२५३).

**टिप्पणे**—मालवण बंदर इंग्रजांच्या ताब्यात दिलेल्या तारखेचे (२४२५४).

**तहनामे**—करवीरकर संभाजीराजे व सातारकर शाहू छत्रपती यांचे दरम्यान सीमा ठरावाचा (२४१९२-१९४); संभाजीराजे व शाहूराजे यांच्यामध्ये झालेल्या राज्याच्या वाटणीसंबंधी (१९५-१९९); पंत प्रतिनिधी यांच्या विशाळगड व रत्नागिरी येथील दुतर्फा अम्मलाची जप्ती उठवून पुरलीत चालविण्याबाबत ठरवून दिलेल्या कलमांचा (२०८-२१२); कंपनी सरकार व छत्रपती यांच्यामध्ये फौजेसंबंधी व चिकोडी, मनोळी तालुके वगैरेबाबत झालेला (२४७-२५३); चिकोडी मनोळीबाबत पेशवे व करवीरकर यांच्यामध्ये राज्यकारभाराविषयी झालेला (२८७-२९२); करवीरकर व कंपनी सरकार यांच्यामध्ये सन १८२६ मधील तहातील फौजेच्या कलमासंबंधी (२९३-३०३); सन १८२७ मधील करवीरकर व कंपनी सरकार यांच्यामध्ये झालेला (३०४-३१०).

**पत्रे**—दादासाहेबाकडील खिजमतगाराचा शोध लावून कळविण्याबाबत बाबूराव स्वामी यास बाळाजी जनार्दन याचे (२४१९३); सावनूरी हत्ती छत्रपतीस पोहचल्याबाबत नबाब यास यशवंतराव शिंदे सरसुभेदार याचे (२०१); जंजिरा किल्ला यशवंतराव शिंदे यांच्या ताब्यात दिला तो पोहचल्याबाबत टॉमस ऑस्टिन यास छत्रपतीचे (२०२); अर्जुनवाड व वालेकरे या गावांच्या मोकळीकीसाठी ठरलेली रक्कम पोहचल्याबाबत व्यंकोजी गोविंद व बाळाजी गोपाळ देशपांडे यांना भीमराव यशवंत याचे (२०६); वालेकरे हा गाव जप्तीतून मोकळा केल्याबाबत दोघां देशपांडे यास राणोजी घोरपडे याचे (२०७); छत्रपतीच्या मुलीच्या लग्नासंबंधी व्यवस्था ठेवण्याबाबत बाबूराव कृष्ण यास माधवराव नारायणराव प्रधान याचे (२२२); आज्ञेप्रमाणे गाव यास आपली भेट घेण्याबाबत प्रयत्न करीत असल्याबाबत छत्रपतीस सदाशिव माणकेश्वर याचे (२२३-२२८); आमच्याविषयी मनात दुजाभाव न धरण्यासंबंधी बाजीराव पेशवे यास माईसाहेब यांचे (२३० ); छत्रपतीचे लग्न झाल्याचे कळल्यासंबंधी बाबूराव स्वामी यास (२३२); रामचंद्र रघुनाथ पंडितराव याजकडून देवपूजेचे काम करून घेण्यासंबंधी (२३३); हुजऱ्याबरोबर पाठविलेले शिक्के पुरंदरास श्रीमंताकडे पाठवल्याबाबत बाबूराव स्वामी यास बाळाजी जनार्दन याचे (२३४); महादजी शिंदे यांचा मुक्काम रहिमतपूर येथे असल्याबाबत (२३५); महाराजांच्या उत्तर कार्यासंबंधी बाबूराव यास (२३६); बाजीराव व आनंदीबाई यांना कोपरगावाहून गोवेस ठेवण्याबाबत बाबूराव यास बाळाजी जनार्दन याचे (२३७); छत्रपतींनी सुमुहूर्तावर किल्ल्यावरून वाड्यात प्रवेश केल्याबाबत बाबूराव स्वामी यास (२३८); लग्नामध्ये झालेला खर्च सरकारमधून मिळण्याबाबत बाबूराव स्वामी यास (२३९); मालवण बंदर आपल्याकडे ठेवावे व चिकोडी, मनोळी तालुके पेशव्यांच्या ताब्यात देण्याबाबत बंगालहून हुकूम आल्यासंबंधी स्वरूपजी क्षीरसागर यास नारायण श्रीरंगजी मुक्काम मुंबई याचे (२४३-२४४); मालवण बंदराची अभय पत्रे पाठवण्याबाबत छत्रपतीस रामचंद्र रघुनाथ दांडेकर यांचे (२४५-२४६); आपला मान, आरमारी लोकांचा व हुजराचा ऐवज वहिवाटीप्रमाणे चालू राहील या अर्थी सिदरामराव भोसले सुभेदार सिंधुदुर्ग यास रत्नाकर राजाज्ञा याचे (२५९); मालवणसंबंधी इकडून पाठवलेल्या पत्रांची उत्तरे सत्वर पाठवण्याबाबत रामचंद्र रघुनाथ याचे छत्रपतीस (२६०); विलायतेहून लिहून आल्याप्रमाणे जंजिरा यशवंतराव शिंदे यांचे ताब्यात देण्याबाबत गव्हर्नर मुंबई यास छत्रपतीचे (२६१); इंग्रजांच्या मनोदयानुरूप मालवण किल्ल्याविषयी करार करून दिला यातच कल्याण आहे या अर्थी छत्रपतीस अप्पाजी सदाशिव याचे (२६२); लग्न

रुमाल क्र. १५२

पुडके क्र. १—(चालू)

व मुंज समारंभाबाबत बाबूराव स्वामी यास (२४२६३); सिंधुदुर्ग येथील मिठागराच्या चौथाई अम्मलासंबंधी रेसिडेंट मुंबई यास छत्रपतींचे (२८२-२८४); आप्पा याच्या लग्नाच्या मुहूर्तासंबंधी व खर्चासंबंधी बाजीराव पेशवे याचे माईसाहेब यांना (२८६).

पावती—सिंधुदुर्ग, पद्मदुर्ग, राजकोट व सर्जाकोट ताब्यात मिळाल्याबाबत कंपनी सरकारकडून छत्रपतीस (२४२५६)

याद्या—लग्न समारंभाकरिता रत्नशाळेकडून दागिन्याकरिता दिलेल्या सोन्यासंबंधी (२४२१७); हुकेरी तालुक्यापैकी नऊ गावाच्या जमाबंदीच्या मक्त्यासंबंधी (२१८); श्रावण मासात रत्नशाळेकडून सोने व रुपे खर्च झाल्यासंबंधी (२१९); रत्नशाळेकडून जडावाकरिता वापरलेल्या सोन्यासंबंधी (२२०); छत्रपतींच्या लग्न समारंभानिमित्त पाठवलेल्या पत्रासंबंधी (२२३); कंपनीचे कर्जफेड, सावकारी ऐवज वगैरे संबंधी करारातील कलमाबाबत (२२४-२२५); लोकांना खर्चास दिलेल्या ऐवजासंबंधी (२२६).

हिशेब—रत्नशाळेकडून दागिने करण्यासाठी दिलेल्या सोन्यासंबंधी (२४२१३-२१६); रत्नशाळेकडे मासोळ्या करण्यासाठी दिलेल्या खड्यासंबंधी (२२१).

---

ज. क्र. १५२, रु. क्र. १५२, पु. क्र. २, का. सं. २४३११-२४३९४ (८४)

सु. स. १२२७ ते १२५३, इ. स. १८२६-२७ ते १८५२-५३

आज्ञापत्रे—देवगिरी गोसावी, मठ का नूल यांची धर्मादाय जमीन पूर्ववत प्रो त्याजकडे चालविण्याबाबत गांवकामगार वसर्गे यास राजमंडळचे (२४३२६); घोंडी चौगुले यास वसर्गे येथील कायम खडाने दिलेली जमीन चालवण्याबाबत गांवकामगार वसर्गे यास हिम्मत बहाद्दर याचे (३१०).

कबुलायत—जमीनीबाबतचा ऐवज दरसाल देत जाईन या अर्थी हिम्मत बहाद्दर यास राणू कागणीकर याची (२४३११).

तहनामे—कंपनी सरकार व छत्रपती यांच्यामध्ये सन १८१२, १८२६ व १८२७ साली झालेल्या तहनाम्यासंबंधी (२४३११-३२५); छत्रपती व कंपनी सरकार यांच्यामध्ये सन १८२७ मध्ये मान्य झालेल्या व सन १८२९ मध्ये अंतिम निर्णय घेतलेल्या तहासंबंधी (३२७-३३१); कंपनी सरकार व छत्रपती यांच्यामध्ये सन १८२८ मध्ये जमीनदार व इनामदार यांच्या हक्काबाबत आलेल्या तहनाम्यातील ४ थ्या कलमासंबंधी (३३२-३३३).

पत्रे—कोंकण प्रांतातील चौथाई गावांचा दुतर्फा एकतर्फी करून घेण्याबाबत सम्मती मिळण्यासंबंधी छत्रपतीस रामजी भीमराव मुक्काम धारवाड याचे (२४३३४-३३५); मालवण व कांदळगाव येथील मिठागराच्या माहितीसंबंधी छत्रपतीस पो. एजंट याचे (३४३).

प्रकरणी कामे—कापशीपैकी ठाणेवाडी हा गांव संस्थान चाफळकडे पूर्ववत चालवण्यासंबंधी (२४३१२-३१३).

बारनिशी—इंग्रजांच्या थैल्यांची उत्तरे करवीरकराकडून पाठवल्यासंबंधी (२४३४९-३६५); सिंधुदुर्ग येथील किल्ल्यांच्या जागांच्या जमिनीसंबंधी व जागा दिल्यासंबंधी (३६८-३८९).

याद्या—पंडितराव व राजे उपाध्ये यांच्यामधील हक्कासंबंधी (२४३३६-३४२); मालवण येथील छत्रपतींचे इनाम चालवण्याबाबत पुरावा घेऊन मुखत्यार पाठवण्यासंबंधी (३४४-३४८); कांदळगांव येथील मिठागरे संबंधीच्या जावसालासाठी माहीतगार पाठविण्याबाबत (३६६); मालवण चौथाईच्या वसुलासंबंधीची माहिती पाठविण्याबाबत (३६७).

वंशावळ—प्रतिनिधी घराण्याची (२४३९४).

---

ज. क. १५३, रुमाल क्र. १५३ पु. क्र. १ का. सं. २४३२५–२४५४६ (१५२).

मु. स. १२२७-१२३८, इ. स. १८२६-२७ ते १८३७-३८

पत्रे—डेमसमाचारासंबंधी रामचंद्रपंत दातार यास भैरोळ रामचंद्र याचे (२४४१६).

प्रकरणी कामे—रामराव अखबारनवीस याने केलेल्या मैस्कारभाराच्या चौकशीसंबंधी (२४४६२-४३८).

बारनिशी—सन १८२६ मध्ये राज्यकारभारामध्ये पडलेल्या कारभाराविषयी पत्रांची (२४४१३-४६१); रामराव अखबारनवीस यांचेकडील सर्वसाधारण लोकांना व छत्रपतीस पाठवलेल्या पत्रांची (४३१-५०२); शिरोळ मुक्कामी पो. एजंट व छत्रपति यांच्यामध्ये जहागिरदार, तालुके व गांवे वगैरे बाबत बोलणी झालेल्या मजकुराची (५०३-५१८); शिरोळ मुक्कामी करवीरकर व पो. एजंट यांची इचलकरंजीकर प्रकरणी व चिकोडी, मनोळी, वल्लभगड इत्यादीसंबंधी झालेल्या मजकुरासंबंधी (५१९-५३३); करवीर इलाख्यातील सरकारी कामासंबंधी जहागिरदार वगैरे लोकांना पाठविलेल्या पत्रासंबंधी (५३४-५३५).

याद्या—बंदुक, बारदार यांच्या रोजमुऱ्यासंबंधी (२४४१३); वेबर व छत्रपति यांच्या मुलाखतीसंबंधी (४१४-४१५); बारभ्याच्या दुरुस्तीबद्दल मामलेनिहाय गावगन्नाकडून करावयाच्या आकारणी संबंधी (५३६-५४६).

रवानुदगी—राज्यकारभाराबाबत निरनिराळ्या अधिकाऱ्यास राजमंडळकडून झालेल्या हुकुमासंबंधी (२४३२५-४१२).

---

ज. क. १५३, रु. क्र. १५३, पु. क्र. २, का. सं. २४५४७–२४७१५ (१६९).

मु. स. १२३० ते १३०८, इ. स. १८२८-२९ ते १९०७-०८

आज्ञापत्रे—बयाबाई खानवीलकर यांची वसर्गे येथील जमीन तिजकडे चालवण्याबाबत गांवकामगार वसर्गे यास हिम्मत बहाद्दर यांचे (२४६७७-६७८).

तक्ता—आबासाहेब व बुवासाहेब छत्रपति यांच्या राज्याच्या व त्यांच्या घराण्यासंबंधीचा (२४५९६).

तेरीज—१८२१-१८३८ पर्यंत देवस्थान, धर्मादाय वगैरेकडे नवीन जमिनी दिलेल्या सनदाचे (२४५९७).

पत्रे—गोविंदराव पंडित व माधवराव पंडित याजकडे चालत असलेल्या कोंकण प्रांतातील चौथाई अम्मलासंबंधी रामाजी भीमराव याचे छत्रपतीस (२४५४७-५४८).

फेरीस्ते—राजमंडळ चिटणीसीकडील झालेल्या कामकाजासंबंधी (२४६२०-६२४, ६२६-६३५); पो. एजंट याजकडे छत्रपतीकडून पाठविलेल्या हिशेबी पत्रांची (६२५).

बारनिशी—वाडी येथे करवीरकर व पो. एजंट यांच्यामध्ये इचलकरंजीकर, तोरगलकर व कागलकर यांच्याबाबत झालेल्या बोलण्याच्या पत्रांची (२४५९४-५९५); करवीरकराकडून कामकाजासंबंधी पाठविलेल्या पत्रांची (६३६-६५०); रामचंद्रराव राजाज्ञे, हिंदूराव गायकवाड व मोरोपंत वगैरेना पो. एजंट कडून आलेल्या पत्रांची व त्याच्या उत्तरांची (६५१-६७०); कारभारी, पारसनीस, दफ्तरदार इत्यादीकडून पत्रे व याद्या आल्या त्याच्या नोंदणी संबंधी (६७१-६९०); राधाबाई आक्का यांच्या विवाहाच्या आमंत्रणपत्रिका निरनिराळ्या लोकांना पाठविल्याबाबतची (६९२-७१५).

याद्या—कंपनी सरकारचे लष्करी खर्चास १,३३,८०० रुपये तीन हप्तेने देण्याबाबत रामराव अखबारनवीस व कंपनी सरकार यांच्यामध्ये झालेल्या वाटाघाटीबाबत (२४५४९-५६१); डनलॉप करवीरी आल्यावर सरदार मानकरी यानी दरबारात बसण्याच्या व्यवस्थेसंबंधी (५८३);

रुमाल क्र. १५३

झाडा—(चालू) पुडके क्र. २—(चालू)

चिकोडी, मनोळी वगैरे गावे करवीरकरास मिळाल्यासंबंधी व मनोळीच्या चालीबाबत इनलॉर यांच्याशी झालेल्या बोलण्याबाबत (२४५८८-५९२); राजमंडळावरील कर्जासंबंधी (५९३); इनामदार लोकाकडून ऐवज येणे असल्याबाबतच्या चौकशीसंबंधी (५९८); नावनिशा व कोठीकडे दिलेल्या जमीनी बेहेड यास खर्च घालण्याबाबत (५९९-६०४); छत्रपतींनी सनदे लोकास दिलेल्या जमीनीसंबंधी (६०५-६१४); पागेकडील घोडे, म्हैस वगैरेच्या मोजदादीसंबंधी (६१५-६१६); जोत्याजीराव नाईक निंबाळकर व आप्पाजीराव जाधव यांच्याकडून करवीर सरकारास येणे असलेल्या ऐवजाच्या हिशेबाची (६१७-६१९); बेवर साहेब यांच्या आजारीपणाच्या हकिगतीसंबंधी (६३१-६३४); करवीरकर व विशाळगडकर संस्थानाकडून कंपनी सरकारात गावे आली त्याच्या हिस्स्यासंबंधी (६७५-६७६); रत्नशाळेकडून आप्पाजी सोनार याजकडे दागिने करण्याकरिता दिलेल्या सोन्यासंबंधी (६९१).

रवासुदगी—किल्ले प्रसिद्धगडकडील कामकाजासंबंधी (२४५६२-५८२); किल्ले प्रसिद्धगड येथील कोठीकडील कर्जे व रोजमुऱ्यासंबंधी (५८४-५८७).

---

ज. क्र. १५४, रु. क्र. १५४, पु. क्र. १ का. सं. २४७१६-२४८८२ (१६७).

मु. स. ११०६ ते १२३५. इ. स. १७०४-०५ ते १८३४-३५.

**अभयपत्र**—अर्जुनवाड येथील परागंदा झालेल्या गावकऱ्यांना पुन्हा गावी येऊन मुखरुप राहणेबाबत गावकामगार, अर्जुनवाड यास सेनापतीचे (२४७३२).

**आज्ञापत्रे**—प्रतापगडावरील देवीच्या दर्शनास जाण्याचा बंदोबस्त करण्याबाबत बाजीराव पेशवे यास माईसाहेब यांचे (२४७७७); सिधुदुर्ग, राजकोट, सर्ज्याकोट व पद्मदुर्ग हे किल्ले इंग्रजांचे स्वाधीन केल्याबाबत स्वरूपजी क्षीरसागर हुजरे याचे* (७८१); भेटीस येण्यासंबंधी बाजीराव पेशवे यास माईसाहेब यांचे (७८२); बाईसाहेब यांचा माहुली मुक्कामी अंत झाल्याने तिच्या दागिन्यांची मोजदाद करण्याबाबत बाजीराव पेशवे यास छत्रपतीचे (७८३); त्रिंबकजी डेंगळे याने किल्ल्यांचे व खर्चाची व्यवस्था केल्याबाबत बाजीराव पेशवे यास माईसाहेब यांचे (७८४); हुजूर कामगिरीस गेलेल्या सरकारी कारकून व इतर लोकांना परत बोलावण्याबाबत चिंचणी, वस्तवडे, शिरगूर येथील गावकामगारांना राजमंडळचे (८०१-८०४).

**तेरीज**—रत्नशाळेकडील सोन्याच्या बारमाही खर्चासंबंधी (२४७३४); रत्नशाळेकडील खर्च झालेल्या सोन्यासंबंधी (७४२).

**कलमबंदी**—सन १८२२ मध्ये शिरोळ मुक्कामी गव्हर्नर यांची व छत्रपतींची भेट होऊन राज्यकारभाराची सूत्रे बावा महाराज यास सुपूर्त केल्याबद्दल (२४८२२-८८२).

**झाडा**—अंबादेवीच्या प्रभावळीसाठी व समईकरिता खर्च झालेल्या रुप्यासंबंधी (२४७४१).

**टिप्पणे**—रत्नशाळेकडील सोन्याच्या किरकोळ खर्चासंबंधी (२४७३७); कागलकर घराण्यातील उत्तरकार्याच्या माहितीसंबंधी (७८७).

**तहनामा**—वलदेज कोंची यास मालवण येथे शंभू छत्रपतींनी वखारीस जागा व जकात वगैरेबद्दल कलमे करून दिलेला (२४७२७).

**नोंदणी बुक**—सन १८०६ ते १८२४ या काळातील राज्यकारभारातील पत्रासंबंधी (२४७५३-७६७).

**पत्रे**—पत्रव्यवहार करुन दोस्ती दृढ करण्याबाबत (२४७२९); व क्षेमसमाचारासंबंधी गव्हर्नर, बंदर गोवा यास बाबूराव भोसले याचे (७३०); कापशी येथील वतन इनाम हक्क वगैरे देशपांडे याजकडे पूर्ववत्प्रमाणे चालविण्याबाबत वर्तमान भावी हवालदार यास राणोजी घोरपडे याचे (७३१); बाळाजी गोपाळ देशपांडे

रुमाल क्र. १५४

पत्रे—(चालू) पुडके क्र. १—(चालू)

यांची तकशीला अनभवून सुखरूप राहणेबाबत बाळाजी नारायण देशपांडे यास राणोजी घोरपडे सेनापती यांचे (२४७३३); चि. भाऊच्या लग्नसमारंभसंबंधीच्या खर्चाबाबत व पागेच्या व्यवस्थेसंबधी बाजीराव पेशवे यास माईसाहेब यांचे (७४७-७५२); अर्जुनवाड व बालीकरे येथील गावकऱ्यांची इनामती सरदेशमुखी वगैरे बाब माफ केलेने त्यानी गावी येऊन सुखरूप राहण्याबाबत गोविंद व बाळाजी गोपाळ देशपांडे यास राणोजी घोरपडे यांचे (७६८); त्रिवकजी डेंगळे याजजवळ सर्व मजकूर खुलासेवार सांगितला असून तो सदाशिव माणकेश्वरचा व आपला संशय दूर करील याअर्थी बाळाजी पेशवे यास माईसाहेब यांचे (७६९); सातारा येथील सावकार वगैरे मंडळीपासून कर्जपट्टीचा ऐवज घ्यावयाचे काम सदाशिवपंतास सांगितल्याबाबत बाबूराव यास (७७०); राया याच्याबरोबर आलेल्या वाकडेपणाबाबत (अपूर्ण) (७७१-७७३); इंग्रजावरोबर कल्याण व सुरत येथे झालेल्या लढाईबाबत व शिरोळे येथे करवीरकर व परशराम भाऊ यांच्यामध्ये झालेल्या लढाईसंबधी हकीकतीचे बाबूराव यास (७७४); कृष्णेच्या स्नानास छत्रपति व आईसाहेब जाणार असल्यासंबंधी बाबूराव यास बाळाजी जनार्दन याचे (७७५); रायाविषयी संशय नसल्याबाबत सदाशिव माणकेश्वर यास आईसाहेब यांचे (७७६); गुजराथमध्ये करवीरकरांची फौज जमा झाल्याबाबत (७७८); कल्याणजवळ सर्व फौज असून इंग्रजांचे पारिपत्य केले जाईल या अर्थी बाबूराव यास बाळाजी जनार्दन याचे (७७९); वाड्यातील मोईनी व रोजमुऱ्याचे खर्चासंबंधी बाबूराव स्वामी यास सदाशिवपंत याचे (७८०); करवीरकर वकीलावरोबर तहनामेच्या याद्या छत्रपतीकडे मोहर व दस्तक करण्यास पाठवल्याबाबतचा मसुदा (७८५); आईसाहेब यांच्या चिंताजनक प्रकृतीसंबंधी बाजीराव पेशवे यास (७८६); सिंधुदुर्ग, राजकोट, सर्ज्याकोट वगैरे किल्ल्यासंबंधी करवीरकर व इंग्रज यांच्यामध्ये झालेल्या पत्रव्यवहारासंबंधीची पत्रे (७८८-८००); विजापूरकर, हैद्राबाद, अहमदनगरकडून आलेली पत्रे, फरमाने, इत्यादी कागदपत्रांच्या नकला पाठविल्यासंबंधी ग्रांट यास छत्रपतीचे (८०५-८०६); चिमणाजी सखदेव हे इकडील मजकूर सांगतील या अर्थी ग्रांट यास छत्रपतीचे (८०७); भाऊ महाराज याजकडील कागदपत्रे नंतर पाठवीन या अर्थी ग्रांट यास श्रीपतराव कारकून याचे (८०८); दक्षिणेतील मुसलमान व हिंदू राजे यांच्यामध्ये झालेल्या जुन्या पत्रव्यवहाराच्या नकला पाठवल्याबाबत ग्रांट यास भाऊ महाराजांची (८०९-८१०); साताऱ्याहून गोवेस जाणाऱ्या लोकांस कोल्हापूर येथे लुटल्याबाबत भाऊ महाराज यास ग्रांट याचे (८१२); दक्षिणेकडील मुसलमान बादशहाकडून करवीरकरांना आलेल्या किताबती, बखरी इत्यादी कागदपत्रे पाठविल्याबाबत ग्रांट यास भाऊ महाराज यांचे (८११-८१३); करवीरकरानी इंग्रजाशी बेईमानपणाने वागून जहागिरदार व भाऊ महाराज वगैरेंची गावे घेतली व नुकसानी केली या अर्थी कलेक्टर, धारवाड यांची करवीरकरास (८१४-८२१).

याद्या—औरंगजेब व शिवाजी महाराज, तसेच औरंगजेबाची दक्षिणेकडील स्वारी इत्यादीसंबंधी माहितीची (२४७१६-७२६); सिंधुदुर्ग तनखेतील सनदा वतने कंपनी सरकारातून पूर्ववत्प्रमाणे पाठवण्याबाबत (७२८); रत्नशाळेकडील सोन्यासंबंधी (७३६-७३७); रत्नशाळेकडून मोत्याचे लॉकेट वगैरे करण्यास मोती व सोने खर्च झाल्यासंबंधी (७३९-७४०); रत्नशाळेकडील हिऱ्याच्या अंगठ्यातील खडे दागिने इत्यादीसंबंधी (७४३-७४५).

हातखर्ड—रत्नशाळेकडे चंद्रदान करण्याबद्दल जमा असलेल्या रुप्यासंबंधी (२४७३५); रत्नशाळेकडे घोड्यास पट्टा करण्यास हुकेरीहून जमा झालेल्या रुप्यासंबंधी (७४६).

---

**ज. क्र. १५४, रु. क्र. १५४, पु. क्र. २, का. सं. २४८८३–२४९९५ (१०५).**
**सु. स. ११६५ ते १२२६ इ. स. १७६५ ते १८२६.**

**अर्ज**—कवनूर येथील वतनदार, रयत इत्यादींच्या कामासंबंधी (२४९९४).

**आज्ञापत्रे—राजमंडळाची** : नवरात्र उत्सवाचे खर्चास रक्कम पोचल्याबाबत गावकामगार कबनूर यास (२४९२४); हुजूर वर्षश्राद्धाच्या खर्चासाठी पाठविलेली रक्कम पोहचल्याबाबत गावकामगार गव्हाण यास (९२६); पुणे व मुंबईच्या खर्चासाठी दिलेल्या वरातापैकी ५० रुपये

रुमाल क्र. १५४

**आज्ञापत्रे**--(चालू) **पुडके क्र. २**--(चालू)

पोचल्याबाबत गावकामगार गव्हाण यास (२४९२७); घेतलेला ऐवज परत करण्याबाबत लक्ष्मण मनोळे व भीमसेन वागी ठाणे वागेवाडी यास (९२८); कपडे खरेदीपैकी ऐवज परत मिळाल्याबाबत गावकामगार कवनूर यास (९२९); हुजूर श्राद्धाच्या खर्चाकरिता ऐवज पोहचल्याबाबत गावकामगार येरनाळ यास (९३०); पक्षांचा खर्चाचा ऐवज आणण्यास पाठवलेल्या लोकांना रोजमुरा देण्याबाबत गावकामगार गव्हाण व येरनाळ यास (९३१-९३२); कवनूर येथील महादजी आप्पाजी कुलकर्णी यास अटक करण्यासंबंधी सिदोजी साळोखे हुजरे व सुवाजी भीमाजी ठाणे सदलगे याना (९३३); लक्ष्मण मनोळे व भीमा शेठ वागी यांच्याकडून येणे असलेल्या ऐवजाची व्यवस्था करण्याबाबत सदाशिव रामचंद्र ठाणे वागेवाडी यास (९३४); पुणे व मुंबईच्या खर्चासाठी दिलेल्या रकमेपैकी ५० रुपये पोचल्याबाबत वासुदेव पंडित येरनाळ यास (९३५); शिदाप्पा उनूरकर यास कापड खरेदीबद्दल १०० रुपये देण्याबाबत गावकामगार येरनाळ व म्हापण यास (९३६-९३७); लष्कराकडील बातमीपत्रे पाठविण्याबाबत छत्रपतींचे (९४९); मामलेदार यांच्या नेमणुकीबाबत येणे असलेल्या रक्कमेपैकी २६१ रुपये पोचल्याबाबत (९५१); गावगन्नाकडून चैत्र वद्य अष्टमीचे खर्चास जमविलेले २५ रुपये जमा असल्याबाबत (९६०); छत्रपतींच्या भेटीस सत्वर येण्याबाबत (९६३); खजाना पोताकडे तिनसेहे रुपये पोचल्याबाबत गावकामगार कवनूर यास (९९५).

**उतारा**--रामराव अखबारनवीस यास विजापूर येथे अटकाव केला असता छत्रपतींनी घरी आणून सोडले बाबत बारनीसीवरून (२४९९३).

**तहनामे**--पेशवे व करवीरकर यांच्यामध्ये चिकोडी व मनोळी येथील हक्काबाबत (२४८९२-९०४).

**तेरीज**--येरनाळ येथील वसूल बाकीसंबंधी (२४९५५-९५६).

**पत्रे**--आज्ञेप्रमाणे बंदोबस्त ठेविला असल्यासंबंधी छत्रपतीस उदाजीराव चव्हाण याचे (२४८८३); नारायणराव सावंत दानवाडकर याची जप्त असलेली जमीन त्यास देण्याबाबत राजमंडळाचे (८८७); वर्षासनाबाबत ऐवज पोहोचल्यासंबंधी जगन्नाथपंत यास मोतिगिरी गोसावी याचे (८९१); वरातीबद्दलचा ऐवज पोचल्यासंबंधी माधवराव बाजी घाडगे यास राजमंडळाचे (९०५); बाजीपंतांच्या माणसाची व घोड्याची व्यवस्था करण्याबाबत देवराव पोवार यास भरमाप्पा जाधव याचे (९०७); स्वारी खर्चाबाबतचा ऐवज पोचल्याबाबत गावकामगार कवनूर यास राजमंडळाचे (९४३); आज्ञेप्रमाणे आनंदरावजी अण्णा याना सविस्तर सांगितल्याबाबत सखाराम माणकेश्वर याचे (९४६); कारकून लोकांच्या पगाराचा ऐवज पोहोचल्याबाबत छत्रपतीस गोविंद आष्टेकर याचे (९४७); मोरोपंत कर्वे याजकडील येणे ऐवजापैकी ७५ रुपये पोहोचल्याबाबत गोपाळपंत काका यास विश्वनाथ मराठे याचे (९४८); हुजूर स्वारी खर्चाबद्दलचा ऐवज पोहोचल्याबाबत गावकामगार गव्हाण व येरनाळ यास हुजूर मामलेकडून (९५२-९५३); वराता ऐवज पोचल्याबाबत गावकामगार कवनूर यास मोरो गोविंद याचे (९५४); कबूरकडील हुजूर वराताचा ऐवज पोचल्यासंबंधी माधवराव घाटगे यास राजमंडळाचे (९५७); लोकांच्या रोजमुऱ्याबाबत ऐवज पोचल्यासंबंधी गावकामगार कवनूर यास राजमंडळाचे (९५८); सरशेटचा बाबतचा ऐवज व गल्ला पाठवून दिल्याबाबत गावकामगार खटांगळे यास राजमंडळाचे (९६१); बाबा महाराज व बच्चा शास्त्री यांच्या संबंधीचे पत्र क्षेत्रास पाठविण्याबाबत (९६२); खळू जासूद याजबरोबर तिळगूळ व पत्रे पाठविल्याबाबत (९६४); वडगाव येथील शेटे घराण्यातील तंटयासंबंधी (९६६); दसऱ्याच्या खर्चाबद्दल ऐवज पोहचल्यासंबंधी गावकामगार कबनूर यास राजमंडळाचे (९६७).

**पत्रक**--गवाण गावच्या वसुलासंबंधी (२४९०८).

**पावती**--पन्नास रुपये पोहोचल्याबाबत गोपाळपंत गोखले यांस मुन्शी करवीर यांची (२४९४४).

**बोटखते**--कबनर, येरनाळ व गव्हाण येथील वसुलासंबंधी (२४९१०-९१३).

## रुमाल क्र. १५४

### पुडके क्र. २—(चालू)

**याद्या**—बोरीवडेपैकी ऐवज इमारत कारखानेकडे जमा असल्यासंबंधी (२४८८५); बोरीवडे येथील जकाती मक्ते इत्यादीसंबंधी (८८६); एकसंबे येथील वसूल बाकीसंबंधी (८८८-८८९); आज्ञापत्रे पाठवावयाच्या लोकांच्या नावानिशीसंबंधी (९०६); जावसाल व याद्या पाठवल्याबाबत (९०९); गोपाळ विश्वनाथ याजकडील जमाखर्चासंबंधी (९१४); कवनूरपैकी जमा झालेल्या ऐवजासंबंधी (९१५); सरकारात तीन गावचा भरणा केल्याबाबत (९१६-९१९); येरनाळ व गव्हाण येथील जमाखर्चासंबंधी (९२०-९२३); कवनूरकडील जमाबंदीसंबंधी (९२५); कबूर येथील गव्हाण व येरनाळपैकी वराता जाहल्याबाबत (९३८); महादजी अप्पाजी कुलकर्णी का॥ कबूर याजकडील जमाखर्चाबाबत (९३९); कबूर येथील लावणीच्या जमाखर्चाबाबत (९४०); कवनूर येथील वतनदार व रयत यांच्या अर्जासंबंधी (९४१); इंग्रज अधिकाऱ्यांचा मुक्काम कवनूर येथे असता, मिरजकर व जमखिंडीकर भेटीस आलेवेळी झालेल्या रानांच्या खराबीसंबंधी (९४२); इंग्रजांकडे कबनूर येथील रयत, वतनदार लोक गेले होते त्यांना परत आणून केलेल्या करारासंबंधी (९४५); चिचलीकर देसाई यांच्या कारकूनाकडील कागदपत्राचा रुमाल जप्त केल्याबाबत (९५९); मिरज येथे छत्रपतींच्या भेटीस पटवर्धन आलेवेळी त्यांना वस्त्रे दिल्याबाबत (९६५); चिकोडी मुक्कामी शिरगूरकर याच्या घरी सापडलेल्या द्रव्याबाबत (९६८-९८९); करवीरकराकडील गावगन्नासंबंधी (९९०-९९१); वेबर व छत्रपतीची पन्हाळा येथे भेट झाली त्याच्या मजकुरासंबंधी (९९२).

**रवासुदगी**—बोरीवडे प्रांत कागलकडील वराता, नक्त व तूप वगैरेच्या माहेवार जिन्नसासंबंधी (२४८९०).

**स्मरणार्थ याद्री**—पो. एजंट व छत्रपतीची शिरोळ भेट, निंबाळकर यास सरलष्कर किताब इत्यादीसंबंधी (२४९५०).

**हिशेब**—गावकामगार वडगाव याजकडे येणे असलेल्या कर्जाबाबत (२४८८४).

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.

# नाम सूची

एच् ५७२२—४९अ

## स्थळ सूची

शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.